00043995

प्रस्तावना.

समस्त ज्योतिषी पंडितोंको तथा ज्योतिषके विद्यार्थियोंको सविनय विदित करताहूं कि, अहो समस्त विद्वज्जन तथा विद्यार्थिजन हो ! मनुष्यमात्रोंकी प्रवृत्ति केवल सुखप्राप्तिके लिये ही होतीहै. सुखपदका अर्थ मनको संतोष कहाताहै. मनका संतोष शारीरिकक्रियाके आश्रयसे रहता है. तहाँ प्रत्यक्ष जिसका फल दीखनेमें आताहै ऐसा ज्योतिःशास्त्र सबसे अधिक शारीरिक सुखदायक होनेसे सर्वजनसंमान्य है. यह सर्वत्र प्रसिद्ध है.

वह ज्योतिःशास्त्र चारलक्ष ग्रंथ होनेसे सांप्रतकालके अल्पायुषी मंदबुद्धि मनुष्योंको पढनेमें अशक्य है. इससे कोई पढता नहीं है. समग्र शास्त्र न पढनेसे उस शास्त्रमें कहाहुआ सर्व पदार्थका ज्ञानभी नहीं होताहै. जिससे मनुष्योंको कौनसे कार्य करनेमें कौनसा योग उपयोगी होताहै यह ज्ञानहोना दुर्लभहै. इसलिये सर्वजनोपकारक पंडितवर्य श्रीशुकदेवजीने यह सर्वज्योतिःशास्त्रका सार लेकर "ज्योतिष[illegible]

है [illegible]

श्रीः ।

अथ ज्योतिषसारस्थविषयानुक्रमणिका ।

ज्योतिषसारकी–अनुक्रमणिका।

2181/XIX

श्रीः ।

ज्योतिषसार ।

19-8-09

ज्योतिर्विद्वरशुकदेवविरचित ।

पण्डित-केशवप्रसादजीशर्माद्विवेदीकृत-

भाषाटीकासमेत ।

श्रीगणेशाय नमः ।

अथ ज्योतिषसारः ।

भाषाटीकासमेतः ।

तत्रादौ मङ्गलाचरणश्लोकौ ।

गणाधीशं नमस्कृत्य शारदां चित्स्वरूपिणीम् ॥
अज्ञानगजगण्डघ्नीं गर्गलल्लादिकान्मुनीन् ॥ १ ॥
नानाग्रंथान्समालोक्य दैवज्ञानां च तुष्टये ॥
कुरुते बालबोधाय ज्योतिःसारमनुत्तमम् ॥ २ ॥

टीका–ग्रंथके निर्विघ्न परिसमाप्तिके लिये प्रथमतः गणेशजीको नमस्कार करके और चैतन्यस्वरूपिणी अज्ञानको नाश करनेहारी ऐसी जो सरस्वतीजी ताको नमस्कार करके और गर्गाचार्य, लल्ल, वसिष्ठ, नारद इत्यादिक जो ज्योतिःशास्त्रके प्रवर्त्तक आचार्य हैं उनको नमस्कार करके और सूर्य्यसिद्धांतादिक नानाप्रकारके ग्रन्थ अवलोकन करके ज्योतिर्वित्के तोषके लिये और बालकोंको थोडेमें मुहूर्त्तादिकका ज्ञान होय इस कारण अत्युत्तम ज्योतिषसारनामक ग्रंथको करते भये ॥ १ ॥ २ ॥

शकप्रकरणप्रारंभः ।

संवत्सरनामपरिज्ञानम् ।

शकेंद्रकालेऽर्कयुते कृते शून्यरसैर्हृते ॥
शेषाः संवत्सरा ज्ञेयाः प्रभवाद्या बुधैः क्रमात् ॥ ३ ॥

टीका–शालिवाहन शकमें जिस संवत्सरका नाम जानना होय उसकी यह रीतिहै कि, शकको संख्या लिखकर उसमें १२ मिलावे और ६० का भाग देय, जो शेष बचे वही संवत्सरका नाम जानिये ॥ ३ ॥

संवतपरिज्ञान।

स एव पञ्चाग्निकुभिर्युक्तः स्याद्विक्रमस्य हि ॥
रवाया उत्तरे तीरे संवन्नाम्नाऽतिविश्रुतः ॥ ४ ॥

टीका—जो शालिवाहनके शकमें १३५ मिलावे तो वही विक्रम संवत् होजाय. जो रेवानदीके उत्तर तटमें संवत् नामसे प्रसिद्ध है ॥ ४ ॥

संवत्सरोंके नाम।

संवत्कालो ग्रहयुतः कृत्वा शून्यरसैर्हृतः ॥
शेषाः संवत्सरा ज्ञेयाः प्रभवाद्या बुधैः क्रमात् ॥ ५ ॥

टीका—संवत्सरके अंकोंमें ९ युक्त करे और ६० के भाग देनेसे जो शेष रहे सो प्रभवादि संवत्सर जानना—उदाहरण जैसे १९३५ में ९ मिलाये तो १९४४ हुये—अब इसमें ६० का भाग दिया तो शेष २४ रहे इस कारण इस संवत्सरका नाम विकृति नाम जानना चाहिये ॥ ५ ॥

प्रभवो विभवः शुक्लः प्रमोदोऽथ प्रजापतिः ॥
अंगिराः श्रीमुखो भावो युवा धाता तथैव च ॥ ६ ॥
ईश्वरो बहुधान्यश्च प्रमाथी विक्रमो वृषः ॥
चित्रभानुः सुभानुश्च तारणः पार्थिवो व्ययः ॥ ७ ॥
सर्वचित्सर्वधारी च विरोधी विकृतिः खरः ॥
नंदनो विजयश्चैव जयो मन्मथदुर्मुखौ ॥ ८ ॥
हेमलंबी विलंबी च विकारी शार्वरी प्लवः ॥
शुभकृच्छोभनः क्रोधी विश्वावसुपराभवौ ॥ ९ ॥
प्लवंगः कीलकः सौम्यः साधारणो विरोधकृत् ॥
परिधावी प्रमादि च आनंदो राक्षसो नलः ॥ १० ॥
पिंगलः कालयुक्तश्च सिद्धार्थी रौद्रदुर्मती ॥
दुंदुभी रुधिरोद्गारी रक्ताक्षी क्रोधनः क्षयः ॥ ११ ॥

सं०	नाम	सं०	नाम	सं०	नाम	सं०	नाम	सं०	नाम
१	प्रभवः	१३	प्रमाथी	२५	खरः	३७	शोभनः	४९	राक्षसः
२	विभवः	१४	विक्रमः	२६	नंदनः	३८	क्रोधी	५०	नलः
३	शुक्लः	१५	वृषः	२७	विजयः	३९	विश्वावसुः	५१	पिंगलः
४	प्रमोदः	१६	चित्रभानुः	२८	जयः	४०	पराभवः	५२	कालयुक्तः
५	प्रजापतिः	१७	सुभानुः	२९	मन्मथः	४१	प्लवंगः	५३	सिद्धार्थी
६	अंगिराः	१८	तारणः	३०	दुर्मुखः	४२	कीलकः	५४	रौद्रः
७	श्रीमुखः	१९	पार्थिवः	३१	हेमलंबी	४३	सौम्यः	५५	दुर्मतिः
८	भावः	२०	व्ययः	३२	विलंबी	४४	साधारणः	५६	दुंदुभिः
९	युवा	२१	सर्वजित्	३३	विकारी	४५	विरोधकृत्	५७	रुधिरोद्गारी
१०	धाता	२२	सर्वधारी	३४	शार्वरी	४६	परिधावी	५८	रक्ताक्षी
११	ईश्वरः	२३	विरोधी	३५	प्लवः	४७	प्रमादी	५९	क्रोधनः
१२	बहुधान्यः	२४	विकृतिः	३६	शुभकृत्	४८	आनंदः	६०	क्षयः

संवत्सरोंका फल.

प्रभवाद्विगुणं कृत्वा त्रिभिर्न्यूनं च कारयेत् ॥ सप्तभिस्तु हरेद्भागं शेषं ज्ञेयं शुभाऽशुभम् ॥ एकं चत्वारि दुर्भिक्षं पंचद्वाभ्यां सुभिक्षकम् ॥ त्रिषष्ठे तु समं ज्ञेयं शून्ये पीडा न संशयः ॥ १२ ॥

टीका—प्रभवादि संवत्सरोंमेंसे चलते हुये संवत्सरको द्विगुणा करे,उसमेंसे तीन घटाके सातका भाग देनेसे जो शेष रहै तिससे शुभाशुभ फल जानिये ॥ १ अथवा ४ शेष रहैं तो दुर्भिक्ष और ५ वा २ बचैं तो सुभिक्ष, ३ अथवा ६ शेष रहै तो साधारण और जो शून्य आवे तो पीडा जाननी १२

संवत्सरोंके स्वामी.

युगं भवेद्वत्सरपंचकेन युगानि च द्वादश वर्षषष्ट्या ॥ भवंति तेषामधिदेवताश्च क्रमेण वक्ष्यामि मुनिप्रणीताः ॥ विष्णुर्जीवः शक्रो दहनस्त्वष्टा अहिर्बुध्न्यःपितरः ॥ विश्वेदेवाश्चन्द्रज्वलनौ नासत्यनामानौ च भगः ॥ १३ ॥

टीका—पांच वर्षका एक युग होताहै,इसी प्रमाणसे६०वर्षके१२युग और क्रमसे उनके १२ स्वामी विष्णु, बृहस्पति, इन्द्र, अग्नि, ब्रह्मा, शिव, पितर, विश्वेदेव, चन्द्र, अग्नि, अश्विनीकुमार, सूर्य्य ॥ १३ ॥

भेद.

संवत्सरः प्रथमकः परिवत्सरोन्यस्तस्मादिडान्वि-
दिति पूर्वपदाद्भवेयुः ॥ एवंयुगेषु सकलेषु तदीय-
नाथा वह्न्यर्कशीतगुविरंचिशिवाः क्रमेण ॥ १४ ॥

टीका—इष्ट शकमें पांचका भाग दे शेष बचैं उनसे संवत्सरोंके नाम क्रमसे जानिये ॥ पहिले संवत्का स्वामी अग्नि १ दूसरे परिवत्सरका स्वामी सूर्य २ तीसरे इडावत्सरका स्वामी चन्द्रमा, ३ चौथे अनुवत्सरका स्वामी ब्रह्मा, ४ पांचवें इद्वत्सरके स्वामी शिव ५ ॥ १४ ॥

दूसरामत ।

आनंदादेर्भवेद्ब्रह्मा भावादेर्विष्णुरेव च ॥
जयादेःशंकरः प्रोक्तःसृष्टिपालननाशकाः ॥ १५ ॥

टीका—आनंदादिक २० संवत्सरोंका स्वामी ब्रह्मा जो सृष्टिकर्त्ताहै और भावादिक २० संवत्सरोंका स्वामी विष्णुहै जो सबका पालन करतेहैं तीसरे जयादिक २० संवत्सरोंका स्वामी रुद्र संहारकरते हैं ॥ १५ ॥

ऋतुप्रकरणम् ।

अयन.

शिशिरपूर्वमृतुत्रयमुत्तरं ह्ययनमाहुरहश्च तदामरम् ॥ भवति
दक्षिणमन्य ऋतुत्रयं निगदिता रजनी मरुतां हि सा ॥ १६ ॥

टीका—शिशिर, वसंत, ग्रीष्म इन तीन ऋतुमें सूर्यकी गति उत्तर दिशाको होतीहै तिसको उत्तरायण कहतेहैं, यही देवताओंका दिवसहै और वर्षा शरद् हेमंत इन तीनों ऋतुमें सूर्यकी गति दक्षिणको होतीहै तिसको दक्षिणायन कहतेहैं यही देवताओंकी रात्रिहै ॥ १६ ॥

अयनोंमें शुभाशुभकर्म ।

ग्रहप्रवेशत्रिदशप्रतिष्ठा विवाहचौलव्रतबंधदीक्षाः ॥ सौम्या-
यने कर्म शुभं विधेयं यद्गर्हितं तत्खलु दक्षिणे च ॥ १७ ॥

टीका—गृहप्रवेश देवप्रतिष्ठा विवाह मुंडन व्रतधारण मंत्र लेना ये सब शुभ कर्म उत्तरायणमें करावे और सब निंद्य कर्म दक्षिणायनमें करने योग्यहैं १७॥

संक्रांति अनुसार ऋतु.

मृगादिराशिद्वयभानुभोगात्षडर्तवः स्युः शिशिरो वसन्तः ॥
ग्रीष्मश्चवर्षाश्च शरच्च तद्वद्धेमंतनामा कथितश्च षष्ठः ॥ १८ ॥

टीका—मकर आदि लेकर दो राशि सब सूर्य भोगतेहैं तब एक ऋतु होतीहै उसी प्रकार सूर्य १२ राशि भोगतेहैं उससे ६ ऋतु होतेहैं ॥ १८ ॥

तथा मतांतर राशि।

चैत्रादि द्विद्विमासाभ्यां वसंताद्यृतवश्च षट् ॥
दाक्षिणात्याः प्रगृह्णंति दैवे पित्र्ये च कर्मणि ॥ १९ ॥

टीका—चैत्रादिक दोमासमें १ ऋतु इस प्रकारसे १२ मासमें ६ ऋतु होतेहैं सो दक्षिण देशमें देव पितृ कर्ममें प्रसिद्धहै ॥ १९ ॥

१ मकर २ कुंभ	शिशिरऋतु १	७ कर्क ८ सिंह	वर्षाऋतु ४
३ मीन ४ मेष	वसंतऋतु २	९ कन्या १० तुला	शरदृऋतु ५
५ वृष ६ मिथुन	ग्रीष्मऋतु ३	११ वृश्चिक १२ धन	हेमंतऋतु ६

मतांतरराशिअनुसार				मासअनुसार.			
मेषादिक दो राशि सूर्य भोगते हैं इस प्रमाणसे वसंत आदिक ६ होती है.				चैत्रसे लेकर दो२ मास वसंत आदिक छः६ ऋतु होती हैं.			
१ मेष २ वृषभ	वसंत	७ तुला ८ वृश्चि.	शरद्	१ चैत्र २ वैशा.	वसंत	७ आश्वि ८ कार्ति.	शरद्
३ मिथुन ४ कर्क	ग्रीष्म	९ धन १० मक	हेमंत	३ ज्येष्ठ ४ आषा	ग्रीष्म	९ मार्ग. १० पौष	हेमंत
५ सिंह ६ कन्या	वर्षा	११ कुंभ १२ मीन	शिशिर	५ श्राव. ६ भाद्र.	वर्षा	११ माघ १२ फा.	शिशिर

१ दक्षिण देशवासी इस महीनेमें पितृकर्म करते हैं।

मासप्रकरण तत्र मासपरिज्ञान ।

पूर्वराशिं परित्यज्य उत्तरां याति भास्करः ॥
सा राशिः संक्रमाख्या स्यान्मसत्वयनहायने ॥ २० ॥

टीका—पूर्व राशिको छोड़के जिस आगेकी राशिमें सूर्य जाताहै उसी सूर्यकी राशिसे १२संक्रांति मास ऋतु अयन इन सबोंकी गणना होतीहै ॥ २० ॥

दर्शावधिं मासमुशंति चांद्रं सौरं तथा भास्कर राशिभोगात् ॥
त्रिंशद्दिनं सावनसंज्ञमार्या नाक्षत्रमिंदोर्भगणाश्रयाश्च ॥ २१॥

टीका—मास कई प्रकारके होतेहैं एक चांद्रमास जो शुक्लप्रतिपदासे अमावास्या पर्यन्त होताहै, दूसरा सौर मास जो सूर्यके एकराशि भोगनेसे होताहै. तीसरा सावनमास जो तीस दिनका होताहै, चौथा नाक्षत्र मास जो चंद्रमाके गिरद नक्षत्रोंके फिरनेसे होताहै ॥ २१ ॥

मासोंके नाम तथा सूर्य्य देवता और देवी ।

मधुस्तथा माधवसंज्ञकश्चशुक्रः शुचिश्चाथ नभो नभस्यः॥तथेष ऊर्जश्च सहाःसहस्यस्तपस्तपस्यश्च यथाक्रमेण ॥ २२ ॥ अरुणो माघमासे तु सूर्यो वै फाल्गुने तथा ॥ चैत्रमासे तु वेदांगो भानुर्वैशाख एव च ॥२३॥ ज्येष्ठमासे तपेदिंद्र आषाढे तपते रविः ॥गभस्तिः श्रावणे मासे यमो भाद्रपदे तथा ॥२४॥ सुवर्णरेताश्वयुजि कार्तिके च दिवाकरः ॥ मार्गशीर्षे तपेन्मित्रः पौषे विष्णुःसनातनः ॥ इत्येते द्वादशादित्या मासनामान्यनुक्रमात् ॥ २५ ॥ केशवं मार्गशीर्षे तु पौषे नारायणं विदुः ॥ माधवं माघमासे तु गोविंदमथ फाल्गुने ॥ २६ ॥ चैत्रे विष्णुं तथा विंद्याद्वैशाखे मधुसूदनं ॥ त्रिविक्रमं तथा ज्येष्ठे आषाढे वामनं विदुः॥२७॥श्रावणे श्रीधरं विद्धि हृषीकेशं तु भाद्रके ॥ आश्विने पद्मनाभं च ऊर्जे दामोदरं विदुः ॥ २८ ॥ मार्गशीर्षे विशालाक्षी पौषे लक्ष्मीश्च देवता ॥ माघे तु रुक्मिणी प्रोक्ता फाल्गुने धात्रिनामिका ॥ २९॥ चैत्रे मासि रमा देवी वैशाखे मोहिनी तथा॥पद्माक्षी ज्येष्ठमासे तु आषाढे कमलेति च॥३०॥कांतीमती श्रावणे च भाद्रे तु अपराजिता ॥ पद्मावती आश्विने तु राधा देवी तु कार्तिके ॥ ३१ ॥

संख्या	नामानि	नामानि	सूर्य	देवी	देवता
१	चैत्रमास	मधुः	वेदांगः	रमा	विष्णुः
२	वैशाखमास	माधवः	भानुः	मोहिनी	मधुसूदनः
३	ज्येष्ठमास	शुक्रः	इन्द्रः	पद्माक्षी	त्रिविक्रमः
४	आषाढमास	शुचिः	रविः	कमला	वामनः
५	श्रावणमास	नभः	गभस्तिः	कांतिमती	श्रीधरः
६	भाद्रपदमास	नभस्यः	यमः	अपराजिता	हृषीकेशः
७	आश्विनमास	इषः	सुवर्णरेताः	पद्मावती	पद्मनाभः
८	कार्तिकमास	ऊर्जः	दिवाकरः	राधा	दामोदरः
९	मार्गशीर्षमा	सहाः	मित्रः	विशालाक्षी	केशवः
१०	पौषमास	सहस्यः	विष्णुः	लक्ष्मी	नारायणः
११	माघमास	तपाः	अरुणः	रुक्मिणी	माधवः
१२	फाल्गुनमास	तपस्यः	सूर्यः	धात्री	गोविंदः

वार अनुसार मासफल।

पंचार्कवासरे रोगाः पंचभौमे महद्भयम् ॥
पंचार्किवारा दुर्भिक्षं शेषा वाराः शुभप्रदाः ॥ ३२ ॥

टीका—एक महीनेमें पांच रविवार पडें तो रोग उत्पन्न होय और ५ भौमवार पडनेसे अधिक भय उपजै और ५ शनिवारसे दुर्भिक्ष होय और शेष वार ५ पडे तो वे शुभदायक होय ॥ ३२ ॥

पक्ष.

पूर्वापरं मासदलं हि पक्षौ पूर्वापरौ तौ सितनीलसंज्ञौ ॥ पूर्वस्तु दैवश्च परश्च पित्र्यः केचित्तु कृष्णे सितपंचमीतः॥ आदौ शुक्लः प्रवक्तव्यः केचित्कृष्णेपि मासके ॥ ३३ ॥

टीका—शुक्लप्रतिपदासे पौर्णमासीतक शुक्लपक्ष और वदीपडवासे अमावास्यातक कृष्णपक्ष होताहै. शुक्लपक्ष देवताओंका और कृष्णपक्ष पितरोंका

होताहै ॥ ३३ ॥ दूसरा भेद—शुदी पंचमीसे लेकर वदी ५ तक शुक्लपक्ष जानिये. पहिले शुक्लपक्ष तदनंतर कृष्ण जो अमावास्याको मास पूरा होता हो तो प्रथम कृष्णपक्ष तिसके पीछे शुक्ल और कदाचित् पूर्णिमाको मासांत हो तो ये दोनों पक्ष देश अनुसार प्रचलितहैं ॥ ३३ ॥

अधिक मास ।

द्वात्रिंशद्भिर्गतैर्मासैर्दिनैः षोडशभिस्तथा ।
घटिकानां चतुष्केण पतत्यधिकमासकः ॥ ३४ ॥

टीका—३२महीने १६ दिवस ४ घटी बीत जाने पर्यंत अधिकमासका संभव होताहै ॥ ३४ ॥

शाके बाणकरांकके विरहिते नन्देन्दुभिर्भाजिते
शेषा वह्निमधौ च माधवशिवे ज्येष्ठे वरे चाष्टके ॥
आषाढे नृपतौ नभश्च शरके भाद्रे च विश्वांशके
नेत्रे चाश्विनकेऽधिमाससमुदिते शेषेऽन्यके स्यान्नहि ॥ ३५ ॥

टीका—वर्तमान शाकके अंकमें९२५हीनकरो और शेष अंकमें१९का भागदो, जो शेष ३ रहैं तो अधिक चैत्रमास जानना-और ११ शेष रहैं तो वैशाख और जो००।०९ बचैं तो ज्येष्ठमास अधिक होगा-और जो१६शेष रहैं तो आषाढ अधिक होगा—और जो ५ बचैं तो श्रावण अधिक जानना और जो१३शेष रहैं तो दो भाद्रपद होंगे-और जो२ शेष रहैं तो आश्विनमास की वृद्धि होगी-और अंक शेष रहनेसे कोई मास अधिक नहीं जानना३५॥

क्षयमास ।

असंक्रांतिमासोधिमासःस्फुटंस्याद्द्विसंक्रांतिमासःक्षयाख्यःकदाचित्।
क्षयः कार्तिकादित्रयेनान्यतः स्यात्तदा वर्षमध्येऽधिमासद्वयं च ३६॥

टीका—जो दो अमावास्याके बीचमें संक्रांति न होय तो वह अधिकमास होताहै-और जो दो अमावास्याके बीचमें कदाचित् दो संक्रांति होय तो क्षयमास जानना-और कार्तिक आदि३मासही क्षय होतेहैं-और जिस संवत्में क्षयमास होगा उसी संवत्में अधिकमास२होगा-इन सब श्लोकोंका आशय ग्रहणके सूर्य,चंद्रमाका स्पर्श मोक्ष सहित आगे चक्रोंमें देख लेना चाहिये॥

संव-त्सर फल	नामसंख्या अंकोंके जो शेषफलवचे	अधि पति	अधिक मास	सूर्यचंद्र ग्रहण	प्रभवादिसंवत्सरोंके फल ॥
१ शे. ३ सम	१९३५ विकृति शा. १८००	विष्णुअ धिपति त्वाष्ट्र	शेष १ नास्ति	श्रावण १५ चंद्र स्प. ५२। १७ मो २।३१	प्रकृतिर्विकृतिंयातिविकृतिंप्रकृतिस्तथा॥ तथापिसुखिनो लोकाश्चास्मिन् विकृतिवत्सरे ॥
२ शे. ५ सुभि.	१९३६ खर शाके १८०१	विष्णुअ धिपति त्वाष्ट्र	आश्विन शेष २	श्रा.कृ.३०मं.सू.पौ.शु. १५ चं. स्पर्श३३।५२ मो. ३८।१८	खराब्देनिःस्वनालोका अन्योन्यसमरोत्सुकाः॥ मध्यमावृष्टिरत्युग्रं रोगैर्भूयात्प्रकंपनं ॥
३ शे. ० पीडा	१९३७ श. १८०२ नंदन ६	विष्णुअ धिपति अहिर्बुध्न्य.	चैत्रसंभव शेष३ अब्दांशे	ज्ये.शु.१५चं.ग्र.स्प.३१/३६ मो.३५/३८मार्ग.शु. १५चं. स्प. २८।३४ मो. ३७/२२	नंदनाब्दे सदापृथ्वी बहुसस्यार्घवृष्टयः ॥ आनंदोप्यखलानां च जंतूनांसमहीभुजाम् ॥
४ शे. २ महर्घ.	सं. १९३८ श. १८०३ विजय	विष्णुअ धिपति अहिर्बु०	नास्ति शेष४	मार्ग.शु.१५ चं. स्प.३८।८ मो. ४१। २२ उत्तरआशा	विजयाब्दे तु राजानः सदाविजयकांक्षिणः सुखिनोजंतवः सर्वेबहुसस्यार्घवृष्टयः ॥
५ शे. ४ दुर्भि.	सं. १९३९ श. १८०४ जय	वि. अ. अहिर्बु.	श्राव. शेष ५	ज्येष्ठ कृ.३०स्प. १५। ५८ मोक्ष २३।५७ संभवदृष्टिनास्ति	जयमंगलघोषाद्यैर्धरणीभातिसर्वदा ॥ जयाब्दे धरणीनाथाः संग्रामजयकांक्षिणः ॥
६ शे. ६ सम	सं. १९४० श. १८०५ मन्मथ	वि. अ. अहिर्बु.	नास्ति शेष ६		मन्मथाब्देजनाःसर्वे तस्करारतिलोलुपाः ॥ शालीक्षुयवगोधूमैर्नयनाभिनवाधरा ॥
७ शे. १ दुर्भि.	सं. १९४१ श १८०६ दुर्मुख	वि. अ. अहिर्बु.	नास्ति शेष ७	वै.शु. १५चं.ग्र.दृष्टिनास्तिआ.शु. १५ चं.स्प. ४५।२० मो. ४७।२४	दुर्मुखाब्देमध्यवृष्टिरीतिचौराकुलाधरा॥महावैरामहीनाथा वीरवारणवाजिभिः ॥
८ शे. ३ सम	सं. १९४२ श. १८०७ हेमलंब	वि. अ. पितर	ज्येष्ठ. शेष ८	चै. शु. १५ चं. स्प. ३४।५० मो. ४२।५८	हेमलंबेत्वीतिभीतिमध्यसस्यार्घवृष्टयः ॥ भातिभूर्भूपतिक्षोभाखड्गविद्युल्लतादिभिः ॥
९ शे.५ दुर्भि.	सं. १९४३ श. १८०८ विलंबी	वि. १२ पितर	नास्ति शेष ९	माघशुक्ल १५ चंद्रग्रहणसंभव दृष्टिनास्ति	विलंबवत्सरेभूपाः परस्परविरोधिनः॥ प्रजापीडात्वनर्घत्वंतथापिसुखिनोजनाः ॥.
१० शे. ० पीडा	सं. १९४४ श. १८०९ विकारी	वि. १३ पितर	नास्ति शेष१०	श्राव.१५चं.स्प.४३।६ भा. ३० ग्र. सू. ९।४८मो. २२।४४	विकार्यब्देखिलालोकाःसरोगावृष्टिपीडिताः॥ पूर्वसस्यफलंस्वल्पं बहुलंचापरंफलम् ॥
११ शे. २ सुभि.	सं. १९४५ श. १८१० शर्वरी	वि. १४ पितर	वैशा. शेष ११	मा.१५ग्र.स्प४९।५२ मो.५९।१२ सं. १९।४५ नास्ति	शर्वरीवत्सरेपूर्णा धरासस्यार्थवृष्टिभिः॥जनाश्चसुखिनःसर्वेराजानःस्युर्विवैरिणः ॥
१२ शे० ४ दुर्भिक्ष	सं. १९४६ श. १८११ प्लव	वि. १५ पितर	नास्ति शेष १२	आषाढ शु. १५ चं ग्र. स्प. ४९।१३ मोक्ष ५६।४०	प्लवाब्देनिखिलाधात्रीवृष्टिभिःप्रवसंतिभाः॥रोगाकुलात्वीतिभीतिः संपूर्णवत्सरेफलम् ॥
१३ शे. ६ सम	सं १९४७ शकः १८१२ शुभकृत्	विष्णु १६ विश्वेदेवा	भाद्रप. शेष १३	आ.३०सू.स्प. २२।४४ मो.२९।५७का.चं.स्प. २६।२५ मो. ३०।४७	शुभकृद्वत्सरेपृथ्वी राजते विविधोत्सवैः ॥ आतंकचौराभयदाराजानःसमरोत्सुकाः ॥
१४ शे. १ दुर्भि.	सं. १९४८ शकः १८१२ शोभन	विष्णु १७ विश्वेदेवा	शेष १४ नास्ति	वैशा.१५ चं. स्प.४१। १६ मो. ५० का.१५ चं. स्प. ५२।५७	शोभनेवत्सरेधात्री प्रजानांरोगशोकदा ॥ तथापिसुखिनोलोकाबहुसस्यार्घवृष्टयः ॥

संवत्सर फल	शेषफलवचे अंकोकेजो नामसंख्या	अधिपति	अधिक मास	सूर्यचंद्र ग्रहण	प्रभवादिसंवत्सरोंके फल ॥
१५ शेष ३ सम	सं. १९४९ शक:१८१४ क्रोधी	विष्णु १८ विश्वेदेवा	शेष १५ नास्ति	वै.शु.१५चं.स्प५१।४६ का. शु. १५ चं. स्प. ३२ मो. ४०।४४	क्रोध्यब्देत्वखिलालोकाः क्रोधलाभपरायणाः। इति दोषेणसततंमध्यसस्यार्घवृष्टयः ॥
१६ शेष ५ दुर्भि.	सं. १९५० शक:१८१५ विश्वावसु	विष्णु १९ विश्वेदेवा	आषाढ शेष १६	फा.शु१५चंस्प३१।३१ मो. ३५।०चै.कृ. ३० सू.स्प१।२७मो.७।१९	अब्देविश्वावसोःशश्वद्घोररोगाधरासुच। सस्यार्घवृष्टयोमध्याभूपालानातिभूतयः ॥
१७ शेष ० पीडा	सं. १९५१ शक:१८१६ पराभव	विष्णु २० विश्वेदेवा	शे १७ नास्ति	नास्ति	पराभवाब्देराजास्यात् सपरंसहशत्रुभिः। आमयक्षुद्रसस्यातिप्रभूतान्यल्पवृष्टयः ॥
१८ शेष २ सम	सं. १९५२ शक: १८१७ प्लवंग	विष्णु शिव चंद्रमा	शेष १८ नास्ति	फा.शु. १५ भृ. चं. ग्र. स्प. ४१।४ मो ४५।५४	प्लवंगाब्देमध्यवृष्टी रोगचौराकुलाधरा। अन्योन्यसमरेभूपाःशत्रुभिर्हतभूमयः ॥
१९ शेष ४ दुर्भि.	सं. १९५३ शक:१८१८ कीलक	शिव अधिपति चंद्रमा	ज्येष्ठ ०	०	कीलकाब्देत्वीतिभीतिः प्रजाक्षोभनृपाह्वयौ। तथापिवर्द्धतेलोकः समधान्यार्घवृष्टिभिः ॥
२० शेष ६ सम	सं. १९५४ शक:१८१९ सौम्य	शिव ३ चंद्रमा	शेष १ नास्ति	पौ.शु१५चं.स्प$\frac{२}{६}\frac{४}{९}$मो. $\frac{१}{६}\frac{४}{९}$मा.कृ.३०श.मू.स्प १३।५१ मो.२०।२६	सौम्याब्देत्वखिलालोका बहुसस्यार्घवृष्टिभिः। विवैरिणोधरार्धाशाविप्राश्वांध्यपरंपराः ॥
२१ शेष १ दुर्भि.	सं १९५५ शक:१८२० साधारण	शिव अधिप. चंद्रमा	आश्विन २ ०	आ.१५र.चं.स्प५०मो. ५.८।२२मार्ग.१५भौ. चं.स्प४८।२८मो.$\frac{६}{१}\frac{७}{२}$	साधारणाब्देवृष्टयर्द्धभयंचमारणेमनः। मध्यसंपद्धराधीश प्रजाःस्युः स्वस्थचेतसः ॥
२२ शेष ३ सम	सं. १९५६ शक:१८२१ विरोधक	शिव ५ चंद्रमा	चैत्र ३ संभव अंतमे	ज्ये.१५भृ.चं.ग्र.स्प$\frac{३}{६}\frac{१}{८}$ मो.$\frac{३}{३}\frac{६}{१}$मार्ग.१५श.स्प. ५३।४०मो.५७.२६	विरोधकृद्धवत्सरेतुपरस्परविरोधिनः । सर्वे जनानृपाश्चैवमध्यसस्यार्घवृष्टयः ॥
२३ शेष ५ सम	सं. १९५७ शक:१८२२ परिधावी	वि. शि. ६ अग्नि	शेष ० ४	०	भूप हवोमहारोगो मध्यसस्यार्घवृष्टयः । दुःखिनोजंतवःसर्वेवत्सरेपरिधाविनः ॥
२४ शेष ० पीडा	सं. १९५८ शक:१८२३ प्रमाथी	शिव ७ अग्नि	० श्रावण ५	१ग्रह.सू. ३० चै. स्प. ७।३२ मो. १२।२७	प्रमाथीवत्सरेतत्रमध्यसस्यार्घवृष्टयः । प्रजानांजीवनेदुःखंसमात्सर्याःक्षितीश्वराः ॥
२५ शेष २ सुभिक्ष	सं. १९५९ शक:१८२४ आनंद	शिव ८ अग्नि	० ६	१ ग्रह. चं.चैत्र १५ भौम स्प. ४०।२२ मोक्ष ४२।४८	आनंदाब्देखिलालोकाः सर्वदानंदचेतसः। राजानः सुखिनः सर्वेबहुसस्यार्घवृष्टिभिः ॥
२६ शेष ४ दुर्भिक्ष	सं. १९६० शक:१८२५ राक्षस	वि. शि. अग्नि	७ नास्ति	२ग्र.चै.शु१५श.स्प$\frac{२}{२}\frac{६}{३}$ मो.२।४५आ.शु१५स्प ३१।२मो. २९।१०	स्वस्वकार्येरताः सर्वेमध्यसस्यार्घवृष्टयः। राक्षसाब्देखिलालोकाराक्षसाइवनिष्क्रियाः ॥
२७ शेष ४ सम	सं. १९६१ शक:१८२६ नल	वि. शि. अग्नि	८ ज्येष्ठ	१ ग्र. मा.शु.१५ र. स्प.४०।३९मो.४६। ५९	नलाब्देमध्यसस्यार्घवृष्टिभिःप्रवराधरा । नृपसंक्षोभसंजाताभूरितस्करभीतयः ॥
२८ शेष ६ दुर्भिक्ष	सं. १९६२ शक:१८२७ पिंगल	वि. शि. अश्वि. कुमार	नास्ति	३ग्र.ना. श्रा.१५स्प २७।० मो. ३०।११	पिंगलाब्देत्वीतिभीतिमध्यसस्यार्घवृष्टयः। राजानोविक्रमाक्रांताभुंजतेशत्रुमेदिनीम् ॥

संव- त्सर फल	शेषफलवचे अंकोंकेजो नामसंख्या	आधि पाति	अधिक मास	सूर्यचंद्र ग्रहण	प्रभवादिसंवत्सरोंकेफल ॥
२९ शेष१ सम	सं. १९६३ शकः १८२८ काल	वि.शि. अश्वि. कुमार	१ नास्ति	का.३०सूस्प.९।३६मो १४।२४मा.१५मं. स्प. २५।२४ मो.३०।२४	वत्सरे कालयुक्ताख्ये सुखिनःसर्वजंतवः। स- न्त्यथापिचसस्यानिप्रचुराणितथागदाः ॥
३० शेष३ सुभिक्ष	सं. १९६४ शकः १८२९ सिद्धार्थ	वि.शि. आश्वि कुमार	११ वैशाख	ग्रहणंनास्ति	सिद्धार्थवत्सरेभूगो ज्ञानवैराग्ययाप्रजाः। स- कलावसुधाभावि बहुसस्यार्घवृष्टिभिः ॥
३१ शेष० पीडा	सं १९६५ शकः १८३० रौद्र	वि.शि. अ- श्वि कुमार १४	१२ नास्ति	ग्र.मार्ग.शु.१५चं. स्प. ४८।२०मो. ५१।३०	रौद्राब्देनृपसंभूतक्षोभक्लेशसभागिने । सत- तंत्वखिलालोकामध्यसस्यार्घवृष्टयः ॥
३२ शेष२ सुभिक्ष	सं. १९६६ शकः १८३१ दुर्मति	वि.शि. अश्वि. कुमार	१३ भाद्र.	१ ग्र. ज्ये. शु. १५भृ. स्प. ५९।३मो.७।४३	दुर्मत्यब्देखिलालोका भूपादुर्मतयःसदा । तथापिसुखिनःसर्वे संग्रामाःसंतिचेदपि ॥
३३ शेष४ दुर्भिक्ष	सं. १९६७ शकः १८३२ दुंदुभि	वि.शि. १६ भग	१४ नास्ति	१ ग्र. का.शु. १५ बु. स्प. ५३।३७ मोक्ष ५६।३७	सर्वसस्ययुताधात्री पालिताधरणीधरे । प- र्वदेशविनाशःस्यात्तत्रदुंदुभिवत्सरे ॥
३४ शेष६ सम	सं. १९६८ शकः १८३३ रुधिरोद्गारी	शि.वि. १७ भग २	१५ नास्ति	का.कृ.३० स्प.५९। २६ मो. ४।५०	आहवेनिहिताःसर्वेभूपारोगैस्तथाजनाः । यथा कथंचिज्जीवंतिरुधिरोद्गारिवत्सरे ।
३५ शेष१ दुर्भिक्ष	सं. १९६९ शकः १८३४ रक्ताक्षी	शि. वि. १८ भग	१६ आषा.	चं.चै.१५सो.स्प.५१मो. ५६ चै.३०बु. स्प२९। ०मो. ३३।३१	रक्ताक्षिवत्सरेसस्यवृद्धिर्वृष्टिरनुत्तमा । प्रेक्षंते सर्वदान्योन्यंराजानोरक्तलोचनं ॥
३६ शेष३ सं.१९	सं. १९७० शकः १८३५ क्रोधन	१७ ना. भग	१७ नास्ति	फा. १५ स्प.२२।२० चं.भा. १५ स्प. २४।९ मोक्ष ३२।५९	क्रोधनाब्देमध्यवृष्टिः पूर्वदेशेचवृष्टयः। संपूर्ण- मितरत्सर्वे भूपाःक्रोधपरायणाः ॥
३७ शेष२ सं.२०	सं. १९७१ शकः १८३६ क्षय	शि. वि. २० भग ५	१८ नास्ति	सू.भा. ३० भृ.स्प.३०। ३८मो३५।२८भा.१५ भृ.स्प२५।१मो३३।१६	कार्पासगंधतैलेक्षुमधुसस्यविनाशनं । क्षय- माणाश्चापिनराजीवंतिक्षयवत्सरे ॥
३८ शेष५ पीडा	सं. १९७२ शकः १८३७ प्रभव	वि १ ब्रह्मा १	०० ज्येष्ठ	नास्ति ०	काश्यप्यामीतयश्चाग्निकोपश्चव्याधयोभुवि । प्रभवाब्देमंदवृष्टिस्तथापिसुखिनोजनाः ॥
३९ शेष२ सुभिक्ष	सं. १९७३ शकः १८३८ विभव	ब्रह्मा २ विष्णु २	१ नास्ति	नास्ति १	दंडनीतिपराभूपा बहुसस्यार्घवृष्टयः। विभवा- ब्देखिलालोकाः सुखिनःस्युर्विवैरिणः ॥
४० शेष४ दुर्भिक्ष	सं. १९७४ शकः १८३९ शुक्ल	ब्रह्मा ३ विष्णु ३	२ आश्वि.	१ चं. आषा. शु. १५ खग्रासस्पर्श ४९।५५ मो. ५९।२९	शुक्लाब्देनिखिलालोकाः सुखिनःस्वजनैःसह। राजानोयुद्धनिरताःपरस्परजयैषिणः ॥
४१ शेष४ सम६	सं. १९७५ शकः १८४० प्रमोद	ब्रह्मा ४ विष्णु ४	३ चैत्र संभव	नास्ति	प्रमोदाब्देप्रमोदंतिराजानोनिखिलाजनाः।वी- तरोगावीतभयाईतिशत्रुविनाशकाः ॥
४२शे६ १५ सुभिक्ष	सं. १९७६ शकः १८४१ प्रजापति	ब्रह्मा ५ विष्णु ५	० ४	नास्ति	नचलंतिचलालोकाः स्वस्वमार्गात्कथंचन । अब्देप्रजापतौनूनं बहुसस्यार्घवृष्टयः ।

संवत्सर फल	शेषफलवचे अंकोंकेजो नामसंख्या	अधिपति	अधिक मास	सूर्यचंद्र ग्रहण	प्रभवादिसंवत्सरोंके फल ॥
४३ शेष ५ सम ७	सं. १९७७ शकः १८४२ अंगिरा	ब्रह्मा ६ बृहस्पति	५ श्रावण	चं.ग्र.वै. शु. १५चं.स्प. ५८।३मो. ६।४७ आ. ११बु. स्प.३२।९	अन्नाद्यंभुज्यतेशश्वज्जनैरतिथिभिःसह। अंगिराब्देखिलालोकाभूपाश्चकलहोत्सुकाः ॥
४४ शेष ५ सुभि ७	सं. १९७८ शकः १८४३ श्रीमुख	ब्रह्मा बृहस्पति २	६ नास्ति	आश्वि. १५ र.स्प. ४९।३१मो.१७।४९ चंद्रग्रहण	श्रीमुखाब्देखिलाधात्रीबहुसस्यार्घसंयुता।अध्वरेनिरताविप्रावीतरोगाविवैरिणः ॥
४५ शेष ० पीडा०	सं. १९७९ शकः १८४४ भाव	ब्रह्मा बृहस्पति ३	७ नास्ति	आश्वि.कृ.३० गु.सू. स्प.५।५मो. १०,११ ३० आषा.	भावाब्दे प्रचुरारोगा मध्यसस्यार्घवृष्टयः। राजानोयुद्धनिरतास्तथापिसुखिनोजनाः ॥
४६ शेष २ सुभि.९	सं. १९८० शकः १८४५ युवा	ब्रह्मा गुरु ४	८ ज्येष्ठ	माघ. १५ बु. खग्रास ५।४७ स्प. ३२।३८ मो. ४१।४८ चं. ग्र.	प्रभूतपयसोगावः सुखिनस्सर्वजंतवः। सर्वकामक्रियायुक्तो युवाब्देयुवतीजनः ॥
४७ शेष४ १०	सं. १९८१ शकः १८४६ धाता	ब्रह्मा बृहस्पति ५	९ नास्ति	श्रा.१५शु.५०स्प. ६३ मो.५५ख.मा.१५र.स्प ४६।१मो.५१।३६चं.ग्र	धातृवर्षेखिलाःक्ष्मेशाः सदायुद्धपरायणाः।संपूर्णाधरणीभाति बहुसस्यार्घवृष्टिभिः ॥
४८ शेष ६ सम ११	सं. १९८२ शकः १८४७ ईश्वर	ब्रह्मा इंद्र १	१० नास्ति	श्रा. १५भौ.दृष्टि. ना. माघ३०गु.स्प.१२।१५ मो.१५।३३सू.ग्रहण	ईश्वराब्देखिलाजंतुधात्रीधात्रीवसर्वदा। पोषयत्यतुलेवान्नफलमाषैस्तुव्रीहिभिः
४९ शेष ६ दु.१२	सं. १९८३ शकः १८४८ बहुधान्य	ब्रह्मा इंद्र १२	११ वैशाख	० ० ०	अनीतिरतुलावृष्टिर्बहुधान्याख्यवत्सरे। विविधैर्धान्यनिचयः सुखपूर्णाखिलाधरा ॥
५० शेष ३ सम १३	सं. १९८४ शकः १८४९ प्रमाथी	ब्रम्हा इंद्र ०	१२ नास्ति	० ० ०	नमुंचतिपयोवाहःकुत्रचित्कुत्राचिज्जलम्। मध्यमावृष्टिरर्घश्चनूनमब्देप्रमाथिनि ॥
५१ शेष ५ सुभिक्ष	सं. १९८५ शकः १८५० विक्रम	ब्रह्मा १४ इंद्र	१३ भाद्रपद	ज्ये.शु.१५ र.संभवअदृष्टेका.३० चं.स्प.१६। ३७मो. २१।२१चं. सू.	विक्रमाब्देधराधीशा विक्रमाक्रांतभूमयः। सर्वत्रसर्वदामेघामुंचंति प्रचुरंजलम् ॥
५२ शेष ० पी. १५	सं. १९८६ शकः १८५१ वृषं	ब्रह्मा १५ इंद्र	१४ नास्ति	वै. ३०गु. संभव ग्रहणं नास्ति सू.	वृषाब्देनिखिलाःक्ष्मेशायुद्धयंतिवृषभाइव। विद्याप्रसक्ताविप्रेन्द्राः पज्यंतेसततंभुवाम्।
५३ शेष २ १६सम	स .१९८७ शकः १८५२ चित्रभानु	ब्रह्मा १६ अग्नि	१५ नास्ति	० ०	वित्तार्घवृष्टिसस्याद्यैर्विचित्रानिखिलाधरा। निराकुलाखिलालोकाश्चित्रभान्वाख्यवत्सरे ॥
५४ शेष ४ १७ दु.	स. १९८८ शकः १८५३ सुभानु	ब्रह्मा १७ अग्नि	१६ आषा.	वै.१५स्प४४।३मो.५३ मा.१५ स्प४०मो. ४९ फा.१६ स्प१५मो२३ख	सुभानुवत्सरेभूमिर्भूमिपानांचविग्रहः। भातिभूर्भरिसस्याढ्या भयंकरभुजंगमाः ॥
५५ शेष ६ १७सम	सं. १९८९ शक १८५४ तारण	ब्रह्मा १८ अग्नि ३	१७ नास्ति	भा.५५ बु. स्प.० ४४मो.५३।० ख. चंद्रग्रहण	कस्यचिन्निखिलालोकास्तरंतिप्रातिपन्नताम्। नृपाहुंवक्ष्यताद्रोगा भैषज्यैस्तारणाब्दके ॥
५६ शेष १ १९ दु	सं. १९९० शकः १८५५ पार्थिव	ब्रह्मा अग्नि ०	१८ ०	मा.३०सो.स्प. ७ मो ५४।३४फा.३०संभव. दृष्टिनास्ति सू. २	पार्थिवाब्देतुराजानः सुखिनःसुप्रजाभृशम्। बहुभिःफलपुष्पाढ्यैर्विविधैश्चपयोधरैः ॥

संव-त्सर-फल	नामसंख्या अंकोंकेजो शेषफलबचे	अधिपति	अधिक मास	सूर्य चंद्र ग्रहण	प्रभवादिसंवत्सरोंके फल.
५७ शेष ३ ३ सम	सं. १९९१ शकः१८५६ व्यय	ब्रह्मा अग्नि ५	०० ज्येष्ठ	आषा.१५स्प.२७मो. ३५पौ.१५स्प.२९मो. ३७ खग्र.स ४।१८	व्ययाब्देनिखिलालोका बहुव्ययपराभृशम्। विरमंतीहतुरगैरथैर्भूतानिसर्वदा॥
५८ शेष ५ १ दुर्भि.	सं.१९९२ शकः१८५७ सर्वजित्	विष्णु त्वाष्ट्र	१ •	पौ.१५ बुधे स्प.३५ ४३ मो. ४४।० चंद्रग्रहण	सर्वजिद्वत्सरेसर्वे जनास्त्रिदशरात्रिभाः। राजानोविलयंयांति भीमसंग्रामभूमिपाः॥
५९ शेष ० पीडा२	सं. १९९३ शकः १८५८ सर्वधारी	विष्णु त्वाष्ट्र	२ आश्वि.	आ.३०स्प.९।४८मो. १४आ.१५स्प४०।८ मोक्ष ४३।२	सर्वधार्यब्दकेभूपाः प्रजापालनतत्पराः। प्रशांतवैराःसर्वत्र बहुसस्यार्घवृष्टयः॥
६० शेष २ ३ सम	सं.१९९४ शकः १८५९ विरोधी	विष्णु त्वाष्ट्र	३ संभव	ग्रहणंनास्ति •	विरोधीवत्सरेभूपाः परस्परविरोधिनः। भूरिभूरियुताभूमिर्भूरिकारिसमाकुलाः॥

सिद्धांतशिरोमणौ।

क्षयमासविचारः।

गतोऽब्ध्यद्रिनंदैर्मिते शाककाले तिथीशैर्भविष्यत्यथांगाक्षसूर्यैः॥
गजाद्र्यग्निभूमिस्तथा प्रायशोयं कुवेदेंदुवर्षैः क्वचिद्गोकुभिश्च॥३७॥

टीका—पहिले जिस संवत्में क्षयमास पडे तो उसके १४१ वर्ष पीछे फिर होताहै इसमें आगे १९ वर्षमें या इससे बाहर इसके मध्यमें जो ९४७ के संवत्में क्षयमास हो तो फिर आगे १११५। १२५६। १३७८ में पडेगा और इसके पीछे १४१ और १९ वर्षके अंतरसे क्षय-मासका संभव जानना योग्य है॥ ३७॥

तिथिप्रकरणम्।

मासभाच्चांद्रभं यावद्गणयेत्तावदेव तु॥
यावंतिगणनाद्भानि तावत्यास्तिथयः क्रमात्॥ ३८॥

टीका—चैत्रादि बारह मासोंके नाम और तिन नामोंके नक्षत्रसे मास नक्षत्र जानिये जैसा चैत्रका चित्रा विशाखा ज्येष्ठा पूर्वाषाढ़ा श्रवण पूर्वाभाद्रपदा अश्विनी कृत्तिका मृगशिर पुष्य मघा पूर्वाफाल्गुनी इस प्रकार नक्षत्रोंके क्रमसे जानिये, परंतु पूर्णिमान्त महीनेसे गणित बराबर होताहै॥ ३८॥

वारसंज्ञापरिज्ञानम् ।

प्रतिपत्सिद्धिदाप्रोक्ता द्वितीया कार्यसाधिनी ॥ तृतीयारोग्य-दात्री च हानिदा च चतुर्थिका ॥ ३९॥ शुभा तु पंचमी ज्ञेया षष्ठिका त्वशुभा मता॥सप्तमी तु शुभा ज्ञेया ह्यष्टमी व्याधि-नाशिनी॥ ४०॥मृत्युदात्री तु नवमी द्रव्यदा दशमी तथा ॥ एकादशी तु शुभदा द्वादशी सर्वसिद्धिदा ॥ ४१ ॥ त्रयोदशी सर्वसिद्धा ज्ञेया चोग्रा चतुर्दशी ॥ पुष्टिदा पूर्णिमा ज्ञेया त्व-मावस्या शुभा तिथिः ॥ ४२ ॥ वृद्धिश्चाथ सुमंगलाथ सबला प्रोक्ता खला श्रीमती कीर्तिर्मित्रपदातथा बलवतीस्वोग्राक्रमा द्धर्म्मिणी ॥ नंदाख्या हि यशोवती जयकरी क्रूरा हि सौम्या तिथिर्नाम्ना तुल्यफला क्रमात्प्रतिपदो दर्शस्त्वमासंज्ञकः ४३ नंदासिते सोमसुते च भद्रा कुजे जया चैव शनौ च रिक्ता ॥ पूर्णागुरौ ताश्चमृताः कुजार्के सितांबुजेज्ञेच गुरौशनिः स्युः ४४

॥ इन श्लोकोंकी टीका चक्रमें लिखी है ॥

स्वामी ।

वह्निर्विरिंचो गिरिजा गणेशः फणी विशाखो दिनकृन्महेशः ॥ दुर्गांतकौ विष्णुहरी स्मरश्च शर्वःशशी चेति पुराणदृष्टः ४५॥ अमायाः पितरः प्रोक्तास्तिथीनामधिपाः क्रमात् ॥

संज्ञा ।

नंदा च भद्रा च जया च रिक्ता पूर्णेति सर्वास्तिथयः क्रमात्स्युः॥ कनिष्ठमध्येष्टफलाश्च शुक्ले कृष्णे भवंत्युत्तममध्यहीनाः॥४६॥

वर्जित ।

कूष्माण्डं बृहतीफलानि लवणं वर्ज्यं तिलाम्लं तथा तैलं चामलकं दिवं प्रवसता शीर्षं कपालांत्रकम् ॥ निष्पावांश्च मसूरिका फलमथो वृंताकसंज्ञं मधु द्यूतं स्त्रीगमनं क्रमा-त्प्रतिपदादिष्वेवमाषोडश ॥ ४७ ॥

टीका

ति.	नामातिथि	तिथि०	फल	स्वामी	संज्ञा नाम	शुक्ल	कृष्ण	तिथिपाल. न करनेसे
१	वृद्धि	प्रतिपदा	सिद्धि	अग्नि	नंदा	अशुभ	शुभ	कूष्मांड
२	सुमंगला	द्वितीया	कार्यसाध.	ब्रह्मा	भद्रा	अशुभ	शुभ	कटेरीफ.
३	सबला	तृतीया	आरोग्य	गौरी	जया	अशुभ	शुभ	लवण
४	खला	चतुर्थी	हानि	गणेश	रिक्ता	अशुभ	शुभ	तिल
५	श्रीमती	पंचमी	शुभा	सर्प	पूर्णा	अशुभ	शुभ	खटाई
६	कीर्ति	षष्ठी	अशुभा	स्कंद	नंदा	मध्यम	मध्यम	तेल
७	मित्रपदा	सप्तमी	शुभा	सूर्य	भद्रा	मध्यम	मध्यम	आंवला
८	बलावती	अष्टमी	व्याधिना.	शिव	जया	मध्यम	मध्यम	नारियल
९	उग्रा	नवमी	मृत्यु	दुर्गा	रिक्ता	मध्यम	मध्यम	कासीफल
१०	धर्मिणी	दशमी	धनदा	यम	पूर्णा	मध्यम	मध्यम	परवल
११	नंदा	एकादशी	शुभा	विश्वेदे.	नंदा	शुभ	अशुभ	दलिया
१२	यशोबला	द्वादशी	सर्वसिद्धि	हरि	भद्रा	शुभ	अशुभ	मसूर
१३	जयकरा	त्रयोदशी	सर्वसिद्धा	मदन	जया	शुभ	अशुभ	बैंगन
१४	क्रूरा	चतुर्दशी	उग्रा	शिव	रिक्ता	शुभ	अशुभ	मधु
१५	सौम्या	पूर्णिमा	पुष्टिदा	चंद्र	पूर्णा	शुभ	अशुभ	द्यूत
१६	दर्श	अमा०	अशुभा	पितर	०	०	०	स्त्रीसंगम

नंदासु चित्रोत्सववास्तुतंत्रक्षेत्रादि कुर्वीत तथैव नृत्यम् ॥ विवाहभूषाशकटाध्वयाने भद्रासु कार्याण्यपिपौष्टिकानि ॥ ४८ ॥ जयासु संग्रामबलोपयोगिकार्याणि सिध्यन्त्यपि निर्मितानि ॥ रिक्तासु विद्विड्वधघातसिद्धिर्विषादिशस्त्रादि च यांति सिद्धिम् ॥ ॥ ४९ ॥ पूर्णासु मांगल्यविवाहयात्रा सुपौष्टिकं शांतिककर्मका

र्य्यम्॥सदैव दर्शे पितृकर्म युक्तं नान्यद्विदध्याच्छुभमंगलानि५०॥

टीका—पडवा,छठि,एकादशीको नंदा तिथि कहतेहैं इसमें आनन्दादिक कर्म और देवताओंके उत्साह और गृहसम्बन्धी कार्य्य गृहस्थल बनाना-वस्तु मोल लेना नृत्य सम्बन्धी गीत वाद्य इत्यादि कर्म करने चाहिये॥१॥ द्वितीया सप्तमी द्वादशी इनको भद्रा कहते हैं इन तिथियोंमें विवाह, गाडी, संबन्धी काम मार्गसंबन्धी काम पुष्टिक्रिया करनी चाहिये ॥ २ ॥ तीज आठें, त्रयोदशीको जया कहतेहैं इनमें संग्राम और सेनाके उपयोगी अस्त्र शस्त्र ध्वजा पताका आदि निर्माण करने योग्यहैं ॥ चतुर्थी नवमी चतुर्दशी ये रिक्ता इनमें विद्वानोंका वध, घातकर्मकी सिद्धि विषप्रयोग शस्त्र इत्यादि उग्र कर्म करने योग्यहैं ॥ पंचमी दशमी पौर्णमासी इन तिथियोंको पूर्णा कहते हैं इनमें विवाह इत्यादि कर्म यात्रा शांतिक पौष्टिक कर्म इत्यादि करने चाहिये और अमावास्याको पितृकर्म करने योग्यहैं ॥ ५० ॥

अथ बारहमास।

आदित्यश्चंद्रमा भौमो बुधश्चाथ बृहस्पतिः। शुक्रःशनैश्चरश्चैव वासराः परिकीर्तिताः॥५१॥शिवो दुर्गा गुहोविष्णुः कालब्र-ह्मेन्द्रसंज्ञकाः। सूर्यादीनां क्रमादेते स्वामिनः परिकीर्त्तिताः॥ ॥५२॥गुरुश्चंद्रो बुधः शुक्रः शुभा वाराः शुभे स्मृताः॥क्रूरास्तु क्रूरकृत्ये स्युः सदा भौमार्कसूर्यजाः ॥ ५३ ॥ सूर्यश्चरः स्थिरश्चंद्रो भौमश्चोग्रो बुधः समः। लघुर्जीवो मृदुः शुक्रः श-निस्तीक्ष्णः समीरितः ॥ ५४ ॥

अष्टदिशाओंके स्वामी।

रविः शुक्रो महीसूनुः स्वर्भानुर्भानुजो विधुः ॥
बुधोबृहस्पतिश्चैव दिशामीशास्तथा ग्रहाः ॥ ५५ ॥

टीका—पूर्वका स्वामी रवि१आग्नेयका स्वामी शनि २ दक्षिणका स्वामी मंगल ३ नैर्ऋत्यका स्वामी राहु४पश्चिमका स्वामी शनि ५वायव्यका स्वामी

चन्द्र ६ उत्तरका स्वामी बुध ७ ईशानका स्वामी गुरु ८ इन दिशाओंके स्वामी नवग्रहभी जानिये ॥ ५५ ॥

ग्रहोंका वर्ण और जाति।

ब्राह्मणौ जीवशुक्रौच क्षत्रियौ भौम भास्करौ ॥
सोमसौम्यौ विशौ प्रोक्तौ राहुमंदौ तथांत्यजौ ॥ ५६ ॥

टीका—गुरु शुक्र ये ब्राह्मण, मंगल रवि ये क्षत्रिय, बुध चंद्र ये वैश्य, राहु केतु और शनि ये तीन शूद्रहैं ॥ ५६ ॥

ग्रहोंका वर्ण।

रक्तावंगारकादित्यौ श्वेतौ शुक्रनिशाकरौ ॥
गुरुसौम्यौ पीतवर्णौ शनिराहू सितौ शुभौ ॥ ५७ ॥

टीका—मंगल और सूर्य इनका रंग लाल, चंद्रमा और शुक्र इनका वर्ण श्वेत, गुरु बुध दनका वर्ण पीत, शनि राहु केतु इनका वर्ण कृष्णहै ॥ ५७ ॥

वारोंके अनुसार कर्म।

रविवारके कर्म।

राज्याभिषेकोत्सवयानसेवागोवह्निमंत्रौषधशस्त्रकर्म ॥
सुवर्णताम्रौर्णिकचर्मकाष्ठसंग्रामपण्यादि रवौ विदध्यात् ५८॥

टीका—राज्याभिषेक गीत वाद्य यानकर्म राजसेवा गाय बैलका लेना दना हवन यज्ञादि मंत्र उपदेश लेना देना औषधिका लेना शस्त्रप्रारम्भ सोना तांबा ऊनवस्त्र चर्म काष्ठ लेना युद्धप्रसंग खरीदना बेचना ये कर्म रविवारके करै ॥ ५८ ॥

सोमवारके कर्म।

शंखाब्जमुक्तारजतेक्षुभोज्यस्त्रीवृक्षकृष्यांबुविभूषणाद्याः ॥
गीतक्रतुक्षीरविकारशृंगीपुष्पांबरारंभणमिन्दुवारे ॥ ५९ ॥

टीका—शंख कमल मोती रूपा ऊख भोजन स्त्रीभोग वृक्ष जलादि कर्म अलंकार गाना यज्ञादि गोरस गाय भैंस पुष्प वस्त्र इत्यादि भोगने सोमवारको योग्यहैं ॥ ५९ ॥

भौमवारके कर्म ।

भेदानृतस्तेयविषाग्निशस्त्रवध्याभिघाताहवशाठ्यदंभान् ॥
सेनानिवेशाकरधातुहेमप्रवालरक्तानि कुजे विदध्यात् ॥ ६० ॥

टीका—भेद करना अनृत चोरी विष अग्नि शस्त्र वध नाश संग्राम कपट दंभ सेनाका पाडाव खानि धातु सुवर्ण मूंगा रक्तस्राव ये कर्म करावे ॥ ६० ॥

बुधवारके कर्म ।

नैपुण्यपुण्याध्ययनं कलाश्च शिल्पादिसेवालिपिलेखनानि ॥
धातुक्रिया कांचनयुक्तिसंधिव्यायामवादाश्च बुधे विधेयाः ॥ ६१ ॥

टीका—चातुर्य पुण्य अध्ययन कला शिल्प शास्त्र सेवा लिखना चित्र काढना धातुक्रिया सुवर्ण युक्ति सख्यत्व व्यायाम और वाद करना ये कर्म बुधवारको करावे ॥ ६१ ॥

गुरुवारके कर्म ।

धर्मक्रियापौष्टिकयज्ञविद्यामांगल्यहेमांबरवेश्मयात्राः ॥
रथाश्वभैषज्यविभूषणादि कार्य्यं विदध्यात्सुरमंत्रिवारे ॥ ६२ ॥

टीका—धर्म करना नवग्रहादि पूजा यज्ञ विद्याभ्यास सुभग वस्त्र गृहकर्म यात्रा रथ अश्व औषधि विभूषण आदि कृत्य गुरुवारको करावे ॥ ६२ ॥

शुक्रवारके कर्म ।

स्त्रीगीतशय्यामणिरत्नगंधवस्त्रोत्सवालंकरणादिकर्म ॥ भूपण्य-
गोकोशकृषिक्रियाश्च सिध्यंति शुक्रस्य दिने समस्ताः ॥ ६३ ॥

टीका—स्त्री गायन शय्या मणि रत्न हीरा गंध वस्त्र उत्साह अलंकार वाणिज्य पृथ्वी दुकान गाय द्रव्य खेती ये कर्म शुक्रवारको करावे ॥ ६३ ॥

शनिवारके कर्म ।

लोहाश्मसीसत्रपुशस्त्रदासपापानृतस्तेयविषार्कविद्याम् ॥
गृहप्रवेशद्विपबंधदीक्षा स्थिरं च कर्मार्कसुतेऽह्नि कुर्यात् ॥ ६४ ॥

टीका—लोहा पत्थर सीसा जस्त शस्त्र दास पाप अनृत भाषण चोरी विष अर्क काढना गृहप्रवेश हाथी बांधना मंत्र लेना और स्थिर कर्म इत्यादि शनिवारको करावे ॥ ६४ ॥

वारोंके देवता अधिदेवता और कृत्य।

सूर्यादितः शिवशिवागुहविष्णुकेंद्रकालाः क्रमेण पतयः कथिता ग्रहाणाम् ॥ वह्न्यंबुभूमिहरिशक्रशचीविरिंचिस्ते षांपुनर्मुनिवरैरधिदेवताश्च ॥ ६५ ॥

टीका–शिव पार्वती षडानन विष्णु ब्रह्मा इंद्र काल ये ७ क्रमसे सूर्य्यादिक वारोंके देवता जानना और अग्नि जल भूमि हरि इंद्र इंद्राणी ब्रह्मा ये ७ सूर्यादिक वारोंके अधिदेवता जानना ॥ ६५ ॥

विचार करनेका कालपरिमाण।

पतंगसूनोर्दिवसाधिपत्यं निशाप्यहश्चैव तु तिग्मभानोः ॥
रात्रिद्वयंचैकदिनंच सोमे शेषग्रहाणामुदयप्रवृत्तिः ॥६६॥

टीका–शनैश्चरसे कालका प्रमाण दिन रात्रि अर्थात् अष्ट प्रहरका कहना चाहिये–और सूर्यसे दिन अर्थात् चार प्रहरका कहना–और चंद्रमासे दो रात्रि १ दिनका कहना–और शेष ग्रहोंसे उदयप्रवृत्ति अर्थात् उदयसे आठ प्रहरका काल प्रमाण कहना चाहिये ॥ ६६ ॥

दोषादोषमाह।

न वारदोषाः प्रभवंति रात्रौ देवेज्यदैत्येज्यदिवाकराणाम् ॥
दिवा शशांकार्कजभूसुतानां सर्वत्र निंद्यो बुधवारदोषः॥६७॥

टीका–गुरु शुक्र रवि इन तीन वारोंका रात्रिमें दोष नहींहै और सोम शनि मंगल इन तीन वारोंका दिनको दोष नहीं मानना–और बुधवारको सर्वत्र निंदित जानना ॥ ६७ ॥

कृत्य।

सोमसौम्यशुक्रवासरास्सर्वकर्मसु भवंति सिद्धिदाः ॥
भानुभौमशनिवासरेषु च प्रोक्तमेव खलु कर्म सिध्यति ॥६८॥

टीका–चंद्र, बुध, गुरु, शुक्र इन वारोंमें सर्व कर्मसिद्धि जानना और रवि, भौम, शनि इनमें उक्त कार्यमात्रकी सिद्धि जानना ॥ ६८ ॥

तैलाभ्यंगमें शुभाशुभ।

रविस्तापं कांतिं वितरति शशी भूमितनयो मृतिं लक्ष्मीं सौम्यः

सुरपतिगुरुर्वित्तहरणम् ॥ विपत्तिं दैत्यानां गुरुरखिलभोगा-
नुगमनं नृणां तैलाभ्यंगात्सपदि कुरुते सूर्य्यतनयः ॥ ६९ ॥

टीका–रविवारको तैलाभ्यंग संतापप्रद है--सोमवारको कांतिप्रद--मंगलको मृत्युप्रद-बुधवारको लक्ष्मीप्रद, गुरुवारको वित्तनाशक--शुक्रवारको तेल लगानेसे विपत्ति आतीहै-शनिवारको तेल लगाना संपत्तिका कर्ताहै ६९

वस्त्रपरिधानशुभाशुभ।

जीर्णं रवौ सततमंबुभिरार्द्रमिंदौ भौमे शुचे बुधदिने च भवे-
द्धनाय ॥ ज्ञानाय मंत्रिणि भृगौ प्रियसंगमाय मंदे मलायच
नवांबरधारणं स्यात् ॥ ७० ॥

टीका–रविवारको नूतन वस्त्र परिधान करनेसे शीघ्र जीर्ण होगा--सोमवारको आशौच निमित्त स्नानके जलसे सदा आर्द्रही रहैगा-मंगलके दिन पहरनेसे शोकप्रद होगा-बुधवारको धनप्राप्ति-गुरवारको ज्ञानप्राप्ति-शुक्रवारको मित्रप्राप्ति-शनिवारको पहरनेसे मलिन रहैगा ॥ ७० ॥

श्मश्रुकर्म।

भानुर्मासं क्षपयति तथा सप्त मार्तंडसूनुर्भौमश्चाष्टौ वितर-
ति शुभं बोधनः पंच मासान् ॥ सप्तेवेंदुर्दश सुरगुरुः शुक्र
एकादशेति प्राहुर्गर्गप्रभृतिमुनयः क्षौरकार्येषु नूनम् ॥ ७१ ॥

टीका–रविवारको क्षौर करनेसे १ महीना आयुष्यनाश जानना-सोमवारको क्षौर करनेसे ७ महीना आयुवृद्धि जानना-मंगलको ८ महीना-आयुष्यनाश जानन-बुधवारको ५ महीना आयुकी वृद्धि जानना-गुरुवारको १० महीना आयुकी वृद्धि जानना-शुक्रवारको ११ महीन आयुकी वृद्धि जानना-शनिवारको ७ मास आयुका नाश जानना यह गर्ग लल्ल नारदप्रभृतिमुनियों ने क्षौरकार्यमें लिखाहै ॥ ७१ ॥

विद्यारम्भः।

विद्यारम्भः सुरगुरुसितज्ञेष्वभीष्टार्थदायी कर्तुश्चायुश्चिर-
मपिकरोत्यंशुमान्मध्यमोऽत्र ॥नीहारांशौ भवति जडता पंच

ता भूमिपुत्रे छायासूनावपि च मुनयः कीर्त्तयंत्यैवमाद्याः ॥७२॥

टीका–गुरु, शुक्र, बुध, इन तीन वारोंमें विद्यारंभ करनेसे उत्तम विद्या शीघ्रही प्राप्त होतीहै–और चिरंजीवी होताहै–और रविवार मध्यम है–सोमवारको बुद्धि जड़ होतीहै–मंगल और शनिवारको विद्यारंभ करनेसे मृत्यु होताहै–यह नारद गर्गादि मुनियोंने कहा है ॥ ७२ ॥

टीका।

वारोंकेनाम	रवि	सोम	मंगल	बुध	गुरु	शुक्र	शनि
वारोंकेपति	शिव	पार्वती	स्कंध	विष्णु	ब्रह्मा	इन्द्र	काल
देवता	अग्नि	जल	पृथ्वी	हरि	इंद्र	इंद्राणी	ब्रह्मा
विचारयोग्य समय	८ प्रहर	२रात्री ४प्रहर	८प्रहर	८प्रहर	८प्रहर	८प्रहर	८प्रहर
दोषादोष	रात्रिदोष	दिनदोष	दिनदोष	दिनदोष	रात्रिदो.	रात्रिदोष	दिनदोष
कृत्य	उक्तकर्म सिद्ध	सर्वकाम सिद्ध	उक्तकर्म सिद्धि	कर्मसिद्ध	कर्मसि.	कर्मसि.	उक्तकर्म सिद्धि
तैलाभ्यंग	ज्वरप्रद	कांतिप्रद	मृत्युद	लक्ष्मीप्र.	वित्तना.	दुःखद	संपत्तिप्र.
वस्त्र परिधान	जीर्ण होय	सदा गीलारहे	शोक प्राप्ति	धन प्राप्ति	ज्ञान प्राप्ति	इष्ट सन्मान	मलिन रहे
श्मश्रुकर्म	१महीना आ.न्यून	७महीना आ.वृद्धि	८महीना आ.न्यून	५मास आ.वृद्धि	१०मास आ०वृ.	११मास आ०वृ.	७मास आ.न्यू.
विद्यारम्भः	मध्यम	जडत्व	मृत्यु	आयु.वृ. अर्थसि.	तथा	तथा	मृत्यु

नक्षत्रपरिज्ञान!

द्विनिघ्नमासस्तिथियुग्विधूनो भशेषितः स्यादुडुशेषसंख्या ॥
मासस्तुशुक्लादितएवबोध्यः कृष्णेद्विहीने मुनयो वदंति॥७३॥

टीका–चैत्रसे लेकर गत मास चलते मास सहित दूने करे और उसमें गत तिथि चलते दिवस समेत मिलावे और एक घटावे शेषमें सत्ताईसका भाग

देनेसे शेष बचे वही नक्षत्रकी संख्या जानिये ॥ ३७ ॥

अश्विनीभरणीचैवकृत्तिका रोहिणी मृगः ॥ आर्द्रा पुनर्वसुः पुष्यस्ततः श्लेषा मघा ततः ॥७४॥ पूर्वाफाल्गुनिका तस्मादुत्तराफाल्गुनी ततः ॥ हस्तश्चित्रा तथा स्वाती विशाखा तदनंतरम् ॥ ७५ ॥ अनुराधा ततो ज्येष्ठा ततो मूलं निगद्यते ॥ पूर्वाषाढोत्तराषाढअभिजिच्छ्रवणस्ततः ॥ धनिष्ठा शततारारुयं पूर्वाभाद्रपदा ततः । उत्तराभाद्रकश्चैव रेवत्येतानि भानिच ॥ ७६ ॥

अथ गमनादौ शुभाशुभनक्षत्राणि ।

अश्विनीतुशुभाप्रोक्ता भरणी नाशकारिणी ॥ कार्यघ्नीकृत्तिका चोक्ता रोहिणी सिद्धिदा बुधैः ॥७७ ॥ मृगः शुभस्ततश्चार्द्रा मध्यमस्तु पुनर्वसुः ॥ पुष्यः शुभः सार्पमघापूर्वास्व नाशमृत्युदाः ॥ ७८ ॥ उत्तराहस्तचित्रास्तु विद्यालक्ष्मीशुभप्रदाः ॥ स्वातीविशाखे त्वशुभे मैत्रं सर्वार्थसिद्धिदम् ॥ ॥ ७९ ॥ ज्येष्ठा मूलं क्रमात्तोयक्षय नाशार्थहानिदम् ॥ विश्व ब्रह्मविष्णवश्च बुद्धिवृद्धिसुखप्रदाः ॥८०॥ वासवं वरुणं शैवंशुभं भद्रं मृतिप्रदम् ॥ उत्तराभाद्रकं श्रीदं रेवती कामदायिका॥८१॥

नक्षत्रोंके स्वामी ।

भेशादस्त्रयमाग्निकेन्दुगिरिशाः प्रोक्ता अदित्यंगिराः सर्पाः कव्यभुजो भगोर्यमरवी त्वष्टा समीरः क्रमात्॥इन्द्राग्नी त्वथ मित्र इंद्रनिर्ऋतिर्नीरं च विश्वे विधिवैकुंठो वसुपाश्यजैकचरणाहिर्बुध्न्यपूषाभिधाः ॥ ८२ ॥ ॥ अधोमुखनक्षत्रम् ॥ मूलाग्नेयमघाद्विदैवभरणीसार्पाणि पूर्वात्रयं ज्योतिर्विद्भिरधोमुखं हि नवकं भानामिदं कीर्तितम् ॥ तिर्यङ्मुखनक्षत्रम् ॥ ज्येष्ठादित्यकराश्विनीमृगशिरपूषानुराधानिलत्वष्ट्राख्यानि वदंति भानि मुनयस्तिर्यङ्मुखान्येषुच ॥ ८३ ॥ ऊर्ध्वमुखनक्षत्रम् ॥ पुष्याद्रीश्रवणोत्तराशतभिषक्ब्राह्मश्रविष्ठाह्वयान्यूर्ध्वास्यानि नवोदितानि मुनिभिर्धिष्ण्यान्यथै-

तेषुतु ॥ ८४ ॥ ध्रुवस्थिर नक्षत्राणि ॥ रोहिणीसहितमुत्त-
रात्रयंकीर्तयंति मुनयो ध्रुवाह्वयम् ॥ ८५ ॥ मृदुन० ॥ त्वाष्ट्र-
मित्रशशिपूषदैवतान्यामनंति मुनयो मृदून्यथ ॥ ८६ ॥ लघु
नक्षत्राणि ॥ अश्विनी गुरुभमर्कदैवतं साभिजिल्लघु चतुष्टयं
मतम् ॥ ८७ ॥ ॥ तीक्ष्णनक्षत्राणि ॥ ॥ मूलशुक्रशिवसार्प
दैवतान्युल्लपंत्यथचतीक्ष्णसंज्ञया॥८८॥चरनक्षत्राणि॥ वैष्ण-
वत्रययुतः पुनर्वसुर्मारुतं च चरपंचकं त्विदम् ॥ ८९ ॥
उग्रनक्षत्राणि ॥ ॥ पूर्विकात्रितयमंतकं मघात्युग्रपंचकमिदं
जगुर्बुधाः ॥ ९० ॥ मिश्रनक्षत्राणि ॥ हव्यवाहभयुतं द्विदैवतं
मित्रसंज्ञमथ मिश्रकर्मसु ॥९१॥ चरादिनक्षत्राणि ॥ चरं चलं
क्रूरमुशंति चोग्रं ध्रुवं स्थिरं दारुणभं च तीक्ष्णम् ॥ क्षिप्रं
लघुत्वं मृदुमैत्रसंज्ञं साधारणं मिश्रमिति ब्रुवंति ॥ ९२ ॥

अंधादिक नक्षत्रसंज्ञा।

अंधकं तदनु मंदलोचनं मध्यलोचनमतः सुलोचनम् ॥
रोहिणीप्रभृतिभं चतुष्टयं साभिजिच्च गणयेत्पुनःपुनः ॥ ९३ ॥

नक्षत्रोंके स्वरूप।

तुरगमुखसदृक्षं योनिरूपं क्षुराभं शकटसममथैणस्योत्त-
मांगेनतुल्यम् ॥ मणिगृहशरचक्रंभाति शालोपमम्भं शयन-
सदृशमन्यच्चात्र पर्यंकरूपम्॥९४॥हस्ताकारमतश्चमौक्तिक-
समंचान्यत्प्रवालोपमं धिष्ण्यं तोरणवत्स्थितं बलिनिभं
सत्कुंडलाभं परम् ॥ क्रुध्यत्केसरिविक्रमेण सदृशं शय्या-
समानंपरंचान्यद्दंतिविलासवत्स्थितमतः शृंगाटिभंव्यक्तिमत्
॥ ९५ ॥ त्रिविक्रमाभंचमृदंगरूपंवृत्तं ततोन्यद्यमलद्वयाभम्।
पर्यंकरूपं मुरजानुकारि इत्येवमश्वादिकचक्ररूपम् ॥ ९६ ॥

नक्षत्रोंके तारोंकी संख्या।

वह्नित्रिऋत्विषुगुणेंदुकृताग्निभूतबाणाश्विनेत्रशर-

भूकृयुगाब्धिरामाः ॥ रुद्राब्धिरामगुणवेदशताद्रियुग्म दंताबुधैर्निगदिताः क्रमशोभतारा: ॥ ९७ ॥

संख्या	नक्षत्रोंके नाम	शुभाशुभ संज्ञा	स्वामिकों नाम	मुख संज्ञा	रूपसंज्ञा नाम	रूपसंज्ञा नाम	लोचन संज्ञा	स्वरूपकी आकृति	ताराकी संख्या
१	अश्विनी	शुभ	अश्वि.कु.	तिर्यङ्मु.	लघु	क्रूर	मंदलोच.	अश्वरूप	३
२	भरणी	नाशक	यम	अधोमुख	उग्र	साधा.	मध्यलो०	योनिरूप	३
३	कृत्तिका	कार्यनाश	अग्नि	अधोमुख	मिश्र	स्थिर	सुलोचन	क्षुररूप	६
४	रोहिणी	सिद्धि	ब्रह्मा	ऊर्ध्वमुख	ध्रुव	मैत्र	अंधलो०	शकट	५
५	मृगशिर	शुभ	चंद्र	तिर्यङ्मु.	मृदु	दारुण	मंदलोच.	मृगसम	३
६	आर्द्रा	शुभ	शिव	ऊर्ध्वमुख	तीक्ष्ण	चल	मध्यलो०	मणिसम	१
७	पुनर्वसु	मध्यम	आदिति	तिर्यङ्मु.	चर	क्षिप्र	सुलोचन	गृहसम	४
८	पुष्य	शुभ	गुरु	ऊर्ध्वमुख	लघु	दारुण	अंधलो०	शरसम	३
९	आश्लेषा	शोक	सर्प	अधोमुख	तीक्ष्ण	क्रूर	मंदलोच.	चक्रसम	५
१०	मघा	नाशक	पितर	अधोमुख	उग्र	क्रूर	मध्यलो०	शालासम	५
११	पू०फा०	मृत्युद	भग	अधोमुख	उग्र	स्थिर	सुलोचन	शय्यासम	२
१२	उत्तराफा.	विद्या	अर्यमा	ऊर्ध्वमुख	ध्रुव	क्षिप्र	अंधलो०	पर्यंकसम	२
१३	हस्त	लक्ष्मी	रवि	तिर्यङ्मु.	लघु	मैत्र	मंदलोच.	हस्ताकृति	५
१४	चित्रा	शुभद	त्वष्टा	तिर्यङ्मु.	मृदु	चल	मध्यलो०	मौक्तिक	१
१५	स्वाति	अशुभ	वायु	तिर्यङ्मु.	चर	साधा.	सुलोचन	प्रवाल	१
१६	विशाखा	अशुभ	इन्द्राग्नि	अधोमुख	मिश्र	मैत्र	अंधलो०	तोरण	४
१७	अनुराधा	सर्वसिद्धि	मित्र	तिर्यङ्मु.	मृदु	क्षिप्र	मंदलोच.	बलिसम	४
१८	ज्येष्ठा	क्षयनाश	इन्द्र	तिर्यङ्मु.	तीक्ष्ण	दारुण	मध्यलो.	कुंडल	३
१९	मूल	अर्थनाश	राक्षस	अधोमुख	तीक्ष्ण	दारुण	सुलोचन	सिंहसम	११
२०	पूर्वाषाढा	हानि	उदक	अधोमुख	उग्र	क्रूर	अंधलो०	शय्यासम	४
२१	उत्तराषा.	बुद्धिदा	विश्वेदेव	ऊर्ध्वमुख	ध्रुव	स्थिर	सुलोचन	हस्तीसम	३
२२	अभिजित्	वृद्धिदा	ब्रह्मा	०	लघु	क्षिप्र	अंधलो०	त्रिकोण	३
२३	श्रवण	सुखदा	विष्णु	ऊर्ध्वमुख	चर	चल	सुलोचन	व्यक्ताकार	३
२४	धनिष्ठा	शुभदा	वसु	ऊर्ध्वमुख	चर	चल	अंधलो०	वामनसम	४
२५	शतभिषा	कल्याण	वरुण	ऊर्ध्वमुख	चर	चल	मंदलोच.	मृदंगसम	१००
२६	पूर्वाभाद्र.	मृत्युदा	अजैक	अधोमुख	उग्र	क्रूर	मध्यलो०	वर्तुलाकार	२
२७	उत्तराभा.	लक्ष्मी	अहिर्बुध्न्य	ऊर्ध्वमुख	ध्रुव	स्थिर	सुलोचन	यमलाकार	२
२८	रेवती	कामदा	पूषा	तिर्यङ्मुख	मृदु	मैत्र	अंधलो०	मृदंगसम	३२

कार्याकार्यविचार।

अधोमुख।

वापीकूपतडागगर्तपरिखा खाता निधेरुद्धृतिक्षेपौ
द्यूतबिलप्रवेशगणितारंभाः प्रसिध्यंति च ॥

टीका—अधोमुख नक्षत्र ये हैं मूल कृत्तिका मघा विशाखा भरणी आश्लेषा पूर्वाफा० पूर्वाषाढा पूर्वाभाद्रपदा इनमें वापी कूप ताल गर्त्त और खाई खोदना द्रव्य काढना और रखना जुआ खेलना बिलांतप्रवेश गणितारंभ ये कर्म करने योग्य हैं ॥

तिर्यङ्मुख।

अश्वेभोष्ट्रलुलायरासभवृषोरभ्रादिदांत्यश्वनौ
गंत्रीयंत्रहलप्रवाहगमनारंभाः प्रसिध्यन्तिच ॥

टीका—तीर्यङ्मुख कहिये ज्येष्ठा पुनर्वसु हस्त अश्विनी मृग रेवती अनुराधा स्वाती चित्रा इन नक्षत्रोंमें घोडा हाथी ऊंट भैंस गधा बैल मेंढा सूकर श्वान लेना, नाव पानीमें डालना गंत्री यंत्र हल चलाना धारण गमनादिक करे

ऊर्ध्वमुख।

प्रसादध्वजधर्मवारणगृहप्राकारसत्तोरणो-
च्छ्राया रामविधिर्हितो नरपतेः पट्टाभिषेकादिच ॥

टीका—पुष्य आर्द्रा श्रवण उत्तराफाल्गुनी उत्तराषाढा उत्तराभाद्रपदा शतभिषा रोहिणी धनिष्ठा इन नक्षत्रोंको ऊर्ध्वमुख कहतेहैं इनमें देवस्थान ध्वजा मंडप घर कोट भींति तोरण बाग राज्याभिषेक आदिकर्म करने योग्य हैं ॥

ध्रुवनक्षत्र।

बीजहर्म्यनगराभिषेचनारामशांतिषुहितं स्थिरेषुच ॥

टीका—रोहिणी उत्तराफाल्गुनी उत्तराषाढा उत्तराभाद्रपदा ये ध्रुव नक्षत्र हैं, इनमें बीज बोना, हर्म्य, तथा नगरमें प्रवेश, राज्याभिषेक, बाग लगाना, ये कर्म करने योग्य हैं ॥

मृदुनक्षत्र ।

मित्रकार्यरतिभूषणांबरोद्गीतिमंगलविधानमेषु तु ॥

टीका—मृगशिर चित्रा अनुराधा रेवती इनको मृदु कहते हैं इनमें मित्रकार्य स्त्रीप्रसंग भूषण और वस्त्रधारण गाना आदि नाना प्रकारके मंगल कर्म करने योग्य हैं ॥

लघुनक्षत्र ।

पण्यभूषणकलारतौषधज्ञानशिल्पगमनेषुसिद्धिदम् ॥

टीका—अश्विनी पुष्प हस्त अभिजित् इनको लघु कहते हैं इनमें दुकान खोलना, भूषण धारण करना, क्रीडा करना, औषधी बनाना, कारखाना ज्ञानविद्या, शिल्पविद्या प्रस्थान गमनादिक शुभ हैं ॥

तीक्ष्णनक्षत्र ।

भूतयक्षनिधिमंत्रसाधनं भेदबन्धवधकर्म चात्रतु ॥

टीका—आर्द्रा आश्लेषा ज्येष्ठा मूल ये तीक्ष्ण नक्षत्र हैं इनमें भूत और यक्षादिकोंकी पीड़ाका निवारण करना, द्रव्य काढना, मंत्रसाधन, भेद बंधन, वध ये कर्म उक्त हैं ॥

चरनक्षत्र ।

दंतवाजिकरभादिवाहनारामयानविधिषु प्रशस्यते ॥

टीका—पुनर्वसु स्वाती श्रवण धनिष्ठा शततारका ये चर नक्षत्र हैं इनमें हाथी, घोडा, नानाप्रकारके वाहन, बागमें जाना, पालकी रथ गाडी आदिकी सवारीमें बैठना योग्य है ॥

उग्रनक्षत्र ।

शाठ्यनाशविषघातबन्धनोत्साहशस्त्रदहनादिषुस्मृतम् ॥

टीका—भरणी मघा पूर्वाफाल्गुनी पूर्वाषाढा पूर्वाभाद्रपदा ये उग्र नक्षत्र हैं इनमें शठता करना, नाश, विषघात, बंधन, उत्साह, शस्त्र, जलाना आदिकर्म करना विहित है ॥

मिश्रनक्षत्र।

स्वाभिधानसमकर्मसाधने कीर्तितानि सकलानि सूरिभिः ॥

टीका—कृत्तिका विशाखा भरणी ये मिश्रहैं इनमें नक्षत्रोंके समान कर्म करने योग्य हैं ॥

नष्टवस्तुकेदेखनेकाप्रकार।

(नक्षत्रोंकीलोचनसंज्ञा)

अंधके लभतेशीघ्रं मंदके च दिनत्रयम् ॥
मध्यके च चतुःषष्टिर्न प्राप्नोति सुलोचने ॥

टीका—अंध नक्षत्रमें गई वस्तु शीघ्र मिलती है और मंदलोचनमें जानेसे ३ दिन पीछे प्राप्त होतीहै, मध्यलोचन नक्षत्रमें वस्तु नष्ट होय तो ६४ दिवस पर्यंत मिलजाय, सुलोचनमें गई वस्तु कभी प्राप्त नहीं होती ॥ १ ॥

नष्टवस्तुदिग्ज्ञान।

अंधकेपूर्वतो वस्तु मंदके दक्षिणे तथा ॥
पश्चिमे मध्यनेत्रे च उत्तरे तु सुलोचने ॥

टीका—अंधे नक्षत्रमें नष्टवस्तु पूर्व दिशामें जानिये और मंदलोचनमें नष्ट वस्तु दक्षिणमें और मध्यलोचनकी पश्चिम दिशामें और सुलोचनमें गत वस्तु उत्तर दिशामें जानिये ॥

अंधादिनक्षत्रोंमें नष्टवस्तुको प्राप्तिहोनी वा न होनी।

अंधे सद्यःप्राप्यते वस्तुनष्टं कष्टात्प्राप्यं मंदनेत्रे च तद्वत्।
दूराच्छ्राव्यं मध्यनेत्रे न लभ्यं न श्रोतव्यं नैव लभ्यं सुनेत्रे ॥

टीका—अंध नक्षत्रमें नष्टवस्तु शीघ्र प्राप्ति होतीहै, मंदलोचनकी वस्तु परिश्रम और विलंबसे और मध्य लोचनकी गई वस्तु दूर जानिये और मिलनेवालीभी नहीं और सुलोचनमें नष्ट हुई वस्तु न सुननेमें आवे न मिले॥

नक्षत्रअनुसारप्रश्न।

मघादिआर्यमांतं च समीपे वस्तु दृश्यते ॥ हस्तादिवसु-

पर्यंतमन्यहस्ते च दृश्यते ॥ १ ॥ शततारादिभांतंतु स्वगृहे वस्तु दृश्यते ॥ अग्न्यादिसार्पपर्यंतमदृष्टं दूरगंतथा ॥

टीका–मघासे लेकर उत्तराफाल्गुनी पर्यंत जो वस्तु चोरी जाय तो वह समीप जानिये,हस्तसे धनिष्ठातक दूसरे हाथमें वस्तु जानिये,शतभिषासे भरणी तक अपने घरमें जानिये और कृत्तिकासे श्लेषातक गई वस्तु प्राप्त नहीं होती।

तिथिवारं च नक्षत्रं प्रहरेण समन्वितम् ॥ दिक्संख्ययाहतं चैव सप्तभिर्विभजेत्पुनः॥एकेनभूतले द्रव्यंद्वयंचेद्भांडसंस्थितम् ॥ तृतीये जलमध्यस्थमंतरीक्षेचतुर्थके ॥ तुषस्यं पंचमेतुस्यात्षष्ठेगोमयमध्यगं ॥ सप्तमेभस्ममध्यस्थमित्येतत्प्रश्नलक्षणम् ॥

टीका–प्रश्नसमयकी तिथिवार और गत नक्षत्र इन सबको इकट्ठा करे और इनमें प्रहर मिलाके आठगुणा करै और सातका भाग देनेसे जो शेष रहै उस्से फल विचारै ॥ एक शेष रहे तो भूमिमें वस्तु जानिये. और२शेष रहै तो बर्तनमें. ३ शेष रहें तो जलमें ४ बचें तो अंतरिक्षमें जानिये. और ५ बचें तो तुसमें, ६ बचें तो गोबरमें और ७ बचेंतो भस्ममें वस्तु जानिये ॥

दिवारात्रिमुहूर्त्तान्याह।

शिवोहिर्मित्रपितरौ वस्वंभोविश्ववेधसः॥विधिरिंद्रोऽथशक्राग्नी रक्षोऽधीशोर्यमाभगः ॥ मुहूर्त्तंशाइमेप्रोक्ता दिवापंचदशक्रमात् ॥ मुहूर्त्तारजनौ शंभुरजैकचरणाश्रयः ॥ दस्रात्पंचादितेर्जीवो विश्वकौतक्षमारुतैः ॥ दिनमानस्य तिथ्यंशोरात्रेरपि मुहूर्त्तकाः॥ नक्षत्रनाथतुल्येस्मिन् स्थितकार्यात् लभोदितम् ॥ दिनमध्येऽभिजिन्मध्ये दोषसंघेषु सत्स्वपि ॥ सर्वं कुर्याच्छुभं कर्म याम्यादिग्गमनं विना ॥

अथ रव्यादिवारेत्याज्यमुहूर्त्ताः।

अर्यमाभानुमद्वारे चंद्रेहि विधिराक्षसौ ॥ पित्राग्नी कुजवारे तु चंद्रपुत्रे तथाऽभिजित् ॥ पित्राब्राह्मौभृगोर्वारे राक्षसाम्बूगुरो दिने ॥ रौद्रासार्पौशनेरह्नि इमेत्याज्यामुहूर्त्तकाः ॥ २ ॥

दिवारात्रिचक्रम् ।

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	सं
शिव	सर्प	मित्र	पितर	वसु	अंबु	विश्वे	विधि	विधि	इंद्र	इंद्र।	राक्ष.	वरुण	अर्य.	भग	मुहू.
आ०	श्लेषा	अनु.	मघा	धनि	पूषा	उत्त.	ऽभि.	रोहि	ज्ये.	वि.	मूल	शत	उ.	पू०	नक्ष.
रुद्र	अजे.	अहि	पूषा	दस्र	यम	आग्नि	ब्रह्मा	चंद्र	आदि	गुरु	वि.	सूर्य	त्वा.	वायु	रात्रि
आ०	पू.भा	उ.	रेवती	अश्वि	भर.	कृत्ति	रोहि	मृग	पुन.	पुष्य	श्रव	हस्त	चि.	स्वा.	नक्ष.

अथरव्यादिवारे त्याज्यचक्रम् ।

सूर्य	चंद्र	मंगल	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	वाराः
अर्यम	ब्रह्माराक्ष.	पितृअग्नि	ऽभिजित्	राक्षसअंबु	पितृब्रह्म	शिवसर्प	मुहूर्ताः
उ०फा०	रोहिणी.	मघाकृत्ति	ऽभिजित्	मूलपूर्वाषा	मघा.रो	आर्द्राश्लेषा	नक्षत्र
दिन १४	दिन९।१२ रा. ८।	दि. ४। रा. ७।	दिन. ८ रा. ०	दिन१२। रा. ६	दिन ४।८ रा. ९	दिन१।२ रा. १	दिनरात्रि

मद्यकाढनेकामुहूर्त।

रौद्रपैत्र्येवारुणे पौरुहूते याम्येसार्प्पेनैर्ऋते चैवधिष्ण्ये ॥
पूर्वाख्येषु त्रिष्वपि श्रेष्ठ उक्तो मद्यारंभः कालविद्भिःपुराणैः ॥

टीका—आर्द्रा मघा शतभिषा ज्येष्ठा भरणी आश्लेषा मूल तीनों पूर्वा इन नक्षत्रोंमें प्रथम मद्य काढनेका प्रारंभ करे ॥ १ ॥

नवीनवस्त्रधारण।

रोहिणीषुकरपंचकेऽश्विभेत्र्युत्तरेपि च पुनर्वसुद्वये ॥
रेवतीषु वसुदैवते च भे नव्यवस्त्रपरिधानमिष्यते ॥

टीका—रोहिणी हस्त चित्रा स्वाती विशाखा अनुराधा अश्विनी उत्तराफाल्गुनी उत्तराषाढा उत्तराभाद्रपदा पुनर्वसु पुष्य रेवती धनिष्ठा इनमें नवीन वस्त्र धारण करे और करावे ॥

मोतीसुवर्णमणिरक्तवस्त्रधारण।

नासत्यपौष्णवसुभे करपञ्चकेच मार्त्तंडभौमगुरुमंत्रिशशांकवारे ॥
मुक्तासुवर्णमणिविद्रुमदंतशंखरक्ताम्बराणि विधृतानि भवन्ति सिद्धौ ॥

टीका—अश्विनी रेवती धनिष्ठा हस्त चित्रा स्वाती विशाखा अनुराधा इन नक्षत्रोंमें और भौम रवि गुरु शुक्र सोम इन वारोंमें मोती सुवर्ण मणि मूँगा हस्तिदंतका चूडा,नूतन शंख पूजामें लाना,रक्त वस्त्र धारण करना शुभ जानिये ॥

पुंसवनकेनक्षत्र ।

श्रवणःसकरःपुनर्वसुर्निर्ऋतेर्भं च सपुष्यको मृगः ॥
रविभूसुतजीववासराः कथिताः पुंसवनादिकर्मसु ॥

टीका—श्रवण हस्त पुनर्वसु मूल पुष्य मृगशिर और रवि भौम गुरु ये ३ वार पुंसवनादिक कर्ममें उक्त हैं ॥

कर्णवेधन ।

पौष्णवैष्णवकराश्विनिचित्रापुष्यवासवपुनर्वसुमैत्रैः ॥
सेन्दवे श्रवणवेधविधानं निर्दिशन्ति मुनयोहिं शिशूनाम् ॥

टीका—रेवती श्रवण हस्त अश्विनी चित्रा पुष्य धनिष्ठा पुनर्वसु अनुराधा मृगशिर इनमें बालकका कर्णवेध करावै ॥

अन्नप्राशन ।

रेवतीश्रुतिपुनर्वसुहस्तब्राह्मयतः पृथगपि द्वितयेच ॥
प्युत्तरेषु गदितं हिं नवान्नप्राशनं तु ऋषिभिः पृथुकानाम् ॥

टीका—रेवती श्रवण पुनर्वसु हस्त रोहिणी मृगशिर आर्द्रा तीनों उत्तरा इनमें ऋषियोंने आद्यमें और नया अन्न भक्षण करना कहाहै ॥

क्षौरकर्म ।

पुष्येपौष्णे चाश्विनीष्वैंदवेच शाक्रे हस्ताद्ये त्रिके भेष्वादित्याः ॥
क्षौरं कार्यं वैष्णवाद्यत्रये च मुक्त्वा भौमादित्यापातंगिवारान् ॥

टीका—पुष्य रेवती अश्विनी मृगशिर ज्येष्ठा हस्त चित्रा स्वाती पुनर्वसु श्रवण धनिष्ठा शतभिषा इन नक्षत्रोंमें श्मश्रुकर्म कराईये और ये वार वर्जित है. भौम रवि शनि इनमें नकरे ॥

दंतबंधन।

यषुयेषुप्रशंसंति क्षौरकर्ममहर्षयः ॥
तेषुतेष्वेव शंसंति नखदंतादिलेखनम् ॥

टीका—दंतबंधन और वेधना दांत और नख काटना, जो नक्षत्र ऊपरके श्लोक क्षौरकर्ममें कहे हैं इन्हींमें करना ॥

आज्ञयानरपतेर्द्विजन्मनां दाहकर्ममृतसूतकेषु च ॥
बंधमोक्षमखदीक्षणेषु च क्षौरमिष्टमखिलेषु तुष्टिदम् ॥

टीका—राजा अथवा ब्राह्मणोंकी आज्ञा और दाहक्रिया करनेमें सूतकके अंतदिनमें यज्ञकी दीक्षामें बंधनसे छूटनेमें अवश्य क्षौर कर्म करानेसे पुष्टिका देनेवाला होताहै ॥

ताराशुद्धं क्षौर रविगुरुशुद्धा व्रतदीक्षा ॥
शुक्रविशुद्धायात्रा सर्वशुद्धं शशांकेन ॥

टीका--क्षौरकर्ममें नक्षत्रकी शुद्धि और व्रतके प्रारंभमें दीक्षाके लेनेमें रवि गुरुकी शुद्धि और यात्रामें शुक्रशुद्धि और चंद्रमाकी शुद्धि सबकामोंमें चाहिये ॥

श्मश्रुकर्ममें वर्जनीय।

भद्रापक्षांतरिक्ताव्रतदिनवसुभूश्राद्धषष्ठीषुरात्रौ संध्यापातार
भास्वच्छनिषुघटधनुःकर्ककन्यागतेर्के ॥ जन्मर्क्षजन्ममासे
सुरदिनयजने भूषितो ग्रामयायी भुक्तोभ्यक्तोभिषिक्तः सम-
दिनरजिगःश्मश्रुकार्यं न कुर्यात् ॥

टीका—भद्रा पूर्णिमा अमावास्या चतुर्थी नवमी चतुर्दशी व्रतदिवस अष्टमी प्रतिपदा श्राद्धदिवस छठेमें रात्रिमें संध्याकाल व्यतिपातादिक दुष्टयोग भौमवार रविवार शनिवारमें कुंभ धनु कर्क कन्या इन चार राशियोंके सूर्यमें जन्मनक्षत्र और जन्ममास देवताके पूजन वा हवनादिकर्मदिवस अलंकारादि धारण दिवस भोजनके पीछे तेल लगाने और स्नानके पीछे मंगल अभिषेक तथा स्त्रीके रजस्वला होने और सम दिवस आदिकमें क्षौरकर्म वर्जनीय है ॥

मौंजीबंधन ।

सौम्येपौष्णे वैष्णवेवासवाख्ये हस्तेस्वातित्वष्ट्रपुष्याश्विभेषु ।
ऋक्षेदित्यांमेखलाबंधमोक्षौ संस्मयेंते नूनमाचार्यवर्यैः ॥

टीका–मृगशिर रेवती श्रवण धनिष्ठा हस्त स्वाती चित्रा पुष्य अश्विनी पुनर्वसु इन नक्षत्रोंमें मौंजीबंधन त्यागना ऐसा आचार्योंने श्रेष्ठ कहाहै ॥

विवाहनक्षत्राणि ।

मूलमैत्रमृगरोहिणीकरैः पौष्णमारुतमघोत्तरान्वितैः ॥
निर्विधाभिरुडुभिर्मृगीदृशां पाणिपीडनविधिर्विधीयते ॥

टीका–मूल अनुराधा मृगशिर रोहिणी हस्त रेवती स्वाती मघा तीनों उत्तरा इन सब नक्षत्रोंमें विवाह शुभ जानिये ॥

अग्निहोत्रारंभः ।

प्राजापत्ये पूषभेसद्विदैवे पुष्ये ज्येष्ठास्वैंदवे कृत्तिकासु ॥
अग्न्याधानं चोत्तराणां त्रयेपि श्रेष्ठं प्रोक्तं प्राक्तनैर्विप्रमुख्यैः ॥

टीका–रोहिणी रेवती विशाखा पुष्य ज्येष्ठा मृगशिर कृत्तिका और तीनों उत्तरा इनमें प्रथम अग्निहोत्र प्रारंभ करे ॥

विद्यारंभमुहूर्त ।

मृगादिपंचस्वपि भेषु मूले हस्तादिकेच त्रितयेऽश्विनीषु ॥
पूर्वात्रये च श्रवणे च तद्वद्विद्यासमारंभमुशंतिसिद्ध्यै ॥

टीका–मृगशिर आर्द्रा पुनर्वसु पुष्य आश्लेषा मूल हस्त चित्रा स्वाती आश्विनी पूर्वाषाढा पूर्वाफाल्गुनी पूर्वाभाद्रपदा श्रवण इन नक्षत्रोंमें बालकको प्रथम विद्याभ्यास आरंभ करावे ॥

औषधिग्रहण ।

पौष्णद्वयेचादितिभद्वये च हस्तत्रये च श्रवणत्रये च ॥
मैत्रे च मूले च मृगे च शस्तं भैषज्यकर्म प्रवदंति संतः ॥

टीका–रेवती आश्विनी पुनर्वसु पुष्य हस्त चित्रा स्वाती श्रवण धनिष्ठा शतभिषा अनुराधा मूल मृग इन नक्षत्रोंमें औषध बनाना खाना शुभहै ॥

रोगोत्पत्तिमें शुभाशुभनक्षत्र।

स्वात्याश्लेषारौद्रपूर्वात्रयेषु शाकेभौमे सूर्य्यजे सूर्यवारे ॥
नंदारिक्तास्वेवरोगस्य चातिर्मृत्युर्ज्ञेयः शंकरोरक्षितापि ॥

टीका--स्वाती आश्लेषा आर्द्रा तीनों पूर्वा ज्येष्ठा और भौम शनि रवि ये वार, नंदा तिथी कहिये पडवा षष्ठी एकादशी और रिक्ता कहिये चौथ नौमी चतुर्दशी इनमें रोग उत्पन्न होते हैं.उनकी शिवभी रक्षा नहीं कर सकते ॥

रोगसे मुक्ति होनेका प्रमाण।

व्याध्युत्पत्तिर्यस्य पौष्णे समैत्रे प्राणत्राणं जायते तस्य कृच्छ्रात् ॥
वश्ये सौम्ये रोगमुक्तिस्तु मासाद्विंशत्यास्याद्वासराणांमघासु ॥

टीका--रोग उत्पन्न होनेके दिवस जो रेवती अथवा अनुराधा होय तो रोगीके प्राण अति कठिनतासे बचैं, उत्तराषाढा अथवा मृगशिर होय तो एकमास पर्य्यंत और मघा होय तो वीस दिवसतक पीडा रहै ॥

पक्षाद्धस्तेवासवे सद्विदैवे मूलाश्विन्योरग्निधिष्ण्येनवाहात् ॥
याम्येत्वाष्ट्रेवैष्णवे वारुणे च नैरुज्यंस्यान्नूनमेकादशाहात् ॥

टीका--हस्त नक्षत्रमें उत्पन्न रोग १५ दिवस रहताहै और धनिष्ठा विशाखा मूल अश्विनी कृत्तिकामें उत्पन्न ९ दिन और भरणी चित्रा श्रवण शततारकामें उत्पन्न हुआ रोग ११ दिवस भोगना होता है ॥

आहिर्बुध्न्येतिष्यसंज्ञेसभागे प्राजापत्यादित्ययोः सप्तरात्रात् ॥
रोगान्मुक्तिर्जायते मानवानां निःसंदिग्धं जल्पितं गर्गमुख्यैः ॥

टीका--उत्तराभाद्रपदा पुष्य पूर्वाफाल्गुनी अभिजित् पुनर्वसु इन नक्षत्रोंमें उत्पन्न हुआ रोग सात दिवसतक निश्चय भोगना पडता है यह गर्गमुनिका वाक्य है ॥

रोगमुक्तिस्नाननक्षत्र।

इंदोर्वारेभार्गवे च ध्रुवेषुसार्पादित्यस्वातियुक्तेषुभेषु ॥
पित्र्येचांत्येचैव कुर्यात्कदाचिन्नैव स्नानं रोगमुक्तस्य जंतोः ॥

टीका--सोम शुक्रवार और ध्रुवनक्षत्र रोहिणी तीनों उत्तरा और आश्लेषा पुनर्वसु स्वाती ये शुभ हैं. और मघा रेवती इनमें रोगीका स्नान अयोग्य और दुःखदायक है ॥

रोगमुक्तस्नानलग्न ।

लग्नेचरे सूर्यकुजेज्यवारेरिक्तातिथौचन्द्रबले च हीने ॥
केन्द्रत्रिकोणार्थगते च पापे स्नानंहितं रोगविमुक्तिकानाम् ॥

टीका--मेष कर्क तुला मकर ये चरलग्न, रवि भौम गुरु ये वार और रिक्तातिथि ४ । ८ । १४ और चन्द्र हीनबल होय, केंद्र तथा त्रिकोणमें पाप ग्रह होय ऐसी लग्नमें स्नान करावे तो आरोग्य होय ॥ ५ ॥

लता औषधीवावृक्षारोपण ।

सावित्रतिष्याश्विनवारुणानिमूलं विशाखा च मृदुध्रुवाणि ॥
लतौषधीपादपरोपणेषु शुभानि भानि प्रतिपादितानि ॥

टीका--हस्त पुष्य अश्विनी शततारका मूल विशाखा और मृदु ध्रुव इन नक्षत्रोंमें लता औषधी और वृक्षोंका लगाना शुभहै ॥

कूपारंभकेनक्षत्र ।

हस्तात्तिस्रो वासवं वारुणं च शैवं पित्र्यं त्रीणि चैवोत्तराणि ॥
प्राजापत्यं चापि नक्षत्रमाहुः कूपारंभे श्रेष्ठमाद्या मुनींद्राः ॥

टीका--हस्त चित्रा स्वाती धनिष्ठा शततारका आर्द्रा मघा तीनों उत्तरा और रोहिणी इन नक्षत्रोंमें अगले मुनीश्वरोंने कूपारंभ श्रेष्ठ कहाहै ॥

द्रव्यदेनावास्थापितकरना ।

साधारणोग्रध्रुवदारुणाख्यैर्धिष्ण्यैर्यदत्र द्रविणं प्रयुक्तम् ॥
हस्तेन विन्यस्तवसु प्रनष्टं न लभ्यते तन्नियतं कदाचित् ॥

टीका--साधारण उग्र ध्रुव और दारुणसंज्ञक नक्षत्रोंमें जो दूसरेको द्रव्य दे वा स्थापित करै तो वह वस्तु फिर प्राप्त नहीं होय ॥

हस्तीलेनावादेना ।

हस्तेषुचित्रासु तथाश्विनीषु स्वातौ च पुष्ये च पुनर्वसौ च ॥

प्रोक्तानि सर्वाण्यपिकुञ्जराणां कर्माणि गर्गप्रमुखैः शुभानि ॥

टीका—हस्त चित्रा अश्विनी स्वाती पुष्य और पुनर्वसु इन नक्षत्रोंमें हाथी लेना और देना और उसके अलंकार शृंगारादिक सकल कर्म करना गर्गादिमुनियोंने शुभ कहेहैं ॥

अश्वलेना वा देना।

पुष्यश्रविष्ठाश्विनसौम्यभेषु पौष्णानिलादित्यकराह्वयेषु ॥
सवारुणर्क्षेषु बुधैःस्मृतानि सर्वाणि कार्याणि तुरंगमाणाम् ॥

टीका—पुष्य धनिष्ठा अश्विनी मृगशिर रेवती स्वाती पुनर्वसु हस्त शतभिषा इन नक्षत्रोंमें तुरंग ले और दे तथा उसके अलंकार और शृंगारआदि कर्म करे

गवादिपशुओंकेनगरमेंलाने और पहुँचानेमें वर्ज्य।

चित्रोत्तरावैष्णवरोहिणीषु चतुर्दशीदर्शदिवाष्टमीषु ॥
ग्रामप्रवेशं गमनं विदध्याद्धीमान्पशूनां न कदाचिदेव ॥

टीका—चित्रा तीनों उत्तरा श्रवण रोहिणी चतुर्दशी अमावास्या अष्टमी इनमें गवादिपशुओंको ग्राममें न लावें और न बाहिर पहुँचावे ॥

गवादिपशुओंकेक्रयविक्रयमेंवार्जित।

शुक्रवासवकरेषु विशाखापुष्यवारुणपुनर्वसुभेषु ॥
अश्विपूषभयुतेषु विधेयो विक्रयक्रयविधिः सुरभीणाम् ॥

टीका—ज्येष्ठा हस्त विशाखा पुष्य शतभिषा पुनर्वसु अश्विनी रेवती इन नक्षत्रोंमें गायका बेचना और मोल लेना दोनों वर्जनीय हैं ॥

तृणकाष्ठादिसंग्रहमेंवर्ज्य।

वासवोत्तरदलादिपंचके याम्यादिग्गमनगेहगोपनम् ॥
प्रेतदाहतृणकाष्ठसंग्रहः शय्यकावितरणं च वर्जयेत् ॥

टीका—धनिष्ठाके उत्तरार्द्धसे लेकर पांच नक्षत्रोंको पंचक कहते हैं इनमें दक्षिण दिशाका गमन और घर बनाना प्रेतदाह तृण काष्ठ संग्रह शय्यादिक लिर्माण करना वार्जितहै ॥

हलचलानेकानक्षत्र ।

मृदुध्रुवक्षिप्रचरेषु मूलमघाविशाखासहितेषुभेषु ॥
हलप्रवाहंप्रथमं विदध्यान्नीरोगमुष्कान्वितसौरभेयैः ॥

टीका—मृदु ध्रुव क्षिप्र चरसंज्ञक नक्षत्रोंमें तथा मूल और मघा विशाखा इन नक्षत्रोंमें रोगरहित आंडू बैलोंसे प्रथम हल चलावै ॥

बीजबोना ।

रौद्राहियाम्यानिलवारुणेंद्राण्याहुर्जघन्यानि तथा बृहंति ॥
ध्रुवद्विदैवादितिभानि नूनं समानि शेषाणि पुनर्मुनींद्रैः ॥
बृहत्सुधान्यंकुरुतेसमर्घं जघन्यधिष्ण्येभ्युदितो महर्घः ॥
समेषुधिष्ण्येषु समंहिमांशुर्वदंति संदिग्धमिदं महांतः ॥

टीका—आर्द्रा आश्लेषा भरणी स्वाती शतभिषा ज्येष्ठा इन नक्षत्रोंको जघन्य कहतेहैं इनमें मासकी आदिमें जो चंद्रमा उदय होय तो धान्य महँगा होय, ध्रुव कहिये तीनों उत्तरा रोहिणी विशाखा पुनर्वसु इनको बृहत् कहतेहैं इनमें चंद्रमा उदय होय तो अन्न सस्ता होय और शेष नक्षत्र सम जानिये उनमें चंद्रोदय होनेसे अन्नका भाव साधारण रहताहै ॥

राशिपरत्वमें चंद्रोदयकाफल ।

मीनमेषोदितश्चंद्रः सततंदक्षिणोन्नतः ॥ शेषोन्नतश्चोत्तरायां
समतावृषकुंभयोः ॥ विड्वरंतुसमे चंद्रेदुर्भिक्षं दाक्षिणोन्नते ॥
सुभिक्षंक्षेममारोग्यमुत्तराश्रितचंद्रमाः ॥

टीका—मीन अथवा मेष राशिमें जो शुक्ल द्वितीया चंद्रमाका उदय होय तो उससे दक्षिणको उन्नत जानिये और उससे दुर्भिक्षका संभव होताहै और मिथुनसे लेकर मकर पर्यंत जो चंद्रोदय होय तो उत्तरको उन्नत जानिये यह चंद्रमा सुभिक्ष क्षेम और आरोग्यताका कर्त्ता वृष और कुंभमें चंद्रमाका उदय होय तो सम रहताहै इसमें राजाओंके कलह और विड्वरता होतीहै ॥

पुष्यनक्षत्रकेगुणदोष ।

परकृतमखिलं निहन्तिपुष्यो न खलु निहंति परंतु पुष्यदोषम्॥
ध्रुवममृतकरोष्टमेऽपिपुष्ये विहितमुपैति सदैव कर्मसिद्धिम् ॥

टीका—पुष्य दूसरेके दोष और अष्टमस्थान स्थित चंद्रके दोषको दूर करता है परंतु उसी नक्षत्रका दोष होय तो वह दूर नहीं होता और इस नक्षत्रमें किया हुआ कार्य सिद्ध होता है॥

हस्ताश्विपुष्योत्तररोहिणीषुचित्रानुराधामृगरेवतीषु ॥
स्वातीधनिष्ठासु मघासुमूले बीजोप्तिरुत्कृष्टफलप्रतिष्ठा ॥

टीका—हस्त, अश्विनी, पुष्य, तीनों उत्तरा, रोहिणी चित्रा अनुराधा मृगशिर रेवती स्वाती धनिष्ठा मघा मूल इन नक्षत्रोंमें बीज बोनेसे खेत अधिक फलतेहैं॥

सर्पदंशविचार।

यःकृत्तिकामूलमघाविशाखासार्पांतकार्द्रासु भुजंगदष्टः ॥
सवैनतेयेन सुरक्षितोपि प्राप्नोति मृत्योर्वदनं मनुष्यः ॥

टीका—कृत्तिका मूल मघा विशाखा आश्लेषा रेवती आर्द्रा इन नक्षत्रोंमें जो सर्प काटै तो गरुडकोभी रक्षक होनेपर मनुष्य मृत्युको प्राप्त होय ॥

गानारंभविचार।

हस्तास्तिष्यो वासवं चानुराधा ज्येष्ठा पौष्णं वारुणं चोत्तरा च ॥
पूर्वाचार्यैः कीर्तितश्चंद्रवर्ती नृत्यारंभे शोभनो ऋक्षवर्गः ॥

टीका—हस्त पुष्य धनिष्ठा अनुराधा ज्येष्ठा रेवती शततारका तीनों उत्तरा और शुभ चन्द्रमा पाकर गाने और नृत्यकाप्रारंभ करना पूर्वाचार्योंने शुभ कहाहै ॥

राज्याभिषेकनक्षत्र।

मैत्रशाक्रकरपुष्यरोहिणीवैष्णवेषु तिसृषूत्तरासुच ॥
रेवतीमृगशिराश्विनीषुच क्ष्माभृतां समभिषेकइष्यते ॥

टीका—अनुराधा ज्येष्ठा हस्त पुष्य रोहिणी श्रवण तीनों उत्तरा रेवती मृगशिर अश्विनी इन नक्षत्रोंमें राज्याभिषेक करना उचित है ॥

राजदर्शन।

सौम्याश्वितिष्यश्रवणश्रविष्ठाहस्तध्रुवत्वाष्ट्रभपूषभानि ॥
मैत्रेणयुक्तानिनरेश्वराणां विलोकनेभानि शुभप्रदानि ॥

टीका—मृगशिर अश्विनी पुष्य श्रवण धनिष्ठा हस्त ध्रुव चित्रा रेवती अनुराधा इन नक्षत्रोंमें राजाका प्रथम दर्शन शुभदायक है ॥

पुष्यकाफल ।

सिंहोयथासर्वचतुष्पदानां तथैवपुष्योबलवानुडूनाम् ॥
चन्द्रेविरुद्धेप्यथ गोचरेपि सिद्ध्यंति कार्याणिकृतानिपुष्ये ॥

टीका—जैसे सब चतुष्पद जीवोंमें सिंह बलवान् है वैसेही नक्षत्रोंमें पुष्य है; पुष्यमें किया कार्य गोचर दोष और कनिष्ठ अर्थात् चौथा आठवां बारहवां चंद्र होने परभी सिद्ध होताहै ॥

ग्रहेणविद्धोप्यशुभान्वितोपि विरुद्धतारोपि विलोमगोपि ॥
करोत्यवश्यं सकलार्थसिद्धिं विहाय पाणिग्रहणं तु पुष्यः ॥

टीका—ग्रह करिके विद्ध वा अशुभ ग्रह करिके युक्त होय अथवा तारा इससे प्रतिकूल होय तथापि पुष्यमें किया हुआ कार्य सिद्ध होताहै, परंतु विवाहमें पुष्यनक्षत्र वर्जितहै ॥

योगप्रकरण ।

प्रतिदिनके योगजाननेकी रीति ।

वाक्पतेरर्कनक्षत्रं श्रवणाच्चान्द्रमेवच ॥
गणयेत्तद्युतिं कुर्याद्योगः स्याद्दक्षशेषतः ॥

टीका—पुष्पसे सूर्यनक्षत्रतक चलते नक्षत्रोंको गिनै और श्रवणसे दिवसनक्षत्रतक गिनै, दोनों संख्याओंको इकट्ठा करै और सत्ताईसका भाग देवै जो शेष रहै वही योग जानिये ॥

योगोंकेनाम ।

विष्कंभः प्रीतिरायुष्मान्सौभाग्यः शोभनस्तथा ॥ अतिगंडःसुकर्माचधृतिः शूलस्तथैवच ॥ गंडोवृद्धिर्ध्रुवश्चैव व्याघातोहर्षणस्तथा ॥ वज्रासिद्धी व्यतीपातो वरीयान् परिघः शिवः ॥ सिद्धः साध्यः शुभः शुक्लो ब्रह्मेंद्रो वैधृतिःक्रमात् ॥ सप्तविंशतियोगास्तु कुर्युर्नामसमं फलम् ॥

टीका-विष्कंभ १ प्रीति २ आयुष्मान् ३ सौभाग्य ४ शोभन ५ अतिगंड ६ सुकर्मा ७ धृति ८ शूल ९ गंड १० वृद्धि ११ ध्रुव १२ व्याघात १३ हर्षण १४ वज्र १५ सिद्धि १६ व्यतीपात १७ वरीयान् १८ परिघ १९ शिव २० सिद्ध २१ साध्य २२ शुभ २३ शुक्र २४ ब्रह्मा २५ ऐंद्र २६ वैधृति २७ ये सत्ताईस योग निजनामके तुल्य फल करते हैं अर्थात् जो इनके नामोंका अर्थ है वही फल जानो ॥

योगोंमें वर्जनीयघटिका।

विरुद्धसंज्ञा इह ये च योगास्तेषामनिष्टः खलु पाद आद्यः॥सर्वैधृतिस्तुव्यतिपातनामासर्वोऽप्यनिष्टः परिघस्यचार्द्धम् ॥ तिस्रस्तु योगे प्रथमे च वज्रे व्याघातसंज्ञे नवपंचशूले ॥ गंडेतिगंडे च षडेव नाड्यः शुभेषु कार्येषु विवर्जनीयाः ॥

टीका-और इनमें अशुभ योगोंका आदिका चतुर्थांश वर्जनीयहै, व्यतीपात वैधृती ये सम्पूर्ण और विष्कंभकी ३ वज्रकी ४ व्याघातकी ५ गंडकी ६ अतिगंडकी ६ शूलकी १५ घडी सकलशुभकार्यमें वर्जनीय हैं ॥

करणजाननेकी रीति।

गततिथ्योद्विनिघ्नाश्च शुक्लप्रातिपदादितः ॥
एकोनाः सप्तहृच्छेषः करणं स्याद्बवादिकम् ॥

टीका-शुक्लप्रतिपदासे जिस तिथिका करण जानना हो उसकी पूर्वगत तिथिको द्विगुणी करै तिसमें एक मिलाकर सातका भाग दे जो शेष बचै वही उस तिथिका करण जानिये. और प्रत्येक तिथिको दो करण भोगते हैं ॥

नाम।

बवाह्वयं बालवकौलवाख्ये ततोभवेत्तैतिलनामधेयम् ॥
गराभिधानं वणिजं च विष्टिरित्याहुरार्याः करणानि सप्त॥
अंतेकृष्णचतुर्दश्यां शकुनिर्दर्शभागयोः ॥ ज्ञेयंचतुष्पदं नागं किंस्तुघ्नंप्रातिपद्दले ॥

स्वामी ।

इन्द्रोब्रह्मामित्रनामार्यमाभूः श्रीःकीनाशश्चेति तिथ्यर्धनाथाः ॥ कस्युक्षाख्यौ सर्पवायुस्तथैव ये चत्वारस्ते स्थिराणां चतुर्णाम् ॥

कृत्य ।

पौष्टिकस्थिरशुभानिबवाख्येबालवे द्विजहितान्यपि कुर्यात् ॥ कौलवेप्रमदमित्रविधानं तैत्तिलेशुभगताश्रयकर्म ॥ गरेचबीजाश्रयकर्षणानि वाणिज्यके स्थैर्यवणिक्क्रियाश्च ॥ नसिद्धिमायाति कृतं च विष्ट्यां विषारिघातादिषु तंत्रसिद्धिः ॥ मंत्रौषधानिशकुनौ तु सपौष्टिकानि गोविप्रराज्यपितृकर्मचतुष्पदेति ॥सौभाग्यदारुणधृतिध्रुवकर्मनागे किंस्तुघ्नाम्निनिखिलं शुभकर्मकार्यम् ॥

शुक्लतिथी६०				कृष्णतिथी६०				नाम	स्वामी	कृत्य
पूर्वदल		उत्तरद		पूर्वदल		उत्तरद				
१	स्थिर			०	०	०	०	किंस्तु.	वायु	समस्त शुभकार्य करै
५	८	१	१५	४	११	७	०	बव	इन्द्र	व्रतउत्साह देवालय आदि शुभकर्म करै
२	१२	५	१२	१	८	४	११	बालव	ब्रह्मा	ब्राह्मणोंसे हितकरै
६	१३	२	९	५	१२	१	८	कौलव	मित्र	उन्माद और मित्रताकरै
३	१०	६	१३	२	९	५	१२	तैतिल	सूर्य	विवाहादिक मंगलकार्य करै
७	१४	३	१०	६	१३	२	९	गरज	भूमि	बीजबोना हल चलाना
४	११	७	१४	३	१०	६	१३	वणिज	लक्ष्मी	देवप्रतिष्ठा घर दुकान और व्यापार करावै
८	१५	४	११	७	१४	३	१०	विष्टि	यम	सकल कर्म वर्जित परंतु विष और घात ये क्रूरकर्म वर्जित नही
स्थिर		०	०	०	०	०	१४	शकुनि	कलि	मित्रोपदेश औषधि ग्रहपूजा करावै
स्थिर		०	६	३०	०	०	०	चतुष्प	वृषभ	गौ ब्राह्मण राज्य पितृ इनसंबंधी कृत्य करावै
स्थिर		०	०	०	०	०	३०	नाग	सर्प	सौभाग्यकर्म युद्धमेंजाना धीरज और विद्याभ्यास करना ये कर्म करावै

कल्याणीतिथिमानम् ।

कृष्णेग्निदिशयोरूर्ध्वं सप्तमीभूतयोरधः ॥ शुक्ले वेदेशयोरूर्ध्वं भद्रा प्राग्वसुपूर्णयोः ॥ मनुवसुमुनितिथियुगदशशिवगुण

संख्यासुतिथिषुपूर्वात्याः ॥ आयातिविष्टिरेषापृष्ठेषुभद्रा पुरस्त्वशुभा ॥ शास्त्रार्थः ॥ दिवासर्पमुखी भद्रारात्रौभद्रा च वृश्चिकी ॥ सर्पस्य च मुखं त्याज्यं रात्रौ पुच्छंपरित्यजेत् ॥ रात्रिभद्रायदाह्निस्याद्दिवाभद्रायदानिशि ॥ नतत्रभद्रादोषः स्यात्सर्वकार्याणि साधयेत् ॥ शरीरभागः ॥ नाड्यस्तु पंचवदनेथगले तथैकावक्षोदशैकसहितंनियतं चतस्रः ॥ नाभ्यांकटौषडथ पुच्छलता च तिस्रोविष्टेर्बुधैरभिहितोंगविभाग एषः॥स्थानफलम्॥ मुखेकार्यध्वस्तिर्भवति मरणं चाथगलके धनाहानिर्वक्षस्यथ कटितटे बुद्धिविलयः ॥ कलिर्नाभौदेशे विजयमथ पुच्छे च जगदुः शरीरे भद्रायाः पृथगिति फलं पूर्वमुनयः॥ चंद्रः ॥ मीने मेषालिकर्केशशिनि निवसति स्वर्गसंस्थापि विष्टिः कन्यायां तौलिसंस्थेधनमिथुनगते नागलोकेनिवासः ॥ कुंभेसिंहेवृषेवा मकरमुपगतेराजतेमृत्युलोके भद्राचंद्रप्रभावा हिमकरतनया नोशुभा लौकिके स्यात्॥स्थानफलम् ॥ स्वर्गेभद्राभवेत् सौख्यं पाताले च धनागमः ॥ मृत्युलोके यदाभद्राकार्यसिद्धिस्तदानहि ॥ वारानुसारनाम ॥ सोमेशुक्रे च कल्याणी शनौ चैवतुवृश्चिकी ॥ गुरौपुण्यवती ज्ञेया चान्यवारेषुभद्रिका ॥

तिथि		शास्त्रार्थ	सं०	स्थान	फल	चंद्र स्थान		फल	वार	नाम
	३	इनतिथियोंकी ३० घडी	३	पुच्छ	विजय	मीन			सो.	
कृष्ण		उत्तरार्द्धकीभद्रातिस्काना				मेष	स्वर्ग	सौख्य	शु.	कल्याणी
	१०	मवृश्चिकीदिवसमेंहोतीहै	६	कटि	बुद्धि	वृश्चि				
	४	उत्तरकी३०घटिका पुच्छ			नाश	कर्क			श.	
शुक्ल		वर्जनीय मुख शुभहोय,	४	नाभि	कलह	कन्या				वृश्चिक
	११	उत्तरार्द्ध कहिये रात्रि	११	कपाल	धन	तुला	पाताल	धनप्रा·		
	७	३०घ.पूर्वार्द्धकीभद्राकाना			नाश	धन		प्ति.	गुरु	
कृष्ण		मसर्पिणीरात्रिमेंआतीहैउ	१	गल	मरण	मिथु				पुण्यवती
	१४	सकी५घडीमुखवर्जनीयहै				कुंभ				
	८	विध्वंस करता पछि पुच्छ	५	मुख	विध्वंस	सिंह			रवि	
शुक्ल		शुभहोय पूर्वार्द्धकहिये				वृषभ	मर्त्यलोक	अशुभ	बुध	भद्रका
	१५	दिवसमें भद्राहोय	३०			मकर			भौ.	

दैतेंद्रैःसमरेऽमरेषु विजितेष्वीशःक्रुधादृष्टवान् स्वंकायात्किलनिर्गताखरमुखीलांगूलिनीचक्रपात् ॥ विष्टिःसप्तभुजामृगेंद्र-

गलकाक्षामोदरीप्रेतगादैत्यघ्नीमुदितैःसुरैस्तुकरणप्रांतेनियुक्तातुसा

टीका--दैत्य और देवताओंमें बडा घोर युद्ध हुआ तब देवताओंका पराजय हुआ, तिस समय शिवजीके क्रोध करनेसे उनकी देहसे एक स्त्री गर्दभमुखी पुच्छवती पहियेके समान जिसके चरण विष्टिनाम सप्त भुजा मृगकीसी ग्रीवा कृश उदर प्रेतपर चढी दैत्योंके वध करनेवाली निकली और देवताओंने प्रसन्न होके करणोंके प्रांतभागमें स्थापितकी ॥

संक्रांतिः।

वारानुसारनाम ॥ ॥ घोरारवौध्वांक्ष्यमृतद्युतौचसंक्रांतिवारेच महोदरीस्यात् ॥ मंदाकिनीज्ञेचगुरौचनंदामिश्राभृगौराक्षसि चार्कपुत्रे॥ ॥नक्षत्रोंके अनुसारनाम ॥ ॥उग्रक्षिप्रचरैर्मैत्रध्रुव-मिश्राख्यदारुणैः ॥ ऋक्षैःसंक्रांतिरर्कस्यघोराद्याःक्रमशोभवे-त् ॥ ॥ फल ॥ ॥ ध्वांक्षीवैश्यान्सुखयति महोदर्यलंचौरसा-र्थान्घोराशूद्रानथनरपतीनेवमंदाकिनीच ॥ नंदाख्याचद्विजव-रगणान्मिश्रकाख्यापशूंश्च चांडालांतांप्रकृतिमखिलांराक्षसी संज्ञिताच ॥ ॥ कालफल ॥ ॥ पूर्वाह्णकालेनृपतिद्विजेन्द्रान्म-ध्यंदिनेचाथविशोपराह्णे ॥ शूद्रान्नवावस्तमितोप्रदोषेपिशाच-कान्रात्रिचरान्निशीथे ॥ नटादिकांश्चापररात्रिकाले प्रत्यूषका-लेपशुपालकांश्च ॥ संक्रांतिरर्कस्यसमस्तलिंगा प्रभातसंध्या-समयेनिहंति ॥ ॥ दिशाकोमुख ॥ ॥ अर्केशुक्रेमुखंपूर्वे सौ-म्येभौमेचदक्षिणे ॥ शनौचंद्रेमुखंपश्चाद्गुरौचैवोत्तरामुखी ॥

वार और नक्षत्रोंके अनुसार जाननेकाकोष्ठक।

वार	नक्षत्र	नाम	फल	काल	फल	दिशा
रवि	उग्र	घोरा	शूद्रोंकोसुख	पूर्वाण्ह	बिप्रराजाओं.	पूर्वको
सोम	क्षिप्र	ध्वांक्षी	वैश्योंकोसु०	मध्यान्ह	वैश्योंको	पश्चिमको
भौम	चर	महोदरी	चोरोंकोसु०	अपराण्ह	शूद्रोंको	दक्षिणको
बुध	मैत्र	मंदाकि.	राजाओंकोसु.	प्रदोष	पिशाचोंको	दक्षिणको
गुरु	ध्रुव	नंदा	द्विजगणको०	अर्द्धरात्रि	राक्षसोंको	उत्तरको
शुक्र	मिश्र	मिश्रा	पशुको०	अपररात्रि	नटादिकको	पूर्वको
शनि	दारुण	राक्षसी	चांडालोंको०	प्रत्यूषका०	पशुपालकोंको	पश्चिमको

करणअनुसारसंक्रांति।

॥ स्थितिः ॥ ॥ चतुष्पदेतैतिलनागयोश्च सुप्तोरविःसंक्रमणंकरोति ॥ विद्याद्ववाख्येचगराह्वयेच सबालवाख्येस्थितएवविष्टौ ॥ ॥ फलम् ॥ ॥ किंस्तुघ्ननाम्निशकुनेवणिकौलवाख्ये चोर्ध्वंस्थितस्यखलुसंक्रमणंरवेस्स्यात् ॥ धान्यार्घविष्टिषुभवेत्क्रमशस्त्वनिष्टो मध्येष्टतेतिमुनयःप्रवदंतिपूर्वे ॥ वाहनम् ॥ ॥ सिंहोव्याघ्रोवराहश्चगर्दभःकुंजरस्तथा ॥ महिषीघोटकःश्वाचच्छागोवृषभकुक्कुटौ ॥ गजोवाजीवृषोमेष खरोष्ट्रौकेसरीक्रमात् ॥ शार्दूलमहिषीव्याघ्रवानराश्चबवादितः ॥ ॥ फलम् ॥ ॥ गजेलक्ष्मीर्वृषेस्थैर्यं घोटकेवाहनेतथा ॥ सिंहेव्याघ्रेभयंप्रोक्तंसुभिक्षंगर्दभेशुनौ ॥ वराहे महतीपीडाजायतेमेषवाहने ॥ महिष्यांच भवेत्क्लेशः कुक्कुटेमृत्युरेवच ॥ श्वेतपीतहरितंचपांडुरंरक्तश्याममसितंबहुवर्णम् ॥ कंबलेविवसनंघनवर्णान्यंशुकानिचबवादितः क्रमात् ॥ ॥ आयुधम् ॥ भुशुंडीचगदाखड्गदंडकोदंडतोमरान् ॥ कुंतपाशांकुशास्त्रंच बाणश्चैवायुधंबवात् ॥ ॥ भोजनपात्रम् ॥ ॥ सौवर्णराजतंताम्रं कांस्यंलोहंचखर्परम् ॥ पत्रंवस्त्रंकरोभूमिः काष्ठपात्रंबवादितः ॥ ॥ भक्ष्यपदार्थ ॥ ॥ अन्नंचपायसंभक्ष्यं पक्वान्नंचपयोदधि ॥ चित्रान्नंगुडमध्वाज्यंशर्करातुबवादितः ॥ ॥ गन्धम् ॥ ॥ कस्तूरीकुंकुमंचैव चंदनंमृत्तिकातथा ॥ गोरोचनमलक्तंच हरिद्राचतथांजनम् ॥ सिंदूरमगुरुश्चैव कर्पूरश्चबवादितः ॥ ॥ जाति ॥ ॥ देवभूताहिविहगपशवोमृगएवच ॥ ब्रह्मक्षत्रियविट्छूद्रमिश्रजातिर्बवादितः ॥ ॥ पुष्पम् ॥ ॥ पुन्नागजातीबकुलाश्चकेतकी बिल्वस्तथार्कः कमलंचदूर्वा ॥ मल्लीतथापाटलिकाजपाचबवादिपुष्पाणिचयोजयेत्तु ॥ ॥ भूषणम् ॥ ॥ नूपुरंकंकणंमुक्ता विद्रुमंमुकुटंमणिम् ॥ गुंजावराटकंनीलंगरुत्मंरुक्मकंबवात् ॥ ॥ कंचुकी ॥

विचित्रपर्णांशुकभूर्जपत्रिका सीतातथापाटलनीलवर्णा ॥ कृष्णा-
जिनंचर्मचवल्कपांडुरा बवादितश्चैवतुकंचुकीस्यात् ॥ वय ॥
शिशुःकुमारीचगतालकायुवा प्रौढाप्रगल्भाथततश्चवृद्धा ॥
वंध्यातिवंध्याचसुतार्थिनीच प्रव्राजिकाचैवफलंशुभंबवात् ॥

करण	बव	बालव	कौलव	तैतिल	गर	वाणिज	विष्टि	शकुनि	चतुष्प.	नाग	किंस्तु
स्थिति	बसली	बसली	खडी	निजली	बसली	खडी	बसली	निजली	खडी	निजली	खडी
फल	मध्यम	मध्यम	महर्घ.	समर्घ	मध्य	महर्घ	महर्घ	महर्घ	समर्घ	समर्घ	महर्घ
वाहन	सिंह	व्याघ्र	वराह	गर्दभ	हस्ती	महिषी	घोटक	कुत्ता	मेंढा	बैल	कुक्कुट
उपवा.	गज	अश्व	बैल	मेंढा	गर्दभ	ऊंट	सिंह	शार्दू.	महिष	व्याघ्र	वानर
फल	भय	भय	पीडा	सुभिक्ष	लक्ष्मी	क्लेश	स्थैर्य	सुभिक्ष	क्लेश	स्थैर्य	मृत्यु
वस्त्र	श्वेत	पीत	हरित	पांडुर	रक्त	श्याम	काला	चित्र	कंबल	नग्न	घनवर्ण
आयुध	भुशुंडी	गदा	खड्ग	दंड	धनुष	तोमर	कुंत	पाश	अंकुश	तलवार	बाण
पात्र	सुवर्ण	रूपा	ताम्र	कांस्य	लोह	तीकर	पत्र	वस्त्र	कर	भूमि	काष्ठ
भक्ष्य	अन्न	पायस	भक्ष्य	पक्कान्न	पय	दधि	चित्रा.	गुड	मधु	घृत	शर्करा
लेपन	कस्तूरी	कुंकुम	चंदन	माटी	गोरोच	अलक्त	दलद	सुरमा	सिंदूर	अगर	कर्पूर
वर्ण	देव	भूत	सर्प	पशु	मृग	विप्र	क्षत्री	वैश्य	शूद्र	मिश्र	अंत्यज
पुष्प	पुन्नाग	जाती	बकुल	केतकी	बेल	अर्क	कमल	दूर्वा	मल्ली	पाटल	जपा
भूषण	नूपुर	कंकण	मोती	मूंगा	मुकुट	मणि	गुंजा	कौडी	नीलक	पुन्ना.	सुवर्ण
कंचु०	विचित्र	पर्ण	हरित	भूर्जपत्र	सीत	पांढरी	नील	कृष्ण	अंजन	वल्कल	पांडुर
वय	बाल	कुमारी	गताल.	युवा	प्रौढा	प्रगल्भा	वृद्धा	वंध्या	अतिवं.	पुत्रव०	संन्या.

फलश्रुति ।

वाहनादिबुधैर्ज्ञेयमथोत्क्रांतिविशेषतः ।
वाहनादिकवस्तूनांसंक्रमात्तुविनाशता ॥

टीका—संक्रांति जिस वाहनपर स्थित होय और जो वस्तु धारण करे उन सबका नाश होय ॥ २३ ॥

मुहूर्त्त ।

संक्रांतिकितनेमुहूर्त्तहोतीहै उसकेनक्षत्रऔरफल ।

संक्रांतौमुहूर्तभेदा हरपवनयमे वारुणेसार्परौद्रे एषापंचेंदुसंज्ञा

गुरुकरपितृभे चाग्निदस्रेचसौम्ये ॥ त्वाष्ट्रेमैत्रेचमूले श्रुतिवसुवपुषा त्रीणिपूर्वाखरामे ब्राह्मेदित्येद्विदैवे भवतिशरकृतादुत्तरात्रीणिऋक्षम् ॥ बाणवेदैःसमर्घं स्यान्मध्यस्थं व्योमरामयोः ॥ मूर्तौपंचदशेयाते दुर्भिक्षं च प्रजायते ॥

टीका–आर्द्रा स्वाती भरणी शतभिषा आश्लेषा ज्येष्ठा इनमें जो संक्रांति अर्के वह १५ मुहूर्त होती है और दुर्भिक्ष करनेवाली और पुष्य हस्त मघा कृत्तिका अश्विनी मृगशिर चित्रा अनुराधा मूल श्रवण धनिष्ठा रेवती तीनों पूर्वा इन नक्षत्रोंकी संक्रांति ३० मुहूर्त्त होती है यह साधारण फलदायक है और रोहिणी पुनर्वसु विशाखा तीनों उत्तरा इनमें संक्रांति अर्के तो ४५ मुहूर्त्त होती है यह स्वस्थताका कारण है ॥

दूसराप्रकार।

पूर्वसंक्रांतिनक्षत्रात्परसंक्रांतिऋक्षकम् ॥
द्वित्रिसंख्यासमर्घस्याच्चतुःपंचमहर्घता ॥

टीका–गतमासदिन संक्रांति नक्षत्र और प्राप्त संक्रांति दिन नक्षत्र इनका अंतर २ अथवा तीन होयतो सस्ता और ४ वा ५ का नक्षत्रोंमें अंतर आवे तो महर्घ अर्थात् महँगा जानिये ॥

धान्यविचार।

संक्रांतिनाड्यातिथिवारऋक्षधान्याक्षरंवह्निहरेत्तुभागम् ॥
संक्रांतिनाडीनवमिश्रिताच सप्ताहतापावकभाजिताच ॥
एकेसमर्घंद्वितयेचसौम्यं शून्येसमर्घंमुनयोवदंति ॥

टीका–संक्रांतिकी घडी और गत तिथि वार नक्षत्र और धान्यके नामाक्षर एकत्र करके तीनका भाग दे वह एक मत और दूसरे मतके आज्ञानुसार संक्रांतिकी घडियोंमें ९ मिलाके ७ से गुणकर ३ का भाग दे शेषका फल विचारे १ शेष रहे तो धान्यकी स्वस्थता और दो बचें तो साधारणता और निःशेष हो तो महर्घता जानिये ॥

नक्षत्र अनुसार संक्रांतिपीडा ।

संक्रांत्यधरनक्षत्राद्गणयेज्जन्मभावधि ॥ त्रिकंषट्कं त्रिकंषट्कं त्रिकं षट्कंपुनः पुनः ॥ पंथाभोगोव्यथावस्त्रं हानिश्च विपुलं धनम् ॥

टीका–संक्रांतिके अधर नक्षत्रसे अपने नक्षत्रतक गिने और इसरीतिमें उसका विचार करे प्रथम ३ पंथा चलावे फिर ६ भोग फिर ३ दुःख ६ वस्त्र फिर ३ हानि और ६ धनप्राप्ति कहते हैं ॥

जन्मनक्षत्रोंका फल ।

यस्यजन्मर्क्षमासाद्यतिथौ संक्रमणं भवेत् ॥
तन्मासाभ्यंतरेतस्यवैरं क्लेशं धनक्षयः ॥

टीका–जाके जन्म नक्षत्र विषे संक्रांति अर्के उसका किसीसे वैर होय और जिसके जन्ममासमें संक्रांतिका संभव हो उसे क्लेश और जिसके जन्मतिथिमें संक्रांति पडे उसका धनक्षय होता है ॥

संक्रांतिकास्वरूप ।

षष्टियोजनविस्तीर्णासंक्रांतिः पुरुषाकृतिः ॥ एकवक्त्रानव भुजालंबोष्ठीदीर्घनासिका ॥ पृष्ठेलोकाभ्रमंत्येव गृहीत्वाखर्परंकरे ॥ एवंसंक्रमणे यस्याः फलं प्रोक्तं मनीषिभिः ॥

टीका–शरीर साठ योजन लम्बा और चौडा, पुरुषाकृति एक मुँह९ भुजा ओठ और नासिका लंबे और खर्पर हाथमें लिये पीछेसे लोक भ्रमण करतेहैं।

चंद्रसे संक्रांतिकावर्ण और फल ।

मेषालिकर्कैच तथैवरक्तंचापेच मीनेच तुलेचपीतम् ॥ श्वेतं वृषेस्त्रीमिथुनेच चंद्रे कृष्णंचनक्रेथघटेच सिंहम् ॥ रक्तेफलं भवेद्दुःखंश्वेतंचैवसुखंशुभम् ॥ पीतेश्रीस्तुतथाप्रोक्ताश्यामेमृत्युर्न संशयः ॥

टीका–मेष वृश्चिक कर्क इन राशियोंके चंद्रमामें जो संक्रांतिका प्रवेश होय तो उसका रक्तवर्ण जानिये वह दुःखदायक है और धनु मीन तुलाके

चंद्रमाकी संक्रांतिका पीतवर्ण ये लक्ष्मीकी प्राप्ति करती है और वृष कन्या मिथुनकी संक्रांतिका श्वेतवर्ण सुख और शुभप्राप्ति करानेवाली है; मकर कुंभ और सिंहके चंद्रमाकी संक्रांति कृष्णवर्ण है यह मृत्युदायी है ॥

राशिअनुसार चंद्रमा।

याहशेनहिमरश्मिमालिना संक्रमोभवतितिग्मरोचिषा ॥
ताहशंफलमवाप्नुयान्नरः साध्वसाध्वपिवशेनशीतगोः ॥

टीका–जैसे चंद्रमा नष्टस्थानी व उत्तमस्थानी होकर शुभाशुभ फलको देताहै उसी भाँति नष्ट अथवा उत्तम चंद्रमाकी अर्की हुई संक्रांति चन्द्रमाके अनुसार फलदायक होती है ॥

पुण्यकाल।

पूर्वतोपिहिरवेश्व संक्रमात्पुण्यकालघटिकास्तु षोडश ॥
अर्धरात्रिसमयादनंतरंसंक्रमेपरदिनंहि पुण्यदम् ॥

टीका–सोलह घटिका पुण्यकाल होताहै जो संक्रांति दिनमें पडे पूव रात्रि ताई तो पुण्यकाल उसी दिवस जानना चाहिये और जो वृद्धि रात्रिके पीछे पडे तो दूसरे दिवस पुण्यकाल होगा ॥

ग्रहणप्रकार।

चंद्रग्रहणकी प्रवृत्ति।

भानोःपंचदशेऋक्षेचंद्रमायदितिष्ठति ॥
पौर्णमास्यानिशामेषेचंद्रग्रहणमादिशेत् ॥

टीका--सूर्यसे पंद्रहवे नक्षत्रमें जो चंद्रमा स्थित होय तौ पूर्णमासीके निशा शेष अर्थात् प्रतिपदाकी संधिमें चंद्रग्रहण होता है ॥

सूर्यग्रहण।

मघोनंग्रस्तनक्षत्रात्षोडशं यदिसूर्यभम् ॥
अमावास्यादिवाशेषेसूर्यग्रहणमादिशेत् ॥

टीका–संपूर्ण महीनोंकी अमावास्याके दिन सूर्य और चंद्रमा एक

राशिके होते हैं परंतु अमावास्याके दिन सूर्यनक्षत्र और दिवसनक्षत्र एक होय तो अमावास्या और प्रतिपदाकी संधिमें सूर्यग्रहण होता है; उस दिन सूर्यनक्षत्रसे चंद्रनक्षत्र देखिये उसमें से ११ दिन काटि शेष १६ वें सूर्य नक्षत्र होय तो वही सूर्यग्रहण होता है ॥ २ ॥

राशि अनुसार शुभाशुभ ग्रहणफल।

त्रिषड्दशायोपगतं नराणां शुभप्रदंस्याद्ग्रहणंरवीन्द्वोः ॥
द्विसप्तनंदेषु च मध्यमंस्याच्छेषेष्वनिष्टंमुनयोवदंति ॥

टीका–सूर्य अथवा चंद्रग्रहण अपनी राशिसे जिस राशिपर होय उसका शुभाशुभ फल विचारिये, तीसरी छठी दशवीं राशि पर होय तौ शुभ जानिये और दूसरा सातवाँ नवमां ये मध्यम और पहिला चौथा पाँचवाँ आठवाँ ग्यारहवाँ बारहवाँ ये नेष्ट हैं ॥

दूसरा पक्ष।

ग्रासत्तृतीयोष्टमगश्चतुर्थस्तथायसंस्थः शुभगःस्वराशेः ॥
ग्रासाद्रविः पंचनवर्त्तुमध्यस्ततोधमोक्ताश्चबुधैश्चशेषाः ॥

टीका–जिस राशिपर सूर्यग्रहण होय उससे अपनी राशितक गिनें तौ ३।८।४।११ ये उत्तम और ५।८।६ ये मध्यम और १।२।७।१०।१२ ये राशि अधम जैसी राशि होय तैसाही फल होता है ॥

ऋतुप्रकरण शुभाशुभ फल।

तिथिरेकगुणाप्रोक्ता नक्षत्रं च चतुर्गुणम्॥वारःषष्ठगुणोज्ञेयो मासश्चाष्टगुणःस्मृतः॥वस्त्रं शतगुणं विद्यादर्शनं च ततोधिकम् ॥

टीका–तिथि एकगुणी नक्षत्र ४ गुणा वार ६ गुणा मास ८ गुणा और वस्त्र १०० गुणा जो अधिक ज्ञान होय तिसका गुण सबसे अधिक परंतु अच्छा दिवस होय तौ अच्छा गुण और दुष्ट होय तो बुरा जानिये ॥

मासफल।

आर्तवेप्रथमेचैत्रेवैधव्यंजायते ध्रुवम् ॥ वैशाखे धनवृद्धिः

स्याज्ज्येष्ठेरोगान्विता भवेत् ॥ आषाढेमृतवत्साच श्रावणेध-
नसंयुता ॥ भाद्रे च दुर्भगानारी आश्विनेधनधान्यभाक् ॥का-
र्तिकेनिर्द्धनानारी मार्गशीर्षेबहुप्रजा ॥ पौषेचपुंश्चली नारी
माघेपुत्रवती भवेत् ॥ फाल्गुनेपुत्रसंपन्नाज्ञेयंमासफलंबुधैः ॥

टीका–चैत्रमासमें प्रथम ऋतुदर्शन होयतो विधवा होय, वैशाखमें धन-वृद्धि रोगयुक्त, आषाढमें मृत्यु, श्रावणमें लक्ष्मी, भाद्रपदमें दरिद्र, आश्विनमें धनधान्य, कार्तिकमें निर्धन, मार्गशीर्षमें बहुप्रजा, पौषमें व्यभिचारिणी, माघमें पुत्रवती और फाल्गुनमें भी ऋतुदर्शन होनेसे पुत्रसंपन्न जानिये ॥

तिथिफलम् ।

शुचिर्नारीप्रतिपदि द्वितीयायांतुदुःखिनी ॥ तृतीयायांपुत्रव-
तीचतुर्थ्यांविधवा भवेत् ॥ पंचम्यांचैवसौभाग्यं षष्ठ्यांकार्य-
विनाशिनी ॥ सप्तम्यांसुप्रजानारीचाष्टम्यां राक्षसीतथा ॥
नवम्यां विधवानारी दशम्यांसौख्यभोगिनी ॥ एकादश्यांशु-
चिर्नारी द्वादश्यांमरणंध्रुवम् ॥ त्रयोदश्यांशुभाप्रोक्ताचतुर्द-
श्यांपरान्विता ॥ पौर्णमास्याममावास्यां शुभंचाशुभमेवच ॥

टीका–प्रतिपदामें ऋतुदर्शन होय तो शुचि, द्वितीयामें दुःखिनी, तृतीयामें पुत्रवती, चतुर्थीमें विधवा, पंचमीमें सौभाग्यवती, षष्ठीमें कार्यनाशिनी सप्तमीमें उत्तम संतति, अष्टमीमें राक्षसी, नवमीमें विधवा, दशमीमें सौख्य-भोगिनी, एकादशीमें शुचि, द्वादशीमें मरण, त्रयोदशीमें शुभ, चतुर्दशीमें व्यभिचारिणी, पूर्णिमामें शुभ, अमावास्यामें अशुभ जानिये ॥

ग्रहण और संक्रांतिका फल ।

संक्रांत्यांग्रहणेचैववैरिणी च गतालका ॥

टीका–संक्रांतिमें प्रथम ऋतुदर्शन होय तो वैरिणी और ग्रहणमें होय तो विधवा जानिये ॥

वारफल ।

आदित्येविधवानारीसोमेचैवमृतप्रजा ॥ मंगलेआत्मघा-

तीस्याद्बुधेकन्याप्रसूःस्मृता ॥ गुरुवारेसुतप्राप्तिःकन्या- पुत्रयुताभृगौ ॥ मंदे च पुंश्चलीनारीज्ञेयंवारफलंशुभम् ॥

टीका–रविवारको ऋतुदर्शन होय, तो विधवा होय, सोमवारको मृतप्रजा, भौमवारको आत्मघातिनी, बुधवारको कन्यासंतति होय, गुरुवारको पुत्रप्रसूति, भृगुवारको कन्या और पुत्रप्रसूति और शनिवारको होय तो स्त्री व्यभिचारिणी होय ॥

नक्षत्रफल ।

अश्विन्यांसुभगानारीभरण्यांविधवाभवेत् ॥ कृत्तिकायां च वंध्यास्याद्रोहिण्यांचारुभाषिणी ॥ मृगेदारिद्र्ययुक्तोक्ताचा- र्द्रायांक्रोधकारिणी ॥ पुनर्वसौपुत्रवतीपुष्येपुत्रधनेश्वरी ॥ आश्लेषायांभवेद्वंध्यामघायांचार्थसंयुता ॥ पूर्वायांचार्थयुक्ताहि चोत्तरायांसतीतथा ॥हस्तेपुत्रधनैर्युक्ताचित्रायामनुचारिणी॥ स्वात्यान्यगर्भवयवाविशाखायांतुनिष्ठुरा ॥मैत्रे च दुर्भगाना- रीज्येष्ठायांविधवाभवेत् ॥ मूलेपतिव्रतासाध्वीपूर्वासौभाग्य- भोगिनी ॥ उत्तरार्थवतीप्रोक्ताश्रवेसौभाग्यसंपदः ॥ धनिष्ठा- यांशुभानारीशतेभद्रान्विताबुधैः ॥ पुंभेचोक्ताकामिनीतु उभे लक्ष्मीयुता शुभा ॥ रेवत्यांपतिरिक्तातुज्ञेयं भानांफलंबुधैः ॥

टीका–अश्विनीनक्षत्रमें जो स्त्रीके प्रथम ऋतुस्नात होय तो शुभ और भरणीमें विधवा और कृत्तिकामें वंध्या, रोहिणीमें प्रियभाषिणी, मृगशिरमें दरिद्रिणी,आर्द्रामें क्रोधिनी, पुनर्वसुमें पुत्रवती, पुष्यमें पुत्र और धनवती, आश्लेषामें बाँझ, मघामें धनवती, पूर्वामें अर्थवती, उत्तरामें पतिव्रता, हस्तमें पुत्रवती धनवती, चित्रामें दासी, स्वातीमें अन्यगर्भवती, विशाखामें निष्ठुर, अनुराधामें दुर्भागिनी, ज्येष्ठामें विधवा, मूलमें पतिव्रता, पूर्वाषाढामें सौभाग्यवती, धनिष्ठामें शुभ, शतभिषामें शुभ, पूर्वाभाद्रपदामें उत्तमभोगवती, उत्तराभाद्रपदामें लक्ष्मीवती, रेवतीमें पतिरहित जानिये ॥

योगफल।

आद्यतौविधवानारी विष्कंभेचरजस्वला ॥ स्नेहःप्रीत्यांतुदंपत्योरायुष्मांस्तुधनप्रदः ॥सौभाग्येपुत्रयुक्ता तु शोभनेमंगलान्विता ॥ अतिगंडेतुविधवासुकर्मणितुशोभना ॥ धृतौसंपत्तियुक्ताच शूलेरोगयुताभवेत् ॥ गंडेदुःखान्वितानारी वृद्धौपुत्रान्विताभवेत् ॥ ध्रुवेतुशोभनानारीव्याघातेभर्तृघातकी ॥ हर्षणेहर्षयुक्तातुवज्रेचैवानपत्यता ॥ सिद्धौपुत्रान्वितानारी व्यतीपाते विभर्तृका ॥ मृतवत्साचवर्यान्ने परिघेचाल्पजीविनी ॥ शिवेपुत्रवतीनारी सिद्धेशीघ्रफलान्विता॥साध्ये धर्मपरानारी शुभेशुभगुणान्विता ॥ शुक्लेशुभकरानारीब्रह्मणिस्वपतौरता ॥ ऐंद्रेदेवररक्ता च वैधव्यंवैधृतौस्मृतम् ॥

टीका–विष्कंभ योगमें जो प्रथम ऋतुदर्शन होय तौ स्त्री विधवा होय. और प्रीतियोगमें पतिसे स्नेह, आयुष्मान् में धनप्राप्ति, सौभाग्यमें पुत्रवती, शोभनमें मंगलदायक, अतिगंडमें विधवा, सुकर्मामें शुभ, धृतिमें संपत्तियुक्त, शूलमें रोगिणी, गंडमें दुःखान्विता, वृद्धिमें पुत्रयुक्ता, ध्रुवमें शुभ, व्याघातमें पतिघातिनी. हर्षणमें हर्षयुक्ता, वज्रमें वंध्या, सिद्धियोगमें पुत्रयुक्ता, व्यतीपातमें पतिरहिता, वर्यानमें मृतपुत्रा, परिघमें अल्पजीविनी, शिवमें पुत्रवती, सिद्धिमें शीघ्रफलयुक्ता, साध्ययोगमें अधर्मपरा, शुभयोगमें शुभगुणयुक्ता, शुक्लयोगमें शुभकर्मपरा, ब्रह्मयोगमें निजपतिरता, ऐंद्रमें देवररता, वैधृतियोगमें विधवा होय ॥

करणफलम्।

बवेप्रोक्तातुवंध्यास्त्रीबालवेपुत्रसंपदः ॥ कौलवेपुंश्चलीनारीतैतिले चारुभाषिणी ॥ गरे च गुणसंपन्नावणिजेपुत्रिणीस्मृता ॥ विष्ट्यां चमृतवत्साच शकुनौकामपीडिता ॥ चतुष्पदे शुभानारीनागे पुत्रवतीभवेत् ॥ किंस्तुघ्नेव्यभिचारीतुकरणानांशुभंफलम् ॥

टीका—बव करणमें जो स्त्री प्रथम पुष्पवती होय, तो वह वंध्या होय, बालवमें पुत्रकी प्राप्ति, कौलवमें वेश्या, तैतिलमें प्रियभाषिणी, गरमें गुणसंपन्ना, वणिजमें पुत्रिणी, विष्टिमें मृतवत्सा, अर्थात् उसके बालक मर जांय शकुनिमें कामातुरा, चतुष्पदमें शुभ, नागमें पुत्रवती, किंस्तुघ्नमें व्यभिचारिणी जानिये ॥

राशिफलम् ।

व्यभिचारिणीतुमेषेवृषभेसुखभोगिनी ॥ मिथुनेधनयुक्तोक्ताकर्कटेदुःखिताबुधैः ॥ सिंहेपुत्रवतीनारी कन्यायांमानिनीशुभा ॥ तुलेविचक्षणानारी वृश्चिकेव्यभिचारिणी ॥ धनेपतिव्रताज्ञेयामांसहीनाचनक्रके ॥ कुंभेधनवतीज्ञेयामीने च चपलाबुधैः ॥

टीका—मेषराशिमें जो ऋतुवती होय तौ व्यभिचारिणी, वृषमें सुखभोगिनी, मिथुनमें धनयुक्ता, कर्कमें दुःखी, सिंहमें पुत्रवती, कन्यामें अभिमानी, तुलामें चतुरा, वृश्चिकमें जारिणी, धनमें पतिव्रता, मकरमें कृशा, कुंभमें धनवती, मीनमें चपला ऐसे जानिये ॥

होराफल ।

सूर्ये च व्याधिसंयुक्ता चंद्रेहोरे पतिव्रता ॥ कुजेहोरेतुदौर्भाग्यंबुधेहोरेतुपुत्रिणी ॥ जीवेसर्वसमृद्धिःस्याद्भृगौसौभाग्यमेवच ॥ शनौसर्वविनाशायहोरकस्यफलंबुधैः ॥

होरा	फल	होरा	फल
रविकाहोरा	योगिनी	गुरुकाहोरा	सर्वसिद्धि
सोमका होरा	पतिव्रता	शुक्रकाहोरा	सौभाग्य
भौमकाहोरा	दुर्भगा	शनिकाहोरा	सर्वविनाशिनी
बुधकाहोरा	पुत्रिणी		

लग्नफलम् ।

मेषलग्नेदरिद्राचवृषभेधनसंयुता ॥ कामिनीमिथुनेलग्नेकर्कटेपतिनाशिका ॥ सिंहेपुत्रप्रसूताचपतियुक्तास्त्रिलग्नके ॥ तुलेचैवांध-

तादायीवृश्चिकेदद्रुदुःखिनी ॥ धनलग्नधनैश्वर्यमकरेकर्कशाभ-वेत् ॥ कुंभेवंशद्वयघ्नीच मीनेसर्वगुणान्विता ॥

टीका–प्रथम संक्रांति चलती होय सोई प्रथम लग्न जानिये और मेष लग्नमें ऋतुवती होय तौ दरिद्रिणी २ धनयुक्ता ३ कामिनी ४ पतिनाशिनी ५ पुत्रप्रसूता ६ पतिव्रता ७ अंधतादायक ८ दद्रुदुःखिता ९ धनैश्वर्यवती १० कर्कशा ११ उभयवंशनाशिनी १२ गुणयुक्ता ॥

ग्रहोंके फल।

लग्नेराहुश्चसौरिश्चरविचंद्रौतथैवतु ॥
तदासाविधवानारी सर्वसौभाग्यवर्जिता ॥

टीका–जिस लग्नमें प्रथम स्त्री रजस्वला होय उसमें राहु शनि रवि चंद्र ये चारि ग्रह स्थित होंय वह स्त्री विधवा होय ॥

रक्तफल।

शोणितबिंदुमात्रेण स्वैरिणीचाल्पशोणिता ॥ रक्तेरक्तेभवेत्पुत्रःकृष्णेचैवमृतप्रजा ॥ पिच्छिले च भवेद्वंध्याकाकवंध्याचपांडुरे ॥ पीतेदुश्चारिणीज्ञेयासुभगा गुंजसादृशे ॥ सिंदूरवर्णैरक्तेतुकन्यासंततिरेव च ॥

टीका–प्रथम ऋतुदर्शनके समय रक्त बिंदुमात्र और अल्पवर्ण होय तिसका फल यह है कि, स्त्री व्यभिचारिणी होय और रक्तवर्ण रुधिर होय तौ पुत्रवती, काला होय तो मृतप्रजा, पिच्छिल अर्थात् गाढा होय तो बांझ, पांडुर वर्णसे वंध्या, पीत वर्णसे दुराचारिणी, गुंजा सदृशसे सुभागिनी; सिंदूर वर्णसे कन्याप्रसूता, इस प्रकार फल जानिये ॥

कालफल।

पूर्वाह्णेसुभगाप्रोक्ता मध्याह्नेचैवनिर्धना ॥ अपराह्णेशुभाचैव सायाह्नेसर्वभोगिनी ॥ संध्ययोरुभयोर्वेश्या निशीथेविधवाभवेत् ॥ पूर्वरात्रेतथावंध्या दुर्भगासर्वसंधिषु ॥

टीका—जो स्त्रीके प्रथम ऋतुदर्शन प्रातःकाल होय तो सुभगा जानिये, मध्याह्नमें निर्धना, तीसरे पहर होय तौ शुभ, संध्याको होय तौ सर्वभोगिनी, और दोनों संधिमें होय तो वेश्या, आधी रातिमें होय तौ विधवा, पूर्व रात्रिमें होय तो वांझ, सब संधिमें दुर्भगा ये फल जानिये ॥

पहिरे हुए वस्त्रोंका फल ।

सुभगाश्वेतवस्त्राच रोगिणीरक्तवस्त्रका ॥ नीलांबरधरानारीवि-
धवापुष्पवंतिका॥भोगिनीपीतवस्त्राच मिश्रवस्त्रावरप्रिया॥ सू
क्ष्मास्यात्सूक्ष्मवस्त्राचदृढवस्त्रापतिव्रता ॥ दुर्भगाजीर्णवस्त्राच
सुभगामध्यवाससा॥धौतवस्त्राशुभानारी मलिनीमलिनाभवेत्॥

टीका—प्रथम ऋतुसमय पांडुर वस्त्र पहिरे होय तो शुभ, लाल वस्त्र पहिने स्त्री पुष्पवती होय तो रोगिणी, नीले वस्त्रसे विधवा, पीत वस्त्रसे भोगिनी, मिश्रवर्णवस्त्रयुता पतिप्रिया, सूक्ष्मवस्त्रयुता कृशा, मोटे वस्त्रयुत पतिव्रता, जीर्ण वस्त्र पहिरनेसे स्त्री दुर्भागिनी, मध्यम वस्त्रयुत सुभगा, धुले वस्त्रयुता सुभगा, और मलिन वस्त्रपहिने स्त्री प्रथम ऋतुधर्मको प्राप्तहोय सो मलिन जानिये ॥

रजस्वलाधर्म ।

आर्तवाभिप्लुतानारी नैकवेश्मनिसंश्रयेत् ॥ नचान्यजातिसं-
स्पर्शं कुर्यात्स्पर्शं नचक्वचित् ॥ त्रिरात्रंस्वमुखंनैव दर्शयेद्य-
स्यकस्यचित् ॥ स्ववाक्यंश्रावयेन्नैव नकुर्याद्दंतधावनम् ॥
नकुर्याद्रात्रेवेनारी ग्रहणामीक्षणंतथा ॥ अंजनाभ्यंजनंस्नानं
प्रवासंवर्जयेत्तथा ॥ नखादिकृंतनंरज्जुतालपत्रादिबंधनम् ॥
नवेशरावेभुंजीत तोयंचांजलिनापिबेत् ॥

टीका—ऋतुमती स्त्रीको एक घरमें रखना, अन्य जातीसे स्पर्श न करना, अपनी जातिमें भी स्पर्श न करना, तीन रात्रि अपना मुख किसीको न दिखावना, अपनी वाणी किसीको न सुनाना, दँतून नहीं करना, नक्षत्रोंका अवलोकन न करना, काजल-तैल-स्नान-रस्ता-चलना-डोराकी स्पर्श-तालपत्रका बंधन, इतने कर्म न करै, नवीन मृत्तिका के पात्रमें भोजन करै और अंजलीसे जल पीवै

गर्भाधानका मुहूर्त।

ऋतौतुप्रथमेकार्यं पुन्नक्षत्रेशुभेदिने ॥
मघामूलांत्यपक्षांतमुक्त्वाचंद्रबलेसति ॥

टीका—प्रथम ऋतुदर्शन समय पुरुष नक्षत्र और शुभदिनमें मघा मूल रेवती अमावास्या पूर्णिमा इनको छोडकर बलवान् चंद्रमामें गर्भाधान करना योग्यहै

गर्भाधाने त्याज्यमाह।

गंडांतंत्रिविधंत्यजेन्निधनजन्मर्क्षेचमूलांतकं दास्रंपौष्णमथोपरागदिवसंपातंतथावैधृतिम् । पित्रोःश्राद्धदिनंदिवाचपरिघाद्यर्द्धंस्वपत्नीगमे भानूत्पातहतानिमृत्युभवनंजन्मर्क्षतःपापभम् ॥ भद्राषष्ठीपर्वरिक्ताच संध्याभौमार्कार्कीनाद्यरात्र्यश्चतस्रः ।

टीका—गंडांत-३प्रकारके अर्थात् तिथिगंडांत-लग्नगंडांत-नक्षत्रगंडांत-नधतारा—जन्मतारा—मूल—भरणी—अश्विनी—रेवती—ग्रहणदिन—व्यतीपात—वैधृति—श्राद्धदिन—परिघार्द्ध—उत्पातनक्षत्र—पापयुक्तनक्षत्र—जन्मलग्नसे अष्टमलग्न-भद्रा-षष्ठीतिथि—पर्वतिथि अर्थात् चतुर्दशी—अष्टमी—अमावास्या—पूर्णिमा—संक्रांति-रिक्तातिथि अर्थात् चतुर्थी—नवमी-चतुर्दशी संध्याकाल, भौम,रवि-शनि-ये वार और प्रथम रात्रिसे चाररात्रि ये गर्भाधानमें त्याज्यहैं॥

ऋतुकीषोडशरात्रियोंकाशुभाशुभनिर्णय।

ऋतुःस्वाभाविकःस्त्रीणां रात्रयःषोडशस्मृताः ॥ तासामाद्याश्चतस्रस्तुनिंदितैकादशीचया ॥ त्रयोदशीचशेषाःस्युःप्रशस्तादशवासराः ॥तस्मात्त्रिरात्रंचांडालीं पुष्पितांपरिवर्जयेत् ॥

टीका—स्त्रियोंके ऋतुधर्मसंबंधी स्वाभाविक १६ रात्रि होतींहैं, उनमेंसे प्रथम तीन रात्रिमें पुष्पवती चांडाली होती है और चौथी ग्यारवी तेरहवी ये निंदित अर्थात् वर्जनीय और शेष दशरात्रि प्रशस्त हैं ॥

रात्रौचतुर्थ्यांपुत्रःस्यादल्पायुर्धनवर्जितः॥ पंचम्यांपुत्रिणीनारीषष्ठ्यांपुत्रस्तुमध्यमः ॥ सप्तम्यामप्रजा योषिदष्टम्यामी-

श्वरःपुमान् ॥ नवम्यांसुभगानारी दशम्यांप्रवरःसुतः ॥ एकादश्यामधर्म्यास्त्री द्वादश्यांपुरुषोत्तमः ॥ त्रयोदश्यांसुतापापावर्णसंकरकारिणी ॥ धर्मज्ञश्चकृतज्ञश्चआत्मवेदीदृढव्रतः ॥ प्रजायतेचतुर्दश्यां पंचदश्यांपतिव्रता ॥ आश्रयः सर्वभूतानांषोडश्यांजायतेपुमान् ॥

टीका–चौथी रात्रिमें स्त्रीसंग करे तो पुत्र अल्पायु और धनवर्जित उत्पन्न होय, पांचवी रात्रिमें पुत्रवती, छठी रात्रिमें मध्यम पुत्र, सातमीमें पुत्र उत्पन्न नहीं होगा, अष्टमी राशिमें ईश्वरभक्त, नवमी रात्रिमें सौभाग्यवृद्धि, दशमीमें गुणवान् पुत्र, ग्यारहवींमें अधर्मी पुत्र; बारहवी रात्रिमें उत्तम पुरुष, तेरहवींमें पापकर्मिणी कन्या, चौदहवींमें धर्मात्मा कृतज्ञ और व्रत करनेहारा पुत्र, पंद्रहवी रात्रिको पतिव्रता, सोलहवी रात्रिको सबजीवोंका आश्रय देनेवाला पुत्र उत्पन्न होताहै ॥

निषेक के तिथि और वार ।

षष्ठ्यष्टमीपंचदशीचतुर्थींचतुर्दशीमप्युभयत्रहित्वा ॥
शेषाःशुभाःस्युस्तिथयो निषेके वाराःशशांकार्यसितेन्दुजाश्च ॥

टीका–षष्ठी अष्टमी पूर्णिमा अमावास्या चतुर्थी चतुर्दशी इन तिथियोंको छोडकर शेष तिथि और सोम गुरु शुक्र बुध ये वार शुभ जानिये ॥

नक्षत्र ।

विष्णुप्रजेशरविमित्रसमीरपौष्णमूलोत्तरावरुणभानिनिषेककार्ये ॥ पूज्यानिपुष्यवसुशीतकराश्विचित्रादित्याश्चमध्यमफलाविफला स्युरन्ये ॥

टीका–श्रवण रोहिणी हस्त अनुराधा स्वाती रेवती मूल तीनों उत्तरा शतभिषा ये नक्षत्र कहेहैं और पुष्य धनिष्ठा मृगशिर अश्विनी चित्रा पुनर्वसु ये मध्यम हैं और शेष नक्षत्र अधम जानिये ॥ मुहूर्त्तमार्त्तंडमते ॥

वैधृति संक्रांति महापात आदि दुष्ट योग और श्राद्धांत पूर्व दिन जन्म नक्षत्र संधि दिवस रात्रि नक्षत्र इत्यादि वर्जनीय करते हैं और जिस लग्नमें विषमस्थानी नवांशकमें उच्च बृहस्पति अथवा सूर्य चंद्रमा होय तो पुत्रप्राप्ति होय और येही ग्रह समराशिके होंय तो कन्याप्राप्ति होय ॥

गर्भाधाने लग्नशुद्धिः।

केन्द्रत्रिकोणेषुशुभैश्चपापैस्त्र्यायारिगैः पुंग्रहदृष्टलग्ने ॥ ओजांशकेऽब्जेपिचयुग्मरात्रौ चित्रादितीज्याश्विषुमध्यमंस्यात् ॥

टीका–प्रथम चतुर्थ सप्तम दशम ये केन्द्र इसमें शुभग्रह होंय त्रिकोण नवम पंचम इसमें शुभग्रह होय ३।११।१०।६ इसमें पापग्रह होंय लग्नको पुरुष ग्रह देखते होंय और विषम नवांशमें चंद्रमा होय तो इसमें गर्भाधान शुभ है और समरात्रि पुनर्वसु, पुष्य, अश्विनी ये नक्षत्र मध्यम होते हैं ॥

प्रथम गर्भिणीके पुंसवनादिकसंस्कार।

मूलादित्रितयेकरेश्रवणके भाद्रद्वयार्द्रात्रये रेवत्यां मृगपंचकेदिन करेभौमेनरिक्तातिथौ ॥ नेत्रेमास्यथवाग्निमासिधनुषिस्त्रीमीनयोश्चस्थिरे लग्नेपुंसवनंतथैवशुभदंसीमंतकर्माष्टमे ॥

टीका–मूल पूर्वाषाढा उत्तराषाढा हस्त श्रवण पूर्वाभाद्रपदा उत्तराभाद्रपदा आर्द्रा पुनर्वसु पुष्य रेवती अश्विनी भरणी कृत्तिका रोहिणी मृगशिर और रवि भौमवार लेने और रिक्ता तिथी वर्जनीय है और गर्भाधानसे दूसरा महीना व तीसरा मास और धन कन्या मीन और स्थिर लग्नोंमें पुंसवनकर्मको करे और इनही नक्षत्र वा लग्नोंमें ये अष्टमासमें सीमंतकर्म करना शुभ कहाहै ॥

वारफलम्।

मृत्युश्चसौरेस्तनुहानिरिंदोः प्रजामृतिः पुंसवने बुधस्य ॥ काकी च वंध्याभवतीहशुक्रे स्त्रीपुत्रलाभोरविभौमजीवैः ॥

टीका–शनिवारको पुंसवन कर्म करे तो मृत्यु होय, चंद्रवारको शरीरका नाश, बुधवारको संताननाश, शुक्रवारको काकवंध्या (एकबार

प्रसूति) और रवि भौम गुरु इन वारोंमें पुत्र प्राप्ति होय, परंतु स्त्रीके चंद्रमा शुभ होय दुष्ट योगादिक वर्जितहैं ॥ उक्त नक्षत्र आदिमें और शुभ दिवसमें पुंसवन कहिये गर्भकी पुरुषाकृति होना यह कर्म करावे और जिस मुहूर्तमें गर्भकी स्थिरता कहीहै उसीमें अनवलोभनभी कर्म उक्तहैं ॥

अन्यमते।

चतुर्थषष्ठाष्टममासभाजिसौरेणगर्भेप्रथमंविधेयम् ॥
सीमंतकर्मद्विजभामिनीनां मासेष्टमेविष्णुबलिं च कुर्यात् ॥

टीका–प्रथम गर्भधारण होनेसे चतुर्थ षष्ठ अष्टम ऐसे समसौर मासोंमें आठ मासपर्य्यंत ब्राह्मण क्षत्रिय वैश्योंकी स्त्रियोंका सीमंतकर्म और विष्णुबलि करना उचितहै ॥

सीमंतेतिष्यहस्तादितिहरिशशभृत्पौष्णाविद्ध्युत्तराख्या ॥
पक्षच्छिद्राचरिक्तापितृतिथिमपहायापराःस्युःप्रशस्ताः ॥

टीका–सीमंतकर्ममें पुष्य हस्त पुनर्वसु श्रवण मृगशिर रेवती रोहिणी तीनों उत्तरा ये नक्षत्र शुभहैं और पक्ष रंध्रतिथि रिक्तातिथी और अमावास्याको छोड शेष तिथि शुभ जानिये ॥

पक्षच्छिद्रातिथि।

चतुर्दशीचतुर्थी च अष्टमीनवमीतथा ॥ षष्ठी च द्वादशी चैव पक्षछिद्राह्वयाःस्मृताः ॥ कर्मादितासुतिथिषुवर्जनीयाश्चनाडिकाः ॥ भूताष्टमनुतत्वांकदशशेषास्तुशोभनाः ॥

टीका–चतुर्दशीकी प्रथमकी ५ घटिका, और चौथकी ८ घटिका, अष्टमीकी १४ घटिका, षष्ठीकी ८ घटिका, द्वादशीकी १० घटिका वर्जनीयहैं और शेष घटी शुभहैं ॥

मासेश्वरज्ञानमाह।

मासेश्वराःसितकुजेज्यरवींदुसौरचन्द्रात्मजास्तनुपचंद्रदिवाकराःस्युः

मासेश्वरज्ञानार्थमासेशचक्रम्।

१	२	३	४	५
स्वामी-शुक्र	स्वामी-भौम	स्वामी-गुरु	स्वामी-रवि-	स्वामी-चंद्र
६	७	८	९	१०
स्वामी-शनि	स्वामी-बुध	स्वा.गर्भाधा.ल	स्वामी-चंद्र	स्वामी-सूर्य

गर्भिणीधर्म।

भूम्यांचैवोच्चनीचायामारोहणेवरोहणे ॥ नदीप्रतरणंचैवशक टारोहणं तथा ॥ उग्रौषधंतथाक्षारं मैथुनंभारवाहनम् ॥ कृते-पुंसवनेचैवगर्भिणीपरिवर्जयेत् ॥

टीका–पुंसवनकर्म होने उपरांत गर्भिणीको ऊंचे नीचे स्थानपर चढना उतरना, भागकर चलना, नदी तरना, गाडीपर बैठकर चलना, तीक्ष्ण अर्थात् गरम औषध नीरस क्षार आदि खाना, मैथुन, भार उठाना सर्व कर्म वर्जितहैं ॥

गर्भिणीप्रश्नः।

नामाक्षराणित्रिगुणीकृतानि तुरंगदेशे तिथिमिश्रितानि ॥
अष्टौ च भागं लभते च शेषं समे च कन्या विषमेचपुत्रः॥

टीका–गर्भिणीके नामअक्षर तिगुनें करे तिनमें घोडाके नामाक्षर और देशके अक्षर मिलाके वर्तमान तिथि मिलावे और आठका भागदे शेष अंक सम बचें तो कन्या और विषम बचें तो पुत्र होय ॥

प्रसूतिस्थान प्रवेश नक्षत्र।

रोहिण्यैन्दवपौष्णेषुस्वातीवारुणयोरपि॥ पुनर्वसौपुष्यहस्त-धनिष्ठात्र्युत्तरासुच ॥ मैत्रेत्वाष्ट्रेतथाश्विन्यां सूतिकागारवे-शनम् ॥ प्रसूतिसम्भवेकाले सद्यएवप्रवेशयेत् ॥

टीका–रोहिणी मृगशिर रेवती स्वाती शतभिषा पुनर्वसु पुष्य हस्त धनिष्ठा तीनों उत्तरा अनुराधा चित्रा अश्विनी ये नक्षत्र प्रसूतिका भवनके प्रवेशमें कहेहैं, प्रसूति समयमें ये नक्षत्रोंमें तत्काल प्रवेश करावे ॥

गर्भके लक्षण ।

कललं च घनंशाखास्थित्वग्रोमोद्गमःस्मृतिः ॥
भुक्तिरुद्वेगसंसूतिर्मासेष्वाधानतःक्रमात् ॥

टीका--गर्भाधानसे १० मास तक गर्भका रूप कहतेहैं; प्रथम १ मासमें कलल कहिये शुक्र रुधिर इसके संयोगसे पिंडित होताहै- २ मासमें घन कहिये वह पिंड दृढ होताहै- ३ मासमें वह पिंडमें शाखा कहिये हस्त और पाद उत्पन्न होतेहैं-४मासमें उसमें अस्थि-हाढ होतेहैं-५मासमें उसपर त्वचा कहिये चमडा, ६ मासमें रोम कहिये केश होतेहैं, ७ मासमें स्मृति अर्थात् ज्ञान होताहै- ८ मासमें क्षुधा ९ नवमें मासमें उद्वेग अर्थात् गर्भस्थल उदरसे निकलनेकी इच्छा करताहै, १० मासमें प्रसव जानना चाहिये ॥

प्रसूतिसमयका प्रश्न ।

मीनेमेषेस्त्रियौद्वे च चतस्रो वृषकुंभयोः ॥ तुलाकन्यकयोः सप्तबाणाख्या धनकर्कयोः ॥ अन्यलग्नेभवेत्तिस्र एवं ज्ञेयं विचक्षणैः ॥ यथाराहुस्तथाशय्या भौमेखट्वांगभंगता ॥ रविस्थानेभवेद्दीपः शनिस्थाने तु नालकम् ॥

टीका--मीन अथवा मेष इन लग्नोंमें जो स्त्रीके प्रसव होय तो उससमय उसके निकट दो स्त्रियाँ और वृष कुंभ होयतो ४, तुला कन्या होयतो ७, धन ओर कर्कमें ५ अन्य लग्नोंमें तीन स्त्रियां जावनी चाहिये ॥ जन्मकुंडलीके मध्य जिस दिशामें राहु स्थित होय उसी दिशामें शय्या जाननी, जो लग्नमें मंगल बैठा होय तो खाटका अंगभंग जानिये; जिस स्थानमें रवि होय उसी दिशामें दीपक और जिस दिशामें शनि होय उसमें नालसमझना॥

तिथिगंडांत ।

पूर्णानन्दाख्ययोस्तिथ्योः संधिर्नाडीद्वयंतथा ॥
गंडांतंमृत्युदं जन्मयात्रोद्वाहव्रतादिषु ॥

टीका—पूर्णातिथि कहिये १५।५।१० और पडवा छठि एकादशी कहिये नंदा इनकी संधिकी दो २ घटी अर्थात् पूर्णिमा पंचमी दशमीके अंतकी एक २ और पडवा छठि एकादशीके आदिकी एक २ घटी गंडांतहै, यात्रा विवाह यज्ञोपवीतमें वर्जितहैं; करे तो मृत्यु होय ॥

लग्नगंडांत।

कुलीरसिंहयोः कीटचापयोर्मीनमेषयोः ॥
गंडांतमंतरालेस्याद्धटिकार्द्धंमृतिप्रदम् ॥

टीका—कर्क सिंह इन दोनों लग्नोंकी घटिका आधी और इस क्रमसे वृश्चिक और धन मीन मेष इनकी आदिकी घटी गंडांतमें शुभकर्म न करे ये मृत्यु देतीहैं

नक्षत्रगंडांत।

पौष्णाश्विन्योः सर्पपित्र्यर्क्षयोश्चयच्चज्येष्ठामूलयोरंतरालम् ॥
तद्गंडांतंस्याच्चतुर्नाडिकं हियात्राजन्मोद्वाहकालेष्वनिष्टम् ॥

टीका—रेवती अश्विनी इनकी संधिकी २ घटिका इसी क्रमसे श्लेषा मघा ज्येष्ठा मूल इनकी संधिके ४ घटिका वर्जनीय और ऐसेही तिथि लग्न और नक्षत्र ये त्रिविध गंडांत जानिये,यह यात्रा जन्मकाल और विवाहमें वर्जितहैं॥

जातक।

जन्मकालमें गंडांतका शुभाशुभफल।

अश्विनीमघमूलानां पूर्वार्द्धेबाध्यतेपिता ॥ पूषादिशाक्रप-
श्चार्द्धेजननी बाध्यतेशिशुः ॥ सर्वेषांगंडजातानांपरित्या-
गोविधीयते ॥ वर्जयेद्दर्शनंशावं तच्चषाण्मासिकंभवेत् ॥

टीका—अश्विनी मघा मूल इन नक्षत्रोंके पूर्वार्द्धमें जन्म होयतो पिताको अशुभ और रेवती ज्येष्ठा इन दोनों नक्षत्रोंके उत्तरार्द्धमें जन्म होय तो माताको अशुभ और गंडांतमें जन्म होय तो शिशुका त्याग करना योग्यहै अथवा छःमासतक पुत्रको नदेखे ॥

कृष्णचतुर्दशीकाजन्मफल ।

कृष्णपक्षेचतुर्दश्यांप्रसूतेः षड्विधंफलम् ॥चतुर्दश्याश्चषड्भा- गान् कुर्यादादौ शुभंस्मृतम् ॥ द्वितीये पितरं हंति तृतीयेमा- तरंतथा॥चतुर्थेमातुलंहंति पंचमेवंशनाशनम् ॥ षष्ठे च धन- हानिःस्यादात्मनोवंशनाशनम् ॥

टीका—जो कृष्णचतुर्दशीको जन्म होयतो तिथिके छःखंड दश २ घटिकाके करे जो प्रथम खंडमें जन्म होयतो शुभ, द्वितीयमें पिताको अशुभ, तृतीयमें माताको अशुभ, चतुर्थमें मामाको अशुभ, पंचममें वंश- नाश, छःमें धनहानिकारक और अपने वंशका नाशक जानिये ॥

अमावास्याकेजन्मकाफल ।

सिनीवाल्यां प्रसूताश्चदासीभार्यापशुस्तथा ॥ गजोश्वोमहि- षीचैव शक्रस्यापिश्रियंहरेत् ॥ कुहूप्रसूतिरत्यर्थं सर्वदोषक- रीस्मृता ॥ यस्यप्रसूतिरेतेषां तस्यायुर्धननाशनम् ॥ सर्वगंड- समस्तत्रदोषस्तुप्रबलोभवेत् ॥

टीका—चतुर्दशीयुक्त अमावास्याको दासी अथवा भार्या गाय हस्तिनी घोडी भैंस जो प्रसूता होय तो इंद्रकी भी सम्पत्ति हरलेतेहैं और ठीक अमावा स्याको प्रसूता हो तो बहुतसे दोष लगें और जिसकी इनमें प्रसूति होय उसकी आयुधनका नाश होय और गंडांतमें प्रसूति होयतो बहुतसे दोष जानिये ॥

दिनक्षयादिकफलम् ।

दिनक्षयेव्यतीपातेव्याघातेविष्टिवैधृतौ ॥ शूलेगंडेतिगंडेच परिघे यमघंटके ॥ कालगंडेमृत्युयोगेदग्धयोगेसदारुणे ॥ तस्मिन्गंडदिनेप्राप्ते प्रसूतिर्यदिजायते॥अतिदोषकरी प्रोक्ता- तत्रपापयुतासती ॥

टीका—दिनक्षय व्यतीपात व्याघात भद्रा वैधृति शूल गंड अतिगंड परिघादि यमघंट कालगंड मृत्युयोग दग्धयोग दारुणयोग इनमें जन्म होय तो भारी पाप लगे ऐसी प्रसूति स्त्रीको पापायुक्त जानिये ॥

ज्येष्ठानक्षत्रफल ।

ज्येष्ठादौजननेमाताद्वितीयेजननेपिता॥तृतीयेजननेभ्रातास्वयं
माताचतुर्थके ॥आत्मानं पंचमेहंतिषष्ठे गोत्रक्षयोभवेत् ॥सप्त
मेचोभयकुलंज्येष्ठभ्रातरमष्टमे॥नवमेश्वशुरंचैवसर्वंहंतिदशांशके॥

टीका–ज्येष्ठा नक्षत्रमें जो जन्म होयतो उस नक्षत्रकी छःघटियोंके दशभाग समान करे तिसका फल, प्रथमभाग माताको अशुभ, दूसरा पिताको, तीसरा मामाको, चौथा माताको, पांचवा शिशुको, छठा भाग गोत्रजोंको, सातवाँ पिता, नानाके परिवारको, आठवाँ बडे भ्राताको, नवम श्वशुरको, दशवां सर्व जनोंको बुराहै ॥

मूलनक्षत्रफल ।

मूलस्तंभंत्वक्च शाकापत्रंपुष्पंफलंशिखा॥वेदाश्वमुनयश्चैव
दिशश्चवसवस्तथा॥ नंदाबाणरसारुद्रामूलभेदाः प्रकीर्तिताः॥
मूलेमूलविनाशायस्तंभे हानिर्धनक्षयः ॥ त्वचिभ्रातृविनाशाय
शाखामातुर्विनाशकृत्॥पत्रेसपरिवारःस्यात्पुष्पेषुनृपवल्लभः॥
फलेषुलभतेराज्यं शाखायामल्पजीवितम् ॥

टीका–मूल नक्षत्रको मूल वृक्ष कल्पना करते हैं तिस्की ६० घटीके स्थान इस भाँति हैं, प्रथम ४घटिका वृक्षका मूल, तिनमें जन्म होय तो नाश, दूसरा भाग७ घटिका स्तंभ तिनमें हानि और धनका नाश, तीसरा भाग१० घटिका वृक्षको त्वचा तिनमें भ्राताको अशुभ होय, चौथा भाग ८ घटिका शाखा तिनमें माताको अशुभ, पांचवाँ भाग ९ घटी वृक्षके पत्र तिनमें परिवारनाश, छठा भाग ५ घटी पुष्प तिनमें राजमंत्री, सातवाँ भाग ६ घटी फल तिनमें राज्यप्राप्ति, आठवां भाग ११ घटिका वृक्षकी शाखा तिनमें जन्म होयतो शिशु अल्पायु होय, ऐसे आठ स्थानका फल जानिये ॥

जन्मकालमेंमूलनक्षत्रकिसलोकमेंहैइसकेजाननेकीलग्न।

वृषालिसिंहेषुघटे च मूलं दिविस्थितंयुग्मतुलाङ्गनांत्ये ॥

पातालगंमेषधनुःकुलीरनक्रेषुमर्त्येष्ववतिसंस्मरंति ॥

टीका—वृष सिंह कुंभ वृश्चिक लग्नोंमें जन्महोय तो उस दिन मूल नक्षत्र स्वर्गमें होताहै तिसका फल राज्यप्राप्ति और मिथुन तुला मीनमें मूल पातालमें जानिये तिसका फल धनप्राप्ति और मेष धन कर्क मकर इनलग्नोंमें मूल मृत्युलोकमें होताहै इस्का फल कुटुंबनाश यह १२ लग्नोंका फलहै ॥

आश्लेषानक्षत्रस्यनराकारचक्रम् ।

मूर्द्धास्यनेत्रगलकांसयुगं च बाहुहृज्जानुगुह्यपदमित्यहिदेहभागः ॥ बाणाद्रिनेत्रहुतभुक्श्रुतिनागरुद्रषण्नंदपंचशिरसः क्रमशस्तुनाड्यः ॥ राज्यंपितृक्षयोमातृनाशः कामक्रियारतिः पितृभक्तोबली स्वघ्नस्त्यागीभोगीधनीक्रमात् ॥

टीका—आश्लेषा नक्षत्रकी घटिकाओंको नराकार चक्रमें स्थापन करनेमें प्रथम ५ घटिका मस्तक तिनका फल राज्यप्राप्ति, द्वितीय ७ घटी मुख तिनका फल पिताका नाश, तीसरा विभाग दो घडी तिनका फल माताका नाश, चौथे ३ घटिका ग्रीवा तिनका फल परस्त्रीरत, पांचवां भाग ४ घटी दोनों कांधे तिनका फल पितृभक्त, छठा भाग ८ घटी दोनों बाहु तिनका फल बली ७ भाग ११ घटी हृदय तिनका फल आत्मघाती आठवाँ भाग ६ घटी दोनों जानु तिनका फल त्यागी, नौवाँ विभाग ९ घटिका गुह्य तिसका फल भोगी, दशवां भाग ५ घटी दोनों पांव तिनका फल धनवान्, जिस विभागमें जन्म होय जिसका फल स्थानानुसार कहना योग्य है ॥

जन्मसमयमेंसूर्यादिग्रहोंकाफल ।

तनुस्थान ॥ लग्नस्थितोदिनकरःकुरुतेंगपीडांपृथ्वीसुतोवितनुतेरुधिरप्रकोपम् ॥ छायासुतः प्रकुरुतेबहुदुःखभाजंजीवेंदुभार्गवबुधाःसुखकांतिदाःस्युः ॥ धनस्थान ॥ दुःखावहाधनविनाशकराः प्रदिष्टावित्तेस्थितारविशनैश्चरभूमिपुत्राः ॥ चंद्रोबुधःसुरगुरुर्भृगुनंदनोवा नानाविधं धनचयंकुरुतेधन-

स्थः ॥ सहजस्थान ॥ भानुः करोतिविरुजंरजनीकरोपि कीर्त्यायुतंक्षितिसुतः प्रचुरप्रकोपम् ॥ ऋद्धिंबुधःसुधिषणंसुविनीतवेषं स्त्रीणांप्रियं गुरुकवीरविजस्तृतीये ॥ सुहृत्स्थान ॥ आदित्यभौमशनयः सुखवर्जितांगंकुर्वंति जन्मनिनरंसुचिरंचतुर्थे ॥ सोमोबुधः सुरगुरुर्भृगुनंदनोवासौख्यान्वितं च नृपकर्मरतः प्रधानम् ॥ सुतस्थान ॥ पुत्रेरविः प्रचुरकोपयुतंबुधश्चस्वल्पात्मजंशनिधरातनुजावपुत्रम् ॥ शुक्रेंदुदेवगुरवः सुतधामसंस्थाः कुर्वंति पुत्रबहुलंसुखिनं सुरूपम् ॥ रिपुस्थान ॥ मार्तंडभूमितनुजौहतशत्रुपक्षंपंगुर्नरंरिपुगृहेष्वतिपूजनियम् ॥ काव्येंदुजौमतिविहीनमनल्पलोगंजीवः करोतिविकलंमरणं शशांकः ॥ जायास्थान ॥ तिग्मांशुभौमरविजाः किलसप्तमस्थाजायांकुकर्मनिरतां तनुसंततिं च ॥ जीवेंदुभार्गवबुधा बहुपुत्रयुक्तांरूपान्वितां जनमनोहररूपशीलाम् ॥ मृत्युस्थान ॥ सर्वेग्रहादिनकरप्रमुखानितांतंमृत्युस्थितावितनुतेकिलदुष्टबुद्धिम् ॥ शस्त्राभिघातपरिपीडितगात्रयष्टिसौख्यैर्विहीनमतिरोगगणैरुपेतम् ॥ धर्मस्थान ॥ धर्मस्थिता रविशनैश्चरभूमिपुत्राः कुर्वंतिधर्मरहितं विमतिंकुशीलम् ॥ चंद्रोबुधोभृगुसुतः सुरराजमंत्री धर्मक्रियासु निरतं कुरुतेमनुष्यम् ॥ कर्मस्थान ॥ आदित्यभौमशनयः किलकर्मसंस्थाःकुर्युर्नरंबहुकुकर्मरतंकुपुत्रम् ॥ चंद्रःसुकीर्तिमुशना बहुवित्तयुक्तंरूपान्वितं बुधगुरूशुभकर्मभाजम् ॥ लाभस्थान ॥ लाभस्थितोदिनकरोनृपलाभयुक्तंतारापतिर्बहुधनं क्षितिजः क्षितीशम् ॥ सौम्यो विवेकसुभगं च धनायुषीज्यः शुक्रःकरोतिसगुणंरविजःसुकीर्तिम् ॥ व्ययस्थान ॥ सूर्यःकरोतिपुरुषंव्ययगोविशीलं काणंशशीक्षितिसुतो बहुपापभाजम् ॥ चंद्रांगजो गतधनंधिषणःकृशांगंशुक्रोबहुव्ययकरं रविजःसुतीव्रम् ॥ राहुकेतुफलंसर्वं मंदवत्कथितं बुधैः ॥

सं०	स्था	रवि	चंद्र	मंगल	बुध	बृहस्पति	शुक्र	शनि राहु के.
१	तनु	अंगपीडा	कांति और सुख	रक्तकोप	कांति और सुख	कांतिऔरसुख	कांतिऔरसुख	अतिदुःखदायक
२	धन	अतिदुःखबाधनकानाश	संपत्तिकीबहुत प्राप्ति	दुःखप्राप्तिधनकानाश	नानाप्रकारके सं० प्राप्ति	नानाप्रकारकी संपत्ति प्राप्ति	नानाप्रकारकी संपत्तिप्राप्ति	अतिदुःखप्राप्ति धनकानाश
३	सह.	निरोगीरहै	कीर्तिलाभ	क्रोधयुक्तरहै	समृद्धि	सुबुद्धि	नानाविषधारण०	स्त्रियोंकोप्रियहो
४	सुहृत्	शरीरकापीडा बहुतहोय	सुखभोगी	शरीरकोबहुत पीडा	सुखभोगी	सुखभोगी	सुखभोग	शरीरकोपीडाबहुतहोय
५	सुत	रोगबहुतहोय	बहुतपुत्रहोय	संतानरहित	अल्पपुत्रसंतानि	बहुपुत्रप्राप्ति	बहुतपुत्र	संतानि नहो
६	रिपु	शत्रुकानाशकरे	मरणपावे	शत्रुनाश	बुद्धिहीनबहुरोग	शरीरविकलरहै	बुद्धिहीनबहुरो.	शत्रुग्रहपूज्य
७	जाया	स्त्रीदुष्टकर्मी संतानीअल्प	स्त्रीरूपवतीगुणवतीगुणयुक्तपुत्र	स्त्रीदुष्टकर्मी व संततिअल्प	स्त्रीरूपवान् बहु पुत्रप्राप्ति	औरमनहारण होयसुखभोगी	मनहरनेवाली पुत्रवतीचतुर	स्त्रीदुष्टकर्मी संतानथोडीउत्पन्न
८	मृत्यु	इसमें सब ग्रहोंकाफल एक समानहोताहै दुष्टबुद्धि शस्त्रघाति शरीरपीडा सुखरहित और रोगीहोय जो ग्रह इस स्थानमें होय ताका ऐसा फल जानिये						
९	धर्म	अधर्मीदुःष्टमति दुष्टशील	धार्मिकहोय	अधर्मीदुष्टमति दुष्टशील	धर्मनिरंतरकरै	धर्मनिरंतरकरै	धर्मनिरंतरकरै	अधर्मी दुष्टबुद्धि
१०	कर्म	अत्यंतदुष्टकर्मी कुपुत्र	अत्यंतकीर्तिवान् होय	दुष्टकर्मीकुपुत्र	कीर्तिवान्	शुभकर्मकरे	संपत्तिवान्	अत्यंतदुष्टकर्मी व कुपुत्र
११	आय	राजसीसमागमकरे	धनबहुतमिले	पृथ्वीलाभराजासे	विवेकयुक्तऔर सुंदर	धन और आयु की वृद्धि	गुणवान्	अच्छीकीर्तिपावे
१२	व्यय	दुष्टस्वभाव	काणाहोय	पापकर्म	धनहीन	कृशगात्र	व्याधियुत	तीव्रहोय

पुरुषकेजन्मकालमेंजैसेग्रहपडेहोंयतिनकाफल ।

टीका—जन्मलग्नके तनु आदि द्वादशस्थानोंमें जो जो ग्रह पडे होंय तिनके पृथक्२फल जाननेके लिये कोष्ठक और राहुकेतुके फल शनिके समानजानिये.

जन्मलग्नमेंबालककेमृत्युकारकग्रह ।

चंद्राष्टमं च धरणीसुतसप्तमं च राहुर्नवं च श-
निजन्मगुरुस्तृतीये ॥ अर्कस्तुपंचभृगुषष्ठ बु-
धश्चतुर्थे जातो नजीवतिनरः प्रवदंति संतः ॥

टीका-जन्मलग्नसे चंद्रमा अष्टमस्थानी भौम ७ स्थानमें राहु ९स्थानमें शनि जन्मलग्नमें गुरु तृतीयस्थानमें शुक्र ६ स्थानमें बुध ४ स्थानमें ऐसे ग्रह पडें तो शिशु मृत्युको प्राप्त होय ॥

जन्मलग्नमेंस्त्रीकेमृत्युकारकग्रह ।

षष्ठे च भवनेभौमोराहुः सप्तमसंभवः ॥
अष्टमे च यदा सौरिस्तस्यभार्या नजीवति ॥

टीका-जन्मलग्नसे छठे स्थानमें भौम राहु ७ स्थानमें शनि ८ स्थानमें ऐसे ऐसे ग्रह जिसके कुंडलीमें पडें होंय उस पुरुषकी स्त्री नजीवे ॥

अच्छेपराक्रमीग्रह ।

मूर्तौशुक्रबुधौयस्य केंद्रे चैव बृहस्पतिः ॥
दशमोंगारकोयस्यसज्ञेयः कुलदीपकः ॥

टीका-जिसके जन्मलग्नमें शुक्र बुध और केन्द्र अर्थात् प्रथम चतुर्थ सप्तम दशम इन स्थानोंमें बृहस्पति तथा दशमस्थानमें मंगल होयं तो उस बालकको कुलदीपक जानिये ॥

पराक्रमीग्रह ।

नैवशुक्रोबुधोनैवनास्तिकेन्द्रे बृहस्पतिः ॥
दशमोऽगारकोनैवसजातः किंकरिष्यति ॥

टीका-जिस बालकके लग्नमें बुध शुक्र अथवा केन्द्रमें बृहस्पति किंवा दशमस्थानी मंगल ऐसे ग्रह न पडें होंय तो उसका जन्म होना वृथा जानिये ॥

जातिभ्रंशकारक ।

धनस्थानेयदासौरिः सैंहिकेयोधरात्मजः ॥ शुक्रोगुरुः सप्तमे च

त्वष्टमौरविचन्द्रकौ ॥ ब्रह्मपुत्रेपदेवापि वेश्यासु च सदारतिः ॥
प्रातेविंशतिमेवर्षैर्म्लेच्छोभवतिनान्यथा ॥

टीका—जिसके धनस्थानमें शनि राहु मंगल और सप्तमस्थानमें शुक्र गुरु तथा अष्टमस्थानमें रवि चंद्र ऐसे ग्रह होंय सो बालक कदाचित् ब्राह्मण-जातिमेंभी जन्म पावे तथापि वेश्याप्रसंगी होय और वीसवीं वर्षकी अवस्थामें अवश्य म्लेच्छ होय ॥

मातापिताकेनाशक ।

षष्ठे च द्वादशेराशौ यदापापग्रहोभवेत् ॥
तदामातृभयं विद्याच्चतुर्थेदशमेपितुः ॥

टीका--जो छठे अथवा बारहवें स्थानमें पाप ग्रह होय तो माताको अशुभ किंवा चतुर्थ अथवा दशमस्थानमें पापग्रह होय तो पिताको अशुभ जानिये.

मृत्युकारकग्रह ।

अर्कोराहुः कुजः सौरिर्लग्नेतिष्ठतिपंचमे ॥
पितरंमातरंहंति भ्रातरंस्वशिशून्क्रमात् ॥

टीका—जो सूर्य राहु मंगल शनि ये ग्रह जन्मलग्नसे पांचवे स्थानमें पडे हो तो क्रमसे रवि पिताको, राहु माताको, भौम भ्राताको और शनि अपने बालकोंके लिये अशुभ जानिये ॥

लग्नस्थानेयदासौरिः षष्ठोभवतिचंद्रमाः ॥
कुजस्तुसप्तमस्थाने पितातस्यनजीवति ॥

टीका—जिसके जन्मलग्नमें शनि और छठे स्थानमें चन्द्रमा सप्तममें मंगल ऐसे ग्रह उसका पिता नजीवे ॥

पातालस्थोयदाहुश्चेंदुःषष्ठाष्टमेपिच ॥
पापदृष्टोपिशेषेणसद्यःप्राणहरःशिशोः ॥

टीका—जन्मलग्नके सप्तमस्थानमें राहू छठे अथवा आठवें स्थानमें चंद्रमा और शेष ग्रहोंकी पापदृष्टि जो ऐसे ग्रह होंय तो जन्म होतेही बालककी मृत्यु होय ॥

जन्मलग्नेयदाराहुः षष्ठोभवतिचंद्रमाः ॥
जातोमृत्युमवाप्नोति कुदृष्टयांत्वपमृत्युना ॥

टीका-जन्मलग्नमें राहु षष्ठस्थानमें चंद्रमा ऐसे समय जन्मे तो बालककी मृत्यु और जन्म लग्नपर किसी ग्रहकी कुदृष्टि होय तो अपमृत्यु जानीये.

जन्मलग्नेयदाभौमश्चाष्टमे च बृहस्पतिः ॥
वर्षे च द्वादशेमृत्युर्यदिरक्षतिशंकरः ॥

टीका-जो जन्मलग्नमें मंगल और अष्टमस्थानी बृहस्पति ऐसे ग्रह होय तो बारहवें वर्ष शंकर रक्षक हो वो भी मृत्यु जानिये ॥

शनिक्षेत्रेयदासूर्यो भानुक्षेत्रेयदाशनिः ॥
वर्षे च द्वादशेमृत्युर्देवो वैरक्षितायदि ॥

टीका-जो शनिके क्षेत्रमें सूर्य होय और सूर्यके ग्रहमें शनि होय तो बारहवें वर्ष देवरक्षितभी शिशु मृत्युको प्राप्त होय ॥

षष्ठोष्टमस्तथामूर्तौ जन्मकालेयदाबुधः ॥
चतुर्थवर्षेमृत्युश्चयदि रक्षतिशंकरः ॥

टीका-षष्ठ अष्टम अथवा जन्म लग्नमें बुध होय तो चौथे वर्ष शंकरभी रक्षा करे तोभी बालक न बचे ॥

भौमक्षेत्रेयदाजीवः षष्ठाष्टसु च चंद्रमाः ॥
वर्षेष्टमेपि मृत्युर्वै ईश्वरोरक्षितायदि ॥

टीका-मंगलके घरमें बृहस्पति और षष्ठ अथवा अष्टमस्थानी चन्द्रमा ऐसे ग्रह होय तो ईश्वररक्षितभी बालक आठवें वर्ष मृत्युको प्राप्त होय ॥

दशमोपियदाराहुर्जन्मलग्नेयदाभवेत् ॥
वर्षेतुषोडशेज्ञेयो बुधैर्मृत्युर्नरस्य च ॥

टीका-जन्मलग्नसे दशमस्थानी अथवा जन्मलग्नमें राहु होय तो सोलहवें वर्षमें मृत्यु होय ॥

ग्रहोंकीदृष्टि।

पादैकदृष्टिर्दशमेतृतीये द्विपाददृष्टिर्नवपंचमेवा ॥ त्रिपाददृष्टिश्च-

तुरष्टके च संपूर्णदृष्टिः समसप्तके च ॥ शनेस्त्वेकादशेपूर्णादृष्टि- र्जीवस्यकोणके ॥ बुधैर्ज्ञेयापूर्णदृष्टिर्भौमस्यचतुरष्टके ॥

टीका–जन्म लग्नसे दशवें और तीसरे स्थानमें जौनसे ग्रह होय वे एक पाद दृष्टिसे जन्म लग्नको देखतेहैं. इसी क्रमसे नवम पंचम स्थानी ग्रह द्विपाद दृष्टिसे देखते हैं चौथे और आठवें स्थान जो ग्रह पडे होय वे त्रिपाद दृष्टिसे सप्तम स्थानी होय तिसकी पूर्ण सम दृष्टि जानिये जन्म लग्नसे शनैश्चर एका- दश अथवा तीसरे स्थानमें होय तो पूर्णदृष्टिसे लग्नको देखताहै, पांचवें नवमें गुरु और चतुर्थ अष्टम स्थानमें भौम होय तो लग्नको पूर्ण दृष्टिसे देखता है ॥

ग्रहोंकाउच्चत्व व नीचत्व ।

रविर्मेषेतुलेनीचोवृषेचंद्रस्तुवृश्चिके ॥ भौमश्चनक्रेकर्के च स्त्रियां सौम्यो झषे तथा॥गुरुःकर्केच नक्रेच मीनकन्ये सितस्यच ॥ मंद स्तुलायां मेषे च कन्याराहुग्रहस्यच॥ राहुर्युग्मे तु चापे च तमो- वत्केतुजं फलम् ॥ प्रोक्तंग्रहाणामुच्चत्वं नीचत्वं च क्रमाद्बुधैः ॥

ग्रह	रवि	चंद्र	भौम	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	राहु	केतु
उच्च	मेष	वृष	मकर	कन्या	कर्क	मीन	तुल	कन्या मिथुन	तुल
नीच	तुल	वृश्चिक	कर्क	मीन	मकर	कन्या	मेष	धन	मेष

जन्मलग्नकाफल ।

मेषेदैन्यमुपैति गर्वितवृषो नानामतिर्मन्मथेशूरः कर्कटकेधृतीच वनपे कन्याच मायान्विता॥सत्यंचैवतुलेत्वलौ मलिनता पापा- न्वितंवैधनुर्मूर्खोयंमकरेघटे चतुरतामीनेत्वधीरामतिः ॥

टीका–मेष लग्नमें जन्म होय तो दीनता;वृषमें गर्वित, मिथुनमें नाना प्रकारकी बुद्धियुत, कर्कमें बडाशूर, सिंहमें स्थिरबुद्धि, कन्यामें अत्यंत मानी तुलामें सत्यवादी,वृश्चिकमें मलीन,धनमें पापबुद्धि,मकरमेंमूर्ख,कुंभमें चतुर,मीन लग्नमें जो जन्म पावै सो बडा धीर वीर नहोय ऐसे जन्मलग्नका फल जानिये

स्त्रीजातकमाह ।

लग्नेच च सप्तमेपापेसप्तमेवत्सरेपतिः ॥
म्रियतेचाष्टमेवर्षेचंद्रः षष्ठाष्टमेयादि ॥

टीका–स्त्रीके जन्मकालमें लग्नमें पापग्रह होय तो ७ वर्षमें पतिनाश जानना और चंद्र षष्ठ वा अष्टम स्थानमें होय तो अष्टमवर्षमें पतिका नाश जानना ॥

अन्यमते ॥ द्वादशेचाष्टमे भौमेक्रूरेतत्रैवसंस्थिते ॥
लग्ने च सिंहिकापुत्रेरंडाभवतिकन्यका ॥

टीका–जन्म समयमें १।२।८स्थानमें जो मंगल होय और क्रूरग्रहभी १।२।८ स्थानमें होय और जो लग्नमें राहु होय, तौ स्त्री विधवा होय ऐसा जानना ॥

अन्यमते ॥ लग्नात्सप्तमगः पापश्चंद्रात्सप्तमगोपिवा ॥
सद्योनिहंतिदंपत्योरेकंनात्स्यत्रसंशयः ॥

टीका–जो लग्नसे सप्तमस्थानमें पापग्रह होय और चंद्रमासे सप्तमस्थानमें पापग्रह होय तो विवाहसे अल्पकालमें स्त्री विधवा होय ॥

रविसुतोयदिकर्कमुपागतो हिमकरोमकरोपगतोभवेत् ॥
किलजलोदरसंजनिता तदानिधनतावनितासुतकीर्तिता ॥

टीका–जो शनैश्चर कर्कराशिमें होय और चंद्रमा मकरराशिमें होय तो जलोदररोगसे स्त्रीका नाश जानिये ॥

निशाकरःपापखगांतरस्थः शस्त्राग्निमृत्युंकुजभेकरोति ॥
पापाःस्मरस्थेन्यखगे च धर्म्मेकिलांगना प्रव्रजितत्वमेति ॥

टीका–जो चंद्रमा पापग्रहके मध्यमें बैठा होय तौ शस्त्रसे मृत्यु कहना और जो चंद्रमा मंगलकी राशिमें बैठा होय तौ अग्निसे जलकर नाश कहना और जो पापग्रह सप्तमस्थानमें अथवा नवमस्थानमें अन्य शुभ ग्रह होय तो स्त्री काषायवस्त्रधारी वेदांती होतीहै ॥

सप्तमेदिनपतौपतिमुक्ताक्षोणिजे च विधवाखलुबाल्ये ॥
पापखेचरविलोकनयाते मंदगे च युवतिर्जरतीस्यात् ॥

टीका—जो स्त्रीके जन्मलग्नमें सप्तमस्थानमें सूर्य होय तो पति त्यागी कहना और जो मंगल सप्तम होय तो बालअवस्थामें वैधव्य प्राप्ति होय और जो सप्तम पापग्रह देखता होय तो यौवनअवस्थामें विधवा होय और जो सप्तमस्थानमें शनैश्चर होय तो वृद्ध अवस्थामें वैधव्यप्राप्ति ऐसा जानिये ॥

लग्नेसितेंदुचतथाकुजमंदभस्थौक्रूरेक्षितौसान्यरता च बाला ॥
स्मरेकुजांशेर्कसुतेनदृष्टेविनष्टयोनिश्चशुभाशुभांशे ॥

टीका—जो लग्नमें शुक्र, चंद्रमा होय और मंगल शनि ये दशम स्थानमें पडे होंय और उसको पापग्रह देखते होंय तो वह स्त्री परपुरुषसे संग करै-और जो सप्तम स्थानमें मंगलका अंश होय और शनैश्चर सप्तम स्थानको देखता होय तो नष्टयोनी जानना-जो सप्तमस्थानमें शुभग्रहका अंश होय तो शुभ कहना॥

सूर्यारौखजलाश्रितौहिमवतः शैलाग्रपातान्मृति·
भौमेंद्वर्कसुताःस्वसप्तजलगाः स्यात्कूपवाप्यादितः ॥
सूर्याचंद्रमसौखलेक्षितयुतौकन्यायुतौ बंधुना
तौचेद्द्वयंगविलग्नसंस्थितकरौ तोयेनिमग्नत्वतः ॥

टीका—जो सूर्य मंगल ये दशमे वा चौथे स्थानमें होय तो पाषाणसे मृत्यु कहना और जो मंगल चंद्र शनि ये अपने स्थानमें सप्तम वा चतुर्थ स्थानमें बैठे होंय तो कूवा-बावडी-तालाब आदिसे मृत्यु कहना-और जो सूर्य-चंद्रमाको पापग्रह देखते होय वा युक्त होय तो वह स्त्री बंधुयुक्त कहना-और जो सूर्य, चंद्र ये द्विस्वभावमें होय तो जलसे मृत्यु कहना चाहिये ॥

समेविलग्नेयदिसंस्थितः स्युर्बलान्विताः शुक्रबुधेन्दुजीवाः ॥
स्यात्कामिनीब्रह्मविचारचर्चापरागमज्ञानविराजमाना ॥

टीका—जो समराशिकी लग्नहोय और उसमें शुक्र बुध चंद्र गुरु ये बल युक्त होंय तो वह स्त्री ब्रह्मविचार करै और उत्तम प्रकारकी ज्ञानी होय ॥

सप्तमेभार्गवेजाताकुलदोषकराभवेत् ॥
कर्कराशिस्थितेभौमेस्वैराभ्रमतिवेश्मसु ॥

टीका—जिस स्त्रीके लग्नसे सप्तमस्थानमें जो शुक्र होय तो कुलको दूषित करे और जो कर्कराशिमें मंगल होय तो वंध्या आर दूसरेके घरमें वास करे ऐसा जानना ॥

पापयोरंतरेलग्ने चंद्रेवायदिकन्यका ॥
जायते च तदा हंति पितृश्वशुरयोः कुलम् ॥

टीका—जो लग्नके पापग्रहकी कर्तरी होय अथवा चंद्रमाके पापग्रहकी कर्तरी होय तो वह स्त्री दोनों वंशकी घात करनेवाली होतीहै ॥

॥ तनुस्थान ॥ मूर्तौकरोतिविधवां दिनकृत्कुजश्चराहुर्विनष्टतनयांरविजोदरिद्राम् ॥ शुक्रः शशांकतनयश्चगुरुश्चसाध्वीमायुःक्षयं च कुरुतेऽत्र च शर्वरीशः ॥ धनस्थान ॥ कुर्वंतिभास्करशनैश्चरराहुभौमादारिद्र्यदुःखमतुलं नियतंद्वितीये॥वित्तेश्वरीमविधवां गुरुशुक्रसौम्यानारीं प्रभूततनयांकुरुतेशशांकः ॥ सहजस्थान ॥ सूर्येन्दुभौमगुरुशुक्रबुधास्तृतीयेकुर्युःस्त्रियंबहुसुतांधनभागिनीं च ॥ सत्यंदिवाकरसुतः कुरुतेधनाढ्यां लक्ष्मीं ददातिनियतं किलसैंहिकेयः ॥ सुहृत्स्थान ॥ स्वल्पंपयोभवतिसूर्यसुते चतुर्थेदौर्भाग्यमुष्णकिरणःकुरुते शशी च ॥ राहुर्विनष्टतनयां क्षितिजोल्पबीजां सौख्यान्वितां भृगुसुरेज्यबुधाश्चकुर्युः ॥ सुतस्थान ॥ नष्टात्मजांरविकुजौखलुपंचमस्थौचंद्रात्मजो बहुसुतांगुरुभार्गवौ च ॥ राहुर्ददातिमरणंरविजस्तुरोगंकन्याप्रसूतिनिरतां कुरुतेशशांकः ॥ रिपुस्थान ॥ षष्ठस्थिताःशनिदिवाकरराहुभौमाजीवस्तथाबहुसुतां धनभागिनीं च॥चंद्रःकरोति विधवामुशनादरिद्रां वेश्यां शशांकतनयः कलहप्रियां च ॥ जायास्थान॥सौरारजीवबुधराहुरवीन्दुशुक्रादद्युःप्रसह्यमरणंखलुसप्तमस्थाः ॥ वैधव्यबंधनभयंक्षयवित्तनाशंव्याधिप्रवासमरणं नियतं क्रमेण॥मृत्युस्थान स्थानेष्टमेगुरुबुधौ नियतंवियोगं मृत्युंशशी भृगुसुतश्च तथैव राहु ॥ सूर्यःकरोतिविधवां धनिनींकुजश्चसूर्यात्मजोबहुसुतां

पतिवल्लभां च ॥ धर्मस्थान ॥ धर्म स्थिताभृगुदिवाकरभूमि-
पुत्रजीवाः सुधर्मनिरतांशशिजःसुभोगाम्॥राहुश्चसूर्यतनयश्च
करोतिवंध्यांनारींप्रसूतितनयांकुरुतेशशांकः ॥ कर्मस्थान ॥
राहुर्नभःस्थलगतो विधवांकरोतिपापेपरां दिनकरश्चशनैश्चर-
श्च ॥ मृत्युंकुजोर्थरहितांकुटिलां च चंद्रः शेषाग्रहाधनवतीं
बहुवल्लभां च ॥ आयस्थान॥आयेरविर्बहुसुतां धनिनींशशां-
कः पुत्रान्वितांक्षितिसुतो रविजोधनाढ्याम् ॥ आयुष्मतीं सु-
रगुरुर्भृगुजःसुपुत्रींराहुः करोतिसुभगांसुखिनींबुधश्च ॥ व्य-
यस्थान ॥ अंत्येधनव्ययवतीं दिनकृद्दरिद्रांवंध्यांकुजःपररतां
कुटिलां च राहुः ॥ साध्वींसितेज्यशशिजाबहुपुत्रपौत्रयुक्तां
विधुः प्रकुरुतेन्ययगोदिनांधान् ॥

स्थान	नाम	रवि	चंद्र	मंगल	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	राहु केतु
१	तनु	विधवा	आयुकानाश	विधवा	पतिव्रता	पतिव्रता	पतिव्रता	दरिद्रा	पुत्रनाशक
२	धन	दरिद्रदुःख	बहुपुत्रवती	दरिद्रदुःख	सौभाग्यसंपत्ति	सौभाग्य संपत्ति	सौभाग्य संपत्ति	दरिद्रदुःख	दरिद्रदुःख
३	सहज	पुत्रवती धनाढ्या	पुत्रवतीधनाढ्या	पुत्रवती-धनाढ्य	पुत्रवती धनाढ्य	पुत्रवती धनाढ्य	पुत्रवती धनाढ्य	लक्ष्मीवती	लक्ष्मीवती
४	सुहृत्	दरिद्रता	दुर्भगा	अल्पसंतानि	अतिसुखिनी	अतिसुखिनी	अतिसुखिनी	दुग्धअल्प	पुत्रनाश
५	सुत	शिशुनाश	कन्याअधिक	शिशुनाशवती	बहुफल प्राप्ति	बहुफल प्राप्ति	बहुफल-प्राप्ति	रोगिणी	मरणप्राप्ति
६	रिपु	धनवती	विधवा	धनवती	कलहरूप	धनवती	दरिद्रिणी वेश्या	धनवती	धनवती
७	जाया	रोगिणी	प्रवासिनी	विधवा	क्षय	भयबंध	मृत्यु	वैधव्य मरण	वित्तनाश
८	मृत्यु	विधवा	मरणांत वियोगी	धनवती	स्वजनवियोग	स्वजनवियोग	मरणांत वियोग	आतपुत्र संतान	मरणांतवियोग
९	धर्म	धर्मपुष्कल करै	पुत्रवती	धर्मकार्यकर्त्री	उत्तमभोगवती	धर्मवृद्धि	धर्मवृद्धि	वांझ	वांझ
१०	कर्म	पापकारिणी	दरिद्रव्यभिचारिणी	मृत्यु	धनवती	धनवतीवरकीप्राप्ति	धनीवर प्राप्ति	पापकर्मिणी	विधवा
११	आय	अतिपुत्र प्राप्ति	लक्ष्मीवती	बहुपुत्रवती	सुखिनी	आयुष्मती	पुत्रवती	धनवती	सौभाग्यवती
१२	व्यय	खर्चकरती	दिनांध	वांझव्यभिचारिणी	सुपुत्रा	सुशीला	पतिव्रता	खर्चकानेहारी	व्यभिचारिणीपापिनी

अष्टोत्तरीदशाक्रम ।

आर्द्रापुनर्वसुःपुष्य आश्लेषातुरवेर्दशा॥मघापूर्वोत्तराचैव चंद्रस्य च दशातथा॥ हस्तोविशाखाचित्राचस्वाती भौमदशास्मृता॥ ज्येष्ठानुराधामूले च सौम्यस्य च दशाबुधैः॥अभिजिच्छ्रवणःपूषा ऊषाचैवशनेर्दशा ॥ धनिष्ठाशतताराचपूर्वाभाद्रपदागुरोः॥ उभा पूषाश्विनी कालेराहोश्चैव दशास्मृता॥कृत्तिकारोहिणीचोक्तामृगः शुक्रदशाबुधैः॥ एषांभानांक्रमेणैवज्ञेयाःसूर्यादिकादशाः॥ क्रूरजाअशुभाप्रोक्ताशुभास्यात्सौम्यखेटजा॥

संख्याकाक्रममहादशाकी ।

सूर्यस्यरसवर्षाणि इन्दोःपंचदशैवच॥ भौमस्यवसुवर्षाणिऋषिचंद्रबुधस्यच ॥ ६ ॥ मंदस्यदशवर्षाणि गुरोश्चैकोनविंशतिः॥ राहोर्द्वादशवर्षाणि शुक्रस्यैकोनविंशतिः ॥

टीका-आर्द्रासेमृगशिरपर्यंत २८नक्षत्र और सूर्य चंद्रभौम बुधशनिगुरुराहु शुक्र इस क्रमसे आठ ग्रहोंकेपृथक् दोकोष्ठक लिखेहैं तिनमेंसे महादशाकीवर्ष संख्या इसप्रकारहै-पापग्रहके नक्षत्र४और शुभ ग्रहके ३नक्षत्र जानिये. आर्द्रासे रविदशा गिनिये और दशाकी संख्या नक्षत्रके विभागसे जाने जो विभागके अंतमें होय तो इस क्रमसे भोग्यदशा जाननी और जन्मकालमें जो दशा होय वही प्रथम जाननी॥ सूर्यकी दशा६ वर्ष,चंद्रकी १५,मंगलकी ८, बुधकी १७,शनिकी १०,गुरुकी १९,राहुकी १२,शुक्रकी १९वर्ष भोग्यदशा जानिये.

अंतर्दशा लानेका क्रम ।

महादशास्वस्वदशाब्दानिघ्नाभक्ताःस्वबाहूशशिभिःसमाद्याः॥ अंतर्दशाःस्युर्गगनेचराणांतदेकभावोहिमहादशास्यात् ॥ ८ ॥

टीका-जो ग्रहोंकी अंतर्दशा जाननी होय तो जन्मदशाकी वर्षसंख्याको दूसरी दशाकी वर्षसंख्यासे गुणा करे और १०८ का भागदे जो लब्धि आवे वह वर्षसंख्या जानिये, फिर १२से गुणा करके १०८ का भागदेनेसे जो लब्धि आवे सो मास जानिये, फिर ३० से गुणाकरके दिन और ६० से गुणा करके दिन और६० से गुणा करके घटि इत्यादि निकाल

लीजिये, और इसी क्रमसे १२०का भाग विंशोत्तरी दशामें दिया जाताहै ॥

सूर्यकी महादशाके वर्ष ६
आर्द्रा पुनर्वसु पुष्य आश्लेषा

अंतर्दशाक्रम

ग्रह	वर्ष	मास	दिन	घटी	फल
सूर्य	०	४	०	०	अशुभ
चंद्र	०	१०	०	०	शुभ
भौम	०	५	१०	०	अशुभ
बुध	०	११	१०	०	शुभ
शनि	०	६	२०	०	अशुभ
गुरु	१	०	२०	०	शुभ
राहु	०	८	०	०	अशुभ
शुक्र	१	२	०	०	शुभ
संख्या	६	०	०	०	

चंद्रकी महादशाके वर्ष १५
मघा पूर्वाफा० उत्तराफा०

अंतर्दशाक्रम

ग्रह	वर्ष	मास	दिन	घटी	फल
चंद्र	२	१	०	०	शुभ
भौम	१	१	१०	०	अशुभ
बुध	२	४	१०	०	शुभ
शनि	१	४	२०	०	अशुभ
गुरु	२	७	२०	०	शुभ
राहु	१	८	०	०	अशुभ
शुक्र	२	११	०	०	शुभ
रवि	०	१०	०	०	अशुभ
संख्या	१५	०	०	०	

भौमकी महादशाके वर्ष ८
हस्त चित्रा स्वाती विशाखा

अंतर्दशा

ग्रह	वर्ष	मास	दिन	घटी	फल
भौम	०	७	३	२०	अशुभ
बुध	१	३	३	२०	शुभ
शनि	०	८	२६	४०	अशुभ
गुरु	१	४	२६	४०	शुभ
राहु	०	१०	२०	०	अशुभ
शुक्र	१	६	२०	०	शुभ
रवि	०	५	१०	०	अशुभ
चंद्र	१	१	१०	०	शुभ
संख्या	८	०	०	०	०

बुधकी महादशाके वर्ष १७
अनुराधा ज्येष्ठा मूल

अंतर्दशा

ग्रह	वर्ष	मास	दिन	घटी	फल
बुध	२	८	३	२०	शुभ
शनि	१	६	२६	४०	अशुभ
गुरु	२	११	२६	४०	शुभ
राहु	१	१०	२०	०	अशुभ
शुक्र	३	३	२०	०	शुभ
रवि	०	११	१०	०	अशुभ
चंद्र	२	४	१०	०	शुभ
भौम	१	३	३	२०	अशुभ
संख्या	१७	०	०	०	०

शनिकी महादशाके वर्ष १०
पूर्वाषाढा उत्तराषाढा अभिजित् श्र०
अंतर्दशा

ग्रह	वर्ष	मास	दिन	घटी	फल
शनि	०	११	३	२०	अशुभ
गुरु	१	९	३	२०	शुभ
राहु	१	१	१०	०	अशुभ
शुक्र	१	११	१०	०	शुभ
रवि	०	६	२०	०	अशुभ
चंद्र	१	४	२०	०	शुभ
भौम	०	८	२६	४०	अशुभ
बुध	१	६	२६	४०	शुभ
संख्या	१०	०	०	०	

गुरुकी महादशाके वर्ष १९
धनिष्ठा शततारका पूर्वाभाद्रपदा
अंतर्दशा

ग्रह	वर्ष	मास	दिन	घटी	फल
गुरु	३	४	३	२०	शुभ
राहु	२	१	१०	०	अशुभ
शुक्र	३	८	१०	०	शुभ
रवि	१	०	२०	०	अशुभ
चंद्र	२	७	२०	०	शुभ
भौम	१	४	२६	४०	अशुभ
बुध	२	११	२६	४०	शुभ
शनि	१	९	३	२०	अशुभ
संख्या	१९	०	०	०	

राहुकीमहादशाके वर्ष १२
उत्तराभाद्रपदा रेवती अश्विनी भरणी
अंतर्दशा

ग्रह	वर्ष	मास	दिन	घटी	फल
राहु	१	४	०	०	अशुभ
शुक्र	२	४	०	०	शुभ
रवि	०	८	०	०	अशुभ
चंद्र	१	८	०	०	शुभ
भौम	०	१०	२०	०	अशुभ
बुध	१	१०	२०	०	शुभ
शनि	१	१	१०	०	अशुभ
गुरु	२	१	१०	०	शुभ
संख्या	१२	०	०	०	

शुक्रकी महादशाके वर्ष २२
कृत्तिका रोहिणी मृगशिर
अंतर्दशा

ग्रह	वर्ष	मास	दिन	घटी	फल
शुक्र	४	१	०	०	शुभ
रवि	१	२	०	०	अशुभ
चंद्र	२	११	०	०	शुभ
भौम	१	६	२०	०	अशुभ
बुध	३	३	२०	०	शुभ
शनि	१	११	१०	०	अशुभ
गुरु	३	८	१०	०	शुभ
राहु	२	४	०	०	अशुभ
संख्या	२१	०	०	०	

विंशोत्तरी महादशा और अंतर्दशा ।

जन्मनोनजनुर्भमंकहृत्क्रमशौर्केंदुकुजागुसूरयः ॥
शनिचंद्रजकेतुभार्गवाःपरिशेषात्तुदशाधिपास्तथा ॥

टीका—जन्मनक्षत्रमें २ घटाकर ९ का भागदे शेष १ रहे तो सूर्यकी दशा, २शेष रहे तो चंद्रकी दश ,३शेष बचें तो भौमकी,४शेष बचें तो राहु की,५शषे रहें तो गुरुकी,६ बचें तो शनिकी, ७ शेष बचें तो बुधकी, ८शेष बचें तो केतुकी, ९ का पूरा भाग लगजाय तो शुक्रकी दशा जानिये ॥

दशाओंके वर्ष भोग्याभोग्य निकालनेकीरीति ।

ऋतुदिग्गिरयो धृतिर्नृपातिधृतिर्मेघहयो नखाः समाः॥क्रमतो हिमता अथादिमाजनिभस्था घटिकाः समाहताः॥ भभोगेन भक्ताःफलंभुक्तपाकस्तदूना दशा सा भवेद्भोग्यसंज्ञा ॥

टीका—ऋतु कहिये ६, दिक् कहिये १०, गिरि कहिये७, धति कहिये १८ नृप १६ अतिधृति १९ मेघ १७ हय ७ नख २० यह वर्षसंख्या सूर्यसे शुक्रपर्यन्त लिखी है ॥ जन्म समय जिस ग्रहके जितने वर्ष होंय तिन वर्षोंसे जन्मके गतनक्षत्रको गुणाकरे फिर भभोगसे भागले जो लब्धि मिले सो वर्ष फिर १२ के भागसे दिवस और शेष घटी पल फिर इनमें भुक्त वर्षमासादि घटावे तो शेष भोग्य वर्षादिक गिकल आते हैं ॥

विंशोत्तरीक्रम कोष्ठक ।

कृत्तिकादिक्रमेणैवज्ञेया विंशोत्तरीदशा ॥
अंतर्दशायुतावर्षमासवासरवर्तिता ॥

टीका—कृत्तिकासे लेकर भरणीपर्यंत २७ नक्षत्र और दशा वा अंतर्दशा और उनके पतियोंके नाम और तिनके वर्षादि संख्याका कोष्ठक ॥

अन्यमते ।

स्वदशारामगुणितातद्दशागुणितापुनः ॥
खगुणेनहरेल्लब्धंवर्षमासादिनंभवेत् ॥

टीका—अपनी प्राप्तदशाको तीनसे गुणा देना जिसकी अंतर्दशा लानी होय उस को वर्षसे गुणा देना अनंतर ३०से भाग लेनेसे अंतर्दशावर्षमासदिन प्राप्तहोताहै

सूर्यकेमन्दवर्ष ६
कृत्तिका उत्तराफा० उत्तराषा०
अन्तर्दशा

नाम	वर्ष	मास	दिव.	घ०
रवि	०	३	१८	
चंद्र	०	६	०	
भौम	०	४	६	
राहु	०	१०	२४	
गुरु	०	९	१८	
शनि	०	११	१२	
बुध	०	१०	६	
केतु	०	४	६	
शुक्र	९	०	०	

चन्द्रकेमन्दवर्ष १०
रोहिणी हस्त श्रवण
अन्तर्दशा

नाम	वर्ष	मास	दिव.	घ०
चन्द्र	०	१०	०	
भौम	०	७	०	
राहु	१	६	०	
गुरु	१	४	०	
शनि	१	७	०	
बुध	१	५	०	
केतु	०	७	०	
शुक्र	१	८	०	
रवि	०	६	०	

भौमके मन्दवर्ष ७
मृगशिर चित्रा धनिष्ठा
अन्तर्दशा

नाम	वर्ष	मास	दिव.	घ०
भौम	०	४	२७	
राहु	१	०	१८	
गुरु	०	११	६	
शनि	१	१	९	
बुध	०	११	२७	
केतु	०	४	२७	
शुक्र	१	२	०	
रवि	०	४	६	
चन्द्र	०	७	०	

राहुकेमन्दवर्ष १८
आर्द्रा स्वाती शततारका
अन्तर्दशा

नाम	वर्ष	मास	दि०	घ०
राहु	२	८	१२	
गुरु	२	४	२४	
शनि	२	१०	६	
बुध	२	६	१८	
केतु	१	०	१८	
शुक्र	३	०	०	
रवि	०	१०	२४	
चन्द्र	१	६	०	
भौम	१	०	१८	

गुरुकेमन्दवर्ष १६
पुनर्वसु विशाखा पूर्वाभाद्रपदा
अन्तर्दशा

नाम	वर्ष	मास	दिव.	घ०
गुरु	२	१	१८	
शनि	२	६	१२	
बुध	२	३	६	
केतु	०	११	६	
शुक्र	२	८	०	
रवि	०	९	१८	
चन्द्र	१	४	०	
भौम	०	११	६	
राहु	२	४	२४	

शनिके मन्दवर्ष १९
उत्तराभाद्रपदा पुष्य अनुराधा
अन्तर्दशा

नाम	वर्ष	मास	दिव.	घ०
शनि	३	०	३	०
बुध	२	८	९	०
केतु	१	१	९	०
शुक्र	३	२	०	०
रवि	०	११	१२	०
चन्द्र	१	७	०	०
भौम	१	१	९	०
राहु	२	१०	६	०
गुरु	२	६	१२	१९

बुधकीमन्दवर्ष १७
आश्लेषा ज्येष्ठा रेवती
अन्तर्दशा

नाम	वर्ष	मास	दिव.	घ०
बुध	२	४	२७	
केतु	०	११	२७	
शुक्र	२	१०	०	
सूर्य	०	१०	६	
चन्द्र	१	५	०	
भौम	०	११	२७	
राहु	२	६	१८	
गुरु	२	३	१६	१७
शनि	२	८	९	

केतुकेमन्दवर्ष७
मघा मूल अश्विनी
अन्तर्दशा

नाम	वर्ष	मास	दिव.	घ०
केतु	०	४	२७	
शुक्र	१	२	०	
सूर्य	०	४	६	
चन्द्र	०	७	०	
भौम	०	४	२७	
राहु	१	०	१८	
गुरु	०	११	६	
शनि	१	१	९	
बुध	०	११	२७	

शुक्रकी महादशा वर्ष२०
पूर्वाफाल्गुनी पूर्वाषाढा भरणी
अन्तर्दशा

नाम	वर्ष	मास	दिव.	व०
शुक्र	३	४	०	
सूर्य	१	०	०	
चन्द्र	१	८	०	
भौम	१	२	०	
राहु	३	०	०	
गुरु	२	८	०	
शनि	३	२	०	
बुध	२	१०	०	
केतु	१	२	०	

महादशा और अंतर्दशाओंके फल ।

रविकीदशा ।

देशांतरंचनिजबंधुवियोगदुःखमुद्वेगरोगभयचौरभयाचपीडा ॥ पूर्वस्थितस्य निखिलस्य धनस्यनाशोभानोर्दशाजननकालदशाभवंति

टीका—देशांतरवास भ्राताका वियोगदुःख मनको उद्वेग रोगभय चौरपीडा और संचित धनका नाश करै यह रविदशाका फलहै ॥

चन्द्रान्तर्दशा ।

हेमादिभूतिवरवाहनयानलाभः शत्रुप्रतापबलवृद्धिपरंपराच ॥
इष्टान्नदानशयनासनभोजनानिनूनंसदाशशिदशागमनेभवंति ॥

टीका—सुवर्ण आदिक ऐश्वर्यका और अश्व गज पालकी इत्यादि वाहनोंका लाभ शत्रुका पराजय बलकी वृद्धि और नाना प्रकारके सुरस अन्नदान शयन स्थान उत्तम आसन भोजन ये सब चंद्रमाकी दशामें प्राप्त होतेहैं ॥

भौमकी अंतर्दशा ।

भूपालचौरभयवह्निकृताचपीडासर्वांगरोगभयदुःखसुदुःखिताच ॥
चिंताज्वरश्चबहुकष्टदरिद्रयुक्तःस्यात्सर्वदाकुजदशाजननेभवंति ॥

टीका—राजा और चोरोंसे भय और अग्निसे पीडा सर्व अंगरोग सदा दुःखी और नानाप्रकारकी चिंता ज्वर अत्यंतकष्ट ये सब भौमकी दशामें मनुष्य भोगते हैं ॥

राहुकीअंतर्दशा ।

दीनोनरोभवतिबुद्धिविहीनचिंतासर्वांगरोगभयदुःखसुदुःखिताच ॥
पापानिबंधबहुकष्टदरिद्रयुक्तंराहोर्दशाजननकालदशाभवंति ॥

टीका—मनुष्य बुद्धिहीन और दीन होय चिंतायुक्त और सर्व शरीरको अत्यंत रोगभय रहै और दुःख बंधन कष्ट बहुत दरिद्रता यह राहुकी अंतर्दशाका फल जानिये ॥

गुरुकी अंतर्दशा ।

राज्याधिकारपरिवर्द्धितचित्तवृत्तिर्धर्माधिकार-
परिपालनसिद्धिबुद्धिः ॥ सद्भिग्रहोपिधनधान्य-
समृद्धिताचस्याद्देवतागुरुदशागमने भवंति ॥

टीका–राज्याधिकार और चित्तकी वृत्ति धर्ममें निष्ठा शरीरकी आरोग्यता निश्चय करके धन धान्यकी वृद्धि यह गुरुकी दशाका फल जानिये॥

शनिकी अंतर्दशा ।

मिथ्यापवादवधबंधनमर्थहानिर्मित्रेचबंधुवचनेषुचयुद्धबुद्धिः ॥
सिद्धंचकार्यमपियत्रसदाविनष्टंस्यात्सर्वदाशनिदशागमनेभवन्ति ॥

टीका–मिथ्यापवाद दूसरेका हनन बंधन द्रव्यका नाश मित्र तथा बांधवोंसे कलहकी बुद्धि और कार्यभी नष्ट होजाय यह शनिकी अंतर्दशाका फल जानिये ॥

बुधकी अंतर्दशा ।

दिव्यांगनामदनसंगमकेलिसौख्यं नानाविला-
समभिरागमनोभिरामम् ॥ हेमादिरत्नविभवागम-
केशध्यानं स्यात्सर्वदाबुधदशागमनेभवन्ति ॥

टीका–सुंदर स्त्री सुख और सर्व प्रकारके भोग विलास सुवर्ण और रत्न आदिकी प्राप्ति धनसंग्रह ईश्वरस्मरण १ इत्यादि बुधकी अंतर्दशामें फल जानिये.

केतुकी अंतर्दशा ।

भार्यावियोजगनितंचशरीरदुःखंद्रव्यस्यहानि-
रतिकष्टपरम्पराच ॥ रोगाश्चबंधुकलहश्च
विदेशता च केतोर्दशाजननकालदशाभवन्ति ॥

टीका–स्त्रीवियोगसे शरीरको दुःख द्रव्यकी हानि कष्ट रोग और बंधु कलह देशांतरगमन यह केतुकी दशाका अशुभफल है ॥

शुक्रदशाका फल ।

आरामवृद्धिपरिसर्वशरीरवृद्धिः श्वेतातपत्रध-
नधान्यसमाकुलंच ॥ आयुःशरीरसुतपौत्रसु-
खंनराणांद्रव्यंचभार्गवदशागमनेभवंति ॥

टीका—बाग आदिक स्थानप्राप्ति और शरीर पुष्ट श्वेत छत्रिकी प्राप्ति धन धान्यकी वृद्धि आयुकी और पुत्र पौत्रकी वृद्धि द्रव्यकी प्राप्ति यह शुक्रद-शाका फल जानिये ऐसेही सर्व ग्रहोंकी महादशाओंके फल जानिये ॥

योगिनीदशाके स्वामी ।

अथासामधीशाःक्रमान्मंगलायाः शशीतीक्ष्णभानुर्गुरुर्भूमिसूनुः
बुधःसूर्यसूनुर्भृगुः सिंहिकायाःसुतःसंकटायास्तथांतेचकेतुः ॥

टीका—मंगलादिक दशाके स्वामी चंद्र सूर्य गुरु मंगल बुध शनि, शुक्र राहु केतु संकटा दशाके स्वामी ये मंगलादिक दशाके स्वामी क्रमसे जानना ॥

योगिनीदशाक्रम ।

स्वर्क्षंपिनाकिनयनैःसंयोज्यं वसुभिर्भजेत् ॥
योगिन्यष्टौसमाख्याताशून्यपातेनसंकटा ॥

टीका—जन्म नक्षत्रमें तीन अंक मिलावे और आठका भागदे शेष अंक रहें सो मंगलादिकदशा क्रमसे जानिये इनका क्रम कोष्ठकमें लिखाहै ॥

योगिनीदशाके नाम ।

मंगला पिंगला धान्या भ्रामरी भद्रिकापि च ॥
उल्कासिद्धासंकटाचयोगिन्यष्टौदशाःस्मृताः ॥

टीका—मंगला पिंगला धान्या भ्रामरी भद्रिका उल्का सिद्धा संकटा ये आठों योगिनीदशाओंको क्रमसे जानिये ॥

वर्षसंख्या ।

एकद्वित्रीणि वेदाश्च पंचषट्सप्तमानिच ॥
अष्टवर्षाणिहि भवेन्मंगलादावनुक्रमात् ॥

टीका–मंगलादिदशाओंके नाम पृथक् २ और वर्ष संख्याके दिवस करि तिनमें अन्तर्दशा लानेका क्रम प्रथम दशा वर्ष एक तिसके दिवस ३६० दिन तिनमें ३६ का भागदे लब्धिको अन्तर्दशा स्पष्ट जानिये और इसी रीति अनुसार दशा और अन्तर्दशा निकाल लीजिये ॥

अन्तर्दशा।

अथान्तर्दशायाःप्रकारंप्रवच्मिदशावार्षिकंस्वस्ववर्षेणगुण्यम् ।
ततःषट्त्रिभिर्लब्धवर्षादिकासासदाखेटविद्भिर्विधेयाफलार्थम् ॥

टीका–प्राप्त दशासे जिस दशाका अंतर करना होय उसके वर्षसंख्यासे प्राप्त दशाको गुण देना उसमें ३६ का भाग देनेसे अंतर्दशा होतीहै-आगे चक्रमें स्पष्ट प्रतीत होगा ॥

मंगलाकेवर्ष १ तिसके दिन३६०		पिंगलाके वर्ष २ दि०७२०		धान्याके वर्ष ३ दि १०८०		भ्रामरी वर्ष ४ दि १४४०		भद्रिका वर्ष ५ दि १८००		उल्का वर्ष ६ दि २१६०		सिद्धा वर्ष ७ दि २५२०		संकटा वर्ष ८ दि २८८०	
मंगला	१०	पिं	४०	धा	९०	भ्रा	१६०	भ	२५०	उ	३६०	सि	४९०	मं	६४०
पिंगला	२०	धा	६०	भ्रा	१२०	भ	२००	उ	३००	सि	४२०	सं	५६०	मं	८०
धान्या	३०	भ्रा	८०	भ	१५०	उ	२४०	सि	३५०	सं	४८०	मं	७०	पिं	१६०
भ्रामरी	४०	भ	१००	उ	१८०	सि	२८०	सं	४००	मं	६०	पिं	१४०	धा	२४०
भद्रिका	५०	उ	१२०	सि	२१०	सं	३२०	मं	५०	पिं	१२०	धा	२१०	भ्रा	३२०
उल्का	६०	सि	१४०	सं	२४०	मं	४०	पिं	१००	धा	१८०	भ्रा	२८०	भ	४००
सिद्धा	७०	सं	१६०	मं	३०	पिं	८०	धा	१५०	भ्रा	२४०	भ	३५०	उ	४८०
संकटा	८०	मं	२०	पिं	६०	धा	१२०	भ्रा	२००	भ	३००	उ	४२०	सि	५६०
जोड	३६०	०	७२०	०	१०८०	०	१४४०	०	१८००	०	२१६०	०	२५२०	०	२८८०

३६ वर्षमें ८ योगिनीकी दशा बीत जातीहै और वारंवार इसी क्रमानुसार जानिये ॥

दशाकाफल।

वैरिणान्तुविपदाविनाशिका वाहनादिवसुरत्नलाभदा ॥
कामिनांसुतगृहादिलाभदा मंगला सकलमंगलोदया ॥

टीका–शत्रुके उपद्रवका नाश-और घोडा हाथी सुवर्ण रत्न आदिका लाभ और स्त्री पुत्र ग्रहादिकका लाभ-और मंगलादि कार्यका उदय होना यह मंगला दशामें फल जानना ॥

दुःखशोककुलरोगवर्धिता व्यग्रताचकलहः स्वजनैश्च ॥
अंशभागकथिता फलदासौ पिंगलाचविदुषांसुखदादौ ॥

टीका—दुःख शोक कुलमें रोग वृद्धि-चित्तमें व्याकुलता-बंधुनमें वैरपिंगला आदिमें सुख देतीहै तिसके अनंतर लिखा फल पिंगलाका जानना ॥

धनंधान्यवृद्धिंधरानाथमान्यं सदायुद्धभूमौजयंधैर्यवंतः ॥
कलत्रांगनानांसुखंचित्रवस्त्रैर्युतंधान्यकाधान्यवृद्धिंकरोति ॥

टीका—धनवृद्धि धान्यवृद्धि राजपूजनीय सर्वकाल युद्ध भूमिमें जय धैर्ययुक्त स्त्री पुत्रका सुख और चित्रवस्त्रयुक्त धान्या दशाका यह फल जानना.

विदेशेभ्रमंहानियुद्धेगताश्च कलत्रांगपीडासुखैर्वर्जितत्वम् ॥
ऋणंव्याधिवृद्धिर्जनानां प्रकोपं दशाभ्रामरीभ्रामयेत्सर्वदेशम् ॥

टीका—विदेशमें भ्रमण, युद्धमें हानि, स्त्रीको पीडा—सुखहीन ऋणयुक्त रोगवृद्धि-जनका प्रकोप-सर्व देशमें भ्रमण यह भ्रामरीदशामें फल जानना.

धनानंदवृद्धिर्गुणानांप्रकाशं समीचीनवस्त्रागमंराजमान्यम् ।
अलंकारदिव्यांगनाभोगसौख्यं सदाभद्रिकाभद्रकार्यंकरोति॥

टीका—धनकी वृद्धि, आनंदकी वृद्धि, गुणका प्रकाश, उत्तम वस्त्रप्राप्ति, राजमान्य भूषणकी प्राप्ति—स्त्रीभोगादिका सौख्य और कल्याण यह भद्रिका दशामें फल जानना ॥

भ्रमंव्याधिकष्टंज्वराणांप्रकोपं धनादेशदारादिकानांवियोगम्॥
स्वगोत्रैर्विवादंसुहृद्बंधुवैरं दशाचोल्ककानर्थकारी सदैव ॥

टीका—भ्रमण रोग दुःख ज्वरका कोप धनवियोग देशवियोग स्त्रीवियोग गोत्रमें कलह—मित्र बंधु इनसे वैर और नानाप्रकारके अनर्थ यह उल्कादशामें फल जानना ॥

राज्याभिमानंस्वजनादिसौख्यं धान्यादिलाभंगुणकीर्तिसिद्धिम्॥
राज्यादिलाभंसुतवृद्धिसौख्यं सिद्धंचासिद्धा प्रकरोति पुंसाम् ॥

टीका—राज्यप्राप्ति अभिमान-अपने गोत्रमें सुख देखना-धान्य आदिका लाभ गुणसिद्धि—कीर्तिसिद्धि—राज्य आदिका लाभ—पुत्रवृद्धि—सुख और सर्वकार्यकी सिद्धि यह सिद्धादशामें फल जानना ॥

जनानांविवादंज्वराणांप्रकोपं कलत्रादिकष्टंपशूनांहिनाशम् ॥
गृहेस्वल्पवासंप्रवासाभिलाषं दशासंकटा संकटं राजपक्षात् ॥

टीका—जनोंमें कलह—ज्वरकी पीडा-स्त्रीआदिकका कष्ट और पशुओं-का नाश घरमें थोडा वास प्रवास अभिलाष राजपक्षसे संकट यह संकटा दशाका फल जानना चाहिये ॥

मंगलामंगलानंदयशोद्रविणदायिनी ॥ पिंगलातनुतेव्याधि-म्मनसोदुःखसंभ्रमौ ॥ ४ धान्याधनसुहृद्बंधुरूपसीमन्ति-नीकरी ॥ भ्रामरीजन्मभूमिघ्नी भ्रामयेत्सर्वतोदिशम् ॥ भद्रिकासुखसंपत्तिविलासवशदायिनी ॥ उल्काराज्यधना रोग्यहारिणीदुःखकारिणी ॥ सिद्धा साधयते कार्यं नृणांवैसु-खदा भवेत् ॥ संकटा संकटव्याधिमरणक्लेशकारिणी ॥

टीका—मंगला दशाका फल शुभ कार्य आनंद यश और द्रव्यप्राप्ति और पिंगलाका शरीरको व्याधि और मनको दुःख तथा भ्रम, धान्याको फल धनमित्र बंधुमिलाप आरोग्यता और सुंदरता, भ्रामरीका फल स्थान-नाश दिशाभ्रमण, भद्रिकाका सुख संपत्ति विलास यश इत्यादि, उल्काका राजभय धननाश रोगग्रस्तता और पीडा, सिद्धाका कार्यसिद्धि और सुख प्राप्ति,संकटाका फल व्याधि मरण क्लेश इति ॥

रविदिननखसंख्याचंद्रमाव्योमबाणैः क्षितितनयगजाश्वीचंद्र-जःषट्शराश्च ॥ शनिरसगुणसंख्या वाक्पतिर्नागबाणैर्नयनयु-गकराहुः सप्ततिःशुक्रसंख्या ॥ जन्मना विंशतिःसूर्ये तृतीये दशचंद्रमाः ॥चतुर्थे भौमचाष्टौच षष्ठे बुधचतुर्थकम् ॥ सप्तमं दशसौरिःस्यान्नवमेचाष्टमेगुरोः ॥ दशमेराहुर्विंशत्या तदूर्ध्वंतु भृगोर्दश ॥ ॥ फलम् ॥ पंथाभोगोनुतापश्च सौख्यंपीडाधनं क्रमात् ॥ नाशःशोकश्चसौख्यंच जन्मसूर्यदशाफलम् ॥

टीका—वर्षदशाका आरंभ ताको क्रम-जा मासमें जाके जन्मराशिके सूर्य होय सो द्वादशस्थान भोगतेहैं और सब दशाका क्रम इस रीतिपरहै॥

२० दिवस सूर्यकी दशा जन्मस्थानसे जानिये तिसका फल मार्ग चलना, ५० दिवस चंद्रमाकी दशा, तीसरे स्थानके १० दिवस रवि भोगतेहैं तिसका फल नाना प्रकारके उत्तम भोग ॥

२८ दिवस मंगलकी दशा चौथे स्थान आठदिवस रवि भोगतेहैं तिसका फल रोग और तृषता होय ॥

५६ दिवस बुधकी दशा छठे स्थान ४ दिवस रवि भोगतेहैं तिसका फल सुखकारक होय ॥

३६ दिवस शनिकी दशा सप्तम स्थान १० दिवस रवि भोगतेहैं ताको फल पीडाकारक जानिये ॥

५८ दिवस गुरुकी दशा नवमस्थान ८ दिन रवि भोगतेहैं तिसका फल धन प्राप्ति ॥

४२ दिवस राहुकी दशा दशमस्थान २७दिन रवि भोगतेहैं तिसका फल नाना प्रकारका शोच ॥

७० दिवस शुक्रकी दशा द्वादश स्थानमें रवि संपूर्ण भोगते हैं तिसका फल सर्व सुखकारक जानिये ॥

ग्रहोंकी नित्यानित्यदशाओंका प्रकार ।

तिथिवारंचनक्षत्रं नामाक्षरसमन्वितम्॥नवाभिश्वहरेद्भागं शेषं दिनदशोच्यते ॥ रविचन्द्रौ भौमराहू गुरुमंदज्ञकोसताः ॥ क्रमेणैकादशाज्ञेया फलंपूर्वोक्तमेवहि ॥

टीका—गततिथि और वार नक्षत्र और अपने नामके अक्षर सबको इकट्ठे करके ९ का भागदे शेष १ रहे तो रविकी दशा,२ बचे तो चंद्रमाकी, ३ शेष बचें तो भौमकी दशा, ४ शेष रहैं तो राहुकी, ५ बचे तो गुरुकी, ६ शेष रहैं तो शनिकी, ७ शेष बचे तो बुधकी,८ शेष रहैं तो केतुकी, और पूरा भाग लगिजाय तो शुक्रकी दशा जानिये; इसी प्रकार नित्यदशा क्रमसे जानिये और फल वर्षदशाके तुल्य जानिये ॥

दूसरा मत।

जन्मताराचतुर्गुण्यं तिथिवारसमन्वितम् ॥ नवभिस्तुहरेद्भागं शेषंदिनदशोच्यते ॥ रविणाशोकसंतापौ शशांकेक्षेमलाभकौ ॥ भूमिपुत्रेतु मृत्युःस्याद्बुधेप्रज्ञाविवर्द्धनम् ॥ गुरौवित्तं भृगौसौख्यं शनौपीडा न संशयः ॥ राहुणाघातपातौच केतौ मृत्युर्दशाफलम् ॥

टीका–जन्मनक्षत्रको चतुर्गुण करै उसमें गततिथि और वार मिलाके नव ९ का भागदे १ शेष रहें तो एक दिनकी रविकी दशा जानिये--फल शोक संतापकारक, २ शेष रहैं तो चंद्रमाकी दशाफल कल्याण व लाभकारक, और३शेष रहें तो मंगलकी दशाफल मृत्युकारक, ४ शेष रहें तो बुधकी दशाफल बुद्धिवृद्धि,५शेष रहें तो गुरुकी दशा, फल वित्तप्राप्ति, ६बचें तो शुक्रकी दशाफल सुखकारक, ७ शेष रहें तो शनिकी दशा, फल पीडाकारक, ८ शेष रहैं तो राहुकी दशा, फल घातक और जो भाग पूरा लगजाय तो केतुकी दशा, फल मृत्यु इस प्रकारसे फल जानिये ॥

गोचरप्रकरण।

ग्रह कितने मास एक२ राशिको भोगताहै।

मासंशुक्रबुधादित्याः सार्द्धमासंतुमंगलः ॥ त्रयोदशगुरुश्चैव सपादद्वेदिनेशशी ॥ राहुरष्टादशान्मासान् त्रिंशन्मासान्शनैश्चरः ॥ राहुवत्केतुरुक्तस्तु राशिभोगाःप्रकीर्त्तिताः ॥ फल॥ सूर्यःपंचदिनंशशीत्रिघटिका भौमोष्टवैवासरं सप्ताहंह्युशना बुधस्त्रयदिनं मासद्वयंवैगुरुः ॥ षण्मासं रविजस्तथैवसततं स्वर्भानुमासद्वये केतोश्चैवतथाफलं परिमितं ज्ञेयंग्रहाणां फलम् ॥ राशिप्रवेशेसूर्यारौ मध्येशुक्रबृहस्पती ॥ राहुश्चंद्रः शनिश्चांते सौम्यश्चैव सदाशुभः ॥

टीका–उनके दिनोंकी संख्याका क्रम अनुक्रमसे लिखतेहैं ॥

सूर्य–एकमास एक राशि भोगतेहैं उसमें प्रथम पांच दिन फल देतेहैं ॥
चंद्रमा–सवादोदिन एकराशिभोगतेहैं और अंतकी ३ घटिकाफलदेते हैं॥
मंगल–डेढमास एकराशि भोगतेहैं और प्रथम ८ दिवस फल देतेहैं ॥
बुध–एकमास एक राशिको भोगतेहैं और सर्व दिवस फल देतेहैं ॥
गुरु–त्रयोदश १३ मास एक राशि भोगतेहैं तिसका फल मध्यम भागके दोमास जानिये ॥
शुक्र–एक मास एक राशि भोगतेहैं और मध्यम भागमें सात दिवस फलदेतेहैं
शनि–तीस ३० मास एक राशि भोगतेहैं और अंतके६ महीने फल देतेहैं॥
राहु और केतु--अठारह मास एक राशि भोगतेहैं और अंतके दोमास फलदेते हैं ॥

द्वादशभवनके स्थानोंके शुभाशुभफल

द्वादश स्थानोंके नाम ।

तत्रादौतनुधनसहजसुहृत्सुतपरिपवश्च ॥
जायामृत्युधर्मकर्मायव्ययाख्यानि द्वादशभवनानि ॥

स्थानानुसार फल ।

सूर्यःस्थानविनाशं भयंश्रियंमानहानिमथदैन्यम् ॥विजयंमार्गपीडांसुकृतंहंति सिद्धिमायुरथहानिम् ॥ चंद्रोन्नंचधनंसौख्यं रोगं कार्यक्षतिंश्रियम् ॥ स्त्रियंमृत्युंनृपभयं सुखमायव्ययंक्रमात् ॥ भौमोरिभीतिं धननाशमर्थं भयंतथार्थक्षतिमर्थलाभम् ॥ धनात्ययं शत्रुभयंचपीडां शोकंधनंहानिमनुक्रमेण ॥ बुधस्तु बंधं धनमन्यभीतिं धनंरुजं स्थानमथोचपीडाम् ॥ अर्थरुजं सौख्यमथात्मसौख्यमर्थक्षतिं जन्मगृहात्करोति ॥ गुरुर्भयं धनंक्लेशं धननाशं सुखंशुचम् ॥ मानंरोगं सुखंदैन्यं लाभंपीडांच जन्मभात् ॥ कविःशत्रुनाशं धनंसौख्यमर्थं सुतार्तिं रिपोःसाध्वसंशोकमर्थम् ॥ बृहद्वस्त्रलाभं विपत्तिंधनार्तिं धनार्तिंतनो-

त्यात्मनोजन्मराशेः॥शनिःसर्वनाशं तथावित्तनाशं धनंशत्रुवृद्धिं सुतादेःप्रवृद्धिम् ॥ श्रियंदोषसंधिं रिपुंद्रव्यनाशं तथा दौर्मनस्यं दिशद्वह्वनर्थम् ॥ राहुर्हानिं तथानैःस्वं धनंवैरं शुचं श्रियम् ॥ कलिंवसुंचदुरितं वैरंसौख्यं शुचंक्रमात्॥केतुः क्रमाद्रुजंवैरं सुखं भीतिं शुचंधनम् ॥ गतिंगदं दुष्कृतंच शोकं कीर्तिचशत्रुताम् ॥

टीका—इसका अर्थ आगे चक्रमें स्पष्ट देख लेना ॥

गोचरच्चक्रम् ।

नाम	रवि	चंद्र	मंगल	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	राहु	केतु
तनु	नाश	अन्नप्रा०	शत्रुभय	बंधन	भय	शत्रुनाश	सर्वनाश	हानि	रोग
धन	भय	धनप्रा०	धनना०	धनप्रा०	धनप्रा०	धनप्रा०	वित्तना०	धनलाभ	वैर
सहज	धन	सुख	धनप्रा०	भीति	क्लेश	सौख्य	धनला०	धनप्रा०	सुख
सुहृत्	मानहा	रोग	भय	धनप्रा०	धनना०	धनप्रा०	शत्रुवृ०	वैर	भय
सुत	दैन्य	कार्यक्षय	अर्थप्रा०	रोग	सुख	पुत्रप्रा०	सुतप्रा०	शोच	शोच
रिपु	विजय	लक्ष्मी	लाभ	स्थानला	शोक	रिपुभय	धनप्रा०	लक्ष्मी	धनप्रा०
जाया	मार्गक्र०	लक्ष्मी	खर्च	पीडा	मान	शोक	दोष	कलह	मार्गक्रम
मृत्यु	पीडा	मृत्यु	शत्रुभय	अर्थप्रा०	रोग	धनप्रा०	रिपु	धनला०	रोग
धर्म	पुण्यना०	राजभय	पीडा	रोग	सुख	वस्त्रला०	धनना०	पापकर्म	दुष्टकर्म
कर्म	सिद्धी	सुख	शोक	सौख्य	दैन्य	विपत्ति	अस्वा०	वैर	शोक
आय	लाभ	आय	धनप्रा०	सौख्य	लाभ	धनप्रा०	धनप्रा०	सौख्य	कीर्ति
व्यय	हानी	खर्च	हानि	नाश	पीडा	धनप्रा०	धनना०	शुचि	शत्रुनाश

वेधचक्रमाह ।

सूर्योरसांत्ये खयुगानिनंदे शिवाक्षयोर्भौमशनीनभश्च ॥ रसांकयोर्लाभशरेगुणान्त्ये चन्द्रोवराब्दौ गुणनंदयोश्च ॥ लाभाष्टमे चाब्धशरे रसांत्ये नगद्वयेज्ञोद्विशरेब्धिरामे ॥ रसांकयोर्नागविधौखनागे लाभव्यये देवगुरुःशराब्धौ ॥ द्व्यंत्येनवांशेद्रिगुणेशिवाष्टौ शुक्रःकुनागे द्विनगेग्निरूपे ॥ वेदांबरंपंचनिधौगजेशौ नंदेशयोर्भानुरसे शिवाग्नौ ॥ क्रमाच्छुभोविद्धइति ग्रहःस्यात् पितुःसुतःस्यान्ननवेधमाहुः ॥ दुष्टोपिखेटो विपरीतवेधाच्छुभोद्विकोणे शुभदः सितेब्जे ॥ स्वजन्मराशेरिनवे

धमाहुरन्येग्रहाधिष्ठितराशितःस्युः ॥ हिमाद्रिविंध्यांतरएववेधो नसर्वदेशेष्वितिकाश्यपोक्तिः ॥

टीका—जन्म राशिसे और ग्रहके गतिसे गोचरका शुभाशुभ फल लिखे और ध्रुवांकसे ज्ञात करे जैसा सूर्य जन्मस्थानसे षष्ठस्थानमें शुभ जो द्वादश स्थानमें शुभग्रह होय तो शुभ अशुभ और जो अशुभ होय ऐसा सर्व ग्रहवेध जानना—परंतु पिता पुत्र सूर्य शनि चंद्र बुध इनका परस्पर वेध नहीं होय तो जन्मस्थानसे द्वादशस्थानमें सूर्य होय और शनि षष्ठ स्थानमें होय अथवा अन्यग्रह होय तो विपरीत वेध शुभ जानना. हिमाद्रि और विंध्य इनके अंतरमें यह वेध है अन्य देशमें नहीं जानना ऐसा कश्यपऋषि कहते हैं ॥

वेधचक्रम् ।

रवेः				मं.	श.	रा.	चंद्रस्य					बुधस्य			
६	१०	३	११	६	११	३	१०	३	११	१	६	७	२	४	६
१२	४	९	५	९	५	१२	४	९	८	५	१२	२	५	३	९

			गुरोः					शुक्रस्य								
८	१०	११	५	२	९	७	११	१	२	३	४	५	८	९	१२	११
१	८	१२	४	१२	१०	३	८	८	७	१	१०	९	११	११	६	३

जन्मके चंद्रमामें पांचकर्म वर्जनीय ।

जन्मस्थर्क्षे शशांकेतु पंचकर्माणि वर्जयेत् ॥
यात्रां युद्धं विवाहं च क्षौरंच गृहवेशनम् ॥

टीका—यात्रा और युद्धका जाना विवाह और क्षौरकर्म करना तथा गृहप्रवेश ये पांच कर्म जन्मके चंद्रमामें वर्जितहैं ॥

नेष्टस्थानके अनुसार चंद्रमाका उत्तबल ।

द्विपंचनवमेशुक्ले श्रेष्ठश्चंद्रोहिउच्यते ॥ अष्टमेद्वादशेकृष्णे चतुर्थे श्रेष्ठ उच्यते ॥ शुक्लपक्षे बलीचंद्रः कृष्णेतारा बलीयसी ॥

टीका—दूसरे पांचवें अथवा नवमें स्थानमें चंद्रमा होय तो शुक्लपक्षमें

श्रेष्ठ जानिये, तैसेही कृष्णपक्षमें आठवें बारहवें चौथे स्थानका श्रेष्ठ परंतु शुक्लपक्षमें चंद्रमाबल और कृष्णपक्षमें ताराबल ऐसे श्रेष्ठ जानिये ॥

ग्रहोंके नेष्टस्थान।

ये खेचरा गोचरतोष्टवर्गाद्दशाक्रमाद्वाप्यशुभाभवंति ॥
दानादिना ते सुतरां प्रसन्नास्तेनाधुना दानविधिं प्रवक्ष्ये ॥

टीका–गोचरका अथवा अष्टवर्गका किंवा दशाक्रमका जो ग्रह नेष्ट स्थानी होय उसके प्रसन्न करनेके लिये दान करावै इस कारण अब दानकी विधि कहतेहैं ॥

वारोंकेअनुसारदान।

भानुस्तांबूलदानादपहरतिनृणां वैकृतं वासरोत्थंसोमःश्रीखंडदानादवनिवरसुतो भोजनात्पुष्पदानात् ॥ सौम्यःशास्त्रस्य मंत्राद्गुरुहरभजनाद्भार्गवःशुभ्रवस्त्रात्तैलस्नानात्प्रभाते दिनकरतनयोब्रह्मनत्यापरेच ॥

टीका–सूर्य तांबूलदानसे. चंद्रमा चंदनके दानसे, मंगल भोजन और पुष्प दानसे, बुध शास्त्रोक्त मंत्रके जपसे, गुरु शिवके आराधन और भोजनसे, शुक्र श्वेतवस्त्रसे और शनि प्रातःकाल तैलस्नान और विप्र सन्मानसे अपने अपने अशुभ फलोंको दूर कर शुभ फलदायक होते हैं ॥

गहोंकेदान और जप।

रवि ॥ माणिक्यगोधूमसवत्सधेनुः कौसुंभवासोगुडहेमताम्रम् ॥ आरक्तकंचंदनमंबुजंचवदंतिदानंहि विरोचनाय ॥ चंद्रमा ॥ सद्वंशपात्रस्थिततंदुलांश्च कर्पूरमुक्ताफलशुभ्रवस्त्रम् ॥ युगोपयुक्तं वृषभंचरौप्यं चंद्राय दद्यात् घृतपूर्णकुंभम् ॥ भौम ॥ प्रवालगोधूममसूरिकाश्च वृषोरुणश्चापिगुडःसुवर्णम् ॥ आरक्तवस्त्रं करवीरपुष्पं ताम्रंचभौमायवदंतिदानम् ॥ बुध ॥ वृषंचनीलंकलधौतकांस्यं मुद्गाज्यगारुत्मतसर्वपुष्पम्॥ दासी

चदंतोद्विरदश्वनूनंवदंतिदानंविधुनंदनाय ॥ गुरु ॥ शर्कराच रजनीतुरंगमः पीतधान्यमपिपीतमंबरम् ॥ पुष्परागलवणंस-कांचनंप्रीतयेसुरगुरोः प्रदीयते ॥ शुक्र ॥ चित्रांबरं शुभ्रतुरं-गमंचधनुश्ववज्रंरजतंसुवर्णम् ॥ सतंदुलानुत्तमगंधयुक्तंवदंति दानंभृगुनंदनाय ॥ शनि ॥ माषाश्चतैलंविमलेंद्रनीलंतिला कुलत्थामाहिषीचलोहम् ॥ कृष्णाचधेनुःप्रवदंतिनूनं तुष्टयैच दानंरविनंदनाय ॥ राहु ॥ गोमेदरत्नंचतुरंगमश्वसुनीलचैला मलकंबलंच ॥ तिलाश्चतैलंखलु लोहमिश्रंस्वभानवेदानमि दंवदंति ॥ केतु ॥ वैडूर्यरत्नंसतिलंचतैलंसुकंबलाश्चापि मदो मृगस्य ॥ शस्त्रंचकेतोःपरितोषहेतोश्छागस्यदानंकथितंमुनी न्द्रैः ॥ ग्रहोंकाजप ॥ रवेःसप्तसहस्राणि चंद्रस्यैकादशैवतु ॥ भौमेदशसहस्राणि बुधेचाष्टसहस्रकम् ॥ एकोनविंशतिर्जीवेशु क्रएकादशैवतु ॥ त्रयोविंशतिमंदेचराहोरष्टादशैवतु ॥ केतौ सप्तसहस्राणि जपसंख्याप्रकीर्तिता ॥

नाम	रवि	चन्द्र	मंगल	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	राहु	केतु
	माणिक	वेणुपात्र युक्ततंदुल	मूंगा	कालाबै,	शर्करा	चित्रवस्त्र	उडद	गोमेद	वैडूर्य्य
	गेहूं	कर्पूर	गेहूं	सोना	हलद	श्वेतअ०	तिल	घोडा	रत्न
	गोवत्स	मोति	मसूर	कांस्यपा	घोडा	गाय	नील	नीलव०	तिल
	रक्तवस्त्र	श्वेतवस्त्र	ताम्रबैल	मूंगा	पीतअन्न	वज्र	तिल	कंबल	तेल
दान	गूलर	श्वेतबैल	गुड	घृत	पीतव०	रूपा	कुलथी	तिल	कंबल
	सोना	रौप्य	सोना	गारुत्मत	पुष्परा.	सोना	भैंस	तेल	कस्तूरी
	तांबा	रूपा	लालवस्त्र	सर्वपुष्प	नोन	तांबूल	लोहा	लोहा	शस्त्र
	रक्तचंद	घृतकुंभ	कनेरपु.	दासी	सोना	चंदन	कृष्णगौ	का०पू०	मेंढा
	कमल	०	तांबा	हस्तिदंत	०	०	०	०	०
जप	७०००	११०००	१००००	८०००	१९०००	११०००	२३०००	१८०००	७०००

ग्रहपीडानिवारणार्थ ।

देवब्राह्मणवंदनाद्गुरुवचःसम्पादनात्प्रत्यहं साधूनामपिभाषणा च्छ्रुतिरवश्रेयःकथाकारणात् ॥ होमादध्वरदर्शनाच्छुचिमनो-भावाज्जपाद्दानतोनोकुर्वंतिकदाचिदेवपुरुषस्यैवं ग्रहाःपीडनम् ॥

टीका-देव और ब्राह्मणको सादर नमस्कार करे और प्रतिदिन गुरु और साधुओंसे भाषण तथा उत्तम २ कथा श्रवण करे. होम तथा यज्ञके दर्शन करे और शुद्ध मनके भावसे जपदान करे, जो ग्रहोंके निमित्त ऐसे उपाय करें तो पीडा निवृत्त होजाय और शुभफल मिले ॥

जातकर्म ।

जातेपुत्रेपिताकुर्यान्नांदीश्राद्धंविधानतः ॥
जातकर्मततःकुर्यादन्यैरालंभनात्पुरा ॥

टीका-पुत्र उत्पन्न होनेपर पिता तत्काल नांदिश्राद्ध विधिपूर्वककरे तिसपीछे जबतक कोई अन्यजाति बालकको स्पर्श न करें उससे प्रथम जातकर्म करें॥

नामकरणम् ।

पुष्यार्कत्रयमैत्रभेतुमृगभेज्येष्ठाधनिष्ठोत्तरादित्याख्येषुचनामक
र्म शुभदंयोगेप्रशस्तेतिथौ ॥ अह्निद्वादशकेतथान्यदिवसे शस्ते
तथैकादशे गोसिंहालिघटेषुह्यर्कबुधयोर्जीवेशशांकेपिच ॥

टीका-पुष्य हस्त चित्रा स्वाती अनुराधा मृग ज्येष्ठा धनिष्ठा उत्तरात्रय पुनर्वसु ये नक्षत्र शुभ कहिये जन्मसे ११ अथवा १२ दिवस उक्त हैं. और दूसरे मतके अनुसार १६।२०।२२।१००। ये दिवस उक्त हैं. और वृष सिंह कुंभ वृश्चिक ये लग्न शुभहैं और रवि बुध गुरु शुक्र शशांक अर्थात् चंद्रवार शुभहै रिक्ता तिथि और दुष्ट योगादिक नामकरणमें वर्जितहैं ॥

नामकाअवकहडाचक्र ।

चूचेचोलाऽश्विनीप्रोक्ता लीलूलेलो भरण्यथ ॥ आईऊएकृत्ति
कास्याद्ओवाविवूतु रोहिणी ॥ वेवो काकीमृगशिरः कूघङछा-
स्तथार्द्रका॥केकोहाहीपुनर्वसुर्हूहेहोडातुपुष्यभम्॥ डीडूडेडो
तुआश्लेषामामीमूमेमघास्मृता ॥ मोटाटीटूपूर्वफल्गुटेटोपा-
प्युत्तरातथा ॥ पूषणाढाहस्ततारापेपोरारीतुचित्रिका ॥ रूरे-
रोतास्मृतास्वाती तीतूतेतो विशाखिका ॥ नानीनूनेनुराध-

क्षैंज्येष्ठानोयायियूस्मृता ॥ येयोभाभीमूलतारापूर्वाषाढा भु धाफढा ॥ भेभोजाज्युत्तराषाढा जूजेजोखाभिजिद्भवेत् ॥ खी खूखेखोश्रवणभं गागीगूगेधनिष्ठिका ॥ गोसासीसूशतभिष-क्सेसोदादीतुपूर्वभाक्॥दुथाझञथाज्ञेयो देदोचाचीतुरेवती ॥

चू चे चो ला	अश्विनी	हू हे हो डा	पुष्य	रू रे रो ता	स्वाती	जू जे जो खा	अभिजित्
ली लू ले लो	भरणी	डी डू डे डो	आश्लेषा	ती तू ते तो	विशाखा	खी खू खे खो	श्रवण
आ ई उ ए	कृत्तिका	मा मी मू मे	मघा	ना नी नू ने	अनुराधा	गा गी गू गे	धनिष्ठा
ओ वा वी वू	रोहिणी	मो टा टी टू	पूर्वाफा०	नो या यी यू	ज्येष्ठा	गो सा सी सू	शततारका
वे वो का की	मृग	टे टो पा पी	उत्तराफा०	ये यो भा भी	मूल	से सो दा दी	पूर्वाभाद्रपदा
कू घ ग छ	आर्द्रा	पू षा णा ढा	हस्त	बू ध फ डा	पूर्वाषाढा	दु थ झ ञ	उत्तराभाद्रपदा
के को हा ही	पुनर्वसु	पे पो रा री	चित्रा	भे भो जा जी	उत्तराषाढा	दे दो चा ची	रेवती

मंचकारोहण।

शशितुरगधनिष्ठारेवतीपुष्यचित्रा शतभिषगनुराधात्र्युत्तरा

स्वातिहस्ताः ॥ बुधगुरुभृगुवारे सौम्यलग्नेर्भकस्य निगदित मिहपूर्वैर्मंचकारोहणंतु ॥

टीका—मृगशिर अश्विनी धनिष्ठा रेवती पुष्य चित्रा शतभिषा अनुराधा तीनों उत्तरा स्वाती हस्त इन नक्षत्रोंमें और बुध शुक्र गुरु ये वार और तुल वृश्चिक कुंभ इन लग्नोंमें शिशूको पूर्वदिशाको शिर करके प्रथम मंचकारोहरण करावे तो शुभ होय ॥

पालनेकामुहूर्त्त।

आंदोलशयनंपुंसोद्वादशेदिवसेशुभम् ॥
त्रयोदशेतु कन्यायाननक्षत्रविचारणा ॥

टीका-जन्म होने उपरांत पुत्रको बारहवें और कन्याको तेरहवें दिवस पालनेमें शयन करावे और नक्षत्र आदिके विचारकी कुछ आवश्यकता नहीं है.

अथ बृहस्पतीकेमतानुसारदुग्धपानमुहूर्त्त।

एकत्रिंशद्दिनेचैव पयःशंखेनपाययेत् ॥
अन्नप्राशननक्षत्रादिवसोदयराशिषु ॥

टीका—जन्म होनेके पश्चात् ३१ दिन अब अन्नप्राशन नक्षत्र जो आगे कहे जायंगे उनमें शंखमें दूध भरके बालकको पिलावे ॥

ताम्बूलभक्षणम्।

सार्द्धमासद्वयेदद्यात्ताम्बूलं प्रथमंशिशोः ॥ कर्पूरादिकसंमिश्रं विलासायहितायच ॥ मूलेचत्वाष्ट्रकरतिष्यहरींद्रभेषु पौष्णे तथामृगशिरेदितिवासरेषु ॥ अर्केंदुजीवभृगुबोधनवासरेषु तांबूलभक्षणविधिर्मुनिभिःप्रदिष्टः ॥

टीका—जन्मके उपरांत ढाई मासमें कपूर आदि पदार्थ मिश्रित करि तांबूल खवावे और मूल चित्रा हस्त पुष्य श्रवण ज्येष्ठा रेवती मृगशिर पुनर्वसु धनिष्ठा और रवि सोम गुरु शुक्र बुध इन वारोंमें मुनीश्वरोंने तांबूलभक्षण शुभ कहा है ॥

सूर्य्यावलोकन ।

हस्तःपुष्यपुनर्वसूहरियुगं मैत्रत्रयंरोहिणी रेवत्युत्तरफाल्गुनीमृग-
युताषाढोत्तरास्वातिभे ॥ मासौतुर्यतृतीयकौशनिकुजौत्यक्त्वाच
रिक्तातिथिं सिंहादित्रयकुम्भराशिसहितं निष्कासनंशस्यते ॥

टीका—हस्त पुष्य पुनर्वसु श्रवण धनिष्ठा अनुराधा ज्येष्ठा मूल रोहिणी रेवती उत्तराफाल्गुनी मृगशिर उत्तराषाढा स्वाती और चौथा व तीसरा मास शुभ शनि भौम रिक्ता तिथि वर्जनीय है और सिंह कन्या तुल कुंभा ये लग्न उत्तम हैं ऐसे शुभदिन विचारके प्रथम बालकको बाहर निकालकर सूर्यावलोकन करावना उत्तम है ॥

कर्णवेध ।

रोहिण्युत्तरमूलमैत्रमृगभे विष्णुत्रयेर्कत्रयेरेवत्यांचपुनर्वसुद्वययु
गेकर्णस्ववेधःशुभः ॥ मीनेस्त्रीधनुमन्मथेषुचघटेवर्षेचयुग्मेतिथौ
सौम्येचेन्दुगुरौरवौचशयनं त्यक्त्वाचविष्णोर्बुधैः ॥

टीका—रोहिणी तीनों उत्तरा मूल अनुराधा मृगशिर श्रवण धनिष्ठा शततारका हस्त चित्रा शुभ और युग्मतिथि और युग्मवर्ष ये शुभ और चंद्र गुरु रवि ये वार विष्णुशयनको छोडकर पंडितोंने कर्णवेध शुभ कहा है ॥

शिशुको पृथ्वीमें बैठाना ।

पंचमेचतथामासिभूमौतमुपवेशयेत् ॥ तत्रसर्वेग्रहाशस्ता
भौमोप्यत्रविशेषतः ॥ उत्तरात्रितयंसौम्यं पुष्पर्क्षंशक्रदैवतम्॥
प्राजापत्यंचहस्तश्च शतमाश्विनामित्रभम् ॥

टीका-पांचवें मासमें रविवार आदि समस्तवार शुभ दिनमें भौमवार विशेष करके और तीनों उत्तरा मृगशिर पुष्य ज्येष्ठा रोहिणी हस्त अश्विनी अनुराधा ये नक्षत्र शुभ ऐसे दिवसमें शिशुको भूमिपर बैठावना शुभ कहा है ॥

अन्नप्राशन ।

पूर्वार्द्राभरणीभुजंगवरुणं त्यक्त्वाकुजार्कौतथानन्दापर्वचसप्तमी

मपितथा रिक्तामपिद्वादशीम् ॥ षष्ठेमास्यथवान्नभक्षणविधिःस्त्रीणामयुक्पंचमे गोकन्याझषमन्मथे बुधवले पक्षे च योगेशुभे ॥

टीका–तीनों पूर्वा आर्द्रा भरणी आश्लेषा और भौम शनि ये अशुभ वार नंदा पर्व रिक्ता और सप्तमी द्वादशी इन सबको त्यागकर छठे अथवा आठवें महीनेमें लडकेको और कन्याको पांचवे माससे कहाहै और वृष मिथुन मकर कन्या इन लग्नोंका बल पाके शुक्लपक्ष तथा शुभयोगमें बालकको अन्नप्राशन करावे ॥

चौलकर्म।

रेवत्याद्यकरत्रयावितिमृगज्येष्ठासुविष्णुत्रये पुष्येचोत्तरगेरवौगुरुकवीन्दुज्ञेषुपक्षेसिते ॥ गोस्त्रीमन्मथचापकुंभमकरे हित्वाच रिक्तातिथिं षष्ठींपर्वतथाष्टमीमपिसिनीवालींचचूडाशुभा ॥ जन्मतस्तु तृतीयेऽब्दे श्रेष्ठमिच्छंति पंडिताः ॥ पंचमे सप्तमेवापि जन्मतो मध्यमं भवेत् ॥

टीका–रेवती आश्विनी हस्त चित्रा स्वाती पुनर्वसु मृगशिर ज्येष्ठा श्रवण धनिष्ठा शतभिषा पुष्य ये नक्षत्र और उत्तरायण शुक्र गुरु सोम बधवार और शुक्लपक्ष मुंडनमें शुभ हैं और वृष कन्या मिथुन धन मकर कुंभ इन लग्नोंको त्यागके शेष शुभ जानिये और रिक्ता छठ आठें अमावास्यादिक दुष्ट तिथि वर्जित हैं और जन्म होनेसे तीसरे वर्षमें पंडितोंने श्रेष्ठ आर पांचवें सातवें वर्षमें मध्यम कहा है ॥

विद्यारंभका मुहूर्त।

रेवत्यांमृगपंचकेहरियुगे पूर्वासुहस्तत्रये मूलेश्वेअभिजिच्चभानुभृगुजे सौम्येधनुर्जीवयोः ॥ अब्देपंचमकेविहाय निखिलानध्यायषष्ठीयुतान् रिक्तां सौम्यदिने तथैव विबुधैः प्रोक्तोमुहूर्तःशुभः ॥

टीका–रेवती मृगशिर आर्द्रा पुनर्वसु पुष्य आश्लेषा श्रवण धनिष्ठा पूर्वा हस्त चित्रा स्वाती मूल अश्विनी अभिजित् और रवि गुरु शुक्र बुध सोम ये वार और जन्मसे पांचवां वर्ष शुभ कहाहै और अनध्याय षष्ठी

रिक्ता पर्व आदि दुष्ट योगादिक तिथि वर्जनीय हैं उत्तरायण शुक्लपक्ष और शुभ लग्नोंमें प्रथम विद्याभ्यास करावे ॥

यज्ञोपवीतका मुहूर्त।

पूर्वाषाढहरित्रयेश्विमृगभे हस्तत्रयेरेवतीज्येष्ठापुष्यभगेषु चो-
त्तरगते भानौचपक्षेसिते॥गोमीनप्रमदाधनुर्वनचरे शुक्रेर्कजी-
वेतिथौ पंचम्यांदशमीत्रयेव्रतमहश्चैवादिजन्मद्वये ॥

टीका--पूर्वाषाढा श्रवण धनिष्ठा शतभिषा अश्विनी मृगशिर हस्त चित्रा स्वाती रेवती ज्येष्ठा पुष्य पूर्वाफाल्गुनी और उदगयन अर्थात् उत्तरायण शुक्लपक्ष वृष मीन कन्या धन सिंह ये लग्न और शुक्र रविवार सोम ये वार और पंचमी दशमी आदि तीन दिन अर्थात् १०।११।१२ में यज्ञोपवीत करना शुभहै॥

मासादिमुहूर्त।

विप्रं वसंते क्षितिपं निदाघे वैश्यं घनांते व्रतिनं विदध्यात् ॥
माघादिशुक्रांतिकपंचमासाः साधारणा वा सकलद्विजानाम् ॥

टीका--ब्राह्मणोंका वसंतमें, क्षत्रियोंका ग्रीष्ममें, वैश्योंका शिशिर-ऋतुमें यज्ञोपवीत करावे, ऐसे वर्णोंके अनुसार व्रतबंधमें ऋतु कहाहै, माघसे ज्येष्ठ पर्य्यंत ५ मास समस्त द्विजोंको साधारण कहेहैं ॥

वर्षसंख्या।

गर्भाष्टमेष्टमेवाब्दे पंचमेसप्तमेपिवा ॥
द्विजत्वंप्राप्नुयाद्विप्रो वर्षेत्वेकादशेनृपः ॥

टीका--गर्भसे अथवा जन्मसे आठवें अथवा ५। ७ वर्ष ब्राह्मणका और ग्यारहमें क्षत्रियोंका यज्ञोपवीत करना उचितहै ॥

गुरुबलम्।

वर्णाधिपेबलोपेते उपनीतिक्रियाहिता ॥
सर्वेषांचगुरौसूर्ये चन्द्रेचबलशालिनि ॥

टीका--वर्णके अधिपतिअनुसार बल देखिये और सबोंको गुरु सूर्य चंद्रमाका बल चाहिये ॥

त्रयादश्यादिचत्वारि सप्तम्यादितिथित्रयम् ॥
चतुर्थ्येकाकिनीप्रोक्ता अष्टावेवगलग्रहाः ॥

टीका–त्रयोदशीसे प्रतिपदातक चारि तिथि सप्तमी अष्टमी नवमी चतुर्थी ये आठ तिथि गलग्रह वर्जनीय हैं ॥

अथ शूद्रादिकोंकेसंस्कारकामुहूर्त्त।

मूलार्द्राश्रवणाद्विदैववसुभे पुष्येतथाचाश्विभे रेवत्यांमृगरोहिणी दितिकरे मैत्रेतथावारुणे ॥ चित्रास्वातिमथोत्तराभृगुसुते भौमे तथा चांद्रजे शूद्राणांतुबुधैः शुभंहिकथितं संस्कारकर्मोत्तमम् ॥

टीका–मूल आर्द्रा श्रवण विशाखा धनिष्ठा पुष्य अश्विनी रेवती मृगशिर रोहिणी पुनर्वसु हस्त अनुराधा शतभिषा चित्रा स्वाती तीनों उत्तरा ये नक्षत्र और शुक्र भौम बुध ये वार शूद्रादिक संकरअंत्यजातिके संस्कारमें शुभ जानिये ॥

विवाहप्रकरणम्।

तत्रादौदैवज्ञपूजनम् ॥ दैवज्ञंपूजयेदादौ फलतांबूलपूर्वकम्।
निवेदयेत्सुमनसास्वकन्योद्वाहनादिकम् ॥

टीका–प्रथम ज्योतिषीकी यथाशक्ति फल तांबूलपूर्वक पूजा करना तिसके पीछे कन्याका पिता कन्याके विवाहका शुभाशुभ प्रश्न करे ॥

विवाहसमयेप्रश्नमाह।

विषमभांशगतौ शशिभार्गवौ तनुगृहे बलिनौ यदिपश्यतः ॥
रचयतोवरलाभमिमौयदा युगलभांशगतौ युवतिप्रदौ ॥

टीका--जो प्रश्नकालमें चंद्र शुक्र यह विषम राशिमें होय वा अंशमें होय और दोनोंबली होयके लग्नको देखते होंय तो कन्याको पतिप्राप्ति जानना और समराशिमें वा अंशमें चंद्र शुक्र होंय तो वरको स्त्रीप्राप्ति कहना शुभहै॥

प्रष्टुर्विलग्नात्प्रबलःशशांकः षष्ठस्थितो मृत्युग्रहस्थितोवा।
यद्यष्टमाब्दात्परतोविवाहात्करोतिमृत्युंवरकन्ययोश्च ॥

टीका–जो प्रश्न लग्नसे बलवान् चंद्रमा षष्ठ अथवा अष्टम स्थानमें बैठा होय तो विवाहसे अष्टम वर्षमें स्त्री पुरुष दोनोंको अरिष्ट जानना ॥

यद्युदयस्थश्चंद्रस्तस्माद्यदिसप्तमोभवेद्भौमः।
समाष्टकंसजीवतिविवाहकालात्परंपुरुषः॥

टीका–जो प्रश्नलग्नमें चंद्रमा होय और चंद्रमासे सप्तम स्थानमें मंगल होय तो विवाहसे अष्टम वर्षमें पतिको अरिष्ट जानना ॥

स्वनीचगःशत्रुदृष्टः पापः पंचमगोयदा॥
मृतपुत्रांकरोत्येव कुलटांचानसंशयः॥

टीका–जो प्रश्नकालमें पापग्रह अपने नीचस्थानमें होय अथवा शत्रुग्रह देखते होंय अथवा पापग्रह पंचमस्थानमें बैठा होय तो संतानका नाश और स्त्री वेश्या होय ऐसा जानना ॥

भिद्यतियद्युदकुंभः शयनासनपादुकाशुभंगोवा।
प्रश्नसमयेपियस्यास्तस्यावधव्यमादेश्यम्॥

टीका–जो विवाहप्रश्नकालमें अकस्मात् जलकुंभका भंग होय अथवा निद्रानाश; आसनभंग; पादुकाभंग, ऐसा जिस कन्याके विवाहप्रश्नसमयमें होय तो उसको विधवायोग जानना ॥

अज्येष्ठाकन्यकायत्र ज्येष्ठपुत्रोवरोयदि॥
व्यत्ययोवातयोस्तत्र ज्येष्ठोमासः शुभप्रदः॥

टीका–जो कन्या ज्येष्ठ न होय और पुरुष ज्येष्ठ होय ऐसा दोनोंका भेद होय तो ज्येष्ठमासमें विवाह करना शुभ है ॥

वर्षप्रमाणमाह।

षडब्दमध्येनोद्वाह्याकन्यावर्षद्वयंततः॥
सोमोभुंक्तेततस्तद्वद्गंधर्वश्चतथानलः॥

टीका–प्रथम ६ वर्षतक कन्याका विवाह नहीं करना कारण यहहै कि, प्रथम २ वर्ष चंद्रमा भोग करताहै, अनंतर दोवर्ष गंधर्व भोग करतेहैं, अनंतर २ वर्ष अग्निदेव भोग करता है, तदनंतर विवाहको शुद्ध जानना ॥

अष्टवर्षाभवेद्गौरी नववर्षातुरोहिणी ॥ दशवर्षाभवेत्कन्या द्वादशेवृषलीमता ॥ गौरीदानान्नागलोकं वैकुंठंरोहिणींददत् ॥ कन्यादानाद्ब्रह्मलोकं रौरवंतुरजस्वलाम् ॥

टीका—आठ वर्षकी कन्या होय तब उसका नाम गौरी, नव वर्षकी कन्या रोहिणीसंज्ञा, दश वर्षकी होय तो उसका नाम कन्या, जो बारह वर्षकी होय तो उसे शूद्री नाम जानना, इसका फल गौरीदानसे नागलोकप्राप्ति, रोहिणीदानसे वैकुंठप्राप्ति, कन्यादानसे ब्रह्मलोकप्राप्ति, शूद्रीदानसे घोर नरकप्राप्ति होय ॥

विवाहोजन्मतःस्त्रीणां युग्मेऽब्देपुत्रपौत्रदः ॥
अयुग्म श्रीप्रदंपुंसां विपरीते तु मृत्युदः ॥

टीका—स्त्रीका विवाहकाल जन्मसे सम वर्षमें करना तो पुत्रपौत्रप्राप्ति और पुरुषका जन्मसे विषम वर्षमें विवाह होय तो लक्ष्मीप्राप्ति, इससे विपरीत होय तो मृत्युप्राप्ति जानना ॥

कन्याद्वादशवर्षाणि याऽप्रदत्तावसेद्गृहे ॥
ब्रह्महत्यापितुस्तस्याः साकन्यावरयेत्स्वयम् ॥

टीका—कन्या १२ वर्षकी होय और पिताके घरमें रहे तो पिताको ब्रह्महत्या प्राप्त, होय नंतर कन्या अपनी इच्छासे पति करे ऐसा आचार्य कहतेहैं.

मंगलविचार।

लग्नेव्ययेचपाताले यामित्रेचाष्टमेकुजे ॥
पत्नीहंतिस्वभर्तारं भर्ताभार्याविनाशयेत् ॥

टीका—स्त्रीको और पुरुषको मंगल रहताहै तिसका प्रकार १।१२।४।७।८इतने स्थानोंमें मंगल होय तो स्त्री मंगली कहना और मंगलीसे मंगलीको विवाह करना अथवा पुरुषके ग्रह बलवान् होंय तोभी करना ॥

भौमपरिहार।

यामित्रेचयदासौरिर्लग्नेवाहिबुकेथवा ॥
नवमेद्वादशेचैव भौमदोषोनविद्यते ॥

टीका—स्त्रीको अथवा पुरुषको ७।१।४।८।१२। जो इतने स्थानोंमें शनि होय तो मंगलका दोष नहीं जानना ॥

ज्येष्ठविचार ।

द्विज्येष्ठौमध्यमौप्रोक्तावेकज्येष्ठःशुभावहः ॥
ज्येष्ठत्रयंनकुर्वीत विवाहे सर्वसम्मतः ॥

टीका—पुरुष ज्येष्ठ अथवा कन्या ज्येष्ठ होय अथवा ज्येष्ठ मास होय ऐसा दो ज्येष्ठमें करना मध्यम समझतेहैं और एक ज्येष्ठमें करना शुभहै, और पुरुष ज्येष्ठ स्त्री ज्येष्ठ मासमें ज्येष्ठ जो तीनों होय तो विवाह नहीं चाहिये ।

ज्येष्ठायाःकन्यकायाश्च ज्येष्ठपुत्रस्यवैमिथः ॥
विवाहोनैवकर्त्तव्यो यदिस्यान्निधनंतयोः ॥

टीका—प्रथम गर्भमें ज्येष्ठ जो स्त्री होय उसको कहना, जो पुरुष ज्येष्ठ होय और कन्याभी ज्येष्ठ होय तो विवाह नहीं करना यह दुःखदायक होताहै ॥

दशवर्षव्यतिक्रांता कन्याशुद्धिविवर्जिता ॥
तस्यास्तारेन्दुलग्नानां शुद्धौपाणिग्रहोमतः ॥

टीका—दशवर्षके अनंतर कन्या शुद्धिसे रहित होतीहै तो ताराशुद्धि चंद्रशुद्धि लग्नशुद्धि देखके विवाह करना शुभ है ॥

कन्यालक्षणमाह ।

हंसस्वरां मेघवर्णां मधुपिंगललोचनाम् ॥
तादृशींवरयेत्कन्यां गृहस्थःसुखमेधते ॥

टीका—स्त्रीका लक्षण स्त्रीका मीठा हँसके बोलना ऐसा होय और मेघकासा वर्ण होय नेत्रका वर्ण शहतके तुल्य हो अथवा पिंगल कहिये कुछ सफेद कुछ काला होय ऐसी कन्यासे विवाह करे तो गृहस्थ सुख पाताहै ॥

वरलक्षणमाह ।

जातिविद्यावयःशीलमारोग्यंबहुपक्षता ॥
अर्थित्वंवित्तसंपत्तिरष्टावेतेवरेगुणाः ॥

टीका—पुरुषका लक्षण—जातिमें उत्तम होय और विद्यायुक्त वयमें वृद्धित्व होय और स्वभाव अच्छा होय और निरोगी-परिवार बहुत होय स्त्रीकी इच्छा होय, धन संपत्ति होय, ऐसे आठ लक्षणसे युक्त वर होय तो कन्या देना चाहिये ॥

वरदोषमाह।

दूरस्थानामविद्यानां मोक्षधर्मानुवर्तिनाम् ॥
शूराणांनिर्धनानांच न देया कन्यकाबुधैः ॥

टीका—पुरुषके दूर रहनेवालेको कन्या देना नहीं, मूर्खको देना नहीं, मोक्षधर्मयोगाभ्यासादिक करै उसको देना नहीं, दरिद्री असमर्थको देना नहीं, ऐसा पंडितजनोंने कहाहै ॥

अस्तोदय।

प्रागुद्गतः शिशुरहस्त्रितयं सितःस्यात्पश्चाद्दशाहमिहपंचदि-
नानिवृद्धः ॥ प्राक्पक्षमेवगदितोत्र वसिष्ठमुख्यैर्जीवस्तुप-
क्षमपिवृद्धशिशुर्विवर्ज्यः ॥

टीका—पूर्वमें शुक्रका उदय होय तो तीन दिन शिशुत्व और अस्त होय तो वृद्धत्व पंद्रह दिन वर्जित और पश्चिमको उदय होय तो पांच दिन शिशुपन और १० दिन वर्जितहैं और गुरुके उदय अस्तमें १५ दिन वर्जनीयहैं.

अस्त और उदयका लक्षण।

यमशरभुजवासरवज्रिणोदिशिद्विसप्तसितास्तमनंतथा ॥
गगनबाणयमैर्दिशिपश्चिमेनवदिनास्तमनंतु भृगोर्बुधैः ॥

टीका—२५२ दिन शुक्रका अस्त पूर्वदिशामें होताहै, और उसका उदय ७२ वें दिवस पश्चिममें होताहै, और २५० दिवस पश्चिममें अस्त होताहै तिसका उदय ५९ वें दिन पूर्वमें होताहै यह पंडितोंने कहाहै ॥

अस्तमेंवर्जनीयकर्म।

वापीकूपतडागयज्ञगमनं क्षौरं प्रतिष्ठाव्रतं विद्यामन्दिरकर्णवेधन-

महादानं गुरोस्सेवनम् ॥ तीर्थस्नानविवाहकाम्यहवनं मंत्रोपदेशं शुभं दूरेणैववजिजीविषुः परिहरेदस्ते गुरौ भार्गवे ॥

टीका—बावडी कूप तडाग अर्थात् तालाब यज्ञ और यात्रा करना चौल अर्थात् मुण्डन देवप्रतिष्ठा यज्ञोपवीत विद्यारंभ नूतन गृहप्रवेश बालकका कर्णवेध महादान गुरुसेवा तीर्थस्नान विवाह उत्तम कर्म मंत्रोपदेश ये कर्म जीवनेकी इच्छा रखनेवाला पुरुष गुरु शुक्रके अस्तमें दूरही वर्जित करे ॥

विवाहेवर्जनीयम् ।

नाषाढप्रभृतिचतुष्टये विवाहो नोपौषेनचमधुसंज्ञकेविधेयः ॥ नैवास्तंगतवति भार्गवेचजीवेवृद्धत्वेनखलुतयोर्नबालभावे ॥ गीर्वाणमंत्रिणिमृगेंद्रमधिष्ठितेनमासेधिके त्रिदिनसंस्पृशिनामभेच ॥

टीका—आषाढ आदिलेके ४ मास और पौष चैत्र मास और गुरु शुक्रका अस्त और इन दोनोंका वृद्धत्व और बालत्व और सिंहका बृहस्पति, अधिक मास तथा क्षयमास ये सब विवाहमें वर्जितहैं ॥

मूलादिजन्मनक्षत्रकादोष ।

मूलजाचगुणं हंति व्यालजाकुलटांगना ॥
विशाखजादेवरघ्नीज्येष्ठाजाज्येष्ठनाशिका ॥

टीका—मूल नक्षत्रमें कन्याका जन्म होय तो गुणोंका नाश करे, आश्लेषामें व्यभिचारिणी, विशाखामें देवरका मृत्युकारक, और ज्येष्ठामें ज्येष्ठ बंधुको मृत्युदायक होतीहै ॥

जन्मनक्षत्रादिवर्ज्यम् ।

जन्मर्क्षेजन्मदिवसेजन्ममासे शुभंत्यजेत् ॥ ज्येष्ठेमासाद्यगर्भस्यशुभ्रवस्त्रंस्त्रियायथा ॥ अज्येष्ठाकन्यकायत्रज्येष्ठपुत्रोवरोयदि ॥ व्यत्ययोवातयोस्तत्रज्येष्ठोमासःशुभप्रदः ॥

टीका—जन्मके नक्षत्र दिवस और मासमें बालकोंका शुभ कर्म वर्जित है जैसे स्त्रियोंको श्वेतवस्त्र धारण करना और जो कन्या कनिष्ठ होय तथा वर ज्येष्ठ होय अथवा इससे विपरीत होय तो ज्येष्ठ मासमें विवाह शुभहै ॥

अथ वर्षसारणीयम् ॥

वर्ष	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
वार	१	२	३	५	६	७	१	३	४	५	६	१	२	३	३	६
घटी	१५	३१	४६	२	१७	३३	४८	४	१९	३५	५०	८	२१	३७	५२	८
पल	३१	३	३४	६	३७	९	४०	१२	४३	१३	४६	१८	४९	२१	५२	२४
ऽक्ष	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	१	३०	०	३०	०	३०	०
तिथि	११	२	३	१४	२५	६	१७	२८	९	२७	१	१२	२३	३	१५	२७
नक्षत्र	८	१८	१	११	२१	४	१४	२४	७	२०	३	१०	२०	४	१३	२३
वर्ष	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२
वार	०	१	२	४	५	६	०	२	३	४	५	०	१	२	४	५
घटी	२३	२१	५४	१०	२६	४१	५७	१२	२८	४६	५९	१४	३०	४५	१६	१६
पल	५५	२७	५८	३०	१	३३	४	३६	७	३९	१०	४२	१३	४५	१६	४८
ऽक्ष	३०	०	३	०	३०	०	३०	०	३०	०	३	०	३०	०	३०	०
तिथि	८	१९	०	११	२२	३	१४	२५	६	१७	२८	९	२०	१	१३	२४ २१
नक्षत्र	६	१६	२३	९	२९	२	२२	२२	५	१५	२५	८	१८	११	१०	३
वर्ष	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८
वार	६	०	२	३	४	५	०	१	२	३	५	६	०	१	३	४
घटी	३२	४७	३	१८	३४	४९	५	२१	३६	५२	७	२३	३८	५४	९	२५
पल	१९	५१	२२	५४	२५	५७	२८	०	३७	३	३४	६	३७	९	४०	१२
विपल	३०	०	३०	०	३०	०	३०	३	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०
नक्षत्र	५	१६	२७	८	१९	०	११	२२	३	१५	२५	६	१७	२९	१०	२१
लग्न	४	१४	२४	७	१७	१०	१०	२०	३	१३	२३	०	१६	२६	९	९
अंश	६	९	३	१३	६	२	०	४	७	१०	१	४	७	१०	१	४
वर्ष	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४
वार	५	६	१	२	४	४	६	०	१	३	४	५	६	१	२	३
घटी	२४	५६	११	२७	४२	५८	१३	२९	४४	०	१५	५१	४७	२	२८	३३
पल	४३	१५	४६	१८	४९	२१	५२	२४	५५	३७	५८	३०	१	३३	४	३६
विपल	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०
नक्षत्र	२	१३	२४	५	१६	२७	८	२९	१	११	२२	४	१५	३६	७	१८
लग्न	२	१२	२२	५	१५	२५	२	१८	०	११	२१	४	४	१४	७	१७
अंश	७	११	२	५	०	११	१२	५	८	११	२	६	९	०	०	६
वर्ष	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०
वार	४	६	०	१	२	४	५	६	०	२	३	४	५	०	१	२
घटी	४९	४	२०	३५	५१	६	२२	३७	५३	८	२४	३९	५५	१०	२६	४२
पल	७	३९	१०	४२	५३	४५	१६	४८	१९	५१	२२	५४	२५	५७	२८	५
विपल	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०
नक्षत्र	३९	१०	३१	२	१३	२४	५	१६	२७	९	२०	१	१२	२३	४	१५
लग्न	०	१०	२०	३	१३	२३	६	१६	२६	९	१९	२	१२	२२	५	२५
अंश	९	२	३	६	१०	१	४	५	१०	०	४	७	१०	१	५	८

वर्षप्रमाण ।

जन्मतोगर्भाधानाद्वा पंचमाब्दात्परंशुभम् ॥
कुमारीवरणंदानं मेखलाबंधनंतथा ॥

टीका-जन्म होनेसे अथवा गर्भधारणसे पंचम वर्ष उपरांत कन्याका वरना अथवा दान और व्रतबंध उत्तम जानिये ॥

गुरुचंद्रबल ।

स्त्रीणांगुरुबलंश्रेष्ठं पुरुषाणांरवेर्बलम् ॥
तयोश्चन्द्रबलं श्रेष्ठमिति गर्गेणभाषितम् ॥

टीका-स्त्रियोंको गुरुका बल और पुरुषोंको रविका और दोनोंको चंद्रमाका बल गर्गमुनिने श्रेष्ठ कहाहै ॥ १ ॥

गुरुकाबल ।

नष्टात्मजाधनवती विधवाकुशीलापुत्रान्विता हतधवा सुभगा विपुत्रा ॥ स्वामिप्रियाविगतपुत्रधवाधनाढ्या वंध्याभवेत् सुरगुरौक्रमशोभिजन्म ॥

टीका-जो कन्याके जन्मस्थानमें बृहस्पति होय तो विवाहके अनंतर बालकोंकी मृत्यु होय, द्वितीयमें धनवती, तृतीयमें विधवा, चतुर्थमें व्यभिचारिणी; पंचममें पुत्रवती; षष्ठमें पतिनाश, सप्तममें सौभाग्यवती, अष्टममें पुत्रहीन, नवममें पतिप्रिया, दशममें बालकनाश और एकादशमें पति धनाढ्य, द्वादशमें बांझ, ऐसे क्रमसे फल जानिये ॥

गुरुअनुकूलकरनेकाविचार ।

जन्मत्रिदशमारिस्थः पूजयाशुभदोगुरुः ॥
विवाहेच चतुर्थाष्टद्वादशस्थोमृतिप्रदः ॥

टीका-जन्मस्थ तृतीय षष्ठ और दशमस्थानी गुरु नेष्टहै परंतु पूजा करनेसे शुभ फलदायक होताहै और चौथा अष्टम द्वादशस्थ मृत्यु करताहै ये विचार विवाहमें देखना उचित है ॥

अष्टमैत्रीज्ञानम् ।

वर्णोवश्यंतथातारा योनिर्ग्रहगणौतथा ॥

भकूटंनाडिमैत्रीचइत्येताश्चात्रमैत्रिकाः ॥

टीका—वर्ण वश्य तारा योनि ग्रह गण भकूट नाडी और मैत्री आदि आठनको शुद्ध विवाहमें विचार लेना योग्य है ॥

वर्गादिकोंका ज्ञान।

मीनालिकर्कटाविप्रानृपाः सिंहाजधन्विनः ॥ कन्यानक्रवृषा वैश्याशूद्रायुग्मतुलाघटाः ॥ वश्योंका ॥ द्वंद्वचापघटकन्य-कातुलामानवाअजवृषौचतुष्पदौ ॥ कर्कमीनमकराजलोद्भ-वाः केसरीवनचरालिकीटका ॥

वश्यावश्यज्ञानमाह।

हित्वामृगेंद्रनरराशिगते च वश्याः सर्वे तथैषां जलजाश्चभक्ष्याः ॥
सर्वेपिसिंहस्यवशोविनालिं ज्ञेयं नराणांव्यवहारतोऽन्यत् ॥

इन तीनों श्लोकोंकी टीका चक्रसे यथाक्रमसे समझ लेना।

ताराबलम्।

कन्यर्क्षाद्वरभंयावत्कन्याभंवरभादपि ॥
गणयेन्नवभिः शेषेत्रिष्वद्रिभमसत्स्मृतम् ॥

टीका—वधूनक्षत्रसे वरनक्षत्रतक जो नक्षत्र संख्यामें होंय तामें नवके अंकका भाग देय जो शेष तीन आवें तो अथवा पाँच—सात रहैं तो अ-शुभ और सब शुभ होतेहैं-ऐसेही वरनक्षत्रसे वधूनक्षत्रतक गिनके पूर्ववत् प्रमाण लिखे अनुसार जानना ॥

योनि।

अश्वोगजश्छागसर्पौसर्पश्वानबिडालकाः ॥ मेषोबिडालकश्चै वमूषकोमूषकश्चगौः ॥ महिषीचततोव्याघ्रोमहिषोव्याघ्रकं क्रमात् ॥ मृगोमृगस्तथाश्वाचकपिर्नकुलएवच ॥ नकुलोवा-नरस्सिंहस्तुरगोमृगराट्पशुः ॥ अघोरेणक्रमेणैव अश्विन्या-दिभयोनयः ॥ वैरयोनि ॥ गोव्याघ्रंगजासिंहमश्वमाहिषं श्वेणंच बभ्रूरगं वैरं वानरमेषयोश्च सुमहत्तद्वद्बिडालोन्दुरु ॥ लोकानां

व्यवहारतोन्यदपितज्ज्ञात्वाप्रयत्नादिदंदंपत्योर्नृपभृत्ययोरपि सदावर्ज्यंशुभस्यार्थिभिः॥ राश्यधिप॥ मेषवृश्चिकयोर्भौमः शुक्रोवृषतुलाधिपः॥ कन्यामिथुनयोः सौम्योगुरुस्तुधनमीनयोः॥ शनिर्नक्रस्यकुंभस्यकर्कस्यैवतुचंद्रमाः॥ सिंहस्याधिपतिः सूर्यःकथितोगणकैःक्रमात्॥ गण॥ अनुराधामृगोश्विस्तुश्रवणोदितिपुष्यके॥ स्वातीहस्तोरेवती च नवदेवगणाःस्मृताः॥ पूर्वात्रयंरोहिणी च उत्तरात्रयमेवच॥ आर्द्रा तुभरणीचैवनवैते मानुषागणाः॥आश्लेषाशतभिष्मूलविशाखाः कृत्तिकामघा॥ चित्राज्येष्ठाधनिष्ठाचनवैतेराक्षसागणाः॥

अंत्यनाडी।

कृत्तिकारोहिणी स्वाती मघाश्लेषाचरेवती॥
श्रवणश्चोत्तराषाढा विशाखा त्वंत्यनाडिका॥

मध्यनाडी।

पूर्वाफाल्गुनिका चित्रा धनिष्ठाभरणीमृगाः॥
पूर्वाषाढानुराधाच पुष्योहिर्बुध्न्यमेवच॥

आद्यनाडी।

पूर्वाभाद्रपदामूलं ज्येष्ठाहस्तःपुनर्वसुः॥ अश्विन्यार्द्राशताभिकृचोत्तरात्वेकनाडिका॥ अश्विनीभरणी कृत्तिकापादंमेषः॥ कृत्तिकात्रयंरोहिणी मृगशिरार्द्धंवृषभः॥ मृगशिरार्द्धमार्द्रापुनर्वसुत्रयं मिथुनः॥ पुनर्वसोःपादंपुष्य आश्लेषांतंकर्कटकः॥ मघापूर्वा उत्तरापादं सिंहः॥ उत्तरात्रयं हस्तचित्रार्द्धं कन्या॥ चित्रार्द्धंस्वातीविशाखात्रयस्तुला॥ विशाखा पादअनुराधा ज्येष्ठांतं वृश्चिकः॥मूलपूर्वाषाढा उत्तराषाढापादं धनुः॥ उत्तराषाढात्रयं श्रवण धनिष्ठार्धं मकरः॥ धनिष्ठार्द्धं शततारका पूर्वाभाद्रपदत्रयः कुंभः॥ पूर्वाभाद्रपदापाद उत्तराभाद्रपदा रेवत्यंतंमीनः॥

टीका–सवा दो नक्षत्र एक राशि भोगतेहैं इस प्रमाणसे द्वादश राशिके भोगका क्रम और अंत्य–मध्य–आदिनाडीका क्रम चक्रसे प्रतीत होगा ॥

राशिअनुसार घटितमान

राशि	वर्ण	वश्य	स्वामी
मेष	क्षत्रिय	चतुष्पद	भौम
वृषभ	वैश्य	चतुष्पद	शुक्र
मिथुन	शूद्र	मानव	बुध
कर्क	विप्र	जलचर	चंद्र
सिंह	क्षत्रिय	वनचर	रवि
कन्या	वैश्य	मानव	बुध
तूल	शूद्र	मानव	शुक्र
वृश्चिक	विप्र	कीटक	भौम
धन	क्षत्रिय	मानव	गुरु
मकर	वैश्य	जलचर	शनि
कुंभ	शूद्र	मानव	शनि
मीन	ब्राह्मण	जलचर	गुरु

नक्षत्रअनुसार घटितमान

नक्षत्र	योनि	वैरयोनि	गणः	नाडी
अश्विनी	अश्व	भैंस	देव	आद्य
भरणी	गज	सिंह	मनुष्य	मध्य
कृत्तिका	मेंढा	वानर	राक्षस	अंत्य
रोहिणी	सर्प	नौला	मनुष्य	अंत्य
मृग	सर्प	नौला	देव	मध्य
आर्द्रा	श्वान	हरिण	मनुष्य	आद्य
पुनर्वसु	मार्जार	मूसा	देव	आद्य
पुष्य	मेंढा	वानर	देव	मध्य
आश्लेषा	मार्जार	मूसा	राक्षस	अंत्य
मघा	मूसा	मार्जार	राक्षस	अंत्य
पूर्वा	मूसा	मार्जार	मनुष्य	मध्य
उत्तरा	गौ	व्याघ्र	मनुष्य	आद्य
हस्त	भैंस	अश्व	देव	आद्य
चित्रा	व्याघ्र	गाय	राक्षस	मध्य
स्वाती	भैंस	अश्व	देव	अंत्य
विशाखा	व्याघ्र	गाय	राक्षस	अंत्य
अनुराधा	हरण	श्वान	देव	मध्य
ज्येष्ठा	मृग	श्वान	राक्षस	आद्य
मूल	श्वान	हरिण	राक्षस	आद्य
पूर्वाषाढा	वानर	मेंढा	मनुष्य	मध्य
उत्तराषा	मुंगस	सर्प	मनुष्य	अंत्य
अभिजित्	नकुल	सर्प	मनुष्य	अंत्य
श्रवण	वानर	मेंढा	देव	अंत्य
धनिष्ठा	सिंह	गज	राक्षस	मध्य
शततारका	अश्व	भैंस	राक्षस	आद्य
पूर्वाभाद्रप	सिंह	सिंह	मनुष्य	आद्य
उत्त.भाद्र	पशु	व्याघ्र	मनुष्य	मध्य
रेवती	गज	सिंह	देव	अंत्य

नवपंचक।

मीनालिभ्यांयुतेकीटे कुंभेमिथुनसंयुते ॥
मकरेकन्यकायुक्ते नकुर्य्यान्नवपंचके ॥

टीका--मीनसे नवके अंतरपर वृश्चिक राशि है और वृश्चिकसे मीन पाँचमी, इसी प्रकार कर्क मीनका और वृश्चिकका कुंभ मिथुन मकर कन्या इन दो २ राशियोंके नवपंचक होतेहैं वे वर्जितहैं ॥

मृत्युषडष्टक।

मेषकन्यकयोरेव तुलामीनकयोस्तथा ॥ युग्माल्योस्तुबुधैर्ज्ञेयो मृत्युर्वैनक्रसिंहयोः ॥ कुंभकर्कटयोश्चैव वृषकोदंडयोस्तथा ॥

टीका—मेष और कन्या ये परस्पर छठे और आठमें होंय इसी रीतिसे तुला और मीन मिथुन वृश्चिक मकर, सिंह कुंभ, कर्क वृषभ, इन दो दो राशियोंको मृत्युषडष्टक कहाता है सो वर्जित है ॥

प्रीतिषडष्टक।

सिंहोमीनयुतश्चैव तुलावृषयुतातथा ॥ धनुःकर्कयुतंचैव कुंभ कन्यकयोस्तथा ॥ नक्रस्यमिथुनेप्रीतिरजाल्योःप्रीतिरुत्तमा

टीका—सिंह मीन, तुला वष, कुंभ कन्या, मकर मिथुन, मेष वृश्चिक, धनु कर्क, इन दोदो राशियोंका प्रीतिषडष्टक होताहै सो शुभहै ॥

द्विर्द्वादश।

मेषझषौवृषमिथुनौ कर्कहरीतुलकन्यके ॥
अलिधनुषीमकरकुंभावेतौ द्विर्द्वादशेराशी ॥

टीका—मेष, मीन, वृष, मिथुन, कर्क, सिंह, तुल, कन्या, वृश्चिक, धनु, मकर कुंभ, ये दो २ राशि द्विर्द्वादशहैं ॥

चतुर्थदशमतृतीयएकादशउभयसप्तम।

चतुर्थदशमश्चैव तृतीयैकादशःशुभः॥
उभयः सप्तमः साम्यमेकर्क्षशुभमुच्यते ॥

टीका—वधू और वरकी परस्पर राशि चतुर्थ दशम अथवा तृतीय एकादश होयतो शुभ और दोनों सतम सम होय अथवा एकनक्षत्र होयतो शुभ जानिये

वश्यावश्ययोजना।

सिंहंविनानृणांसर्वेवश्या भक्ष्याश्चतोयजाः ॥
सिंहस्यवश्यास्त्यक्त्वालिं सर्वेणव्यवहारिकः ॥

टीका—सिंहके विना समस्त चतुष्पद मनुष्योंके वशमें हैं और जलजंतु भक्ष्य हैं और वृश्चिकको छोडके सिंहके सब वश होते हैं, शेष राशियोंमें भक्ष्याभक्ष्यको वर्जित करि वश्यावश्य व्यवहारसे जानिये ॥

ग्रहोंकाशत्रुत्वसमत्वमित्रत्व।

शत्रूमंदसितौ समश्चशशिजो मित्राणिशेषारवेस्तीक्ष्णांशुर्हिमरश्मिजश्चसुहृदौशेषाः समाःशीतगोः ॥ जीवेंदूष्णकराःकुजस्यसुहृदोज्ञोरिः सितार्कीसमौमित्रेसूर्यसितौ बुधस्यहिमगुः शत्रुः समाश्चापरे ॥ गुरोःसौम्यसितावरी रविसुतोमध्योपरेत्वन्यथासौम्यार्कीसुहृदौ समौकुजगुरूशुक्रस्यशेषावरी ॥ शुक्रज्ञौसुहृदौसमः सुरगुरुः सौरस्यतत्वन्येरवेर्ये प्रोक्ताः सुहृदस्त्रिकोणभवनात्तेमीमयाकीर्तिताः ॥

नाम	रवि	चन्द्र	भौम	बुध	गुरु	शुक्र	शनि
शत्रु	शनि शुक्र	०	बुध	चन्द्र	बुध शुक्र	सूर्य चन्द्र	रवि चंद्र भौम
सम	बुध	शुक्र गुरु भौम श.	शुक्र शनि	भौम गुरु शनि	शनि	गुरु मंगल	गुरु
मित्र	चंद्र गुरु मंगल	रवि बुध	चंद्र गुरु सूर्य	सूर्य शुक्र	सूर्य चंद्र मंगल	बुध शनि	बुध शुक्र

मार्तंडमतसेगुणोंकामिलाना।

वर्णकेगुण

दोनोका एक वर्ण अथवा वरका उच्च होय तौ शुभ।

वश्यकागुण

वैरभक्ष्येगुणाभावाद्वयोः सौम्येगुण द्वयं॥ वश्यवैरेगुणश्चैको वशभक्ष्ये गुणार्द्धकम्॥ १॥

टी० शत्रु और भक्ष्यमें गुण शून्य० एकजातिमें गुण २ वश्य और वैरमेंगुण १ वश्य और भक्ष्यमें गुणअर्द्ध॥ १॥

		वरोंकावर्ण			
		ब्रा०	क्ष०	वैश्य	शूद्र
वधूकावर्ण	ब्राह्मण	१	०	०	०
	क्षत्रिय	१	१	०	०
	वैश्य	१	१	१	०
	शूद्र	१	१	१	१

चतुष्पद	२	॥	१	०	२
मानव	॥	२	०	०	०
जलचर	१	०	२	२	२
वनचर	०	०	२	२	०
कीटक	१	०	१	०	२

ताराकेगुण।

एकतोलभ्यते ताराशुभा चैवाशुभान्यतः॥
तदासार्द्धोगुणश्चैकस्ताराशुद्धौमिथस्त्रयः॥
उभयोर्नशुभातारातदा शून्यंसमादिशेत्॥

टीका--एककी शुभ और एककी अशुभ तारा होय तो गुणडेढ १॥ और दोनोंकी एकतारा अथवा शुभतारा होय तो गुण ३ और जो दोनोंकी अशुभ होय तो गुण शून्य जानिये॥

तारा	१	२	३	४	५	६	७	८	९
१	३	३	१॥	३	१॥	३	१॥	३	३
२	३	३	१॥	३	१॥	३	१॥	३	३
३	१॥	१॥	०	१॥	०	१॥	०	१॥	१॥
४	३	३	१॥	३	१॥	३	१॥	३	३
५	१॥	१॥	०	१॥	०	१॥	०	१॥	१॥
६	३	३	१॥	३	१॥	३	१॥	३	३
७	१॥	१॥	०	१॥	०	१॥	०	१॥	१॥
८	३	३	१॥	३	१॥	३	१॥	३	३
९	३	३	१॥	३	१॥	३	१॥	३	३

योगिनीके गुण—महावैरेच वैरेच स्वस्वभावेयथाक्रमात् ॥
मैत्र्ये चैवातिमैत्र्ये च खेन्दुद्वित्रिचतुर्गुणाः ॥

टीका—महावैरका गुण शून्य० दोनोंकी शत्रुताका गुण १ स्वभावके गुण २ दोनोंकी मित्रताका गुण ३ अतिमित्रताके गुण ४ जानिये ॥

	अ.	ग.	मे.	स.	श्वा.	मा.	मू.	गौ.	म.	व्या	ह.	वा.	न.	सिं
अश्वि	४	२	२	३	२	२	२	१	०	१	३	३	२	१
गज	२	४	३	३	२	२	२	२	३	१	२	३	२	०
मेष	२	३	४	२	१	२	१	३	३	१	२	०	३	१
सर्प	३	३	२	४	२	१	१	१	१	२	२	२	०	२
श्वान	२	२	१	२	४	२	१	२	२	१	०	२	१	१
मार्जार	२	२	२	२	२	४	०	२	२	१	३	३	२	२
मूषक	२	२	१	१	१	०	४	२	२	२	२	२	२	१
गाय	१	२	३	२	२	२	२	४	३	०	३	२	२	१
महिषी	०	३	३	२	२	२	२	३	४	१	२	२	२	३
व्याघ्र	१	२	१	१	१	१	२	०	१	४	१	१	२	२
हरिण	३	२	२	२	२	३	२	३	२	१	४	२	२	२
वानर	३	३	०	२	२	३	२	२	२	१	२	४	३	२
नकुल	२	३	३	०	०	२	१	२	२	२	२	३	४	२
सिंह	१	०	१	२	२	१	१	१	३	२	२	२	२	४

ग्रहोंके गुण ।

दोनोंका स्वामी १ और मैत्रीके गुण ५ समशत्रुत्व गुण ०॥० सम शत्रुत्व मित्रत्व गुण४ शत्रुत्व मित्रत्व गुण १ समत्व गुण २ शत्रुत्व गुण ०॥०इस प्रकार जानिये ॥

गणोंके गुण ।

दोनोंका गण१होय तिसके गुण ६ वर देवगण और वधू मनुष्यगण तिसके गुण ६ इससे विपरीत होय तो ५ वर राक्षस गण और वधू देवगण तिसका गुण १ अन्यथा शून्य जानिये॥

कन्याकेगुण	वरके गुण						
	र	चं	मं	बु	गु	शु	श
र	५	५	५	३	५	०	०
चं	५	५	४	१	४	॥	॥
मं	५	४	५	॥	५	३	॥
बु	३	१	॥	५	॥	५	४
बृ	५	४	५	॥	५	॥	३
शु	५	॥	३	५	॥	५	५
श	०	॥	॥	४	३	५	५

कन्याकेगुण	वरके गुण		
	देव	मनुष्य	राक्षस
देव	६	५	१
मनुष्य	६	६	०
राक्षस	१	०	६

नाडीकेगुण ८

भिन्ननाडीकेगुण८एकनाडीकेगुण.

कन्याकेगुण	वरके गुण		
	आदि	मध्य	अंत्य
आदि	०	८	८
मध्य	८	०	८
अंत्य	८	८	०

सत्कूटकेगुण ।

टीका—राशि एक भिन्नचरण वा भिन्न नक्षत्र इनके गुण७तृतीय एकादश इनके भिन्नराशि नक्षत्र एक इनके गुण५ प्रीतिषडष्टक अथवा द्विर्द्वादश वा नव पंचम इनमें वरदूरत्व योनि शत्रुता होनेपरभी भकूटके गुण६होतेहैं॥

असत्कूटकेलक्षण ।

वर योनि मैत्र व स्त्रीदूरत्व होय तो षडष्टक द्विर्दादशक नवपंचमादि दुष्ट कूटोंके गुण ४ जानिये ॥

योनि मैत्र व स्त्री दूरत्व इनमेंसे एक होय तो दुष्टकूटका एक गुण जानिये और एक नक्षत्र वा एक चरण ॥

	मेष	वृष	मि.	क.	सिं.	क.	तु.	वृ.	ध.	म.	कुं.	मी.
मेष	७	०	७	७	०	०	७	०	०	७	७	०
वृष	७	७	०	७	७	०	०	७	०	०	७	७
मिथुन	०	७	७	०	७	७	०	०	७	०	७	७
कर्क	७	०	७	७	०	७	७	०	०	७	०	०
सिंह	०	७	०	७	७	०	७	७	०	०	७	०
कन्या	०	०	७	०	७	७	०	७	७	०	०	७
तुला	७	०	०	७	०	७	७	०	७	७	०	०
वृश्चिक	०	७	०	०	७	०	७	७	०	७	७	०
धन	०	०	७	०	०	७	०	७	७	०	७	७
मकर	७	०	०	७	०	०	७	०	७	७	०	७
कुंभ	७	७	०	०	७	०	०	७	०	७	७	०
मीन	०	७	७	०	०	७	०	०	७	०	७	७

इस प्रकार गुणोंका मिलना १८ गुण अधिक शुभ, शून्य अशुभ ॥

वर्णके फल।

यास्याद्वर्णाधिकाकन्या भर्त्तातस्या नजीवति ॥
यदिजीवतिभर्त्ता तु ज्येष्ठपुत्रोविनश्यति ॥

टीका–कन्याका वर्ण वरसे श्रेष्ठ होय तो उसका पति अथवा ज्येष्ठ पुत्र का नाशहोय ॥

वैरयोनिकाफल।

जैसे अश्व और भैंसकी वैरयोनिहै इसी प्रकार वधू और वरकी वैरयोनि विचारनी चाहिये और राजा सेवक इत्यादिभी विचारिये इसमें शुभकी इच्छा वर्जितहै ॥

गणोंकेफल ।

स्वगणेचोत्तमाप्रीतिर्मध्यमानरदेवयोः ॥
कलहो देवदैत्यानां मृत्युर्मानवरक्षसाम् ॥

टीका-दोनोंका एक गण होय तो उत्तम प्रीति मनुष्य और देवमें मध्यम, देव दैत्यमें कलह, मनुष्य राक्षस गण मृत्यु देताहै ॥

कूटफल ।

षष्टष्टकेऽपमृत्युःपंचमनवमेऽनपत्यताज्ञेया ॥
द्विर्द्वादशे निधनताशेषेषु मध्यमताज्ञेया ॥

टीका-दोनोंका षडष्टक मृत्युकारक और नवपंचम अनपत्यकारक और द्विर्द्वादश निर्द्धनताकारक शेष मध्यम जानिये ॥

नाडीफल ।

अग्रनाडीव्यधेभर्त्तामध्यनाडीव्यधेद्वयम् ॥
पृष्ठनाडीव्यधेकन्याम्रियते नात्रसंशयः ॥

टीका-दोनोंकी अग्रनाडी होय तो भर्त्ताको बुरा मध्यनाडी दोनोंको अशुभ और अंत्यनाडी कन्याको मृत्युदायक होतीहै ॥

मध्यनाडी ।

जठरेनिर्द्धनत्वं च गर्भेमरणमेवच ॥
पृष्ठेदौर्भाग्यमाप्नोति तस्मात्तांपरिवर्जयेत् ॥

टीका-दोनोंकी मध्यनाडी निर्धनताका कारण और गर्भनाश और अंत्यनाडी दुर्भागकारक जाननी चाहिये ॥

ज्योतिःप्रकाशेपार्श्वनाडी ।

निधनंमध्यनाड्यां तु दंपत्योर्नैव पार्श्वयोः ॥
करग्रहेपृष्ठनाड्यो न निंद्येइतितद्वचः ॥

टीका-दोनोंकी मध्यनाडी मृत्युप्रद तैसेही पार्श्वनाडी, परंतु विवाहमें पार्श्वनाडी निंदित नहीं, अन्य मतमें क्षत्रियादिकोंको कहीहै ॥

असत्कूटविचार ।

स्त्री नक्षत्रसे वरनक्षत्र निकट होय तो अशुभ और वरनक्षत्रसे स्त्रीनक्षत्र

दूर होय तो शुभ जो नक्षत्र एक अथवा स्वामी एक होय तो शुभ जानिये.

राजमार्तंडमतसेदुष्टकूटोंकादान।

षडष्टकेगोमिथुनंप्रदद्यात्कांस्यं सरूप्यंनवपंचमे च ॥
नाड्यांसुधेन्वन्नसुवर्णवस्त्रं द्विर्द्वादशेब्राह्मणतर्पणं च ॥

टीका--अति आवश्यक विवाहमें वधू और वरके दुष्ट कूटादिकोंके दान षडष्टकमें दो गौ, नवपंचममें रूपा सहित कांसेका पात्र, एकनाडीमें गौ, और द्विर्द्वादशमें अन्न सुवर्ण वस्त्र तथा ब्राह्मणोंका तर्पण- इत्यादि करनेसे दुष्ट कूटादिक दोष दूर होतेहैं ॥

फक्किका—यस्यवर्णस्ययोनिज्ञानं नोक्तंतस्यजात-
काऽवलोकनप्रकारो वास्तुप्रकरणेउक्तः॥

टीका—जिस वर्णकी योनिका जानना उक्त नहींहै तिसके जातक देखनेका प्रकार वास्तुप्रकरणमें कहाहै ॥

विवाहकेउक्तनक्षत्र।

मूलमैत्रकरस्वातीमघापौष्णध्रुवेंदवैः ॥
एतैर्निर्दोषभैः स्त्रीणांविवाहः शुभदःस्मृतः ॥

टीका—मूल अनुराधा हस्त स्वाती मघा रेवती रोहिणी तीनों उत्तरा मृगशिर ये नक्षत्र स्त्रियोंके विवाहमें निर्दोष और शुभहैं ॥

एकविंशतिमहादोषः।

पंचांगशुद्धिरहितोदोषस्त्वाद्यः प्रकीर्त्तितः ॥ उदयास्तशुद्धिरहितोद्वितीयः सूर्यसंक्रमः ॥ तृतीयः पापषड्वर्गोभृगुः षष्ठः कुजोष्टमः ॥ गंडांतंकर्तरीरिःफषडष्टेंदुश्चसंग्रहः ॥ दंपत्योरष्टमं लग्नंराशौविषघटीतथा ॥ दुर्मुहूर्तोवारदोषः खार्जूरीकंसमांघ्रिगम् ॥ ग्रहणोत्पातभंक्रूरविद्धर्क्षंक्रूरसंयुतम् ॥कुनवांशोमहापातोवैधृतिश्चैकविंशतिः ॥

टीका—प्रथम पंचांग शुद्धि रहित दोष१ उदयास्तशुद्धिरहित २संक्रांति दिवस ३ पापग्रहका वर्ग ४ लग्नसे छठा शुक्र ५लग्नसे अष्टम मंगल ६ लग्नसे

		रा	मे	मे	मे	वृ	वृ	वृ	मि	मि	मि	क	क	क	सिं	सिं	सिं	क	क
		भा	१	१	।	।।।	१	॥	॥	१	।।।	।	१	१	१	१	॥	।।।	१
राशि	भा	नक्ष.	अ	भ	कृ	कृ	रो	मृ	मृ	आ	पुन	पुन	पुष्य	आ	म	पू	उ	उ	ह
मेष	१	अ	३६	३३	३२	२४	२१	३२	२७	२८	१९	२३॥	३१॥	२८	२७॥	२१॥	३२	११	१२
मेष	१	भ	३४	३६	३४	३१	२२॥	१४॥	१९	३६	२७	३१॥	३३॥	२५॥	३२॥	२४॥	३२॥	२१॥	२०
मेष	।	कृ	३२॥	३२	३६	३३	१०	१६॥	२०	२२	२१	२५	२२॥	२३॥	२३	२६॥	२६॥	१५॥	१५॥
वृषभ	।।।	कृ	१८॥	१८॥	३६	३६	३४	३२॥	२५॥	२५॥	२५॥	२३	२४	२०	१८	२१॥	३१॥	२८	२८
वृषभ	१	रो	२३॥	२४॥	१३	१४	३६	३४॥	३५॥	३२	२९	२५॥	२८	१२	१०	२४	२७॥	३४	३४
वृषभ	॥	मृ	२४	११	११॥	३२॥	३६	३६	३५	३३	२९	२६	२०	२२	१८	२५	२५	३१	३४
मिथुन	॥	मृ	२८	२९	२३॥	२७॥	३५	३६	३५	३४	३१	१०॥	१३॥	१४॥	२२॥	१८	२९॥	३१॥	३२॥
मिथुन	१	आ	२०	१८	२३	३३॥	३२॥	३४	३३	३४	३४	२३	२३॥	१५॥	२३॥	१९	२१	२४	२४
मिथुन	।।।	पुन	३०	२७	२३	२७॥	२०॥	३१॥	३०॥	३४	३४	३४	२३	१६॥	२१॥	१५॥	२०॥	२३	२४॥
कर्क	।	पुन	२३॥	२९॥	२५॥	२२	२५	२६	३०॥	१६	३३	३४	३४	३२॥	२२	२६	२२	१८॥	१८॥
कर्क	१	पुष्य	३०॥	२४	२७	२४	२०	१९	१३॥	२४	२३	३४	३६	३४	२५	३१	२०	१६॥	२६॥
कर्क	१	आ	२६	२६	२२॥	१३	१२	२०	३४॥	१५॥	१५॥	३२	३४	३४	२०॥	२१	१४	२१॥	२०॥
सिंह	१	म	२२	२८॥	३१	१७	१०	१८	२७॥	२२॥	२०॥	२२	२५	२२॥	३६	३६	३२	२८॥	१५॥
सिंह	१	पू	२६	२४॥	२२॥	२०	२४	१६	१९॥	२८	२६॥	२१	३३	१९	३६	३६	३४	३०	२१॥
सिंह	।	उ	१७	३२	३२	२०	२६	२५	२८	२०॥	२०॥	२३॥	३१	३१	३२	३४	३६	३३	१५
कन्या	।।।	उ	१३	२२	१६	३४	३४	३२॥	३१॥	२३॥	२३॥	२०	२८	२२॥	२३	३१	३४	३५	३५
कन्या	१	ह	१३	२०	२७॥	२८	३३	३४	३३	२२॥	२३॥	२०॥	२८॥	२३॥	२४॥	२८॥	२०	३५	३६
कन्य.	॥	चि	१४	७	२०	३१	२८	२०	१९	२६	१४॥	२१॥	१३॥	२७॥	२९॥	२५॥	१४॥	३०॥	३३
तुला	॥	चि	२३॥	१६	१९॥	२४॥	२१	१३	२०	२७	३५॥	२२	१३	३१	२५	११॥	१७॥	१०॥	३४
तुला	१	स्वा	२०॥	१९॥	१७॥	१२॥	१५॥	२७	३४	३३	३४॥	२२॥	२८	१५	१२॥	२४॥	२५॥	२६॥	३४
तुला	।।।	वि	२२॥	२४॥	२१॥	१६॥	११॥	९॥	३५॥	३०॥	२१	२३॥	२२॥	२९॥	१७॥	१९॥	१७॥	१८॥	२५॥
वृश्चिक	।	वि	१७॥	२५॥	१५॥	२०	१५	२३	१३	१३॥	१३॥	२०	२०	११॥	११॥	२३	११॥	१८॥	१९
वृश्चिक	१	अ	२४॥	१९॥	११॥	२४॥	२८॥	२१॥	१८	१६	२०॥	१७	११	२१	२४	२०	२८	२५	२०
वृश्चिक	१	ज्ये	१२	१९॥	२४॥	२१॥	२३॥	१३॥	१३	३	५	११॥	२१	२६	२३	२०॥	१५॥	१२	१२
धन	१	मू	२८	२८	३३	२०	१४	१४	२१	१३	१३	१०॥	१९॥	२६॥	३२॥	२६॥	१७	१६॥	१३
धन	१	पू	३४	२६	३४॥	१५	२०	१२	१९	२७	२७	२४॥	१६॥	२८॥	३२॥	३४॥	३२	३२॥	२०
धन	।	उ	३२	३३	३४	१६	११॥	१८	२४	२७	२७	२४॥	२४॥	२४॥	१०॥	२३	३२॥	१२	१८
मकर	।।।	उ	२८	२८॥	१५॥	२६	१३	२९॥	२१॥	१३॥	२३॥	२८	२८	१४	१६	२०	२०	२७	२७
मकर	१	श्र	२८	२७	२५	२१	२१	३४	२५	२२॥	२३॥	२८	२८	१५	१३	१८	१९॥	२६	२७
मकर	॥	ध	२१	१२	२६	३१	२८	२०	११	१८	१६॥	२०	१२	२६	२६	१५	१२	१०॥	२०
कुंभ	॥	ध	३१	१२	२६	३१॥	२८	२०	१२	१९॥	१३॥	१४	१६	२०	२५	११॥	१८॥	१४॥	२९
कुंभ	१	श	१६	२२	२८	२२॥	२६॥	२८	२०	१२	१२	८॥	१५	२१	२५॥	१९॥	११॥	७॥	१०॥
कुंभ	।।।	पू	१९	२६	२०	३४	३२॥	३२॥	२४॥	१७	१७	१३॥	२१॥	१४	१९॥	२१॥	२६॥	१२॥	१५
मीन	।	पू	२१॥	२९॥	२३॥	२३॥	२७	२७	२७	२७	१८	१७	२६	७॥	३०	२३	१४	१८॥	१८
मीन	१	उ	३१॥	२३॥	३१॥	३१॥	२७	११	११	२७	२८	२६	११	२०	२०	२५॥	२५॥	१९	२८
मीन	१	रे	३२	३०	१८॥	१८॥	१८	२७	२७	२६	२६॥	१४॥	१३	१३	१०॥	२२	२२	२६	०

क	तु	तु	तु	वृ	वृ	वृ	ध	ध	ध	म	म	म	कुं	कुं	कुं	मी	मी	मी	०
॥	॥	१	॥।	।	१	१	१	१	।	॥।	१	॥	॥	१	॥।	।	१	१	०
चि	चि	स्वा	वि	वि	अ	ज्ये	मू	पू	उ	उ	श्र	ध	ध	श	पू	पू	उ	रे	०
२४	२२॥	२२	२३॥	१९॥	२४	१५	२१	३२	३१	३६	२७	२१	२१	१६	१०	२२	३१	३४	१
५	१३॥	१९॥	२२॥	१८॥	३५॥	१९॥	३४	२६	३४	२८॥	२७॥	११	११	२७	२५	३०॥	२४	३२	२
१९॥	२७॥	१५॥	१९॥	१६॥	१८	२५॥	३३	३८॥	२०	१४॥	२४	२५	२६	२७	२०	२५॥	२६॥	१०॥	३
२८	२०	७॥	१२॥	२०॥	१६॥	३०॥	२२॥	२३॥	१॥	१४	२०॥	३१॥	३०॥	३१॥	२४॥	२१॥	२१॥	१४	४
३४	१७	१३॥	६॥	१४	२९॥	२४॥	१५	३१	१२॥	१८	२६	३४॥	२३	३१॥	३१	२८	२८	३०	५
२७	१०	३०	१५॥	२३॥	२१॥	२५॥	१६	१२	१८	२३॥	३४	२१	२०	२८	२०॥	२७	२१	२८	६
२१	२१	३४	३४॥	२४	११	१५॥	२३	११	१८	२१॥	२६	१३	१४	२९	२४॥	२७	२९	२८	७
३४	३४	३४	३४	२१॥	१७	४	१४	२८	२८	२४॥	२९	१९	२०	१३	८	२०॥	२८	२८	८
२७॥	२७॥	३४	२१	१६॥	२१॥	७	१५	२७	२७	२३॥	२४॥	१८	११॥	१४	१०	१९	२८	२८	९
२२॥	२२	२८	२३	२१	१६	११॥	१०॥	२३॥	२६	२६	२७	२१	१४	८॥	११॥	२०	२६	२५	१०
१२॥	१२	२७	२२॥	२१	१८	११	१९॥	१७॥	२२॥	२६	२७	२३	६	१५	१०॥	८	२८	२७	११
२७॥	२७	६	१०	१६॥	२०	२६	२५	१७॥	९॥	२३॥	२३	२६	९	२०	१३	२४	३१	१३	१२
२८॥	२४॥	१०	१९	३२॥	२४॥	३२	३२॥	१६॥	१७	४	४	१९	२४॥	२४॥	१८	१८	१८	११॥	१३
१४	१६॥	२४॥	१८॥	२४॥	२२॥	३३॥	३२॥	३४॥	३२॥	१९	१८	५	९	११॥	२४॥	२४॥	१६	२४	१४
१९॥	१५॥	२५॥	१५	२१॥	३०॥	२२॥	२३	३२॥	३२॥	१९॥	१९	१२	१६॥	१०॥	१०॥	१५	२६	२४	१५
३०	२०॥	३०॥	२२॥	१८	१७	१३	२४	११॥	१९॥	२६	२६	१८	१६	१९॥	११	१८	३०	२८	१६
३३	२६	२२॥	२४॥	२०	२७	१४	१५	२७	२६॥	२५	२६	२१	१७	१०॥	१३	१८	३०	२८	१७
३४	३३	२६	३०॥	२७	११	१५	२६	१२	२२	१८॥	१९	१८	१९	२२॥	१७	२८	१२	१२	१८
३४	३४	३२॥	३२॥	२२॥	७॥	११॥	२१	१२	१२	२६॥	२६	२४	२४	२८॥	२४	२४	५	५	१९
२८	३६	३३	३३	२३	२०॥	२७॥	२३	२७	१८	२३॥	२४	२७	२७	१८	३४	२०	२१	१३	२०
३२॥	३२॥	३३	३४	२६	१७॥	२१॥	२६	२०	१४	१८॥	१६	३०	३०	३१	२०	१५॥	१४॥	७	२१
२६	१९॥	२६॥	२६	३२	३३	३५॥	२०॥	२३	१७॥	१३	१५॥	२४॥	२४॥	२५॥	११॥	२५	१५	१९॥	२२
१२	८	३२	१८	३३	३४	३४	२४	३२॥	३०॥	२६	३१	२६	११	२१	२४॥	३१	२५	२४	२३
२५	२१॥	१६॥	२१॥	२१॥	३६	३६	२१	२५	२५	२१॥	२५॥	१९॥	२४॥	२६	१०॥	१६॥	२८	२८	२४
२७	२७	२६	२७	३१॥	१६॥	२४	३४	२५	३२॥	२२॥	२२॥	३०॥	२७	२०॥	१३॥	१६	२६	२८	२५
१२	१८	१९	२६	३१॥	१४॥	३२॥	३४	२६	३४	२४	३४	१६॥	१३	२३॥	२७	३०	१७	३२॥	२६
२१	१७	१९	१९	२३॥	३२	३२॥	३२॥	२४	३६	३५	२६	३२	३३	२२॥	२९॥	३२॥	३२॥	२४	२७
१७	३१॥	३१॥	२३॥	१९॥	२७	२२	२८	२५	३३	२६	३४	३२	२१	१८॥	३१॥	३०	३०	२२	२८
२०	२७	२२॥	१७॥	१४	२७	२३	१९॥	२८	२७	३४	३६	३४	३६	१९॥	२१॥	२७	२९॥	२२॥	२९
१७	२४	२९	३०॥	२७	१३	२७	२४॥	९॥	१८	३२	२७	३४	३२	२५	२५	३४	१४	२२॥	३०
१७	२५	२७	३१॥	२६	१२	२६	२२॥	१५॥	२४॥	२६॥	१९	३१	३४	३३	३२॥	१७॥	८	१५॥	३१
२५	३३	२८	२३	२७	३१	१९	३२॥	२४	२४	२६	१०	१५	३३॥	२६	३१	१८	१०॥	२०॥	३२
१७॥	३१	३३	३३	२७॥	१७॥	३४	१६॥	१९॥	३०॥	३२॥	२१॥	१८॥	३२	३३	३४	३४	३४	२१॥	३३
२०	१३	२०॥	१८॥	२७	२६	२३	२३॥	३०॥	३१	२९॥	३०॥	३१॥	१३॥	१०	१७॥	३४	३३	३०॥	३४
११	५	२१	१३॥	२६	१९	३४	३१॥	२३॥	३१॥	२१॥	२३॥	२२	८॥	१७	२०	३३	३६	३५	३५
२२	१८	१२	८	१८॥	२७	२९	२८	२०	३२॥	२०॥	२३	२९॥	१५॥	१७॥	२०॥	३०॥	३४	३६	३६

६।८।१२ चंद्र ७ त्रिविध गंडांत समय ८ कर्त्तरी ९ लग्नमें चंद्र और पापग्रह १० वधू वरकी राशिसे अष्टम लग्न वर्जनीय ११ विषघटिका १२ दुष्ट मुहूर्त्त १३ यामार्द्ध आदि १४ लत्ता १५ ग्रहण नक्षत्र १६ उत्पात नक्षत्र १७ पापग्रहोंकरि विद्धनक्षत्र १८ पापग्रहयुक्त १९ पापांश २० संक्रांतिसाम्य.

कर्त्तरीदोषलक्षण ।

लग्नाच्चंद्राद्व्ययद्विस्थौपापखेटौ यदातदा ॥ कर्त्तरीवर्जनीया-
साविवाहोपनयादिषु ॥ नहिकर्त्तरिजोदोषः सौम्ययोर्यदिजा
यते ॥ शुभग्रहयुतंलग्नंक्रूरयोर्नास्तिकर्त्तरी ॥

टीका–लग्न अथवा चंद्रसे बारहवें और दूसरे स्थानोंमें पापग्रह पडे तो कर्तरी दोष होताहै इसमें विवाह और यज्ञोपवीत वर्जित है, कर्त्तरीदोषभंग जो इन्हीं उक्त स्थानोंमें सौम्य ग्रह होय तो अथवा शुभग्रहयुक्त लग्न होय तो शुभ और क्रूर ग्रह होय तो कर्त्तरीदोष नहीं होता ॥

वधूवरकीराशिसेअष्टमलग्न ।

वरवध्वोर्बटोश्चापि जन्मराशेश्चलग्नतः ॥
त्याज्यमष्टमलग्नंस्याद्विवाहव्रतबन्धयोः ॥

टीका–वर वधू और बटु इनकी सबकी जन्मराशि और लग्नसे आठमी लग्न विवाह और यज्ञोपवीतमें वर्जित हैं ॥

दुष्टमुहूर्त्त ।

तिथ्यंशोदिनमानस्य रात्रिमानस्यचैवहि ॥
मुहूर्त्तः कथितस्तेषुदुर्मुहूर्त्तंशुभेत्यजेत् ॥

टीका–दिनमान और रात्रिमान इनका पंद्रहवाँ अंश दुर्मुहूर्त्त होताहै सो शुभकार्य में वर्जित है ॥

यामार्द्धादिकथन ।

सूर्याद्यामदलं दिवैवनिगमाद्यश्चीपुनामात्रिषट्संख्याकंकुलिकंदिवे-
न्द्ररविदिङ्नागर्तुवेदद्विकम्॥द्व्येकंतंनिशिषोडशांशमपरेतिथ्यंशमु
ज्झंतितैः कालंकंटकमैनिघंटममरेज्यज्ञास्फुजिद्व्यः क्रमात् ॥

टीका–रविवारसे अर्द्धयामार्द्ध कोष्ठकके अंतक प्रवृत्ति निवृत्तिके अंक होते हैं क्रमकरिके जानिये और शुभ कर्ममें वर्जित हैं दिनमें दिनमानका

सोलहवां भाग रविवारसे कुलिक कोष्ठकके अंततक अंक होते हैं उनकी कुलिकसंज्ञा है, और शुभकर्ममें वर्जित हैं रात्रिमें एक २ घटाइये किसीके मतमें दिनमानका पंचदशांश वर्जित करके गुरुवारसे कालदोष बुधवारसे कंटक और शुक्रवारसे निघंट ये सब यथाक्रम कुलिकाके समान वर्जितहैं॥

वार	* यामार्द्धघटिका ४ संख्या	प्रवृत्ति	निवृत्ति	कुलिक घ० २	काल घ० २	कंटक घ० २	ऐनिघंट घ० २
रवि	४ था	१२	१६	१४ वा	८ वा	६ वा	१० वा
चंद्र	७ वा	२४	२८	१२ वा	६ वा	४ था	८ वा
मंगल	२ रा	४	८	१० वा	४ था	२ रा	६ वा
बुध	५ वा	१६	२०	८ वा	२ रा	१४ वा	४ था
गुरु	८ वा	२८	३२	६ वा	१४ वा	१२ वा	२ रा
शुक्र	३ रा	८	१२	४ था	१२ वा	१० वा	१४ व
शनि	६ वा	२०	२४	२ रा	१० वा	८ वा	१२ वा

लत्तादोष--भौमाद्याकृतिषड्जिनाष्टनखभंहंत्यग्रतोलत्तया
खेटोऽर्कोऽर्कमितंशशीमुनिमितं पूर्णोनसन्मालवे ॥

टीका–भौम जिस नक्षत्रका होय तिससे तीसरे नक्षत्रमें, लत्ता दोष और बुध जिस नक्षत्रका होय तिससे बाईसवें नक्षत्रमें, गुरुसे छठे नक्षत्रमें, शुक्रसे २४ वें नक्षत्र में और शनिके नक्षत्रसे८वें नक्षत्रमें, राहुके नक्षत्रसे२०नक्षत्रमें रविके नक्षत्र से १२वें नक्षत्रमें, और चंद्रमा पूर्ण होय तो सातवें नक्षत्रमें लत्ता-दोष होता है; यह दोष मालवदेशमें अशुभ और अन्य देशोंमें शुभ होता है॥

ग्रहणतथाउत्पातनक्षत्र–यस्मिन्धिष्ण्येमहोत्पातोग्रहणंवाभवेद्यदि ॥
तस्मिन्धिष्ण्येशुभंकर्मषण्मासंवर्जयेद्बुधः ॥

टी०जिसनक्षत्रमेंउत्पातअथवाग्रहणहोयतिसनक्षत्रमेंषट्मासतकशुभकर्मवर्जहै.

पापग्रहयुक्त और वेधनक्षत्र।

श्रुत्यग्निभेभिजिद्ब्राह्मये वैश्वेंद्रर्क्षेतुरुद्रभे ॥ मूलादित्ये च पुष्यैं-

*एक दिनका यामार्द्ध ८कुलिक १६वारानुसार जानै परंतु उनमेंसे जिस वारको जो वर्जितहैं वह कोष्ठकमें लिखाहै।

द्रेमैत्राश्लेषेमघांतके ॥ दस्रभागार्यमांत्ये च हस्ताहिबुर्ध्न्यभेतथा॥ चित्राजचरणेस्वातीवारुणे च परस्परम् ॥ वासवेंद्राग्निभेतद्वद्वेधः सप्तशलाकजः ॥ त्याज्यःपापोद्भवोयत्नाद्व्रतबंधादिकर्मसु ॥

टीका—पंच सप्त शलाकाचक्रमें जिस रेखापर जो नक्षत्र होय और उसीमें पापग्रह होय तो वह शुभनक्षत्र विद्धजानिये ॥

नक्षत्रचरणवेध ।

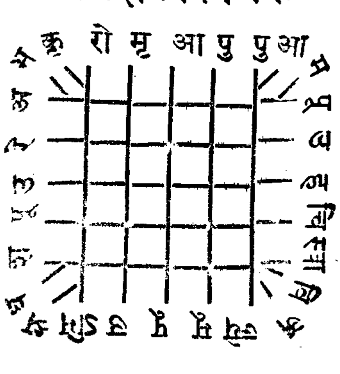
सप्तपंचशलाकाभ्भां विद्धमेकार्गलेनयत् ॥ लत्तोपग्रहगं धिष्ण्यंपादमात्रंशुभेत्यजेत् ॥ वेधमाद्यंतयोरंध्र्योरन्योन्यं द्वितृतीययोः ॥ क्रैरपित्यजेत्पादंकेचिदूचुर्महर्षयः ॥

टीका—विद्धनक्षत्र एकार्गल और लत्ता उत्पात नक्षत्र इनके चरणमें शुभ ग्रह होय तो वह चरण शुभ कर्ममें वर्जित है प्रथम चतुर्थ द्वितीय तृतीय नक्षत्रके चरण परस्पर विद्धहोते हैं किसीके मतमें पापग्रह विद्ध नक्षत्रोंके चरण वर्जित हैं-एकार्गल दोषो मार्तंडमते-विष्कंभादि दुष्ट योग रहित दिननक्षत्रसे अभिजित् सहित गणनासे विषमनक्षत्रमें सूर्य होय तो एकार्गलदोष होताहै ।

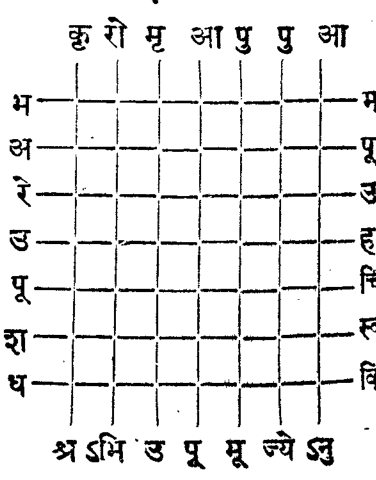
चंडायुध--शूलगंडांतपापानां साध्यहर्षणयोस्तथा ॥ अंत्यंयच्चंद्रभंतास्मिन्नेतच्चंडायुधंनसत् ॥

टीका—शूल गंड व्यतीपात साध्य वैधृति हर्षण योगोंके अंतमें जो नक्षत्र होय उसे चंडायुध दोष कहते हैं ॥

पंचशलाकाचक्र

सप्तशलाकाचक्र ।

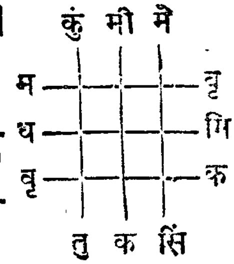

क्रांतिसाम्य।

युग्मेधनुःकर्किरलौ च युक्तेकन्या च मीनेवृषनक्रयुक्ते ॥
मेषे च सिंहे च घटेतुलायांक्रांते च साम्यंशशिसूर्ययोगे ॥

टीका--धन मिथुन इन लग्नोंके सूर्य और चंद्रमा होय तो क्रांतिसाम्य होय इसी प्रकारसे कर्क वृश्चिक आदि दो २ राशियोंके क्रांतिसाम्यदोष जानिये ॥

चक्रकाक्रम-ऊर्ध्वरेखात्रयं चैवतिर्यग्रेखात्रयंतथा॥
क्रांतिसाम्यंबुधैर्ज्ञेयंमध्ये मीनंतुयोजयेत् ॥

टीका--तीन ऊर्ध्व और तीन आडी रेखा खींचे मध्य भागकी रेखाओंमें तीन २ लग्न क्रमसे लिखे द्वादशलग्नोंमेंसे दो २ का क्रांतिसाम्य होता है ॥

यामित्रदोष।

लग्नेंद्वोर्नास्तगः पापस्तत्तुल्यांशेयदिस्थितः ॥ तदायामित्रदोषः स्यान्नहिन्यूनाधिकांशके ॥ क्रूरोवायदिवासौम्यो लग्नाच्चंद्राच्चखेचरः ॥ एकोपियदियामित्रे समांशेचतदाभवेत् ॥ यामित्रंनप्रशंसंति गर्गकश्यपदेवलाः॥ आयषष्ठतृतीयेषु धनधान्यप्रदोरविः॥

टीका--लग्न चंद्र मध्य सप्तम स्थानका पापग्रहशून्य करनेसे उसके तुल्यांश आवें तो यामित्रदोष होय, अधिक वा न्यून हो तो दोष नहीं है ॥ दूसरा पक्ष ॥ लग्नचंद्रसे सप्तमस्थानी शुभग्रह अथवा पापग्रह सम अंश होय तो यामित्र दोष होय, गर्ग कश्यप देवल इन ऋषियोंके मतानुसार यामित्र दोष विवाहमें वर्जित है जो लग्नसे एकादश षष्ठ तृतीय इन स्थानोंमें सूर्य हो तो यामित्र दोष शुभ और सुखदायक जानिये ॥

चरत्रयदोष--कर्कलग्नेथवामेषे घटांशोयदिदीयते ॥
तुलायांमकरेचंद्रे वैधव्यंजायतेध्रुवम् ॥

टीका--कर्क और मेष लग्नमें तुलाका अंश और मकर अथवा तुलाका चंद्रमा ऐसे योगोंका दोष वैधव्य करता है ॥

तिथिअनुसारवर्जितलग्न ।

प्रतिपदितुलामकरौ सिंहमकरौतृतीयायाम् ॥ कन्यामिथुनेपंचम्यांसप्तम्यांचैवधनुःकर्कौ ॥ नवम्यांकर्कसिंहौ एकादश्यांतुधनुर्मीनौ ॥ त्रयोदश्यांवृषभमीनौ शून्यलग्नानितिथियोगात् ॥

टीका—प्रतिपदाको तुला और मकर तृतीयाको सिंह मकर पंचमीको कन्या मिथुन सप्तमीको धन कर्क नवमीको कर्क सिंह, एकादशीको धन मीन, त्रयोदशीको वृष मीन इन तिथियोंमें ये लग्न शून्य वर्जनीय है ॥

दोषनिवारण—द्यूनंविनाकेंद्रगतोमरेज्यस्त्रिकोणगोवापिहिलक्षमेकम् ॥निहंतिदोषत्रिशतंभृगुश्च शतं बुधोवापिहिदश्यमूर्त्तिः ॥

टीका—गुरु शुक्र अथवा बुध ये १ । ४।९।१० ५ इन स्थानोंमें होय तो एक लक्ष गुरु तीनसौ शुक्र १ सौ बुध दोषोंको नाश करे हैं ॥

लग्नप्रमाण वा राश्युदय- गजाग्निदस्रा गिरिषट्कदस्राव्योमेन्दुरामा रसरामरामाः॥कुरामरामा गजचंद्ररामा नागेंदुलोकाः कुगुणानलाश्च ॥ षड्रामरामाःखशशांकरामःसप्तांगपक्षाश्च गजाग्निदस्रा ॥

टीका—राशिउदय कहिये मेषादि बारह राशि तिनकी १२ लग्न होती हैं जिस राशिके सूर्य होय वही उदयकालकी प्रथम लग्न जानिये तिसकी पलसंख्याका क्रम कोष्टकमें है ॥

लग्न	मे	वृ	मि	क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी
पल	२३८	२६७	३१०	३३६	३३१	३१८	३१८	३३१	३३६	३१०	२६७	२३८

लग्नकीघटिकाओंकीसंख्या—मीनेमेषेत्र्यष्टपंच क्रमान्नाड्यःपलानिच॥वृषेकुंभेऽब्धिसप्तद्विपंचादिङ्मिथुनेमृगे॥धनुःकर्केशरेषट्त्रिसिंहाल्योःशरभूत्रयम्॥बाणाष्टदशतूलांगे लग्ननाड्यःपलानिच ॥

टीका—मेषादि लग्नोंकी घटी और पलोंका क्रम ॥

लग्न	मेष	वृष	मिथु	कर्क	सिंह	क	तुला	वृश्चि	धन	मक	कुंभ	मीन
घटी	३	४	५	५	५	५	५	५	५	५	४	३
पल	५८	२७	१०	३६	३१	१८	१८	३१	३६	१०	२७	५८

प्रतिदिवसभुक्तपलजाननेकाक्रम ।

मीनाजेसप्तषट्पंच पलानिविपलानितु॥गोकुंभेष्टौयुगशरादि

र्विशतिर्नृयुङ्मृगे ॥ कर्कचापेभवाःसूर्याःसिंहाल्योरुद्रदृङ्-
मिताः ॥ तुलांगेदिक्चषट्त्रीणि लग्नेष्वेकांशसम्मितिः ॥

टीका-जो लग्न उदय कालमें हो तिसकी प्रतिदिन भोग्य पल विपल संख्या.

लग्न	मे	वृ	मि	क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुंभ	मी
पल	७	८	१०	११	११	१०	१०	११	११	१०	८	७
विपल	५६	५४	२०	१२	२	३६	३६	२	१२	२०	५४	५६

उदयास्तलग्नकथन-यस्मिन्राशौयदासूर्यस्तल्लग्नमुदयोभवेत् ॥
तस्मात्सप्तमराशिस्तु अस्तलग्नंतदुच्यते ॥

टीका-जिस राशिके सूर्य होय वही लग्न सूर्योदयमें होतीहै और उससे सप्तम लग्न सूर्यास्तमें होताहै उसीको अस्तलग्न जानिये ॥

लग्न	वृ	मि	क	कं	तु	धन	मीन
मेष	० ३ २०	० ६ ४०	० १० ०	० १६ ४७	० २० ०	० २४ ४०	० ० ०
वृष	१ ११ २०	१ १६ ४०	१ २० ०	१ २६ ४०	० ० ०	० ० ०	० ० ०
मिथुन	२ ३२ २०	२ २६ ४०	० ० ०	० ० ०	२ ० ०	२ ६ ४०	२ १६ ४०
कर्क	० ० ०	० ० ०	३ ० ०	३ ६ ४०	३ १० ०	३ १६ ४०	३ २६ ४०
सिंह	४ ३ २०	४ ६ ४०	४ १० ०	४ १६ ४०	४ २० ०	२ २६ ४०	० ० ०
कन्या	५ १३ २०	५ ६ ४०	५ २० ०	५ २६ ४०	४० ० ०	० ० ०	० ० ०
तुला	६ २३ २०	६ २६ ४०	६ १ ०	६ ० ०	६ ० ०	६ ६ ०	१ १६ ४०
वृश्चिक	० ० ०	० ० ०	७ १ ०	७ ६ ४०	७ १० ०	७ १६ ४०	७ २६ ४०
धन	४ ३ २०	८ ६ ४०	८ १० ०	६ १६ ४०	८ २० ०	८ २६ ४०	० ० ०
मकर	९ १३ २०	९ २६ ४०	९ २७ ०	९ २६ ४०	४० ० ०	० ० ०	० ० ०
कुंभ	१० २३ २०	१० २६ ४०	० ० ०	० ० ०	१० ० ०	१६ ६ ४०	१० ६ ४०
मीन	० ० ०	० ० ०	११ १ ०	११ ६ ४०	११ १० १	११ १६ ४०	११ २६ ४०

लग्नकेउक्तअंशदेनैकाक्रम-वृषश्चमिथुनंकन्यातुलाधन्वीझषस्तथा ॥
एतेशुभनवांशास्तु ततोन्येकुनवांशकाः ॥

टीका-वृष मिथुन कन्या तुला धन मीन ये अंश द्वादश लग्नोंके शुभ होते हैं शेष अशुभ, मेषादि १२ लग्न वा अंश ७ कोष्ठकमें हैं तिनमेंसे जिसके अंशकी वर्गशुद्धि होय उनकी कोष्ठकमें लग्न लिखे और उस अं॰ घडीको अयनांश देकर भुक्त काल लाइये ॥

प्रत्येक कोष्ठकमें ४ अंकहैं उनके नाम राशि अंश कला विकला जानिये राशिकी संज्ञा शून्यकानाम मेष और वृषके नाम १ इसप्रकार १२राशिहोतीहैं

तात्कालस्पष्टसूर्यलानेकासाधन ।

गतगम्यदिनाहलघ्युभुक्तः स्वरसप्तांशवियुग्युतोग्रहःस्यात् ॥

टीका—पंचांगस्थ ग्रहोंके कोष्ठकमें पूर्णिमासे अमावास्यापर्यंत और अमावास्यासे पूर्णिमा पर्यंत सूर्य स्पष्टहै, परंतु पूर्णिमाके सूर्यसे जिस दिनका सूर्य स्पष्ट करनाहो उसदिनको लेकर और दिनोंके अंतरको वर्तमान दिनकी सूर्य गतिसे कोष्ठांतमें गुणै और६०का भाग देनेसे जो अंक आवैं वे अंक घडीपल जानिये, परंतु पूर्णिमाके सूर्य्यसे जो पीछेका स्पष्ट करना हो तो पंचांग सूर्यके अंश घटी पल जो कोठकमें हैं उनमेंसे उन अंकोंको हीन करै जो आगे काल न होय तो उनमें जोडदे इसप्रकारसे तात्कालिक सूर्य स्पष्ट होजाताहै यह जानिये.

भुक्त दिवसोंका उदाहरण ।

शकः १७६९ कार्तिक शुक्ल ९ भौमका स्पष्ट सूर्य्य कहो ॥

सूर्यकी गति.

प.	वि.	
६०	४७	गति
	६दिन ९ से १५ तक	
	अंतरकोगुणै	
३६०	२८२	गुणा

भाग ६०) २८२ (४ अंश
२४०
४२ शेषफल.

स्पष्ट रविका उत्तर

	रा.	अं.	क.	वि.
पंचांगस्थरवि	७	७	२१	५७
गति		६	४	४२
शेष संख्या	७	१	१७	१५

यह स्पष्ट सूर्य जानिये.

३६०		
४	४२	मिलावे
३६४	४२	
६४	४२	भाग ६०) ३६४ (६।४।४२

अं. प. वि.

अभुक्त दिवसोंका उदाहरण।

शकः १७६५ कार्तिक कृष्ण६को सूर्य स्पष्ट लानेका क्रम पूर्णिमाका स्पष्ट रवि राशि ७ अंश७घटी २१ पल ५७ अभुक्त दिवस ६ सूर्यकी गति ६०।४७ इन अंकोंको ६ से गुणा तो हुए ३६४।४२ इनमें ६० का भाग देनेसे शेष रहे वे अंश ६ घटी ४ प. ४ इन अंकोंको सूर्यके अंश घटिका और पलों मिलावे तो७राशि १३ अंश २६ घटी३९पल इस प्रकार होतेहैं.

अयनांशलानेकाक्रम।

शाकोवेदाब्धिवेदोनः षष्टिभक्तोऽयनांशकाः ॥
देयास्तेतुरवौस्पष्टे चरलग्नादिसिद्धये ॥

टीका—वर्तमान शकमें ४४४ घटानेसे जो शेष बचै उसमें ६० का भागदे ॥ चरस्थिर द्विस्वभाव लग्नोंकी सिद्धिके लिये उन अयनांशोंको स्पष्ट सूर्यके अंश और घटिकाओंमें मिलानेसे सायन सूर्य होजाताहै ॥

उदाहरण।

शके १७६९	भा.६०)१३२५(२२अंश	७ १ १७ १५ स्पष्टरवि
उनसे ४४४	१२०	२२ ५ अयनांशमिलावे.
घटाना	१२५	७ २३ २२ १५
१३२५	१२०	यह सायनसूर्यजानिये.
	५	
	६०गुणक	
	भाग६०) ३०० (५कला	
	३००	
	०००	

लग्नसेइष्टकाललानेकाक्रम।

स्फुटसायनभागर्कभोग्यांशफलसंमितः ॥ सायनांशतनोश्चापि भुक्तांशफलसंयुता ॥मध्यलग्नोदयैर्युक्ताषष्ट्यातानाडिकास्तनोः॥

टीका—सायन सूर्यसे भोग्य और सायन लग्नसे भुक्त बनानेकी रीति ॥ दोनोंका योग करके सूर्य लग्नके मध्यका उदय लेकर युक्त करे फिर उसमें ६० का भाग देनेसे लग्न परसे सूर्यका भोग्यकाल स्पष्ट होजाताहै ॥ उदाहरणः—शकः १७६९ कार्तिक शुदी ९ भौमवारको स्पष्ट सूर्यकी राशि आदि ७।१। १७। १५ और अयनांश २२।५ को सूर्यके अंश और घडियोंमें मिलावे तो सायन सूर्य राश्यादि७।२३।२२।१५ यह वृश्चिक राशिका सूर्य २३ अंश २२ घटिका १५ पल हुए इनको३० में घटाया तो भोग्यांश ६।३७।४५ सूर्य वृश्चिक राशिका है तो वृश्चिकका उदय कहिये ३३१ से भोग्यांश गुणनेसे हुए अंक २१९४ इनमें ३० का भाग देनेसे आये ७३।८ यह सूर्यका भोग्यकाल जानिये ॥

लग्नसे भुक्त लानेका प्रकार ॥ मकर लग्न वृषकी तिसको कोष्ठकमें देखकर वह स्पष्ट लग्न लेते वे राश्यादि ९। १३।२० कहिये मकर राशिकी लग्न १३ अंश २० घटिका होतीहै, इस लग्नके अंश घडीमें अयनांश २।५।५ मिलानेसे सायन लग्न १०।५।२५ हुई कुंभराशिके लग्न अंश ५ घडी २५ सायन लग्न होतीहै, लग्नके भुक्तांश ५२।५ कुंभराशिका उदय २६७ इनको गुणनेसे अंक हुए १४४६ इनमें ३० का भाग देनेसे आये ४८।१२ यही अंक लग्नका भुक्त होताहै ॥

भोग्य भुक्तसे इष्टकाल लानेका प्रकार ।

भोग्य भुक्त योग १२१।२० सूर्य अथवा लग्न जिसराशिके मध्यांतरका उदय २ धन ३१६ मकर ३१० इनका योग ६४६ भोग्य भुक्त योग १२१ इसमें मिलाये तो अंक हुए ७६७ इस युक्त अंकमें ६० का भाग दिया तो वह इष्ट कालकी घटी १२ पल ४७ हुए इन पलोंमें वृत्तिके ५ पल जोडनेसे स्पष्ट इष्टकाल १२।५२ आय जाताहै ॥

उदाहरण

सायन सूर्यसे भोग्यलानेका क्रम

अंश	घटी	पल
३०	०	०
२३	२२	२५
६	३७	४५
		३३१ गुणक
११८६	२३१७	१६५५
२०८	११३	१३२४
२११४	१२२४७	भाग ६०) १४८१५ (घटिका २४८
	२४८	१२०

भाग ६०) १२४१५ (अं २०८
१२०
४१५
४८०
१५ शेष

२८१
२४०
४१५
४८०
१५ शेषपल

रविके भोग्य काल लानेका प्रकार

अंश — घटी

भाग ३०) २११४ — १५ (७३।८
२१०
१४
९०
४
६० गुणक
२४०
१५ शेषघटि
भाग ३०) २५५ (८ शेष
२४०
१५ शेष

लग्नसे भुक्तकाल लानेकाक्रम।

रा अं क.

९ १३ २० मकरलग्न

२३ ५ अयनांशमिलावे

१० ५ २५ सायनलग्नभुक्त

२६७ लग्नकाउदय

१३३५ १७५

१३३५ १७५

१११ १५०

१४४६ ५० अंश

६०)६६७५(१११

६०

६७

६०

७५

६०

१५

अभुक्तांश.

भाग ३०) १४४६ (१४१.१२

१२०

२४६

२४०

६

६० गुणक

भाग ३०) ३६० (१२

३६०

इष्टकाल.

धन ३३६

मकर ३१० मिलावे

६४६

१२१ यह भुक्त मिलावे

भाग ६०) ७६७ (१२ घ

६०

१६७

१२०

४७

६० गुणक

भाग ६०) २८२० (४७ पल

२४०

४२०

४२०

भुक्तभोगयोग.

४८ १२ भुक्त

७३ ८ भोग्या

१२१ २० सूर्य व लग्न इनराशिको मध्यन्तरका उदय.

उत्तर इष्टघटिका

घ. प.

१२ ४७

५ प्रवृत्तिकाफल.

१२ ५२ उत्तर इष्ट घटी.

इष्टकाल समयका तत्कालसूर्यसाधन।

तत्कालभवस्तथाघटिघ्न्याःखरसैर्लब्धकलोनसंयुतःस्यात् ॥

टीका—इष्ट घडीमें सूर्य लाना होय तो उसको और उससे सूर्यकी घडियों गुणाकर६०का भागदे जो लब्धि होय उसमें जो सूर्य गत होय तो हीन करै और भोग होय तो उसमें युक्त करनेसे तत्काल सूर्य आजाताहै ॥

उदाहरण।

शकः १७६१ कार्तिक शुदी ९ भौमवारके दिन प्रातःकालका सूर्य ७।१।१७।१५ है तो कहो कि, सायनसूर्य कितना होगा ॥

इष्ट घडीकी गतिका गुणाकार

१२ ५२ इष्टघटी
ग. ६० ७२० ३१२०
४७ ५६४ २४४४
७२० ३६८४ २४४४
इनका भाग ६०) ७८२ (१३।२
६०
१८२
१८०
२
६० गुणक
भाग २०) १२०
१२०

घटीपलोंका भागाकार

७२० ३६८४ ६०) २४४४
६२ ४० २४
७८२ ३७२४ ८६२
३६०
१२४
१२०
४
७ १ १७ १५ प्रातःकालका रवि
१३ २ गम्यघटि
७ १ ३० ३८
३२ ९ अयनांश
७ २३ ३५ १७ सायनतत्कालसूर्य

इष्टघटीसे लग्न लानेका क्रम।

तत्कालार्कःसायनोस्योदयघ्ना भोग्यांशा खत्र्युद्धृता भोग्यकालः ॥ एवंयातांशैर्भवेद्यातकालो भोग्यः शोध्योभीष्टनाडीपलेभ्यः॥तदनुजहीहिनगृहोदयांश्वशेषंगगनगुणघ्नमशुद्धहृल्लवाद्यम्॥ सहितमजादिगृहैरशुद्धपूर्वैर्भवतिविलग्नमदोऽयनांशहीनम् ॥

टीका—पीछे सायन सूर्य जिस राशिमें होय उसका उदय लेना चाहिये और सायन सूर्यके अंशादिकोंको ३० अंशोंमें हीन करे वे भोग्यांश जा-

निये और उदयको भोग्यांशसे गुणिके ३०का भाग दे तो सूर्यका भोग्यकाल निकल आवै । सूर्यका गतकाल लानेका क्रम ॥ सायन सूर्यके उदयमें उसीके अंशादिकोंको गुणिके ३० का भाग दे तौ भुक्तकाल आजायगा इष्ट घटियोंके पल करके उसमें भोग्यकाल हीन करे शेष जिस राशिमें सूर्य उदय होगा वह राशि आगे जितनी राशि उदयराशिमें कम होगी उनको घटादे जो उदय न घटे तो अशुद्ध जानिये और शेष अंकोंको ३०से गुणाकर अशुद्ध उदयसे भाग दे तो अंशादिक आवेंगे उसमें शेष राशिसे अशुद्ध राशि-को पूर्व राशितक युक्त करना चाहिये और उसमें अयनांश हीन करे तो लग्न स्पष्ट होजाताहै॥ उदाहरण ॥ पीछे जो सायनसूर्य आयाहै वो ७।२३।३५। १७ उसका उदय ३३१ सूर्यके अं. २३।३५।१७ये ३० अंश में हीन करै शेष बचै वह भोग्यांश ६।२४।४३ इनको उदयसे गुणे वे अंक २१२२ इनमें ३० का भाग दे तो भोग्यकाल निकल आवै ॥ उसके हिसाबका क्रम-

३०	३५	१७	सायन सूर्यके अंश घटावै
२३			
६	२४	४३	शेष भोग्य
		३३१	उदय

अंश	कला	विकला
११९८६	१२२४	४३
१३६	६६२	१२९
३०) २१२२ (७०	७९४४	१२९
२१०	२३७	भाग ३०) १४२३३ (२३७ कला
२२	६०) ८१८१ (१३६ अं	१२०
६० गुणक	१६०	२२३
३०) १३२० (४४	२१८	१८०
१२०	१८०	४३३
१२०	३८१	४२०
१२०	३६०	१३
०	२१	

उत्तर ७० पल ४४ विपल इस प्रकार भोग्य काल जानिये.

इष्ट घटीमें १२।५२ इनके पल ७७२ इस अंकमें भोग्यकाल घटाया तो

शेष अंक७०।१।१६धन राशिका उदय३३६वा मकर राशिका उदय३१० इन दोनोंका योग६६४शेष अंक में न्यून किया तो रहे ५५।३६इन अंकोंमें कुंभराशिका उदय २६७ घटा नहीं सकते इसलिये अशुद्ध उदय जानिये॥

इष्ट घटी १२
गुणक ६० ५२
७२०
५२
७७२
भोग्यकाल ७० ४४

३३६	धनराशिकाउदय	७०१	१६	
३१०	मकरराशिकाउदय	६४६		इन अंकोंमें कुंभका उदय नही घट
६४६		५५	१६	सकता इसलिये अशुद्ध उदय कहते हैं

अंशादि५५।१६इनको ३० से गुणे वे अंक १६। ५८हुए इनका अशुद्ध उदयमें भागदे जितने भाग आवें वे अंश और शेष अंश ५६को ६०से गुणा तो हुए ३३६० फिर इनके उदयमें भाग दिया तौ घटी१२और शेष १५६कोद६०से गुणा तौ हुये९३६० फिर उनके उदयमें भाग दिया तो पल ३५मेष राशिसे अशुद्धकी पूर्वराशितक राशि १० और पहलीके अंशादिक ६।१२।१५ तिनके और राशिके अंशोंके लिखनेसे स्पष्ट सायनलग्न१०। ३६।१२।३५ अयनांश १२।५ सायनलग्नके अंश घटियोंमें घटानेसे स्पष्ट लग्न ९। १४। ७।३५ मकर लग्न१४अंश ७ घटिका ३५फल जानिये॥

शेषांक १९ | १६ | ५६ | १९६
१६५० | ३० गुणक | ६० गुणक | ६० गुणक
८ | ६०) ४८० (८ | २६७)३३६० (१२ घ | २६७)९३६०(३९ प.
२६७) १६९८(६अं. | ४८० | २६७ | ८०१
१६०२ | | ६९० | १३५०
५६ | | ५३४ | १३३५
| | २५६ | १५

राशि	अंश	घटी	पल	
१०	६	१२	३९	
	१२	५		अयनांश घटावे
	१४	७	३५	

इस प्रकार मकर लग्नका प्रमाण १४ अंश ७ घटी ३५ पल जानिये॥

सूर्य और लग्न एक राशिके हो तौ इष्टलानेका क्रम ।

यदितनुदिननाथावेकराशौतदंशांतरहतउदयःस्यात्खाग्नि-
हृत्त्विष्टकालः ॥

टीका—सूर्य और लग्न एक राशिके होंतो दोनोंका अंतर निकाले और तिसको राशिके उदयसे गुणे ३०का भागदे जो लब्धि होय सोई इष्टकाल जाने और रात्रिमें लग्न अथवा इष्टकाल निकालना होय तो सूर्यकी राशि६ उसमें मिलावे.

लग्नके शुभाशुभ ग्रहोंका विचार ।

लग्ने चन्द्रखलारिपौशशिसितौसवैद्युनेखेबुधोऽब्जोऽत्येगुःसुख-
गोष्टमाःकुजशुभाःशुक्रस्तृतीयःशुचे ॥ लाभेसर्वखगाःशुभा
अखिलगारुयष्टारिगाःस्युःखलाश्चंद्ररुयंबुधने श्रियेंशभदृके-
ट्रस्यान्मृत्यवेऽष्टारिगः ॥

टीका—लग्नमें चंद्रमा और पापग्रह अथवा लग्नसे षष्ठस्थानी शुक्र और चंद्र और सप्तमस्थानमें कोईग्रह होय, दशमस्थानमें बुध, द्वादशमें चंद्र, चतुर्थ-स्थानीराहु, अष्टमस्थानी मंगल व शुभग्रह, और तृतीयस्थानमें शुक्र, ऐसे लग्नके ग्रह होंय तो अनिष्ट शोककारक अशुभस्थानी ग्रह जानिये ॥

लग्नसे एकादशस्थानमें संपूर्ण ग्रह और निंद्यस्थान वर्जितके और शेष स्थानमें शुभग्रह होय और तृतीय अष्टम तथा षष्ठस्थानमें सूर्य और २ । ३ चतुर्थ स्थानमें चंद्रमा होय तो शुभलक्ष्मीकारक जानै, लग्नका स्वामी अथवा अंशका स्वामी अथवा द्रेष्काणका स्वामी ये षष्ठ या अष्टमस्थानमें होय तो मृत्युदायक जानिये ॥

पंचभिरिष्टं पुष्टमनिष्टैररिष्टमादेश्यम् ॥
स्थानादिफलमृद्धिश्चतुर्भिरपि कथ्यते यवनैः ॥

टीका—लग्नोंके पांचग्रह शुभस्थानी होय तो पुष्टिकारक होतेहैं और अशुभ हो तौ अनिष्टकारक होतेहैं और यवनादिमतसे चारग्रहभी इष्टकारकजानिये

षड्वर्गशुद्धि जाननेका क्रम।

गृहं होरा च द्रेष्काणो नवांशो द्वादशांशकः ॥
त्रिंशांशश्चेति षड्वर्गास्ते सौम्यग्रहजाः शुभाः ॥

टीका—प्रथम जाननेमें लग्न १ होरा २ द्रेष्काण ३ नवांश ४ द्वादशांश ५ त्रिंशांश ये ६ छः वर्ग इनमें शुभग्रहोंके वर्ग शुभ होतेहैं ॥

त्रिंशांशादिकथनम्।

त्रिंशद्भागात्मकंलग्नंहोरातस्यार्द्धमुच्यते ॥ लग्नात्रिभागोद्रेष्काणोनवांशोनवमांशकः॥द्वादशांशोद्वादशांशस्त्रिंशांशस्त्रिंशदंशकः॥

टीका—लग्नके अंश ३०होतेहैं तिनका अर्ध१५अंश होरा कहताहै और लग्नही का तीसराभाग १० ऐसे३ तीन द्रेष्काण होतेहैं और नवम भाग नवांश और तिसका बारहवां भाग द्वादशांश और तीसवाँ भाग त्रिंशांश इसरीतिसे एकलग्नके ३० अंश होतेहैं और उन्हीं तीस अंशोंके छः वर्ग होतेहैं.

आदौ गृहज्ञानम्।

यस्य ग्रहस्य यो राशिस्तस्य तद्गृहमुच्यते ॥

टीका—जिस ग्रहकी जो राशि होय सो गृह उसीका कहा जाताहै ॥

ग्रह	भौ	शुक्र	बुध	चन्द्र	सूर्य	बुध	शुक्र	भौम	गुरु	शनि	शनि	गुरु
राशि	मेष	वृष	मिथु	कर्क	सिंह	क.	तुला	वृश्चि	धन	मक.	कुंभ	मीन

होराकथनं—सूर्येन्द्वोर्विषमे लग्नेहोराचन्द्रार्कयोःसमे ॥

टीका—विषमलग्नमें १५ अंशतक सूर्यका होरा तदनंतर चन्द्रमाका होरा जानिये, सम लग्नमें १५ अंशके अन्तलग्न होय सो चंद्रमाका होरा तिसपीछे सूर्यका जानिये. होरा चंद्रमाका शुभ और सूर्यका अशुभ ॥

लग्न	मे ०	वृ १	मि २	क ३	सिं ४	क ५	तु ६	वृ ७	ध ८	म ९	कुं १०	मी ११
अंश १५	सू	चं	सू	चं	सू	चं	सू	चं	सू	चं	सू	चं
अंश ३०	चं	सू	चं	सू	चं	सू	चं	सू	चं	सू	चं	सू

द्रेष्काणकथनम्।

द्रेष्काणआद्योलग्नस्य द्वितीयःपंचमस्यच ॥

द्रेष्काणश्चतृतीयस्तु लग्नान्नवमराशिपः ॥

टीका–प्रथम द्रेष्काण कहिये लग्नके ३० अंश तिनमेंसे १० अंशका एक द्रेष्काण ऐसे २० अंश ३० अंश तीन द्रेष्काण होतेहैं प्रथम द्रेष्काणका स्वामी लग्नका स्वामी होताहै द्वितीयद्रेष्काणका पंचमस्थानका स्वामी होताहै और तृतीयद्रेष्काणका नवम स्थानका स्वामी होताहै शनि मंगल सूर्यका द्रेष्काण अशुभ जानिये ॥

लग्न	मेष	वृष	मि०	कर्क	सिंह	क०	तुला	वृश्च	धन	मकर	कुंभ	मीन
१ अं १०	मं०	शु०	बु०	चं०	र०	बु०	शु०	मं०	गु०	श०	श०	गु०
२ अं १०	र०	बु०	शु०	मं०	गु०	श०	श०	गु०	मं०	शु०	बु०	चं०
३ अं १०	गु०	शु०	श०	गु०	मं०	शु०	बु०	चं०	र०	बु०	शु०	मं०

सप्तांश ।

	मेष ०	वृषभ १	मि० २	कर्क ३	सिंह ४	क० ५	तूळ ६	वृ० ७	धन ८	मकर ९	कुंभ १०	मीन ११
४।१७	१	८	३	१०	५	१२	७	२	९	४	११	६
८।३४	२	९	४	११	६	१	८	३	१०	५	१२	७
१२।५१	३	१०	५	१२	७	२	९	४	११	६	१	८
१७।८	४	११	६	१	८	३	१०	५	१२	७	२	९
२१।२५	५	१२	७	२	९	४	११	६	१	८	३	१०
२५।४२	६	१	८	३	१०	५	१२	७	२	९	४	११
३०	७	२	९	४	११	६	१	८	३	१०	५	१२

लग्नकानवांश ।

मेषसिंहधनुर्लग्नेनवांशामेषतःस्मृताः । वृषकन्यामृगे लग्ने मकरान्नवमांशकः ॥ कर्कालिमीनलग्नेषुनवांशाःकर्कतःस्मृताः ॥ नृयुग्मतौलिकुंभेषु तौलितः स्युर्नवांशकाः ॥

टीका–मेष सिंह धन इन लग्नोंका नवांशका क्रम मेषसे जानिये और वृष कन्या मकर इनका मकरसे क्रम और मिथुन तुल कुंभका तुलसे क्रम कर्क वृश्चिक मीन इनलग्नोंका नवांश कर्कराशि जानना चाहिये. नवांश सूर्य मंगल शनिका अशुभ होताहै ॥

		मे	वृ	मि	कर्क	सिं	क	तू	वृ	ध	म	कुं	मी
३	२०	मं	श	शु	चं	मं	श	शु	चं	मं	श	शु	चं
६	४०	शु	श	मं	र	शु	श	मं	र	शु	श	मं	र
१०	०	बु	गु	गु	बु	बु	गु	गु	बु	बु	गु	गु	बु
१३	२०	चं	मं	श	शु	चं	मं	श	शु	चं	मं	श	शु
१६	४०	र	शु	श	मं	र	शु	श	मं	र	शु	श	मं
२०	०	बु	बु	गु	गु	बु	बु	गु	गु	बु	बु	गु	गु
२३	२०	शु	चं	मं	श	शु	चं	मं	श	शु	चं	मं	श
२६	४०	मं	र	शु	श	मं	र	शु	श	मं	र	शु	श
३०	०	गु	बु	बु	गु	बु	बु	गु	गु	गु	बु	बु	गु

द्वादशांशकथन ।

लग्नस्य द्वादशांशास्तु स्वराशेरेव कीर्त्तिताः ॥

टीका—लग्नके अंश ३० तिनके भाग १२ द्वादश कहातेहैं तिनका क्रम चलते लग्नसे जो पर्यंत लग्नके अंश हों ताके स्थानसे जो द्वादशांश पति जानिये. तिनमें मंगल शनि रवि इनके अंश अशुभ होतेहैं ॥

	मे	वृ	मि	कर्क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी
२ ३०	मं	शु	बु	चं	र	बु	शु	मं	गु	श	श	गु
५ ०	शु	बु	चं	र	बु	शु	मं	गु	श	श	गु	मं
७ ३०	बु	चं	र	बु	शु	मं	गु	श	श	गु	मं	शु
१० ०	चं	र	बु	शु	मं	गु	श	श	गु	मं	शु	बु
१२ ३०	र	बु	शु	मं	गु	श	श	गु	मं	शु	बु	चं
१५ ०	बु	श	मं	गु	श	श	गु	मं	शु	बु	चं	र
१७ ३०	शु	मं	गु	श	श	गु	मं	शु	बु	चं	र	बु
२० ०	मं	गु	श	श	मं	शु	बु	चं	र	बु	ब्रु	शु
२२ ३०	गु	श	शु	गु	मं	शु	बु	चं	र	बु	शु	मं
२५ ०	श	श	गु	मं	शु	बु	चं	र	बु	शु	मं	गु
२७ ३०	श	गु	मं	शु	बु	चं	र	बु	शु	मं		श
३० ०	गु	म	शु	बु	चं	र	बु	शु	मं	गु	श	श

विषमत्रिंशांश ।

कुजार्किगुरुविच्छुक्रास्त्रिंशांशपतयः क्रमात् ॥
पंचपंचाष्टशैलेषु भागानां विषमेगृहे ॥

टीका–विषमलग्नमें पंचमांश लग्नपर्यंत होय तो भौमके आगे ५ अंश शनिके ५ गुरु ८ अंश तिसके आगे ७ अंश बुधके और ५ अंश शुक्रके इसक्रमसे विषम लग्नमें त्रिंशांशपति जानो इनमें मंगल शनि अशुभ जानिये॥

अं.	मे	मि	सिं	तु	ध	कुं
५	मं	मं	मं	मं	मं	मं
५	श	श	श	श	श	श
८	गु	गु	गु	गु	गु	गु
७	बु	बु	बु	बु	बु	बु
५	शु	शु	शु	शु	शु	शु

समत्रिंशांश ।

शुक्रज्ञेज्यार्किभूपुत्रास्त्रिंशांशपतयः समे ॥
पंचांगेष्वेषु पंचानां भागानां कथिता बुधैः ॥

टीका–सम लग्नमें प्रथम ५ अंश पर्यंत शुक्र तिसके आगे ७ अंश बुध तिसके आगे ८ अंश गुरु तिसके आगे ५ अंश शनि तिसके आगे ५ अंश मंगल ये सम लग्नमें त्रिंशांशपति जानिये. तिसमें मंगल शनि अशुभहैं ॥

अं.	वृ	क	क	वृ	म	मी
५	शु	शु	शु	शु	शु	शु
७	बु	बु	बु	बु	बु	बु
८	गु	गु	गु	गु	गु	गु
५	श	श	श	श	श	श
५	मं	मं	मं	मं	मं	मं

षड्वर्गजाननेकाक्रम ।

टी०–कार्तिक शुक्ल ९ मंगलवार लग्न मकर अंश १४ घटिका ११ पल ५१ स्वामी शनि सो गृहेश ॥ ये षड्वर्ग तिनमें शनि अशुभ शेष ५ वर्ग शुभ जानिये॥

गृहेश	होरा	द्रेष्का.	नवमां	द्वादशां	त्रिंशां
शनि	चंद्र	शुक्र	शुक्र	बुध	गुरु

उत्कांश ।

मेषेषष्ठधटौवृषेत्रिद्विगिनाद्वंद्वेद्विगोकांग्रथः कीटेऽध्यं गनवाद्वयोर्कभवनेगाश्वाःस्त्रियांत्र्यर्केषट् ॥ जूकेकां-द्रिखगा अलौगवगषट् चापेत्रिषड्गोद्वयोनक्रेंशारुथरु-णाधटेझषवृषौमीनेद्रिगोषट्शुभाः ॥

ग्र. उ.	मे.	वृ.	मि.	क.	सिं	क.	तु.	वृ.	ध.	म.	कु.	मी.
अंश	६	३	७	४	६	६	१२	९	३	३	१२	७
	७	३	९	६	७	१२	७	७	६	१२	२	९
		१२	१२	९		६	९	६	९			६
			३	७					७			

षड्वर्गं पंचवर्गं वा चतुर्वर्गमथापिवा ॥
केश्चित्रिवर्गंसत्प्रोक्तंद्वयेकवर्गं तनुंत्यजेत् ॥

टीका–६ अथवा ५ किंवा ४ वर्ग लग्नके होंय तो लग्न बलिष्ठ होय और किसी२के मतसे३ वर्ग शुभ होतेहैं और दो एक होंय तो लग्न वर्जनीयहै ॥

लग्नांशफल ।

लग्नेचतुर्दशोभागो वृषस्यमकरस्यच ॥
कन्याकर्कटमीनानामष्टमे द्वादशेलिनः ॥

टीका–वृष मकर इनके १४ अंश कन्या कर्क मीनके ८ अंश और वृश्चिकके १२ अंश ये शुभ फल देतेहैं ॥

कुंभस्यांशेचषड्विंशे चतुर्विंशे च तौलिनः ॥
नृयुक्कार्मुकयोर्लग्नं शुभंसप्तदशांशके ॥

टीका–कुंभके २६ अंश तुलके २४ मिथुनके ७ और धनुके १० अंश शुभहैं इस प्रकारसे जानिये ॥

एकविंशतिमेभागेमेषस्याष्टादशेहरेः ॥
संपूर्णफलदंचादौ मध्येमध्यफलप्रदम् ॥

[redacted]का–मेषके २१ अंश सिंहके १८ ऐसे लग्नों आदिमें संपूर्ण और [redacted] अंश अनुसार जानिये ॥

लग्नवर्गोत्तमलक्षण ॥ अंतेतुच्छफलंलग्नंयदिवर्गोत्तमंनचेत् ॥
लग्नस्यस्वनवांशोयः सवर्गोत्तमउच्यते ॥

टीका—लग्नके अंत भागमें वर्गोत्तम न होय तो लग्न अनिष्ट फल देताहै और लग्न अपने नवांशमें होय तो वर्गोत्तम कहिये ॥

गोधूललग्नकाकथन ।

गोधूलंपदजादिके शुभकरंपंचांगशुद्धौरवेरर्धास्तातपरपूर्वतो-
र्धघटिकंतत्रेंदुमष्टारिगम् ॥ सोग्रांगंकुजमष्टमंगुरुयमाहःपात-
मर्कक्रमजह्याद्विप्रमुखेतिसंकटइदंसद्यौवनाद्येकचित् ॥

टीका—शूद्रादिकोंको पंचांग शुद्ध देख करिके सूर्यके अर्द्धास्तसमय प्रथम और पश्चात् १५ पल गोधूलीकाल शुभ और गोधूललग्नसे षष्ठ और अष्टम स्थानी चंद्रमा और पापग्रह भौम अष्टमस्थानी और गुरु शनि ये वार और क्रांति दिन इत्यादिक दुष्टयोग वर्जिके शुभ और किसीके मतमें विप्रादिकके अति संकटमें वर और कन्या होय तो गोरज शुभ होय ॥

वधूप्रवेश॥विवाहमारभ्यवधूप्रवेशो युग्मेथवाषोडशवासरांतात् ॥
तदूर्ध्वमध्येयुजिपंचमांतादतः परस्तान्नियमोनचास्ति ॥

टीका—विवाहसे सम १६ दिवस पर्यंत वधूप्रवेश कहाहै आगे पांच वर्ष पर्यंत विषममासादिक कहेहैं आगे स्वेच्छा ॥

उक्तमासादि ॥ माघफाल्गुनवैशाखेशुक्लपक्षेशुभेदिने ॥
गुर्वाद्यस्तविशुद्धौस्यान्नित्यंपत्नीद्विरागमः ॥

टीका—माघ फाल्गुन और वैशाख शुक्लपक्षमें शुभदिवसमें गुरु आदि अस्त वर्जिके द्विरागमन उक्तहै ॥

नीहारांशुयुगुत्तरादितिगुरुब्राह्मानुराधाश्विनीशाक्रोभास्कर-
वायुविष्णुवरुणत्वाष्ट्रप्रशस्तेतिथौ ॥ कुंभाजालिगतेरवौशुभ-
करेप्रातोदयेभार्गवेजीवज्ञास्फुजितांदिने नववधूवेश्मप्रवेशःशुभः ॥

टीका—मृग तीनों उत्तरा पुनर्वसु पुष्य रोहीणी अनुराधा अश्विनी ज्येष्ठा हस्त स्वाती श्रवण शततारका चित्रा ये नक्षत्र और कुंभ मेष वृश्चिक इन[illegible] सूर्य शूक्रादिका उदय और गुरु बुध चंद्रये वार ऐसे शुभदिवसमें

नूतनपल्लवधारणका मुहूर्त ।

हस्तादिपंचमृगपूषभदस्रभेषु विष्णुद्वयेबुधदिने गुरुशुक्रवारे ॥
स्त्रीणांशुभंप्रथमपल्लवधारणंस्यात्पाणिग्रहोक्तसमये खलुपीतवस्त्रैः ॥

टीका—हस्तसे पांच और मृगशिर पुनर्वसु अश्विनी श्रवण धनिष्ठा ये नक्षत्र और बुध गुरु शुक्र ये वार और वे ग्रह होंय जो विवाह कालमें कथित हैं ऐसे दिवसमें नूतन पीतवस्त्र करिके स्त्रियोंको प्रथम पल्लवधारण करावे ॥

गंधर्वविवाहमुहूर्त ।

शूद्रांत्येषुपुनर्भवापरिणयः प्रोक्तोविवाहोक्तभैर्नालोक्यं तिथिमासवेधभृगुजेज्यास्तादि तत्रार्कभात् ॥ त्रिर्त्र्यर्क्षेषुमृतिर्धनंमृतिमृती
पुत्रोमृतिर्दुर्भगं श्रीरौन्नत्यमथोधृतीशकृततत्वर्क्षैत्ययःसाभिजित् ॥

टीका—शूद्र आदि और रजक आदि और अन्यजाति जिनकी स्त्रियोंका पुनर्विवाह होजाता है उनके धरेजेका मुहूर्त विवाहनक्षत्र अवश्य देखे. मास तिथि वार गुरु शुक्र इनके उदय अस्तका कुछ दोष नहीं और सूर्यनक्षत्रसे दिवसनक्षत्र पर्यंत नक्षत्र गिने, क्रमसे प्रथम ३ मरण द्वितीय ३ धन तृतीय ३ मरण चतुर्थ ३ मरण पंचम ३ पुत्रलाभ षष्ठ ३ मरण सप्तम ३ दुर्भगा अष्टम ३ लक्ष्मी नवम ३ औन्नत्य और सूर्यनक्षत्रसे चौथे ग्यारहवें पच्चीसवें इन चारस्थानोंके नक्षत्र शुभ और शेष नक्षत्र सब अशुभ होते हैं.

दूसरेमतअनुसार ।

इंद्रादितिशिवाश्लेषा आग्नेयंवारुणंतथा ॥
आश्विनीवसुदैवत्यंपट्टकालेशुभंस्मृतम् ॥

टीका—ज्येष्ठा पुनर्वसु, आर्द्रा आश्लेषा कृत्तिका शततारका अश्विनी धनिष्ठा ये नक्षत्र धरेजा करनेमें शुभ जानिये ॥

दत्तक पुत्र लेनेका मुहूर्त्त ।

हस्तादिपंचकभिषग्वसुपुष्यभेषुसूर्यर्क्षमाजगुरुभार्गववासरेषु ॥
रिक्ताविवर्जिततिथी अलिकुंभलग्नेसिंहे वृषेभवतिदत्तपरिग्रहोयम् ॥

टीका—हस्त चित्रा स्वाती विशाखा अनुराधा अश्विनी धनिष्ठा पुष्य

और रविवार मंगलवार गुरुवार शुक्रवार ये उक्तहैं और चतुर्थी नवमी चतुर्दशी वृश्चिक कुंभ ये लग्न वर्जित और सिंह वृष ये लग्न शुभहैं ॥

वास्तुप्रकरण ।

ग्रामादिअनुकूल ।

ग्रामादेरनुकूलत्वंदिशोभूतग्रहस्यच ॥
मासधिष्ण्यादिशुद्धिंच वीक्ष्यायव्ययभांशकाम् ॥

टीका—ग्राम दिशा और भूतग्रह इनके अनुकूल देखिके मास व नक्षत्रशुद्धि और आय व्यय व लग्न अंशशुद्धि शुभ देखिलीजिये ॥

ग्रहबल ।

गुरुशुक्रार्कचंद्रेषु स्वोच्चालिबलशालिषु ॥
गुर्वर्केंदुबलंलब्ध्वा गृहारंभःप्रशस्यते ॥

टीका—गुरु शुक्र सूर्य चंद्र इनको अपने उच्चादिक स्थानोंमें बलयुक्त देखिके और सूर्य चंद्र गुरु इनका बल पाके गृहका आरंभकरना शुभहै ॥

॥ वर्ज्य ॥ विवाहोक्तान्महादोषानृतेजामित्रशुद्धितः ॥
रिक्ताकुजार्कवारौच चरलग्नंचरांशकम् ॥

टीका—जामित्रशुद्धि बचाके विवाहके जो दोष कहेहैं वे सब वर्जितहैं और रिक्तातिथि भौमवार रविवार वा चरलग्न और लग्नोंके अंश वर्जितहैं ॥

त्यक्त्वाकुजार्कयोश्चांशंपृष्ठेचाग्रेस्थितंविधुम् ॥
बुधेज्यराशिगं चार्ककुर्याद्गृहंशुभाप्तये ॥

टीका—रवि भौमके अंश और पीछे वा आगे स्थित चंद्र वर्जितहैं ॥ मिथुन कन्या धन और मीन इन राशियोंका सूर्य गृहारंभ करनेमें शुभहै ॥

द्वारशुद्धि ।

द्वारशुद्धिंनिरीक्ष्यादौभशुद्धिंवृषचक्रतः ॥
निष्पंचकेस्थिरेलग्नेद्व्यंगेवाऽऽलयमारभेत् ॥

टीका—प्रथम द्वारशुद्धि और वृषचक्रसे नक्षत्रशुद्धि देखि करी पंचक रहित स्थित वा द्विस्वभाव लग्नमें प्रारंभ कीजिये ॥

ग्रामअनुकूल।

स्वनामराशेर्यद्वाशिर्द्विशरांकेशदिङ्मितः ॥
सग्रामः शुभदः प्रोक्तस्त्वशुभः स्यात्ततोन्यथा ॥

टीका–अपनी राशिसे २।५।९।११।१० जिस ग्रामकी राशि होय वह शुभ और अन्यथा अशुभ जानिये ॥

एकभेसप्तमेव्योम गृहहानिस्त्रिषष्ठगे ॥
तुर्याष्टद्वादशेरोगाःशेषस्थानेभवेत्सुखम् ॥

टीका–एक राशि अथवा सप्तम होय तो शून्य तीसरी अथवा सप्तम होय तो गृहकी हानि, चौथी आठवीं बारहवीं अथवा जन्मकी होय तो रोगकारक जानिये और शेष स्थान शुभहै ॥

जातकजाननेकाक्रम।

अकचटतपयशवर्गाअष्टौक्रमतः स्मृताः ॥ एकोनखेषुवर्णानां स्वरशास्त्रविशारदैः ॥ अवर्गेषोडशज्ञेयाःस्वराःकादिषुपंच-सु ॥ पंचपंचैववर्णाःस्युर्यशौतुचतुरक्षरौ ॥

टीका–अवर्गादि शवर्गपर्यंत ४९ अक्षरहैं तिनमें अवर्गके स्वर १६ और कवर्गके पवर्ग पर्यंत ५ तिनके अक्षर २५ और यश इन दोनों वर्गोंके अक्षर चार २ होतेहैं यह स्वरशास्त्रके ज्ञाता कहतेहैं ॥

वर्गोंकेस्वामी।

तार्क्ष्यमार्जारसिंहश्वसर्पाखुगजमेषकाः ॥
वर्गेशाःक्रमतोज्ञेयाःस्ववर्गात्पंचमोरिपुः ॥

टीका–अवर्गका स्वामी गरुड १ कवर्गका मार्जार २ चवर्गका सिंह ३ टवर्गका श्वान ४ तवर्गका सर्प ५ पवर्गका मूषक ६ यवर्गका गज ७ शवर्गका मेष ८ इस क्रमसे वर्गोंके स्वामी जानिये और जिस वर्गका अक्षर अपने नामका होय उससे पांचवे वर्गका स्वामी उसका रिपु जानिये और चौथा मित्र और तृतीय उदासीन जानिये ॥

काकिणी।

स्ववर्गंद्विगुणंकृत्वापरवर्गेणयोजयेत् ॥

अष्टभिश्चहरेद्भागंयोधिकःसऋणीभवेत् ॥

टीका—अपने नामके वर्गको द्विगुणाकरे उसमें ग्रामादिकका वर्ग मिलावे और आठका भागदे पुनि ग्रामादिकका वर्ग द्विगुण करके अपने नामका वर्ग मिलावे पूर्ववत् आठका भागदे इन दोनोंमेंसे जिसके शेष अधिक बचे सो उसका अर्थात् न्यूनवालेका ऋणी जानिये ॥

चंद्रमाकेमुखजाननेकाविचार ।

वाह्नान्मैत्रान्नगर्क्षस्थेचंद्रेयाम्योत्तराननम् ॥
पित्र्याद्वासवतस्तद्वत्प्राकपरास्याद्गृहंशुभम् ॥

टीका—कृत्तिकासे ७ नक्षत्रोंका चंद्रमा होय तो गृहोंका मुख दक्षिणको और अनुराधासे ७ नक्षत्रोंका चंद्र होय तो गृहोंका मुख उत्तरको और मघासे ७ नक्षत्रोंका चंद्रमा होय तो गृहोंका मुख पूर्वको और धनिष्ठासे ७ नक्षत्रोंका चंद्रमा होय तो गृहोंका मुख पश्चिमको शुभ जानिये ॥

आयादिसाधन ॥ गृहेशकरमानेनगृहस्यायादिसाधयेत् ॥
करैश्चेन्नेष्टमायादि साध्यमंगुलितस्तथा ॥

टी० गृहस्वामीकेहस्तमानसे अथवाअंगुलीमानकरकेइष्टआयादिसाधनकरे

क्षेत्रफल ।

विस्तारगुणितंदैर्घ्यंगृहक्षेत्रफलंलभेत् ॥
तत्पृथग्वसुभिर्भक्तंशेषमायोध्वजादिकः ॥

टीका—ध्वज आदि साधनका प्रकार ॥ चौडाई लंबाई अथवा लंबाई चौडाईको आपसमें गुणनेसे क्षेत्रफल जानिये ॥ और उसीमें आठका भागदेनेसे जो शेष बचे सो ध्वजआदि आय जानिये ॥

आयोंकेनाम ॥ ॥ ध्वजोधूम्रोथसिंहःश्वासौरभेयःखरोगजः ॥
ध्वांक्षश्चैवक्रमेणैतदायाष्टकमुदीरितम् ॥

टीका—ध्वज १ धूम्र २ सिंह ३ श्वान ४ बैल ५ गर्दभ ६ हस्ती ७ काक ८ या क्रम करिके आयाष्टक जानिये ॥

वर्णानुसारउक्तआय—ब्राह्मणस्थध्वजोज्ञेयःसिंहोवैक्षत्रियस्यच ॥
वृषभश्चैववैश्यस्यसर्वेषांतु गजःस्मृतः ॥

टीका–ब्राह्मणको ध्वजा आय, क्षत्रीका सिंह, वैश्यका वृषभ और सर्व वर्णोंके गज आय उक्तहैं ॥

मतांतरसेआयोंकाफल।

ध्वजेकृतार्थो मरणंचधूम्रे सिंहेजयश्वाथशुनिप्रकोपः ॥
वृषे च राज्यं च खरेचदुःखंध्वांक्षेमृतिश्चैवगजेसुखंस्यात् ॥

टीका--ध्वजआयका फल कृतार्थ, धूम्रायका मरण, सिंहायका जय, श्वान आयका कोप, वृषआयका राज्य, खरआयका दुःख, ध्वांक्ष आयका मृत्यु और गजआयका फल सुखप्राप्ति होती है ॥

नक्षत्रअनुसारव्ययसाधन ॥ पूर्वद्वारेवृषःश्रेयान्गजः प्राग्य-
मदिङ्मुखः ॥ क्षेत्रमष्टाहतंधिष्ण्यैर्विभक्तंस्याद्गृहस्यभम् ॥
भेष्टभक्तेव्ययः शेषमायादल्पोव्ययःशुभः ॥

टीका–पूर्वाभिमुख गृहोंका वृषाय और गजाय श्रेयस्कर होताहै और पूर्व दक्षिणाभिमुख गृहोंका गजाय कहाहै पूर्वमेंके क्षेत्रफलको आठ से गुणाकरै और २७ का भागदे शेष बचैं सो घरके नक्षत्र जाने उन नक्षत्रोमें ८ का भागदे शेषरहै सो उस गृहका व्यय और आयकी अपेक्षा व्यय अल्प होय तो शुभ ॥

ग्रहोंकीराशि।

अश्विन्यादित्रयेमेषो मघादित्रितयेहरिः ॥
मूलादित्रितयेधन्वी भद्वयंशेषराशिषु ॥

टीका–गृहोंके अश्विनी भरणी कृत्तिका इन नक्षत्रोंकी राशि मेष १ रोहिणी और मृगशिरकी वृष २ आर्द्रा पुनर्वसुकी मिथुन ३ पुष्य आश्लेषाकी कर्क ४ मघा पूर्वा और उत्तराकी सिंह ५ हस्त चित्राकी कन्या ६ स्वाती विशाखाकी तुला ७ अनुराधा ज्येष्ठाकी वृश्चिक ८ मूल पूर्वाषाढाकी धन ९ श्रवण धनिष्ठाकी मकर १० शतभिषा पूर्वाभाद्रपदाकी कुंभ ११ उत्तराभाद्रपदा रेवतीकी मीन १२ इस क्रमसे राशि जानिये ॥

गृहोंकेनामलानेकाप्रकार ।

गृहस्यपूर्वतोदिक्षुक्रमात्कक्ष्याङ्घिदंतिनः ॥
संस्थाप्यालिंदजानंकांस्तन्मित्याषोडशगृहाः ॥

टीका–गृहोंके पूर्व दिशा क्रमसे अंक स्थापित करे वे ऐसे--पूर्वको १ दक्षिणको २ पश्चिमको ४ उत्तरको ८ ऐसे चारों दिशाके अंकमें सालाकी संख्या अधिक एक करके मिलावै जो अंक होय सोई नाम गृहका जानिये

गृहोंकेनाम ॥ ध्रुवं धान्यंजयंनंदंखरं कांतंमनोरमम् ॥
सुमुखंदुर्मुखंक्रूरं रिपुदं धनदंक्षयम् ॥ आक्रंदंविपुलंज्ञेयं
विज यंचेतिषोडश ॥ गृहंध्रुवादिकंज्ञेयंनामतुल्यफलप्रदम् ॥

टीका–और इन गृहोंके ध्रुव धान्य जय इत्यादिक सोलह नामहैं इनका शुभाशुभ नामानुसार जानिये ॥

अंशलानेकाप्रकार ॥ व्ययेन संयुतेक्षेत्रेगृहनामाक्षरान्विते ॥
त्रिभिर्भक्तांशकास्तेषांद्वितीयांशोनशोभनः ॥

टीका–पीछेका जो व्यय होय उसे क्षेत्रफलमें मिलावे और गृहोंको नामके अक्षर संयुक्त करिके तीनका भागदे शेष दो बचें तो अशुभ और एक अथवा पूर्ण भाग लगजानेसे शुभ फल होताहै ॥

गृहोंके भाग ॥ नवभागंगृहंकुर्यात्पंचभागंतुदक्षिणे ॥
त्रिभागंवामतःकुर्याच्छेषंद्वारंप्रकल्पयेत् ॥

टीका–गृह क्षेत्रके नव भाग कर तिसमेंसे पांच भाग दक्षिणको तीन भाग उत्तरको और एक भाग मध्यमें तिसमें द्वारकी कल्पना करै ॥

गृहोंकेद्वार॥ द्वारस्योपरियद्वारंद्वारस्यान्यच्चसंमुखम् ॥
व्ययदं तु यदातच्च न कर्त्तव्यंशुभेप्सुभिः ॥

टीका--द्वारके ऊपर द्वार और आमने सामनेके द्वार व्ययदायक होते हैं शुभाभिलाषी पुरुषोंको ऐसे वरजने चाहिये ॥

गृहोंके स्थानोंके योजनाका प्रकार ।

स्नानागारं दिशिप्राच्यामाग्नेय्यां पचनालयम् ॥ याम्यायांशय

नागारं नैर्ऋत्यांशस्त्रमंदिरम् ॥ प्रतीच्यांभोजनागारं वायव्यां पशुमंदिरम् ॥ भांडकोशंचोत्तरस्यामीशान्यांदेवमंदिरम् ॥

टीका—पूर्वमें स्नानका घर १ अग्निकोणमें रसोईका स्थान २ दक्षिणमें सोनेका स्थान ३ नैर्ऋत्यमें शस्त्रालय ४ पश्चिममें भोजनस्थान ५ वायव्यमें पशुमंदिर ६ उत्तरमें भण्डारकोश ७ ईशान्यमें देवमंदिर ८ इस प्रकारसे स्थानोंकी योजना करावे ॥

अल्पदोष ॥ अल्पदोषं गुणश्रेष्ठं दोषायनभवेद्गृहम् ॥
आयव्ययौप्रयत्नेनविरुद्धं भं च वर्जयेत् ॥

टीका—जिस गृहमें दोष तो अल्प होय परंतु वह बहुत गुणों करके श्रेष्ठ होय तो दोष नहीं होता और आय व्यय अथवा नक्षत्र विरुद्ध होय तो यत्न करके वर्जित करै ॥

गृहारंभचक्र ॥ आरंभे वृषभं चक्रं स्तंभे ज्ञेयंतुकूर्मकम् ॥
प्रवेशे कालशं चक्रंवास्तुचक्रेबुधैःशुभम् ॥

टीका—गृहारंभमें वृषभचक्र और स्तंभस्थापनमें कूर्मचक्र गृहप्रवेशमें कलश यह वास्तुचक्रमें देखिलीजिये ॥

गृहारंभकेमास ॥ सौम्यफाल्गुनवैशाखभाद्रश्रावणकार्त्तिकाः ॥
मासाःस्युर्गृहनिर्माणेपुत्रारोग्यधनप्रदाः ॥

टीका—पौष १ फाल्गुन २ वैशाख ३ भाद्रपद ४ श्रावण ५ कार्तिक ६ इन महीनोंमें गृहारंभ और शिलान्यास और स्तंभ प्रतिष्ठा शुभ जानिये पुत्र लाभ आरोग्यता और आयुकी वृद्धि और धनकी प्राप्ति होय ॥

गृहारंभकेमासोंकाफल।

शोकोधान्यं पंचतानिःपशुत्वंस्वाप्तिर्नैःस्वंसंगरंभृत्यनाशम् ॥
सच्छ्रीप्राप्तिंवह्निभीतिंचलक्ष्मींकुर्युश्चैत्राद्यागृहारंभकाले ॥

टीका—चैत्रमासमें शोक प्राप्ति १ और वैशाखमें धान्यप्राप्ति २ ज्येष्ठमें मृत्यु ३ और आषाढमें पशुहीनता ४ श्रावणमें द्रव्यप्राप्ति ५ भाद्रपदमें दरिद्र ६ और आश्विनमें कलह ७ और कार्तिकमें भृत्योंका नाश ८ मार्गशी-

षमें धन प्राप्ति ९ पौषमें लक्ष्मी १० माघमें अग्निभय ११ फाल्गुनमें लक्ष्मी १२ इस प्रकार शुभाशुभ फल जानिये ॥

अथमासप्रवेशसारणीयम् ॥

अंशाः	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	स०
मे. १	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	वार
	२१	२२	२४	२५	२६	२७	२८	३०	३१	३२	३३	३४	३६	३७	३८	३९	४०	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५६	घटी
	३४	५२	४	१६	२८	४०	५२	३	१६	२८	४०	५२	४	१६	२८	४०	५२	४	१५	२६	३६	४७	५८	९	१८	२६	३५	४२	५३	२	पल
वृ. २	२	२	२	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	वार
	५७	५८	५९	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२०	२१	२२	२३	२६	२४	घटी
	११	१९	२४	२९	२४	२८	४१	४५	५८	५१	५१	५४	४३	५३	५१	४८	४५	४२	३७	३९	२४	१७	९	०	५०	३९	२७	१३	५९	४३	पल
मि. ३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	वार
	२५	२६	२८	२७	२८	२८	२९	२९	३०	३१	३१	३२	३२	३३	३३	३३	३४	३४	३५	३५	३५	३५	३६	३६	३६	३६	३६	३७	३७	३७	घटी
	३८	५	४५	२६	६	४५	२३	५९	३२	५	३५	५	३३	२	२८	५३	१७	३९	०	१०	१७	५२	६	१८	३०	४१	५२	२	८	१३	पल
क. ४	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	वार
	३७	३७	३७	३७	३७	३७	३७	३७	३८	३६	३६	३६	३६	३५	३५	३५	३५	३४	३४	३३	३३	३३	३२	३२	३१	३१	३०	३०	२९	२९	घटी
	१७	१८	२०	२१	१९	१२	८	३	५७	४८	३७	२५	११	५६	४०	२३	४	४४	२१	५८	३५	११	४४	१६	४८	१६	४३	९	३५	०	पल
सिं. ५	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	वार
	२८	२७	२७	२६	२५	२५	२४	२३	२२	२१	२१	२०	१९	१८	१७	१६	१६	१५	१४	१३	१२	११	१०	९	८	७	६	५	४	३	घटी
	२३	४६	६	२६	४६	३	१७	३०	४४	५७	९	२०	३०	३९	४७	५४	०	३	८	१२	१४	१५	१६	१६	१५	१३	१२	१०	८	४	पल
क. ६	३	३	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	वार
	१	०	५९	५८	५७	५६	५५	५४	५३	५१	५०	४९	४८	४७	४५	४४	४३	४२	४१	३९	३८	३७	३६	३५	३३	३२	३१	३०	२९	२७	घटी
	५७	५०	४३	३६	२९	२२	१५	८	१	५०	३८	२७	१६	६	५५	४४	३३	२२	१०	५९	४७	३५	२२	९	५६	४३	३०	१६	४	५३	पल
तु. ७	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	१	१	१	१	१	१	वार
	२६	२५	२४	२३	२१	२०	१९	१८	१७	१५	१४	१३	१२	११	१०	८	७	६	५	४	३	२	१	०	५९	५८	५६	५५	५४	५३	घटी
	४२	२९	१६	३	५१	४०	२९	१७	४	५३	४३	३०	२२	१२	२	५२	४२	३२	२८	२५	२२	१७	१२	८	४	०	५७	१४	५२	५०	पल
वृ. ८	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	वार
	५२	५२	५०	४९	४८	४८	४७	४६	४५	४४	४३	४२	४१	४०	४०	३९	३८	३७	३६	३६	३५	३४	३३	३३	३२	३१	३१	३०	२९	२९	घटी
	४९	५०	५१	५३	५६	०	२	४	१०	१६	२३	३१	४०	५१	२	१३	२४	३५	४९	३	१७	३१	४८	७	२७	४८	९	३१	५४	१८	पल
ध. ९	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	वार
	२८	२८	२७	२७	२६	२६	२५	२४	२४	२४	२३	२३	२३	२२	२२	२२	२१	२१	२१	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२०	१९	१९	१९	१९	घटी
	४३	९	३६	५	३५	५	३६	८	३९	१३	५०	२८	६	४४	२३	३	४५	२९	१४	५९	४४	३१	२१	१९	१७	११	५२	४४	४०	३८	पल
म. १०	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	वार
	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	२०	२०	२०	२०	२०	२१	२१	२१	२१	२१	२२	२२	२२	२३	२३	२४	२४	२४	२५	२५	२६	घटी
	३३	३२	३२	३२	३४	३७	४२	४८	५४	१	१०	२०	३१	४४	५७	११	२६	४१	५८	१८	३८	५८	१९	४०	१	२३	५२	२२	५२	२२	पल
कुं. ११	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	वार
	२६	२७	२७	२८	२९	२९	३०	३०	३१	३२	३२	३३	३४	३४	३५	३५	३६	३७	३७	३८	३९	४०	४१	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	घटी
	६०	२१	४३	२६	१	३६	११	४७	२४	४	४८	२७	९	५१	३८	२०	३	४७	३२	२०	११	२	५४	४६	३८	३०	२१	१३	७	३	पल
मी. १२	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	वार
	४९	५०	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५७	५८	५९	०	१	२	३	४	५	६	७	८	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१८	१९	२०	घटी
	२	०	५८	५६	५५	५५	५७	५९	०	२	५	८	१२	१६	२१	२७	३४	४०	४८	५६	४	१२	१९	२७	३६	४६	५८	११	२०	२९	पल

दिशानुसारगृहोंकामुख करना।

कर्कनक्रहरिकुंभगतेर्कपूर्वपश्चिममुखानिगृहाणि ॥
तौलिमेषवृश्चिकयानेदक्षिणोत्तरमुखानिवदंति ॥

टीका--कर्क मकर सिंह कुंभ इन राशियोंका सूर्य होय तो घरका द्वार पूर्व अथवा पश्चिमको करे, तुला मेष वृश्चिक इन राशियोंका सूर्य होय तो गृहोंका मुख दक्षिण अथवा उत्तरको करै, इस प्रकार रत्नमालाग्रन्थमें कहाहै.

गृहारंभकेनक्षत्र।

त्र्युत्तरामृगरोहिण्यां पुष्यमैत्रकरत्रये ॥ धनिष्ठाद्वितयेपौष्णेगृहारंभःप्रशस्यते ॥ आदित्यभौमवर्ज्यंतुसर्वेवाराःशुभावहाः ॥ चंद्रादित्यबलंलब्ध्वा लग्नशुभनिरीक्षिते ॥ स्तंभोच्छ्रायस्तुकर्त्तव्यो ह्यन्यस्तुपरिवर्जयेत् ॥ प्रासादेष्वेवमेवस्यात्कूपवापीषुचैवहि ॥

टीका—तीनों उत्तरा मृग रोहिणी पुष्य अनुराधा हस्त चित्रा स्वाती धनिष्ठा शतभिषा रेवती ये नक्षत्र शुभ रवि भौमवार वर्जिके शेषवार शुभ और स्थिर लग्नमें शुभग्रहकी दृष्टि देखे और स्तंभारोपण करावे अन्य कर्मोंको उक्त नहीं है देवालय कूप तडाग वापी इन कृत्योंको शुभ जानिये॥

वृषचक्र।

त्रिवेदाब्धित्रिवेदाब्धिद्वित्रिभेष्वर्कतःशशी ॥ कुर्याल्लक्ष्मीं समुद्रासंस्थैर्यंलक्ष्मीं दरिद्रतां॥धनं हानिं क्रमान्मृत्युमारंभे वृषचक्रकम् ॥

टीका—सूर्यनक्षत्रसे दिवस नक्षत्रतक जितने नक्षत्र होंय तिनमें प्रथम भाग ३ नक्षत्र लक्ष्मीदायक दूसरा भाग ४ उद्वास तृतीय भाग ४ स्थिरताकारक चतुर्थ भाग ३ लक्ष्मी पंचम भाग४दारिद्रता षष्ठ ४ धनदायक सप्तम भाग २ नक्षत्र हानिकारक अष्टम ३ नक्षत्र मृत्यु इस क्रमसे जिस दिनका नक्षत्र शुभफलदायक हो उसीमें गृहारंभ करावे ॥

शिलान्यास ॥ दक्षिणपूर्वकोणेकृत्वा पूजांशिलांन्यसेत्प्रथमाम् ॥
शेषाःप्रदक्षिणेनस्तम्भाश्चैवंप्रतिष्ठाप्याः ॥

टीका–पूजन करिके आग्नेय कोणमें प्रथम शिलास्थापनकरे शेष शिला प्रदक्षिण स्थापित करावे इसी प्रकार स्तंभस्थापनभी करे ॥

शिलान्यासनक्षत्र ॥ शिलान्यासःप्रकर्त्तव्योगृहाणांश्रवणेमृगे ॥
पौष्णेहस्तेचरोहिण्यांपुष्याश्विन्युत्तरात्रये ॥

टीका–श्रवण मृगशिर रेवती हस्त रोहिणी पुष्य अश्विनी तीनों उत्तरा इनमें शिलान्यास कर्त्तव्यहै ॥

शेषकेमुख।

कन्यासिंहेतुलायांभुजगपतिमुखं शंभुकोणेग्निखातं वायव्ये स्यात्तदास्यंत्वलिधनमकरे ईशखातंवदंति ॥ कुंभे मीने च मेषेनिर्ऋतिदिशि मुखंखातवायव्यकोणे चाग्न्ये कोणे मुखं वै वृषमिथुनगते कर्कटे रक्षखातम् ॥

टीका–कन्या तुल सिंह इन लग्नोंमें शेषके मुख ईशान्यकोणको जानो तो अग्निकोणमें खात करावे ॥ वृश्चिक धन मकर इन लग्नोंमें शेषके मुख वायव्यको तिनमें ईशानको खात करावे ॥ कुंभ मीन मेष इन लग्नोंमें शेषके मुख नैर्ऋतको तामें वायव्यकोणमें खात करावे ॥ वृष मिथुन कर्क इनमें शेषके मुख आग्नेयको तामें नैर्ऋत्यको खात करावे ॥

दुष्टयोग ॥ वज्रव्याघातशूलश्चव्यतीपातश्चगंडकः ॥
विष्कंभपरिघौवर्ज्यौवारौमंगलभास्करौ ॥

टीका–वज्र व्याघात शूल व्यतीपात गंड विष्कंभ परिघ और भौम रविवार ये वर्जितहैं ॥

कूर्मचक्रम्।

तिथिस्तु पंचगुणिता कृत्तिकाद्यृक्षसंयुता ॥ तथाद्वादशमिश्राचनवभागेनभाजिता ॥ ॥ फल ॥ ॥ जले वेदामुनिश्चंद्रःस्थलेपंचद्वयंवसुः ॥ त्रिषट्नवचाकाशं त्रिविधं कूर्मलक्षणम् ॥ जलेलाभस्तथाप्रोक्तःस्थले हानिस्तथैवच ॥ आकाशेमरणंप्रोक्तमिदं कूर्मस्यचक्रकम् ॥

टीका—गृहारंभकी तिथियोंको पांचसे गुणाकरे और कृत्तिका नक्षत्रसे लेकर दिवसनक्षत्रतककी नक्षत्रसंख्याको उस गुणनफलमें मिलावे फिर १२ और उसीमें मिलावे नवका भाग दे जो ४ । ७ । १ शेष रहैं तो कूर्म जलस्थानमें जानिये ताको फल लाभ और ५।२।८। बचें तो कूर्म स्थलमें जानिये तिसका फल हानि और ३।६।९। शेष बचें तो कूर्म आकाशमें जानिये तिसका फल मरण ये तीनों प्रकारका कूर्म कहाहै ॥

स्तंभचक्र ॥ सूर्याधिष्ठितभद्वयंप्रथमतो मध्येतथा विंशतिःस्तंभाग्रे रससंख्ययामुनिवरैरुक्तंमुहूर्त्तंशुभम् ॥ फल ॥ स्तंभाग्रेमरणंभवेद्गृहपतेर्मूले धनार्थक्षयोमध्येचैवतुसर्वसौख्यमतुलं प्राप्नोतिकर्त्तासदा ॥

टीका—सूर्यनक्षत्रसे दिवस नक्षत्रपर्यंत लिखनेका क्रम तिसमें प्रथम दो२ नक्षत्र स्तंभमूल तिसका फल धनक्षय और द्वितीय २० नक्षत्र स्तंभके मध्य तिसका फल लक्ष्मी और कीर्ति प्राप्ति और तृतीय ६ नक्षत्र स्तंभके अग्रभागमें मृत्यु जानिये ऐसे शुभ फल देखके स्तंभारोपण करावे

देहलीकामुहूर्त्त ॥ मूले मोभेत्रिऋक्षंगृहपतिमरणं पंचगर्भे सुखंस्यान्मध्येदेयाष्टऋक्षंधनसुखसुखदं पुच्छदेशेष्टहानिः ॥ पश्चादेयंत्रिऋक्षंगृहपतिसुखदंभाग्यपुत्रार्थदेयं सूर्यर्क्षाच्चंद्रऋक्षंप्रतिदिनगणयेन्मोभचक्रंविलोक्य ॥

टीका—सूर्यनक्षत्रसे दिवसनक्षत्रतककी नक्षत्र संख्या और फल ऐसे क्रमसे जाने प्रथम तीन नक्षत्र मूलमें तिसमें स्तंभारोपण करे तो मृत्यु द्वितीय ५ नक्षत्र गर्भमें फल सुख तीसरे ८ नक्षत्र मध्यमें फल धनसुत सुख चतुर्थ ८ नक्षत्र पुच्छ भाग फल मित्रहानि पंचम ३ नक्षत्र अग्र भागमें सुख भोग पुत्रलाभ ऐसे शुभफल हैं ॥

द्वारचक्र ॥ अर्काच्चत्वारिऋक्षाणिऊर्ध्वेचैवप्रदापयेत् ॥ द्वौद्वौकोणेषु दद्याद्वैशाखायां च चतुश्चतुः ॥ अधश्चत्वारिदेयानिमध्येत्रीणि प्रदापयेत ॥ ऊर्ध्वेतुलभते राज्यमुद्वासंकोणकेषुच ॥ शाखायांलभतेलक्ष्मींमध्येराज्यप्रदंतथा ॥ अधःस्थेमरणं प्रोक्तंद्वारशक्रप्रकीर्तितम् ॥

टीका—सूर्यनक्षत्रसे दिवसनक्षत्र पर्यंत लिखनेका क्रम तिसमें प्रथम ४ नक्षत्र ऊर्ध्व तिनका फल राज्यप्राप्ति, द्वारकोण चार तिनमें प्रतिकोणमें २ नक्षत्र तिनका फल उद्वसन, बाजू दो तिनमें नक्षत्र चारि तिनका फल लक्ष्मी और नीचे नक्षत्र ४ फल राज्य, मध्यमें नक्षत्र ३ तिनका फल मरण यह जानिये ॥

शांतिका अग्निचक्र ।

सैकातिथिर्वारयुताकृताप्ताशेषे गुणेभ्रेभुविवह्निवासः ॥
सौख्यायहोमे शशियुग्मशेषे प्राणार्थनाशौदिविभूतलेच ॥

टीका—जिस तिथिको शांति करनी होय तिसमें एक मिलावे और जो वार होय सो अंक मिलावे ४ का भाग दे शेष रहे तिसका फल तीन अथवा शून्य बचें तो अग्नि मृत्युलोकमें जानिये तिनका फल सुख प्राप्ति और उसमें शांति करनी भी शुभहै और एक शेष रहे तो स्वर्गमें अग्नि ९ प्राणनाश और दो बचें तो पातालमें तिसका फल धन नाश होय ॥

ग्रहके मुखमें आहुतिका विचार ।

तरणिविद्भृगुभास्करिचंद्रमःकुजसुरेज्यविधुंतुदकेतवः ॥
रविभतोदिनभंगणयेत्क्रमात्प्रतिखगंत्रितयंत्रितयंन्यसेत् ॥

टीका—सूर्यनक्षत्रसे दिवसनक्षत्रतक जितने नक्षत्र होंय तिनका इस क्रमसे फल जानिये ये प्रथम तीन नक्षत्र सूर्य फल अशुभ; द्वितीय भाग ३ न. बुध शु० तृतीय भाग ३ न. शनि फल अशुभ, फिर ३ न. चंद्रके फिर ३ न. भौमके फिर ३ न. गुरुके तिस पीछे ३ न. राहुके फिर ३ न. केतुके इसमें शुभ ग्रहके शुभ पाप ग्रहके अशुभ जानिये ॥

गृहप्रवेशका मुहूर्त ।

अथप्रवेशेनवमंदिरस्ययात्रानिवृत्तावथभूपतीनाम् ॥
सौम्यायने पूर्वदिनेविधेयं वास्त्वर्चनंभूतबलिश्चसम्यक् ॥

टीका—यात्रा और राजदर्शन मुहूर्तमें उत्तरायण सूर्य होय, और प्रवेशके प्रथम दिवसमें वास्तुपूजा और भूतबली करके गृहप्रवेश योग्यहै ॥

चित्रानुराधामृगपौष्णपुष्यस्वातीधनिष्ठाश्रवणंचमूलम् ॥

वारेष्वसूर्यक्षितिजेष्वरिक्तातिथौप्रशस्तोभवनप्रवेशः ॥

टीका-चित्रा अनुराधा रेवती पुष्य स्वाती धनिष्ठा श्रवण मूल ये नक्षत्र और रवि भौम ये वार तथा रिक्ता तिथिको त्यागिके गृहप्रवेश कीजिये ॥

कलशचक्र॥ प्रवेशः कलशेर्कर्क्षात्पंचनागाष्टषट्क्रमात् ॥
अशुभंचशुभंज्ञेयमशुभंचशुभंतथा ॥

टीका-सूर्यनक्षत्रसे दिवसनक्षत्रतक जो नक्षत्र होय उसमें प्रथम ५ नक्षत्र अशुभ और आठ नक्षत्र शुभ आगे ८ नक्षत्र अशुभ और शेष ६ नक्षत्र शुभ ऐसे कलशचक्र जानिये ॥

वामार्कलक्षण ॥ रंध्रात्पुत्राद्धनादायात्पंचस्वर्केस्थितेक्रमात् ॥
पूर्वाशादिमुखं गेहंविशेद्वामोभवेदतः ॥

टीका-घरमें प्रवेश करनेके समय सूर्य वामार्क होय तिसका जाननेका क्रम प्रवेश लग्नोंमें अष्टमस्थानमें पंचमस्थानी सूर्यहोय और घरका द्वार पूर्व तथा दक्षिणकी ओरको होय२ तिसका स्थान०या०पंचमस्थान पर्यंत और घरका मुख पश्चिमको होय स्थान०या०पंचमस्थान पर्यंत ३ अथवा ग्रहोंका मुख उत्तरको होय तो सूर्य११ स्थान ५ स्थानोंतक आवे प्रवेशमें वामार्क युक्त है ॥

शुभाशुभग्रहऔरलग्न॥ त्रिकोणकेंद्रगैःशुभैस्त्रिषष्ठलाभसंस्थितैः ॥
असद्ग्रहैः स्थिरोदयेगृहंविशेद्बलेविधौ ॥

टीका-त्रिकोण और केंद्रस्थानमें शुभग्रह होय ऐसे स्थिर लग्न देखके और तीसरे छठे तथा लाभस्थानमें पापग्रह होय तो बली चंद्रमामें गृहप्रवेश करना शुभजानिये ॥

गृहारंभकीलग्नशुद्धि ॥ त्रिषडायगतैः पापैरष्टांत्येन्तरगैःशुभैः ॥
चंद्रेलग्नेऽरिरंध्रांत्यवर्जितेस्याच्छुभंगृहम् ॥

टीका-३ । ६ । ११ स्थानमें पापग्रह शुभ और ८ । १२ । स्थानमें इतरस्थानोंमें शुभग्रह होंय तो शुभ जानिये परंतु चंद्रमा लग्न तथा षष्ठ द्वादश अष्टमस्थानमें न होय ॥

अशुभयोगोंकेलग्न ॥ धनकेंद्रत्रिकोणस्थःक्षीणश्चंद्रोनशोभनः ॥
शत्रोर्नवांशगःखेटःखास्तसंस्थोपिनोशुभः ॥

टीका—लग्नविषे २ । १ । ४ । ७ । १० । ५ । ९ । स्थानोंमें क्षीण-चंद्र स्थित होय तो अशुभ है और स्वराशिका शत्रु नवांशकमें होय तो भी अशुभ क्षीणचंद्र कृष्णपक्षकी पंचमीसे जानो ॥

आयुष्यप्रमाण ॥ लग्नेजीवःसुखेशुक्रोबुधःकर्मण्यरोरविः ॥
रविजःसहजेनूनंशतायुःस्यात्तदागृहम् ॥

टीका—लग्नमें बृहस्पति ४ शुक्र ४ बुध १० सूर्य ३ शनि ऐसी लग्नमें गृहारंभ करनेसे उसगृहकी १०० वर्षकी आयु निश्चय कर जाननी ॥

दूसराप्रकार ॥ भृगुर्लग्नेबुधोव्योम्निलाभेऽर्कःकेंद्रगोगुरुः ॥
यस्यारंभचतस्यायुर्वत्सराणांशतद्वयम् ॥

टीका—शुक्र और बुध १० दशमस्थानीं ११ रवि और १ । ४।७।१० गुरु ऐसे लग्नमें गृह आरंभ करावे तो २०० वर्षकी आयु कहिये ॥

अन्यच्च ॥ जीवोबुधोभृगुव्योम्नि लाभगौभानुभूमिजौ ॥
प्रारंभेयस्यतस्यायुःसमाशीतिःसहश्रिया ॥

टीका—गुरु बुध शुक्र ये १० स्थानमें ११ रवि भौम होंय तो लक्ष्मी युत घरकी ८० वर्षकी आयु जाननी ॥

स्वोच्चेंतिनिभृगौविलग्नगेदेवमंत्रिणिरसातलेऽथवा ॥
स्वोच्चगेरविसुतेऽथवाऽऽयगेस्यात्स्थितिश्चसुचिरंसहश्रिया ॥

टीका—लग्नमें उच्चका शुक्र होके बैठा होय गुरु४होय उच्चका वा स्वक्षेत्री शनि होके ११ स्थानीं हो तो लक्ष्मीयुक्त चिरकाल घरकी आयु कहना ॥

स्वर्क्षगेहिमगौलाभेसुरेज्येकेन्द्रसंस्थिते ॥
धनधान्यसुतारोग्ययुक्तंधामाचिरंभवेत् ॥

टीका—कर्कका चंद्रमा ११ वें स्थानमें और गुरु केंद्रमें १ । ४ । ७ । १० होंय तो वह धनयुक्त और सुत आरोग्य सहित चिरकाल रहे ॥

दूसरे मतसे पृथ्वी शोधनेका प्रकार।

कुण्डार्थपृथ्वीपरिशोधहेतवे प्रष्टुर्मुखाद्यःप्रथमंस्फुटीभवेत् ॥

वर्गादिवर्णःकिलतद्दिशिस्मृतंशल्यंमुनींद्रैर्हपयास्तुमध्यतः ॥ स्मृत्वेष्टदेवतांप्रष्टुर्वचनस्याद्यमक्षरम् ॥ गृहीत्वा तु ततः शल्याशल्यंसम्यग्विचार्यते ॥

टीका—कुंडके निमित्त अर्थात् नूतन गृहके बनानेको प्रथम भूमि शोधनेका प्रकार पृच्छक इष्टदेवताका स्मरण करके ब्राह्मणसे प्रश्न करे ताके मुखसे आदि अक्षर जिस वर्गका निकले तिसके उत्तर अ क च ट त प यह वर्ग पूर्वादि अष्टदिशाओंमें मध्यभागी ह प य वर्गोंके आदि अक्षर जहां होंय इस स्थानमें अमुक शल्यहै तिसका प्रकार नीचे लिखाहै जिसमेंसे उन २ स्थानोंका फल जानिये ॥

प्रश्नअक्षरफल।

पूर्व ॥पृच्छायांयदिअःप्राच्यांनरशल्यंतदाभवेत् ॥ सार्धहस्त प्रमाणेनतच्चमानुष्यमृत्युकृत् ॥ आग्नेय ॥ आग्नेय्यांदिशिकः प्रश्नेखरशल्येकरद्वयम् ॥ राजदंडोभवेत्तत्रभयंनैवनिवर्त्तते ॥ दक्षि० ॥ याम्यायांदिशिचःप्रश्नेतदास्यात्कटिसंस्थितम् ॥ नरशल्यंगृहेतस्यमरणंचिररोगतः॥ नै० ॥ नैर्ऋत्यांदिशिटःप्रश्नेसार्धहस्तादधःस्थले ॥ शुनोस्थिजायतेतत्रबालानांजायते मृतिः॥ प० ॥ तः प्रश्नेपश्चिमायांतुशिशोःशल्यंप्रजायते ॥ सार्द्धहस्तेगृहस्वामीनतिष्ठतिसदागृहे ॥ वाय० ॥ वायव्यांदिशिपःप्रश्नेतुषांगाराश्चतुष्करे ॥ कुर्वंतिमित्रनाशंचदुःस्वप्नदर्शनंसदा ॥ उत्तर॥उदीच्यांदिशियःप्रश्नेविप्रशल्यंकरादधः ॥ तच्छीघ्रंनिर्धनत्वायकुबेरसदृशस्यहि ॥ ई० ॥ ईशान्यांयदिशः प्रश्नेगोशल्यंसार्द्धहस्ततः ॥ तद्गोधनस्यनाशायजायतेगृहमेधिनः ॥ मध्यभाग ॥ हपयामध्यकोष्ठेचवक्षोमात्रंभवेदधः ॥ नृकपालमथोभस्मलोहंतत्कुलनाशकृत् ॥

टीका—पृच्छकके मुखसे आदि अक्षर अवर्गका निकले तो पूर्वको डेढ

हाथ गहरा खोदे तो मनुष्यकी हड्डी निकले वह मृत्युकारक जानिये १ (क) निकले तो २ हाथके गहरावमें गदहेकी निकले उससे राजदंडका भय कभी निवृत्ति न होय ३ (च) अक्षरका उच्चारण होय तो दक्षिणकी ओर कटि बराबर खोदनेसे नरके अस्थि निकले तिसका फल चिरकालके रोगसे मरण ४ (ट) का उच्चार होय तो नैर्ऋत्य दिशामें डेढहाथ ओंडा खोदनेसे कुत्तेके अस्थि निकलें तिसके फल बालक न जीवे ५ (त) का उच्चारण करे तो पश्चिम दिशामें डेढ हाथके गहरायमें बालकके अस्थि निकलें तिसका फल गृहका स्वामी सदा घरमें न रहै ६ (प) होय तो वायव्य दिशामें ४ हाथपर जली हुई धातुकी भूसी वा कोयले निकलें तिसका फल मित्रनाश दुस्वप्नदर्शन ७ (य) वर्ग होय तो एक हाथपर उत्तर कोणमें ब्राह्मणके हाड निकलें तिसका फल कुबेर समान भी धनाढ्य दरिद्री होय ७ (श) होय तो ईशान दिशामें डेढ हाथपर गौकी अस्थि निकलें तिसका फल गोधनका नाश ८ (ह प य) होय तो मध्य भागमें छाती बराबर ओंडेमें मनुष्यका कपाल वा भस्म वा लोह निकले तिसका फल कुलका नाश ९ जिस वर्गका नाम प्रश्नकर्ताके मुखसे उच्चारण होय उसी दिशाको देखे ॥

यात्राप्रकरणम् ।

शुक्र संमुख ॥ एकग्रामेपुरेवापिदुर्भिक्षेराष्ट्रविप्लवे ॥
विवाहेतीर्थयात्रायां प्रतिशुक्रोनाविद्यते ॥

टीका—गांवके गांवमें अथवा शहरके शहरमें दुर्भिक्षकालमें तथा देशोपद्रवमें विवाह समयमें और तीर्थयात्रामें सम्मुख शुक्र होय तो दोष नहींहै॥

पौष्णदावाग्निपादांतं यावत्तिष्ठतिचंद्रमाः ॥
तावच्छुक्रोभवेदंधःसन्मुखंगमनंशुभम् ॥

टीका—रेवती अश्विनी भरणी कृत्तिका इन नक्षत्रोंके प्रथम चरण चंद्रमा होनेसे शुक्र अंध होताहै उसके सन्मुख गमनमें दोष नहींहै ॥

शुभाशुभफलम् ॥ दक्षिणेदुःखदःशुक्रःसंमुखोहंतिमंगलम् ॥
वामेपृष्ठेशुभोनित्यंरोधयेदस्तगःशुभः ॥

टीका—गमन अर्थात् यात्रामें दाहिना शुक्र होय तो दुःखदायक संमुख कार्य नाशक और वामभागमें पीछेकाशुक्र मंगलदायक और पूर्वमें अस्त होय तो पश्चिमको गमन शुभ और पश्चिममें अस्त होय तो पूर्वमें शुभगमन जानिये॥

घातचन्द्रनिर्णय--प्रयाणकालेयुद्धेचकृषौवाणिज्यसंग्रहे ॥
वादेचैवगृहारंभेवर्जितोघातचंद्रमाः ॥

टीका--यात्रा युद्ध खेतकर्ममें व्यापार अन्न आदि भरनेमें विवाद गृहके आरंभमें घात चंद्रमा वर्जितहै ॥

घातप्रकरणम्- घाततिथिंघातवारंघातनक्षत्रमेवच ॥
यात्रायांवर्जयेत्प्राज्ञोह्यन्यकर्मसुशोभनम् ॥

टीका—घाततिथि घातवार घातनक्षत्र यात्रामें वर्जितहैं और कार्योंमें शुभजानिये ॥

मेषेरविर्मघाप्रोक्ताषष्ठीप्रथमचंद्रमाः ॥ वृषभेपंचमोहस्तश्च-तुर्थीशनिरेवच ॥ मिथुनेनवमःस्वातीअष्टमीचन्द्रवासरः॥क-र्केद्विरनुराधाचबुधःषष्ठीप्रकीर्तिता ॥ सिंहेषष्ठश्चंद्रमाश्चदश-मीशनिमूलके ॥ कन्यायांदशमश्चंद्रःश्रवणःशनिरष्टमी ॥ तु-लेगुरुर्द्वादशीस्याच्छतंतृतीयचंद्रमाः ॥ वृश्चिकेरेवतीसप्तदश मीभार्गवस्तथा ॥ धनेचतुर्थीभरणीद्वितीयाभार्गवस्तथा ॥ मकरेष्टमीरोहिणीद्वादशीभौमवासरः ॥ कुंभेएकादशश्चार्द्रा चतुर्थीगुरुवासरः ॥ मीनेचद्वादशःसार्पद्वितीयाभार्गवस्तथा ॥

राशि	मेष	वृष	मिथु.	कर्क	सिंह	क.	तुला	वृश्चि.	धन	मक.	कुंभ	मीन
चंद्र	१	५	९	२	६	१०	३	७	४	८	११	१२
वार	रवि	शनि	चं.	बु.	श.	श.	गु.	शु.	शु.	मं.	गु.	शु.
नक्षत्र	मघा	हस्त	स्वा.	अनु.	मू.	श्र.	श.	रे.	भ.	रो.	आ.	आश्ले
तिथि	६	४	८	६	१०	८	१२	१०	२	१२	४	२

मेषादि १२ राशि घातचंद्रादिचतुष्टय बचाकर यात्रामें शुभनक्षत्रआदि देखले

कालचंद्र--मेषेवेदावृषेऽष्टौचमिथुनेचतृतीयकः॥दशकर्करविः सिंहेकन्याअंकःप्रकीर्तितः ॥ षट्तुलेवृश्चिकेखेंदुर्धनेरुद्राःप्र-कीर्तिताः ॥ मकरेऋषयःप्रोक्ताःकुंभेबाणाउदाहृताः ॥मीने त्वंद्रिःकालचंद्राःशौनकश्चेदमब्रवीत् ॥

टीका–मेषराशिको ४ वृषको ८ मिथुनको ३ कर्कको १० सिंहको १२ कन्या९ तुलाको६ वृश्चिकको ११ धनको ११ मकरको७ कुंभको५ मीनको ४ चौथा चंद्रमा कालचंद्र जानिये ये कालचंद्र शौनकऋषिप्रोक्त सर्व कर्मोंमें वर्जितहैं ॥

तिथिपरत्वसेवर्जितलग्न ।

नंदायामलिहर्योस्तुतुलामकरयोस्तथा ॥ भद्रायांमीनधनुषोः कालस्तिष्ठतिसर्वदा ॥ जयायांस्त्रीमिथुनयोरिक्तायांमेषक-र्कयोः ॥ पूर्णायांकुंभवृषयोर्मनुष्यमरणंध्रुवम् ॥

टीका–नंदातिथिको वृश्चिक सिंह तुला मकर और भद्रातिथिको मीन धन और जया तिथिको कन्या मिथुन और रिक्ता तिथिको मेष कर्क पूर्णातिथिको कुंभ वृष इन तिथियोंमें लग्न वर्जितहै ॥

यात्राकेनक्षत्र ।

हस्तेंदुमैत्रश्रवणाश्वितिष्यपौष्णश्रविष्ठाचपुनर्वसुश्च ॥
प्रोक्तानिधिष्ण्यानिनवप्रयाणेत्यक्त्वात्रिपंचादिमसप्तताराः ॥

टीका–हस्त मृगशीर्ष अनुराधा श्रवण अश्विनी पुष्य रेवती धनिष्ठा पुनर्वसु ये नक्षत्र प्रयाणमें उक्तहैं परंतु ३।५।१।७ ये तारा गमनमें वर्जितहैं ॥

मध्यनक्षत्र–रोहिणीउत्तराचित्रामूलमार्द्रातथैवच ॥
षाढोत्तराभाद्रविश्वे प्रयाणेमध्यमाःस्मृताः ॥

टीका–रोहिणी उत्तरा चित्रा मूल आर्द्रा पूर्वाषाढा उत्तराभाद्रपदा उ-त्तराषाढा ये नक्षत्र यात्रामें मध्यमहैं ॥

वर्ज्यनक्षत्र ।

त्रीणिपूर्वामघाज्येष्ठाभरणीजन्मकृत्तिका ॥ सार्पस्वातीविशा-खाचनित्यंगमनवर्जिताः ॥ कृत्तिकाएकविंशत्या भरण्याःस प्तनाडिकाः ॥ एकादशमघायाश्चात्रिपूर्वाणांचषोडश ॥ विशा खासार्पचित्रासुस्वातीरौद्रेचतुर्दशी ॥ आद्यास्तुघटिकास्त्या-ज्याःशेषांशेगमनंशुभम् ॥

टीका—इन नक्षत्रोंको प्रयाण कालमें वर्जित करै परंतु जो कुछ आवश्यक काम व संकट आन पडे तो तीनोंपूर्वोकी १६ घटिका मघाकी ११ ज्येष्ठा संपूर्ण भरणीकी ७ घटिका कृत्तिकाकी २१ जन्मनक्षत्र संपूर्ण आश्लेषा विशाखा चित्रा स्वाती आर्द्रा इन नक्षत्रोंकी आद्य १४ घटिका वर्जिके प्रयाण करै ॥

प्रयाणमेंशुभाशुभविचार॥अर्केक्लेशमनर्थंकचगमने सोमेचबं-धुप्रियंचांगारेऽनलतस्करज्वरभयंप्राप्नोतिचार्थंबुधे ॥ क्षेमारो ग्यसुखं करोतिचगुरौलाभश्चशुक्रेशुभोमंदेबंधनहानिरोगमर-णान्युक्तानिगर्गादिभिः ॥

टीका—रविवारको गमनकरे तो मार्गमें क्लेश और अर्थकी हानि होय सोमवारको गमनकरै तौ बंधु और प्रियदर्शन मंगलमें अग्नि चोर भय और ज्वर प्राप्ति बुधवारमें द्रव्य और सुखप्राप्ति गुरुवारमें आरोग्य और सुख शुक्रवारमें लाभ और शुभ फलप्राप्ति शनिवारमें गमनकरै तौ बंधन रोग और मरण प्राप्तिहोय ॥

होराकथन व शकुन ।

वारात्षष्ठस्यषष्ठस्य होरासार्द्धद्विनाडिका ॥ अर्कशुक्रोबुधश्चं द्रोमंदोजीवोधरासुतः ॥ गुरुर्विवाहेगमनेचशुक्रोबोधेसौम्यः सर्वकार्येषुचंद्रः ॥कुजेचयुद्धंरविराजसेवामंदेचवित्तंत्विातिहोर योगाः॥ यस्यग्रहस्यवारेपिकर्मकिंचित्प्रकीर्तितम् ॥ तस्य ग्रहस्यहोरायांसर्वकर्मविधीयते ॥

टीका--जिस वारका होरा होय उसीमें प्रथम २ घटिका होरा तिसके छठे वारको दूसरा होरा इस क्रमसे दिवसके वार होरा जानिये २ रविवारका होरा राजसेवाको शुभ द्वितीय २ शुक्रका गमनको तृतीय बुधका ज्ञानप्राप्ति चतुर्थ चंद्रका सर्वकार्यको,पंचम शनिका द्रव्यका संग्रह योग्य,छठा गुरुका विवाह को,सातवा मंगलका युद्धको जानिये इस प्रमाण होराका क्रम जानिये और जिस २ ग्रहका जो २ वार तिसमें कथित कृत्य उसके होरामें करावै ॥

सूर्यकाहोरा ॥सूर्यस्यहोरेरजकीसुवस्त्रंकुमारिकाविप्रचतुष्टयंच ॥
काकत्रयंद्वौनकुलौ तथैव चाषस्तथैको वृषभश्चगौश्च ॥

टीका—रविके होरामें गमन करे तो आगे जो शकुन होय तिनको कहतेहैं रजकी, वस्त्र, कुमारी, ४ ब्राह्मण, ३ काक, दो न्योला, दो चाष एक बैल, और गायके शकुन मिलैं ॥

चंद्रकाहोरा ।

चंद्रस्यहोरेद्विजयुग्मकाकभेरीमृदंगानकुलाःखरोष्ट्रौ ॥
हयश्चगोमेषशुनस्तथैवपुष्पाणिनारीद्वयमेवमार्गे ॥

टीका—चंद्रमाके होरामें गमनकरे तो मार्गमें दो ब्राह्मण और काक नगारे मृदंग और न्योला गर्दभ ऊंट घोडा गाय मेंढा कुत्ता और पुष्प दो स्त्रियां ये शकुन मिलै ॥

मंगलकाहोरा ।

मार्जारयुद्धंकलहःकुटुंबेरजस्वसाध्वी भवनस्यदाहः ॥
नपुंसकःश्वत्रितयंद्विजश्चनग्नोविमुक्तोधरणीसुतस्य ॥

टीका—मंगलके होरामें गमन करे तो मार्जारयुद्ध अथवा स्त्री पुरुषोंका कलह अथवा रजस्वला स्त्री अथवा जलताहुआ घर किंवा नपुंसक तीन कुत्ता किंवा नग्न ब्राह्मण भेंटे ॥

बुधकाहोरा ।

बुधस्यहोरेशकुनस्यसर्वःस्त्रीपुत्रयुक्ताकलशस्तुपूर्णः ॥
सुचातकश्चाषगजौकुमारःपुष्पाणिनारीखलुदर्पणश्च ॥

टीका—बुधके होरामें सर्व शकुन स्त्री पुत्रयुत, पानी भराहुआ कलश, चातक पक्षी वा चाषपक्षी,गज किंवा बाल,पुष्प,स्त्री,दर्पण, ये मार्गमें मिलै॥

गुरुकाहोरा ।

गुरोर्द्विजातिर्गणिकाचधेनुःस्त्रीबालयुक्तासजलोघटस्तु ॥
ऊर्णाचकाकोनकुलोबकश्चहंसस्यराजाबहवस्तुवैश्याः ॥

टीका-गुरुकेहोरामें ब्राह्मण गणिका अथवा गाय पुत्रसहित स्त्री जलपूर्णघट शाल अर्थात् ऊन वस्त्र काक न्योला बगला हंसकाराजाकिंवा बहुत वैश्यमिलैं

शुक्रकाहोरा।

शुक्रस्यहोरेगणिकाद्विजेंद्रःकाकत्रिपंचाथनपुंसकोवा ॥
मद्यंहिमांसंगणिकाचधेनुर्धान्यंचशूद्रात्रितयंचवैश्यः ॥

टीका-शुक्रके होरामें ब्राह्मण गणिका ३ अथवा ५ काक नपुंसक मद्य मांस ज्योतिषी धान्य तीनशूद्र वैश्य ये मिलें ॥

शनिका होरा।

पतंगसूनोर्यवनश्चनग्नोरजस्वलास्त्रीमृतकस्तथैव ॥
पिशाचगृध्रौविधवाचवह्निर्नपुंसकश्चाथयुवाप्रचंडः ॥

टीका-शनिके होरामें नग्न मुसलमान, रजस्वला स्त्री, प्रेत, पिशाच, गृध्र पक्षी, विधवा स्त्री, अग्नि, नपुंसक, तथा प्रचंड तरुणपुरुष, ये शकुन मिलें ॥

उत्तमप्रश्न न होयतो।

मनुकावाक्य॥ गमनंप्रतिराजंस्तु सन्मुखादर्शनेनच ॥
प्रशस्तांश्चैवसंभाषेत्सर्वानेतांश्चकीर्तयेत् ॥

टीका-राजा प्रति कहतेहैं-गमनकालमें पूर्वोक्त शकुनोंका कीर्तन किंवा उत्तम भाषण वा इनका श्रवण दर्शन न होय तो मनमें स्मरण करिके गमन करे तो शुभ होय ॥

वारानुसारवस्त्रधारण।

रवौनीलंबुधे पीतं कृष्णवर्णं शनैश्चरे ॥
श्वेतं गुरौभृगौभौमेरक्तंसोमेतुचित्रकम् ॥

टीका-रविवारको नीलवस्त्र धारणकरे, बुधवारको पीत, शनिवारको काले, गुरु व शुक्रको श्वेत, मंगलको रक्त, सोमवारमें चित्र, इस प्रकार वस्त्र धारण करिके गमन करे ॥

नक्षत्रतिथिवार अनुसार दिक्छूल वर्ज्य ॥

पूर्वदिशा ॥ मूलश्रवणशाक्रेषुप्रातिपन्नवमीषुच ॥
शनौसोमेबुधे चैव पूर्वस्यांगमनं त्यजेत् ॥

टीका—मूल श्रवण ज्येष्ठा ये नक्षत्र प्रतिपदा नवमी तिथि और शनि सोम बुधवार इनमें पूर्व दिशाको गमन न कीजिये ॥

दक्षिणदिशा ॥ पूर्वाभाद्रपदाश्विन्योपंचमीचत्रयोदशी ॥
गुरुर्धनिष्ठाद्राचैवयाम्येसप्तविवर्जयेत् ॥

टीका—पूर्वाभाद्रपदा अश्विनी नक्षत्र और पंचमी त्रयोदशी तिथि गुरुवार धनिष्ठा इनमें दक्षिण दिशाको गमन न कीजिये ॥

पश्चिम ॥ रोहिण्यांचतथापुष्येषष्ठीचैव चतुर्दशी ॥
भौमार्कगुरुवारेषु न गच्छेत्पश्चिमांदिशम् ॥

टीका—रोहिणी पुष्यनक्षत्र षष्ठी चतुर्दशी तिथि रवि गुरुवार इनमें पश्चिम दिशाको गमन न कीजिये ॥

उत्तर ॥ करेचोत्तरफाल्गुन्यांद्वितीयांदशमींतथा ॥
बुधेरवौ भौमवारे नगच्छेदुत्तरांदिशम् ॥

टीका—हस्त उत्तरा फाल्गुनी नक्षत्र २।१० तिथि बुध रवि भौम इनमें उत्तर दिशाको गमन न कीजिये ॥

विदिक्शूल ॥ ऐशान्यांज्ञेशनौशूलआग्नेय्यांगुरुसोमयोः ॥
वायव्यांभूमिपुत्रेतुनैर्ऋत्यांशुक्रसूर्ययोः ॥

टीका—वारानुसार विदिशाओंका शूलहोताहै तिसमें गमन न कीजिये बुध और शनिवारमें ईशान्य दिशाको वर्जितहै गुरु और सोमवारमें आग्नेयको और मंगलमें वायव्यको शुक्र और रविवारमें नैर्ऋत्यको गमन वर्जितहै॥

शूलदोषनिवारणार्थ भक्षण ।

सूर्यवारेघृतंपीत्वा गच्छेत्सोमेपयस्तथा ॥ गुडमंगारवारे
तुबुधवारेतिलानपि ॥ गुरुवारेदधिज्ञेयं शुक्रवारेयवानपि ॥
माषान्भुक्त्वाशनेर्वारे शूलदोषोपशांतये ॥

टीका—रविवारको घी और सोमवारको दूध पीवै मंगलको गुड बुधको तिल गुरुको दधि शुक्रको यव शनिवारको उडदकी वस्तु खाय, ऐसे भक्षण करके गमन करे ॥

कुंभ और मीनके चंद्रमामें वर्जितकर्म।

शय्यावितानप्रेताग्निक्रियाकाष्ठतृणाजिनम् ॥
याम्यादिग्गमनंकुर्यान्नचंद्रेकुंभमीनगे ॥

टीका—पलंग बुनवाना और प्रेताग्निक्रिया और तृणकाष्ठादिसंग्रह और दक्षिणको गमन ये सकल कर्म कुंभ और मीनके चंद्रमामें वर्जितहैं ॥

संमुखचंद्रविचार ॥ करणभगणदोषंवारसंक्रांतिदोषंकुतिथिकुलिकदोषंवामयामार्द्धदोषम् ॥ कुजशनिरविदोषंराहुकेत्वादिदोषंहरतिसकलदोषंचंद्रमाःसंमुखस्थः ॥

टीका—करण नक्षत्र वार संक्रांति कुतिथि कुलिक यामार्ध मंगल शनि रवि राहु केतु इत्यादि दोषोंको संमुखस्थ चंद्रमा गमन करनेसे समय दूर करताहै.

दिशानुसारसंमुखचंद्रमाविचार।

मेषेचसिंहेधनपूर्वभागेवृषेचकन्यामकरेचयाम्ये ॥ तुलेचकुंभे मिथुनेप्रतीच्यांकर्कालिमीनेदिशिचोत्तरस्याम् ॥ फल ॥ संमुखश्चार्थलाभायदक्षिणेसुखसंपदः ॥ पृष्ठतःप्राणनाशायवामेचंद्रेधनक्षयः ॥

टीका—मेष सिंह धन इन राशियोंका चंद्रमा पूर्वमेंहै और वृष कन्या मकरका दक्षिणमें तुला कुंभ मिथुनका पश्चिममें कर्क वृश्चिक मीनका उत्तरमेंवास करताहै ॥ फल ॥ दिशानुसार संमुख चंद्रमा होते गमन करे तो अर्थलाभ होय और दाहिना होय तो धनसंपत्तिकी प्राप्ति होय और पृष्ठभागमें चंद्रमा होय तो प्राणनाश और वामभागी होय तो धनक्षय जानिये ॥

कालवेलाविचार ॥ पूर्वाह्णेचोत्तरांगच्छेत्प्राच्यांमध्याह्नकेतथा ॥ दक्षिणेअपराह्णेतुपश्चिमेह्यर्धरात्रके ॥

टीका—दिवसके प्रथम प्रहरमें उत्तरको दूसरे प्रहरमें तथा मध्याह्नमें पूर्वको और तीसरेमें दक्षिणको और अर्द्धरात्रिमें पश्चिमको गमन करे ॥

योगिनीवास ॥ प्रतिपन्नवमीपूर्वेद्वितीयादिशिचोत्तरे ॥ तृतीयैकादशीवह्नौचतुर्द्वादशिनैर्ऋते ॥ पंचत्रयोदशीयाम्येषष्ठभूतं

चपाश्चिमे ॥ सप्तमीपूर्ववायव्येह्यमावास्याष्टमीशिवे ॥ फल ॥ पृष्ठेचाशिवदाप्रोक्तावामेचैवविशेषतः ॥ योगिनीसाभवेन्नित्यं प्रयाणेशुभदानृणाम् ॥

टीका--प्रतिपदा और नवमीको पूर्वमें द्वितीया और दशमीको उत्तरमें तीज और एकादशीको आग्नेयमें चौथ और द्वादशीको नैर्ऋत्यमें पंचमी और त्रयोदशीको दक्षिणमें षष्ठी और चतुर्दशीको पश्चिममें सप्तमी और पूर्णिमाको वायव्यमें अमावास्या और अष्टमीको ईशान्यमें इस प्रमाणसे योगिनीका वास जानिये ॥ तिसका फल ॥ पृष्ठभागी अथवा वामभागी होय तो शुभ जानिये ॥

वारानुसार कालराहुका वास॥अर्कोत्तरेवायुदिशाचसोमेभौमे प्रतीच्यांबुधनैर्ऋतेच ॥ याम्येगुरौवह्निदिशाचशुक्रेमंदेचपूर्वे प्रवदंतिकालम् ॥

टीका—रविवारको उत्तरमें सोमवारको वायव्यमें मंगलको पश्चिममें बुधवारको नैर्ऋत्यमें गुरुवारको दक्षिणमें शुक्रवारको आग्नेयमें शनिवार-को पूर्वमें इसप्रमाणसे कालराहु वार अनुसार जानिये ॥

फलकाश्लोक ॥ रविदिनगुरुपूर्वेसोमशुक्रेचयाम्येवरुणदिशितु भौमेचोत्तरेसौरिसंस्थे ॥ प्रतिदिनमितिमत्वाकालराहुर्दिशा-नांसकलगमनकार्येवामपृष्ठेचासिद्धिः ॥

टीका—रवि अथवा गुरु इन वारोंमें पूर्वको गमनकरे तो कालराहु वाम पृष्ठभागी जानिये तिसमें गमन करे तो सर्व कार्यकी सिद्धि होय सोम शुक्रमें दक्षिणको गमनकरे भौमवारमें पश्चिमको शनिवारमें उत्तरको गमन-करे तो कार्यसिद्धि होय ॥

क्षुधितराहु ॥ इन्द्रेवायौयमेरुद्रेतोयेग्नौशशिरक्षसोः ॥ यामार्द्धे क्षुधितोराहुर्भ्रमत्येवदिगष्टके ॥ नतिथिर्नचनक्षत्रंनयोगोनच चंद्रमाः ॥ सिद्ध्यंतिसर्वकार्याणियात्रायां दक्षिणे रवौ ॥

टीका—प्रथम यामार्द्धमें क्षुधितराहु पूर्वको जानिये द्वितीयमें वायव्यको

तृतीयमें दक्षिणको चतुर्थमें ईशान्यको पंचममें पश्चिमको षष्ठमें आग्नेयको सप्तममें उत्तरको अष्टम यामार्द्धमें नैर्ऋत्यको इसप्रमाणसे अष्टदिशाओंमें भ्रमण करता है परंतु दक्षिण भागमें स्थित रवि विचारके गमन करे तो तिथि नक्षत्रादिकका दोष जाता रहे और समस्त कार्य सिद्धि होय ॥

काल कहांहै तिसकाज्ञान॥ कालःपलंपातकलोहपातवडवानलाः खड्गकचोलिकांतिकाः ॥ नखाश्वतुर्विंशतिषट्तथादिग्रुद्राधृतिर्वेदगुणाःक्रमेण ॥ तिथ्यायुतंवैवसुभाजितंचशेषश्वकालोमुनयो वदंति ॥ फल ॥ कालंचपृष्ठेफलसंमुखेनपातंचलोहंवडवांचपृष्ठे ॥ खड्गंचचाग्रेकवचंचवामेकांतिश्चयोज्यादिशिदक्षिणस्याम् ॥

टीका—कालोंकेनाम १ काल २ पल ३ पातक ४ लोहपात ५ वडवानल ६ खड्ग ७ कवच ८ कांति ऐसे आठ नाम तिनके ऊपर अंक लिखेहैं उनमें गमन कालकी जो तिथिहै उनको एक २ अंकमें मिलावे आठका भागदे शेष जो अंकरहे तिस दिशाको काल जानिये; इस प्रकार पूर्वादि आठ दिशा क्रमसे जानिये पृष्टभागी काल शुभ सन्मुखका फल शुभ पृष्ठभागमें पातक लोह और वडवानल ये तीनों शुभ अग्रभागमें खड्ग शुभ वामभागमें कवच शुभ दक्षिणभागमें कांति शुभ ऐसे दिशानुसार शुभ विचारिके उस दिशाको युद्धमें किंवा यात्रामें गमन करे तो शुभहो ॥

पंथाराहुचक्र॥ स्युर्धर्मेदस्रपुष्योरगवसुजलपद्वीशमैत्राण्यथार्थेयाम्याज्यांघ्रींद्रकर्णादितिपितृपवनोडून्यथोभानिकामे ॥ वह्न्यार्द्राबुध्न्यचित्रानिर्ऋतिविधिभगाख्यानिमोक्षोऽथरोहिण्यर्यम्णाब्जेंदुविश्वांतिमभादिनकरर्क्षाणिपंथादिराहौ ॥

धर्म	अश्विनी	पुष्य	आश्लेषा	विशाखा	अनुराधा	धनिष्ठा	शततारका
अर्थ	भरणी	पुनर्वसु	मघा	स्वाती	ज्येष्ठा	श्रवण	पूर्वाभाद्रपदा
काम	कृत्तिका	आर्द्रा	पूर्वा	चित्रा	मूल	अभिजित्	उत्तराभाद्रपदा
मोक्ष	रोहिणी	मृग	उत्तरा	हस्त	पूर्वाषाढा	उत्तराषा.	रेवती

टीका—नक्षत्र २८ तिनके भाग ४ तिनके नाम प्रथम धर्ममार्गके नक्षत्र ७ दूसरे अर्थ मार्गके नक्षत्र ७ तृतीय काम मार्गके नक्षत्र ७ चतुर्थ मोक्षमार्गके

नक्षत्र ७ इसप्रकार चार मार्गोंके नक्षत्र जानिये तिनमें मार्गके नक्षत्रमें सूर्य होय तो चंद्रमा चार वर्गोंके नक्षत्रमें फिरताहै तिनके फल कहतेहैं ॥

धर्ममार्गीकेफल ॥ धर्ममार्गेगतेसूर्ये अर्थांशेचंद्रमायदि ॥
तदाशत्रुभयंतस्यज्ञेयंतुविबुधैःशुभम् ॥

टीका–धर्ममार्गी नक्षत्रमें सूर्य और अर्थमार्गी नक्षत्रमें चंद्रमा होय तो गमन करनेसे मार्गमें शत्रुभय होय ॥

धर्ममार्गेगतेसूर्येचंद्रेतत्रैवसंस्थिते ॥
संहारश्चभवेत्तत्र भंगोहानिःप्रजायते ॥

टीका–धर्ममार्गी नक्षत्रोंके सूर्य और चंद्रमा दोनों होय तो संहार भंगहानि प्राप्ति होय ॥

धर्ममार्गेगतेसूर्येकामांशेचंद्रमायदि ॥
विग्रहोदारुणंचैवचौराकुलसमुद्भवम् ॥

टीका–धर्ममार्गीमें सूर्य और काममार्गी नक्षत्रोंका चंद्रमा होय तो विग्रह दारुण और चोरभय ॥

धर्ममार्गे गतेसूर्येचंद्रेमोक्षगतेयदि ॥
गृहलाभोभवेत्तस्य विज्ञेयो नात्रसंशयः ॥

टीका–धर्ममार्गी सूर्य और मोक्षमार्गी चंद्रमा ऐसे योगका फल गृहलाभ व मार्गसुख होय ॥

अर्थमार्गकेफल ।

अर्थमार्गेगतेसूर्येचन्द्रे धर्मेस्थितेयदि ॥
गजलाभोभवेत्तस्य तत्रश्रीः सर्वतोमुखी ॥

टीका–अर्थमार्गी सूर्य और धर्ममार्गी चंद्रमा ऐसे योगका फल लाभ और लक्ष्मीप्राप्ति और सर्वदा सुखी होय ॥

अर्थमार्गेगतेसूर्येचंद्रेतत्रैवसंस्थिते ॥
प्रथमंजायतेकार्यंतत्रभंगो भविष्यति ॥

टीका–अर्थमार्गी सूर्य और चंद्रमा दोनों होय तो प्रथम कार्यसिद्धि होय और पीछे भंग होजाय ॥

अर्थमार्गेंगतेसूर्यें चंद्रेकामांशसंस्थिते ॥
सर्वसिद्धिर्भवेत्तस्य जानीयान्नात्रसंशयः ॥

टीका—अर्थमार्गी सूर्य और काममार्गी चंद्रमा होय तो ऐसे योगका फल सर्व कार्यसिद्धि होय ॥

अर्थमार्गेंगतेसूर्येंचंद्रेमोक्षस्थितेयदि ॥
भूमिलाभोभवेत्तस्य हर्षयुक्तःसुखी भवेत् ॥

टीका—अर्थमार्गी सूर्य और मोक्षमार्गी चंद्रमा ऐसे योगोंका फल भूमिलाभ व हर्षयुक्त सुख मार्गमें स्थिरपावे ॥

काममार्गीके फल॥ काममार्गेंगतेसूर्येंचंद्रे धर्मेंचसंस्थिते ॥
गजाश्वाश्वविलभ्यंतेराजसन्मानसंभवात् ॥

टीका—काममार्गी सूर्य और धर्ममार्गी चंद्रमा होय तो हाथी घोडा भूमी इनका लाभ और राजसन्नान पावे ॥

काममार्गेंगतेसूर्येंचंद्रेचैवार्थसंस्थिते ॥
सकलं जायतेतस्यविघ्नभंगोविनिर्दिशेत् ॥

टीका—काममार्गी सूर्य और अर्थमार्गी चंद्रमा ऐसा योग होय तो सब विघ्नोंका नाशहोय ॥

काममार्गेंगतेसूर्येंचंद्रेतत्रैवसंस्थिते ॥
विग्रहंदारुणंचैवकार्यनाशंविनिर्दिशेत् ॥

टीका--काममार्गी सूर्य और चंद्रमा होय तो विग्रह और कार्यनाश होय ॥

काममार्गेंगते सूर्येंचंद्रेमोक्षगतेपिवा ॥
राज्ञोलाभोभवेत्तस्य स्वर्णलाभंविनिर्दिशेत् ॥

टीका—काममार्गी सूर्य और मोक्षमार्गी चंद्रमा होय तो राजासे लाभ व सुवर्णलाभहो ॥

मोक्षमार्गीकेफल ॥ मोक्षमार्गेंगतेसूर्यें चंद्रेधर्मस्थितेयदि ॥
हेमलाभो भवेत्तस्य सर्वकार्यप्रसिद्ध्यति ॥

टीका--मोक्षमार्गी सूर्य व धर्ममार्गी चंद्रमा होय तो हेमलाभ और सर्वसिद्धि होय ॥

मोक्षमार्गेगतेसूर्ये अर्थांशेचंद्रमायदि ॥
विफलंतस्यकार्यंचचोरराजरिपोर्भयम् ॥

टीका—मोक्षमार्गी सूर्य और अर्थमार्गी चंद्रमा होय तो राजा और चोरसे रिपुसे भय होय ॥

मोक्षमार्गेगतेसूर्येचंद्रेकामस्थितेयदि ॥
सर्वसिद्धिमवाप्नोतिकार्येचजयमेवच ॥

टीका—मोक्षमार्गी सूर्य और काममार्गी चंद्रमा होय तो सर्वकार्य-सिद्धि और जयप्राप्ति होय ॥

मोक्षमार्गेगतेसूर्ये चंद्रेतत्रैवसंस्थिते ॥
विग्रहंदारुणंचैवविघ्नस्तस्यभविष्यति ॥

टीका—मोक्षमार्गी सूर्य और चंद्रमा होय तो दारुण विग्रह और विघ्न-प्राप्ति होय ॥

पंथाराहुवक्रकर्मकरनेयोग्य ॥ यात्रायुद्धेविवाहेचप्रवेशेनगरादिषु ॥
व्यापारेषुचसर्वेषुपंथाराहुःप्रशस्यते ॥

टीका—यात्रामें युद्धमें और विवाहमें और नगरादिप्रवेशमें और व्यापार अर्थात् सर्व वस्तुके लेनदेनमें राहु मार्गमें शुभदायक होताहै ॥

गर्गादिकोंकामुहूर्त ॥ उषःप्रशस्यतेगर्गःशकुनंचबृहस्पतिः ॥
अंगिरामनउत्साहोविप्रवाक्यंजनार्दनः ॥

टीका—गर्गजीके मतसे रात्रिकी पिछली ५ घटी उषःकालमें गमन शुभ और बृहस्पतिके मतसे शकुन और अंगिराके मतसे मनका उत्साह शुभ और जनार्दनके मतसे ब्रह्मवाक्य शुभ जानिये ॥

शुभाशुभवाहन ॥ आत्मनोजन्मनक्षत्राद्दिननक्षत्रमेवच ॥ ए-कीकृत्वाहरेद्भागंनंदशेषेचवाहनम् ॥ रासभोऽश्वोगजोमेषोजं-बुकःसिंहसंज्ञकः॥काकश्चैवमयूरश्चहंसइत्येववाहनम् ॥ फल॥ रासभेअर्थनाशश्चधनलाभश्चघोटके ॥ लक्ष्मीप्राप्तिर्गजा-ख्येहिमेषेचमरणंध्रुवम् ॥ जंबुकेस्वल्पलाभश्चसर्वसिद्धिश्चसिं-हके ॥ काकेचनिष्फलंकार्यंमयूरेचसुखावहम् ॥ हंसेतुसर्वसि-द्धिःस्याद्वाहनानांफलंस्मृतम् ॥

टीका—अपने जन्मनक्षत्रसे दिवसके नक्षत्रतक गिने नवका भाग दे शेष-बचै सो वाहन जानिये, १ रहे तो गर्दभ तिसका फल अर्थनाश २ बचैं तो घोडा धनलाभ होय ३ बचैं तो हस्ती लक्ष्मी ४ बचैं तो मेंढा मरण ५ बचैं तो जंबुक स्वल्पलाभ ६ बचैं तो सिंह सर्व कार्यसिद्धि ७ बचैं तो काक निष्फल ८ बचैं तो मोर सुखप्राप्ति ९ बचैं तो हंस सर्वसिद्धि जानिये ॥

अंकमुहूर्त।

तिथयःपक्षगुणितासप्तभिर्भाजिताश्चताः ॥ वाराःस्यु-र्वह्निगुणिता मसुभिश्चैवभाजिताः ॥ चतुर्गुण्यानिभा-न्यंगभाजितानियथाक्रमम् ॥

टीका—जिस तिथिमें गमन करना चाहे उसे १५से गुणाकरके सातका भाग दे और जो वार होय तिसे तीन गुणाकरे आठका भागदे और जो नक्षत्र होय तिस चार गुणाकरके ६ का भाग दे जो शेष बचैं उसका फल कहेंगे.

फल--पीडास्यात्प्रथमेशून्येमध्यशून्येमहद्भयम् ॥
अंत्यशून्येतुमरणंत्र्यंकेचविजयीभवेत् ॥

टीका—प्रथमतिथिके भागका शून्य बचैं तो पीडा और वारके भागमें शून्य बचैं तो बहुत भय होय और नक्षत्रके भागमें शून्य हो तो मरण और तीनों जगह अंक बचैं तो विजय होय ॥

भ्रमणाडलमुहूर्त।

सूर्यभाद्गणयेच्चांद्रंसप्तभिर्भागमाहरेत् ॥ त्रिषट्कभ्रमणंचैवद्विः सप्तमहदाडलम् ॥ प्रथमंपंचचत्वारिआडलोनास्तिनिश्चितम्॥ आडलेताडनंप्रोक्तं भ्रमणेकार्यनाशनम् ॥

टीका—सूर्यके नक्षत्रसे चंद्रमाके नक्षत्रतांई गिने सातका भागदे ३ । ६ बचैं तो भ्रमण और २ । ७ बचैं तो महदाडल ये ताडनामें जानिये और १ । ४ । ५ बचैं तो आडल नहीं होता ये गमनमें उक्तहै ॥

हैवरमुहूर्त ।

सूर्यभाद्गणयेच्चांद्रंपक्षादितिथिवारयुक् ॥
नवभिस्तु हरेद्भागंसप्तशेषंतुहैवरम् ॥

टीका—सूर्यके नक्षत्रसे चंद्रमाके नक्षत्रताईं गिनके पक्ष तिथिवार मिलाके नौका भाग देनेसे ७ शेष बचैं तो हैवर योग होताहै सो यात्रामें शुभहै ॥

घबाडमुहूर्त—सूर्यभाद्गणयेच्चांद्रंत्रिगुणंतिथिमिश्रितम् ॥
नवभिस्तुहरेद्भागंत्रीणिशेषंघबाडकम् ॥

टीका—सूर्यके नक्षत्रसे चंद्रमाके नक्षत्रतक गिने त्रिगुनाकर तिथि मिलाय नवका भागदे तीन शेष बचैं तो घबाड मुहूर्त जानिये ॥

वारअनुसारस्वरशकुन ।

गुरौशनौरवौभौमेशुभोवैदक्षिणःस्वरः ॥ अन्यवारेषुवाम-स्तुस्वरश्चैवशुभःस्मृतः ॥ निर्गमेवामतःश्रेष्ठःप्रवेशेदक्षिणः शुभः ॥ यःस्वरःसचनासाग्रेयोगिनांमतमीदृशम् ॥

टीका—गुरु शनि रवि भौम इन चारों वारोंमें दक्षिण स्वर चले तो प्रवेश करनेमें शुभ होय और सोम बुध शुक्रवारोंमें वामस्वर चले तो गमनको श्रेष्ठ ऐसे स्वरविचार योगियोंके मतसे कहाहै ॥

वारानुसार छायाशकुन ।

अष्टौपादाबुधेस्युर्नवधरणिसुतेसप्तजीवेपदानिज्ञेयंचैकादशार्केशनिशशिभृगुषुप्रोक्तमर्थेचतुष्कम् ॥ तस्मिन्कालेमुहूर्तेस कलगुणयुतेकार्यसिद्धिःशुभोक्ता नास्मिन्पंचांगशुद्धिर्नखलु शशिबलं भाषितंगर्गमुख्यैः ॥

टीका—आठ पद अपनी छाया होय तो बुधवारमें गमन करे नवपाद होय तो भौमवारको गमनकीजै ७गुरुको ११सूर्यवारको गमनकरे शनि सोम शुक्रमें चार२पद हो तो सर्वगुणयुक्त सिद्धि मुहूर्त इसमें चंद्रमा आदि न देखे शुभहै ॥

काकशब्दशकुन ॥ काकस्यवचनंश्रुत्वापादच्छायांतुकारयेत् ॥ त्रयोदशयुतांकृत्वाषड्भिर्भागमाहरेत् ॥ फल ॥ लाभःखेदस्तथा सौख्यंभोजनंचतथागमः ॥ अशुभंचक्रमेणैवगर्गस्यवचनंतथा ॥

टीका—काकका शब्द सुनके अपने पैरोंकी छाया नापके १३ और मिला के ६ का भागदे शेष बचें उसका फल १ बचे लाभ २ खेद ३ सुख ४ भोजन ५ धनप्राप्ति पूराभाग लगजाय तो अशुभ ये गर्गमुनिका वचन है ॥

पिंगलशब्दशकुन ॥ उल्हासःकिल्बिलेचैवाचिल्पिल्यांभोजनंतथा ॥ बंधनंखिट्टिखिट्टिस्यात्कुर्कुर्शब्दैर्महद्भयम् ॥

टीका—जो किल्बिल शब्द होयतो उल्हासहोय और चिल्बिल शब्दहोय तो भोजनप्राप्ति खिटखिट शब्द होयतो बंधन कुर्कुर्शब्द होय तो महाभय होय ॥

छिक्कानुसारपादच्छायाशकुन।

बुधाश्छिक्कारवंश्रुत्वापादच्छायांचकारयेत् ॥ त्रयोदशयुतांकृत्वाचाष्टभिर्भागमाहरेत् ॥ फल ॥ लाभःसिद्धिर्हानिशोकौभयंश्रीर्दुःखनिष्फले ॥ क्रमेणैवफलंज्ञेयंगर्गेणचयथोदितम् ॥

टीका—छींकका शब्द सुनके अपने पैरकी छाया मापे १३ मिलावे ८ का भागदे शेष रहे तिसका फल १ रहे तो लाभ २ सिद्धि ३ हानि ४ शोक ५ भय ६ लक्ष्मी ७ दुःख ० निष्फल ऐसे गर्गमुनि कहतेहैं ॥

छींकशकुन।

छिक्काप्रश्नंप्रवक्ष्यामिपूर्वस्यामशुभंफलम् ॥ आग्नेय्यांशोकदुःखंस्यादरिष्टंदक्षिणेतथा ॥ नैर्ऋत्यांचशुभंप्रोक्तंपश्चिमेमिष्टभक्षणम् ॥ वायव्येधनलाभस्तुउत्तरेकलहस्तथा ॥ ईशान्यांचशुभंज्ञेयमात्मछिक्कामहद्भयम् ॥ उर्ध्वंचैवशुभंज्ञेयंमध्येचैवमहद्भयम् ॥ आसनेशयनेचैवदानेचैवतुभोजने ॥ वामांगेपृष्ठतश्चैवषट्छिक्काश्चशुभावहाः ॥

टीका—दिशानुसार छींक फल ॥ पूर्वकी छींक अशुभ आग्नेयकी शोक दुःख करे दक्षिणकी अरिष्टकरै नैर्ऋत्यकी पश्चिम शुभकी मिष्टभक्षण वाय-

व्यकी धनदायक उत्तरकी कलहकृत ईशान्यकी शुभदायक और अपनी छींक बहुत भयदे ऊपरकी छींक शुभ मध्यकीमें भी बड़ा भय आसनमें सोनेमें दानमें भोजनमें बांई ओर वा पीछे होय तो ये ६ शुभ जानिये ॥

पल्लीशब्दशकुन ।

वित्तंब्रह्मणिकार्यसिद्धिमतुलां शक्रेहुताशेभयंयाम्येमित्रवधः क्षयश्चनिर्ऋतेलाभःसमुद्रालये ॥ वायव्यांवरमिष्टमन्नमशनंसौम्येऽर्थलाभस्तथाईशान्यांगृहगोधिकार्यमतुलंसर्वत्रभूमौभयम् ॥

टीका—पूर्वमें शब्द पल्ली करे तो शकुन वित्त ब्रह्मसंबंधी कार्यविशेष धनप्राप्ति आग्नेयमें अग्निका भय होय दक्षिण मित्रवध होय नैर्ऋत्यमें क्षय पश्चिममें शब्द होय तो लाभ वायव्यमें सुंदर मीठा भोजन उत्तरमें धनप्राप्ति ईशानमें कार्यसिद्धि और जो भूमिमें होय तो भयकरे ॥

पल्लीपतन और सरठकाअवरोहण ।

राज्यंतुशिरासिज्ञेयं ललाटेबंधुदर्शनम्॥ भ्रूमध्येराजसन्मानमुत्तरोष्ठेधनक्षयम्॥अधरोष्ठेधनैश्वर्यंनासांतेव्याधिपीडनम् ॥ आयुष्यंदक्षिणेकर्णेबहुलाभस्तुवामके ॥ अक्ष्णोस्तुबंधनंज्ञेयंभुजेभूपातितुल्यता ॥ राजक्षोभंतथावामेकंठेशत्रुविनाशनम्॥ स्तनद्वयेचदुर्भाग्यमुदरेमंडनंशुभम्॥प्रजानाशःपृष्ठदेशेजानुजंघेशुभावहम् ॥ करद्वयेवस्त्रलाभःस्कंधयोर्विजयीभवेत् ॥ नाभौबहुधनंप्रोक्तमूर्वोश्चैव भयादिकम्॥दक्षिणेमणिबंधेचमनस्तापोधनक्षयः ॥ मणिबंधेतथा वामेकीर्तिवृद्धिधनप्रदम्॥नखेषुधान्यलाभंचवक्रेमिष्टान्नभोजनम्॥ गुल्फयोर्बंधनंज्ञेयंकेशांतेमरणंध्रुवं ॥अध्वातुदक्षिणेपादेवामेबंधुविनाशनम्॥स्त्रीनाशःस्यात्पादमध्येपादांतेमरणंभवेत् ॥ पल्ल्याःप्रपतनेज्ञेयंसरठस्याधिरोहणे ॥ यात्रोद्युक्तमनुष्यस्यैतच्छुभाशुभ सूचकम् ॥ तिलमाषादिदानंचस्नात्वादेयंद्विजन्मने ॥ पिनाकिनं नमस्कृत्यजपेन्मंत्रंषडक्षरम्॥शतंसहस्रमथवासर्वदोषनिबर्हणम्॥ शिवालयेप्रदद्याद्वैदीपंदोषोपशांतये ॥

टीका—मनुष्योंके गमनसमयमें अंगपर पल्ली अर्थात् छिपकली गिरे अथवा गिरगिट चढे तो शुभाशुभसूचक फल स्थानानुसार कहाहै ॥

१ शिर	राज्यप्राप्ति	११ वामबाहु	राज्यभय	२१ ऊरूपर	घोडावाहन
२ कपाल	बंधुदर्शन	१२ कंठपर	शत्रुनाश	२२ दायापहुँचा	धनक्षय
३ भ्रुकुटी	राजसन्मान	१३ स्तनोंपर	दुर्भाग्य	२३ वा. मणिबंध	कीर्ति
४ उत्तरोष्ठ	धनक्षय	१४ उदरपर	शुभमंडन	२४ नख	धनलाभ
५ अधरोष्ठ	धनऐश्वर्य	१५ पृष्ठ पर	बुद्धिनाश	२५ मुखपर	मिष्टान्नभोजन
६ नासिका	व्याधिपीडा	१६ जानुओंपर	शुभ	२६ टकनोपर	बंधन
७ दा. कान	आयुष्य	१७ जंघाओंपर	शुभ	२७ केशोंपर	मरण
८ बायां कान	बहुतलाभ	१८ हाथोंपर	वस्त्रलाभ	२८ दाहोंपाव	मार्गचलाना
९ नेत्रोंपर	बंधन	१९ कांधोंपर	विजय	२९ वामपद	बंधुनाश
१० बाहु	राजासम	२० नाभिपर	बहुधन	३० मध्यपाद	स्त्रीनाश

छिपकली अंगोंपर गिरे अथवा गिरगिट चढै तो सचैल स्नानकरके तिल उडद दानदे और ब्राह्मणको दानदे और शिवको नमस्कार करके ११००शिवमंत्र जपै और शिवके मंदिरमें दीपक घृतको प्रज्वलित करे तो दोषनिवृत्ति होजाय.

अंगस्फुरण—मनुः ॥ ब्रूहिमेत्वंनिमित्तानिअशुभानिशुभानिच ॥
सर्वधर्मभृतांश्रेष्ठत्वंहिसर्वंविबुद्ध्यसे ॥

टी० मनु मत्स्यप्रति प्रश्नकरतेहैं हेधर्मधारियोंमेंश्रेष्ठ! शुभाशुभफल वर्णनकीजिये.

अंगस्यदक्षिणेभागे प्रशस्तंस्फुरणंभवेत् ॥
अप्रशस्तंतथावामे पृष्ठस्यहृदयस्यच ॥

टी० अंगस्फुरण दक्षिणभागमें और वामभाग वा पृष्ठभाग वा हृदयमें अशुभ.

अंगानांस्पंदनंचैव शुभाशुभविचेष्टितम् ॥तन्मेविस्तरतोब्रूहि येनस्यात्ताद्विधोभुवि ॥ ॥ मत्स्यउवाच ॥ ॥ पृथ्वीलाभोभवेन्मूर्ध्नि ललाटेरविनंदन ॥स्थानंवृद्धिंसमायाति भ्रूनसोःप्रियसंगमः ॥ भृत्यलब्धिश्चाक्षिदेशे दृगुपांतेधनागमः ॥ उत्कंठो-

पगमेमध्ये दृष्टंराजन्विचक्षणैः ॥ दृग्बंधनेसंगरेच जयंशीघ्रम-
वाप्नुयात् ॥ योषिल्लाभोपांगदेशे श्रवणांतेप्रियश्रुतिः ॥ नासि-
कायांप्रीतिसौख्यं प्रियाप्तिरधरोष्ठयोः ॥ कंठेतुभोगलाभःस्या
द्भोगवृद्धिस्थांसयोः ॥ सुहृच्छ्लेषश्चबाहुभ्यां हस्तेचैवधना-
गमः ॥ पृष्ठेपराजयोत्सेधो जयोवक्षस्थलेभवेत् ॥ कुक्षिभ्यां
प्रीतिरुद्दिष्टा स्त्रियाः प्रजननंभगे ॥ स्थानभ्रंशोनाभिदेशे अंत्रे
चैवधनागमः ॥ जानुसंधौपरैः संधिर्बलवद्भिर्भवेन्नृप ॥ एकेदेशे
भवेत्स्वामीजंघाभ्यांरविनंदन ॥ उत्तमस्थानमाप्नोति पद्भ्यां
प्रस्फुरणेनृप ॥ अलाभंचाध्वगमनं भवेत्पादतलेनृप ॥

टीका—मनु प्रश्नकरतेहैं कि, अंगके स्थान स्फुरणका विचार शुभाशुभ फल विस्तार सहित वर्णन कीजिये ॥

१ मस्तकस्फुरण	पृथ्वीलाभहो	१४ दोनोंबाहु	मित्रकामिलाप
२ ललाटस्फुरण	स्थानकीवृद्धि	१५ दोनोंहाथ	धनप्राप्ति
३ भ्रुकुटीके मध्यमें	प्रियदर्शन	१६ पृष्ठमें	दूसरेसेजयहोय
४ नेत्रोंमें	भृत्यमिले	१७ ऊरूमें	जयप्राप्ति
५ नेत्रोंकीकोरोंमें	धनप्राप्ति	१८ कक्षिमें	प्राप्तिहोय
६ कंठमध्ये	राजप्राप्तिहोय	१९ शिश्नइंद्रि.	स्त्रीप्राप्ति
७ दृग्बंधन	युद्धमेंजानेसेजय	२० नाभिमें,	स्थानभ्रंश
८ अपांगदेशमें	स्त्रीलाभहोय	२१ आंतोंमें,	धनप्राप्ति
९ कर्णांतमें	प्रियमित्रकी सुधि	२२ जानुसंधीमें	बलवानशत्रुओंसेसंधि
१० नासिकामें	प्रीतिसुखहोय	२३ जंघाके एकदेश	एकदेशका स्वामीहोय
११ अधरोष्ठमें	प्रियवस्तुकी प्राप्ति	२४ पादोंमें	उत्तमस्थानमें मान्यता.
१२ कंठमें	ऐश्वर्यप्राप्ति	२५ तलुओंमें	अलाभ और गमन.
१३ कंधोंमें	भोगवृद्धिप्राप्ति		

स्त्रियोंका अंगस्फुरण।

लांछनंपीठकंचैव ज्ञेयंस्फुरणवत्तथा ॥ विपर्ययेणविहितः सर्वं स्त्रीणांविपर्ययः ॥ दक्षिणेपिप्रशस्तेंगे प्रशस्तंस्याद्विशेषतः ॥

टीका–स्त्रियोंका अंगस्फुरण भ्रूमध्यमेंहो तो पुरुषोंहीके समानहै परंतु और सब अंग पुरुषोंसे विपरीत अर्थात् वाम अंग स्त्रियोंका शुभ कहाहै ॥

अनन्यथासिद्धिरजन्मनस्य फलस्यशस्तस्यचनिंदितस्य ॥ अनिष्टनिद्रोपगमेद्विजानां कार्यंसुवर्णेनतुतर्पणंस्यात् ॥

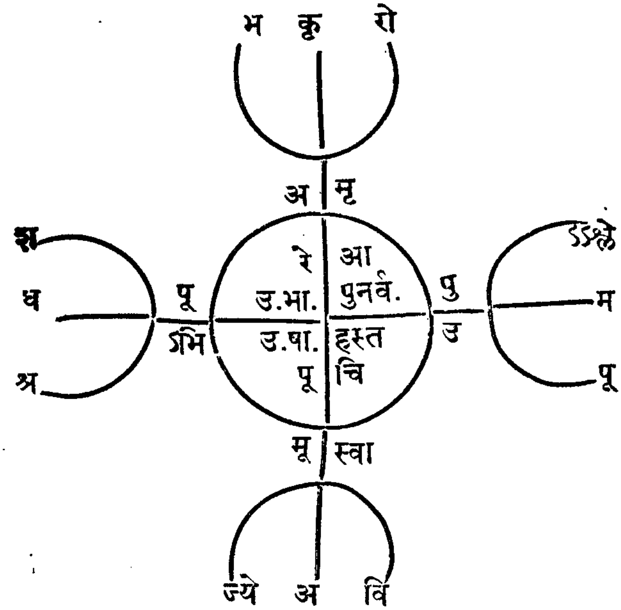
टीका–हेराजा ! अनिष्ट फलोंके निवारण हेतु ब्राह्मणोंसे तर्पण करावे, सुवर्ण दान करे तो अंगस्फुरणका दोष जाता रहै ॥

नेत्रस्फुरण ॥ नेत्रस्योर्ध्वं हरतिसकलं मानसंदुःखजालं नेत्रोपांते दिशतिचधनं नासिकांतेचमृत्युः ॥ नेत्रस्याधः स्फुरणमसकृत्संगरेभद्रहेतुर्वामेचैतत्फलमविफलं दक्षिणेवैपरीत्यम् ॥ स्त्रीणांविपर्ययो ॥

टीका–नेत्रोंके ऊर्ध्वप्रांत आदिक स्थानोंमें स्फुरण होय तिसका फल कहतेहैं–नेत्रके ऊपरका पलक स्फुरण होय तो मनका दुःख जाय और धनकी प्राप्ति होय और नासिकाके निकट स्फुरण होय तो मृत्यु नेत्रके नीचेकी पलकमें स्फुरण होय तो युद्धमें पराजय होय ये सर्वफल वामनेत्रके स्त्रियोंको और दक्षिणके पुरुषोंके नेत्रका विचार जानो ॥

त्रिशूलयंत्र ॥ रोगिणश्चकुजाद्यर्क्षं दिनाद्यर्क्षंचयुद्धतः ॥
कृत्तिकागमनेदद्यादन्यत्ररविदीयते ॥

टीका–रोगीके प्रश्नका त्रिशूल मध्याग्रमें जिसनक्षत्रका मंगल होय तिसको धरे और चंद्रमा जिस स्थानविषे यंत्रमें होय तो फलदेवे इस प्रमाणसे आगे फल जानो. युद्धमें जाना होय तो दिवसनक्षत्रसे सूर्यनक्षत्रतक गिने और गमन करना होय तो कृत्तिकासे दिवस नक्षत्रतक गिने और दूसरे कर्मोंके सूर्य नक्षत्रसे चन्द्र नक्षत्रतक इस क्रमसे जाने ॥

त्रिशूलाग्रे भवेन्मृत्युर्मध्यमंबहिरष्टकम् ॥
लाभंक्षेमं जयारोग्यं चंद्रगर्भेषुसंमतम् ॥

टीका—त्रिशूलके अग्रभागमें दिवस नक्षत्र होय तो मृत्यु और बाहिरी अष्टकमें होय तो मध्यम मध्याष्टकमें होय तो लाभ क्षेमजय आरोग्य ये सर्व संमतजानिये ॥

गमनकीलग्न ॥ चरलग्ने प्रयातव्यं दिस्वभावे तथा नरैः ॥
लग्नेस्थिरेनगंतव्यं यात्रायांक्षेममीप्सुभिः ॥

टीका—चरलग्न कहिये कर्क तुला मकर ये चार और द्विस्वभाव मिथुन कन्या धन मीन ये चार इन आठोंमें गमन करना शुभफलदायकहै और बाकी चारलग्न स्थिरहै उनमें गमन न करे ॥

दूसराप्रकारलग्नका ।

लग्नेकार्मुकमेषतौलिगमने कार्यविलंबान्नृणां पंचत्वंमकरे तथैवचघटे तद्वत्फलंवृश्चिके ॥ सिंहेकर्कटके वृषेपरिगतः सर्वार्थसिद्धिं लभेत्कन्यामीनगतस्तथैवमिथुने सौख्यं शुभान्नंवसु ॥

टीका—धन मेष तुल इन तीन लग्नोमें गमन करै तो कार्यमें विलंब होय और मकर कुंभ वृश्चिक ये तीन लग्न मृत्युकारक सिंह कर्क वृष इनमें कार्यसिद्धि

होय कन्या मीन मिथुन ये लग्न शुभकारक अन्न और धनदायक जानिये ॥

द्वादशस्थानोंके अनुसार गमनलग्नमें ग्रहबल।

प्रथमस्थान॥ जन्मस्थंचाष्टमंत्याज्यं लग्नेद्वादशमेवच ॥
ग्रहाणांचबलंवीक्ष्य गच्छेद्दिग्विजयंनृपः ॥

टीका—लग्न, अष्टम और द्वादशमें पापग्रह वर्जिके ग्रहबल देख गमन करे तो दिग्विजय और कार्यसिद्धि होय ॥

स्थानेयदास्युर्गुरुसौम्यशुक्राःसिद्ध्यंतिकार्याणिचपंचमेह्नि ॥
राज्ञःपदंवासुखदेशलाभं मासस्यमध्ये ग्रहभावयुक्तम् ॥

टीका—लग्नमें गुरु अथवा बुध शुक्र होंय तो पांचदिवसमें अथवा एक मासमें राज्यपद सुख किंवा देशलाभ होय ॥

दूसरेस्थानके फल॥ जीवोबुधोवा भृगुनंदनोवा स्थानेद्वितीयेगमनस्यकाले ॥ सुवस्त्रलाभंचतुरंगलाभंमासस्यमध्येचचतुर्दशेह्नि ॥

टीका—दूसरे स्थानमें गुरु बुध अथवा शुक्र होय तो वस्त्र और तुरंगलाभ एकमास मध्यमें अथवा चौदहदिवसमें होय ॥

क्रूराधनस्था रविराहुभौमाःसौरिश्चकेतुस्त्रिभिरेवमासैः ॥
वित्तस्यनाशंचददातिमृत्युं सत्यंहिवाक्यं मुनयोवदंति ॥

टीका—२ रे स्थानमें रवि अथवा राहु मंगल शनि केतु इनमेंसे कोईभी क्रूरग्रह होय तो तीनमासमें मृत्यु और वित्तनाश होय यह मुनीश्वरोंने सत्यवाक्य कहाहै ॥

तृतीयस्थानकेफल ॥ स्थानेतृतीये गुरुभार्गवौच सोमस्यसूनुश्च निशापतिश्च ॥ करोतिकार्यं सफलंचसर्वं पक्षद्वयेनापिदिनत्रयेण ॥

टीका—तृतीयस्थानमें गुरु शुक्र अथवा चंद्र बुध होय तो दो पक्ष अथवा तीन दिवसमें कार्यसिद्धि होय ॥

चतुर्थस्थान ॥ क्रूराश्चतुर्थे गमनेयदातुनस्युश्चशेषाःशुभदा हि कार्ये ॥ तत्रापिदैवेन भवेच्चसिद्धिर्मासत्रयेणापिदशाहमध्ये ॥

टीका—क्रूरग्रह जो कहेहैं उनमें से कोई ग्रह चतुर्थस्थानमें होय उसे वर्जिके शेष ग्रह होंय वे शुभ परंतु दैवयोग करके तीन मास वा दशवें दिवसके अंतमें कार्यसिद्ध होय ॥

पंचमस्थान ।

गुरुर्भृगुश्चंद्रबुधो यदास्याच्छुभेचलग्नेतु सुतेचयुक्ता ॥
कुर्वंतिकार्यस्यचसिद्धिमिष्टां मासद्वयेनापि वदंतिसत्यम् ॥

टीका—गुरु शुक्र चंद्र अथवा बुध चारों ग्रह पंचमस्थानमें होय तो शुभहोय और दो मासमें इष्टकार्यसिद्धि होय ॥

षष्ठस्थान ।

जीवश्चशुक्रश्च बुधश्चषष्ठे करोतियात्रां सुफलांविलग्नात् ॥
पक्षद्वयेनापि वदंति सत्यं सौम्यर्क्षसंस्थः सबलश्चचंद्रः ॥

टीका—शुक्र गुरु अथवा बुधमें चारि ग्रह शुभस्थानमें होय तो यात्रा सफल और मृग नक्षत्रका चंद्रमा उस स्थानमें होय तो सकलकार्य एक मासमें सिद्धहोय ॥

सप्तमस्थान ।

चेत्सप्तमस्थागुरुसोमसौम्याः कुर्वंतियात्राविजयंनृपाणाम् ॥
सर्वेनृपास्तस्यभवंतिवश्या मासद्वयेनापिचपंचभिर्दिनैः ॥

टीका—सप्तमस्थानमें गुरु अथवा सोम बुध होंय तो यात्रामें विजय होय और सर्व राजा दो मास वा पांचदिवसमें वशीभूत होंय ॥

अष्टमस्थान ।

क्रूराश्चसर्वेयदिलग्नकाले मृत्युस्थितामृत्युकराभवंति ॥
सौम्योगुरुर्वाभृगुनंदनश्च दीर्घायुषंमृत्युकरश्चचंद्रः ॥

टीका—क्रूर कहिये शनि रवि भौम राहु केतु ये अष्टमस्थानमें होंय तो मृत्युकारक और ये न होंय सौम्यग्रह होंय तो आयुष्यकी वृद्धि परंतु चंद्र होय तो मृत्युकारक जानिये ॥

नवमस्थान ।

धर्मस्थितायदिभवंतिहिपापखेटाः प्रयाणकालेचतथैवचंद्रमाः ॥
तदाजयंवैसबलेचचंद्रे मासत्रयेणापिदिनैश्चतुर्भिः ॥

टीका—नवम स्थानमें पापग्रह तथा चंद्र होय और चंद्र सबल होय तो तीन मास व चार दिवसमें कार्यसिद्धि होय ॥

धर्मस्थितौवायदिजीवशुक्रौ सोमस्यसूनुर्यदिलग्नकाले ॥
लग्नेचरेवायदिवास्थिरेवा कार्यस्यसिद्धिश्चभवेच्चलाभः ॥
टीका—धर्मस्थानमें गुरु शुक्र अथवा सोम बुध ये ग्रह चर अथवा स्थिरलग्नमें स्थित होंय तो कार्यसिद्धि और लाभ होय ॥

कर्मस्थान।

कर्मस्थिताःपापखगास्तुसौम्याः कुर्वंतिकार्यंशनिवर्जिताश्च ॥
लग्नेचरेवायदिवास्थिरेवा मासत्रयेणापिचचैकमासः ॥
टीका—दशमस्थानमें शनि आदिके पापग्रहोंको छोडके सौम्यग्रह चर अथवा स्थिर लग्नमें होंय तो उक्त तीन मासमें अथवा एकमासमें कार्यसिद्धि होय॥

लाभस्थान।

लाभस्थितौगुरुर्बुधौभृगुनंदनोवा क्रूराश्चसर्वेशशिनैवयुक्ताः ॥
सद्यःफलातिश्चभवेद्धियात्रा पक्षैकमध्येदिवसत्रयेच ॥
टीका—एकादशस्थानमें रविको आदिले पापग्रह चंद्रसहित अथवा गुरु आदिले सौम्यग्रह होंय तो एक पक्षमें वा तीनदिवसमें कार्यसिद्धि होय ॥

व्ययस्थान।

सर्वेशुभाद्वादशसंस्थिताश्च यात्राभवेत्तत्रविचित्रलाभः ॥
पापाश्चसर्वेव्ययदाभवंति यात्राफलंगर्गमुनिप्रणीतम् ॥
टीका—द्वादशस्थानोंमें सर्वग्रह शुभहोंय तो विचित्र लाभहोय और पापग्रह होंय तो व्ययकारक जानिये यह यात्राफल गर्गमुनिने कहाहै ॥

प्रस्थानरखना।

सुमुहूर्तेस्वयंगमनासंभवेप्रस्थानंकार्यम् ॥ श्लोक ॥ यज्ञो-पवीतकंशस्त्रं मधुचस्थापयेत्फलम् ॥ विप्रादिकमतःसर्वं स्वर्णधान्यांबरादिकम् ॥
टीका—मुहूर्तके समय जो किसीकार्यवशसे आप न जासके तो प्रस्थान करना योग्यहै उसकी विधि ब्राह्मणादिक अनुसार कहतेहैं, ब्राह्मण यज्ञोपवीतका और क्षत्रिय शस्त्रका, वैश्य मधुका और शूद्र फलका प्रस्थान करे इसक्रमसे जानिये और सुवर्ण वस्त्र धान्य सर्वोंको युक्तहै ॥

प्रस्थानकितनेदिवसतकउपयोगी होय ।

राजादशाहंपंचाहमन्योन्यप्रास्थितोवसेत् ॥
अंगप्रस्थानसंपूर्ण वस्तुप्रस्थानकेर्द्धकम् ॥

टीका--राजाओंको प्रस्थान करनेपर दशदिवस औरोंको पांच दिवस-तक मुहूर्त उपयोगी रहताहै परंतु वस्तुप्रस्थानमें आधा फल जानिये और अंगके प्रस्थानमें पूर्णफल जानिये ॥

प्रस्थानके स्थानकाविचार ।

गेहाद्गेहांतरंगर्गः सीम्नः सीमांतरंभृगुः ॥ बाणक्षेपंभरद्वाजो वसिष्ठोनगराद्बहिः ॥ प्रस्थानेपिकृतेनेयान्महादोषान्वितेदिने ॥

टीका--गर्गजीके मतसे दूसरे घरमें और भृगुजीके मतसे सीमाके बाहर तथा भरद्वाजके मतसे बाणकेपतनस्थानमें अर्थात् जितना तीर जाताहै और वसिष्ठके मतसे नगरके बाहर प्रस्थानकरै तिसपरभी महादोषयुक्त दिवसमें यात्रानकरे.

प्रस्थान दिवसमें वर्ज्यपदार्थ ।

क्रोधक्षौररतिश्रमामिषगुडघ्यूताश्रुदुग्धासवक्षाराभ्यंगभयासितांबरवमिस्तैलंकटुह्युद्गमे ॥ क्षीरक्षौररतीःक्रमात्त्रिशरसप्ताहंपरंतद्दिनेरोगंरूयातवकंसितान्यातिलकं प्रस्थानकेपीतिच ॥

टीका--कोप क्षौर स्त्रीसंग परिश्रम मांस गुड घूत रोदन दूध मद्य क्षार अभ्यंग अन्यविषयक भय श्वेतवस्त्र गमन तैल कटुपदार्थ इतनी वस्तु प्रस्थान दिन वर्जितहै तिनमें दूध क्षौर स्त्रीसंग ये क्रमसे ३। ५। ७ दिवस प्रस्थान दिनसे पहिले वर्जितहैं ॥ शेष और कहीहुई वस्तु केवल प्रस्थान दिनमें वर्जितहै और श्वेतसे भिन्न अर्थात् रक्त कृष्ण वर्ण आदि तिलक और रोगविषयक चिंताभी प्रस्थानके दिन वर्जितहै ॥

मात्स्योक्तदुष्टशकुनकहतेहैं ।

ओषध्याचनियुक्तोहि धान्यंकृष्णंतुयद्भवेत् ॥
कार्पासश्चतृणंशुष्कं शुष्कंगोमयमेवच ॥

टीका--औषधी युक्त मनुष्य, कालाधान्य, कपास, सूखातृण अर्थात् भूसाइत्यादि वस्तु उपला ये प्रस्थानसमय आगेसे आवें तो अशुभ जानिये ॥

इंधनंचतथांगारं गुडंसर्पिस्तथाशुभम् ॥
अभ्यक्तोमलिनोमंदस्तथानग्नश्चमानवः ॥

टीका-ईंधन भस्म गुड घी दुष्टपदार्थ तेल लगानेसे मलिन मंद नग्नमनुष्य ये अशुभ जानिये ॥

मुक्तकेशोरुजार्तश्च काषायांबरधारिणः ॥
उन्मत्तःकथितोसत्वोदीनोवाथनपुंसकः ॥

टीका-खुले केशयुक्त मनुष्य रोगी गेरुआवस्त्र पहिने मनुष्य, उन्मत्त कंथायुक्त पुरुष,पापी पुरुष,दीन अथवा नपुंसक येभी अशुभ शकुन जानिये॥

आयःपंकस्तथाचर्म केशबंधनमेवच ॥
तथैवोद्धृतसाराणि पिण्याकादितथैवच ॥

टीका-लोहेके खंडकी चर्म केशबांधता हुआ मनुष्य, जिनके सारनिकाल लिये गयेहैं ऐसे पदार्थ और पिण्याक ये भी अशुभ जानिये ॥

चांडालस्यशवंचैव राजबंधनपालकाः ॥
वधकाःपापकर्माणोगर्भिणीस्त्रीतथैवच ॥

टीका-चांडाल प्रेतबंधुओंके रक्षक वधकर्ता पापीपुरुष गर्भिणी स्त्री येभी अशुभ जानिये ॥

तुषंभस्मकपालास्थि भिन्नभांडानियानिच॥ रक्तानिचैवभांडानि मृतसारंगएवच॥ एवमादीनिचान्यानिह्यप्रशस्तानिदर्शने ॥

टीका-तुष भस्म कपाल अस्थि रीते वा फूटे बर्तन, मराहुआ सारंगपक्षी ये गमनकालमें हानिकारक हैं ॥

क्वयासितिष्ठआगच्छ किंतेतत्रगतस्यतु ॥
अन्यशब्दाश्चयेनिष्टास्तेविपत्तिकराअपि ॥

टीका-कहाँ जाते हो ठहरो आओ वहाँ जानेसे तुमको क्या होगा ये तथा औरभी अनिष्टशब्द विपत्तिकारक होतेहैं ॥

ध्वजादौवायसास्थानं क्रव्यादानांविगर्हितम् ॥
स्खलनंवाहनानांच वस्त्रसंगस्तथैवच ॥

टीका-ध्वजा वा पताकाके ऊपर काक बैठे अथवा मांसका लाना और वाहनोंका गिरना वस्त्र लपेटता हुआ पुरुष येभी अशुभ जानिये ॥

दुष्टशकुनदोषनिवारण ।

दुष्टेनिमित्तेप्रथमे अमंगल्यविनाशनम् ॥
केशवंपूजयेद्विद्वान्स्तवेनमधुसूदनम् ॥

टीका–यात्रासमयमें ऊपर कहेहुए अपशकुनोंमेंसे जो प्रथम अमंगल दृष्टि आवे तो नाशकारक होय इसके निवारणके लिये विष्णुकी पूजा और मधुसूदनके स्तोत्रपाठ करावे ॥

द्वितीयेचततोदृष्टे प्रतीपेप्रविशेद्गृहम् ॥
अथेष्टानिप्रवक्ष्यामि मंगलानितथानघ ॥

टीका–जो दूसरी वारभी अशुभ शकुन दृष्टि आवें तो घरमें प्रवेशकरे इसके वाद मंगलकारक शकुन कहतेहैं ॥

गमनकालमें उत्तम शकुन ।

प्रशस्तोवाद्यशब्दश्च भिन्नभेरीरवास्तथा ॥ पुरतःशब्दएहीति शस्यतेनतुपृष्ठतः ॥ गच्छेतिचैवपश्चाद्यः पुरस्तात्सुविगर्हितः ॥

टीका–गमन कालके शुभ शकुन कहतेहैं.वाजनेके शब्द भेरी अर्थात् नक्कारोंके शब्द और आओ यह आगेसे होय तो शुभ और पृष्ठ भागमें अशुभ और जाओ यह शब्द पीठपीछे होयतो शुभ और आगे होयतो अशुभ जानिये॥

श्वेताःपुष्टाःसुमनसःपूर्णकुंभस्तथैवच ॥
जलजाःपक्षिणश्चैव मांसंमत्स्यस्यपार्थिव ॥

टीका–बडेबडे श्वेतपुष्प पूर्ण कुंभ जलकेपक्षी मत्स्यका मांस ये शुभ जानिये

गावस्तुरंगमोनागो वृद्धएकःपशुस्त्वजा ॥
त्रिदशाःसुहृदोविप्रा ज्वलितश्चहुताशनः ॥

टी०-गाय,तुरंग,हस्ती,वृद्ध,एकपशु,बकरी देवता;मित्र,ब्राह्मण,जलताअग्नि.

गणिकाचमहाभाग दूर्वाश्चार्द्राश्चागोमयम् ॥
रुक्मंरौप्यंचताम्रंच सर्वरत्नानिचाप्यथ ॥

टीका–गणिका हरितदूर्वा गोवर सोना रूपातांबा और सर्वरत्न येशुभजानिये.

औषधानिचसर्वज्ञा यवाःसर्वार्थकास्तथा ॥
खड्गपात्रंपताकाच मृत्तिकायुधपीठकम् ॥

टीका—औषधी सर्वज्ञ पुरुष यव श्वेतसरसों खड्गपात्र पताका मृत्तिका आयुध आसन ये शुभहैं ॥

राजलिंगानिसर्वाणि शवंरुदितवर्जितम् ॥
घृतंदधिपयश्चैव फलानिविविधानिच ॥

टीका—समस्त राजचिह्न रोदनरहित मृतक घृत दधि दूधनानाप्रकारके फल.

स्वस्तिवृद्धिनिनादश्च नंद्यावर्तःसकौस्तुभः ॥
वादित्राणांशुभःशब्दो गंभीरःसुमनोहरः ॥

टीका—आशीर्वाद शब्द और कौस्तुभमणिके साथ नंद्यवर्त्तमणि वाद्य तथा उत्तम मनोहर शब्द विघ्ननाशकहै ॥

गांधारषड्जऋषभा येगीताःसुस्वराःस्वराः ॥
वायुःसशर्करोत्युष्णः सर्वविघ्नविनाशकृत् ॥

टीका—गांधार षड्ज ऋषभ ये राग और अच्छे गाये स्वर सुंदर मीठा पवन अथवा उष्ण सर्व विघ्ननाशक जानिये ॥

प्रतिलोमस्तथानीचो विज्ञेयोभयकृद्द्विजः ॥
अनुकूलोमृदुःस्निग्धःसुखस्पर्शःसुखावहः ॥

टीका-वर्णसंकर मनुष्य तैसेही नीच मुसलमानादिक ब्राह्मण बडेभयंकर होते हैं अपने अनुकूल पदार्थ अच्छे और सुखस्पर्श मनुष्यादिक सुखकारीहोतेहैं.

शस्तान्येतानिधर्मज्ञ यत्रस्यान्मनसःप्रियम् ॥
मनसस्तुष्टिरेवात्र परमंजयलक्षणम् ॥

टीका-हेधर्मज्ञ ! ऊपर कहेहुये शकुन शुभ जानिये और जो अपने मनको प्यारी वस्तु होय उसका दर्शन उत्तम और तुष्टिकारक तथा जयदायक जानिये.

चित्तोत्सवत्वं मनसःप्रहर्षः शुभस्यलाभो विजयप्रवादः ॥
मांगल्यलब्धिः श्रवणंचराज्ञां ज्ञेयानिनित्यं विजयावहानि ॥

टीका—यात्रासमयमें मनमें हर्ष शुभ तथा लाभकारक विजयवाद और मंगलप्राप्तिका श्रवण शुभजानो ॥

क्षेमंकरानीलकंठाः श्वोलूकखरजंबुकाः ॥
प्रस्थाने वामतःश्रेष्ठाः प्रवेशे दक्षिणाःशुभाः ॥

टीका—मयूर कुत्ता उलूकपक्षी गर्दभ, जंबुक, प्रस्थान समय वामभागी होय तो गमनमें शुभ और प्रवेश समय दक्षिणभागमें शुभ जानिये ॥

अथ शिवद्विघटीमुहूर्त्ताः ।

देव्युवाच॥श्रीशंभोप्राणनाथेश वदमेकरुणानिधे ॥ त्रिपुरस्यवधेप्रोक्ता मुहूर्तायेशुभप्रदाः ॥ भूतानामुपकारार्थं सर्वकालेष्टसिद्धिदम् ॥ यातुरर्थप्रदंब्रूहि करुणाकरसुन्दर ॥ ईश्वर उवाच—शृणुदेविप्रवक्ष्यामि ज्ञानंत्रैलोक्यदीपकम् ॥ ज्योतिःसारस्ययत्सारं देवानामपिदुर्लभम् ॥ नतिथिर्नचनक्षत्रं नयोगंकरणंतथा ॥ कुलिकंयमयोगंच नभद्रानचचंद्रमाः ॥ नशूलयोगिनीराशिर्नहोरानतमोगुणः ॥व्यतीपातेचसंक्रांतौ भद्रायामशुभेदिने ॥ शिवालिखितमित्येवं सर्वविघ्नोपशांतये ॥ कदाचिच्चलतेमेरुःसागरश्चमहीधरः ॥ सूर्यः पततिवाभूमौ वह्निर्वा यातिशीतताम् ॥ निश्चलश्चभवेद्वायुर्नान्यथाममभाषितम् ॥ तत्रादौकथयिष्यामि मुहूर्तानिचषोडश ॥ गुणत्रयप्रयोगेण चलन्त्येवअहर्निशम् ॥ अथषोडशमुहूर्त्तम्॥ रौद्रंश्वेतंतथामैत्रं चार्वटंचचतुर्थकम् ॥ पंचमोजयदेवश्च षष्ठंवैरोचनंतथा ॥ तुरगादिकंसप्तमंच तथाष्टौचाऽभिजित्तथा ॥ रावणंनवमंप्रोक्तं बालवंदशमंतथा विभीषणंरुद्रसंज्ञं द्वादशंचसुनंदनम् ॥ याम्यंत्रयोदशंज्ञेयं सौम्यंज्ञेयंचतुर्दशम् ॥ भार्गवंतिथिसंज्ञंच सविताषोडशंभवेत् ॥ अथमुहूर्तकार्याणि ॥ रौद्रेरौद्रतरंकार्यं श्वेतकुंजरबंधकः ॥ स्नानदानादिकंमैत्रे चार्वटेस्तंभनं भवेत् ॥ कार्यंजयदेवसंज्ञे सर्वार्थंकरमुच्यते ॥ तद्वैरोचनसंज्ञकेप्रभवति पट्टाभिषेकंक्रमात् ॥ ज्ञात्वैवंतुरदेवतानिविदिते शस्त्राधिकंसाधयेत् ॥ सत्कार्यमभिजिन्मुहूर्त्तकवरे ग्रामप्रवेशं सदा ॥ रावणेसाधयेद्वैरं युद्धकार्यंचबालवे॥विभीषणंशुभंकार्यं यंत्रकार्यंसुनंदने ॥ याम्ये भवेन्मारणकार्यमप्यसौ सौम्येस-

भायानृपवेशनंस्यात् ॥ स्त्रीसेवनंभार्गवकेमुहूर्त्तै सावित्रिनाम्निप्रपठेत्सुविद्याम् ॥ अथमुहूर्त्तोदयंवारपरत्वेन ॥ उदयेरौद्रमादित्येमैत्रंसोमेप्रकीर्त्तितम् ॥ जयदेवंकुजेवारे तुरदेवंबुधे तथा ॥ रावणंचगुरौज्ञेयं भार्गवेचविभीषणम् ॥ शनौयाम्यंमुहूर्त्तंच दिवारात्रिप्रयोगतः ॥ अथमुहूर्त्तांगत्वेनगुणोदयम् ॥ गुरुसोमादिनेसत्वं रजश्चांगारकेभृगौ ॥ रवौमन्देबुधेचैव तमो नाडीचतुष्टयम् ॥ सत्यंगौरंरजश्श्यामं तामसंकृष्णमेवच ॥ इमंवर्णविजानीयात्सत्वादीनांयथोदितम् ॥ अथसत्वादिगुणानांफलम् ॥ सत्वेनसाधयेत्सिद्धिं रजसाधनसंपदाम् ॥ तमसासाधयेन्मोक्षं इतिज्ञेयंसदाबुधैः ॥ सत्वेरजसिसत्कार्यमथवा शुभमेवच ॥ तमसाछेदभेदादि साधयेन्मोक्षमार्गकम् ॥ अथ मुहूर्त्तांगत्वेनरेखाज्ञानम् ॥ शून्यंनभःखादिभिरेववर्णैर्विघ्नंधनुर्युग्मगणाधिपाद्यैः ॥ मृत्युंतथापादयमादिवर्णैः श्रीविष्णुनामामृतसंज्ञसिद्धिः ॥ अमृतश्चोर्द्धरेखैका कालरेखात्रयंभवेत् ॥ विघ्नमावर्त्तकंतत्र शून्येशून्यमितिक्रमात् ॥ अथरेखाफलम् ॥ शून्येनैवभवेत्कार्यं विघ्नमावर्त्तकेभवेत् ॥ कालरेखामृत्युकरी सर्वसिद्धिस्तथामृते ॥ धनुर्मीनेकर्कटानां घातसत्वेविनिर्दिशेत् ॥ तुलालिवृषमेषाणां घातोरजसिनिश्चितम् ॥ कन्यामिथुनसिंहानां कुंभस्यमकरस्यच ॥ घातस्तामसवेलायां विपरीतंशुभावहम् ॥ धनुःकर्कटमीनाख्या गौरवर्णः क्रमोदितः ॥ वृषमेषतुलायांच वृश्चिकेश्यामवर्णता ॥ मिथुनेमकरेकुंभेकन्यासिंहेचकृष्णता ॥ गौरश्चम्रियतेसत्वे श्यामवर्णैरजोगुणे ॥ कृष्णंतामसवेलायां म्रियतेनात्रसंशयः ॥ यस्मिन्वर्षेभवेन्मासो गौणाधिक्यस्तथाक्षयः ॥ मासेनगृह्यतेमासः सर्वकार्यार्थ साधने ॥ माघफाल्गुनचैत्रेषु वैशाखेश्रावणेतथा ॥ नभस्ये मासवाराणां मुहूर्त्तानियथाक्रमात् ॥ रुद्रप्रोक्तमिदंज्ञानं शिवायैरुद्रयामले ॥ गोपनीयंप्रयत्नेन सद्यःप्रत्ययकारकम् ॥

रवौनभः केशवविघ्नराजौ गोविन्दनामानभ आखुगामी ॥ रात्रौ नृसिंहौयुगलं नभोयत्लक्ष्मीशलम्बोदररामसञ्ज्ञौ ॥

रवि	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा
दिने	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	ϐ	ϐ	ϐ	ϐ	6	6	66		ϐ	ϐ	ϐ	ϐ	66		66	

श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	रवि
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	रात्रौ
ϐ	ϐ	ϐ	66		०	✋	ϐ	ϐ	ϐ	66		6	6	ϐ	ϐ	०

सोमेहरिर्विघ्नपतिः सुरेशः शून्यं च गौरीसुतविष्णुसञ्ज्ञौ ॥ एवंनिशायांखखविष्णुशून्यंयुग्मं च नारायणविघ्ननाथौ ॥

सोम	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे
दिने	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०	ϐ	ϐ	66		66		ϐ	ϐ	ϐ	०	66		66		ϐ	ϐ

चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	सोम
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	रात्रौ
✋	०	०	ϐ	ϐ	०	66		ϐ	ϐ	ϐ	ϐ	66		66		०

भौमेयमौमारमणोऽथयुग्मंयुग्मंहरिश्चैव गजाननश्च ॥ नक्तं च विघ्नंद्विपदोःमुकुंदपदत्रयं श्रीपतिखंनभः श्रीः ॥

भौमे.	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा
दिने	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०	✋	✋	ϐ	ϐ	ϐ	ϐ	66		66		ϐ	ϐ	66		66	

वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	भौम
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	रात्रौ
66		✋	✋	ϐ	ϐ	ϐ	✋	✋	✋	ϐ	ϐ	ϐ	०	०	०	०

बुधेधनुः कृष्णयमौ च शौरिः सिद्धिर्धनुः सौरियमौ च सिद्धिः ॥ रात्रौसुपर्णध्वज एवयुग्मंनभोऽथदामोदरकुञ्जरास्यौ ॥

बुध	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै
दिने	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	66		ϐ	ϐ	✋	✋	ϐ	ϐ	ϐ	66		ϐ	✋	✋	✋	ϐ

अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	बुध
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	रात्रौ
ϐ	ϐ	ϐ	ϐ	ϐ	6	6	०	ϐ	ϐ	ϐ	ϐ	6	6	6	6	०

गुरौगोपिनाथस्तथाविघ्नराजोनभः केशवःकुंजरास्यस्तथैव ॥ निशायांपदंनंदजः सूर्यसूनुर्नभोमाधवश्चापमेकंहरिश्च ॥ ३८ ॥

गुरु	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ
दिने	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०	b	b	b	b	6	6	6	6	०	b	b	b	6	6	6	6

वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	गुरु
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	रात्रौ
🦶	b	b	b	🦶	🦶	🦶	🦶	०	b	b	b	6	6	b	b	०

शुक्रेकृष्णेस्याधमः खंमुरारिर्गौरीपुत्रः श्रीपतिःशून्यमेकम् ॥ नक्तंकालःकेशहाखंच युग्मंपादद्वन्द्वोवामनः खंचपादौ ॥ ३९ ॥

शुक्र	वि	तु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा
दिने	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०	b	b	🦶	🦶	०	b	b	b	6	6	6	6	b	b	b	०

सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	शुक्र
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	रात्रौ
🦶	🦶	b	b	b	6	6	🦶	🦶	b	b	b	b	०	🦶	🦶	०

शनौपदःश्रीः खनभोनभःखंनारायणौ नाहरिखंहरिश्च ॥ रात्रौचशून्यं यमयुग्ममाधवौखविघ्नराजौनृहरिश्चपादौ ॥ ४० ॥

शनि	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु
दिने	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	🦶	b	०	०	०	०	b	b	b	b	०	b	b	०	b	b

सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	शनि
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	रात्रौ
०	🦶	🦶	b	b	b	०	6	6	6	6	b	b	b	🦶	🦶	०

तथाश्विने कार्तिकमार्गपौषे सूर्यादिवारेषु मुहूर्त्तयोगाः ॥ नामाक्षराणां प्रचनं प्रवृत्त्याविचारपूर्वंविबुधैर्विचिन्त्यम् ॥ ४१ ॥
सूर्येनृसिंहोद्विपदं च चापोहरिर्नभः खेपदमच्युतोऽङ्घ्रिः ॥ रात्रौपदंचापखमच्युतं चयुग्मंयमौ विष्णुखसिद्धिसंज्ञौ ॥ ४२ ॥

रवि	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा
दिने	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	b	b	b	🦶	🦶	6	6	b	b	०	०	🦶	b	b	b	🦶

श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	रवि
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	रात्रौ
🦶	6	6	०	b	b	b	6	6	6	🦶	🦶	b	b	b	b	०

सोमेंऽघ्रिचापंस्वनभो मुकुन्दोनभश्चयुग्मंहरिखंहरिश्च ॥ पदंनिशायांखयुगंमुरारिविनायकौविष्णुनभश्चविष्णुः ॥ ४३ ॥

सोम	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	मैं	श्वे
दिने	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०	✋	६	६	०	०	ϐ	ϐ	ϐ	०	६	६	ϐ	ϐ	ϐ	ϐ	ϐ

चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	सोम
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	रात्रौ
✋	६	६	०	ϐ	ϐ	ϐ	६	६	६	६	ϐ	ϐ	०	ϐ	ϐ	०

भौमेमहेभाग्यनभोऽथ विष्णुंनभोयुगंगोपति खंगणेशः ॥ नक्तंगजेंद्रास्य खमच्युतंचयुग्मंचशून्यं नृहरिश्चयुग्मम् ॥ ४४ ॥

भौम	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा
दिने	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०	६	६	६	६	०	ϐ	ϐ	०	६	६	ϐ	ϐ	ϐ	०	६	६

वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	भौम
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	रात्रौ
६	६	६	६	०	ϐ	ϐ	ϐ	६	६	०	ϐ	ϐ	ϐ	६	६	०

बुधेधनुःश्रीपतिपादयुग्मंनारायणःस्याद्गणनाथसिद्धिः॥रात्रौतुकालोहरि शून्यकालोगोविन्दगौरीसुतशून्यसिद्धिः ॥४५॥

बुध	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै
दिने	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	६	६	ϐ	ϐ	ϐ	✋	✋	ϐ	ϐ	ϐ	६	६	६	६	ϐ	ϐ

अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	बुध
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	रात्रौ
✋	✋	ϐ	ϐ	०	✋	✋	ϐ	ϐ	ϐ	६	६	६	६	०	ϐ	०

गुरौहरिःशून्ययुगंसुरेशः श्रीविघ्नराजोगगनंतथाश्रीः ॥ निशांघ्रिदैत्यारिखकार्मुकंच पदेमुरारीखयुगंपुनःश्रीः ॥ ४६ ॥

गुरु	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ
दिने	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०	ϐ	ϐ	०	६	६	ϐ	ϐ	ϐ	ϐ	६	६	६	६	०	०	ϐ

वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	गुरु
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	रात्रौ
✋	ϐ	ϐ	ϐ	०	६	६	✋	✋	ϐ	ϐ	ϐ	०	६	६	ϐ	०

शुक्रेऽमृतंचापमरिन्दमश्चलम्बोदरःकेशवशून्यपादम् ॥ नक्तंचयुग्मं नृहरिःखयुग्मं नृसिंहयुग्मं गगनंचयुग्मम् ॥ ४७ ॥

शुक्र	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा
दिने	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०	ᖯ	६	६	ᖯ	ᖯ	ᖯ	ᖯ	६	६	६	६	ᖯ	ᖯ	ᖯ	०	👣

सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	शुक्र
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	रात्रौ
६	६	ᖯ	ᖯ	ᖯ	०	६	६	ᖯ	ᖯ	ᖯ	६	६	०	६	६	०

शनौपदंश्रीर्नभोनकृष्णः खंश्रीपदंविष्णुनभोहरिःपदं ॥ रात्रौपदेखंपदनंदसूनुगजाननोगोपतिशून्यपादः ॥ ४८ ॥

शनि	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु
दिने	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	त	स
ᖯ	👣	ᖯ	०	०	०	ᖯ	ᖯ	०	👣	👣	ᖯ	ᖯ	ᖯ	ᖯ	ᖯ	👣

सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	शनि
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	रात्रौ
👣	०	👣	ᖯ	ᖯ	ᖯ	ᖯ	६	६	६	६	ᖯ	ᖯ	ᖯ	ᖯ	👣	०

३ चक्रं ॥ ज्येष्ठेमासेतथाषाढे तथैवचमलिम्लुचे ॥ सूर्यादिवारे संशोध्यमुहूर्त्तानिक्रमादिह ॥ ४९ ॥

अर्केसूर्येचकृष्णोयुगपदयुगलंखंहरिर्विष्णुचापं ॥ रात्रौशल्मीशयुग्मंयुगलहरियुगंयुग्मकृष्णांत्रिशून्यम् ॥

रवि	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा
दिने	त	त	स	स	र	र	स	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	०	०	ᖯ	ᖯ	६	६	👣	०	६	०	ᖯ	ᖯ	ᖯ	ᖯ	६	६

श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	रवि
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	रात्रौ
ᖯ	ᖯ	ᖯ	६	६	६	६	ᖯ	ᖯ	६	६	६	६	ᖯ	ᖯ	०	०

सोमेचापेद्वयंनो नृहरिखयुगलंपीतवासश्च शून्यंचापद्वंद्वंनिशायामजखपदमजश्चापपद्मेशपादम् ॥ ५० ॥

सोम	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे
दिने	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०	६	६	६	६	०	ᖯ	ᖯ	ᖯ	०	६	६	ᖯ	ᖯ	ᖯ	ᖯ	०

चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	सोम
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	रात्रौ
६	६	६	६	ᖯ	ᖯ	👣	ᖯ	👣	ᖯ	६	६	६	६	ᖯ	👣	०

भौमेशून्येचकृष्णोयुगगगनहरिस्त्रीणिचापानिसिद्धिः नक्तंयुग्मंद्विशून्यंयुगलयुगपदंश्रीखचापंहरिश्च ॥

भौम	ज	वै	त	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा
दिने	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०	०	०	८	८	६	६	०	८	८	६	६	६	६	६	६	८

वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	भौम
स	स	र	र	त	त	स	स		र	त	त	स	स	र	र	रात्रौ
६	६	६	६	०	६	६	६	६	🦶	८	०	६	६	८	८	०

सौम्येश्रीविघ्ननाथोथहरिगणपतिःपद्मनाभश्चपादः ॥ दोषायांसिद्धियुग्मंहरिखगजमुखाकृष्णशून्येचकृष्णः ॥

बुधे	तु	अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै
दिने	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	८	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	८	८	८	८	🦶

अ	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	बुधे
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	रात्रौ
८	६	६	८	८	०	६	६	६	६	८	८	०	०	८	८	०

जीवेविष्णुश्चचापोगगनभजितखमंघ्रियुग्मंनृसिंहः ॥ रात्रौनोखंमुरारिर्गगनयुगनजोविष्णुचापोंघ्रियुग्मम् ॥

गुरु	रा	वा	वि	सु	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ
दिने	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र
०	८	८	६	६	०	८	८	८	०	🦶	🦶	🦶	🦶	🦶	८	८

वा	वि	सु	था	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	गुरु
त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	रात्रौ
०	०	८	८	८	०	६	६	६	६	८	८	६	६	🦶	🦶	०

शुक्रेयुग्मेमुरारिर्गगनयुगलजोविष्णुचापांघ्रियुग्मम् ॥ तत्रादौयुग्मगोपीपतियुगगगनंश्रीवरः खंपदश्रीः ॥

शुक्र	वि	सु	वा	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा
दिने	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त
०	६	६	८	८	८	०	६	६	६	६	८	८	६	६	🦶	🦶

सु	वा	सौ	भा	सा	रा	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	शुक्र
स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	रात्रौ
६	६	८	८	८	८	६	६	०	८	८	८	८	🦶	🦶	८	०

मंदेश्रीयुग्मसिद्धिःखहरिहरिनभःशौरिखंसिद्धिखंवा ॥ नक्तंश्रीयुग्मसिद्धिःखगयुगलहरिर्व्योमगोविन्दशून्यम् ॥

शनि	या	सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु
दिने	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स
०	८	६	६	८	८	०	८	८	८	८	०	८	८	०	८	०

सौ	भा	सा	रौ	श्वे	मै	चा	ज	वै	तु	अ	रा	वा	वि	सु	अ	शनि
र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	स	स	र	र	त	त	रात्रौ
८	६	६	८	८	०	०	६	६	८	८	०	८	८	८	०	०

अथ चौपहरा मुहूर्त श्रीमुछंदर गोरखनाथकृतयात्रानिमित्तारम्भः ॥ तृतीया त्रयोदशीका फल १ चौथ चतुर्दशीकाफल १ पंचमी पूर्णिमाका फल १ अमावास्याकेदिन गमन न करै-मूल काम अच्छानकरै । कृष्ण वा शुक्लपक्षकी तिथिको फल १ जिस मासकी तिथिको जायतौ अपने चित्तसे गमनकरै-चंद्रमाको बल भरणी भद्रा दिशा शूल योगिनी काल वास तिथिवात नक्षत्रघात चंद्रमावात व्यतीपात कल्याणी संक्रांतिअनेक कुयोगके दोष नहोंगे यह गोरखनाथने कहा है जो तिथि साधिके यात्रा करैगा वह सुखपूर्वक अपने घर कार्यसिद्ध करिके आवेगा ॥ शुभम्

पौष	माघ	फा.	चैत्र	वैशा	ज्येष्ठ	आषा	श्राव	भाद्र	आ.	कार्ति	मार्ग	प्रथमप्रहर	द्वितीयप्र.	तृतीयप्रहर	चतुर्थप्रहर	तिथि	पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	अर्थलाभ	सौख्य	अतिसुख	राजपद	१	सुख	क्लेश	शुभ	गमनार्थ
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	भलानहो.	क्लेश	विघ्नहोय	अतिसुख	२	दुःख	निष्ट	विघ्न	मध्यम
३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	अर्थप्राप्ति	राजपद	अतिसुख	विघ्नहो	३	द्रव्यक्ले	दुःख	अर्थप्राप्त	धनप्राप्ति
४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	क्लेशहोय	अशुभ	कार्यसिद्ध	अतिभय	४	लाभ	सुख	मंगल	धनलाभ
५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	अर्थलाभ	मित्रलाभ	शत्रुभय	कार्यसिद्ध	५	लाभ	धनला	धनागम	सुखहोय
६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	संकटहोय	क्लेश	सर्वसुख	कर्जदेना	६	शून्य	लाभ	मित्रलाभ	अर्थगव
७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	विलंबहो	अर्थप्राप्ति	यमघंट	सर्वसुख	७	लाभ	कष्ट	द्रव्यलाभ	सुखप्राप्त
८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	७	यमघंट	अशुभ	सर्वसुख	यमघंट	८	कष्ट	सुख	क्लेश	सौख्य
९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	७	८	अर्थलाभ	अशुभ	सुखसेआ.	सर्वसुख	९	सुख	लाभ	कार्यसिद्ध	कष्ट
१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	चिंताव्या.	चिंताहोय	कार्यसिद्ध	सुखसेआ	१०	क्लेश	दुःख	अर्थगवन	धनप्राप्त
११	१२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	विग्रह	विघ्नहोय	सुखपावे	सुखप्राप्त	११	मृत्यु	लाभ	द्रव्यनाश	मृत्युप्रद
१२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	मृत्यु	मृत्यु	अशुभ	कार्यसिद्ध	१२	सुख	मृत्यु	अशुभ	कष्टप्रद

अथगोरक्षकमतेनतिथिचक्रम् ।

फलञ्च ।

मासेशुक्लादिकेपौषे तिथिः प्रतिपदादितः ॥द्वितीयाद्यास्तुमाघेस्युस्तृतीयाद्यास्तुफाल्गुने ॥ एवंचान्येषुमासेषु तिथ्योद्वादशसंज्ञिकाः ॥ लेख्याश्चक्रेत्रयोदश्यां संविहायतिथित्रयम् ॥ तृतीयादित्रयेतत्र त्रयोदश्यादिकेफलम् ॥ यानेप्राच्यादिकाष्टासु वक्ष्येद्वादशधाक्रमात् ॥ सौख्यंशून्यंधनार्त्तिश्च लाभो लाभभयंधनं॥कष्टंसौख्यंकलिर्मृत्युःशून्यंप्राच्यांफलंक्रमात्॥ क्लेशोनैःस्वंव्यथासौख्यं द्रव्याप्तिर्लाभपीडनं॥सौख्यंलाभःकष्टसिद्धिर्लाभःसौख्यंतुदक्षिणे ॥ भयंनैःस्वंप्रियाप्तिश्च भयद्रव्यं मृतिर्धनम् ॥ क्लेशाल्लाभोर्थसिद्धिःस्वं लाभोमृत्युश्चपश्चिमे ॥ धनंमिश्रंधनंलाभः सौख्यंलाभःसुखंसुखम् ॥ कष्टंद्रव्यत्वशून्यत्वं कष्टमुत्तरादिक्फलम् ॥

यथाचक्रम् ।

पौ.	मा.	फा.	चै.	वै.	ज्ये	आ	श्रा	भा.	आ	का	मा.	पूर्व	दक्षिण	पश्चिम	उत्तर
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	सौख्यं	क्लेश	भय	अर्था०
२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	शून्यं	नैःस्वं	नैःस्वं	मिश्र
३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	द्रव्यक्ले	दुःख	ँ या	अर्थ०
४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	लाभः	सौख्यं	भय	वित्तला
५	६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	लाभः	द्रव्यप्रा	धनप्रा	सौख्य
६	७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	भयभी.	लाभः	मृत्यु	अर्थला
७	८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	लाभः	कष्ट	द्रव्यला	सुखं
८	९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	७	कष्टं	सौख्यं	क्लेश	सुखं
९	१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	७	८	सौख्यं	लाभः	कार्य	कष्टं
१०	११	१२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	क्लेश	कष्टांग	अर्थसि	धनं
११	१२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	मृत्यु	लाभः	द्रव्यला	शून्यं
१२	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	शून्यं	सौख्यं	मृत्यु	कष्टं

अथ आनन्दादिशुभाशुभयोगाः।

सूर्येश्विभात्तुहिनरोचिषिचंद्रधिष्ण्यात्सार्पाच्चभूमितनयेथबुधेचहस्तात् ॥ मैत्राद्गुरौभृगुसुतेखलुवैश्वदेवाच्छायासुतेवरुणभात्क्रमशःस्युरेवम् ॥ आनंदः कालदंडश्च धूम्राख्योथप्रजापतिः ॥ सौम्योध्वांक्षो ध्वजोनाम्ना श्रीवत्सोवज्रमुद्गरः ॥ छत्रंमैत्रोमानसश्च पद्माख्योलंबकस्तथा॥उत्पातोमृत्युकाणाख्यः सिद्धिश्चैवशुभोमृतः॥मुसलोथगदाख्यश्च मातंगोराक्षसश्चरः ॥ स्थिरःप्रवर्द्धमानश्च योगाऽष्टाविंशतिःक्रमात् ॥ ॥ फलम्॥ ॥ आनंदेलभतेसिद्धिं कालदंडेमृतिंतथा ॥ धूम्राख्येनसुखंप्रोक्तंसौभाग्यंचप्रजापतौ॥ सौम्येचैवमहत्सौख्यं ध्वांक्षेचैवधनक्षयम् ॥ ध्वजनाम्निचसौभाग्यं श्रीवत्सेसौख्यसंपदः॥वज्रेक्षयोमुद्गरेच श्रीनाशस्तुतथैवच ॥छत्रेचराजसन्मानं मैत्रेपुष्टिर्नसंशयः ॥ मानसेचैवसौभाग्यं पद्माख्येच धनागमः ॥ लंबकेधनहानिश्च उत्पातेप्राणनाशनम् ॥ मृत्युयोगे भवेन्मृत्युः काणेचक्लेशमादिशेत् ॥ सिद्धियोगेभवेत्सिद्धिः शुभेकल्याणमेवच ॥ अमृतेराजसन्मानो मुसलेचधनक्षयः ॥गदाख्येचाक्षयाविद्यामातंगेकुलवर्द्धनम् ॥ राक्षसेतुमहत्कष्टं चरेकार्यंचसिद्ध्यति ॥ स्थिरयोगेगृहारंभो प्रवृद्धेपाणिपीडनम् ॥

	योगोंके नाम	रवि	चंद्र	मंग.	बुध	गुरु	शुक्र	शनि	फल
१	आनंद	अश्वि	मृग	आश्ले	हस्त	अनु	उ.षा.	शत	सिद्धि
२	कालदंड	भरणी	आर्द्रा	मघा	चित्रा	ज्येष्ठा	अभि.	पूर्वा	मृत्यु
३	धूम्र	कृत्ति	पुनर्वसु	पूर्वा	स्वाती	मूल	श्रव.	उत्त	असुख
४	प्रजापति	रोहि.	पुष्य	उत्तरा	विशा	पू.	धनि.	रेवती	सौभाग्य
५	सौम्य	मृग	आश्ले	हस्त	अनु	उ.षा	शत	अश्वि	अधिकसौ.
६	ध्वांक्ष	आर्द्रा	मघा	चित्रा	ज्येष्ठा	अभि	पू.भा.	भरणी	धनक्षय
७	ध्वज	पुनर्वु	पूर्वा	स्वाती	मूळ	श्रव	उ.भा.	कृत्ति	सौभाग्य
८	श्रीवत्स	पुष्य	उत्तरा	विशा	पू.षा.	धनि	रेवती	रोहि	सौख्य
९	वज्र	आश्ले	हस्त	अनु	उ.षा.	शत	अश्वि	मृग	क्षय
१०	मुद्गर	मघा	चित्रा	ज्येष्ठा	अभि	पू.भा.	भरणी	आर्द्रा	लक्ष्मीना.
११	छत्र	पूर्वा	स्वाती	मूळ	श्रव	उ.भा.	कृत्ति.	पुन	राजसन्मा
१२	मैत्र	उत्तरा	विशा	पूर्वाषा	धनि	रेवती	रोहि.	पुष्य	पुष्टि
१३	मानस	हस्त	अनु	उत्तरा	शत	अश्वि	मृग	आश्ले	सौभाग्य
१४	पद्माख्य	चित्रा	ज्येष्ठा	अभि.	पू.भा.	भरणी	आर्द्रा.	मघा	धनप्राप्ति
१५	लंबक	स्वाती	मूळ	श्रव.	उ.भा	कृत्ति	पुन	पूर्वा	धनहानि
१६	उत्पात	विशा	पू.षा.	धनि	रेवती	रोहि	पुष्य	उत्तरा	प्राणनाश
१७	मृत्यु	अनुरा	उ.षा.	शत	अश्वि	मृग	आश्ले	हस्त	मृत्यु
१८	काणाख्य	ज्येष्ठा	अभि	पू.भा	भर	आर्द्रा	मघा	चित्रा	क्लेश
१९	सिद्धि	मूल	श्रव	उ.भा	कृत्ति	पुन	पूर्वा.	स्वाती	कार्यसि.
२०	शुभ	पू.षा	धनि	रेवती	रोहि	पुष्य	उत्तरा	विशा	कल्याण.
२१	अमृत	उ.षा	शत	अश्वि	मृग	आश्ले	हस्त	अनु.	राजसन्मा.
२२	मुसल	अभि	पू.भा.	भर	आर्द्रा	मघा	चित्रा	ज्येष्ठा	धनक्षय
२३	गदाख्य	श्रव.	उ.भा	कृत्ति	पुन	पूर्वा	स्वाती	मूळ	अक्षयवि०
२४	मातंग	धनि.	रेवती	रोहि	पुष्य	उत्तरा	विशा	पू.षा.	कुलवृद्धि
२५	राक्षस	शत	अश्वि	मृग	आश्ले	हस्त	अनु	उ.षा	महाकष्ट
२६	चर	पूर्वाभा	भर	आर्द्रा	मघा	चित्रा	ज्येष्ठा	अभि०	कार्यसि.
२७	स्थिर	उ.भा.	कृत्ति	पुन.	पूर्वा	स्वाती	मूळ	श्रवण	ग्रहारंभ
२८	प्रवर्धमान	रेवती	रोहिणी	पुष्य	उत्तरा	विशा	पूर्वा.	धनि	लग्न

टीका—आनंदादियोग अट्ठाईसहैं तिनमें—एक १ योगका ७ वार और ७ नक्षत्र तिनका क्रम ऐसे जानिये रविवारको अश्विनी, सोमवारको मृग, मंगलवारको आश्लेषा, बुधवारको हस्त, गुरुवारको अनुराधा, शुक्रवारको उत्तराषाढा, शनिवारको शततारका, इन वारोंमें नक्षत्रोंका संयोग होय तो

आनंदादिक योग जानिये ऐसे अठ्ठाईस योगोंका क्रम पीछे लिखाहै ॥

चरयोगः ।

रवौपूषागुरौपुष्यः शनौमूलंभृगौमघा ॥ सौम्येब्राह्म्यं विशा भौमे चंद्रेर्द्राचरयोगकः॥ ॥ क्रकचयोगः॥ ॥ रवौतुद्वादशी प्रोक्ता भौमेचदशमीतथा ॥ चंद्रेचैकादशीप्रोक्ता नवमीबुधवासरे ॥ शुक्रेचसप्तमीज्ञेया शनौचैवतुषष्ठिका ॥ गुरौचाष्टमिकाज्ञेयो योगस्तुक्रकचोबुधैः ॥ ॥ दग्धयोगः ॥ ॥ बुधेतृतीया कुजपंचमीच षष्ठ्यांगुरावष्टमीशुक्रवारे ॥ एकादशीसोमश्च निर्नवम्यां द्वादश्यमर्कामतिदग्धयोगः ॥ ॥ मृत्युदा ॥ ॥ रवौभौमेभवेन्नंदा भद्राजीवशशांकयोः ॥ जयाशुक्रेबुधेरिक्ता शनौपूर्णाचमृत्युदा ॥ ॥ सिद्धियोगः ॥ ॥ शुक्रेनंदाबुधेभद्रा जयाभौमेप्रकीर्तिता ॥ शनौरिक्तागुरौपूर्णा सिद्धियोगाउदाहृताः ॥ ॥ उत्पातादियोगाः ॥ ॥ विशाखादिचतुष्कंतु भास्करादिक्रमेणतु ॥ उत्पातमृत्युकालाख्यसिद्धियोगाःप्रकीर्तिताः ॥ ॥ यमदंष्ट्रयोगः॥ ॥ मघाधनिष्ठासूर्येतु चंद्रेमूलविशाखके ॥ कृत्तिकाभरणीभौमे सौम्येपूषापुनर्वसुः ॥ गुरौपूषाश्विनीशुक्रे रोहिणीचानुराधिका ॥ शनौविष्णुःशतभिषक् यमदंष्ट्रःप्रकीर्तितः ॥ ॥ यमघंटः ॥ ॥ रवौमघाबुधेमूलंगुरौचैवह्निकृत्तिका ॥ भौमेचार्द्राशनौहस्तः शुक्रेचैवतुरोहिणी ॥ चंद्रेविशाखायोगोऽयं यमघंटःप्रकीर्तितः ॥ ॥ मुसलवज्रयोगः॥ चंद्रेचित्राभृगौज्येष्ठा शनौचैवतुरेवती ॥ चांद्रजेतुधनिष्ठोक्ता रवौतुभरणीतथा ॥ उषाश्चैवतुभौमेच गुरौचैवोत्तरातथा ॥ अयंमुसलवज्राख्ययोगोवर्ज्यःशुभेबुधैः॥ ॥अमृतसिद्धियोगः॥ आदित्यहस्ते गुरुपुष्ययोगे बुधानुराधा शनिरोहिणीच ॥ सोमेचविष्णुर्भृगुरेवतीच भौमाश्विनीचामृतसिद्धियोगः ॥

टीका--चरयोगादिक त्रयोदश योग और वार सात कोष्ठकमें लिखेहैं तिनमें जिस वारमें नक्षत्र किंवा तिथि होय सो योग उस दिन जानिये ॥

योगोंकेनाम		रविवार	सोमवार	मंगळवा.	बुधवार	गुरुवार	शुक्रवार	शनिवार
१	चरयोग	पूर्वाषाढा	आर्द्रा	विशाखा	रोहिणी	पुष्य	मघा	मूल
२	क्रकच	१२तिथि	११ तिथि	१०तिथि	९ तिथि	८ तिथि	७ तिथि	६ तिथि
३	दग्धयोग	१२तिथि	११ तिथि	५तिथि	३ तिथि	६ तिथि	८ तिथि	९ तिथि
४	मृत्युदा	६ तिथि ११	३ति. १२	६तिथि ११	४तिथि १४	३ तिथि १२	२ तिथि १३	५ तिथि १५
५	सिद्धियो.	० ति ०	० ति ०	२तिथि १३	३ तिथि १२	१०तिथि १५	६तिथि ११	४तिथि १४
६	उत्पात	विशाखा	पूर्वा	धनिष्ठा	रेवती	रोहिणी	पुष्य	उत्तरा
७	मृत्युयोग	अनुराधा	उत्तरा	शततार	अश्विनी	मृग	आश्लेषा	हस्त
८	काल	ज्येष्ठा	अनु.	पूर्वा	भरणी	आर्द्रा	मघा	चित्रा
९	सिद्धि	मूल	श्रवण	उत्तरा	कृत्तिका	पुनर्वसु	पूर्वा	स्वाती
१०	यमदंष्ट्र	मघा धनि.	मूलविशा.	कृत्ति.रो.	पू.षा.पुन.	उ.षा.अ.	रोहि.अ.	श्रव.श.
११	यमघंट	मघा	विशाखा	मृग	मूल	कृत्तिका	रोहिणी	हस्त
१२	मुसलवज्र	भरणी	चित्रा	उ.षाढा	धनिष्ठा	उत्तरा	ज्येष्ठा	रेवती
१३	अमृतसि	हस्त	श्रवण	अश्विनी	अनुराधा	पुष्य	रेवती	रोहिणी

दासदासीलेनेका मुहूर्त ।

दासचक्रम्॥नराकारंलिखेच्चक्रं सेवार्थमृत्युसंग्रहे ॥ शीर्षेत्रीण्यर्थलाभःस्यान्मुखेत्रीणिविनाशनम्॥हृदिपंचधनंधान्यं पादेषट्कंदरिद्रता॥ पृष्ठेद्वेप्राणसंदेहो नाभौवेदाःशुभावहम् ॥ गुदेद्वेभयपीडाच दक्षहस्तैकमर्थकम् ॥ एकंवामेनाशकरं भृत्यभात्स्वामिभांतकम् ॥

टीका--नराकारचक्रके अवयवस्थानोंमें स्थापितकरे शिरपे ३ नक्षत्रधरे तिसका फल अर्थलाभ,मुखमें ३ फल नाश,हृदयमें ५ फल धनधान्यवृद्धि,पावोंपर ६ फल दारिद्र,दृष्टिपर २ फल मृत्यु,नाभिमें ४ फ.शुभ,गुदापर २ फल भयपीडा, वाम हाथपर १ फल अर्थप्राप्ति नवस्थान,दाहिने हाथपर १ फल नाश होय ॥

दासीचक्रम्॥ दासीचक्रंप्रवक्ष्यामि दासीभात्स्वामिभांतकम्॥शी

षैत्रीणिमुखेत्रीणि स्कंधयोश्चद्वयंस्मृतम् ॥ हृदयेपंचऋक्षाणि नाभौपंचभगेकैकम् ॥ जानुद्वयेद्वयंज्ञेयं पादयोश्चत्रयंत्रयम् ॥ ॥ फलम् ॥ शिरःस्थानेभवेल्लाभोमुखेहानिःप्रजायते ॥ स्कंधे चस्वामिनोमृत्युर्हृदयेपुष्टिवर्द्धनम् ॥ नाभौहानिप्रदंप्रोक्तं भगेचैवपलायनम् ॥ जानौसेवांलभेन्नित्यं पादयोस्तुधनक्षयः॥

टीका—दासीके जन्मनक्षत्रसे स्वामी के जन्मनक्षत्रतक जितने नक्षत्र होंय तिनका क्रम सीसपर ३ फललाभ, मुखमें ३ फल हानि, कंधापर २ फल स्वामीकी मृत्यु, हृदयमें ५ फल पुष्टिहोय, नाभिमें ५ फल हानि, भगपर १ फल पलायन, जानुपर २ फल सेवाकरे, पदपर ६ फल धनक्षयकारक इनमें शुभफल देखिके रक्खे॥

गवादिपशुलेनेका मुहूर्त ।

गोवृषमहिषीचक्रम्॥शीर्षेत्रयंमुखेद्वेच पादेष्वष्टौविनिर्दिशेत्॥ हृदयेपंचऋक्षाणि स्तनेष्वष्टौभगेकैकम् ॥ ॥ फलम्॥ शिरःस्थानेभवेल्लाभो मुखेहानिःप्रजायते ॥ पादयोरर्थलाभःस्याद्धृदयेसौख्यवर्द्धनम् ॥ स्तनयोस्तुमहालाभो गुह्यस्थानेमहद्भयम्॥अर्यमादिगवांज्ञेयं महिष्यांसूर्यभान्न्यसेत् ॥ इदमेववृषेज्ञेयंविशेषःपत्सु षोडश ॥

टीका—गाय अथवा वृषभ लेना होय तो उत्तराफाल्गुनीसे दिवसनक्षत्रतक गिने उसमेंसे मस्तकपर ३ फल लाभदायक, मुखमें २ फल हानि, पदपर ८ फल अर्थलाभ, हृदयमें ५ फल सुख, स्तनमें ८ फल महालाभ, भगपर १ फल प्रजावृद्धि, गुह्यपर ४ फल भय जानिये ॥ और महिषी लेनी होय तो भी इसीक्रमसे शुभाशुभ फल जानिये. परंतु सूर्यनक्षत्रसे दिवसनक्षत्रतक गिने और वृषभ लेना होय तो भी यही क्रम जानिये परंतु पदपर १६ नक्षत्र धरे शेषस्थानमें २ धरे और गायके समान शुभाशुभ फल जाने ॥

अश्व मोललेनेका मुहूर्त ।

अश्वेतुसूर्यभाच्चैव साभिजिद्भानिविन्यसेत् ॥ पंचस्कंधेजन्मभांतं

पृष्टेतुदशकंन्यसेत् ॥ पुच्छेज्ञेयंद्वयंप्राज्ञैश्चतुष्पादेचतुष्टयम् ॥ उदरेपंचधिष्ण्यानि मुखेद्वेचप्रकीर्त्तिते ॥ फलम् ॥ सौभाग्यमर्थलाभश्चस्त्रीनाशोरणभंगता॥ नाशश्चह्यर्थलाभश्चफलंप्रोक्तंमनीषिभिः॥

टीका—सूर्यनक्षत्रसे अपने जन्मनक्षत्रतक अभिजित् सहित नक्षत्र स्थापित करे इस क्रमसे स्थानोंका फल कंधेपर ५ फल सौभाग्य, पीठपर १० फल अर्थलाभ, पूंछपर २ फल स्त्रीनाश, पैरोंपर ४ फल रणभंगता, उदरपर ५ फल नाश, मुखमें २ अर्थलाभ, ऐसे फल पंडितोंने कहे हैं ॥

हाथीमोललेनेका मुहूर्त ।

गजाकारंलिखेच्चक्रं जन्मभांतंचसूर्यभात्॥कर्णेशीर्षेद्विजेपुच्छे द्वयंसर्वत्रयोजयेत् ॥ शुंडायांतुद्वयंयोज्यं वेदाःपृष्ठोदरेमुखे ॥ षड्वैचतुर्षुपादेषु साभिजिद्वैन्यसेत्क्रमात्॥ ॥ फलम् ॥ ॥कर्णेचैवमहाँल्लाभो मस्तकेलाभएवच ॥ दंतेचैवभवेल्लाभो पुच्छेहानिःप्रजायते ॥ शुंडायांतुशुभंज्ञेयं पृष्ठेतुसुखसंपदः ॥ उदरेरोगसंभूतिर्मुखेतुमध्यमंस्मृतम् ॥ पादयोश्चभवेल्लाभो गजेचैवंविनिर्दिशेत् ॥

टीका—प्रथम सूर्यनक्षत्रसे जन्मनक्षत्रतक स्थापित करनेका क्रम लिखाहै, परंतु इसके स्थानों और फलों तथा नक्षत्रोंकी संख्या भिन्नहै प्रथम कानोंपर २ फल लाभ, मस्तकपर२फल लाभ, दाँतोंपर २ फल लाभ, पूँछपर २ हानि, सूंडपर २ शुभ, पीठपर ४ सुखसंपदा, पेटपर ४ रोग, मुखपर ४ मध्यम, पाँवोंपर ६ लाभ ऐसे फल जानिये ॥

शिबिकारोहणचक्र मुहूर्त ।

सूर्यभाद्दिनभंयावत्पंचपंचचतुर्दिशि ॥ मध्येतुसप्तदेयानिचक्रं ज्ञेयंसुखावहम्॥ ॥ फलम् ॥ पूर्वभागेतुचारोग्यंदक्षिणेकष्टकारकम् ॥ पश्चिमेकृशताचैवह्युत्तरेव्याधिसंभवः॥ मध्यमंचशुभंप्रोक्तमायुर्वृद्धिकरंपरं ॥ पालकारोपणंचैतद्बालकस्यबुधेरितं॥

टीका—सूर्यनक्षत्रसे दिवसनक्षत्र पर्यंत पालकी अथवा पालना इनमेंसे जिस-पर आरोहण करना चाहैं उसके चहूं ओर ओर मध्यभागमें लिखनेका क्रम पूर्वभागमें ५फ०आरोग्य, दक्षिणमें ५कष्टकारक, पश्चिममें ५कृशता, उत्तरमें ५ व्याधिनाश, मध्यमें ७फ०शुभ तथा आयुष्यवृद्धिकारक जानिये ॥

छत्रचक्र।

त्र्युत्तरारोहिणीरौद्रं पुष्यश्चशततारका॥ धनिष्ठा श्रवणश्चैव शुभ-भानिच्छत्रधारणम् ॥ ॥ फल ॥ ॥ मूलेत्रीणिसप्तदंडे कंठेचैवतुपं चकम् ॥ मध्येवसुप्रदातव्यं शिखरेवेदएवच ॥ मूलेचजायते नाशो दंडेहानिर्धनक्षयः॥ कंठेचराजसन्मानो मध्येछत्रपतिर्भवेत् शिखरेकीर्तिवृद्धिश्च जन्मभात्सूर्यभांतकम् ॥

टीका—तीनों उत्तरा रोहिणी आर्द्रा पुष्य शततारका धनिष्ठा श्रवण ये नक्षत्र छत्रधारणमें शुभहैं परंतु अपने जन्मनक्षत्रसे सूर्यनक्षत्रतक लिख-नेके क्रमसे प्रथम मूलपर ३ फल जीवनाश, दंडपर ७ हानि धनक्षय, कंठ-पर ५ राजसन्मान, मध्यमें ८ छत्रपति, शिखरपर ४ कीर्तिवृद्धि जानिये ॥

मंचकचक्रम्॥ सूर्यभाद्गणयेच्चांद्रं मंचमूलेचतुश्चतुः ॥ गात्रेपुत्वेक विंध्यासु मध्येसप्तविनिर्दिशेत् ॥ ॥फल॥ ॥ मूलेतुसुखसौभाग्यं गात्रेप्रोक्तं भयंमहत् ॥ मध्येसत्पुत्रलाभाय आयुर्वृद्धिकरंपरम् ॥

टीका—सूर्यनक्षत्रसे दिवसनक्षत्र मंचकचक्रमें अंक स्थापन कर-नेकी रीति पहिले मुखपर १६ फ० सुखप्राप्ति, मध्यगात्रपर ४ भयप्राप्ति, आगे विंध्यापर १ भय, मध्यमें ७ पुत्रलाभ और आयुकी वृद्धिहोय ॥

शरसहितधनुषचक्र ॥ सूर्यभाज्जन्मभांतंच धनुष्येवं च योजये त् ॥ चापाग्रेबाणसंख्याकं शराग्रेपंचयोजयेत् ॥ शरमूलेत-थापंच पंचसंधौप्रकीर्तयेत् ॥ दंडेचैवतुदद्याद्वै धनुषश्चक्रमु-त्तमम् ॥ ॥ फल ॥ ॥ अग्रेहानिः शरेलाभो शरमूलेजयस्तथा ॥ चापसंधौतुशौर्यंस्याद्दंडेभंगःप्रजायते ॥

टीका—सूर्यनक्षत्रसे जन्मनक्षत्र पर्यंत धनुषपर अंकस्थान करनेकी रीति

प्रथम अग्रपर ५ हानि, शराग्रपर ५ लाभ, शरमूलपर ५ जय, फिर संधिपर ५ शूरता, बीचके दंडपर ५ राज्यभंग इनमेंसे शुभफल देखके धनुष धारण करावै ॥

रथचक्र ।

रथाकारंलिखेच्चक्रं सूर्यभाज्जनिभंन्यसेत् ॥ रथाग्रेत्रीणिऋक्षाणि षट्चक्रेषुततोन्यसेत् ॥ ऋक्षत्रयंमध्यदंडे रथाग्रेभत्रयंतथा ॥ युगेचभत्रयंज्ञेयं षड्ऋक्षाण्यंतिमेऽध्वनि ॥ शेषमृक्षत्रयं योज्यं चक्रज्ञैःसर्वतोमुखे ॥ ॥ फल ॥ ॥ शृंगेमृत्युर्जयश्चक्रे सिद्धिर्ज्ञेयाचदंडके ॥ रथाग्रेदंडअध्वानं मध्येचैवसुखंशुभम्॥ बुधैरेवंफलंज्ञेयं जन्मभांतंक्रमेणच ॥ गर्गेणोक्तानिचक्राणि विज्ञेयानिसदाबुधैः ॥

टीका—रथके आकारचक्र खींचके उसके स्थानोंपर सूर्यनक्षत्रसे जन्मनक्षत्रतक लिखनेका क्रम प्रथम शृंगोंपर ३ मृत्यु, पहियोंपर ६ जय, मध्यदंडोंपर ३ सिद्धि, रथके अग्रपर ३ धनलाभ, जुआपर ३ भंग, अंतके मार्गपर ६ शुभ और सर्वत्र ३ सुख जानिये ॥

तिलोंकीघानीकरनेकामुहूर्त ।

घाणाचक्रंप्रवक्ष्यामि सूर्यभाच्चांद्रमेवच ॥ त्रीणित्रीणित्रयंत्रीणि त्रीणित्रीणित्रयंतथा ॥ त्रीणित्रीणितुभान्यत्र योजयेद्धाणकेशुभम् ॥ फल ॥ हानिरैश्वर्यमारोग्यं विनाशोद्रव्यमेवच ॥ स्वामिघातोनिर्धनता मृत्युरेवसुखंक्रमात् ॥

ऊखोंका रसकाढनेकामुहूर्त ।

वेदद्विनेत्रभूभूतबाणहस्तरसाःक्रमात् ॥ ॥ फल ॥ ॥ प्रथमंचभवेल्लक्ष्मीर्द्वितीयेहानिमेवच॥तृतीयेसर्वलाभंच चतुर्थेचक्षयंतथा ॥ पंचमेचभवेन्मृत्युः षष्ठस्थानेशुभंस्मृतम् ॥ सप्तमेचैवपीडास्यादष्टमेधनधान्यदम् ॥ सूर्यभाद्गणयेच्चांद्रमिक्षुयंत्रेनियोजयेत् ॥

टीका—सूर्यनक्षत्रसे चंद्रनक्षत्रतक घानीचक्रके भाग ९ और ऊखोंके रसके भाग घानीके भाग ८ तिनके फल नीचे लिखेहैं ॥

घाना.		ऊखोंका रस.	
६ प्रथमभाग	हानि	४ प्रथमभाग	लक्ष्मी
३ भाग	ऐश्वर्य	२ भाग	हानि
३ भाग	आरोग्य	२ भाग	सर्वलाभ
३ भाग	नाश	१ भाग	क्षय
३ भाग	द्रव्य	५ भाग	मृत्यु
३ भाग	स्वामिघात	५ भाग	शुभ
३ भाग	निर्धन	२ भाग	पीडा
३ भाग	मृत्यु	६ भाग	धनक्षय
३ भाग	सुख.इनमें जिस दिन शुभफल आवे उस दिन काढे.		

कृषिकर्मका मुहूर्त।

स्वातीब्राह्यमृगोत्तरादितियुगे राधाचतुष्कंमघारेवत्युत्तरवि
ष्णुभंकृषिविधौ क्षेत्रादिवापेविधौ ॥ गोकन्याझषमन्मथाश्च
शुभदा वाराः कुजार्कीतरे षष्ठीद्वादशिरिक्तपर्वसु तथा वर्ज्यं
द्वितीयाद्वयम् ॥

टीका—स्वाती रोहिणी मृग उत्तरा पुनर्वसु पुष्य अनुराधा ज्येष्ठा मूल पूर्वाषाढा मघा उत्तराफाल्गुनी श्रवण ये नक्षत्र और वृष कन्या मकर मिथुन ये लग्न शुभहैं मंगल शनि और षष्ठी द्वादशी तथा रिक्ता दोनों पर्वणी अर्थात् १५।३० और दोनों द्वितीया इनको छोडके कृषिकर्मका आरंभ और बीजादिकोंका वपन करावे ॥

हलचक्रम्।

त्रिकंत्रिकंत्रिकंपंच त्रिकंपंचत्रिकंत्रिकम् ॥
सूर्यभाद्गणयेच्चांद्रमशुभंचशुभंक्रमात् ॥

टीका—प्रथम हल धारण करनेका मुहूर्त सूर्यनक्षत्रसे दिवसनक्षत्र पर्यंत गिने तिनके भाग ८ तिनका क्रम प्रथम ३ फल अशुभ, द्वितीयभाग

३ शुभ, तृतीय भाग ३ अशुभ, चतुर्थ ५ शुभ, पंचम ३ अशुभ, षष्ठ ५ शुभ, सप्तम ३ अशुभ, अष्टम २ नक्षत्र शुभ, जिस नक्षत्रके भागमें दिवसनक्षत्र आवे उस दिन धारण करे ॥

नौकाबनाने वा जलमें उतारनेका मुहूर्त ।

पौष्णादितिस्तुरगवारुणमित्रचित्रशीतोष्णरश्मिवसुजीवक भान्यमूनि ॥वारेचजीवभृगुनंदनकौप्रशस्तौ नौकादिसंघट- नवाहनमेषुकुर्यात् ॥

टीका—रेवती पुनर्वसु अश्विनी आश्लेषा शततारका अनुराधा चित्रा मृग हस्त धनिष्ठा पुष्य ये नक्षत्र और गुरु शुक्र ये वार शुभहैं इनमें नौका बनवाना वा जलमें उतारना उत्तमहै ॥

नौकाचक्रम् ।

रविभुक्तर्क्षमारभ्य कुर्यात्रीण्युदयेचषट् ॥ नाल्यांत्रीणिहृदित्री- णिपृष्ठेभूःपार्श्वगंत्रयम् ॥ शुक्काणेत्रीणिषण्मध्ये नौकाचक्रेभसं- स्थितिः ॥ उपरिस्थंचमध्यस्थं षट्श्रेष्ठंचपरंनसत् ॥

टीका—सूर्यनक्षत्रसे तीन ३ नक्षत्र लिखनेका क्रम ऊपरके भागमें ६ नालीमें ३ हृदयपर ३ पीठपर १ पार्श्व ३ शुक्कणमें ३ नौकाके मध्यभागमें ६ दीजिये तिन तिनमेंसे ऊपर और मध्यके नक्षत्र शुभ और अन्यस्थानों- के अशुभ जानिये ॥

लग्न और ग्रहबल ।

त्रिषडायगतःसूर्यश्चंद्रोद्विन्यायगःशुभः ॥ कुजार्कीत्रिषडाय- स्थौ त्रिषट्खेतरगोगुरुः ॥ द्विसुतास्ताष्टरिःफायरिपुसंस्थोबु धःस्मृतः ॥ सुखांत्यारीन्विनायत्र नौयानेशुभदःसितः ॥

टीका—नौकामें माल भरने अथवा चलानेकी लग्नका ग्रहबलज्ञान तृतीय षष्ठ एकादश इन स्थानोंमें सूर्य अथवा चंद्रमा मंगल शनि ये होंय तो शुभ और ३।६।१० इन स्थानोंको छोडकर अन्यस्थानोंमें गुरु शुभ

२।५।७।८।१२।६ इनस्थानोंमें बुध होंय तो शुभ ७।१२।६। इनस्थानोंमें छोड अन्यस्थानका बुध शुभ जानिये ॥

नौकास्थानकेग्रह ।

नाल्यांपापखगाःसौम्याः शुक्काणेशुभकारकाः ॥ व्यस्तामृत्युकराःक्रूराः पृष्ठकूपेंचभीतिकृत् ॥ अंतेबाह्येस्थितास्तेचह्यलाभायस्मृताबुधैः ॥ एवंविचार्यदैवज्ञो नौयानसमयंवदेत् ॥

टीका—लग्नकुंडली लिख तिसमें जो२ग्रह जिस२स्थानमें पडाहोय तिसका तैसा फल,नालीमें पापग्रह,शुभ शुक्काणपर शुभग्रह शुभ ये विपरीति होंय तो अशुभ और क्रूरग्रह पीठपर अथवा कूर्पपर आवे तो भयदायक और इन ग्रहोंमेंसे बाहर आवे तो लाभ होय यह विचारकरिके ज्योतिषी बनावे.

दीपिकाचक्र ।

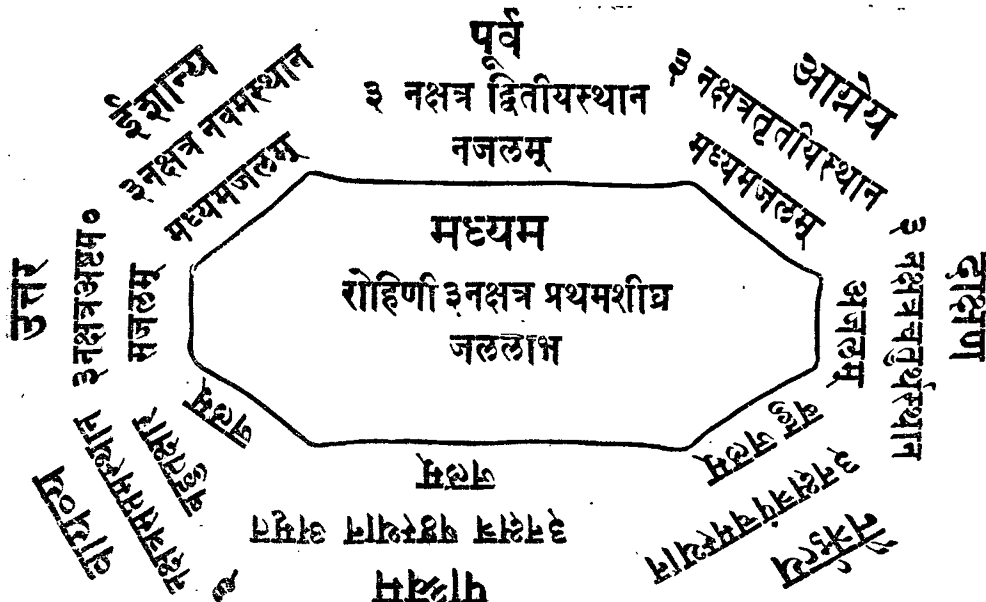
दीपिकायांमुखेपंच राजसन्मानलाभदः ॥ कंठेनवधनप्राप्तिर्मध्येष्टौस्वामिमृत्युदाः ॥ दंडेपंचभवेद्राज्यमग्निऋक्षाच्चदीपिकाम् ॥

टीका—कृत्तिका नक्षत्रसे दिवसनक्षत्र पर्यंत लिखनेका क्रम मुखपर ५ लाभ राजसन्मान; कंठपर ९ धनप्राप्ति, मध्यमें ८ स्वामिमृत्यु, दंडपर ५ राज्यप्राप्ति, इसरीतिसे नक्षत्रक्रम जानिये ॥

कूपचक्र ।

कूपवाप्योस्तुचक्रंवैविज्ञेयंविबुधैःशुभम् ॥ रोहिणीगर्भमेतस्यत्रित्रिऋक्षाणिचंद्रभम् ॥ मध्येपूर्वेतथाग्नेये याम्येचैवतुनैर्ऋते॥पश्चिमेचैववायव्यां सौम्येशूलिदिशिक्रमात् ॥ ॥ फल ॥ ॥ शीघ्रंजलंनजलंमध्यमजलमजलंबहुजलंच ॥ अमृतजलंबहुक्षारं सजलंमध्यजलंक्रमाज्ज्ञेयम् ॥ मत्स्येकुलीरेमकरे बहुजलंतथैवचार्धेवृषभकुंभयोश्च ॥ अलौचतौलौचजलालपतामताशेषाश्चसर्वेऽजलदाःप्रकीर्तिता ॥

टीका—नवीनकूप और वापी खोदनेका मुहूर्त रोहिणीसे वर्तमानदिवसके नक्षत्र पर्यंतका क्रम मीन कर्क मकर इन तीन राशियोंका चंद्रमा होय तो बहुत जल निकले, वृष कुंभ इनका पद होय तो उसका आधाजल रहे, वृश्चिक तुल इनका चंद्रमा होय तो अल्पजल रहे शेषराशियोंके चंद्रमामें खोदे तो जल नहीं निकले यह बात सिद्धहै ॥

बागलगानेकामुहूर्त ।

गोसिंहालिगतेषुचांतरगते भानौबुधादित्रये चंद्रार्केचशुभाबुधैरभिहितारामप्रतिष्ठाक्रिया ॥ आश्लेषाभरणीद्वयं शतभिषत्त्यक्त्वाविशाखांकुहूं रिक्तापक्षतिमष्टमींपरिहरेत्षष्ठीमपिद्वादशीम् ॥

टीका—उत्तरायणमें वृष अथवा सिंह वृश्चिक इनराशियोंका सूर्य और बुध गुरु शुक्र चंद्र रवि इनमें कोई वार होय ऐसा शुभदिन देखिकर नवीन बाग लगावे और आश्लेषा भरणी कृत्तिका शततारका विशाखा और अमावस्या रिक्तातिथि द्वितीया अष्टमी षष्ठी द्वादशी इन सबोंको छोडकर अन्यदिनोंमें बाग लगावे ॥

सिक्काढालनेकामुहूर्त।

मृदुध्रुवक्षिप्रचरेषुभेषु योगेप्रशस्तेशनिचंद्रवर्ज्यम् ॥
वारेतथापूर्णजलाह्वयेचमुद्राप्रशस्ताशुभदाहिराज्ञाम् ॥

टीका–मृदुध्रुव क्षिप्र चर इननक्षत्रोंमें शुभ और शनि चंद्र ये वार वर्जितहैं.

अथ प्रश्नप्रकरण।

तिथ्यादिप्रयुक्तप्रश्न।

तिथिःप्रहरसंयुक्ता तारकावारामिश्रिता ॥ अग्निभिस्तुहरेद्भागं शेषंसत्वंरजस्तमः ॥ ॥ फल ॥ ॥सिद्धिस्तात्कालिके सत्वे रजसातुविलंबिता ॥ तमसानिष्फलंकार्यं ज्ञातव्यंप्रश्नकोविदैः॥

टीका–जिस तिथि वार नक्षत्र और प्रहरमें प्रश्न करै तिसका उत्तर नीचे लिखतेहैं; उदाहरण–तिथि ५ वार ३ नक्षत्र ७ प्रहर २ इन सबको जोडातो हुए १७ इसमें ३ का भागदिया तो भोग्य १५ शेष २ जिसका नाम दूसरा रज तिसका फल कार्यमें विलंब इस प्रमाणेसे ३ बचैं तो तम निष्फल, १ बचैं तो सत्व फल कार्यसिद्धि होय ॥

अपनीछायासेप्रश्न।

आत्मच्छायात्रिगुणितात्रयोदशसमन्विता॥ वसुभिश्चहरेद्भागं शेषंचैवशुभाशुभम् ॥ ॥ फल ॥ ॥ लाभश्चैकेत्रिकेसिद्धिर्वृद्धिःपंचमसप्तके ॥ द्वयोर्हानिश्चतुःशोकं षष्ठाष्टेमरणंध्रुवम् ॥

टीका–आपनी छायाको तिगुनी करके उसमें १३ मिलावे फिर आठका भागदे शेष बचै वह फल जानिये ॥

शेष १	शेष २	शेष ३	शेष ४	शेष ५	शेष ६	शेष ७	शेष ८
लाभ	हानि	सिद्धि	शोक	वृद्धि	मरण	वृद्धि	मरण

अथपंथाप्रश्न।

तिथिःप्रहरसंयुक्ता तारकावारामिश्रिता ॥ सप्तभिश्चहरेद्भागं शेषं तुफलमादिशेत् ॥ वर्तमानंचनक्षत्रं गणयेत्कृत्तिकादितः॥ सप्त

भिश्चहरेद्भागं शेषंप्रश्नस्यलक्षणम ॥ प्रश्नाक्षरंरुद्रयुक्तं सप्तभिर्भा जितंतथा ॥ फलमेवंक्रमाज्ज्ञेयं सर्वेषांहिशुभाशुभम् ॥

टीका–तिथि प्रहर वार नक्षत्र इन सबको इकट्ठा करिके सातका भागदे शेषबचैं वह फल जानिये ॥ दूसराप्रकार–कृत्तिकासे वर्तमान नक्षत्रतक गिनके सातका भागदे ॥ तीसराप्रकार--प्रश्नके अक्षरोंमें ११ मिलाके सातका भागदे शेषबचैं वह फल जानिये ॥

फल-एकशेषेतथास्थाने द्वितीयेपथिवर्तते ॥ तृतीयेप्यर्द्धमार्गेतु चतुर्थेग्राममादिशेत् ॥ पंचमेपुनरावृत्तिः षष्ठेव्याधियुतं वदेत् ॥ शून्यंज्ञेयंसप्तमेवै चैतत्प्रश्नस्यलक्षणम् ॥

टीका–१शेष रहे तो स्थानहीमें जानिये, २ रहै तो मार्गमें, ३ बचै तो अर्धमार्गमें, ४ बचैं तो ग्राममें आया जानिये, ५ बचैं तो मार्गसे लौट गया कहिये, ६ बचैं तो रोगग्रस्त, ७ बचैं तो शून्य अर्थात् मरण जानिये ॥

दूसराप्रकार ।

धनसहजगतौसितामरेज्यौकथयतआगमनंप्रवासिपुंसाम् ॥
तनुहिबुकगताविमौचतद्वज्झटितिनृणांकुरुतोगृहप्रवेशम् ॥

टीका–द्वितीयस्थानी शुक्र तृतीयस्थानी गुरु अथवा प्रश्नलग्नमें शुक्र चतुर्थ स्थानी गुरु ऐसा योग होय तो परदेशी घरमें शीघ्रही आया जानिये.

अथकार्याकार्यप्रश्न ।

दिशाप्रहरसंयुक्ता तारकावारमिश्रिता ॥ अष्टाभिस्तुहरेद्भागं शेषंप्रश्नस्यलक्षणम् ॥ ॥ ॥फल॥ ॥ पंचैकेत्वरितासिद्धिःषट्तुर्येचादिनत्रयम् ॥ त्रिसप्तकेविलंबश्च द्वौचाष्टौनचसिद्धिदौ ॥

टीका-पृच्छकका मुख जिसदिशाको होय वहदिशा और प्रहर वार नक्षत्र इन सबको एकत्र करिके आठका भागदे शेष बचैं तिनमें शुभाशुभ फल जानिये. १अथवा५शेषबचैं तो शीघ्र कार्यसिद्धि जानिये,६।४ बचैं तो तीन दिनमें कार्यसिद्धि,३।७बचैं तो विलंबसे, २।८ बचैं तो कार्यनहीं होय ॥

अंकप्रश्न—अकंद्विगुणितंकृत्वा फलनामाक्षरैर्युतम्॥त्रयोदशयुतंकृत्वा नवभिर्भागमाहरेत् ॥ ॥ फल ॥ ॥ एकेहिधनवृद्धिश्च द्वितीयेचधनक्षयः ॥ तृतीयेक्षेममारोग्यं चतुर्थेव्याधिरेवहि ॥ स्त्रीलाभःपंचशेषेस्यात्षष्ठे बंधुविनाशनम् ॥ सप्तमेईप्सितासिद्धिरष्टमेमरणंध्रुवम् ॥ नवमेराज्यसंप्राप्तिर्गर्गस्यवचनंतथा ॥

टीका—जितने अंकका नाम होय उनको दूनाकरके फल और नामके अक्षरोंको मिलावे फिर १३जोडकरी नवका भागदे शेषबचै तिसकाफल कहिये-एकसे धनवृद्धि,२से धनक्षय,३से आरोग्य,४से व्याधि,५से स्त्रीलाभ,६से बंधुनाश,७से कार्यसिद्धि, ८से मरण, ९से राज्यप्राप्ति,यह गर्गमुनिका वचनहै ॥

नवग्रहात्मकंयंत्रं कृत्वाप्रश्नंनिरीक्षयेत ॥
फलंपूर्वोक्तमेवात्र द्रष्टव्यंप्रश्नकोविदैः ॥

४	३	८
९	५	१
२	७	६

टीका—नवग्रहात्मकयंत्र बनाके उसमें अवलोकनकरै जो अंक आवै उसका फल पूर्वोक्त प्रकारसे जानिये ॥

दूसरामत—सप्तत्रयांकेकथयंतिवार्ता नवैकपंचत्वरितंवदंति ॥
अष्टौद्वितीये नहिकार्यसिद्धी रसाश्ववेदा घटिकात्रयंच ॥

टीका—पूर्व जो अंक कहेहैं तिनके प्रमाणसे कृत्य परंतु फल भिन्नहै शेष ७ वा ३रहैं तो वार्त्ता करना जानिये और जो ९ । १ । ५ बचैं तो शीघ्र कार्य होय २।८बचै तो कार्य नहीं होय६।४ बचैं तो तीनघडीमें कार्यहो.

वारनक्षत्रयुक्तपंथाप्रश्न।

बुधेचंद्रेतथामार्गे समीपेगुरुशुक्रयोः ॥ रवौभौमेतथादूरे शनौचपरिपीड्यते ॥ निर्जीवःसप्तऋक्षाणि सजीवोद्वादशेभवेत्॥ व्याधितोनवऋक्षाणि सूर्यधिष्ण्यात्तुचान्द्रभम् ॥

टीका—बुध अथवा सोमवारको प्रश्नकरै तो मार्गमें चलताहुआ जानिये और जो गुरु तथा शुक्रको प्रश्नकरै तो समीप आया जानिये रवि तथा भौमके दूरजानिये और शनिको पीडायुक्त जानिये.सूर्यनक्षत्रसे चंद्रनक्षत्र पर्यंत लि-

खनेका क्रम प्रथम ७ नक्षत्र पर्यंत चंद्रमा आवे तो निर्जीव, द्वितीय १२ नक्षत्रतक चंद्रमा आवे तो जीवता जानिये, तृतीय नवनक्षत्र पर्यंत चंद्र आवे तो रोगकी उत्पत्ति जानिये इस भाँति पंथाप्रश्न समुझि लीजिये ॥

नष्टवस्तुप्रश्न।

तिथिवारंचनक्षत्रं लग्नंवह्निविमिश्रितम् ॥ पंचभिस्तुहरेद्भागंशेषं तत्त्वंविनिर्दिशेत् ॥ ॥ फल ॥ ॥ पृथिव्यांतुस्थिरंज्ञेयमप्सुव्योम्निनलभ्यते ॥ तेजस्तुराजसंज्ञेयं वायौशोकंविनिर्दिशेत् ॥

टीका–प्रश्न तिथिवार नक्षत्र लग्न इनमें तीन मिलाके ५का भागदे शेष १ बचैं तो पृथ्वीमें, २ बचैं जलमें, पर मिले नहीं ३ बचैं तो आकाशमें यहभी मिले नहीं, ४ बचैं तो तेजमें नह राजमें वई जानिये, ५ बचैं तो वायु इसमें शोक जानिये.

गर्भिणीप्रश्न।

तत्पृच्छलग्नेरविजीवभौमे तृतीयसप्तेनवपंचमेच ॥ गर्भः पुमान्वै ऋषिभिः प्रणीतश्चान्यग्रहेस्त्रीविबुधैःप्रणीता ॥

टीका–गर्भिणी जिस लग्नमें प्रश्नकहै उस लग्नमें प्रश्नकहैं. लग्नके तृतीय अथवा सप्तम नवम पंचम स्थानमें रवि भोम गुरु ये ग्रह स्थितहोंय तो पुत्र होय और इन्ही स्थानोंमें अन्यग्रह पडे होंय तो कन्याहोय ॥

मुष्टिप्रश्न ॥ मेषेरक्तंवृषेपीतं मिथुनेनीलवर्णकम् ॥ कर्केचपांडुरं ज्ञेयं सिंहेधूम्रंप्रकीर्तितम् ॥ कन्यायांनीलमिश्रंतु तुलायांपीतमिश्रितम् ॥ वृश्चिकेताम्रमिश्रंच चापेपीतंविनिश्चितम् ॥ नक्रेकुंभेकृष्णवर्णं मीनेपीतंवदेत्सुधीः ॥

टीका-प्रश्नकर्ताकी मुष्टिमें किसरंगकी वस्तुहै तिसके बतानेकेरीति जो मेष लग्न होय तो लाल रंगकी वस्तु मुष्टिमेंहै, और वृषहोय तो पीत, मिथुन होय तो नील, कर्क पांडुर, सिंह धूमिली, कन्या नीलमिश्रित, वृश्चिक ताम्रमिश्रित, धन पीतमिश्रित, मकर और कुंभ लोहमय अर्थात् काली, मीन पीतवर्ण ॥

लग्नसेमनचिन्तितप्रश्नकहना।

मेषेचद्विपदांचिंता वृषेचिंताचतुष्पदः ॥ मिथुनेगर्भचिंताच

व्यवसायस्यकर्कटे ॥ सिंहेच जीवचिंतास्यात्कन्यायांचस्त्रि-
यास्तथा ॥ तुलेचधनचिंताच व्याधिचिंताचवृश्चिके ॥ चा-
पेचधनचिंतास्यान्मकरे शत्रुचिंतनम् ॥ कुंभेस्थानस्यचिंता
स्यान्मीनेचिंताचदैविकी ॥

टीका—लग्नसे प्रश्नका उत्तर मेषलग्नमें प्रश्नकरे तो मनुष्यकी चिंता क-हिये,वृषमें गाय भैंसकी,मिथुनमें गर्भकी, कर्कमें व्यापारकी,सिंहमें जीवकी, कन्यामें स्त्रीकी, तुलामें धनकी, वृश्चिकमें रोगकी, धनमें धनकी, मकरमें श-त्रुकी, कुंभमें स्थानकी, मीनमें भूतपिशाचादि बाहरी बाधाकी चिंताहै ॥

संज्ञाके अनुसारलग्नोंके नाम।

धातुमूलंचजीवश्चचराद्याःस्युः क्रमादिह ॥
मेषादयःक्रमेणैवज्ञातव्याःप्रश्नकोविदैः ॥

टीका—मेषादिक्रमसे बारहलग्न तिनके नामकी दो दो संज्ञा कहतेहैं—धा-तुचरसे मेषलग्नकी संज्ञा, मूलस्थिर वृषकी, जीव द्विस्वभाव मिथुनकी, धातु चर कर्ककी,मूल स्थिर सिंहकी,जीव द्विस्वभाव कन्याकी, धातुचर तुलाकी, मूलस्थिर वृश्चिककी, जीव द्विस्वभाव धनकी, धातुचर मकरकी, मूलस्थिर कुंभकी, जीवद्विस्वभाव मीनकी, इस प्रकारसे बारह लग्नोंकी संज्ञाजानिये॥

अंकप्रश्नः।

अष्टोत्तरशतांकेषु प्राश्निकोन्यूनमाचरेत् ॥ शेषंद्वादशभिर्भक्तं
शेषंचैवशुभाशुभं॥फलं॥एकंदुर्गासप्तकेवैविलंबश्चांगेतुर्यैदिक्षुभूते
षुनाशः।रुद्रेसिद्धिर्युगुलेवृद्धिरुक्ताशीघ्रंकार्यंस्या।त्रिषड्द्वादशेषु॥

टीका—पृच्छकके कहे एकसौ आठ अंकोंमेंसे एक अंकका नाम लि-खावे और उसमें बारहका भागदे शेष बचें तिससे फल कहिये, १।७।९ बचें तो देरमें कामहो। ८।४ १०। ५ बचें तो नाश ११ सिद्धि २ वृद्धि ६।० बचें तो शीघ्र प्रश्नकार्य होय ऐसा जानिये ॥

रोगीप्रश्नः।

तिथिवारंचनक्षत्रं लग्नंप्रहरएवच ॥ अष्टभिस्तुहरेद्भागं शेषंतु

फलमादिशेत् ॥ ॥ फलम् ॥ ॥ हयाग्नौदेवताबाधा पैत्रीवैनेत्र दंतिषु ॥ षट्चतुर्षुभूतबाधा नबाधाएकपंचके ॥

टीका–तिथिवार नक्षत्र और प्रहर लग्न इन सबको एकत्र करके ८ का भागदे शेष बचें तिससे फल कहिये ७ अथवा ३ बचे तो देवताकी बाधा २।८ पितरोंकी ६।४ भूतकी १।५ बचें तो बाधा नहीं जानिये ॥

केवललग्नसे प्रश्न ।

मेषेचदेवीदोषःस्याद्वृषेदोषश्चपैतृकः ॥ मिथुनेशाकिनीदोषः कर्कटेभूतदोषकः॥सिंहेसहोदराणांवै कन्यायांकुलमातृजः ॥ तुलेदोषश्चंडिकाया नाडीदोषोहिवृश्चिके॥चापेचयक्षिणीपीडा मकरेग्रामदैवतात्॥अपुत्राद्दृष्टिजःकुंभेमीनेआकाशगामिनः ॥

टीका--जिस लग्नमें रोगी प्रश्नकरे तिसका उत्तर मेष लग्नमें देवीका दोष वृषमें पितृदोष, मिथुनमें शाकिनी, कर्कमें भूत, सिंहमें भाइयोंका, कन्यामें कुलदेवताका, तुलामें चंडिकाका, वृश्चिकमें नाडीदोष, धनमें यक्षिणी, मकरमें ग्रामदेवता, कुंभमें अपुत्रास्त्रीकी दृष्टिका, मीनमें आकाशगामियोंका दोष, ऐसे प्रश्न बतावे ॥

मेघका प्रश्न ।

आषाढस्यासितेपक्षे दशम्यादिदिनत्रये ॥ रोहिणीकालमाख्यातिसुखदुर्भिक्षलक्षणम्॥रात्रावेवनिरभ्रंस्यात्प्रभाते मेघडंबरम् ॥ मध्याह्नेजलबिंदुःस्यात्तदादुर्भिक्षकारणम् ॥

टीका--आषाढ कृष्णपक्षकी दशमी किंवा एकादशी द्वादशी इन तीनों दिवसोंमें रोहिणी नक्षत्र आवे तो सुभिक्ष मध्यम दुर्भिक्ष ये तीन फल तिथिक्रमसे जानिये और रात्रि मेघरहित होय प्रातःकाल मेघगर्जे मध्याह्नमें बूंदें पडें ऐसे लक्षण जिस संवत्सरके होंय उसमें महर्घता जानिये ॥

जललग्नम् ।

कुंभकर्कवृषौमीनमकरौवृश्चिकस्तुला ॥ जललग्नानिचोक्तानि लग्नेष्वेतेषुसूर्यभम् ॥ लभत्येवसदावृष्टिर्ज्ञातव्यागणकोत्तमैः ॥

टीका-कुंभ कर्क वृष मीन मकर वृश्चिक तुला ये७जल लग्न हैं इनमें जो सूर्य नक्षत्र मिले तो वर्षा जानिये ॥

मेघनक्षत्रम्।

अश्विनीमृगपुष्येषु पूषविष्णुमघासुच ॥
स्वात्यांप्रविशतेभानुर्वर्षतेनात्रसंशयः ॥

टीका-अश्विनी मृगशिर पुष्य रेवती श्रवण मघा स्वाति इन नक्षत्रोंमें सूर्य प्रवेश करे तो वृष्टि अधिक होय ॥

स्त्रीनपुंसकपुरुषनक्षत्रम्।

आर्द्रादिदशकंस्त्रीणां विशाखात्रिनपुंसकम् ॥ मूलाच्चतुर्दशं पुंसां नक्षत्राणिक्रमाद्बुधैः ॥ वायुर्नपुंसकेभेच स्त्रीणांभेचाभ्र दर्शनम् ॥ स्त्रीणांपुरुषसंयोगे वृष्टिर्भवतिनिश्चितम् ॥

टीका-आर्द्रा आदि स्वातिपर्यंत १० नक्षत्र स्त्रीसंज्ञकहैं और विशाखादि ज्येष्ठांत ३ नपुंसक मूल आदि मृगपर्यंत १४ पुरुष नक्षत्रहैं. नपुंसक नक्षत्रमें स्त्रीनक्षत्र आवे तो वायु चले और दोनों स्त्रीनक्षत्र आवे तो मेघ-दर्शन होय जो स्त्री पुरुषनक्षत्रोंका योग होय तो निश्चयकरके वर्षा होय ॥

सूर्य तथा चंद्रनक्षत्रकी संज्ञा।

अश्विन्यादित्रयंचैव आर्द्रादेः पंचकंतथा ॥ पूर्वाषाढादिचत्वारि चोत्तरारेवतीद्वयम्॥उक्तानिशशिभान्यत्र प्रोच्यंतेसूर्यभान्यथ ॥ रोहिणीचमृगश्चैव पूर्वाफाल्गुनिकातथा ॥ सूर्येसूर्येभवेद्वायुश्चं द्रेचंद्रेनवर्षति ॥ चांद्रसूर्योभवेद्योगस्तदावर्षतिमेघराट् ॥

टीका-अश्विनी भरणी कृत्तिका आर्द्रा पुनर्वसु पुष्य आश्लेषा मघा पूर्वाषाढा उत्तराषाढा श्रवण धनिष्ठा उत्तरा रेवती ये चंद्रनक्षत्र और शेष सूर्य नक्षत्र जानिये ॥ फल ॥ दिवसनक्षत्र और महानक्षत्र ये दोनों जो सूर्यके होंय तो वायु चले और जो दोनों चंद्रके होंय तो मेघ नहीं वर्षे जो चंद्र और सूर्य नक्षत्रका योग होय तो वर्षा अच्छी होय ॥

धान्यप्रश्नः ।

कापायेजयशर्मलाभकुगिरौ मित्राणिसर्वंशुभं गोरायेप्रियभुग्धना-
निलपरे लाभारिनाशादिकम् ॥ रय्याङ्गेकलहःश्रियश्चबलगे स्था-
नानिमित्रागमौ रोरोरांविपदःपरांगकलहःखालेयशोकावहः ॥

टीका—सत्ताईस दानें धान्यके लेकर एक राशिकरे उसी राशिमेंसे एक चुटकी भर निकालकर रक्खे ऐसे तीन राशिकरे उसमेंसे तीन २दानें जूदे जूदे करता जाय जो तीन राशियोंमेंसे एक२बचे तो जय और लाभ होय १ का कहिये १ पा कहिये १ ये कहिये ऐसी तीन राशियोंसे पृथक् २ एक २ बचे उसका फल जय और लाभ ॥

२ कु क० १ गी क० ३ रौ क० २ मितादिसर्वसिद्धि
३ गौ क० ३ रा २ ये १ प्रियभोग धनप्राप्ति
४ ल ३ प १ रे ३ लाभ और पुत्रका नाश
५ र २ प १ ग ३ कलह होय
६ ब ३ ल ३ ग ३ लक्ष्मी और मित्रलाभ
७ रो २ रो २ रां २ विपत्तिप्राप्ति
८ प १ रां २ ग ३ कलह
९ खा २ ला ३ य १ शोकप्राप्ति--ऐसे ३ वारकरनेसे बुरा भला फल जानिये और राशिकी गणनाके समय तीन २ दानें गिने ॥

पशुके विषयमें प्रश्न ।

द्युमणिभान्नवभेषुवनेपशुस्तदनुषट्सुचकर्णपथेस्थितम् ॥
अचलभेषुगतं गृहमागतं द्व्यगतंगतमेव मृतंत्रिषु ॥

टीका--जो सूर्यनक्षत्रसे वर्तमान नक्षत्र नवम होय तो पशु वनमें जानिये और जो६नक्षत्रांत आवे तो मार्गमें जानिये तिसके आगे७नक्षत्रांत आवे तो घरमें आया जानिये तिस पीछे २ नक्षत्रांत आवे तो आवनहार नहीं तिसके आगे ३ नक्षत्रांत आवे तो मृत्यु पावे ऐसा जानिये ॥

राज्यभंगादियोगः।

यदिभवतिकदाचिच्चाश्विनीनष्टचंद्रा शशिरविकुजवारे स्वातिरायुष्मयोगे॥गगनचरपशूनां जंगमस्थावराणां नृपतिजनविनाशो राज्यभंगस्तुचोक्तः॥

टीका—कदाचित् शनि रवि भौम इनमें किसी वारकरि युक्त अमावास्याको अश्विनी किंवा स्वातिनक्षत्र और आयुष्मान् योग होय जो ऐसा योग पडे तो पक्षी पशु जंगम स्थावर व राजा व जन इनका नाश और राज्यभंग होय॥

सूर्यतथाचंद्रकेपरिवेषअर्थात्मंडलका फल।

रविशशिपरिवेषे पूर्वयामेचपीडा रविशशिपरिवेषे मध्ययामे चवृष्टिः॥ रविशशिपरिवेषे धान्यनाशस्तृतीये रविशशिपरिवेषे राज्यभंगश्चतुर्थे॥

टीका—रविका अथवा चंद्रका मंडल जो प्रथम प्रहरमें होय तो जनोंको पीडा होय, दूसरे प्रहरमें होय तो मेघ वर्षे, तीसरे प्रहरमें धान्यका नाश, चौथे प्रहरमें राज्यभंग होय॥

उत्पातोंका फल।

रात्रौधनुर्दिनेउल्का ताराचैवदिनेतथा॥ रात्रौतुधूमकेतुश्च भूकंपश्चतथैवहि॥ एतानिदुष्टाचिह्नानि देशक्षयकराणिच॥

टीका—रात्रिमें धनुष दिनमें उल्का तथा नक्षत्रपात और रात्रिमें धूमकेतुका उदय तथा भूमिकंप ऐसे दुष्टचिह्न लक्षित होंय तो देशक्षयकारक जानिये॥

अथ छायाबलयात्रा।

शनौसप्तपादः कवौषोडशस्यू रवौभौमके रुद्रसंख्याविधेया॥
निशेशेवधेष्टेशसंख्याविधेया गुरावाग्निभूसंख्यछायाविधेया॥
नलत्तानपातं व्यतीपातघातं नभद्रानसंक्रांतिशूलंतथाच॥
नरोयातिसंशोध्य छायायदाहि तदाकार्य्यसिद्धिस्त्ववश्यंभ

वेत्र ॥ स्वच्छायात्रिगुणाविश्वयुताभाज्याष्टभिःफलम् ॥ ला-
भो१ऽर्थं२हानी३रुग्४वृद्धि५र्भयं६सिद्धि७र्मृतिः ८ क्रमात् ॥

टीका—शनिवारको ७ पाँवकी छाया शुक्रवारको १६ पांवकी छाया रविवार तथा मंगलमें ११ पांवकी छाया विधान करीहै, चंद्रवारको ८ और बुधवारको ११ संख्या विधान करी है—गुरुको १३ संख्या विधान करी है—इस छाया बलमें जो यात्रा करते हैं उनको लत्तापात व्यतीपात भद्राघात संक्रांति दिशाशूल नहीं फल देता अपनी छायाके साधन करनेमें मनुष्यको कार्यसिद्धि अवश्य होतीहै, पुनः अपनी छायाको तीन गुणा कर फिर १३ युक्त करे, ८ का भाग देय जो १ बचें तो लाभ, २ बचें तो लक्ष्मीप्राप्ति. ३ बचें तो हानि, ४ बँचे तो रोग, ५ बचें तो वृद्धि; ६ बचें तो भय, ७ बचें तो सिद्धि ८ बचें तो मृत्यु इस क्रम करनेसे यथावत् फल देती है सो यात्रामें विचार लेना चाहिये ॥

अथ वायुपरीक्षाकथनम् ।

आषाढमासस्यचपौर्णमास्यां सूर्यास्तकालेयदिवातिवातः ॥
पूर्वस्तदासस्ययुताचमेदिनी नन्दंतिलोकाजलदायिनोघनाः ॥

टीका—जो आषाढमासमें पूर्णिमाके दिन सूर्यास्त कालमें पवन पूर्व दिशाकी होय तो पृथ्वी धान्य युक्त लोक सुखी मेघकी वृष्टि करे ऐसा फल जानना ॥

कृशानुवातेमरणंप्रजानामन्नस्यनाशःखलुवृष्टिनाशः ॥
याम्येमहीसस्यविवर्जितास्यात्परस्परंयांतिनृपाविनाशम् ॥

टीका—अग्निकोणकी वायु चाले तो प्रजाका मरण अन्नका नाश और वर्षाका नाश होय, और दक्षिणदिशाकी पवन होय तो पृथ्वी धान्य करके वर्जित होय और परस्पर राजोंमें विरुद्ध होय यह फल दक्षिणदिशाका जानना.

नैशाचरोवारियदात्रवातो नवारिदोषक्षतिकारिभूरि ॥
तदामहीसस्याविवर्जितास्यात्क्रंदंतिलोकाःक्षुधयाप्रपीडिताः ॥

टीका—नैर्ऋत्य कोणकी जो पवन होय तो थोडी वर्षा होय और पृथ्वी धान्य करके वर्जित क्षुधा करिके रोगी और पीडित लोग रुदन करें ॥

आषाढमासेयदिपौर्णमास्यां सूर्यास्तकालेयदिवारुणेऽनिलः ॥
प्रवातिनित्यंसुखिनःप्रजाःस्युर्जलान्नयुक्तावसुधातदास्यात् ॥

टीका—आषाढ मासमें पूर्णिमाके दिन जो सूर्यास्त कालमें पश्चिम दिशाकी पवन होय तो प्रजा सुखी रहे और पृथ्वी जल अन्न करके पूरित होय ऐसा पश्चिमकी दिशाका फल जानना ॥

वायव्यवातेजलदागमःस्यादन्नस्यनाशःपवनोद्धताद्यौः ॥
सौम्येनिलेधान्यजलाकुलाधरानंदंतिलोकाभयदुःखवर्जिताः ॥

टीका—जो वायव्य कोणकी पवन होय तो जलका आगमन अन्नका नाश और पृथ्वी प्रचंडपवन करके युक्त और उत्तर दिशाकी पवन होय तो श्रेष्ठ वर्षा और धनधान्य करके पृथ्वी युक्त लोक सुखी भय दुःख करके वर्जित ऐसा कहना चाहिये ॥

ईशानवृष्टिर्बहुवारिपूरिता धराचगावोबहुदुग्धसंयुताः ॥
भवंतिवृक्षाःफलपुष्पदायिनोवातेभिनंदंतिनृपाःपरस्परम् ॥

टीका—जो ईशान कोणकी पवन चले तो पृथ्वी जलसे पूरित होय और गौदुग्ध करिके पूरित और वृक्ष फल पुष्पोंसे युक्त और राजाओंकी परस्पर मैत्री ऐसा जानना चाहिये ॥

वर्षनिकालनेका प्रकार।

गताब्दवृंदैर्भुविखाभ्रचंद्रैर्निघ्नेनभोव्योमगजैःसुभक्ता ॥
त्रिधाफलंवारघटीपलानि स्वजन्मवारादियुतानिइष्टम् ॥

टीका—वर्तमान संवत्में जन्म संवत् हीन करे तो गताब्द संज्ञा होगी गताब्दोंको भुवि १ ख०अभ्र० चंद्र १ अर्थात् १००से गुणा किया, नभ० व्योम०गज ८ अर्थात् ८०० का भाग देय ३ इसमें स्थापना करे जो फल प्राप्त होय सो वार इष्ट होगा इसमें जन्मका वार इष्ट जोड देय और ऊर्ध्वांकमें ७ का भाग देय तो वर्षका वार इष्ट सिद्ध होगा. उदाहरण—वर्तमान संवत् १९३६ जन्म संवत् १९३४ इन्होंका अंतर२इसको १०० से गुणा तो २०१४ हुये और इसमें८००का भाग दिया तो २प्राप्ति हुये और

शेष४१४रहे इनको६०से गुणा तो२४८४०ये हुये ।फिर इनमें ८००काभाग दिया तो३१मिले और शेष ४० रहे इनको ६० से गुणा तो २४०० हुये तो इनमें८००का भाग दिया तो ३ मिले इस कारण०२वार३१घटी० ३ पल सिद्ध हुये इनमें जन्मवारादि ६।४५।०५ जोडे० ९।१६।०८ ऊर्द्धांक ९ में ७ के भागसे शेषांक०२।१६।०५ यह वर्षका इष्ट हुआ ॥

अथ तिथिबनानेका क्रम ।

यातान्दवृंदोगुणवेदरामै३४३र्निघ्नःकुरामै३१र्विंहृतोदिनाद्यम् ॥
घस्रैःसहोत्थैःसहितंखरामै३०र्भक्तंचशेषातिथिरत्रवर्षे ॥

टीका–गत वर्षोंको ३४३से गुणा करे पुनः ३१ का भाग देय जो अंक प्राप्ति होय सो तिथि जानना इसमें जन्मकी तिथि युक्त करे फिर३०से जो शेष रहे सो वर्षकी तिथि होगी परंतु तिथिमें१ऊनाधिक कहीं होजाती है ॥

अथ नक्षत्रलानेकाक्रम ।

व्योमेन्दु १०भिःसंगुणितागताब्दाःखशून्यवेदाश्वि२४०लवैर्विहीनाः।जन्मर्क्षयोगैःसहिताप्रवस्था नक्षत्रयोगो भवतोभ२७तष्टौ ॥

टीका–गत वर्षोंको १० गुणा करे फिर दो जगह रक्खे और एक जगहमें २४ का भाग देय जो बल प्राप्ति हो वह दूसरे में घटादे और जन्मर्क्ष या योग जोड दे उस नक्षत्रमें२७का भाग से शेष नक्षत्र होगा ॥

अथ ग्रहचालनकथनम् ।

स्वेष्टकालोयदाग्रेस्यात्पंक्तिंचशोधयेद्धनम् ॥
पंक्तिश्चैवयदाग्रेस्यादिष्टंचशोधयेदृणम् ॥

टीका–इष्टकाल पंचांगस्थ पंक्तिसे आगे होय तो पंक्तिमें कालशोधन करना तो चालनधन करना होताहै और जो पंक्ति इष्टकालसे आगे होय तो इष्टमें पंक्ति शोधन करना तो चालन ऋण होता है ॥

अथ ग्रहस्पष्टीकरणम् ।

गतैष्यदिवसाद्येन गतिर्निघ्नीखषड्हृता ॥
लब्धमंशाधिकंशोध्यं योज्यंस्पष्टोभवेद्ग्रहः ॥

टीका—गत दिनसे अथवा आगत दिनसे सूर्यादि ग्रहोंकी गतिको गुण देना और ६० से भाग देना लब्धि अंशादि जो आवे सो गत दिनका होय तो ग्रहमें कम करना और आगत दिनका होय तो युक्त करना इससे ग्रह स्पष्ट होता है ॥

अथ भयातभभोगबनानेकी रीति।

गतर्क्षनाड्यः खरसेषुशुद्धाः सूर्योदयादिष्टघटीषुयुक्ताः ॥
भभुक्तमेतच्चनिजर्क्षनाडिकाःशुद्धाःसुयुक्ताश्चभभोगसंज्ञकाः ॥

टीका—गत नक्षत्रकी घडीको ६० में शुद्ध करना और वर्षमें सूर्योदय से जो इष्ट घटी होय सो युक्त करना तो भयात होताहै.और६० में शुद्ध किया जो नक्षत्र उसमें वर्तमान नक्षत्रकी घटी युक्त करना तो भभोग होताहै॥

अथ चंद्रस्पष्टक्रममाह।

खषड्घ्नंभयातंभभोगोद्धृतंतत्खतर्कघ्नधिष्ण्येषुयुक्तंद्विनिघ्नम् ॥
नवाप्तंशशीभागपूर्वस्तुभुक्तिः खखाभ्राष्टवेदाभभोगेनभुक्ताः ॥

टीका—बीते हुये नक्षत्रका पिंड बांधके ६० से गुणे और भभोगका पिंड बांधके तीनवार भाग देय गत नक्षत्रको ६० से गुणे और जो भभोगके भागसे प्राप्त हुआ जो भयातहै उसे इसमें जोड देय फिर इसे दुगुणा करे और ९ का भाग देय तीनवार तो चंद्रमा अंशपूर्वक होताहै और अंशोंमें ३० का भागसे राशि करे और ४८००० में भभोगका भागदेय दोवार तो चंद्रमाकी भुक्ति स्पष्ट हो जायगी ॥

अथ लग्नसाधनम्।

समागणश्चंद्रकृशानुनिघ्नः खचंद्रभक्तोजनिलग्नयुक्तः ॥
तष्टोदिनेशैःकिलवर्षलग्नं सामान्यतोमान्यतरैर्निरुक्तम् ॥

टीका—गताब्दको ३१ से गुण देना १० से भाग लेना उसमें जन्म लग्न युक्त करना १२ से उसे तष्टित करना जो शेष बचे तो सामान्यरीति से वर्षलग्न जानना चाहिये ॥

अथ मुंथा।

सैकागताब्दाविरताःपतंगैस्तच्छेषभावे मुथहाजनुर्भात् ॥

टीका—गताब्दमें १ युक्त करना १२ से भागदेना जो शेष रहे सो जन्मलग्नसे मुंथाका स्थान जानना चाहिये ॥

अथ पंचाधिकारि।

मुंथेशो वर्षलग्नेशस्त्रैराशिकनायकः । दिवार्कराशिनाथश्च रात्रौचंद्रर्क्षनायकः ॥ जन्मलग्नेश्वरश्चैव वर्षपंचाधिकारिणः ॥

टीका—वर्षमें पंचाधिकारी बनानेका क्रम—मुंथेश १ वर्षलग्नेश २ त्रिराशीश ३ दिनमें वर्षप्रवेश होय तो सूर्यके राशिका स्वामी रात्रिमें वर्षप्रवेश होय तो और चंद्रके राशिका स्वामी ४ जन्मलग्नेश्वर ५ वर्षमें यह पंचाधिकारी शुभाशुभ फलके लिये ग्रह अधिकार देखना जिसके दो तीन अधिकार आवें सो बलवान् जानना चाहिये ॥

त्रिराशिपाःसूर्यसितार्कशुक्रा दिनेनिशीज्येन्दुबुधक्षमाजाः ॥
मेषाच्चतुर्णांहरिभाद्विलोमं नित्यंपरेष्वार्किकुजेज्यचंद्राः ॥

टीका—त्रिराशिपति होते सूर्य शुक्र और शनि शुक्र दिनमें मेषसे आदि लेकर कर्क राशितक चक्रसे प्रतीत होगा ॥

राशयः	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
दिवास्वामी	सू.	शु.	श.	शु.	शु.	बु.	श.	शु.	सू.	सू.	श.	शु
रात्रिस्वामी	बृ.	चं.	बु.	चं.	बृ.	चं.	बु.	मं.	बु.	चं.	बु.	मं
सदास्वामी	श.	मं.	बृ.	मं.	श.	चं.	बृ.	मं.	श.	मं.	बृ.	मं.

दृष्टिक्रममाह।

पादंत्रिरुद्रे१५सदलंस्वतुर्ये३० पादत्रयंस्यान्नवपंचमेपि ॥
पश्यंतिपूर्णंसमसप्तकेच ग्रहानचान्यत्रविलोकयंति ॥

स्पष्टार्थचक्रंविलोकयंति।

१ ११	४ १०	०५ ९	०४ ७	भाव
१५	३०	४५	६०	कलादृष्टि

लग्नस्थमुंथाप्रकारोतिसौख्यंनृपप्रसादं विजयंरिपूणाम्। हर्षोदयं बाहुबलप्रतापं वृद्धिंविलासं धनलाभमुग्रम् ॥ मुंथाधनस्थानगेलाभमुग्रं करोतिमिष्टान्नसमागमंच ॥ सर्वार्थसिद्धिंनिजबाहुवीर्यात्सुखोदयंमित्रसुतोदयंच ॥ लोकाजयंनिजजनाच्चमहोत्थसौख्यं देहार्त्तिकीर्तिंशुभकार्यसमृद्धिदात्री ॥ सत्संगतिश्चसबलातनुतेह मैत्री मुंथाचपाक्क्रमगतानृपतिप्रसादम्॥ वित्तक्षयंरिपुजनादयशस्यवृद्धिं वैरोदयंस्वजनराजकुलेषुकुर्यात्॥ गुप्तार्त्तिकृद्धृदरुजस्यविवर्त्तिदात्री तूर्येन्थिहाविविधरोगभयानिपुंसाम्॥ प्रतापमाहात्म्यसुरार्च्चनंच सुबुद्धिवृद्धिर्यशसःप्रवृद्धिः॥ वित्तप्रलाभो जनताप्रसादः पुत्राप्तिसौख्यं मुथनेंथिहायाम् ॥ नृपाद्भयं चौरभयं कृशत्वं निरुद्यमत्वं रिपुजंभयंच ॥ कार्यार्थहानिःकुमतीष्टवैरं षष्ठेंथिहादुष्टरुजंविदध्यात् ॥ सौख्यार्थनाशोवनितादिकष्टं चिंतामनोमोहमनलपरोगम् ॥ क्लेशोदयं स्वेष्टजनेषुवैरं यशोविनाशो मुथगेंथिहायाम्॥ दुष्टंभयार्त्ति धनधान्यनाशो विपक्षभीतिर्व्यसनानिमोहाः ॥ कांतिविनाशं स्वजनेषुपीडा नृपाद्भयंचाष्टमगेंथिहायाम्॥ धर्मार्थलाभं स्वजनेषुमैत्रीनृपोत्तमैःप्रीतियशःप्रवृद्धिः ॥ प्रमोदभाग्योदयकार्यसिद्धिः पुण्योपगेंथा प्रकरोतिसौख्यम् ॥ मनोरथाप्तिस्वजनेषुसौख्यं निजेष्टमंत्री स्वजनोपकारकः ॥ भूपात्प्रसादो दशमेंथिहायां पुण्योदयःस्याद्विपुलंयशश्च ॥ सुखार्थलाभं शुभबुद्धिवृद्धिर्मनोरथाप्तिं नृपतिप्रसादम् ॥ निजेष्टसौख्यं मनसिप्रहर्षं करोतिमुंथा भवगेवशित्वम् ॥ निरुद्यमत्वं

निजमित्रकष्टं दुष्टातिरुक्नृपतेर्भयंच ॥ धर्मार्थनाशो रिपु चौरभीतिः स्वाभीष्टपीडा व्ययगेंथिहायाम् ॥

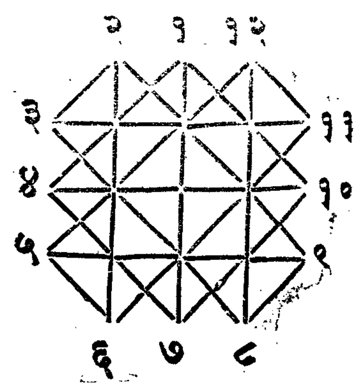
अथ त्रिपताकीचक्रका प्रकार ।

रेखात्रयं तिर्यगधोर्ध्वसंस्थमन्योन्याविद्धाग्रकमीशकोणात् ॥
स्मृतंबुधैस्तात्रिपताकचक्रं प्राङ्मध्यरेखा ग्रहवर्षलग्नात् ॥

टीका—रेखा ३ टेढी ३ सीधी करे और परस्पर ईशान कोणसे रेखा का वेध करे इसको पंडितजन त्रिपताकी चक्र कहते हैं इसमें पूर्वकी मध्य रेखापर वर्ष लग्नका न्यास करना ॥

तत्र ग्रहन्यासमाह ।

न्यसेद्ध्रचक्रंच विलग्नकार्यां ताराब्द संख्या विभजेन्नभोगैः ॥ शेषोन्मिते जन्मगचारराशेस्तुल्येचराशौ विलिखेच्छशांके ॥ परेचतुर्भाजितशेषतुल्येस्थानेखरांशेखचरास्तुलेख्याः ॥

टीका—त्रिपताकी चक्रपर १२ राशि कन्या करना और ग्रहन्यासका प्रकार गर्तवर्षमें १ युक्त करना ८ भाग लेना जो शेष रहे सो जन्मकालमें चंद्रराशिसे शेषस्थानमें चंद्रमा लिखना और ग्रहको ४ से भाग देकर जो शेष बचे उसे वहां अपने स्थानसे लिखना. और राहु केतु अपने स्थानसे पीछे लिखना तो त्रिपताका चक्र स्पष्ट होताहै ॥

वेधविचार ।

स्वभानुविद्धे हिमगौत्वरिष्टं तापोर्कविद्धे रुगिनोर्ध्वविद्धे ॥
महीजविद्धेतु शरीरपीडा शुभैश्चविद्धे जयसौख्यलाभाः ॥
शुभाशुभाव्योमगवीर्यगोत्रफलंतुवेधस्य वदेत्सुधीमान् ॥

टीका—त्रिपताकी चक्रमें वेध देखनेका प्रकार सर्वग्रहोंका वेध चंद्र-

मासे देखना और राहुसे चंद्रसे वेध होय तो अरिष्ट जानना, सूर्यसे वेध होय तो ताप जानना,शनिसे वेध होय तो रोग जानना, मंगलसे वेध होय तो शरीरकी पीडा जानना, और शुभ ग्रहसे वेध होय तो जयप्राप्ति सौख्य लाभ और शुभग्रहका वीर्य देखकर वेधमें फल कहना ॥

मुद्दादशा ।

जन्मर्क्षसंख्या सहितागताब्दा द्व्यूनितानंदहृतावशेषात् ॥
आचंकुराजीशबुकेशुपूर्वं भवंतिमुद्दादशिकाक्रमोयम् ॥

टीका—जन्म नक्षत्रकी जो संख्या उसमें गताब्दकी संख्या मिलावना और दोनोंकी जो संख्या होय उसमेंसे दो दो कमती करना और९से भाग देना जो अंक शेष रहें सो दशा जानना, १शेष रहे तो सूर्यकी दशा, २शेष रहे तो चंद्रमाकी दशा, ३शेष रहे तो मंगलकी दशा, ४ शेष रहें तो राहुकी दशा ५ शेष रहें तो गुरुकी दशा, ६ शेष रहै तो शनिकी दशा,७ शेष रहें तो बुधकी दशा, ८ शेष रहें तो केतुकी दशा, ० शेष रहे तो शुक्रकी दशा जानना, यह दशाका क्रम ज्योतिषशास्त्रके आचार्योंने कहाहै ॥

मुद्दादशाचक्रम् ।

सू.	चं.	मं.	रा.	बृ.	श.	बु.	के.	शु.	ग्रहाः
०	१	०	१	१	१	१	०	०	मास
१८	०	२१	२४	१८	२७	२१	२१	०	दिन

मासबनानेका क्रम ।

मासार्कस्यतदासन्नपंक्त्यर्कैणसहांतरम् ॥ कलीकृत्यार्कग-
त्याप्तदिनाद्येनयुतोनितम् ॥ तत्पंक्तिस्थंयातपूर्वं मासार्केधि
कहीनके॥ तद्वाराद्येमासवेशोद्युप्रवेशःकलासमः ॥

टीका–वर्ष सूर्य मासको जो सूर्य सो वर्षके सूर्यसे अंशोंमें निकट होय हीन वा अधिक तो उसका अंतर करे राशि छोड फिर उसका पिंड बांधि कर सूर्य पंक्तिके गतिका पिंड बांधिके भाग दे तीन दफे तो उससे वार आदि प्राप्त होयँगे, फिर जिस पंक्तिके सूर्यका अंतर किया है उसे उसी मिश्रमान में घटा दे अथवा जोडदे, जो सूर्य वर्षकी पंक्तिके सूर्यसे अधिक होय तो जोडदे और हीन होय तो घटा देय तब मास वारादि स्पष्ट होगा ॥

अथ ग्रहचक्रप्रकरणम्।

सूर्य॥ ऋक्षसंक्रमणंयत्र द्वेवक्रेविनियोजयेत् ॥ चत्वारिदक्षिणे बाहौ त्रीणित्रीणिचपादयोः ॥ चत्वारिवामबाहौच हृदयेपंच निर्दिशेत् ॥ अक्ष्णोर्द्वयंद्वयंयोज्यं मूर्ध्निचैकैककंगुदे॥फलम् ॥ रोगोलाभस्तथाध्वाच बंधनंलाभएवच ॥ ऐश्वर्यंराजपूजाच अपमृत्युरितिक्रमात् ॥ ॥चंद्र॥ चंद्रचक्रंप्रवक्ष्यामि नराकारं सुशोभनम् ॥ शीर्षेषट्कंमुखेत्वेकं त्रीणिदक्षिणहस्तके॥हृदि षट्कंप्रदातव्यं वामहस्ते त्रयंतथा ॥ कुक्ष्योः षट्कंचदातव्यं पादैकैकं विनिर्दिशेत्॥ ॥फलम्॥ ॥ शीर्षेलाभकरंज्ञेयं मुखेतु द्रव्यहारकम् ॥ हानिदंदक्षिणेहस्ते हृदयेच सुखावहम् ॥ वामहस्तेतुरोगाश्च कुक्ष्योः शोकस्तथैवच॥पादयोर्हानिरोगौच जन्मधिष्ण्यादि चंद्रभम् ॥ ॥ भौम--भौमचक्रं प्रवक्ष्यामि जन्मधिष्ण्यादिभौमभम्॥शीर्षे षट्कं मुखेत्रीणि त्रीणि वै दक्षिणेकरे ॥ पादयोः षट्प्रदातव्यं वामहस्ते त्रयंतथा ॥ गुह्ये चैकं नेत्रयोर्द्वे हृदये त्रयमेवच ॥ ॥ फलम् ॥ ॥ विजयश्चैवरोगश्च लक्ष्मीः पंथा भयंतथा ॥ मृत्युर्लाभः सुखंचापि फलंज्ञेयं विचक्षणैः ॥

सूर्य.			चंद्र			मंगल		
सूर्य संक्राति जिस नक्षत्र-में होय उससे जंन्म नक्षत्र पर्यंत गणनेसे जितने न-क्षत्र आवे वे फल जानिये।			जन्म नक्षत्रसे जिस नक्ष-त्रमें चंद्रहोय तिस पर्यंत गिनै जितने नक्षत्र आवैं वे फल जानिये ॥			जन्मनक्षत्रसे जिस नक्ष-त्रमें मंगल होय तिनके गिननेसे जितने नक्षत्र आवैं वे फल जानिये		
स्थान	नक्ष	फल	स्थान	नक्ष	फल	स्थान	नक्ष	फल
मुखमें	३	रोगप्राप्ति	मस्तकमें	६	लाभ	शिरपर	६	विजय
दाहिनेहा	४	लाभ	मुखमें	१	द्रव्यहरण	मुखमें	३	रोगप्राप्ति
पायोंमें	६	मार्गचलन	दाहिनेहा	३	हानिकर	दायाहाथ	३	लक्ष्मीप्रा.
बाईबाहु.	४	बंधन	हृदयमें	६	सुखप्राप्त	पायोंमें	६	मार्गचल.
हृदयमें	५	लाभ	बायेंहा.	३	रोगप्राप्ति	बायांहाथ	३	भय
नेत्रोंमें	४	लक्ष्मीप्रा	कुक्षिमें	६	शोक	गुदामें	१	मृत्यु.
मस्तकमें	१	राजसेपूजा	दाहिनेपा.	१	हानि	नेत्रोंमें	२	मृत्यु
गुदामें	१	अपमृत्यु	बायापाय.	१	रोगप्राप्ति	हृदयमें	३	सुख

॥ बुध ॥ बुधचक्रं प्रवक्ष्यामि जन्मऋक्षादि सौम्यभम् ॥ शिरसित्रीणिराज्यंस्याद्वक्रैकंधनधान्यदम् ॥ नेत्रेद्वे प्रीतिलाभौच नाभौश्रीः पंचकंतथा ॥ पादयोः षट्प्रवासश्च वामेवेदा धनंतथा ॥चत्वारि दक्षिणेहस्ते धनलाभस्तथैवच ॥ गुह्यस्थाने भद्वयंच बंधनंमरणंफलम् ॥ ॥ गुरुः॥गुरुचक्रंप्रवक्ष्यामि गुरुभाज्जन्मऋक्षकम् ॥ दद्याच्छिरसिचत्वारि चत्वारि दक्षिणेकरे ॥ एकं कंठे मुखे पंच पादयोः षट्प्रदापयेत् ॥ करेवामे च चत्वारि त्रीणि दद्याच्चनेत्रयोः ॥ ॥ फलम् ॥ राज्यं लक्ष्मीर्धनप्राप्तिः पीडामृत्युस्तथैवच ॥ सुखंचैव क्रमेणैवं फलंज्ञेयं विचक्षणैः ॥ ॥ शुक्र॥ शुक्रचक्रं प्रवक्ष्यामि शुक्रधिष्ण्यात्तुजन्मभम्॥मुखेत्रीणि महालाभः शीर्षेपंच शुभावहाः॥ त्रिकंतु दक्षिणेपादे क्लेशहानिकरं सदा ॥ तथैववामपादेच

त्रीणिभानितुयोजयेत् ॥ हृदयेद्वे धनंसौख्यं भाष्टकंहस्तयो-र्द्वयोः ॥ मित्रसौख्यं धनप्राप्तिर्गुह्येत्रीणि तथैवच ॥स्त्रीलाभश्च फलंप्रोक्तं भृगुपुत्रस्यसूरिभिः ॥

बुध ॥			गुरु ॥			शुक्र ॥		
जन्म नक्षत्रसे बुध जिस नक्षत्रमें होय तिस पर्यंत गिनै जिस स्थान बुध पडै उसका फलजानिये ॥			जिननक्षत्रमें होयउससे जन्मनक्षत्रतक गिन्नेसे जिसस्थानमें पडाहोय उसका फलजानिये ॥			शुक्रजिसनक्षत्रमेंहोय उससेजन्मनक्षत्रपर्यंत गणनेसे जिसस्थानमें पडाहोय उस स्थानका फलजानिये—		
स्थान	नक्ष	फल	स्थान	नक्ष	फल	स्थान	नक्ष	फल
मस्तक	३	राज्यप्राप्त	मस्तक	४	राज्यप्राप्त	मुखमें	३	उत्तमला·
मुखमें	१	धन	दाहिनेहा·	४	लक्ष्मीप्राप्त	मस्तकमें	५	शुभ
नेत्रोंमें	२	प्रीतलाभ	कंठमें	१	धनलाभ	दाहिनेपा.	३	क्लेशहानि
नाभिमें	७	लक्ष्मी·	मुखमें	५	पिडा	वामेंपादमें	२	क्लेशहानि
पायोंमें	६	प्रवास	पायोंमें	६	मृत्यु	हृदयमें	२	धनसौख्य
वायेंहाथ·	४	धनलाभ	वायेंहाथ	४	सुखप्राप्ति	हाथोंमें	८	मित्रसुख
दाहिनेहा·	४	धनलाभ	नेत्रोंमें	३	सुखप्राप्त	गुह्यमें	३	स्त्रीलाभ
गुदामें	२	बंधुवमर.	०	०	०	०	०	०

॥ शनिः ॥ सौरिचक्रं प्रवक्ष्यामि सौरिभाज्जन्मऋक्षभम् ॥ मूर्ध्न्येकंच तथावक्रे करेचत्वारि दक्षिणे ॥ विन्यसेत्पादयुग्मे षट् वामबाहौ चतुष्टयम् ॥ हृदये पंचऋक्षाणि क्रमाच्चत्वारि नेत्रयोः॥हस्तेद्वयं गुदे चैकं मंदस्य पुरुषाकृतेः॥ ॥फलम् ॥ मूर्द्ध्वक्रस्थभेरोगो लाभो वै दक्षिणेकरे ॥स्यादध्वा चरणद्वंद्वे बंधो वामकरे नृणाम् ॥ हृदये पंचलाभेवै नेत्रेप्रीतिरुदाहृता॥ पूजामस्ते परान्नूनं गदेमृत्युं विनिर्दिशेत् ॥ ॥ राहुः॥राहुचक्रं प्रवक्ष्यामि जन्मभाद्राहुऋक्षभम् ॥मूर्ध्नित्रीणि तथाप्रोक्तं करे

चत्वारि दक्षिणे॥पादयोः षट्चऋक्षाणि वामहस्ते चतुष्टयम्॥ हृदयेत्रीणि कंठैकं मुखेद्वौ नेत्रयोर्द्वयम् ॥ गुह्येद्वयं क्रमेणैव राहुचक्रं स्वभादतः ॥ फलम्॥ राज्यं रिपुक्षयः पंथा मृत्युर्लाभोऽथरोगकः ॥ जयः सौख्यं तथा कष्टं क्रमाज्ज्ञेयं फलं बुधैः ॥ ॥ केतुः ॥ केतुचक्रं प्रवक्ष्यामि जन्मभात्केतुऋक्षभम्॥ मूर्ध्निपंचजयश्चैव मुखेपंच महद्भयम् ॥ हस्तयोर्भानिचत्वारि विजयश्चजयस्तथा ॥ पादयोः षट्चसौख्यंस्याद्धृदिद्वेशोककारके ॥ कंठेचत्वारिचव्याधिर्गुह्येकंच महद्भयम् ॥

शनि			राहु.			केतु.		
शनि जिसनक्षत्रमें होय उससें जन्मनक्षत्र पर्यंत गिनै जिसस्थलमें नक्षत्रपडाहोय वह फल जानिये			जन्मनक्षत्रसे राहुनक्षत्र पर्यंत गिनै जहां नक्षत्र पडाहोय वह फल जानिये ॥			जन्मक्षत्रसे केतु जिस नक्षत्रमें होय उसतक गिनै जितने नक्षत्र पडे वे फल जानिये ॥		
स्थान	न०	फल	स्थान	न०	फल	स्थान	न०	फल
मस्तक	१	रोग	मस्तक	३	राज्यप्राप्त	मस्तक	५	जय
मुख	१	रोग	दायांहा.	४	रिपुक्षय	मुखमें	५	बडाभय
दक्षिणहा.	४	लाभ	पायोंमें	६	मार्गचलन	हाथोंमें	४	विजय
पायोंमें	६	मार्गचलन	बायेहाथ	४	मृत्यु	पायोंपर	६	सुख
बायांहाथ	४	बंधन	हृदयमें	३	लाभ	हृदयमें	२	शोक
हृदयमें	५	लाभ	कंठमें	१	रोग	कंठमें	४	व्याधि
नेत्रोंमें	४	प्रीतिला.	मुखमें	२	जय	गुह्यपर	१	बडाभय
मस्तकमें	१	पूजा	नेत्रोंमें	३	सौख्य	०	०	०
गुदामें	१	मृत्यु	गुदामें	२	कष्ट	०	०	०

जन्मनक्षत्रकहाँपडाहै तिसका ज्ञान ।

शीर्षेत्रीणि मुखेत्रयं च रविभादेकैकभं स्कंधयोरेकैकं भुजयोस्तथा करतले धिष्ण्यानि पंचोदरे ॥ नाभौ गुह्यतलेच जानु-

युगले चैकैकमृक्षं क्षिपेज्जंतोः केचिदितिब्रुवंतिगणकाः शेषाणिपादद्वये ॥ अल्पायुश्चरणस्थितेचगमनं देशांतरंजानुभे गुह्येस्यात्परदारलंभनमथो नाभौचसौख्यप्रदम् ॥ ऐश्वर्यंहृदि चौर्यमस्य करयोर्बाह्वोर्बलं वैमुखे मिष्टान्नंचलभेच्च मानवगणो राज्यं स्थिरंमूर्द्धनि ॥

टीका—केवल मनुष्यचक्र सूर्यनक्षत्रसे जन्मनक्षत्रतक देखनेका क्रम प्रथम ३ नक्षत्र मस्तकपर फल राज्यप्राप्ति, मुखपर ३ नक्षत्र फल मिष्टान्नभोजन, स्कंधपर २ नक्षत्र फल बलवान्, भुजापर २ नक्षत्र फल बल, हाथके तलवेपर २ नक्षत्र फल चोर, हृदयपर ५ नक्षत्र फल ऐश्वर्य, नाभिपर १ नक्षत्र फल सुख, गुह्यपर १ नक्षत्र फल स्त्रीसे लंपट, जानुपर २ नक्षत्र फल देशवास, पादपर ६ नक्षत्र फल थोडा आयुष्य, ऐसा जन्मनक्षत्रसे स्थानविचार करना ॥

लग्नशुद्धिपंचकदेखना ।

गततिथियुतलग्नं नंदहृच्छेषकंच वसुयमयुगषट्के क्षोणिसंख्या क्रमेण ॥ रुगनलनृपचौरं मृत्युदंपंचकंस्याद्व्रतगृहनृप मार्गोद्वाहके वर्जनीयम् ॥

टीका—गततिथिको लेकर उसमें लग्न मिलावे और नवका भागदे शेष बचें तिसका फल जानिये, ८ बचें तो रोगपंचक वे यज्ञोपवीतमें वर्जित, २ बचें तो अग्निपंचक वे गृहारंभमें वर्जित, ४ बचें तो राज्यपंचक ये और ६ बचें चौरपंचक ये दोनों पंचक गमनलग्नमें वर्जित हैं, १ बचें तो मृत्युपंचक ये विवाहमें वर्जित, इनसे अधिक जो शेषांक बचे तो निष्पंचक जाने ये सर्वकार्यमें उक्तहैं ॥

वारोंमें पंचकवर्जित ।

रवौरोगं कुजेवह्निं सोमेतुनृपपंचकम् ॥
बुधेचौरं शनौमृत्युं पंचकानितुवर्जयेत् ॥

टीका—रविवारमें रोगपंचक, मंगलमें अग्निपंचक, सोमवारमें राजपंचक बुधवारको चौरपंचक, शनिवारको मृत्युपंचक, ऐसे ये पंचक इनवारोंमें वर्जित जानिये ॥

दिनमान रात्रिमान।

अयनादिकवासररामहता गगनानलबाणशशांकयुताः ॥
परिभाजितशून्यरसैर्घटिका कर्कादिनिशा मकरादिदिनम् ॥

टीका—अयन कहिये कर्क संक्रांतिसे मकरसंक्रांतितक ६ महीने तैसेही मकरसे कर्कतक ६ महीने जिस दिवसका दिनमान जानना होय तिस पर्यंत कर्क संक्रांतिसे दिन गिनके उसको ३ से गुणा करे जो अंक आवे उनमें १५३० मिलावे और ० का भागदे जो बचे वह रात्रिमान और जो मकरसंक्रांतिसे गणना करे तो दिनमान आवे यह जानिये ॥

दिन कितना चढाहै यह जाननेकी रीति।

पादप्रभा नगयुता रहिताचमेषात्षट्स्विन्दुनात्रियुगबाणशराब्धिरामैः ॥ स्याद्राजको दिनदलस्य नगाहतस्य पूर्वे गताः स्युरपरे दिनशेषनाड्यः ॥

टीका—अपनी छायाको पाँवसे नापे जितने पाँव आवे उनमें ७ मिलावे और मेषसंक्रांतिसे कन्या संक्रांतिपर्यंत इन्दु कहिये एक उसमें घटावे तिसके आगे तुलासे मीनपर्यंत जो संक्रांति होय उसका क्षेपक तो घटादेवै ऐसे तुला ३ वृश्चिक ४ धन ५ मकर ५ कुंभ ४ मीन ३ इसप्रमाणसे अंक घटावे जुदे लिखे तिस पीछे दिनदल कहिये १५ इसको ७ से गुणाकिया तो हुए तुला१०५इनमें पीछे लिखेहुए अंकको भागदे जो भागांक आवै वे घटि जानिये परंतु दिनके पूर्वार्द्धमें दिवसकी घटी आवें और उत्तरार्द्धमें दिन शेष आवे यह जानिये ॥

रात्रि कितनीगई यह जाननेकी रीति।

सूर्यभान्मध्यनक्षत्रं सप्तसंख्याविशोधितम् ॥

विंशतिघ्नंनवहृतं गताराात्रिःस्फुटाभवेत् ॥

टीका—रात्रिमें जो नक्षत्र होय तिसपर्य्यन्त सूर्यनक्षत्रसे गिनके ७ घटादे शेष रहे उसको २० से गुणा करे और ८ का भागदे जो अंक शेष रहे उतनी ही गतरात्रि कहिये ॥

अंतरंगबहिरंगनक्षत्र ।

सूर्यभादुडुगणंपुनः पुनर्गण्यतामितिचतुष्टयंत्रयम् ॥
अंतरंगबहिरंगसंज्ञकं तत्रकर्मविदधीततादृशम् ॥

टीका--सूर्यनक्षत्रसे चार नक्षत्र फिर तीन नक्षत्र इसप्रकार वर्त्तमान नक्षत्र तक वारंवार गिने तो वे क्रमसे अंतरंग बहिरंगसंज्ञक होते हैं इनमें लाना और पठवाना आदि कर्म करे ॥

सूतिकास्नान ।

करेंद्रभाग्यानिलवासवांत्ये मैत्रेंदवाश्विध्रुवभेऽह्निपुंसाम् ॥ तिथावरिक्ते शुभमामनंति प्रसूतिकास्नानविधिंमुनींद्राः ॥ इति श्रीशुकदेवविरचिते ज्योतिषसारे संवत्सरादिप्रकरणं समाप्तम् ॥

टीका—हस्त ज्येष्ठा पूर्वाफाल्गुनी स्वाति धनिष्ठा रेवती अनुराधा मृग अश्विनी और ध्रुवनक्षत्र इनमेंसे कोई नक्षत्र जिसदिन होय उस दिन सूतिकास्नान शुभ कहाहै, परंतु रिक्तातिथि वर्जित है यह मुनींद्रोंने कहाहै ॥

इति पं०केशवप्रसादविरचितज्योतिषसारभाषा समाप्ता ॥

पुस्तक मिलनेका ठिकाना-
खेमराज श्रीकृष्णदास,
"श्रीवेंकटेश्वर" छापाखाना-मुंबई,

ज्योतिःप्रबोध

નામનો ગ્રંથ

નવીન રચી પ્રસિદ્ધ કરનાર

ભટ્ટ પ્રભાશંકર વિ० જયશંકર શાસ્ત્રી.

ભુજ આૅલ્ફ્રેડ હાઈસ્કૂલના સંસ્કૃત શિક્ષક.

॥ श्लोकः ॥

" ज्योतिःप्रबोध इव कौ सांख्यानां योगदार्शिनाम् ॥
वितनोतु सदानन्द मसावज्ञाननाशकः ॥ १ ॥"

અર્થઃ—અજ્ઞાનનો નાશ કરનાર, પ્રકાશરૂપ પરમાત્માનો બોધ, જેમ સાંખ્ય તથા યોગશાસ્ત્ર જાણનારાઓને સદા આનંદ આપેછે, ત્યમ જ્યોતિષસંબંધી અજ્ઞાનનો નાશક, આ "જ્યોતિઃપ્રબોધ" નામનો ગ્રંથ પૃથ્વીઉપર, ગણિત જાણનારા તથા શુભાશુભ યોગો જોનારા જ્યોતિષીઓને સર્વદા આનંદ આપો.

મુંબઈઃ

"નિર્ણયસાગર" છાપખાનામાં છાપી પ્રસિદ્ધ કર્યું.

સંવત્ ૧૯૪૪.—ઇસ્વી સન ૧૮૮૮.

કિંમત રૂ. ૧-૮.

અર્પણપત્રિકા.

મેહેરબાન રા. રા. છોટાલાલ સેવકરામ,

મહારાજા સાહેબના સેક્રેટરી.

મુ. ભુજ.

સાહેબ,

દોહરો.

સદા સદાચરણે વલણ, મતિ પરમાર્થે માત્ર;
કચ્છાધિપતીના કુશળ, સેક્રેટરિ સત્પાત્ર. ૧

હરિગીત છંદ.

નીતિજ્ઞ સાક્ષર સુજ્ઞજન સજ્જન શુભેચ્છુ સર્વના,
પદવી મળી પ્રખ્યાત પણ એ પદવિનો ઉર ગર્વ ના;
ધીમંત ધીરજવંત ને સત્પુત્ર સેવકરામના,
છો નિપુણ છોટાલાલ નિર્મળ પ્રસરિ અહિંયાં નામના. ૨
વિદ્યાવિનોદવિષે રસિક ગુણવાન પ્રિય મનમાં ઘણા,
સદ્‌ભાવ સારી વાતમાં વળિ ન્યાયમતિમાં ના મણા;
મત સર્વથા અતિશે પ્રબળ ઉરમાંય જન કલ્યાણનો,
ઉદ્યોગ પણ પ્રિય એજ કે જે સર્વહિત મંડાણનો. ૩
પરમાર્થ કેરે પંથગતિ તન મન અને ધનથી કરો,
ગુણ આપના અનુકરણ કરતાં થાય સુખિ જન તે ખરો;
દેછે મહત્વ જગવિષે જે સદ્‌ગુણો સર્વોપરી,
તે આપમાં નિરખાયછે જાણ્યે રહ્યા વાસો કરી. ૪
ગ્રંથો રચ્યા ગુજરાતિમાં વાચન અને અભ્યાસના,
છે તે પ્રસિદ્ધ વિશેષ વિધ વિધ વાણિ બુદ્ધિ વિલાસના;
છો કાવ્યરસમાં કુશળ ને કવિપંડિતોપર પ્રીત છે,
તેઓ તણા હિતકાજની ઉર ધારિ રૂડી રીત છે. ૫
વળિ સ્વામિભક્ત શિરોમણી મન મંત્રિયોગ્ય મહાન છે,
આ દેશહિતની પ્રેરણાર્થે ધરથિ આપનું ધ્યાન છે;
શ્રદ્ધાળુ નિજધર્મે સદા દિલના દયાળુ દેખિયે,
મમતાળુ આપ અજાતરિપુસમ લક્ષધા મન લેખિયે. ૬
સંસ્કારિ સંસ્કૃત વાણિના ભલપણ ભરેલા ભાસતા,
મારા શુભેચ્છુ આપછો વૃત્તિરૂડીથિ વિરાજતા;
એ આપના આભારના સંભારણાને કારણે,
ગ્રંથાર્પણ કરૂં આપ પ્રતિ બહુ માન ધારી ધારણે. ૭

આપનો અતિ આજ્ઞાંકિત,

પ્રભાશંકર જયશંકર.

પ્રસ્તાવના.

ઘણાકાળ લગી અંધકારમાં ગોથાં ખાતી આપણી પવિત્ર સંસ્કૃત વિદ્યાને પુનઃપ્રકાશમાં લાવવાનું માન વિશેષે કરીને આંગ્લ ભૌમનેજ ઘટેછે. મુસલમાન રાજ્યાધિકારીઓમાંથી ઘણા ખરાનાં મસ્તિકમાં ઝનૂન અને ઉન્મત્તપણાની ધૂન નિરંતર જાગૃત હોવાથી જેમ બન્યું તેમ આપણાં ધર્મ પુસ્તકોનો તેઓએ નાશ કર્યો, જેથી સંસ્કૃત ભાષા ઘણે અંશે નિસ્તેજ સ્થિતિમાં આવી પડી અને સચ્છાસ્ત્રોનો લોપ થવાથી સ્વાર્થી ધર્માધિકારીઓએ જેમ ફાવ્યું તેમ લોકોને ખાડામાં ઝુકાવી દીધા. પરિણામ એ આવ્યું કે લોકો ધર્મ શાસ્ત્રોપર આસ્થા શૂન્ય થયા અને જૂનું તે જૂઠું એમ તેમને પ્રતિભા થઈ. તોપણ જેમ જેમ વિદ્યાના ઉત્કર્ષનો પ્રસાર થતો ગયો અને આપણે સત્યાસત્ય જાણતા ગયા તેમ તેમ આપણે મુખે ખોટું કહેલ તે ફરીથી માન્ય રાખવા લાગ્યા.

જ્યોતિષ શાસ્ત્રપણ તેવીજ રીતે તે પંક્તિમાં દાખલ થયેલ છે. તથાપિ અલ્પજ્ઞાનથી પંડિતાઈનો આડંબર કરી–બેઠેલા કેટલાક જ્યોતિષીઓ માત્ર ઉદર પૂરણાર્થેજ લોકોને ભમાવી પૈસા કમાવા લગ્યા; જેથી સામાન્યતઃ જ્યોતિષ શાસ્ત્ર અપ્રમાણ છે એમ પ્રતીતિ થતી ગઇ. જંત્ર, મંત્ર, વશીકરણ વગેરે ઘણા પાખંડ કરવા લાગ્યા, પરંતુ આકાશમાં રહેલા ગ્રહો મનુષ્યપર સારી વા માઠી અસર કરે અને વળી શાંતિ કરવાથી શાંત થાય, એ માનવું સામાન્ય સમજથી બહારછે.

ફલિત ગ્રંથોનો પ્રાદુર્ભાવ કેમ થયો, અને ગ્રહોપરથી ભાવિ સારાં કે નરશાં ફલો કેમ કહેવાયાં, તેના સંબંધમાં મારે હાથ એક આધાર મળેલ તે હું અહિં રજુ કરી દર્શાવુંછું.

જ્યારે કચ્છાધિપતિ મહારાજા ખેંગારજી સવાઇ બહાદુરના ઉદાર આશ્રયથી હું સસ્કૃત વિદ્યાના મહિમાનું પવિત્ર ધામ જે કાશીક્ષેત્ર ત્યાંની સંસ્કૃત કાલેજમાં અભ્યાસ કરતો હતો, ત્યારે ગણેશ શ્રોત્રિય નામના વૃદ્ધ અને પ્રખ્યાત વિદ્વાન્ પાસેથી "જ્યોતિર્નિદાન" નામનો ગ્રંથ મારે હાથ લાગ્યો તેનું પૂર સુમારે દશ સહસ્ર શ્લોક જેટલું જણાયું. તે જીર્ણ ગ્રંથ તાડપત્રપર લખેલ હતો, અને તેના કર્ત્તા યવનાર્ય હતા. આ ગ્રંથ મે જોવા-દાખલ માગેલ પણ તેનો વિષય અત્યુત્કૃષ્ટ હોવાથી તે લખાવીલેવા મારી ઉત્કંઠા થઇ તે સમયમાં જેમનો એ ગ્રંથ હતો તેમણે મારી પાસેથી પાછો મંગાવી લીધો, અને મને પ્રબોધ આપ્યો કે "આ ગ્રંથનો લક્ષ કોઇને આપતો નહીં મે આજદિવસ લગી કોઈપણ સ્વદેશીયને બતાવેલ નથી આવો ગ્રંથ બીજા પાસેથી ભાગ્યેજ નીકળશે માટે તે અમૂલ્ય રત્નની પેઠે ગુપ્ત રાખવો ઘટેછે."

કેટલાક દિવસ પછી તે ગ્રંથ લખાવી લેવા મારી ઈચ્છા થઈ અને પંડિત ગણેશ શ્રોત્રિય પાસે મે વિજ્ઞાપના કરી પણ દ્વિજ જાતિના અંતઃકરણમાં પ્રાચીન કાળથી જીર્ણ પુસ્તક કોઇને આપવું નહિં એ ભ્રમ દૃઢ આસ્પદ કરી રહેલ હોવાથી તેમણે મારી પ્રાર્થના સ્વીકારી નહીં આથી શોચ સહવર્ત્તમાન મારી જીજ્ઞાસા બંધ પડી.

યવનાચાર્યકૃત જ્યોતિર્નિદાન નામક ગ્રંથમાં જ્યોતિષ વિદ્યા કેવી રીતે પૃથ્વીપર પ્રસરી એ દૃષ્ટાંતસહિત વિગતવાર પ્રતિપાદન કરેલ છે. અને બીજી પણ તેને લગતી ઘણી અનિર્વચનીય બાબતો તેમાં વર્ણવવામાં આવેલછે.

તેના–"ફલનિદાન" નામક પ્રથમાધ્યાયમાં લખવામાં આવેલછે કે મારા પુરૂષાર્થી વંશજોએ ભ્રામ્યમાણ જ્યોતિશ્ચક્રની નિયત ગતિના આધાર ઉપરથી જનોના જીવતર ઉપર જે જે બનાવો બનેછે તે જાણવું અત્યુપયોગી વિચારી તેના તત્વની શોધ કરવા એક મંડળી ઉભી કરી. તે મંડળીમાં પ્રારંભમાં પંચશત કરતાં વધારે માણસો સામેલ થયાં અને તેઓ સર્વે જૂદા જૂદા અક્ષાંશ વાળા દેશોમાં દાખલ થઇ ત્યાં નિયત સ્થિતિ કરી વાસ કર્યો. પ્રત્યેક મનુષ્ય જે જે દેશમાં ગયો ત્યાં ત્યાં તેણે પોતાની સહાયતામાટે મનોરથ દર્શાવી તત્તદ્દેશીય રાજ્યાધિકારીઓ પાસેથી જોઈતી સહાયતા લીધી. અને જ્યારે જ્યારે પુત્રાદિકના પ્રસવ થતા ગયા તે તે વખતના ગ્રહોની આકાશની સ્થિતિ પોતપોતાના દફતરોમાં તેમનાં માતપિતાના નામ સાથે નોંધતા ચાલ્યા. ત્યારબાદ જન્મેલ બાલકાદિકનાં આયુષ્યમાં જે જે બનાવો બન્યા તેપણ દફતરોમાં દાખલ કરતા ગયા. એમ શતશઃ વર્ષો લગી જ્યોતિષના તત્વ નિર્ણય કરનારી મંડળીમાં તેના પુત્ર પૌત્રાદિક તથા બીજાં પણ અસંખ્ય માણસો સહાયભૂત થવાથી, તેપ્રમાણે બાલકાદિકના ગ્રહોની સ્થિતિ તથા તેમની જીંદગીના બનાવોના નોંધો થતા ગયા અને તે કામ પ્રતિદિન વૃદ્ધિને પામવા લાગ્યું. તેમનાં પ્રત્યેકનાં દફતરો હજારો મનુષ્યોની કુંડલીઓથી તથા તેમની જીંદગાનીમાં બનેલ શ્રેષ્ઠ નેષ્ટ પરિણામોથી ભરપૂર થતાં આવ્યાં.

હું (યવનાચાર્ય) અને સત્યાચાર્ય એ બન્ને તે વખતમાં જ્યોતિષ તત્ત્વશોધક મંડળીમાં દાખલ થયા હતા અને અમારા પૂર્વજોએ અમૂલ્ય સમય રોકી જે દફતરરૂપી કીમતી ખજાનો રાખેલ હતો તેને સંપાદન કરવામાં પ્રયાસ કરવા મંડયા કેટલેક વર્ષે જથાબંધ દફતરો અમારે હાથ લાગ્યાં, અને તેપરથી મુકાબલો કરતાં જેના જેના જન્મસમયના ગ્રહોની સ્થિતિ તમામ મળતી જોવામાં આવી તેના તેના શુભાશુભ યોગો પણ તમામ મળતા દફતરોમાંથી નોંધેલ નીકળતા આવ્યા. આપ્રમાણે જેમ જેમ અવિચ્છિન્ન પૂરાવા મળતા આવ્યા તેમ તેમ અમને પ્રતિક્ષણ સંતોષ થવા લાગ્યો, અને આપરથી પ્રબલ પ્રતીતિ થઇ કે જેના જન્મગ્રહો અમુક સ્થિતિના હોય તેની જીંદગાનીમાં અવશ્ય અમુક બનાવો બનવાજ જોઇયે. કેમકે જેવી રીતે નૈયાયિકોએ સદ્ધેતુપરથી સાધ્યનું અનુમાન કરેલછે તે મિથ્યા થતું નથી, તેમ અમારા પૂર્વજોએ ગ્રહસ્થિતિને સદ્ધેતુ ગણી જીંદગીના શુભાશુભ બનાવરૂપ સાધ્યની સિદ્ધિ કરેલ તે ક્યારેપણ મિથ્યા થનાર નથી.

કેટલાંક વર્ષો પછી અમારી પાસે પ્રાચીન દફતરોની સંખ્યામાં પ્રચુર વધારો થયો, અને તે દરેકમાંથી જેના ગ્રહની સ્થિતિ તુલ્ય દૃષ્ટિગોચર થઈ, તેના ઉત્તમાધમ યોગો પણ સમાન નોંધેલા નીકળ્યા; ત્યારે તેપરથી સારાંશ લેઈ મેં (યવનાચાર્યે) *યવન જાતક નામનો ગ્રંથ અને સત્યાચાર્યે સત્યવિવેક નામનો ગ્રંથ પ્રસિદ્ધ કર્યો ત્યારપછી જે-

---

* આ ગ્રંથ હાલે સંપૂર્ણ લભ્ય થતો નથી.

મને પ્રાચીન દફતરો હાથ લાગતાં ગયાં તેમ તેમ તેઓના તરફથી જ્યોતિષના ફલિત ગ્રંથો નવા અવતારમાં થવા લાગ્યા.

આકાશમાં રહેલ ગ્રહો મનુષ્યનાં શરીરપર પ્રશસ્ય કે નિંદ્ય અસર કરી શકતા નથી, તેમ તેઓ વિષમ દૃષ્ટિવાળા નથી કે કોઇને શ્રીમંત, ને કોઇને અકિંચન બનાવી આપે અને તેઓની નિયમિત ગતિઉપરથી પરોપકારી વિદ્વાનોએ ભાવિ શુભાશુભ ફળવિષે કરેલ અનુમાન શાંતિ કરવાથી કે બીજી કોઈરીતે અટકી શકતું નથી. ગ્રહો એ કાંઇ ચેતન નથી કે તેમને શાંતિની લાલચ આપી જન્માંધ, કાણુ (કાણા) કે પંગુ (લંગડા) પ્રભૃતિ થએલ યોગો અટકાવી શકાય. એ યોગો તો પૂર્વજન્મનાં કર્માનુસાર થયાછે તે કોઇ પ્રયત્ને ટળવાના નથી.

જ્યોતિર્નિદાન નામક ગ્રંથના બીજા અધ્યાયોમાં ક્રમશઃ જ્યોતિષ તત્ત્વશોધક મંડળીમાંથી કયા કયા વિદ્વાનો કયે કયે દેશ ગયા હતા, અને ત્યાં કોના કોના ગ્રહોની સ્થિતિ તથા જીંદગીના ઉત્તમાધમ યોગો નોંધ્યા, અને કોના કોના મળતા આવ્યા, એ સર્વ વૃત્તાંત સંક્ષિપ્ત નામવાર વર્ણવવામાં આવેલછે, પણ મને તે ગ્રંથ માત્ર થોડોકાળ વાંચવાજ મળ્યો, પણ લખવાસારૂ મળ્યો નહિં જેથી વિશેષ લખવું અશક્ય છે.

ઉપરના યવનાચાર્ય કૃત ગ્રંથસ્થ લેખના સારાંશથી સહજ સમજાશે કે ગ્રહો તો માત્ર કુદરતી ચમત્કાર છે, તેમની ગતિ નિયમિત હોવાથી પૂર્વના પંડિતોએ હજારો વર્ષો લગી તે ગતિ મનુષ્ય જીંદગી સાથે લાગુપાડી વખ્તો વખ્ત જેજે અનુભવમાં આવ્યું તે નોંધી એકંદરે ઉત્તમ, મધ્યમ, અને અધમ યોગો આનુમાનિક સિદ્ધ કરી ફલિત ગ્રંથના આકારમાં પ્રસિદ્ધ કર્યાછે.

સૂક્ષ્મ વિચાર અને સ્તુત્ય કલ્પનાશક્તિ શાળી જ્યોતિર્વિદો જેમણે પોતાનો અમૂલ્ય કાળ ભવિષ્યની પ્રજામાટે નિર્ગમન કરી આવો પ્રશંસનીય વારસો મૂકયો તેઓ તેમના પુત્રોથી પ્રશંસા પાત્ર થવાને બદલે નિંદાસ્પદ થાય એ ઓછું શોચનીયછે? અને વગર સમજે તેઓની નિંદા કરનાર મુગ્ધ જનોની શું તેથી નિંદા પ્રકાશિત નથી થતી? પૂર્વના વિદ્વાનોની તો તેથી કેવળ વ્યાજનિંદા થાયછે, પણ તે નિંદાનું પર્યવસાન વાસ્તવિકરીતે નિંદાકરનાર ભણી જાયછે. કેમકે અનુભવિ કવિઓથી કહેવામાં આવેલછે કેઃ—

न वेत्तियोयस्य गुणप्रकर्षं स तं सदा निंदति नात्र चित्रम् ॥
विहाय मुक्तां निजभूषणाय बिर्भात्ति गुञ्जां विपिने किराती ॥ १ ॥

જેને જે વિષયના ગુણની પરિક્ષા ન હોય તે સદા તેને નિંદેછે. તેમાં કાંઇ આશ્ચર્ય નથી; વનમાં રહેનાર ભીલડી મુક્તાફલ તજી પોતાનાં ભૂષણમાટે ગુંજાના હાર ધરેછે, 'તેથી મોતીની નિંદા નથી થતી પણ ભીલડીની તેના ગુણ વિષેની અજ્ઞાનતા જણાયછે.'

વિક્રમ રાજાની સભાનું રત્ન જ્યોતિર્વિદ વરાહમિહિર નામના વિદ્વાને રચેલ બૃહજ્જાતક ગ્રંથની ટીકામાં ગ્રહોની શાંતિના સંબંધમાં લખવામાં આવેલ છે કે જન્માંતરીય પાપ કર્મોને અનુસારે જે અંધત્વાદિ યોગો આનુમાનિક સિદ્ધ કરવામાં આવેલ છે, તે શાંત્યાદિક કરવાથી અટકી શકતા નથી, પણ આધુનિક જન્મમાં થતાં પાપોના પરિપાકથી જે આપણને વર્ત્તમાન અવતારમાં દુઃખો થવાનાં છે તે દુઃખો કયા વર્ષમાં

ને તેના કયા અંશમાં થશે તે જાણ થવા પ્રાચીન વિચક્ષણ પંડિતોએ તાજકશાસ્ત્ર શોધિ કહાડેલ છે, તે તાજકશાસ્ત્રથી સિદ્ધ કરાએલ નેષ્ટ યોગોથી સૂચવાતાં દુઃખો, ઔષધથી વ્યાધિની પેઠે શાંત્યાદિકથી અટકાવી શકાયછે. કારણ કે पुण्येन क्षीयते पापं ઇત્યાદિ વચન પ્રમાણ છે. માટે પાપના પરિપાક કાળ થયા પહેલાં પુણ્યાદિકથી તે પરાસ્ત કરાય તો તેની અસર અટકે તેમાં આશ્ચર્ય જેવું નથી. પણ પૂર્વ જન્મનાં સંચિત શુભાશુભ કર્મોથી જે પ્રારબ્ધ નિર્મિત થએલ છે તે તો ભોગવ્યાવગર કોઇ પ્રયત્ને અટકાવી શકવા કોઇ સમર્થ થવાનો નથી.

વરાહમિહિરના ગ્રંથની ટીકાનો લેખ, વર્ત્તમાન અવતારમાં થયેલાં પાપો, શાંતિ કરવાથી અટકાવી શકવા પ્રમાણભૂત થાયછે, પણ જન્મ ગ્રહોથી થતા અનિષ્ટ યોગો શાંતિથી શાંત થવા પ્રતિષેધ કરેછે, છતાં પણ પાછળથી શાંતિનો પ્રચુર પ્રચાર લોકમાં વધેલો જોવામાં આવેછે તેનું કારણ જોષીઓના સ્વાર્થ શિવાય બીજું હોય એમ ધરાતું નથી.

જન સામાન્ય જૂઠા વેહેમોથી દૂર રહે, સાત્ય વાતનો પ્રકાશ તેના મસ્તિકમાં થાય અને આ ઉત્તમતર વિદ્યાનો લાભ અનુભવે એવા હેતુથી કેટલાક સંસ્કૃત ગ્રંથને આધારે આ "જ્યોતિઃપ્રબોધ" નામનો નવીન ગ્રંથ પ્રજાની સેવામાં મૂકયોછે.

જ્યોતિષમાં જન્મપત્રીને લગતા ગ્રંથોને જાતક, અને વર્ષફલના ગ્રંથોને તાજક કહેછે. તેમનો આશય આ ગ્રંથમાં લેવામાં અવ્યોછે. જન્મપત્રી અને વર્ષપત્રી વગેરે કરવાની હાલ જે ગુંચવાડા ભરેલી અને લંબાણ પદ્ધતિ ચાલેછે તેને બદલે આ ગ્રંથમાં એક નવીનજ સહેલી રીતિ દાખલ કરીછે, અને છેવટ એક નૂતન પંચાંગ દાખલ કરેલ છે જેથી કોઇપણ ઇસ્વીસનની કોઇપણ ઇંગ્રેજી તારીખ હિંદુનાવાર સાથે સુગમતાથી જાણવામાં આવશે.

આ ગ્રંથમાં મારા ભાઇ શાસ્ત્રી લક્ષ્મીશંકરે અને ભટ્ટ મકનજી વાસુદેવે કેટલીક કીમતી મદદ આપીછે જે વાસ્તે તેનો આભારીછું.

આ ગ્રંથ સુધારવામાં મેં બનતો પ્રયાસ કર્યોછે, તોપણ કોઇને દોષ, દૃષ્ટિ ગોચર થાય તો કૃપા કરી મને સૂચના આપશે તો બીજી આવૃત્તિમાં સુધારો કરવામાં આવશે, અને દોષ દર્શકનો ઉપકાર માનવામાં આવશે.

કચ્છ ભુજ.

તા. ૨૨-૭-૮૭

ગ્રંથકર્ત્તા.

જ્યોતિઃપ્રબોધની અનુક્રમણિકા.

ગ્રંથ સમાપ્ત.

પંચાંગના માસ એકની નકલ.

શકે ૧૮૦૮ આષાડ શુકલપક્ષ. દિ. પા. મું. ઈ. ર.ઉ. ર.અ. ચંદ્ર

१	शु	४९	३०	आ	४	५२	ध्रु	१३	४०	किं	२२	३२ ४२	१८	२९	२	५-२८	६-३९	४७नं.क
२	श	४३	४१	पु	१ ५६	३७ ८	व्या	६ ५२	४१ ४५	बा	१६	४१	१९	३०	३	५-२८	६-३९	कर्क
३	र	३७	४०	आ	५३	४२	व	५१	४७	तै	१०	४०	२०	१	४	५-२९	६-३९	५३नं.सिं
४	चं	३१	३८	म	४९	३४	सि	४४	१५	व	४	३९	२१	२	५	५-२९	६-३९	सिंह
५	मं	२५	३२	पू	४५	३८	व्य	३६	४८	बा	२५	३९	२२	३	६	५-२९	६-३९	५९नं.क
६	बु	१९	४६	उ	४२	०	व	२९	२३	तै	२०	३८	२३	४	७	५-२९	६-४०	कन्या
७	गु	१४	२२	ह	३८	४१	प	२२	३७	व	१४	३७	२४	५	८	५-३०	६-४०	कन्या
८	शु	९	२८	चि	३६	३१	शि	१६	२०	ब	९	३६	२५	६	९	५-३०	६-४०	७नं.तु
९	श	५	३३	स्वा	३४	१५	सि	१०	३७	कौ	५	३५	२६	७	१०	५-३०	६-४०	तुला
१०	र	२	३०	वि	३४	९	सा	५	७	ग	२	३५	२७	८	११	५-३१	६-३९	१९नं.वृ
११	चं	० ५९	३६ १८	अ	३४	४२	शु	१ ५७	५६ ०	वि	१ २९	३४	२८	९	१२	५-३१	६-३९	वृश्चिक
१३	मं	६०	०	ज्ये	३६	४०	ब्र	५६	५८	कौ	३०	३३	२९	१०	१३	५-३१	६-३९	३६नं.ध
१३	बु	०	४७	मू	३९	५३	ऐं	५५	५८	तै	१	३२	३०	११	१४	५-३२	६-३९	धन
१४	गु	२	४८	पू	४४	७	वै	५५	५७	व	३	३१	१	१२	१५	५-३२	६-३९	धन
१५	शु	५	४५	उ	४९	२४	वि	५६	४५	ब	६	३२ ३०	२	१३	१६	५-३२	६-३९	मकर

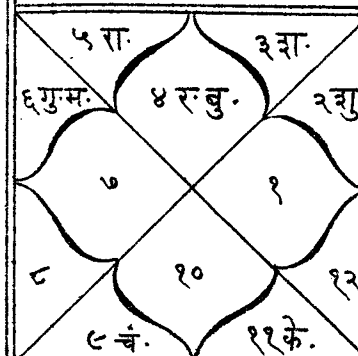
चंद्रदर्शनम्

पुनर्वस्वर्कः २५-३०

कर्केर्कः ५८-२४

र	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
३	८	५	३	५	१	२	४	१०
०	२९	१४	२६	१०	२७	२२	१७	१७
५७	५८	४८	९	३१	५१	५६	२१	२१
२५	५	२२	१२	४२	३४	२	३	३
५७	७४१	३५	५९	७	७०	८	३	३
१	१६	२०	५६	१४	८	१७	११	११

आषाड शुदि १५ शुक्रे.

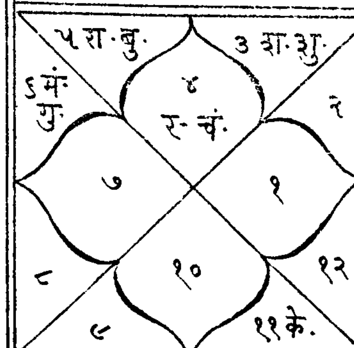
શકે ૧૮૦૮ આષાઢ કૃષ્ણ પક્ષ   દિ.પા.મુ. ઈં. ર.ઉ. ર.અ. ચંદ્ર

१	श.	९	३८	श्र.	५५	२८	प्री	५७	५४	कौ	९	३२/२९	३	१४	१७	५-३३	६-३८	मकर.
२	र.	१४	१५	ध.	६०	०	आ	५९	२८	ग.	१४	२८	४	१५	१८	५-३३	६-३८	२८नं.कुं.
३	चं.	१९	४	ध.	१	५४	सौ.	६०	०	वी.	१९	१७	५	१६	१९	५-३३	६-३८	कुंभ
४	मं.	२३	५०	श.	८	१८	सौ.	१	२	बा.	२४	२६	६	१७	२०	५-३४	६-३७	५७नं.मी
५	बु.	२८	११	पू.	१४	१८	श.	२	२०	तै.	२८	२५	७	१८	२१	५-३४	६-३७	मीन
६	गु.	३१	४५	उ.	१९	४१	अ.	३	७	व.	३२	२४	८	१९	२२	५-३४	६-३७	मीन
७	शु.	२४	२	रे.	२३	५१	सु.	३	७	वि.	३	२३	९	२०	२३	५-३५	६-३७	२४नं.मे.
८	श.	३५	३१	अ.	२७	२.	धृ.	२	९	बा.	५	२२	१०	२१	२४	५-३५	६-३६	मेष
९	र.	३५	२५	भ.	२८	२७	शू.	०/५७	१५/४	तै.	५	२०	११	२२	२५	५-३६	६-३६	४४नं.वृ.
१०	चं.	३४	९	कृ.	२९	४०	वृ.	५३	२४	व.	५	१७	१२	२३	२६	५-३६	६-३६	वृषभ
११	मं.	३१	३९	रो.	२९	६	ध्रु.	४८	३५	ब	३	१५	१३	२४	२७	५-३६	६-३६	५८नं.मि
१२	बु.	२८	३	मृ.	२७	२३	व्या	४२	५४	तै.	२८	१३	१४	२५	२८	५-३७	६-३५	मिथुन
१३	गु.	२३	४१	आ.	२४	५७	ह.	३६	३७	व	२३	११	१५	२६	२९	५-३७	६-३५	मिथुन
१४	शु.	१८	३४	पु.	२१	४६	व.	२९	४१	श	१८	९	१६	२७	३०	५-३७	६-३५	७नं.क.
३०	श.	१२	४८	पु.	१८	२	सि.	२२	२९	ना.	१३	३२/७	१७	२८	३१	५-३८	६-३४	कर्क

मिथुने शुक्रः ४९/५१
पुष्येर्कः २९-१७
सिंहेज्ञः ५१-२
वक्रीज्ञः १६-३
बुधास्तः पश्चिमे ३४-५०

र.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.
३	३	५	४	५	२	२	४
१५	१२	२३	३	१२	१५	२४	१६
१३	१८	४७	५५	३९	२५	५३	३३
२०	२६	४९	१०	५६	२४	३२	२०
५७	४९	३८	१९	१८	६९	७	३
१५	३९	१४	४० व	५२	४४	२९	११

आषाड कृष्ण ३० शनि.

॥ ज्योतिःप्रबोध ॥

येन सृष्टमिदं विश्वम् य एन द्रक्षति स्वयम् ।
अन्ते यस्मिँल्लयं याति तं विभुं प्रणमाम्यहम् ॥ १ ॥

છાપેલ સંસ્કૃત પંચાંગની સમજણ.

દરેક સાલના પંચાંગમાં ચૈત્ર, વૈશાખ, જ્યેષ્ઠ, આષાડ, શ્રાવણ, ભાદ્રપદ, આશ્વિન, કાર્તિક, માર્ગશીર્ષ, પૌષ, માઘ અને ફાલ્ગુન એમ બાર મહિના હોયછે, પણ અધિક માસ આવે ત્યારે તેર મહિના થાયછે. દરેક માસમાં, શુક્લ અને કૃષ્ણ એમ બે પક્ષ થાયછે, પ્રત્યેક પક્ષમાં જો તિથિની વૃદ્ધિ અથવા ક્ષય થતો ન હોય તો પંદર તિથિ થાયછે, અને જે પક્ષમાં તિથિનો કેવળ વધારોજ થાય તેમાં તિથિની સંખ્યા એક વધેછે. અને કેવળ તિથિનો ક્ષય થાય તેમાં તિથિની સંખ્યા પંદરમાં એક ઘટેછે.

અક્કેક પક્ષમાં પંચાંગોમાં ૨૮૫* કોષ્ટક[૧] હોયછે, તેમાં પહેલા પંદર કોઠાઓની અંદર પડવા વગેરે પંદર તિથિઓના અંક ઉભી લીંટીમાં લખવામાં આવેછે અને સામા આડી લીંટીમાં ૧૮ કોષ્ટક લખેલાં હોયછે. એ પ્રમાણે દરેક તિથિના કોષ્ટકની સામે અઢાર અઢાર કોષ્ટકો ચીતરવામાં આવેછે. તેમાં લખવાની પદ્ધતિ એવી હોયછે કે તિથિઓની સન્મુખ પ્રથમના કોષ્ટકમાં र, चं, मं, बु, गु, शु, श, એમ અક્કેક અક્ષર લખેલ હોયછે. તેથી, રવી, સોમ, મંગલ, બુધ, ગુરૂ, શુક્ર અને શની એ સાત વારનો સંકેત સમજવામાં આવેછે.

ત્રીજા કોષ્ટકમાં તિથિની ઘડીના આંકડા લખાયછે. અને ચોથામાં તિથિનાં પળ લખાયછે, તિથિની ઘટિકા ઘણું કરી સાઠની અંદરજ હોયછે, પણ જ્યારે તિથિનો વધારો થવાનો હોય ત્યારે ઘડીની સંખ્યા સાઠ કરતાં વધેછે; તેથી પ્રથમની તિથિ સાઠ ઘડી ભોગવી પાછી બીજે દિવસે પણ વધારાની ઘડી ભોગવેછે. દિવસ અને રાત્રિ મળીને બધો વખત સાઠ ઘડી થાયછે; અને બીજે દિવસે બરાબર સાઠ ઘડીએ સૂર્યનો ઉદય થાયછે, માટે જે તિથિની ઘડી સાઠ કરતાં જેટલી ઓછી હોય તેટલી ઘડી તેથી આગળની તિથિની મળેછે. **દાખલો.** આષાડ સુદ પડવો ઘડી ઓગણપચાસને પળ ત્રીસ છે, તેને સાઠમાંથી બાદ કરતાં બાકી રહેલ દશઘડી અને ત્રીશ પળ પડવાની સાથે બીજની મળી કહેવાય.

જે તિથિનો ક્ષય થાયછે તેનો આંકડો ખાનામાં મૂકાતો નથી, પણ તેનાં ઘડી પળ લખવા રીવાજ છે તે એવી રીતે કે ક્ષય થનાર તિથિ કર્તાં પ્રથમની તિથિની ઘડી સાથેજ ક્ષય તિથિની ઘડી લખાયછે. **દાખલો.** આષાડશુદિ અગ્યારસ ઘટી (૦-૩૬ / ૫૯-૧૮)

---

* તિથિની વધઘટ થાયછે ત્યારે ઉપરના નિયમમાં ૧૯ ખંડનો ફેર આવેછે. ૧ ખંડ.

પળ છે અને દ્વાદશી લખી પણ નથી, ત્યારે એકાદશીની ઘટિકા સાથે નીચેના ભાગમાં લખેલ ઘટિ ૫૯–૧૮ ક્ષય થએલ દ્વાદશીની સમજવી.

જ્યારે તિથિની વૃદ્ધિ થાયછે ત્યારે એકની એક તિથિ બે વાર લખવામાં આવેછે તેમાં પ્રથમની ઘટી સાઠ પૂર્ણ હોયછે, અને તે પછીની તિથિની ઘટિકા જુજ હોય છે, માટે તેનાથી આગળની તિથિની ઘટી તેમાં વધારે મળેછે. ઉદાહરણ. આષાડ શુદ તેરસ પ્રથમ ઘટી ૬૦–૦ પંચાંગમાં છે. અને બીજે દિવસ પણ તેરસ ઘડી ૦–૪૭ પળ છે ત્યારે બીજી તેરસની સાથ ચૌદશની ઘટિકા ૫૯–૧૩ મળી સમજાસે.

ચાલુ તિથિ વગેરેની જેટલી ઘટિકા તથા પળ પંચાંગમાં લખેલાં હોય અને તેની પેલાંની તિથિમાં ઘડી તથા પળનો જે ભાગ ગયો હોય તે ભાગનો તેમાં ઉમેરો કરવાથી જે ઘટિકા થાય તેને તિથિનું "સર્વક્ષ[1]" કહેછે. આ પ્રમાણે નક્ષત્ર તથા યોગ વગેરેનું પણ "સર્વક્ષ" સમજવું. તિથિના "સર્વક્ષ" નો દાખલો. સંવત્ ૧૯૪૩ ના આષાડ સુદ ૧ શુક્રવાર ઘટી ૪૯ પળ ૩૦ છે અને બીજ ૪૩–૪૧ પળ છે. બીજની ઘટીનું "સર્વક્ષ" કરવું છે ત્યારે પડવાની સાથે બીજની ઘટી ૧૦–૩૦ પળ મળેલ છે, તેને બીજની ઘટી ૪૩ અને પળ ૪૧ સાથે જોડતાં ૫૪ ઘટી અને ૧૧ પળ થયાં તેજ બીજનું "સર્વક્ષ" કેહેવાય. આ "સર્વક્ષ" નું પ્રમાણ વખતે સાઠ કરતાં થોડુંક વધી જાયછે, સરખું પણ થાયછે, ને વખતે ન્યૂન પણ રહેછે.

પાંચમા ખાનામાં નક્ષત્રોનો અક્કેક અક્ષર લખવા રીવાજ છે. તેથી ૧ અશ્વિની ૨ ભરણી, ૩ કૃત્તિકા, ૪ રોહિણી, ૫ મૃગશીર્ષ, ૬ આર્દ્રા, ૭ પુનર્વસુ, ૮ પુષ્ય, ૯ આશ્લેષા, ૧૦ મઘા, ૧૧ પૂર્વાફાલ્ગુની, ૧૨ ઉત્તરાફાલ્ગુની, ૧૩ હસ્ત, ૧૪ ચિત્રા, ૧૫ સ્વાતિ, ૧૬ વિશાખા, ૧૭ અનુરાધા, ૧૮ જ્યેષ્ઠા, ૧૯ મૂલ, ૨૦ પૂર્વાષાઢા, ૨૧ ઉત્તરાષાઢા, ૨૨ શ્રવણ, ૨૩ ધનિષ્ઠા, ૨૪ શતભેષા, ૨૫ પૂર્વાભાદ્રપદા, ૨૬ ઉત્તરાભાદ્રપદા, ૨૭ રેવતી એમ અનુક્રમે સત્તાવીશ નક્ષત્રોનો બોધ થાયછે. સત્તાવીશ નક્ષત્ર શિવાય અઠ્ઠાવિશમું નક્ષત્ર અભિજીત નામનું છે, પણ તે પંચાંગોમાં કોષ્ટકની અંદર લખાતું નથી, કારણ કે એ નક્ષત્ર બીજાં નક્ષત્રની પેઠે વધારે ઘટિકા ભોગવી શકતું નથી. તે નક્ષત્ર ઉત્તરાષાઢા અને શ્રવણ એ બેની વચ્ચે આવેછે. ઉત્તરાષાઢા નક્ષત્રની સર્વક્ષ ઘટીનો ચોથો ભાગ તથા શ્રવણની સર્વક્ષ ઘટીનો પંદરમો ભાગ જે થાય તેના સરવાળાની ઘટી તથા પળની બરોબર જેટલો વખત આવે તેટલો વખત અભિજીત નક્ષત્ર રહેછે. અને તેના પછી શ્રવણ નક્ષત્ર બેસેછે.

અભિજીત નક્ષત્રનો પ્રવેશ.—સંવત્ ૧૯૪૩ ના આષાડ સુદિ ૧૫ શુક્રવારને દિવસે ઉત્તરાષાઢા નક્ષત્રની ઘડી ૪૯ અને પળ ૨૪ પંચાંગમાં લખ્યાંછે. અને તે પેહેલાં ચૌદશને દિવસ પૂર્વાષાઢા ઘડી ૪૪ ને પળ ૭ રાખેલ છે. પૂર્વાષાઢાની ઘડી ૪૪ અને પળ ૭ સાઠ કરતાં ૧૫ ઘટી અને ૫૩ પળ ઓછીછે, માટે પૂર્વાષાઢામાં તેટલી ઘડી ઉત્તરાષાઢાની આવી; એ બેનો સરવાળો (યોગ) કરીએ તો ઉત્તરાષાઢાનું સર્વક્ષ થાય એમ પ્રથમ કહેલું છે, તેથી તે પ્રમાણે કરતાં ઘડી ૬૫ અને પળ ૧૭ આવેછે તેજ ઉત્તરાષાઢાનું સર્વક્ષ થયું; તેનો ચોથો ભાગ ઘડી ૧૬ અને પળ ૧૯ થાયછે, તેને

૧ તિથિની કુલ ઘડી.

સર્વેક્ષની ઘટીના પંદરમા ભાગ સાથે જોડવી છે માટે શ્રવણનું સર્વેક્ષ કરવું જોઇએ. પંચાંગની નકલમાં લખેલ શ્રવણની ઘડીમાં ૫૫–૨૮ ઉત્તરાષાઢાની ઘડી સાથે શ્રવણની મળેલી ઘડી ૧૦–૩૬ જોડવાથી શ્રવણનું સર્વેક્ષ ૬૬–૪ થયું તેનો પંદરમો ભાગ કરવો છે એટલે ઘટીનાં પળ કરી તેમાં તેનાંજ પળ ઉમેરી તેને પંદરથી ભાગતાં ૨૬૪ પળ આવેછે તેની ઘડી ૪ ને પળ ૨૪ થયાં, અને ઉત્તરાષાઢાનાં સર્વેક્ષ ઘડીના ચોથા ભાગમાં જોડવાથી ઘડી ૨૦ ને પળ ૪૩ થાયછે; તેજ અભિજીત નક્ષત્રની કુલ ઘડી થઈ એટલે અભિજીત નક્ષત્ર ઘડી ૨૦ ને પળ ૪૩ સુધી તે દિવસ રેહેવાનું; ઉત્તરાષાઢાના સર્વેક્ષના ત્રણ ભાગ પછી અભિજીત નક્ષત્રનો પ્રવેશ થયો તે ઘડી ૨૦ ને પળ ૪૩ સુધી ચાલ્યો ત્યાર બાદ શ્રવણ બેઠું. ઉપરની રીતેજ ઉત્તરાષાઢા અને શ્રવણની વચ્ચે અભિજીત નક્ષત્રનો પ્રવેશ કરવો. આ નક્ષત્રનો આગલ વધારે ઉપયોગ પડવાનો નથી; તોપણ કોઇનો જન્મકાળ અભિજીતમાં આવેછે ત્યારે તેની મહાદશા કરવામાં તેનો ઘણો ઉપયોગ થાયછે, માટે તેની રીત અહીં દર્શાવીછે.

છઠ્ઠા તથા સાતમા ખાનામાં નક્ષત્રોની ઘડી તથા પળ એ બન્ને ક્રમથી લખવામાં આવેછે; નક્ષત્ર પણ જો ક્ષય થતું હોય તો તિથિની પેઠે ખાનામાં લખાતું નથી, પણ તેની ઘડી તિથિની ક્ષય ઘટિકાની માફક ક્ષય થનાર નક્ષત્ર કરતાં પેહેલાં નક્ષત્રની ઘડી સાથે લખાયછે. ઉદાહરણ. સંવત્ ૧૯૪૩ ના આષાડમાસની પંચાંગની નકલમાં સુદ ૨ શનીવારને દિવસ પુનર્વસુ ઘડી ૧ ને પળ ૩૭ છે (पु. $\frac{૧–૩૭}{૫૬–૮}$) અને તેની નીચે પુષ્યની ઘડી લખી બતાવીછે. ક્ષય નક્ષત્રનું સર્વેક્ષ કરવું હોય ત્યારે તેમાં પ્રથમનો નિયમ લાગુ પાડવો નહિં. અને પંચાંગમાં ક્ષય નક્ષત્રની જે ઘડી ક્ષય થનાર નક્ષત્ર કરતાં પેહેલાનાં નક્ષત્ર સાથે લખી હોય તેજ ક્ષય થનાર નક્ષત્રનું સર્વેક્ષ સમજવું. આવીજ રીતે તિથિનો ક્ષય થતો હોય ત્યારે પણ ક્ષય તિથિનું સર્વેક્ષ કરવું; અને પેહેલાંનો નિયમ લાગુ ન કરવો.

ક્ષય નક્ષત્ર પછીનાં નક્ષત્રનું અથવા ક્ષય તિથિ પછીની તિથિનું સર્વેક્ષ કરવું હોય ત્યારે ક્ષય નક્ષત્રની તથા ક્ષય તિથિની ઘડીને પ્રથમના નક્ષત્ર તથા તિથિની સૂર્યોદય પછીની ઘડી સાથે મેળવી તેને ઘડી ૬૦ માંથી બાદ કરતાં જે શેષ રહે તે ઘડીને ક્ષય નક્ષત્ર પછીનાં નક્ષત્રની ઘડીમાં અને તિથિનું સર્વેક્ષ કરવું હોય તો ક્ષય પછીની તિથિની ઘડીમાં ઉમેરવી એટલે નક્ષત્ર તથા તિથિનું ક્રમ પ્રમાણે સર્વેક્ષ થાયછે.

ક્ષય નક્ષત્ર પછીનાં નક્ષત્રનું સર્વેક્ષ કરવાનો દાખલો.

આગળ લખેલ પંચાંગના નમુનામાં આષાડ સુદ ૧ ને દિવસ આર્દ્રા ઘટી ૪–૫૨ છે, પુનર્વસુ ઘટી ૧–૩૭ અને પુષ્યનો ક્ષય છે, તોપણ તેની ઘડી ૫૬–૮ પુનર્વસુના ઘડીના ખાનામાં તેની ઘડીને નીચે મૂકી છે. હવે આશ્લેષા નક્ષત્રનું સર્વેક્ષ કરવાનું છે, માટે ક્ષય નક્ષત્ર (પુષ્ય) ની ઘડી ૫૬–૮ ને તે કરતાં પ્રથમ નક્ષત્ર પુનર્વસુની સૂર્યોદય પછીની ઘડી ૧–૩૭ સાથે મેળવીયે તો ૫૭ ઘડી અને ૪૫ પળ થાયછે. તેને ઘડી સાઠમાંથી બાદ કર્યાંતો ૨–૧૫ પળ શેષ રહ્યા તે ક્ષય નક્ષત્ર પછીના નક્ષત્ર (આશ્લેષા) ની ઘડી ૫૩–૪૨ સાથે મેળવીએ તો ૫૫–૫૭ થયા તે આશ્લેષા નક્ષત્રનું

સર્વક્ષ થયું. આવીજ રીત પ્રમાણે ક્ષય નક્ષત્ર પછીનાં બીજાં નક્ષત્રોનું પણ સર્વક્ષ કરી લેવું; અને જ્યારે તિથિનો ક્ષય આવે ત્યારે પણ તેમજ કરવું.

ખાનાં આઠમામાં સત્તાવીશ યોગો પોતાના આદ્યાક્ષરથી લખાયછે; તે યોગોના નામો નીચે લખ્યા પ્રમાણે સંસ્કૃત ગ્રંથોમાં છે, ૧ વિષ્કુંભ, ૨ પ્રીતિ, ૩ આયુષ્મત્, ૪ સૌભાગ્ય, ૫ શોભન, ૬ અતિગંજ, ૭ સુકર્મન્, ૮ ધૃતિ, ૯ શૂલ, ૧૦ ગંજ, ૧૧ વૃદ્ધિ, ૧૨ ધ્રુવ, ૧૩ વ્યાઘાત, ૧૪ હર્ષણ, ૧૫ વજ્ર, ૧૬ સિદ્ધિ, ૧૭ વ્યતિપાત, ૧૮ વરીયસ્, ૧૯ પરિઘ, ૨૦ શિવ, ૨૧ સિદ્ધિ, ૨૨ સાધ્ય, ૨૩ શુભ, ૨૪ શુક્લ, ૨૫ બ્રહ્મન્, ૨૬ ઐંદ્ર, ૨૭ વૈધૃતિ.

નવમા તથા દશમા ખાનામાં યોગોનાં ઘડી પળ લખાયછે. યોગની ઘડીનું સર્વક્ષ તથા ક્ષય યોગની ઘડી લખવાની રીત તિથિ અને નક્ષત્ર પ્રમાણેજ છે, માટે તે લખી ફોકટ લંબાણ કર્યું નથી.

ખાના અગીઆરમામાં કરણો લખાયછે, તે કરણો ચર તથા સ્થિર એમ બે પ્રકારનાં હોયછે, તેનાં નામ ૧ બવ, ૨ બાલવ, ૩ કૌલવ, ૪ તૈતલ, ૫ ગર, ૬ વણિજ, અને સાતમું વિષ્ટિ એ સાત કરણો ચર કહેવાયછે, અને ૧ શકુની, ૨ ચતુષ્પદ, ૩ નાગ તથા ૪ કિંસ્તુઘ્ન એ ચાર સ્થિર કરણો કહેલાં છે. અંધારીઆં પક્ષની ચૌદશના ઉત્તરાર્ધમાં હમેશાં નિયમસર શકુની કરણ થાય. અમાવાસ્યાની જેટલી ઘડી સર્વક્ષની હોય તેના અર્ધભાગમાં અવશ્ય ચતુષ્પદ કરણ આવે. ને ઉત્તરના અર્ધભાગમાં નાગકરણ થાય. અને અજવાળીઆ પડવાના સર્વક્ષના પેલા ભાગમાં નક્કી કિંસ્તુઘ્નકરણ થાયછે, એ પ્રમાણે ઉપરનાં ચાર કરણો ચૌદશના ઉત્તરાર્ધથી નિયમસર આવેછે તેથી તે કરણો સ્થિર કહેવાયછે, અને બાકીનાં સાત કરણો શુક્લપક્ષના પડવાના સર્વક્ષના બીજા ભાગથી બવ, બાલવ, કૌલવ ઇત્યાદિ સરખા ક્રમથી ચાલ્યાં આવેછે માટે તે ચર છે એવું જ્યોતિષવાળા માનેછે. દરેક તિથિમાં બબ્બે કરણો ભોગવાઈ જાયછે માટે દરેક તિથિનું જે સર્વક્ષ થાય તેના અર્ધના સરીખું પ્રત્યેક કરણનું પ્રમાણ થાયછે, અને જ્યારે તિથિનો ક્ષય થાયછે, ત્યારે બે કરણનો પણ ક્ષય થઇ જાયછે. તે ક્ષય થએલ કરણ તથા તેની ઘડી પંચાંગમાં લખવા હાલરૂઢી ચાલતી નથી.

ખાનાં બારમામાં કરણની ઘડી લખાયછે, પણ કરણનાં પળ લખવામાં આવતાં નથી. કરણનાં સર્વક્ષ કરવાનું કામ આગળ ક્યાંઈ પડશે નહિં, એટલે બતાવેલ નથી. કરણ દરેક તિથિમાં બબ્બે આવેછે; તોપણ કરણના ખાનામાં ફક્ત સૂર્યના ઉદય વખત જે કરણ હોય તેજ લખાયછે, તેની સાથે બીજું કરણ લખતા નથી, પણ તેથી બીજે દિવસે કરણની એક સંખ્યા મૂકી તે પછીનું ત્રીજું કરણ લખવામાં આવેછે.

ખાનાં તેરમામાં દિનમાન લખવાનો રિવાજ છે, દિનમાનની ઘડી અને પળ પડવાને સામે તેરમાં ખાનામાં લખેછે. અને જ્યાંલગણ દિનમાનની ઘડીમાં ફેર આવતો નથી ત્યાંસુધી સદરહુ ઘડી લખતા નથી બાકી માત્ર પળ લખેછે; પણ જ્યારે ઘડીમાં તફાવત પડે ત્યારે દિનમાનની ઘડી તથા પળ એમ બન્ને આંકડા લખેછે, આ પ્રમાણે નિયમ દિવસ ૧૪ લગણ કાયમ રહેછે અને પંદરમે દિવસે ઘડીમાં ફેર ન આવે તોપણ દિનમાનની ઘડી ને પળ બન્ને લખાયછે. દિનમાનની ઘડી તથા પળને ઘડી સાઠમાંથી બાદ કરતાં જે આંક રહે તે રાત્રિનું પ્રમાણ જાણવું.

ખાનાં ચૌદ, પંદર તથા સોળમામાં અનુક્રમથી પારસી, મુસલમાની અને અંગ્રેજી તારીખના આંકડા લખેલા હોયછે તેથી તેલોકોની તારીખની માહિતી હિંદુના પંચાંગથી મળી આવેછે.

સતરમા ખાનામાં સ્વદેશીય સૂર્યના ઉદયનું જ્ઞાન થવા માટે કલાક અને મિનિટ લખેછે. અને અઢારમા ખાનામાં સૂર્યના અસ્ત થવાના કલાક લખેલા હોયછે; જેથી અમુક દિવસે પોતાના દેશમાં સૂર્યનો ઉદય અથવા અસ્ત કયારે થશે તેની ખાત્રા વગર પરિશ્રમે થાયછે.

ખાનાં ઓગણીસમામાં ચંદ્રની રાશીનું જ્ઞાન થવા માટે તેની રાશી લખેલી હોયછે, તે રાશીના પૂર્ણ અક્ષર કયારેક લખેછે, પણ ઘણુંકરીને તો તેના પ્રથમના એક કે બે અક્ષર લખવામાં આવેછે. તેથી, મેષ, વૃષભ, મિથુન, કર્ક, સિંહ, કન્યા, તુલા, વૃશ્ચિક, ધનુસ્, મકર, કુંભ, અને મીન એમ બાર રાશીઓનો બોધ જ્યોતિષીયો લેછે; અને તે ચંદ્રની રાશી સાથ ઘડીના આંક પણ વારંવાર લખવામાં આવેછે. તેથી એવું સમજાયછે કે તે તિથિયે તેટલી ઘડી પછી કોષ્ટકમાં લખેલ રાશીનો ચંદ્ર થાયછે અને તે કરતાં પ્રથમના વખતમાં ચંદ્ર તેની પેહેલાંની રાશીનો છે એમ સમજવું. ચંદ્રમા સવાબે નક્ષત્ર ભોગવે ત્યાં સુધી એકજ રાશીનો હોયછે, ને ત્યાર બાદ બદલેછે, એટલે બે નક્ષત્રનું સર્વેક્ષ તથા ત્રીજા નક્ષત્રના સર્વેક્ષનો ચતુર્થાંશ એ બધેનો જેટલો સરવાળો આવે તેટલા વખત લગી ચંદ્રમા એકજ રાશીમાં રહેછે.

સંવત્ ૧૯૪૩ ના આષાડ સુદિ ૧૫ શુક્રેના પંચાંગ ઉપરના ગ્રહો.								
रवि.	चंद्र.	मंगल.	बुध.	गुरु.	शुक्र.	शनी.	राहु.	
૩	૮	૫	૩	૫	૧	૨	૪	રાશી.
૦	૨૯	૧૪	૨૬	૧૦	૨૭	૨૨	૧૭	અંશ.
૫૭	૫૮	૪૮	૯	૩૧	૫૧	૫૬	૨૧	કળા.
૨૫	૫	૨૨	૧૨	૪૦	૩૪	૨	૩	વિકળા.
૫૭	૭૪૧	૩૫	૫૯	૭	૭૦	૮	૩	ગતિ.
૧	૧૬	૨૦	૫૬	૧૪	૮	૧૭	૧૧	

છાપેલ પંચાંગોમાં પંદર પંદર દિવસે ઉપર પ્રમાણે સૂર્ય વગેરે ગ્રહો લખવામાં આવેછે, તેમાં દરેક ગ્રહના જે પ્રથમના અંક હોયછે તે તેઓની રાશીઓના અંકો સમજવા, તે એવી રીતે કે શૂન્ય હોય તો મેષ રાશી; એક હોયતો વૃષભ રાશી, બે અંક હોયતો મિથુન રાશી, અને ત્રણ હોયતો કર્કરાશી; એ પ્રમાણે છેવટ અગીઆર હોયતો મીનરાશી સમજવાની છે. રાશીમાં બારનો આંક કયારે પણ લખાશે નહીં. રાશી પછી તેની નીચેના આંક ગ્રહોના અંશના હોયછે, તે અંશ ૨૯ સુધી લખાયછે; કારણ કે ત્રીશ અંશની એક રાશી થાયછે. અંશ નીચેના આંક કળા કહેવાયછે, અને કળા નીચે લખેલા આંક વિકળા કહેવાયછે. રાશીને ત્રાસે ગુણવાથી અંશ થાયછે; માટે અંશને ત્રીસે ભાગીએતો રાશી થાય. અંશને સાઠે ગુણવાથી કળા અને કળાને સાઠે ગુણવાથી વિકળા થાયછે. તેમ વિકળાને સાઠે ભાગવાથી કળા, કળાને સાઠે ભાગવાથી

અંશ, અને અંશને ત્રીસે ભાગવાથી રાશી આવેછે. એ પ્રમાણે જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં, રાશી, અંશ, કળા અને વિકળાની સમજ બતાવી છે; ગ્રહોની રાશી, અંશ, કળા અને વિકળા પછી નીચેનાં ખાનામાં ગ્રહોની ગતિના બે આંક લખેલા છે. તેમાં પેહેલો આંક કળાના રૂપમાં અને બીજો આંક વિકળાના રૂપમાં હોયછે.

ગ્રહોની રાશી સમજવાનો દાખલો.

આષાડસુદિ પૂર્ણીમાના કોષ્ટકમાં સૂર્ય ૩-૦-૫૭-૨૫ એપ્રમાણે છે, એટલે કર્કરાશી, પૂર્ણ અંશ, સત્તાવન કળા અને પચીશ વિકળાનો છે અને તેની ગતિ કળા સત્તાવન અને વિકળા એકની છે; આ પ્રમાણે પંચાંગમાં લખેલા કોષ્ટકની અંદર ગ્રહોની સમજ જાણવી.

સૂર્ય. એક રાશીમાં લગભગ એક મહિના લગણ રહેછે, એટલે તે બાર મહિને બાર રાશીમાં ફરી આવેછે.

ચંદ્ર. એક રાશીમાં આસરે સવાબે દિવસ રહેછે, તેથી ચંદ્રમા સત્તાવીશ દિવસે રાશી ચક્રમાં ફરી આવેછે.

મંગળ. એક રાશીમાં આસરે (વક્ર ન હોય તો) સાડાસત્તાવન દિવસે ફરી રહેછે; માટે તે બાર રાશીમાં એક વર્ષ અને અગીઆર મહિનાને આસરે ફરી આવેછે.

બુધ. એની ગતિ ઘણીજ અનિયમિત છે, તે જ્યારે શીઘ્ર થાયછે, ત્યારે આસરે પચીશ દિવસમાં એક રાશી ફરી આવેછે અને જ્યારે ગતિ મંદ થાયછે ત્યારે તે લગભગ દોઢ માસે પણ એક રાશી પૂર્ણ ફરી શકતો નથી અને તેની રાશી બદલવાનો નક્કી વખત પણ કહી શકાતો નથી.

બૃહસ્પતિ. આસરે એક વર્ષ લગણ એક રાશીમાં રહેછે; અને બાર વર્ષે બાર રાશી ભોગવેછે.

શુક્ર. એ ગ્રહની ગતિ પણ બુધ પ્રમાણે છે, તોપણ તેને એક રાશીમાં ફરતાં ઘણું કરી એક માસ લાગેછે.

શની. બધા ગ્રહો કરતાં ન્યૂન ગતિવાળો ગ્રહછે. તેને એક રાશીમાં ભ્રમણ કરતાં લગભગ અઢી વરસ લાગેછે અને ત્રીશ વર્ષે બાર રાશીમાં ભ્રમણ કરી રહેછે.

રાહુ. એ ગ્રહને એક રાશીમાં ભ્રમણ કરતાં ઘણું કરીને દોઢ વરસ લાગેછે; અને બાર રાશીમાં ફરતાં અઢાર વરશ વહી જાયછે.

પંચાંગઉપરથી ગ્રહોની રાશી જ્ઞાનની સમજ.

છાપેલ પંચાંગોમાં પૂર્ણિમા તથા અમાવાસ્યાના ગ્રહો કોષ્ટકમાં આપેલા હોયછે: તેથી પુનેમ કે અમાસના ગ્રહો જાણવા હોયતો તે કોષ્ટક ઉપરથી સેહેલી રીતે જાણી શકાયછે.-પુનેમ અને અમાસને ઘણું કરીને દિવસ ૧૫ નું અંતર હોયછે: તે વચ્ચે કોઇ ગ્રહની રાશી બદલેછે તો પંચાંગ બનાવનાર રાશી બદલવાની ઘડી તથા પળ શીખે પંચાંગમાં તિથિના કોષ્ટકની સામે લખી બતાવેછે; જેમ કે પેહેલાં બતાવેલ પંચાંગની નકલમાં સુદિ ૧૩ બુધવારને દિવસ "कर्केऽर्कः" (૫૮-૨૪) એમ લખેલછે, તેથી

જાણવું કે તે દિવસે ઘડી ૫૮–૨૪ પછી કર્ક રાશીનો સૂર્ય થયો; એમ દરેક ગ્રહની રાશી બદલવાની સૂચના પંચાંગઉપરથી જાણી શકાયછે. એટલે પૂર્ણિમાને અમાવાસ્યા વચ્ચે કોઈ પણ દિવસના ગ્રહની રાશી જાણવી હોયતો જે દિવસના ગ્રહ જાણવા ધારીએ તે દિવસ અને પૂર્ણિમા અથવા અમાવાસ્યા વચ્ચે જેટલા દિવસ વ્યતીત થયા હોય તેટલા દિવસમાં જે જે ગ્રહોની રાશી પંચાંગમાં પટલાણી હોય તે તે ગ્રહ તે રાશીનો સમજવો. બાકીના ગ્રહોની રાશી શુક્લપક્ષ હોયતો અમાસના કોષ્ટકના ગ્રહોની રાશી પ્રમાણે જાણવી. અને કૃષ્ણપક્ષ હોયતો પુનમના કોષ્ટકની રાશી જોઇને ગ્રહોની રાશીનું જ્ઞાન મેળવવું.

ઇષ્ટ[1] દિવસે રાશીનું જ્ઞાન થવાનો દાખલો.

સંવત્[2] ૧૯૪૩ ના આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે સાંજની વેળાએ ગ્રહોની રાશી જાણવાની છે. કૃષ્ણપક્ષ છે માટે ગઇ પૂર્ણિમાના કોષ્ટકની નકલ ઉપરથી સર્વેની રાશી જાણી. જેમ પુનેમને દિવસે કર્કનો સૂર્ય, ધનનો ચંદ્ર, કન્યાનો મંગળ, કર્કનો બુધ, કન્યાનો ગુરૂ, વૃષભનો શુક્ર, મિથુનનો શની, સિંહનો રાહુ અને કુંભનો કેતુ[3] એ પ્રમાણે ગ્રહોની રાશીઓ આવેછે. તોપણ આષાડવદિ એકમ શનીવારને દિવસે ઘડી ૪૯–૫૧ પછી મિથુન રાશીનો શુક્ર પંચાંગમાં લખેલ છે. અને આષાડવદિ ૩ સોમવારને રોજ ઘડી ૫૧–૨ પછી "सिंहेज्ञः" એમ લખેલછે, તેથી જણાયછે કે સિંહનો (ज्ञ) બુધ થયો; સાતમ શુક્રવારના ગ્રહ કરવાના છે ને તે દિવસ ખાના ૧૯ મામાં ચંદ્ર ઘડી ૨૪ પછી મેષનો થાયછે. તેથી પુનેમના કોઠાના ગ્રહોની રાશી કરતાં શુક્ર, બુધ અને ચંદ્રની રાશી બદલી, બાકીના ગ્રહોની રાશી કોષ્ટક પ્રમાણે કાયમ રહેછે.

સાતમની તિથિએ સાંજની વેળાએ પંચાંગઉપરથી આવેલી ગ્રહોની રાશી.

सूर्य,	चंद्र,	मंगल,	बुध,	गुरू,	शुक्र,	शनी,	राहु,	केतु.	☞ આવી રીતે.
કર્ક,	મેષ,	કન્યા,	સિંહ,	કન્યા,	મિથુન,	મિથુન,	સિંહ,	કુંભ.	

હમેશાં ઇચ્છેલે દિવસે ગ્રહોની રાશીનું જ્ઞાન મેળવવું.

જન્મપત્રી કરનારને અવશ્ય જાણવાની બિના.

બાળકનો જન્મ જે વખતે થયો હોય, તે વખત જાણવો ઘણોજ અગત્યનો છે, માટે પ્રસવ વખતે ઘડીઆળઉપરથી પ્રથમ સમયજ્ઞાન મેળવવું. તે સમય કલાકના રૂપમાં આવશે તેની ઘડી કરવી જોઇએ, તે એવી રીતે કે જો દિવસનો જન્મ થયો હોયતો જન્મ સમયના કલાક તથા મિનિટમાંથી[4] તે દિવસના સૂર્યોદય વખતના કલાક તથા મિનિટ બાદ કરવા; અને શેષ કલાક તથા મિનિટ જે રહે તેને અઢીગણા કરવાથી તે વખતની ઇષ્ટ ઘડી તથા પળ થાયછે; અઢીગણા કરવાથી પળની સંખ્યા સાઠ

---

૧ ઇચ્છેલ. ૨ આ ગ્રંથની અંદર બધે ઠેકાણે ચૈત્ર મહિનાથી સંવત્ ગણેલછે. ૩ આ ગ્રહ કોષ્ટકમાં લખાતો નથી તોપણ હમેશાં રાહુ કરતાં સાતમી રાશીએ હોયછે. ૪ જન્મવખતના કલાકમાંથી સૂર્યોદય તથા અસ્ત વખતના કલાક બાદ ન થાય ત્યારે તેમાં બારની સંખ્યાનો ઉમેરો કરીને બાદ કરવા.

કરતાં વધી જાયતો તેને સાઠનો ભાગ લગાડી લાધેલી ઘડી ઘડીના અંક સાથે મેળવી દેવી. કારણ કે સાઠથી વધારે પળ થતાં નથી. કોઇનો જન્મ રાત્રિનો થયો હોય તો જન્મ સમયના કલાક તથા મિનિટમાંથી તે દિવસના સૂર્યાસ્તના કલાક તથા મિનિટ બાદ કરવા. શેષાંકને અઢીએ ગુણતાં જે આવે તેને તે દિવસના દિનમાનની ઘડી તથા પળની સાથે મેળવવાથી રાત્રિની ઇષ્ટ ઘડી તથા પળ આવેછે.

પ્રશ્ન. સંવત્ ૧૯૪૩ ના આષાડવદિ ૭ શુક્રવારને દિવસ મધ્યાહ્ન પછીના કલાક ત્રણ અને મિનિટ પચીશ વખતે જન્મ થયો હોય ત્યારે ઇષ્ટ ઘડી તથા પળ કેટલાં આવે?

ઉત્તર. તે દિવસના સૂર્યોદય વખતના પંચાંગની નકલમાં લખેલ કલાક તથા મિનિટ (૫–૩૫) ને જન્મકાળના કલાક ૩–૨૫ માંથી બાદ કરતાં તે બાદ થઇ શકતા નથી, માટે જન્મ સમયના કલાકમાં બાર કલાકનો ઉમેરો કરી ૧૫–૨૫ સૂર્યોદય સમયના કલાક ૫-૩૫ તેમાંથી બાદ કર્યા, અને બાકી રહેલ અંક (૯–૪૦) ને અઢીએ ગુણવાથી ઘડી ૨૪ તથા પળ ૧૦ આવ્યાં. તેજ પૂછેલા દિવસની ઇષ્ટ ઘડી તથા પળ થયાં.

પ્રશ્ન. સદરહુ દિવસે રાત્રિના કલાક ૧૧ મિનિટ ૩૦ વખતે કોઇનો જન્મ થયો હોયતો ઇષ્ટ ઘડી કેટલી થવી જોઇએ?

ઉત્તર. તે દિવસ પંચાંગમાં લખેલ સૂર્યાસ્તના કલાક તથા મિનિટ ૬–૩૭ ને જન્મકાળના કલાક ૧૧–૩૦ માંથી બાદ કર્યા તો બાકી ૪–૫૩ રહ્યા. તેને ઘડી કરવા માટે અઢીએ ગુણ્યાતો ૧૨–૧૨ા પળ થયાં. તેમાં તે દિવસના દિનમાનની ઘડી (૩૨–૨૩) જોડવા કહેલ છે તે જોડતાં ઇષ્ટ ઘડી ૪૪–૩૫ પળ થઈ.

જન્મ સમયનો ઇષ્ટકાળ કરતી વેળાએ ઘડી તથા પળનો આંક લેવાયછે, પણ પળનો સાઠમો ભાગ જે વિપળ તેને સ્વીકારતા નથી.

ઇચ્છેલે દિવસે વેળા કરવાની રીત, અને વેળા શબ્દનો અર્થ.

જે વખતે બાળકનો જન્મ થાયછે તે વખતે જન્મેલાં બાળકની તેજ વખતની ઇષ્ટ ઘડીનું જ્ઞાન સૂક્ષ્મ રીતે મેળવી પંચાંગઉપરથી ગ્રહોની રાશી જોઈ એક કુંડલી ઉભી કરી તેમાં તે સમયનું લગ્ન તથા તે વેળાના ગ્રહો ચડાવી અને તેના ઉપરના ભાગના કાગળમાં ચાલતો સંવત્, શક, તે દિવસની તિથિ, વાર, નક્ષત્ર, યોગ અને કરણ પંચાંગમાં લખેલ તેમની ઘડી તથા પળ શીખે લખી તેનું સાધારણ ફળ પૂછનારને સંભળાવવું, તેને વેળા કહેછે. તેથી આધુનિક સમયમાં પણ વેળા લેનાર પુરૂષે પ્રથમ ચાલતો સંવત, શક, તિથિ, વાર, નક્ષત્ર, યોગ અને કરણ પોતપોતાનાં પંચાંગમાં લખેલ ઘડી શીખે લખવાં; અને તે પછી પ્રસવ સમયની ઘડી તથા પળ લખવાં. જેને ઘેર બાળક અવતર્યું હોય તે બાળકનાં માતપિતાનાં નામ લખવાનો રીવાજ હાલ ચાલેછે માટે તે પણ લખવાં તે લખવા બાદ બાર ખંડવાળી કુંડળી કરી તેમાં ચાલતું લગ્ન ચડાવી ચાલુ રાશીના સૂર્ય વગેરે ગ્રહો લખવા: એ પ્રમાણે કરવાથી જન્મેલા બાળકની વેળા અથવા જન્મકુંડલી થાયછે. એવું હાલના જોશિઓ માનેછે.

મુંબઈનાં ગણિત પ્રમાણે લગ્નપત્ર અયનાંશ ૨૨નું.

અંશ	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯
મેષ	૨	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૭	૭
	૫૯	૭	૧૫	૨૩	૩૧	૩૯	૪૭	૫૫	૪	૧૩	૨૨	૩૦	૩૯	૪૮	૫૭	૬	૧૫	૨૪	૩૩	૪૨	૫૧	૫૯	૮	૧૭	૨૬	૩૫	૪૪	૫૩	૨	૧૧
વૃષ	૭	૭	૭	૭	૭	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૨
	૨૦	૨૮	૩૭	૪૬	૫૫	૪	૧૩	૨૨	૩૨	૪૩	૫૩	૩	૧૪	૨૪	૩૪	૪૫	૫૫	૫	૧૬	૨૬	૩૬	૪૭	૫૭	૭	૧૮	૨૮	૩૮	૪૯	૫૯	૯
મિથુન	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭
	૨૦	૩૦	૪૦	૫૧	૧	૧૧	૨૨	૩૨	૪૩	૫૪	૫	૧૭	૨૮	૩૯	૫૦	૧	૧૩	૨૪	૩૫	૪૬	૫૭	૯	૨૦	૩૧	૪૨	૫૩	૫	૧૬	૨૭	૩૮
કર્ક	૧૭	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૩	૨૩
	૪૯	૧	૧૨	૨૩	૩૪	૪૫	૫૭	૮	૧૯	૩૦	૪૧	૫૨	૩	૧૪	૨૫	૩૬	૪૭	૫૮	૯	૨૦	૩૧	૪૨	૫૩	૪	૧૫	૨૬	૩૭	૪૯	૦	૧૧
સિંહ	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮
	૨૨	૩૩	૪૪	૫૫	૬	૧૭	૨૮	૩૯	૪૯	૦	૧૦	૨૧	૩૨	૪૨	૫૩	૪	૧૪	૨૫	૩૫	૪૬	૫૭	૭	૧૮	૨૮	૩૯	૫૦	૦	૧૧	૨૧	૩૨
કન્યા	૨૮	૨૮	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૩૦	૩૦	૩૦	૩૦	૩૦	૩૧	૩૧	૩૧	૩૧	૩૧	૩૧	૩૨	૩૨	૩૨	૩૨	૩૨	૩૨	૩૩	૩૩	૩૩	૩૩	૩૩
	૪૩	૫૩	૪	૧૪	૨૫	૩૬	૪૬	૫૭	૭	૧૮	૨૯	૩૯	૫૦	૦	૧૧	૨૨	૩૨	૪૩	૫૩	૪	૧૫	૨૫	૩૬	૪૬	૫૭	૮	૧૮	૨૯	૩૯	૫૦
તુળા	૩૪	૩૪	૩૪	૩૪	૩૪	૩૪	૩૫	૩૫	૩૫	૩૫	૩૫	૩૫	૩૬	૩૬	૩૬	૩૬	૩૬	૩૭	૩૭	૩૭	૩૭	૩૭	૩૮	૩૮	૩૮	૩૮	૩૮	૩૮	૩૯	૩૯
	૧	૧૧	૨૨	૩૨	૪૩	૫૪	૪	૧૫	૨૬	૩૭	૪૮	૫૯	૧૦	૨૧	૩૨	૪૩	૫૪	૫	૧૬	૨૭	૩૮	૪૯	૦	૧૧	૨૨	૩૩	૪૪	૫૬	૭	૧૮
વૃશ્ચિક	૩૯	૩૯	૩૯	૪૦	૪૦	૪૦	૪૦	૪૦	૪૦	૪૧	૪૧	૪૧	૪૧	૪૧	૪૨	૪૨	૪૨	૪૨	૪૨	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩	૪૪	૪૪	૪૪	૪૪	૪૪
	૨૯	૪૦	૫૧	૨	૧૩	૨૪	૩૫	૪૬	૫૭	૮	૧૯	૩૧	૪૨	૫૩	૪	૧૫	૨૭	૩૮	૪૯	૦	૧૧	૨૩	૩૪	૪૫	૫૬	૭	૧૯	૩૦	૪૧	૫૨
ધન	૪૫	૪૫	૪૫	૪૫	૪૫	૪૫	૪૬	૪૬	૪૬	૪૬	૪૬	૪૭	૪૭	૪૭	૪૭	૪૭	૪૭	૪૮	૪૮	૪૮	૪૮	૪૮	૪૮	૪૯	૪૯	૪૯	૪૯	૪૯	૪૯	૫૦
	૩	૧૫	૨૬	૩૭	૪૮	૫૯	૧૧	૨૨	૩૨	૪૩	૫૩	૩	૧૪	૨૪	૩૪	૪૫	૫૫	૫	૧૬	૨૬	૩૬	૪૭	૫૭	૭	૧૮	૨૮	૩૮	૪૯	૫૯	૯
મકર	૫૦	૫૦	૫૦	૫૦	૫૧	૫૧	૫૧	૫૧	૫૧	૫૧	૫૧	૫૨	૫૨	૫૨	૫૨	૫૨	૫૨	૫૩	૫૩	૫૩	૫૩	૫૩	૫૩	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪
	૨૦	૩૦	૪૦	૫૧	૧	૧૧	૨૨	૩૨	૪૧	૫૦	૫૯	૭	૧૬	૨૫	૩૪	૪૩	૫૨	૧	૧૦	૧૯	૨૮	૩૬	૪૫	૫૪	૩	૧૨	૨૧	૩૦	૩૯	૪૮
કુંભ	૫૪	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮
	૫૭	૫	૧૪	૨૩	૩૨	૪૧	૫૦	૫૯	૭	૧૫	૨૩	૩૧	૩૯	૪૬	૫૪	૨	૧૦	૧૮	૨૬	૩૪	૪૨	૫૦	૫૮	૬	૧૪	૨૨	૩૦	૩૮	૪૫	૫૩
મીન	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨
	૧	૯	૧૭	૨૫	૩૩	૪૧	૪૯	૫૭	૫	૧૩	૨૧	૨૯	૩૭	૪૪	૫૨	૦	૮	૧૬	૨૪	૩૨	૪૦	૪૮	૫૬	૪	૧૨	૨૦	૨૮	૩૬	૪૩	૫૧

લગ્નપત્રવિષે વિશેષ સૂચના.

આ લગ્નપત્ર અયનાંશ ૨૨-૪૩ નું છેઃ એટલે હવે બાકી વર્ષ ૫૭ લગણ તે કાયમ રહેવાનું ત્યાર બાદ તેમાં ફેર પડવાનો છે. એટલે ચાલતો સૈકો (૧૯૪૩) પૂર્ણ થઈ એકવિશમો સૈકો જ્યારે બેસસે ત્યારે લગ્નપત્રમાં જ્યોતિષના સુજ્ઞ જાણનારાઓએ ફેરફાર કરવો; તે એવી રીતે કે જ્યાં અંશ શુન્ય રાખેલ છે ત્યાં એક જાણવો; અને એક છે ત્યાં બેનો અંશ રાખવો, એમ છેવટ ૨૯ મો અંશ ઘટશે ત્યાં વૃષભ રાશીના શુન્ય અંશના આંક મૂકવા; અને વૃષભને ઓગણત્રીશમે અંશે મિથુન રાશીના શુન્ય અંશના આંક મૂકવા. એવી રીતે બધાં કોષ્ટક ફેરવી નાખવાં; અને મીન રાશીને ઓગણત્રીશમે અંશે મેષ રાશીના શુન્ય અંશના આંક લખવા એમ કરવાથી આવતા સૈકાનું પણ લગ્નપત્ર કાયમ રહેશે. દરેક સૈકેઉપર પ્રમાણે ફેરફાર કરવો પડેછે; તે ફેરફાર કરવામાં કંટાળો આવેતો આગળ બીજી રીતી બતાવવામાં આવશે. તે રીતથી લગ્નનું ગણિત આવતા સૈકામાં કરવું.

ઇષ્ટદિવસે લગ્ન જાણવાની રીત.

મેષ, વૃષભ, મિથુન, કર્ક, સિંહ, કન્યા, તુળા, વૃશ્ચિક, ધનુસ્, મકર, કુંભ અને મીન એ બારે રાશીઓનાં લગ્નો એક રાત્રિદિવસમાં ભોગવાઈ જાયછે. જે રાશીનો સૂર્ય હોય; તે રાશીનું લગ્ન સૂર્યોદય વખતે હોયછે. અને તેથીજ સાતમી રાશીનું લગ્ન સૂર્યાસ્ત વખતે નક્કી આવેછે. આ લગ્ન લેવાની રીત સંસ્કૃત જ્યોતિષ શાસ્ત્રમાં ઘણી વિકટ કરેલી છે તે રીત અહીં બતાવવાથી ખરેખર કંટાળો ઉપજે તેમ છે, માટે તે રીત બતાવવી મોકુફ રાખી સેહેલી રીત અહીં દાખલ કરેલી છે.

જે દાહાડાનું લગ્ન કરવું હોય તે દહાડાની સૂર્યની રાશી તથા તેટલા અંશ (દિવસ) પંચાંગઉપરથી જોઇ કાઢવા. અને કેટલી રાશી તથા કેટલા અંશ સૂર્ય ચાલેલો છેઃ તે રાશી તથા તેટલા અંશનો કોઠો આની સાથે આપેલ લગ્નપત્રમાંથી જોઈ કાઢીને તે કોઠામાં જે આંક હોય તે આંક જૂદા માંડવા. પછી જે વખતનું લગ્ન કાઢવું હોય તે વખતની ઘડી તથા પળને તે કોઠાના આંક સાથે મેળવવાં[1]; અને તે મેળવતાં જે આંક આવે તે આંક અથવા તેને લગતો આંક આ લગ્નપત્રના કોઠા જોઈ કાઢતાં જે રાશીને જેટલે અંશે મળતો આવે તે રાશીના તેટલા અંશનું લગ્ન કહેવાયછે.

પ્રશ્ન. સંવત્ ૧૯૪૩ ના આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે ઇષ્ટ ઘડી ૨૪ પળ ૧૦ વખતે કયું લગ્ન હશે?

જવાબ. પંચાંગની નકલમાં આષાડ સુદિ ૧૩ બુધવારને દિવસે ઘડી ૫૮ પળ ૨૪ પછી કર્ક રાશીના સૂર્ય થાયછે; એટલે પૂછેલે દિવસે સૂર્ય કર્કનો ચાલેછે. અને તેના અંશ અથવા દિવસ આઠ ગયાછે; કેમકે સૂર્ય છેક તેરસના પાછલા ભાગમાં બદલેછે તેથી તેરસનો દિવસ ગણવામાં લીધો નથી. પણ તે દિવસે પ્રભાતમાં સૂર્યની રાશી પટલાણી હોતતો તેરશ પણ ગયા દિવસની ગણત્રીમાં ગણાત. આ પ્રમાણે આગળ પણ અંશ ગણવામાં બરોબર કાળજી રાખવી.

---

૧ મેળવતાં અંકની સંખ્યા ૬૦ થી વધી જાયતો સાઠનો ભાગ આપવો.

ઉપર મુજબ કર્કરાશીના સૂર્યના દિવસ આઠ વિત્યાછે; માટે લગ્નપત્રમાં કર્કરાશીના આઠમા કોઠામાં આંક ૧૯-૧૯ લખેલા છે, તે જૂદા માંડીને તેની સાથે ઇષ્ટ ઘડીના આંક ૨૪-૧૦ ભેળવ્યાથી ૪૩-૨૯ થયા. લગ્નપત્રમાં ત્રેતાળીશ ઘડી અને ઓગણત્રીશ પળ કયાં છે? તે જોતાં એને લગતા* આંક વૃશ્ચિક રાશીને ૨૨ અંશે આવેછે માટે ૨૨ અંશે વૃશ્ચિકરાશીનું લગ્ન થયું.

અહીં લગ્ન લેવામાં ૭, ૨૨, ૪૩, ૩૪, એ રીતે ચાર આંક આવેછે; પણ બીજાનો હાલ ઉપયોગ ન હોતાં ફક્ત રાશી અને અંશ રાખવા. બાકીના આંક છોડી ન આપતાં ઇલાયદા રાખવા કારણકે આગળ મજકુર અંકોનો ઉપયોગ પડવાનો છે.

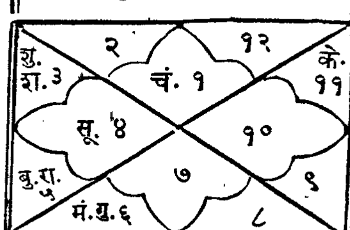
પ્રશ્ન. આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે રાત્રીની ઇષ્ટ ઘડી ૪૪-૩૫ પળે કોઇનો જન્મ થયો હોય ત્યારે વેળા કેવી રીતે લેવી?

ઉત્તર. સંવત્ ૧૯૪૩ અને શકે ૧૮૦૮ છે; તે દિવસ પંચાંગમાં સાતમ શુક્રવાર ઘડી ૩૪-૨, રેવતી નક્ષત્ર ઘડી ૨૩-૫૧, સુકર્મન્ યોગ ઘડી ૩-૭ અને વિષ્ટિકરણ ઘડી ૩-૨૩ છે માટે નીચે મુજબ વેળામાં લખવું જોઇએ.

સંવત્ ૧૯૪૩ ના વર્ષે શકે ૧૮૦૮ પ્રવર્ત્તમાને આષાડમાસે કૃષ્ણપક્ષે સપ્તમ્યાં તિથૌ ભૃગવાસરે (૩૪-૨) રેવતી નક્ષત્રે (૨૩-૫૧) સુકર્મન્યોગે (૩-૭) વિષ્ટિકરણે સૂર્યોદયાદિષ્ટ ઘડી (૪૪-૩૫) સમયે અમુક ગૃહે અમુક નામની સ્ત્રીને પુત્રયાપુત્રીનો જન્મ થયો, એ પ્રમાણે વેળામાં લખવું જોઇએ. બાદ બાર ખંડવાળી કુંડળીમાં લગ્ન તથા તે વેળાના ગ્રહો લખવા.

પ્રશ્નમાં પૂછેલ દિવસે વૃશ્ચિક રાશીમાં સૂર્યના અંશ આઠ વીત્યા છે; એમ પેહેલા સવાલના જવાબમાં નક્કી કરાયું છે; માટે લગ્નપત્રમાં આઠમા અંશના કોઠામાં આંક ૧૯-૧૯ લખ્યા છે; તેમાં ઇષ્ટ ઘડી ૪૪-૩૫ ના આંક ભેળવ્યાતો ૩-૫૪ થયા; એને લગતા આંક મેષ રાશીને સાતે અંશે આવેછે; માટે તે વખતે મેષ લગ્ન સાતે અંશે આવ્યું. તે પ્રમાણે બાર ખાનાવાળી કુંડળીમાં સદરહુ લગ્ન લખ્યું, અને પંચાંગની નકલમાં તે દિવસના ગ્રહોની પ્રથમની રીતિપ્રમાણે જે જે રાશી આવી તે, તે રાશીના ગ્રહો આ નીચેની કુંડળીમાં દાખલ કરેલા છે.

જન્મકુંડલી. લગ્ન. ૦-૭

* લગ્નપત્રમાં સરખેસરખા આંકતો ક્યારેક મળશે; બાકી ઘડીના આંક સરખા મળશે. માટે વધારે મળતા આંક લેવા.

જાતકાભરણપ્રમાણે ગ્રહોનાં સાધારણ ફળ.

સૂર્યનું ફળ.

૧. પેહેલા ભાવમાં જેને સૂર્ય પડ્યો હોય તે માણુસના વાળ ટુંકા, કામ કરવામાં આળશુ, સ્વભાવે ક્રોધી, શરીરે ઉંચા કદનો, મજબૂતીવાળો, શૂરવીર છતાં ક્ષમાવાળો, દયાવગરનો, અને તેની આંખો મ્હોટી તથા રોગવાળી હોયછે, પણ પેહેલા ભાવમાં જો કર્કરાશી હોયતો તે સખ્સની ચાલ સ્થિતિ વગરની હોયછે, જો સિંહ રાશી હોયતો તે રાત્રિનો થોડું દેખેછે, અને તુલા રાશી હોયતો દરિદ્રી થાયછે, અને તેના છોકરાઓ ઘણું કરીને જીવતા નથી.

૨. બીજા ભાવમાં જો સૂર્ય હોયતો તે માણુસને દોલત, પુત્ર તથા વાહનનું સુખ કમતી હોયછે, તેની મતિ ટુંકી હોવાથી સજ્જનો તેની સાથે મિત્રતા કરતા નથી, અને તે બીજાને ઘેરવસી પોતાનું ગુજરાન ચલાવેછે.

૩. ત્રીજા ભાવમાં સૂર્ય પડ્યો હોયતો તે પુરૂષ ઘણું પ્રિય બોલનાર થાયછે; તેની પાસે ધનવાહન તથા નોકર પુષ્કળ હોયછે, અને શરીરમાં બળવાન હોયછે પણ તેના ભાઇઓ વધારે હોતા નથી.

૪. ચોથા ભુવનમાં સૂર્ય હોયતો તે મનુષ્યને સુખ, ધન, તથા વાહનની ખામી હોયછે, મુસાફરી વધારે વેઠવી પડેછે, અને તેનો પોતાના પિતાની સંગાથે બરાબર બનાવ રહેતો નથી.

૫. પાંચમા ભાવમાં જો સૂર્ય હોયતો તે માણુસને સંતાનો થોડાં થાયછે, તેની મનોવૃત્તિ ભ્રાંતિવાળી હોયછે, અને તેનાથી સારાં કામો બની શકતાં નથી, જેથી તેને સુખ ન મળતાં આખરે તે મહાદેવની ભક્તિવાળો થાયછે.

૬. છઠ્ઠા ભાવમાં સૂર્ય રહ્યો હોયતો તે માણુસને શત્રુઓ ગાંજી શકતા નથી, એટલુંજ નહીં પણ તે રાજ્યમાં મ્હોટો હુદ્દાદાર હોયછે. અને હમેશાં સુખ, પરાક્રમ, સારાં વાહન તથા મ્હોટાં બળવાળો થાયછે.

૭. સાતમા ભાવમાં સૂર્ય હોયતો તે માણુસ દોલતહીણુ, બે રૂપો, બ્હીકણુ, રોગી, દુરાચારી, સુકેલાં શરીરવાળો, અને રાજાની પ્રીતિવગરનો થાયછે.

૮. આઠમા ભાવમાં રહેલો સૂર્ય માણુસને નાન્હી આંખોવાળો, ઘણા શત્રુવાળો, બુદ્ધિહીણુ, અત્યંત ક્રોધી, અને થોડા પૈસાવાળો કરેછે.

૯. નવમા સ્થાનમાં રવિ હોયતો તે માણુસ હમેશાં ધર્મના કર્મમાં લાગેલો તેની બુદ્ધિ ઘણા સારા વિચારવાળી હોયછે, તેને પુત્ર તથા મિત્ર તરફનું સુખ પૂર્ણ થાયછે. અને તેને માતાના સંબંધમાં અનુકૂળતા થોડી હોયછે.

૧૦. દશમા ભાવમાં સૂર્ય રહેલો હોય તો સારી બુદ્ધિ, વાહન, ધન, પુત્રનું સુખ, સારા અલંકારો અને રાજાની મેહેરબાની મેળવીને સારો ઉપકાર કરાવેછે.

૧૧. અગીઆરમા ભાવમાં રહેલો સૂર્ય ગાયનનો શોખ, સારાં કામોમાં પ્રવૃત્તિ, ઉત્તમ કીર્તિ, પૂરતું ધન, અને રાજાતરફથી લાભ અપાવેછે.

૧૨. બારમા ભુવનમાં સૂર્ય હોયતો તેમાણુસની આંખો તેજહીણુ થાયછે, તેનું ચિત્ત પોતાના પિતા તરફ બહુ ખેંચાયછે, અને તેની બુદ્ધિ વિપરીત હોયછે.

ચંદ્રનું ફળ.

૧. પેહેલા ભાવમાં જો મેષ, વૃષભ, અથવા કર્કરાશી હોય અને તેમાં જો ચંદ્ર રહેતો હોયતો હોશીઆરી, સારૂં રૂપ, ધન, તથા ખાનપાન આપેછે, અને તે શિવાયનાં લગ્નમાં રહેલો ચંદ્ર તે માણુસને છાકટો, નીચ, બેહેરો, ગાંડો અને મુંગો કરેછે.

૨. બીજા ભાવમાં રહેલો પૂર્ણુ ચંદ્ર માણુસને સુખ, સંતાન, ધન, વિનય, ચાતુર્યવાળી વાણી અને વિશાળ મતિ આપેછે. પણુ જો ક્ષીણુ ચંદ્ર હોય તો ઉપરથી વિપરીત ફળ આપેછે; અને મધ્યમ ચંદ્ર હોય તો મિશ્રિત ફળ આપેછે.

૩. ત્રીજા ભાવમાં પડેલો ચંદ્ર માણુસને ઘાતકી, અભિમાની, લોભી, અલ્પમતિવાળો, પોતાની પોચ ન હોવાથી ભાઇઓનો આશ્રિત અને નિર્દય કરેછે.

૪. ચોથા ભાવમાં જેને ચંદ્ર હોય તેને ખેતીવાડીમાંથી ધનનો લાભ મળે; સ્ત્રી, વાહન તથા પુત્રનું સુખ મળે, અને તે દેવ તથા બ્રાહ્મણુનો ભક્ત થાય.

૫. પાંચમા ભાવમાં જેને ચંદ્ર હોય તે જીતેંદ્રિય, સત્યવાદી, હમેશાં ખુશીમાં રેહેનાર, ધન તથા સંતાનનાં સુખવાળો, સુશીળ અને પદાર્થોનો સંગ્રહ કરનાર થાયછે.

૬. છઠ્ઠા ભુવનમાં રહેલો ચંદ્ર માણુસને નિર્દય, ક્રોધી, આળશુ, કઠણુ હ્રદયવાળો, અને ખરાબ મનવાળો કરેછે. તેમજ તેના જઠરાગ્નિમાં પાચનશક્તિ ઓછી કરેછે અને તેને જારી ક્રોધ રહેવાથી તેના ઘણુા શત્રુ પેદા થાયછે.

૭. સાતમા ભુવનમાં જેને ચંદ્ર હોય તે માણુસ મહાઅભિમાની, કામાતુર, ક્ષીણુ શરીરવાળો, અને ધન તથા વિવેકથી રહિત થાયછે.

૮. આઠમા ભાવમાં જેને ચંદ્ર હોય તે નાન્હા પ્રકારના રોગવાળો હોવાથી તેનું શરીર દહાડે દહાડે ક્ષીણુ થતું જાયછે. તેનું ધન, ચોર, શત્રુ અને રાજા હરી લીએછે જેથી તે હમેશાં મનમાં બળતો રહેછે. અને તેના ચિત્તમાં નાન્હી તરેહના ઉદ્વેગ ઉપજવાથી તે વ્યાકુળ દશામાં આવી પડેછે.

૯. નવમા ભુવનમાં રહેલો ચંદ્ર માણુસને સ્ત્રી, પુત્ર, તથા ધન વિગેરાનું સુખ આપેછે, પુરાણુની કથા સાંભળવામાં પ્રીતિ ઉપજાવેછે; અને સારાં કામ કરવામાં તથા યાત્રા કરવામાં તેની મતિને પ્રેરેછે.

૧૦. દશમા ભાવમાં રહેલ ચંદ્ર રાજાપાસેથી ધનનો લાભ અપાવેછે, મ્હોટી કીર્તિ જમાવેછે, પરાક્રમ તથા સંતોષ આપેછે, અને સારાં શીલથી અખૂટ લક્ષ્મીનું સુખ આપેછે.

૧૧. અગીઆરમા ભાવમાં જેને ચંદ્ર હોય તે માણસને સર્વે ઠેકાણે માન મળેછે, અને અનેક તરેહનાં વાહનોનું સુખ થાયછે, તેની કીર્તિ તથા ગુણો વિખ્યાત હોયછે તે સર્વેપર ખુશી રહેછે. અને તેના શરીરમાં કોઈ પણ જાતનો રોગ થાયછે.

૧૨. બારમા ભાવમાં જેને ચંદ્ર હોય તે માણસ નઠારા સ્વભાવવાળો થાયછે તેની સાથે સજ્જનો સોબત રાખતા નથી, તેનાં નેત્રમાં કંઈ વિકાર ઉપજેછે અને તેને ગુસ્સો વધારે હોવાથી તેના શત્રુ ઘણા થાયછે.

મંગલનું ફળ.

૧. પેહેલા ભાવમાં રહેલો મંગળ મતિમાં વિભ્રમ ઉપજાવેછે, શરીરમાં ઘાવ કરાવેછે, સાહસમાં પ્રીતિ ધરાવેછે, અને ક્રોધી સ્વભાવ તથા ભટકવાનો ધંધો કરાવેછે.

૨. બીજા ભાવમાં જેને મંગળ હોય તે નઠારાની સોબત કરનાર, નઠારી બુદ્ધિ-વાળો અને ધન, દયા તથા સંપવગરનો થાયછે.

૩. ત્રીજા ભાવમાં પડેલો મંગળ માણસને રાજાની મેહેરબાનીનું ઉત્તમ સુખ, ઉદારતા, વખાણવાલાયક પરાક્રમ અને ધન આપેછે.

૪. ચોથા ભાવમાં મંગળ પડેલો હોય તે માણસને પોતાના મિત્ર તથા ઢોરાં તરફનો અસંતોષ રહેછે, મુસાફરીનું દુઃખ વધારે વેઠવું પડેછે. અને શરીરમાં રોગની પ્રબળતાને લીધે નબળાઈ વધતી જાયછે.

૫. પાંચમા ભાવમાં જેને મંગળ હોય તે માણસ વાત અને પિત્તના દરદથી હાલાક રહેછે, તેને પોતાની સ્ત્રી, પુત્ર તથા મિત્રથી થોડું સુખ મળેછે, અને તેની મતિ હમેશાં કોઇ કામમાં સ્થિર રહેતી નથી.

૬. છઠ્ઠા ભુવનમાં જેને મંગળ હોય તે માણસનો જઠરાગ્નિ પ્રબળ થાયછે; તેના શરીરમાં ક્રોધાવેશ વધારે હોયછે, તેની વિહાર કરવામાં વધારે ખુશી રહેછે, અને તેનો સત્પુરૂષોની સાથે સહવાસ વિશેષ હોયછે, જેથી તેના શત્રુઓ તેને ગાંજી શકતા નથી.

૭. સાતમા ભાવમાં જેને મંગળ હોય તેવા માણસને વૈરી તરફથી થતા નાની તરેહના અનર્થની ફિકર ગુદારતાં શરીરની તંદુરસ્તી રહેતી નથી અને પ્રિયાપર અમ-ર્યાદ પ્રેમબંધનમાં બંધાઈ જવાથી તે આખરે દુઃખી થાયછે.

૮. આઠમા ભુવનમાં જેને મંગળ હોય તે માણસ નેત્રનાં અલ્પ સુખવાળો, મંદ નશીબવાળો તથા લોહીના બગાડથી થતી પીડાવાળો અને નેષ્ટ કામ કરનાર હોયછે, એટલુંજ નહીં પણ તે અવિવેકી હોવાથી સારા માણસોની નિંદા કરેછે.

૯. નવમા ભાવમાં જેને મંગળ હોય તેને રાજ્ય તરફનું સારૂં માન મળતાં તેની લોકોને મારવામાં વધારે પ્રવૃત્તિ થાયછે જેથી તેનું ધન તથા પુણ્ય ક્ષીણ થાયછે.

૧૦. દશમા ભાવમાં જેને મંગળ હોય તે માણસ રાજ્યમાં મોટા હુદ્દાપર તથા રાજાની તેનાપર પૂર્ણ પ્રીતિ હોયછે. નાની તરેહના આભૂષણોથી સુશોભિત રહેછે, અને

હમેશાં બીજાઓનો ઉપકાર કરવામાટે બનતો પ્રયત્ન કરેછે પણ વખતે તે સાહસ કામ પણ કરે ખરો.

૧૧. અગીઆરમા ભાવમાં પડેલો મંગળ માણસને હમેશાં ધન, નાના પ્રકારનાં વસ્ત્ર તથા વાહનો તરફનું પૂર્ણ સુખ આપેછે, રાજાની મેહેરબાની મેળવી આપેછે, અને ખૂબ લીલા લેર કરાવેછે.

૧૨. બારમા ભાવમાં જેને મંગળ હોય તે પોતાના મિત્રો સાથે વિરોધ કરનાર, નેત્રમાં રોગી, ક્રોધી, અલ્પ તેજવાળો, અને ઘણાં ખર્ચવાળો થાયછે.

બુધનું ફળ.

૧. પેહેલા ભાવમાં જેને બુધ હોય તે માણસ શાંતિવાળો, વિનયી, ઉદાર, સારી ચાલવાળો, અત્યંત ગંભીર, વિદ્વાન, કળા જાણનાર અને ઘણાં સંતાનવાળો થાયછે.

૨. બીજા ભાવમાં જેને બુધ હોય તે માણસ સુશીળ, ગુરૂ ભક્તિવાળો, પોતાની હુંશીઆરીથી મ્હોટું સુખ મેળવનાર, દેખાવડો અને મહત્ત્વવાળો થાયછે.

૩. ત્રીજા ભાવમાં જેને બુધ પડેલો હોય તે પોતાનાં માણસો સાથે કુકર્મ કરેછે, મલિન ચિત્તવાળો હોયછે, તેને સુખ કમતી હોયછે, અને તે પોતાનો સ્વાર્થ સાધવામાં કુશળ હોયછે.

૪. ચોથા ભાવમાં જેને બુધ હોય તે માણસ, વાહન, ધન, તથા ધાન્યથી સુખી હોયછે, ગાયન તથા નાટા રંગમાં ખુશી રહેછે, અને વિદ્યારૂપી આભૂષણથી અતી શોભાયમાન હોયછે.

૫. પાંચમા ભાવમાં પડેલો બુધ માણસને પુત્રસુખ, મિત્રસુખ, વાદ કરવાની શક્તિ, સલાહ કરવામાં પ્રવીણતા, અને સજ્જનપણું આપેછે.

૬. છઠ્ઠા ભાવમાં જેને બુધ હોય તે માણસ તકરારી, રોગી, કઠણ ચિત્તવાળો, અનેક શત્રુના જથામાં રહેવાથી તપતાં મનવાળો અને આળશુ તથા દુઃખીઓ હોયછે.

૭. સાતમા ભાવમાં પડેલ બુધવાળો માણસ સુશીળ, વૈભવવાળો, સત્યવાદી, અને સ્ત્રી પુત્ર તથા ધનનાં સંપૂર્ણ સુખવાળો થાયછે.

૮. આઠમા ભાવમાં પડેલો બુધ રાજાની મેહેરબાનીથી સઘળી સંપત્તિ મેળવી આપેછે, અભિમાન તથા લોકોની સંગાથે વિરોધ ઉપજાવેછે, અને ઘણીક જાતના પ્રયત્નોથી બીજાએકરેલકામનું ફળ લઈ લેવામાં તત્પર રહેછે.

૯. નવમા સ્થાનકમાં જો બુધ પડ્યો હોયતો માણસને ઉપકાર, વિદ્યા, તથા કળાથી સારૂં સન્માન અપાવેછે, નોકર, ધન અને છોકરાંઓ તરફનું સુખ આપેછે અને પૈસો ખરચવામાં ખુશી ઉપજાવેછે.

૧૦. દશમા ભાવમાં બુધ પડયો હોય તે બુદ્ધિમાન, ઉત્તમ કામ કરનાર, અનેક પ્રકારનાં ઐશ્વર્યવાળો, રાજાનો માનીતો, અને સુંદર ભાષણ કરનાર થાયછે.

૧૧. અગીઆરમા ભાવમાં જેને બુધ હોય તે માણસ ભોગ ભોગવવામાં બંધાએલો, ઘણા પૈસાવાળો, નમ્રતાવાળો, હમેશાં આનંદી, સુશીળ, બળવાળો અને નાના પ્રકારની વિદ્યાવાળો થાયછે.

૧૨. બારમા ભુવનમાં જે માણસને બુધ હોય તે માણસ નિર્દય, મતલબી, કપટી, અને મેલા મનવાળો હોયછે, જેથી તેની સાથે સારા માણસો મૈત્રી કરતા નથી.

ગુરૂનું ફળ.

૧. પેહેલા ભાવમાં જેને ગુરૂ હોય તે માણસ રાજ્યમાનવાળો, વિદ્વવાન, શાહાણો, કરેલા ઉપકારની બુજ કરનાર, ઉદાર મનવાળો અને દેખાવડો થાયછે.

૨. બીજા ભાવમાં પડેલ ગુરૂ માણસને સારાં રૂપવાળો, વિદ્યાવાળો, ગુણ, તથા કીર્તિવાળો, ગંભીર, દાતાર, શ્રેષ્ઠ સ્વભાવવાળો, ધનાઢ્ય અને કોઇની સાથે જેનો દ્વેષ ના હોય તેવો કરેછે.

૩. ત્રીજા ભાવમાં પડેલો ગુરૂ કૃતઘ્નીપણું, દુર્જનપણું, લોભ, તથા જઠરાગ્નિ મંદતાને લીધે દુર્બલપણું અને સ્રી તથા પુત્રની સાથે અસંતોષ ઉપજાવેછે.

૪. ચોથા ભાવમાં જેને ગુરૂ હોય તે માણસ હમેશાં લોકો તરફથી માન, ધન તથા વાહનો મળવાથી ખુશીમાં રહેછે, અને રાજાની મેહેરબાનીથી દોલત મેળવેછે.

૫. પાંચમા ભુવનમાં પડેલો ગુરૂ માણસને મિત્ર, પુત્ર, મંત્રવિદ્યા, વાક્ચાતુર્ય અને નાના પ્રકારનાં વાહનોથી સુખ આપેછે.

૬. છઠ્ઠા ભાવમાં જેને ગુરૂ હોય તે માણસ ગાયનવિદ્યામાં આસક્ત શત્રુઓને હણનાર, તથા નશીબપર આધાર રાખવાથી નિરૂદ્યોગી થાયછે, અને તેને પોતાની કીર્તિ બહુ વાહાલી લાગેછે.

૭. સાતમા ભાવમાં પડેલ ગુરૂ માણસને શાસ્રપાઠી, વિનયી, સ્રી, તથા ધનનાં સુખવાળો, રાજ્યમાન્ય અને કવિતા વિષે બહુ ખુશ થનાર કરેછે.

૮. આઠમા ભુવનમાં જેને ગુરૂ હોય તે માણસ અત્યંત મેલો, ગરીબ સ્થિતિવાળો, મૂર્ખ, અવિનયી, આળશુ, ક્ષીણ શરીરવાળો અને સાધારણ ધંધો કરનાર થાયછે.

૯. નવમા ભાવમાં જેને ગુરૂ હોય તે માણસ રાજ્યમાં મ્હોટો અધિકારી, પુણ્યવાન, ડાહ્યો, અનેક પ્રકારની કળામાં પ્રવીણ, આસ્તિક, અને બ્રાહ્મણની ભક્તિવાળો થાયછે.

૧૦. દશમા સ્થાનમાં જેને ગુરૂ પડયો હોય તેને રાજ્ય, વાહન, મિત્ર, તથા સ્રીનું પૂર્ણ સુખ હોયછે, અને તેનો યશ ઘણો વધતો જાયછે.

૧૧. અગીઆરમા ભાવમાં પડેલ ગુરૂ માણસને સત્તા, પૈસો, સારાં વસ્રાદિક અને રાજાની મેહેરબાની મેળવીને વાહનોની સાહેબી અપાવેછે.

૧૨. બારમા ભુવનમાં જેને ગુરૂ હોય તે માણસ ચિંતા, ઉતાપ, તથા ગુસામાં ગળક હોયછે, તેમજ પાપી, આળસુ, નિર્લજ તથા બુદ્ધિહીણુ હોયછે; અને તે કોઇ પણ ઠેકાણેથી માન પામતો નથી.

શુક્રનું ફળ.

૧. પેહેલા ભાવમાં પડેલ શુક્ર માણસને કળામાં હુશીઆરી, વાચાળ, શક્તિ, દોલત અને રાજાતરફથી માન અપાવેછે.

૨. બીજા ભાવમાં જેને શુક્ર હોય તે માણસ સારૂં સારૂં ખાવામાં પ્રીતિવાળો, સારાં કપડાં કે ઘરેણાં પેહેરવામાં શોકીન, નાન્હા પ્રકારની વિદ્યાવાળો, અને ધનિક થાયછે.

૩. ત્રીજા ભાવમાં પડેલો શુક્ર માણસને શરીરે પાતળો, લોભી, દુષ્ટ મતિવાળો, નિર્ધન, ખરાબ આચરણવાળો, અને સતપુરૂષોની સાથે વિરોધ ઉપજાવનારો કરેછે.

૪. ચોથા ભાવમાં જેને શુક્ર હોય તે દેવની ભક્તિવાળો, ધનધાન્યવાળો, મિત્ર સંબંધી સુખવાળો, અને ઘણાં ઢોરાંવાળો થાયછે.

૫. પાંચમા ભાવમાં જેને શુક્ર હોય તે કવિત્વ શક્તિવાળો, દોલતવાળો, પુત્રનાં સુખવાળો, અને રાજાનો માનકારી થાયછે.

૬. છઠ્ઠા ભાવમાં જેને શુક્ર હોય તે માણસને ગૃહસ્થાશ્રમનું સુખ કમતી હોયછે અને તે બળ વગરનો હોયછે.

૭. સાતમા ભાવમાં જેને શુક્ર હોય તે માણસ હુશીઆર, પાણીમાં ક્રીડા કરનાર અને ગણિકાની સાથે દોસ્તી રાખનાર થાયછે.

૮. આઠમા ભાવમાં જેને શુક્ર હોય તે ખુશ ચેહેરાવાળો, રાજ્યમાં માનકારી, લુચ્ચો, અત્યંત નિર્ભય, અભિમાની, અને વખતે સ્ત્રી તથા પુત્ર તરફની ફીકરવાળો થાયછે.

૯. નવમા ભાવમાં જેને શુક્ર હોય તે માણસનું ધન, અભ્યાગત, ગુરૂ, તથા દેવની પૂજામાં અને તીર્થોમાં વપરાતાં હમેશાં તે ખુશીમાં રહેછે. અને તે ક્રોધ રહિત મુનિના જેવો વેશ પેહેરેછે.

૧૦. દશમા ભાવમાં જેને શુક્ર પડેલો હોય તે માણસ શ્રેષ્ઠ ભાગ્યવાળો. તથા, સર્વત્ર આદરમાન પામનાર પોતાના ધર્મમાં નિષ્ઠાવાળો અને ધનિક થાયછે.

૧૧. અગીઆરમાં ભાવમાં પડેલો શુક્ર માણસને ગાયન તથા નાટારંગમાં શોક ઉપજાવેછે, હમેશાં વિચાર રખાવેછે, અને પોતાના ધર્મકર્મમાં લીન કરેછે.

૧૨. બારમા ભાવમાં જેને શુક્ર હોય તે માણસ સતકર્મથી રહિત, સર્વે સાથે વિરોધ કરનાર, વિષયી, નિર્દય અને અસત્યવાદી હોયછે.

શનીનું ફળ.

૧. પેહેલા ભાવમાં પડેલ શની માણસને રોગી, ક્ષીણ શરીરવાળો, અને નિર્ધન કરેછે, પણ જો શની તુળારાશીનો, કુંભ અથવા મકર રાશીનો હોય તો, કોઇ નાન્હાં સરખાં ગામનો ધણી બનાવેછે.

૨. બીજા ભાવમાં જેને શની હોય તે માણસ વ્યસની હોયછે; અને તેનો સારા માણસો સંગ કરતા નથી જેથી તે ઘણી ફિકર ભોગવેછે, પણ જો તે દેશાંતરમાં જાય તો ત્યાં બીજા રાજાતરફથી માન પામેછે.

૩. ત્રીજા ભાવમાં જેને શની હોય તે માણસ રાજાનો માન્ય, ગરાશીઓ, બહુ પરાક્રમી, અને ઘણાં માણસોનું પાલન કરનાર થાયછે.

૪. ચોથા ભાવમાં પડેલો શની માણસને વાતપિત્તના વિકારથી ક્ષીણ બળવાળો, દુરાચારી, આળશુ, સર્વે સાથે કંકાસ ઉપજાવવાથી પચાએલાં મનવાળો અને મલિન ચિત્તવાળો કરેછે.

૫. પાંચમા ભાવમાં પડેલ શની માણસને હમેશાં રોગવડે ક્ષીણ કાયાવાળો, નિર્ધન, સુખની ખામીવાળો અને પુત્રનાં થોડાં સુખવાળો કરેછે.

૬. છઠ્ઠા ભાવમાં જેને શની હોય તે માણસ શત્રુ વર્ગને જીતનાર, ગુણજ્ઞ, ડાહ્યા માણસોની આજ્ઞા પાળનાર, પુષ્ટ શરીરવાળો, અને પાચન શક્તિવાળો થાયછે.

૭. સાતમા ભાવમાં જેને શની હોય તે માણસ વ્યાધીને લીધે, દુર્બળ કાયાવાળો, હલકા માણસની સલાહ લેનારો અને સ્ત્રી તરફનાં દુઃખવાળો થાયછે.

૮. આઠમા ભાવમાં જેને શની હોય તે કૃશ શરીરવાળો, દાદરના દરદવાળો, સંતોષ તથા ભયવગરનો અને આળશુ થાયછે.

૯. નવમા ભાવમાં પડેલ શની માણસને ધર્મમાં પ્રીતીવાળો શરીરમાં કોઈ જાતની ખોટવાળો, દુર્બુદ્ધિવાળો અને ખુબસુરત કરેછે.

૧૦. દશમા ભાવમાં પડેલ શની માણસને મ્હોટો અમલદાર, રાજ્યનીતિ જાણનાર, નમ્રતાવાળો, કેટલાંક ગામોનો માલીક, મહા હુશીઆર, અને પુષ્કળ પૈસાવાળો કરેછે.

૧૧. અગીઆરમા ભાવમાં જો શની હોયતો વ્યાપાર વિષે કાળી ચીજોનો વધારે લાભ અપાવેછે, કાળાં પશુઓમાંથી લેણી કરાવેછે, અને નીચ લોકો પાસેથી અધિક લાભ અપાવેછે; પણ પુત્ર તરફનું કષ્ટ બતાવેછે.

૧૨. બારમા ભાવમાં જેને શની હોય તે, નિર્દય, નિર્ધન, બહુ ખર્ચે થવાથી અતી ફિકરવાળો, આળશુ, નીચની સોબત કરનાર, અને દુખીઓ થાયછે.

રાહુનું ફળ.

૧. પેહેલા ભાવમાં જેને રાહુ હોય તે માણુસ નઠારી મતિવાળો, પોતાનાં કુટુંબને ઠગનાર, માથાના દરદવાળો, કામી અને વિવાદમાં જય મેળવનાર થાયછે.

૨. બીજા ભાવમાં પડેલો રાહુ વાચાળપણું, ધનનો નાશ, દરિદ્રને ચોતરફ ભટકવાનો ધંધો કરાવેછે.

૩. ત્રીજા ભાવમાં જેને રાહુ હોય તે માણુસ શત્રુને જીતનાર યશવાળો, સુખના વિલાસવાળો, પરાક્રમી અને આળશુ થાયછે, ને તેને ભાઇઓ તથા ઢોરાંસંબંધી વિશેષ સુખ હોતું નથી.

૪. ચોથા ભાવમાં જેને રાહુ હોય તે દુઃખી, સંબંધી વર્ગનાં મિત્રનાં તથા પુત્રનાં સુખ વગરનો અને હમેશાં ભટકનાર હોયછે.

૫. પાંચમા ભુવનમાં જેને રાહુ હોય તે માણુસના વધારે મિત્ર હોતા નથી તેને પેટનો મરજ હોયછે અને દરેક બાબતમાં તેને ભ્રાંતિ ઉપજેછે.

૬. છઠ્ઠા ભુવનમાં પડેલ રાહુ શત્રુનો તથા ઢોરાંનો નાશ, દ્રવ્યનો લાભ, કેડમાં રોગ, અને નીચ માણુસોની સોબતીથી પૈસાનો ફાયદો કરાવેછે.

૭. સાતમા ભાવમાં જેને રાહુ હોય તે માણુસને ભયંકર રૂપવાળી, કોપવાળી, સામે તકરાર કરનારી અને રોગવાળી બૈરી મળેછે. જેથી તેણીની સાથે તેનો બનાવ રહેતો નથી.

૮. આઠમા ભાવમાં જેને રાહુ હોય તે માણુસને શરીરે નુકસાનકારક ઘણા રોગો થાયછે, તેમજ ગુહ્ય રોગ અને વિદ્રાવળ થાયછે, અને તેના શત્રુઓ ઘણા હોયછે.

૯. નવમા ભાવમાં પડેલ રાહુ, ધર્મનો તથા પૈસાનો નાશ કરેછે, અને દરિદ્રિપણું આપેછે, વળી પોતાના શરીર તરફનું તથા ભાઇઓ તરફનું સુખ આપતો નથી.

૧૦. દશમા ભાવમાં રાહુ હોયતો પિતાના સુખનો અભાવ, ક્ષીણ ભાગ્ય, શત્રુનો નાશ, વાયુના રોગથી પીડા, અને રાજ્ય તરફથી અપમાન વગેરે નેષ્ટફળો આપેછે.

૧૧. અગીઆરમે ભાવે રહેલો રાહુ વિવિધ જાતની ચીજોનો લાભ આપેછે, અધિક સુખ દેખાડેછે, રાજ્ય સમૂહથી જૂદી જૂદી રીતનું માન અપાવેછે; વસ્ત્ર, સુવર્ણ, પશુ વગેરેના વ્યાપારથી સારો લાભ કરાવેછે, અને સુખ આપેછે.

૧૨. બારમે ભાવે રાહુ હોવાથી નેત્રમાં રોગ, પગમાં શસ્ત્રાદિકનો ઘાવ, પ્રપંચમાં પ્રવૃત્તિ નીચ કામમાં પ્રીતિ, સાધારણ માણુસો સાથે દોસ્તી, અને ખરાબ રસ્તે પૈસ વ્યય એ વગેરે નઠારાં ફળો થાયછે.

કેતુનાં ફળો.

૧. પેહેલે ભાવે જેને કેતુ હોય તે, કામમાં લંબાણ કરનાર, રોગી શરીરવાળો, બિહીકણ, સ્ત્રી તરફની ચિંતાવાળો, સંસારના કામોમાંથી કંટાળી ગએલો અને વાયુના રોગવાળો થાયછે.

૨. બીજે ભાવે કેતુ હોવાથી ધન તથા ધાન્યનો નાશ, કુટુંબમાં કલહ, રાજ્ય-તરફથી ધન મેળવવાની ચિંતા, મુખમાં રોગ, અને ઉદાસીપણું, વગેરે દોષો થાયછે.

૩. ત્રીજે ભાવે કેતુ હોય તો વૈરીનો નાશ, સભામાં વાદ કરવાની શક્તિ, ધનનો લાભ, ભાઇઓનું મરણ, અને હાથમાં પીડા આપેછે.

૪. ચોથે ભાવે જેને કેતુ હોય તે માતાનાં સુખ વગરનો, મિત્રમંડળ તથા પિ-તાના સુખવગરનો અને કુટુંબમાં પણ દુઃખ ભોગવનાર થાયછે.

૫. પાંચમે ભાવે જેને કેતુ હોય તે પેટની પીડાવાળો, થોડાં સંતાનવાળો, અને મધ્યમ બુદ્ધિવાળો થાયછે.

૬. છઠ્ઠે ભાવે જન્મકુંડલીમાં જેને કેતુ હોય તેના વૈરીનો નાશ, મોશાળ પક્ષમાં માનભંગ, પશુમાંથી લ્હેણી, રોગનો અભાવ અને ધનનો લાભ ઇત્યાદિ ફળો મળેછે.

૭. સાતમે ભાવે જેને કેતુ હોય તે વિદેશમાં ગુજરાન ચલાવનાર, હમેશ પૈસાની તંગીવાળો, સ્ત્રીનાં દુઃખવાળો, અને રોગી થાયછે; પણ જો કર્કરાશીનો કેતુ સાતમે ભાવે હોય તો તેનું ફળ ઉપરના કરતાં ઉલટું એટલે સારૂં થાયછે.

૮. આઠમે ભાવે કેતુ કર્ક, કન્યા, અથવા મિથુન રાશીનો હોય તો સારો લાભ અપાવેછે, તેમજ મેષ, વૃષભ કે વૃશ્ચિક રાશીનો હોય તોપણ સારૂં ફળ આપેછે અને તે શિવાય બીજી રાશીનો કેતુ આઠમે ભાવે હોય તો ભગંદર રોગ પેદા કરેછે તથા પશુનો વિક્રય કરાવવાની માણસોને ફરજ પાડેછે.

૯. નવમા સ્થાનમાં કેતુ હોવાથી દુઃખનો નાશ, પુત્ર મળવાની આશા, હલકા માણસપાસેથી ધનનો લાભ, હાથમાં વ્યાધિ, અને ધર્મ તથા તપસ્યામાં, અત્યંત આ-સક્તિ કરાવેછે.

૧૦. દશમા ભાવમાં જેને કેતુ હોય તેને પિતાનું સુખ થાય નહિં, તે ભાગ્યહીન થાય, શત્રુનો પરાભવ કરી શકે નહિ, અને તેનું શરીર રોગથી પીડાય; પણ કન્યારા-શીનો કેતુ સહહું ભાવે હોય તો કહ્યા કરતાં સારૂં ફળ આપનાર થાયછે.

૧૧. અગીઆરમે ભાવે કેતુ હોય તો તે માણસ મધુર ભાષણ કરનાર, સારી વિદ્યાવાળો, ખુબસુરત, શોકીન, લાભ મેળવનાર, અને ગુહ્યના રોગવાળો થાયછે.

૧૨. જેને કેતુ બારમે ભાવે હોય તેને પગમાં તથા આંખમાં રોગ પેદા થાયછે– ઘરખર્ચ તથા બીજું ખર્ચ ઘણું વધી જાયછે, શત્રુઓનો નાશ થઇ જાયછે, શરમને હાની પોહોંચેછે, અને શરીરને રોગી કરેછે.

ગ્રહોની ઉચ્ચ નીચ વગેરે રાશી જાણવાનું કોષ્ટક.

		रवि.	चंद्र.	मंगल.	बुध.	गुरु.	शुक्र.	शनी.	राहु.
ઉચ્ચ.	રાશી અંશ.	૦ ૧૦	૧ ૩	૯ ૨૮	૫ ૧૫	૩ ૫	૧૧ ૨૭	૬ ૨૦	૨ ૨૦
નીચ.	રાશી અંશ.	૬ ૧૦	૭ ૩	૩ ૨૮	૧૧ ૧૫	૯ ૫	૫ ૨૭	૦ ૨૦	૮ ૨૦
મૂલત્રિ-કોણ.	રાશી અંશ.	૪ ૨૦	૧* ૩	૦ ૨૦	૫† ૧૫	૮ ૨૦	૬ ૨૦	૧૦ ૨૦	૦ ૦
સ્વગૃહ.		સિંહ.	કર્ક.	મેષ. વૃશ્ચિક.	મિથુન. કન્યા.	ધન. મીન.	વૃષ. તુલ.	મકર. કુંભ.	કન્યા.
નિસર્ગ મિત્ર.		ચં. મં. ગુ.	ર. બુ.	ર. ચં. ગુ.	ર. શુ.	ર. ચં. મં.	બુ. શ.	બુ. શુ.	૦ ૦
નિસર્ગ સમ.		બુ.	મં. ગુ. શુ. શ.	શુ. શ.	મં. ગુ. શ.	શ.	મં. ગુ.	ગુ.	૦ ૦
નિસર્ગ શત્રુ.		શ. શુ.	,,	બુ.	ચં.	બુ. શુ.	ર. ચં.	ર. ચં. મં.	૦ ૦

ચાલતી કુંડલીમાં ઉચ્ચ વગેરેના ગ્રહોની સમજણ.

સૂર્ય કર્ક રાશીનો છે એટલે ઉચ્ચનો નીચનો મૂલત્રિકોણી અથવા સ્વગૃહી નથી, બાકી ચંદ્રની રાશીમાં છે તે ચંદ્ર કોઠામાં સૂર્યનો મિત્ર લખેલોછે માટે સૂર્ય મિત્રની રાશીનો જન્મકુંડલીમાં આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને રોજે છે, એમ નક્કી સમજાયછે.

ચંદ્ર જન્મકુંડલીમાં ઉચ્ચ, નીચ, મૂલત્રિકોણી અથવા તો સ્વગૃહી નથી, બાકી મંગળની રાશી (મેષ)નો છે, અને મંગળ કોઠામાં ચંદ્રનો નિસર્ગ સમ છે એટલે ચંદ્ર પણ મંગળની રાશીનો અથવા નિસર્ગ સમની રાશીનો છે એમ સમજવું.

મંગલ પણ ઉચ્ચ, નીચ, મૂલત્રિકોણી અથવા સ્વગૃહી નથી પણ કન્યાનો એટલે બુધની રાશીનો છે. તે બુધ કોઠામાં મંગળનો નિસર્ગ શત્રુ લખેલોછે માટે મંગળ પણ શત્રુની રાશીમાં રહેલોછે તે કારણથીજ તેનું ફળ ખરાબ થાય એમ ધારવું. એ પ્રમાણે બીજા ગ્રહોનું પણ સમજવું, અને આવીજ રીતે સર્વત્ર ઉચ્ચ, નીચ વગેરેની સમજણ વાંચનારાઓએ ધ્યાનમાં રાખવી.

---

* ચંદ્ર વૃષભ રાશીનો અંશ ત્રણ પછી મૂલ ત્રિકોણનો જાણવો. † બુધ કન્યારાશીનો પંદર અંશ પછી મૂલ ત્રિકોણનો સમજવો.

નક્ષત્રાદિકના આધારથી નાડી વગેરે જાણવાનું કોષ્ટક.

નંબર																												
१	अ.	भ.	कृ.	रो.	मृ.	आ.	पु.	पु.	आ.	म.	पू.	उ.	ह.	चि.	स्वा.	वि.	अ.	ज्ये.	मू.	पू.	उ.	श्र.	ध.	श.	पू.	उ.	रे.	नक्षत्र.
२	अश्व (घोडो)	गज (हाथी)	मेष (બકરૂં)	सर्प	सर्प	श्वान (કુતરૂં)	मार्जार (બિલાડું)	मेष	मार्जार	मूषिक (ઉંદર)	मूषिक	गो (ગાય)	महिष (પાડો)	व्याघ्र (વાઘ)	महिष	व्याघ्र	मृग (હરણ)	मृग	श्वान	वानर (વાંદરો)	नकुळ (નોળીઓ)	वानर	सिंह	अश्व	सिंह	गो	गज	योनि
३	आद्य (પ્રથમની)	मध्य (વચલી)	अंत्य (છેલી)	अंत्य (છેલી)	मध्य (વચલી)	आद्य (પ્રથમની)	आद्य (પ્રથમની)	मध्य (વચલી)	अंत्य (છેલી	अंत्य (છેલી)	मध्य (વચલી)	आद्य (પ્રથમની)	आद्य (પ્રથમની)	मध्य (વચલી)	अंत्य (છેલી)	अंत्य (છેલી)	मध्य (વચલી)	आद्य (પ્રથમની)	आद्य (પ્રથમની)	मध्य (વચલી)	अंत्य (છેલી)	अंत्य (છેલી)	मध्य (વચલી)	आद्य (પ્રથમની)	आद्य (પ્રથમની)	मध्य (વચલી)	अंत्य (છેલી)	नाडी
४	देव	मनुष्य	राक्षस	मनुष्य	देव	मनुष्य	देव	देव	राक्षस	राक्षस	मनुष्य	मनुष्य	देव	राक्षस	देव	राक्षस	देव	राक्षस	राक्षस	मनुष्य	मनुष्य	देव	राक्षस	राक्षस	मनुष्य	मनुष्य	देव	गण

वर्ग ५	गरुड	मार्जार	सिंह	श्वान	सर्प	मूषक	मृग	मेष
अक्षर ६	अ, आ, ई, उ, ऋ,	क, ख, ग, घ, ङ	च, छ, ज, झ, ञ	ट, ठ, ड, ढ, ण.	त, थ, द, ध, न	प, फ, ब, भ, म	य, र, ल, व,	श, स ष, ह

बार राशिउपरथी वर्ण तथा हंसक जाणवानी रीत.

नंबर ७	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
	क्षत्री	वैश्य	शूद्र	ब्राह्मण	क्षत्री	वैश्य	शूद्र	ब्राह्मण	क्षत्री	वैश्य	शूद्र	ब्राह्मण	वर्ण
	अग्नि	भूमि	वायु	वारि	अग्नि	भूमि	वायु	वारि	अग्नि	भूमि	वायु	वारि	हंसक

એ કોઠામાંના પ્રથમના ખાનામાં અશ્વિની વગેરે સત્તાવીશ નક્ષત્રોના માત્ર પ્રથમના અક્ષરો લખેલાછે તેથી સત્તાવીશ નક્ષત્રનો સંકેત જાણવો. તેથી નીચેના અથવા બીજા કોઠામાં અશ્વ વગેરે યોનીઓ લખેલી છે. એની સમજ એ પ્રમાણે છે કે જેના જન્મસમયે જે નક્ષત્ર હોય તેની નીચેના ખંડમાં લખેલ યોની તેની થાયછે. જેમકે અશ્વિની નક્ષત્રમાં જેનો જન્મ થયો હોય તેની અશ્વનીયોની, ભરણી નક્ષત્રમાં જન્મ થયો હોય તો હસ્તિને કૃત્તિકા નક્ષત્રમાં જન્મ થયો હોયતો મેષની એપ્રમાણે બધાં નક્ષત્રોમાં જાણવાનું છે.

યોનીથી નીચેના એટલે ત્રીજા ખંડમાં નાડીઓ લખેલી છે તેનો જોવાનો ક્રમ પણ ઉપર મુજબ છે, અને નાડીથી નીચેના નંબર ચોથાના ખાનામાં ગણ લખેલાછે તે પણ ઉપર પ્રમાણેજ નક્ષત્રના ક્રમથી લેવાયછે.

નંબર છઠ્ઠાના ખાનામાં અકારાદિ સર્વે અક્ષરો લખેલાછે તેપરથી નંબર પાંચમાવાળા ખંડમાં લખેલ ગરૂડ વગેરે વર્ગોનું જ્ઞાન થાયછે. તે એવીરીતે કે અ કે આ, અક્ષરપર જેનું નામ હોય તેનો ગરૂડનો અને કકેખ વગેરે અક્ષરોપર નામ હોય ત્યારે બિલાડા વગેરેના વર્ગો થાયછે, એમ સર્વત્ર સમજવું.

નંબર સાતમાવાળા ખાનાના ભાગ ત્રણ કરેલાછે. પેહેલા ખાનામાં બારરાશી લખેલીછે. બીજામાં બ્રાહ્મણ વગેરે ચાર વર્ણો લખેલાછે, અને ત્રીજામાં અગ્નિ આદિ હંસક લખેલછે. તે રાશી ઉપરથી જાણવાના છે, જેમકે જેની મેષ રાશી હોય તેનો ક્ષત્રીનો વર્ણ અને અગ્નિહંસક થાયછે. અને વૃષભ રાશી હોય તેનો વૈશ્યવર્ણ તથા ભૂમિહંસક થાયછે, એપ્રમાણે બારે રાશી ઉપરથી જાણવું.

ઉપર જે યોની, નાડી, ગણ, વર્ગ, વર્ણ અને હંસક આપેલાંછે તેને હાલના જોશીઓ મંગલાચરણના કેટલાએક શ્લોકો લખવા બાદ જન્મપત્રીમાં લખેછે, માટે તેની જન્મપત્રી કરનારને જરૂરી હોવાથી અહીં લખવા ફરજ પડીછે.

જોશીઓ જન્મપત્રીમાં યોની વગેરે લખેછે તેનું મુખ્ય કારણ તો એજ જણાયછે કે બાળક તથા બાળકીનાં સગપણ કરતીવેળાએ પરસ્પર તેનો મેળાપક[1] જુએછે તે મેળાપકમાં યોની નાડી વગેરે સર્વેની જરૂર પડેછે, તે જો જન્મપત્રીમાં લખેલાં તૈયાર હોયતો તે વિષે પછી સગપણ ટાણે શાસ્ત્રનાં પાનાં શોધવાં પડતાં નથી.

---

૧ મેળાપક જોવાની ટુંકામાં રીત શાસ્ત્રમાં નીચે પ્રમાણે જોવામાં આવેછે. કન્યા અને બાળકની યોની જન્મ નક્ષત્ર ઉપરથી જોવી તેમાં બન્નેની યોની વિરોધિ ન આવે તો યોનીનો મેળાપ બરોબર છે એમ સમજવું અને એકની યોની બિલાડાં વગેરાંની અને બીજાની ઉંદર વગેરાંની આવે ત્યારે મેળાપક ઠીક કહેવાય નહિં. કન્યા અને બાળકની નાડી એકજ આવે તો મેળાપક થાય નહીં અને જૂદી આવે તો થાયછે. કન્યા અને બાળકનો ગણ એકજ આવતો હોયતો મેળાપક સારો કહેવાય અને કન્યાનો દેવગણ હોય અને વરનો મનુષ્યગણ હોયતો સાધારણ મેળાપક થાયછે, પણ એકનો ગણદેવ અથવા મનુષ્યનો હોય ને બીજાનો રાક્ષસનો હોય ત્યારે મેળાપક સારો કહેવાય નહીં.

વર્ગમાં વિરોધી વર્ગ જો આવે તો સારો મેળાપ થાય નહીં. જેમકે એકનો સર્પનો વર્ગ હોય ને બીજાનો ગરૂડનો વર્ગ હોય ત્યારે મેળાપક ઠીક ન ગણાય. તેમ વર્ણમાં બાળકનો વર્ણ ઉત્તમ જોઇએ અને કન્યાનો વર્ણ, અધમ જોઇએ તોજ વર્ણ મેળાપક થાય. જેમકે બાળકનો વર્ણ બ્રાહ્મણનો હોયતો કન્યાનો ક્ષત્રીનો હોવો જોઇએ. ઇત્યાદિ.

હંસકનું કામ મેળાપકમાં આવતું નથી તે ફકત જન્મપત્રીમાં અન્યોપયોગ થવામાટે અહીં દર્શાવેલછે.

ઉપરની રીત શિવાય મેળાપક જોવાની ઘણી રીતો છે પણ અહીં તો ફકત કચ્છદેશમાં જોવાતી મેળાપકની રીત ટુંકામાં બતાવેલીછે.

અબ્દપ તથા શુદ્ધિ કરવાની રીત.

ચાલતા શકમાંથી ૧૨૩૮ બાદ કરવા, ને બાદ કરતાં જે બાકી આવે તેને સાઠે ભાગવા. આ પ્રમાણે કરવાથી જે શેષ વધે તે શેષ પ્રમાણે અબ્દપના શેષ કોષ્ટકમાંથી આંક લેવા. અને જેટલા અંકનો ભાગ ચાલેલો હોય તે ભાગની બરોબર અબ્દપના લબ્ધ કોષ્ટકમાંથી આંક લેઈ તે બેનો સરવાળો કરતાં જે આવે તેને અબ્દપ કહેછે. અને અબ્દપના ઉપરના આંકને સાતે ભાગવાથી જે શેષ આવે તે અબ્દપનો વાર કહેવાયછે. ઉપર પ્રમાણે અબ્દપના ચાર આંક આવેછે તેમાં પેલો આંક વારનો બીજો ઘડીનો ત્રીજો પળનો અને ચોથો વિપળનો જાણવો. આ પ્રમાણે રેષા દેશનો અબ્દપ થાયછે; પણ સ્વદેશનો થતો નથી. માટે રેષા[1] દેશ કરતાં સ્વદેશ જેટલા યોજન (ચાર ગાઉ) દુર હોય તેટલા યોજનમાંથી પોતાનો ચતુર્થાંશ બાદ કરવો, અને બાકી રહે તે અંકનો અબ્દપના ત્રીજા આંક (પળ) માં સંસ્કાર[2] કરવો. આ પ્રમાણે દેશાંતર સંસ્કાર આપવાથી પોતાના દેશનો અબ્દપ થાયછે. તેમજ શુદ્ધિ કરવી હોયતો શુદ્ધિના લબ્ધ તથા શેષ કોષ્ટકના અંકોનો સરવાળો કરવો, અને તે સરવાળો જો સાઠથી વધારે થાયતો તેને સાઠે ભાગતાં જે ભાગાકાર આવે તે ઉપરના અંકમાં ઉમેરવા. સુદ્ધિનો ઉપરનો આંક દિવસના રૂપમાં હોયછે. માટે તેને ત્રીશે ભાગતાં શુદ્ધિ આવેછે.

અબ્દપની પેઠે આમાં દેશાંતર સંસ્કાર કરવાની જરૂર નથી; માટે તે સંસ્કાર કરવો નહીં.

---

૧ ભાસ્કરાચાર્યે લંકા, કુમારીક્ષેત્ર, કાર્તિકક્ષેત્ર, મલ્લારીધાત્રી, પયેલી, વત્સગુલ્મ; કુરૂક્ષેત્ર, ઉજ્જયની અને મેરૂ એ સર્વે મધ્યરેષાના દેશો ગણાવેલા છે. ૨ રેષા દેશ કરતાં સ્વદેશ પૂર્વે હોય તો તે આંક અબ્દપમાં જોડવા, અને પશ્ચિમે હોયતો તે આંક અબ્દપમાંથી બાદ કરવા.

અબ્દપ લબ્ધ તથા શેષ કોષ્ટક.

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૫	૪	૨	૧	૬	૫	૩	૨	૦	૬	૪	૩	૧	૦	૫	૪	૨	૧	૬	૫	૩	૨	૦	૬	૫	૩	૨	૦	૬	૪
૩૧	૨	૩૩	૫	૩૬	૭	૩૯	૧૦	૪૧	૧૨	૪૪	૧૫	૪૬	૧૮	૪૯	૨૦	૫૧	૨૩	૫૪	૨૫	૫૭	૨૮	૫૯	૩૦	૨	૩૩	૪	૩૬	૭	૩૮
૧૭	૩૪	૫૧	૯	૨૬	૪૩	૦	૧૮	૩૫	૫૨	૧૦	૨૭	૪૪	૧	૧૯	૩૬	૫૩	૧૧	૨૮	૪૫	૨	૨૦	૩૭	૫૪	૧૨	૨૯	૪૬	૩	૨૧	૩૮
૧૭	૩૪	૫૧	૮	૨૫	૪૨	૫૯	૧૬	૩૩	૫૦	૭	૨૪	૪૧	૫૮	૧૫	૩૨	૪૯	૬	૨૩	૪૦	૫૭	૧૪	૩૧	૪૮	૫	૨૨	૩૯	૫૬	૧૩	૩૦

૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦
૩	૧	૦	૫	૪	૨	૧	૬	૫	૩	૨	૦	૬	૪	૩	૧	૦	૬	૪	૩	૧	૦	૫	૪	૨	૧	૬	૫	૩	૨
૯	૪૧	૧૨	૪૩	૧૫	૪૬	૧૭	૪૮	૨૦	૫૧	૨૨	૫૪	૨૫	૫૬	૨૭	૫૯	૩૦	૧	૩૩	૪	૩૫	૬	૩૮	૯	૪૦	૧૨	૪૩	૧૪	૪૫	૧૭
૫૫	૧૩	૩૦	૪૭	૪	૨૨	૩૯	૫૬	૧૪	૩૧	૪૮	૫	૨૩	૪૦	૫૭	૧૫	૩૨	૪૯	૬	૨૪	૪૧	૫૮	૧૬	૩૩	૫૦	૭	૨૫	૪૨	૫૯	૧૭
૪૭	૪	૨૧	૩૮	૫૫	૧૨	૨૯	૪૬	૩	૨૦	૩૭	૫૪	૧૧	૨૮	૪૫	૨	૧૯	૩૬	૫૩	૧૦	૨૭	૪૪	૧	૧૮	૩૫	૫૨	૯	૨૬	૪૩	૦

૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯
૦	૧	૩	૪	૫	૬	૧	૨	૩	૪	૬	૦	૧	૩	૪	૫	૬	૧	૨	૩	૪	૬	૦	૧	૨	૪	૫	૬	૦	૨
૩૮	૫૩	૯	૨૪	૪૦	૫૫	૧૧	૨૬	૪૨	૫૮	૧૩	૨૯	૪૪	૦	૧૫	૩૧	૪૬	૨	૧૭	૩૩	૪૮	૪	૧૯	૩૫	૫૦	૬	૨૧	૩૭	૫૨	૮
૧૯	૫૨	૨૨	૫૩	૨૪	૫૬	૨૭	૫૮	૩૦	૧	૩૨	૩	૩૫	૬	૩૭	૯	૪૦	૧૧	૪૨	૧૪	૪૫	૧૬	૪૮	૧૯	૫૦	૨૧	૫૩	૨૪	૫૫	૨૭
૪૪	૧	૧૮	૩૬	૫૩	૧૦	૨૭	૪૫	૨	૧૯	૩૭	૫૪	૧૧	૨૮	૪૬	૩	૨૦	૩૮	૫૫	૧૨	૨૯	૪૭	૪	૨૧	૩૯	૫૬	૧૩	૩૦	૪૮	૫

૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯
૩	૪	૫	૦	૧	૨	૩	૫	૬	૦	૧	૩	૪	૫	૦	૧	૨	૩	૫	૬	૦	૧	૩	૪	૫	૬	૧	૨	૩	૪
૨૩	૩૯	૫૫	૧૦	૨૬	૪૧	૫૭	૧૨	૨૮	૪૩	૫૯	૧૪	૩૦	૪૫	૧	૧૬	૩૨	૪૭	૩	૧૮	૩૪	૪૯	૫	૨૦	૩૬	૫૨	૭	૨૩	૩૮	૫૪
૫૮	૨૯	૦	૩૨	૩	૩૪	૬	૩૭	૮	૩૯	૧૧	૪૨	૧૩	૪૫	૧૬	૪૭	૧૮	૫૦	૨૧	૫૨	૨૪	૫૫	૨૬	૫૮	૨૯	૦	૩૧	૩	૩૪	૫
૨૨	૪૦	૫૭	૧૪	૩૧	૪૯	૬	૨૩	૪૧	૫૮	૧૫	૩૨	૫૦	૭	૨૪	૪૨	૫૯	૧૬	૩૩	૫૧	૮	૨૫	૪૩	૦	૧૭	૩૪	૫૧	૯	૨૬	૪૩

શુદ્ધિ લબ્ધ કોષ્ટક.

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૩	૭	૧૧	૧૫	૧૯	૨૩	૨૭	૧	૫	૮	૧૨	૧૬	૨૦	૨૪	૨૮	૨	૬	૧૦	૧૩	૧૭	૨૧	૨૫	૨૯	૩	૭	૧૧	૧૫	૧૮	૨૨	૨૬
૫૩	૪૬	૪૦	૩૩	૨૬	૨૦	૧૩	૭	૦	૫૩	૪૭	૪૦	૩૩	૨૭	૨૦	૧૪	૭	૦	૫૪	૪૭	૪૦	૩૪	૨૮	૨૧	૧૪	૭	૧	૫૪	૪૭	૪૧
૨૨	૪૫	૮	૩૦	૫૩	૧૬	૩૮	૧	૨૪	૪૬	૯	૩૨	૫૪	૧૭	૪૦	૨	૨૫	૪૮	૧૦	૩૩	૫૬	૧૮	૪૧	૪	૨૬	૪૯	૧૨	૩૪	૫૭	૨૦
૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦

૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦
૦	૪	૮	૧૨	૧૬	૨૦	૨૩	૨૭	૧	૫	૯	૧૩	૧૭	૨૧	૨૫	૨૮	૫	૬	૧૦	૧૪	૧૮	૨૨	૨૬	૦	૩	૭	૧૧	૧૫	૧૯	૨૩
૩૪	૨૮	૨૨	૧૪	૮	૧	૫૪	૪૮	૪૧	૩૫	૨૮	૨૧	૧૫	૮	૨	૫૫	૪૮	૪૨	૩૫	૨૮	૨૨	૧૫	૯	૨	૫૫	૪૯	૪૨	૩૫	૨૯	૨૨
૪૨	૫	૨૮	૫૦	૧૩	૩૬	૫૮	૨૧	૪૪	૬	૨૯	૫૨	૧૪	૩૭	૦	૫૨	૪૫	૮	૩૦	૫૩	૧૬	૩૮	૧	૨૪	૪૬	૯	૩૨	૫૪	૧૭	૪૦
૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૨૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦

શુદ્ધિ શેષ કોષ્ટક.

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૧૪	૨૫	૬	૧૭	૨૮	૯	૨૦	૧	૧૨	૨૩	૫	૧૬	૨૭	૮	૧૯	૦	૧૧	૨૨	૩	૧૪	૨૫	૬	૧૭	૨૮	૯	૨૧	૨	૧૩	૨૪	૫
૨૩	૨૭	૩૦	૩૪	૩૮	૪૨	૪૬	૫૦	૫૪	૫૮	૨	૫	૯	૧૩	૧૭	૨૧	૨૫	૨૯	૩૩	૩૭	૪૦	૪૪	૪૮	૫૨	૫૬	૦	૪	૮	૧૨	૧૫
૭	૦	૫૪	૪૭	૪૧	૩૪	૨૭	૨૧	૧૪	૭	૧	૫૪	૪૮	૪૧	૩૪	૨૮	૨૧	૧૪	૮	૧	૫૫	૪૮	૪૧	૩૫	૨૮	૨૨	૧૫	૮	૨	૫૫
૩૪	૫૬	૧૯	૪૨	૪	૨૭	૫૦	૧૨	૩૫	૫૮	૨૦	૪૩	૬	૨૮	૫૧	૧૪	૩૬	૫૯	૨૩	૪૪	૭	૩૦	૫૨	૧૫	૩૮	૦	૨૩	૪૬	૮	૩૯

૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦
૧૧	૨૭	૮	૧૯	૦	૧૧	૨૨	૩	૧૪	૨૫	૬	૧૮	૨૯	૧૦	૨૧	૨	૧૩	૨૪	૫	૧૬	૨૭	૮	૧૯	૦	૧૨	૨૨	૪	૧૫	૨૬	૩
૨૯	૨૩	૨૭	૩૧	૩૫	૩૯	૪૩	૪૭	૫૦	૫૪	૫૮	૨	૬	૧૦	૧૪	૧૮	૨૨	૨૫	૨૯	૩૩	૩૭	૪૧	૪૫	૪૯	૫૩	૫૭	૦	૪	૮	૧૯
૪૮	૪૧	૩૫	૨૯	૨૨	૧૫	૯	૨	૫૫	૪૯	૪૨	૩૬	૨૯	૨૨	૧૬	૯	૨	૫૬	૪૯	૪૩	૩૬	૨૯	૨૩	૧૬	૯	૩	૫૬	૫૦	૪૩	૧૪
૫૪	૧૯	૪૯	૨	૨૪	૪૭	૧૦	૩૨	૫૫	૧૮	૪૦	૩	૨૬	૪૮	૧૧	૩૪	૫૬	૧૯	૪૨	૪	૨૭	૫૦	૧૨	૩૫	૫૧	૨૦	૪૨	૬	૨૮	૧૧

અબ્દપ અને શુદ્ધિ[1] કરવાનો દાખલો.

શકે ૧૮૦૮ માંથી ૧૨૩૮ બાદ કર્યાતો બાકી ૫૧૦ રહ્યા. તેને સાઠે ભાગતાં ~~અગીઆર~~ લાધેછે અને ત્રીશ બાકી રહેછે એટલે પેહેલાં અબ્દપનાં લબ્ધ કોષ્ટકમાંથી નવમા કોઠાના આંક ૦–૪૧–૩૫–૩૩ લીધા. અને અબ્દપના શેષ કોષ્ટકમાંથી ત્રીસમા કોઠાના આંક ૩–૨૩–૫૮–૨૨ લીધા. એ બેઉનો સરવાળો કરતાં ૩–૬૪–૯૩–૫૫ આ પ્રમાણે થાયછે. એમાં સાઠથી વધારે આંકછે. તેને સાઠે ભાગ દેતાં લાધેલ અંક ઉપરના અંકમાં મેળવ્યા એટલે રેષા દેશનો અબ્દપ ૪–૫–૩૩–૫૫ થયો. કચ્છ દેશનો રેષા દેશ ઉજ્જયની ગણાયછે. તે ઉજ્જયની કચ્છથી ૬૦ યોજન દુરછે. અને ઉજ્જયની કરતાં કચ્છદેશ પશ્ચિમે રહેલો છે; તેથી આહિં અબ્દપનું દેશાંતર ફળ અબ્દપમાંથી બાદ કરવું પડેછે. દેશાંતર યોજન સાઠમાંથી તેનો ચોથો ભાગ ૧૫ બાદ કર્યો એટલે ૪૫ રહ્યા. તે દેશાંતર ફળ થયું. એને અબ્દપના ત્રીજા અંકમાંથી બાદ કરવાનું છે. અબ્દપનો ત્રીજો આંક ૩૩ છે તેમાંથી ૪૫ બાદ થાય નહીં એટલે ઘડી ૫ ને બદલે ચાર કરી તેમાંથી સાઠ લેઈ ૪૫ બાદ કર્યા તો બાકી ૧૫ રહ્યા તેને ૩૩ સાથે જોડયા એટલે ૪૮ થયા માટે ૪–૪–૪૮–૫૫ એ પ્રમાણે સ્વદેશીય અબ્દપ થયો. અને એ પ્રમાણેજ હમેશ સ્વદેશનો અબ્દપ કરવો.

શુદ્ધિના લબ્ધ કોષ્ટકમાંથી નવમા કોઠાના આંક ૫–૦–૨૪–૦ અને શેષ કોષ્ટકમાંથી ત્રીશમા કોઠાના આંક ૫-૧૫-૫૫-૩૯ છે તે બેઉનો સરવાળો ૧૦–૧૫–૭૯–૩૯ થયો તેમાં ૬૦ થી વધારે આંક (૭૯) છે; તેને સાઠે ભાગતાં એક લાંધો, અને શેષ ૧૯ રહ્યા. લાધેલ અંકને ઉપરના અંકમાં મેળવવાથી ૧૬ થયા એટલે ૧૦–૧૬–૧૯–૩૯ એ પ્રમાણે શુદ્ધિ થઈ. શુદ્ધિનો ઉપરનો જે અંક હોય તેટલા ચૈત્ર મહિનાના દિવસ ગયા પછી મધ્યમ માનથી મેષ રાશીનો સૂર્ય થાયછે. અધિક માસ થશે કે નહિં તે પણ શુદ્ધિ ઉપરથી કહી શકાયછે. તે એવીરીતે કે શુદ્ધિનો ઉપરનો અંક ૦–૧–૨–૩ અથવા વીશ કરતાં વધારે જે શકમાં થાય તેમાં અવશ્ય અધિક માસ થશે એમ જાણવું. અને જો શુદ્ધિનો ઉપરનો અંક ચારથી વીશ લગણ હોય ત્યારે તે સૈકામાં અધિક માસ થવાનો નથી એમ નિશ્ચય જાણવું. જુઓ કે શકે ૧૮૦૮ ની સાલમાં શુદ્ધિનો ઉપરનો અંક ૧૦ છે; તો અધિક માસ પણ પંચાંગમાં લખેલ નથી.

અહર્ગણ કરવાની રીત.

જે મહિનામાં જે તિથિનો ગણ કરવાનો હોય તે મહિના શિવાય જેટલા ચૈત્રમાસથી મહિના ગએલા હોય તેને ત્રીશે ગુણવા. ને તેમાં ચાલતા માસના શુકલ પક્ષના પડવાથી જેટલી તિથિઓ ગઇ હોય તેટલી સંખ્યા ઉમેરવી. તેમાંથી શુદ્ધિનો ઉપરનો આંક કમી કરવો. અને તે આંકનો સાઠમો ભાગ બાદ કરવો એમ કરવાથી ઇષ્ટદિવસનો અહર્ગણ થાયછે.

ઇષ્ટ દિવસના અહર્ગણમાં અબ્દપના વારનો આંક મેળવવો; અને તેને સાતથી ભાગ દેવો; ભાગદેતાં ૧–૨–૩–૪–૫–૬-૭ શેષ રહે તે રવિ, સોમ, મંગળ બુધ, ગુરૂ,

---

[1] શુદ્ધિ=અધિક માસના દિવસ.

શુક્ર અને શની અનુક્રમેવાર સમજવા જેવારનો અહર્ગણ કરેલો હોય તે અહર્ગણમાંથી ઉપર મુજબવાર કાહાડતાં તેનો તેજવાર નીકળેછે, કદાચ તેવારમાં એકવારનો તફાવત આવે ત્યારે અહર્ગણમાં એક આંકની વધઘટ કરી વાર કાહાડવો. વાર ન મળે તેવે પ્રસંગે અહર્ગણમાં એક કરતાં વધારે આંકનો કયારે પણ વધારો કે ઘટારો કરવો નહીં. જેસાલમાં અધિકમાસ આવેલો હોય તે સાલમાં અહર્ગણ કરવાની રીત ઉપર પ્રમાણેજ છે. તોપણ તફાવત એટલોજ છે કે ચૈત્ર મહિનાથી ગએલ માસની સંખ્યા ન ગણતાં વૈશાખ મહિનાથી ગણવી બાકીની સર્વે રીતિ પ્રથમ પ્રમાણેજ છે.

અહર્ગણ કરવાનું ઉદાહરણ.

સંવત્ ૧૯૪૩ ના આષડ વદિ ૭ શુક્રવારનો અહર્ગણ કરવાનો છે, એટલે ચાલતા મહિના શિવાય તે પેહેલાંના ચૈત્ર વગેરાં ત્રણ મહિના ગયાછે તેને ત્રીશથી ગુણ્યા તો ૯૦ થયા. ને આષાડ સુદિ ૧ થી તિથિ ૨૧ ગએલી છે તે તેમાં જોડીતો ૧૧૧ થયા આમાંથી શુદ્ધિનો ઉપરનો આંક (૧૦) બાદ કર્યો, તો ૧૦૧ થયા તેમાંથી તેનો સાઠમો ભાગ (૧) બાદ કર્યો એટલે ૧૦૦ થયા તેજ તેદિવસનો અહર્ગણ થયો.

અહર્ગણ ૧૦૦ માં અબ્દપનોવાર ૪ (બુધ) મેળવ્યો તો ૧૦૪ થયા એને સાતથી ભાગદેતાં ૬ બાકી રહ્યા એટલે શુક્રવાર તેદિવસે આવેછે. પંચાંગમાં તપાસતાં તે દિવસે તેજવારછે; એટલે અહર્ગણ વ્યાજબી થયો.

રવિકોષ્ટક.

૦°	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	ગણ
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	રાશી
૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	અંશ
૯	૭	૬	૪	૩	૧	૦	૫૮	૫૭	૫૫	૫૩	૫૧	૫૧	૫૦	૪૮	૪૪	૪૨	૪૦	૩૮	૩૬	૩૪	૩૨	૩૦	૨૮	૨૬	કળા
૧૩	૫૦	૨૪	૫૬	૩૮	૫૬	૨૦	૪૨	૩	૨૧	૩૮	૫૩	૫૩	૭	૧૬	૩૧	૩૮	૪૦	૪૧	૩૯	૩૬	૩૦	૨૪	૧૪	૨	વિકળા
૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	ગતિ
૪૦	૩૮	૩૭	૩૫	૩૩	૩૦	૨૭	૨૪	૨૨	૨૦	૧૮	૧૭	૧૫	૧૩	૧૦	૮	૬	૪	૨	૫૯	૫૭	૫૬	૫૪	૫૧	૫૦	
૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	ગણ
૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	રાશી
૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	અંશ
૨૩	૨૧	૧૯	૧૭	૧૪	૧૨	૯	૭	૫	૨	૦	૫૭	૫૪	૫૨	૪૯	૪૭	૪૪	૪૧	૩૯	૩૬	૩૩	૩૦	૨૮	૨૫	૨૨	કળા
૫૦	૩૫	૧૯	૧	૪૦	૧૮	૫૪	૨૯	૧	૩૪	૩	૩૧	૫૭	૨૨	૪૬	૯	૨૮	૪૬	૬	૨૪	૪૮	૫૫	૯	૨૨	૩૩	વિકળા
૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	ગતિ
૪૮	૪૬	૪૪	૪૨	૪૦	૩૮	૩૭	૩૫	૩૩	૩૨	૩૧	૨૯	૨૭	૨૬	૨૫	૨૩	૨૧	૨૦	૧૯	૧૭	૧૬	૧૫	૧૩	૧૨	૧૧	
૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦	૬૧	૬૨	૬૩	૬૪	૬૫	૬૬	૬૭	૬૮	૬૯	૭૦	૭૧	૭૨	૭૩	૭૪	ગણ
૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	રાશી
૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	અંશ
૧૯	૧૬	૧૪	૧૧	૮	૫	૨	૫૯	૫૬	૫૩	૫૦	૪૭	૪૪	૪૧	૩૮	૩૫	૩૨	૨૯	૨૬	૨૩	૨૦	૧૭	૧૪	૧૦	૭	કળા
૪૪	૫૪	૩	૯	૧૬	૨૮	૨૫	૨૯	૩૨	૩૪	૨૪	૩૪	૩૩	૩૨	૩૧	૨૮	૨૫	૨૧	૧૭	૧૩	૯	૫	૧	૫૬	૫૦	વિકળા
૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	ગતિં
૧૦	૯	૮	૭	૬	૫	૪	૩	૨	૧	૦	૫૯	૫૮	૫૮	૫૮	૫૭	૫૬	૫૬	૫૬	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	૫૪	૫૪	

૭૫	૭૬	૭૭	૭૮	૭૯	૮૦	૮૧	૮૨	૮૩	૮૪	૮૫	૮૬	૮૭	૮૮	૮૯	૯૦	૯૧	૯૨	૯૩	૯૪	૯૫	૯૬	૯૭	૯૮	૯૯
૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩
૧૪	૧૫	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૦	૧	૨	૩	૪	૪	૫	૬
૪	૧	૫૮	૫૫	૫૨	૪૯	૪૬	૪૩	૪૦	૩૬	૩૩	૩૦	૨૭	૨૪	૨૧	૧૮	૧૫	૧૨	૯	૬	૩	૦	૫૭	૫૪	૫૧
૪૯	૪૦	૩૪	૨૧	૫૩	૧૮	૧૧	૬	૧	૫૫	૪૯	૪૩	૩૯	૩૬	૩૨	૨૮	૨૫	૨૨	૧૮	૧૮	૧૭	૧૬	૧૬	૧૭	૧૮
૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૭	૫૭
૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	૫૬	૫૬	૫૬	૫૭	૫૮	૫૮	૫૮	૫૯	૦	૧

૧૦૦	૧૦૧	૧૦૨	૧૦૩	૧૦૪	૧૦૫	૧૦૬	૧૦૭	૧૦૮	૧૦૯	૧૧૦	૧૧૧	૧૧૨	૧૧૩	૧૧૪	૧૧૫	૧૧૬	૧૧૭	૧૧૮	૧૧૯	૧૨૦	૧૨૧	૧૨૨	૧૨૩	૧૨૪
૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૪
૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૦
૪૮	૪૫	૪૨	૩૯	૩૬	૩૩	૩૦	૨૮	૨૫	૨૨	૧૯	૧૬	૧૪	૧૧	૮	૬	૩	૦	૫૮	૫૫	૫૨	૫૦	૪૭	૪૫	૪૨
૨૧	૩૫	૨૯	૩૪	૪૦	૪૭	૫૬	૬	૧૬	૨૮	૪૧	૫૪	૯	૨૫	૪૨	૦	૨૨	૪૩	૬	૩૦	૫૬	૨૩	૫૧	૨૨	૫
૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭
૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૫	૧૬	૧૭	૧૯	૨૦	૨૧	૨૩	૨૫	૨૬	૨૭	૨૯	૩૦	૩૨

૧૨૫	૧૨૬	૧૨૭	૧૨૮	૧૨૯	૧૩૦	૧૩૧	૧૩૨	૧૩૩	૧૩૪	૧૩૫	૧૩૬	૧૩૭	૧૩૮	૧૩૯	૧૪૦	૧૪૧	૧૪૨	૧૪૩	૧૪૪	૧૪૫	૧૪૬	૧૪૭	૧૪૮	૧૪૯
૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪
૪૮	૩૮	૩૫	૩૩	૩૦	૨૮	૨૬	૨૪	૨૧	૧૯	૧૭	૧૫	૧૩	૧૧	૯	૭	૫	૩	૧	૫૯	૫૭	૫૬	૫૪	૫૨	૫૫
૨૮	૪	૪૧	૧૮	૫૭	૪૦	૨૨	૮	૫૫	૪૩	૩૭	૨૯	૨૩	૨૦	૧૭	૧૦	૨૦	૨૫	૩૨	૪૦	૫૧	૪	૧૯	૩૮	૫૫
૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮
૩૩	૩૫	૩૭	૩૮	૪૮	૪૨	૪૪	૪૬	૪૮	૫૦	૫૧	૫૪	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૨	૪	૬	૮	૧૦	૧૨	૧૫	૧૭	૧૮

૧૫૦	૧૫૧	૧૫૨	૧૫૩	૧૫૪	૧૫૫	૧૫૬	૧૫૭	૧૫૮	૧૫૯	૧૬૦	૧૬૧	૧૬૨	૧૬૩	૧૬૪	૧૬૫	૧૬૬	૧૬૭	૧૬૮	૧૬૯	૧૭૦	૧૭૧	૧૭૨	૧૭૩	૧૭૪
૪	૪	૪	૪	૪	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫
૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯
૪૯	૪૭	૪૬	૪૪	૪૩	૪૧	૪૮	૩૮	૩૭	૩૬	૩૪	૩૩	૩૨	૩૧	૩૦	૨૯	૨૮	૨૭	૨૬	૨૫	૨૪	૨૩	૨૨	૨૧	૨૧
૧૮	૪૩	૭	૩૮	૪	૩૭	૧૨	૪૯	૨૮	૯	૫૩	૩૯	૨૭	૧૮	૧૨	૭	૫	૫	૮	૧૨	૧૮	૨૬	૩૯	૫૩	૯
૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯
૨૨	૨૪	૨૫	૨૭	૩૦	૩૩	૩૫	૩૭	૩૯	૪૦	૪૨	૪૬	૪૮	૫૦	૫૩	૫૫	૫૭	૦	૨	૪	૬	૯	૧૨	૧૪	૧૬

૧૭૫	૧૭૬	૧૭૭	૧૭૮	૧૭૯	૧૮૦	૧૮૧	૧૮૨	૧૮૩	૧૮૪	૧૮૫	૧૮૬	૧૮૭	૧૮૮	૧૮૯	૧૯૦	૧૯૧	૧૯૨	૧૯૩	૧૯૪	૧૯૫	૧૯૬	૧૯૭	૧૯૮	૧૯૯
૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬
૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
૨૦	૧૯	૧૯	૧૮	૧૮	૧૭	૧૭	૧૬	૧૬	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૫	૧૫
૨૬	૪૭	૧૦	૩૭	૪	૩૩	૫	૩૯	૧૭	૫૭	૪૦	૨૩	૮	૫૬	૪૯	૪૩	૩૮	૩૪	૩૪	૩૫	૩૮	૪૩	૫૧	૧	૧૩
૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦
૧૯	૨૧	૨૩	૨૬	૨૮	૩૦	૩૪	૩૫	૩૭	૩૯	૪૧	૪૩	૪૬	૪૯	૫૨	૫૩	૧૦	૧૨	૧૪	૧૭	૧૯	૨૦	૮	૧૦	૧૨

૨૦૦	૨૦૧	૨૦૨	૨૦૩	૨૦૪	૨૦૫	૨૦૬	૨૦૭	૨૦૮	૨૦૯	૨૧૦	૨૧૧	૨૧૨	૨૧૩	૨૧૪	૨૧૫	૨૧૬	૨૧૭	૨૧૮	૨૧૯	૨૨૦	૨૨૧	૨૨૨	૨૨૩	૨૨૪
૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭
૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯
૧૫	૧૫	૧૬	૧૬	૧૬	૧૭	૧૭	૧૮	૧૮	૧૯	૧૯	૨૦	૨૦	૨૧	૨૨	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૨૬	૪૧	૨	૨૩	૪૪	૮	૩૫	૨	૩૨	૩	૩૬	૧૨	૪૯	૨૯	૨૪	૫૨	૩૫	૨૨	૮	૫૮	૪૯	૪૧	૩૪	૨૯	૨૮
૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦
૧૪	૧૭	૧૯	૨૨	૨૨	૨૫	૨૬	૨૮	૩૦	૩૧	૩૨	૩૬	૩૬	૩૮	૩૯	૪૧	૪૩	૪૫	૪૬	૪૭	૪૯	૫૦	૫૧	૫૩	૫૫

૨૨૫	૨૨૬	૨૨૭	૨૨૮	૨૨૯	૨૩૦	૨૩૧	૨૩૨	૨૩૩	૨૩૪	૨૩૫	૨૩૬	૨૩૭	૨૩૮	૨૩૯	૨૪૦	૨૪૧	૨૪૨	૨૪૩	૨૪૪	૨૪૫	૨૪૬	૨૪૭	૨૪૮	૨૪૯
૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૮	૮	૮	૮	૮
૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૦	૧	૨	૩	૫
૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૨	૫૩	૫૪	૫૬	૫૭	૫૮	૦
૨૭	૨૬	૨૭	૯	૩૧	૩૬	૪૨	૪૮	૫૫	૩	૧૪	૨૬	૩૭	૫૧	૪	૧૯	૩૪	૫૧	૭	૨૬	૫૫	૪	૨૪	૪૪	૬
૬૦	૬૦	૬૦	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧
૫૬	૫૭	૫૯	૦	૧	૨	૪	૫	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૧૯	૨૦
૨૫૦	૨૫૧	૨૫૨	૨૫૩	૨૫૪	૨૫૫	૨૫૬	૨૫૭	૨૫૮	૨૫૯	૨૬૦	૨૬૧	૨૬૨	૨૬૩	૨૬૪	૨૬૫	૨૬૬	૨૬૭	૨૬૮	૨૬૯	૨૭૦	૨૭૧	૨૭૨	૨૭૩	૨૭૪
૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૯
૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૦
૧	૨	૪	૫	૬	૮	૯	૧૦	૧૨	૧૩	૧૫	૧૬	૧૧	૧૯	૨૦	૨૨	૨૩	૨૪	૨૬	૨૭	૨૯	૩૦	૩૧	૩૩	૩૪
૨૮	૫૫	૧૨	૩૪	૫૫	૧૯	૪૨	૫	૨૯	૫૧	૧૬	૨૯	૩	૨૭	૫૦	૧૪	૩૭	૧	૧૪	૪૭	૮	૩૦	૫૧	૧૨	૩૪
૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧
૨૧	૨૨	૨૭	૨૧	૨૧	૨૧	૨૨	૨૨	૨૨	૨૩	૨૩	૨૪	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૨	૨૨	૨૧	૨૧	૨૧	૨૦	૨૦	૨૦
૨૭૫	૨૭૬	૨૭૭	૨૭૮	૨૭૯	૨૮૦	૨૮૧	૨૮૨	૨૮૩	૨૮૪	૨૮૫	૨૮૬	૨૮૭	૨૮૮	૨૮૯	૨૯૦	૨૯૧	૨૯૨	૨૯૩	૨૯૪	૨૯૫	૨૯૬	૨૯૭	૨૯૮	૨૯૯
૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯
૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૫૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬
૩૫	૨૭	૩૮	૩૯	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૦	૧	૨	૩
૫૪	૧૪	૩૨	૫૨	૯	૨૬	૪૩	૫૭	૧૨	૨૫	૩૭	૪૯	૫૮	૯	૧૭	૨૫	૩૧	૩૭	૪૦	૪૫	૪૫	૪૪	૪૨	૪૦	૩૫
૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૧	૬૦	૬૦	૬૦
૧૯	૧૮	૧૮	૧૮	૧૭	૧૬	૧૬	૧૫	૧૪	૧૩	૧૨	૧૧	૧૦	૯	૮	૭	૬	૫	૪	૩	૨	૧	૫૯	૫૭	૫૬

૩૦૦	૩૦૧	૩૦૨	૩૦૩	૩૦૪	૩૦૫	૩૦૬	૩૦૭	૩૦૮	૩૦૯	૩૧૦	૩૧૧	૩૧૨	૩૧૩	૩૧૪	૩૧૫	૩૧૬	૩૧૭	૩૧૮	૩૧૯	૩૨૦	૩૨૧
૯	૯	૯	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦
૨૭	૨૮	૨૯	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮
૪	૫	૬	૭	૭	૮	૯	૧૦	૧૦	૧૧	૧૨	૧૨	૧૩	૧૩	૧૪	૧૪	૧૫	૧૫	૧૬	૧૬	૧૬	૧૭
૩૦	૨૨	૧૩	૩	૫૨	૪૦	૨૩	૭	૩૯	૨૯	૮	૪૪	૨૦	૪૩	૨૫	૫૪	૨૧	૪૭	૧૧	૩૨	૫૧	૧૦
૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦
૫૫	૫૩	૫૧	૫૦	૪૯	૪૭	૪૬	૪૫	૪૩	૪૧	૩૯	૩૮	૩૬	૩૪	૩૨	૩૦	૨૮	૨૬	૨૫	૨૨	૨૦	૧૯

૩૨૨	૩૨૩	૩૨૪	૩૨૫	૩૨૬	૩૨૭	૩૨૮	૩૨૯	૩૩૦	૩૩૧	૩૩૨	૩૩૩	૩૩૪	૩૩૫	૩૩૬	૩૩૭	૩૩૮	૩૩૯	૩૪૦	૩૪૧	૩૪૨	૩૪૩
૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧
૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૦	૧	૨	૦	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
૧૭	૧૭	૧૭	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૬	૧૬	૧૬	૧૫	૧૫	૧૪
૧૭	૪૧	૫૩	૨	૯	૧૫	૧૯	૧૯	૧૮	૧૫	૯	૦	૪૭	૩૮	૩૮	૨૨	૫૩	૩૨	૯	૪૪	૧૭	૪૭
૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૬૦	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯
૧૭	૧૪	૧૨	૧૦	૮	૬	૩	૧	૫૯	૫૮	૫૫	૫૨	૫૧	૪૯	૪૬	૪૩	૪૧	૩૯	૩૭	૩૬	૩૪	૩૧

૩૪૪	૩૪૫	૩૪૬	૩૪૭	૩૪૮	૩૪૯	૩૫૦	૩૫૧	૩૫૨	૩૫૩	૩૫૪	૩૫૫	૩૫૬	૩૫૭	૩૫૮	૩૫૯	૩૬૦	૩૬૧	૩૬૨	૩૬૩	૩૬૪	૩૬૫
૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૦	૦
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૭	૨૮	૨૯	૦	૧
૧૪	૧૩	૧૩	૧૨	૧૧	૧૦	૧૦	૯	૮	૭	૬	૫	૪	૩	૨	૧	૦	૫૯	૫૬	૫૬	૫૫	૫૪
૧૫	૪૧	૨	૨૪	૪૩	૫૯	૧૩	૨૪	૩૫	૫૨	૪૮	૪૮	૪૮	૪૬	૪૨	૩૫	૩૬	૧૫	૪૫	૪૫	૨૬	૪
૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮
૨૯	૨૬	૩૩	૨૧	૨૦	૧૯	૧૬	૧૪	૧૨	૧૦	૬	૪	૨	૦	૫૭	૫૫	૫૩	૫૦	૪૬	૪૬	૪૨	૪૦

સૂર્યનું ચાલન કરવાની રીત.

જન્મ સમયની ઇષ્ટની ઘડી અને પળ તથા અબ્દપની ઘડી અને પળ એ બેની બાદ બાકી કરવી; બાદ બાકી કરતાં ઇષ્ટ ઘડી તથા પળમાંથી જો અબ્દપનાં ઘડી તથા પળબાદ થઇજાય તો તે ચાલન ધન સંજ્ઞિક કહેવાયછે. અને જો અબ્દપનાં ઘડી પળમાંથી ઇષ્ટ ઘડી તથા પળ બાદ થતાં હોય તે ચાલન ઋણ સંજ્ઞિક કહેવાયછે.

ચાલનનું ઉદાહરણ.

આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે ઇષ્ટ ઘડી ૪૪[1] પળ ૩૫ લખેલ છે, અને અબ્દપની ઘડી ૪ પળ ૪૮[2] લખેલાં છે. એની બાદ બાકી કરતાં ઇષ્ટ ઘડીમાંથી અબ્દપની ઘડી બાદ થઈ જાયછે એટલે તે પ્રમાણે કર્યુંતો ઘડી ૩૯ અને પળ ૪૭ રહ્યાં એજ રવિનું ચાલન થયું. તે ચાલન ઇષ્ટ ઘડીમાંથી અબ્દપની ઘડી બાદ થઈ માટે ધન સંજ્ઞિક થયું.

સૂર્ય સ્પષ્ટ કરવાની રીત.

અહર્ગણ જે પ્રમાણનો હોય તે પ્રમાણના આંક સૂર્ય કોષ્ટકમાંથી લેવા; તે નીચે જે ગતિના કળા વિકળાના આંક હોય તે પણ લેવા અને તે ગતિના આંકડાઓને ગોમૂત્રિ[3]કામાં ધન અથવા ઋણ ચાલનથી ગુણી જે કળાવિકળા આવે તે સૂર્યની કળાવિકળામાં ધન ચાલન હોયતો જોડી દેવું અને રૂણ ચાલન હોયતો બાદ કરવું; આપ્રમાણે ધનચાલન અથવા રૂણચાલનને અનુસરી જોડવા અથવા ઘટાડવાથી સૂર્ય સ્પષ્ટ થાયછે. ને ગતિતો તેની સ્પષ્ટજ લખેલી હોયછે માટે તેજ કાયમ રાખવી.

સ્પષ્ટ સૂર્યનું ઉદાહરણ.

આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસ અહર્ગણ ૧૦૦ આવેલો છે, તેપ્રમાણના કોઠાના આંક સૂર્ય (રવી) કોષ્ટકમાંથી લીધા. (૩–૭–૪૮–૨૧) અને તેની નીચે ગતિ કળા ૫૭ અને વિકળા ૨ છે તેપણ લીધાં. ગતિકળાને ધનચાલક ૩૯–૪૭ થી ગુણવાની છે માટે ગોમૂત્રિકા કરી નીચે પ્રમાણે ગુણ્યા.

---

૧ જુઓ પાને ૧૦. ૨ જુઓ પાને ૨૩.

૩

अ	क
ग.	ग.
घ.	घ.

☞ આવી રીતે ગોમૂત્રિકા જોશિઓ કરેછે, તેમાં अ તથા कની જગ્યાએ ક્રમથી ગતિની કળા વિકળાના આંક માંડવામાં આવેછે; અને બન્ને બાજુના ग તથા घની જગ્યાએ ચાલનના આંક લખેછે. આપ્રમાણે માંડી अ વડે તે નીચેના ग તથા घને ગુણેછે અને क વડે તે નીચેના ग તથા घને ગુણેછે. એમ ગુણાકાર કરી જમણી બાજુના घને ૬૦ થી ભાગ આપેછે. ભાગદેતાં લાધેલ આંકને તેઉપરના गમાં મેળવેછે ને શેષ આંક તજેછે, પછીથી જમણી બાજુના गને ભાગ દીધાશિવાય ડાબી બાજુના घની સાથે મેળવેછે. અને તેને ૬૦ ભાગી લાધેલા આંક તે ઉપરના गમાં જોડેછે અને गને ૬૦ ભાગતાં જે મળેછે તે આંક કળાના આવેછે. ને શેષાંક વિકળા રૂપે રહેછે. આ ગોમૂત્રિકામાં જેમ ગતિની કળા તથા વિકળા अने कની જગ્યોએ માંડેલી છે તેમ આગળ મહાદશાના ભુક્ત કાહાડવા વખતે સારીણી ઉપરના ગુણકને ગોમૂત્રિકામાં अ તથા क ની જગ્યોએ માંડવા અને ચંદ્રની કળા તથા વિકળાને ચાલનની ઘડી અને પળની પેઠે બન્ને બાજુએ ग અને घ ની જગ્યોએ માંડવી. બાકીની મેળવવાની તથા સાઠે ભાગવાની ક્રિયા ઉપર મુજબ કરવી. એમ હમેશાં જ્યારે ગોમૂત્રિકા કરવી હોય ત્યારે કોઇ પણ બે અંકને अ અને क ની જગ્યોએ લખવા, ને તે શિવાયના બીજા બે અંકને બન્ને બાજુએ ग તથા घ ની જગ્યોએ લખી બાકીની ક્રિયા ઉપર મુજબ કરવી.

अ. ५७	२ क.	अ. ५७	२ क.	अ. ५७	२ क.
ग. ३૯	३૯ ग.	ग. २२२३	७८ ग.	ग. २२६८	७૯ ग.
घ. ४७	४७ घ.	घ. २६७૯	૯४ घ.	घ. ५८	३४ घ.

એપ્રમાણે છેવટના અંક ૨૨૬૮ ને ૬૦ ભાગ દેતાં ૩૭ લીધા અને ૪૮ શેષ રહ્યા. માટે ૩૭ કળા અને ૪૮ વિકળા થઈ તે કળાવિકળાને ધનચાલક હોવાથી કોઠાના સૂર્ય ૩–૭–૪૮–૨૧ ની કળા (૪૮) વિકળા (૨૧) માં જોડી એટલે સૂર્ય ૩–૮–૨૬–૯ થયો એજ સ્પષ્ટ સૂર્ય આવ્યો. અને ગતિ તો ૫૭–૨ એજ સ્પષ્ટ સમજવી.

ચંદ્ર સ્પષ્ટ કરવાની રીત.

ઇષ્ટ દિવસે જેટલી ઇષ્ટ ઘડીને પળ હોય તેમાંથી તે દિવસના નક્ષત્રની ઘડી તથા પળ બાદ કરવાં. આમ કરવાથી જે નક્ષત્રની ઘડી બાદ કરાણી તે તેથી આગળનાં નક્ષત્રની ગત ઘડી થાયછે. કદાચ નક્ષત્રની ઘડી ઇષ્ટ ઘડીમાંથી બાદ થાય નહી, ત્યારે તે નક્ષત્રની ગયા દિવસના નક્ષત્રની સાથે મળેલ ઘડીમાં ઇષ્ટ ઘડી જોડવાથી ચાલતાં નક્ષત્રની ગત ઘડી થાયછે.

પ્રશ્ન.—પંચાંગમાં આષાડ સુદિ ૫ મંગલવાર ને દિવસે ઇષ્ટ ઘડી ૫૫–૪૦ હોયતો તેદિવસના તાત્કાલિક નક્ષત્રની ગત ઘડી કેટલી થશે?

ઉત્તર.—પૂછેલે દિવસે નક્ષત્ર પૂર્વા પંચાંગમાં લખેલ છે તેની ઘડી ૪૫–૩૮ લખી છે, તેને ઇષ્ટ ઘડી ૫૫–૪૦ માંથી બાદ કર્યાતો ઘડી ૧૦ પળ ૨ થયાં તેજ આગળનાં નક્ષત્રની એટલે ઉત્તરાની ગત ઘડી થઈ.

પ્રશ્ન.—આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે ઇષ્ટ ઘડી ૪૪–૩૫ સમયે તે દિવસનાં તાત્કાલિક નક્ષત્રની ગત ઘડી કેટલી થશે?

ઉત્તર.—પંચાંગમાં તે દિવસે રેવતી નક્ષત્રની ઘડી ૨૩–૫૧ લખેલી છે, તેને ઇષ્ટ ઘડી ૪૪–૩૫ માંથી બાદ કરીતો ૨૦–૪૪ થયા તે તાત્કાલિક અશ્વિની નક્ષત્રની ગત ઘડી થઈ.

પ્રશ્ન.—આષાડ સુદિ ૮ શુક્રવારને દિવસે ઇષ્ટ ઘડી ૧૦–૫ વખતે નક્ષત્રની ગત ઘડી કેટલી થવી જોઇએ?

ઉત્તર.—પંચાંગમાં તે દિવસે ચિત્રા નક્ષત્રની ઘડી ૩૬–૩૧ લખેલી છે. તે ઇષ્ટ ઘડીમાંથી બાદ થતી નથી માટે ચિત્રાની પેહેલે દિવસે હસ્ત નક્ષત્રની ઘડી (૩૮–૪૭) સાથે મળેલી ઘડી ૨૧–૧૩ માં ઇષ્ટ ઘડી ૧૦–૫ જોડવાથી ૩૧–૧૮ થયા. એજ ઘડી તથા પળ ચિત્રા નક્ષત્રની ગત ઘડી થઈ.

ઉપરની રીતે ઇષ્ટ ઘડી સમયે ચાલતાં નક્ષત્રની ગત ઘડી તથા પળ કરવાં. તે બેઉને સાઠે ગુણવા. સાઠે ગુણતાં પળમાં સાઠ કરતાં વધારો થાય ત્યારે તેને સાઠે ભાગ દઈ લીધેલા આંક ઉપરની ઘડીમાં ભેળવી દેવા. અને તેને નક્ષત્રની સર્વક્ષ ઘડી વડે ભાગ[1] દેવો. આપ્રમાણે ભાગ દેતાં જે આંક આવે તે જૂદો રાખી શેષાંકને

[1] નક્ષત્રની સાઠે ગુણેલ ગતઘડીને क અને તેનાં પળને ग માન્યાં; પછી સર્વક્ષની ઘડીને अ તથા પળને घ ઠરાવ્યા; ત્યારબાદ જ્યારે ઘડી અને પળ એમ બે આંક ભાગાકારના હોય ત્યારે ભાગાકારની રીત એવી છે કે कને સાઠે ગુણી તેમાં ग સ્થાનકના આંક ભેળવવા અને अને સાઠે ગુણી તેમાં घના આંક ઉમેરવા; બાદ તેનાથી ભાગ દેવો. આવીજ રીતે જ્યાં બે આંક હોય ત્યાં ભાજ્ય તથા ભાજકના આંકને પળરૂપ અથવા વિકલારૂપ કરી ભાગાકારનું કામ શરૂ કરવું.

સાઠે ગુણી ફરી ભાજકના આંકથી ભાગ લેવો, ભાગ લેતાં જે લાધે તે બીજું ફળ થાય; તે કાયમ રાખી વળી શેષાંકને સાઠે ગુણી ભાજકના અંકથી ભાગ દેવો તેથી જે લાધે તે ત્રીજું ફળ થાયછે; અને શેષાંકતું કાંઈ કામ નથી માટે છોડી દેવા. એવી રીતે ભાગ દેતાં લાધેલ ત્રણ આંકમાંના પેહેલા આંકમાં અશ્વિની વગેરે જે નક્ષત્રો ગયાં હોય તેની સંખ્યાને સાઠે ગુણી ભેળવવી: અને તેને બમણા કરી નવથી અંશાદિક[1] ત્રણ ભાગ લેવા. આપ્રમાણે ભાગ લેતાં અંશની સંખ્યા ૩૦ કરતાં વધારે હોયતો તેને ૩૦ સેં ભાગ આપી તેમાંથી રાશી લાવવી. એમ કરવાથી ચંદ્રની રાશી, અંશ, કળા અને વિકળા એ ચારે આવેછે. અને ચંદ્ર સ્પષ્ટ થાયછે.

ચંદ્ર સ્પષ્ટ કરવાનું ઉદાહરણ.

આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે ઈષ્ટઘડી ૪૪–૩૫ વખતે અશ્વિની નક્ષત્રની ગતઘડી ૨૦–૪૪ આવેલછે; તેને સાઠે ગુણતાં ઘડી ૧૨૦૦ અને પળ ૨૬૪૦ થયાં; પળની સંખ્યા સાઠ કરતાં વધારેછે માટે ૨૬૪૦ ને સાઠનો ભાગ આપી લાધેલ અંક ૪૪ ને ઉપરની ઘડી ૧૨૦૦ માં જોડી દીધા એટલે ૧૨૪૪–૦ થયા અને કહેલી રીતી પ્રમાણે અશ્વિની નક્ષત્રનું સર્વક્ષ કર્યું તો ઘડી ૬૩–૧૧ થયું; તેવડે નક્ષત્રની સાઠે ગુણેલ ગતઘડીને ભાગ દેવાનો છે માટે નક્ષત્રની સાઠે ગુણેલ ગતઘડી ૧૨૪૪–૦ ને સાઠે ગુણી પળ કર્યાં તે ૭૪૬૪૦ થયાં તેમાં તેની નીચેનો આંક ૦ જોડી દીધો એટલે ૭૪૬૪૦ ભાજ્યાંક થયા; અને સર્વક્ષની ઘડી ૬૩ ને સાઠે ગુણી પળ કર્યાંતો ૩૭૮૦ થયાં, તેમાં તે નીચેનાં પળ ૧૧ જોડી દીધાં એટલે ૩૭૯૧ ભાજકાંક થયા. ઉપર આવેલ ભાજકાંક ૭૪૬૪૦ ને ભાજકની સંખ્યા ૩૭૯૧ વડે ભાગ દેતાં ૧૯ લાધા અને ૨૬૧૧ બાકી રહ્યા તેને સાઠે ગુણ્યાતો ૧૫૬૬૬૦ થયા; એને ભાજકાંક ૩૭૯૧ થી ભાગ દેતાં ૪૧ લાધા અને ૧૨૨૯ શેષાંક રહેછે; તેને પણ ૬૦ થી ગુણ્યા તો ૭૩૭૫૦ આંક આવ્યા, એને પણ ભાજકાંકની સંખ્યાવડે ભાગ દેતાં ૧૯ લાધા અને ૧૭૨૧ શેષ રહ્યા તેનું કંઈ પણ કામ ન હોતાં તેને છોડી દીધા. એપ્રમાણે ભાગ દેતાં ૧૯–૪૧–૧૯ એમ ત્રણ અંકો મળ્યા, તેના પ્રથમના આંક ૧૯ માં અશ્વિની વગેરાં ગએલ નક્ષત્રની સંખ્યાને સાઠે ગુણી જે આંક આવે તે ઉમેરવાના છે; પણ અહીં અશ્વિની નક્ષત્ર પોતેજ ચાલુ છે તેથી અગાઉ કોઈ નક્ષત્ર ગએલું નથી કેમકે નક્ષત્રોનું આદ્ય અશ્વિની ગણાયછે. માટે તેના પેહેલા આંક ૧૯ માં સાઠે ગુણેલ નક્ષત્રની સંખ્યા અહિં ઉમેરવી પડી નહીં, જેથી ૧૯–૪૧–૧૯ એજ આંકને બમણા કર્યાતો ૩૯–૨૨–૩૮ થયા. સદરહુ આંકને નવથી ભાગ દેતાં ૪ અંશ લાધા અને ત્રણ શેષ રહ્યા; તેને સાઠે ગુણી તેની નીચેના આંક ૨૨ મેળવ્યા તો ૨૦૨ થયા, એને નવથી ભાગ દેતાં ૨૨ કળા મળી અને ૪ શેષાંક રહ્યા તેને પણ ૬૦ થી ગુણી તેમાં તેની નીચેના આંક ૩૮ મેળવ્યા તો ૨૭૮ થયા તેને નવથી ભાગતાં ૩૦ વિકળા મળી અને ૮ બાકી રહ્યા તેનું પ્રયોજન ન પડતાં છોડી દીધા.

---

૧ ભાજ્યમાં એક કરતાં વધારે સાવયવ અંક હોય, અને ભાજકનો અંક નિરવયવ એકજ હોય ત્યારે ભાગ લેવાની રીત એવી છે કે પેહેલાં ભાગ દેતાં જે આંક આવે તે કાયમ રાખી શેષાંકને સાઠે ગુણી તે નીચેના આંક તેમાં ભેળવવા; વળી ભાજકના અંકથી ભાગ દેવો. ને લાધેલ આંક જૂદા રાખવા. વળી શેષાંકને સાઠે ગુણી તે નીચેનો ત્રીજો આંક તેમાં મેળવી ફરી ભાજકના અંકથી ભાગ દેવો; આપ્રમાણે ભાગાકાર કરવાથી અંશાદિક ત્રણ અંક મળેછે.

ઉપર મુજબ ૪ અંશ, ૨૨ કળા, અને ૩૦ વિકળા મળી. અહીં અંશની સંખ્યા ૩૦ કરતાં વધારે આવેલ નથી માટે તેને ત્રીશે ભાગી રાશી કરી શકાય નહીં. એટલે રાશી સ્થાનકે શુન્ય મૂકયું તો૦-૪-૨૨-૩૦ એપ્રમાણે સ્પષ્ટ ચંદ્ર થયો.

ચંદ્રની ગતિ કરવાની રીત તથા તેનું ઉદાહરણ.

ચાલુ નક્ષત્રનાં સર્વક્ષવડે ૪૮૦૦૦ ને ભાગ દેવો. આપ્રમાણે ભાગતાં લાધે તે ચંદ્રની ગતિકળા થાયછે અને શેષાંકને સાઠે ગુણી સર્વક્ષથી ભાગ લેતાં ગતિની વિકળા આવેછે. સર્વક્ષની ઘડી ૬૩ પળ ૧૧ આવેલાંછે, તે સાવયવ (ઘડીપળાત્મક) અંક છે માટે તેને ૬૦ ગુણી પળ કર્યાતો ૩૭૮૦ થયાં, તેમાં તે નીચેનાં પળ ૧૧ મેળવ્યાં તો ૩૭૯૧ પળ ભાજકાંક થયા, અને ૪૮૦૦૦ ને પણ ૬૦ ગુણી વિકળા કરીતો ૨૮૮૦૦૦૦ થઇ. તેને ભાજકના અંક ૩૭૯૧ વડે ભાગ દેતાં ૭૫૯ કળા મળી. અને શેષાંક ૨૬૩૧ રહ્યા. તેને સાઠે ગુણી ભાજકાંકથી ભાગ દેતાં ૪૧ વિકળા આવેછે અને શેષાંક અનુપયોગી હોવાથી છોડી દીધા. એપ્રમાણે ગણિત કરવાથી ૭૫૯ કળા અને ૪૧ વિકળા ચંદ્રની સ્પષ્ટ ગતિ આવી.

ભૌમાદિકનું ચાલન તથા સ્પષ્ટ કરવાની રીત.

શુકલપક્ષની આઠમ પછી જન્મદિવસ હોયતો જન્મદિવસ અને આવતી પૂર્ણિમા વચ્ચે કેટલા દિવસનું અંતર છે તે જાણવું. અને કૃષ્ણપક્ષની આઠમ પછી જન્મ થયો હોયતો જન્મદિવસ અને આવતી અમાવાસ્યા વચ્ચે કેટલા દિવસનું અંતર છે તે જાણવું. અંતર ગણવામાં પૂનેમ અથવા અમાંસ ગણનાથી બાહેર રાખવી; અને ઈષ્ટદિવસ સાથે ગણવો. ઈષ્ટદિવસ અને પૂર્ણિમા કે અમાવાસ્યા વચ્ચે જેટલા દિવસનું અંતર થતું હોય તેમાંથી તે દિવસની ઈષ્ટઘડી તથા પળ બાદ કરવાં; એટલે ભૌમાદિકનું ઋણ ચાલન થાયછે. અને શુકલપક્ષની આઠમની પેહેલાં જન્મદિવસ હોય ત્યારે તે પેહેલાના કૃષ્ણપક્ષની અમાવાસ્યા પછી જન્મદિવસ સુધી જેટલા દિવસો થયા હોય તેમાં, અને કૃષ્ણપક્ષની આઠમથી પેહેલાં જન્મ થયો હોયતો ઇષ્ટદિવસ તથા ગઈ પૂર્ણિમા વચ્ચે જેટલા દિવસોની સંખ્યા થઇ હોય તેમાં તે દિવસની ઇષ્ટ ઘડી તથા પળ જોડી આપવાથી ભૌમાદિકનું ધન ચાલન થાયછે.*

આપ્રમાણે જે ધન અથવા ઋણ ચાલન થાય તેથી નજદિકના કોઠાના ગ્રહની ગતિને ગોમૂત્રિકામાં[1] ગણી જે અંશાદિક આંક મળે તેને નજદિકના કોઠામાં લખેલ

---

* પંચાંગમાં જે ગ્રહ વક્રી લખ્યો હોય તેનું તથા રાહુનું ચાલન ઉલટું થાયછે. એટલે ધન હોયતો ઋણ અને ઋણ હોયતો ધન ચાલન થાયછે.

૧

अ.	क.
ग.	ग.
घ.	घ.
ट.	ट.

☞ આ પ્રમાણે ગોમૂત્રિકા ત્રણ આંક ગણવાના હોય ત્યારે કરાયછે, તેમાં अ તથા क ની જગ્યોએ ગ્રહની ગતિ, કળા તથા વિકળા ક્રમથી લખાયછે અને ग, घ , ट, ની જગ્યોએ ચાલનના દિવસ, ઘટી અને પળ બન્ને બાજુએ લખાયછે. પછીથી अ ના અંક વડે તે નીચેના ग, घ, અને ट ના આંકને ગુણવાને क નીચેના ग घ ને ट ને क ના આંકથી, ગુણવા. ત્યારબાદ ट ને સાઠે ભાગી લાધેલા આંકને તે ઉપરના घ માં જોડવા, घ ને સાઠે ભાગ્યા વગર ડાબી બાજુના ट માં ભેળવવા. ને તે ट ને સાઠે ભાગી લાધેલ અંક જમણી બાજુના ग માં જોડવા. એ ग ને સાઠે ભાગ્યા શિવાય ડાબી બાજુના घ માં ભેળવવા; તે घ ને સાઠે ભાગતાં લાધેલ અંક તેની ઉપરના ડાબી બાજુના ग માં મેળવવા અને તેને સાઠે ભાગવાથી લાધેલ અંક અંશ આવેછે. શેષ રહેલ અંક કળા થાયછે, અને ડાબી બાજુના घ ની જગ્યોએ રહેલ શેષાંક વિકળા થાયછે.

ભૌમાદિ, ગ્રહોના અંશાદિક અંકમાં ધન ચાલન હોયતો મેળવવા, અને ઋણ ચાલન હોયતો તેમાંથી બાદ કરવા, એમ કરવાથી રાશ્યાદિક ગ્રહો સ્પષ્ટ થાયછે, અને ગતિ તો નજદિકના કોઠાની કાયમ રાખવી.

ઉદાહરણ.—સંવત્ ૧૯૪૩ ના આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે ઈષ્ટ ઘડી ૪૪–૩૫ સમયે સ્પષ્ટ ગ્રહ કરવાના છે, તો ગ્રહ કરવામાં આષાડ શુદિ પૂર્ણિમાનો કોઠોજ નદિક પડશે, અને ચાલનમાટે પૂનેમ અને સાતેમ વચ્ચે કેટલા દિવસનું અંતર છે તે જાણવા વાસ્તે પંચાંગમાં તપાસ કરતાં પૂનેમ શુક્રવારી અને સાતેમ પણ શુક્રવારીછે, એટલે આઠ દિવસ અંતર આવેછે પણ આ ગણનામાં ઈષ્ટદિવસ સાથે ગણવાનો છે અને પૂર્ણિમાસાથે ગણવી નથી તે ગણતાં દિવસ સાત થાયછે તેમાં તે દિવસની ઈષ્ટ ઘટી ૪૪–૩૫ જોડી દીધી એટલે દિવસ ૭ ઘડી ૪૪ અને પળ ૩૫ ધન ચાલન થયું. આષાડ શુદિ પૂનેમના કોઠામાં મંગળ ૫-૧૪-૪૮-૨૨ સ્પષ્ટ લખેલોછે અને તેની ગતિ ૩૫–૨૦ લખેલીછે, એ ગતિવડે ધન ચાલન ૭–૪૪–૩૫ ને ગોમૂત્રિકામાં ગુણતાં જે અંશાદિક અંક મળે તે કોષ્ટકમાં લખેલ મંગળના અંશાદિકમાં મેળવીએ તો સ્પષ્ટ મંગળ થાય એમ પેહેલાં સમજાવેલછે. માટે ગોમૂત્રિકામાં ગુણતાં નીચે પ્રમાણે આંક આવ્યા.

अ. ३५	क. २०	अ. ३५	क. २०	अ. ३५	क. २०
ग. ७	ग. ७	ग. २४५	ग. १४०	ग. २७३	ग. १७५
घ. ४४	घ. ४४	घ. १५४०	घ. ८८०	घ. ३५	घ. ८९१
ट. ३५	ट. ३५	ट. १२२५	ट. ७००	ट. १६	ट. ४०

એવી રીતે ગોમૂત્રિકામાં છેવટ આવેલ અંક ૨૭૩ ને સાઠે ભાગવાથી ચાર લાધ્યા તે અંશ અને શેષ રહ્યા (૩૩) તે કળા, તથા ઘની જગ્યોએ શેષ ૩૫ રહ્યા તે વિકળા થઈ કહેવાય. એ ચાલન ફળથયું. તે ચાલન ધન હોવાનેલીધે કોઠાના મંગળના અંશાદિક અંકમાં જોડવાથી ૫-૧૯-૨૧-૫૭ થયા. એજ આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે ઇષ્ટ ઘડી ૪૪ અને ૩૫ પળે સ્પષ્ટ મંગળ થયો કહેવાય અને ગતિ તો કોઠામાં છે (૩૫-૨૦) તેજ સ્પષ્ટ સમજવી.

આપ્રમાણે બુધ, ગુરૂ, શુક્ર, શની, અને રાહુ સ્પષ્ટ કરી પોતપોતાની ગતિ સાથે આ નીચે આપેલા કોષ્ટકમાં લખેલાછે. ગ્રંથમાં લંબાણ થાય તે કારણથી બધાનું ગણિત કરી બતાવેલ નથી, પણ સર્વેની રીતિ મંગળ પ્રમાણેજ છે, તેમાં ફેર પડતો નથી.

सूर्य.	चंद्र.	मंगल.	बुध.	गुरु.	शुक्र.	शनी.	राहु.	केतु.*		
३	०	५	४	५	२	२	४	१०	રાશી.	
८	४	१९	३	११	६	२४	१६	१६	અંશ.	
२६	२२	२१	५३	२७	५४	०	५६	५६	કળા.	
९	३०	५७	१६	४९'	३६	१०	२५	२५	વિકળા.	
५७	७५९	३५	५९	७	७०	८	३	३	કળા.	ગતિ
२	४१	२०	५६	१४	८	१७	११	११	વિકળા.	

સ્પષ્ટ લગ્ન કરવાની રીત.

પ્રથમ લગ્ન કરવાની રીત દર્શાવીછે તેપ્રમાણેજ સ્પષ્ટ લગ્ન કરવાની રીતિ છે તેમાં ફક્ત તફાવત એટલોજ કે પેહેલાં લગ્નનાં રાશી તથા અંશ લેવાયછે. અને બીજાં ઘડી તથા પળ (કળા વિકળા) ના આંક ગણિતથી આવેછે, પણ પ્રયોજન ન હોવાથી તેનો સ્વીકાર કરાતો નથી, અને હવે આગળ ચલિત કુંડલી કરવાની છે તેમાં લગ્નનાં, રાશી, અંશ, કળા અને વિકળા એ ચારે અંકનું કામ પડશે, માટે પેહેલાંની રીતીથી લગ્ન કાહાડતાં કળાવિકળા જે આવે તે પણ કાયમ રાખવાં; અને આપ્રમાણે કળા-વિકળા કાયમ રાખવાથી જે રાશ્યાદિક ચાર અંકવાળું લગ્ન સિદ્ધ થાય તેજ સ્પષ્ટ લગ્ન કહેવાયછે.

ઉદાહરણ.—સંવત્ ૧૯૪૩ ના આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે ઇષ્ટ ઘડી ૪૪–૩૫ સમયે આગળ ગ્રહ કરેલાછે તેમાં સૂર્ય કર્ક રાશીનો, અને તેના અંશ ૮ ગયા છે એટલે લગ્નપત્રમાં કર્ક રાશીને આઠે અંશે જે અંક* (૧૯–૧૯) છે, તેમાં ઉપરની ઇષ્ટ ઘડી ૪૪–૩૫ જોડવાથી ૬૩–૫૪ થયા તે ૬૦ થી વધારેછે માટે તેને સાઠે ભાગતાં ૩–૫૪ થયા. એને લગતા આંક મેષ રાશીને સાતે અંશે આવેછે, માટે અહીં મેષ લગ્ન સાતે અંશે આવ્યું. અને ઇષ્ટ ઘડી ૪૪–૩૫ ને કોષ્ટકના અંક ૧૯–૧૯ માં જોડતાં ૩–૫૪ અંક થયા હતા તે અંકો લગ્નની કળા તથા વિકળા સમજવી. જેથી રાશ્યાદિક લગ્ન ૦–૭–૩–૫૪ સ્પષ્ટ થયું. લગ્નની ગતિ લખવાનો રીવાજ હાલ ચાલેછે પણ તે વ્યાજબી નથી માટે અહીં તેની ગતિ બતાવેલ નથી.

સૂક્ષ્મ લગ્ન કરવાની રીત.

પેહેલાંના લગ્નપત્ર ઉપરથી જે સ્પષ્ટ લગ્ન બતાવેલ છે તે ચાલુ સૈકામાં તો થોડે પરિશ્રમે બની શકશે, પણ આવતા સૈકામાં લગ્નપત્રમાં ફેરફાર કરવા લખેલ છે, તેમ કરવાથી કદાચ કંટાળો આવે તે વાસ્તે નવીન સ્થિર લગ્નપત્ર આ ગ્રંથમાં દાખલ કરેલ છે, તે ઉપરથી લગ્ન કરવાની રીતિ એવી છે કે ચાલતા શકમાંથી ૪૪૪ બાદ કરવા; અને શેષાંકને સાઠે ભાગ દેવો—ભાગ આપતાં લાધે તે અંક અંશના રૂપમાં અને શેષ રહેલ અંક કળાના રૂપમાં આવેછે. આ પ્રમાણે જે અંશ અને કળા મળેછે તેને જોશીઓ અયનાંશ કહેછે. અયનાંશ જે મળ્યા હોય તેને સ્પષ્ટ સૂર્યના અંશ તથા કળામાં મેળવવા. અને સાયન[1] સૂર્યનો જે અંશ હોય તે અંશના સ્થિર લગ્ન પત્રમાંથી સાયન સૂર્યની રાશીને સામે જે આંક હોય તે લેઈ તેમાં પોતાની ઇષ્ટઘડી તથા પળ પેહેલાંનાં લગ્નની પેઠે મેળવવાં. આમકરતાં જે સરવાળો આવે તેને લગતો કોઠો સ્થિર લગ્ન પત્રમાં જે રાશીને જેટલે અંશે હોય તે રાશીનું તેટલે અંશે લગ્ન થાયછે; અને કળા તથા વિકળા તો ઘડી, પળ તથા કોષ્ટકના અંકનો જે યોગ થયો તેજ પ્રમાણે જાણવાં. ઉપરની રીતે જે લગ્ન આવેછે, તે અયનાંશ સહિત આવેછે, માટે તેમાંથી અયનાંશ બાદ કરવા એટલે સ્પષ્ટ લગ્ન પેહેલાં કરતાં સૂક્ષ્મ આવેછે.

---

* આ ગ્રહ કોઠામાં લખાતો નથી, પણ રાહુની રાશીમાં છ રાશી મેળવ્યાથી થાયછે.

૧ અયનાંશ સહિત.

સ્થિરલગ્નપત્રમ્

૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	અંશ
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	મેષ
૫	૧૩	૨૧	૨૯	૩૭	૪૪	૫૨	૦	૮	૧૬	૨૪	૩૨	૪૦	૪૮	૫૬	૪	૧૨	૨૦	૨૮	૩૬	૪૩	૫૧	૫૯	૭	૧૫	૨૩	૩૧	૩૯	૪૭	૫૫	
૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૭	૮	૮	૮	વૃષભ
૪	૧૩	૨૨	૩૦	૩૯	૪૮	૫૭	૬	૧૫	૨૪	૩૩	૪૨	૫૧	૫૯	૮	૧૭	૨૬	૩૫	૪૪	૫૩	૨	૧૧	૨૦	૨૮	૩૭	૪૬	૫૫	૪	૧૩	૨૨	
૮	૮	૮	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	મિથુન
૩૨	૪૩	૫૩	૩	૧૪	૨૪	૩૪	૪૫	૫૫	૫	૧૬	૨૬	૩૬	૪૭	૫૭	૭	૧૮	૨૮	૩૮	૪૯	૫૯	૯	૨૦	૩૦	૪૦	૫૧	૧	૧૧	૨૨	૩૨	
૧૩	૧૩	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૯	કર્ક
૪૩	૫૪	૫	૧૭	૨૮	૩૯	૫૦	૧	૧૩	૨૪	૩૫	૪૬	૫૭	૯	૨૦	૩૧	૪૨	૫૩	૫	૧૬	૨૭	૩૮	૪૯	૧	૧૨	૨૩	૩૪	૪૫	૫૭	૮	
૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	સિંહ
૧૯	૩૦	૪૧	૫૨	૩	૧૪	૨૫	૩૬	૪૭	૫૮	૯	૨૦	૩૧	૪૨	૫૩	૪	૧૫	૨૬	૩૭	૪૯	૦	૧૧	૨૨	૩૩	૪૪	૫૫	૬	૧૭	૨૮	૩૯	
૨૪	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	કન્યા
૪૯	૦	૧૦	૨૧	૩૨	૪૨	૫૩	૪	૧૪	૨૫	૩૫	૪૬	૫૭	૭	૧૮	૨૮	૩૯	૫૦	૦	૧૧	૨૧	૩૨	૪૩	૫૩	૪	૧૪	૨૫	૩૬	૪૬	૫૭	
૩૦	૩૦	૩૦	૩૦	૩૦	૩૧	૩૧	૩૧	૩૧	૩૧	૩૧	૩૨	૩૨	૩૨	૩૨	૩૨	૩૨	૩૩	૩૩	૩૩	૩૩	૩૩	૩૪	૩૪	૩૪	૩૪	૩૪	૩૪	૩૫	૩૫	તુલા
૭	૧૮	૨૯	૩૯	૫૦	૦	૧૧	૨૨	૩૨	૪૩	૫૩	૪	૧૫	૨૫	૩૬	૪૬	૫૭	૮	૧૮	૨૯	૩૯	૫૦	૧	૧૧	૨૨	૩૨	૪૩	૫૪	૪	૧૫	
૩૫	૩૫	૩૫	૩૫	૩૬	૩૬	૩૬	૩૬	૩૬	૩૭	૩૭	૩૭	૩૭	૩૭	૩૮	૩૮	૩૮	૩૮	૩૮	૩૮	૩૯	૩૯	૩૯	૩૯	૩૯	૪૦	૪૦	૪૦	૪૦	૪૦	વૃશ્ચિક
૨૬	૩૭	૪૮	૫૯	૧૦	૨૧	૩૨	૪૩	૫૪	૫	૧૬	૨૭	૩૮	૪૯	૦	૧૧	૨૨	૩૩	૪૪	૫૫	૭	૧૮	૨૯	૪૦	૫૧	૨	૧૩	૨૪	૩૫	૪૬	
૪૦	૪૧	૪૧	૪૧	૪૧	૪૧	૪૨	૪૨	૪૨	૪૨	૪૨	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩	૪૩	૪૪	૪૪	૪૪	૪૪	૪૪	૪૫	૪૫	૪૫	૪૫	૪૫	૪૫	૪૬	૪૬	ધન
૫૭	૮	૧૯	૩૧	૪૨	૫૩	૪	૧૫	૨૭	૩૮	૪૯	૦	૧૧	૨૩	૩૪	૪૫	૫૬	૭	૧૯	૩૦	૪૧	૫૨	૩	૧૫	૨૬	૩૭	૪૮	૫૯	૧૧	૨૨	
૪૬	૪૬	૪૬	૪૭	૪૭	૪૭	૪૭	૪૭	૪૭	૪૮	૪૮	૪૮	૪૮	૪૮	૪૮	૪૯	૪૯	૪૯	૪૯	૪૯	૪૯	૫૦	૫૦	૫૦	૫૦	૫૦	૫૧	૫૧	૫૧	૫૧	મકર
૩૨	૪૩	૫૩	૩	૧૪	૨૪	૩૪	૪૫	૫૫	૫	૧૫	૨૫	૩૬	૪૭	૫૭	૭	૧૮	૨૮	૩૮	૪૯	૫૯	૯	૨૦	૩૦	૪૦	૫૧	૧	૧૧	૨૨	૩૨	
૫૧	૫૧	૫૧	૫૨	૫૨	૫૨	૫૨	૫૨	૫૨	૫૩	૫૩	૫૩	૫૩	૫૩	૫૩	૫૩	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૪	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	૫૫	કુંભ
૪૧	૫૦	૫૯	૭	૧૬	૨૫	૩૪	૪૩	૫૨	૧	૧૦	૧૯	૨૮	૩૬	૪૫	૫૪	૩	૧૨	૨૧	૩૦	૩૯	૪૮	૫૭	૫	૧૪	૨૩	૩૨	૪૧	૫૦	૫૯	
૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૬	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૭	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૮	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	૫૯	મીન
૭	૧૫	૨૩	૩૧	૩૯	૪૬	૫૪	૨	૧૦	૧૮	૨૬	૩૪	૪૨	૫૦	૫૮	૬	૧૪	૨૨	૩૦	૩૮	૪૫	૫૩	૧	૯	૧૭	૨૫	૩૩	૪૧	૪૯	૫૭	

સૂક્ષ્મ લગ્નનું ઉદાહરણ.

ચાલતા શક ૧૮૦૮ માંથી ૪૪૪ બાદ કર્યા તો બાકી ૧૩૬૪ રહ્યા. તેને સાઠે ભાગ્યા તો ૨૨ લાધા અને ૪૪ શેષ રહ્યા. માટે ૨૨ અંશ અને ૪૪ કળાએ અયનાંશ થયા. તેને આગળ કરેલ સ્પષ્ટ સૂર્ય ૩-૮-૨૬-૯-ના અંશ (૮) તથા કળા (૨૬) માં ભેળવ્યા તો સાયન સૂર્ય ૪-૧-૧૦-૯ થયો. અહીં સાયન સૂર્યની રાશી સિંહ છે, અને તેનો અંશ એક થયોછે માટે સિંહ રાશીના એક અંશનું કોષ્ટક સ્થિરલગ્નપત્રમાં ૧૯-૩૦ લખેછે તેમાં પોતાની ઈષ્ટ ઘડી ૪૪-૩૫ મેળવીતો ૬૪-૫ થયા તે ૬૦ થી વધારેછે એ-ટલે તેમાંથી ૬૦ બાદ કરીએ તો શેષ ૪-૫ બાકી રહ્યા. એ અંકને લગતો કોઠો સ્થિર લગ્નપત્રમાં વૃષભ રાશીને શૂન્ય અંશે આવેછે, તે વાસ્તે વૃષભ લગ્ન શૂન્ય અંશે થાયછે. અને ઇષ્ટ ઘડી તથા કોષ્ટકના આંકનો સરવાળો ૪-૫ આવેલોછે તેજ લગ્નની કળા તથા વિકળા ક્રમપ્રમાણે થઈ. જેથી રાશ્યાદિ લગ્ન ૧-૦-૪-૫ થયું. આવી રીતે સૂક્ષ્મ લગ્ન અયનાંશસહિત આવેછે, એમ તેની રીતમાં લખેલુંછે, તે કારણથી આ લગ્ન ૧-૦-૪-૫ માંથી પહેલાં કરેલ અયનાંશ બાદ કર્યા તો[1] ૦-૭-૨૦-૫ સૂક્ષ્મ સ્પષ્ટ લગ્ન થયું.

સ્થિરલગ્ન પત્ર તથા સાયન સૂર્ય એ ઉપરથી આણેલું લગ્ન પ્રથમનાં લગ્ન પત્રઉ-પરથી સૂર્યના દિવસને આધારે કરેલ લગ્ન કરતાં સૂક્ષ્મ આવેછે માટે દ્વાદશ ભાવ કર-વાના કામમાં પેહેલાં કરેલ સ્થૂલ લગ્નનો ઉપયોગ કરવો નહીં અને આ સૂક્ષ્મ લગ્નનો તેમાં ઉપયોગ કરવો.

પેહેલાંનું લગ્નપત્ર અથવા સ્થિરલગ્ન પત્ર અક્ષભા[2] ૪-૭ જે દેશમાં હશે ત્યાં બ-રોબર લાગુ પડશે. બાકીના દેશોમાં તેજ દેશના જોશીઓ પાસેથી લગ્નપત્ર મેળવી લગ્ન કરવાનું કામ ચલાવવું.

નત કરવાનો પ્રકાર તથા તેનું ઉદાહરણ.

દિવસમાં પૂર્વ તથા પશ્ચિમ અને રાત્રિમાં પૂર્વ તથા પશ્ચિમ એમ ચાર પ્રકારનો નત થાયછે. મધ્યરાત્ર પછીની જે શેષ રાત્રિ[3] હોય તેમાં દિનાર્ધ[4] જોડવાથી રાત્રિનો પૂર્વ નત થાયછે, ને મધ્યરાત્રિ કરતાં પ્રથમની રાત્રિ[5] જેટલી ગએલી હોય તેમાં દિનાર્ધ જોડવાથી રાત્રિનો પશ્ચિમ નત થાયછે અને મધ્યાન્હથી પેહેલાં સૂર્યોદય પછીની જે ઘટિકા હોય તેને તેદિવસના દિનાર્ધમાંથી બાદ કરીએતો દિવસનો પૂર્વ નત થાયછે, અને મધ્યાન્હ પછી જે દિવસ[6] રહે તેને દિનાર્ધમાંથી બાદ કરીએતો દિવસનો પશ્ચિમ નત થાયછે.

---

૧ સરવાળો તથા બાદ બાકી જ્યોતિષમાં સજાતીય અંકનો થાયછે માટે અયનાંશ અંશમાંથી બાદ ન થાય તો રાશીમાં એક ઘટાડી ત્રીશ અંશ લઈને બાદ કરવા. ૨ એટલી અક્ષભા મુંબઈ તથા તેને લગતા ગામોમાં હોયછે; અને કચ્છમાં તો અક્ષભા ૫-૦ ની છે માટે કચ્છ દેશમાં ઉપર બતાવેલ લગ્નપત્ર ઉપયોગી થાય તેમ નથી જેથી કચ્છ દેશને માટે લગ્નપત્ર આ ગ્રંથની છેવટે આપવામાં આવેલછે. તેઉપરથી કચ્છના જોશીઓએ લગ્નનું ગણિત કરવું. ૩ મધ્યરાત્ર પછી ઇષ્ટ ઘટી હોય ત્યારે તેને સાઠમાંથી બાદ કરીએતો શેષ રાત્રિ આવેછે. ૪ પંચાંગમાં દીનમાન લખેલું હોયછે: તેને અર્ધું કરવાથી દિનાર્ધ થશે. ૫ મધ્યરાત્ર પેહેલાં જન્મસમય હોયતો પોતાની ઇષ્ટઘડીમાંથી દિનમાન બાદ કરીએ તો શેષ રહેલ ઘટી તથા પળ ગત રાત્રિ થાયછે. ૬ દિવસના પાછલા પ્રહરમાં મધ્યાન્હોત્તર જન્મ થાય ત્યારે તે દિવસની સૂર્યોદય પછીની ઇષ્ટ ઘડી તથા પલમાંથી તે દિવસનું દિનાર્ધ બાદ કરવું એટલે દિવસની શેષ ઘટી થશે.

ઉદાહરણ.—સંવત્ ૧૯૪૩ ના આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે ઈષ્ટ ઘટીકા ૪૪-૩૫ પેહેલાં માનેલીછે તે મધ્યરાત્રથી પેહેલાંની છે, કારણ કે તે દિવસે મધ્યરાત્ર[1] ઘટી ૪૬-૧૧ પછી થાયછે. રાત્રિની ઇષ્ટ ઘટી ૪૪-૩૫ માંથી તે દિવસનું દિનમાન ૩૨-૩૩ બાદ કર્યું તો ૧૨-૧૨ રાત્રિની ગત ઘટી થઈ, એને તે દિવસનાં પંચાંગમાં લખેલ દિનાર્ધ ૧૬-૧૨ માં મેળવીતો ૨૮-૨૪ આવ્યા, તેજ રાત્રિનો પશ્ચિમ નત થયો કહેવાય.

દશમ ભાવ સાધન તથા તેનું ઉદાહરણ.

ઉપર પ્રમાણે નત સાધન કરી દશમ ભાવ સારીણીમાં જમણી તરફ મેષથી મીન રાશી સુધી બાર રાશીઓ લખેલીછે, અને ઉપરના ભાગમાં ત્રીશ અંશનાં કોષ્ટક લખેલાંછે; તેમાંથી જે રાશીનો સ્પષ્ટ સૂર્ય હોય તે રાશીને લગતો સૂર્યના અંશના પ્રમાણનો કોઠો લેવો, અને તે કોઠાના આંકમાં જો નત ઘડી પશ્ચિમ હોયતો મેળવવી અને પૂર્વ હોયતો બાદ કરવી. આપ્રમાણે કરતાં જો ઘડી સાઠ કરતાં વધારે થાયતો તેમાંથી સાઠ બાદ કરવા અને પૂર્વ નત કોઠાના આંકમાંથી બાદ ન થાય તો તેમાં સાઠ ઉમેરીને પણ બાદ કરવા. પછીથી લગ્નની પેઠે દશમ ભાવ સારણીમાં એપ્રમાણે કળા તથા વિકળા કઈ રાશીને કેટલે અંશે મળતાં આવેછે તે જોવું, અને તે જે રાશીને જેટલે અંશે મળતાં આવે તે રાશી અને તેટલા અંશ દશમ ભાવના જાણવા. અને કળા તથા વીકળા તો લગ્નની પેઠેજ નત અને કોઠાના આંક મેળવવાથી અથવા બાદ કરવાથી જે સંખ્યા આવી હોય તેજ જાણવી. ચાલુ ઉદાહરણમાં સૂર્ય ૩-૮-૨૬-૯ આવેલછે તે કર્ક રાશીને ૮ અંશે છે માટે દશમ ભાવ સારીણિમાંથી કર્ક રાશીના ૮ મા અંશનું કોષ્ટક લીધું અને તેમાં લખેલ આંક ૨૦-૨૩ માં પશ્ચિમ નત ઘટી ૨૮-૨૪ ભેળવી તો ૪૮-૪૭ થયા; એને લગતા આંક દશમ ભાવ સારિણિમાં જોતાં મકરને ૨૯ અંશે આવેછે. એટલે દશમ ભાવ મકર રાશીનો થયો અને તેના અંશ ૨૯ થયા. અને કોષ્ટકના અંક તથા નતનો સરવાળો ૪૮-૪૭ થએલછે તેજ કળા અને વિકળા થઇ—આપ્રમાણે રાશ્યાદિ દશમ ભાવ ૮-૨૯-૪૮-૪૭ સ્પષ્ટ થયો.

જ્યારે નત ઘડી ૦ તથા પળ ૦ આવેછે ત્યારે દશમ ભાવ સારિણિ ઉપરથી લાવવો પડતો નથી કારણ કે ત્યારે સ્પષ્ટ સૂર્ય જે રાશીને જેટલે અંશે તથા કળા વિકળાએ હોય તેજ સૂર્ય દશમ ભાવ થાયછે, આપ્રમાણે ઘણું કરીને બરોબર મધ્યાન્હ વખતે જો જન્મકાળ હોય તોજ બનેછે નહીં તો બનતું નથી.

---

૧ પંચાંગમાં લખેલ દિનમાનની ઘડીને સાઠમાંથી બાદ કરીએ તો બાકી રહેલ ઘડી રાત્રિનું પ્રમાણ થાયછે. અને રાત્રના પ્રમાણે અર્ધ કરીએ તો રાત્રિનું અર્ધ થાયછે. દિનમાન તથા રાત્રિના અર્ધનો જે સરવાળો થાય તેટલી ઘડીએ મધ્યરાત્રિની પ્રવૃત્તિ થાયછે.

દશમભાવસારિણી.

૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	અંશ.
૩ ૧૪	૩ ૩૩	૩ ૪૨	૩ ૫૨	૪ ૧	૪ ૧૦	૪ ૧૯	૪ ૨૯	૪ ૩૮	૪ ૪૮	૪ ૫૮	૫ ૮	૫ ૧૮	૫ ૨૮	૫ ૩૮	૫ ૪૮	૫ ૫૮	૬ ૮	૬ ૧૮	૬ ૨૮	૬ ૩૮	૬ ૪૮	૬ ૫૮	૭ ૮	૭ ૧૭	૭ ૨૭	૭ ૩૭	૭ ૪૭	૭ ૫૭	૮ ૭	મેષ
૮ ૧૭	૮ ૨૭	૮ ૩૭	૮ ૪૭	૮ ૫૭	૯ ૭	૯ ૧૭	૯ ૨૭	૯ ૩૭	૯ ૪૭	૯ ૫૯	૧૦ ૯	૧૦ ૨૦	૧૦ ૩૧	૧૦ ૪૨	૧૦ ૫૨	૧૧ ૩	૧૧ ૧૪	૧૧ ૨૫	૧૧ ૩૫	૧૧ ૪૬	૧૧ ૫૭	૧૨ ૮	૧૨ ૧૯	૧૨ ૨૯	૧૨ ૪૦	૧૨ ૫૧	૧૩ ૨	૧૩ ૧૨	૧૩ ૨૩	વૃષભ
૧૩ ૩૪	૧૩ ૪૫	૧૩ ૫૫	૧૪ ૬	૧૪ ૧૭	૧૪ ૨૮	૧૪ ૩૮	૧૪ ૪૯	૧૫ ૦	૧૫ ૧૧	૧૫ ૨૨	૧૫ ૩૨	૧૫ ૪૩	૧૫ ૫૪	૧૬ ૫	૧૬ ૧૫	૧૬ ૨૬	૧૬ ૩૭	૧૬ ૪૮	૧૬ ૫૮	૧૭ ૯	૧૭ ૨૦	૧૭ ૩૧	૧૭ ૪૨	૧૭ ૫૨	૧૮ ૩	૧૮ ૧૪	૧૮ ૨૫	૧૮ ૩૫	૧૮ ૪૬	મિથુન
૧૮ ૫૭	૧૯ ૮	૧૯ ૧૮	૧૯ ૨૯	૧૯ ૪૦	૧૯ ૫૧	૨૦ ૧	૨૦ ૧૨	૨૦ ૨૩	૨૦ ૩૩	૨૦ ૪૩	૨૦ ૫૩	૨૧ ૩	૨૧ ૧૩	૨૧ ૨૩	૨૧ ૩૩	૨૧ ૪૩	૨૧ ૫૩	૨૨ ૩	૨૨ ૧૩	૨૨ ૨૩	૨૨ ૩૩	૨૨ ૪૩	૨૨ ૫૩	૨૩ ૨	૨૩ ૧૨	૨૩ ૨૨	૨૩ ૩૨	૨૩ ૪૨	૨૩ ૫૨	કર્ક
૨૪ ૨	૨૪ ૧૨	૨૪ ૨૨	૨૪ ૩૨	૨૪ ૪૨	૨૪ ૫૨	૨૫ ૨	૨૫ ૧૨	૨૫ ૨૨	૨૫ ૩૧	૨૫ ૪૧	૨૫ ૫૦	૨૫ ૫૯	૨૬ ૯	૨૬ ૧૮	૨૬ ૨૭	૨૬ ૩૬	૨૬ ૪૫	૨૬ ૫૫	૨૭ ૪	૨૭ ૧૩	૨૭ ૨૨	૨૭ ૩૨	૨૭ ૪૧	૨૭ ૫૦	૨૮ ૦	૨૮ ૯	૨૮ ૧૮	૨૮ ૨૭	૨૮ ૩૭	સિંહ
૨૮ ૪૬	૨૮ ૫૫	૨૯ ૪	૨૯ ૧૪	૨૯ ૨૩	૨૯ ૩૨	૨૯ ૪૧	૨૯ ૫૧	૩૦ ૦	૩૦ ૯	૩૦ ૧૯	૩૦ ૨૮	૩૦ ૩૭	૩૦ ૪૬	૩૦ ૫૬	૩૧ ૫	૩૧ ૧૪	૩૧ ૨૩	૩૧ ૩૩	૩૧ ૪૨	૩૧ ૫૧	૩૨ ૦	૩૨ ૧૦	૩૨ ૧૯	૩૨ ૨૮	૩૨ ૩૮	૩૨ ૪૭	૩૨ ૫૬	૩૩ ૫	૩૩ ૧૫	કન્યા
૩૩ ૨૪	૩૩ ૩૩	૩૩ ૪૨	૩૩ ૫૨	૩૪ ૧	૩૪ ૧૦	૩૪ ૧૯	૩૪ ૨૯	૩૪ ૩૮	૩૪. ૪૮	૩૪ ૫૮	૩૫ ૮	૩૫ ૧૮	૩૫ ૨૮	૩૫ ૩૮	૩૫ ૪૮	૩૫ ૫૮	૩૬ ૮	૩૬ ૧૮	૩૬ ૨૮	૩૬ ૩૮	૩૬ ૪૮	૩૬ ૫૮	૩૭ ૮	૩૭ ૧૭	૩૭ ૨૭	૩૭ ૩૭	૩૭ ૪૭	૩૭ ૫૭	૩૮ ૭	તુલા
૩૮ ૧૭	૩૮ ૨૭	૩૮ ૩૭	૩૮ ૪૭	૩૮ ૫૭	૩૯ ૭	૩૯ ૧૭	૩૯ ૨૭	૩૯ ૩૭	૩૯ ૪૮	૩૯ ૫૯	૪૦ ૯	૪૦ ૨૦	૪૦ ૩૧	૪૦ ૪૨	૪૦ ૫૨	૪૧ ૩	૪૧ ૧૪	૪૧ ૨૫	૪૧ ૩૫	૪૧ ૪૬	૪૧ ૫૭	૪૨ ૮	૪૨ ૧૯	૪૨ ૨૯	૪૨ ૪૮	૪૨ ૫૧	૪૩ ૨	૪૩ ૧૨	૪૩ ૨૩	વૃશ્ચિક
૪૩ ૩૪	૪૩ ૪૫	૪૩ ૫૫	૪૪ ૬	૪૪ ૧૭	૪૪ ૨૮	૪૪ ૩૮	૪૪ ૪૯	૪૫ ૦	૪૫ ૧૧	૪૫ ૨૨	૪૫ ૩૨	૪૫ ૪૩	૪૫ ૫૪	૪૬ ૫	૪૬ ૧૫	૪૬ ૨૬	૪૬ ૩૭	૪૬ ૪૮	૪૬ ૫૮	૪૭ ૯	૪૭ ૨૦	૪૭ ૩૧	૪૭ ૪૨	૪૭ ૫૨	૪૮ ૩	૪૮ ૧૪	૪૮ ૨૫	૪૮ ૩૫	૪૮ ૪૬	ધન
૪૮ ૫૭	૪૯ ૮	૪૯ ૧૮	૪૯ ૨૯	૪૯ ૪૦	૪૯ ૫૧	૫૦ ૧	૫૦ ૧૨	૫૦ ૨૩	૫૦ ૩૩	૫૦ ૪૩	૫૦ ૫૩	૫૧ ૩	૫૧ ૧૩	૫૧ ૨૩	૫૧ ૩૩	૫૧ ૪૩	૫૧ ૫૩	૫૨ ૩	૫૨ ૧૩	૫૨ ૨૩	૫૨ ૩૩	૫૨ ૪૩	૫૨ ૫૩	૫૩ ૨	૫૩ ૧૨	૫૩ ૨૨	૫૩ ૩૨	૫૩ ૪૨	૫૩ ૫૨	મકર
૫૪ ૨	૫૪ ૧૨	૫૪ ૨૨	૫૪ ૩૨	૫૪ ૪૨	૫૪ ૫૨	૫૫ ૨	૫૫ ૧૨	૫૫ ૨૨	૫૫ ૩૧	૫૫ ૪૧	૫૫ ૫૦	૫૫ ૫૯	૫૬ ૯	૫૬ ૧૮	૫૬ ૨૭	૫૬ ૩૬	૫૬ ૪૫	૫૬ ૫૫	૫૭ ૩	૫૭ ૧૩	૫૭ ૨૨	૫૭ ૩૨	૫૭ ૪૧	૫૭ ૫૦	૫૮ ૦	૫૮ ૯	૫૮ ૧૮	૫૮ ૨૭	૫૮ ૩૭	કુંભ
૫૮ ૪૬	૫૮ ૫૫	૫૯ ૪	૫૯ ૧૪	૫૯ ૨૩	૫૯ ૩૨	૫૯ ૪૧	૫૯ ૫૧	૦ ૦	૦ ૯	૦ ૧૯	૦ ૨૮	૦ ૩૭	૦ ૪૬	૦ ૫૬	૧ ૫	૧ ૧૮	૧ ૨૩	૧ ૩૩	૧ ૪૨	૧ ૫૧	૨ ૦	૨ ૧૦	૨ ૧૯	૨ ૧૮	૨ ૩૮	૨ ૪૭	૨ ૫૬	૩ ૫	૩ ૧૫	મીન

દશમભાવસારિણીમાં લગ્નપત્રની પેઠે જ્યારે સૈકો બદલે ત્યારે ફેરફાર કરવો. એવી રીતે કે, મેષનો એક અંશ શુન્ય ગણી બધાં કોષ્ટક ફેરવીને લખવાં. આ પ્રમાણે કરવાથી છેવટ મીન રાશીને ૨૯ મે અંશે ૩-૨૪ મેષ રાશીનાં શુન્ય અંશના આંક આવશે.

બાર ભાવ તથા તેની સંધિ કરવાની રીત.

ઉપર મુજબ જે દશમ ભાવ આવેલ હોય તેમાં ૬ રાશી ભેળવવાથી ચોથો ભાવ બનેછે. ચોથા ભાવમાંથી લગ્નને બાદ કરવું[1] અને બાદ કરતાં રાશ્યાદિ આંક શેષ રહેલા હોય તેના અંશ[2] કરવા. પછીથી તેને ૬ એ ભાગ દેવો. અને ભાગ દેતાં જે આંક લાધે તે આંક અંશના રૂપમાં આવેછે. શેષને સાઠે ગુણી તેમાં નીચેનો આંક મેળવી ૬ એ ભાગ દેવાથી જે લાધે તે આંક કળાના આવેછે; અને જે શેષ રહે તેને સાઠે ગુણી તેમાં ત્રીજો આંક મેળવી ૬ એ ભાગ દેતાં જે લાધે તે આંક વિકળાના આવેછે. એમ અંશ, કળા અને વિકળાના જે ત્રણ અંક મળ્યા હોય તેને લગ્ન (પ્રથમ ભાવ) માં મેળવતા જવું. આવી રીતે પાંચ વાર ભેળવતાં પેહેલા ભાવની સંધિ, બીજો ભાવ, બીજા ભાવની સંધિ, ત્રીજો ભાવ અને ત્રીજા ભાવની સંધિ ક્રમપ્રમાણે તૈયાર થાયછે. અને ચોથો ભાવ તો પ્રથમથીજ તૈયાર કરેલ છે, તેમાં ૬ એથી ભાગ દેતાં લાધેલ અંકને ત્રીશમાંથી બાદ કરીને ભેળવવા. આવી રીતે પાંચ વાર મેળવ્યાથી ચોથા ભાવની સંધિ, પાંચમો ભાવ, પાંચમા ભાવની સંધિ, છઠ્ઠો ભાવ તથા છઠ્ઠા ભાવની સંધિ તૈયાર થાયછે. એવી રીતે છ ભાવ તેની સંધિઓ સહિત સિદ્ધ થયા. તે દરેકમાં છ રાશી મેળવવાથી તથા અંશાદિક તેજ કાયમ રાખવાથી ક્રમપ્રમાણે સાતમો ભાવ, સાતમા ભાવની સંધિ, આઠમો ભાવ, આઠમા ભાવની સંધિ, નવમો ભાવ અને તેની સંધિ, દશમો ભાવ તથા તેની સંધિ, અગીઆરમો ભાવ તથા તેની સંધિ, અને બારમો ભાવ તથા તેની સંધિ તૈયાર થાયછે.

ઉદાહરણ.—સારિણીથી આવેલ દશમ ભાવ ૮–૨૯–૪૮–૪૭ માં રાશી છ મેળવી-તો ૨–૨૯–૪૮–૪૭ ચોથો ભાવ તૈયાર થયો તેમાંથી પ્રથમ કરેલ લગ્ન ૦–૭–૨૦–૫ બાદ કર્યું તો ૨–૨૨–૨૮–૪૨ થયા. તેના અંશ કર્યા તો ૮૨–૨૮–૪૨ થયા અને તેને છએ ભાગ્યા તો ૧૩ અંશ લાધ્યા, અને ૪ શેષ રહ્યા તેને સાઠે ગુણી તે નીચેના આંક ૨૮ ભેળ્યા તો ૨૬૮ થયા તેને ૬ એ ભાગતાં ૪૪ કળા આવી અને ૪ બાકી રહ્યા તેને પણ ૬૦ ગુણી તે નીચેના આંક ૪૨ તેમાં ઉમેર્યા તો ૨૮૨ થયા. એને ૬ એ ભાગતાં ૪૭ વિકળા આવી. એપ્રમાણે ૧૩–૪૪–૪૭ અંશાદિક અંક મળ્યા તેને લગ્ન ૦–૭ ૨૦–૫ માં મેળવ્યા તો ૦–૨૧–૪–૫૨ પહેલા ભાવની સંધિ થઇ તેમાં લાધેલ અંક ૧૩ ૪૪–૪૭ મેળવવાથી ૧–૪–૪૯–૩૯ બીજો ભાવ થયો, તેમાં તેજ અંકો મેળવવાથી ૧–૧૮–૩૪–૨૬ બીજા ભાવની સંધિ થઈ; બીજા ભાવની સંધિમાં તેજ અંક મેળવ્યાથી ૨–૨–૧૯–૧૩ ત્રીજો ભાવ થયો, અને ત્રીજા ભાવમાં સદરહુ અંકો જોડવાથી ૨–૧૬–

---

[1] બાદ કરતાં લગ્ન બાદ ન થાય તો બાર રાશી લઇને પણ બાદ કરવાં. [2] રાશીને ત્રીશે ગુણી તેમાં અંશ મેળવ્યાથી અંશ થાયછે.

૪-૦ ત્રીજા ભાવની સંધિ થઇ. અને ચોથો ભાવ દશમ ભાવમાં ૬ રાશી મેળવ્યાથી ૨-૨૯-૪૮-૪૭ આવેલછે તેમાં ૬, એ ભાગતાં લાધેલ અંક ૧૩-૪૪-૪૭ ને ૩૦ માંથી બાદ કરી બાકીના અંક ૧૬-૧૫-૧૩ મેળવ્યા તો ૩-૧૬-૪-૦ ચોથા ભાવની સંધિ થઈ. એ ચોથા ભાવની સંધીમાં વળી તેજ ૧૬-૧૫-૧૩ અંકો મેળવ્યાથી ૪-૨-૧૯-૧૩ પાંચમો ભાવ તૈયાર થયો. પાંચમા ભાવમાં તે અંક મેળવ્યાથી ૪-૧૮-૩૪-૨૬ પાંચમા ભાવની સંધિ થઇ. પાંચમા ભાવની સંધીમાં તે અંક ભેળવ્યાથી ૫-૪-૪૯-૩૯ છઠ્ઠો ભાવ થયો. અને છઠ્ઠા ભાવમાં સદરહુ અંકો મેળવ્યાથી ૫-૨૧-૪-૫૨ છઠ્ઠા ભાવની સંધિ સિદ્ધ થઈ. આપ્રમાણે છ ભાવ તથા તેઓની છ સંધીઓ જે તૈયાર થઇ તેમાં પ્રથમ કહેલા ક્રમપ્રમાણે છ, છ, રાશી મેળવ્યાથી જે સપ્તમ ભાવ વગેરે ભાવ થયા તે અને પેહેલાંના છ ભાવો પોતપોતાની સંધિનીસાથે આ નીચેના કોષ્ટકમાં આપેલછે.

૧	संधि.	૨	संधि.	૩	सं०	૪	सं०	૫	सं०	૬	सं०
૦	૦	૧	૧	૨	૨	૨	૩	૪	૪	૫	૫
૭	૨૧	૪	૧૮	૨	૧૬	૨૯	૧૬	૨	૧૮	૪	૨૧
૨૦	૪	૪૯	૩૪	૧૯	૪	૪૮	૪	૧૯	૩૪	૪૯	૪
૫	૫૨	૩૯	૨૬	૧૩	૦	૪૭	૦	૧૩	૨૬	૩૯	૫૨
૭	सं०	૮	सं०	૯	सं०	૧૦	सं०	૧૧	सं०	૧૨	सं०
૬	૬	૭	૭	૮	૮	૮	૯	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧
૭	૨૧	૪	૧૮	૨	૧૬	૨૯	૨૬	૨	૧૮	૪	૨૧
૨૦	૪	૪૯	૩૪	૧૯	૦	૪૮	૪	૧૯	૩૪	૪૯	૪
૫	૫૨	૩૯	૨૬	૧૩	૪	૪૭	૦	૧૩	૨૬	૩૯	૫૨

ચલિત કરવાની રીત તથા તેનું ઉદાહરણ.

જન્મકુંડલીમાં જે જે ભાવે ગ્રહ આવેલા હોય તે તે ભાવમાંથી આગળના ભાવમાં અથવા તો પાછળના ભાવમાં ગ્રહનું જવું તેને ચલિત એવું નામ જ્યોતિર્વિદો ધરાવેછે. ચલિત કુંડલીમાં જન્મકુંડલીની પેઠે ૧૨ ખાનાં કરી તેમાં બાર ભાવની જે જે રાશીઓ આવેલ હોય તે તે રાશીઓ દરેક ખાનામાં મૂકવી. પેહેલા ભાવની રાશી પેહેલાં ખાનામાં, બીજા ભાવની બીજામાં, ત્રીજા ભાવની ત્રીજામાં, અને ચોથા ભાવની રાશી ચોથા ખાનામાં, એ પ્રમાણે બારે ખાનામાં બારે ભાવની રાશી ક્રમથી માંડવી. આવી રીતે ભાવની રાશીને અનુસરીને કુંડલીમાં આંક માંડતાં જ્યારે ગળિત ભાવ આવેછે, ત્યારે કોઈ રાશી બેવાર માંડવી પડેછે અને કોઈ રાશી ઘટી પડેછે. તેવિષે બરોબર તપાસ રાખી પછીથી ચલિત કુંડલી કરવી.

જન્મકુંડલીમાં ગ્રહ જે ભાવે રહેલો હોય તે ભાવની પાછળની સંધિ કરતાં તે ગ્રહના રાશ્યાદિક અંક ઓછા હોયતો તે ગ્રહ ચળી પોતાના ભાવ કરતાં પાછળના ભા-

વમાં આવેછે. અને જે ગ્રહ પોતાના ભાવની આગળની સંધિ કરતાં રાશ્યાદિક અંકથી વધારે હોયતો તે ગ્રહ પોતાના ભાવ કરતાં જન્મકુંડલીમાં આગળને ભાવે ચળી આવેછે. અને કોઇ પણ ગ્રહ જે ભાવમાં પડેલ હોય તે ભાવની પેહેલી સંધિ કરતાં ન્યૂન ન હોય અને આગળની સંધિ કરતાં વધારે ન હોય તો તે ગ્રહ જન્મકુંડલીમાં જ્યાં હોય ત્યાંજ કાયમ રહેછે.

ઉદાહરણ.—સંવત્ ૧૯૪૩ ની સાલના આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે જન્મકુંડલીમાં સૂર્ય ચોથે ભાવે રહેલોછે. અને તેના રાશ્યાદિક અંક ૩–૮–૨૬–૯ લખેલાછે. તે સૂર્ય ચોથા ભાવની પેહેલી સંધિ ૨–૧૬–૪–૦ કરતાં ન્યૂન નથી; અને ચોથા ભાવની આગળની સંધિ ૩–૧૬–૪–૦ કરતાં વધારે નથી, માટે જન્મકુંડલીપ્રમાણે સૂર્ય ચોથે ભાવે રહ્યો પણ ચળ્યો નહીં.

ચંદ્ર જન્મકુંડલીમાં પેહેલે ભાવે આવેલોછે તેની પેહેલી સંધિ ૧૧–૨૧–૪–૫૨ કરતાં ચંદ્ર ૦–૪–૨૨–૩૦ ન્યૂન નથી. અને આગળની સંધિ ૦–૨૧–૪–૫૨ કરતાં વધારે પણ નથી માટે જન્મકુંડલીપ્રમાણે ચલિત કુંડલીમાં પણ ચંદ્ર પેહેલેજ ભાવે કાયમ રહ્યો.

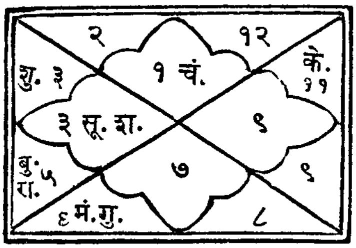
જન્મકુંડલીમાં મંગળ છઠ્ઠે ભાવે આવેલોછે તે છઠ્ઠા ભાવની પેહેલી સંધિના રાશ્યાદિ આંક ૪–૧૮–૩૪–૨૬ કરતાં રાશ્યાદિ મંગળ ૫–૧૯–૨૧–૧૭ ઓછો નથી. અને છઠ્ઠા ભાવની આગળની સંધિ ૫–૨૧–૪–૫૨ કરતાં અધિક નથી માટે જન્મકુંડલીપ્રમાણે ચલિતકુંડલીમાં પણ મંગળ છઠ્ઠે ભાવે કાયમ રહ્યો.

એવીજ રીતે બૃહસ્પતિ તથા શુક્ર પણ પોતે જે જે ભાવે રહેલાછે તે તે ભાવની પેહેલાંની સંધિ કરતાં ઓછા નથી. અને આગળની સંધિ કરતાં અધિક નથી. તે કારણથી જન્મકુંડલીનીપેઠે ચલિતમાં પણ ગુરૂ અને શુક્ર છઠ્ઠે અને ત્રીજે ભાવે ક્રમપ્રમાણે કાયમ રહ્યા; અને પાછળ અથવા આગળ ચળી શકયા નહીં.

જન્મકુંડલીમાં ત્રીજે ભાવે આવેલ રાશ્યાદિ શની ૨–૨૪–૦–૧૦ ત્રીજા ભાવની પેહેલી સંધિ ૧–૧૮–૩૪–૨૬ કરતાં ઓછો નથી, માટે તે કરતાં પેહેલા ભાવમાં (બીજામાં) ચળી ગયો નહીં, તોપણ ત્રીજા ભાવની આગળની સંધિ ૨–૧૬–૪–૦ કરતાં રાશ્યાદિ શની અધિક હોવાનેલીધે ચળીને આગળના ભાવમાં ગયો; એટલે ચલિત કુંડલીમાં શની ચળિને ચોથે ભાવે આવ્યો.

રાહુ જન્મકુંડલીમાં પાંચમે ભાવે રહેલોછે, તે પાંચમા ભાવની પેહેલી સંધિ કરતાં ન્યૂન નથી, અને આગળની સંધિ કરતાં અધિક નથી વાસ્તે ચળ્યો નહીં. ઉપર પ્રમાણે સ્પષ્ટ કરેલ બાર ભાવમાં મેષ, વૃષભ, મિથુન, મિથુન, સિંહ, કન્યા, તુળા, વૃશ્ચિક, ધન, ધન, કુંભ અને મીન એપ્રમાણે બારે ભાવની રાશી આવેલીછે; તે આ નીચેની ચલિત

કુંડલીના બારે ખાનામાં ક્રમપ્રમાણે બારે રાશીઓ લખી. તે ચલિત કુંડલીમાં જેવા ગ્રહ આવ્યા તેવા લખી આ નીચે ચલિત કુંડલી તૈયાર કરીછે.

☞ આ જન્મકુંડલી ઉપરથી કરેલ ચલિત કુંડલીમાં મિથુન, તથા ધન એ બે ભાવ બેવાર આવેલાછે, અને કર્ક તથા મકર એ બે ભાવ બિલકુલ આવેલા નથી. માટે એનું નામ ગલિત ભાવ કેહેવાય. આવી રીતે જે કુંડલીમાં ભાવોની વધઘટ થાય તે કુંડલી ગલિત ભાવવાળી કેહેવાય, અને બધી રાશી ક્રમપ્રમાણે આવે, તથા કોઇનો વધારો અથવા ઘટારો થાય નહીં તેવીને સાધારણ ચલિત કુંડલી કહેછે.

રવિ, ચંદ્ર, બુધ અને શુક્રની દ્રષ્ટીનું કોષ્ટક.

અંશ	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯		
મેષ	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦		
વૃષ.	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૩૦	૦ ૧ ૦	૦ ૧ ૩૦	૦ ૨ ૦	૦ ૨ ૩૦	૦ ૩ ૦	૦ ૩ ૩૦	૦ ૪ ૦	૦ ૪ ૩૦	૦ ૫ ૦	૦ ૫ ૩૦	૦ ૬ ૦	૦ ૬ ૩૦	૦ ૭ ૦	૦ [illegible] ૩૦	૦ ૮ ૦	૦ ૮ ૩૦	૦ ૯ ૦	૦ ૯ ૩૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૧૦ ૩૦	૦ ૧૧ ૦	૦ ૧૧ ૩૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૨ ૩૦	૦ ૧૩ ૦	૦ ૧૩ ૩૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૪ ૩૦	गु. ૧ भा. ૨	ध
મિ૦	૦ ૧૫ ૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૭ ૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૧૯ ૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૨૧ ૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૩ ૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૫ ૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૭ ૦	૦ ૨૮ ૦	૦ ૨૯ ૦	૦ ૩૦ ૦	૦ ૩૧ ૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૩ ૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૫ ૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૭ ૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૩૯ ૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૪૧ ૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૩ ૦	૦ ૪૪ ૦	गु. ૧ भा. ૧	ध.
કર્ક	૦ ૪૫ ૦	૦ ૪૪ ૩૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૩ ૩૦	૦ ૪૩ ૦	૦ ૪૨ ૩૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૧ ૩૦	૦ ૪૧ ૦	૦ ૪૦ ૩૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૩૯ ૩૦	૦ ૩૯ ૦	૦ ૩૮ ૩૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૩૭ ૩૦	૦ ૩૭ ૦	૦ ૩૬ ૩૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૫ ૩૦	૦ ૩૫ ૦	૦ ૩૪ ૩૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૩ ૩૦	૦ ૩૩ ૦	૦ ૩૨ ૩૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૧ ૩૦	૦ ૩૧ ૦	૦ ૩૦ ૩૦	गु. ૧ भा. ૨	ऋ
સિં.	૦ ૩૦ ૦	૦ ૨૯ ૦	૦ ૨૮ ૦	૦ ૨૭ ૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૫ ૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૩ ૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૧ ૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૧૯ ૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૧૭ ૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૫ ૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૩ ૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૧ ૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૯ ૦	૦ ૮ ૦	૦ ૭ ૦	૦ ૬ ૦	૦ ૫ ૦	૦ ૪ ૦	૦ ૩ ૦	૦ ૨ ૦	૦ ૧ ૦	गु. ૧ भा. ૧	ऋ
કં૦	૦ ૦ ૦	૦ ૨ ૦	૦ ૪ ૦	૦ ૬ ૦	૦ ૮ ૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૮ ૦	૦ ૩૦ ૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૮ ૦	गु. ૨ भा. ૧	ध.
તુ૦	૧ ૦ ૦	૦ ૫૯ ૩૦	૦ ૫૯ ૦	૦ ૫૮ ૩૦	૦ ૫૮ ૦	૦ ૫૭ ૩૦	૦ ૫૭ ૦	૦ ૫૬ ૩૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૫ ૩૦	૦ ૫૫ ૦	૦ ૫૪ ૩૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૩ ૩૦	૦ ૫૩ ૦	૦ ૫૨ ૩૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૧ ૩૦	૦ ૫૧ ૦	૦ ૫૦ ૩૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૪૯ ૩૦	૦ ૪૯ ૦	૦ ૪૮ ૩૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૭ ૩૦	૦ ૪૭ ૦	૦ ૪૬ ૩૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૫ ૩૦	गु ૧ भा. ૨	ऋ
વૃ.	૦ ૪૫ ૦	૦ ૪૪ ૩૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૩ ૩૦	૦ ૪૩ ૦	૦ ૪૨ ૩૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૧ ૩૦	૦ ૪૧ ૦	૦ ૪૦ ૩૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૩૯ ૩૦	૦ ૩૯ ૦	૦ ૩૮ ૩૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૩૭ ૩૦	૦ ૩૭ ૦	૦ ૩૬ ૩૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૫ ૩૦	૦ ૩૫ ૦	૦ ૩૪ ૩૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૩ ૩૦	૦ ૩૩ ૦	૦ ૩૨ ૩૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૧ ૩૦	૦ ૩૧ ૦	૦ ૩૦ ૩૦	गु. ૧ भा. ૨	ऋ
ધ.	૦ ૩૦ ૦	૦ ૨૯ ૩૦	૦ ૨૯ ૦	૦ ૨૮ ૩૦	૦ ૨૮ ૦	૦ ૨૭ ૩૦	૦ ૨૭ ૦	૦ ૨૬ ૩૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૫ ૩૦	૦ ૨૫ ૦	૦ ૨૪ ૩૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૩ ૩૦	૦ ૨૩ ૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૧ ૩૦	૦ ૨૧ ૦	૦ ૨૦ ૩૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૧૯ ૩૦	૦ ૧૯ ૦	૦ ૧૮ ૩૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૧૭ ૩૦	૦ ૧૭ ૦	૦ ૧૬ ૩૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૫ ૩૦	गु ૧ भा ૨	ऋ
મ.	૦ ૧૫ ૦	૦ ૧૪ ૩૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૩ ૩૦	૦ ૧૩ ૦	૦ ૧૨ ૩૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૧ ૩૦	૦ ૧૧ ૦	૦ ૧૦ ૩૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૯ ૩૦	૦ ૯ ૦	૦ ૮ ૩૦	૦ ૮ ૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૭ ૦	૦ ૬ ૩૦	૦ ૬ ૦	૦ ૫ ૩૦	૦ ૫ ૦	૦ ૪ ૩૦	૦ ૪ ૦	૦ ૩ ૩૦	૦ ૩ ૦	૦ ૨ ૩૦	૦ ૨ ૦	૦ ૧ ૩૦	૦ ૧ ૦	૦ ૦ ૩૦	गु ૧ भा ૨	ऋ
કું૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦	૦
મી૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦	૦

મંગલની દૃષ્ટીનું કોષ્ટક.

અંશ	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	.	.
૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦
૧	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૩૦	૦ ૧ ૦	૦ ૧ ૩૦	૦ ૨ ૦	૦ ૨ ૩૦	૦ ૩ ૦	૦ ૩ ૩૦	૦ ૪ ૦	૦ ૪ ૩૦	૦ ૫ ૦	૦ ૫ ૩૦	૦ ૬ ૦	૦ ૬ ૩૦	૦ ૭ ૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૮ ૦	૦ ૮ ૩૦	૦ ૯ ૦	૦ ૯ ૩૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૧૦ ૩૦	૦ ૧૧ ૦	૦ ૧૧ ૩૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૨ ૩૦	૦ ૧૩ ૦	૦ ૧૩ ૩૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૪ ૩૦	ગુ. ૧ ભા. ૨	ધ.
૨	૦ ૧૫ ૦	૦ ૧૬ ૩૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૧૯ ૩૦	૦ ૨૧ ૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૫ ૩૦	૦ ૨૭ ૦	૦ ૨૮ ૩૦	૦ ૩૦ ૦	૦ ૩૧ ૩૦	૦ ૩૩ ૦	૦ ૩૪ ૩૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૭ ૩૦	૦ ૩૯ ૦	૦ ૪૦ ૩૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૩ ૩૦	૦ ૪૫ ૦	૦ ૪૬ ૩૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૯ ૩૦	૦ ૫૧ ૦	૦ ૫૨ ૩૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૫ ૩૦	૦ ૫૭ ૦	૦ ૫૮ ૩૦	ગુ. ૧ ભા. ૧	ધ.
૩	૧ ૦ ૦	૦ ૫૯ ૦	૦ ૫૮ ૦	૦ ૫૭ ૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૫ ૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૩ ૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૧ ૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૪૯ ૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૭ ૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૫ ૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૩ ૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૧ ૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૩૯ ૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૩૭ ૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૫ ૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૩ ૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૧ ૦	ગુ ૧ ભા. ૨	ધ.
૪	૦ ૩૦ ૦	૦ ૨૯ ૦	૦ ૨૮ ૦	૦ ૨૭ ૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૫ ૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૩ ૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૧ ૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૧૯ ૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૧૭ ૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૫ ૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૩ ૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૧ ૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૯ ૦	૦ ૮ ૦	૦ ૭ ૦	૦ ૬ ૦	૦ ૫ ૦	૦ ૪ ૦	૦ ૩ ૦	૦ ૨ ૦	૦ ૧ ૦	ગુ. ૨ ભા. ૧	ઋ.
૫	૦ ૦ ૦	૦ ૨ ૦	૦ ૪ ૦	૦ ૬ ૦	૦ ૮ ૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૮ ૦	૦ ૩૦ ૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૮ ૦	ગુ. ૨ ભા. ૧	ધ.
૬	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	ગુ. ૧ ભા. ૨	ઋ.
૭	૧ ૦ ૦	૦ ૫૯ ૦	૦ ૫૮ ૦	૦ ૫૭ ૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૫ ૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૩ ૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૧ ૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૪૯ ૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૭ ૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૫ ૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૩ ૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૧ ૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૩૯ ૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૩૭ ૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૫ ૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૩ ૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૧ ૦	ગુ. ૧ ભા. ૨	ધ.
૮	૦ ૩૦ ૦	૦ ૨૯ ૩૦	૦ ૨૯ ૦	૦ ૨૮ ૩૦	૦ ૨૮ ૦	૦ ૨૭ ૩૦	૦ ૨૭ ૦	૦ ૨૬ ૩૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૫ ૩૦	૦ ૨૫ ૦	૦ ૨૪ ૩૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૩ ૩૦	૦ ૨૩ ૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૧ ૩૦	૦ ૨૧ ૦	૦ ૨૦ ૩૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૧૯ ૩૦	૦ ૧૯ ૦	૦ ૧૮ ૩૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૧૭ ૩૦	૦ ૧૭ ૦	૦ ૧૬ ૩૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૫ ૩૦	ગુ. ૩ ભા. ૨	ઋ.
૯	૦ ૧૫ ૦	૦ ૧૪ ૩૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૩ ૩૦	૦ ૧૩ ૦	૦ ૧૨ ૩૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૧ ૩૦	૦ ૧૧ ૦	૦ ૧૦ ૩૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૯ ૩૦	૦ ૯ ૦	૦ ૮ ૩૦	૦ ૮ ૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૭ ૦	૦ ૬ ૩૦	૦ ૬ ૦	૦ ૫ ૩૦	૦ ૫ ૦	૦ ૪ ૩૦	૦ ૪ ૦	૦ ૩ ૩૦	૦ ૩ ૦	૦ ૨ ૩૦	૦ ૨ ૦	૦ ૧ ૩૦	૦ ૧ ૦	૦ ૦ ૩૦	ગુ. ૧ ભા ૨	ઋ.
૧૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦
૧૧	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦

ગુરૂની દૃષ્ટીનું કોષ્ટક.

અંશ	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	.	.
૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦
૧	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૩૦	૦ ૧ ૦	૦ ૧ ૩૦	૦ ૨ ૦	૦ ૨ ૩૦	૦ ૩ ૦	૦ ૩ ૩૦	૦ ૪ ૦	૦ ૪ ૩૦	૦ ૫ ૦	૦ ૫ ૩૦	૦ ૬ ૦	૦ ૬ ૩૦	૦ ૭ ૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૮ ૦	૦ ૮ ૩૦	૦ ૯ ૦	૦ ૯ ૩૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૧૦ ૩૦	૦ ૧૧ ૦	૦ ૧૧ ૩૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૨ ૩૦	૦ ૧૩ ૦	૦ ૧૩ ૩૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૪ ૩૦	ગુ. ૧ ભા. ૨	ધ.
૨	૦ ૧૫ ૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૭ ૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૧૯ ૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૨૧ ૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૩ ૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૫ ૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૭ ૦	૦ ૨૮ ૦	૦ ૨૯ ૦	૦ ૩૦ ૦	૦ ૩૧ ૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૩ ૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૫ ૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૭ ૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૩૯ ૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૪૧ ૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૩ ૦	૦ ૪૪ ૦	ગુ. ૧ ભા. ૧	ધ.
૩	૦ ૪૫ ૦	૦ ૪૫ ૩૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૬ ૩૦	૦ ૪૭ ૦	૦ ૪૭ ૩૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૮ ૩૦	૦ ૪૯ ૦	૦ ૪૯ ૩૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૫૦ ૩૦	૦ ૫૧ ૦	૦ ૫૧ ૩૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૨ ૩૦	૦ ૫૩ ૦	૦ ૫૩ ૩૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૪ ૩૦	૦ ૫૫ ૦	૦ ૫૫ ૩૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૬ ૩૦	૦ ૫૭ ૦	૦ ૫૭ ૩૦	૦ ૫૮ ૦	૦ ૫૮ ૩૦	૦ ૫૯ ૦	૦ ૫૯ ૩૦	ગુ. ૧ ભા. ૨	ધ.
૪	૧ ૦ ૦	૦ ૫૮ ૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૦ ૦	૦ ૨૮ ૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૮ ૦	૦ ૬ ૦	૦ ૪ ૦	૦ ૨ ૦	ગુ. ૨ ભા. ૧	ઋ.
૫	૦ ૦ ૦	૦ ૨ ૦	૦ ૪ ૦	૦ ૬ ૦	૦ ૮ ૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૮ ૦	૦ ૩૦ ૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૮ ૦	ગુ. ૨ ભા. ૧	ધ.
૬	૧ ૦ ૦	૦ ૫૯ ૩૦	૦ ૫૯ ૦	૦ ૫૮ ૩૦	૦ ૫૮ ૦	૦ ૫૭ ૩૦	૦ ૫૭ ૦	૦ ૫૬ ૩૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૫ ૩૦	૦ ૫૫ ૦	૦ ૫૪ ૩૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૩ ૩૦	૦ ૫૩ ૦	૦ ૫૨ ૩૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૧ ૩૦	૦ ૫૧ ૦	૦ ૫૦ ૩૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૪૯ ૩૦	૦ ૪૯ ૦	૦ ૪૮ ૩૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૭ ૩૦	૦ ૪૭ ૦	૦ ૪૬ ૩૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૫ ૩૦	ગુ. ૧ ભા. ૨	ઋ.
૭	૦ ૪૫ ૦	૦ ૪૫ ૩૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૬ ૩૦	૦ ૪૭ ૦	૦ ૪૭ ૩૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૮ ૩૦	૦ ૪૯ ૦	૦ ૪૯ ૩૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૫૦ ૩૦	૦ ૫૧ ૦	૦ ૫૧ ૩૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૨ ૩૦	૦ ૫૩ ૦	૦ ૫૩ ૩૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૪ ૩૦	૦ ૫૫ ૦	૦ ૫૫ ૩૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૬ ૩૦	૦ ૫૭ ૦	૦ ૫૭ ૩૦	૦ ૫૮ ૦	૦ ૫૮ ૩૦	૦ ૫૯ ૦	૦ ૫૯ ૩૦	ગુ. ૧ ભા. ૨	ધ.
૮	૧ ૦ ૦	૦ ૫૮ ૩૦	૦ ૫૭ ૦	૦ ૫૫ ૩૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૨ ૩૦	૦ ૫૧ ૦	૦ ૪૯ ૩૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૬ ૩૦	૦ ૪૫ ૦	૦ ૪૩ ૩૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૦ ૩૦	૦ ૩૯ ૦	૦ ૩૭ ૩૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૪ ૩૦	૦ ૩૩ ૦	૦ ૩૧ ૩૦	૦ ૩૦ ૦	૦ ૨૮ ૩૦	૦ ૨૭ ૦	૦ ૨૫ ૩૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૨૧ ૦	૦ ૧૯ ૩૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૧૬ ૩૦	ગુ. ૩ ભા. ૨	ઋ.
૯	૦ ૧૫ ૦	૦ ૧૪ ૩૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૩ ૩૦	૦ ૧૩ ૦	૦ ૧૨ ૩૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૧ ૩૦	૦ ૧૧ ૦	૦ ૧૦ ૩૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૯ ૩૦	૦ ૯ ૦	૦ ૮ ૩૦	૦ ૮ ૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૭ ૦	૦ ૬ ૩૦	૦ ૬ ૦	૦ ૫ ૩૦	૦ ૫ ૦	૦ ૪ ૩૦	૦ ૪ ૦	૦ ૩ ૩૦	૦ ૩ ૦	૦ ૨ ૩૦	૦ ૨ ૦	૦ ૧ ૩૦	૦ ૧ ૦	૦ ૦ ૩૦	ગુ. ૧ ભા. ૨	ઋ.
૧૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦
૧૧	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦

શનીની દૃષ્ટીનું કોષ્ટક.

અંશ	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦
૧	૦ ૦ ૦	૦ ૨ ૦	૦ ૪ ૦	૦ ૬ ૦	૦ ૮ ૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૮ ૦
૨	૧ ૦ ૦	૦ ૫૯ ૩૦	૦ ૫૯ ૦	૦ ૫૮ ૩૦	૦ ૫૮ ૦	૦ ૫૭ ૩૦	૦ ૫૭ ૦	૦ ૫૬ ૩૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૫ ૩૦	૦ ૫૫ ૦	૦ ૫૪ ૩૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૩ ૩૦	૦ ૫૩ ૦
૩	૦ ૪૫ ૦	૦ ૪૪ ૩૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૩ ૩૦	૦ ૪૩ ૦	૦ ૪૨ ૩૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૧ ૩૦	૦ ૪૧ ૦	૦ ૪૦ ૩૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૩૯ ૩૦	૦ ૩૯ ૦	૦ ૩૮ ૩૦	૦ ૩૮ ૦
૪	૦ ૩૦ ૦	૦ ૨૯ ૦	૦ ૨૮ ૦	૦ ૨૭ ૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૫ ૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૩ ૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૧ ૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૧૯ ૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૧૭ ૦	૦ ૧૬ ૦
૫	૦ ૦ ૦	૦ ૨ ૦	૦ ૪ ૦	૦ ૬ ૦	૦ ૮ ૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૮ ૦
૬	૧ ૦ ૦	૦ ૫૯ ૩૦	૦ ૫૯ ૦	૦ ૫૮ ૩૦	૦ ૫૮ ૦	૦ ૫૭ ૩૦	૦ ૫૭ ૦	૦ ૫૬ ૩૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૫ ૩૦	૦ ૫૫ ૦	૦ ૫૪ ૩૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૩ ૩૦	૦ ૫૩ ૦
૭	૦ ૪૫ ૦	૦ ૪૪ ૩૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૩ ૩૦	૦ ૪૩ ૦	૦ ૪૨ ૩૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૧ ૩૦	૦ ૪૧ ૦	૦ ૪૦ ૩૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૩૯ ૩૦	૦ ૩૯ ૦	૦ ૩૮ ૩૦	૦ ૩૮ ૦
૮	૦ ૩૦ ૦	૦ ૩૧ ૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૩ ૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૫ ૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૭ ૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૩૯ ૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૪૧ ૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૩ ૦	૦ ૪૪ ૦
૯	૧ ૦ ૦	૦ ૫૮ ૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૨ ૦
૧૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦
૧૧	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦

અંશ	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯		
૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦
૧	૦ ૩૦ ૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૮ ૦	ગુ ૨ ભા ૧	ધ
૨	૦ ૫૨ ૩૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૧ ૩૦	૦ ૫૧ ૦	૦ ૫૦ ૩૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૪૯ ૩૦	૦ ૪૯ ૦	૦ ૪૮ ૩૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૭ ૩૦	૦ ૪૭ ૦	૦ ૪૬ ૩૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૫ ૩૦	ગુ. ૧ ભા. ૨	ઋ
૩	૦ ૩૭ ૩૦	૦ ૩૭ ૦	૦ ૩૬ ૩૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૫ ૩૦	૦ ૩૫ ૦	૦ ૩૪ ૩૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૩ ૩૦	૦ ૩૩ ૦	૦ ૩૨ ૩૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૧ ૩૦	૦ ૩૧ ૦	૦ ૩૦ ૩૦	ગુ ૧ ભા. ૨	ઋ
૪	૦ ૧૫ ૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૩ ૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૧ ૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૯ ૦	૦ ૮ ૦	૦ ૭ ૦	૦ ૬ ૦	૦ ૫ ૦	૦ ૪ ૦	૦ ૩ ૦	૦ ૨ ૦	૦ ૧ ૦	ગુ. ૧ ભા ૧	ઋ
૫	૦ ૩૦ ૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૮ ૦	૦ ૪૦ ૦	૦ ૪૨ ૦	૦ ૪૪ ૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૮ ૦	ગુ. ૨ ભા. ૧	ધ
૬	૦ ૫૨ ૩૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૧ ૩૦	૦ ૫૧ ૦	૦ ૫૦ ૩૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૪૯ ૩૦	૦ ૪૯ ૦	૦ ૪૮ ૩૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૭ ૩૦	૦ ૪૭ ૦	૦ ૪૬ ૩૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૫ ૩૦	ગુ. ૧ ભા. ૨	ઋ
૭	૦ ૩૭ ૩૦	૦ ૩૭ ૦	૦ ૩૬ ૩૦	૦ ૩૬ ૦	૦ ૩૫ ૩૦	૦ ૩૫ ૦	૦ ૩૪ ૩૦	૦ ૩૪ ૦	૦ ૩૩ ૩૦	૦ ૩૩ ૦	૦ ૩૨ ૩૦	૦ ૩૨ ૦	૦ ૩૧ ૩૦	૦ ૩૧ ૦	૦ ૩૦ ૩૦	ગુ. ૧ ભા. ૨	ઋ
૮	૦ ૪૫ ૦	૦ ૪૬ ૦	૦ ૪૭ ૦	૦ ૪૮ ૦	૦ ૪૯ ૦	૦ ૫૦ ૦	૦ ૫૧ ૦	૦ ૫૨ ૦	૦ ૫૩ ૦	૦ ૫૪ ૦	૦ ૫૫ ૦	૦ ૫૬ ૦	૦ ૫૭ ૦	૦ ૫૮ ૦	૦ ૫૯ ૦	ગુ. ૧ ભા. ૧	ઋ
૯	૦ ૩૦ ૦	૦ ૨૮ ૦	૦ ૨૬ ૦	૦ ૨૪ ૦	૦ ૨૨ ૦	૦ ૨૦ ૦	૦ ૧૮ ૦	૦ ૧૬ ૦	૦ ૧૪ ૦	૦ ૧૨ ૦	૦ ૧૦ ૦	૦ ૮ ૦	૦ ૬ ૦	૦ ૪ ૦	૦ ૨ ૦	ગુ. ૨ ભા. ૧	ઋ
૧૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦
૧૧	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦

ગ્રહોવગેરાંની દૃષ્ટિ વર્તવાની રીત.

દ્રષ્ટા[1] ગ્રહને દૃશ્ય[2] ગ્રહમાંથી બાદ કરવો, બાદ કરતાં દ્રષ્ટા ગ્રહ દૃશ્ય ગ્રહમાંથી બાદ ન થાય તો બાર રાશી લેઇને પણ બાદ કરવો; અને બાદ કરતાં જે રાશ્યાદિ અંક શેષ રહે તેપ્રમાણે દૃષ્ટીના કોષ્ટકમાંથી આંક લેવા તે એવીરીતે કે સારિણીમાં ડાબી તરફ રાશીનાં કોષ્ટક લખ્યાંછે, અને ઉપરના ભાગમાં અંશનાં કોષ્ટક લખ્યાંછે તેમાંથી ઉપર મુજબ બાદબાકી કરતાં જે રાશી અને અંશ બાકી રહે તે રાશીના તેટલા અંશ-પ્રમાણે આંક લેવા; અને સારિણીમાં જમણી તરફ गुणक અને भाजक એવા નામના સૂચવનારા આદિના અક્ષર પોતાના અંકની સાથે લખેલાછે તેમાં ગુણકના જે અંકો હોય તેવડે દૃશ્યમાંથી દ્રષ્ટાને બાદ કરતાં જે કળા વિકળા અવશેષ રહેલાં હોય તેને ગુણવા અને ભાજકના અંકવડે તેને ભાગ દેવો, આપ્રમાણે ભાગ લેતાં જે વિકળારૂપ[3] અંક મળે. તે અંક રાશી તથા અંશના પ્રમાણુથી પ્રથમ લીધેલ દૃષ્ટીકોષ્ટકના ત્રણ આંકમાંના ત્રીજા અંક (વિકળા) માં જો ગુણક અને ભાજક ધન લખેલા હોય તો મેળવવા, અને ગુણક તથા ભાજક ઋણ લખેલા હોયતો વિકળાત્મક અંકને દૃષ્ટીની વિકળામાંથી બાદ કરવા એટલે સ્પષ્ટ દૃષ્ટિ થાયછે.

ગ્રહોની દૃષ્ટીનું ઉદાહરણ.

સૂર્યની દૃષ્ટિ ચંદ્રઉપર કેટલી છે તે જાણવાનું છે એટલે સૂર્ય દ્રષ્ટા થયો અને ચંદ્ર દૃશ્ય થયો. દ્રષ્ટા ગ્રહ સૂર્ય ૩–૮–૨૬–૯ ને દૃશ્ય ગ્રહ ચંદ્ર ૦–૪–૨૨–૩૦ માંથી બાદ કર્યો તો ૮–૨૫–૫૬–૨૧ થયા. બાકી ધન રાશી ૨૫ અંશે આવેલછે, એટલે સૂર્યનાં દૃષ્ટિ કોષ્ટકમાંથી ધન રાશીને ૨૫ અંશે લખેલ અંક ૦–૧૭–૩૦ લીધા અને ધનરાશીને સામે લખેલ ગુણક ૧ વડે તેની કળા તથા વિકળા (૫૬–૨૧) ને ગુણ્યા તથા ધન રાશીને સામે લખેલ ભાજકના અંક ૨ થી ભાગ્યા તો ૨૮ વિકળા મળી તેને દૃષ્ટીના આંક ૦–૧૭–૩૦ માંથી ગુણક તથા ભાજક ઋણ લખેલા છે માટે બાદ કર્યા તો ૦–૧૭–૨ સૂર્યની ચંદ્ર ઉપર અંશાદિ અંકવાળી સ્પષ્ટ દૃષ્ટિ થઈ.

હવે મંગળની સૂર્યઉપર દૃષ્ટિ કરવાની છે માટે સૂર્ય ૩–૮–૨૬–૯ માંથી મંગળ ૫–૧૯–૨૧–૫૭ બાદ કરતાં ૯–૧૯–૪–૧૨ બાકી રહ્યા, તે વાસ્તે મંગળના દૃષ્ટિ કોષ્ટકમાં મકર રાશીને ૧૯ અંશે લખેલ અંક ૦–૫–૩૦ માંથી કળા ૪ અને વિકળા ૧૨ ને ગુણકના અંક ૧ થી ગુણી તથા ભાજકના અંક ૨ થી ભાગ લેઈ લાધેલ અંક ૨ ને ગુણક તથા ભાજક ઋણ છે માટે બાદ કરતાં સૂર્યઉપર મંગળની સ્પષ્ટ દૃષ્ટિ ૦–૫–૨૮ થઈ.

આ પ્રમાણે દરેક ગ્રહની પરસ્પર દૃષ્ટિ તથા દરેક ભાવ ઉપર સર્વ ગ્રહોની દૃષ્ટિ કરવી અને તેનાં કોષ્ટકો જન્મપત્રીમાં દાખલ કરવાં.

---

૧ જે ગ્રહની દૃષ્ટિ વર્તવી હોય તે દ્રષ્ટા કહેવાય. ૨ જે ગ્રહના ઉપર દૃષ્ટિ પડતી હોય તે ગ્રહ દૃશ્ય કહેવાય. ૩ વિકળાનું પ્રમાણ ૬૦ કરતાં વધારે થાય તો ૬૦ ભાગ દેઇ કળા પણ કરવી અને તેને દૃષ્ટીની કળાવિકળામાંથી બાદની કે ઉમેરવાની ક્રિયા કરવી.

ગ્રહોની પરસ્પર દૃષ્ટિનું કોષ્ટક.

	સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	ગુ.	શુ.	શ.	સૂર્ય વગેરે ગ્રહો.
સૂ.	૦ ૦ ૦	૦ ૪૨ ૩૯	૦ ૫ ૨૮	૦ ૦ ૦	૦ ૧ ૩૧	૦ ૦ ૪૬	૦ ૦ ૦	સૂર્યઉપર સર્વેની દૃષ્ટિ.
ચં.	૦ ૧૭ ૨	૦ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૦ ૨૯ ૪૬	૦ ૪૮ ૩૨	૧ ૦ ૧૬	૦ ૩૯ ૧૬	ચંદ્રઉપર સર્વેની દૃષ્ટિ.
મં.	૦ ૨૫ ૫૫	૦ ૨૯ ૫૮	૦ ૦ ૦	૦ ૭ ૫૫	૦ ૦ ૦	૦ ૩૮ ૪૭	૦ ૪૭ ૨૦	મંગલઉપર સર્વેની દૃષ્ટિ.
બુ.	૦ ૦ ૦	૦ ૩૦ ૧૪	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૧૩ ૨૯	૦ ૧૯ ૪૬	બુધઉપર "
ગુ.	૦ ૧૮ ૨	૦ ૧૪ ૧૦	૦ ૦ ૦	૦ ૩ ૪૭	૦ ૦ ૦	૦ ૪૨ ૪૪	૦ ૪૭ ૪૭	ગુરૂઉપર "
શુ.	૦ ૦ ૦	૦ ૧૭ ૩૨	૦ ૨૧ ૧૪	૦ ૦ ૦	૦ ૨૧ ૫૦	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	શુક્રઉપર "
શ.	૦ ૦ ૦	૦ ૩૪ ૩૮	૦ ૧૨ ૪૧	૦ ૦ ૦	૦ ૮ ૪૪	૦ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	શનીઉપર "
	૦ ૫૦ ૨૪	૩ ૧૫ ૫૨	૨ ૨૯ ૧૫	૧ ૩ ૨૯	૨ ૬ ૩૦	૧ ૦ ૩૬	૦ ૫૬ ૩	દૃષ્ટીનો સરવાળો.
	નેષ્ટ.	શ્રેષ્ઠ.	નેષ્ટ.	શ્રેષ્ઠ.	નેષ્ટ.	શ્રેષ્ઠ.	નેષ્ટ	શુભાશુભ ફળ.

ઉપરના કોઠાને લગતો ભાવના ઉપર ગ્રહોની દૃષ્ટીનો કોઠો કરવો. જે ગ્રહ અથવા ભાવના ઉપર શુભ[1] ગ્રહની દૃષ્ટિ વધારે હોય તેનું ફળ સારૂં અને જે ઉપર ક્રૂર[2] ગ્રહની દૃષ્ટિ વધારે હોય તે ગ્રહ અગર ભાવનું ફળ નઠારૂં થાય એમ જોશીઓ માનેછે.

ગ્રહોની તાત્કાલિક મૈત્રી કરવાની રીત.

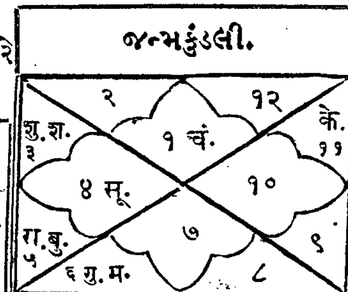
અતિમિત્ર, મિત્ર, સમ, શત્રુ, અને અતિ શત્રુ એમ પાંચ તરેહની ગ્રહોની તાત્કાલિક મૈત્રી થાયછે, તેની રીત એવી છે કે જે ગ્રહની તાત્કાલિક મૈત્રી કરવાની હોય તે ગ્રહથી જન્મકુંડલીમાં ૨–૩–૪–૧૦–૧૧ અથવા ૧૨ ભાવે કોઈ ગ્રહ પડેલો હોય અને સદરહુ ગ્રહનો તે ગ્રહ સ્વાભાવિક[3] મિત્ર હોયતો તાત્કાલિક મૈત્રીમાં સદરહુ

૧ ચંદ્ર, બુધ, ગુરૂ, અને શુક્ર. ૨ સૂર્ય, મંગળ, શની. ૩ સ્વાભાવિક મિત્ર સમ અને શત્રુ પાને ૨૦ કોઠામાં બતાવેલ છે, તે જોવાથી અહીં તેની સમજણ પડશે.

ગ્રહનો તે ગ્રહ અતિમિત્ર થાયછે. સ્વાભાવિક સમ હોય તો તાત્કાલિક મૈત્રીમાં મિત્ર થાયછે, અને સ્વાભાવિક શત્રુ હોયતો તાત્કાલિક મૈત્રીમાં સમ થાયછે; અને જે ગ્રહની તાત્કાલિક મૈત્રી કરવાની હોય તે ગ્રહથી કોઈ પણ ગ્રહ પોતાની જન્મકુંડલીમાં ૧-૫-૬-૭-૮ અથવા ૯ મે ભાવે હોય અને સદરહુ ગ્રહનો તે ગ્રહ સ્વાભાવિક મિત્ર હોયતો તાત્કાલિક મૈત્રી ચક્રમાં સદરહુ ગ્રહનો તે ગ્રહ સમ થાયછે: સ્વાભાવિક સમ હોયતો તાત્કાલિક મૈત્રીમાં શત્રુ થાયછે, અને સ્વાભાવિક શત્રુ હોયતો તાત્કાલિક મૈત્રીમાં અતિ શત્રુ થાયછે. આ પ્રમાણે સૂર્ય વગેરે સાત ગ્રહોની મૈત્રી થાયછે, પણ રાહુ તથા કેતુ તેમાં ગણાતા નથી.

તાત્કાલિક મૈત્રીનો દાખલો તથા તેનો કોઠો.

આગળ પાને ૧૦ જન્મકુંડલી ☞ એ પ્રમાણે કરેલી છે અને સ્વાભાવિક મિત્ર વગેરે પણ નીચે લખ્યા પ્રમાણે પાને ૨૦ આણ્યા છે.

સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	ગુ.	શુ.	શ.	ગ્રહ.
ચં. મં. ગુ.	સૂ. બુ.	સૂ. ચં. ગુ.	શુ. સૂ.	સૂ. ચં. મં.	બુ. શ.	બુ. શુ.	સ્વાભાવિક મિત્ર.
બુ.	મં. ગુ. શુ. શ.	શુ. શ.	મં. ગુ. શ.	શ.	મં. ગુ.	ગુ.	સ્વાભાવિક સમ.
શ. શુ.	૦	બુ.	ચં.	બુ. શુ.	સૂ. ચં.	સૂ. મં. ચં.	સ્વાભાવિક શત્રુ.

તાત્કાલિક મૈત્રીચક્રમાં સૂર્યના અતિમિત્ર, મિત્ર, સમ, શત્રુ અને અતિશત્રુ કયા કયા ગ્રહો થવાના છે તે પેહેલાં આપણને જાણવાનું છે. માટે જન્મકુંડલીમાં જોતાં સૂર્યથી બીજે ભાવે બુધ રહેલો છે; અને તે બુધ સ્વાભાવિક મૈત્રી વગેરેના કોઠામાં સૂર્યનો સ્વાભાવિક સમ છે. તેથી તાત્કાલિક મૈત્રીના કોઠામાં બુધ, સૂર્યનો મિત્ર થયો.

જન્મકુંડલીમાં સૂર્યથી ત્રીજે ગુરૂ તથા મંગળ રહેલા છે, અને તે બન્ને સૂર્યના સ્વાભાવિક મિત્ર છે, એટલે તાત્કાલિક મૈત્રીના ચક્રમાં ગુરૂ તથા મંગળ એ બન્ને સૂર્યના અતિમિત્ર થયા.

જન્મકુંડલીમાં ચંદ્ર સૂર્યથી ૧૦ મે ભાવે રહેલોછે. અને તે સૂર્યનો સ્વાભાવિક મિત્ર છે માટે તાત્કાલિક મૈત્રીના કોઠામાં સૂર્યનો ચંદ્ર અતિમિત્ર થયો.

શની તથા શુક્ર એ બન્ને ગ્રહ સૂર્યથી જન્મકુંડલીમાં ૧૨ મે ભાવે રહેલાછે અને સૂર્યના સ્વાભાવિક શત્રુ છે માટે તાત્કાલિક મૈત્રી ચક્રમાં શની તથા શુક્ર સૂર્યના સમ થયા.

ચંદ્રથી પાંચમે ભાવે જન્મકુંડલીમાં બુધ રહેલોછે, અને તે બુધ ચંદ્રનો સ્વાભાવિક મિત્ર કોઠામાં લખેલછે. તેથી તાત્કાલિક મૈત્રી ચક્રમાં ચંદ્રનો બુધ સમ થયો.

આવી રીતે ચંદ્ર સાથે બીજા ગ્રહોની અને ભૌમાદિ ગ્રહો સાથે સૂર્યાદિ ગ્રહોની તાત્કાલિક મૈત્રી કરવી. આપ્રમાણે તાત્કાલિક મૈત્રી કરતાં જે ગ્રહોના અધિમિત્ર વ-

સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	ગુ.	શુ.	શ.	ગ્રહો.
ચં.મં.ગુ.	સૂ.	સૂ.	સૂ.શુ.	સૂ.	બુ.	બુ.	અતિ મિત્ર.
બુ.	શુ.શ.	શુ.શ.	મં.ગુ.	શ.	મં.ગુ.	ગુ.	મિત્ર.
શુ.શ.	બુ.	ચં.બુ.ગુ.	શ.	ચં.મં.બુ.શુ.	સૂ.મં.શ.	ચં.મં.સૂ.શુ.	સમ.
૦ ૦	મં.ગુ.	૦	૦	૦	૦	૦	શત્રુ.
૦ ૦	૦	૦	ચં.	૦	૦	૦	અતિ શત્રુ.

ધારે થાય તે ગ્રહ સર્વેથી ઉત્તમ, જેના મિત્ર વધારે થાય તે ગ્રહ ઉત્તમ, જેના સમ વધારે થાય તે મધ્યમ, અને જે ગ્રહના શત્રુ અથવા અતિશત્રુ વધારે થાય તે ગ્રહ અધમ થાયછે.

ઉચ્ચરશ્મી કરવાનો વિધિ તથા તેનો દાખલો.

સૂર્યાદિ સ્પષ્ટ ગ્રહોને તેમના રાશ્યાદિ નીચના આંકમાંથી બાદ કરવા બાદ કરતાં રાશીમાં ૬ કરતાં વધારે રાશી શેષ રહેતો સદરહુ રાશ્યાદિ અંકને ૧૨ રાશીમાંથી બાદ કરવા; અને પછીથી તેના અંશાદિ અંકને બમણા કરી રાશીના અંકમાં એક ભેળવવાથી સર્વે ગ્રહોની ઉચ્ચ રશ્મી તૈયાર થાયછે.

આગળ પાને ૨૦ સૂર્યાદિ ગ્રહોનાં ઉચ્ચ તથા નીચ કોઠામાં લખેલછે; ત્યાં સૂર્યનું નીચ ૬–૧૦–૦–૦ બતાવ્યુંછે. તેમાંથી રાશ્યાદિક સૂર્યના આંક ૩–૮–૨૬–૯ ને બાદ કર્યા તો ૩–૧–૩૩–૫૧ થયા, એટલે ૬ રાશી કરતાં વધારે થયા નહિં માટે તેને બાર રાશીમાંથી બાદ કર્યા નહિ. અને તેના અંશાદિક ૧–૩૩–૫૧ ને બમણા કરી (૩–૭–૪૨) રાશી ૩ માં એક મેળવવાથી સૂર્યની ૪–૩–૭–૪૨ ઉચ્ચરશ્મી થઇ.

ચંદ્રનાં નીચ ૭–૩–૦–૦ માંથી રાશ્યાદિક ચંદ્રના આંક ૦–૪–૨૨–૩૦ બાદ કર્યા તો ૬–૨૮–૩૭–૩૦ થયા. તે રાશી ૬ કરતાં વધારે હોવાથી તેને ૧૨ રાશીમાંથી બાદ કર્યા તો ૫–૧–૨૨–૩૦ રહ્યા, તેના અંશાદિકને બમણા કરી (૨–૪૫–૦) રાશી (૫) માં ૧ મેળવ્યાથી ૬–૨–૪૫–૦ ચંદ્રની ઉચ્ચરશ્મી થઇ.

એ રીતપ્રમાણે ભૌમાદિક ગ્રહોની પણ ઉચ્ચરશ્મી તૈયાર કરી આ નીચેના કોઠામાં તેના આંકડા દાખલ કરેલા છે.

રવિ.	ચંદ્ર.	મંગળ.	બુધ.	ગુરૂ.	શુક્ર.	શની.	રાહુ.	ગ્રહ.
૪	૬	૨	૫	૪	૪	૩	૦	૩૦
૩	૨	૪૨	૩૭	૪૭	૨૦	૮	૦	૪૧
૭	૪૫	૪૨	૪૬	૪	૧૦	૦	૦	૩૬
૪૨	૦	૬	૩૨	૨૨	૪૮	૨૦	૦	૫૦

ઉચ્ચરશ્મી સરવાળો

ગ્રહોની ઉચ્ચરશ્મીનો સરવાળો વીશ કરતાં ઓછો હોયતો નઠારૂં ફળ મળેછે. અને વીશ કરતાં વધારે હોયતો શ્રેષ્ઠ ફળ મળેછે. એવિશેનો ઘણો વિસ્તાર ફલિત ગ્રંથોમાં કરેલો છે તે અહીં કરવા માંડીએ તો ઘણું લંબાણ થાય માટે કરેલ નથી; અને તેનાં ફળની જરૂર પડે ત્યારે ફલિત ગ્રંથોમાં તપાસી નક્કી કરવું.

હોરાકુંડલીની સારિણી.

અંશ	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯
૦	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं
૧	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू
૨	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं
૩	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू
૪	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं
૫	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू
૬	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं
૭	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू
૮	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं
૯	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू
૧૦	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं
૧૧	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૫ सू

દ્રેષ્કાણકુંડલીની સારિણી.

અંશ	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯
૦	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु
૧	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श
૨	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श
૩	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु
૪	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं
૫	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु
૬	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु
૭	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं
૮	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू
૯	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु
૧૦	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु
૧૧	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं

સપ્તમાંશકુંડલીની સારિણી.

અંશ	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
કળા	०	०	०	०	१७	०	०	०	३४	०	०	०	५१	०	०	०	०	८	०	०	०	२५	०	०	०	४२	०	०	०	०
०	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु
१	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	१० श	१० श	१० श	१० श	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु
२	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु
३	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	११ श	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं
४	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	१० श	१० श	१० श	१० श	११ श	११ श	११ श	११ श
५	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु
६	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	११ श	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं
७	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं
८	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	१० श	१० श	१० श	१० श	११ श	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु
९	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	१० श	१० श	१० श	१० श
१०	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	५ सू	५ सू
११	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	१० श	१० श	१० श	१० श	११ श	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु

નવમાંશ કુંડલીની સારિણી.

અંશ	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯
કળા	૦	૦	૦	૨૦	૦	૦	૪૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨૦	૦	૦	૪૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૨૦	૦	૦	૪૦	૦	૦	૦
૦	૧ मं	૧ मं	૧ मं	૧ मं	૨ शु	૨ शु	૨ शु	૩ बु	૩ बु	૩ बु	૩ बु	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૬ बु	૬ बु	૬ बु	૬ बु	૭ शु	૭ शु	૭ शु	૮ मं	૮ मं	૮ मं	૯ गु	૯ गु	૯ गु
૧	૧૦ श	૧૦ श	૧૦ श	૧૦ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु	૧ मं	૧ मं	૧ मं	૨ शु	૨ शु	૨ शु	૩ बु	૩ बु	૩ बु	૩ बु	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૬ बु	૬ बु	૬ बु
૨	૭ शु	૭ शु	૭ शु	૭ शु	૮ मं	૮ मं	૮ मं	૯ गु	૯ गु	૯ गु	૯ गु	૧૦ श	૧૦ श	૧૦ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु	૧ मं	૧ मं	૧ मं	૨ शु	૨ शु	૨ शु	૩ बु	૩ बु	૩ बु
૩	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૬ बु	૬ बु	૬ बु	૬ बु	૭ शु	૭ शु	૭ शु	૮ मं	૮ मं	૮ मं	૯ गु	૯ गु	૯ गु	૯ गु	૧૦ श	૧૦ श	૧૦ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु
૪	૧ मं	૧ मं	૧ मं	૧ मं	૨ शु	૨ शु	૨ शु	૩ बु	૩ बु	૩ बु	૩ बु	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૬ बु	૬ बु	૬ बु	૬ बु	૭ शु	૭ शु	૭ शु	૮ मं	૮ मं	૮ मं	૯ गु	૯ गु	૯ गु
૫	૧૦ श	૧૦ श	૧૦ श	૧૦ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु	૧ मं	૧ मं	૧ मं	૨ शु	૨ शु	૨ शु	૩ बु	૩ बु	૩ बु	૩ बु	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૬ बु	૬ बु	૬ बु
૬	૭ शु	૭ शु	૭ शु	૭ शु	૮ मं	૮ मं	૮ मं	૯ गु	૯ गु	૯ गु	૯ गु	૧૦ श	૧૦ श	૧૦ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु	૧ मं	૧ मं	૧ मं	૨ शु	૨ शु	૨ शु	૩ बु	૩ बु	૩ बु
૭	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૬ बु	૬ बु	૬ बु	૬ बु	૭ शु	૭ शु	૭ शु	૮ मं	૮ मं	૮ मं	૯ गु	૯ गु	૯ गु	૯ गु	૧૦ श	૧૦ श	૧૦ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु
૮	૧ मं	૧ मं	૧ मं	૧ मं	૨ शु	૨ शु	૨ शु	૨ शु	૩ बु	૩ बु	૩ बु	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૬ बु	૬ बु	૬ बु	૬ बु	૭ शु	૭ शु	૭ शु	૮ मं	૮ मं	૮ मं	૯ गु	૯ गु	૯ गु
૯	૧૦ श	૧૦ श	૧૦ श	૧૦ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु	૧ मं	૧ मं	૧ मं	૨ शु	૨ शु	૨ शु	૩ बु	૩ बु	૩ बु	૩ बु	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ मं	૫ मं	૫ मं	૬ बु	૬ बु	૬ बु
૧૦	૭ शु	૭ शु	૭ शु	૭ शु	૮ मं	૮ मं	૮ मं	૯ गु	૯ गु	૯ गु	૯ गु	૧૦ श	૧૦ श	૧૦ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु	૧ मं	૧ मं	૧ मं	૨ शु	૨ शु	૨ शु	૩ बु	૩ बु	૩ बु
૧૧	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૪ चं	૫ सू	૫ सू	૫ सू	૬ बु	૬ बु	૬ बु	૬ बु	૭ शु	૭ शु	૭ शु	૮ मं	૮ मं	૮ मं	૯ गु	૯ गु	૯ गु	૯ गु	૧૦ श	૧૦ श	૧૦ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૧ श	૧૨ गु	૧૨ गु	૧૨ गु

દ્વાદશાંશ કુંડલીની સારિણી.

અંશ	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
કળા	०	०	३०	०	०	०	०	३०	०	०	०	०	३०	०	०	०	०	३०	०	०	०	०	३०	०	०	०	०	३०	०	०
०	१ मं	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	१० श	१० श	१० श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु
१	२ शु	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	९ गु	१० श	१० श	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं
२	३ बु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	१० श	१० श	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु
३	४ चं	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	९ गु	१० श	१० श	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु
४	५ सू	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	१० श	१० श	१० श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं
५	६ बु	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	९ गु	१० श	१० श	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू
६	७ शु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	१० श	१० श	१० श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु
७	८ मं	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	९ गु	१० श	१० श	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु
८	९ गु	९ गु	९ गु	१० श	१० श	१० श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं
९	१० श	१० श	१० श	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु
१०	११ श	११ श	११ श	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	१० श	१० श
११	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१ मं	१ मं	१ मं	२ शु	२ शु	३ बु	३ बु	३ बु	४ चं	४ चं	५ सू	५ सू	५ सू	६ बु	६ बु	७ शु	७ शु	७ शु	८ मं	८ मं	९ गु	९ गु	९ गु	१० श	१० श	११ श	११ श

ત્ર્યંશાંશ કુંડલીનીસારિણી.

અંશ	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯
૦	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु
૧	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं
૨	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	७ शु	७ शु	७ शु	७ शु
૩	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं
૪	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु
૫	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं
૬	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु
૭	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं
૮	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु
૯	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं
૧૦	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	१ मं	११ श	११ श	११ श	११ श	११ श	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	९ गु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	३ बु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु
૧૧	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	२ शु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	६ बु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१२ गु	१० श	१० श	१० श	१० श	१० श	८ मं	८ मं	८ मं	८ मं

હોરાવગેરાં કુંડલી કરવાની રીત.

હોરા, દ્રષ્કાણ અને ત્ર્યંશાંશ કુંડલીની સારણીમાં ડાબીબાજુએ ૧૨ રાશીના આંક અને ઉપરની તરફ ત્રીશ અંશના આંક લખેલા છે તે ઉપરથી હોરા વગેરે કુંડલીમાં લગ્ન તથા ગ્રહો કરવાની રીત એવી છે કે કોઈપણ ગ્રહની કળા તથા વિકળા શૂન્ય ન હોય. તો જે રાશીને જેટલે અંશે સ્પષ્ટ ગ્રહ હોય તે રાશીના તેટલા અંશ કરતાં એક અંશ આગળનો કોઠો જોવો, અને તે કોઠામાં જે રાશી તથા તેનો સ્વામી લખવામાં આવેલ હોય તે રાશી તથા તે સ્વામી ગ્રહો અને લગ્નના હોરા વગેરે કુંડલીમાં કરવામાં આવેછે, પણ ગ્રહની કળા તથા વિકળા શૂન્ય હોય ત્યારે તો ગ્રહ અને લગ્નના જેટલા અંશ હોય તેટલામો કોઠો સારણીમાંથી લેવો પણ એક અંશ વધારવો નહીં.

સપ્તમાંશ, નવમાંશ અને દ્વાદશાંશ કુંડલી કરવાની સારણીમાં હોરા વગેરાંની સારણીની પેઠે ડાબી બાજુએ બાર રાશીના આંક લખેલા છે અને ઉપલી તરફ ૩૦ અંશ તથા તેની નીચે કળાનાં ત્રીશ કોષ્ટક આપેલાં છે તેમાંથી જે રાશીને જેટલે અંશે તથા કળાએ જે ગ્રહ કે લગ્ન હોય તે રાશીને તેટલે અંશે તથા કળાએ લગ્ન અગર ગ્રહોની રાશીઓ અને તેના સ્વામીઓનું જ્ઞાન મેળવવું. ત્યારબાદ સપ્તમાંશ વગેરે ત્રણ કુંડલી તૈયાર કરવી.

સારણીમાં જે પ્રમાણના અંશ તથા કળા લખવામાં આવેલછે તે કરતાં કોઈ પણ ગ્રહ અથવા લગ્ન કળા અથવા વિકળાથી અધિક હોયતો સારીણીમાંથી તે અંશ તથા કળા કરતાં હમેશાં આગળનું કોષ્ટક લેવું.

હોરાવગેરે કુંડલીમાં ગ્રહોની રાશી જાણવાનું ઉદાહરણ.

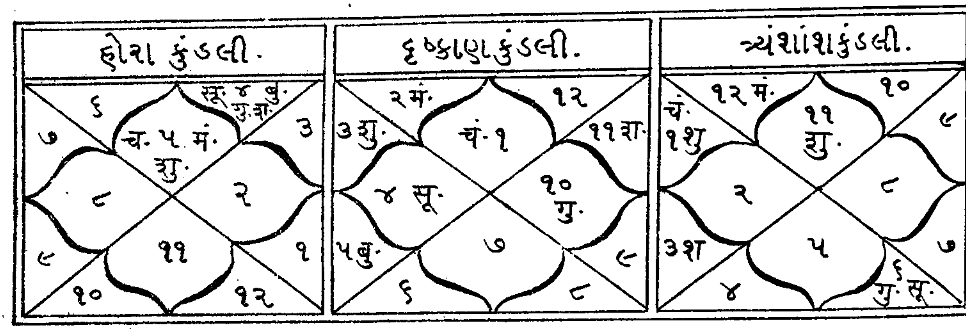
પાને ૩૧ સ્પષ્ટ લગ્ન ૦–૭–૨૦–૫ આવેલછે તે મેષ રાશીને ૭ મે અંશેછે, અને તેની કળા ૨૦ તથા વિકળા ૫ છે, માટે હોરાકુંડલીની સારણીમાંથી મેષ રાશીને ૮ અંશે જોતાં સિંહ લગ્ન તથા તેનો સ્વામી સૂર્ય આવેછે તેથી હોરાકુંડલીમાં સિંહ લગ્ન થયું અને તેનો સ્વામી સૂર્ય થયો.

સ્પષ્ટ સૂર્ય ૩–૮–૨૬–૯ આવેલછે માટે હોરાકુંડલીની સારણીમાં કર્ક રાશીને નવમે અંશે જોતાં કર્ક રાશી તથા તેનો સ્વામી ચંદ્ર લખેલો માલુમ પડેછે. તેથી હોરાકુંડલીમાં સૂર્ય કર્ક રાશીનો થયો તે તેમાં દાખલ કર્યો અને તેનો સ્વામી ચંદ્ર થયો તે તો આગળ પાને ૪૩ સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં પોતાની રાશી સાથે દાખલ કરવામાં આવેલછે.

ચંદ્ર ૦—૪–૨૨–૩૦ છે વાસ્તે હોરાકુંડલીની સારણીમાં મેષ રાશીને પાંચે અંશે લખેલ સિંહ રાશીનો તે (ચંદ્ર) સદરહુ કુંડલીમાં થયો, અને તેનો સ્વામી સૂર્ય થયો, તેને પોતાની રાશી સાથે પાને ૪૩ સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં દાખલ કર્યો છે.

ઉપર પ્રમાણે હોરાકુંડલીમાં બીજા ગ્રહોની જે જે રાશીઓ મળી તે તે રાશીઓના ગ્રહો નીચે લખેલ હોરાકુંડલીમાં દાખલ કર્યા છે અને તેવીજ રીતે દ્રષ્કાણ, તથા ત્ર્યંશાંશની સારણી ઉપરથી ગ્રહોની રાશીની તપાસ કરતાં જે જે રાશીના ગ્રહો મળ્યા તે તે રાશીના ગ્રહો નીચે લખેલ પોતપોતાની કુંડલીમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા

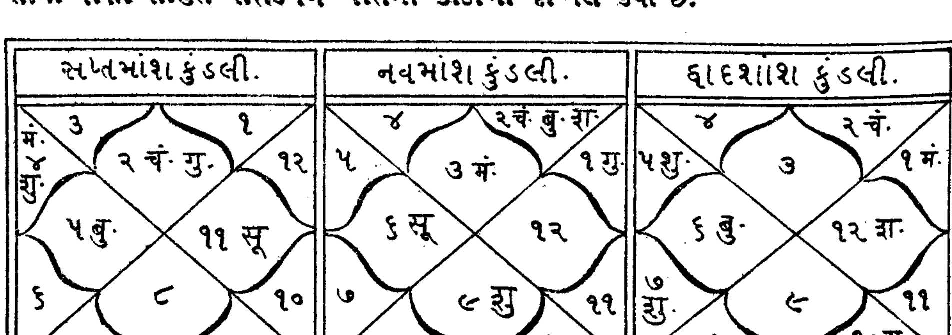
છે. અને તેના સ્વામી જે મળ્યા તે સર્વે પોતપોતાની રાશીસહિત પાને ૪૩ સપ્તકવર્ગ-પતિના કોઠામાં લખેલા છે.

લગ્ન ૦–૭–૨૦–૫ આવેલું છે માટે સપ્તમાંશ કુંડલીની સારણીમાં મેષ રાશીને આઠે અંશે તપાસતાં વૃષ રાશી તથા તેનો સ્વામી શુક્ર કર્યો છે, એવું જાણવામાં આવેછે. તે વાસ્તે સપ્તમાંશ કુંડલીમાં વૃષ લગ્ન થયું અને તેનો સ્વામી મંગળ થયો. તેમાંથી વૃષ લગ્ન નીચે લખેલ સપ્તમાંશ કુંડલીમાં દાખલ કર્યું, અને તેના સ્વામી (શુક્ર) ને તેની રાશી સહિત સપ્તકવર્ગપતિના કોઠાના ચોથા ખાનામાં દાખલ કરેલ છે.

સૂર્ય ૩–૮–૨૬–૯ છે એટલે સપ્તમાંશ કુંડલીની સારણીમાં કર્ક રાશીને આઠમે અંશે લખેલ રાશી (કુંભ) નો સૂર્ય સપ્તમાંશ કુંડલીમાં થયો, અને તેનો સ્વામી શની થયો માટે નીચે લખેલ સપ્તમાંશ કુંડલીમાં સૂર્ય કુંભ રાશીનો કર્યો તથા તેના સ્વામી (શની) ને તેની રાશી સહિત પાને ૪૩ સપ્તકવર્ગપતિના કોઠાના ખાના ચોથામાં દાખલ કરેલ છે.

ઉપરની રીતે સપ્તમાંશ કુંડલીમાં સારણી ઉપરથી બીજા ગ્રહોની જે રાશીઓ મળી તે રાશીના બીજા ગ્રહો નીચેની સપ્તમાંશ કુંડલીમાં દાખલ કર્યાછે તથા તે ગ્રહોના સ્વામી જે મળ્યા તેને સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં તેમની રાશી સહિત લખ્યા છે. અને નવમાંશ તથા દ્વાદશાંશ કુંડલીમાં પણ ગ્રહોની રાશી ઉપરની રીતે સારણી ઉપરથી જે મળી તેપ્રમાણે નીચેની નવમાંશ તથા દ્વાદશાંશ કુંડલીમાં ગ્રહો અને લગ્ન દાખલ કરેલ છે, અને સારણી ઉપરથી તેના જે સ્વામી મળ્યા તેને તો પેહેલાની પેઠે પોતપોતાની રાશી સહિત સપ્તકવર્ગ પતિના કોઠામાં દાખલ કર્યા છે.

હોરા, દ્રેષ્કાણ, સપ્તમાંશ, નવમાંશ, દ્વાદશાંશ અને ત્ર્યંશાંશ કુંડલીની સારણી ઉપરથી સૂર્યાદિ ગ્રહોના જે જે સ્વામી મળ્યા છે તે સર્વે આ નીચેના કોઠામાં પોતપોતાની રાશી સાથે દાખલ કર્યાછે, અને જન્મકુંડલીમાં સૂર્ય, ચંદ્ર, મંગળ, બુધ, ગુરૂ, શુક્ર અને શની તથા લગ્ન ક્રમથી કર્ક, મેષ, કન્યા, સિંહ, કન્યા, મિથુન, મિથુન અને મેષ એ રાશીના છે માટે સૂર્યાદિ ગ્રહોની રાશીના સ્વામી ચંદ્ર, મંગળ, બુધ, સૂર્ય, બુધ, બુધ, બુધ, અને મંગળ એ ક્રમપ્રમાણે થાયછે. તેઓને પણ પોતાની રાશી સહિત આ નીચેના કોઠામાં સર્વે કરતાં પ્રથમના ખાનામાં લખેલાછે, કારણ કે જન્મકુંડલીમાં રહેલ ગ્રહોની રાશીના સ્વામી તથા હોરા વગેરાંની રાશીના સ્વામી એ સર્વે મળી "સપ્તકવર્ગપતિ" કહેવાયછે. અને સઘળાનો ઉપયોગ બળ વર્તવામાં આવેછે માટે તે સર્વે એકંદર લખવા જોઇએ.

સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	ગુ.	શુ.	શ.	લ.	
૪ ચં.	૧ મં.	૬ બુ.	૫ સૂ.	૬ બુ.	૩ બુ.	૩ બુ.	૧ મં.	જન્મગ્રહની રાશીના સ્વામી.
૪ ચં.	૫ સૂ.	૫ સૂ.	૪ ચં.	૪ ચં.	૫ સૂ.	૪ ચં.	૫ સૂ.	હોરાના ગ્રહની રાશીના સ્વામી.
૪ ચં.	૧ મં.	૨ શુ.	૫ સૂ.	૧૦ શ.	૩ બુ.	૧૧ શ.	૧ મં.	દ્રેષ્કાણના ગ્રહોની રાશીના સ્વામી.
૧૧ શ.	૨ શુ.	૪ ચં.	૫ સૂ.	૨ શુ.	૪ ચં.	૯ ગુ.	૨ શુ.	સપ્તમાંશ ”
૬ બુ.	૨ શુ.	૩ બુ.	૨ શુ.	૧ મં.	૯ ગુ.	૨ શુ.	૩ બુ.	નવમાંશ ”
૭ શુ.	૨ શુ.	૧ મં.	૬ બુ.	૧૦ શ.	૭ શુ.	૧૨ ગુ.	૩ બુ.	દ્વાદશાંશ ”
૬ બુ.	૧ મં.	૧૨ ગુ.	૧ મં.	૬ બુ.	૧૧ શ.	૩ બુ.	૧૧ શ.	ત્ર્યંશાંશ ”

સ્થાન બલ કરવાની રીતિ.

જન્મ, હોરા, દ્રેષ્કાણ, સપ્તમાંશ, નવમાંશ, દ્વાદશાંશ અને ત્ર્યંશાંશ એ સર્વેની રાશીની તથા તેમના સ્વામિની સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં તપાસ કરવી કે જેનું બળ કરવાનું હોય તે ગ્રહ પોતાની ઉચ્ચની રાશીનો, નીચની રાશીનો અથવા મૂલ ત્રિકોણી કે પોતાની રાશીનો અથવા અતિમિત્ર વગેરાંની રાશીમાં છે. એમ તપાસ કરતાં જે ગ્રહ પોતાની ઉચ્ચની રાશીનો હોય તેનું બળ ૧–૦–૦ થાયછે. નીચની રાશીનો હોયતો તે ગ્રહનું કાંઈ પણ બળ થતું નથી. મૂલત્રિકોણી હોયતો ૦–૪૫–૦ સ્વગ્રહી હોયતો ૦–૩૦–૦ અતિમિત્રની રાશીમાં હોયતો ૦–૨૨–૩૦ મિત્રની રાશીમાં હોયતો ૦–૧૫–૦ સમની રાશીમાં હોયતો ૦–૭–૩૦ શત્રુની રાશીમાં હોયતો ૦–૩–૪૫ અને અતિશત્રુની રાશીમાં હોયતો ૦–૧–૫૨^{૩૦}નું બળ થાયછે.

ઉપરપ્રમાણે જન્મ, હોરા, દ્રેષ્કાણ, સપ્તમાંશ, નવમાંશ, દ્વાદશાંશ અને ત્ર્યંશાંશના ગ્રહોનું જૂદું જૂદું પોતપોતાની રાશી તથા સ્વામી ઉપરથી ઉચ્ચ, નીચ, મૂલત્રિકોણી, સ્વગૃહી, અતિમિત્ર અને મિત્ર વગેરે રાશીના ગ્રહો ઉપરથી જે બળ મળે તેનું ઐક્ય (સરવાળો) કરવાથી સ્થાનબળનું ઐક્ય થાયછે.

ક્રમપ્રમાણે બળનો કોઠો.

ઉચ્ચની રાશીનું બળ.	નીચની રાશીનું બળ.	મૂલત્રીકોણ રાશીનું બળ.	પોતાની રાશીનું બળ.	અતિમિત્ર રાશીનું બળ.	મિત્રની રાશીનું બળ.	સમની રાશીનું બળ.	શત્રુની રાશીનું બળ.	અતિ શત્રુ રાશીનું બળ.
૧	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૪૫	૩૦	૨૨	૧૫	૭	૩	૧
૦	૦	૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૪૫	૫૨

સ્થાનબળનું ઉદાહરણ.

જન્મકુંડલીના સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં તપાસ કરતાં સૂર્યની રાશી કર્ક અને તેનો સ્વામી ચંદ્ર છે એવું માલમ પડેછે માટે કર્કરાશીનો સૂર્ય ઉચ્ચની રાશીનો, નીચની રાશીનો, મૂલત્રિકોણી અથવા સ્વગૃહી કહેવાય નહિ, બાકી અતિમિત્રની રાશીમાં છે. કારણ કે સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં સૂર્ય ચંદ્રની રાશીમાં લખેલ છે જેથી તેનો સ્વામી પણ ચંદ્ર થાયછે, તે ચંદ્ર તાત્કાલિક મૈત્રીચક્રમાં સૂર્યનો અતિમિત્ર થયો છે એટલે જન્મકુંડલીમાં સૂર્યનું બળ ૦–૨૨–૩૦ થયું.

ચંદ્ર જન્મકુંડલીના સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં મેષ રાશીનો છે અને તેનો સ્વામી મંગળ છે, માટે મેષ રાશીનો ચંદ્ર ઉચ્ચની રાશીનો કે નીચની રાશીનો, મૂલત્રિકોણી કે સ્વગૃહી એમાંનો કાંઇ કહેવાય નહીં, બાકી શત્રુની રાશીમાં છે એમ કહેવાય, કેમકે ચંદ્ર મંગળની રાશીમાં છે અને મંગળ ચંદ્રનો તાત્કાલિક મૈત્રિચક્રમાં શત્રુ થયોછે, જેથી જન્મકુંડલીમાં શત્રુની રાશીમાં રહેલ ચંદ્રનું ૦–૩–૪૫ બળ થયું.

મંગળ જન્મગ્રહના સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં કન્યારાશીનો અને તેનો સ્વામી બુધ કરેલોછે, તેથી તેપણ ઉચ્ચની રાશી વા નીચની રાશી મૂલત્રિકોણી વા સ્વગૃહી નથી, પરંતુ તાત્કાલિક મૈત્રીચક્રમાં મંગલનો બુધ સમ થયોછે. માટે સમની રાશીનો કહેવાય. જેથી સમની રાશીના મંગળનું બળ ૦–૭–૩૦ થયું.

બુધ સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં સિંહ રાશીનો છે અને તેનો સ્વામી સૂર્ય છે માટે બુધ અતિમિત્ર (સૂર્ય) ની રાશીનો ઠરેછે; કેમકે બુધનો તાત્કાલિક મૈત્રીચક્રમાં સૂર્ય અતિમિત્ર થયોછે એટલે જન્મકુંડલીમાં સૂર્યનું બળ ૦–૨૨–૩૦ થયું.

બૃહસ્પતિ જન્મગ્રહના સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં કન્યાનો અને બુધની રાશીમાં છે. એટલે તાત્કાલિક મૈત્રિચક્રમાં ગુરૂનો બુધ સમ હોવાથી ગુરૂ સમની રાશીમાં છે એમ થયું, તે કારણ ગુરૂનું બળપણ સમની રાશીપ્રમાણે ૦–૭–૩૦-થયું.

શુક્ર જન્મગ્રહની રાશીના સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં મિથુન રાશીનો અને તેનો સ્વામી બુધ કર્યોછે, તે વાસ્તે અતિમિત્રની રાશીનો શુક્ર છે, કેમકે તાત્કાલિક મૈત્રિચક્રમાં શુક્રનો બુધ અતિમિત્ર થયો છે, માટે જન્મકુંડલીમાં શુક્રનું બળ ૦–૨૨–૩૦ થયું.

શની પણ જન્મગ્રહોના સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં મિથુન રાશીનો છે અને તેનો સ્વામી બુધ તેમાંજ કરેલ છે એટલે ઉચ્ચની રાશી કે નીચની રાશી મૂલત્રિકોણી કે સ્વગૃહી તેમાંથી એકેમાં નથી; બાકી અતિમિત્ર (બુધ) ની રાશીમાં છે, કારણ કે તાત્કાલિક મૈત્રિચક્રમાં શનીનો બુધ અતિમિત્ર થયો છે (જુઓ પાને ૪૦ કોઠો) તેથી અતિમિત્રની રાશીમાં રહેલ શનીનું બળ ૦-૨૨-૩૦ થયું.

હોરાકુંડલીના ગ્રહોના સપ્તકવર્ગપતિના કોઠામાં સૂર્ય કર્ક રાશીમાં છે, અને તેનો સ્વામી ચંદ્ર કર્યો છે તેથી સૂર્ય ઉચ્ચની રાશી, નીચની રાશી, મૂલત્રિકોણ રાશી અથવા પોતાની રાશી એમાંની એકે રાશીનો કહેવાય નહિં, બાકી અતિમિત્ર (ચંદ્ર) ની રાશીનો કહેવાય. એમ તાત્કાલિક મૈત્રિચક્રમાં જોવાથી પ્રતીતિ થાયછે, માટે હોરાકુંડલીમાં સૂર્યનું બળ ૦-૨૨-૩૦ થયું. એવીજ રીતે હોરાકુંડલીમાં બીજા ગ્રહોનું તથા સપ્તમાંશ વગેરે કુંડલીમાં સર્વે ગ્રહોનું બલ કરી આ નીચેના કોઠામાં લખ્યું છે, અને તેનો સરવાળો કરી તેનું ઐક્ય પણ છેવટના ખાનામાં દાખલ કરેલ છે.

સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	ગુ.	શુ.	શ.	
૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૩ ૪૫	૦ ૭ ૩૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૨૨ ૩૦	જન્મકુંડલીના ગ્રહોનું બળ.
૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૧ ૫૨	૧ ૦ ૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૭ ૩૦	હોરાકુંડલીના ,,
૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૦ ૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૩૦ ૦	દ્રેષ્કાણ કુંડલીના ,,
૦ ૭ ૩૦	૧ ૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૧૫ ૦	સપ્તમાંશ કુંડલીના ,,
૦ ૧૫ ૦	૧ ૦ ૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૨૨ ૩૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૧૫ ૦	૦ ૭ ૩૦	નવમાંશ કુંડલીના ,,
૦ ૦ ૦	૧ ૦ ૦	૦ ૩૦ ૦	૦ ૩૦ ૦	૦ ૦ ૦	૦ ૩૦ ૦	૦ ૧૫ ૦	દ્વાદશાંશ કુંડલીના ,,
૦ ૧૫ ૦	૦ ૩ ૪૫	૦ ૭ ૩૦	૦ ૧૫ ૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૭ ૩૦	૦ ૨૨ ૩૦	ત્ર્યંશાંશ કુંડલીના ,,
૧ ૪૫ ૦	૩ ૩૭ ૩૦	૧ ૩૭ ૩૨	૨ ૧૬ ૫૨	૧ ૩૦ ૦	૧ ૫૨ ૩૦	૨ ૦ ૦	સર્વે બળનો સરવાળો.

સારણી ઉપરથી મધ્યાયુ કરવાની રીત.

જે ગ્રહનું અથવા લગ્નનું આયુષ્ય કરવું હોય તે ગ્રહના તથા લગ્નના અંશ[1] કરવા તે અંશની સંખ્યા જ્યારે ૪૦ કરતાં વધારે થઇ જાય ત્યારે તેમાંથી ૪૦ નો ભાગ આપી દેવો આપ્રમાણે કરતાં ગ્રહ અથવા લગ્નના જે અંશ બાકી રહે તે પ્રમાણનો અંશની સારણીમાંથી કોઠો લેઈ તેમાંથી વર્ષ, માસ, દિવસ, ઘટી અને પળના આંક લખ્યાછે તે લેવા અને પછીથી ગ્રહ અથવા લગ્નની જે પ્રમાણની કળા હોય તે પ્રમાણનો કોઠો કળાની સારણીમાંથી લેઈ તેના વર્ષાદિ આંકને અંશની સારણીમાંથી મળેલ વર્ષાદિ આંકમાં મેળવવા.[2] અને ગ્રહ તથા લગ્નની જે વિકળા હોય તેને ૩ થી ગણી ૧૦૦ વડે ભાગ દેતાં દિવસ, ઘટી તથા પળરૂપ જે ત્રણ આંક મળે તેને પણ અંશ અને કળાની સારણીનો સરવાળો કરવાથી આવેલ વર્ષાદિક આયુષ્યના દિવસાદિક ત્રણ આંકમાં મેળવવા. એટલે ગ્રહોનું મધ્યમ આયુષ્ય શેહેલી[3] રીતથી આવેછે. આપ્રમાણે આવેલ સર્વ ગ્રહ તથા લગ્નના આયુષ્યનો સરવાળો કરવાથી મધ્યાયુની કુલ સંખ્યા થાયછે.

---

૧ રાશીને ૩૦ શે ગુણી તે નીચેના અંશ તેમાં મેળવ્યાથી અંશ થાયછે. ૨ અંશની સારણીના અંકને કળાની સારણીના અંક સાથે મેળવતાં ઘડીની સંખ્યા ૬૦ કરતાં વધે તો ૬૦ કે ભાગી લાધે તે દિવસમાં મેળવવા. અને દિવસની સંખ્યા ૩૦ કરતાં વધે તો ૩૦ નો ભાગ આપી લાધે તે માસમાં મેળવવા અને માસની સંખ્યા બાર કરતાં વધે તો ૧૨ થી ભાગ લેઈ લાધે તે અંક વર્ષમાં મેળવવા. ૩ સંસ્કૃત જ્યોતિષ ગ્રંથમાં આયુષ્ય કરવાની રીત ઘણી વિકટ હોવાને લીધે તે પ્રાચીન રીત છોડી સેહેલાઈ થવામાટે નવી સારણી આ ગ્રંથમાં દાખલ કરેલી છે.

અંશની સારિણી.

	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
વર્ષ	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૨	૨	૨	૩	૩	૩	૩	૪	૪	૪	૫	૫	૫	૬
માસ	૩	૭	૧૦	૨	૬	૯	૧	૪	૮	૦	૩	૭	૧૦	૨	૬	૯	૧	૪	૮	૦
દિવસ	૧૮	૬	૨૪	૧૨	૦	૧૮	૬	૨૪	૧૨	૦	૧૮	૬	૨૪	૧૨	૦	૧૮	૬	૨૪	૧૨	૦
ઘડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
પળ	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦
વર્ષ	૬	૬	૬	૭	૭	૭	૮	૮	૮	૯	૯	૯	૯	૧૦	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૧	૧૨
માસ	૩	૭	૧૦	૨	૬	૯	૧	૪	૮	૦	૩	૭	૧૦	૨	૬	૯	૧	૪	૮	૦
દિવસ	૧૮	૬	૨૪	૧૨	૦	૧૮	૬	૨૪	૧૨	૦	૧૮	૬	૨૪	૧૨	૦	૧૮	૬	૨૪	૧૨	૦
ઘડી	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
પળ	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

કળાની સારિણી.

	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧
	૧	૩	૫	૭	૯	૧૦	૧૨	૧૪	૧૬	૧૮	૧૯	૨૧	૨૩	૨૫	૨૭	૨૮	૦	૨	૪	૬
	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨
	૭	૯	૧૧	૧૩	૧૫	૧૬	૧૮	૨૦	૨૨	૨૪	૨૫	૨૭	૨૯	૧	૩	૪	૬	૮	૧૦	૧૨
	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩
	૧૩	૧૫	૧૭	૧૯	૨૧	૨૨	૨૪	૨૬	૨૮	૦	૧	૩	૫	૭	૯	૧૦	૧૨	૧૪	૧૬	૧૮
	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

મધ્યાયુના દાખલા.

આગળ પાને ૨૬ ગણિતથી આવેલ સ્પષ્ટ સૂર્ય ૩–૮–૨૬–૯ ના અંશ કર્યા તો ૯૮–૨૬–૯ થયા તે ૪૦ કરતાં વધારે છે માટે તેમાંથી ૪૦ નો ભાગ બાદ કરતાં બાકી ૧૮–૨૬–૯ રહ્યા. અહિં અંશ ૧૮ છે માટે અંશની સારણીમાંથી ૧૮ મા કોઠાના વર્ષાદિક આંક ૫–૪–૨૪–૦–૦ લીધા. તેમાં કળાની સારણીમાંથી સૂર્યની કળા ૨૬ છે માટે ૨૬ મા કોઠાના વર્ષાદિ આંક ૦–૧–૧૫–૦–૦ મેળવ્યા તો ૫–૬–૯–૦–૦ વર્ષાદિ અંક આવ્યા તેમાં સૂર્યની વિકળા ૯ ને ત્રણે ગુણી ૧૦૦ થી ભાગ લેઈ જે દિવસ ઘટી તથા પળ મળે તે મેળવવાના છે. માટે તેનું નીચેપ્રમાણે ગણિત કરી બતાવ્યું છે. $૯\times૩\div૧૦૦=\frac{૨૭}{૧૦૦}$ દિવસ થયા. હવે $\frac{૨૭}{૧૦૦}\times\frac{૬૦}{૧}=૧૬\frac{૨૦}{૧૦૦}$ ઘડી આવી. $\frac{૨૦}{૧૦૦}\times\frac{૬૦}{૧}=૧૨$ આવ્યા. તે પળ આવ્યાં. માટે ૦–૧૬–૧૨ અનુક્રમે દિવસ ઘડિ તથા પળ આવ્યાં. તેને અંશ તથા કળાના કોઠાના સરવાળા ૫–૬–૯–૦–૦ ના દિવસાદિક અંક ૯–૦–૦ માં મેળવ્યા તો ૫–૬–૯–૧૬–૧૨ થયા એજ સૂર્યનું મધ્યાયુ થયું.

આગળ પાને ૩૧ આવેલ સૂક્ષ્મ લગ્ન ૦–૭–૨૦–૫ ના અંશ કરતાં ૭–૨૦–૫ થયા. અને અંશની સારણીમાંથી સાતમા કોઠાના વર્ષાદિક આંક ૨–૧–૬–૦–૦ લીધા. અને કળાની સારણીના ૨૦ મા કોઠાના આંક ૦–૧–૬–૦–૦ ની સાથે મેળવ્યા તો ૨-૨-૧૨-૦-૦ આવ્યા. હવે લગ્નની વિકળા ૫ ને ૩ થી ગુણ્યા તો ૧૫ આવ્યા તેને ૧૦૦ વડે ભાગ દેતાં કાંઈ પણ મળતું નથી માટે દિવસ ૦ થયા. હવે ભાગ દેતાં રહેલ આંક ૧૫ ને ૬૦ ગુણી વળી ૧૦૦ થી ભાગ દેતાં ૯ લાધા તે ઘડી આવી અને શેષાંક કાંઇ રહ્યો નહીં માટે પળનો પણ આંક ૦ મળ્યો એમ કુલ આંક ૦–૯–૦ દિવસાદિકના મળ્યા. તેને અંશ તથા કળાની સારણીના સરવાળા ૨–૨–૧૨–૦–૦ માં ઉપર કહ્યામુજબ મેળવ્યા તો ૨–૨–૧૨–૯–૦ આવ્યા તે લગ્નનું મધ્યાયુ થયું.

ઉપર મુજબ બીજા ગ્રહોનું સારણી ઉપરથી મધ્યાયુ કરી આ નીચેના કોઠામાં દાખલ કરી તેનો સરવાળો કરેલો છે.

સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	ગુ.	શુ.	શ.	લ.	કુ. સરવાળો.	ભા. સરવાળો.
૫	૧	૨	૨	૦	૮	૧	૨	૨૧	૨૩
૬	૩	૯	૧	૫	૦	૨	૨	૨૮	૮
૯	૨૨	૨૧	૧૧	૮	૨૬	૧૨	૧૨	૧૨૧	૩
૧૬	૩૦	૩૦	૫૨	૪	૧૬	૧૮	૯	૧૭૫	૫૭
૧૨	૦	૩૬	૪૮	૧૨	૪૮	૦	૦	૧૫૬	૩૬

અષ્ટોત્તરી મહાદશાવિષે સમજ.

મહાદશાની સમજ જન્મસમયના નક્ષત્ર ઉપરથી થાયછે, માટે પ્રથમ જન્મનક્ષત્ર કયું છે તેની તપાસ કરવી, અને પછીથી નીચેના લખાણ ઉપર ધ્યાન ખેંચવું.

આર્દ્રા, પુનર્વસુ, પુષ્ય, આશ્લેષા, એ ચાર નક્ષત્રમાં સૂર્યની મહાદશા વર્ષ ૬ ની; મઘા, પૂર્વા, ઉત્તરા એ ત્રણમાં ચંદ્રની વર્ષ ૧૫ ની; હસ્ત, ચિત્રા, સ્વાતિ, વિશાખા

એ ચારમાં મંગલની વર્ષ ૮ ની; અનુરાધા, જ્યેષ્ઠા, મૂલ એ ત્રણમાં બુધની વર્ષ ૧૭ ની; પૂર્વાષાઢા, ઉત્તરાષાઢા, અભિજીત, શ્રવણ એ ચારમાં શનીની વર્ષ ૧૦ ની; ધનિષ્ઠા, શતતારકા, પૂર્વાભાદ્રપદ, એ ત્રણમાં ગુરૂની વર્ષ ૧૯ ની. ઉત્તરાભાદ્રપદ, રેવતી, અશ્વિની, ભરણી એ ચારમાં રાહુની વર્ષ ૧૨ ની; અને કૃત્તિકા, રોહીણી, મૃગશીર્ષ એ ત્રણ નક્ષત્રમાં શુક્રની મહાદશા વર્ષ ૨૧ ની થાયછે.

એમ બધા ગ્રહોની મહાદશાનાં પ્રમાણનો સરવાળો ૧૦૮ વર્ષનો થાયછે, તેજ કારણથી આ મહાદશા પણ અષ્ટોત્તરી કહેવાયછે. વિંશોત્તરી વગેરે બીજી મહાદશાઓ ઘણી છે પણ તે હાલ કરવાનો રીવાજ થોડો હોતાં આ ગ્રંથમાં તેની રીતિ બતાવી નથી.

મહાદશાનાં ભુક્ત તથા ભોગ્ય વર્ષ કહાડવાની રીત.

ઉપર મુજબ જન્મનક્ષત્ર ઉપરથી જન્મસમયે ચાલુ મહાદશાની તપાસ કરવી, અને તપાસ કરતાં જે ગ્રહની મહાદશા ઠેરે તે મહાદશાનાં ભુક્ત[1] અને ભોગ્ય[2] વર્ષ કાહાડવાં. તે વર્ષ કહાડવાની રીત નીચે પ્રમાણેછે.

જન્મસમયનાં નક્ષત્રની પ્રથમ બતાવેલ રીતિપ્રમાણે ભુક્ત તથા સર્વ[3]ક્ષ ઘડી કરવી. અને પછીથી જે ભુક્ત ઘડી નક્ષત્રની આવેલ હોય તેને નીચેના કોષ્ટકમાં સૂર્યાદિ ગ્રહોના ગુણક લખેલાછે તેમાંથી જે ગ્રહની મહાદશા જન્મકાળે હોય તે ગ્રહના ગુણકથી ગુણવી. અને નક્ષત્રની સર્વક્ષ ઘડીથી ભાગ લેવો.

સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	શ.	ગુ.	રા.	શુ.	ગ્રહ.
૧૮	૬૦	૨૪	૬૮	૩૦	૭૬	૩૬	૮૪	ગુણક.

આપ્રમાણે ભાગ લેતાં જન્મસમયે ચાલુ નક્ષત્રંના ભુક્ત માસની સંખ્યા મળેછે. ત્યારબાદ જે શેષાંક રહેલા હોય તેને ત્રીશે ગુણી વળી સર્વક્ષથી ભાગ લેતાં ભુક્ત દિવસની સંખ્યા મળેછે, દિવસની સંખ્યા મળતાં જે શેષાંક રહેલા હોય તેને સાઠે ગુણી સર્વક્ષથી ભાગ લેતાં ભુક્ત ઘડીની સંખ્યા આવેછે અને ઘડી મળતાં બાકી રહેલ અંકને વળી ૬૦ ગુણી સર્વક્ષથી ભાગ લેતાં ભુક્ત પળની સંખ્યા આવેછે, એપ્રમાણે જે ભુક્તના માસ, દિવસ, ઘડી અને પળ મળેછે તે ફક્ત એકજ નક્ષત્રના વર્ષાદિક થાયછે, અને મહાદશા તો ત્રણ અથવા ચાર નક્ષત્ર મળીને થાયછે, માટે જે ચાલુ નક્ષત્ર હોય તે કરતાં પેહેલાં ચાલતી મહાદશાનાં નક્ષત્ર જેટલાં ગયાં હોય તેટલી સંખ્યાવડે તે મહાદશાના કોઠામાં લખેલ ગુણકને ગુણી અને તેને ભુક્તમાસ જે આવેલા હોય તેમાં ઉમેરવા.[4] એટલે ચાલતી મહાદશાનાં ભુક્ત વર્ષાદિક થાયછે, આપ્રમાણે જે ભુક્ત વર્ષાદિક આવે તેને ચાલતી મહાદશાનાં પ્રમાણ વર્ષમાંથી બાદ કરતાં જે બાકી રહે તેજ મહાદશાનાં ભોગ્ય વર્ષ આવેછે.

---

૧ આગળ ભોગવાઈ ગએલ. ૨ બાકી ભોગવવાના. ૩ જુઓ પાને ૨ રીતિ. ૪ ઉમેરતાં માસની સંખ્યા વધશે માટે તેને બારે ભાગી લાધેલ અંક વર્ષમાં ઉમેરવો.

ઉપરની રીતે દરેક ગ્રહની મહાદશાનાં નક્ષત્રનાં ભુક્ત અને સર્વક્ષ ઉપરથી ભુક્ત ભોગ્ય કરવાં.[1] અને જ્યારે અભિજીત[2] નક્ષત્ર જન્મસમયે આવતું હોય ત્યારે તેનાં ભુક્ત તથા ભોગ્યની રીત આ કરતાં જૂદિ પડશે માટે આગળ પાને પર રીત કહેવામાં આવશે, તે રીતથી અભિજીત નક્ષત્રનું ભુક્ત અને ભોગ્ય કરવું.

જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં જે ભુક્ત ભોગ્ય કહાડવાની રીતિ બતાવેલ છે તે ઘણીજ મુશ્કેલ હોવાને લીધે સેહેલી રીતે સારણી ઉપરથી ભુક્તવર્ષાદિ કહાડવા વાસ્તે દરેક ગ્રહની નવી સારણી ઉત્પન્ન કરેલી છે. તેપરથી ભુક્તવર્ષાદિક લેવાની રીત એવી છે કે પેહેલાં કહેલી રીતિમુજબ નક્ષત્ર ઉપરથી જન્મસમયે ચાલુ મહાદશા કયા ગ્રહની છે તે જાણવું. અને પછીથી સ્પષ્ટ ચંદ્રના અંશ કરવા. તે અંશની સંખ્યા ૪૦ કરતાં વધારે થાય ત્યારે તેમાંથી ૪૦ નો ભાગ કહાડી નાખવો, અને જે ગ્રહની મહાદશા હોય તે ગ્રહની સારણીમાંથી જેટલા અંશ હોય તે પ્રમાણના કોષ્ટકના આંક લેવા, અને સારણીના ઉપરના ભાગમાં લખેલ ગુણકવડે ચંદ્રની કળા તથા વિકળાને ગોમૂત્રિકાની રીત[3] પ્રમાણે ગુણી જે ઘડી[4] તથા પળ મળે તેને અંશના[5] કોઠામાંથી મળેલ અંકમાં મેળવવા; એટલે જન્મસમયે ચાલુ નક્ષત્રના ભુક્ત માસાદિકની સંખ્યા આવેછે. આ પ્રમાણે આવેલી ભુક્તમાસાદિકની સંખ્યા કદાચ કોઠામાં લખેલ પોતાના ગુણક કરતાં વધારે થાય ત્યારે તેમાંથી ગુણકને બાદ કરી શેષ રહે તે ભુક્તમાસાદિક જાણવા.

શનીની મહાદશાનાં ભુક્તવિષે વિશેષ નિયમ.

પૂર્વાષાઢા, ઉત્તરાષાઢા, અભિજીત અને શ્રવણ એ ચાર નક્ષત્રમાં શનીની મહાદશા થાયછે, તેમાંથી જન્મસમયે ચાલુ નક્ષત્ર પૂર્વાષાઢા હોય તો ઉપર મુજબ ભુક્ત કાહડવું. તેમાં વિશેષ ક્રિયા કરવાની જરૂર રહેતી નથી. જન્મસમયે ચાલુ નક્ષત્ર ઉત્તરાષાઢા હોય તોપણ ઉપરપ્રમાણેજ સારણી ઉપરથી ભુક્તવર્ષાદિક કાહાડવાં. પણ ભુક્તવર્ષાદિક જે મળે તેનો તૃતીયાંશ તેમાં મેળવવો. એટલે ઉત્તરાષાઢાનું ભુક્ત આવેછે. જન્મસમયે અભિજીત નક્ષત્ર હોયતો તેનાં ભુક્તની રીતિ આગળ બતાવવામાં આવશે. અને જન્મસમયે શ્રવણ નક્ષત્ર હોય ત્યારે પણ સારણી ઉપરથી કહેલી રીતે ભુક્તવર્ષાદિક કાહાડવાં પરંતુ સારણી ઉપરથી મળેલ ભુક્તવર્ષાદિકમાં પોતાનો ચૌદમો[6] ભાગ ઉમેરવો એટલે શ્રવણનાં ભુક્તવર્ષાદિક થાયછે.

આપ્રમાણે સારણી ઉપરથી જે ભુક્ત માસાદિક મળેછે તે ફક્ત ચાલુ નક્ષત્રનાજ થાયછે, અને મહાદશા તો ત્રણ અગર ચાર નક્ષત્ર મળીને થાયછે, માટે જે ચાલુ નક્ષત્ર

---

૧ ઉપર જે ભુક્ત કહાડવાની રીત દર્શાવી તે મુસ્કીલ હોવાને લીધે તેનું કંટાળા ભરેલું ઉદાહરણ છોડી દીધું છે, અને તેનું ઉદાહરણ સેહેલી રીતથી બતાવવામાં આવશે. ૨ જુઓ ૨ પાને. ૩ જુઓ ૨૫ પાને ૪ ગોમૂત્રિકામાં ગણતાં ઘડીની સંખ્યા ૬૦ કરતાં વધારે થાય ત્યારે તેને ૬૦ ભાગી લાધે તે સંખ્યા દિવસની ગણવી. અને દિવસ ૩૦ કરતાં વધે તો તેના મહિના કરવા. ૫ ત્રણ અંક મળે ત્યારે દિવસાદિકમાં, અને બે મળે ત્યારે ઘડી તથા પળમાં ઉમેરવા. ૬ એમ ઉમેરતાં ભુક્તની સંખ્યા જ્યારે ૩૦ થી વધારે થાય ત્યારે ૩૦ માસ રાખી બાકીની સંખ્યા છોડી દેવી.

હોય તે કરતાં પેહેલાં ચાલતી મહાદશાનાં જેટલાં નક્ષત્ર ગયાં હોય તેટલી સંખ્યાએ તે મહાદશાના કોઠામાં લખેલ ગુણકને ગુણી તેને ભુક્ત માસ જે આવેલા હોય તેમાં ઉમેરવા; એટલે ચાલતી મહાદશાનાં ભુક્ત વર્ષાદિકની સંખ્યા આવેછે. ભુક્ત વર્ષ કહાડતી વેળાએ ઘડીની સંખ્યા ૬૦ કરતાં વધારે થાય તો તેના દિવસ કરવા. દિવસની સંખ્યા ૩૦ થી વધારે થાય તો તેના મહિના કરવા અને મહિનાની સંખ્યા ૧૨ થી વધારે થાય તો તેનાં વર્ષ કરવાં.

સૂર્યનાં ભુક્ત કહાડવાની સારિણી. ગુણાક ૪૦ - ૩૦

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૧	૨	૪	૫	૬	૮	૯	૧૦	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૭	૦	૨	૩	૪	૬	૭	૯
૧૦	૨૧	૧	૧૨	૨૨	૩	૧૩	૨૪	૪	૧૫	૨૫	૬	૧૬	૨૭	૭	૧૮	૨૮	૯	૧૯	૦
૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦
૧૦	૧૧	૧૩	૧૪	૧૫	૧૭	૦	૧	૩	૪	૫	૭	૮	૯	૧૧	૧૨	૧૩	૧૫	૧૬	૧૮
૧૦	૨૧	૧	૧૨	૨૨	૩	૧૩	૨૪	૪	૧૫	૨૫	૬	૧૬	૨૭	૭	૧૮	૨૮	૯	૧૯	૦
૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ચંદ્રના ભુકત કહાડવાની સારિણી. ગુણાક ૧૩૫ - ૦

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૪	૯	૧૩	૧૮	૨૨	૨૭	૩૧	૩૬	૪૦	૪૫	૪૯	૫૪	૫૮	૩	૭	૧૨	૧૬	૨૧	૨૫	૩૦
૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦
૩૪	૩૯	૪૩	૪૮	૫૨	૫૭	૧	૬	૧૦	૧૫	૧૯	૨૪	૨૮	૩૩	૩૭	૪૨	૪૬	૫૧	૫૫	૬૦
૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦	૧૫	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

મંગલના ભુકત કહાડવાની સારિણી. ગુણાક ૫૪ - ૦

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૧	૩	૫	૭	૯	૧૦	૧૨	૧૪	૧૬	૧૮	૧૯	૨૧	૨૩	૧	૩	૪	૬	૮	૧૦	૧૨
૨૪	૧૮	૧૨	૬	૦	૨૪	૧૮	૧૨	૬	૦	૨૪	૧૮	૧૨	૬	૦	૨૪	૧૮	૧૨	૬	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦
૧૩	૧૫	૧૭	૧૯	૨૧	૨૨	૦	૨	૪	૬	૭	૯	૧૧	૧૩	૧૫	૧૬	૧૮	૨૦	૨૨	૨૪
૨૪	૧૮	૧૨	૬	૦	૨૪	૧૮	૧૨	૬	૦	૨૪	૧૮	૧૨	૬	૬	૨૪	૧૮	૧૨	૬	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

બુધના ભુક્ત કહાડવાની સારિણી· ગુણાક ૧૫૩-૦

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૫	૧૦	૧૫	૨૦	૨૫	૩૦	૩૫	૪૦	૪૫	૫૧	૫૬	૬૧	૬૬	૩	૮	૧૩	૧૮	૨૩	૨૮	૩૪
૩	૬	૯	૧૨	૧૫	૧૮	૨૧	૨૪	૨૭	૦	૩	૬	૯	૧૨	૧૫	૧૮	૨૧	૨૪	૨૭	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦
૩૯	૪૪	૪૯	૫૪	૫૯	૬૪	૧	૬	૧૧	૧૭	૨૨	૨૭	૩૨	૩૭	૪૨	૪૭	૫૨	૫૭	૬૨	૬૮
૩	૬	૯	૧૨	૧૫	૧૮	૨૧	૨૪	૨૭	૦	૩	૬	૯	૧૨	૧૫	૧૮	૨૧	૨૪	૨૭	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

શનીનાં ભુક્ત કહાડવાની સારિણી · ગુણાક ૬૭-૩૦

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૨	૪	૬	૯	૧૧	૧૩	૧૫	૧૮	૨૦	૨૨	૨૪	૨૭	૨૯	૧	૩	૬	૮	૧૦	૧૨	૧૫
૭	૧૫	૨૨	૦	૭	૧૫	૨૨	૦	૭	૧૫	૨૨	૦	૭	૧૫	૨૨	૦	૭	૧૫	૨૨	૦
૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦
૧૭	૧૯	૨૧	૨૪	૨૬	૨૮	૦	૩	૫	૭	૯	૧૨	૧૪	૧૬	૧૮	૨૧	૨૩	૨૫	૭	૩૦
૭	૧૫	૨૨	૦	૭	૧૫	૨૨	૦	૭	૧૫	૨૨	૦	૭	૧૫	૨૨	૦	૭	૧૫	૨૨	૦
૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ગુરૂનાં ભુક્ત કહાડવાની સારિણી · ગુણાક ૧૭૧ - ૦

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૫	૧૧	૧૭	૨૨	૨૮	૩૪	૩૯	૪	૫૧	૫૭	૬૨	૬૮	૭૪	૩	૯	૧૫	૨૦	૨૫	૩૨	૩૮
૨૧	૧૨	૩	૨૪	૧૫	૬	૨૭	૧૮	૯	૦	૨૧	૧૨	૩	૨૪	૧૫	૬	૨૭	૧૮	૯	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦
૪૩	૪૯	૫૫	૬૦	૬૬	૭૨	૧	૭	૧૩	૧૯	૨૪	૩૦	૩૬	૪૧	૪૭	૫૩	૫૮	૬૪	૭૦	૭૬
૨૧	૧૨	૩	૨૪	૧૫	૬	૨૭	૧૮	૯	૦	૨૧	૧૨	૩	૨૪	૧૫	૬	૨૭	૧૮	૯	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

રાહુનાં ભુક્તની સારિણી. ગુણક ૮૧-૦

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૨	૫	૮	૧૦	૧૩	૧૬	૧૮	૨૧	૨૪	૨૭	૨૯	૩૨	૩૫	૧	૪	૭	૯	૧૨	૧૫	૧૮
૨૧	૧૨	૩	૨૪	૧૫	૬	૨૭	૧૮	૯	૦	૨૧	૧૨	૩	૨૪	૧૫	૬	૨૭	૧૮	૯	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦
૨૦	૨૩	૨૬	૨૮	૩૧	૩૪	૦	૩	૬	૯	૧૧	૧૪	૧૭	૧૯	૨૨	૨૫	૨૭	૩૦	૩૩	૩૬
૨૧	૧૨	૩	૨૪	૧૫	૬	૨૭	૧૮	૯	૦	૨૧	૧૨	૩	૨૪	૧૫	૬	૨૭	૧૮	૯	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

શુક્રનાં ભુક્ત કહાડવાની સારિણી. ગુણક ૧૮૯

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૬	૧૨	૧૮	૨૫	૩૧	૩૭	૩૪	૫૦	૫૬	૬૩	૬૯	૭૫	૮૧	૪	૧૦	૧૬	૨૩	૨૯	૩૫	૪૨
૯	૧૮	૨૭	૬	૧૫	૨૪	૩	૧૨	૨૧	૦	૯	૧૮	૨૭	૬	૧૫	૨૪	૩	૧૨	૨૧	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦
૪૮	૫૪	૬૦	૬૭	૭૩	૭૯	૨	૮	૧૪	૨૧	૨૭	૩૩	૩૯	૪૬	૫૨	૫૮	૬૫	૭૧	૭૭	૮૪
૯	૧૮	૨૭	૬	૧૫	૨૪	૩	૧૨	૨૧	૦	૯	૧૮	૨૭	૬	૧૫	૨૪	૩	૧૨	૨૧	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

સારિણીઉપરથી ભુક્ત કહાડવાના દાખલા.

જન્મવખતના ચંદ્ર ૦–૪–૨૨–૩૦ ના અંશ ૪–૨૨–૩૦ ની સંખ્યા ૪૦ કરતાં વધારે નથી માટે ૪૦ નો ભાગ બાદ કરવો પડ્યો નહીં. અને જન્મનક્ષત્ર અશ્વિની છે તે કારણથી ચાલુ મહાદશા પણ જન્મસમયે રાહુની નક્કી થાયછે: માટે રાહુની સારિણીના કોષ્ટકમાંથી ચોથા અંશના કોઠાના માસાદિક આંક ૧૦–૨૪–૦–૦ લીધા. અને રાહુની સારિણીઉપર લખેલ ગુણક ૮૧–૦ થી ચંદ્રની કળા ૨૨ તથા વિકળા ૩૦ ને ગોમૂત્રિકાએ ગુણી સારિણીમાંથી લીધેલ અંક ૧૦–૨૪–૦–૦ માં મેળવીએ તો રાહુની મહાદશાતું ભુક્ત પ્રથમ લખ્યાપ્રમાણે તૈયાર થાય. તે વાસ્તે તેનું ગણિત નીચેપ્રમાણે કરેલું છે.

૮૧	૦	૮૧	૦	૮૧	૦
૨૨	૨૨	૧૭૮૨	૦	૧૮૨૨	૦
૩૦	૩૦	૨૪૩૦	૦	૩૦	૦

એ પ્રમાણે ગોમૂત્રિકામાં ગુણતાં ઘડીની સંખ્યા ૧૮૨૨ થઈ તે ૬૦ કરતાં વધારે છે, અને પળની સંખ્યા ૩૦ મળી છે, માટે ઘડીને ૬૦ ભાગતાં ૩૦ લાધ્યા તે દિવસ થયા, એટલે ૩૦–૨૨–૩૦ ગોમૂત્રિકામાં ગુણતાં દિવસાદિક અંક મળ્યા તેને કોઠાના અંક ૧૦–૨૪–૦–૦ માં કહ્યામુજબ મેળવતાં ૧૧–૨૪–૨૨–૩૦ રાહુનું ભુક્ત તૈયાર થયું.

અશ્વિની નક્ષત્ર કરતાં પ્રથમ રાહુની મહાદશાનાં નક્ષત્ર ઉત્તરાભાદ્રપદ તથા રેવતી એ બે ગએલાંછે માટે બેની સંખ્યાથી રાહુના ગુણક ૩૬ ને ગુણતાં ૭૨ થયા તેને ભુક્ત માસની સંખ્યા ૧૧ માં ઉમેર્યા તો ૮૩ માસની સંખ્યા આવી તેને ૧૨ થી ભાગ્યા તો ૬ વર્ષ થયાં, અને શેષાંક ૧૧ માસના રહ્યા. એપ્રમાણે ૬ વર્ષ ૧૧ માસ ૨૪ દિવસ ૨૨ ઘડી અને ૩૦ પળ રાહુની મહાદશાનાં ભુક્તવર્ષાદિક થયાં. તેને રાહુની મહાદશાનાં પ્રમાણ વર્ષ ૧૨ માંથી બાદ કર્યાં તો ભોગ્યવર્ષાદિક ૫–૦–૫–૩૭–૩૦ થયાં.

પ્રશ્ન.—૧ આર્દ્રા નક્ષત્ર હોય અને ચંદ્ર ૨–૧૯–૧૪–૩૮ હોય ત્યારે ભુક્ત કેટલું થવું જોઇએ?

ઉત્તર.—આર્દ્રા, પુનર્વસુ, પુષ્ય, અને આશ્લેષા એ ચાર નક્ષત્રમાં સૂર્યની મહાદશા હોયછે, તે વાસ્તે ચંદ્રના અંશ કરી તેને ૪૦ ભાગ આપતાં શેષાંશ ૩૯ રહ્યા, માટે ૩૯ મા કોઠાના આંક ૧૬–૧૯–૩૦–૦ સૂર્યની ભુક્તની સારિણી ઉપરથી લીધા, અને સૂર્યની સારિણીની ઉપરની તરફ લખેલ ગુણક ૪૦–૩૦ થી ચંદ્રની કળા ૧૪ તથા વિકળા ૩૮ ને ગોમૂત્રિકામાં ગુણતાં ઘડીની સંખ્યા ૫૯૨ તથા પલ ૩૯ આવેછે. અહીં પણ ઘડીની સંખ્યા ૬૦ કરતાં વધારેછે માટે તેને ૬૦ ભાગ આપતાં લાધેલ અંક ૯ દિવસના થયા, એપ્રમાણે કુલદિવસાદિક અંક ૯–૫૨–૩૯ ને ૩૯ માં કોઠાના આંક ૧૬–૧૯–૩૦–૦ માં મેળવ્યાથી ૧૬–૨૯–૨૨–૩૯ માસાદિક સૂર્યની મહાદશાતું ભુક્ત થયું. અહીં માસની સંખ્યા ૧૬ છે માટે તેને ૧૨ ભાગતાં વર્ષાદિક ભુક્ત ૧–૪–૨૯–૨૨–૩૯ થયું.

સૂર્યની મહાદશાતું આર્દ્રા નક્ષત્ર પહેલવહેલું છે તે પેહેલાં કોઇ નક્ષત્ર ગએલું નથી.

માટે ગુણકની સંખ્યાને ગતનક્ષત્રની સંખ્યાવડે ગુણવાની તથા ભુક્ત માસની સંખ્યામાં ઉમેરવાની ક્રિયા કરવી પડી નહીં. જેથી ભુક્ત વર્ષાદિક ૧-૪-૨૯-૨૨-૩૯ માં કંઇપણ વધારો થયો નથી.

પ્રશ્ન.—૨ ઉત્તરાષાઢા નક્ષત્ર હોય, અને ચંદ્ર ૯-૬-૪૦-૦ હોય ત્યારે શનીની મહાદશાનું ભુક્ત કેટલું થશે?

ઉત્તર.—ચંદ્રના અંશ કર્યાતો ૨૭૬-૪૦-૦ થયા, તે ૪૦ કરતાં વધારે હોતાં તેને ૪૦ નો ભાગ દીધો તો ૩૬—શેષાંશ રહ્યા, માટે શનીની સારિણીમાંથી ૩૬ મા કોઠાના આંક ૨૧-૦-૦-૦ લીધા, તથા ચંદ્રની કળા ૨૦ ને ગોમૂત્રિકામાં સારિણીઉપરના ગુણક ૬૭-૩૦ થી ગુણતાં મળેલ દિવસ ૪૫ તેમાં મેળવ્યા તો ૨૨-૧૫ ભુક્તમાસાદિક થયા. પરંતુ ઉત્તરાષાઢામાં મળેલ ભુક્તમાં તેનો તૃતીયાંશ મેળવવા કહેલ છે તેથી સદરહુ અંકનો તૃતીયાંશ ૭-૧૫ થયો તે તેમાં મેળવ્યો, એટલે ૩૦-૦-૦-૦ એટલું ઉત્તરાષાઢાનું ભુક્ત થયું. સદરહુ નક્ષત્ર કરતાં પેહેલાં શનીની દશાનું નક્ષત્ર એક (પૂર્વાષાઢા) ભોગવાઈ ગએલ છે, માટે શનીના ગુણક ૩૦ ને એકે ગુણી, આવેલ અંક ભુક્તમાં મેળવ્યા તો ૬૦-૦-૦-૦ થયા. અને માસની સંખ્યાને ૧૨ ભાગ્યા તો ૫-૦-૦-૦-૦ શનીની મહાદશાના પ્રશ્નમાં પૂછેલ ચંદ્રપ્રમાણે ભુક્તવર્ષાદિક થયાં.

પ્રશ્ન.—૩ શ્રવણનક્ષત્ર અને ચંદ્ર ૯-૨૩-૨૦-૦ હોયતો શનીની મહાદશાનું ભુક્ત કેટલું થવું જોઇએ.

ઉત્તર.—ચંદ્રના અંશ કર્યાતો ૧૯૩-૨૦-૦ થયા, તે અંશ ૪૦ કરતાં અધિક હોતાં તેમાંથી ૪૦ નો ભાગ બાદ કર્યો તો ૧૩-૨૦-૦ બાકી રહ્યા. બાદ શનીની સારિણી ઉપરથી ૧૩ મા કોઠાના આંક ૨૯-૭-૩૦-૦ લીધા, તથા સારિણીના ગુણક ૬૭-૩૦ થી ચંદ્રની કળાને ગુણી, અને લાધેલ ઘડીના દિવસ કરી તેજ કોઠાના આંકમાં મેળવ્યા તો ૩૦-૦-૦-૦ શ્રવણનક્ષત્રનું ભુક્ત થયું. તેમાં તેનો ચૌદમો ભાગ ૨-૪-૧૭-૮ મેળવતાં ૩૨-૪-૨૭-૮ થયા; તે ૩૦ કરતાં અધિક છે માટે વધારે આવેલા આંક તજી ફક્ત ૩૦ મહિનાજ લીધા, તેજ શ્રવણનું ભુક્ત થયું. શ્રવણ કરતાં ત્રણ નક્ષત્ર શનીની મહાદશાનાં ગયાં છે, તેટલામાટે તેમાં ૯૦ માસ ઉમેરી તેને ૧૨ ભાગી વર્ષ કર્યાતો ૧૦ આવ્યા તે શનીની મહાદશાનાં ભુક્તવર્ષનું પ્રમાણ થયું.

અભિજીત નક્ષત્રનાં ભુક્ત તથા ભોગ્ય કહાડવાની રીત.

પૂર્વાષાઢા, ઉત્તરાષાઢા, અભિજીત, અને શ્રવણ એ ચાર નક્ષત્રમાં શનીની મહાદશા થાયછે, એમ આગળ લખાએલું છે. પણ જો જન્મસમયે અભિજીત નક્ષત્ર હોયતો તેનાં ભુક્તવર્ષાદિક કહાડવાની રીતિ પેહેલાં કરતાં તમામ જૂદી પડેછે, માટે અહીં તે રીત સેહેલીરીતે સારિણીપરથી બતાવવામાં આવેછે.

મકર રાશીનો ચંદ્ર ૬ અંશ અને ૪૦ કળાએ જ્યારે થાય ત્યારે અભિજીત નક્ષ-

ત્રમાં ચંદ્રનો પ્રવેશ થયો એમ સમજવું. અને મકર રાશીના ૧૦ અંશ ૫૩ કળા અને ૨૦ વિકળાએ થાય ત્યારે અભિજીત નક્ષત્રમાંથી ચંદ્રની નિવૃત્તિ[1] થાયછે.

આઉપરથી સમજવું કે અભિજીત નક્ષત્રની પ્રવૃત્તિમાં[2] ચંદ્ર ૯-૬-૪૦-૦ હોયછે, અને નિવૃત્તિમાં ૯-૧૦-૫૩-૨૦ હોયછે, હવે જો જન્મસમયે તપાસ કરતાં નક્કી અભિજીત નક્ષત્ર ઠરે[3] ત્યારે પોતાના ઇષ્ટ[4] ચંદ્રમાંથી અભિજીત પ્રવૃત્તિનો ચંદ્ર બાદ કરવો. બાદ કરતાં રહેલ શેષાંશની કળા[5] કરવી; કળા જેટલી હોય તે પ્રમાણનું કોષ્ટક અભિજીત નક્ષત્રનાં ભુક્ત કહાડવાની સારિણીમાંથી લેવું; બાદ તે સારિણી ઉપર લખેલ ગુણકથી ઇષ્ટ ચંદ્રમાંથી અભિજીત પ્રવૃત્તિનો ચંદ્ર બાદ કરતાં જે શેષાંક વિકળાના રહેલા હોય તેને ગુણતાં જે ઘડી તથા પળ મળે તેને ઇષ્ટ કળાના કોઠામાં ઉમેરવાથી અભિજીત નક્ષત્રનું માસાદિક ભુક્ત તૈયાર થાયછે.

ઉપર મુજબ અભિજીત નક્ષત્રનું ભુક્ત જે મળે તેમાં હમેશાં વર્ષ પાંચનો ઉમેરો કરવો. કારણ કે શનીની મહાદશાનાં તે પેહેલાં બે[6] નક્ષત્ર ગયાં હોય ત્યારેજ અભિજીત નક્ષત્ર સંભવે, વાસ્તે બે નક્ષત્રનાં પાંચ વર્ષ ઉમેર્યા સિવાય યથાર્થ ભુક્ત મળેજ નહીં.

એપ્રમાણે જે ભુક્તવર્ષાદિક મળે તેને શનીની મહાદશાનાં પ્રમાણ વર્ષ ૧૦ માંથી બાદ કરવાં એટલે શનીની દશાનું ભોગ્ય થાયછે.

---

૧ સમાપ્તિ. ૨ પ્રવેશ. ૩ પોતાનો ઇષ્ટ ચંદ્ર અભિજીત પ્રવૃત્તિના ચંદ્ર કરતાં વધારે હોય, અને અભિજીત નિવૃત્તિના ચંદ્ર કરતાં ન્યૂન હોય તોજ અભિજીત નક્ષત્રમાં ચંદ્ર છે એમ સમજવું. ૪ જન્મસમયે કરેલ ચંદ્ર. ૫ અંશને ૬૦ શે ગુણી તે નીચેની કળા તેમાં ઉમેરવાથી થાયછે. ૬ પૂર્વાષાઢા, તથા ઉત્તરાષાઢા.

અભિજીતનક્ષત્રના ભુક્ત કહાડવાની સારિણી. ગુણક ૩-૩૪

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૨	૨	૨	૨	૨	
૩	૭	૧૦	૧૪	૧૭	૨૧	૨૪	૨૮	૧	૫	૯	૧૨	૧૬	૧૯	૨૩	૨૬	૦	૩	૭	૧૧	૧૪	
૩૩	૬	૩૯	૧૨	૪૫	૧૮	૫૨	૨૫	૫૮	૩૧	૪	૩૭	૧૧	૪૪	૧૭	૫૦	૨૩	૫૬	૨૯	૩	૩૬	
૯	૧૮	૨૮	૩૭	૪૬	૫૬	૫	૧૪	૨૪	૩૩	૪૨	૫૨	૧	૧૦	૨૦	૨૯	૩૮	૪૮	૫૭	૬	૧૬	
૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	
૨	૨	૨	૨	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	
૧૮	૨૧	૨૫	૨૮	૨	૫	૯	૧૩	૧૬	૨૦	૨૩	૨૭	૦	૪	૭	૧૧	૧૪	૧૮	૨૨	૨૫	૨૯	
૯	૪૨	૧૫	૪૮	૨૨	૫૫	૨૮	૧	૩૪	૭	૪૦	૧૪	૪૭	૨૦	૫૩	૨૬	૫૯	૩૩	૬	૩૯	૧૨	
૨૫	૩૪	૪૪	૫૩	૨	૧૨	૨૧	૩૦	૪૦	૪૯	૫૮	૮	૧૭	૨૬	૩૬	૪૫	૫૪	૪	૧૩	૨૨	૩૨	
૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦	૬૧	૬૨	૬૩	
૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૭	૭	૭	૭	
૨	૬	૯	૧૩	૧૬	૨૦	૨૪	૨૭	૧	૪	૮	૧૧	૧૫	૧૮	૨૨	૨૬	૨૯	૩	૬	૧૦	૧૩	
૪૫	૧૮	૫૨	૨૫	૫૮	૩૧	૪	૩૭	૧૦	૪૪	૧૭	૫૦	૨૩	૫૬	૨૯	૩	૩૬	૯	૪૨	૧૫	૪૮	
૪૧	૫૦	૦	૯	૧૮	૨૮	૩૭	૪૬	૫૬	૫	૧૪	૨૪	૩૩	૪૨	૫૨	૧	૧૦	૨૦	૨૯	૩૮	૪૮	
૬૪	૬૫	૬૬	૬૭	૬૮	૬૯	૭૦	૭૧	૭૨	૭૩	૭૪	૭૫	૭૬	૭૭	૭૮	૭૯	૮૦	૮૧	૮૨	૮૩	૮૪	
૭	૭	૭	૭	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	
૧૭	૨૦	૨૪	૨૮	૧	૫	૮	૧૨	૧૫	૧૯	૨૨	૨૬	૨૯	૩	૭	૧૦	૧૪	૧૭	૨૧	૨૪	૨૮	
૨૧	૫૫	૨૮	૧	૩૪	૭	૪૦	૧૪	૪૭	૨૦	૫૩	૨૬	૫૯	૩૨	૬	૩૯	૧૨	૪૫	૧૮	૫૧	૨૫	
૫૭	૬	૧૬	૨૫	૩૪	૪૪	૫૩	૨	૧૨	૨૧	૩૦	૪૦	૪૯	૫૮	૮	૧૭	૨૬	૩૬	૪૫	૫૪	૪	
૮૫	૮૬	૮૭	૮૮	૮૯	૯૦	૯૧	૯૨	૯૩	૯૪	૯૫	૯૬	૯૭	૯૮	૯૯	૧૦૦	૧૦૧	૧૦૨	૧૦૩	૧૦૪	૧૦૫	
૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	
૧	૫	૯	૧૨	૧૬	૧૯	૨૩	૨૬	૦	૩	૭	૧૧	૧૪	૧૮	૨૧	૨૫	૨૮	૨	૫	૯	૧૩	
૫૮	૩૧	૪	૩૭	૧૦	૪૪	૧૭	૫૦	૨૩	૫૬	૨૯	૨	૩૬	૯	૪૨	૧૫	૪૮	૨૧	૫૫	૨૮	૧	
૧૩	૨૨	૩૨	૪૧	૫૦	૦	૯	૧૮	૨૮	૩૭	૪૬	૫૬	૫	૧૪	૨૪	૩૩	૪૨	૫૨	૧	૧૦	૨૦	
૧૦૬	૧૦૭	૧૦૮	૧૦૯	૧૧૦	૧૧૧	૧૧૨	૧૧૩	૧૧૪	૧૧૫	૧૧૬	૧૧૭	૧૧૮	૧૧૯	૧૨૦	૧૨૧	૧૨૨	૧૨૩	૧૨૪	૧૨૫	૧૨૬	૧૨૭
૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૫
૧૬	૨૦	૨૩	૨૭	૦	૪	૭	૧૧	૧૪	૧૮	૨૨	૨૫	૨૯	૨	૬	૯	૧૩	૧૬	૨૦	૨૪	૨૭	૧
૩૪	૭	૪૦	૧૩	૪૭	૨૦	૫૩	૨૬	૫૯	૩૨	૬	૩૯	૧૨	૪૫	૧૮	૫૧	૨૪	૫૮	૩૧	૪	૩૭	૧૦
૨૯	૩૮	૪૮	૫૭	૬	૧૬	૨૫	૩૪	૪૪	૫૩	૨	૧૨	૨૧	૩૦	૪૦	૪૯	૫૮	૮	૧૭	૨૬	૩૬	૪૫

૧૨૮	૧૨૯	૧૩૦	૧૩૧	૧૩૨	૧૩૩	૧૩૪	૧૩૫	૧૩૬	૧૩૭	૧૩૮	૧૩૯	૧૪૦	૧૪૧	૧૪૨	૧૪૩	૧૪૪	૧૪૫	૧૪૬	૧૪૭	૧૪૮
૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭
૪	૮	૧૧	૧૫	૧૮	૨૨	૨૬	૨૯	૩	૬	૧૦	૧૩	૧૭	૨૦	૨૪	૨૮	૧	૫	૮	૧૨	૧૫
૪૩	૧૭	૫૦	૨૩	૫૬	૨૯	૨	૩૬	૯	૪૨	૧૫	૪૮	૨૧	૫૪	૨૮	૧	૩૪	૭	૪૦	૧૩	૪૭
૫૪	૪	૧૩	૨૨	૩૨	૪૧	૫૦	૦	૯	૧૮	૨૮	૩૭	૪૬	૫૬	૫	૧૪	૨૪	૩૩	૪૨	૫૨	૧

૧૪૯	૧૫૦	૧૫૧	૧૫૨	૧૫૩	૧૫૪	૧૫૫	૧૫૬	૧૫૭	૧૫૮	૧૫૯	૧૬૦	૧૬૧	૧૬૨	૧૬૩	૧૬૪	૧૬૫	૧૬૬	૧૬૭	૧૬૮	૧૬૯
૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૨૦
૧૯	૨૨	૨૬	૨૯	૩	૭	૧૦	૧૪	૧૭	૨૧	૨૪	૨૮	૧	૫	૯	૧૨	૧૬	૧૯	૨૩	૨૬	૦
૨૦	૫૩	૨૬	૫૯	૩૨	૫	૩૯	૧૨	૪૫	૧૮	૫૧	૨૪	૫૮	૩૧	૪	૩૭	૧૦	૪૩	૧૬	૫૦	૨૩
૧૦	૨૦	૨૯	૩૮	૪૮	૫૭	૬	૧૬	૨૫	૩૪	૪૪	૫૩	૨	૧૨	૨૧	૩૦	૪૦	૪૯	૫૮	૮	૧૭

૧૭૦	૧૭૧	૧૭૨	૧૭૩	૧૭૪	૧૭૫	૧૭૬	૧૭૭	૧૭૮	૧૭૯	૧૮૦	૧૮૧	૧૮૨	૧૮૩	૧૮૪	૧૮૫	૧૮૬	૧૮૭	૧૮૮	૧૮૯	૧૯૦
૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૦	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૧	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૨
૩	૭	૧૧	૧૪	૧૮	૨૧	૨૫	૨૮	૨	૫	૯	૧૩	૧૬	૨૦	૨૩	૨૭	૦	૪	૭	૧૧	૧૪
૫૬	૨૯	૨	૩૫	૯	૪૨	૧૫	૪૮	૨૧	૫૪	૨૮	૧	૩૪	૭	૪૦	૧૩	૪૬	૨૦	૫૩	૨૬	૫૯
૨૬	૩૬	૪૫	૫૪	૪	૧૩	૨૨	૩૨	૪૧	૫૦	૦	૯	૧૮	૨૮	૩૭	૪૬	૫૬	૫	૧૪	૧૪	૩૩

૧૯૧	૧૯૨	૧૯૩	૧૯૪	૧૯૫	૧૯૬	૧૯૭	૧૯૮	૧૯૯	૨૦૦	૨૦૧	૨૦૨	૨૦૩	૨૦૪	૨૦૫	૨૦૬	૨૦૭	૨૦૮	૨૦૯	૨૧૦	૨૧૧
૨૨	૨૨	૨૨	૨૨	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૩	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪	૨૪
૧૮	૨૨	૨૫	૨૯	૨	૬	૯	૧૩	૧૬	૨૦	૨૪	૨૭	૧	૪	૮	૧૧	૧૫	૧૮	૨૨	૨૫	૨૯
૩૨	૫	૩૯	૧૨	૪૫	૧૮	૫૧	૨૪	૫૭	૩૧	૪	૩૭	૧૦	૪૩	૧૬	૫૦	૨૩	૫૬	૨૯	૨	૩૫
૪૨	૫૨	૧	૧૦	૨૦	૨૯	૩૮	૪૮	૫૭	૬	૧૬	૨૫	૩૪	૪૪	૫૩	૨	૧૨	૨૧	૩૦	૪૦	૪૯

૨૧૨	૨૧૩	૨૧૪	૨૧૫	૨૧૬	૨૧૭	૨૧૮	૨૧૯	૨૨૦	૨૨૧	૨૨૨	૨૨૩	૨૨૪	૨૨૫	૨૨૬	૨૨૭	૨૨૮	૨૨૯	૨૩૦	૨૩૧	૨૩૨
૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૫	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૭	૨૭	૨૭	૨૭
૩	૬	૧૦	૧૩	૧૭	૨૦	૨૪	૨૮	૧	૫	૮	૧૨	૧૫	૧૯	૨૧	૨૬	૨૯	૩	૭	૧૦	૧૪
૯	૪૨	૧૫	૪૮	૨૧	૫૪	૨૭	૧	૩૪	૭	૪૦	૧૩	૪૬	૨૦	૫૩	૨૬	૫૯	૩૨	૫	૩૮	૧૨
૫૮	૮	૧૭	૨૬	૩૬	૪૫	૫૪	૪	૧૩	૨૨	૩૨	૪૧	૫૦	૦	૯	૧૮	૨૮	૩૭	૪૬	૫૬	૫

૨૩૩	૨૩૪	૨૩૫	૨૩૬	૨૩૭	૨૩૮	૨૩૯	૨૪૦	૨૪૧	૨૪૨	૨૪૩	૨૪૪	૨૪૫	૨૪૬	૨૪૭	૨૪૮	૨૪૯	૨૫૦	૨૫૧	૨૫૨	૨૫૩
૨૭	૨૭	૨૭	૨૭	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૮	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯	૨૯
૧૭	૨૧	૨૪	૨૮	૧	૫	૯	૧૨	૧૫	૧૯	૨૩	૨૬	૦	૩	૭	૧૧	૧૪	૧૮	૨૧	૨૫	૨૮
૪૫	૧૮	૫૧	૨૪	૫૭	૩૧	૪	૩૭	૧૦	૪૩	૧૭	૫૦	૨૩	૫૬	૨૯	૨	૩૬	૯	૪૨	૧૫	૪૮
૧૪	૧૪	૩૩	૪૨	૫૨	૧	૧૦	૨૦	૨૯	૩૮	૮	૪૭	૨૬	૩૬	૪૫	૫૪	૪	૧૩	૨૨	૩૨	૪૧

અભિજીત નક્ષત્રનું ભુક્ત કહાડવાનો દાખલો.

પ્રશ્ન.—કોઇના જન્મસમયે ચંદ્ર ૯-૮-૨૫-૨૦ હોય ત્યારે કઈ મહાદશા થાય? તથા તેનું ભુક્ત કેટલું થવું જોઇએ?

ઉત્તર.—ઈષ્ટ ચંદ્ર ૯-૮-૨૫-૨૦ અભિજીત પ્રવૃત્તિના ચંદ્ર ૯-૬-૪૦-૦ કરતાં વધારે છે, અને અભિજીત નિવૃત્તિના ચંદ્ર કરતાં ન્યૂન છે. માટે ઈષ્ટ ચંદ્ર અભિજીત નક્ષત્રમાં છે, એમ નક્કી ઠર્યું, તેથી પ્રશ્નમાં પૂછેલ ચંદ્રઉપરથી મહાદશા પણ શનીની ઠરેછે. માટે ઇષ્ટ ચંદ્રમાંથી અભિજીત નક્ષત્રનો ચંદ્ર બાદ કરતાં ૦-૧-૪૫-૨૦ શેષ રહ્યા, તેની કળા કરી તો ૧૦૫-૨૦ થઈ વાસ્તે અભિજીત નક્ષત્રની સારિણીમાંથી ૧૦૫ મા કોઠાના આંક ૧૨-૧૩-૧-૨૦ લીધા અને સારિણીના ગુણક ૩-૩૪ થી ઇષ્ટ ચંદ્રની વિકળા ૨૦ ને ગુણી તો ૭૧ ઘડી તથા ૨૦ પળ થયાં. અહીં ઘડીની સંખ્યા ૬૦ કરતાં વધારેછે માટે તેને સાઠે ભાગતાં લાધ્યા તે દિવસ થયા. જેથી કુલ આંક ૧-૧૧-૨૦ આવ્યા તેને કોઠાના આંક ૧૨-૧૩-૧-૨૦ માં મેળવ્યાથી ૧૨-૧૪-૧૨-૪૦ અભિજીતનક્ષત્રનું ભુક્ત થયું.

એ પ્રમાણે ૧-૦-૧૪-૧૨-૪૦ અભિજીતનક્ષત્રનું વર્ષાદિ ભુક્ત થયું તેમાં પાંચ વર્ષ ઉમેર્યાં તો ૬-૦-૧૪-૧૨-૪૦ થયા તે શનીની મહાદશાનું ભુક્ત થયું.

મહાદશામાં અંતર્દશા કરવાની રીત.

જન્મનાં નક્ષત્ર ઉપરથી જન્મ સમયે ચાલુ મહાદશાનાં ભુક્ત તથા ભોગ્ય વર્ષ જે મળ્યાં હોય, તેમાંથી ભુક્ત વર્ષનું કાંઇ પ્રયોજન પડતું નથી. બાકી ભોગ્ય વર્ષની જે સંખ્યા હોય તેને જન્મના સંવત્ તથા શાકામાં મેળવવી અને બાકી ભુક્ત માસ, દિવસ, ઘડી, તથા પળ જે હોય તેને ક્રમથી જન્મસમયના સૂર્યની રાશી, અંશ, કળા તથા વિકળામાં મેળવવાં. આપ્રમાણે ભુક્તવર્ષાદિક મેળવવાથી ચાલુ મહાદશા પૂર્ણ થયાના સંવત્, શાકો અને સૂર્ય થાયછે.

ચાલુ મહાદશા જે સંવત્ તથા શાકાની સંપૂર્ણ થાય તેજ સંવત્ તથા શાકાની તેટલેજ સૂર્યે તે પછીના ગ્રહની મહાદશાનો પ્રવેશ થાયછે, તે મહાદશાનાં પ્રમાણ સંખ્યા-બંધવર્ષોનાં છે, તેટલાં બધાં વર્ષલગણ એકના એકજ ગ્રહની મહાદશા કાયમ રહેછે. તથાપિ તેમાં અંતર્દશાઓ ક્રમથી દરેક ગ્રહોની આવી જાયછે. સદરહુ અંતર્દશાનાં પ્રમાણ વર્ષ આગળના પાનાંના કોષ્ટકમાં લખેલાંછે. તેને મહાદશાના પ્રારંભ સંવત્, શાક અને સૂર્યમાં મેળવ્યાથી અંતર્દશા સમાપ્તનો સંવત્ તથા સૂર્ય આવેછે.

સૂર્યની મહાદશામાં અંતરદશાનાં વર્ષાદિક								
સૂ	ચં	મં	બુ	શ	ગુ	રા	શુ	ઐક્ય
૦	૦	૦	૦	૦	૧	૦	૧	૬
૪	૧૦	૫	૧૧	૬	૦	૮	૨	૦
૦	૦	૧૦	૧૦	૨૦	૨૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

ચંદ્રની મહાદશામાં અંતરદશાનાં વર્ષાદિક								
ચં.	મં.	બુ.	શ.	ગુ.	રા.	શુ.	સૂ.	ઐક્ય
૨	૧	૨	૧	૨	૧	૨	૦	૧૫
૧	૧	૪	૪	૭	૮	૧૧	૧૦	૦
૦	૧૦	૧૦	૨૦	૨૦	૦	૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

મંગલની મહાદશામાં અંતર્દશાનાં વર્ષાદિક.								
મં.	બુ.	શ.	ગુ.	રા.	શુ.	સૂ.	ચં.	ઐ૦
૦	૧	૦	૧	૦	૧	૦	૧	૮
૭	૩	૮	૪	૧૦	૬	૫	૧	૦
૩	૩	૨૬	૨૬	૨૦	૨૦	૧૦	૧૦	૦
૨૦	૨૦	૪૦	૪૦	૦	૪૦	૦	૦	૦

બુધની મહાદશામાં અંતરદશાનાં વર્ષાદિક.								
બુ.	શ.	ગુ.	રા.	શુ.	સૂ.	ચં.	મં.	ઐક્ય
૨	૧	૨	૧	૩	૦	૨	૧	૧૭
૮	૬	૧૧	૧૦	૩	૧૧	૪	૩	૦
૩	૨૫	૨૫	૨૦	૨૦	૧૦	૧૦	૩	૦
૨૦	૪૦	૪૦	૦	૦	૦	૦	૨૦	૦

શનીની મહાદશામાં અંતરદશાનાં વર્ષાદિક								
શ.	ગુ.	રા.	શુ.	સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	ઐક્ય
૦	૧	૧	૧	૦	૧	૦	૧	૧૦
૧૧	૯	૧	૧૧	૬	૪	૮	૬	૦
૩	૩	૧૦	૧૦	૨૦	૨૦	૨૬	૨૬	૦
૨૦	૨૦	૦	૦	૦	૦	૪૦	૪૦	૦

ગુરૂની મહાદશામાં અંતરદશાનાં વર્ષાદિક								
ગુ.	રા.	શુ.	સૂ.	મં.	મં.	બુ.	શ.	ઐક્ય
૩	૨	૩	૧	૨	૧	૨	૧	૧૯
૪	૧	૮	૦	૭	૪	૧૧	૯	૦
૩	૧૦	૧૦	૨૦	૨૦	૨૬	૨૬	૩	૦
૨૦	૦	૦	૦	૦	૪૦	૪૦	૨૦	૦

રાહુની મહાદશામાં અંતર્દશાનાં વર્ષાદિક								
રા.	શુ.	સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	શ.	ગુ.	ઐક્ય
૧	૨	૦	૧	૦	૧	૧	૨	૧૨
૪	૪	૮	૮	૧૦	૧૦	૧	૧	૦
૦	૦	૦	૦	૨૦	૨૦	૧૦	૧૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

શુક્રની મહાદશામાં અંતરદશાનાં વર્ષાદિક								
શુ.	સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	શ.	ગુ	રા.	ઐક્ય
૪	૧	૨	૧	૩	૧	૩	૨	૨૧
૧	૨	૧૧	૬	૩	૧૧	૮	૪	૦
૦	૦	૦	૨૦	૨૦	૧૦	૧૦	૦	૦
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦

મહાદશામાં અંતર્દશા કરવાનું ઉદાહરણ.

આગળ કરેલ રાહુની મહાદશાનાં ભોગ્યવર્ષાદિક ૫-૦-૫-૩૬-૧૦ માંથી ૫ વર્ષને જન્મના સંવત્ ૧૯૪૩ તથા શાકે ૧૮૦૮ માં મેળવ્યાં તો ૧૯૪૮-૧૮૧૩ થયા. અને જન્મના સૂર્ય ૩-૮-૨૬-૯ માં ભોગ્યમાસાદિક ૦-૫-૩૬-૧૦ ક્રમ પ્રમાણે મેળવ્યા તો ૩-૧૪-૨-૧૯ થયા. આઉપરથી સમજાશે કે સંવત્ ૧૯૪૮ અને શાકે ૧૮૧૩ માં કર્ક રાશીના (૩-૧૪-૨-૧૯) સૂર્ય થતીવેળાએ રાહુની મહાદશા સંપૂર્ણ થશે; અને તેજ ટાંણે શુક્રની મહાદશાનો પ્રવેશ થશે. તે મહાદશા વર્ષ ૨૧ લગણ રહેવાની પણ તેમાં અંતર્દશા દરેક ગ્રહની આવેછે તે નીચે લખી દર્શાવી છે.

શુક્રની મહાદશામાં સર્વે ગ્રહોની અંતર્દશાનો ક્રમ.

શુ.	સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	શ.	ગુ.	રા.	ઐકય.	ગ્રહ.	
૪	૧	૨	૧	૩	૧	૩	૨	૨૧	વર્ષ.	
૧	૨	૧૧	૬	૩	૧૧	૮	૪	૦	માસ.	
૦	૦	૦	૨૦	૨૦	૧૦	૧૦	૦	૦	દિવસ	
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ઘટી.	
૧૯૪૮	૧૯૫૨	૧૯૫૩	૧૯૫૬	૧૯૫૮	૧૯૬૧	૧૯૬૩	૧૯૬૬	૧૯૬૯	સંવત્.	
૧૮૧૩	૧૮૧૭	૧૮૧૮	૧૮૨૧	૧૮૨૩	૧૮૨૬	૧૮૨૮	૧૮૩૧	૧૮૩૪	શાક.	
૩	૪	૬	૫	૦	૩	૩	૧૧	૩	રાશી.	સંક્રાંતિ (સૂર્ય)
૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૪	૨૪	૪	૧૪	૧૪	અંશ.	
૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	૨	કળા.	
૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	વિકળા.	

અંતર્દશાનાં[1] પ્રમાણવર્ષની સંખ્યા સંવત્ તથા શાકામાં મેળવતાં અને માસાદિકની સંખ્યા સૂર્યના રાશ્યાદિક અંકમાં મેળવતાં શુક્રની મહાદશામાં સર્વે ગ્રહની અંતર્દશા સિદ્ધ થઈ છે તેની સમજણ એવી છે કે સંવત્ ૧૯૪૮ શાકે ૧૮૧૩ ની સાલમાં ૩-૧૪-૨-૧૯ સૂર્ય થશે ત્યારે શુક્રની મહાદશામાં શુક્રની અંતર્દશાનો પ્રવેશ થશે તે વર્ષ ચાર અને માસ ૧ પછી સંપૂર્ણ થશે. અને સંવત્ ૧૯૫૨ તથા શાકે ૧૮૧૭ માં ૪-૧૪-૨-૧૯ એવા સૂર્યમાં શુક્રની મહાદશાની અંદર સૂર્યની અંતર્દશાનો પ્રવેશ થશે એજ રીતે દરેક ગ્રહની મહાદશામાં અંતર્દશા સમજવી. મહાદશાના કોઠામાં છેવટ સંવત્ ૧૯૬૯ તથા શાકે ૧૮૩૪ છે અને સંક્રાંતિ ૩-૧૪-૨-૧૯ છે, માટે સંવત્ ૧૯૬૯ તથા શાકે ૧૮૩૪ માં કર્ક રાશીના સૂર્યના ૧૪ અંશ ૨ કળા અને ૧૯ વિકળા ગયા પછી શુક્રની મહાદશા તથા તેમાં રાહુની અંતર્દશા પૂર્ણ થશે અને ત્યારબાદ તરત તેજ વખતે સૂર્યની મહાદશાનો પ્રવેશ થશે.

જન્મપત્રિ કરવાની રીત સંપૂર્ણ.

---

૧ અંતર્દશા તથા મહાદશા પ્રવેશ થયા વખતે કેટલાએક દેશી જોશીઓ મહાદશા અને અંતર્દશા પ્રવેશની કુંડલી કરી તેનાં પણ ફળો કહેછે, પણ આપ્રમાણે ફળ કહેવાની કલ્પના મિથ્યા છે એમ સકારણ સિદ્ધાંત ગ્રંથમાં લખેલ છે, માટે, મહાદશા કે અંતર્દશાની પ્રવેશની રીત આ ગ્રંથમાં બતાવી નથી

૮

જન્મકુંડલીમાં જોવાનાં જાતકાલંકાર પ્રમાણે વિશેષ ફળો.

પેહેલા ભાવવિષે.

૧. પ્રથમ ભાવનો સ્વામી ક્રૂર ગ્રહ[૧] સહિત છઠ્ઠે, આઠમે અગર બારમે ભાવે રહેલ હોય; અથવા છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી છઠ્ઠે, આઠમા ભાવનો સ્વામી આઠમે અને બારમા ભાવનો સ્વામી બારમે ભાવે પડેલ હોય, અગર લગ્નમાં ક્રૂર ગ્રહ હોય અને લગ્નનો સ્વામી નિર્બળ[૨] હોય તો એ ત્રણ યોગમાં મનુષ્યને પોતાનાં શરીર સંબંધી જરા પણ સુખ ન મળતાં હમેશાં રોગી રહેછે,

૨. શરીર[૩] ભુવનનો સ્વામી પોતાનાજ ભવનમાં રહેલ હોય અથવા બુધ, ગુરૂ અને શુક્ર સહિત કેંદ્રમાં[૪] હોય, તેમ નહિતો પોતાની ઉચ્ચની રાશીમાં, યાતો મિત્રની રાશીમાં અથવા શુભ ગ્રહની રાશીમાં રહેલ હોયતો તે મનુષ્યને શરીરનું સુખ ઘણું સારૂં મળે; અને પોતે રાજ્યકુળમાં પ્રતિષ્ઠાવાળો તથા પરાક્રમી થાય.

૩. લગ્નમાં ક્રૂર ગ્રહની રાશી હોય, અને લગ્નનો સ્વામી પણ ક્રૂર ગ્રહની રાશીમાં રહી ગમે તે ભાવમાં આવે, અથવા સૂર્ય તથા ચંદ્ર ક્રૂર ગ્રહની વચ્ચે આવે, અગર સૂર્ય તથા ચંદ્રથી સાતમી રાશીમાં મંગળ આવે અને બુધ પૃષ્ઠોદય[૫] રાશીમાં આવેલ હોયતો તે પુરૂષ સ્વતંત્ર મિજાજનો દુષ્ટકર્મ કરનાર, પરસ્ત્રી લંપટ અને ક્ષીણ શરીરવાળો થાય.

બીજા ભાવવિષે.

૧. ધનભુવનનો સ્વામી ગુરૂ સહિત ધનભુવનમાં આવે, અગર કેંદ્રમાં આવેતો નાની તરેહની દોલતની પ્રાપ્તિ કરાવેછે.

૨. ગુરૂ સહિત ધનભાવનો સ્વામી છઠ્ઠે, આઠમે અથવા બારમે ભાવે આવે ત્યારે એવા યોગવાળો માણસ ધન વગર ઘણું દુઃખ ભોગવેછે.

૩. ધનભાવનો સ્વામી તથા બારમા ભાવનો સ્વામી એ બે ક્રમથી જન્મકુંડલીમાં શુક્ર તથા પ્રથમ ભાવના સ્વામીથી જોડાયલા હોય તો માણસ આંધળા થાયછે.

૪. પાપ ગ્રહ તથા શુક્ર સહિત ચંદ્ર બીજા ભાવમાં આવે તોપણ માણસ આંધળો થાય.

૫. ચંદ્ર સહિત શુક્ર ત્રિકમાં[૬] આવે તો તે માણસ રાત્રિનો આંધળો થાયછે.

૬. સૂર્ય તથા શુક્ર સહિત પ્રથમ ભાવનો સ્વામી ત્રિકમાં આવે ત્યારે એવા યોગવાળો માણસ જન્મથીજ આંધળો થાયછે.

ત્રીજા ભાવવિષે.

૧. ત્રીજા ભાવનો સ્વામી મંગળ સહિત જન્મ સમયે ત્રિકભુવનમાં આવેતો સગા ભાઇઓનું જરા પણ સુખ થવા આપે નહીં.

---

૧ જુઓ ૩૮ પાને. ૨ સપ્તકવર્ગનું બળ તપાસવું. ૩ પેહેલા ભાવનો. ૪ પેહેલો, ચોથો, સાતમો, દશમો ભાવ. ૫ મેષ, વૃષ, કર્ક, ધન, મકર. ૬ છઠ્ઠું, આઠમું, તથા બારમું ભવન.

૨. ત્રીજા ભુવનનો સ્વામી પોતાના ભાવમાં હોય અને તે ઉપર શુભ ગ્રહની દૃષ્ટિ હોય, અથવા તેજ ભુવનનો સ્વામી શુભ ગ્રહની સાથે કેંદ્રમાં આવેલ હોય તો સગા ભાઇઓનું ઘણું સારૂં સુખ થાય. અને તેમની સાથે બનાવટ થાય.

ચોથા ભાવવિષે.

૧. ચોથા ભાવનો સ્વામી નવમા ભાવના સ્વામી સહિત, તથા શુભ ગ્રહ સહિત, ચોથે ભાવે આવે તો તે માણસ માંડલિક[1] થાય.

૨. ચોથા ભાવનો સ્વામી પેહેલા ભાવમાં આવે, અને તેને ગુરૂ સંપૂર્ણ દેખતો હોય તો તે મનુષ્ય રાજદરબારમાં સારી પ્રતિષ્ઠાવાળો થાય.

૩. અગીઆરમે ભાવે આવેલ ચોથા ભાવના સ્વામીને ગુરૂ સંપૂર્ણ દૃષ્ટિથી જુએ, અથવા ગુરૂની દૃષ્ટિસહિત ચોથા ભાવનો સ્વામી પોતાના ભાવને સંપૂર્ણ જોતો હોય તો જૂદી જૂદી જાતનાં વાહનોનો લાભ અપાવેછે.

૪. લગ્નના સ્વામી સહિત ચોથા ભાવનો સ્વામી પોતાનાજ ભાવમાં આવે તો તે માણસને જગ્યાનો લાભ વગર પ્રયત્ને અપાવેછે અને માણસો સાથે દોસ્તી કરાવેછે.

૫. ચોથા ભાવનો સ્વામી પોતાના ભાવ સિવાય જૂદે ભાવે હોય ત્યારે યત્ન કર્યા સિવાય તે માણસને જગ્યાનો લાભ મળી શકતો નથી.

૬ ધનભાવ, દશમભાવ, ચતુર્થભાવ, અને બારમો ભાવ એના સ્વામી સહિત ક્રૂર ગ્રહો જેટલા ત્રિકભવને આવેલા હોય તેટલી વાર માણસના ઘરમાં આગનો ભય રહે.

૭. ચોથા ભાવમાં ક્રૂર ગ્રહ આવેલા હોય, અને તેપર શુભ ગ્રહની દૃષ્ટિ હોય નહી, અથવા ચોથા ભાવનો સ્વામી ત્રિકભુવનમાં આવે ત્યારે તે માણસને વાહનોમાંથી કંઈ પણ લાભ મળી શકતો નથી.

પાંચમા ભાવવિષે.

૧. પાંચમા ભાવનો સ્વામી એકલો, અથવા બુધ, ગુરૂ અને શુક્ર સહિત ત્રિક[2] ભુવનમાં હોયતો માણસ વિદ્યાહીન થાય.

૨. પાંચમા ભાવનો સ્વામી નવમા ભાવમાં, પોતાનાજ ભાવમાં, અથવા કેંદ્રમાં હોયતો વિદ્યાતરફનો સારો લાભ અપાવેછે.

૩. પાંચમા ભાવનો સ્વામી પોતાની રાશીમાં હોય તોપણ વિદ્યાનો લાભ મળેછે.

૪. પાંચમા ભાવનો સ્વામી તથા ગુરૂ છઠ્ઠે, આઠમે અગર બારમે ભાવે હોય તો માણસ મુંગો થાયછે.

૫. ગુરૂથી પાંચમા ભાવનો સ્વામી ત્રિકભુવનમાં હોય, અગર પેહેલા, પાંચમા, અને નવમા ભાવના સ્વામી જન્મ લગ્નથી ત્રિકભુવનમાં આવેતો તે મનુષ્યને પુત્ર પ્રાપ્તિ થવામાં વાંધો આવેછે.

---

૧ માણસોમાં પ્રતિષ્ઠાવાળો. ૨ જુઓ પાને ૫૮ ટીપ.

૬. લગ્ન, પંચમ, અને નવમ એ ભાવના સ્વામી શુભ ગ્રહ સહિત ત્રિકમાં આવેતો થોડી મુદત વિત્યાપછી સંતાનની ઉત્પત્તિ થાયછે.

૭. પાંચમા ભાવમાં કર્ક રાશી હોય અને તે રાશીમાં ચંદ્ર આવેલ હોય તો તે માણુસને પુત્રીની પ્રાપ્તિ પુત્રની સંખ્યા કરતાં વધારે થાયછે.

૮. ગુરૂ લગ્ને હોય અને પાંચમે ભાવે ક્રૂર ગ્રહ હોય તો સંતાન થવામાં પ્રતિબંધ કર્ત્તા થાયછે, અને પાંચમે ભાવે ધન અથવા મીન રાશિ આવે તોપણ પ્રતિબંધ થાયછે.

૯. શની પોતાની રાશી કરતાં પાંચમી રાશીમાં આવે તો એકજ પુત્ર થાય.

૧૦. પાંચમા ભાવમાં કુંભ રાશીનો શની આવે તો પાંચ પુત્ર થાયછે, મકર રાશીનો શની પાંચમે આવે તો ત્રણ પુત્રી થાયછે, અને મંગળ મકર રાશીનો પાંચમે પડેલ હોય તોપણ ત્રણ પુત્રીની પ્રાપ્તી કરાવેછે—કદાચ બુધ, શુક્ર કે ચંદ્ર પાંચમે ભાવે હોય તો કેવળ પુત્રીનીજ પેદાસી કરાવેછે, અને એકલો ગુરૂ પાંચમે ભાવે હોય તો પાંચ પુત્રની પેદાશ કરાવેછે;

૧૧. પાંચમા ભાવમાં મેષ, વૃષભ, કર્ક એમાંની ચાયતે એક રાશી હોય, અને તેમાં કેતુ અથવા રાહુ આવે તો સંતાનની પ્રાપ્તિ થવામાં જરા પણ વિલંબ થતો નથી.

૧૨. પાપગ્રહ અથવા ગુરૂ ચોથે ભાવે હોય અને પાંચમે ભાવે યાતો આઠમે ભાવે ચંદ્ર હોય તો ૩૦ વર્ષ લગણ સંતાન થવામાં પ્રતિબંધ થાયછે, અને જેટલા પાપગ્રહો પાંચમે ભાવે આવેલા હોય અને તેપર શુભ ગ્રહની દૃષ્ટિ ના હોય ત્યારે પાંચમા ભાવમાં રહેલ પાપગ્રહની મહાદશા અથવા અંતર્દશામાં સંતાન તરફની અડચણ વેઠવી પડેછે.

છઠ્ઠા ભાવવિષે.

૧. છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી ક્રૂર ગ્રહની સાથે આઠમે અગર બારમે ભાવે આવે તો તે મનુષ્યના શરીરમાં શસ્ત્રાદિકના ધાવ થાય.

૨. છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી સૂર્ય હોય અને છઠ્ઠે અથવા આઠમે ભાવે આવે તો મસ્તક ઉપર ધાવ થાય. ચંદ્ર હોયતો મુખ ઉપર, મંગળ હોયતો કંઠમાં, બુધ હોયતો છાતીમાં, ગુરૂ હોયતો નાભિ પ્રદેશમાં, શુક્ર હોયતો આંખની બાજુ અથવા પીઠમાં અને શની છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી થઇ પેહેલે ભાવે અગર આઠમે ભાવે આવે તો પગમાં ધાવ થાયછે.

૩ લગ્નનો સ્વામી મંગળ કે બુધની રાશીમાં આવેલો હોય, અને તેને મંગળ તથા બુધ જોતા હોય તો નેત્રમાં રોગ પેદા થાયછે.

૪. છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી લગ્નમાં આવેતો શત્રુનો નાશ થાયછે, ધનભાવમાં આવેતો તેની મિલકત પોતાના પુત્રવડે હરી લેવાયછે, અને તે સ્વભાવે દુષ્ટ થાયછે, અને ત્રીજા ભાવમાં આવેતો સાજા ગામને પીડા કરનાર કુળમાં કંટકરૂપ થાયછે.

૫. પેહેલો ભાવ, તથા આઠમા ભાવનો સ્વામી છઠ્ઠે ભાવે આવે તો મનુષ્યના ડાબાનેત્રમાં રોગ પેદા કરેછે, શુક્ર છઠ્ઠે અગર આઠમે ભાવે આવે તો દક્ષિણનેત્રમાં રોગ ઉત્પન થાયછે, અને શની છઠ્ઠે ભાવે આવેતો પગમાં રોગ થાયછે.

૬. રાહુ અગર કેતુ છઠ્ઠે ભાવે આવેલા હોયતો દાંતમાં અથવા ઓષ્ટમાં રોગ થાય લગ્નનો સ્વામી મંગળ અથવા બુધની રાશીમાં આવે અને પોતાના શત્રુ ગ્રહથી સંપૂર્ણ જોવાય તો ભગંદર રોગ પેદા કરેછે. મંગળ અને શની છઠ્ઠે ભાવે આવે તો રૂધિર વિકાર અથવા બીજો કોઈ રોગ થાયછે. પાપ ગ્રહસહિત ચંદ્ર છઠ્ઠે ભાવે આવે તોપણ તેનું શરીર રોગી થાયછે. તેમજ ચંદ્ર લગ્ને આવે અને તેની સાથે પાપગ્રહ હોય યાતો તેને જોતા હોય તોપણ તેનું શરીર વ્યાધિથી પીડાયછે. અને કોઇ પણ પાપગ્રહ કેંદ્રમાં આવેલો હોય ને તેની સાથે શુભ ગ્રહ નાહોય તથા તેને દેખે પણ નહિ, ત્યારે પણ ઉપર પ્રમાણે ફલ થાયછે.

૭. છઠ્ઠા ભાવના સ્વામી પુરૂષ[1] રાશીમાં અથવા પોતાની ઉચ્ચની રાશીમાં આવે તો વૈરીસંબંધી ચિંતા અંતઃકરણમાં રખાવેછે. અને રાહુ અથવા સૂર્યસહિત છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી બારમે ભાવે આવે તો છોકરાંને વેંચી આજીવિકા ચલાવનાર થાયછે.

સાતમા ભાવવિષે.

૧. જેટલા ગ્રહો સાતમા ભાવમાં હોય અને તેને સાતમા ભુવનનો સ્વામી દેખતો હોય તો સાતમા ઘરમાં રહેલ ગ્રહના પ્રમાણ જેટલી સ્ત્રીઓ થાયછે.

૨. શુભ ગ્રહ સાતમા ભાવમાં આવેલા હોય, અથવા સાતમા ભાવને જોતા હોય, ને સાતમા ભાવનો સ્વામી, તથા ધનભાવનો સ્વામી ધન ભાવમાંજ હોય ત્યારે એક કરતાં વધારે સ્ત્રી થતી નથી.

૩. સાતમા ભાવનો સ્વામી અગર બીજા ભાવનો સ્વામી શુક્રની સાથે હોય અને તેની સાથે જેટલા ગ્રહ હોય. અથવા તેને જેટલા ગ્રહ દેખતા હોય તેટલી સ્ત્રીની સંખ્યાનું મરણ નીપજાવેછે.

૪. સૂર્ય લગ્નમાં હોય અને શની સાતમે હોય અથવા સૂર્ય તથા શની સાતમે હોય, અને ગુરૂની દૃષ્ટિ વિનાનો ચંદ્ર દશમે ભાવે હોય, અગર છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી તથા સૂર્ય અને શની તે સર્વે છઠ્ઠે ભાવે આવેલા હોય; અને બુધથી જોવાએલ ચંદ્ર સાતમે ભાવે હોય યાતો મંગલ તથા શની છઠ્ઠે ભાવે કે ચોથે ભાવે આવેલા હોય તો તેની સ્ત્રીને સંતતિ થવામાં વાંધો આવેછે.

આઠમા ભાવવિષે.

૧. શુક્ર, ગુરૂ અને બુધ આઠમે ભાવે આવે અગર સ્થિર[2] રાશીમાં આવે તો માણસ ઘણો દુખીઓ થાય.

૨. આઠમા ભાવનો સ્વામી અગીઆરમે ભાવે જન્મગ્રહમાં રહેલ હોય તો બાલ્યાવસ્થામાં દુઃખી રાખેછે. અને પછીથી સુખી કરેછે.

૩. આઠમા ભાવનો સ્વામી ક્રૂર ગ્રહ હોય અને અગીઆરમે ભાવે આવેલ હોય તો અલ્પાયુ થાયછે; પણ જો તેની સાથે શુભ ગ્રહ પડેલા હોય તો દીર્ઘાયુષ્ય[3] થાયછે.

---

૧ મિથુન, કન્યા, તુળા, અને કુંભ. ૨ વૃષભ, સિંહ, વૃશ્ચિક અને કુંભ. ૩ વર્ષ ૬૪ કરતાં વધારે.

૪. આઠમા ભાવનો સ્વામી ક્રૂર ગ્રહસહિત છઠ્ઠે અથવા તો બારમે ભાવે રહેલ હોય ત્યારે અલ્પાયુ[1] થાયછે. અને આઠમા ભાવનો સ્વામી લગ્નના સ્વામી સહિત છઠ્ઠે અથવા બારમે ભાવે આવે તોપણ અલ્પાયુ થાયછે ને આઠમા ભાવનો સ્વામી આઠમેજ ભાવે આવેલ હોય અથવા એકલો શની આઠમે ભાવે આવેલ હોય તોપણ દીર્ઘાયુષ્ય થાયછે.

૫. આઠમા ભાવનો તથા બારમા ભાવનો સ્વામી ધનભાવમાં આવે ત્યારે માણુસ ચોરી કરનાર અને દુશ્મનોની બીકવાળો થાયછે.

૬. જન્મગ્રહમાં આઠમા ભાવનો સ્વામી આઠમે અને પેહેલા ભાવનો સ્વામી છઠ્ઠે ભાવે હોય તથા તે બન્ને નિર્બળ હોય ત્યારે પુરૂષનું મૃત્યુ લડાઈમાં નીપજાવે છે. અને તેઓ સપ્તકવર્ગ વગેરેમાં બલવાન થયા હોય તો લડાઇમાં મરણ ન થતાં ફતેહ મેળવેછે.

નવમા ભાવવિષે.

૧. ચોથા ભાવનો સ્વામી ગુરૂની દ્રષ્ટિવાળો થઇ લગ્નમાં રહે તો માણુસ રાજપૂજ્ય થાય છે. અને નવમાનો સ્વામી પેહેલે ભાવે આવે તથા ચોથા ભાવનો સ્વામી ચોથા ભાવને પૂર્ણ દૃષ્ટિથી જુએ, અને નવમાનો સ્વામી નવમા ભાવને પૂર્ણ જુએ તો મનુષ્ય પૂર્ણ ભાગ્યશાલી થાયછે.

૨. ચોથા ભાવનો સ્વામી આઠમે ભાવે આવે ત્યારે મંદ નશીબ થાયછે.

૩. નવમા ભાવનો સ્વામી અગીઆરમે ભાવે આવે ત્યારે રાજ્યકુળમાં માન્ય અને લાંબાં આયુષ્યવાળો થાય.

૪. પેહેલા તથા બીજા ભાવનો અને ચોથા ભાવનો સ્વામી એ ત્રણે પોતપોતાના ભાવમાં હોય અને નવમાનો સ્વામી પેહેલે ભાવે હોય તો રાજ્યકુળમાં મોટે હુદ્દે નીમાય.

૫. જન્મ કુંડલીમાં મંગળ નવમે ભાવે હોય તો ગીરાસ સંબંધી ચિંતા રખાવે છે. અને ત્રિક ભુવનમાં હોય તો સુખ મેળવવાની ચિંતા રખાવેછે. ગુરૂત્રિકમાં હોય તો વાહનો મળવાની, ચંદ્ર અથવા શુક્ર ત્રિકમાં હોય તો છત્ર ચામર વગેરે મળવાની, ગુરૂ સાતમે ભાવે હોય તો પુત્ર પ્રાપ્તિ થવાની, બુધ પાંચમે ભાવે હોય તો વિદ્યા મેળવવાની, સૂર્ય ત્રિકમાં હોય તો પોતાના કુટંબની, શુક્ર પાંચમે સાતમે કે નવમે ભાવે હોય તો યાત્રા કરવાની અને ગુરૂ નવમે ભાવે હોય તો પોતાની પ્રજાની ચિંતા રખાવેછે.

દશમા ભાવવિષે.

૧. દશમા ભાવનો સ્વામી બળહીન હોય તો પોતાના કર્મની નબળાઈ અને બળવાન હોય તો પોતાના કર્મની મજબૂતાઇ થાયછે.

૨. દશમા ભાવનો સ્વામી શુભગ્રહ સહિત પોતાનાજ ભાવમાં હોય ત્યારે તે મનુષ્ય રાજ્યપુજ્ય તથા અભિમાની થાયછે.

---

૧ વર્ષ ૩૨ ની અંદર.

૩. જન્મકુંડલીમાં પેહેલા, આઠમા અને દશમા ભાવના સ્વામી અગીઆરમે ભાવે, કેંદ્રમા અથવા ત્રિકોણમાં[1] આવેલા હોયતો દીર્ઘાયુવાળો માણુસ થાય.

૪. પાપગ્રહો પણ ફ્રર[2] સ્થાનકે ત્રીજે ભાવે યાતો ચોથે ભાવે આવે તો મધ્યાયુ* થાય.

૫. પાપગ્રહો આપોકલીમ[3] ભાવે આવે ત્યારે અલ્પાયુ થાયછે.

૬. લગ્નનો સ્વામી, દશમા ભાવનો સ્વામી અને શની આઠમે ભાવે આવે તો એ ત્રણમાંથી જેનું બળ ન્યૂન હોય તેની મહાદશામાં મરણનો ભય રહેછે.

૭. આઠમા, દશમા અને પાંચમા ભાવના સ્વામી પોતપોતાને ભાવે આવે ત્યારે તેમાંથી જે બળવાન ગ્રહ હોય તેની મહાદશામાં માણુસની બુદ્ધિ ધર્મના કામમાં વધારે આશક્ત થાયછે.

૮. ચોથા ભાવનો સ્વામી છઠ્ઠા ભાવમાં આવેલો હોય અને તે સાથે શની હોય તો વાહનો પરથી પડતાં તેનું મોત થાયછે. ચોથા ભાવનો સ્વામી છઠ્ઠા ભાવમાં રાહુની સાથે હોય તો ચોરોના હાથથી મોત થાયછે, અને તે સાથે કેતુ હોય તો શસ્ત્રાદિકથી મોત થાયછે.

અગીઆરમા ભાવવિષે.

૧. અગીઆરમા ભાવનો સ્વામી ત્રિક ભુવુન સિવાય ગમે ત્યાં હોય તો તેનું ફળ સારૂં કહેવાયછે.

બારમા ભાવવિષે.

૧. બારમા ભાવનો સ્વામી લગ્નમાં આવેલ હોય તો માણુસ મધુર વચન બોલનાર થાય, પોતાની રાશીમાંજ હોય ત્યારે લોભી તથા આબરૂદાર થાય. અને નવમા ભાવમાં રહે તો તેનો પૈસો તીર્થક્ષેત્રમાં વપરાય, પણ નવમા ભાવમાં તેની સાથે પાપ ગ્રહ આવી પડે ત્યારે તો અત્યંત દુષ્ટ અને મિલકતને કુમાર્ગે વાપરનાર થાયછે.

જાતકાલંકાર પ્રમાણે વિશેષ યોગો.

૧. જન્મની રાશીનો[4] સ્વામી બલહીન થઈ નવમે અથવા પાંચમે ભાવે આવે તો માણુસ ક્રોધી થાયછે.

૨. જન્મની રાશીનો સ્વામી લગ્નના પતિ સાથે ત્રિકમાં આવેલ હોય તો તે મનુષ્ય દુર્બળ થાય.

૩. છઠ્ઠા, આઠમા અને નવમા ભાવના સ્વામી ક્રૂર ગ્રહની દૃષ્ટિ સહિત જન્મ ગ્રહમાં ગમે ત્યાં પડેલા હોય તો તેની સ્ત્રી વ્યભિચારિણી થાય.

---

૧ નવમું તથા પાંચમું ભુવન. ૨ બીજો, પાંચમો, આઠમો અને અગીઆરમો ભાવ. * ૩૨ વર્ષથી તે ૬૪ વર્ષ સુધી. ૩ ત્રીજો, છઠ્ઠો, નવમો અને બારમો ભાવ. ૪ ચંદ્ર. જે પૃષ્ટમાં ૨૯૩ [illegible]

૪. જન્મગ્રહમાં છઠ્ઠા તથા આઠમા ભાવના સ્વામી મંગળ તથા ચંદ્રસહિત ચોથા ભાવમાં આવેલા જણાય. અથવા તો છઠ્ઠા ભાવનો તથા નવમા ભાવનો સ્વામી એ બન્ને ક્રૂરગ્રહ સહિત જન્મગ્રહના ચક્રમાં ગમે ત્યાં આવેલા હોય તો તે સકસ પરપુરૂષથી પેદા થયોછે એમ સમજવું.

૫. છઠ્ઠા ભાવનો તથા નવમા ભાવનો સ્વામી શનીસાથે હોય તો શૂદ્રથી, બુધનીસાથે હોય તો વૈશ્યથી, સૂર્યની સાથે હોય તો ક્ષત્રીથી અને છઠ્ઠા તથા નવમા ભાવનો સ્વામી ગુરૂ ને શુક્રથી જોડાયલા હોય તો બ્રાહ્મણથી પેદા થયોછે, એમ જાણવું.

૬. ગુરૂ તથા શુક્ર પાપગ્રહની સાથે ધન ભાવે, છઠ્ઠે ભાવે અગર સાતમે ભાવે હોય તો તે પુરૂષ પરસ્ત્રીમાં લંપટ થાય. અને છઠ્ઠા તથા દશમા ભાવનો સ્વામી દશમે ભાવે જોવામાં આવે તો તેવા ગ્રહવાળાનો પિતા પરસ્ત્રીમાં લંપટ થાય.

૭. લગ્નનો સ્વામી ક્રૂરગ્રહ સહિત બીજે ભાવે આવેલ હોય તો તેનો પિતા સજ્જનની સ્ત્રીમાં આશક્ત થઇ રહેછે.

૮. બીજા, છઠ્ઠા અને સાતમા ભાવના સ્વામી ક્રૂરગ્રહની સાથે જેના ગ્રહમાં બીજા ભાવમાં આવેલા માલમ પડે તે મનુષ્ય દુરાચારી થાયછે.

૯. ત્રીજા, ચોથા, સાતમા અને દશમા ભાવના સ્વામી લગ્નના પતિ સહિત જન્મ કુંડલીમાં ગમે ત્યાં આવેલા હોય તો પણ એવાયોગ વાળો અન્ય પુરૂષથી પેદા થયોછે, એમ જાણવું.

૧૦. પેહેલા ભાવનો સ્વામી તથા ચંદ્ર અથવા મંગળ ને ચંદ્ર રાહુ અગર કેતુથી જન્મગ્રહમાં જોડાયલા માલમ પડે તો નક્કી જાણવું કે એવો યોગ ધોળો કોઢ નીપજાવેછે. તેમ મંગળ તથા શની સહિત સૂર્ય જન્મગ્રહમાં ગમે ત્યાં હોય તોપણ એક જાતનો કોઢ પેદા કરેછે, અને લગ્નનો સ્વામી સૂર્ય સહિત ત્રિકભુવનમાં આવે ત્યારે પણ તાપગંડ નામનો એક રોગ વિશેષ થાયછે.

૧૧. લગ્નનો સ્વામી ચંદ્રની સાથે ત્રિકમાં આવે તો દાદરનો વિકાર થાયછે મંગળની સાથે ત્રિકમાં આવે તો શસ્ત્ર ગ્રંથિ[૧] વ્યાધિ થાયછે, બુધની સાથે ત્રિકમાં આવે તો પિત્તનો રોગ, ગુરૂની સાથે ત્રિકમાં આવે તો આમનો રોગ, શુક્રની સાથે ત્રિકમાં આવે તો ક્ષયરોગ અને રાહુ અગર કેતુની સાથે ત્રિકમાં આવે તો મહારોગ શરીરની હાનિ કર્તા થાયછે.

૧૨. મંગળ તથા શનીસહિત ચંદ્ર મેષરાશી કે વૃષભ રાશીમાં આવે તો મનુષ્યોને ધોળો કોઢ પેદા થાયછે. તેમજ ચંદ્ર મંગળ શુક્ર તથા શની કર્ક, વૃશ્ચિક અથવા મીનરાશીમાં જેના ગ્રહમાં આવેલા જણાય તે પુરૂષને રાતો કોઢ થાયછે, અને ગુરૂ, શુક્ર અગર છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી લગ્ને હોય ને તેને ક્રૂર ગ્રહ જોતા હોય તો સોજી થાયછે.

---

૧. હથીઆર લાગવાથી શરીરમાં બંધાતા ગાંઠા.

૧૩. કર્ક, વૃશ્ચિક અને મીન રાશીમાં ક્રૂર ગ્રહ આવેલા જણાય ત્યારે અનિર્વચનીય રોગો તેના શરીરમાં હમેશાં રહ્યા કરેછે, ગુરૂ એકલો બારમે ભાવે હોય તો ગુહ્ય[1] રોગ નીપજાવેછે; અને મંગળ તથા શની છઠ્ઠે અગર બારમે ભાવે રહેલા હોય તો શરીરમાં શસ્ત્રાદિકના પ્રહારોનેલીધે તેના ઘાવની નીશાનીઓ જારી રહે.

૧૪. ચંદ્ર તથા શની ક્રૂર ગ્રહસહિત મેષ, વૃશ્ચિક, મકર અથવા મીન રાશીમાં આવે, તેમ નહીં તો નવમા ભાવમાં આવે તો તે યોગ માણસને લંગડા કરેછે, અને ચંદ્ર તથા શની લગ્ને રહેલા હોય ને તેને મંગળ પૂર્ણ દ્રષ્ટીથી જોતો હોય તો માણસ મંદ બુદ્ધિનો થાય; તેમજ સૂર્ય તથા ચંદ્રની વચ્ચે મંગળ જન્મ ગ્રહમાં આવેલો માલમ પડે તોપણ મંદ બુદ્ધિનો થાયછે.

૧૫. ચંદ્રમા લગ્ને હોય અને બુધથી પૂર્ણ જોવાએલ બળવાન શની દશમે ભાવે હોય તો માણસ બુદ્ધિવાન થાયછે. પણ મંગળની સાથે લગ્નમાં આવેલ ચંદ્રને બુધ પૂર્ણ જુએ અથવા તો લગ્નના સ્વામી તથા ચંદ્રને ક્રૂર ગ્રહ જોતા હોય તો તેપ્રમાણે થતું નથી.

૧૬. બુધ લગ્ને હોય અને કેવળ ક્રૂર ગ્રહની દ્રષ્ટીવાળા રવી તથા શની એકરાશીમાં અગર ચક્રના એકજ ભાગમાં[2] આવેલા માલમ પડે તો એ યોગ પણ મંદ બુદ્ધિનો ભાવ સૂચવેછે. અને છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી સૂર્ય હોય તે ક્રૂર ગ્રહની સાથે આવે તો હ્રદયમાં રોગ થાયછે. અને છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી ગુરૂ અથવા શની હોય તે ક્રૂર ગ્રહસહિત ચોથા ભાવમાં આવે તો કૃષ્ણપિત્ત[3] નામનું દરદ હ્રદયમાં થાય.

૧૭. મંગળ, ગુરૂ અને શની એ ત્રણ ગ્રહ ચોથા ભાવમાં આવેલા હોય તો તે માણસ કલેજાના રોગથી પીડા પામે, અને મંગળ ચોથે, સૂર્ય, બુધ તથા રાહુ પાંચમે અને શની આઠમે ભાવે હોય તો તે માણસને રોગનેલીધે અત્યંત દુઃખ વેઠવું પડેછે.

૧૮. પોતાની રાશીમાં આવેલ મંગળ લગ્નને દેખે અથવા તો રાત્રીનો જન્મ થાય ને શની દશમે આવે તો તે માણસ બીકણ થાયછે. અને મંગળ પેહેલે ભાવે આવે તો કુટુંબમાં કંકાસ નીપજાવેછે. પણ નીર્બળ મંગળ સાતમે ભાવે આવે તો શરીર મજબૂત, તિક્ષ્ણ સ્વભાવ અને લડાઈમાં પ્રીતિ થાયછે.

૧૯. મંગળ તથા બુધ જન્મગ્રહ ચક્રમાં સાંમસામા સાત ભાવને અંતરે આવે તો તે માણસ કદમાં વધારે ઉંચો થાય. સૂર્ય, મંગળ અને શની એ ત્રણે ચંદ્રને પૂર્ણ દ્રષ્ટિથી દેખે તો શીતળ સ્વભાવનો (મૂર્ખ) થાય. ક્ષીણ ચંદ્ર મંગળ સહિત ગમે તે ભાવે પડ્યો હોય તો દુષ્ટ થાય, અને લગ્નમાં બુધ તથા સાતમા ભાવમાં ગુરૂ આવેલા હોય તો તે મનુષ્ય પોતાનો અમૂલ્ય વખત હાસ્ય વગેરે વિનોદમાં ગાળે.

૨૦. મંગળ તથા બુધ શનીની રાશીમાં આવે અને તેને સૂર્ય જુવે અથવા મંગળ સહીત બુદ્ધ શુભગ્રહની રાશીમાં આવે ત્યારે તે પુરૂષ રાજમંડળ તથા સભાસ-

---

૧ ગુદાનો રોગ અથવા તો વૈદને પણ જાણવામાં ન આવે તેવો રોગ. ૨ પેલા ભાવથી કરી છઠ્ઠા ભાવ સુધી ચક્રનો પેહેલો ભાગ અથવા પૂર્વાર્ધ કહેવાયછે અને બાકીનો ઉત્તરાર્ધ કહેવાયછે. ૩ એક જાતનું દરદ.

દોને રીઝવવામાં પ્રવીણ થાયછે. ચંદ્ર ત્રિકમાં આવેલો માલમ પડે તો વિસ્મયવાળો માણસ થાય. અને ચંદ્ર, મંગળ, તથા બુધ એઓને બળવાન ગ્રહો દેખતા હોયતો ઘણી યાદાસ્તવાળો[૨] થાયછે.

૨૧. શુક્ર તથા બુધ સાતમે આઠમે કે દશમે ભાવે હોય, અથવા શુક્ર તથા મંગળ ચોથે સાતમે કે દશમે ભાવે હોય અગર ચંદ્રથી દશમે અને શનીથી ચોથે શુક્ર હોય તેમ નહીં તો શુક્ર પોતાની રાશીમાં રહેલ હોય અને બુધ શુક્ર તથા શની સાતમે ભાવે કે દશમે ભાવે આવે ત્યારે તે માણુસ વ્યભિચારી થાયછે.

૨૨. ચંદ્રથી અગર શુક્રથી શની આગળના ભાવમાં આવે અને સૂર્ય તથા ચંદ્ર લગ્નમાં આવેલા હોય ને શનીને જોતા હોય તો તે યોગ માણુસને અપકીર્તિનું પાત્ર કરેછે, અને સૂર્ય સહિત શની લગ્નમાં આવે, તથા ચંદ્રને શુક્ર તેને દેખતા હોય તો મનુષ્ય નપુંસક થાયછે.[૩]

૨૩ શુક્રવક્ર[૪] ગ્રહની રાશીમાં આવે તો તે યોગવાળો માણુસ સ્ત્રીઓને સંતોષ-પમાડનાર થાય, પણ પેહેલા ભાવનો સ્વામી પોતાનાજ ભાવમાં રહી સાતમા ભાવમાં આવેલ શુક્રને જુવેતો તે પ્રમાણે થતું નથી.

૨૪. શની મકર રાશીમાં આવે તો માણુસ થોડું બોલનાર થાય, ચંદ્ર અથવા છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી ક્રૂરગ્રહની સાથે ચક્રના ઉત્તરાર્ધમાં આવે તો આંખ ઉપર કાંઇક નિશાની થાય, અને દશમે ભાવે રહેલ ક્ષીણ ચંદ્રને શુક્ર દેખતો ન હોય પણ શની દેખતો હોય અને સાતમે તથા દશમે ભાવે રહેલ ક્રૂર ગ્રહ મજકુર ચંદ્રને જોતા હોય તો નાજુક આંખવાળો માણુસ થાય.

૨૫. લગ્નમાં આવેલ ચંદ્ર અથવા મંગળને ગુરૂ તથા શુક્ર જુવે તો તે મનુષ્ય કાણો થાયછે, જન્મ સમયે મંગળ અસ્ત થવાની તૈયારીમાં પંચાંગ તપાસતાં માલમ પડે તો મનુષ્યની આંખ કાંતિ વગરની થાયછે, અને શુક્ર લગ્ને અથવા આઠમે ભાવે હોય, તેને ક્રૂરગ્રહ જોતા હોય તો આંખમાં વારંવાર આંસુ આવ્યાથી પીડા જારી રહેછે.

૨૬. ચોથા ભાવમાં રહેલ શની પૃષ્ઠોદય[૫] રાશીમાં આવેલ ચંદ્રને જુએ ને લગ્નનો સ્વામી મેષ રાશીમાં હોય તો મનુષ્ય ઠીંગણો થાયછે. અને જલચર[૬] રાશીમાં આવેલ ચંદ્ર બીજા ભાવમાં હોય અથવા ચંદ્ર અને શની, બન્ને સાથે હોય અગર સૂર્ય લગ્નમાં આવેલ હોય તો તે માણુસને દાદરનો વિકાર પેદા થાયછે.

૨૭. ચંદ્ર છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી થઇ કેવળ ક્રૂર ગ્રહથી જોવાતો હોય, અથવા લગ્નનો પતિ કે સાતમા ભાવનો પતિ થઇ ક્રૂર ગ્રહથી જોવાતો હોય તો તેવા માણુસો પ્રમેય[૭] રોગથી પીડા પામેછે, તેમજ શની પેહેલે ભાવે આવે તોપણ તેજ રોગ થાયછે. અને એકલો શની ચોથે ભાવે આવે ને તેને પાપગ્રહ જુએ તો તે માણુસ આંધળો થાય.

---

૧ ભૂલકણો. ૨ ધારણા શક્તિવાળો. ૩ આ યોગ ગ્રહણ વખતે જન્મ થયો હોય તોંજ મળશે. ૪ પંચાંગમાં તપાસી જોવું. ૫ જુઓ ૫૮ પાને ટીપ. ૬ કર્ક, મકર, મીન. ૭ પરમાનો રોગ.

૨૮. પાપ ગ્રહો કેંદ્રમાં આવે અથવા સૂર્ય તથા ચંદ્ર એકજ કેંદ્રમાં આવે તો શરીરમાં કાંઈ ખામી થાય. તેમજ ગુરૂ સહિત શુક્ર ચોથે ભાવે આવે, અથવા ગુરૂ સહિત મંગળ, બુધ કે શની ગમે તે એક ભાવમાં આવે તોપણ શરીરના કોઈ ભાગમાં ખામી થાયછે, અને લગ્નમાં રહેલ શુક્રને શની જુએ તો કેડમાં વાયુનો વિકાર થાયછે.

૨૯. આઠમા તથા નવમા ભાવના સ્વામી ક્રૂરગ્રહ સહિત હોય અને ક્રૂરગ્રહથી ચોથે ભાવે આવે, અથવા મંગળ, શની તથા રાહુ છઠ્ઠે ભાવે આવે અગર સૂર્ય, મંગળ અને શની સદરહુ ભાવે હોય, યાતો ક્રૂર ગ્રહની દૃષ્ટિવાળા શની તથા છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી એ બન્ને બારમે ભાવે હોય તો માણસ પાંગળો થાય, અને સૂર્ય, ચંદ્ર તથા શની છઠ્ઠે અથવા આઠમે ભાવે હોય તો હાથમાં વેદના ઉપજાવેછે.

૩૦. સિંહ રાશીમાં આવેલ ચંદ્ર પોતાથી સાતમે ભાવે આવેલ મંગળને જુએ, અથવા કર્ક રાશીનો સૂર્ય પોતાથી સાતમે રહેલ મંગળને જુએ તો તે માણસ કાણો થાયછે.

૩૧. શુક્રની રાશીથી છઠ્ઠે અગર બારમે શની હોય ત્યારે તે માણસ રૂપે નપુંસક જેવો લાગે પણ તેવો હોય નહીં. અને શની તથા શુક્ર એ બન્ને ગ્રહ દશમે ભાવે આવે અથવા નવમા ભાવનો સ્વામી મેષ, સિંહ, કે વૃશ્ચિક રાશીમાં હોય અને સૂર્ય તથા ચંદ્ર ઓજ[1] રાશીમાં રહી પરસ્પર દેખતા હોય, અગર બુધ તથા શની ઓજ રાશીમાં રહી પરસ્પર દેખતા હોય અથવા સમ[2] રાશીમાં આવેલ સૂર્યને વિષમ[3] રાશીમાં રહેલ મંગળ જોતો હોય, તેમ મંગળને સૂર્ય પણ જોતો હોય, અથવા વિષમ રાશીનું લગ્ન, તથા વિષમ રાશીનો ચંદ્ર એ બન્ને સમરાશીમાં રહેલ મંગળને જુએ, અથવા ચંદ્ર તથા બુધ ક્રમથી વિષમ રાશીમાં આવેલા હોય અને તેને મંગળ જોતો હોય, અથવા તો લગ્ન, ચંદ્ર અને શુક્ર પુરૂષ રાશીમાં હોય તો તે યોગવાળો માણસ નપુંસક થાયછે.

૩૨. મંગળની સાથે શુક્ર આઠમા ભાવમાં આવે તો વાયુના વિકારથી વિદ્રાવળ થાય, અને મેષ કે વૃશ્ચિક રાશીમાં આવે તો વિદેશનું પાણી લાગવાથી વિદ્રાવળ થાય, તેમજ ચંદ્ર અને શુક્ર મંગળની રાશીમાં આવે, અને તેને ગુરૂ તથા શની જુએ તો પાણી તથા રૂધિરના વિકારથી વિદ્રાવળ થાયછે.

૩૩. મેષ, વૃષભ કે ધનલગ્ન આવે ને તેને ક્રૂરગ્રહ જુએ તો દાંતમાં રોગ થાય અને ક્રૂરગ્રહ સહિત વૃષભ અગર ધનલગ્ન હોયતો તેના માથામાં તાલ પડેછે.

૩૪ ક્રૂરગ્રહ બીજે, પાંચમે, નવમે અથવા બારમે ભાવે આવેલા હોય અગર મેષ, વૃષભ કે ધનલગ્નમાં ક્રૂર ગ્રહ હોય ત્યારે તે યોગ માણસોને કેદખાનામાં દાખલ કરાવેછે.

---

૧ મેષ, મિથુન, સિંહ, તુળા, ધન અને કુંભ. ૨ વૃષ, કર્ક, કન્યા, વૃશ્ચિક, મકર ને મીન. ૩ ઓજ રાશી પ્રમાણે.

૩૫. જન્મગ્રહમાં શુક્ર મકર કે કુંભરાશીમાં આવે, અથવા છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી મિથુન કન્યા કે મકર રાશીમાં આવે, અગર મિથુન કે કન્યા રાશીનો શુક્ર બુધ સાથે કેંદ્રમાં હોય, અથવા તો શુક્ર અને શની ત્ર્યંશાંશ કુંડલીમાં પોતાની રાશીમાં આવેલા હોય, અગર મેષરાશી લગ્ને હોય ને તે સાથે ચંદ્ર આવે તો તે યોગો માણસોના શરીરમાંથી દુર્ગંધ પેદા કરેછે.

જાતકાલંકારપ્રમાણે આયુષ્યના વિચાર.

૧. જેના જન્મ ગ્રહમાં લગ્નનો સ્વામી બલવાન હોય, અને તેને કેંદ્રમાં આવેલા શુભ ગ્રહો દેખતા હોય,[1] અથવા ધન લગ્ન પંદર અંશ કરતાં વધારે હોય, બુધ ૨૪ અંશે વૃષભ રાશીમાં હોય અને બીજા સર્વે ગ્રહો ઉચ્ચના હોય અગર ગુરૂ તથા શુક્ર કેંદ્રમાં આવેલા માલમ પડે અને ચંદ્ર અગીઆરમે હોય, અથવા નવમાંશ કુંડલીમાં ક્રૂર ગ્રહો—શુભ ગ્રહોની રાશીમાં હોય, તથા જન્મ કુંડલીમાં તેજ ગ્રહો ત્રીજે, છઠ્ઠે, દશમે કે અગીઆરમે ભાવે રહેલા જણાય અને યુતિમાં[2] પરાભવ પામેલા શુભ ગ્રહો કેંદ્રમાં હોય;[3] અથવા લગ્નનો સ્વામી તથા ગુરૂ કેંદ્રમાં હોય, અને ક્રૂર ગ્રહો ત્રિકોણ અષ્ટમ કે કેંદ્ર શિવાય બીજે ગમે તે ભાવે હોય; અગર બધા ગ્રહો પાંચમે કે નવમે ભાવે આવેલા હોય, યાતો પાપગ્રહો ક્રૂર ગ્રહોની રાશીમાં હોય, અને શુભ ગ્રહો સૌમ્ય[4] ગ્રહોની રાશીમાં આવે તથા લગ્નનો સ્વામી બળવાન હોય, અથવા તો સર્વે ગ્રહો ત્રીજે, ચોથે કે આઠમે ભાવે આવેલા જણાય તો દિર્ઘાયુષ્ય થાયછે.[5]

૨. લગ્નથી અથવા ચંદ્રથી કોઈ પણ ગ્રહ આઠમે ભાવે ન આવે, અને ગુરૂ તથા શુક્ર બળવાન હોય તો ૧૨૦ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૩ ગુરૂ તથા શુક્ર કેંદ્રમાં આવેલા માલમ પડે, અથવા ગુરૂ કર્ક રાશીમાં આવે, અને શુક્ર કેંદ્રમાં આવે, અગર શની લગ્નમાં કે નવમા ભાવમાં હોય અને ચંદ્ર નવમા કે બારમા ભાવમાં હોય, અથવા પાંચમા ભાવમાં, કેંદ્રમાં તથા નવમા ભાવમાં ક્રૂર ગ્રહ ના હોય, લગ્ન ધનકે મીન રાશીનું હોય, ગુરૂ વા શુક્ર કેંદ્રમાં આવેલા જણાય અને નવમા ભાવને તથા આઠમા ભાવને શુભ ગ્રહો દેખતા હોય, અગર શુક્ર મીન લગ્નમાં આવે અને શુભ ગ્રહની દ્રષ્ટિવાળો ચંદ્ર આઠમે ભાવે હોય, અથવા લગ્નનો સ્વામી આઠમા ભાવમાં આવે ચંદ્ર દશમા ભાવમાં આવે, બાકીના ગ્રહો નવમે ભાવે આવે, અને ગુરૂ બળવાન હોય, અગર ચંદ્ર તથા ગુરૂ કર્ક લગ્નમાં આવે, અને ત્રીજે છઠ્ઠે અગીઆરમે કે કેંદ્રમાં શુભ ગ્રહ સહિત બુધ તથા શુક્ર આવે, યાતો ક્રૂર ગ્રહો ચોથે તથા નવમે ભાવે આવે, અને શુભ ગ્રહો નવમાંશ કુંડલીમાં ધન કે મીન રાશીમાં આવે, અથવા નવમાંશ કુંડલીમાં શુભ ગ્રહો સમની રાશીમાં રહી જન્મ ગ્રહમાં

---

૧ આ યોગ જેને આવેલ હોય તેનું આયુષ્ય લાંબું થાય ને લક્ષ્મીનું સારૂં સુખ મળે. ૨ લડાઈ. ૩ મંગળ તથા શની આઠમે ભાવે આવ્યાથી આ યોગ મળતો નથી. ૪ શુભ ગ્રહો. ૫ ઉપરના આઠ યોગમાંથી ગમે તે એક યોગ જેને આવે તેની દીર્ઘાયુ સમજવી.

બીજે કે બારમે ભાવે આવેલા જણાય, અને પૂર્ણ ચંદ્ર જન્મગ્રહમાં લગ્ને આવેલો હોય, એમ નહિંતો ધનલગ્ન ૨૪ અંશ કરતાં વધારે અંશે હોય, અને કેંદ્રમાં રહેલા શુભ ગ્રહો ચાર અંશ કરતાં ઓછે અંશે હોયતો ૧૦૦ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.*

૪. નવમાંશકુંડલીમાં રવી, મંગળ, તથા શની કેંદ્રમાંજ ધન કે મીન રાશીના હોય, અને જન્મકુંડલીમાં ગુરૂ લગ્ને હોય પણ બાકીના ગ્રહો આઠમા ભાવ સિવાય બીજે ગમે તે ભાવે હોય તો પંચાશીવર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૫. શુભ ગ્રહો મૂલત્રિકોણમાં આવેલા માલમ પડે, ગુરૂ પોતાના ઉચ્ચમાં હોય અને લગ્નનો સ્વામી બળવાન હોય, અથવા કર્કલગ્નમાં ગુરૂ આવે અને શુભગ્રહો પાંચમે કે નવમે ભાવે આવેલા જણાય યાતો સર્વે ગ્રહો કેંદ્રમાં હોય અને નવમાંશકુંડલીમાં ક્રૂરગ્રહોની રાશીમાં હોય તો ૮૦ વર્ષનું આયુષ્ય થાય.

૬. લગ્નના સ્વામીને ક્રૂરગ્રહો દેખતા હોય, શુભગ્રહો બળવાન હોય અને ચંદ્ર જન્મ ગ્રહ તથા હોરાવગેરેમાં શુભ ગ્રહની રાશીમાં આવે ત્યારે ૭૩ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૭. લગ્નથી અથવા ચંદ્રથી શુભગ્રહો કેંદ્રમાં આવે, ગુરૂ લગ્નમાં હોય અને દશમે પાપગ્રહ ન હોય, અગર લગ્નમાં તથા ચંદ્રની સાથે પાપગ્રહ ના હોય, ગુરૂ લગ્નમાં આવે, આઠમો ભાવ ગ્રહ વિનાનો હોય અને કેંદ્રમાં શુભ ગ્રહો હોય, અથવા તો પોતાના શત્રુગ્રહ[1] તથા મંગળથી જોડાએલો સૂર્ય લગ્ને હોય, ગુરૂ બળહીન હોય અને ચંદ્ર પાંચમે કે બારમે ભાવે હોય તો ૭૦ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૮. શુભ ગ્રહ કેંદ્રમાં આવે, ચંદ્ર પોતાના ઉચ્ચમાં આવે અને લગ્નનો સ્વામી બળવાન હોય. અથવા ચંદ્ર પોતાની રાશીમાં કે લગ્ને આવે અને સાતમે ભાવે શુભ ગ્રહ હોય, અગર વૃષભ રાશીનો ચંદ્ર લગ્ને આવે, અથવા શુભ ગ્રહો આઠમા ભાવ શિવાય બીજે ગમે તે ભાવે આવે અને લગ્નનો સ્વામી પાપગ્રહસહિત ત્રિકભુવનમાં આવે અગર લગ્નનો સ્વામી તથા ચંદ્રની રાશીનો સ્વામી સૂર્ય સાથે આઠમા ભાવમાં આવે, અને કેંદ્રમાં ગુરૂ ન આવે ત્યારે ૬૦ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૯. લગ્નના સ્વામી સાથે ચંદ્ર છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે ભાવે હોય, અને નવમાંશકુંડલીમાં જન્મલગ્નનો સ્વામી મકર કે કુંભ રાશીમાં હોય તો તે યોગવાળાનું ૫૮ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૧૦. કર્કલગ્નમાં સૂર્ય હોય, ક્રૂરગ્રહની સાથે ચંદ્ર દશમે ભાવે હોય, અને ગુરૂ કેંદ્રમાં આવેલ જણાય તો ૫૫ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૧૧. બુધ ચોથે કે નવમે ભાવે હોય ચંદ્ર પેહેલે, આઠમે કે નવમે, ભાવે હોય, અને ગુરૂ તથા શુક્ર એકજ રાશીના હોય, ત્યારે ૫૦ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૧૨. રવી તથા શની મકરરાશીના થઈ ત્રીજે કે છઠ્ઠે ભાવે આવે અને આઠમા ભાવનો સ્વામી કેંદ્રમાંજ હોય, તો ૪૫ વર્ષની આવરદા થાયછે.

---

* ઉપરના દશ યોગોમાંથી એક પણ યોગ જેને આવે તેનું ૧૦૦ વર્ષનું આયુષ્ય થાય. ૧. પાને પાંચ પ્રકારનો મૈત્રિચક્રનો કોઠો તપાસવો.

૧૩. સર્વ કરતાં બળવાન[1] બુધ કેંદ્રમાં હોય, અને આઠમા ભાવને શુભ ગ્રહો જોતા હોય, અથવા તો આઠમા ભાવનો સ્વામી લગ્નમાં આવે અને આઠમા ભાવમાં કોઈ પણ શુભ ગ્રહ ન હોય તો ૪૦ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૧૪. જેનો જન્મ દિવસનો થયો હોય, તથા તેના જન્મ ગ્રહમાં પાપગ્રહો ચંદ્રથી આઠમી રાશીમાં આવે તો તેનું મધ્યમ માનનું[2] આયુષ્ય થાયછે.

૧૫. ચંદ્ર આપોકલીમ ભાવે આવે, લગ્નનો સ્વામી પણ તેજ ભાવે હોય અને એ બન્ને નિર્બળ છે એવું જ્ઞાન થાય તો ૩૨ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૧૬. ક્રૂરગ્રહની વચ્ચે સૂર્ય પેહેલે ભાવે હોય તો ૩૧ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૧૭. સર્વ કરતાં બળવાન બુધ કેંદ્રમાં આવે, અને આઠમા ભાવમાં કોઇ પણ ગ્રહ હોય નહિ, અથવા આઠમા તથા પેહેલા ભાવના સ્વામી બળહીન થઈ કેંદ્રમાં આવે, અગર સર્વે શુભગ્રહો નવમાંશકુંડલીમાં શુભગ્રહોની રાશીમાં હોય યાતો બધા શુભગ્રહો જન્મકુંડલીમાં શુભગ્રહોની રાશીમાં હોય, એમ નહીં તો કેંદ્રમાં કોઈ પણ શુભગ્રહ ન હોય અને આઠમો ભાવ કોઇ પણ ગ્રહથી સંયુક્ત હોય તો ૩૦ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે. સદરહુ યોગોમાંનો કોઇપણ એક યોગ જેને થાય તેનું ૩૦ વર્ષનું આયુષ્ય સમજવું.

૧૮. લગ્નથી તથા ચંદ્રથી આઠમા ભાવનો સ્વામી કેંદ્રમાં કે બારમે ભાવે હોય તો ૨૮ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૧૯. લગ્ન તથા આઠમા ભાવનો સ્વામી આઠમેજ ભાવે આવેલા હોય અથવા ગુરૂ જન્મગ્રહમાં તથા ત્ર્યંશાંશકુંડલીમાં પોતાની રાશીમાં હોય તો ૨૭ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૨૦. શની લગ્નમાં દ્વિસ્વભાવ[3] રાશીનો હોય, અને આઠમા તથા બારમા ભાવનો સ્વામી એ બન્ને બળહીન હોય તો ૨૫ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૨૧. આઠમા ભાવનો સ્વામી નવમે ભાવે હોય અને ક્રૂરગ્રહથી જોવાએલ લગ્નનો સ્વામી આઠમે ભુવને આવેલો જણાય તો ૨૪ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૨૨. ક્રૂરગ્રહની સાથે ગુરૂ લગ્નમાં આવે તેને ચંદ્ર પૂર્ણ દેખતો હોય અને આઠમે ભાવે કોઇપણ ગ્રહ હોયતો ૨૨ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે.

૨૩. શુભગ્રહસહિત લગ્નનો સ્વામી લગ્નમાં હોય અને બીજા ગ્રહની જેનાપર દૃષ્ટિ ન હોય એવો આઠમા ભાવનો સ્વામી આઠમેજ ભાવે હોય અથવા ચંદ્ર ક્ષીણ હોય, પાપગ્રહ આઠમે ભાવે આવે, આઠમા ભાવનો સ્વામી કેંદ્રમાં આવે અને પેહેલા ભાવનો સ્વામી નિર્બળ હોય, અગર શુભગ્રહો આપો કલીમ ભાવે રહેલા માલુમ પડે અને ચંદ્ર તથા શની છઠ્ઠે કે આઠમે ભાવે આવેલા જણાય, યાતો ક્ષીણ ચંદ્ર અને રાહુસિવાયના બે ક્રૂર ગ્રહો બીજે, છઠ્ઠે કે બારમે ભાવે આવે, અથવા સૂર્ય તથા શની

---

૧ પાને ૪૫ બળનો કોઠો તપાસવો. ૨ જુઓ પાને ૬૩ ટીપ. ૩. મિથુન, કન્યા, ધન અને મીન.

કેંદ્રમાં હોય અને મંગળ લગ્ને હોય ત્યારે ૨૦ વર્ષનું આયુષ્ય થાયછે. સદરહુ પાંચ યોગમાંનો કોઇપણ એક યોગ જેને થતો હોય તેનું ૨૦ વર્ષનું આયુષ્ય ધારવું.

૨૪. ગુરૂ બારમે કે કેંદ્રમાં આવે અને લગ્નનો સ્વામી પાપગ્રહ સહિત ત્રીજે, છઠ્ઠે કે નવમે ભાવે આવે, અથવા, કર્ક લગ્નમાં મંગળ તથા ચંદ્ર આવે અને કેંદ્ર તથા આઠમો ભાવ ગ્રહ વિનાનો હોય તે યોગવાળાની ત્રણ વર્ષની આવરદા થાયછે.

૨૫. ગુરૂ તથા શુક્ર પેહેલે ભાવે આવે અને મંગળ એક પાપગ્રહ સહિત પાંચમે ભાવે આવે અથવા તો સૂર્યની સાથે આવેલ લગ્નનો સ્વામી ચંદ્ર સહિત હોય અને તેની સાથે બીજા પણ કોઈ ગ્રહ હોય કે તેને જોતા હોય તો અલ્પાયુ થાયછે.

૨૬. ઉપર જે ૨૫ કલમોથી આયુષ્યના યોગો બતાવવામાં આવ્યાછે તેમાં જેના જન્મગ્રહમાં બે ત્રણ અથવા તો તે કરતાં પણ વધારે યોગો મલતા આવે ત્યારે વધારે બળીઆ ગ્રહોથી પેદા થએલ યોગ કાયમ ગણવો, અને બાકીના યોગ ઉપર લક્ષ આપવું નહીં.

જાતકાલંકારપ્રમાણે વિષકન્યાયોગો.[1]

બીજ, રવીવાર અને આશ્લેષા નક્ષત્રમાં જન્મેલી, સાતમ, શનીવાર અને કૃત્તિકા નક્ષત્રમાં જન્મેલી, બારસ, મંગલવાર અને શતતારકા નક્ષત્રમાં જન્મેલી, બીજ, શનીવાર અને આશ્લેષા નક્ષત્રમાં જન્મેલી, સાતમ, મંગલવાર અને શતતારકા નક્ષત્રમાં જન્મેલી; બારસ, રવીવાર, અને વિશાખા નક્ષત્રમાં જન્મેલી, તથા જેના જન્મગ્રહમાં બે શુભ ગ્રહ પેહેલે ભાવે આવે, એક ક્રૂર ગ્રહ દશમે ભાવે આવે અને બે પાપ ગ્રહ છઠ્ઠે ભાવે આવે એવી અને જેના જન્મગ્રહમાં સૂર્ય પાંચમે, મંગળ નવમે તથા શની લગ્ને આવેતો તે યોગવાળી કન્યા વિષકન્યા કહેવાયછે: પણ જો વિષયોગમાં પેદા થઈ હોય, અને તેના ગ્રહમાં લગ્નથી અથવા તો ચંદ્રથી કોઈ પણ શુભ ગ્રહ અથવા સાતમા ભાવનો સ્વામી, સાતમે ભાવે આવે ત્યારે સદરહુ યોગોનો અટકાવ થાયછે.

પેહેલા ભાવથી ઉત્પન્ન થએલા યોગો.

૧. લગ્નનો સ્વામી ધનભાવમાં આવે અને ધનભાવનો સ્વામી લગ્નમાં આવે તો ધનવાન, બુદ્ધિવાન, પુણ્યવાન અને લક્ષ્મીવાન થાયછે.

૨. લગ્નનો પતિ ત્રીજા ભાવમાં આવે અને ત્રીજા ભાવનો પતિ લગ્નમાં આવે તો તે પુરૂષ બળહીન, સારા સહોદરવાળો, કુટુંબને આનંદ આપનાર અને મોસાલપક્ષનાં સારાં સુખવાળો થાય.

૩. લગ્નનો સ્વામી ચોથે ભાવે અને ચોથા ભાવનો સ્વામી લગ્ને હોય ત્યારે મનુષ્ય ક્ષમાવાળો, પિતાની આજ્ઞા પાળનાર, સરળ બુદ્ધિવાળો અને પોતાના પક્ષને મદદ આપનાર થાયછે.

---

૧ જે માણસને તે કન્યા પરણે તે માણસનું મૃત્યુ થાય.

૪. લગ્નનો સ્વામી પાંચમે ભાવે અને પાંચમા ભાવનો સ્વામી લગ્ને હોય તો તે યોગ માણસોને ઉદાર દિલના, વિદ્વાન અને પોતાના કુળમાં શ્રેષ્ઠ કરેછે.

૫. લગ્નનો સ્વામી છઠ્ઠે ભાવે અને છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી લગ્ને આવેલ હોય ત્યારે મનુષ્યનું શરીર નિરોગી કરેછે, અને પોતાના અધિક બળનેલીધે બીજાનાં બળનું અભિમાન તોડવામાં ચિત્તની પ્રવૃત્તિ કરાવેછે.

૬. લગ્નનો સ્વામી સાતમે અને સાતમા ભાવનો સ્વામી લગ્ને આવેલ હોય તો તે માણસ પિતાની ભક્તિવાળો, સ્ત્રીતરફથી ઉદાસ, અને શાળાનું[1] કામ કરવામાં આધીન રહેછે.

૭. લગ્નનો સ્વામી આઠમે અને આઠમા ભાવનો સ્વામી લગ્ને આવેલ જણાય તો તે માણસ જુગાર રમવામાં હુશીઆર, ચોરી કરવામાં પ્રીતિવાળો અને દુર્વ્યસનમાં સંતોષ માનનાર થાયછે.

૮. લગ્નનો સ્વામી નવમે અને નવમા ભાવનો સ્વામી પેહેલેજ ભાવે જેના જન્મગ્રહમાં આવેલા હોય તે પુરૂષ વિદેશવાસી, સ્વધર્મમાં આશક્ત, રાજસભામાં પંકાએલ અને દેવોની પૂજા કરવામાં તત્પર રહેછે.

૯. લગ્નનો સ્વામી દશમે અને દશમાનો સ્વામી લગ્ને જેને હોય તે રાજા અથવા તો રાજાના જેવી રિદ્ધિસિદ્ધિ વાળો થાયછે.

૧૦. લગ્નનો સ્વામી આગીઆરમે અને અગીઆરમાનો સ્વામી લગ્ને આવે તો તે માણસ સારાં કામ કરનાર, લાંબી આવર્દાવાળો, રાજાની બરોબર વૈભોગ ભોગવનાર અને પંડિત થાયછે.

૧૧. લગ્નનો સ્વામી બારમે ભાવે અને બારમા ભાવનો સ્વામી લગ્ને આવે ત્યારે તે માણસ બધા લોકોનો દુષ્મન, મંદબુદ્ધિવાળો, લોભી, ધનહીન અને મૂર્ખ થાયછે.

૧૨. લગ્નનો સ્વામી શુક્રની સાથે ત્રિકસિવાય ગમે તે ભાવે આવેતો જગતમાં પ્રતિષ્ઠા તથા સારૂં સુખ મળેછે.

પ્રથમ ભાગ સંપૂર્ણ.

---

૧ પોતાની વહુનો ભાઈ.

વર્ષપ્રવેશ સારિણી.

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૧	૨	૩	૫	૨	૦	૧	૩	૪	૫	૬	૧	૨	૩	૪	૬	૦	૧	૨	૪
૧૫	૩૧	૪૬	૨	૧૭	૩૩	૪૮	૪	૧૯	૩૫	૫૦	૬	૨૧	૩૭	૫૨	૮	૨૩	૩૯	૫૪	૧૦
૩૧	૩	૩૪	૬	૩૭	૯	૪૦	૧૨	૪૩	૧૫	૪૬	૧૮	૪૯	૨૧	૫૨	૨૪	૫૫	૨૭	૫૮	૩૦
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦
૫	૬	૦	૨	૩	૪	૫	૦	૧	૨	૪	૫	૬	૦	૨	૩	૪	૫	૦	૧
૨૬	૪૧	૫૭	૧૨	૨૮	૪૩	૫૯	૧૪	૩૦	૪૫	૧	૧૬	૩૨	૪૭	૩	૧૮	૩૪	૪૯	૫	૨૧
૧	૩૩	૪	૩૬	૭	૩૯	૧૦	૪૨	૧૩	૪૫	૧૬	૪૮	૧૯	૫૧	૨૨	૫૪	૨૫	૫૭	૨૮	૦
૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦
૨	૩	૫	૬	૦	૧	૩	૪	૫	૬	૧	૨	૩	૪	૬	૦	૧	૩	૪	૫
૩૬	૫૨	૭	૨૩	૩૮	૫૪	૯	૨૫	૪૦	૫૬	૧૧	૨૭	૪૨	૫૮	૧૩	૨૯	૪૪	૦	૧૫	૩૧
૩૧	૩	૩૪	૬	૩૭	૯	૪૦	૧૨	૪૩	૧૫	૪૬	૧૮	૪૯	૨૧	૫૨	૨૪	૫૫	૨૭	૫૮	૩૦
૬૧	૬૨	૬૩	૬૪	૬૫	૬૬	૬૭	૬૮	૬૯	૭૦	૭૧	૭૨	૭૩	૭૪	૭૫	૭૬	૭૭	૭૮	૭૯	૮૦
૬	૧	૨	૩	૪	૬	૦	૧	૨	૪	૫	૬	૦	૨	૩	૪	૫	૦	૧	૨
૪૭	૨	૧૮	૩૩	૪૯	૪	૨૦	૩૫	૫૧	૬	૨૨	૩૭	૫૩	૮	૨૪	૩૯	૫૫	૧૦	૨૬	૪૨
૧	૩૩	૪	૩૬	૭	૩૯	૧૦	૪૨	૧૩	૪૫	૧૬	૪૮	૧૯	૫૧	૨૨	૫૪	૨૫	૫૭	૨૮	૦
૮૧	૮૨	૮૩	૮૪	૮૫	૮૬	૮૭	૮૮	૮૯	૯૦	૯૧	૯૨	૯૩	૯૪	૯૫	૯૬	૯૭	૯૮	૯૯	૧૦૦
૩	૫	૬	૦	૧	૩	૪	૫	૦	૧	૨	૩	૫	૬	૦	૧	૩	૪	૫	૬
૫૭	૧૩	૨૮	૪૪	૫૯	૧૫	૩૦	૪૬	૧	૧૭	૩૨	૪૮	૩	૧૯	૩૪	૫૦	૫	૨૧	૩૬	૫૨
૩૧	૩	૩૪	૬	૩૭	૯	૪૦	૧૨	૪૩	૧૫	૪૬	૧૮	૪૯	૨૧	૫૨	૨૪	૫૫	૨૭	૫૮	૩૦
૧૦૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૧	૨	૩	૪	૬	૦	૧	૨	૪	૫	૬	૧	૨	૩	૪	૬	૦	૧	૨	૪
૮	૨૩	૩૯	૫૪	૧૦	૨૫	૪૧	૫૬	૧૨	૩૭	૫૩	૮	૨૪	૩૯	૫૫	૧૦	૨૬	૪૧	૫૭	૧૩
૧	૩૩	૪	૩૬	૭	૩૯	૧૦	૪૨	૧૩	૪૫	૧૬	૪૮	૧૯	૫૧	૨૨	૫૪	૨૫	૫૭	૨૮	૦

વર્ષફલ કરવાની રીત.

વર્ષપ્રવેશ.

જે દિવસ જન્મ થયો હોય તે દિવસ પછી [1]સૌરમાસથી બારે ને બારે મહિને વર્ષપ્રવેશ થાયછે, તે કારણથીજ વર્ષપ્રવેશને દિવસે સ્પષ્ટ સૂર્ય જન્મના સૂર્યને સરખો અવશ્ય આવેછે.

શાલીવાહનનો શક જન્મવેળાએ જે હોય તેને જે શકમાં વર્ષપ્રવેશ[2] કરવો હોય તે શકમાંથી બાદ કરવો, આપ્રમાણે જન્મના શકને ઈષ્ટશકમાંથી બાદ કરતાં જે અંક બાકી રહે તે ગતાબ્દ[3] કહેવાયછે. અને ગતાબ્દ જે પ્રમાણનો આવે તે પ્રમાણનો વર્ષપ્રવેશ સારિણિનો કોઠો જોઈ તેમાં જે આંક લખેલા હોય તેમાં જન્મદિવસનો વાર, ઇષ્ટ ઘડી તથા પળ ઉમેરવાં, એટલે વર્ષપ્રવેશનો વાર, ઘડી અને પળ આવેછે, અને ગતાબ્દની સંખ્યાને અગ્યારે ગુણી ગુણાકારનો ૧૭૦ મો ભાગ તથા જન્મની તિથિ ઉમેરતાં જે અંક આવે તેને ૩૦ થી ભાગે દેવો, ૩૦ ભાગ દેતાં શેષાંક રહે તે વર્ષપ્રવેશની તિથિ આવેછે.

ઉપરપ્રમાણે મળેલ વર્ષપ્રવેશની તિથિ તથા વાર પંચાંગમાં જન્મના મહિનામાં અથવા તો તે પછીના કે પેહેલાંના એક મહિનામાં તપાસ કરતાં જે દિવસ સૂર્યના અંશ જન્મના સૂર્યના અંશ સરખા થતા હશે તે દિવસની તિથિ તથા વાર સાથે મળતા આવશે; કદાચ તેમ. ન મળે તો ગણિતમાં ભૂલ થએલ છે એમ સમજી ફરી તપાસવું.[4]

વર્ષપ્રવેશની તિથિએ વર્ષની ઇષ્ટ ઘડી ટાણાના જન્મપત્રીની પેઠે સ્પષ્ટ ગ્રહ દ્વાદસભાવ, તથા ચલિત કુંડલી કરવી, અને પછીથી વર્ષફળના ગણિતની શરૂઆત કરવી.

વર્ષફળની શરૂઆતમાં જન્મપત્રિની વેળાની પેઠે ચાલતો સંવત્, શાકે તથા વર્ષપ્રવેશની તિથિ, વાર, નક્ષત્ર, યોગ અને કરણ એ સર્વે લખવાં અવશ્યનાં છે. ત્યારબાદ જેનું વર્ષફળ કરવું હોય તેના પિતાના નામ સાથે તેનું નામ અને જેટલામું વર્ષ બેઠું હોય તેટલી સંખ્યા લખવાનો રીવાજ હાલ કેટલેક ઠેકાણે ચાલેછે માટે તેપણ લખવાં.[5]

(વર્ષપ્રવેશ સારિણીનું કોષ્ટક પાસેના પાનાપર જુવો.)

---

૧ સૂર્ય એક રાશીમાંથી બીજી રાશીમાં જેટલી મુદ્દતે આવે તેટલી મુદ્દતનો એક સૌરમાસ થાય. ૨ જે દિવસ વર્ષ બેઠું હોય તે દિવસ. ૩ ગએલાં વર્ષ. ૪ વર્ષપ્રવેશમાં આવેલ તિથિનો આવેલ વાર પંચાંગ તપાસતાં મળે નહિ તો તિથિમાં વધ ઘટ કરવી, પણ વાર ફેરવવો નહિ. ૫ વર્ષફળમાં **મુંથા** દશમા ગ્રહ તરીકે મનાય છે તે કરવાની રીત એવી છે કે જન્મના ગ્રહની રાશીમાં ગતાબ્દની સંખ્યા ઉમેરી તેને બારે ભાગ આપતાં જે સંખ્યા શેષ રહે તે **મુંથાની** રાશી આવેછે અને અંશ, કળા, તથા વિકળા તો જન્મ લગ્નનાં હોય તેજ **મુંથાનાં** મનાયછે.

પ્રશ્ન. ૧ સંવત્ ૧૯૨૨ શક ૧૭૮૭ ના શ્રાવણ સુદિ ૧ રવિવારને દિવસે ઇષ્ટ ઘડી ૧૮-૩૪ સેં કોઇનો જન્મ થયો હોય; અને તે વેળાનો સ્પષ્ટ સૂર્ય ૩-૮-૨૬-૯ હોય ત્યારે વર્ષપ્રવેશ ક્યારે થશે?

ઉત્તર. જન્મના શક ૧૭૮૭ ને ચાલતા શક ૧૮૦૮ માંથી બાદ કર્યો તો ૨૧ ગતાબ્દ થયા, માટે વર્ષપ્રવેશની સારિણિપરથી ૨૧ મા કોઠાના આંક ૫-૨૬-૧ લીધા તેમાં જન્મનો વાર[1] ૧ ઇષ્ટ ઘડી ૧૮ અને પળ ૩૪ ઉમેર્યા તો ૬-૪૪-૩૫ થયા તેથી શુક્રવાર ઇષ્ટ ઘડી ૪૪ તથા પળ ૩૫ સમયે બાવીશમા વર્ષનો પ્રવેશ થયો; અને ગતાબ્દની સંખ્યા ૨૧ ને અગીઆરે ગુણ્યા તો ૨૩૧ થયા તેનો ૧૭૦ મો ભાગ તથા જન્મની તિથિ[2] તેમાં ઉમેરીએ તો ૨૩૩ થાયછે, તેને ૩૦ ભાગતાં શેષાંક આઠ રહેછે તે વર્ષપ્રવેશની તિથિ આવી.

ઉપર પ્રમાણે આઠમ, શુક્રવાર, ઇષ્ટ ઘડી ૪૪ તથા પળ ૩૫ સમયે વર્ષપ્રવેશ આવેછે તે બરોબર છે કે નહિં તેની પંચાંગમાં તપાસ કરતાં આશાડ વદિ ૭ ને શુક્રવાર આવેછે તથા તે દિવસે સૂર્યના અંશ જન્મના સૂર્યના સરખા થાયછે. માટે ગણિતથી આવેલ અષ્ટમી તિથિમાંથી એક ઘટાડી સાતમ કરી અને વાર સાથે આવતો તિથિનો વિરોધ ટાળ્યો.

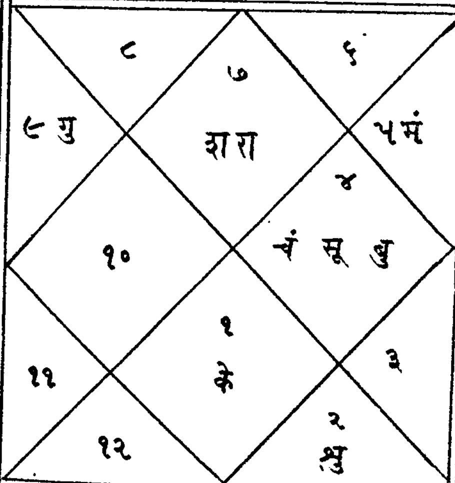
એપ્રમાણે સંવત્ ૧૯૪૩ ના આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે ઈષ્ટઘડી ૪૪-૩૫ સમયે વર્ષ ૨૨ માંનો પ્રવેશ થયો. તે વેળાના ગ્રહ, લગ્ન, અને ચલિત ઇત્યાદિ સર્વે કરવાં જોઇએ, પણ આ ગ્રંથની અંદર જન્મપત્રિનું ઉદાહરણ આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારના દિવસનું તથા ઇષ્ટઘડી ૪૪-૩૫ ના સમયનું કરેલું છે અને વર્ષપ્રવેશ પણ તે દિવસે તથા તે સમયે આવેછે, માટે ગ્રહો, લગ્ન તથા ચલિત એ સર્વે નવીન કરવાની જરૂર રહી નહિ, અને આ ગ્રંથમાં જે જન્મકુંડલી કરેલી છે તે અહીં વર્ષપ્રવેશ કુંડલી થઇ, તથા નવગ્રહ, દ્વાદશભાવ અને ચલિત કુંડલી એપણ પેહેલાંનાંજ કાયમ રહ્યાં. જન્મપત્રિ સમયે નવગ્રહ, લગ્ન, દ્વાદશભાવ, ચલિત, વગેરે જે આવેલ છે તે અહિં ગણિતની સગવડમાટે ફરી લખી બતાવ્યાં છે.

(નવ ગ્રહનું કોષ્ટક, દ્વાદશ ભાવનું કોષ્ટક, જન્મ કુંડલી તથા વર્ષપ્રવેશની કુંડલી પાસેના પાનાપર જુવો.)

---

૧ રવિવાર છે માટે એક કરેલ છે. ૨ સુદિ ૧ છે માટે ૧ તિથિ છે.

જન્મલગ્નમ્ ૬-૧૯	વર્ષપ્રવેશચક્ર.

દ્વાદશભાવતથા સંધિ.

૧		૨		૩		૪		૫		૬	
૦ ૭ ૨૦ ૫	૦ ૨૧ ૪ ૫૨	૧ ૪ ૪૯ ૩૯	૧ ૧૮ ૩૪ ૨૬	૨ ૨ ૧૯ ૧૩	૨ ૧૬ ૪ ૦	૨ ૨૯ ૪૮ ૪૭	૩ ૧૬ ૪ ૦	૪ ૨ ૧૯ ૧૩	૪ ૧૮ ૩૪ ૨૬	૫ ૪ ૪૯ ૩૯	૫ ૨૧ ૪ ૫૨
૭		૮		૯		૧૦		૧૧		૧૨	
૬ ૭ ૨૦ ૫	૬ ૨૧ ૪ ૫૨	૭ ૪ ૪૯ ૩૯	૭ ૧૮ ૩૪ ૨૬	૮ ૨ ૧૯ ૧૩	૮ ૧૬ ૪ ૦	૮ ૨૯ ૪૮ ૪૭	૯ ૧૬ ૪ ૦	૧૦ ૨ ૧૯ ૧૩	૧૦ ૧૮ ૩૪ ૨૫	૧૧ ૪ ૪૯ ૩૯	૧૧ ૨૧ ૪ ૫૨

વર્ષનું ચલિત.

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	के
૩	૦	૫	૪	૫	૨	૨	૪	૧૦
૮	૪	૧૯	૩	૧૧	૬	૨૪	૧૬	૧૬
૨૬	૨૨	૨૧	૫૩	૨૭	૫૮	૦	૫૬	૫૬
૯	૩૦	૫૭	૧૬	૪૯	૩૬	૧૦	૨૫	૨૫
૫૭	૬૩૩	૩૫	૫૯	૭	૭૦	૮	૩	૩
૨	૪	૨૦	૫૬	૧૮	૮	૧૭	૧૧	૧૧

દૃષ્ટિપ્રવેશસારિણી.

રાશી	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	[illegible]	
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ગુ૨	
मेष	૬૦	૫૮	૫૬	૫૪	૫૨	૫૦	૪૮	૪૬	૪૪	૪૨	૪૦	૩૮	૩૬	૩૪	૩૨	૩૦	૨૮	૨૬	૨૪	૨૨	૨૦	૧૮	૧૬	૧૪	૧૨	૧૦	૮	૬	૪	૨	ભા.	ऋ
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ગુ૧	
वृषभ	૦	૦	૧	૧	૨	૨	૩	૩	૪	૪	૫	૫	૬	૬	૭	૭	૮	૮	૯	૯	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૨	૧૨	૧૩	૧૩	૧૪	૧૪	ભા.	ध
	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૨	
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ગુ૧	
मिथुन	૧૫	૧૫	૧૬	૧૬	૧૭	૧૭	૧૮	૧૮	૧૯	૧૯	૨૦	૨૦	૨૧	૨૧	૨૨	૨૨	૨૩	૨૩	૨૪	૨૪	૨૫	૨૫	૨૬	૨૬	૨૭	૨૭	૨૮	૨૮	૨૯	૨૯	ભા.	ध
	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૨	
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ગુ૧	
कर्क	૩૦	૩૦	૩૧	૩૧	૩૨	૩૨	૩૩	૩૩	૩૪	૩૪	૩૫	૩૫	૩૬	૩૬	૩૭	૩૭	૩૮	૩૮	૩૯	૩૯	૪૦	૪૦	૪૧	૪૧	૪૨	૪૨	૪૩	૪૩	૪૪	૪૪	ભા.	ध
	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૨	
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ગુ૩	
सिंह	૪૫	૪૩	૪૨	૪૦	૩૯	૩૭	૩૬	૩૪	૩૩	૩૧	૩૦	૨૮	૨૭	૨૫	૨૪	૨૨	૨૧	૧૯	૧૮	૧૬	૧૫	૧૩	૧૨	૧૦	૯	૭	૬	૪	૩	૧	ભા.	ऋ
	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૨	
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ગુ૨	
कन्या	૦	૨	૪	૬	૮	૧૦	૧૨	૧૪	૧૬	૧૮	૨૦	૨૨	૨૪	૨૬	૨૮	૩૦	૩૨	૩૪	૩૬	૩૮	૪૦	૪૨	૪૪	૪૬	૪૮	૫૦	૫૨	૫૪	૫૬	૫૮	ભા	ध
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ગુ૨	
तुला	૬૦	૫૮	૫૬	૫૪	૫૨	૫૦	૪૮	૪૬	૪૪	૪૨	૪૦	૩૮	૩૬	૩૪	૩૨	૩૦	૨૮	૨૬	૨૪	૨૨	૨૦	૧૮	૧૬	૧૪	૧૨	૧૦	૮	૬	૪	૨	ભા.	ऋ
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ગુ૩	
वृश्चिक	૦	૧	૩	૪	૬	૭	૯	૧૦	૧૨	૧૩	૧૫	૧૬	૧૮	૧૯	૨૧	૨૨	૨૪	૨૫	૨૭	૨૮	૩૦	૩૧	૩૩	૩૪	૩૫	૩૭	૩૯	૪૦	૪૨	૪૩	ભા	ध
	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૨	
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ગુ૧	
धन	૪૫	૪૪	૪૪	૪૩	૪૩	૪૨	૪૨	૪૧	૪૧	૪૦	૪૦	૩૯	૩૯	૩૮	૩૮	૩૭	૩૭	૩૬	૩૬	૩૫	૩૫	૩૪	૩૪	૩૩	૩૩	૩૨	૩૨	૩૧	૩૧	૩૦	ભા.	ऋ
	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૨	
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ગુ૧	
मकर	૩૦	૨૯	૨૯	૨૮	૨૮	૨૭	૨૭	૨૬	૨૬	૨૫	૨૫	૨૪	૨૪	૨૩	૨૩	૨૨	૨૨	૨૧	૨૧	૨૦	૨૦	૧૯	૧૯	૧૮	૧૮	૧૭	૧૭	૧૬	૧૬	૧૫	ભા.	ऋ
	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૨	
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ગુ૧	
कुंभ	૧૫	૧૪	૧૪	૧૩	૧૩	૧૨	૧૨	૧૧	૧૧	૧૦	૧૦	૯	૯	૮	૮	૭	૭	૬	૬	૫	૫	૪	૪	૩	૩	૨	૨	૧	૧	૦	ભા.	ऋ
	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૦	૩૦	૨	
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	ગુ૨	
मीन	૦	૨	૪	૬	૮	૧૦	૧૨	૧૪	૧૬	૧૮	૨૦	૨૨	૨૪	૨૬	૨૮	૩૦	૩૨	૩૪	૩૬	૩૮	૪૦	૪૨	૪૪	૪૬	૪૮	૫૦	૫૨	૫૪	૫૬	૫૮	ભા.	ध
	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	
	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	[illegible]	

પ્રશ્ન. ૨ પેહેલા પ્રશ્નમાં કહ્યાપ્રમાણે બીજી બીના હોય અને લગ્ન ૬-૧૯-૩૭-૫૩ હોય ત્યારે રાશ્યાદિક મુંથા કેટલી થશે?

ઉત્તર. જન્મલગ્નની રાશી છમાં ગતાબ્દ ૨૧ની સંખ્યા ઉમેરી તો ૨૭ થયા, તેને બારે ભાગ્યા તો ૩ શેષ રહ્યા, જેથી ૩-૧૯-૩૭-૫૩ રાશ્યાદિક મુંથા થઇ.

ગ્રહ તથા ભાવની દૃષ્ટિ કરવાની રીત.

વર્ષફળની દૃષ્ટિ પણ જન્મપત્રીની દૃષ્ટિની પેઠેજ સારિણી ઉપરથી લેવાય છે એટલે કે દ્રષ્ટા[1] ગ્રહને દૃશ્ય[2] ગ્રહમાંથી બાદ કરતાં જે રાશી વગેરે અંક બાકી રહે તેપ્રમાણે દૃષ્ટિપ્રવેશ સારિણીઉપરથી અવશેષ રાશીના અંશનું ફળ લેવું; અને સારિણીમાં જમણી તરફ લખેલ ગુણકથી અવશિષ્ટ[3] કળા તથા વિકળાને ગુણી ભાજકના અંકથી ભાગ લેતાં જે વિકળારૂપ આંક મળે તે ગુણક તથા ભાજક ધન હોય તો પ્રથમ લીધેલ આંકમાં પેહેલાંની પેઠે ઉમેરવા. અને ઋણ હોય તો તેમાંથી બાદ કરવા એટલે વર્ષફળના નિયમપ્રમાણે દૃષ્ટિ તૈયાર થાયછે.

વર્ષફળની દૃષ્ટિની સર્વે રીત જન્મપત્રીની દૃષ્ટિના જેવીજ છે, પણ વર્ષફળની સારિણિમાં જન્મપત્રીની સારિણી કરતાં તફાવત છે. તે એટલોજ કે રવિ, ચંદ્ર, બુધ અને શુક્રની સારિણી તથા મંગળ, ગુરૂ અને શની એ ત્રણ ગ્રહની સારિણી જન્મપત્રીમાં જૂદી છે, અને અહીં સર્વેની સરખી છે. જન્મપત્રિમાં દ્રષ્ટા ને દૃશ્યમાંથી બાદ કરતાં શેષ રાશી જો ૦-૧૦-૧૧ રહે તો કાંઈ પણ દૃષ્ટિ આવતી નથી અને અહીં ગમે તે રાશી રહે તોપણ દૃષ્ટિ આવેછે. (દૃષ્ટિપ્રવેશ સારિણીનું કોષ્ટક પાસેના પાનાપર જુવો.)

ગ્રહ તથા ભાવની દૃષ્ટિ કરવાનો દાખલો.

સૂર્યની ચંદ્ર ઉપર કેટલી દૃષ્ટિ છે તે જાણવાનું છે, માટે ચંદ્ર (દૃશ્ય) ૦-૪-૨૨-૩૦ માંથી સૂર્ય (દ્રષ્ટા) ૩-૮-૨૬-૯ ને બાદ કરતાં ૮-૨૫-૫૬-૨૧ થયા માટે દૃષ્ટિપ્રવેશ સારિણીઉપરથી ધનરાશીને ૨૫ સે અંશે લખેલ આંક ૦-૩૨-૩૦ લીધા, અને બાદ કરતાં રહેલ કળા ૫૬ તથા વિકળા ૨૧ ને સારિણીમાં ધનરાશીને સામે લખેલ ગુણક ૧ થી ગુણ્યા તો ૫૬-૨૧ થયા. અને ભાજકના આંક ૨ થી ભાગ લેતાં ૨૮ વિકળા મળી તે ગુણક તથા ભાજક ઋણ હોવાને લીધે સારિણીમાંથી મળેલ આંક ૦-૩૨-૩૦ માંથી બાદ કર્યા તો ૦-૩૨-૩ સૂર્યની ચંદ્ર ઉપર કળાદિક દૃષ્ટિ આવી.

સૂર્ય ૩-૮-૨૬-૯ ને પ્રથમ ભાવ ૦-૭-૨૦-૫ માંથી બાદ કર્યો તો ૮-૨૮-૫૩-૫૬ આંક આવ્યા. અને અવશિષ્ટ કળા ૫૩ તથા વિકળા ૫૬ ને સારિણી ઉપર લખેલ તેના ગુણક ૧ વડે ગુણી અને તેના ભાજકના આંક ૨ વડે ભાગ લેઈ લાધેલ અંક ૨૭ ને ગુણક તથા ભાજક ઋણ છે માટે ધનરાશીના ૨૮ મા કોઠામાં લખેલ આંક ૦-૩૧-૦ માંથી બાદ કરતાં ૦-૩૦-૩૩ થયા, તે સૂર્યની પેહેલા ભાવ ઉપર દૃષ્ટિ થઈ, એવીજરીતે ગ્રહોની પરસ્પર દૃષ્ટિ તથા બાર ભાવ ઉપર દૃષ્ટિના જન્મપત્રીની પેઠે કોઠાઓ કરવા.

---

૧ જુઓ ૩૭ પાને ટીપ. ૨ જુઓ ૩૭ પાને ટીપ. ૩ બાકી રહેલ.

[1]પ્રથમ ભાવ અથવા તો લગ્ન ઉપર સર્વે ગ્રહોની દૃષ્ટિ.

સૂર્ય.	ચંદ્ર.	મંગળ.	બુધ.	ગુરૂ.	શુક્ર.	શની.	મું થા.	સરવાળો
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૩
૩૦	૫૪	૨૪	૪૩	૮	૧૪	૨૩	૩૬	૫૪
૩૩	૫	૪	૧૬	૧૬	૩૮	૨૦	૯	૨૧

હર્ષસ્થાન બળ કરવાની રીત.

૧. દિવસનો વર્ષપ્રવેશ થયો હોય તો પુરૂષ[2]ગ્રહ હર્ષસ્થાનીય કહેવાય, અને રાત્રિનો વર્ષપ્રવેશ થાય ત્યારે સ્ત્રીગ્રહ[3] હર્ષસ્થાનીય[4] કહેવાય:

૨. દિવસનો વર્ષપ્રવેશ થાય અને પેહેલે બીજે કે ત્રીજે ભાવે જો પુરૂષ ગ્રહ વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં આવેલ માલમ પડે તો તે હર્ષસ્થાનીય કહેવાય. સ્ત્રીગ્રહ ચોથે, પાંચમે કે છઠ્ઠે ભાવે આવે તો હર્ષસ્થાનીય કહેવાય. પુરૂષ ગ્રહો સાતમે, આઠમે કે નવમે ભાવે હોય તો પણ હર્ષસ્થાનીય કહેવાય, અને સ્ત્રીગ્રહો દશમે, અગીઆરમે તથા બારમે ભાવે આવેલા હોય તોપણ હર્ષસ્થાનીય કહેવામાં આવેછે. જો રાત્રિનો વર્ષપ્રવેશ થાતો હોય તો પેહેલે, બીજે, ત્રીજે, સાતમે, આઠમે તથા નવમે ભાવે આવેલા સ્ત્રીગ્રહો હર્ષસ્થાનીય ગણાયછે, અને ચોથે, પાંચમે છઠ્ઠે, દશમે, અગીઆરમે તથા બારમે ભાવે પુરૂષ ગ્રહો આવેલા હોય તોપણ હર્ષસ્થાનીય કહેવાયછે.

૩. સૂર્ય નવમે, ચંદ્ર ત્રીજે, મંગળ છઠ્ઠે, બુધ પેહેલે, ગુરૂ અગીઆરમે, શુક્ર પાંચમે અને શની બારમે ભાવે વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં હોય તો હર્ષસ્થાનીય કહેવાયછે.

૪. જે ગ્રહ પોતાના ઉચ્ચમાં હોય અથવા તો પોતાની રાશીમાં હોય તે ગ્રહ પણ હર્ષસ્થાનીય કહેવાયછે.

ઉપરમુજબ ૪ હર્ષસ્થાન જ્યોતિષશાસ્ત્રમાં કહેલાં છે. જે ગ્રહો વર્ષપ્રવેશની કુંડલીમાં તપાસ કરતાં હર્ષસ્થાનીય ઠરે તે ગ્રહોનું કળા પાંચનું બળ લેવામાં આવેછે. અને તે બળ કોષ્ટકમાં જૂદું જૂદું માંડી તેનો સરવાળો કરવાથી હર્ષસ્થાનકનું બળ તૈયાર થાયછે.

હર્ષસ્થાનીય બળનું ઉદાહરણ.

ચાલતા ઉદાહરણમાં રાત્રિનું વર્ષ બેઠું છે, એટલે પુરૂષગ્રહોનું કંઈ પણ બળ આવશે નહીં બાકી સર્વે સ્ત્રીગ્રહો પેહેલી કલમપ્રમાણે હર્ષસ્થાનીય ઠરેછે. તેથી સ્ત્રીગ્રહોનું પાંચ કળાનું બળ આવ્યું, તે હર્ષસ્થાન બળના કોઠાના બીજા ખાનામાં દાખલ કરેલછે.

વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં ચંદ્ર પેહેલે ભાવે અને શુક્ર તથા શની ત્રીજે ભાવે છે, અને તેઓ સ્ત્રીગ્રહો છે, માટે કલમ બીજી પ્રમાણે હર્ષસ્થાનીય ઠર્યા. જેથી તેનું પણ કળા પાંચનું બળ આવ્યું; અને સૂર્ય ચોથે ભાવે, બુધ પાંચમે ભાવે તથા ગુરૂ અને મંગળ છઠ્ઠે ભાવે વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં આવેલા છે, અને બુધ શિવાયના, બીજા પુરૂષ ગ્રહો છે, વાસ્તે તેઓ પણ બીજી કલમથી હર્ષસ્થાનીય થયા, જેથી સૂર્ય, મંગળ તથા ગુરૂનું પણ પાંચ

૧ પેહેલા ભાવ ઉપરની દૃષ્ટીનું આગળ પ્રયોજન પડશે માટે લખી છે. ૨. સૂર્ય, મંગળ અને ગુરૂ. ૩. ચંદ્ર, બુધ, શુક્ર, શની. ૪. હર્ષસ્થાનમાં આવેલા.

ઉચ્ચબલસારિણીગુણક૧ભાજક૯.

૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨
૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૦	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૧	૨	૨	૨	૨	૨
૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭
૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫
૨	૨	૨	૨	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૩	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૪	૫
૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦
૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦	૬૧	૬૨	૬૩	૬૪	૬૫	૬૬	૬૭	૬૮
૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૫	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૬	૭	૭	૭	૭	૭	૭
૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪
૬૯	૭૦	૭૧	૭૨	૭૩	૭૪	૭૫	૭૬	૭૭	૭૮	૭૯	૮૦	૮૧	૮૨	૮૩	૮૪	૮૫	૮૬	૮૭	૮૮	૮૯	૯૦	૯૧
૭	૭	૭	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૧૦	૧૦
૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭
૯૨	૯૩	૯૪	૯૫	૯૬	૯૭	૯૮	૯૯	૧૦૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૧	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨	૧૨
૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦
૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦	૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭
૧૨	૧૨	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૩	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૪	૧૫	૧૫	૧૫
૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪
૩૮	૩૯	૪૦	૪૧	૪૨	૪૩	૪૪	૪૫	૪૬	૪૭	૪૮	૪૯	૫૦	૫૧	૫૨	૫૩	૫૪	૫૫	૫૬	૫૭	૫૮	૫૯	૬૦
૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૫	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૬	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭	૧૭
૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭
૬૧	૬૨	૬૩	૬૪	૬૫	૬૬	૬૭	૬૮	૬૯	૭૦	૭૧	૭૨	૭૩	૭૪	૭૫	૭૬	૭૭	૭૮	૭૯	૮૦			
૧૭	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૮	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૧૯	૨૦			
૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦	૭	૧૪	૨૦	૨૭	૩૪	૪૦	૪૭	૫૪	૦			

કળાનું હર્ષબળ મળ્યું. તે તેના કોઠાના ત્રીજા ખાનામાં દાખલ કરેલુંછે, અને બુધ બીજી કલમથી હર્ષસ્થાનીય ઠરી શકતો નથી; માટે તેનું બળ કંઇ પણ મળ્યું નહીં.

વર્ષપ્રવેશ ચક્રમાં મંગળ છઠ્ઠે ભાવે આવેલ છે, તેથી તે ત્રીજી કલમ મુજબ હર્ષ-સ્થાનીય થયો, અને તે સિવાય બીજા કોઈ ગ્રહ ત્રીજી કલમપ્રમાણે હર્ષસ્થાનીય થઇ શક્તા નથી માટે મંગળસિવાય બીજા કોઇ ગ્રહનું બળ મળ્યું નહીં.

વર્ષપ્રવેશકુંડલીમાં કોઇ પણ ગ્રહ ઉચ્ચનો અથવા પોતાની રાશીનો જોવામાં આવતો નથી, જેથી કલમ ચોથી પ્રમાણે હર્ષસ્થાનીય બળ પાંચકળાનું મળી શકયું નહીં, માટે હર્ષ-સ્થાન બળના કોઠાના પાંચમાં ખાનામાં સર્વે ગ્રહોના બળને ઠેકાણે ૦ દાખલ કરેલ છે.

હર્ષસ્થાનીય બળકોષ્ટક.

સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	ગુ.	શુ.	શ.	ગ્રહ.
૦ ૦	૫ ૦	૦ ૦	૫ ૦	૦ ૦	૫ ૦	૫ ૦	૧
૫ ૦	૫ ૦	૫ ૦	૦ ૦	૫ ૦	૫ ૦	૫ ૦	૨
૦ ૦	૦ ૦	૫ ૦	૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦	૩
૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦	૦ ૦	૪
૫ ૦	૧૦ ૦	૧૦ ૦	૫ ૦	૫ ૦	૧૦ ૦	૧૦ ૦	સરવાળો.

ઉચ્ચનું બળ કહાડવાની રીત તથા તેનું ઉદાહરણ.

સૂર્યાદિ ગ્રહોમાંથી તેમનાં પોતપોતાનાં નીચ[1] બાદ કરવાં, બાદ કરતાં રાશી ૬ થી વધારે શેષ રહે તો તે આંકને બાર રાશીમાંથી બાદ કરવા. અને બાકી રહેલ રાશીના અંશ[2] કરી ઉચ્ચ બળ સારિણીમાંથી અંશપ્રમાણે કોઠાના આંક લેવા, તથા સારિણી ઉપર લખેલ ગુણકથી અવશિષ્ટ કળાને ગુણતાં અને ભાજકથી ભાગ લેતાં જે વિકળાના આંક મળે તેને કોઠામાંથી લીધેલ અંકમાં હમેશાં મેળવવા; એટલે ઉચ્ચ બળ તૈયાર થાયછે. (ઉચ્ચ બળની સારિણીનું કોષ્ટક પાસેના પાનાપર જુવો.)

રાશ્યાદિ સૂર્ય ૩–૮–૨૬–૯ માંથી સૂર્યનું નીચ ૬–૧૦–૦–૦ બાદ કરતાં ૮–૨૮–૨૬–૯ થયા તે રાશી ૬ કરતાં વધારેછે માટે તેને રાશી ૧૨ માંથી બાદ કર્યા તો ૩–૧–૩૩–૪૧ આવ્યા. તેના અંશ કર્યા તો ૯૧–૩૩–૪૧ થયા. માટે ઉચ્ચબળની સારિણીમાંથી ૯૧ મા અંશના કોઠાના આંક ૧૦–૭ લીધા. તથા અવશિષ્ટકળા ૩૩ ને સારિણીમાં લખેલ ગુણક ૧ થી ગુણતાં અને ભાજકના અંક ૯ થી ભાગ દેતાં ૩ લાધા તે કોઠાના આંક ૧૦–૭ માં મેળવ્યાથી ૧૦–૧૦ થયા તે સૂર્યનું કળાદિક ઉચ્ચ બળ આવ્યું.

એ પ્રમાણે બીજા ગ્રહોનું ઉચ્ચ બળ તૈયાર કરી આગળ પાને ૮૧ પંચવર્ગીય

[1] જુઓ પાને ૨૦ કોષ્ટક. [2] પાને ૪૬ ટીપ.

બળના કોષ્ટકમાં દાખલ કરેલું છે, કારણ કે ગ્રહોનું ઉચ્ચ બળ લેવામાં આવેછે તે પણ પંચવર્ગીય બળના પેટામાં ગણાયછે.

હદ્દાના સ્વામી કરવાની સારિણી.

મેષ	વૃષભ	મિથુન	કર્ક	સિંહ	કન્યા	તુળા	વૃશ્ચિક	ધન	મકર	કુંભ	મીન
૬ ગુ.	૮ શુ.	૬ બુ.	૭ મં.	૬ ગુ.	૭ બુ.	૬ શ.	૭ મં.	૧૨ ગુ.	૭ બુ.	૭ બુ.	૧૨ બુ.
૬ શુ.	૬ બુ.	૬ શુ.	૬ શુ.	૫ શુ.	૧૦ શુ.	૮ બુ.	૪ શુ.	૫ શુ.	૭ ગુ.	૬ શુ.	૮ ગુ.
૮ બુ.	૮ ગુ.	૫ ગુ.	૬ બુ.	૭ શ.	૪ ગુ.	૭ ગુ.	૮ બુ.	૪ બુ.	૮ શુ.	૭ ગુ.	૩ બુ.
૫ મં.	૫ શ.	૭ મં.	૭ ગુ.	૬ બુ.	૭ મં.	૭ શુ.	૫ ગુ.	૫ મં.	૪ શ.	૫ મં.	૮ મં.
૫ શ.	૩ મં.	૬ શ.	૪ શ.	૬ મં.	૨ શ.	૨ મં.	૬ શ.	૪ શ.	૫ મં.	૫ શ.	૨ શ.

ઉપરની હદ્દાની સારિણીમાં ૧૨ રાશી અને તેની નીચે અંશના આંક ખાનાં પાંચમાં આપેલા છે, તે અંશ ૩૦ કરતાં વધારે થાય નહિ માટે અંશના અંકોનો સરવાળો કરીશું તો દરેક રાશીની નીચે ૩૦ અંકનોજ આવશે. અંશના અંક સાથે અંશના સ્વામી લખેલા છે, તે ઉપરથી ગ્રહોના સ્વામી કરવાની રીત એવી છે કે, કોઈપણ ગ્રહ મેષરાશીમાં અંશ ૬ ની અંદર હોય તો તેનો સ્વામી હદ્દામાં ગુરૂ થાયછે. અંશ ૬ કરતાં વધારે, અને બારની અંદર હોય તો તેનો સ્વામી શુક્ર, અંશ ૧૨ કરતાં વધારે અને ૨૦ ની અંદર હોય તો તેનો સ્વામી બુધ, અંશ ૨૦ કરતાં વધારે અને ૨૫ ની અંદર હોય તો તેનો સ્વામી મંગળ અને અંશ ૨૫ થી વધારે હોય તો મેષરાશીની નીચે છેવટના ખાનામાં લખેલ છેલ્લા પાંચ અંશનો સ્વામી શની છે તેજ હદ્દામાં સ્વામી થાયછે; એજ રીતે વૃષભ વગેરે રાશી નીચેના અંશ તથા સ્વામીની પણ સમજ જાણવી.

હદ્દાના સ્વામી કરવાનું ઉદાહરણ.

સૂર્ય ૩–૮–૨૬–૯ છે માટે હદ્દાની સારિણીમાં કર્કરાશી નીચે પેહેલાં ખાનામાં ૭ અંશ છે. અને તેનો સ્વામી મંગળ કરેલ છે, તે હદ્દામાં સૂર્યનો સ્વામી સંભવે નહિં. કેમકે અહીં સૂર્યના અંશ (૮) સાત કરતાં વધારે છે અને કર્કરાશી નીચે લખેલ બીજા ખાનામાં ૬ અંશનો સ્વામી શુક્ર કરેલ છે તેથી ૭ અંશ પછી તે તેર અંશ લગણ કર્કરાશીમાં શુક્રજ સ્વામી થાયછે. એજ કારણથી અહીં પણ કર્કરાશીમાં સૂર્ય ૭ અંશથી વધારે ને ૧૩ ની અંદર હોવાથી તેનો હદ્દામાં સ્વામી શુક્ર થયો.

ચંદ્ર ૦–૪–૨૨–૩૦ સ્પષ્ટ થયોછે— અને મેષરાશીના અંશ ૬ લગણ તેનો સ્વામી ગુરૂ સારિણીમાં લખેલ છે તે વાસ્તે ચંદ્રના હદ્દામાં સ્વામી ગુરૂ [illegible]યો. એવી રીતે મંગળ [illegible] સર્વે ગ્રહોના હદ્દામાં જે સ્વામી મ[illegible] તે [illegible] [illegible]માંશના સ્વામી [illegible] કોઠામાં દાખલ કરેલા છે.

જન્મપત્રીમાં દ્રષ્કાણ તથા નવમાંશ કરવાની રીતિ સારિણી ઉપરથી દર્શાવેલીછે. અને તેના સ્વામી લેવાની રીત પણ ત્યાંજ બતાવવામાં આવીછે. તેમાંથી અહીં દ્રષ્કાણ તથા નવમાંશ કુંડલીનું કંઇ પ્રયોજન નથી. માટે ફક્ત સારિણી ઉપરથી દ્રષ્કાણમાં અને નવમાંશમાં ગ્રહોના જે સ્વામી મળે તેને કોષ્ટકમાં હદ્દાના સ્વામી સાથે વર્ષફળમાં દાખલ કરવા રિવાજ ચાલેછે. તેથી આ નીચેના કોષ્ટકમાં હદ્દાના સ્વામીની નીચે દ્રષ્કાણ તથા નવમાંશના સ્વામી પેહેલાની રીતે જે મળ્યા છે તે સર્વે દાખલ કર્યા છે.

હદ્દાની રાશીના સ્વામીનું કોષ્ટક.

સૂર્ય.	ચંદ્ર.	મંગળ	બુધ.	ગુરૂ.	શુક્ર.	શની.	ગ્રહો.
શુક્ર.	ગુરૂ.	ગુરૂ.	ગુરૂ.	શુક્ર.	શુક્ર.	શની.	હદ્દાપ્રમાણે ગ્રહોની રાશીના સ્વામી.
ચંદ્ર.	મંગળ	શની.	સૂર્ય.	શની.	બુધ.	ગુરૂ.	દ્રષ્કાણપ્રમાણે ગ્રહોની રાશીના સ્વામી.
બુધ.	શુક્ર.	બુધ.	શુક્ર.	મંગળ	ગુરૂ.	શુક્ર.	નવમાંશ પ્રમાણે ગ્રહોની રાશીના સ્વામી.

પંચવર્ગીય બળ કરવાની રીત.

૧ ઉચ્ચબળ. ૨ વર્ષપ્રવેશ સમયે ગ્રહની રાશીના સ્વામી ઉપરથી આણેલ (સ્થાનબળ) બળ. ૩ હદ્દાના સ્વામી ઉપરથી કરેલ બળ, ૪ દ્રષ્કાણના સ્વામી ઉપરથી કરેલ બળ, અને ૫ નવમાંશના સ્વામી ઉપરથી કરેલ બળ, એમ પાંચ તરેહનાં બળને પંચવર્ગીય બળ જોષિયો કહેછે.

अ ઉચ્ચબળની રીતિ બતાવવામાં આવીછે.

આ વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં જે ગ્રહ પોતાની રાશીનો હોય તેનું ૩૦ કળાનું બળ થાય. જે ગ્રહ મિત્રની રાશીનો હોય તેનું ૨૨ કળાનું તથા ૩૦ વિકળાનું, જે ગ્રહ સમની રાશીમાં હોય તેનું ૧૫ કળાનું, અને જે ગ્રહ શત્રુગ્રહની રાશીમાં હોય તેનું ૭ કળા તથા ૩૦ વિકળાનું બળ થાયછે.

इ હદ્દામાં જે ગ્રહનો સ્વામી પોતા સિવાય બીજો નહોય તેવા ગ્રહનું બળ ૧૫-૦ થાયછે. હદ્દામાં જે ગ્રહસ્વામી દાખલ કરેલા છે તેમાંથી જે ગ્રહનો સ્વામી પોતાનોજ મિત્ર ગ્રહ હોય તો તેનું બળ ૧૧-૧૫ સમગ્રહ સ્વામી હોય તો ૭-૩૦ અને શત્રુગ્રહ સ્વામી હોય તો ૩-૪૫ થાયછે.

क દ્રષ્કાણમાં જે ગ્રહનો સ્વામી પોતેજ હોય, તેનું ૧૦-૦ જે ગ્રહનો સ્વામી મિત્રગ્રહ હોય તેનું ૭-૩૦ નું, જે ગ્રહનો સ્વામી સમગ્રહ હોય તેનું ૫-૦ નું અને જે ગ્રહનો સ્વામી શત્રુગ્રહ હોય તેનું ૨-૩૦ બળ થાયછે.

ग નવમાંશમાં જે ગ્રહનો સ્વામી પોતાસિવાય બીજો આવે નહિ તેવા ગ્રહનું બળ ૫-૦ જે ગ્રહનો સ્વામી મિત્રગ્રહ હોય તેનું બળ ૩-૪૫ નું, જે ગ્રહનો સ્વામિ સમ-

ગ્રહ હોય તેનું ૨-૩૦, અને જે ગ્રહનો સ્વામી પોતાનો શત્રુગ્રહ હોયતો તેનું બળ ૧ કળા તથા ૧૫ વિકળાનું થાયછે.

ઉપર પ્રમાણે દરેક ગ્રહનું પંચવર્ગીય બળ કરી તેને જૂદુ જૂદું કોષ્ટકના ખાનામાં દાખલ કરી તેનો સરવાળો કરવાથી પંચવર્ગીયબળ તૈયાર થાયછે.

પંચવર્ગીયબળ કરવાનો દાખલો.

વર્ષફળમાં મિત્રવગેરે નીચેના કોષ્ટકમાં લખેલાં છે તે ઉપયોગી કરવા. જન્મપત્રીના નહીં.								ક્રમપ્રમાણે હદ્દાદિકનાં બળનું કોષ્ટક.				
સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	ગુ.	શુ.	શ.	ગ્રહો.	સ્વગ્રહ	મિત્ર.	સમ.	શત્રુ	
ચં.	સૂ.શુ.	શ.	શ.	શ.	ચં.સૂ.	મં.બુ. ગુ.	મિત્ર.	૩૦ ૦	૨૨ ૩૦	૧૫ ૦	૭ ૩૦	સ્વસ્થાન.
મં.બુ. ગુ.શુ.	શ.	સૂ.શુ.	સૂ.શુ.	સૂ.બુ. શ.	મં.બુ. ગુ.શ.	ચં.શુ.	સમ.	૧૫ ૦	૧૧ ૧૫	૭ ૩૦	૩ ૪૫	હદ્દાપ્રમાણે
શ.	મં.બુ. ગુ.	ચં.બુ. ગુ.	ચં.મં. ગુ.	ચં.મં. શુ.	૦	સૂ.	શત્રુ.	૧૦ ૦	૭ ૩૦	૫ ૦	૨ ૩૦	દ્રષ્કાણ ,,
								૫ ૦	૩ ૪૫	૨ ૩૦	૧ ૧૫	નવમાંશ ,,

વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં સૂર્ય કર્કરાશીનો હોવાથી તેનો સ્વામી ચંદ્ર થયો, અને ચંદ્ર સૂર્યનો મિત્રાદિકના કોઠામાં મિત્ર કરેલ છે માટે આની કલમપ્રમાણે સૂર્યનું બળ ૨૨ કળા અને ૩૦ વિકળાનું મળ્યું. એવીજ રીતે આની કલમપ્રમાણે ચંદ્ર વગેરાનું બળ કરી પંચવર્ગીય બળના કોઠાના ૩ જા ખાંનામાં દાખલ કરેલું છે.

હદ્દામાં સૂર્યનો સ્વામી શુક્ર કરેલો છે, અને શુક્ર મિત્રાદિકના કોઠામાં સૂર્યનો સમ કરેલો છે, માટે ઈની કલમ મુજબ સમનું બળ ૭-૩૦ છે તેજ સૂર્યનું થયું. અને એજ પ્રમાણે ઈની કલમથી હદ્દામાં ચંદ્રાદિકનું જે બળ મળ્યું તે પંચવર્ગીય બળના કોઠાના ખાના ચોથામાં દાખલ કરેલ છે.

દ્રષ્કાણમાં સૂર્યનો સ્વામી ચંદ્ર છે, એમ હદ્દાદિકના સ્વામીનો કોઠો તપાસતાં માલમ થાયછે, અને સૂર્યનો ચંદ્ર મિત્ર છે, તે કારણ ક્રની કલમ મુજબ સૂર્યનું દ્રષ્કાણમાં ૭ કળા ને ૩૦ વિકળાનું બળ થયું. એવીજ રીતે દ્રષ્કાણમાં બીજા ગ્રહોનું બળ તૈયાર કરી પંચવર્ગીય બળના કોઠાના પાંચમા ખાનામાં દાખલ કરેલ છે.

નવમાંશમાં સૂર્યનો સ્વામી બુધ છે, એમ હદ્દાદિકના સ્વામીનો કોઠો જોતાં ખાત્રી થાયછે. અને સૂર્યનો બુધ સમ છે, માટે ગની કલમ પ્રમાણે નવમાંશમાં સૂર્યનું બળ ૨-૩૦ થાયછે. એપ્રમાણે બીજા ગ્રહોનું પણ બળ ગ કલમપ્રમાણે તૈયાર કરી પંચવર્ગીય બળના કોઠાના છેવટના છઠ્ઠા ખાનામાં દાખલ કરવામાં આવ્યું છે.

પંચવર્ગીય બળ કોષ્ટક.

સૂ.	ચં.	મં.	બુ.	ગુ.	શુ.	શ.	ગ્રહો.
૧૦ ૧૦	૧૬ ૪૯	૫ ૪૨	૧૬ ૨૬	૧૨ ૩૭	૧૨ ૧૪	૭ ૭	ઉચ્ચ બળ.
૨૨ ૩૦	૭ ૩૦	૭ ૩૦	૧૫ ૦	૭ ૩૦	૭ ૩૦	૨૨ ૩૦	સ્થાન બળ.
૭ ૩૦	૩ ૪૫	૩ ૪૫	૩ ૪૫	૭ ૩૦	૧૫ ૦	૧૫ ૦	હદ્દા બળ.
૭ ૩૦	૨ ૩૦	૭ ૩૦	૫ ૦	૭ ૩૦	૫ ૦	૫ ૦	દ્રષ્કાણ બળ.
૨ ૩૦	૩ ૪૫	૧ ૧૫	૩ ૪૦	૧ ૧૫	૨ ૩૦	૨ ૩૦	નવમાંશ બળ.
૫૦ ૧૦	૩૪ ૧૯	૨૫ ૪૨	૪૧ ૪૧	૩૬ ૨૨	૪૨ ૧૪	૫૨ ૭	બળનો સરવાળો.

ત્રિરાશિના સ્વામી કરવાનું કોષ્ટક.

મે.	વૃ.	મિ.	ક.	સિં.	ક.	તુ.	વૃ.	ધ.	મ.	કું.	મી.	રાશી.
સૂ.	શુ.	શ.	શુ.	ગુ.	ચં.	બુ.	મં.	શ.	મં.	ગુ.	ચં.	દિવસના.
ગુ.	ચં.	બુ.	મં.	સૂ.	શુ.	શ.	શુ.	શ.	મં.	ગુ.	ચં.	રાત્રિના.

ઉપરના કોઠામાં બાર રાશીની નીચે પેહેલાં તથા બીજા ખાનામાં ત્રિરાશીના સ્વામી દિવસ તથા રાત્રિના જૂદા જૂદા આપેલા છે, તે ઉપરથી એ બેઉની સમજણ એવી છે કે વર્ષ પ્રવેશ થતી વેળાએ મેષ લગ્ન હોય અને દિવસમાં વર્ષ પ્રવેશ થયો હોય તો ત્રિરાશીનો સ્વામી મેષરાશીની નીચેના ખાનામાં લખેલ (સૂર્ય) ગ્રહ થાયછે. અને રાત્રિનું વર્ષ બેસે તથા મેષ લગ્ન હોય ત્યારે મેષરાશીની નીચે બીજા ખાનામાં લખેલ ગુરૂ ત્રિરાશીનો સ્વામી થાયછે. એ પ્રમાણેજ સર્વે રાશી નીચેના ગ્રહો ઉપરથી તથા દિવસ રાત્રિના વિભાગ ઉપરથી ત્રિરાશીના સ્વામી કરી લેવા.

ઉદાહરણ.

વર્ષ પ્રવેશ રાત્રિનો થયો છે અને વર્ષ પ્રવેશ થતી વેળાએ મેષ લગ્ન આવેલું છે. માટે મેષ રાશીની નીચે રાત્રિમાં લખેલ ગુરૂ ત્રિરાશીનો સ્વામી ઠર્યો.

લઘુ પંચવર્ગી તથા વર્ષના સ્વામી કરવાની રીત.

૧ જન્મલગ્નની[૧] રાશીનો સ્વામી, વર્ષ લગ્નની રાશીનો સ્વામી મુંથાની રાશીનો

૧ જન્મકુંડલીમાં જોવાથી જન્મલગ્નની રાશીના સ્વામીનું નક્કી થશે.

સ્વામી, ત્રિરાશીનો સ્વામી અને સમયનો[1] સ્વામી એ પાંચ ગ્રહોને અધિકારી તથા લઘુ પંચવર્ગીના પતિ કહેવામાં આવેછે. અને એમાંથી જે ગ્રહ સર્વ કરતાં બળવાન હોય તથા લગ્નને પૂર્ણ દેખતો હોય તો તે વર્ષનો સ્વામી થઈ શકેછે.

અ સર્વ કરતાં જે ગ્રહ બળવાન[2] હોય, પણ જો લગ્નને પૂર્ણ દેખતો ન હોય તો તે વર્ષ સ્વામી થવાને લાયક ગણાણો નથી. પણ પંચવર્ગી પતિમાંથી જે ગ્રહ લગ્નને પૂર્ણ દેખતો હોય અને તે અલ્પ બળવાન હોય તોપણ વર્ષનો સ્વામી તે ગણાયછે.

ઙ લઘુ પંચવર્ગીમાં આવેલા કોઇ બે ગ્રહ બળથી સરખા હોય તો જેની દૃષ્ટિ લગ્ન ઉપર વધારે હોય તે વર્ષનો સ્વામી થાયછે. અને લગ્નને સમાન દૃષ્ટિથી જોતા હોય તથા બળમાં પણ સરખા હોય તો તે બેમાંથી એકપણ વર્ષનો સ્વામી થાય નહીં, અને જો દિવસમાં વર્ષ પ્રવેશ હોય તો સૂર્ય વર્ષ સ્વામી થાયછે. અને રાત્રિનો હોય તો ચંદ્ર વર્ષ સ્વામી થાયછે. કદાચ જો પંચવર્ગીય પતિમાં સૂર્ય તથા ચંદ્ર આવેલા ન હોય તો ત્રિરાશીનો સ્વામીજ વર્ષનો સ્વામી થાયછે.

લઘુ પંચવર્ગી તથા વર્ષના સ્વામી કરવાનો દાખલો.

ચાલુ ઉદાહરણમાં જન્મલગ્નનો સ્વામી [3]શુક્ર છે, વર્ષલગ્નનો સ્વામી [4]મંગળ છે મુંથાની રાશીનો સ્વામી ચંદ્ર છે[5] ત્રિરાશીનો સ્વામી ગુરૂ છે.[6] અને વર્ષપ્રવેશ રાત્રિનો હોવાથી ચંદ્રની રાશીનો (વર્ષપ્રવેશચક્રમાં) સ્વામી મંગળ છે, તેજ સમય સ્વામી થયો. એપ્રમાણે શુક્ર, મંગળ, ચંદ્ર, ગુરૂ અને મંગળ એ પાંચ ગ્રહ લઘુ પંચવર્ગીના પતિ, અથવા તો અધિકારી થયા. તેને નીચેના કોઠામાં દાખલ કરેલાછે; અને તે કોઠાના ત્રીજા ખાનામાં તેજ ગ્રહોની પેહેલા ભાવઉપર જે દૃષ્ટિ આવેલી છે તેના આંક લખેલા છે.

ઉપર જે પાંચ ગ્રહો લઘુ પંચવર્ગીના પતિ થયા તેમાં સર્વ કરતાં બળવાન શુક્ર થયોછે, તથાપિ તે લગ્નને પૂર્ણ દેખતો નથી, માટે તે વર્ષ સ્વામી થઇ શકયો નહિ, અને ચંદ્ર તે કરતાં ઓછા બળવાળો છે, તોપણ લગ્નને પૂર્ણ દેખેછે, વાસ્તે તે વર્ષનો સ્વામી થયો.

લઘુ પંચવર્ગીય.

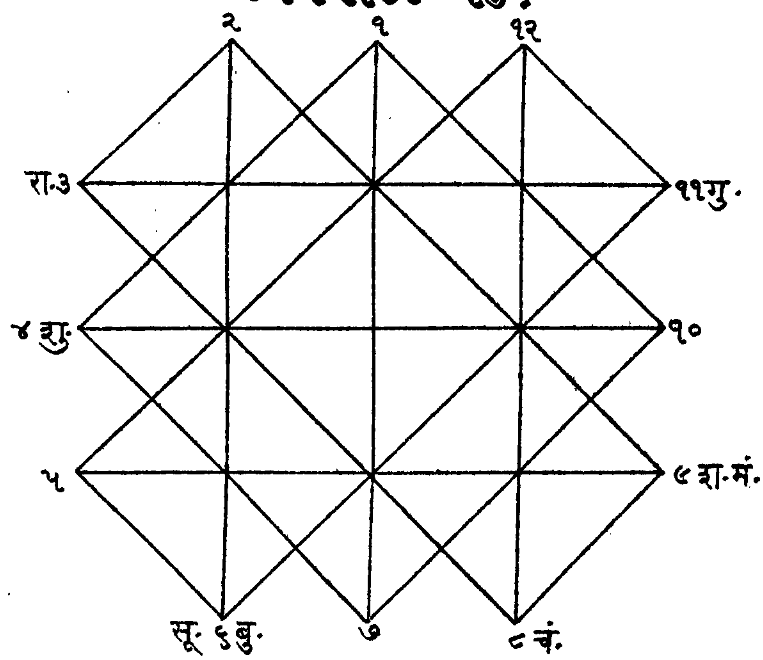
જન્મલગ્ન પતિ.	વર્ષલગ્ન પતિ.	મુંથાપતિ	ત્રિરાશી પતિ.	સમય પતિ.	ગ્રહો.
શુક્ર.	મંગળ.	ચંદ્ર.	ગુરૂ.	મંગળ.	પંચવર્ગીના પતિ
૦ ૧૪ ૩૮	૦ ૨૪ ૪	૦ ૫૪ ૫	૦ ૮ ૧૫	૦ ૨૪ ૪	પેહેલે ભાવેદૃષ્ટિ.

૧ દિવસમાં વર્ષ પ્રવેશ થાય તો સૂર્યની રાશીનો સ્વામી, અને રાત્રિનો થાય તો ચંદ્રની રાશીનો સ્વામી સમયનો સ્વામી થાયછે. ૨ આની તપાસ પંચવર્ગીયના કોઠામાં કરવી. ૩ પાને ૭૪ જન્મલગ્નમાં જુઓ. ૪ પાને ૭૪ વર્ષપ્રવેશ કુંડલી જુઓ. ૫ પાને ૭૫ પ્રશ્ન બીજું જુઓ. ૬ પાને ૮૧ દાખલો જુઓ.

ત્રિપતાકાચક્ર કરવાની રીત.

ત્રિપતાકાચક્ર પ્રથમ તૈયાર કરી તેમાં ઉપરના ભાગમાં વર્ષનું જે લગ્ન હોય તેજ લગ્ન તથા દરેક ખૂણે બીજી રાશીઓ લખવી. અને જેટલામું વર્ષ બેઠું હોય તેને ૪ થી ભાગ દેતાં શેષાંક જે રહે તેપ્રમાણે અંક જન્મના દરેક ગ્રહની રાશીમાં ઉમેરતાં જે રાશીઓ થાય તે રાશીઓના સર્વે ગ્રહ ત્રિપતાકાચક્રમાં કરવા, પણ ચંદ્ર, મંગળ અને રાહુ એપ્રમાણે ફેરફારથી ત્રિપતાકાચક્રમાં યથાર્થ આવતા નથી; માટે ચંદ્ર કરવો હોયતો વર્ષની સંખ્યાને ૯ ભાગતાં જે શેષાંક રહે તેપ્રમાણે જન્મના ચંદ્રની રાશીમાં આંક વધાર્યાથી ચંદ્રની જે રાશી આવે તેજ રાશી ત્રિપતાકાચક્રમાં તેની કરવી, અને મંગળ તથા રાહુ કરવા હોયતો વર્ષની સંખ્યાને ૬ એ ભાગતાં શેષ રહે તેપ્રમાણે જન્મની રાશીમાં વધાર્યાથી મંગળ તથા ઘટાડ્યાથી રાહુ ત્રિપતાકાચક્રમાં થશે.

ત્રિપતાકા ચક્ર.

વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં મેષલગ્ન છે, માટે ઉપરના ત્રિપતાકા ચક્રમાં ઉપરને ભાગે મેષલગ્ન લખેલુંછે, અને ચાલુ ઉદાહરણમાં વર્ષપ્રવેશની સંખ્યા ૨૨ ની છે, તેને ચારે ભાગતાં શેષાંક ૨ રહેછે, તેપ્રમાણે ચંદ્ર મંગળને રાહુ સિવાયના જન્મગ્રહોની રાશીમાં વધારો કરતાં સૂર્ય કન્યાનો, બુધ કન્યાનો, ગુરૂ કુંભનો, શુક્ર કર્કનો, અને શની ધનનો થાયછે. તેમજ વર્ષની સંખ્યા ૨૨ ને ૯ થી તથા ૬ થી ભાગતાં ૪ શેષ રહ્યા, તેપ્રમાણે જન્મના ચંદ્રની તથા મંગળની રાશીમાં વધારો ને રાહુનીમાં ઘટાડો કર્યો તો વૃશ્ચિકનો ચંદ્ર, ધનનો મંગળ અને મિથુનનો રાહુ થયો, એવીરીતે સૂર્ય વગેરે ગ્રહોની જે રાશીઓ મળી તે રાશીના ગ્રહો ઉપરના ત્રિપતાકાચક્રમાં દાખલ કરેલાછે.

ત્રિપતાકાચક્રમાં એક રેખામાં સામસામા ગ્રહો આવે તો તે ગ્રહોનો વેધ થયો એમ ગણાયછે. જેમકે વૃશ્ચિકનો ચંદ્ર તથા ધનનો મંગળ એ બન્ને એક રેખામાં છે, માટે તે બે ગ્રહનો પરસ્પર વેધ થયો; તેમજ સૂર્ય તથા બુધનો ગુરૂ સાથે વેધ થયોછે. આ વેધવિષે જ્યોતિષમાં એમ લખ્યુંછે કે ચંદ્ર અને રાહુનો વેધ આવેતો વર્ષમાં નેષ્ટ ફળ થાયછે. સૂર્ય અને રાહુનો તથા મંગળ અને રાહુનો વેધ પણ ખરાબ ગણાય છે. ટુંકામાં કહીએ તો શુભ ગ્રહોનો વેધ સારો કહેવાય, ક્રૂર ગ્રહોનો વેધ નઠારો કહેવાય. અને એક ક્રૂરગ્રહ સાથે બીજા શુભ ગ્રહોનો વેધ સાધારણ કહેવાયછે.

માસપ્રવેશ કરવાની રીત.

વર્ષપ્રવેશના સૂર્યની રાશીમાં એક રાશી ઉમેરતાં જેપ્રમાણે રાશ્યાદિ સૂર્ય આવે તે પ્રમાણે સ્પષ્ટ સૂર્ય જે દિવસે થાય તે દિવસ પેહેલા માસનો પ્રવેશ થાયછે. વર્ષપ્રવેશના સૂર્યમાં બે રાશી ઉમેરીએ એટલે બીજા માસ પ્રવેશનો સૂર્ય થાયછે, એમ અનુક્રમે એક એક ચઢતી રાશી ઉમેરવાથી દરેક માસ પ્રવેશના સૂર્ય થાયછે; પણ તેવો સૂર્ય કયા મહિનાની કઇ તિથિએ અને કયે વખતે થશે તે જાણવું અગત્યનું છે, કેમકે માસપ્રવેશના સૂર્યને સમાન સૂર્ય જે તિથિએ જે વારે તથા જે વખતે થાય તે વખતે તે મહિનાનો પ્રવેશ થાયછે.

માસપ્રવેશનો જે રાશ્યાદિક સૂર્ય રાશી ઉમેરવાથી આવે તેને રાશી તથા અંશથી તમામ મળતો સૂર્ય પેહેલાં બતાવેલ રવિ કોષ્ટકમાં જે ગણની નીચે જોવામાં આવે તે ગણની નીચેના સૂર્યના આંક લેવા. અને માસપ્રવેશ સૂર્યના રાશ્યાદિક આંક સાથે તે સૂર્યના રાશ્યાદિક આંકની બાદબાકી કરવી. આપ્રમાણે બાદબાકી કરતાં જે કળા તથા વિકળા અવશેષ રહે તેને ૬૦ ગુણી કોઠાના સૂર્યની નીચે લખેલ ગતિથી ભાગ આપતાં જે ઘડી તથા પળ મળે તે કાયમ રાખવાં અને પેહેલાંની રીતિ મુજબ ચાલુ શાલનો અબ્દપ કરી તેના ઘડી તથા પળમાં ઉપર મળેલ ઘડી તથા પળના આંક જો કોષ્ટકનો સૂર્ય માસ પ્રવેશ સૂર્ય કરતાં ન્યૂન હોયતો ઉમેરવા અને અધિક હોયતો બાદ કરવા. એટલે માસપ્રવેશનાં ઘડી તથા પળ થાયછે; અને જે ગણની નીચેનો સૂર્ય માસ પ્રવેશના સૂર્ય સાથે રાશી અંશથી મળતો આવેલ હોય તે ગણની સંખ્યામાં અબ્દપના વારના અંકને ઉમેરી ૭ ભાગ આપતાં શેષ રહે તે માસ પ્રવેશનો વાર થાયછે.

ઉપર મુજબ માસપ્રવેશનો વાર ઘડી તથા પળ જે મળે તે વખતેજ પ્રથમ માસ કરવો હોયતો વર્ષપ્રવેશના દિવસ પછી આસરે ૩૦ દિવસે પેહેલા માસનો પ્રવેશ થાયછે, બીજો માસ કરવો હોયતો પેહેલા માસ પછી ૩૦ દિવસે તેનો પ્રવેશ થાયછે. અને ત્રીજો માસ કરવો હોયતો બીજા મહિના પછી ૩૦ દિવસને અંતરે થાયછે, એપ્રમાણે ઉત્તરોત્તર મહિના પૂર્વ પૂર્વના મહિના પછી ૩૦ દિવસને અંતરે બેસેછે, કદાચ પૂર્વના મહિના પછી ઉત્તરના મહિનાનો વાર ૩૦ દિવસે મળે નહીં ત્યારે તિથિની સંખ્યામાં વધઘટ કરવી, પણ વાર ફેરવવો નહિં.

માસપ્રવેશની તિથિ ગણિતથી મળી શકતી નથી, માટે પંચાંગ ઉપરથી આવેલે વારે જે તિથિ હોય તે તપાસી નક્કી કરવી.

ઉપર મુજબ જે તિથિ, વાર અને ઇષ્ટઘડી સમયે માસપ્રવેશ થાય તે વખતે કહેલી રીતિપ્રમાણે સ્પષ્ટ સૂર્ય કરીશું તો માસ પ્રવેશના સૂર્યના રાશ્યાદિ અંક સાથે તમામ મળતોજ આવશે. કદાચ તેમ ન મળે તો માસપ્રવેશમાં ભૂલ છે, એમ જાણી ગણિત ફરી તપાસવું.

માસપ્રવેશ જે વેળાએ થાય તે વેળાનું લગ્ન પેહેલાંની રીતે કરવું, અને માસ પ્રવેશ કુંડલીમાં તે લગ્ન ચડાવી તેમાં પંચાંગ ઉપરથી તે દિવસના ગ્રહો લખવા. આ પ્રમાણે ૧૧ મહિનાના પ્રવેશ કરવાથી વર્ષફળમાં માસપ્રવેશની ૧૧ કુંડલી થાયછે, અને માસની સંખ્યા ૧૨ ની છે તોપણ વર્ષપ્રવેશ એજ પેહેલો માસ ગણાયછે, જેથી બાકી ૧૧ મહિના રહેછે.

માસપ્રવેશ સમયના ગ્રહ ઉપરથી તે માસના વિશ્વા તથા તેની જોવાની રીત આગળ બતાવવામાં આવશે.

માસપ્રવેશનો દાખલો.

જન્મસમયના અથવા તો વર્ષપ્રવેશના સૂર્ય ૩-૮-૨૬-૯ માં એક રાશી મેળવીતો ૪-૮-૨૬-૯ થયા તે પેહેલા માસપ્રવેશનો સૂર્ય થયો, અને બે રાશી મેળવીતો ૫-૮-૨૬-૯ થયા તે બીજા માસ પ્રવેશનો સૂર્ય થયો, એપ્રમાણે દરેક માસના સૂર્ય અક્કેક રાશી મેળવ્યાથી જે આવ્યા તે નીચેના કોઠામાં દાખલ કરેલાછે.

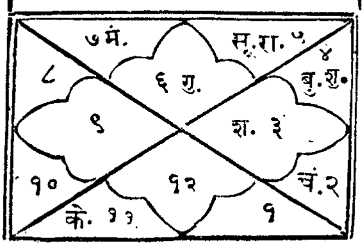
૧ માસ નો સૂર્ય.	૨જામાસનોસૂ.	૩જામાસનોસૂ.	૪ માસનોસૂ.	૫ માસનોસૂ.	૬ માસનોસૂ.	૭ માસનોસૂ.	૮ માસનો સૂ.	૯ માસનો સૂ.	૧૦માસનો સૂ.	૧૧માસનો સૂર્ય.
૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૦	૧	૨
૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮	૮
૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬	૨૬
૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯	૯

પેહેલા માસનો ક્યારે પ્રવેશ થશે, તે જાણવાનુંછે, માટે પેહેલા માસના સૂર્ય ૪-૮-૨૬-૯ ના સરખો સૂર્ય કોષ્ટકમાં કયા ગણના નીચે આવશે, તેની તપાસ કરતાં ૧૩૨ મા ગણનીચે સૂર્ય ૪-૮-૨૪-૮ લખેલછે, જેથી રાશી તથા અંશ માસપ્રવેશના સૂર્ય સાથે તેના તમામ મળતાં આવેછે, તે વાસ્તે આ સૂર્ય ૪-૮-૨૪-૮ ની માસપ્રવેશના સૂર્ય ૪-૮-૨૬-૯ સાથે બાદબાકી કરીતો ૨ કળા અને ૧ વિકળા બાકી રહેછે, તેને ૬૦ ગુણી કોઠામાં લખેલ સૂર્યની ગતિ ૫૭-૪૬ થી ભાગ લીધો તો ૨ ઘડી તથા ૫૦ પળ મળ્યાં, તેને ચાલુ સાલનાં અબ્દપ ૪-૪-૪૮ ની ઘડીમાં માસપ્રવેશના સૂર્ય કરતાં કોઠાનો સૂર્ય ન્યૂન હોવાથી ઉમેર્યા તો ૭-૩૮ થયા તે માસપ્રવેશના ઘડી તથા પળના આંક આવ્યા, અને વારજ્ઞાન થવામાટે ૧૩૨ મા ગણની સંખ્યામાં અ-

અંદપના વારનો આંક મેળવતાં ૧૩૬ થયા તેને ૭ ભાગતાં ૩ શેષ રહ્યા, તેવાસ્તે મંગલવાર માસપ્રવેશને દિવસે આવ્યો. એપ્રમાણે મંગલવારને દિવસે ઇષ્ટ ઘડી ૭-૩૮ વખતે પેહેલા માસનો પ્રવેશ થાયછે.

પેહેલાં વર્ષ પ્રવેશ આષાડ વદિ ૭ શુક્રવારને દિવસે થએલછે, તેથી ૩૦ દિવસને અંતરે શ્રાવણ વદિ ૭ રવિવાર આવેછે; અહીં માસપ્રવેશનો વાર રવી નથી પણ મંગલ છે, માટે તિથિમાં ૨ ની સંખ્યા ઉમેરતાં નોમ આવી તે સ્વીકારી. કેમકે નોમને દિવસ પંચાંગમાં મંગલવાર કરેલછે, એપ્રમાણે શ્રાવણ વદિ ૯ મંગલવારને દિવસે ઇષ્ટઘડી ૭-૩૮ સમયે માસનો પ્રવેશ થયો તે વેળાનું પેહેલાંની રીતે, લગ્નપત્ર ઉપરથી લગ્ન આણી અને તે દિવસના ગ્રહોની રાશીનું જ્ઞાન પંચાંગ ઉપરથી મેળવી પાસે લખેલ માસ પ્રવેશની કુંડલી તૈયાર કરવામાં આવીછે અને એવીજ રીતે વર્ષફળમાં બીજા મહિનાઓની કુંડલીઓ તૈયાર કરવી.

માસ પેહેલો. લગ્ન. ૫-૨૧

વર્ષની હિનાંશી દશા કરવાની રીત.

હિનાંશી દશા ૩૬૫ દિવસ ૧૫ ઘડી અને ૩૧ પળ રહેછે. આ દશા જન્મપત્રીની મહાદશાની પેઠે નક્ષત્રના આધારથી આવતી નથી. પણ સૂર્યાદિ સ્પષ્ટ ગ્રહોમાંથી જે ગ્રહના અંશ સર્વે કરતાં ન્યૂન હોય તે ગ્રહની દશા સર્વ કરતાં પેહેલી આવેછે, અને જે ગ્રહના અંશ સર્વ કરતાં વધારે હોય તે ગ્રહની દશા સર્વે ગ્રહો કરતાં પાછળ આવેછે. જે ગ્રહના અંશ સર્વથી ઓછા હોય તેની મહાદશા સર્વથી પેહેલી આવેછે, અને બીજા કરતાં ઓછા અંશ તથા પેહેલી જે ગ્રહની મહાદશા હોય તે કરતાં વધારે અંશવાળા ગ્રહની બીજી દશા થાયછે. એવીરીતે ક્રમપ્રમાણે દરેક ગ્રહની દશા ચડતે અંશે થાયછે. તે દશા કરવાની રીતિ એવી છે કે સૂર્યાદિ ૭ ગ્રહો તથા લગ્નમાંથી ન્યૂન અંશવાળો ગ્રહ પ્રથમ કોષ્ટકમાં તેની રાશી છોડીને લખવો, અને બીજા પણ ચડતે અંશે રાશી છોડીને દરેક કોષ્ટકમાં લખવા. એમ લખવાથી કુલ આઠ કોષ્ટક તૈયાર થાયછે, અને ત્યારપછી જે ગ્રહની દશા પેહેલાં આવી હોય તે ગ્રહના અંશાદિક અંકને બીજી દશાવાળા ગ્રહના અંશાદિક અંકમાંથી બાદ કરવા. બીજી દશાવાળા ગ્રહના અંક ત્રિજી દશાવાળા ગ્રહના અંશાદિક આંકમાંથી બાદ કરવા. અને ત્રિજી દશાવાળા ગ્રહના આંક ચોથી દશાવાળા ગ્રહમાંથી બાદ કરવા, એપ્રમાણે ઉત્તરોત્તર ગ્રહના અંશાદિક અંકમાંથી પૂર્વપૂર્વના ગ્રહોના અંશાદિક આંક બાદ કરતાં જે શેષ રહે તે પણ પેહેલાં કરેલ આઠ કોષ્ટકની નીચે બીજાં આઠ કોષ્ટક કરી તેમાં દાખલ કરવા.

ઉપર પ્રમાણે બાદબાકી કરતાં અવશેષ રહેલ અંશોને જ્યોતિષમાં "પાત્યાંશા" કહેછે, તે પાત્યાંશાનો સરવાળો કરતાં જે અંશ, કળા, તથા વિકળા મળે તે સર્વની વિકળા કરી તેનાવડે ૧૩૧૪૯૩૧ વિકળાને ભાગ દેઇ અંશાદિક ત્રણ અંક લેવા. ભાગ

લેતાં જે અંશાદિક ત્રણ અંક મળ્યા હોય તેને ત્રેવડી[1] ગોમૂત્રિકામાં દરેક ગ્રહના પાત્યાંશાથી જૂદા જૂદા ગણતાં દરેક ગ્રહની મહાદશાના દિવસ ઘડી ને પળ આવેછે, તે સર્વે ગ્રહોના દિવસાદિક પ્રમાણનો સર્વાળો દશાના પ્રમાણ જેટલોજ આવવો જોઇએ, કદાચ તેમ ન આવેતો દશામાં ભૂલ છે એમ ધારી બધું ગણિત ફરી તપાસવું.

હીનાંશી દશા કરવાનો દાખલો.

વર્ષપ્રવેશ વેળાના ગ્રહો પેહેલાં સ્પષ્ટ કરેલ છે, તેમાં તપાસ કરતાં બુધના અંશાદિક અંક ૩-૫૩-૧૬ તે સર્વ કરતાં ઓછા માલમ પડેછે, માટે ચાલતા ઉદાહરણમાં બુધની દશા પેહેલી થશે. અંશાદિક ચંદ્ર ૪-૨૨-૩૦ બુધના અંશ કરતાં વધારે અને બીજા ગ્રહોના અંશ કરતાં ઓછા હોવાથી ચંદ્રની દશા બીજા નંબરમાં ગણાશે. શુક્રના અંશાદિક અંક ૬-૫૪-૩૬ છે તે બુધ તથા ચંદ્રના અંશ કરતાં વધારે અને બીજા ગ્રહોના અંશ કરતાં ન્યૂન છે; માટે ત્રીજા નંબરમાં શુક્રની દશા થશે, અને અંશાદિક લગ્ન ૭-૨૦-૫ છે તે બુધ, ચંદ્ર, તથા શુક્ર કરતાં વધારે અને બીજા ગ્રહો કરતાં અલ્પ હોવાથી લગ્નની દશા ચોથા નંબરમાં આવેછે.

ઉપર મુજબ ચડતા ક્રમથી પેહેલાં કહ્યાપ્રમાણે બીજા સર્વે ગ્રહોના અંશાદિક અંકો આગળ દશાના કોઠામાં દાખલ કરેલછે, અને પાત્યાંશા કરવાસારૂ સર્વ કરતાં પેહેલી દશાવાળા બુધના અંશાદિક અંક ૩-૫૩-૧૬ ને તે પછીની દશાવાળા ચંદ્રના અંશાદિક ૪-૨૨-૩૦ માંથી બાદ કર્યા તો ૦-૨૯-૧૪ આવ્યા તે ચંદ્રના પાત્યાંશા થયા. અને બુધના અંશાદિક આંક ૩-૫૬-૧૬ છે તેજ પાત્યાંશા રહ્યા. કેમકે હમેશાં જે ગ્રહની દશા પેહેલી થાય તે ગ્રહના અંશાદિક આંક જે હોય તેજ પાત્યાંશા મનાયછે, બીજી દશાવાળા ચંદ્રના અંશાદિક આંક ૪-૨૨-૩૦ ને ત્રીજી દશાવાળા શુક્રના અંશાદિક આંક ૬-૫૪-૩૬ માંથી બાદ કર્યા તો ૨-૨૨-૬ આવ્યા, તે શુક્રના પાત્યાંશા થયા. અને ચોથી દશાવાળા લગ્નના અંશાદિક ૭-૨૦-૫ માંથી ત્રીજી દશાવાળા શુક્રના અંશાદિક ૬-૫૪-૩૬ ને બાદ કર્યા તો ૦-૨૫-૨૯ આવ્યા, તે લગ્નના પાત્યાંશા થયા; એપ્રમાણે દરેક ગ્રહના પાત્યાંશા કરી આગળ દશાના કોષ્ટકમાં દાખલ કરેલછે.

---

૧ ત્રેવડી ગોમૂત્રિકાની રીત પેહેલાં કરતાં જૂદી પડેછે, માટે નીચે બતાવેલછે.

अ.	क.	ग.
च.	च.	च.
छ.	छ.	छ.
झ.	झ.	झ.

☞ આ ગોમૂત્રિકામાં अकग ની જગ્યોએ પાત્યાંશાના સર્વાળાથી ભાગ લેતાં જે અંશાદિક ત્રણ અંક મળ્યા હોય તે લખવા. અને च छ झ ની જગ્યોએ દરેક ગ્રહના પાત્યાંસા જૂદે જૂદે ફેરે ત્રણ ખાનામાં માંડી તેને ત્રણે ઠેકાણે अकगથી ક્રમ પ્રમાણે ગુણવા. અને ग નીચેના झने સાઠે ભાગ આપી લાધે તે તેના ઉપરના छમાં મેળવવા. छने સાઠે ભાગ્યાશિવાય क નીચેના झમાં મેળવવા, તે झने સાઠે ભાગી લાધે તે ઉપરના छમાં ભેળવવા; छने સાઠે ભાગ્યાશિવાય ग નીચેના चમાં ઉમેરવા, તે चने સાઠે ભાગ્યાશિવાય अ નીચેના झમાં ઉમેરવા, આ झने સાઠે ભાગી લાધે તે क નીચેના चમાં મેળવવા, તે चने સાઠે ભાગ્યાસિવાય अ નીચેના छમાં મેળવવા, અને अ નીચેના छने સાઠે ભાગ આપી લાધેલ આંક તે ઉપરના चમાં મેળવવા. એટલે अની નીચેના ત્રણ આંક દિવસ ઘડી તથા પળ ક્રમ પ્રમાણે ગ્રહની દશાના પ્રમાણભૂત થાયછે; એપ્રમાણે દરેક ગ્રહના પાત્યાંશાને ગુણવાથી દરેક ગ્રહના દિવસાદિક થશે.

કોષ્ટકમાં લખેલ દરેક ગ્રહના પાત્યાંશાનો સર્વાળો કર્યો તો ૨૪-૦-૧૦ થયો, અને તેની વિકળા કરી તો ૮૬૪૧૦ થઈ તે વડે વિકળા ૧૩૧૪૯૩૧ ને ભાગતાં દિવસ ૧૫ મળ્યા ને શેષાંક ૧૮૭૭૧ રહ્યા, તેને સાઠે ગુણ્યા તો ૧૧૨૬૨૬૦ થયા તેમાંથી સદરહુ વિકળા ૮૬૪૧૦ વડે ભાગ લેતાં ૧૩ ઘડી મળી ને શેષાંક ૨૯૩૦ રહેલાછે. તેને પણ સાઠે ગુણ્યા તો ૧૭૫૮૦૦ થયા તેમાંથી વળી સદરહુ વિકળા ૮૬૪૧૦ વડે ભાગ લીધો તો ૨ પળ મળ્યાં અને બાકી ૨૯૮૦ રહ્યા તેનું પ્રયોજન નહોતાં છોડી દીધા.

ઉપર પ્રમાણે પાત્યાંશાના સરવાળાની વિકળા ૮૬૪૧૦ વડે કહેલી વિકળા ૧૩૧૪૯૩૧ ને ભાગતાં ૧૫ દિવસ ૧૩ ઘડી અને બે પળ મળ્યાં તેવડે કહેલી રીતીમુજબ બુધના પાત્યાંશાના આંક ૩-૫૩-૧૬ ને ગોમૂત્રિકામાં ગુણ્યા તો ૫૯ દિવસ ૯ ઘડી ને ૪૦ પળ મળ્યાં, ચંદ્રના પાત્યાંશા ૦-૨૯-૧૪ ને ત્રેવડિ ગોમૂત્રિકામાં ગુણ્યા તો ૭ દિવસ ૨૪ ઘડી અને ૫૧ પળ મળ્યાં; અને શુક્રના પાત્યાંશા ૨-૩૨-૬ ને ગુણ્યા તો ૩૮ દિવસ ૩૪ ઘડી ને ૩૨ પળ મળ્યાં; એપ્રમાણે બીજા સર્વે ગ્રહોના જે દિવસાદિક અંક મળ્યા તે નીચેના દશાના કોષ્ટકના ખાના ચોથામાં દાખલ કરેલછે. અને તેનો સરવાળો કરતાં ૩૬૫-૧૫-૧૮ આવેછે, તે દશા પ્રમાણના દિવસાદિક અંક સાથે પળના આંકસિવાય તમામ મળતો આવેછે, માટે દશાના દિવસાદિક અંકો ખરા આવ્યાછે એમ આથી ખાત્રી થાયછે; અને પળમાં જે ફેર આવ્યોછે તે તો ઘણું કરી હમેશાં આવશે; માટે એ ફેર ગણવામાં લેવો નહિ.

હિનાંશી દશાનું કોષ્ટક.

બુ.	ચં.	શુ.	લ.	શૂ.	ગુ.	મં.	શ.	ગ્રહો.
૩ ૫૩ ૧૬	૪ ૨૨ ૩૦	૬ ૫૪ ૩૬	૭ ૨૦ ૫	૮ ૨૬ ૯	૧૧ ૨૭ ૪૯	૧૯ ૨૧ ૫૭	૨૪ ૦ ૧૦	હિનાંશા.
૩ ૫૩ ૧૬	૦ ૨૯ ૧૪	૨ ૩૨ ૬	૦ ૨૫ ૨૯	૧ ૬ ૪	૩ ૧ ૪૦	૭ ૫૪ ૮	૪ ૩૮ ૧૩	પાત્યાંશા.
૫૯ ૯ ૪૦	૭ ૨૪ ૫૧	૩૮ ૩૪ ૩૨	૬ ૨૭ ૪૭	૧૬ ૪૫ ૨૧	૪૬ ૪ ૨૭	૧૨૦ ૧૪ ૫૯	૭૦ ૩૩ ૪૧	૩૬૫ ૧૫ ૧૮ } સર્વાળો.

દશા સંપૂર્ણ કરવાની રીત.

પેહેલાના ગ્રહની દશા જેટલા દિવસની હોય તેટલા વર્ષપ્રવેશના દિવસ પછી પેહેલા ગ્રહની દશા પૂર્ણ થાયછે, એટલે વર્ષપ્રવેશના વારની સંખ્યામાં પેહેલા ગ્રહની દશાના દિવસ મેળવી તેને સાતે ભાગ દેતાં શેષાંક રહે તે દશા પૂર્ણ થવાનો વાર આવેછે, અને તિથિ પંચાંગમાં દશા પ્રમાણના દિવસને અતરે જે હોય તે તપાસી નક્કી કરવી, અને વર્ષપ્રવેશનાં ઘડી તથા પળમાં પેહેલા ગ્રહની દશાનાં ઘડી તથા પળ મેળવ્યાથી સદરહુ ગ્રહની દશા પૂર્ણ થવાનાં ઘડી તથા પળ થાયછે, ઘડીની સંખ્યા ૬૦

કરતાં વધે તો સાઠે ભાગતાં લાધેલ આંક વારમાં વધારવો. એવીરીતે જે ગ્રહની દશા જે વારે, જે ઘડીએ અને જે પળે પૂર્ણ થાય તેમાં ઉત્તરોત્તર ગ્રહના દિવસ ઘડી ને પળ ઉમેરતા જવું. અને વાર મેળવવા વાસ્તે દિવસોને સાતથી ભાગતાં જવું. એટલે સર્વે ગ્રહની દશા ઉતરવાનો વખત નીકળી આવશે.*

માસ તથા વર્ષના વીશ્વા કરવાની રીત.

વર્ષે તથા માસમાં સૂર્ય, ચંદ્ર, મંગળ, બુધ, ગુરૂ, શુક્ર, અને શની એ સર્વે બળી હોય, અને છઠ્ઠે આઠમે કે બારમે ભાવે નહોય તો ક્રમપ્રમાણે ૩॥-૫-૧॥-૨-૩-૨-૧॥-૧॥ વિશ્વા દરેક ગ્રહના આવેછે, પણ એમાંનો જે ગ્રહ નિર્બળ હોય યાતો ત્રિકભાવે આવેલ હોય તો તેના વિશ્વા મળતા નથી. એપ્રમાણે માસમાં અથવા વર્ષમાં દરેક ગ્રહના જે વિશ્વા મળે તેના સર્વાળાની બરોબર માસના અને વર્ષના વિશ્વા આવેછે.

ઉપર મુજબ જે વર્ષના યાતો માસના વિશ્વા ૧૫ કરતાં વધારે આવે તો તેનું ફળ સારૂં, જેના દશ કરતાં વધારે વિશ્વા આવે તેનું ફળ સાધારણ, અને જેના દશની અંદર વિશ્વા હોય તેનું ફળ નઠારૂં થાયછે.

વર્ષફળ જોનારને જાણવાજોગ સંકેતો.

દીપ્તાંશ:—સૂર્યના ૧૫ ચંદ્રના ૧૨ મંગળના ૮ બુધના ૭ ગુરૂના ૯ શુક્રના ૭ અને શનીના ૯ થાયછે.

શીઘ્ર ગતિવાળા ગ્રહો:—ચંદ્ર, બુધ, શુક્ર, રવી, મંગળ, ગુરૂ અને શની એ ક્રમપ્રમાણે થાયછે; તેમાં પણ સર્વ કરતાં અધિક ગતિ ચંદ્રની તે કરતાં ન્યૂન ગતિ બુધની, બુધ કરતાં ન્યૂનગતિ શુક્રની એમ એક પછી એક ગ્રહની ગતિ ઓછી થાયછે.

મુથશિલ યોગ:—શીઘ્રગતિ તથા મંદગતિવાળા ગ્રહોનોજ થાયછે. તે એવીરીતે કે શીઘ્રગતિવાળો તથા મંદગતિવાળો ગ્રહ એકજ રાશીમાં હોય અને મંદગતિવાળો ગ્રહ શીઘ્રગતિવાળા ગ્રહ કરતાં અંશાદિકથી વધારે હોય, પણ શીઘ્રગ્રહના દીપ્તાંશના પ્રમાણ કરતાં વધારે ન હોય ત્યારે શીઘ્રગતિવાળા ગ્રહનો મંદગતિવાળા ગ્રહ સાથે મુથશિલ યોગ થાયછે. આ યોગને ઈત્થશાલ યોગ પણ કહેછે.

અ. શીઘ્રગતિવાળો અને મંદગતિવાળો ગ્રહ એ બન્ને રાશી, અંશ, કળા અને વિકળાથી સમાન હોય, અગર વિકળામાં થોડોક ફેર હોય તોપણ પૂર્ણ મુથશિલ યોગ કેહેવાયછે.

ઇશરાફ યોગ:—મંદગતિ અને શીઘ્રગતિવાળા ગ્રહનોજ થાયછે તેની રીત એવી છે કે મંદ ગ્રહ તથા શીઘ્ર ગ્રહ એકજ રાશીમાં હોય અને મંદગતિવાળા ગ્રહ કરતાં શીઘ્રગતિવાળો ગ્રહ અંશમાં વધારે હોય, પણ મંદગતિવાળા ગ્રહના દીપ્તાંશ કરતાં વધારે નહોય ત્યારે મંદગતિવાળા ગ્રહનો શીઘ્રગતિવાળા ગ્રહ સાથે "ઇશરાફ યોગ" થાયછે. એનું બીજું નામ મુશરીફછે.

---

* વર્ષફળમાં કેટલાક દશામાં પણ અંતર્દશા કરેછે. તેની રીત ઘણી વિકટ હોવાથી તથા વધારે ઉપયોગમાં ન આવવાથી અહીં દાખલ કરેલ નથી, તેમજ "સહમ" વગેરે બીજી બાબતો પણ વિશેષ ઉપયોગી ન હોવાથી વર્ષફળમાં આપી ફોકટ લંબાણ કર્યું નથી.

વર્ષફળમાં રિષ્ટ[1] જોવાની રીત.

૧. વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં લગ્નનો સ્વામી આઠમે ભાવે હોય અને તેને મંગલ દેખતો હોય, અથવા તો આઠમા ભાવનો સ્વામી લગ્ને હોય તેને મંગલ દેખતો હોય અગર બુધ તથા ગુરૂ સૂર્યની સાથે અસ્ત થયા હોય તો તે મનુષ્યને તે વર્ષમાં રિષ્ટ થાયછે.

૨. વર્ષ લગ્નનો સ્વામી તથા આઠમા ભાવનો સ્વામી ચોથે, આઠમે, કે બારમે ભાવે હોય અને તેની સાથે મુંથા આવે ત્યારે તે વર્ષમાં રિષ્ટ ઉપજાવે છે.

૩. જન્મપત્રીમાં જન્મલગ્નનો સ્વામી નિર્બળ હોય, અને વર્ષપ્રવેશચક્રમાં આઠમા ભાવનો પતિ સાતમે ભાવે હોય, તથા તેને સૂર્ય દેખતો હોય તો મહાવ્યાધિથી તે વર્ષમાં મૃત્યુ થાયછે.

૪. વર્ષપ્રવેશચક્રમાં મુંથાની રાશિનો સ્વામી તથા વર્ષલગ્નનો સ્વામી સૂર્ય સાથે અસ્ત થયો હોય અને તેને શની દેખતો હોય ત્યારે એવાં વર્ષમાં તે માણસના સઘળાં કુટુંબનો નાશ થાય; તથા પોતાને પણ મરણનો ભય રહે.

૫. વર્ષપ્રવેશચક્રમાં ક્રૂર ગ્રહો બળવાન થાય અને સૌમ્ય ગ્રહો બળહીન થઈ છઠ્ઠે, આઠમે ભાવે ગયા હોય ત્યારે પણ પોતાને તથા કુટુંબને રિષ્ટનો ભય રહે.

૬. શુક્રપોતાની નીચ રાશીમાં હોય અને ગુરૂ શત્રુ ગ્રહની રાશિમાં આવેલો વર્ષપ્રવેશ સમયે માલમ પડે તો તે વર્ષમાં જરાપણ સુખ મળે નહીં; અને વર્ષમાં લગ્નનો સ્વામી આઠમે ભાવે તથા આઠમાનો સ્વામી પેહેલે ભાવે હોય ત્યારે મરણ નીપજાવે છે.

૭. ધનભુવનનો સ્વામી તથા નવમા ભાવનો સ્વામી બળહીન હોય અને પાપગ્રહ લગ્ને આવેલા માલમ પડે ત્યારે જાણવું કે તેવા યોગવાળા માણસનો પૈસો લાંબી મુદતથી એકઠો કર્યો હોય તોપણ નાશ પામે.

૮. વર્ષપ્રવેશના ગ્રહમાં ચંદ્ર નીચ રાશિમાં હોય અને સૌમ્ય ગ્રહો સૂર્યસાથે અસ્ત થયા હોય તો કુટુંબસાથે વિયોગ તથા પોતાને શરીરે પણ ભયંકર વ્યાધિ પેદા કરેછે.

૯. જન્મલગ્ન કરતાં વર્ષલગ્ન આઠમી રાશીએ આવેલ હોય અને તેની સાથે પાપગ્રહો હોય અથવા તો પાપગ્રહો તેવાં લગ્નને દેખતા હોય તો તે વર્ષમાં મરણ અગર ભયંકર વ્યાધિ પેદા થાયછે.

૧૦. જન્મગ્રહમાં જે પાપગ્રહ આઠમે ભાવે આવેલા હોય તેજ પાપગ્રહ વર્ષપ્રવેશમાં લગ્ને આવે તો મહારોગ પેદા કરેછે; અને પંચવર્ગીમાં ચંદ્ર તથા વર્ષલગ્નનો સ્વામી નિર્બળ હોય તો તે વર્ષમાં રિષ્ટ થાયછે.

૧૧. જન્મલગ્નનો સ્વામી તથા વર્ષલગ્નનો સ્વામી પાપગ્રહની સાથે ચોથે આઠમે કે બારમે ભાવે આવેલા હોય ત્યારે વર્ષમાં આધિ[2] તથા વ્યાધિ[3] ઉત્પન્ન થાયછે, અને જન્મલગ્ન તથા વર્ષલગ્નનો સ્વામી ત્રિક ભુવનમાં હોય તેને શુભ ગ્રહો દેખતા નહોય અને તે બન્ને સૂર્યનીસાથે અસ્ત થયા હોય તો તેવા યોગવાળા માણસનું અવશ્ય મરણ થાયછે.

---

૧ અતિશય દુઃખ અથવા મરણતુલ્ય વ્યાધિ. ૨ માનસિક પીડા. ૩ શરીરની પીડા.

૧૨. જન્મલગ્ન સ્વામી, વર્ષસ્વામી અને મુંથા એ ત્રણેસાથે ચોથે, આઠમે કે બારમે ભાવે હોય અને તેને પાપગ્રહો ક્ષુત[1] દૃષ્ટિથી જોતા હોય ત્યારે રિષ્ટ ઉપજાવેછે.

૧૩. વર્ષપ્રવેશના ચક્રમાં ચંદ્ર શનીસહિત ગમેતે ભાવે હોય અને કોઇપણ શુભગ્રહ છઠ્ઠે ભાવે આવેલ હોય તો ધનનો નાશ કરાવેછે; અને વર્ષપ્રવેશના ગ્રહોમાં જો પાપગ્રહોનો ઈશરાફ યોગ થયો હોય તથા તે યોગવાળા ગ્રહોને શુભ ગ્રહો દેખતા ન હોય તો તે યોગ માણસના ચિત્તને વિકળ બનાવી આપેછે.

૧૪. સૂર્યનીસાથે રહેલ ચંદ્ર વર્ષપ્રવેશમાં છઠ્ઠે આઠમે કે બારમે ભાવે હોય અને તેને ગુરૂ દેખતો નહોય તો વાત, પિત્ત અને કફ એ ત્રણે ધાતુ બગડવાથી મહાવ્યાધિ થાયછે.

૧૫. વર્ષપ્રવેશ લગ્નની રાશી તથા અંશ ઉપરથી જે હદ્દા સ્વામી નીકળતો હોય તે અને વર્ષલગ્નની રાશીનો સ્વામી એ બન્ને વર્ષપ્રવેશ ચક્રમાં ક્રૂરગ્રહ સહિત સાતમે આઠમે કે બારમે ભાવે આવેલ હોય ત્યારે તે યોગ વર્ષમાં રિષ્ટ પેદા કરેછે; પણ તેઓના ઉપર જો શુભ ગ્રહની દ્રષ્ટિ હોય તો સારૂં ફળ થાયછે.

૧૬. વર્ષપ્રવેશમાં કોઈ પણ માર્ગી પાપગ્રહ બારમે ભાવે હોય અને કોઇપણ વક્રી પાપગ્રહ બીજે ભાવે હોય ત્યારે તે વર્ષમાં રોગની ઉત્પત્તિ થાયછે આ યોગને જ્યોતીષમાં "કર્તરીયોગ" કહેછે. તે કદાચ વર્ષ સ્વામી, વર્ષ લગ્નનો સ્વામી અને જન્મલગ્નનો સ્વામી એ ત્રણ ગ્રહમાંથી ચાયતે બે ગ્રહનો પરસ્પર થાય ત્યારે તે વર્ષમાં મનુષ્યને કેદખાનું સેવવું પડે.

૧૭. વર્ષફળમાં જે ત્રિરાશીનો સ્વામી આવ્યો હોય તે નીચ રાશીમાં આવે અને તેને પાપગ્રહ દેખે તો ધારેલું કામ પાર પડે નહીં. અને મુંથાનો સ્વામી અથવા વર્ષનો સ્વામી સૂર્યસહિત છઠ્ઠે ભાવે હોય તો તે વર્ષમાં માણસોને નાની તરેહના રોગો થાયછે.

૧૮. વર્ષપ્રવેશ ચક્રમાં ચંદ્ર પેહેલે, છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે ભાવે હોય અને તેને કેવળ પાપગ્રહો દેખતા હોય તો તેવો ચંદ્ર વર્ષમાં રિષ્ટ ઉપજાવેછે અને એવા ચંદ્રને ફક્ત મંગલજ દેખતો હોય ત્યારે અગ્નિની અગર શસ્ત્રની ધાસ્તી કરાવેછે. એવા ચંદ્રને શની, રાહુ અને કેતુ દેખતા હોય તો શત્રુનો ભય રખાવેછે, અને સૂર્ય દેખતો હોય તો વાયુનો વિકાર તથા દારિદ્ર નીપજાવે છે.

ઉપરનો યોગ થયો હોય છતાં પણ જો ચંદ્રને સૌમ્ય ગ્રહો દેખતા હોય તો તે યોગનો અટકાવ થાયછે.

૧૯. વર્ષપ્રવેશના ગ્રહમાં મુંથા પાપગ્રહનીસાથે હોય અને તેને શની દેખતો હોય તો વ્યાધિ પેદા કરેછે; અને મુંથાની રાશી જન્મ કુંડલીમાં ચોથા, છઠ્ઠા, આઠમા, કે બારમા ભાવમાં આવેલી હોય તથા વર્ષપ્રવેશચક્રમાં મુંથા આઠમે ભાવે અવેલ હોય ને તેની સાથે ક્રૂરગ્રહો હોય અગર તેને દેખતા હોય તો તે વર્ષમાં રિષ્ટ થાયછે.

---

૧. જ્યાં ગ્રહ હોય તેથી ૧-૪-૭-૧૦ મે ભાવે જે દૃષ્ટિ પડે તે.

રિષ્ટયોગના બાધક યોગો.

૧. વર્ષ લગ્નનો સ્વામી બળવાનથઇ કેંદ્રમાં કે ત્રિકોણુમાં આવેલ હોય અને તેને શુભ ગ્રહો દેખતા હોય યાતો શુભ ગ્રહો તેની સાથે હોય અને પેહેલી રીતે રિષ્ટ આવતું હોય તો તેનો અટકાવ કરેછે.

૨. ગુરૂ કેંદ્ર કે ત્રિકોણુમાં હોય તેને ક્રૂર ગ્રહ દેખતા ન હોય અને શુભ ગ્રહોની તેઉપર દૃષ્ટિ હોય ત્યારે લગ્નથી ચંદ્રથી અથવા મુંથાથી ઉત્પન્ન થતા રિષ્ટનો સદરહુ યોગ અટકાવ કરેછે.

૩. વર્ષ લગ્નથી ચોથા ભાવનો સ્વામી ચોથેજ ભાવે આવે અને તેને શુભ ગ્રહો જુએ અથવા તો ગુરૂ પેહેલે ભાવે કે ત્રીજે ભાવે હોય અને લગ્નનો સ્વામી ચોથે ભાવે આવેલો માલમપડે તો રિષ્ટ અટકેછે; અને સારૂં ફળ આપેછે.

૪. સાતમા ભાવનો સ્વામી તથા ગુરૂ લગ્ને આવેલા હોય અને તેને ક્રૂર ગ્રહો દેખતા ન હોય તથા શુભ કે મિત્ર ગ્રહો દેખતા હોય તો પેહેલાંની રીતે પેદા થએલ રિષ્ટનો નાશ કરેછે; અને ધન વગેરેનો રાજ્યદરબારમાંથી યોગ્ય લાભ અપાવેછે.

૫. જેના ઉપર ક્રૂર ગ્રહોની દૃષ્ટિ ન હોય એવા ધન ભુવન તથા ધર્મ ભુવનના સ્વામી બળવાન થઇ પેહેલે ભાવે આવે તો રિષ્ટનો ભંગ થાય.

૬. પાપ ગ્રહો ત્રીજે, છઠ્ઠે કે અગીઆરમે ભાવે હોય અને સૌમ્ય ગ્રહો કેંદ્રમાં નવમે કે પાંચમે ભાવે હોય તોપણુ પેહેલાં કહેલ રિષ્ટનો અટકાવ કરી સારો લાભ અપાવેછે.

૭. મુંથાની રાશીનો સ્વામી, વર્ષલગ્નનો સ્વામી અને જન્મ લગ્નનો સ્વામી એ ત્રણે ગ્રહો બળવાન થઇ કેંદ્ર, ત્રિકોણુ અથવા અગીઆરમે ભાવે આવેલા વર્ષપ્રવેશમાં જણુાય તો તે યોગો પ્રશંસનીય વૈભોગ દેખાડેછે.

૮. ગુરૂ, શુક્ર અથવા શની ઉચ્ચની રાશીમાં હોય અને તે ત્રણુમાંથી એકપણુ ગ્રહનો કોઇ પણુ શુભ ગ્રહસાથે મુથશિલ યોગ વર્ષપ્રવેશ સમયે બનતો હોય તો હલકી જાતવાળા માણુસો પાસેથી ધનની પ્રાપ્તિ કરાવેછે; અને વર્ષના ગ્રહોમાં બળવાન મંગળ ધન ભાવમાં આવે ત્યારે પણુ અકસ્માત ધનની વૃદ્ધિ તથા સુખનો લાભ અપાવેછે.

૯. સૂર્ય, ગુરૂ અને શુક્રનો પરસ્પર મુથશીલ યોગ બનતો હોય અથવા તો મુંથાની રાશીથી સૂર્ય ઉપચય[1] સ્થાનમાં આવેલો માલમપડે ત્યારે તે વર્ષમાં સારી કીર્ત્તિ અને પૈસાનો સારો લાભ થાયછે.

૧૦. ચંદ્ર, બુધ, અને શુક્ર હદ્દામાં પોતાનીજ રાશીમાં આવતા હોય અને પાપગ્રહો ત્રીજે ભાવે અગર અગીઆરમે ભાવે હોય તો કીર્ત્તિની સાથે પૈસાની પ્રાપ્તિ થાયછે.

૧૧. વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં બુધ તથા શુક્રનો મુસરિફ યોગ થતો હોય અને ગુરૂ ત્રીજે ભાવે આવે ત્યારે તે વર્ષમાં રાજ્યતરફથી સારો લાભ મળે.

૧૨. વર્ષનો સ્વામી મંગળ થયો હોય અને વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં જે ગ્રહો ઉચ્ચના કે સ્વગ્રહી હોય તેવા ગ્રહોની સાથે તે મંગળનો મુથશીલ યોગ થાતો હોય તો તે વર્ષમાં સારો રાજયોગ થયો એમ જોશીઓ ગણેછે.

---

(૧) ૩-૬-૧૦-૧૧ મું ભુવન.

૧૩. વર્ષનો સ્વામી, મુંથાનો સ્વામી, વર્ષ લગ્નનો સ્વામી, અને જન્મ લગ્નનો સ્વામી એ સર્વે ગ્રહો પાપગ્રહસહિત અથવા તો પાપગ્રહથી જોવાયલા હોય અને સૌમ્ય ગ્રહો બળહીન હોય ત્યારે રાજયોગનો પ્રતિબંધ થાયછે; એટલે સારૂં સુખ કે ધનની પ્રાપ્તિ તે વર્ષમાં થાય નહિ, તેમજ સૌમ્ય ગ્રહો નીચ રાશીના હોય અથવા સૂર્યની સાથે અસ્ત થયા હોય અને બળહીન હોય તોપણ રાજ્ય યોગનો અટકાવ થાયછે.

વર્ષ પ્રવેશ કુંડલીમાં નીલકંઠી પ્રમાણે જોવાનાં ફળો.

(પેહેલા ભાવવિષે.)

૧. જે ભાવને પોતાનો સ્વામી તથા શુભ ગ્રહો દેખે તે ભાવમાં જે જે બાબતો જોવાની હોય તેની વૃદ્ધિ થાયછે અને જે ભાવમાં ક્રૂર ગ્રહો આવેલા હોય અથવા તેને ક્રૂર ગ્રહો દેખતા હોય ત્યારે તે ભાવમાં જોવાતી બાબતોની હાની થાયછે.

૨. વર્ષ લગ્નનો સ્વામી પંચવર્ગીમાં ઉત્તમ[1] બળવાન હોય તો તેનું સારૂં ફળ કેહેવાયછે, મધ્યમ બળવાન હોયતો મધ્યમ[2] ફળ કેહેવાયછે અને અલ્પ[3] બળવાન હોયતો દુઃખ વગેરે હાનિ કારક ફળ થાયછે.

૩. લઘુપંચવર્ગીમાં આવેલા પાંચ અધિકારી ગ્રહોમાંથી કોઇ પણ ગ્રહ અલ્પબળવાન હોય તો તેનું ફળ નેષ્ટ થાય છે, તે એવી રીતે કે લઘુપંચવર્ગીમાં આવેલ સૂર્ય અલ્પબળવાન હોય તો ચામડીમાં વિકાર તથા આંખનો વિકાર પેદા થાય; ચંદ્ર અલ્પબળવાન હોય તો ધારેલાં કામમાં અટકાવ, દરિદ્રતા તથા વ્યાધિ પેદા થાય, મંગલ અલ્પબળવાન હોયતો સ્થાન ચલન[4] તથા ભય પેદાથાય, બુધ અલ્પબળવાન હોયતો મોહ તથા પરાભવ થાય ગુરૂ અલ્પબવાન હોયતો ધર્મનો નાશ તથા આજીવિકામાં ખામી થાય; શુક્ર અલ્પબળવાન હોયતો વૈભોગ્યઆદિ સુખમાં હરકત તથા સ્ત્રીસાથે કજીઓ થાય, અને શની અલ્પબળવાન હોયતો મહાવ્યાધિ થાય.

૪. વર્ષ લગ્નમાં પાપગ્રહ આવે અને તેના ઉપર પાપગ્રહોની દૃષ્ટિ પડતી હોય તો તે વર્ષમાં શરીરનું સુખ બરોબર મળે નહિ.

૫. જન્મલગ્ન સ્વામી, વર્ષ લગ્ન સ્વામી, મુંથા સ્વામી અથવા વર્ષના લગ્નથી આઠમા ભાવનો સ્વામી એ ચારમાંથી એક પણ બળવાન ગ્રહ છઠ્ઠે આઠમે કે બારમે ભાવે ન હોય તો તે વર્ષનું ફળ સારૂં થશે એમ કહેવું, અને તેમ નહોતાં તેથી વિપરીત હોય તો તે વર્ષનું ફળ નેષ્ટ કહેવું.

૬. જન્મલગ્નમાં બાર ભાવમાંથી ગમે તે ભાવના સ્વામી વર્ષમાં નિર્બળ થઇ ત્રિકભુવનમાં આવેલા હોયતો તે તે ભાવોમાં જોવા યોગ્ય બાબતોની ખામી થાયછે. સારાંશ કે જન્મકુંડલી પ્રમાણે પેહેલા ભાવનો સ્વામી દુર્બળ થઈ વર્ષપ્રવેશચક્રમાં ત્રિકભાવમાં આવે તો તે વર્ષમાં પેહેલા ભાવમાં જોવા યોગ્ય બાબતો (શરીરનું સુખ

---

૧ કળા ૪૦ થી ૬૦ લગી. ૨ કળા ૨૦ થી ૪૦ સુધી. ૩ કળા ૨૦ ની અંદર. ૪ એકવતનથી બીજે વતન જવું.

થવા વગેરે)ની ખામી થાય, અને જન્મકુંડલી પ્રમાણે ધનભાવનો સ્વામી વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં નિર્બળ થઈ ત્રિકમાં આવે તો ધનભુવનમાં જોવા યોગ્ય બાબતો (પૈસા વગેરેની પ્રાપ્તિ)ની ખામી થાય. એ પ્રમાણે દરેક ભાવમાં કલ્પના કરવી.

(બીજા ભાવવિષે.)

૧. વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં બીજા ભાવનો સ્વામી બીજેજ ભાવે હોય અને લગ્નના સ્વામીનો ગુરૂસાથે મુથશિલ યોગ થયો હોય તો સાજા વર્ષમાં પુષ્કળ પૈસાનો લાભ મળે; અને લગ્નના સ્વામીનો કોઇ પણ ક્રૂરગ્રહ સાથે મુથશિલ યોગ થાય તો આખા વર્ષમાં પૈસા સંબંધિ દુઃખ વેઠવું પડે.

૨. વર્ષનો સ્વામી ગુરૂ હોય તે પંચવર્ગીમાં બળવાન હોય અને વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં ગુરૂ ધન ભાવને દેખતો હોય તો તે વર્ષમાં વગર મેહેનતે પૈસાનો લાભ મળેછે.

૩. જન્મગ્રહમાં છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી બુધ હોય અને તે બુધ વર્ષ પ્રવેશના ગ્રહમાં છઠ્ઠેજ ભાવે આવેલ હોય ત્યારે અલ્પ ધનની પ્રાપ્તિ કરાવેછે, અને ગુરૂ પાપગ્રહસહિત વર્ષપ્રવેશચક્રમાં બીજે અથવા આઠમે ભાવે આવે તો તે વર્ષમાં પૈસાની હાની થાયછે, અથવા રાજાને દંડ આપવો પડેછે.

૪. વર્ષપ્રવેશના ગ્રહોમાં ગુરૂ બીજા ભાવમાં આવે અને તેને શુભગ્રહ જુએ અથવા તો તેની સાથે શુભ ગ્રહો હોયતો રાજ્યતરફથી સુખ અપાવનાર થાયછે. અને મુંથાની રાશીને જન્મગ્રહમાં તથા વર્ષપ્રવેશના ગ્રહોમાં જો શુભગ્રહો દેખતા હોય તો વિશેષ ધનની પ્રાપ્તિ કરાવેછે.

૫. બળવાન શુક્ર વર્ષ સ્વામી થઈ બીજા ભાવમાં આવે તો પૈસાનો લાભ અપાવેછે. અને લગ્નનો તથા બીજા ભાવનો સ્વામી રાશી,અંશથી સરખા હોય તો ધનની હાનિ કરાવેછે.

૬. વર્ષનો સ્વામી બળવાન બુધ ધન ભાવમાં આવેલ હોય અને મુંથાની રાશીને જન્મકુંડલી તથા વર્ષ કુંડલીમાં બુધ દેખતો હોય અથવા બુધ તેની સાથેજ હોય ત્યારે પણ પૈસા સબંધી સારો લાભ મળેછે તેમજ જે સૌમ્ય ગ્રહો જન્મ લગ્નમાં પેહેલે ભાવે હોય તેજ ગ્રહો વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં બીજે ભાવે જોવામાં આવે તોપણ પૈસાની વૃદ્ધિ થાયછે.

૭. જન્મકુંડલીમાં ગુરૂ જે રાશીમાં હોય તે રાશીને વર્ષપ્રવેશ ચક્રમાં સારા ગ્રહો દેખતા હોય તો ધનનો લાભ દેવડાવેછે.

૮. જન્મકુંડલીમાં સૂર્ય પેહેલે ભાવે આવે અને જો વર્ષમાં સૂર્ય બીજા ભાવમાં આવેલ હોય તો ધનની પ્રાપ્તિ કરાવેછે. અને વર્ષમાં શની બીજે ભુવને આવેલ જણાય તો ધનની હાની થાયછે.

૯. શની ગુરૂની સાથે ધન ભાવમાં હોય અને તેને શુભગ્રહો દેખતા હોય તો ભાઇસાથે સંપ તથા પૈસાની પેદાસ કરાવેછે.

૧૦. જન્મલગ્નમાં બીજે ભાવે રહેલ અને વર્ષનો સ્વામી થએલ ગુરૂ વર્ષપ્રવેશ ટાણે પેહેલે ભાવે હોયતો શરીરની પુષ્ટી, બીજે ભાવે હોયતો ધનની વૃદ્ધિ, ત્રીજે ભાવે

હોયતો કુટુંબસાથે સ્નેહ, ચોથે ભાવે હોયતો માતા તથા ગરાસના સંબંધમાં સંતોષ, પાંચમે ભાવે હોયતો મિત્ર તથા પુત્રાદિકનું સુખ, છઠ્ઠે ભાવે હોયતો શત્રુ તરફની ઘણી ધાસ્તી, સાતમે ભાવે હોયતો સ્ત્રીથી સંતોષ, આઠમે ભાવે હોયતો મહાવ્યાધિથી દુઃખ, નવમે ભાવે હોયતો પૈસાની ખાતર દેશાટણ, દશમે ભાવે હોયતો રાજાપાસેથી પૈસાનો લાભ, અગીઆરમે ભાવે હોયતો વ્યાપાર વગેરેમાંથી ધનની પેદાશ અને બારમે ભાવે હોયતો પૈસાની હાની કરેછે.

(ત્રીજા ભાવવિષે.)

૧. વર્ષનો સ્વામી સૂર્ય અગર બળવાન શુક્ર હોય તેની સાથે ક્રૂર ગ્રહો નહોય તેમ પાપગ્રહોની દૃષ્ટિ પણ તેના ઉપર ન હોયતો ભાયુમાં સ્નેહ રખાવેછે. અને વર્ષ સ્વામી સૂર્ય કે શુક્ર નિર્બળ હોય તથા તેને પાપગ્રહો દેખે અથવા તેની સાથે પાપગ્રહો હોય તો તે કરતાં ઉલટું ફળ થાયછે.

૨. ત્રીજા ભાવનો સ્વામી તથા વર્ષનો સ્વામી એ બન્ને સૂર્યનીસાથે અસ્ત થયા હોય અથવા ત્રિકભુવનમાં આવેલા હોય ત્યારે ભાયુમાં લડાઇ પેદા થાય; સૂર્ય અથવા શુક્ર વર્ષનો સ્વામી થઈ ત્રિકભુવનમાં આવે તો ભાયુમાં કુસંપની વૃદ્ધિ થાય; નિર્બળ ગુરૂ વર્ષપ્રવેશના ગ્રહોમાં ત્રીજે ભાવે હોયતો સગા ભાયુ સાથે વૈર થાય અને વર્ષના-સ્વામીનો ત્રીજા ભાવના સ્વામી સાથે ઇસરાફ યોગ થાય તો પોતાના શરીરમાં કષ્ટ તથા સહોદર બંધુઓસાથે અસંતોષ થાય.

૩. વર્ષ સ્વામી અથવા વર્ષ લગ્ન સ્વામી સાથે ત્રીજા ભાવના સ્વામીનો મુથશિલ યોગ થાતો હોય તો તે વર્ષમાં ભાયુસાથે બગાડ થાય નહિ: તેમજ ગુરૂ ત્રીજે ભાવે હોય તોપણ ભાયુમાં મૈત્રી કાયમ રહે, અને મંગલસહિત ચંદ્ર ત્રીજે ભાવે હોયતો ભાયુમાં અત્યંત કલહની વૃદ્ધિ થાયછે.

૪. ત્રીજા ભાવનો સ્વામી લઘુપંચવર્ગીમાં અધિકારી થઇ ત્રીજા ભાવમાંજ વર્ષ-પ્રવેશ કુંડલીમાં આવે અને તેની સાથે વર્ષના સ્વામીનો અગર વર્ષ લગ્નના સ્વામીનો મુથશિલ યોગ થાતો હોય તો ભાયુમાં સ્નેહની અધિકતા કરાવેછે.

૫. ત્રીજા ભાવના સ્વામી સાથે ક્રૂરગ્રહોનો ઇસરાફ યોગ થાય તો સહોદર બાંધવોમાં પરસ્પર કજીઓ મચાવેછે: ત્રીજાભાવમાં મેષ કે વૃશ્ચિક રાશીમાં શની આવે તો ભાયુને શરીરે મંદવાડ ઉપજાવેછે, અને ત્રીજાભાવમાં મિથુન કે કન્યા રાશી આવે ને તેમાં મંગલ આવેલ હોય ત્યારે પણ ભાયુને શરીરે મંદવાડ નીપજાવેછે.

૬. ત્રીજા ભાવમાં મકર કે કુંભ રાશીમાં મંગળ હોય અથવા મેષ કે વૃશ્ચિક રાશીમાં બુધ હોય તો કુટુંબમાં સ્નેહની વૃદ્ધિ થાય.

૭. જન્મપત્રીમાં તથા વર્ષ ફળમાં બુધ અને શુક્ર બળવાન હોય અને વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં તે બન્ને ગુરૂસહિત ત્રીજે ભાવે આવેલ હોય તો બાંધવ વર્ગમાં સંપનો વધારો કરાવેછે.

૮. ત્રીજા ભાવના સ્વામીથી વર્ષનો સ્વામી સાતમે ભાવે આવે, અથવા લગ્નનો સ્વામી ત્રીજા ભાવના સ્વામીથી સાતમે ભાવે હોય તો ભાયુમાં કલહ પેદા થાય અને

જન્મકુંડલીમાં ત્રીજા ભાવનો સ્વામી જેહોય તેજ ગ્રહ વર્ષપ્રવેશ ચક્રમાં ત્રીજે ભાવે આવે તો ભાયુમાં સ્નેહની અધિકતા બતાવે.

(ચોથા ભાવવિષે.)

૧. વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં ચોથે ભાવે પાપગ્રહસહિત અથવા પાપગ્રહથી જોવાએલ સૂર્ય આવે તો માતાને શરીરે વ્યાધિ ઉપજાવેછે અને ચોથે ભાવે પાપગ્રહસહિત યા તો તેનાથી જોવાએલ ચંદ્ર આવેલ માલુમ પડે તો પિતાને શરીરે રોગની ઉત્પત્તિ થાયછે, કદાચ સૂર્ય તથા ચંદ્ર બન્ને ચોથે ભાવે આવેલા હોય ત્યારે તો માતપિતાને શરીરે રોગ ઉપજાવેછે, અને જન્મકુંડલીમાં જે રાશીમાં સૂર્ય હોય તેજ રાશીમાં વર્ષપ્રવેશ ચક્રમાં શની આવે તો પિતાનીસાથે વૈર કરાવેછે.

૨. જન્મકુંડલીમાં ચંદ્ર જે રાશીમાં હોય તેજ રાશીમાં તે વર્ષમાં જો શની આવે તો માતાની સાથે કલહ નીપજાવે; અને ચોથા ભાવનો સ્વામી ચોથેજ ભાવે હોય અથવા ચોથા ભાવના બળવાન સ્વામીનો પેહેલા ભાવના સ્વામીસાથે મુથશિલ યોગ થતો હોય તો માતપિતાને શરીરે સુખની અધિકતા કરેછે.

૩. જન્મના ગ્રહોમાં ચોથા ભાવમાં જે રાશી હોય તથા ચોથા ભાવનો સ્વામી જે રાશીમાં હોય તે બે રાશીમાં ક્રમ પ્રમાણે વર્ષના ચક્રમાં શની તથા મંગળ આવેલા જણાય અને તેને શુભગ્રહ દેખતા નહોય તો તે વર્ષ માતપિતાને કલેસ દાયક થાય.

(પાંચમા ભાવવિષે.)

૧. સૂર્ય, મંગળ, બુધ, ગુરૂ અથવા શુક્ર વર્ષપ્રવેશ ચક્રમાં વર્ષના સ્વામી થઇ પાંચમે ભાવે કે અગીઆરમે ભાવે આવે તો સંતતિ તરફથી સારૂં સુખ દેવરાવેછે. અને તે સૂર્યાદિક ગ્રહોની સાથે પાપગ્રહો આવેલા હોય ત્યારે તે કરતાં ઉલટું ફળ આપે છે.

૨. જન્મકુંડલીમાં બૃહસ્પતિ જે રાશીમાં હોય તે રાશી વર્ષપ્રવેશ ચક્રમાં પાંચમે ભાવે આવેલ હોય તો પુત્રનું સુખ અપાવેછે અને મંગળ કે બુધ વર્ષ સ્વામી થઇ પાંચમે ભાવે આવે તો પુત્રના સુખનો લાભ થાય.

૩. બુધ, ગુરૂ અથવા શુક્ર જન્મગ્રહમાં જે રાશીમાં હોય તે રાશી, વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં પેહેલા ભાવમાં આવે તો તે વર્ષમાં પુત્રની પ્રાપ્તિ થાય. અને જન્મકુંડલીમાં મંગળ અથવા શની જે રાશીમાં આવેલા હોય તે રાશી વર્ષપ્રવેશ ચક્રમાં પેહેલે ભાવે અગર પાંચમે ભાવે આવેલ માલમ પડે તો તે વર્ષમાં પુત્રના સંબંધથી દુઃખ થાયછે.

૪. વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં પાંચમે ભાવે પાચમા ભાવનો તથા પેહેલા ભાવનો સ્વામી બળવાન થઇને આવે તો પુત્રનો લાભ થાય.

૫. વર્ષપ્રવેશના ગ્રહોમાં ચંદ્ર, ગુરૂ અથવા શુક્ર પોતાની ઉચ્ચની રાશીમાં રહી પાંચમે ભાવે આવેલ જણાય તો પુત્ર પ્રાપ્તિ કરાવેછે. અને જન્મગ્રહોમાં શનીની જે રાશી હોય તેજ રાશી વર્ષમાં પાંચમે ભાવે આવે ને તેને લઘુપંચવર્ગીમાં આવેલ કોઈ પણ ક્રૂર ગ્રહ દેખતો હોય તો પુત્રનાસંબંધથી ઘણું દુખ દેખાડેછે.

(છઠ્ઠા ભાવવિષે.)

૧. વક્રી અને પાપગ્રહસહિત શની વર્ષાધિપતિ થઇ છઠ્ઠે ભાવે આવેલ હોય તો અનેક તરેહના મહારોગો ઉત્પન્ન થાય, અને વક્રી તથા પાપગ્રહસહિત મંગલ અથવા ગુરૂ વર્ષ સ્વામી થઇ છઠ્ઠે ભાવે હોય તોપણ વિવિધ પ્રકારના રોગો શરીરની હાનિકર્તા થઇ પડેછે.

૨. કોઈ પણ નિર્બળ ગ્રહ વર્ષનો સ્વામી થઇ છઠ્ઠે ભાવે આવેલ હોય તો શરીરમાં વાતપિત્તાદિકથી મહાવિકાર પેદા થાયછે.

૩. જન્મકાલીન લગ્નનો સ્વામી પાપગ્રહ હોય અને તેને વર્ષનો સ્વામી ક્ષુત દૃષ્ટીથી જુએ તો તેને શરીરે સાજા વર્ષમાં રોગ કાયમ રહેછે, અને ઉપરનો યોગ થયા છતાં જન્મસમયના લગ્ન સ્વામી સાથે ક્રૂર ગ્રહ હોયતો તેનું પરિણામ નેષ્ટ થાયછે.

૪. જન્મસમયના ગ્રહોમાં જે રાશીમાં શની હોય તેજ રાશી વર્ષપ્રવેશકુંડલીમાં પેહેલે ભાવે આવેલ માલમ પડે તો તે વર્ષમાં રોગની વૃદ્ધિ થાય, અને કદાચ પેહેલા ભાવને શની ક્ષુત દૃષ્ટીથી દેખતો હોય તથા ઉપરનો યોગ થતો હોય ત્યારે તેનું ફળ વધારે હાનિકારક થાયછે.

૫. જન્મગ્રહોમાં મંગલની જે રાશી હોય તેજ રાશી વર્ષના ગ્રહોમાં પેહેલે ભાવે હોય અને મંગલ પેહેલા ભાવને ક્ષુત દૃષ્ટીથી જુએ તો મહાવ્યાધિ ઉત્પન્ન કરેછે.

૬. વર્ષલગ્નનો સ્વામી વર્ષસ્વામી અને છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી એ ત્રણ ગ્રહોમાંથી ગમે તે બે ગ્રહનો મુથશિલયોગ થાય તો ધાતુવિકારથી વ્યાધિ ઉપજેછે. અને જન્મગ્રહમાં શુક્રની જે રાશી હોય તે રાશી વર્ષપ્રવેશકુંડલીમાં છઠ્ઠે ભાવે આવે અને તેમાં સૂર્ય આવેલ હોય તથા શુક્ર છઠ્ઠે, આઠમે કે નવમે ભાવે આવે તો ભયંકર દરદ પેદા થાયછે.

૭. વર્ષપ્રવેશકુંડલીમાં ક્રૂર ગ્રહયુક્ત ગુરૂ આઠમે ભાવે હોય અને મંગલ પેહેલે ભાવે હોય અથવા ચંદ્રસહિત ગુરૂ લગ્ને કે આઠમે ભાવે હોય તો મહાવ્યાધિ પેદા કરેછે, અને જન્મગ્રહમાં જે પાપગ્રહો કેંદ્રમાં આવેલા હોય તેના તે ગ્રહો વર્ષમાં પણ કેંદ્રમાં આવેલા જણાય તોપણ રોગોત્પત્તિ કરેછે.

૮. રાત્રિનો જન્મ હોય અને વધતા[૧] ચંદ્રસાથે મંગલનો મુથશિલયોગ થાય તો રોગની હાનિ થાય, અને વધતા ચંદ્રસાથે શનીનો મુથશિલયોગ થતો હોય તો રોગનો વધારો થાય, સદરહુ યોગ કહ્યો તે કરતાં ઉલટી બીના થઇ હોયતો તેનું ફલપણ ઉલટું થાય.

૯. કેતુ તથા બુધથી જોડાએલ સૂર્યનો મંગલસાથે મુથશિલયોગ થયો હોય અથવા જન્મગ્રહોમાં કોઇ પણ ગ્રહ સર્વ કરતાં બળી હોય તેજ ગ્રહ વર્ષમાં કેતુ તથા બુધથી જોડાય તોપણ સમગ્ર વર્ષમાં રોગની ઉપાધિ નડ્યા કરે.

૧૦. વર્ષપ્રવેશકુંડલીમાં ચોથે ભાવે કે સાતમે ભાવે મુંથા આવે તેને ક્ષુત દૃષ્ટીથી પાપગ્રહો જુએ તો પેટમાં દુખવાનો દરદ થાય.

---

૧ શુક્લપક્ષની ચોથથી કૃષ્ણપક્ષની ચોથ લગી વધતો ચંદ્ર કહેવાય ને બાકીનીમાં ઘટતો.

૧૧. જન્મગ્રહમાં ગુરૂ અથવા શુક્રની જે રાશી હોય તે રાશીમાં વર્ષપ્રવેશ સમયે સૂર્યસહિત મંગલ હોયતો મહારોગ પેદા થાયછે; અને જન્મકાલમાં જે રાશીના ગુરૂ કે શુક્ર હોય તેજ રાશીમાં ચંદ્રસહિત બુધ આવે તો તે વર્ષમાં પણ મહાવ્યાધિ પેદા થાયછે.

૧૨. જન્મલગ્નનો સ્વામી તથા મુંથાનો સ્વામી નિર્બળ થઇ પાપગ્રહસાથે અથવા પાપગ્રહથી જોવાએલ છઠ્ઠા ભાવમાં આવે તો તે વર્ષમાં જ્વરનો રોગ નીપજાવેછે.

૧૩. મુંથા તથા મુંથાનો સ્વામી અને વર્ષલગ્નનો સ્વામી તથા વર્ષલગ્ન એ ચાર પાપગ્રહની વચ્ચે આવેલ હોય તો રોગ ઉપજાવેછે. અને છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી કોઈપણ શુભ ગ્રહ હોય તથા તે છઠ્ઠેજ ભાવે આવેલ હોય તો તે વર્ષમાં સ્ત્રી મળવાની આશા પૂર્ણ થાય.

૧૪. જન્મકાળના ગ્રહોમાં મંગળ છઠ્ઠા ભાવનો સ્વામી થયો હોય અને તેજ મંગળ વર્ષપ્રવેશના ગ્રહોમાં આઠમે ભાવે હોય તો રોગ ઉપજાવેછે. અને મંગળનો કોઇપણ ક્રૂર ગ્રહ સાથે મુથશિલયોગ થતો હોય તો મહાવ્યાધિ પેદા કરેછે પણ તેવા મંગળની સાથે શુભગ્રહો હોય અગર મંગળને શુભગ્રહો દેખતા હોય તો અલ્પ વ્યાધિ થશે એમ જાણવું.

(સાતમા ભાવવિષે.)

૧. બળવાન શુક્ર વર્ષનો સ્વામી થઈ સાતમે ભાવે આવે તો સ્ત્રી તરફનું સુખ ભોગવાવે, કદાચ તેવા શુક્રને ગુરૂ દેખતો હોયતો અત્યંત સુખ બતાવે. અને પંચવર્ગીમાં અધિકારી થએલ મંગળથી વર્ષસ્વામી થએલ શુક્ર જોવાતો હોય ત્યારેપણ સ્ત્રીપુરૂષની પરસ્પર પ્રીતિમાં વધારો કરે.

૨. શુક્ર વર્ષનો સ્વામી થઇ સાતમે ભાવે આવેલ હોય અને તેની સાથે ગુરૂ હોય તો નવો વિવાહ કરાવે તથા સંતતિ પણ વગર વિલંબે નવીન પરણેલ સ્ત્રીમાંથી થાય.

૩. જે ગ્રહ જન્મલગ્નનો સ્વામી થયો હોય તેજ ગ્રહ બળવાન થઇ વર્ષપ્રવેશ ચક્રમાં સાતમે ભાવે આવે ત્યારે સ્ત્રીસંબંધી સારૂં સુખ બતાવે અને જન્મગ્રહમાં શુક્રની જે રાશી હોય તેજ રાશી વર્ષમાં સાતમા ભાવમાં આવેલ હોય તથા તે વર્ષનો સ્વામી પણ શુક્ર થયો હોય તો તે વર્ષમાં સ્ત્રીનો લાભ અપાવેછે.

૪. પેહેલા તથા સાતમા ભાવના સ્વામીનો મુથશિલયોગ આવે તો સ્ત્રીનો લાભ દેવરાવે, અને સાતમા ભાવનો સ્વામી વિનષ્ટ[1] થયો હોયતો તે વર્ષમાં સ્ત્રીસંબંધી દુઃખ થાય.

૫. જન્મગ્રહમાં જે રાશીમાં શુક્ર હોય તેજ રાશીમાં વર્ષમાં વિનષ્ટ ચંદ્ર આવે તો સ્ત્રીતરફનો સંબંધ ઓછો રહે અને જન્મના શુક્રની રાશીમાં તે વર્ષમાં મંગળ આવે તો સ્ત્રીનો સંબંધ પ્રશસ્ય[2] કરાવેછે.

૬. લઘુપંચવર્ગીમાં આવેલ પાંચ ગ્રહોમાંથી ગમે તેની રાશીમાં સૂર્ય આવેલ હોયતો સ્ત્રીતરફની વ્યાકુળતા વેઠવી પડે. અને કોઇપણ અધિકારી[3] ગ્રહની રાશીમાં મુંથા આવે ને તેને ગુરૂ જુએ તો તે વર્ષમાં નવો વિવાહ થાય.

---

૧ ક્રૂરગ્રહથી જોવાએલ, અથવા ક્રૂર ગ્રહની સાથે આવેલ કે નીચ, શત્રુ, વગેરેની રાશીમાં આવેલ
૨ સારૂં. ૩ જુઓ પાને૯૨ ટીપ.

૭. વર્ષમાં મુંથા સાતમે ભાવે હોય અને તેની સાથે સૂર્ય તથા મંગળ હોયતો સ્ત્રીપુત્રાદિક સાથે કલહ ઉપજાવેછે અને સાતમે ભાવે આવેલ મુંથાને ક્રૂરગ્રહો દેખતા હોય ત્યારે તો સ્ત્રીપુત્રાદિકથી અતિશય કજીઓ થાય.

૮. જન્મગ્રહ પ્રમાણે સાતમા ભાવનો સ્વામી શુક્ર વર્ષમાં સાતમે ભાવે આવેલ હોય અને તેનો વર્ષલગ્નના સ્વામી સાથે મુથશિલયોગ થતો હોયતો તે યોગ નવીન વિવાહ કરાવેછે.

૯. વર્ષના સ્વામી મંગળને શુક્ર દેખતો હોય અથવા વર્ષના સ્વામી શુક્રને મંગળ દેખતો હોયતો તેવાં વર્ષમાં સ્ત્રીનો લાભ મળેછે. અને જન્મગ્રહ પ્રમાણે સાતમા ભાવનો સ્વામી, મુંથા સ્વામી અને વર્ષસ્વામી એ સર્વે દશમે ભાવે અથવા સાતમે ભાવે હોયતો સ્ત્રીતરફનું સુખ થાય.

૧૦. મુંથાની રાશી કરતાં સાતમે ભાવે ચંદ્ર પોતાની અગર ઉચ્ચની રાશીમાં હોયતો વિદેશમાં મુસાફરી કરાવેછે. અને તેવા ચંદ્રને પાપગ્રહની દૃષ્ટિ પડતી હોયતો વિદેશમાં દુઃખ દેખાડેછે.

(આઠમા ભાવવિષે.)

૧. વર્ષનો સ્વામી નિર્બળ મંગળ પાપગ્રહસહિત કોઇપણ ભાવમાં આવે ત્યારે શરીરમાં શસ્ત્રાદિકનો ઘાવ લાગેઃ તેવો મંગળ મેષ, સિંહ કે ધન રાશીમાં આવે તો અગ્નિથી ભય ઉપજે અને તેવો મંગળ મિથુન કન્યા કે ધન રાશીના પૂર્વાર્ધમાં આવે તો ચૌરાદિકથી કષ્ટ ઉપજાવે.

૨. વર્ષનો સ્વામી મંગળ નિર્બળ થઇ ક્રૂરગ્રહસહિત દશમે ભાવે આવે તો રાજપુરૂષોથી અથવા દુસ્મનોથી ભય નીપજેછે. અને એકલો મંગળ ચોથે ભાવે આવેલો હોય તો પોતાના કુટુંબમાના કુલીન પુરૂષથી ભય થાય.

૩. વર્ષલગ્ન સ્વામી, મુંથા સ્વામી અને વર્ષસ્વામી એ ત્રણેનો આઠમા ભાવના સ્વામી સાથે મુથશિલયોગ થતો હોયતો તે વર્ષમાં માણસનું મોત નીપજેછે. અને વર્ષપ્રવેશ દિવસનો થતો હોય તથા સૂર્ય અને મંગળ એ બન્ને એક રાશીમાં હોયતો વર્ષમાં રાજા તરફથી ભય પેદા થાય.

૪. જન્મસમયે સૂર્યનો શુક્ર સાથે ઇસરાફયોગ થયો હોય અને લઘુપંચવર્ગીમાં સૂર્ય અધિકારી થઈ વર્ષમાં કેંદ્રે આવેલ હોય ત્યારે રાજાના તરફથી મરણાન્ત ભય ઉપજેછે, અને જન્મસમયની મંગળની રાશીમાં વર્ષપ્રવેશ થતીવેળાએ બુધ આવે અને તે બુધ લઘુપંચવર્ગીમાં અધિકારી થયો હોય તો મરણની ધાસ્તી ધરાવનાર મહારોગ ઉપજેછે; અને બુધ લઘુપંચવર્ગીમાં અધિકારી થઇ તે વર્ષમાં ગમે તે ભાવે આવે તથા તેને મંગળ ક્ષુત દૃષ્ટીથી જુએ, અથવા તેની સાથે હોય તો પણ હાનિકારક રોગ ઉપજેછે.

૫. જન્મગ્રહોમાં મંગળ જે રાશીનો હોય તેજ રાશીમાં ચંદ્ર વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં આવે અને ચંદ્ર લઘુપંચવર્ગીમાં અધિકારી ગણાયો હોયતો રાજાતરફથી ભય તથા મહાવ્યાધિ પેદા કરેછે અને શની લઘુપંચવર્ગીમાં અધિકારી થઇ દશમે ભાવે વર્ષમાં આવેલ માલમ પડે તો શસ્ત્રાદિકથી ધાસ્તી ઉપજાવેછે.

૬. વર્ષમાં મંગળ આઠમે ભાવે અથવા દશમે ભાવે આવેલ હોયતો તે પીડાકારક થાયછે. અને પાપગ્રહથી જોવાતો ગુરૂ વર્ષનો સ્વામી થઈ બીજે કે આઠમે ભાવે હોયતો ધનનો વ્યય કરાવેછે અને શની સાતમે ભાવે હોવાથી માણુસ નિંદાને પાત્ર થાયછે.

૭. મંગળ મેષ રાશીનો હોય અને આઠમા ભાવમાં મેષ, વૃષભ, સિંહ અથવા ધન રાશી હોયતો શસ્ત્રથી ભય પેદા થાયછે, અને પેહેલા તથા આઠમા ભાવનો સ્વામી એ બન્ને પાપગ્રહોના સંબંધવાળા[1] થઈ આઠમે ભાવે આવે તો મહાદુઃખ દેછે.

૮. જન્મગ્રહમાં મંગળની જે રાશી હોય તેજ રાશી વર્ષમાં પેહેલે ભાવે આવે અને વર્ષનો સ્વામી બુધ બળહીન હોયતો તે વર્ષનું ફળ સાધારણ થાય.

૯. સૂર્ય તથા મંગળસહિત શની દશમે ભાવે આવે તો વાહનથી ભય ઉપજે અને સૂર્યસહિત મંગળ આઠમે ભાવે આવે ત્યારે વાહનઉપરથી પડવાનો યોગ બનેછે.

૧૦. વર્ષનો સ્વામી મંગળસહિત આઠમે ભાવે આવે અને ચંદ્ર છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે ભાવે હોયતો મરણ નીપજાવેછે. અને મુંથા તથા વર્ષનો સ્વામી પાપગ્રહસહિત છઠ્ઠે, આઠમે કે દશમે ભાવે આવે તોપણ મરણ થાયછે.

૧૧. જન્મલગ્નનો સ્વામી ક્રૂરગ્રહસહિત વર્ષમાં આઠમે ભાવે આવે અથવા શનીસહિત મુંથાને મંગળ ક્ષુત દૃષ્ટીથી જુએ તો તે વર્ષમાં મહાઅનિષ્ટ ફળ થાયછે.

૧૨. શની આઠમે ભાવે રહી આઠમા ભાવના સ્વામી સાથે મુથશિલયોગ કરે તો તેનું નેષ્ટ ફળ થાયછે. સદરહુ યોગ તથા પેહેલાં દર્શાવેલ મૃત્યુકારક તથા હાનિકારક યોગો જે ગ્રહોથી પેદા થતા હોય તે ગ્રહોનો જો શુભ ગ્રહો સાથે મુથશિલયોગ થાતો હોયતો મૃત્યુકારક તથા હાનિકારક યોગોનો અટકાવ થાયછે.

(નવમા ભાવવિષે.)

૧. મંગળ વર્ષનો સ્વામી થઈ ત્રીજે ભાવે કે નવમે ભાવે આવે અને તેની સાથે ક્રૂરગ્રહ કોઇ પણ ન હોયતો તે વર્ષમાં સુખદાયક મુસાફરી થાયછે.

૨. સૂર્ય વર્ષનો સ્વામી થઈ ત્રીજે કે નવમે ભાવે આવે અને સૂર્યનો કંબુળયોગ[2] કોઇ પણ ગ્રહસાથે થતો હોયતો સુખદાયક મુસાફરી થાયછે અને સૂર્ય વર્ષનો સ્વામી ન થાય તો પોતાને મુસાફરી કરવી ન પડે.

૩. શુક્ર વર્ષનો સ્વામી થઈ ત્રીજે કે નવમે ભાવે ગયો હોયતો બહાર જવાનું ફળ ફાયદાકારક મળે. અને તેવો શુક્ર વક્ર અથવા અસ્ત થયો હોયતો બહાર જવાથી ફાયદો મળતો નથી. પણ જો બુધ વર્ષ સ્વામી થઈ ત્રીજે કે નવમે ભાવે આવે ત્યારે તો બહાર જવામાં ફાયદો થાયછે.

૪. ગુરૂ વર્ષ સ્વામી થઇ ત્રીજે કે નવમે ભાવે આવે તો તીર્થક્ષેત્રમાં યાત્રા કરાવેછે. સદરહુ યોગ તથા બીજા યાત્રાના યોગકારક ગ્રહોની સાથે જો પાપગ્રહો આવે તો નઠારી યાત્રા થાયછે.

---

૧ પાપગ્રહસહિત અથવા તેનાથી જોવાએલ. ૨ આની માહિતી પ્રસિદ્ધ જોતિષીપાસેથી મેળવવી.

૫. વર્ષલગ્નના સ્વામી સાથે નવમા ભાવના સ્વામીનો મુથશિલયોગ થતો હોયતો અનિર્ધારીત યાત્રા થાયછે, અને જન્મગ્રહોમાં ગુરૂ તથા બુધની જે રાશી હોય તે બે રાશીમાંથી ગમે તે રાશીનો મંગળ હોય ને તે વર્ષમાં ત્રીજે કે નવમે ભાવે આવેલ જણાય ત્યારે પણ યાત્રા સફળ થાયછે.

૬. જન્મગ્રહમાં મંગળ મેષ અથવા વૃશ્ચિક રાશીમાં હોય અને વર્ષમાં પણ તે પ્રમાણેજ મંગળની રાશી આવે તો તે યોગ ફાયદાકારક મુસાફરી કરાવેછે.

૭. લઘુપંચવર્ગીમાં અધિકારી થએલ ન હોય એવો ગુરૂ નવમે ભાવે હોયતો દૂર દેશની યાત્રા થાય, અને મંગળ દુર્બળ તથા વર્ષ સ્વામી થઇ નવમે ભાવે આવેલ હોય તોપણ દૂર દેશની મુસાફરી થાયછે.

૮. વર્ષમાં સાતમે ભાવે મુંથા હોય અને નવમે ભાવે બળવાન ચંદ્ર હોયતો વિ-દેશ જવું ફાયદાકારક થાય; તેમજ ગુરૂની રાશીથી નવમે ભાવે મંગળ હોય તોપણ વિદેશથી સારો ફાયદો થાયછે.

(દશમા ભાવવિષે.)

૧. બળવાન વર્ષનો સ્વામી દશમે ભાવે આવે તો રાજ્યતરફથી ફાયદો અપાવેછે અને તે દશમા સિવાય બીજા કેંદ્રમાં હોયતો નોકરીથી લાભ થાય.

૨. જન્મગ્રહમાં સૂર્યની જે રાશી હોય તેજ રાશીમાં વર્ષપ્રવેશ સમયે મુંથા આવેલ હોય અને તે દશમે ભાવે આવેલ હોય તો રાજ્યતરફથી લાભ અપાવે અને નીચ રાશીમાં પાપગ્રહસહિત રહેલ સૂર્ય દશમે ભાવે આવે તો રાજ્યતરફથી દંડ કે કેદ વગેરે ખરાબ ફળ અપાવેછે.

૩. સૂર્ય જન્મગ્રહોમાં સિંહરાશીમાં હોય અને વર્ષમાં સૂર્ય બળવાન થઈ દશમે ભાવે આવે અથવા જન્મસમયે મંગળની જે રાશી હોય તેજ રાશીનો ચંદ્ર વર્ષમાં આવે અને તે બળવાન હોયતો નોકરી સારી મળે.

૪. વર્ષમાં દશમા ભાવનો સ્વામી, પેહેલા ભાવનો સ્વામી અને વર્ષનો સ્વામી એ ત્રણ ગ્રહનો પરસ્પર મુથશિલયોગ થતો હોયતો રાજયોગ થયો એમ કેહેવાયછે.

૫. જન્મગ્રહોમાં જે રાશીમાં શની હોય તેજ રાશી વર્ષમાં દશમે ભાવે આવે અને તેમાં મંગળ આવેલ હોય તથા તે મુંથાને દેખતો હોયતો રાજાતરફની ધાસ્તી ઉપજાવેછે.

૬. જન્મસમયે શનીની રાશીમાં રહેલ મંગળ દગ્ધ[1] થયો હોય તથા ત્રીજે કે નવમે ભાવે હોયતો તે વર્ષમાં પાપનો વધારો થાય, અને શની વર્ષાધિકારી થઇ ત્રીજે કે નવમે ભાવે આવે તો તે વર્ષમાં ધર્મની વૃદ્ધિ થાય.

૭. વર્ષમાં મુંથા ત્રીજે કે નવમે ભાવે આવે તો પુણ્યમાં વધારો કરે, અને જન્મલગ્ન વૃશ્ચિક હોય; વર્ષમાં સૂર્ય દશમે ભાવે હોય તથા તેનો વર્ષના સ્વામી સાથે મુથશિલયોગ થતો હોય તો તેને રાજ્યતરફથી સારો લાભ થાય.

૮. નવમા તથા દશમા ભાવનો સ્વામી એ બન્ને નિર્બળ થઈ પાપગ્રહ સાથે છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે ભાવે હોયતો રાજ્યતરફથી તથા ભાગ્યતરફથી અસંતોષ ઉપજાવેછે.

---

૧ વિનષ્ટ પાને ૯૮ ટીપ જુઓ.

(અગીઆરમા ભાવવિષે.)

૧. બુધ વર્ષનો સ્વામી તથા શુભગ્રહના સંબંધવાળો થઇ બીજા ભાવમાં આવે તો વ્યાપારથી લાભ દેવરાવેછે, અને વર્ષનો સ્વામી થએલ બુધ મુંથાસહિત વર્ષ લગ્નમાં આવેલ માલમ પડે તો વિદ્યાતરફનો સારો લાભ દેવરાવેછે.

૨. બુધ વર્ષનો સ્વામી થઈ પાપગ્રહસહિત છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે ભાવે આવેલ હોયતો હલકા કામમાં પ્રવૃત્તિ કરાવેછે. અને વર્ષસ્વામી થએલ બુધ સૂર્ય સાથે અસ્ત થયો હોયતો લાભ આપતો નથી.

૩. ગુરૂ વર્ષનો સ્વામી થઇ પાપગ્રહસહિત વર્ષના પેહેલા ભાવમાં આવે તો પૈસાનો વ્યય તથા રાજાતરફથી ભય પેદા કરાવેછે; અને લઘુપંચવર્ગીમાં આવેલ ગુરૂ સાતમે ભાવે હોયતો વ્યાપારથી પૈસો મળેછે.

૪. લગ્નનો તથા અગીઆરમા ભાવના સ્વામીનો મુથશિલયોગ થતો હોયતો વર્ષમાં સારો લાભ થાયછે, અને વર્ષમાં બળવાન ગ્રહો અગીઆરમે ભાવે આવેલ જણાય તોપણ લાભ થાયછે.

(બારમા ભાવવિષે.)

૧. વર્ષલગ્ન સ્વામી તથા વર્ષસ્વામી નિર્બળ થઈ છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે ભાવેમેં આવેલા હોય તો જે રાશીના થઈ છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે ભાવે આવે તે રાશીપ્રમાણે નેષ્ટફળ આપેછે; તે એવી રીતે કે ચતુષ્પાદ[1] રાશીના થઈ છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે ભાવે આવે તો વાહન ગાય વગેરે પ્રાણીનો નાશ કરે. દ્વિપદ[2] રાશીના થઇ છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે ભાવે આવે તો મનુષ્યની હાનિ કરે ઇત્યાદિ રીતે કલ્પના કરવી.

નિર્બળ શુક્ર વર્ષસ્વામી થઇ છઠ્ઠે ભાવે દ્વિપદ રાશીમાં હોય અને તેને પાપગ્રહ ક્ષુત દૃષ્ટીથી દેખતા હોયતો નોકરોનો નાશ કરેછે, અને તેવો શુક્ર છઠ્ઠે ભાવે ચતુષ્પાદ રાશીમાં હોયતો ચોપગાં વાહન વગેરેનો નાશ કરેછે. તેમજ નિર્બળ શુક્ર દ્વિપદ કે ચતુષ્પદ રાશીનો થઈ આઠમે અગર બારમે ભાવે આવે તોપણ ઉપર મુજબ ફળ થાયછે અને વર્ષનો સ્વામી મંગળ શનીસહિત દશમે ભાવે હોયતો વાહનોનો નાશ કરાવેછે. અથવા મંગળ પાપગ્રહસહિત હોય કે બારમે ભાવે આવેલ હોય તોપણ ઉપર પ્રમાણે ફળ આપેછે.

૨. સૂર્ય વર્ષનો સ્વામી થઇ પાપગ્રહસહિત હોય અથવા છઠ્ઠે, આઠમે કે બારમે ભાવે ચતુષ્પાદ રાશીમાં હોયતો નોકરો સાથે કજીઓ કરાવેછે અને બળવાન શની વર્ષનો સ્વામી થઇ વર્ષમાં છઠ્ઠે, આઠમે, બારમે ભાવે આવેલ હોયતો નવીન ગામ અથવા જગ્યો કરવાની ગોઠવણ કરવા વિચાર થાય.

૩. દશમે ભાવે રહેલ શની વર્ષનો સ્વામી થઇ પોતાની રાશી કે ઉચ્ચની રાશીમાં હોયતો આખા વર્ષમાં શરીર આરોગ્ય કરે તથા પૈસાની પ્રાપ્તિ કરાવેછે. તેમજ સૂર્ય, મંગળ, બુધ, અથવા ગુરૂ વર્ષના સ્વામી થઈ દશમે ભાવે પોતાની કે ઉચ્ચની રાશીમાં હોય તોપણ ઉપર મુજબ ફળ દેછે.

૪. નિર્બળ શની વર્ષનો સ્વામી થઇ દશમે ભાવે આવેલ હોયતો તેનું નેષ્ટ ફળ થાયછે, અને સૂર્ય વર્ષનો સ્વામી હોય તથા પાપગ્રહસહિત શની જન્મકાલિક ચંદ્રની રાશીમાં આવેલ હોયતો ધારેલ કામથી ઉદાસ થવું પડે.

---

૧ મેષ, વૃષભ, સિંહ, વૃશ્ચિક. ૨ મિથુન, કન્યા, તુલા ને કુંભ.

૫. વર્ષનો સ્વામી ત્રિકભુવનમાં આવે અને વર્ષપ્રમાણે દશમા ભાવનો સ્વામી જન્મપત્રી તથા વર્ષપત્રીમાં નિર્બળ હોયતો તેનું ફળ સારૂં થાય નહિ અને જે વર્ષમાં આઠમા ભાવનો નિર્બળ સ્વામી છઠ્ઠે અથવા આઠમે ભાવે આવેલ હોયતો તે વર્ષમાં પણ હાનિકારક ફળ થાયછે.

(વર્ષ જોવાની સાધારણ રીત.)

૧. જન્મકુંડલીમાં જે ભાવમાં રહેલ ગ્રહ શુભ અગર અશુભ ફળ આપતો હોય તેજ ગ્રહ વર્ષમાં પણ જન્મના ભાવપ્રમાણેજ આવે તો વર્ષમાં પણ જન્મના ગ્રહપ્રમાણે ફળ આપેછે.*

દાખલા તરીકે:—જેમ સૂર્ય જન્મગ્રહમાં ઉચ્ચનો થઈ દશમે ભાવે આવેલ હોય અને તેજપ્રમાણે વર્ષમાં પણ દશમે ભાવે આવે તો સૂર્યનું ફળ શ્રેષ્ઠ થાય, અને જન્મગ્રહોમાં નીચ રાશીનો સૂર્ય દશમે ભાવે હોય અને તેજ પ્રમાણે વર્ષમાં પણ દશમે ભાવે નીચરાશીમાં આવેલ હોય તો તે વર્ષનું ફળ નેષ્ટ થાયછે. એપ્રમાણે બીજા ગ્રહોવિષે પણ કલ્પના કરી લેવી.

૨. જે ગ્રહો જન્મસમયે તથા વર્ષસમયે બળવાન હોય તેઓ સંપૂર્ણ વર્ષમાં શુભ ફળ આપેછે; જે ગ્રહો જન્મપત્રીમાં સબળ હોય અને વર્ષમાં નિર્બળ હોય તેઓ વર્ષના પેહેલા ભાગમાં સારૂં ફળ આપેછે; જે ગ્રહો જન્મપત્રીમાં નિર્બળ હોય તથા વર્ષમાં સબળ હોય તેઓ વર્ષના ઉત્તરભાગમાં સારૂં ફળ આપેછે અને જન્મપત્રી તથા વર્ષપત્રીમાં પણ દુર્બળ ગ્રહો હોયતો સાજાવર્ષમાં દુ:ખદાયક પરિણામ નીપજેછે.

મહિના જોવાવિષે વિચાર.

હાલના દેશી જોશીઓ વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં જોવાની રીત બરોબર જાણતા હોય એમ લાગતું નથી કેમકે તેઓ એમ સમજે છે કે વર્ષપ્રવેશ કુંડલીમાં તો ફક્ત પેહેલા માસનું ફળ જોવું અને બાકીનાં વર્ષનાં ફળો બીજા મહિનામાં જોવાં; આ તેમનું ધારવું તમામ નિર્મૂળ છે; એપ્રમાણે જોવાને શાસ્ત્રાધાર સબળ પૂરાવો કંઇ મળી શકતો નથી. તાજકશાસ્ત્ર[1] પ્રમાણે તો સમગ્ર વર્ષનું ફળ ફક્ત વર્ષપ્રવેશચક્રમાંજ જોવું જોઇએ; આ પ્રમાણે જોવાનું હોય ત્યારે માસપ્રવેશ કરવાની શી જરૂર છે? એ સવાલ ઉઠે એ કંઇ નવાઈ નહિ, માટે તેના જવાબમાં એટલુંજ કહેવાનું કે વર્ષમાં શ્રેષ્ઠ અગર નેષ્ટ ફળદાયક ગ્રહો થયા હોય તે ફળ વર્ષમાં ક્યારે થશે તે મુદત જાણથવામાટે માસપ્રવેશ કરવાની જરૂર છે; જે મહિનો સારો થયો હોય તેમાં ગ્રહો પોતાનું સારૂં ફળ આપેછે અને જે મહિનો નેષ્ટ થયો હોય તેમાં પેહેલાં દુર્બળ કે નેષ્ટ થએલા ગ્રહો નઠારૂં ફળ આપેછે. આ હકીકત જાણવાને માટે મહિના કરવાની આવશ્યકતા છે, અને તે માટેજ વર્ષમાં માસપ્રવેશ કરવાની પદ્ધતિ ચાલુ થઇ છે, એમ તાજકશાસ્ત્રનું અવલોકન કરતાં નક્કી થયુંછે; તે વાસ્તે આ ગ્રંથમાં મહિના જોવાની રીત દાખલ કરવામાં આવી નથી.

ગ્રંથ સંપૂર્ણ.

---

૧ જેમાં વર્ષફળ જોવાની તથા કરવાની રીતિ બતાવી હોય તેવા ગ્રંથો.

PERPETUAL CALENDAR

DESIGNED BY

C. EDMONSTONE ROSS, F.S.S., F.S.A.A.

Entered at Stationer's Hall.

ORDINARY YEARS

I	II	III	IV	V	VI	VII	January	February	March	April	May	June	July	August	September	October	November	December
S	M	T	W	Th	F	S	1	…	…	…	…	…	…	…	…	1	…	…
M	T	W	Th	F	S	S	2	…	…	…	1	…	…	…	…	2	…	…
T	W	Th	F	S	S	M	3	…	…	…	2	…	…	1	…	3	…	…
W	Th	F	S	S	M	T	4	1	1	…	3	…	…	2	…	4	1	…
Th	F	S	S	M	T	W	5	2	2	…	4	1	…	3	…	5	2	…
F	S	S	M	T	W	Th	6	3	3	…	5	2	…	4	1	6	3	1
S	S	M	T	W	Th	F	7	4	4	1	6	3	1	5	2	7	4	2
S	M	T	W	Th	F	S	8	5	5	2	7	4	2	6	3	8	5	3
M	T	W	Th	F	S	S	9	6	6	3	8	5	3	7	4	9	6	4
T	W	Th	F	S	S	M	10	7	7	4	9	6	4	8	5	10	7	5
W	Th	F	S	S	M	T	11	8	8	5	10	7	5	9	6	11	8	6
Th	F	S	S	M	T	W	12	9	9	6	11	8	6	10	7	12	9	7
[illegible]	[illegible]	S																
S	S																	
S	M																	
[illegible]	[illegible]																	
W	[illegible]																	
														18	[illegible]	20	17	[illegible]
									18	15	[illegible]	17	15	19	16	21	18	16
										16	[illegible]	18	16	20	17	22	19	
											[illegible]	19	17	21	18	23		

W	Th	F	S														7	
Th	F	S	S	M													9	7
F	S	S	M	T													10	8
S	S	M	T	W	Th										9	14	11	9
S	M	T	W	Th	F	S	15	12						12	10	15	12	10
M	T	W	Th	F	S	S	16	13	12	16		11	16	13	10	15	12	10
T	W	Th	F	S	S	M	17	14	13	17	[illegible]	12	17	14	11	16	13	11
W	Th	F	S	S	M	T	18	15	14	18	[illegible]	13	18	15	12	17	14	12
Th	F	S	S	M	T	W	19	16	15	19	[illegible]	14	19	16	13	18	15	13
F	S	S	M	T	W	Th	20	17	16	20	[illegible]	15	20	17	14	19	16	14
S	S	M	T	W	Th	F	21	18	17	21	[illegible]	16	21	18	15	20	17	15
S	M	T	W	Th	F	S	22	19	18	22	20	17	22	19	16	21	18	16
M	T	W	Th	F	S	S	23	20	19	23	[illegible]	18	23	20	17	22	19	17
T	W	Th	F	S	S	M	24	21	20	24	22	19	24	21	18	23	20	18
W	Th	F	S	S	M	T	25	22	21	25	[illegible]	20	25	22	19	24	21	19
Th	F	S	S	M	T	W	26	23	22	26	[illegible]	21	26	23	20	25	22	20
F	S	S	M	T	W	Th	27	24	23	27	[illegible]	22	27	24	21	26	23	21
S	S	M	T	W	Th	F	28	25	24	28	[illegible]	23	28	25	22	27	24	22
S	M	T	W	Th	F	S	29	26	25	29	[illegible]	24	29	26	23	28	25	23
M	T	W	Th	F	S	S	30	27	26	30	[illegible]	25	30	27	24	29	26	24
T	W	Th	F	S	S	M	31	28	27	…	[illegible]	26	31	28	25	30	27	25
W	Th	F	S	S	M	T	…	29	28	…	[illegible]	27	…	29	26	31	28	26
Th	F	S	S	M	T	W	…	…	29	…	[illegible]	28	…	30	27	…	29	27
F	S	S	M	T	W	Th	…	…	30	…	…	29	…	31	28	…	30	28
S	S	M	T	W	Th	F	…	…	31	…	…	30	…	…	29	…	…	29
S	M	T	W	Th	F	S	…	…	…	…	…	…	…	…	30	…	…	30
M	T	W	Th	F	S	S	…	…	…	…	…	…	…	…	…	…	…	31

☞ See list of useful books on the other side.

INDEX

(1800–2000.)

Year.	No.	Year.	No.
1800	IV	1901	III
1801	V	1902	IV
1802	VI	1903	V
1803	VII	1904	XIII
1804	VIII	1905	I
1805	III	1906	II
1806	IV	1907	III
1807	V	1908	XI
1808	XIII	1909	VI
1809	I	1910	VII
1810	II	1911	I
1811	III	1912	IX
1812	XI	1913	IV
1813	VI	1914	V
1814	VII	1915	VI
1815	I	1916	XIV
1816	IX	1917	II
1817	IV	1918	III
1818	V	1919	IV
1819	VI	1920	XII
1820	XIV		
1874	V	1975	[illegible]
1875	VI	1976	XII
1876	XIV	1977	VII
1877	II	1978	I
1878	III	1979	II
1879	IX	1980	X
1880	XII	1981	V
1881	VII	1982	VI
1882	I	1983	VII
1883	II	1984	VIII
1884	X	1985	III
1885	V	1986	IV
1886	VI	1987	V
1887	VII	1988	XIII
1888	VIII	1989	I
1889	III	1990	II
1890	IV	1991	III
1891	V	1992	XI
1892	XIII	1993	VI
1893	I	1994	VII
1894	II	1995	I
1895	III	1996	IX
1896	XI	1997	IV
1897	VI	1998	V
1898	VII	1999	VI
1899	I	2000	XI
1900	II		

Each of the columns I to XIV forms a complete calendar for certain years, and the Index shows which column to use, *e.g.* Column VII is the Calendar for 1898.

કચ્છદેશપ્રમાણેં લગ્નપત્રક. અયનાંશ ૨૨ નું.

અંશ	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
૦	૨ ૪૭	૨ ૫૪	૩ ૨	૩ ૧૦	૩ ૧૭	૩ ૨૫	૩ ૩૨	૩ ૪૦	૩ ૪૮	૩ ૫૬	૪ ૫	૪ ૧૩	૪ ૨૨	૪ ૩૧	૪ ૩૯
૧	૬ ૫૭	૭ ૬	૭ ૧૫	૭ ૨૩	૭ ૩૨	૭ ૪૧	૭ ૪૯	૭ ૫૮	૮ ૭	૮ ૧૭	૮ ૨૭	૮ ૩૭	૮ ૪૭	૮ ૫૮	૯ ૮
૨	૧૧ ૫૧	૧૨ ૧	૧૨ ૧૧	૧૨ ૨૨	૧૨ ૩૨	૧૨ ૪૨	૧૨ ૫૨	૧૩ ૨	૧૩ ૧૩	૧૩ ૨૪	૧૩ ૩૫	૧૩ ૪૭	૧૩ ૫૮	૧૪ ૯	૧૪ ૨૧
૩	૧૭ ૨૨	૧૭ ૩૩	૧૭ ૪૫	૧૭ ૫૬	૧૮ ૭	૧૮ ૧૯	૧૮ ૩૦	૧૮ ૪૧	૧૮ ૫૩	૧૯ ૪	૧૯ ૧૫	૧૯ ૨૬	૧૯ ૩૮	૧૯ ૫૮	૨૦ ૦
૪	૨૩ ૧	૨૩ ૧૨	૨૩ ૨૪	૨૩ ૩૫	૨૩ ૪૬	૨૩ ૫૮	૨૪ ૯	૨૪ ૨૦	૨૪ ૩૨	૨૪ ૪૨	૨૪ ૫૩	૨૫ ૪	૨૫ ૧૫	૨૫ ૨૬	૨૫ ૩૭
૫	૨૮ ૩૨	૨૮ ૪૩	૨૮ ૫૪	૨૯ ૫	૨૯ ૧૬	૨૯ ૨૭	૨૯ ૩૮	૨૯ ૪૯	૩૦ ૦	૩૦ ૧૦	૩૦ ૨૧	૩૦ ૩૨	૩૦ ૪૩	૩૦ ૫૪	૩૧ ૫
૬	૩૪ ૦	૩૪ ૧૧	૩૪ ૨૨	૩૪ ૩૩	૩૪ ૪૪	૩૪ ૫૫	૩૫ ૬	૩૫ ૧૭	૩૫ ૨૮	૩૫ ૩૯	૩૫ ૫૦	૩૬ ૧	૩૬ ૧૩	૩૬ ૨૪	૩૬ ૩૫
૭	૩૯ ૩૬	૩૯ ૪૭	૩૯ ૫૯	૪૦ ૧૦	૪૦ ૨૧	૪૦ ૩૩	૪૦ ૪૪	૪૦ ૫૫	૪૧ ૭	૪૧ ૧૮	૪૧ ૨૯	૪૧ ૪૧	૪૧ ૫૨	૪૨ ૩	૪૨ ૧૫
૮	૪૫ ૧૬	૪૫ ૨૭	૪૫ ૩૯	૪૫ ૫૦	૪૬ ૧	૪૬ ૧૩	૪૬ ૨૪	૪૬ ૩૫	૪૬ ૪૭	૪૬ ૫૭	૪૭ ૭	૪૭ ૧૭	૪૭ ૨૭	૪૭ ૩૮	૪૭ ૪૮
૯	૫૦ ૩૧	૫૦ ૪૧	૫૦ ૫૧	૫૧ ૨	૫૧ ૧૨	૫૧ ૨૨	૫૧ ૩૨	૫૧ ૪૨	૫૧ ૫૩	૫૨ ૧	૫૨ ૧૦	૫૨ ૧૮	૫૨ ૨૭	૫૨ ૩૬	૫૨ ૪૪
૧૦	૫૫ ૨	૫૫ ૧૧	૫૫ ૨૦	૫૫ ૨૮	૫૫ ૩૭	૫૫ ૪૬	૫૫ ૫૪	૫૬ ૩	૫૬ ૧૨	૫૬ ૧૯	૫૬ ૨૭	૫૬ ૩૪	૫૬ ૪૨	૫૬ ૫૦	૫૬ ૫૭
૧૧	૫૮ ૫૯	૫૯ ૬	૫૯ ૧[illegible]	૫૯ [illegible]૨	૫૯ ૨૯	૫૯ ૩૭	૫૯ ૪૪	૫૯ ૫૨	૦ ૦	૦ ૭	૦ ૧૫	૦ ૨૨	૦ ૩૦	૦ ૩૮	૦ ૪૫

અંશ	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯
૦	૪ ૪૮	૪ ૫૭	૫ ૫	૫ ૧૪	૫ ૨૨	૫ ૩૧	૫ ૪૦	૫ ૪૮	૫ ૫૭	૬ ૬	૬ ૧૪	૬ ૨૩	૬ ૩૨	૬ ૪૦	૬ ૪૯
૧	૯ ૧૮	૯ ૨૮	૯ ૩૮	૯ ૪૯	૯ ૫૯	૧૦ ૯	૧૦ ૧૯	૧૦ ૨૯	૧૦ ૪૦	૧૦ ૫૦	૧૧ ૦	૧૧ ૧૦	૧૧ ૨૦	૧૧ ૩૧	૧૧ ૪૧
૨	૧૪ ૩૨	૧૪ ૪૩	૧૪ ૫૫	૧૫ ૬	૧૫ ૧૭	૧૫ ૨૯	૧૫ ૪૦	૧૫ ૫૧	૧૬ ૩	૧૬ ૧૪	૧૬ ૨૫	૧૬ ૩૭	૧૬ ૪૮	૧૬ ૫૯	૧૭ ૧૧
૩	૨૦ ૧૨	૨૦ ૨૩	૨૦ ૩૪	૨૦ ૪૬	૨૦ ૫૭	૨૧ ૮	૨૧ ૧૯	૨૧ ૩૧	૨૧ ૪૨	૨૧ ૫૩	૨૨ ૫	૨૨ ૧૬	૨૨ ૨૭	૨૨ ૩૯	૨૨ ૫૦
૪	૨૫ ૪૮	૨૫ ૫૯	૨૬ ૧૦	૨૬ ૨૧	૨૬ ૩૨	૨૬ ૪૩	૨૬ ૫૪	૨૭ ૫	૨૭ ૧૬	૨૭ ૨૭	૨૭ ૩૮	૨૭ ૪૯	૨૭ ૫૯	૨૮ ૧૧	૨૮ ૨૨
૫	૩૧ ૧૬	૩૧ ૨૭	૩૧ ૩૮	૩૧ ૪૯	૩૨ ૦	૩૨ ૧૧	૩૨ ૨૨	૩૨ ૩૩	૩૨ ૪૪	૩૨ ૫૪	૩૩ ૫	૩૩ ૧૬	૩૩ ૨૭	૩૩ ૩૮	૩૩ ૪૯
૬	૩૬ ૪૭	૩૬ ૫૮	૩૭ ૯	૩૭ ૨૧	૩૭ ૩૨	૩૭ ૪૩	૩૭ ૪૪	૩૮ ૬	૩૮ ૧૭	૩૮ ૨૮	૩૮ ૩૪	૩૮ ૫૧	૩૯ ૨	૩૯ ૧૪	૩૯ ૨૫
૭	૪૨ ૨૬	૪૨ ૩૭	૪૨ ૪૯	૪૩ ૦	૪૩ ૧૧	૪૩ ૨૩	૪૩ ૩૪	૪૩ ૪૫	૪૩ ૫૭	૪૪ ૮	૪૪ ૧૯	૪૪ ૩૧	૪૪ ૪૨	૪૪ ૫૩	૪૫ ૫
૮	૪૭ ૫૮	૪૮ ૮	૪૮ ૧૮	૪૮ ૨૯	૪૮ ૩૯	૪૮ ૪૯	૪૮ ૫૯	૪૯ ૯	૪૯ ૨૦	૪૯ ૩૦	૪૯ ૪૦	૪૯ ૫૦	૫૦ ૦	૫૦ ૧૧	૫૦ ૨૧
૯	૫૨ ૫૩	૫૩ ૨	૫૩ ૧૦	૫૩ ૧૯	૫૩ ૨૭	૫૩ ૩૬	૫૩ ૪૫	૫૩ ૫૩	૫૪ ૨	૫૪ ૧૧	૫૪ ૧૯	૫૪ ૨૮	૫૪ ૩૭	૫૪ ૪૫	૫૪ ૫૪
૧૦	૫૭ ૫	૫૭ ૧૨	૫૭ ૨૦	૫૭ ૨૮	૫૭ ૩૫	૫૭ ૪૩	૫૭ ૫૦	૫૭ ૫૮	૫૮ ૬	૫૮ ૧૩	૫૮ ૨૧	૫૮ ૨૮	૫૮ ૩૬	૫૮ ૪૪	૫૮ ૫૧
૧૧	૦ ૫૩	૧ ૦	૧ ૮	૧ ૧૬	૧ ૨૩	૧ ૩૧	૧ ૩૮	૧ ૪૬	૧ ૫૪	૨ ૧	૨ ૯	૨ ૧૬	૨ ૨૪	૨ ૩૨	૨ ૩૯

કચ્છદેશપ્રમાણેસુક્ષ્મલગ્નપત્ર. જુઓપાને૩૦શીત.

અંશ	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪
મેષ	૦ ૦	૦ ૭	૦ ૧૫	૦ ૨૨	૦ ૩૦	૦ ૩૮	૦ ૪૫	૦ ૫૩	૧ ૦	૧ ૮	૧ ૧૬	૧ ૨૩	૧ ૩૧	૧ ૩૮	૧ ૪૬
વૃષભ	૩ ૪૮	૩ ૫૬	૪ ૫	૪ ૧૩	૪ ૨૨	૪ ૩૧	૪ ૩૯	૪ ૪૮	૪ ૫૭	૫ ૫	૫ ૧૪	૫ ૨૨	૫ ૩૧	૫ ૪૦	૫ ૪૮
મિથુન	૮ ૭	૮ ૧૭	૮ ૨૭	૮ ૩૭	૮ ૪૭	૮ ૫૮	૯ ૮	૯ ૧૮	૯ ૨૮	૯ ૩૮	૯ ૪૯	૯ ૫૯	૧૦ ૯	૧૦ ૧૯	૧૦ ૨૯
કર્ક	૧૩ ૧૩	૧૩ ૨૪	૧૩ ૩૫	૧૩ ૪૭	૧૩ ૫૮	૧૪ ૯	૧૪ ૨૧	૧૪ ૩૨	૧૪ ૪૩	૧૪ ૫૫	૧૫ ૬	૧૫ ૧૭	૧૫ ૨૯	૧૫ ૪૦	૧૫ ૫૧
સિંહ	૧૮ ૫૩	૧૯ ૪	૧૯ ૧૫	૧૯ ૨૬	૧૯ ૩૮	૧૯ ૪૯	૨૦ ૦	૨૦ ૧૨	૨૦ ૨૩	૨૦ ૩૪	૨૦ ૪૬	૨૦ ૫૭	૨૧ ૮	૨૧ ૧૯	૨૧ ૩૧
કન્યા	૨૪ ૩૨	૨૪ ૪૨	૨૪ ૫૩	૨૫ ૪	૨૫ ૧૫	૨૫ ૨૬	૨૫ ૩૭	૨૫ ૪૮	૨૫ ૫૮	૨૬ ૧૦	૨૬ ૨૧	૨૬ ૩૨	૨૬ ૪૩	૨૬ ૫૪	૨૭ ૫
તુલા	૩૦ ૦	૩૦ ૧૦	૩૦ ૨૧	૩૦ ૩૨	૩૦ ૪૩	૩૦ ૫૪	૩૧ ૫	૩૧ ૧૬	૩૧ ૨૭	૩૧ ૩૮	૩૧ ૪૯	૩૨ ૦	૩૨ ૧૧	૩૨ ૨૨	૩૨ ૩૩
વૃશ્ચિ.	૩૫ ૨૮	૩૫ ૩૯	૩૫ ૫૦	૩૬ ૧	૩૬ ૧૩	૩૬ ૨૪	૩૬ ૩૫	૩૬ ૪૭	૩૬ ૫૮	૩૭ ૯	૩૭ ૨૧	૩૭ ૩૨	૩૭ ૪૩	૩૭ ૫૪	૩૮ ૬
ધન	૪૧ ૭	૪૧ ૧૮	૪૧ ૨૯	૪૧ ૪૧	૪૧ ૫૨	૪૨ ૩	૪૨ ૧૫	૪૨ ૨૬	૪૨ ૩૭	૪૨ ૪૯	૪૩ ૦	૪૩ ૧૧	૪૩ ૨૩	૪૩ ૩૪	૪૩ ૪૫
મકર	૪૬ ૪૭	૪૬ ૫૭	૪૭ ૭	૪૭ ૧૭	૪૭ ૨૭	૪૭ ૩૮	૪૭ ૪૮	૪૭ ૫૮	૪૮ ૮	૪૮ ૧૮	૪૮ ૨૯	૪૮ ૩૯	૪૮ ૪૯	૪૮ ૫૯	૪૯ ૯
કુંભ	૫૧ ૫૩	૫૨ ૧	૫૨ ૧૨	૫૨ ૧૮	૫૨ ૨૭	૫૨ ૩૬	૫૨ ૪૪	૫૨ ૫૩	૫૩ ૨	૫૩ ૧૦	૫૩ ૨૯	૫૩ ૨૭	૫૩ ૩૬	૫૩ ૪૫	૫૩ ૫૩
મીન.	૫૬ ૧૨	૫૬ ૧૯	૫૬ ૨૭	૫૬ ૩૪	૫૬ ૪૨	૫૬ ૫૦	૫૬ ૫૭	૫૭ ૫	૫૭ ૧૨	૫૭ ૨૦	૫૭ ૨૮	૫૭ ૩૫	૫૭ ૪૩	૫૭ ૫૦	૫૭ ૫૮

અંશ	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯
મેષ	૧ ૫૪	૨ ૧	૨ ૯	૨ ૧૬	૨ ૨૪	૨ ૩૨	૨ ૩૯	૨ ૪૭	૨ ૫૪	૩ ૨	૩ ૧૦	૩ ૧૭	૩ ૨૫	૩ ૩૨	૩ ૪૦
વૃષભ	૫ ૫૭	૬ ૬	૬ ૧૪	૬ ૨૩	૬ ૩૨	૬ ૪૦	૬ ૪૯	૬ ૫૭	૭ ૬	૭ ૧૫	૭ ૨૩	૭ ૩૨	૭ ૪૧	૭ ૪૯	૭ ૫૮
મિથુન	૧૦ ૪૦	૧૦ ૫૦	૧૧ ૦	૧૧ ૧૦	૧૧ ૨૦	૧૧ ૩૧	૧૧ ૪૧	૧૧ ૫૧	૧૨ ૧	૧૨ ૧૧	૧૨ ૨૨	૧૨ ૩૨	૧૨ ૪૨	૧૨ ૫૨	૧૩ ૨
કર્ક	૧૬ ૩	૧૬ ૧૪	૧૬ ૨૫	૧૬ ૩૭	૧૬ ૪૮	૧૭ ૫૯	૧૭ ૧૧	૧૭ ૨૨	૧૭ ૩૩	૧૭ ૪૫	૧૭ ૫૬	૧૮ ૭	૧૮ ૧૯	૧૮ ૩૦	૧૮ ૪૧
સિંહ	૨૧ ૪૨	૨૧ ૫૩	૨૨ ૫	૨૨ ૧૬	૨૨ ૩૭	૨૨ ૩૯	૨૨ ૫૦	૨૩ ૧	૨૩ ૧૨	૨૩ ૨૪	૨૩ ૩૫	૨૩ ૪૬	૨૩ ૫૮	૨૪ ૯	૨૪ ૨૦
કન્યા	૨૭ ૧૬	૨૭ ૨૬	૨૭ ૩૭	૨૭ ૪૮	૨૭ ૫૯	૨૮ ૧૦	૨૮ ૨૧	૨૮ ૩૨	૨૮ ૪૩	૨૮ ૫૪	૨૯ ૫	૨૯ ૧૬	૨૯ ૨૭	૨૯ ૩૮	૨૯ ૪૯
તુલા	૩૨ ૪૪	૩૨ ૫૪	૩૩ ૫	૩૩ ૧૬	૩૩ ૨૭	૩૩ ૩૮	૩૩ ૪૯	૩૪ ૦	૩૪ ૧૧	૩૪ ૨૨	૩૪ ૩૩	૩૪ ૪૪	૩૪ ૫૫	૩૫ ૬	૩૫ ૧૭
વૃશ્ચિ.	૩૮ ૧૭	૩૮ ૨૮	૩૮ ૩૪	૩૮ ૫૧	૩૯ ૨	૩૯ ૧૪	૩૯ ૨૫	૩૯ ૩૬	૩૯ ૪૭	૩૯ ૫૯	૪૦ ૧૦	૪૦ ૨૧	૪૦ ૩૩	૪૦ ૪૪	૪૦ ૫૫
ધન	૪૩ ૫૭	૪૪ ૮	૪૪ ૧૯	૪૪ ૩૧	૪૪ ૪૨	૪૪ ૫૩	૪૫ ૫	૪૫ ૧૬	૪૫ ૨૭	૪૫ ૩૯	૪૫ ૫૦	૪૧ ૧	૪૬ ૧૩	૪૬ ૨૪	૪૬ ૩૫
મકર	૪૯ ૨૦	૪૯ ૩૦	૪૯ ૪૦	૪૯ ૫૦	૫૦ ૦	૫૦ ૧૧	૫૦ ૨૧	૫૦ ૩૧	૫૦ ૪૧	૫૦ ૫૧	૫૧ ૨	૫૧ ૧૨	૫૧ ૨૨	૫૧ ૩૨	[illegible]
કુંભ	૫૪ ૨	૫૪ ૧૧	૫૪ ૧૯	૫૪ ૨૦	૫૪ ૩૭	૫૪ ૪૫	૫૪ ૫૪	૫૫ ૨	૫૫ ૧૧	૫૫ ૨૦	૫૫ ૨૮	૫૫ ૩૭	૫૫ ૪૬	૫૫ ૫૪	૫૬ ૨
મીન.	૫૮ ૬	૫૮ ૧૩	૧૮ ૨૧	૫૮ ૨૮	૫૮ ૩૬	૫૮ ૪૪	૫૮ ૫૧	૫૮ ૫૯	૫૯ ૬	૫૯ ૧૪	૫૯ ૨૨	૫૯ ૨૯	૫૯ ૩૭	૫૯ ૪૪	૫૯ ૫૨

સૂર્યનાંરાશી અંશથી વિદીનથતું કચ્છદેશપ્રમાણે દિનમાનપત્રક. અયનાંશ ૨૨નું.

અંશ	૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯
મેષ	૩૧ ૧૩	૩૧ ૧૭	૩૧ ૨૦	૩૧ ૨૩	૩૧ ૨૬	૩૧ ૩૦	૩૧ ૩૩	૩૧ [illegible]	૩૧ ૪૦	૩૧ ૪૩	૩૧ ૪૬	૩૧ ૪૮	૩૧ ૫૧	૩૧ ૫૩	૩૧ [illegible]	૩૧ [illegible]	૩૨ [illegible]	૩૨ [illegible]	૩૨ [illegible]	૩૨ [illegible]	૩૨ [illegible]	૩૨ [illegible]	૩૨ ૧૭	૨૨ ૨૦	૩૨ ૨૨	૩૨ ૨૫	૩૨ [illegible]	૩૨ ૩૦	૩૨ ૩૨	૩૨ [illegible]
વૃષભ	૩૨ ૩૮	૩૨ ૪૧	૩૨ ૪૪	૩૨ ૪૬	૩૨ ૪૯	૩૨ ૫૨	૩૨ ૫૪	૩૨ ૫૭	૩૩ ૦	૩૩ ૧	૩૩ ૨	૩૩ ૩	૩૩ ૪	૩૩ ૫	૩૩ ૬	૩૩ ૭	૩૩ ૮	૩૩ ૯	૩૩ ૧૦	૩૩ ૧૧	૩૩ ૧૨	૩૩ ૧૩	૩૩ ૧૪	૩૩ ૧૭	૩૩ ૧૮	૩૩ ૧૯	૩૩ ૨૦	૩૩ ૨૧	૩૩ ૨૨	૩૩ ૨૩
મિથુન	૩૩ ૨૪	૩૩ ૨૬	૩૩ ૨૭	૩૩ ૨૮	૩૩ ૨૯	૩૩ ૩૦	૩૩ ૩૧	૩૩ ૩૨	૩૩ ૩૪	૩૩ ૩૨	૩૩ ૩૧	૩૩ ૩૦	૩૩ ૨૯	૩૩ ૨૮	૩૩ ૨૭	૩૩ ૨૬	૩૩ ૨૪	૩૩ ૨૩	૩૩ ૨૨	૩૩ ૨૧	૩૩ ૨૦	૩૩ ૧૯	૩૩ ૧૮	૩૩ ૧૭	૩૩ ૧૫	૩૩ ૧૪	૩૩ ૧૩	૩૩ ૧૨	૩૩ ૧૧	૩૩ ૧૦
કર્ક	૩૩ ૯	૩૩ ૭	૩૩ ૬	૩૩ ૫	૩૩ ૪	૩૩ ૩	૩૩ ૨	૩૩ ૧	૩૩ ૦	૩૨ ૫૭	૩૨ ૫૪	૩૨ ૫૨	૩૨ ૪૯	૩૨ ૪૬	૩૨ ૪૪	૩૨ ૪૧	૩૨ ૩૮	૩૨ ૩૬	૩૨ ૩૪	૩૨ ૩૦	૩૨ ૨૮	૩૨ ૨૫	૩૨ ૨૨	૩૨ ૨૦	૩૨ ૧૭	૩૨ ૧૪	૩૨ ૧૨	૩૨ ૯	૩૨ ૬	૩૨ ૪
સિંહ	૩૨ ૧	૩૧ ૫૮	૩૧ ૫૬	૩૧ ૫૩	૩૧ ૫૦	૩૧ ૪૮	૩૧ ૪૫	૩૧ ૪૨	૩૧ ૪૦	૩૧ ૩૬	૩૧ ૩૩	૩૧ ૩૦	૩૧ ૨૬	૩૧ ૨૩	૩૧ ૨૦	૩૧ ૧૬	૩૧ ૧૩	૩૧ ૧૦	૩૧ ૬	૩૧ ૩	૩૧ ૦	૩૦ ૫૬	૩૦ ૫૩	૩૦ ૫૦	૩૦ ૪૬	૩૦ ૪૩	૩૦ ૪૦	૩૦ ૩૬	૩૦ ૩૩	૩૦ ૩૦
કન્યા	૩૦ ૨૬	૩૦ ૨૩	૩૦ ૨૦	૩૦ ૧૬	૩૦ ૧૩	૩૦ ૧૦	૩૦ ૬	૩૦ ૩	૩૦ ૦	૨૯ ૫૬	૨૯ ૫૩	૨૯ ૫૦	૨૯ ૪૬	૨૯ ૪૩	૨૯ ૪૦	૨૯ ૩૬	૨૯ ૩૩	૨૯ ૩૩	૨૯ ૩૬	૨૯ ૨૩	૨૯ ૨૦	૨૯ ૧૬	૨૯ ૧૩	૨૯ ૧૦	૨૯ ૬	૨૯ ૩	૨૯ ૦	૨૮ ૫૬	૨૮ ૫૩	૨૮ ૫૦
તુલા	૨૮ ૪૬	૨૮ ૪૩	૨૮ ૪૦	૨૮ ૩૬	૨૮ ૩૩	૨૮ ૩૦	૨૮ ૨૬	૨૮ ૨૩	૨૮ ૨૦	૨૮ ૧૭	૨૮ ૧૪	૨૮ ૧૨	૨૮ ૯	૨૮ ૬	૨૮ ૪	૨૮ ૧	૨૭ ૫૮	૨૭ ૫૬	૨૭ ૫૩	૨૭ ૫૦	૨૭ ૪૮	૨૭ ૪૫	૨૭ ૪૨	૨૭ ૪૦	૨૭ ૩૩	૨૭ ૩૪	૨૭ ૩૨	૨૭ ૨૯	૨૭ ૨૬	૨૭ ૨૪
વૃશ્ચિક	૨૭ ૨૧	૨૭ ૧૮	૨૭ ૧૬	૨૭ ૧૩	૨૭ ૧૦	૨૭ ૮	૨૭ ૫	૨૭ ૨	૨૭ ૦	૨૬ ૫૮	૨૬ ૫૭	૨૬ ૫૬	૨૬ ૫૫	૨૬ ૫૪	૨૬ ૫૩	૨૬ ૫૨	૨૬ ૫૧	૨૬ ૫૦	૨૬ ૪૯	૨૬ ૪૮	૨૬ ૪૭	૨૬ ૪૬	૨૬ ૪૫	૨૬ ૪૪	૨૬ ૪૩	૨૬ ૪૧	૨૬ ૪૦	૨૬ ૩૯	૨૬ ૩૮	૨૬ ૩૭
ધન	૨૬ ૩૫	૨૬ ૩૩	૨૬ ૩૨	૨૬ ૩૧	૨૬ ૩૦	૨૬ ૨૯	૨૬ ૨૮	૨૬ ૨૭	૨૬ ૨૬	૨૬ ૨૭	૨૬ ૨૮	૨૬ ૨૯	૨૬ ૩૦	૨૬ ૩૧	૨૬ ૩૨	૨૬ ૩૩	૨૬ ૩૪	૨૬ ૩૫	૨૬ ૩૭	૨૬ ૩૮	૨૬ ૩૯	૨૬ ૪૦	૨૬ ૪૧	૨૬ ૪૩	૨૬ ૪૪	૨૬ ૪૫	૨૬ ૪૬	૨૬ ૪૭	૨૬ ૪૮	૨૬ ૪૯
મકર	૨૬ ૫૦	૨૬ ૫૨	૨૬ ૫૩	૨૬ ૫૪	૨૬ ૫૫	૨૬ ૫૬	૨૬ ૫૭	૨૬ ૫૮	૨૭ ૦	૨૭ ૨	૨૭ ૫	૨૭ ૮	૨૭ ૧૦	૨૭ ૧૩	૨૭ ૧૬	૨૭ ૧૮	૨૭ ૨૧	૨૭ ૨૪	૨૭ ૨૬	૨૭ ૨૯	૨૭ ૩૨	૨૭ ૩૪	૨૭ ૩૭	૨૭ ૪૦	૨૭ ૪૨	૨૭ ૪૫	૨૭ ૪૭	૨૭ ૫૦	૨૭ ૫૩	૨૭ ૫૬
કુંભ	૨૭ ૫૮	૨૮ ૧	૨૮ ૪	૨૮ ૭	૨૮ ૯	૨૮ ૧૨	૨૮ ૧૪	૨૮ ૧૭	૨૮ ૨૦	૨૮ ૨૩	૨૮ ૨૬	૨૮ ૦	૨૮ ૩૩	૨૮ ૩૬	૨૮ ૪૦	૨૮ ૪૩	૨૮ ૪૬	૨૮ ૫૦	૨૮ ૫૩	૨૮ ૫૬	૨૯ ૦	૨૯ ૩	૨૯ ૬	૨૯ ૧૦	૨૯ ૧૩	૨૯ ૧૬	૨૯ ૨૦	૨૯ ૨૩	૨૯ ૨૬	૨૯ ૩૦
મીન	૨૯ ૩૩	૨૯ ૩૬	૨૯ ૪૦	૨૯ ૪૩	૨૯ ૪૬	૨૯ ૫૦	૨૯ ૫૩	૨૯ ૫૬	૩૦ ૦	૩૦ ૩	૩૦ ૬	૩૦ ૧૦	૩૦ ૧૩	૩૦ ૧૬	૩૦ ૨૦	૩૦ ૨૩	૩૦ ૨૬	૩૦ ૩૦	૩૦ ૩૩	૩૦ ૩૬	૩૦ ૪૦	૩૦ ૪૩	૩૦ ૪૬	૩૦ ૫૦	૩૦ ૫૩	૩૦ ૫૬	૩૧ ૧	૩૧ ૩	૩૧ ૬	૩૧ ૧૦

અંગ્રેજી પેહેલી તારીખે વાર કહાડવાની રીત.

ઈ. સનને ૧૪૦ ભાગતાં શેષાંક રહે તે પ્રમાણના અક્ષર કાહાડવાના કોષ્ટકમાંથી જે અક્ષર લખેલ હોય તે લેવો, અને તે અક્ષરની નીચે જાનેવારી વગેરે માસની પેહેલી તારીખનાવાર વાર કાહાડવાના કોષ્ટકમાં લખેલાછે તેપ્રમાણે જાણી લેવા અને અક્ષર કાહાડવાના કોષ્ટકમાંથી અક્ષર લેતાં જે અક્ષર મળે તે અક્ષરની નીચે જો આવી (–) નિશાની હોય ત્યારે વાર કાહાડવાનાં કોષ્ટકમાં બેવડાવાર લખેલાછે તેમાંથી ઉપરના વાર છોડી નીચેના વાર જાનેવારી વગેરે મહિનાની પેહેલી તારીખના સમજવા. અને જો– આવી નિશાની અક્ષર નીચે ન હોય તો હમેશાં ઉપરનાજ વાર લેવા. આપ્રમાણે આડી લીટીની નિશાની કરવાનો મુખ્ય હેતુ એ છે કે સૈકાને ૧૪૦ થી ભાગતાં જે અક્ષર મળે તે નીચે આડી રેખા હોય તો તે સનેમાં ફેબ્રુવારી મહિનાની તારીખ ૨૯ થશે એમ જાણવું.

ઉપરની રીતમુજબ અંગ્રેજી મહિનાની ફક્ત પેહેલી તારીખનાજ વાર મળેછે, અને તે પછી ઇચ્છેલી તારીખે વાર જાણવા હોય ત્યારે પેહેલી તારીખના વાર ઉપરથી તારીખોની તથા વારની ગણત્રી કરતાં સેહેલી રીતે મળી શકે તેમ છે માટે અહીં પ્રત્યેક માસની પેહેલી તારીખે વારજ્ઞાન થવામાટે નવાં કોષ્ટક તૈયાર કરી દાખલ કરેલછે.*

☞ ઈસ્વી સનઉપરથી અક્ષર કાહાડવાનું કોષ્ટક તથા અંગ્રેજી પેહેલી તારીખે
વાર કાહાડવાનું કોષ્ટક પાસેના પાનાપર જુવો.

પ્ર. ૧ ઇ. સ. ૧૮૮૬ ના જુલાઈની પેહેલી તારીખે કયો વાર હશે?

ઉ. ઈ. સ. ૧૮૮૬ ને ૧૪૦ થી ભાગતાં ૬૬ અંક બાકી રહેછે માટે અક્ષર કહાડવાનાં કોષ્ટકમાં ૬૬ ખંડમાં લખેલ ચ અક્ષર લીધો અને વાર કહાડવાનાં કોષ્ટકમાં ચની નીચે જુલાઈ મહિનાની સામે પ્રથમ ગુરૂવાર લખેલોછે તે વાસ્તે સને ૧૮૮૬ ના જુલાઈની ૧ લી તારીખે ગુરૂવાર છે એમ નક્કી સમજાયછે.

પ્ર. ૨ સને ૧૮૮૮ ના માર્ચની ૧ લી તારીખે કયો વાર હશે?

ઉ. પ્રશ્નમાં પૂછેલ ઇ. સ. ૧૮૮૮ ને ૧૪૦ ભાગતાં ૬૮ બાકી રહ્યા એટલે અક્ષર કહાડવાનાં ૬૮ મા ખંડમાં તપાસ કરતાં જ્ઞ અક્ષર આવેછે, અને વાર કહાડવાના કોષ્ટકમાં માર્ચ મહિનાની સામે જ્ઞ નીચે લખેલ {બુધ / ગુરૂ} વાર એમાંથી જ્ઞની નીચે આડી રેખા લખેલછે તે કારણ ગુરૂવાર લીધો અને તેથી નક્કી કર્યું કે સને ૧૮૮૮ ના માર્ચની ૧ લી તારીખે ગુરૂવારજ આવશે.

---

* જ્યારે ઇ. સનનો શૈકો પૂરો થાય ત્યારે તે સૈકાને ૧૪૦ ભાગતાં અક્ષર કાહાડવાના કોષ્ટકમાંથી જે અક્ષર મળશે તેની નીચે આડી રેખા હશે તોપણ તેવે પ્રસંગે વાર કાહાડવાનાં કોષ્ટકમાંથી અંગ્રેજી મહિનાની પેહેલી તારીખે નીચેના વાર ન લેતાં ઉપરના વાર લેવા અને સમજવું કે તે સૈકામાં ફેબ્રુવારીની તારીખ ૨૯ થશે નહિ. એમ સાધારણ નિયમ છે તોપણ જે સૈકાને ૪૦૦ થી ભાગતાં કંઇ પણ શેષાંક રહે નહિ ત્યારે તે સૈકામાં ફેબ્રુવારીની તારીખ ૨૯ થાયછે. અને વાર કાહાડવાનાં કોષ્ટકમાંથી ઉપરના વાર ન લેતાં નીચેના વાર લેવા.

અંગ્રેજી તારીખ ઉપરથી હિંદુની તિથિ કાહાડવાની રીત.

એપ્રિલની ૧ લી તારીખથી ઈષ્ટ[1] તારીખ સુધી જેટલી તારીખો ગઈ[2] હોય તેનો સર્વાળો કરી તેમાંથી ૧૪ *બાદ કરવા, આપ્રમાણે આવેલ અંક સંખ્યાને "દિનચય" એવું નામ ઠરાવવું.

ઉપર મુજબ આવેલ દિનચયમાં પેહેલાં બતાવેલ [3]રીતિમુજબ અબ્દપ કરી તેનો ઉપરનો આંક ઉમેરવો; અને પછીથી તેને સાતે ભાગતાં જે શેષ રહે તે વાર આવ્યો એમ સમજવું, આપ્રમાણે આવેલ વાર જે તારીખનો દિનચય કર્યો હોય તેના વાર સાથે મળતો આવવો જોઇએ, કદાચ ન મળે તો દિનચયમાં એક આંકની વધઘટ કરી દિનચય ફેરવવો.

દિનચયમાં પોતાનો સાઠમો ભાગ ઉમેરવો, બાદ તે શાલની શુદ્ધિનો[4] ઉપરનો આંક તેમાં મેળવવો; અને તેને ત્રીસેં ભાગ દેવો. આપ્રમાણે ભાગતાં જે આંક લાધે તે પ્રમાણના હિંદુના મહિના ગયા સમજવા અને શેષ રહે તે પ્રમાણે હિંદુની આવતા મહિનાની તિથિઓ ગઇ સમજવી, અર્થાત્ પૂછેલી તારીખે ગતમાસ પછીનો મહિનો અને તે મહિનાની ગતતિથિ પછીની તિથિ ચાલુ જાણવી.

પ્ર. ૧ સને ૧૮૮૬ ના નવેંબરની તારીખ ૫ મી–શુક્રવારે હિંદુની તિથિ કઈ હશે?

ઉ. એપ્રિલની ૩૦ મેની ૩૧ જૂનની ૩૦ જુલાઈની ૩૧ આગષ્ટની ૩૧ સપ્ટેંબરની ૩૦ અકટોબરની ૩૧ અને નવેંબરની ૫ એ કુલ તારીખોનો સર્વાળો કર્યો તો ૨૧૯ આંક થયા તેમાંથી ૧૪ બાદ કર્યા તો ૨૦૫ રહ્યા તેજ દિનચય થયો.

હિંદુની ચાલુ સાલ ૧૮૦૮ નો અબ્દપ આગળ પાને ૨૭ કરેલછે તેનો ઉપરનો આંક ૪ છે, તે ૨૦૫ માં ઉમેર્યા તો ૨૦૯ થયા, એને સાતે ભાગતાં શેષાંક ૬ રહેછે એટલે રવિવારથી ગણતાં શુક્રવાર આવેછે, અને પૂછેલ તારીખે પણ શુક્રવાર છે તેથી દિનચયમાં આંકની વધઘટ કરવી પડી નહીં.

દિનચય ૨૦૫ માં તેનો ૬૦ મો ભાગ (૩) ઉમેર્યો તો ૨૦૮ થયા. અને શાક ૧૮૦૮ ની સાલની શુદ્ધિનો ઉપરનો આંક (૧૦) તેમાં મેળવ્યો તો ૨૧૮ થયા એને ૩૦ ભાગતાં ૭ લાધેછે ને આઠ શેષ રહેછે માટે પૂછેલી તારીખે હિંદુનો સાતમો મહિનો (આસુ) અને ૮ મી તિથિ (૮) આઠમ ગઈ સમજવી. અર્થાત્ પૂછેલી તારીખે કારતક શુદ ૯ આવી એવું આ ઉદાહરણપરથી સ્પષ્ટ સમજી શકાયછે.

પ્ર. ૨ સને ૧૮૬૫ ના આગષ્ટની તારીખ ૨૦ મી રવિવારે હિંદુની કઈ તિથિ હશે?

ઉ. એપ્રિલની ૩૦ મેની ૩૧ જુનની ૩૦ જુલાઈના ૩૧ અને આગષ્ટની ૨૦ એ સર્વે તારીખોનો સર્વાળો કરતાં ૧૪૨ અંક આવ્યા તેમાંથી ૧૪ બાદ કર્યા તો ૧૨૮ આવ્યા તે દિનચય થયો.

---

૧ ઈચ્છેલ. ૨ ગણનામાં ઇચ્છેલ દિવસની તારીખ પણ સાથે ગણવી. * ૧૪ બાદ ન થાય ત્યારે સર્વાળામાં ૩૬૫ ઉમેરીને બાદ કરવા. ૩ પાને ૨૬ રીત જુઓ. ૪ પાને [illegible].

પ્રશ્નમાં પૂછેલ ઇ. સ. ૧૮૬૫ માંથી ૭૮ બાદ કર્યા તો ૧૭૮૭ બાકી રહ્યા તે હિંદુનો શક થયો; સદરહુ શકનો પેહેલાંની રીતે અબ્દપ કર્યો તો ૫–૩૮–૫૧ આવેછે, અને શુદ્ધિ કરી તો ૧૭–૫૪–૩૮ આવીછે.

દિનચય ૧૨૮ માં અબ્દપના ઉપરના આંક ૫ મેળવ્યા તો ૧૩૩ થયા અને તેને ૭ ભાગતાં શેષાંક સાત રહેછે એટલે રવિવારથી ગણતાં શનિવાર આવેછે. પણ પૂછેલ તારીખે શનિવાર નથી. કિંતુ રવિવાર છે માટે દિનચયમાં ૧ ની સંખ્યા વધારી તો ૧૨૯ નો દિનચય થયો.

દિનચય ૧૨૯ માં તેનો ૬૦ મો ભાગ (૨) ઉમેર્યો તો ૧૩૧ થયા અને શુદ્ધિના ઉપરના આંક ૧૭ તેમાં મેળવ્યા તો ૧૪૮ આવ્યા, એને ૩૦ ભાગતાં ૪ લાધા ને ૨૮ શેષ રહ્યા, માટે હિંદુના (૫) મહિના શ્રાવણની ૨૮ તિથિઓ ગઇ. આ ઉપરથી સાફ સમજાયછે કે પૂછેલી તારીખે શ્રાવણ વદિ ૧૪ છે.

પ્ર. ૩ સને ૧૮૮૭ ના એપ્રિલની તારીખ ૧૩ મી ગુરૂવારે હિંદુની કઈ તિથિ હશે?

ઉ. અહીં એપ્રિલની ૧ લી તારીખથી ગણતાં ફક્ત ૧૩ તારીખ આવેછે તેમાંથી ૧૪ બાદ જાય નહીં, માટે તેમાં ૩૬૫ ઉમેર્યા તો ૩૭૮ થયા, અને તેમાંથી ૧૪ બાદ કર્યા તો ૩૬૪ થયા તે દિનચય થયો.

દિનચયમાં હિંદુના શક ૧૮૦૮ માં કરેલ અબ્દપનો ઉપરનો આંક (૪) મેળવી વાર કહાડતાં ૪ શેષ રહેછે માટે બુધવાર આવેછે. પણ પ્રશ્નમાં પૂછેલ તારીખે ગુરૂવાર હોવાથી દિનચયમાં ૧ વધાર્યો તો ૩૬૫ નો દિનચય યથાર્થ થયો.

દિનચય ૩૬૫ નો ૬૦ મો ભાગ (૬) તેમાં ઉમેર્યો તો ૩૭૧ થયા, અને તે સાલની શુદ્ધિનો ઉપરનો આંક (૧૦) તેમાં મેળવ્યો તો ૩૮૧ થયા, એને ૩૦ સેં ભાગતાં બાર લાધા અને ૨૧ શેષ રહ્યા. માટે ૧૩ માં મહિના (ચૈત્ર) ની અંધારી સાતમ પૂછેલ દિવસે હિંદુની તિથિ આવી.

કેટલાંક પુરાતન દફતરોમાં ફક્ત અંગ્રેજી તારીખજ લખેલી હોયછે, તેવાં દફતરોની ઇંગ્લિશ તારીખો ઉપરથી હિંદુની તિથિ કહાડવા વાસ્તે આ ઉપરની રીતિ સર્વેને ઘણી ફાયદાકારક થઈ પડશે એવું જાણી મેં મારા સુજ્ઞ દેશી બંધુઓસારૂ આ નવીન પંચાંગ બનાવવાની પદ્ધતિ સોધી કાહાડીછે. તેમાં વખતે તિથિની ક્ષય વૃદ્ધિથવા સબબે એકાદ તિથિનો તફાવત કયારેક આવશે તો તેથી કંઇ વિશેષ હરકત થશે નહિ.

જ્યોતિઃપ્રબોધમાના કઠિન શબ્દોનો કોશ.

સ્વગૃહી.—પોતાની રાશીનો.

નિસર્ગ.—સ્વભાવિક.

ધનસંજ્ઞિક.—ધનનામતું.

રૂણ સંજ્ઞિક.—રૂણ નામતું.

તાત્કાલિક.—તે વખતતું.

સાવયવ.—કલાવિકલાસહિત.

નિરવયવ.—કલાવિકલારહિત.

ભાજ્ય.—જેમાંથી ભાગ લેવા તેવા અંક.

ભાજક.—જેનાથી ભાગ લેવાય તેવા અંક.

કેંદ્ર—પેહેલો, ચોથો, સાતમો અને દશમો ભાવ.

ધનભુવન.—બીજો ભાવ.

ત્રિક.—છઠ્ઠો, આઠમો અને બારમો ભાવ.

ત્રિકોણ.—નવમો તથા પાંચમો ભાવ.

ક્ષુતદૃષ્ટિ.—પેહેલે, ચોથે, સાતમે અને દશમે ભાવે દૃષ્ટિ પડે તે.

ધર્મભુવન.—નવમો ભાવ.

વિનષ્ટ.— } જે ગ્રહ ક્રૂરની રાશીમાં હોય કે તેનાથી જોવાયો હોય
નષ્ટ.— } અથવા શત્રુ કે નીચની રાશિમાં હોય તેવો ગ્રહ.

જન્મકાલીન.—જન્મસમયનો.

અનિર્ધારિત.—ઓચિંતી.

જ્વર.—તાવ.

આગાઊથી આશ્રય આપનાર સદ્‌ગૃહસ્થોનાં નામો.

પ્રત.	નામ.
	કચ્છભુજ.
૧૦૦	કચ્છાધિપતિ મહારાજા શ્રી ખેંગારજી સવાઇ બહાદુર જી. સી. આઇ. ઈ.
૧૦	રાવબહાદુર મોતીલાલ લાલભાઈ કચ્છ-દીવાન સાહેબ.
૮	રા. રા. છોટાલાલ સેવકરામ હજુર સેક્રેટરી સાહેબ.
૫	,, રણછોડ ભાઇ ઊદયરામ હજુર આસીસ્ટંટ સાહેબ.
૧	,, બુલાખીદાસ ગંગાદાસ નાયબ દીવાન.
૧	,, છોટમલાલ શિવજી રેવિન્યુ કમીશનર
૨	,, મોહનલાલ મણીલાલ જોઇન્ટ નાયબ દીવાન.
૧	,, ચુનીલાલ અમૃતરામ શેશન કોર્ટના જજ.
૧	,, કેશવલાલ હર્ષદરાય ધ્રુવ બી. એ.
૧	,, કેશવલાલ રૂગનાથદાસ. પ. આ. રેવિન્યુ કમીશનર.
૧	,, દલપતરામ વલભજી સ્પેશીયલ ન્યાયાધીશ વરિષ્ઠ કોર્ટના.
૧	,, નાગજી ચાંપશી અકૌંટન્ટ જનરલ.
૧	,, પાલણજી એજનજી. પોલીટીકલ દફતરદાર.
૧	,, જટાશંકર સોમજી. ભુજ ન્યાયાધીશ.
૧	,, મુરારજી ધનજી આ. પોલીસ કમીશનર.
૧	,, હાથીરામ રાઘવજી ભુજ વૈવટદાર.
૧	,, ગિરજાશંકર મૂળજી સરવે સુપ્રીંટેન્ડેંટ.
૧	,, કૃષ્ણજીથાવર નાજર વરિષ્ટ કોર્ટના.
૧	,, હાથીરામ સોમજી દીવાનજીના સિરસ્તેદાર.

પ્રત.	નામ.
૨	રા. રા. વોરા વાઘજી રૂપજી કોટવાલ.
૧	,, વજેરામ જેઠા મદદગાર રેવીન્યુ કમીશનર.
૧	,, બલદેવ વેળજી જેઠી મુંદરા ન્યાયાધીશ.
૧	,, શંકરલાલ મોહનલાલ કલાર્ક પોલિટીકલ ઓફીશના.
૧	,, મેતા વેજનાથ પ્રભુજી એડીટ ખાતાના ઊપરી.
૧	,, મેતા લક્ષ્મીશંકર જગજીવન વવાણીયા કારભારી.
૧	,, મુનશી બેચર શિવરામ.
૧	,, વોરા દુલેરાય દોલતરામ.
૧	,, મુરારજી રાઘવજી ભચાઊ ન્યાયાધીશ.
૧	,, પોપટ નથુભાઇ ચીઠી ખાતાના ઊપરી.
૧	,, સૈયદમીયાં જનાંન ખાનાના નાંજર.
૧	,, હરીપ્રસાદ ખુશાલરાય દીવાનજી સાહેબના સિરસ્તેદાર.
૧	,, લક્ષ્મીદાસ રવજી હાઇસ્કૂલ ફર્સ્ટ આસીસ્ટંટ.
૧	,, કલ્યાણજી રતનશી એ. વ. સ્કૂલના હેડમાસ્તર.
૧	,, હરજીવન ત્રિભુવન ગૂ. નં. ૧ ની સ્કૂલના હેડમાસ્તર.
૧	,, શિવજી પુરૂષોત્તમ ગૂ. નં. ૨ ની સ્કૂલના હેડમાસ્તર.
૧	,, ઊસ્માન ભચલ ખત્રી ગૂ. નં. ૩ ની સ્કૂલના હેડમાસ્તર.
૧	,, મંગલજી ગોકલજી છાપખાનાંના મેનેજર.
૫	,, ઊપાધ્યાય જેરાજ મેરજી.
૨	,, ભટારકજી જીવણ કુશલજી.
૧	,, રાજગર બાવા કલ્યાણજી લાલજી.
૫	,, વકીલ વેદાંત દેવજી રામદાસ.
૧૦	,, વ્યાસ શિવશંકર ગોપાલજી.

પ્રત.	નામ.
૨	રા. રા. વકીલ અંબાશંકર સુંદરજી.
૨	,, જોશી ઊમયાશંકર લક્ષ્મિદાસ.
૧	,, વકીલ ગોવિંદરામ જેશંકર.
૧	,, વકીલ મેતા માધવલાલ ગીરધારીલાલ.
૨	,, પંડ્યા શિવદાસ સુંદરજી દાનાધ્યક્ષ.
૧	,, સેઠ આહમદ ઇભરામ.
૨	,, મિસ્ત્રી ભીમજી ગોવિંદજી.
૧	,, જેઠા શામજી વકીલ.
૧	,, ગંગારામ જેઠા ભાઈ.
૧	,, મણીશંકર ઈચ્છારામ.
૧	,, ચત્રભુજ જીવણભાઈ.
૧	,, માસ્તર જટાશંકર કૃપાશંકર.
૧	,, ભગવતીદાસ નરભેરામ.
૧	,, શા. મોણશી ઓધવજી.
૧	,, ઠકર મૂળજી હરીરામ.
૧	,, મેતા નરભેરામ માંડણજી.
૧	,, મેતા પુરૂષોત્તમ ઓધવજી.
૧	,, રેવાશંકર ખીમજી જોશી.
૧	,, કેશવજી ગંગારામ બ્યાસ.
૧	,, કોઠારી જીવણ હીરાચંદ.
૧	,, લીલાધર રામજી જોશી.
૧	,, તાપીશંકર વી. શિવદાસ પંડ્યા.
૧	,, ભગવાનલાલ વી. લધુભાઈ.
૧	,, મેતા નરભેશંકર કેશવજી છાંયા.
૨	,, શુકલ ચત્રભુજ જગજીવન.
૧	,, મેતા વીઠલજી રાઘવજી.
૧	,, વજેશંકર ગોવિંદરામ.
૧	,, મેતા ધનજી નંદજી.
૧	,, વોરા પુંજા હરીશંકર.
૧	,, ગોર કેશવજી ભગવાનજી.
૧	,, શંકરજી નારાણજી વોરા.
૧	,, નાનજી મૂલજી ઠકર.
૧	,, અલારખ્યા કેશરમીયાં સુમરા.
૧	,, મેતા ખરાશંકર પ્રજારામ.
૧	,, મેતા લાલજી આણંદજી.
૧	,, પનજી વી. નથુભાઈ.
૧	,, શિવજી વી. વાઘજી.
૧	રા. રા. શા ફતેમંદ ખેંગાર.
૧	,, મેતા નરભેરામ જીવણ.
૧	,, લાધાલાલ દલપતરામ હા. વ્રજલાલ.
૧	,, અમૃતલાલ દયાળજી હા. વ્રજલાલ.
૧	,, ગણેશ ગોવિંદ પાટણકર.
૧	,, નારો વિનાયક સોમણ.
૧	,, રામજી કાનજી.
૧	,, પુરૂષોત્તમ જગજીવન.
૧	,, વેણીરામ જાદવજી.
૧	,, પીતાંબર વલભજી.
૧	,, ત્રવાડી દુલભજી પુંજા.
૧	,, મુનશી દયાશંકર જેશંકર.
૧	,, દયાશંકર ભાઈશંકર.
૧	,, ઠકર વલભજી પ્રાગજી.
૧	,, જોશી દેવચંદ વાલજી.
૧	,, ગુગલી ધનજી શિવજી.
૧	,, ગોર શિવદાસ જયશંકર.
૧	,, પીર શ્રી દયાળગરજી.
૧	,, ગળરીયા ઈસ્માલ જમાલ.
૧	,, આચારજ પ્રભુજી પ્રજારામ.
૧	,, પંડ્યા જેવત માવજી.
૧	,, વૈદ્ય જયરામ ગોકલદાસ.
૧	,, રાજગર ખીમજી હીરજી.
૧	,, મેતા રાઘવજી જીવણ.
૧	,, ભટ પ્રભુજી ગંગારામ.
૧	,, પ્રાણશંકર કૃપાશંકર.
૧	,, એચરલાલ વલભજી શુકલ.
૧	,, માણેકલાલ કાશીરામ હા. વ્રજલાલ.
૨૫૧	

કચ્છ માંડવી.

પ્રત.	નામ.
૨૫	રા. રા. મહારાજ ગુસાહી રીધગરિજી વી. પ્રાણગીરજી.
૧૫	,, મહારાજ ગુસાહી રેવાગરજી કુંવરગરજી. હા. કાશીગરજી મહારાજ.
૫	,, ઠકર દામોદર આણંદજી.
૪	,, ઠકર દયાલભાઇ રતનશી.
૨	,, ઠકર કાનજી દ્વારકાદાસ.
૨	,, ઠકર રણછોડદાસ ઓધવજી.

પ્રત.	નામ.
૨	રા. રા. ઠકર રક્ષ્મીદાસ હરીદાસ.
૨	,, શા આસ્કરણ ખેંગાર.
૨	,, સાધુ પુરૂષોત્તમદાસ દેવીદાસ.
૨	,, ઠકર પ્રેમજી મુરારજી.
૨	,, શા રાયચંદ અમરશી.
૨	,, ઠકર મુરારજી આણંદજી.
૧	,, ઠકર મથુરાંદાસ લક્ષ્મીદાસ.
૧	,, વકીલ ગોપાલજી હરીદાસ.
૧	,, મેતા મદનજી વી. પ્રભુજી.
૧	,, ઠકર તેજપાલ વી. જેઠા વકીલ.
૧	,, વકીલ ગોરીશંકર હાથી.
૧	,, વોરા પ્રાણશંકર ભગવાનજી.
૧	,, મેતા ધનજી દેવચંદ.
૧	,, મેતા રામજી ભાણજી.
૧	,, વેલજી લાધાણી. શોની.
૧	,, ભટ ગોપાલજી કાનજી.
૧	,, ભટ નથુ વીશનજી.
૧	,, મેતા લધુ ભૂધરજી.
૧	,, વ્યાસ ગંગારામ વી. વેલજી.
૧	,, દવે નારાણજી ચત્રભુજ.
૧	,, ઓદીચ રાધવજી વાલજી.
૧	,, મેતા માધવજી રામકૃષ્ણ.
૧	,, મેતા રામકૃષ્ણ ઓધવજી.
૧	,, શોની મુલજી વલભજી.
૧	,, ઠકર જીવણદાસ હરીદાસ.
૧	,, ઠકર રણછોડદાસ ભાણજી ઝવેરી.
૧	,, ભટ નરોત્તમરામ રણછોડજી વૈદ્ય.
૧	,, શોની કાલા ચત્રભુજ.
૧	,, શેઠ ડુંગરસી દેવશી હા. પરશોતમ.
૧	,, ઠકર ગોપાલદાસ માવજી હા. ભીમજી ગોપાલદાસ.
૧	,, ઠકર કેશવજી પ્રાગજી.
૧	,, ઠકર મથુરાદાસ નરોત્તમ.
૧	,, ઠકર લધા ત્રીકમાણી.
૧	,, પૌરાણિક પુરૂષોત્તમ વાલજી ભટ.
૧	,, પૌરાણિક હરિ લાધા ભટ.
૧	,, જાની પીતાંબર પુંજાભાઈ.
૧	,, દોશી રૂપજી લાલજી હા. કચરા હરખચંદ.

પ્રત.	નામ.
૧	રા. રા. ઠકર વલભદાસ ઊમરશી.
૧	,, શા ગોપાળજી આસ્કરણ.
૧	,, લોવાર નારાણ દેવજી.
૧	,, શા હેમરાજ જેરાજ.
૧	,, શા વલભજી કરમચંદ.
૧	,, ઠકર પ્રાગજી નારાણ વકીલ.
૧	,, શુકલ મોનજી શિવરામ.
૧	,, ભટ દોસા લક્ષ્મીદાસ.
૧	,, જોશી મુરારજી જીવરામ.
૧	,, જોશી ભાણજી મોનજી.
૧	,, દવે વિષ્ણુરામ મોનજી.
૧	,, ભટ પ્રેમજી માવજી.
૧	,, પંડ્યા ગોવિંદજી આણંદજી.
૧	,, ઓઝા મહાદેવ હરીરામ.
૧	,, વ્યાસ દુલભજી અમરજી.
૧	,, ઠકર હરીશંકર ભીમજી.
૧	,, શુકલ દુલભજી મહીધર.
૧	,, ઠકર પરમાનંદ ઇંદરજી.
૧	,, જોશી મેઘજી વી. દેવજી.
૧	,, મપારા દયારામ હેમાણી.
૧	,, ઓઝા માધવજી રૂપરામ.
૧	,, શુકલ દેવજી મહીધર.
૧	,, ઠકર હંસરાજ વી. ત્રીકમદાસ.
૧	,, ઠાકર નારાણજી તુલસીદાસ.
૧	,, ઠકર નેણશી લાલજી.
૧	,, ઠાકર મુરારજી ભૂદરજી.
૧	,, ઠકર નારાણદાસ વી. હંસરાજ.
૧	,, વોરા ડોસા આસ્કરણ વેપારી.
૧	,, જોશી ઓધવજી લક્ષ્મીદાસ.
૧	,, વેદાંત જીવરામ રામજી.
૧	,, વાયડા મેઘજી પ્રમાણંદ.
૧	,, ઠકર વીશનજી પરશોતમ.
૧	,, માસ્તર જયંતીલાલ હીરજી.
૧	,, ઠકર ગોરધનદાસ લક્ષ્મીદાસ.
૧	,, ઠકર પરશોતમ કલ્યાણજી.
૧	,, ઠકર વીશનજી શામજી.
૧	,, ઠકર મેઘજી વી. ખીમજી.
૧	,, ભણસાળી આણંદ નરશી.

પ્રત.	નામ.
૧	રા. રા. દવે રણછોડ વી. મદનજી.
૧	,, પંડ્યા ત્રીકમજી દેવચંદ.
૧	,, દવે શિવશંકર વી. હરિરામ.
૧	,, સાચોરા રૂપજી જેકૃષ્ણ.
૧	,, દવે હરજીવન વેજનાથ.
૧	,, વ્યાસ ગોકલદાસ અમરજી.
૧	,, જોશી તુલશીદાસ મોનજી.
૧	,, સાધુ હરિદાસ દ્વારકાદાસ.
૧	,, ભટ નારાણ રણછોડ.
૧	રા. રા. મહારાજ ગુસાઇ સવાઇગીરજી કેશવગરજી.
૧	,, જીવણદાસ કૃષ્ણદાસ ભાઇ.
૧૪૫	

કચ્છ અંજાર.

પ્રત.	નામ.
૨	રા. રા. લધુભાઈ માધવજી વહીવટદાર.
૧	,, આત્મારામ કેશવજી ડૉકટર.
૧	,, જયરામભાઇ રૂડા.
૩	,, મીસ્ત્રીનારાયણ રાજાણી હા. નાનજી.
૨	,, મી. દયાશંકર શામજી.
૧	,, લક્ષ્મીશંકર જયભાઈ.
૧	,, અંજાર લાયબ્રેરી.
૧	,, અમૃતલાલ કાનજી.
૧	,, ઠકર જેરામ ત્રીકમજી.
૧	,, કવિ લાધારામ વિશ્રામ.
૧	,, ખીમજી ડોસા વકીલ.
૧	રા. રા. પ્રેમજી તુલશીદાસ.
૧	,, વકીલ શામજી જીવા.
૧	,, વકીલ નથુ ગંગાધર.
૧	,, શિવજી અખૈ.
૧	,, કાશીરામ પુરૂષોત્તમ.
૧	,, મહાંત રણછોડદાસજી પ્રિયાદાસજી.
૧	,, સાધુ નારાણદાસજી રૂપદાસજી.
૧	,, ઠકર આણંદજી ડુંગરશી.
૧	,, ઠકર વિશનજી શામજી.
૧	,, ઠકર વાલજી પ્રાગજી.
૧	,, ઠકર પુરૂષોત્તમ જેઠા.
૧	,, ઠકર રામજી દેવશી.
૧	,, વૈદ્ય લક્ષ્મીદાસ શંકરજી.

પ્રત.	નામ.
૧	રા. રા. ઠકર હરિદાસ નથુ.
૧	,, લધુ કચરા.
૧	,, મકનજી શિવજી.
૧	,, નંદવાણા લખુશંકર.
૧	,, નંદવાણા કાનજી મોનજી.
૧	,, ઠકર રતનશી દયાળ.
૧	,, મીસ્ત્રી દેવશી હીરજી.
૧	,, ઓઝા લાલજી રેવાશંકર.
૧	,, ગુરજી માણકચંદ દેવચંદ.
૧	,, પાઠક પ્રાણજીવન હરીશંકર.
૧	,, જોશી હરીશંકર મુરારજી.
૧	,, વેદીયા દુલભરામ દેવશંકર.
૧	,, પંડ્યા મહાદેવ ગોવર્ધન.
૧	,, પંડ્યા શંભુ શામજી.
૧	,, પંડ્યા જટાશંકર મેઘજી.
૧	,, પંડ્યા લધા હેમરાજ.
૧	,, આચાર્ય જયશંકર નારાણજી.
૧	,, પંડ્યા કરશનદાસ વલભજી.
૧	,, પંડ્યા ઊમયાશંકર ભેચર.
૧	,, લાલજી વિશ્રામ.
૪૮	

કચ્છ મુંદ્રા.

પ્રત.	નામ.
૨૦	રા. રા. શેઠ ખીમજી જેરામ શિવજી.
૧૦	,, શેઠ જીવણદાસ અબજી શિવજી.
૧૦	,, શેઠ દામોદર જેરામ.
૫	,, શેઠ લક્ષ્મીદાસ લાધા.
૧	,, મેઘજી જુઠા સેક્રેટરી.
૧	,, ધનજી રત્નેશ્વર.
૪૭	

મુંબૈ.

પ્રત.	નામ.
૫૦	રા. રા. શેઠ હરિદાસ કાનજી.
૨૫	,, શેઠ મેઘરાજ મૂળજી.
૧૫	,, શેઠ પ્રાગજી વી. રામદાસ.
૫	,, શેઠ શાચંદ રાયચંદ દ. દયાળ.
૫	,, ત્રવાડી મૂળજી ભેચર.
૪	રા. રા. શેઠ નારાણદાસ રવજી.
૩	,, શેઠ પિસ્તનજી ફરામજી.

પ્રત.	નામ.
૨	રા. રા. રાવસાહેબ દલપતરામ પ્રાણજીવન ખખ્ખર.
૨	,, ખાનશ્રી સહામતખાનજીતે ગીદડ દરબાર હા.કારભારી નથુભાઇ પીતાંબર.
૧	,, મેતા ભાણજી વિશ્રામ.
૧	,, મી. દેવીદાસ ઝીણાભાઈ.
૧	,, જોશી નરભેરામ કહાનજી.
૧	,, શેઠ કલ્યાણચંદ સોભાગચંદ.
૧	,, શા શિવદાસ આણંદજી.
૧	,, ઠકર ડુંગરશી મુરારજી.
૧	,, હોરમસજી બરજોરજી.
૧	,, ખરસેદજી દોરાબજી.
૧	,, ફીરોજશા પેસ્તનજી.
૧	,, કોશાજી પેસ્તનજી.
૧	,, પંડિત ખીમજી તથા દયાશંકર વાલજી.
૧	,, શેઠ અલીભાઈ કાશમભાઈ.
૧	,, ઠકર ડુંગરશી રતનશી.
૧	,, બેચર ગોવિંદજી ત્રિપાઠી.
૧	,, ત્રવાડી મુરલીધર હરદેવ.
૧	,, ભટ રામજી કલ્યાણજી.
૧	,, અમૃતલાલ જટાશંકર.
૧	,, જટાશંકર ભાણજી.
૧	,, ઠકર મોરારજી દયાળ.
૧૩૦	

કચ્છ સુથરી.

૧	રા. રા. હરિસિંહજી ભગવાનસિંહજી.
૧	,, શા ખીમજી વી. દામજી.
૧	,, જોશી ઠાકરશી જીવરામ.
૧	,, પંડ્યા રણમળ હરજી હા કેશવજી.
૧	,, શા ત્રીકમજી લાધા હા શા ખીમજી.
૫	

ચીત્રોડ.

૧ રા. રા. માધવજી વેળજી મેતા.

મોટા આસામીઓ.

૧	રા. રા. જાડેજાશ્રી વેજરાજજી ઊમરાજી ટીલાત.
૧	,, કુંવર દેવીસિંહજી કલ્યાણસિંહજી.

પ્રત.	નામ.
૧	રા. રા. બ્યાસ વિશનજી જીવણ.
૧	,, જાડેજા શ્રી કાલુભા કેશરિસિંહ.
૪	

કચ્છ કોટડા.

૧	રા. રા. કોઠારી પ્રાગજી દેવજી.
૧	,, સાધુ રાઘવદાસજી.
૧	,, રાજગર રાઘવજી લાધાજી.
૩	

કચ્છ કોઠારા.

૧	રા. રા. ભીમભાઈ નારાણજી.
૧	,, કુંવરજી પુરૂષોત્તમ.
૨	

કચ્છ નળીઆ.

૧ રા. રા. ઠાકર નારાણજી મૂળજી ભટ.

કચ્છ બળદીઆ.

૧૦	રા. રા. અએશશ્રીજી શિવાનાથજી.
૨	,, જોગી પવનનાથજી ફુલનાથજી.
૨	,, જોગી બાલનાથ સેવાનાથજી.
૨	,, જોગી બાલનાથ પવનનાથ.
૨	,, જોગી સોમનાથ સુંદરનાથ.
૨	,, રા. રા. જમાદાર કાશમ સિંગોરાણી.
૨	,, ઠકર ખીમજી મૂળજી.
૨૨	

કચ્છ ગજોડ.

૧ રા. રા. દવે મયાશંકર દયારામ.

કચ્છ બેરાજો.

૧	રા. રા. દવે બેચર મહાદેવ.
૧	,, દવે જટાશંકર વી. કૃષ્ણજી.
૨	

મેહમદાવાદ.

૧ રા. રા. કંત્રાકટ્ર જેઠાલાલ વ્રજવલ્લભદાસ.

કચ્છ કોટેશ્વર.

૨ રા. રા. પીરશ્રીજી નિર્મલ ગિરજી.

નારાયણસરોવર.

૫ રા. રા. બ્રહ્મચારીજી શ્રી વલ્લભદાસજી.

પ્રત.	નામ.
૧	રા. રા. લાલાજી નાથજી.
૧	,, હાથીરામ પુરૂષોત્તમ.
૧	,, માસ્તર બાલાશંકર કાશીરામ.
૧	,, દવે અમરજી કલ્યાણજી.
૧	,, ત્રવાડી બેચર મુરલીધર.
૧	,, ભટ જગજીવન હીરજી.
૧	,, હરીશંકર વી. કાનજી.
૧	,, વૈષ્ણવ સંતોષદાસ કૃષ્ણદાસ.
૨૩	

કચ્છ મેરાઊ.

૨	રા. રા. મેતા વજેશંકર જયશંકર.
૧	,, મેતા દયાશંકર મુરલીધર.
૩	

વઢવાણ.

૧ રા. રા. વ્રજલાલ ગંગાશંકર.

ભુજપુર.

૩	રા. રા. ગુરજી કપૂરસાગરજી ગુણસાગરજી.
૧	,, પંડ્યા ભગવાનજી પુંજા.
૪	

વાલાપધર.

૧	રા. રા. વ્યાસ શિવશંકર વી. લાલજી.
૧	,, પંડ્યા વાઘજી ભવાનીશંકર.
૨	

તેરા—કચ્છ.

૧૦	,, મહારાજ તેરાધિપતિ કુમાર શ્રી હમીરજી.
૫	,, મહારાજ કુમારશ્રી રાયધણજી.
૧	રા. રા. મેતા કલ્યાણરાય પ્રભાશંકર.
૧	,, માસ્તર મગનલાલ વી. હરગોવિંદ.
૨	,, વૈદ્ય લક્ષ્મીદાસ લાલજી દવે.
૧	,, જોશી નથુ કલ્યાણજી.
૧	,, વડારણબાઇ આનુબાઈ.
૧	,, પ્રેમજી વી. લાધાભાઈ પંડ્યા.
૧	,, શા જીવરાજ દેવજી.
૧	રા. રા. લાલજી પરશોતમ શા.
૧	,, ત્રવાડી દયારામ હરજીવન.
૨૫	

પ્રત.	નામ.

સીસોગઢ.

૧	રા. રા. પંડિતજી પીતાંબર પુરૂષોત્તમ.
૧	,, જ્યોતિષી મેઘજી કેશવજી.
૧	,, વ્યાસ હરીરામ સુરજી.
૧	,, વ્યાસ ગોવિંદજી નાગજી.
૪	

વડોદરા.

૧૦ રા. રા. દીવાન બાહાદુર મણીભાઈ જસભાઈ નાયબ દીવાન સાહેબ.

અમદાવાદ.

૧ રા. રા. શા હઠીસંગ નગીનદાસ.

ભોઈકા.

૧ રા. રા. વાઘજીભાઈ ત્રીકમજી પટેલ.

રાધનપર.

૨ રા. રા. બાપાલાલ ભાઈશંકર.

ખારાઘોડા.

૧ રા. રા. રસિકરામ બાપાલાલ.

ભદ્રેસર.

૧	રા. રા. ઠકર પરશોતમ નરશી વેપારી.
૧	,, જોશી જીવરાજ રતનશી.
૧	,, ઠકર ભચા વી. કરશનદાસ.
૩	

ભાવનગર.

૫	રા. રા. વજેશંકર ગવરીશંકર આસિસ્ટંટ મુખ્ય દીવાન સાહેબ.
૧	,, બાપાલાલ માણકલાલ.
૬	

દેશલપર.

૧	,, દ્વિવેદી મુરારજી અજરામલ.
૧	,, શેઠ ચાંપશી ભારા.
૧	,, શા શોજપાલ પદમશી.
૧	,, ગંગારામ જ્યેષ્ઠારામ.
૪	

કચ્છ ગોધરા.

૧ રા. રા. કેશવજી દેવરામ પંડ્યા.

પ્રત.	નામ.
૧	રા. રા. જોશી લધા ધનજી.
૧	,, ધારક લાલજી વલભજી.
૩	

કચ્છ બાએટ.

૧ રા. રા. મેહેતાજી પરશોતમ કુંવરજી.

કોટડી.

૧ રા. રા. મેહેતાજી દેવજી કુંવરજી.

સાભરાઇ.

૧ રા. રા. ઠકર ડોસાભાઇ અખૈ.

સાંધાંણ.

૧ રા. રા. માસ્તર જીભાઇ કાલીદાસ.

કચ્છ વીંઝાંણ.

૧ રા. રા. રેવાશંકર રામેશ્વર.

કચ્છ ભચાઊ.

૧ રા. રા. મેતા પ્રાણશંકર ચત્રભુજ.
૧ ,, ઠકર જેઠાનંદ કલ્યાણજી.
૧ ,, વોરા કરૂણાશંકર વી. જટાશંકર.
૧ ,, જોશી દયારામ મોનજી.

પ્રત.	નામ.
૧	રા. રા. જોશી જીવણ મનજી.
૧	,, વાઘજી વી. માધવજી.
૧	,, ઠકર વલભજી મેઘજી વકીલ.
૧	,, જોશી વિસરામ દેવજી.
૮	

જામનગર.

૧ રા. રા. શાસ્ત્રી છગનલાલ લાધા.
૧ રા. રા. આચરજ વણારસી માવજી.
૧ ,, જગજીવન મૂળજી ગુગળી.
૧ ,, રેવાશંકર કલ્યાણજી હા. વ્રજલાલ.
૪

કુંભારીઊં.

૨ રા. રા. માસ્તર લાલજી ભાણજી.

નાંગળપુર.

૧ રા. રા. મયાશંકર ડાયાભાઈ.

દેવળીઊં.

૧ રા. રા. મીસ્ત્રી ખીમજી દેવશી.

ટંકારા.

૧ રા. રા. પંડ્યા કુબેરજી કાહાનજી.

જાહેર ખબર.

આ પુસ્તક નીચે લખેલ ઠેકાણે રોકડી કીમતે મળશે દેશાવરના ગ્રાહકોએ કિમ્મત રૂ. ૧॥ શિવાય ટપાલ ખર્ચનો આનો એક વધારે મોકલવો.

કચ્છ-ભુજમાં.—ગ્રંથકર્ત્તા શાસ્ત્રી પ્રભાશંકર જયશંકર પાસેથી અથવા ઊપાધ્યાય હરીરામ પાસેથી.

કચ્છ માંડવીમાં.—વેદમૂર્ત્તિ શાસ્ત્રીજી જયશંકર પાસેથી અથવા શુકલ જીવરામ દેવજી પાસેથી.

કચ્છ અંજારમાં.—રા. રા. દયાશંકર શામજી સ્કૂલમાસ્તર પાસેથી અથવા ભટ્ટ ઘેલા કચરા પાસેથી.

કચ્છ મુંદ્રામાં.—રા. રા. ભટ્ટ ધનજી રત્નેશ્વર પાસેથી.

કચ્છ તેરામાં.—ત્રવાડી વાલજી વી. શામજી પાસેથી.

મુંબૈમાં.—કાલકાદેવીને રસ્તે રામવાડી પાસે પંડિત જયેષ્ઠારામ મુકુંદજીની પુસ્તકની દુકાનેથી.

ગ્રંથ કર્ત્તા.

શાસ્ત્રી પ્રભાશંકર જયશંકર.

જ્યોતિઃપ્રબોધનું શુદ્ધિપત્રક.

અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.	પત્ર.	પંક્તિ.
સર્વક્ષ	સર્વર્ક્ષ	૨	૧૧
પેહેલાં	પેહેલાંના	૩	૧૫
અતી	અતિ	૧૪	૧૭
વાચાલ	વાચાલપણું	૧૬	૪
અત્યંત નિર્ભય	અત્યંત નિર્લય	૧૬	૨૧
ઇષ્ટની	ઇષ્ટ	૨૫	૨
દેવું	દેવી	૨૫	૧૫
કરવું	કરવી	,,	,,
આઠમની	આઠમથી	૨૮	૨૧
પ્રમાણે	પ્રમાણને	૩૨	૨૯
શાકે	શાક	૫૭	૧૧-૧૬
ચોથો	છઠ્ઠો	૬૩	૩૦

પત્ર ૬૭ કલમ ૩૧ મી.

શુક્રની રાશીથી છઠ્ઠે અગર બારમે શનિ હોય ત્યારે તે માણુશરૂપે નપુંસક જેવો લાગે પણ તેવો હોય નહી અને શનિ તથા શુક્ર એ બન્ને ગ્રહ દશમે ભાવે આવે અથવા નવમાં ભાવનો સ્વામી મેષ, સિંહ, વૃશ્ચિક કે મકરરાશિમાં હોય અને સૂર્ય તથા ચંદ્રઓજ ને સમ રાશિમાં ક્રમથી રહી પરસ્પર દેખતા હોય અગર બુધ તથા શનીઓજ ને સમ રાશિમાં ક્રમથી રહી પરસ્પર દેખતા હોય અથવા સમ રાશિમાં આવેલ સૂર્યને વિષમ રાશિમાં રહેલ મંગલ જોતો હોય તેમ મંગલને સૂર્ય પણ જોતો હોય અથવા વિષમ રાશિનું લગ્ન તથા વિષમ રાશિનો ચંદ્ર એ બન્નેને સમ રાશિમાં રહેલ મંગળ જુવે અથવા ચંદ્ર તથા બુધ ક્રમથી વિષમ સમ રાશિમાં આવેલા હોય અને તેને મંગલ જોતો હોય અથવા તો લગ્ન ચંદ્ર અને શુક્ર પુરૂષ રાશિ તથા તેનાજ નવમાંશ હોય તો તે યોગવાળો માણુસ નપુંસક થાય.

અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.	પત્ર.	પંક્તિ.
શાકો	શાક	૭૩	૧૮

વર્ષપ્રવેશ સારણીમાં ભૂલ.

કોષ્ટક ૧૧૦ થી ૧૨૦ મા લગણુ ઘટિકાના અંકમાં દશની સંખ્યા ન્યૂન સમજવી.

પત્ર ૮૫ માં કોષ્ટક ૯ મામાં સૂર્યની રાશિ ૦ જોઇએ દશમામાં ૧ જોઇએ અને ૧૧ મામાં ૨ જોઇએ.

અશુદ્ધ.	શુદ્ધ.	પત્ર.	પંક્તિ.
બુધની	ચંદ્રની	૮૭	૯
તે વર્ષમાં	વર્ષમાં	૯૪	૨૮
પાને ૨	પાને ૮૨	૯૮	૩૫
ભાવેમે	ભાવે	૧૦૨	૧૫

ज्योतिर्मयूख सारोद्धार.

पुर्व भाग.

—:0:0—

મૂળ શ્લોક સહિત શુદ્ધ ગુજરાતી ભાષાન્તર.

પ્રસિદ્ધ કરનાર

વ્યાસ દયાશંકર મુકુંદજી

આયુર્વેદ સાર સંગ્રહ માસિક પુસ્તકનાં વ્યવસ્થાપક.

પ્રથમાવૃત્તિ.

મુંબઈ

ધી આર્યોત્કર્ષ પ્રેસમાં છાપ્યું.

સંવત ૧૯૪૨. સને ૧૮૮૬ ૪૦

મૂલ્ય રૂ. ૧॥

अथअनुक्रमणिका

इति ज्योतिर्मयूख सारोद्धार पूर्वभाग अनुक्रमणीका समाप्त.

ज्योतिर्मयूख सारोद्धारः

श्रीगणेशाय नमः

यदंघ्र्यब्जध्यानं सकलसुखमूलं बुधजनाः प्रकुर्वत्यस्मात्ते विमलमनयस्तं सुसुखदम्॥ सुराधीशं देवासुरनतपदाब्जोजयुगलं नमाम्य प्रत्यूहं स वितरतु सर्वत्र गणपः॥१॥

सर्व सुखनां मूलरूप जेनां चरणारविंदनुं ध्यान विद्वान् लोको करेछे. अने तेथी ते निर्मळ मतिवाळा थायछे. ने देवताओमां म्होटा छे. देवताओ अने असुरो जेना चरणकमळने नमेछे. ते देवने हुं प्रणाम करूंछुं. ने ते गणपति सर्वत्र मारूं विघ्न हरी लेजो.

जाड्यांधकारो लयमेति यस्यास्तां वागधीशां कृपया नमामि॥ उमारमेशावपि संप्रणम्य पुराण दैवज्ञवरान् नमामि॥२॥

जेनी कृपाथी जाड्यरूप अंधकार लयपामी जायछे. एवां ते सरस्वतीने हुं प्रणाम करूंछुं. पार्वतीना पति शंकर ने लक्ष्मीना पति विष्णुने नम्रता पूर्वक प्रणाम करीने पूर्वे थई गयेला ज्योतिषवेत्ताओने हुं प्रणाम करूंछुं.

पूर्वैः सद्विबुधैः श्रुतानि रचितान्यत्यादराद्वीक्ष्य यद्बद्धोयं तु मया सगुर्जरगिराप्रत्नैःसुपद्यैःपरम्॥ग्रंथःस्यात्सुखहेतुरेषवसुधादेवात्मजानां सदा प्रेम्णात्र प्रकटीकृतोऽत्र मम चैषायाससाफल्यता॥३॥

में पूर्वना सद्विद्वानोये रचेला शास्त्रनुं घणा आदरथी अवलोकन करीने पूर्वकृत श्लोकनी साथे गुजराती भाषामां आ ग्रंथ में बांध्यो छे अने घणा स्नेहथी प्रगट करेलो आ ग्रंथ ब्राह्मणोनां बालकने सुखना

હેતુરૂપ થાય .એજ મારા શ્રમનુ સફળપણુ છે એમ માનું છું.

॥ अथादौ प्रशस्ति विलेखन प्रकारः प्रणीयते॥

॥ स्वस्तिश्री सिद्धिर्वृद्धिजयो मंगलाभ्युदयाश्च॥

स्वस्तिश्री सौख्य धात्री शुभजयजननी तुष्टिपुष्टिप्रदात्री मांगल्योत्साह कर्त्री गत भवसदसत्कर्मणां व्यंजयित्री॥ नाना संपद्विधात्री धनकुल यशसा मायुषां वर्द्धयित्री॥ दुष्टापद्विघ्नहर्त्री गुणगणवसति र्लिख्यते जन्मपत्री॥ ४॥ श्री आदिनाथ प्रमुखा जिनेशाः श्री पुंडरीकप्रमुखा गणेशाः॥ सूर्यादिखेटर्क्ष युताश्च भावाः शिवाय संतु प्रकट प्रभावाः॥ ५॥ दशावतारो भुवनैक मल्लो गोपांगना सेवित पादपद्मः॥ श्रीरामचंद्रः पुरुषोत्तमोऽयं ददातुवः सर्वसमीहितं मे॥ ६॥ सूर्यः शौर्यमुतेंदुरुच्चपदवीं सन्मंगलं मंगलः सद्बुद्धिंच बुधो गुरुश्च गुरुतां शुक्रः सुखं शं शनिः॥ राहुर्बाहुबलं करोतु विपुलं केतुः कुलस्योन्नतिं नित्यं प्रीतिकरा भवंतु भवतां सर्वे प्रसन्ना ग्रहाः॥ ७॥ कल्याणं कमलासनः स भगवान् विष्णुः सुजिष्णुः स्वयं प्रालेयाद्रिसुतापतिस्तु तनयोज्ञानंच निर्विघ्नताम्॥ चंद्रज्ञ स्फुजिदार्कि भौमधिषणच्छायासुतैरन्विता ज्योतिश्चक्रमिदं सदैव भवतामायुश्चिरं यच्छतु॥ ८॥ सूर्यो यच्छतु भूपतां द्विजपतिः प्रीतिंपरां तन्वतां मांगल्यं विदधातु भूमितनयो बुद्धिं विधत्तां बुधः॥ गौरं गौरवमातनोतु च गुरुः शुक्रः स शुक्रार्थदः सौरिर्वैरिविनाशनं वितनुतां रोगक्षयं सैंहिकः॥ ९॥ ललाटपट्टे लिखिता विधात्रा षष्ठी दिने याक्षरमालिका च तां जन्मपत्री प्रकटीं विधत्ते दीपो यथावस्तु घ-

नांधकारे॥१०॥ यावन्मेरुर्धरापीठे यावच्चंद्रदिवाकरौ॥ तावन्नंदतु बालोयं यस्यैषा जन्मपत्रिका॥११॥ यस्य नास्ति किल जन्मपत्रिका या शुभाशुभफलप्रदर्शिनी॥ अंधकं भवति तस्य जीवितं दीपहीनमिव मंदिरं निशि॥१२॥ आदित्याद्या ग्रहाः सर्वे सनक्षत्राः सराशयः॥ सर्वान्कामान्प्रयच्छंतु यस्यैषा जन्मपत्रिका॥१३॥ ब्रह्मा करोतु दीर्घायुर्विष्णुः कुर्याच्च संपदम् हरो रक्षतु गात्राणि यस्यैषा जन्मपत्रिका॥१४॥ गणाधिपो ग्रहाश्चैव गोत्रजा मातरो ग्रहाः॥ सर्वे कल्याणमिच्छंतु यस्यैषा जन्मपत्रिका॥॥१५॥ श्रीजन्मपत्री शुभदीपकेन व्यक्तं भवेद्भाविफलं समग्रम्॥ क्षपाप्रदीपेन यथा गृहस्थं घटादिजातं प्रकटत्वमेति॥१६॥ इति प्रशस्तिः॥ ॥

॥ अथ जन्मपत्रिकादौ लेखनक्रमः॥

स्वस्तिश्री नृपविक्रमार्कराज्यात् अमुकसंवत्सरे अमुकशाके करणगताब्द अधिकमास अवमदिन अहर्गण अमुकायन अमुकगोलगते श्रीसूर्ये अमुकऋतौ अमुकमासे अमुकपक्षे अमुकतिथौ अमुकवार घटीपल अमुकनक्षत्र घटी पल अमुकयोग घटीपल अमुककरणे अत्र दिने सूर्योदयात् दिनगत घटी पल अमुकराशिस्थिते श्रीसूर्ये अमुकराशिस्थिते चंद्रे अमुकराशिस्थिते भौमे बुध गुरौ शुक्रे शनौ राहौ केतौ वा अमुकराशि नवांशे अमुकलग्नाधिपतौ अमुकराश्याधिपतौ पुण्यतिथौ एवं पंचांगशुद्धौ शुभग्रहनिरीक्षितकल्याणवती वेलायां तात्कालिक अमुकलग्नोदये संक्रांतिगतांश-

घटी पल अयनांशा घटी पल मिश्र प्रमाण घटी पल दि-
नार्द्ध प्रमाण घटी पल निशार्द्ध प्रमाण घटी पल दिन प्रमा-
ण घटी पल रविभोग्य लंकोदया द्गत घटी पलेषु उन्नत घ-
टी पल सूर्य पुरुषाकार नक्षत्रे अमुकस्थाने पतितं तत्र
कैलासगिरि शिखरे उमा महेश्वर संवादे विंशोत्तरी दशा
प्रमाणेन आदौ अमुक दशा मध्ये जन्म अमुक संध्या-
यां वंशोद्भव गंगानीर पवित्रोपम अमुकान्वये अमुक
गोत्रे अमुक पुत्र अमुक गृहे भार्या अमुक नाम्नी पुत्ररत्नमजीजनत् अत्र होराशास्त्र प्रमाणेन अमुक नक्षत्रे
अमुक चरणे अमुकाक्षरे अमुक योनौ अमुक नाड्यां
अमुक गणे अमुक वर्णे अमुक वर्गे अमुक युंजायां तः-
स्य चिरंजीवि अमुक नाम प्रतिष्ठितं सचेश्वर प्रसादा-
द्दीर्घायुर्भवतु॥

॥ अथ संवत् ज्ञानमाह॥

શાલિવાહનશકમાં ૧૩૫ મેળવિએ ત્યારે વિક્રમાદિત્ય સંવત્ થાય.

॥ अथ शकानयनम्॥

विक्रमादित्य राज्यस्य पंचत्रिंशोत्तरं शतम् ॥
पातयित्वा भवेच्छाकं चैत्राद्यास्तिथयः स्मृताः १७॥

વિક્રમાદિત્યના સંવતમાંથી ૧૩૫ બાદ કરિયે ત્યારે ચૈત્રાદિ શાલિવાહન શક થાય. उदाहरणम् સંવત્ ૧૯૪૨ માંથી ૧૩૫ બાદ કર્યા તો ચૈત્રાદિ ૧૮૦૭નો શાલિવાહન શક થયો.

॥ अथ संवत्सरानयन प्रकारः॥

युग्म२ नेत्र२ युतं शाकं षष्टिभिर्भागमाहरेत् ॥
लब्धप्रयोजनं नास्ति शेषाः स्युः प्रभवादयः॥१८॥

શાલિવાહનશકમાં ૨૨ ભેળવિએ પછે ૬૦થી ભાગ લેવો લાધે તેનું પ્રયોજન નહી. શેષાંક રહે તે પ્રભવાદિક સાઠમાંથી તેટલામો સંવત્સર જાણવો.

उदाहरणम् શક૧૮૦૭માં ૨૨ ભેર્યા તો ૧૮૨૯ થયા તેને ૬૦ ભાગ લીધો તો લાધા ૩૦ તેનું પ્રયોજન નહી. શેષાંક ૨૯ રહ્યા તે પ્રભવ આદિ દઈને ૨૯મો મન્મથ સંવત્સર જાણવો.

॥ अथ संवत्सरनामानि ॥

प्रभवो विभवः शुक्लः प्रमोदाख्यः प्रजापतिः॥ अंगिराः श्रीमुखो भावो युवा धाता तथेश्वरः॥ १९॥ बहुधान्यः प्रमाथीच विक्रमो वृषभस्तथा॥ चित्रभानुः स्वभानुश्च तारणः पार्थिवो व्ययः॥ २०॥ सर्वजित्सर्वधारीच विरोधी विकृतस्ततः॥ खरनंदनसंज्ञोच विजयो जयमन्मथौ॥ २१॥ दुर्मुखस्तदनु प्रोक्तो हेमलंबकसंज्ञकः॥ विलंबाख्यो विकारीस्यात् शार्वरी प्लवसंज्ञकौ॥ २२॥ शुभकृच्चापरस्तस्मादब्दः शोभनकृत्स्मृतः॥ क्रोधिविश्वावसू ज्ञेयौ वत्सरोपि पराभवः॥ २३॥ प्लवंगः कीलकाख्योऽथ सोम्यःसाधारणाव्हयः॥ ततो विरोधकृन्नामा परिधावि प्रमाथिनो॥ २४॥ आनंदो राक्षसः प्रोक्तो नलपिंगलसंज्ञको॥ कालयुक्ताख्य सिद्धार्थौ रौद्रो दुर्मतिदुंदुभी॥ २५॥ रुधिरोद्गारिरक्ताक्षौ क्रोधनः क्षयकृत्स्मृतः॥ वत्सराणां गुरोर्माने षष्टिरियमुदाहृता॥ २६॥

પ્રભવ૧, વિભવ૨, શુકલ૩, પ્રમોદ૪, પ્રજાપતિ૫, અંગિરા૬, શ્રીમુખ૭, ભાવ૮, યુવા૯, ધાતા૧૦, ઈશ્વર૧૧, બહુધાન્ય૧૨, પ્રમા-

થી ૧૩. વિક્રમ ૧૪, વૃષભ ૧૫, ચિત્રભાનુ ૧૬, સુભાનુ ૧૭, તારણ ૧૮, પાર્થિવ ૧૯, વ્યય ૨૦, સર્વજિત્ ૨૧, સર્વધારી ૨૨, વિરોધી ૨૩, વિકૃત ૨૪, ખર ૨૫, નંદન ૨૬, વિજય ૨૭, જય ૨૮, મન્મથ ૨૯, દુર્મુખ ૩૦, હેમલંબક ૩૧, વિલંબ ૩૨, વિકારી ૩૩, શાર્વરી ૩૪, પ્લવ ૩૫, શુભકૃત્ ૩૬, શોભનકૃત્ ૩૭, ક્રોધી ૩૮, વિશ્વાવસુ ૩૯, વત્સર ૪૦, પ્લવંગ ૪૧, કીલક ૪૨, સૌમ્ય ૪૩, સાધારણ ૪૪, વિરોધી ૪૫, પરિધાવી ૪૬, પ્રમાથી ૪૭, આનંદ ૪૮, રાક્ષસ ૪૯, નલ ૫૦, પિંગલ ૫૧, કાલ ૫૨, સિદ્ધાર્થ ૫૩, રૌદ્ર ૫૪, દુર્મતિ ૫૫, દુંદુભી ૫૬, રૂધિરોદ્ગારી ૫૭, રક્તાક્ષ ૫૮, ક્રોધન ૫૯, ક્ષયકૃત્ ૬૦. આ પ્રમાણે ૬૦ સંવત્સરનાં નામ જાણવાં.

॥ अथ माससंज्ञा ज्ञानम् ॥

चैत्रः१ वैशाखः२ ज्येष्ठः३ आषाढः४ श्रावणः५ भाद्रपदः६ आश्विनः७ कार्त्तिकः८ मार्गशीर्षः९ पोषः१० माघः११ फाल्गुनः१२

ચૈત્ર ૧, વૈશાખ ૨, જ્યેષ્ઠ ૩, આષાઢ ૪, શ્રાવણ ૫, ભાદ્રપદ ૬, આશ્વિન ૭, કાર્ત્તિક ૮, માર્ગશીર્ષ ૯, પોષ ૧૦, માહ ૧૧, ફાલ્ગુન ૧૨. એ રીતે બારમાસનાં નામો જાણવાં.

॥ अथ तिथिसंज्ञा ज्ञानम् ॥

प्रतिपत् १, द्वितीया २, तृतीया ३, चतुर्थी ४, पंचमी ५, षष्ठी, सप्तमी ७, अष्टमी ८, नवमी ९, दशमी १०, एकादशी ११, द्वादशी १२, त्रयोदशी १३, चतुर्दशी १४, पूर्णिमा १५, अमावास्या ३०, इति तिथिनामानि.

પડવે ૧, બીજ ૨, ત્રીજ ૩, ચોથ ૪, પાંચમ ૫, છઠ ૬, સાતમ ૭, આઠ-

म ८, नोम ९, दशम १०, ईग्यारश ११, बारस १२, तेरस १३, चोदश १४, पुनम १५; अमास १६. ए रीते तिथीनां नामो जाणवां.

॥ अथ वार संज्ञाज्ञानम् ॥

रविश्चंद्रो महीपुत्रो बुधोजीवः कविः शनिः ॥ सप्तवाराः क्रविज्ञेया रव्यादिक्रमतो बुधैः ॥ २७॥

रवि, सोम, भोम, बुध, गुरु, शुक्र, शनि, — रविवार आदि दईने सातवार अनुक्रमे जाणवा.

॥ अथ नक्षत्र संज्ञाज्ञानम् ॥

अश्विनी भरणी चैव कृत्तिका रोहिणी तथा ॥ मृगशीर्ष मार्द्रा विज्ञेया पुनर्वसुच पुष्यकं ॥ २८ ॥ आश्लेषाच्च मघाचैव पूर्वा फाल्गुनिकं तथा ॥ उत्तरा फाल्गुनिर्हस्तश्चित्रा स्वाति र्विशाखिका ॥२९॥ अनुराधा तथा ज्येष्ठा मूलं पूर्वाषाढिका ॥ उत्तराचाभिजित् श्रोत्रं धनिष्ठा शत भीषिका ॥ ३० ॥ पूर्वा भाद्रपदं चात्रोत्तरा भाद्रपदं तथा ॥ रेवत्या द्यत्र विज्ञेया नक्षत्रगण संज्ञिका ॥ ३१

अश्विनी १, भरणी २, कृत्तिका ३, रोहिणी ४, मृगशीर्ष ५, आर्द्रा ६, पुनर्वसु ७, पुष्य ८, आश्लेषा ९, मघा १०, पूर्वा फाल्गुनी ११, उत्तरा फाल्गुनी १२, हस्त १३, चित्रा १४, स्वाति १५, विशाखा १६, अनुराधा १७, ज्येष्ठा १८, मूल १९, पूर्वाषाढा २०, उत्तराषाढा २१, अभिजित् २२, श्रवण २३, धनिष्ठा २४, शतभीषा २५, पूर्वा भाद्रपद २६, उत्तरा भाद्रपद २७, रेवती २८. आ प्रमाणे अठ्यावीश नक्षत्र जाणवां.

॥ अथ योगसंज्ञाज्ञानम् ॥

विष्कुंभः प्रीतिरायुष्मान् सौभाग्य शोभनस्त-

था ॥ अतिगंजः स्ककर्मा च धृतिः शूलस्तथैवच ॥३२॥ गंजो वृद्धिर्ध्रुवश्चैव व्याघातो हर्षणस्तथा ॥ वज्रः सिद्धिर्व्यतीपातो वरीयान् परिघः शिवः ॥ ३३ ॥ सिद्धिः साध्यः शुभः शुक्लो ब्रह्मास्यैंद्रोथ वैधृतं ॥

વિષ્કુંભ ૧, પ્રીતિ ૨, આયુષ્માન્ ૩, સૌભાગ્ય ૪, શોભન ૫, અતિગંજ ૬, સુકર્મા ૭, ધૃતિ ૮, શૂલ ૯, ગંજ ૧૦, વૃદ્ધિ ૧૧, ધ્રુવ ૧૨, વ્યાઘાત ૧૩, હર્ષણ ૧૪, વજ્ર ૧૫, સિદ્ધિ ૧૬, વ્યતિપાત ૧૭, વરીયાન્ ૧૮, પરિઘ ૧૯, શિવ ૨૦, સિદ્ધિ ૨૧, સાધ્ય ૨૨, શુભ ૨૩, શુક્લ ૨૪, બ્રહ્મા ૨૫, ઐંદ્ર ૨૬, વૈધૃત ૨૭ એ રીતે સત્યાવીશ યોગ છે.

॥ अथ करणानयन प्रकारः ॥

तिथीनां द्विगुणं कृत्वा चैकोहीनस्तुकारयेत् ॥ सप्तभिस्तु हरेद्भागं शेषं करणं बवादिकं ॥३४॥

ગત તિથીને બેગુણી કરવી પછે તેમાંથી એક બાદ કરવો. બાકી સંખ્યાને ૭ સાતે ભાગ લેવો. લબ્ધનું પ્રયોજન નથી. શેષાંક રહે તે બવાદિક કરણ જાણવા. **उदाहरणम्** ગત તિથી ૬ તેને બેયે ગુણી તો ૧૨ થયા તેમાંથી એક બાદ કર્યો તો ૧૧ રહ્યા તેને ૭ ભાગ લીધો તો લબ્ધ ૧ નું પ્રયોજન નહીં. શેષાંક ૪ રહ્યા તે બવાદિ સેતિલ ચોથું કરણ જાણવું.

॥ अथ करणनामानि ॥

बवंच बालवंचैव कौलवंतैतिलं गिरं ॥ वाणिज्यं विष्टिरित्याहुः करणानि सप्त भूस्कराः ॥ ३५॥ अंते कृष्ण चतुर्दश्याः शकुनी दर्शभागयोः ॥ भवेच्चतुष्पदं नागं किंस्तुघ्नं प्रतिपद्दले ॥ ३६ ॥ ॥

બવ ૧, બાલવ ૨, કૌલવ ૩, તૈતિલ ૪, ગિર ૫, વાણિજ્ય ૬, વિષ્ટિ ૭,

આ અનુક્રમે વિદ્વાનો સાત કરણ કહેછે. કૃષ્ણપક્ષની ચોદશના બીજા ભાગનું શકુની કરણ જાણવું. અમાવાસ્યાના પેહેલા ભાગનું ચતુષ્પદ કરણ જાણવું. ને બીજા ભાગનું નાગ કરણ જાણવું. પ્રતિપદના પેહેલા ભાગનું કિંસ્તુઘ્ન કરણ જાણવું.

॥ अथ ऋतुसंज्ञाज्ञानम् ॥

मीनेमेषे वसंतश्च ग्रीष्मश्च वृषयुग्मयोः ॥ वर्षा कर्केच सिंहेच तुलाकन्ये शरत्तथा ॥ ३७ ॥ हेमंतो वृश्चिके चापे शैशिरो घटनक्रयोः ॥ एताः षट् ऋतवः संति सूर्यसंक्रमणेन हि ॥ ३८ ॥

મીન ને મેષના સૂર્યમાં વસંત ઋતુ, વૃષ ને મિથુનના સૂર્યમાં ગ્રીષ્મઋતુ, કર્ક ને સિંહમાં વર્ષાઋતુ, તુલ ને કન્યામાં શરદ્ઋતુ, વૃશ્ચિકને ધનમાં હેમંતઋતુ, કુંભને મકરમાં શિશિરઋતુ જાણવી. એ પ્રમાણે છ ઋતુ સૂર્યના સંક્રમઉપરથી જાણવી.

॥ अथ अयनसंज्ञाज्ञानम् ॥

मेषाद्युत्तरगोलश्च तुलादियाम्यगोलकः ॥ याम्यायनंच कर्कादि मकराद्युत्तरायनं ॥ ३९ ॥

મેષથી છ સંક્રાંતી સુધી ઉત્તર ગોળ જાણવું. તુળથી છ સંક્રાંતિ સુધી દક્ષિણ ગોળ જાણવું. કર્કાદિ છ સંક્રાંતી સુધી દક્ષણાયન જાણવું. મકરાદિ છ સંક્રાંતિ સુધી ઉત્તરાયન જાણવું.

॥ अथ गणसंज्ञाज्ञानम् ॥

અશ્વિની, શ્રવણ, મૃગશીર્ષ, પુષ્ય, અનુરાધા, પુનર્વસુ, હસ્ત, સ્વાતિ, રેવતી ઈ નક્ષત્રમાં દેવગણ જાણવો. ભરણી, રોહિણી, આર્દ્રા, પૂ.ફા., પૂર્વાષાઢા, પૂર્વાભાદ્રપદ, ઉત્તરાષાઢા, ઉત્તરા ફાલ્ગુની, ઉત્તરા ભાદ્રપદ ઈ નવ નક્ષત્રમાં માનવગણ જાણવો. કૃત્તિકા, વિશાખા,

આશ્લેષા, મઘા, શતભિષા, ચિત્રા, જ્યેષ્ઠા, ધનિષ્ઠા, મૂલ એ નવ નક્ષત્રમાં રાક્ષસગણ જાણવો.

॥ अथ नाडिसंज्ञाज्ञानम् ॥

અશ્વિની, જ્યેષ્ઠા, આર્દ્રા, મૂલ, પુનર્વસુ, શતભિષા, ઉત્તરા ફાલ્ગુની, પૂર્વાભાદ્રપદ, હસ્ત, એ નવ નક્ષત્રમાં આદ્યનાડી જાણવી. ભરણી, મૃગશીર્ષ, અનુરાધા, પૂર્વાષાઢા, પુષ્ય, ધનિષ્ઠા, પૂર્વા ફાલ્ગુની, ઉત્તરાભાદ્રપદ, ચિત્રા એ નક્ષત્રમાં મધ્યનાડી જાણવી. કૃત્તિકા, વિશાખા, રોહિણી, ઉત્તરાષાઢા, આશ્લેષા, શ્રવણ, મઘા, રેવતી, સ્વાતિ એ નક્ષત્રમાં અંત્યનાડી જાણવી.

॥ अथ युंजासंज्ञाज्ञानम् ॥

રેવતી, અશ્વિની, ભરણી, કૃત્તિકા, રોહિણી, મૃગશિર, એ નક્ષત્રમાં પૂર્વભાગ યુંજા. આર્દ્રા, પુનર્વસુ, પુષ્ય, આશ્લેષા, મઘા, પૂ.ફા., ઉ.ફા., હસ્ત, ચિત્રા, સ્વાતિ, વિશાખા, અનુરાધા એ નક્ષત્રમાં મધ્યભાગ યુંજા જાણવી. જ્યેષ્ઠા, મૂલ, પૂ.ષા., ઉત્તરાષાઢા, શ્રવણ, ધનિષ્ઠા, શતભિષા, પૂ.ભા., ઉ.ભા., અને રેવતી એ નક્ષત્રમાં અંત્યભાગ યુંજા જાણવી.

॥ अथ हंससंज्ञाज्ञानम् ॥

મેષ, સિંહ, ધન, એ રાશીમાં અગ્નિહંસક જાણવી. વૃષ, કન્યા ને મકર રાશીમાં ભૂમિહંસક જાણવી. મિથુન, તુલ, કુંભ એ રાશીમાં વાયુહંસક જાણવી. કર્ક, વૃશ્ચિક, મીન એ રાશીમાં વારિહંસક જાણવી.

॥ अथ वर्गसंज्ञाज्ञानम् ॥

अवर्गो गरुडः प्रोक्तो मार्जारस्तु कवर्गकः ॥ चवर्गः केसरी ज्ञेयो टवर्गः श्वा प्रकीर्त्तितः ॥ ४० ॥
तवर्गः सर्पसंज्ञः स्यात्पवर्गो मूषको मतः ॥ यंवर्गो हारिणाख्यश्च शवर्गो मेष उच्यते ॥ ४१ ॥ ॥

અવર્ગ (અ, ઈ, ઉ,) ગરૂડ: કવર્ગ (ક, ખ, ગ, ઘ, ઙ). બીલાડું, ચવર્ગ-

(ચ,છ,જ,ઝ,ઞ) સિંહ; ટવર્ગ (ટ,ઠ,ડ,ઢ,ણ) શ્વાન; તવર્ગ (ત,થ,દ,ધ,ન) સરપ; પવર્ગ (પ,ફ,બ,ભ,મ) ઉંદર; યવર્ગ (ય,ર,લ,વ,શ) મૃગ; સવર્ગ (સ,ષ,હ,ક્ષ,જ્ઞ) મેંઢો આપ્રમાણે આઠ વર્ગ જાણવા.

॥ अथ वर्णज्ञानम् ॥

कर्क वृश्चिक मीनाख्या ब्राह्मणा अथ बाहुजाः ॥ मेषसिंह धनुष्काख्या वृषकन्या मृगा विशः ॥ ४२ ॥ तुला द्वन्द्व घटाः शूद्राश्चैते वर्णाश्च राशिजाः ॥

કર્ક, વૃશ્ચિક અને મીન રાશિનો બ્રાહ્મણવર્ણ જાણવો. મેષ, સિંહ અને ધન રાશિનો ક્ષત્રી વર્ણ જાણવો. વૃષ, કન્યા અને મકર રાશિનો વૈશ્યવર્ણ જાણવો. તુલ, મિથુન. અને કુંભ રાશિનો શૂદ્રવર્ણ જાણવો. આ પ્રમાણે રાશીથી વર્ણ જાણવા.

॥ अथ सूर्यपुरुषाकार नक्षत्रज्ञानम् ॥

સૂર્ય પુરૂષાકાર ચક્રમાં આ અનુક્રમે નક્ષત્ર માંડવા. ૩ મસ્તકે; ૩ મુખે, ૨ કાંધે, ૨ બાહો, ૨ કરે, ૫ હૃદયે, ૧ નાભૌ; ૧ ગુહ્યે, ૨ જંઘે, ૩ પાદયોઃ જન્મના નક્ષત્રથી સૂર્યના નક્ષત્ર સુધી ગણવું. પછે ઉપર લખેલ ક્રમ પ્રમાણે ગોઠવીને શુભ અશુભ ફલ લખવું

॥ अथ अवकहडक चक्रतो नामज्ञानम् ॥

चूचेचोलाश्विनी ज्ञेया लीलुलेलो भरण्यथ ॥ अइउए कृत्तिका स्यादोवावेवू च रोहिणी ॥ ४३ ॥ वेवोककी मृगशिराः कुघङछाश्च रुद्रभे ॥ केको हही तथादित्यः हुहेहोडा च पुष्यभं ॥ ४४ ॥ डिडु डेडो तथाश्लेषा ममीमुमे मघा तथा ॥ मोटाटि टु तु पुफा स्मात् टेटो पप्युत्तरा तथा ॥ ४५ ॥ पुप-

एठाच हस्तः स्यात् पेपोरीत्नत्वाष्ट्रभं ॥ रूरेरो. तास्मृता स्वाति तीतूतेतो विशाखिके ॥ ४६ ॥
नीनूनेऽनुराधास्यात् नोयायियुच शाक्रभं ॥ ययोभभी तथा मूलं भूधाफाढाच वारिभम् ॥ ४७ ॥ भेभोजज्युत्तराषाढा जूजेजोखाऽभिजित्तथा ॥ खीखुखेखो श्रुतिर्ज्ञेया गगीगुगेच वासवं ॥ ४८ ॥ गोसाशिशुशनर्क्षेच सेसोदा. द्यजपादभं ॥ दुडञथा अहिबुध्नदेदोचची तिपूषभे ॥ ४९ ॥

अव हडक चक्रनी रीतप्रमाणे एक नक्षत्रना चार पाया कल्पवामां आवेछे ने ते दरेक पायो १५ घटी सुधी रहे. एम एक नक्षत्रनी ६० घटीमां चार पायानी कल्पना करेछे तेथी जे पायामां जन्म होय ते पायानां अक्षर उपरथी नाम आपवुं. उदाहरणम् कोईनो जन्म अश्विनीना बीजा पायामां छे तो ते बीजा पायानो चे अक्षर छे तो च अक्षर उपर नाम आवे. आप्रमाणे सर्वत्र.

॥ अथ स्थूलमते घटीसाधनम् ॥

छायापादरसोपेता एकविंशशतं भजेत् ॥ लब्धांके घटिका ज्ञेया शेषांकेच पलानिच ॥ ५० ॥ ॥

पेहेला सरखी भूमीमां उभा रहीने ज्यां पोतानी छाया पडे त्यां कुने चिन्ह करी राखवुं. पछे पोते उभा होईए त्यांथी चिन्ह लगी पगलां भरवां. पण पेहेलुं पगलुं अरध भरवुं. बाकी सर्वे आखां भरवां. पछे जेटला पगलानी संख्या थाये तेमां छ ६ वधारे उमेरवा उमेरतां जे संख्या थाए तेणे १२१ ने भाग लेवो लाधे ते घडी ने शेष रहे ते पल जाणवां बपोर पेहेला चड्यो दिवस समजवो ने बपोरपछी शेष दिवस जाणवो.

उदाहरणम् દિવસ ઉગ્યાપછી આઠ પગલાનો ઈષ્ટ કરવો છે. ત્યારે આઠ પગલાં ભરી તેમાં ૬ વધારે ઉમેરયા તો ૧૪ થયાં તેણે ૧૨૧ને ભાગલીધો તો લબ્ધ ૮ને શેષ ૯ રહ્યા ત્યારે સૂર્યોદયાત્ ઈષ્ટ ઘટી ૮ પલ ૯ નો ઈષ્ટ કાલ થયો.

॥ अथ स्थूलमते मध्य पादज्ञानम् ॥

त्रि३ द्वि२ कु१ खें० दु१ पक्षा२ ग्नि३ युगे४षु षट्६ शरा५ युगाः४ ॥ क्रमात् मेषादिराशीनां मध्यपादाः प्रकीर्त्तिताः ॥५१॥

મેષાદિરાશીથી માંડી બાર રાશી સુધી મે.૩, વૃ.૨, મિ.૧, ક.૦, સિં.૧ ક.૨, તુ.૩, વૃ.૪, ધ.૫, મ.૬, કું.૫, મી.૪ આઅનુક્રમે મધ્યપાદ જાણવા.

॥ अथ सूक्ष्म रीते मध्यपादानयन प्रकारः ॥

स्वदिनं परदिनेन विवर्जितं शारगुणं रसहृद्युदल प्रभा ॥

પરદિનમાનમાંથી સ્વદિનમાન કાઢીનાખવું. શેષ રહે તે બે ફળ ૫ ગુણા કરવા પછે ઉપલ્યા ફળને છયે ભાગવાશેષ રહે તો તેને ૬૦ ગુણા કરવા. હેઠલ્યું ફળ ભેળવું. પછે ઉપર ૬ યે ભાગ લેવા એ પ્રમાણે ફળ ૨ લેવા. તેનું નામ સ્પષ્ટ મધ્યપાદ કહેવું. **उदाहरणम्** (સ્વદિનમાન ૩૧। ૫૬) હવે પરદિનમાન હમેસ ૩૩।૩૪ નું રહેછે. દિનમાન ૩૧। ૫૬ પરદિનમાન ૩૩।૩૪ તેનો વીવર ૧।૩૮ તે બે ફળને ૫ ગુણ્યા તો ૮।૧૦ થયા તેને ૬ ભાગ્યા તો લબ્ધ ૧ ને ૨૧ શેષ ૪ નું પ્રયોજન નથી. લબ્ધ ૧।૨૧ નું મધ્યપાદ સ્પષ્ટ થયું. સર્વત્ર મધ્યપાદ આ પ્રમાણે કરવું.

॥ अथ सूक्ष्मप्रकारेण घटीसाधनम् ॥

इष्टप्रभा मध्यपदा विहीना नगे७न युक्ता द्विगुणा तया सा ॥ दिनप्रमाणं गुणितं मुनींद्रैः

पूर्वापरार्द्धे गतशेषनाड्यः॥५२॥

જે સમયે ઈષ્ટ કાળ કરવો હોય તે સમયે સરખી ભુમીમાં ઉભા રહીને પાર્યા ભરવા પછે જે પાર્યાની સંખ્યા થાય તેમાંથી સ્પષ્ટ મધ્યપાદ કહાડી નાખવું. પછે. ઉપલ્યા ફળમાં ૭ સાત મેરવા પછે બે ફળને બીમણા કરવા. પછે હેઠલા ફળને ૬ ચડાવવું. પામે તો ચડાવવું. પછે ઉપલ્યાં ફળને ૬ ગુણા કરવા. પછે હેઠલું ફળ ભેરવું. એટલે ભાજક થાય. તેને જુદો માંડી રાખવો. પછે જેટલું દિનમાન હોય તે બે ફળ તે સાત ગુણું કરવું. હેઠલ્યા ફળને ૬૦ સાઠે ચડે તો ચડાવવા. લાધે તે ઉપલ્યા ફળમાં ભેરવા. પછે ઉપલ્યા ફળને ૬૦ ગુણા કરવા. પછે હેઠલ્યું ફળ ભેરવું. ત્યારે ભાજ્ય થાય. તે ભાજ્યને આગલ ભાજક કરી મુક્યા છે તેણે કરીને ભાંગવા. ફળ બે લેવા. લાધે તે સ્પષ્ટ ઈષ્ટ કાળ જાણવો. **उदाहरणम्** મધ્યાન્હ પેહેલા ૮ પગલે જન્મ છે. તો તેનો ઈષ્ટ કાળ કરવાની રીત — દિનમાન ૩૧।૫૬ મધ્યપાદ ૧।૨૧ ઈષ્ટપ્રભા ૮।૦ તેમાંથી મધ્યપાદ બાદ કરતાં આવું થયું. ૬।૩૯ ઉપલ્યા ફળમાં ૭ ભેર્યા તો ૧૩।૩૯ થયા તે બીમણા કર્યા તો ૨૭।૧૮ થયા તે હેઠલ્યા ફળને ૬૦ ગુણું કરીને ઉપલ્યું ફળ ભેર્યું તો ૧૬૩૮ તો ભાજક થયો. દિનમાન ૩૧।૫૬ તેને ૭ ગુણ્યા તો ૨૨૩।૩૨ થયા તે ઉપલ્યા ફળને ૬૦ ગુણ્યા તો ૧૩૩૮૦।૩૨ થયા હેઠલ્યું ફળ ભેર્યું તો ૧૩૪૧૨ નો ભાજ્ય થયો તે ભાજ્યને ભાજકે ભાગ લીધો તો લબ્ધ ૮ શેષ ૩૦૮ તેને ૬૦ ગુણ્યા ૧૮૪૮૦ ભાજકે ભાગ લીધો તો લાધા ૧૧ શેષ ૪૬૨ નું પ્રયોજન નથી. લબ્ધ ફળ ૨ સ્પષ્ટ ઈષ્ટ ઘટી નાં પલ જાણવા. શ્રાવણ શુદ ૭ ને સોમે સૂર્યોદયાત્ ઈષ્ટ ઘટી ૮ પલ ૧૧ નો ઈષ્ટ કાળ થયો. આ પ્રમાણે સર્વત્ર.

॥अथ आङ्गल भौम घटी यंत्र भ्रमणज्ञानरीतिः॥

ઘડીયાલ જોવાની સમજ. ઘડીયાલમાં વર્તુલાકાર ચક્ર હોયછે

તેમાં૧થી૧૨ સુધી આડા ચિન્હ હોયછે તે પ્રત્યેક ચિન્હને પાંચ મિનિટનો અંતર હોયછે. મ્હોટા આંકડાના કાંટાની વચમાં નાના ૬૦ મીનીટનાં આડાં લીટા હોયછે. તેને મિનિટ કહેછે. તેનાઉપર બે મ્હોટા કાંટા હોયછે. તેમાં એક કાંટો જે મ્હોટા આંકડાઉપર આવેછે, તે ટુંકો હોયછે, તેનાથી મીનીટનો કાંટો લાંબો હોયછે. જ્યારે ટુંકો કાંટો બારઉપર આવે અને લાંબો કાંટો પણ બારઉપર આવે ત્યારે મધ્યાન્હ કહેવા. અને રાત્રીમાં આવે ત્યારે મધ્યરાત્રી કહેવી. હવે નાનો કાંટો એકઉપર આવે અને મ્હોટો કાંટો બારઉપર આવે ત્યારે એક વાગ્યો એમ સમજવું. તેમાં મ્હોટા કાંટાના ચાર ૪ ભાગ ૧૫ મિનિટને અંતરે કરવામાં આવેલાછે. તેનાઉપર ૧૫।૩૦।૪૫।૬૦ અનુક્રમે આંકડા ગોઠવેલા હોયછે. તેનાઉપરથી પા. અરધ. પોણી કલાક સમજવી.

॥अथ आङ्ग्लभौमघटीयंत्रेणेष्टघटीसाधनम्॥

હવે કોઈનો જન્મ દિવસના૧૦વાગે થયોછે ત્યારે કેટલી ઘડી પલ દિવસ ચડ્યો તે જાણવાની રીત. તે દિવસ સૂર્ય ૫।૧૫ મિનિટે ઉગેછે ત્યારે પાંચને પનદર (૫।૧૫) સાથે દશને પુરણ(૧૦।૦)નો અંતર કરવો તે અંતરની જે કલાક થાય તેને ૨ાા યે ગણવી મિનીટને ૬૦ ગુણીને ૨ાા ભાંગવી એટલે જે લાધે તે મિનીટના પલ થાય. **उदाहरणम्** હવે કોઈનો જન્મ દિવસના ૧૦।૦ મિનિટેછે. ત્યારે તે દિવસ સૂર્યોદય ૫।૧૫ મિનિટે થાયેછે. ત્યારે ૫।૧૫ની સાથે ૧૦।૦ નો અંતર ૪।૪૫ થયો હવે ૪ કલાક છે તેને ૨ાા યે ગુણ્યા તો ૧૦ ઘડી થઈ. હવે ૪૫ મિનિટ છે તેને ૨ાા યે ગુણ્યા તો ૧૧૨ાા પળ થઈ તેને (૬૦) ચડાવ્યા તો ૧૧ ઘટી ૫૨ પળ ૩૦ વિપળનો ઈષ્ટ કાળ થયો. એ પ્રમાણે સર્વત્ર કરવું.

॥ अथ रात्रीष्टकालसाधनमाह॥

सूर्यभादभ्रमध्यस्थं समोनं खाश्वि२०भिर्हतं

नवभिस्तु हरेद्भागं रात्रेः स्युर्गतनाडिकाः ॥ ५२ ॥

સૂર્યના નક્ષત્ર થકી આકાશમાં જે ઉપર નક્ષત્ર આવ્યું હોય ત્યાં સુધી ગણવું. પછે જે સંખ્યા થાય તેમાંથી સાત (૭) બાદ કરવા. શેષને ૨૦ ગુણા કરવા પછે તેને ૯ એ ભાગવા. લાધે તે ઘટી ને શેષ રહે તે પળ જાણવા. **उदाहरणम्** સૂર્યનું નક્ષત્ર મઘા છે. રાત્રીનું આકાશમાં ઉપર આવેલું રેવતી નક્ષત્ર છે. ત્યારે સૂર્યના નક્ષત્રથી રેવતી નક્ષત્ર સુધી ગણતાં ૧૮ થયા તેમાંથી સાત (૭) બાદ કર્યા તો રહ્યા ૧૧ તેને ૨૦ ગુણ્યા તો ૨૨૦ થયા તેને ૯ ભાગ્યા તો લાધા ૨૪ ને શેષ ૪ રહ્યા ત્યારે રાત્રિની ઘટી ૨૪ ને પળ ૪ ગઈ તેમ સમઝવું. હવે દિનમાનમાં રાત્રીનો ગત ઈષ્ટકાળ ભરીએં ત્યારે સૂર્યોદયાત્ ઈષ્ટકાળ થાય. હવે દિનમાન ૩૧। ૫૬ તેમાં રાત્રીષ્ટકાળ ૨૪।૪ ભેર્યા તો સૂર્યોદયાત્ ઈષ્ટકાળ ૫૬।૦નો થયો. આપ્રમાણે સર્વત્ર રાત્રીષ્ટકાળ સાધન કરવું. વા ઘડીયાલ થકી ઈષ્ટ કાળ જાણવો.

॥ अथ चंद्रार्कीमतेनोपकरणानि ॥

तत्रादौ गताब्दप्रकारः ॥ ॥ शाको विहीनो गगनाभ्रघस्त्रै १५०० र्निघ्नो गुणैः क्षेपयुतो ध्रुवः स्यात्

વર્તમાન શાકમાંથી ૧૫૦૦ બાદ કરવા. રહે તે ગતાબ્દ જાણવા ને તે ગતાબ્દને અબ્દપં, શુધિ અને કેંદના ગુણકે ગુણવા. ક્ષેપક ભેરવા. ત્યારે અબ્દપ શુધિ અને કેંદ થાય.

॥ अथ ब्रह्मपक्षे अब्दप शुद्धि केंद्र गुणकज्ञानम् ॥

चंद्रा १ घस्त्रा १५ कुग्रयो ३ त्यष्ट १७ त्यष्टि (इत्यब्दपस्य गुणकाः) रुद्रा ११ रामा ३ रामबाणा ५२ द्विदस्त्रा २२ (इति शुद्धे गुणकाः) शैला ७ आव्य ४० आग्नि ३० वेदाब्ध ४४ यश्च (इतिकेंद्र-

स्य गुणकाः) वर्षेसादेः स्युर्गुणा ब्रह्मपक्षे॥ ५४॥
इत्यब्दपादिनां गुणकाः॥ ॥ ॥ ॥

॥ अथाब्दपादिनां क्षेपकाः॥

मही१ कृताक्षीणि२४ नगेषवश्च५७ सूर्या१२
खरामा३०श्च समेश्वरस्य॥ (इत्यब्दपस्य क्षे-
पकाः)॥ क्षेपो द्विदस्रा२२ नवचंद्र१९ तुल्या१९
कृताग्नयो३४ दिग्१० गगनांच शुद्धो३०॥ ५५॥
(इति शुद्धेः क्षेपकाः) एकाधिका विंशति२१
दस्रबाणा५२ नृपाः शराक्षा५५ गगनं च केंद्रे०
(इति केंद्रस्य क्षेपकाः)

ઉપર લખેલા શ્લોકનો અર્થ સ્પષ્ટ રીતે નીચે લખેલા કોષ્ટકથી સમજાસે.

अथ अब्दपादिगुणकाः			अथ अब्दपादिक्षेपकाः			स्वदेशान्तर रामबीज		
अ·	शु·	ल· कें·	अ·	शु·	ल· कें·	अ·	शु·	ल· कें·
१	११	७	१	२२	२१	०	१	३
१५	३	४०	२४	१९	२२	४५	१५	४५
३१	५३	३०	५७	३४	१६	पूर्वे ध· पश्चि ऋ	पूर्वे ध· पश्चि ऋ	पूर्वे ध· पश्चि ऋ
१७	२२	४४	१२	१०	५५			
१७			३०	०				

वर्षपे सप्तभिः शेषं त्रिंशता शुद्धिकेंद्रयोः॥
अर्कघ्नौ शुद्धिकेंद्रौच लवाद्यौ चंद्रकेंद्रकौ॥ ५६॥

અબ્દપનાઉપરના આંકને ૭ સાતે ભાગ લેવો. શુદ્ધિકેંદ્રનાં ઉપ-
રના આંકને ૩૦ ભાગ લેવો. શુદ્ધિકેંદ્રને બારગણા કરી પ્રથમની પેઠે

સાઠે ચડે તો ચડાવી લબ્ધાંકને ઉપર ભેળતા જવું ને ઉપરના ફળને ત્રીશે ભાગ લેતાં લબ્ધાંક શેષની ઉપર માડવાથી ચંદ્ર કેંદ્ર થાય. વિશેષ કેન્દ્રને ગુણકે ગુણી ક્ષેપક ભેળીયેં રામબીજ કહાડી નાખીયેં. પછે બારગુણા કરિયેં ત્યારે રાશ્યાદિ કેંદ્ર થાય. એ પ્રમાણે સર્વત્ર અબ્દપ શુદ્ધિ ચંદ્ર કેંદ્ર કરવા. **अब्दपउदाहरणम्** શાકે ૧૮૦૭ માંથી ૧૫૦૦ બાદ કર્યા તો ગતાબ્દ ૩૦૭ થયા તેને અબ્દપના ગુણકાં ૧।૧૫।૩૧।૧૭।૧૭ની સાથે ગુણ્યા. હેઠેથી સાઠે ચડાવ્યા ઉપરના ફળને સાતે ભાગ લીધો ત્યારે ૧।૨૫।૫।૨૫।૫૯ થયા તેમાં ક્ષેપક ભેળવતાં ૨।૫૦।૨।૩૮।૩૯ થયા તેમાંથી ઘટયાદી અબ્દપનું સ્વદેશીય ૦।૪૫નું રામબીજ ઋણ કર્યું તો સ્વદેશી સ્પષ્ટ ૨।૪૯।૧૭।૩૮।૨૯નો અબ્દપ થયો. એ રીતે સર્વત્ર ॥ **शुद्ध्युदाहरणम्** ગતાબ્દ ૩૦૭ને શુધિના ગુણક ૧।૩।૫૩।૨૨થી ગુણ્યા સાઠે ચડાવ્યા ઉપરના ફળને ૩૦સે ભાગ લીધો તો શેષાંક ૬।૫૪।૩।૩૪ થયા તેમાં શુધિના ક્ષેપક ૨૧।૧૯।૩૪।૧૦ ભેળવતા ૨૯।૧૩।૩૭।૪૪ થયા તેમાંથી શુદ્ધિનું રામબીજ ૧।૪૫નું રહિત કર્યું તો ૨૯।૧૨।૨૨।૪૪ની સ્પષ્ટ સુધિ થઈ. **लवादि चंद्रोदाहरणम्** શુદ્ધિના ચાર ફળને ૧૨ ગુણા કરવા. હેઠેથી સાઠે ચડાવવા. ઉપરના ફળને ૩૦ ભાગ લેવો. લાધે તે રાશી ને શેષાંક રહે તે અંશ જાણવા. શુધિ ૨૯।૧૨।૨૨।૪૪ છે તેને ૧૨ ગણ્યા તો ૩૫૦।૨૮।૩૨।૪૮ થયા ઉપરના ફળને ૩૦ ભાગ્યા તો લાધા ૧૧ ને શેષાંક ૨૦ રહ્યા તે રાશ્યાદિ ૧૧।૨૦।૨૮।૩૨।૪૮નો લવાદિ ચંદ્ર થયો. **लवादिकेंद्रोदाहरणम्** ગતાબ્દ ૩૦૭ને કેંદ્રના ગુણક ૭।૪૦।૩૦।૪૪ સાથે ગુણ્યા હેઠેથી સાઠે ચડાવ્યા ઉપરના ફળને ૩૦ ભાગ લીધો તો શેષાંક ૧૮।૧૭।૧૫।૮ રહ્યા તે-

માં ક્ષેપક ૨૧।૫૨।૧૬।૫૫ ભેર્યા તો ૮।૯।૩૨।૩ થયા તેમાંથી રામબીજ ૩।૪૫નું બાદ કર્યું તો ૮।૫।૪૭।૩ થયા તેને ૧૨ રે ગુણ્યા તો ૯૭।૯।૨૪।૩૬ થયા. હવે ઉપરના ફળને ૩૦ ભાગ લેતાં લબ્ધાંક ૩ રાશીને ઠેકાણે અને શેષાંક ૭ અંશને ઠેકાણે માંડ્યા ત્યારે સ્પષ્ટ કેંદ્ર ૩।૭।૯।૨૪।૩૬નો થયો. સર્વત્ર આ પ્રમાણે કરવા.

॥ अधुना स्वदेशांतर रामबीजज्ञानम्॥
॥ स्वदेशांतरयोजनैश्चतुर्थांशेनवर्जितैः॥

પોતાના દેશાના યોજનના અંતરમાંહી ચોથો ભાગ બાદ કરતાં બાકી શેષાંક રહે તે અબ્દપના ઘટ્યાદિમાંથી પૂર્વ દિશે ધન કરવું. અને પશ્ચિમ દિશે ઋણ કરવું. ત્યારે સ્વદેશી અબ્દપ થાય. **उदाहरणम्** પશ્ચિમના મધ્યરેખામાં રહેલ ઉજણ નગરી છે. માટે ઉજણ અને આપણને ૬૦ યોજનના અંતરની કલ્પના કરવામાં આવે છે. માટે ૬૦ માંથી ચતુર્થાંશ ૧૫નો બાદ કર્યો તો ૦।૪૫ થયા. માટે અબ્દપના ઘટ્યાદિમાંથી ૦।૪૫ ઋણ કરતાં પશ્ચિમ સ્વદેશી અબ્દપ થાય. અત્ર અબ્દપ ૧।૧૫।૨૭।૩૫ છે. તેમાંથી ૦।૪૫ ઘટ્યાદિમાંથી ઋણ કર્યું તો ૧।૪૨।૪૨।૩૫નો પશ્ચિમ સ્વદેશી અબ્દપ થયો. તેમજ પૂર્વસ્વદેશીમાં ૦।૪૫ ધન કર્યું તો ૧।૧૬।૧૨।૩૫નો અબ્દપ થયો. આપ્રમાણે સર્વત્ર અબ્દપ કરવો.

॥ अथ लब्धशेषोपरि अब्दपादि साधनप्रकारः ॥

વર્તમાનશાકમાંથી ૧૫૦૦ બાદ કરવા. પછે તેને ૩૦ ભાગ લેવો. લાધે તે લબ્ધ, અને રહે તે શેષ. **उदाहरणम्** શક ૧૮૦૭ તેમાંથી ૧૫૦૦ બાદ કર્યા તો ગતાબ્દ ૩૦૭ તેને ૩૦સે ભાગ્યા તો લબ્ધ ૧૦, શેષ ૭. તે લબ્ધનો કોઠો ૬।૩૬।૨૬।૨૫. શેષનો કોઠો ૩।૧૨।૫૧।૧૩ તે બેનો યોગ ૨।૪૯।૧૭।૩૮ તે સ્વદેશાંતર સંસ્કૃત અબ્દપ થયો. આપ્રમાણે અબ્દપ શુદ્ધિ ચંદ્ર કેંદ્ર સાધન કરવા. (પણ આ મત સ્થૂળ છે. સૂક્ષ્મ ગણિત પ્રકાર છે.)

शकः खशून्येषुमही १५०० विहीनो व्योमाग्निभि ३० र्भाजित लब्धशेषौ॥
तत्कोष्टयोरैक्यकृतेः स्फुटास्युः शुद्ध्यब्दचंद्रास्त्विह केंद्रकेण॥ ५७॥

	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
अब्दप लब्धांकाः	०	२	५	१	४	६	३	५	५	३	६	२	५	०	३	६	२	४	०	३	६	१	४	०	५	६	१	४	०	३
	०	४५	३१	१६	२	४८	३३	१९	१	५०	३६	२२	३	१३	२९	२४	१०	५५	४१	२७	१२	५८	४	२९	१५	१	४६	३२	१८	३
	०	३८	१	५५	३४	१३	५१	३०	५	४७	२६	५	४३	२२	०	३९	१८	५६	३५	१४	५२	३१	१०	४८	२७	६	४४	२३	१	४०
	०	३८	१	५५	३४	१२	५१	२९	९	४६	२५	३	४२	२०	५९	३७	१६	५४	३३	११	५०	२८	७	४५	२४	२	४८	१९	५८	३६
	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	६	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०	०	३०
शुद्धेः लब्धांकाः	०	१	३	५	७	९	११	१३	१५	१७	१९	२१	२३	२५	२७	२९	१	३	५	६	८	१०	१२	१४	१६	१८	२०	२२	२४	३६
	०	५६	५३	५०	१६	४३	४०	३६	३३	३०	२६	२३	२०	१६	१३	१०	७	३	०	५७	५३	५०	४७	४३	४०	३७	३३	३०	२७	२३
	०	४१	२२	४	४५	२६	८	४९	३०	१२	५३	३४	१६	५७	३८	२०	१	४२	२४	५	४६	२८	९	५०	३२	१३	५४	३६	१७	५८
	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०
	०	१६	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
चंद्रस्य लब्धांकाः	०	०	१	२	३	३	४	५	६	७	७	८	९	१०	१०	११	०	१	२	२	३	४	५	५	६	७	८	९	९	१०
	०	२३	१६	१०	३	२६	२०	१३	६	०	२३	१६	१०	३	२६	२०	१३	६	०	२३	१६	१०	३	२६	२०	१३	६	०	२७	१६
	०	२०	४०	०	२१	४१	१	२१	४२	२	२२	४२	३	२३	४३	४	२४	४४	४	२५	४५	५	२५	४६	६	२६	४७	७	२७	४७
	०	१६	३२	४८	४	२०	३६	५२	९	२५	४१	५७	१३	२९	४५	२	१८	३४	५०	६	२२	३८	५४	९	२०	४३	०	१५	३१	४८
	०	०	०	०																										
केंद्रस्य लब्धांकाः	०	८	४	०	८	४	०	८	४	०	९	५	१	९	५	१	९	५	१	९	६	२	१०	६	२	१०	६	२	१०	६
	०	३	६	९	१२	१५	१८	२१	२४	२७	४०	३	६	९	१३	१६	१९	२२	२५	२९	१	४	७	१०	१३	१६	१९	२२	२६	२९
	०	४	८	१३	१७	१२	२६	३०	३५	३९	४४	४८	५२	५७	१	६	१०	१४	१९	२३	२८	३२	३६	४१	४५	५०	५४	५८	३	७
	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१९	३६	०	२४	४८	१९	३६	०	१०	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६	०	२४	४८	१२	३६
	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	२४	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	

લબ્ધશેષઉપરથી અબ્દપ, શુદ્ધિ, ચંદ્ર, કેંદ્ર સાધનપ્રકાર— જે વર્તમાન શક હોય તેમાંથી ૧૫૦૦ બાદ કરવા. પછે તેને ૩૦ ભાગ લેતાં લબ્દશેષ આવે તે પ્રમાણે લબ્ધશેષના કોઠામાંથી કોઠા લઈને તેને યુક્ત કરિયે ત્યારે સ્પષ્ટ અબ્દપ, શુદ્ધિ, ચંદ્ર, કેંદ્ર થાય.

૦	૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦	૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦	૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	
૧	૨	૩	૫	૬	૦	૧	૩	૪	૫	૬	૧	૨	૩	૫	૬	૦	૧	૩	૪	૫	૬	૧	૨	૩	૪	૬	૦	૧	૨	अब्दपस्य शेषांकाः
૨૪	૩૯	૫૫	૧૦	૨૬	૪૧	૫૭	૧૨	૨૮	૪૩	૫૯	૧૪	૩	૪૫	૧	૧૭	૩૨	૪૮	૩	૧૯	૩૪	૫૦	૫	૨૧	૩૬	૫૨	૭	૨૩	૩૮	૫૪	
૧૨	૪૩	૧૪	૪૬	૧૭	૪૮	૧૯	૫૧	૨૨	૫૩	૨૫	૫૬	૨૭	૫૮	૩૦	૧	૩૨	૪	૩૫	૬	૩૭	૯	૪૦	૧૧	૪૩	૧૪	૪૫	૧૬	૪૮	૧૯	
૧૨	૨૯	૪૭	૪	૨૧	૩૮	૫૬	૧૩	૩૦	૪૮	૫	૨૨	૩૯	૫૭	૧૪	૩૧	૪૯	૬	૨૩	૪૦	૫૮	૧૫	૩૨	૫૦	૭	૨૪	૪૧	૫૯	૧૬	૩૩	
૩૦	૪૭	૪	૨૧	૩૮	૫૫	૧૨	૨૯	૪૬	૩	૨૦	૩૭	૫૪	૧૧	૨૮	૪૫	૨	૧૯	૩૬	૫૩	૧૦	૨	૪૪	૧	૧૮	૩૫	૫૨	૯	૨૬	૪૩	
૨૨	૩	૧૪	૨૫	૬	૧૭	૨૮	૯	૨૦	૯	૧૨	૨૪	૫	૧૬	૨૭	૮	૧૯	૦	૧૧	૨૨	૩	૧૪	૨૫	૬	૧૭	૨૮	૯	૨૧	૨	૧૩	शुद्धेः शेषांकाः
૧૮	૨૨	૨૬	૨૯	૩૩	૩૭	૪૧	૪૫	૪૯	૫૩	૫૭	૧	૪	૮	૧૨	૧૬	૨૦	૨૪	૨૮	૩૨	૩૬	૪૦	૪૩	૪૭	૫૧	૫૫	૫૬	૩	૭	૧૧	
૧૯	૧૨	૫	૯	૫૨	૪૬	૩૯	૩૨	૨૬	૧૯	૧૨	૬	૫૯	૫૩	૪૬	૩૯	૩૩	૨૬	૧૯	૧૩	૬	૦	૫૩	૪૬	૪૦	૨૩	૨૬	૨૦	૧૩	૭	
૧૦	૩૨	૫૫	૧૮	૪૦	૩	૨૬	૩૮	૧૧	૩૪	૫૬	૧૯	૪૨	૪	૨૭	૫૦	૧૨	૩૫	૫૮	૨૦	૪૩	૬	૨૮	૫૧	૧૪	૩૬	૫૯	૨૨	૪૪	૭	
૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	૦	૪૦	૨૦	
૮	૧	૫	૧૦	૨	૧	૧૧	૩	૮	૦	૫	૯	૨	૬	૧૦	૩	૭	૦	૪	૯	૧	૫	૧૦	૨	૭	૧૧	૩	૮	૦	૫	चंद्रस्य शेषांकाः
૨૭	૧૦	૨૩	૫	૧૮	૭	૧૪	૨૭	૯	૨૨	૫	૧૮	૦	૧૩	૨૬	૯	૨૨	૪	૧૭	૦	૧૩	૨૬	૮	૨૧	૪	૧૭	૨૯	૧૨	૨૫	૮	
૩૯	૨૬	૧૩	૫૯	૪૬	૩૩	૧૯	૬	૫૩	૩૯	૨૬	૧૩	૫૯	૪૬	૩૩	૧૯	૬	૫૩	૩૯	૨૬	૧૩	૦	૪૬	૩૩	૨૦	૬	૫૩	૪૦	૨૬	૧૩	
૫૦	૩૦	૧૧	૫૧	૩૨	૧૨	૫૩	૩૩	૧૪	૫૪	૩૫	૧૫	૫૬	૩૩	૧૭	૫૮	૩૮	૧૯	૫૯	૪૦	૨૦	૧	૪૧	૨૨	૨	૪૩	૨૩	૪	૪૪	૨૪	
૦	૩૨	૪	૩૬	૮	૪૦	૧૨	૪૪	૧૬	૪૮	૨૦	૫૨	૨૪	૫૬	૨૮	૦	૩૨	૪	૩૬	૮	૪૦	૧૨	૪૪	૧૬	૪૮	૨૦	૫૨	૩૪	૬	૩૮	
૮	૧૧	૨	૫	૯	૦	૩	૬	૯	૦	૩	૬	૯	૦	૩	૬	૯	૦	૩	૭	૧૦	૧	૪	૭	૧૦	૧	૪	૭	૧૦	૧	केंद्रस्य लब्धांकाः
૨૧	૨૩	૨૫	૨૮	૦	૨	૪	૬	૮	૧૦	૧૨	૧૪	૨૬	૧૯	૨૦	૨૩	૨૫	૨૭	૨૯	૧	૩	૫	૭	૧૦	૧૨	૧૪	૧૬	૧૮	૨૦	૨૨	
૪૨	૪૮	૫૪	૦	૬	૧૩	૧૯	૨૫	૩૧	૩૭	૪૩	૪૯	૫૬	૨	૮	૧૪	૨૦	૨૬	૩૩	૩૯	૪૫	૫૧	૫૭	૩	૯	૧૬	૨૨	૨૮	૩૪	૪૦	
૨૩	૩૧	૪૦	૪૯	૫૮	૭	૧૫	૨૪	૩૩	૪૨	૫૧	૫૯	૮	૧૭	૨૬	૩૫	૪૩	૫૨	૧	૧૦	૧૯	૨૭	૩૬	૪૫	૫૪	૩	૧૧	૨૦	૨૯	૩૮	
૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	૦	૪૮	૩૬	૨૪	૧૨	

॥ अथसूर्यकोष्टकानि ॥

०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	३	४	५	६	७	८	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९
९	७	६	४	३	१	०	५८	५७	५५	५३	५१	५०	४८	४६	४४	४२	४०	३८
१३	५०	२४	५६	२८	५६	२४	४२	३	२१	३८	५३	७	१६	२५	३९	३७	४०	४१
५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८
४०	३९	३७	३५	३३	३१	२६	२५	२२	२०	२८	१७	१५	१३	१०	८	६	४	२

१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	१	१	१	१	१	१	१
२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	०	१	२	३	४	५	६	६	७
३६	३४	३२	३०	२८	२६	२३	२१	१९	१७	१४	१२	९	७	५	२	०	५७	५४
३९	३६	५८	३४	१४	२	५०	३५	१९	१	४०	१८	५४	२९	१	३४	३	३५	५७
५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७
५९	५७	५६	५४	५१	५०	४८	४६	४४	४२	४०	३८	३६	३५	३३	३२	३९	२९	२७

३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६
१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१	१
८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६
५२	४९	४७	४४	४१	३९	३६	३३	३०	२८	२५	२२	१९	१६	१४	११	८	५	२
२२	४६	९	२८	४६	६	२४	४०	५५	९	२२	३३	४४	५५	४	९	१६	२०	२५
५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७
२६	२५	२३	२१	२०	१९	१७	१६	१५	१३	१२	११	१०	९	८	७	६	५	४

५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१	७२	७३	७४	७५
१	१	१	१	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२
२६	२७	२८	२९	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
५९	५६	५३	५०	४७	४४	४१	३८	३५	३२	२९	२६	२३	२०	१७	१४	१०	७	४
२८	३३	३४	३४	३४	३३	३२	३१	२८	२५	२१	२७	२४	९	५	१	५६	५०	४४
५७	५७	५७	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६
३	२	१	५९	५८	५८	५८	५८	५७	५६	५६	५६	५५	५५	५५	५६	५४	५४	५४

सू॰ को॰

७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९	९०	९१	९२	९३
२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	२	३	३
१५	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	०	१
१	५८	५५	५२	४९	४६	४३	४०	३६	३३	३०	२७	२४	२१	१८	१५	१२	९
४०	५४	२९	२४	१८	११	७	१	१५	४९	४३	३९	३६	३२	२८	२५	२२	१८
५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६
५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५५	५५	५५	५६	५६	५६	५८

९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००	१०१	१०२	१०३	१०४	१०५	१०६	१०७	१०८	१०९	११०	१११
२	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३
३	३	४	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
६	३	०	५७	५४	५१	४८	४५	४२	३९	३६	३३	३०	२८	२५	२२	१९	१६
१८	१७	१६	१६	१६	१८	२१	२५	२९	३४	४०	४७	५८	६	१६	२८	४१	५४
५६	५६	५६	५६	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७
५८	५८	५८	५९	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१३	१४

११२	११३	११४	११५	११६	११७	११८	११९	१२०	१२१	१२२	१२३	१२४	१२५	१२६	१२७	१२८	१२९
३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	३	४	४	४	४	४	४
१९	२०	२१	२२	२३	२४	२४	२५	२६	२७	२८	२९	०	१	२	३	४	५
१४	११	८	६	३	०	५८	५५	५२	५०	४७	४५	४२	४०	३८	३५	३३	३०
९	२५	४१	२१	२२	४३	६	३०	५६	२२	५१	२२	५५	२८	४	४२	१८	५७
५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७
१५	१६	१७	१९	२०	२१	२३	२४	२६	२७	२९	३१	३५	३३	३५	३७	३८	४०

१३०	१३१	१३२	१३३	१३४	१३५	१३६	१३७	१३८	१३९	१४०	१४१	१४२	१४३	१४४	१४५	१४६	१४७
४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४	४
६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	१९	२०	२१	२२
२८	२६	२४	२१	१९	१७	१५	१३	११	९	७	५	३	१	५९	५७	५६	५४
४०	२२	८	५५	४३	३७	३९	२३	२०	१७	१७	२०	२५	३२	४०	५२	८	१९
५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८
४३	४४	४६	४८	५०	५२	५४	५६	५७	५८	५९	२	४	६	८	१०	१३	१५

१४८	१४९	१५०	१५१	१५२	१५३	१५४	१५५	१५६	१५७	१५८	१५९	१६०	१६१	१६२	१६३	१६४	१६५
४	४	४	४	४	४	४	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०
५२	५०	४९	४७	४६	४४	४३	४१	४०	३८	३७	३६	३४	३३	३२	३१	३०	२९
५८	५५	१७	४३	७	३७	४	३७	१२	४९	२८	९	५३	३९	२७	१८	४२	७
५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८
१७	२०	२२	२४	२५	२७	३०	१३	३५	३७	३९	४०	४२	४६	४८	५०	५३	५५

१६६	१६७	१६८	१६९	१७०	१७१	१७२	१७३	१७४	१७५	१७६	१७७	१७८	१७९	१८०	१८१	१८२	१८३
५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५	५
११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८
२८	२७	२६	२५	२४	२३	२२	२१	२१	२०	१९	१९	१८	१८	१७	१७	१६	१६
५	५	८	१२	१८	२६	३९	५३	९	१६	४७	१०	३७	४	३३	५	४१	१८
५८	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९
५७	०	२	४	६	१०	१२	१४	१६	१९	२१	२३	२६	२८	३०	३४	३६	३७

१८४	१८५	१८६	१८७	१८८	१८९	१९०	१९१	१९२	१९३	१९४	१९५	१९६	१९७	१९८	१९९	२००	२०१
५	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६
२९	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६
१५	१५	१५	१५	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१५	१५	१५	१५
५७	४०	२३	८	५६	४९	४३	३८	३४	३३	३५	३८	४३	५१	१	१३	३०	४७
५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०
३९	४१	४३	४६	४९	५२	५३	५७	५७	५९	१	३	६	८	१०	१२	१४	१७

२०२	२०३	२०४	२०५	२०६	२०७	२०८	२०९	२१०	२११	२१२	२१३	२१४	२१५	२१६	२१७	२१८	२१९
६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	६	७	७	७	७	७
१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	०	१	२	३	४
१६	१६	१६	१७	१७	१८	१८	१९	१९	२०	२०	२१	२२	२२	२३	२४	२५	२५
२	२३	४४	८	३५	२	३२	३	३६	११	४९	२९	१०	५२	३५	२२	८	५८
६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०
१९	२०	२२	२५	२६	२८	३०	३१	३२	३४	३६	३८	३९	४२	४३	४५	४६	४७

सू. को.

२२०	२२१	२२२	२२३	२२४	२२५	२२६	२२७	२२८	२२९	२३०	२३१	२३२	२३३	२३४	२३५	२३६	२३७
७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७	७
५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२
२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४१	४२	४३	४४
४९	४१	३४	२९	२८	२७	२६	२७	२९	३२	३६	४२	४८	५५	३	१४	२६	३७
६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६१	६०	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१
४९	५१	५२	५३	५४	५६	५७	५९	०	१	३	४	५	६	७	८	९	१०

२३८	२३९	२४०	२४१	२४२	२४३	२४४	२४५	२४६	२४७	२४८	२४९	२५०	२५१	२५२	२५३	२५४	२५५
७	७	५	७	७	७	७	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८
२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	०	१	२	३	५	६	७	८	९	१०	११
४५	४७	४८	४९	५०	५२	५३	५४	५६	५७	५८	०	१	२	४	५	६	८
५१	४	१८	३३	५१	७	२६	४५	४	२४	४४	६	२८	५०	१२	३४	५५	१९
६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१
११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	१८	१९	२०	२०	२०	२१	२१	२१	२२

२५६	२५७	२५८	२५९	२६०	२६१	२६२	२६३	२६४	२६५	२६६	२६७	२६८	२६९	२७०	२७१	२७२	२७३
८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८	८
१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
९	११	१२	१३	१५	१६	१८	१९	२०	२२	२३	२४	२६	२७	२९	३०	३१	३३
४२	५	२९	५१	१६	३९	३	२७	५०	१४	३७	१	२४	४७	८	३०	५२	१२
६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१
२२	२२	२२	२३	२३	२४	२३	२३	२३	२३	२३	२३	२२	२२	२२	२१	२०	२०

२७४	२७५	२७६	२७७	२७८	२७९	२८०	२८१	२८२	२८३	२८४	२८५	२८६	२८७	२८८	२८९	२९०	२९१
९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९
०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
३४	३५	३७	३८	३९	४१	४२	४३	४४	४६	४७	४८	४९	५०	५२	५३	५४	५५
३४	५४	१४	३२	५२	९	२६	४३	५७	१२	२५	३७	४९	५८	९	१७	२५	३१
६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१	६१
२०	१९	१८	१८	१८	१७	१६	१६	१५	१४	१३	१२	११	१०	९	७	७	६

सू. को.

२९२	२९३	२९४	२९५	२९६	२९७	२९८	२९९	३००	३०१	३०२	३०३	३०४	३०५	३०६	३०७	३०८	३०९
९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	९	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
८	१९	२०	२१	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	०	१	२	३	४	५	६
५६	५७	५८	५९	०	१	२	३	४	५	६	७	७	८	९	२०	१०	११
३७	४०	४५	४५	४४	४२	४०	३५	३०	२२	१३	३	५२	४०	२३	४	३९	२९
६१	६१	६१	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०
५	४	३	२	५९	५७	५६	५५	५५	५३	५१	५०	४९	४७	४६	४५	४३	४१

३१०	३११	३१२	३१३	३१४	३१५	३१६	३१७	३१८	३१९	३२०	३२१	३२२	३२३	३२४	३२५	३२६	३२७
१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१२	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०
७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४
१२	१२	१३	१३	१४	१४	१५	१५	१६	१६	५६	१७	१७	१७	१७	१८	१८	१८
८	४४	२०	५३	२४	५४	२१	४७	११	३३	५१	१०	२७	४३	५३	५	९	१५
६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०	६०
३९	३८	३६	३४	३२	३१	२८	२६	२५	२२	२२	१९	१७	१५	१२	१०	९	९

३२८	३२९	३३०	३३१	३३२	३३३	३३४	३३५	३३६	३३७	३३८	३३९	३४०	३४१	३४२	३४३	३४४	३४५	३४६
१०	१०	१०	१०	१०	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	१०	११	११	११
२५	२६	२७	२८	२९	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३
१८	१८	१८	१८	१८	१८	१७	१७	१७	१७	१६	१८	१६	१५	१५	१४	१४	१३	१३
१९	१९	१९	१५	९	०	५१	४१	१९	१२	५९	३३	८	४४	१७	४७	१५	४१	३
६०	६०	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९
३	१	५९	५९	५४	१२	५१	४९	४६	४३	४२	३९	३७	३६	३४	३०	२८	२६	२२

३४७	३४८	३४९	३५०	३५१	३५२	३५३	३५४	३५५	३५६	३५७	३५८	३५९	३६०	३६१	३६२	३६३	३६४	३६५
११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	११	०	०
१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२७	२८	२९	०	१
१२	११	१०	१०	९	८	७	६	५	४	३	२	१	०	५९	५८	५६	५५	५४
२४	४६	४९	४३	२४	३५	४२	४८	५९	४४	४६	४२	३५	२६	१५	७	४५	२६	४
५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८
२१	२०	१९	१६	१४	१२	१०	६	४	२	०	५७	५५	५३	५०	४८	४५	४३	४०

मध्यमचंद्रकेंद्रयोरवींदुचालकात्कोष्टकद्वयांतरतः घटीपलांकतुल्यांकयोरधःस्थात्समुद्धृत्य फलानि यथाक्रमं क्षेपणीयानि घट्यंकतोऽधःस्थात्त्रीणि त्रीणि फलानि तद्वत् पलांकादधःस्थात् द्वे द्वे फले तानि यथाचालकं धनर्णानि भवेयुः

१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५
० १३ ११	० २६ २१	० ३९ ३२	० ५२ ४२	१ ५ ५३	१ १९ ३	१ ३२ १४	१ ४५ २५	१ ५८ ३५	२ ११ ४६	२ २४ ५६	२ ३८ ७	२ ५१ १८	२ ४ २८	३ १७ ३९
० १३ ४	० २६ ८	० ३९ १२	० ५२ १६	१ ५ ५३	१ १८ ३	१ ३१ १४	१ ४४ २५	१ ५७ ३५	२ १० ३९	२ २३ ४२	२ ३६ ४७	२ ४९ ५१	३ २ ५४	३ १५ ५९

१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०
३ ३० ४९	३ ४४ ०	३ ५७ १०	४ १० २१	४ २३ ३२	४ ३६ ४२	४ ४९ ५३	५ ३ ३	५ १६ १३	५ २९ २५	५ ४२ ३५	५ ५५ ४६	६ ८ ५६	६ २२ ७	६ ३५ १७
३ २९ २	३ ४२ ६	३ ५५ १०	४ ८ १४	४ २१ १८	४ ३४ २२	४ ४७ २६	५ ० २९	५ १३ ३४	५ २६ ३८	५ ३९ ४१	५ ५२ ४६	६ ५ ४९	६ १८ ५३	६ ३१ ५७

३१	३२	३३	३४	३५	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५
६ ४८ २८	७ १ ३९	७ १४ ४९	७ २८ ०	७ ४१ १०	७ ५४ २१	८ ८ ३२	८ २० ४३	८ ३३ ५३	८ ४७ ३	९ ० १४	९ १३ २५	९ २६ ३५	९ ३९ ४६	९ ५२ ५६
६ ४५ १	६ ५८ ६	७ ११ ८	७ २४ १३	७ ३७ १६	७ ५० २०	८ ३ २५	८ १६ २८	८ २९ ३२	८ ४२ ३६	८ ५५ ४०	९ ८ ४३	९ २१ ४८	९ ३४ ५२	९ ४७ ५५

४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०
१० ६ ७	१० १९ १७	१० ३२ २८	१० ४५ २९	१० ५८ ४९	११ १२ ०	११ २५ १०	११ ३८ २१	११ ५१ ३१	१२ ४ ४२	१२ १७ ५३	१२ ३१ ३	१२ ४४ १४	१२ ५७ २४	१३ १० ३५
१० १ ०	१० १४ ३	१० २७ ७	१० ४० १२	१० ५३ १५	११ ६ १९	११ १९ २२	११ ३२ २७	११ ४५ ३०	११ ५८ ३४	११ ११ ३९	१२ २४ ४२	१२ ३७ ४५	१२ ५० ५०	१३ ३ ५५

॥ अथ चंद्रार्कीसमुद्भूतानि चंद्रकेंद्रकोष्टकानि ॥

०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७
११	०	०	१	१	२	२	३	३	३	४	४	५	५	६	६	७	७
२९	१३	२६	९	२२	५	१८	२	१५	२८	११	२४	७	२१	४	१७	०	१३
५४	४	१४	२४	३४	४४	५४	४	१४	२४	३५	४५	५५	५	१५	२९	३५	४६
१७	२२	२२	३९	३९	३७	४३	५१	५५	५४	३	२२	२१	५५	२३	५४	५५	१३
११	०	०	१	१	२	२	३	३	३	४	४	५	५	६	६	६	७
२९	२२	२६	९	२२	५	१८	१	१४	२७	१०	२३	६	१९	२	१५	२८	११
५४	५७	१	४	७	११	१४	१८	२१	२४	२८	३१	३५	३८	४२	४५	४९	५२
२०	४८	३	३१	५९	२४	५१	९	२६	५२	२९	२८	१६	२७	५४	२८	७	३४

१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३५
७	८	८	९	९	१०	१०	१०	११	११	०	०	१	१	२	२	२	३
२६	१०	२३	६	१९	२	१५	२९	१२	२५	८	२१	४	१८	१	१४	२७	१०
५४	६	१६	२९	३०	४७	५७	८	१८	२८	३८	४८	५९	९	१९	२९	३०	५१
२४	२३	५५	५३	१०	३३	४२	३	१२	३४	४३	५१	२	२१	४२	५१	३१	३०
७	८	८	४	९	१०	१०	१०	११	११	०	०	१	१	१	२	२	३
२४	७	२१	९	१७	०	१३	२६	९	२२	५	१८	१	१४	२७	१०	२३	६
५६	५९	३	६	१०	१४	१८	११	२४	२८	३१	३५	३८	४२	४६	५९	५३	५६
१६	४४	२४	४२	२०	४२	२६	५१	२६	७	४७	१२	५२	२	०	३२	३	४८

३६	३७	३८	३९	४०	४१	४२	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९	५०	५१	५२	५३
३	४	४	५	५	५	६	६	७	७	८	८	९	९	९	१०	१०	११
२४	७	२०	३	१६	२९	१३	२६	९	२२	५	१८	२	१५	२८	११	२४	७
०	१०	२१	३१	४१	५१	१	१२	२३	३३	४४	४४	५	१५	२६	३७	४७	५७
३७	५२	१	२२	३०	५२	१	३६	११	४७	७	४२	१६	५१	२६	१	३६	५८
३	४	४	४	५	५	६	६	७	७	८	८	८	९	९	१०	१०	११
२०	३	१६	२९	१२	२५	८	२१	४	१३	०	१३	२६	९	२२	५	१९	२
०	३	७	१०	२४	१८	२१	२५	२९	३३	३६	४०	४४	४८	५२	५६	०	४
९	५०	१८	५६	२५	१७	३५	२९	२३	१७	५८	५१	४६	४६	३३	२८	२२	३

५४	५५	५६	५७	५८	५९	६०	६१	६२	६३	६४	६५	६६	६७	६८	६९	७०	७१
११	०	०	१	१	१	२	२	३	३	४	४	४	५	५	६	६	७
२१	४	१७	०	१३	२७	१०	२३	६	१९	२	१६	२९	१२	२५	८	२१	५
८	१९	२९	४०	५०	१	२२	१२	३२	४३	५४	४	१५	२५	३६	४७	५७	८
३३	८	४२	१७	५२	२७	२	३०	९	३४	९	४३	१८	५४	२८	३	३८	२६
११	११	०	०	१	१	२	२	२	३	३	४	४	५	५	६	६	६
१५	२८	११	२४	७	२१	३	१६	१९	१२	२५	८	२१	४	१८	१०	१४	२७
६	११	१५	१९	२३	२७	३१	३५	३८	४२	४६	५०	५५	५८	२	६	१०	१४
५७	५१	१६	४५	३३	२७	२९	१५	४६	५०	४४	३८	२२	३६	२०	४	७	१५

७२	७३	७४	७५	७६	७७	७८	७९	८०	८१	८२	८३	८४	८५	८६	८७	८८	८९
७	८	८	८	९	९	१०	१०	११	११	०	०	०	१	१	२	२	३
१८	१	१४	२७	११	२४	७	२०	३	१६	०	१३	२६	९	२२	६	१९	२
१९	३०	४०	५१	२	१३	२३	३४	४५	५६	६	१७	२८	३८	४९	०	११	२२
१४	२	३०	२५	१३	१	४९	३८	२५	१	४६	३६	२४	१२	४७	३६	२४	१२
७	७	८	८	९	९	९	१०	१०	११	११	०	०	१	१	१	२	२
१०	२३	६	१९	२	१५	२८	११	२४	७	२०	४	१७	०	१३	२६	९	२२
१८	२२	२६	३०	३४	३८	४१	४६	५१	५५	५९	३	७	११	१५	१९	२३	२७
२२	१९	३	३०	३७	४४	५२	४९	५	०	७	१४	२१	२८	२२	२९	३६	४३

९०	९१	९२	९३	९४	९५	९६	९७	९८	९९	१००	१०१	१०२	१०३	१०४	१०५	१०६	१०७
३	३	४	४	५	५	९	६	७	७	७	८	८	९	९	१०	१०	१०
१५	२८	११	२४	८	२१	४	१७	०	१९	२७	१०	२३	६	२०	३	१६	२९
३२	४३	५४	४	१५	२६	३७	५३	५८	९	२०	३१	४२	५२	३	१४	२५	३६
४६	३४	२२	५७	४५	३४	२२	५७	४५	३२	२०	११	३	४७	३५	२३	२४	१२
३	३	४	४	४	५	५	६	६	७	७	७	८	८	९	९	१०	१०
५	१८	१	१४	२७	१०	२३	६	२०	३	१६	२९	१२	२५	८	२१	४	१७
३१	३५	३९	४३	४७	५१	५६	५९	४	८	१२	१६	२०	२३	२८	३२	३७	४२
३५	४२	४९	४३	५०	५७	४	५८	५	१३	२०	२७	३४	४२	४८	५५	१५	२२

१०८	१०९	११०	१११	११२	११३	११४	११५	११६	११७	११८	११९	१२०	१२१	१२२	१२३	१२४	१२५
११	११	०	०	१	१	२	२	२	३	३	४	४	५	५	६	६	६
१२	२४	९	२२	५	१८	१	१४	२८	११	२४	७	२०	४	१७	०	१३	२६
४७	५७	८	१९	३०	४१	५१	२	१३	२४	३५	४६	५६	७	१८	२९	४०	५१
०	४७	३५	२३	१२	०	४७	३५	३०	२४	१२	०	४९	३७	३८	२६	१४	२
११	११	११	०	०	१	१	२	२	२	३	३	७	४	५	५	५	६
०	१३	२६	९	२३	६	१९	२	१५	२८	११	२४	४	२०	३	१६	२९	१२
४५	४९	५३	५७	१	६	१०	१४	१८	२२	२६	३१	३५	३९	४३	४७	५९	५५
२९	४९	४३	५०	५७	५	२२	१९	२९	४६	५३	०	३०	२५	३४	४१	४९	५६

१२६	१२७	१२८	१२९	१३०	१३१	१३२	१३३	१३४	१३५	१३६	१३७	१३८	१३९	१४०	१४१	१४२	१४३	१४४	१४५
७	७	८	८	९	९	९	१०	१०	११	११	०	०	१	१	१	२	२	३	३
१०	२३	६	१९	२	१५	२९	१२	२५	८	२१	४	१८	१	१४	२७	१०	२४	७	२०
१	१२	२३	३४	४४	५५	६	७	२७	३८	४८	५९	१०	२१	३१	४२	५३	४	१४	२५
५०	३८	१३	१०	४९	२४	१३	०	३५	३३	५७	४६	३४	१०	५७	३६	२०	१९	५६	४४
६	७	७	८	८	९	९	९	१०	१०	११	११	०	०	०	१	१	२	२	३
२६	९	२२	५	१८	१	१४	२७	१०	२३	६	१९	२	१५	२८	१२	२५	८	२१	४
०	४	८	१२	१६	२०	२४	२८	३२	३६	४०	४४	४८	५२	५६	०	४	८	१२	१६
३	२०	४	१	१८	१२	१९	२६	२०	२७	२१	२८	३५	२९	३६	४३	३७	४४	५१	४८

१४६	१४७	१४८	१४९	१५०	१५१	१५२	१५३	१५४	१५५	१५६	१५७	१५८	१५९	१६०	१६१	१६२	१६३	१६४	१६५
४	४	४	५	५	६	६	७	७	८	८	८	९	९	१०	१०	११	११	०	०
३	१६	२९	१३	२६	९	२२	५	१२	२	१५	२८	११	२४	८	२१	४	१७	०	१४
३६	४७	५७	८	१९	३०	४०	५१	२	१३	२३	२४	४५	५६	६	१७	२८	३९	५०	०
९	१७	४६	३१	५०	६	५४	२९	१७	५	५४	४२	१६	४	५२	४०	२८	१६	५	४०
३	४	४	४	५	५	६	६	७	७	७	८	८	९	९	१०	१०	१०	११	११
१७	०	१३	२६	९	२२	५	१८	१	१४	२८	११	२४	७	२०	३	१६	२९	१२	२५
२१	२५	२९	३३	३७	४१	४५	४९	५३	५७	१	५	९	१३	१७	२१	२६	३०	३४	३७
५२	१	७	०	७	१४	२१	१५	२२	२९	३६	४३	३७	४४	५१	५८	२७	१२	५५	१३

१६६	१६७	१६८	१६९	१७०	१७१	१७२	१७३	१७४	१७५	१७६	१७७	१७८	१७९	१८०	१८१	१८२	१८३	१८४	१८५
०	१	१	२	२	३	३	३	४	४	५	५	६	६	७	७	७	८	८	९
२७	१०	२३	६	१९	३	१६	२९	१२	२४	८	२२	५	१८	१	१४	२८	११	२४	७
११	२२	३३	४३	५४	५	१६	२६	३७	५०	५९	९	२०	३२	४२	५२	५	१४	२५	३६
२८	१६	०	२४	४२	९	५	५५	५९	१६	३	५१	३९	२६	१	४९	३८	२५	१३	२८
०	०	१	२	२	२	२	३	३	४	४	५	६	५	६	६	७	७	८	८
८	२१	४	१७	०	१४	२७	१०	२३	६	१९	२	५	२८	११	२४	७	२०	३	१७
४२	४६	४९	५४	५८	२	६	१०	१५	१८	२३	२७	२०	३५	३९	४३	४७	५१	५५	०
२०	२४	३५	४२	४०	४२	५	५७	४	५८	५	५२	३९	२६	३	३७	४४	४०	४९	१३

१८६	१८७	१८८	१८९	१९०	१९१	१९२	१९३	१९४	१९५	१९६	१९७	१९८	१९९	२००	२०१	२०२	२०३	२०४	२०५
९	१०	१०	११	११	११	०	०	१	१	२	२	२	३	३	४	४	५	५	६
२०	३	१७	०	१३	२६	९	२३	६	१९	२	१५	२८	१२	२५	८	२१	४	१८	१
४७	५७	८	१९	३०	४२	५२	२	१३	२४	३५	४६	५७	८	१८	२९	४०	५१	२	१३
२	५०	३६	४०	२८	१६	४	५२	४३	४१	१९	१७	१९	७	५५	४३	४४	३३	२०	३१
९	९	९	१०	१०	११	११	०	०	०	१	१	२	२	३	३	३	४	५	५
०	१३	२६	९	२२	५	१८	१	१४	२७	१०	२३	६	१९	३	१६	२९	१२	२५	८
४	८	२२	१३	२०	२५	३९	३३	३७	४१	४५	५१	२४	५८	२	६	११	१५	१९	२३
२६	१३	१३	४२	४७	४०	९	१८	३८	४५	५२	७	०	२७	३४	४१	९	८	१५	३९

२०६	२०७	२०८	२०९	२१०	२११	२१२	२१३	२१४	२१५	२१६	२१७	२१८	२१९	२२०	२२१	२२२	२२३	२२४	२२५
६	६	७	७	८	८	९	९	९	१०	१०	११	११	०	०	१	१	१	२	२
१४	२७	१०	२३	७	२०	३	१६	२९	३	२६	९	२२	५	१८	२	१५	२८	११	२४
२४	३४	४५	५६	७	१८	२९	४०	५१	२	१३	५४	३५	४६	५७	८	१९	३०	४१	५२
९	३८	४६	४७	३४	३६	३७	३८	५७	२८	१६	५७	१९	१६	७	९	१०	४१	२६	२७
५	६	६	७	७	७	९	९	९	९	१०	१०	१०	११	११	०	०	१	१	१
२१	४	१७	०	१३	२६	९	२२	६	१९	२	१५	२८	११	२४	७	२०	३	१६	२९
२७	३१	३५	४०	४४	४८	५३	३७	७	५	५९	५४	१८	२२	२७	३१	३५	४०	४४	४८
४२	३९	५६	१७	२४	२४	१४	२४	३१	५१	५८	५८	३९	५९	६	३६	४७	६	१६	५९

२२६	२२७	२२८	२२९	२३०	२३१	२३२	२३३	२३४	२३५	२३६	२३७	२३८	२३९	२४०	२४१	२४२	२४३	२४४	२४५
३	३	४	४	५	५	५	६	६	७	७	८	८	८	९	९	१०	१०	११	११
८	२१	४	१७	०	१३	२६	१०	२३	६	१९	३	१६	२९	१२	२५	८	२२	५	१८
३	१४	२५	३६	४७	५९	८	१९	३०	४२	५३	३	१४	२५	३६	४७	५७	९	२०	३१
५१	१७	१७	५	६	९	५७	५८	५६	४७	४८	३६	३७	३०	२७	२८	३०	१८	१९	२१
२	२	३	३	५	४	५	५	५	६	६	७	७	८	८	८	९	९	१०	१०
१२	२५	९	२२	४	१८	१	१४	२७	१०	२३	६	१९	२	१५	२८	१२	२५	८	२१
५२	५७	१	५	१०	१४	१८	२३	२७	३१	२९	३९	४४	४८	५२	४७	१	५	१०	१०
५३	५७	४७	५४	१३	३३	४०	०	७	२८	४६	५१	५०	३५	४२	२	२२	२९	४०	१०

२४६	२४७	२४८	२४९	२५०	२५१	२५२	२५३	२५४	२५५	२५६	२५७	२५८	२५९	२६०	२६१	२६२	२६३	२६४	२६५
०	०	०	१	१	२	२	३	३	४	४	४	५	५	६	६	७	७	७	८
१	१४	२८	११	२४	७	२०	३	१७	०	१३	२६	९	२३	६	१९	२	१५	२८	१२
४२	५३	४	१५	२६	३७	४८	५९	९	२०	३१	४१	५२	३	१४	२५	३५	४६	५७	८
२१	३	१०	२२	०	१	३	५७	३६	२६	०	४९	३८	२६	१४	२	४९	२४	१२	१
११	११	०	०	०	१	१	२	२	३	३	३	४	४	५	५	६	६	६	७
४	१७	०	१३	२६	९	२२	५	१८	१	१४	२८	१२	२४	७	२०	६	१६	२९	१२
१७	१८	५६	३१	३०	३९	४४	४८	५८	५६	०	४	८	१२	१६	२०	२४	२८	३३	३७
३०	२७	५७	१७	२६	४४	५४	१२	१९	२३	२०	२७	३४	४१	४८	५५	२	५६	३	१०

२६६	२६७	२६८	२६९	२७०	२७१	२७२	२७३	२७४	२७५	२७६	२७७	२७८	२७९	२८०	२८१	२८२	२८३	२८४	२८५
८	९	९	१०	१०	११	११	११	०	०	१	१	२	२	२	३	३	४	४	५
२५	८	२१	४	१८	१	१४	२३	१०	२३	७	२०	३	१६	२९	१२	२५	९	२२	५
१८	२९	४०	५१	२२	१२	२२	३३	४४	५५	५	१६	२७	३७	४८	५९	९	२०	३०	४१
३९	३७	१२	०	३४	२६	५७	४५	३४	९	५१	३२	२०	५४	४२	२७	३९	१४	३९	२४
७	८	८	९	९	१०	१०	१०	११	११	०	०	१	१	१	२	२	३	३	४
२५	८	२१	४	१७	१	१४	२७	१०	२३	६	१९	२	१५	२८	११	२४	७	२०	३
४१	४५	४९	५३	५७	१	५	९	१३	१७	२१	२५	२९	३३	३७	४१	४५	४९	५३	५६
१७	२४	१८	२४	१९	२६	२०	२	३४	२९	३६	३०	३७	३१	३८	३२	१३	७	१	५५

૨૮૬	૨૮૭	૨૮૮	૨૮૯	૨૯૦	૨૯૧	૨૯૨	૨૯૩	૨૯૪	૨૯૫	૨૯૬	૨૯૭	૨૯૮	૨૯૯	૩૦૦	૩૦૧	૩૦૨	૩૦૩	૩૦૪	૩૦૫
૫	૬	૬	૬	૭	૭	૮	૮	૯	૯	૧૦	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૦	૦	૧	૧	૧
૧૮	૨	૧૫	૨૮	૧૧	૨૪	૭	૨૧	૪	૧૭	૦	૧૩	૨૬	૧૦	૨૩	૬	૧૯	૨	૧૫	૨૯
૫૧	૨	૧૨	૨૦	૩૩	૪૪	૫૫	૫	૧૫	૨૬	૩૬	૪૬	૫૭	૭	૧૭	૨૭	૩૮	૪૮	૫૯	૦
૪૬	૨૧	૫૫	૧૭	૫૨	૨૭	૨	૨૩	૧૮	૨૦	૪૧	૫૦	૨૩	૩૩	૧૫	૪	૩૬	૪૮	૨	૩૦
૪	૫	૫	૫	૬	૬	૭	૭	૮	૮	૮	૯	૯	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૧	૦	૦
૧૭	૦	૧૩	૨૬	૯	૨૨	૫	૧૮	૧	૧૪	૨૭	૧૦	૨૩	૬	૧૯	૨	૧૬	૨૯	૧૨	૨૫
૦	૪	૮	૧૨	૧૫	૧૯	૨૩	૨૭	૩૧	૩૫	૩૮	૪૨	૪૫	૪૯	૫૩	૫૬	૦	૪	૭	૧૧
૩૬	૩૦	૨૪	૭	૫૫	૨૨	૪૬	૨૬	૨૦	૧	૪૨	૧૦	૫૧	૩૨	૪૩	૪૨	૨૨	૨	૪૪	૨૫

૩૦૬	૩૦૭	૩૦૮	૩૦૯	૩૧૦	૩૧૧	૩૧૨	૩૧૩	૩૧૪	૩૧૫	૩૧૬	૩૧૭	૩૧૮	૩૧૯	૩૨૦	૩૨૧	૩૨૨	૩૨૩	૩૨૪	૩૨૫
૨	૨	૩	૩	૪	૪	૫	૫	૫	૬	૬	૭	૭	૮	૮	૮	૯	૯	૧૦	૧૦
૨૨	૨૫	૮	૨૧	૫	૧૮	૧	૧૪	૨૭	૧૦	૨૪	૭	૨૦	૩	૧૬	૨૯	૧૩	૨૬	૯	૨૨
૧૯	૩૦	૪૦	૫૦	૦	૧૧	૨૧	૩૧	૪૧	૫૨	૨	૧૨	૨૨	૩૩	૪૩	૫૩	૩	૧૩	૨૩	૩૪
૩૯	૧	૨૨	૩૧	૫૩	૨	૨૩	૩૨	૫૩	૦	૯	૨૨	૪૧	૧૮	૧૧	૩૩	૪૧	૪૯	૫૮	૭
૧	૧	૨	૨	૩	૩	૩	૪	૪	૫	૫	૬	૬	૬	૭	૭	૮	૮	૯	૯
૮	૨૧	૪	૧૭	૦	૧૩	૨૬	૯	૨૨	૫	૧૮	૧	૧૪	૨૮	૧૧	૨૪	૭	૨૦	૩	૧૬
૧૪	૧૮	૨૨	૨૫	૨૯	૩૨	૩૬	૪૦	૪૩	૪૭	૫૧	૫૪	૫૮	૧	૪	૮	૧૯	૧૫	૧૬	૨૨
૫૭	૩૮	૧૯	૪૨	૨૩	૫૧	૩૩	૪૮	૪	૧૭	૩૭	૧૮	૫૫	૨૬	૧૪	૩૫	૩૦	૩૧	૫૯	૨૭

૩૨૬	૩૨૭	૩૨૮	૩૨૯	૩૩૦	૩૩૧	૩૩૨	૩૩૩	૩૩૪	૩૩૫	૩૩૬	૩૩૭	૩૩૮	૩૩૯	૩૪૦	૩૪૧	૩૪૨	૩૪૩	૩૪૪	૩૪૫
૧૧	૧૧	૦	૦	૦	૧	૧	૨	૨	૩	૩	૪	૪	૪	૫	૫	૬	૬	૭	૭
૫	૧૮	૨	૧૫	૨૮	૧૧	૨૪	૭	૨૧	૪	૧૭	૦	૧૩	૨૬	૧૦	૨૩	૬	૧૯	૨	૧૫
૪૪	૫૪	૪	૧૪	૨૪	૩૪	૪૪	૫૪	૪	૧૫	૨૫	૩૫	૪૫	૫૫	૫	૧૫	૨૫	૩૫	૪૫	૫૫
૨	૧૬	૧૯	૨૮	૩૫	૪૪	૪૯	૪૮	૫૭	૫	૧૪	૨૩	૧૮	૨૬	૨૭	૩૮	૩૫	૩૪	૪૩	૫૧
૯	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૦	૦	૧	૧	૧	૨	૨	૩	૩	૪	૪	૪	૫	૫	૬
૨૯	૧૨	૨૫	૮	૨૧	૪	૧૭	૦	૧૩	૨૬	૧૦	૨૩	૬	૧૯	૨	૧૫	૨૮	૧૧	૨૪	૭
૨૫	૨૯	૩૨	૩૪	૩૯	૪૩	૪૬	૪૯	૫૩	૫૬	૦	૩	૬	૧૦	૧૩	૧૭	૨૦	૨૩	૪૭	૩૦
૪૫	૯	૩૭	૫	૩૩	૫	૧૫	૪૧	૧૧	૩૯	૭	૩૫	૫૦	૧૭	૩૨	૦	૨૮	૪૩	૧૧	૩૯

૩૪૬	૩૪૭	૩૪૮	૩૪૯	૩૫૦	૩૫૧	૩૫૨	૩૫૩	૩૫૪	૩૫૫	૩૫૬	૩૫૭	૩૫૮	૩૫૯	૩૬૦	૩૬૧	૩૬૨	૩૬૩	૩૬૪	૩૬૫
૭	૮	૮	૯	૯	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૧	૦	૦	૧	૧	૨	૨	૨	૩	૩	૪
૨૯	૧૨	૨૫	૮	૨૧	૪	૧૮	૧	૧૪	૨૭	૧૦	૨૩	૭	૨૦	૩	૧૬	૨૯	૧૨	૨૬	૯
૫	૧૫	૨૬	૩૫	૪૬	૫૬	૬	૧૬	૨૬	૩૬	૪૬	૫૬	૬	૧૬	૨૬	૩૬	૪૬	૫૬	૬	૧૬
૪૭	૫૫	૩	૫૮	૭	૭	૧૧	૭	૨૫	૨૪	૧૭	૨૭	૨૩	૩૦	૨૭	૪૨	૩૧	૩૯	૩૪	૨૯
૬	૭	૭	૭	૮	૮	૯	૯	૧૦	૧૦	૧૧	૧૧	૧૧	૦	૦	૧	૧	૨	૨	૨
૨૦	૩	૧૬	૨૯	૧૨	૨૫	૮	૨૧	૫	૧૮	૧	૧૪	૨૭	૧૦	૨૩	૬	૧૯	૨	૧૫	૨૮
૩૩	૩૭	૪૦	૪૪	૪૭	૫૦	૫૪	૫૭	૦	૪	૭	૧૧	૧૪	૧૭	૨૧	૨૪	૨૭	૩૧	૩૪	૩૭
૫૩	૨૧	૪૯	૪	૨૧	૪૬	૧૩	૨૮	૫૬	૨૪	૩૯	૭	૨૧	૩૯	૪	૩૫	૪૭	૧૫	૩૯	૪૪

॥ अथ केंद्र राश्यंश प्रमाणेन ग्राह्यभागादीनि मंदफलानि ॥

मेष० अंश	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
ऋण	० ० ०	० ५ १६	० १० ३२	० १५ ४८	० २१ १३	० २६ १८	० ३१ ३३	० ३६ ४७	० ४२ ०	० ४७ १३	० ५२ २५	० ५७ ३५	१ २ ४५	१ ७ ५४	१ १३ १
धन	५ १६	५ १६	५ १६	५ १५	५ १५	५ १५	५ १४	५ १३	५ १३	५ १२	५ १०	५ १०	५ ९	५ ७	५ ६
गति	७२१ ४६	७२१ ४६	७२१ ४६	७२१ ४६	७२१ ५९	७२१ ५९	७२२ १२	७२२ १२	७२२ २५	७२२ ३८	७२३ ४	७२३ ४	७२३ २७	७२३ ४६	७२३ ५६

मेष० अंश	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
ऋण	१ १८ ७	१ २३ ११	१ २८ १३	१ ३३ १५	१ ३८ १६	१ ४३ १४	१ ४८ ९	१ ५३ ३	१ ५७ ५६	२ २ ४६	२ ७ ३३	२ १२ १८	२ १७ १	२ २१ ४३	२ २६ २१
धन	५ ४	५ ३	५ २	५ १	४ ५८	४ ५५	५ ५४	४ ५३	४ ५०	४ ४७	४ ४३	४ ४३	४ ४२	४ ३८	४ ३५
गति	७२४ २२	७२८ ४८	७२४ ४८	७२५ १	७२५ ४०	७२६ १९	७२६ ३२	७२६ ४५	७२७ २४	७२७ ५९	७२८ ५५	७२९ ५५	७३० ९	७३० ५२	७३१ ३१

वृ०१ अंश	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
ऋण	२ ३० ५६	२ ३५ ३८	३ ३९ ५८	४ ४४ ३४	४ ४८ ४७	५ ५३ ८	२ ५७ २६	३ १ ४२	३ ५ ५५	३ १० ४	३ १४ ८	३ १८ ७	३ २२ ३	३ २५ ५६	३ २८ ४७
धन	४ ३२	४ ३०	४ २६	४ २३	४ २१	४ १८	४ १६	४ १३	४ ९	४ ४	३ ५९	३ ५६	३ ५३	३ ५१	३ ४४
गति	७३१ २७	७३२ ४९	७३३ २८	७३३ ५४	७३४ ३३	७३४ ५९	७३५ ३८	७३६ ३०	७३७ २५	७३८ ४०	७३९ १९	७३९ ५८	७४० ३७	७४२ ४८	७४२ ३४

वृ०१ अंश	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
ऋण	३ ३३ ३१	३ ३७ २	३ ४० ५१	३ ४४ २५	३ ४७ ५५	३ ५१ २२	३ ५४ ४३	३ ५८ ०	४ १ १३	४ ४ २२	४ ७ २६	४ १० २४	४ १३ १८	४ १६ ९	४ १८ ५५
धन	३ ३१	३ ३८	३ ३४	३ ३०	३ २७	३ २१	३ १७	३ १३	३ ९	३ ४	२ ५८	२ ५४	२ ५१	२ ४६	२ ४६
गति	७४२ १३	७४२ १२	७४३ ५९	७४४ ५९	७४५ ३०	७४६ ४८	७४७ ४८	७४८ ३२	७४९ २४	७५० २९	७५१ ४७	७५२ ३४	७५३ १८	७५४ २३	७५५ २८

मि०२ अंश	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
ऋ०	४ २१ ३६	४ २४ १३	४ २६ ४४	४ २९ १०	४ ३१ १७	४ ३३ ४७	४ ३६ ०	४ ३८ ६	४ ४० ४	४ ४२ २	४ ४३ ५४	४ ४५ २१	४ ४७ २१	४ ४८ ५५	४ ५० २५
ध०	२ ३७	२ ३१	२ २६	२ २०	२ १७	२ १३	२ ६	१ ५८	१ ५८	१ ५२	१ ४७	१ ४०	१ ३५	१ ३०	१ २५
गति	७५६ २०	७५७ ३८	७५८ ४८	७६० ३६	७६० ४५	७६१ ३७	७६३ ८	७६४ १२	७६४ १२	७६६ १०	७६३ १५	७६८ ४८	७७० ६	७७० ५८	७७२ ३

मि०२ अंश	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
ऋ०	४ ५१ ५०	४ ५३ २०	४ ५४ २४	४ ५५ ३१	४ ५६ ३५	४ ५७ ३५	४ ५८ २७	४ ५९ १२	४ ५९ ४३	५ ० २६	५ १ ०	५ १ २६	५ १ ४५	५ १ ५७	५ २ ६
ध०	१ २०	१ १४	१ ७	१ ४	१ ०	० ५२	० ४५	० ४१	० ३६	० ३१	० २६	० १९	० १२	० ९	० ४
गति	७७३ ८	७७४ २६	७७५ ७	७७६ ३६	७७६ २८	७७९ १२	७८० ४३	७८१ २५	७८२ ४०	७८३ ४५	७८४ ५०	७८६ २१	७८७ ५२	७८८ ३१	७८९ ४३

क.३ अंश	ऋ.	ध.	गति
०	५ २ ३०	० ४	८९ २३
१	५ २ ६	० ९	९२ ३९
२	५ १ ५७	० १२	९३ १८
३	५ १ ४५	० १९	९४ ४९
४	५ १ २८	० २६	९६ २०
५	५ १ ०	० ३१	९७ २५
६	५ ० २९	० ३६	९८ ३
७	४ ५९ ५३	० ४१	९९ ३५
८	४ ५९ १२	० ४५	८०० २७
९	४ ५८ २७	० ५२	८०१ ५८
१०	४ ५७ ३५	१ ०	८०३ ४२
११	४ ५६ ३५	१ ४	८०४ ३४
१२	४ ५५ ३१	१ ७	८०५ १३
१३	४ ५४ ३४	१ १४	८०६ ४४
१४	४ ५३ १०	१ २०	८०८ २
१५	४ ५१ ५०	१ २५	८०९ २
१६	४ ५० २५	१ ३०	८१० १२
१७	४ ४८ ५५	१ ३४	८११ ४
१८	४ ४७ २१	१ ४०	८१२ २२
१९	४ ४५ ४१	१ ४७	८१३ ५५
२०	४ ४३ ५४	१ ५२	८१५ ०
२१	४ ४२ ०	१ ५८	८१६ १८
२२	४ ४० ७	१ ५८	८१६ ४८
२३	४ ३८ ६	२ ६	८१८ २
२४	४ ३६ ०	२ १३	८१९ ३३
२५	४ ३३ ४७	२ १७	८२० २५
२६	४ ३१ ३०	२ २०	८२१ ४
२७	४ २९ १०	२ २६	८२२ १२
२८	४ २६ ४४	२ ३१	८२३ ३२
२९	४ २४ १३	२ ३७	८२४ ५०

सिं.४ अंश	मंद	धन	गति
०	४ २१ ३६	२ ४१	८२५ २६
१	४ १८ ५५	२ ४६	८२६ ४७
२	४ १६ ९	२ ५१	८२७ ५२
३	४ १३ १८	२ ५४	८२८ ३१
४	४ १० २४	२ ५८	८२९ २३
५	४ ७ २६	३ ४	८२९ ४१
६	४ ४ २२	३ ९	८३१ ४६
७	४ १ १३	३ १३	८३२ ३२
८	३ ५८ ०	३ १७	८३३ ३०
९	३ ५४ ४३	३ २१	८३४ १८
१०	३ ५१ २२	३ २७	८३५ ४०
११	३ ४७ ५५	३ ३०	८३६ १९
१२	३ ४४ २५	३ ३४	८३७ ११
१३	३ ४० ५१	३ ३८	८३७ ५७
१४	३ ३७ १२	३ ४१	८३८ ३६
१५	३ ३३ ३९	३ ४४	८३९ २१
१६	३ २९ ४७	३ ५१	८४० ३३
१७	३ २५ ५६	३ ५३	८४१ १.२
१८	३ २२ ३	३ ५६	८४१ ५२
१९	३ १८ ७	३ ५९	८४२ ३०
२०	३ १४ ८	४ ४	८४३ ३५
२१	३ १० ४	४ ९	८४४ ४०
२२	३ ५ ५५	४ १३	८४५ ३२
२३	३ १ ५२	४ १६	८४५ ३१
२४	२ ५७ १६	४ १८	८४६ ३७
२५	४ ५७ १६	४ २१	८४६ १६
२६	२ ४८ २७	४ २३	८४७ १२
२७	२ ४४ २४	४ २६	८४८ २१
२८	२ ३९ ५८	४ ३०	८४९ १३
२९	२ ३५ २८	४ ३२	८४९ ३९

क.५ अंश	ऋ.	ध.	गति
०	३ ३० ५६	४ ३५	८५० १८
१	२ २६ २१	४ ३८	८५१ १०
२	२ २१ ४३	४ ४२	८५२ १२
३	२ १७ १	४ ४३	८५२ १५
४	२ १२ १८	४ ४३	८५२ १५
५	२ ७ ३३	४ ४८	८५३ ७
६	२ २ ४६	४ ५०	८५३ ४६
७	१ ५७ ५६	४ ५३	८५४ २५
८	१ ५३ ३	४ ५४	८५४ ३९
९	१ ४८ ९	४ ५५	८५४ ५९
१०	१ ४३ १४	४ ५८	८५५ ३०
११	१ ३८ १६	५ १	८५६ ९
१२	१ ३३ १५	५ २	८५६ २
१३	१ २८ १३	५ ३	८५६ ३५
१४	१ २३ ११	५ ४	८५६ ४८
१५	१ १८ ७	५ ६	८५७ १४
१६	१ १३ १	५ ७	८५७ २७
१७	१ ७ ४	५ ९	८५७ ५३
१८	१ २ ४५	५ १०	८५७ ६
१९	० ५७ ३५	५ ११	८५८ १९
२०	० ५२ २५	५ १२	८५८ ३२
२१	० ४७ १३	५ १३	८५८ ४८
२२	० ४२ ०	५ १३	८५८ ४५
२३	० ३६ ४७	५ १४	८५८ ५८
२४	० ३१ ३३	५ १५	८५९ ११
२५	० २६ १८	५ १५	८५९ ११
२६	० २१ ३	५ १५	८५९ २४
२७	० १५ ४८	५ १६	८५९ २४
२८	० १० ३२	५ १६	८५९ २४
२९	० ५ १६	५ १६	८५९ २४

तू.६ अंश	ऋण	धन	गति
०	० ० ०	५ १६	८५९ २४
१	० ५ १६	५ १६	८५९ २४
२	१ १० ३२	५ १६	८५९ २४
३	० १५ ४८	५ १५	८५९ ११
४	० २१ ३	५ १५	८५९ ११
५	० २६ १८	५ १५	८५९ ११
६	० ३१ ३२	५ १४	८५८ ५८
७	० ३६ ४७	५ १३	८५८ ४५
८	० ४२ ०	५ १३	८५८ ४५
९	० ४७ १३	५ १२	८५८ ३२
१०	० ५२ २५	५ १०	८५८ १९
११	० ५७ ३५	५ १०	८५८ ६
१२	१ २ ४५	५ ९	८५७ ५३
१३	१ ७ ५४	५ ७	८५७ २७
१४	१ १३ १	५ ६	८५७ १४
१५	१ १८ ७	५ ४	८५६ ४९
१६	१ २३ ११	५ ३	८५६ ३५
१७	१ २८ १३	५ २	८५६ २२
१८	१ ३३ १४	५ १	८५६ ९
१९	१ ३८ १६	४ ५८	८५५ ३०
२०	१ ४३ १४	४ ५५	८५४ ४१
२१	१ ४८ ९	४ ५४	८५४ ३४
२२	१ ५३ ३	४ ५३	८५४ २५
२३	१ ५७ ५६	४ ५०	८५३ ४६
२४	२ २ ४६	४ ४७	८५३ ७
२५	२ ७ ३३	४ ४५	८५२ २५
२६	२ १२ १८	४ ४३	८५२ १५
२७	२ १७ १	४ ४२	८५२ १२
२८	२ २१ ४३	४ ३८	८५१ १०
२९	२ २६ २१	४ ३५	८५० १८

वृ.७ अंश	ऋण	धन	गति
०	२ ३० ५६	४ ३२	८४९ ३९
१	२ ३५ २८	४ ३०	८४९ १३
२	२ ३९ ५८	४ २६	८४८ २१
३	२ ४४ २४	४ २३	८४७ ४२
४	२ ४८ ४७	४ २१	८४७ १६
५	२ ५३ ८	४ १८	८४६ ३८
६	२ ५७ २६	४ १६	८४६ ११
७	३ १ ४३	४ १३	८४५ ३२
८	३ ५ ५[illegible]	४ ९	८४४ ४०
९	३ १० ४	४ ४	८४४ ३५
१०	३ १४ ८	३ ५९	८४२ ३०
११	३ १८ ७	३ ५६	८४१ ५१
१२	३ २२ ३	३ ५३	८४१ १२
१३	३ २५ ५६	३ ५१	८४० ३३
१४	३ २९ ४७	३ ४४	८३९ २१
१५	३ ३३ ३१	३ ४१	८३८ ३६
१६	३ ३७ १२	३ ३८	८३७ ५७
१७	३ ४० ५१	३ ३४	८३७ २२
१८	३ ४४ २५	३ ३०	८३६ १९
१९	३ ४७ ५५	३ २७	८३५ ४०
२०	३ ५१ २२	३ २१	८३४ १८
२१	३ ५४ ४३	३ १७	८३३ ३०
२२	३ ५८ ०	३ १३	८३२ ३२
२३	४ १ १३	३ ९	८३१ ४६
२४	४ ४ २१	३ ४	८३० ४१
२५	४ ७ २६	२ ५८	८२९ २३
२६	४ १० २४	२ ५४	८२९ ३१
२७	४ १३ १८	२ ५१	८२७ ५२
२८	४ १६ ८	२ ४६	८२६ ४७
२९	४ १८ ५५	२ ४१	८२६ ४२

ध.८ अंश	ऋण	धन	गति
०	४ २१ [illegible]	२ ३७	८२४ ५७
१	४ २४ १३	२ ३१	८२३ २२
२	४ २६ ४८	२ २६	८२२ २२
३	४ २९ १०	२ २०	८२२ २१
४	४ ३१ ३०	२ १७	८२० २५
५	४ ३३ ४७	२ १३	८१९ ३३
६	४ ३६ ०	२ ६	८१८ २
७	४ ३८ ६	१ ५८	८१६ ४८
८	४ ४० ४०	१ ५५	८१५ ५७
९	४ ४२ २	१ ५२	८१५ ०
१०	४ ४३ ५४	१ ४७	८१३ ५५
११	४ ४५ ५१	१ ४०	८१२ २२
१२	४ ४७ ३१	१ ३४	८११ ४
१३	४ ४८ ५५	१ ३०	८१० १२
१४	४ ५० २५	१ २५	८०९ ७
१५	४ ५१ ५०	१ २०	८०८ २
१६	४ ५३ १०	१ १४	८०६ ४४
१७	४ ५४ २४	१ ७	८०५ १३
१८	४ ५५ ३१	१ ४	८०४ ३४
१९	४ ५६ ३५	१ ०	८०३ ४२
२०	४ ५७ ३५	० ५२	८०१ ५७
२१	४ ५८ २७	० ४५	८०० २७
२२	४ ५९ १२	० ४१	७९९ ३५
२३	४ ५९ ५३	० ३६	७९९ ३०
२४	५ ० २९	० ३१	७९७ २५
२५	५ १ ०	० २६	७९६ २०
२६	५ १ २६	० १९	७९४ ४९
२७	५ १ ४५	० १२	७९३ १८
२८	५ १ ५७	० ९	७९२ ३९
२९	५ २ ६	० ४	७९० २७

म.९ अंश	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
क्र.	५ २ १०	५ २ ६	५ १ ५७	५ १ ४५	५ १ २६	५ १ ०	५ ० २९	४ ५९ ४३	४ ५९ १२	४ ५८ २७	४ ५६ ३५	४ ५६ ५	४ ५५ ३१	४ ५४ ५४	४ ५७ १०
ध.	० ४	० ९	० १२	० १९	० २६	० ३१	० ३६	० ४१	० ४५	० ५२	१ ४	१ ४	१ ७	१ १४	१ २०
ग.	७८९ ४३	७८८ ३१	७८७ ५२	७८६ ४१	७८४ ५०	७८३ ४५	७८२ ४०	७८१ ३५	७८० ४३	७७९ १२	७७८ ३६	७७७ ३६	७७५ ५७	७७४ २६	७७३ ८

म.९ अंश	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
क्र.	४ ५१ ५०	४ ५० २५	४ ४८ ५५	४ ४७ २१	४ ४५ ४१	४ ४३ ५४	४ ४२ २	४ ४० ७	४ ३८ ६	४ ३६ ०	४ ३३ ४७	४ ३१ ३०	४ २९ १०	४ २६ ४४	४ २४ १३
ध.	१ २५	१ ३०	१ ३४	१ ४०	१ ४७	१ ५२	१ ५५	२ १	२ ६	२ १३	२ १७	२ २०	२ २६	२ ३२	२ ३७
ग.	७७२ ३	७७० ५८	७७० ९	७६८ ४८	७६७ १५	७६६ १०	७६५ ३५	७६४ १४	७६३ ८	७६१ ३७	७६० ४५	७६० ९	७५८ ४८	७५७ ३८	७५६ २०

कुं.१० अंश	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
क्र.	४ २१ ३६	४ १८ ५५	४ १६ ९	४ १३ १८	४ १० २४	४ ७ २६	४ ४ २४	४ १ १३	३ ५८ ५	३ ५४ ४३	३ ५१ २३	३ ४७ ५५	३ ४४ २५	३ ४० ४१	३ ३७ १२
ध.	२ ४१	२ ४६	२ ५१	२ ५४	२ ५८	३ ४	३ ९	३ १३	३ १७	३ २१	३ २७	३ ३०	३ ३४	३ ३८	३ ४१
ग.	७५५ २८	७५४ २३	७५३ १८	७५२ ३९	७५१ ४७	७५० २९	७४९ २४	७४८ ३२	७४७ ४०	७४६ ४८	७४५ १०	७४४ ५१	७४३ ५९	७४३ १३	७४२ ३४

कुं.१० अंश	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
क्र.	३ ३३ ३१	३ २९ ४७	३ २५ ५६	३ २२ ३	३ १८ ७	३ १४ ८	३ १० ४	३ ५ ५५	३ १ ४२	२ ५७ २६	२ ५३ ८	२ ४८ ४७	२ ४४ २४	२ ३९ ५८	२ ३५ २८
ध.	३ ४४	३ ५१	३ ५३	३ ५६	३ ५९	४ ४	४ ९	४ १३	४ १६	४ १८	४ २१	४ २३	४ २६	४ ३०	४ ३२
ग.	७४१ ४८	७४० ४७	७३९ ५०	७३९ १९	७३८ ४०	७३७ ३५	७३६ ३०	७३५ ३८	७३४ ५९	७३४ ३३	७३३ २४	७३३ २८	७३२ ४९	७३१ ४७	७३१ ३१

मी.११ अं.	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४
क्र.	२ ३० ५६	२ २६ २१	२ २१ ४३	२ १७ १	२ १२ १८	२ ७ ३३	२ २ ४६	१ ५७ ५६	१ ५३ ३	१ ४८ ४९	१ ४३ १४	१ ३८ १९	१ ३३ १५	१ २८ १३	१ २३ ११
ध.	४ ३५	४ ३८	४ ४२	४ ४३	४ ४३	४ ४७	४ ५०	४ ५३	४ ५४	४ ५५	४ ५८	५ १	५ २	५ ३	५ ४
ग.	७३० ५२	७३० ०	७२८ ५५	७२९ ५५	७२८ ५५	७२८ ३	७२७ १४	७२६ ४५	७२६ ३२	७२६ १९	७२५ ४	७२५ १	७२४ २४	७२४ ३५	७२४ २२

मी.११ अं.	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
क्र.	१ १८ ७	१ १३ १	१ ७ ५४	१ २ ४५	० ५७ ३५	० ५२ २५	० ४७ १३	० ४२	० ३६ ४७	० ३१ ३३	० २६ १८	० २१ ३	० १५ ४८	० १० ३२	० ५ १६
ध.	५ ६	५ ७	५ ९	५ १०	५ ११	५ १२	५ १३	५ १३	५ १४	५ १५	५ १५	५ १५	५ १६	५ १६	५ १६
ग.	७२३ ५६	७२३ ५६	७२३ १७	७२३ ४	७२२ ५१	७२२ ३८	७२२ २५	७२२ २५	७२२ १२	७२१ ५९	७२१ ५९	७२१ ५९	७२१ ४६	७२१ ४५	७२१ ४६

॥अथ लघुऽहर्गणं साधनमाह॥
मधोर्गतास्ते खगुणैर्विनिघ्नो युक्तातिथीभिर्गतसंख्यकाभिः॥शुध्युन्नीताषष्टिविभागहीना गणो भवेद्वर्षपतेः सकाशात्॥९७॥

ચૈત્ર માસથી જેટલા માસ ગયા હોય તેને ૩૦ ગુણા કરવા. પછે તેમાં ગત તિથી ભેળવી. પછે શુધીના ઉપરનો અંક તેમાંથી કહાડી નાખવો. પછે બીજે ઠેકાણે માંડીને ૬૦ નો ભાગ લેવો. લાધે તે ફળ અંક ઉપર શુધિ રહિત કરેલછે તેમાંથી કહાડી નાખવું. ત્યારે સ્પષ્ટ અહર્ગણ થાય. તે અહર્ગણમાં અબ્દપનો વાર ભેળવો. પછે, સાતેભાગ લેવો; લાધે તેનું પ્રયોજન નહીં. શેષાંક રહે તે ઉપરથી રવિવાર આદિ દેને સાતવાર જાણવાં તે ક્રમ. (૧) શેષ રહે તો રવિવાર. (૨) રહે તો સોમવાર. (૩) રહે તો મંગળવાર. (૪) રહેતો બુધવાર. (૫) રહેતો ગુરૂવાર. (૬) રહેતો શુક્રવાર (૦) રહેતો શનિવાર. આ અનુક્રમે વાર જાણવા. કોઈ વખતે અહર્ગણ ન્યુનાધિક આવે ત્યારે અબ્દપનો વાર ભેળતાં જે વાર આવે તેવાર અહર્ગણ વરતેલ હોય તે દિવસના વાર બરાબર મળે તો અહર્ગણ ખરો. કદાપિ તે ન મળે, ત્યારે ગણમાં ૧ અંક ઓછો વા અધિક કરવો તો અહર્ગણ બરાબર મળશે. उदाहरणम्. અત્ર શ્રાવણ શુદ ૭ ને સોમવારનો અહર્ગણ સાધન કરવો છે તેની રીત. અત્ર ગતમાસ ૫ તેને ૩૦ ગુણ્યા. ૧૫૦ થયા. ગતતિથી ૬ ભેળી તો ૧૫૬ થયા, તેમાંથી શુધીનો અંક ૨૯ બાદ કર્યો તો ૧૨૭ થયા: તેમાંથી ષષ્ટિ ભાગ ૨) નો રહિત કર્યો તો ૧૨૫ નો સ્પષ્ટ અહર્ગણ થયો. अथ वारज्ञानम् અબ્દપના ઉપરનો અંક ૨) નો ગણમાં ભેર્યો તો ૧૨૭ થયા તેને સાતે (૭) ભાગ લીધો તો લાધા ૧૮ તેનું કામ નહી. શેષાંક ૧ રહ્યો તો રવિવાર જાણ-

વો. પરંતુ ગણ સાધન સોમવારનું છે. માટે અહર્ગણમાં (૧) એક વધારે ભેળચો તો ૧૨૬નો શ્રાવણ શુદ ૭નો અહર્ગણ થયો. આપ્રમાણે સર્વત્ર ગણ સાધન કરવું.

॥ अथ ग्रहस्पष्टकरणार्थं रवींदुचालकमाह ॥

वर्षेशेष्टांतरं यच्च गतिघ्नं खरसैर्हृतम् ॥ इष्टेऽधिकेल्पे धनर्णं कोष्ठार्के इष्टजो रविः ॥ ५८ ॥

અબ્દપ અને ઈષ્ટ કાળનો અંતર કરવો. તે અંતરે કરીને સૂર્યની ગતીને ગુણવું. પછે જે ફળ આવે તે ધન ઋણ કરવું. ઈષ્ટકાળ અબ્દપથકી વધારે હોય તો ફળ ધન કરવું. ને ઈષ્ટ કાળ અબ્દપથકી ઓછો હોય તો ફળ ઋણ કરવું. ત્યારે સ્પષ્ટ સૂર્ય થાય. અંકમાં અંતર પ્રમાણે ઘટ્યાદિ ફળ લેવું. તે ચંદ્રમા ધન ઋણ સંજ્ઞા જોઈને કરવું. **उदाहरणम्** ઈષ્ટ કાળ ૮।૧૧, અબ્દપ ૪૯।૧૭ તેનો અંતર ૪૧।૪ નો થયો. અબ્દપ થકી ઈષ્ટકાળ ઓછો છે, માટે ફળ ઋણ+ કરવું. સૂર્યમાં અંતર ફલથી ગતીને ગુણી સૂર્યમાં ઋણ કરવું. ચંદ્રમાં ઘટ્યાદિ ઋણ(+) કરવું. ત્યારે સૂર્ય ચંદ્ર સ્પષ્ટ થાય. **सूर्यसाधनमाह** ॥ ૧૨૬ના ગણનો સૂર્યકોષ્ટકમાંથી કોઠો ૪।૧૨।૩૮।૪ ગતી ૫૭।૩૫ રવીંદુચાલક ૪૧।૪ સૂર્યગતી ૫૭।૩૫ તેને ગોમુત્રિકાએ ગુણી સાઠે ચડાવ્યા તો લબ્ધ ફળ ૩૯।૨૬ નું તેને કોઠાના સૂર્યની કળા વિકળામાં ઋણ ચાલક છે. માટે ઋણ કર્યું તો ૪।૧૧।૫૮।૪૦ નો સ્પષ્ટ ચંદ્રાર્કીમતે સૂર્ય થયો. (ગતિઘ્ન ફલ ૩૯।૨૬, ચાલક ફળ ૪૧।૪)

॥ चंद्रसाधनमाह ॥

चंद्रकेंद्रौ ध्रुवौ कार्यौ निजघट्योदये रवौ ॥ तौ युतौ निजकोष्ठेषु यावत्कोष्ठमिति र्भवेत् ॥ केंद्रराश्यंशमानेन फलं ग्राह्यंच सांतरं ॥ अंतरघ्नं क-

लाद्यंच षष्ठ्यासेन युतो नितम्॥६०॥ ॥

વર સમુખા ચંદ્ર કેંદ્રને પાટલાઉપર માંડવા. પછે ચાલકની ઘરી પલ પ્રમાણે ઘટ્યાદિકમાંથી ફળ ૩ ઘટીના માંડવા. તેનાઉપર ફળ બે પળના માંડવા. પછે તે બે ફળને સદા કાળ ધન કરવું. પછે તે ફળને ચાળક ધન ઋણ સંજ્ઞા જોઈને ચંદ્ર કેંદ્રમાં ધન ઋણ કરવું. ત્યારપછી જેટલો ગણ હોય, તેટલા ગણનો કોઠો ચંદ્ર કેંદ્રના કોઠામાંથી જોઈને માડવો. તે કોઠાને ચંદ્ર કેંદ્રમાં ભેળી દેવા. પછે કેંદ્રની રાશી અંશ પ્રમાણે મંદફળના કોઠામાંથી મંદફળ લેવું. તેમાં મંદફળનાં ફળ ૩ લેવા. અને અતરનાં ફળ ૨ લેવા. તે અંતરનાં ફળ બેને ગોમૂત્રિકા ઉપર માંડીને કેંદ્રની કળા વિકળાને ગુણાવા. સાઠે ચડે તો ચડાવવું. પછે તે ફળ બે અંતરના લેવાં. તે મંદફળમાં ધન ઋણ સંજ્ઞા જોઈને ધન ઋણ કરવા. મંદફળની સંજ્ઞા જોઈને ચંદ્રમાં ધન ઋણ કરવાં. મંદફળનાં કોષ્ટકમાં ગતિફળ સદૈવ સ્પષ્ટ કરેલા માંડવામાં આવેછે. તે ગતિફળ ચંદ્રનીચે માંડવું. ત્યારે ચંદ્ર સ્પષ્ટ થાય. उदाहरणम् વર સમુખો ચંદ્ર ૧૧।૨૦।૨૮।૩૨ કેંદ્ર ૩।૭।૯।૨૪ પાટલાઉપર માંડીને ઈંદુચાલક ૪૧।૪નું છે તેમાં ૪૧ ઘટીનાં ત્રણ ફળ ૯।૦।૧૪ ચંદ્રપાસે માંડવું. કેન્દ્રનું ફળ ૮।૫૫।૪૦નું કેન્દ્ર પાસે માંડવું. પલ ૪ છે માટે પળ ફળ ૨ લેવા. તે ફળ ૦।૫૨ ચંદ્રપાસે માંડવું. બીજું ફળ કેંદ્રપાસે માંડવું. કેંદ્રફળ ૦।૫૨ નું કેંદ્ર પાસે માંડવું. પળ ને ઘટી બે ફળને ધન કર્યું. તે ફળ ચંદ્ર કેંદ્રમાં ઋણ કર્યું તો ચંદ્ર ૧૧।૧૧।૨૭।૨૬ કેંદ્ર ૨।૨૮।૧૨।૫૨ થયા. ગણ ૧૨૬મા કોઠાનો કોઠો ૭।૧૦।૧।૫૦ ચંદ્રનો, કેંદ્રનો ६।૨૬।૦।૩૦ તે બે કોઠાને ચંદ્ર કેંદ્રમાં ભેર્યા તો ६।૨૧।૨૯।૧૬ તે ચંદ્ર અને કેંદ્ર ૯।૪।૧૨।૫૫ નો થયો. હવે કેંદ્રની રાશી ૯ના અંશ ૪નું મંદફળ ૫।૧।૨૧ તેને ચંદ્રની પાસે

માંડ્યા.અને અંતરને ગોમૂત્રિકાઉપર માંડ્યો તે અંતર ફળ ૦।૨૬ વડે કરીને કેંદ્રની કળા ૧૨।૫૫ને ગુણ્યા. સાઠે ચડાવ્યા તો ફળ ૦।૫નું તે ફળને મંદફળમાંથી ઋણ કર્યું તો ૫।૧।૨૧નું સ્પષ્ટ મંદ ફળ થયું. તે મંદફળને ચંદ્રમાંથી ઋણ કર્યું તો ૬।૨૬।૩૦।૩૭ ગતી ૭૮૪।૫૦નો સ્પષ્ટ ચંદ્ર થયો. ગતી ફળ સદૈવ મંદફળના અંતરની નીચે સ્પષ્ટ કોષ્ટકમાં માંડેલ હોયછે તે લેવું. સર્વત્ર ચંદ્ર આ પ્રમાણે વરતવો.

॥ अथ भौमादिग्रहसाधनार्थं चालकमाह ॥

गणादधः स्वेष्टघटिर्निवेश्या वर्षेशनाडिरहिता विधेया ॥ एवं गणः सावयवोऽत्र भक्तः शक्रैः स्वरूपावधिमानलब्धम् ॥ ६१ ॥ नगाल्पशेषे धनचालकस्यान्नगाधिकं तन्मनुतो विशोध्यं ॥ तदाऽवधिर्दस्त्रयुता विधेया नगाल्पशेषे कुयुतात्र मानम् ॥ ६२ ॥

જે દિવસના ભોમાદિગ્રહ કરવા હોય, તે દિવસનો સ્પષ્ટ અહર્ગણ વરતવો, પછે તે અહર્ગણને માંડવો તેની હેઠે ઈષ્ટના ઘટી પળ માંડવા, તે ઘટીપળની સામે અબ્દપના ઘટી પળ માંડવા, પછે ઈષ્ટના ઘટી પળમાંથી અબ્દપનાં ઘટી પળ કહાડી નાખવા, કદાપિ ઈષ્ટમાંથી અબ્દપ ન નીકળે તો ગણના અંકમાંથી એક ઓછો કરવો તેની (૬૦)સાઠ ઘટીની કલ્પના કરીને અબ્દપના ઘટી પળ કહાડી નાખવાં, પછે ઉપરના ફળને ૧૪ ભાગ લેવો. લાધે તે અવધી અને શેષ રહે તે ગત અવધીના દિવસ જાણવા. શેષાંક ૭ થકી ઓછો હોય તો ચાલક ધન થાય, ત્યારે લબ્ધ અવધીમાં ૧ ભેળવવો. ને શેષાંક ૭ થકી વધારે હોય ત્યારે ચાલક ઋણ થાય તો ગત અવધીમાં (૨) વધારે ભેળવવા અને શેષાંકને ૧૪ માં પાડવા, કળા વિકળાને શાઠમાં પાડવા;

પછે જે અવધી આવી તે અવધીના ગ્રહ કરીને ભૌમાદિ સંસ્કાર દેવો, ત્યારે સ્પષ્ટ, ઈષ્ટ, ચાલિત, મહાદેવી મતે ભૌમાદિ પાંચ ગ્રહ થાય. ભૌમાદિ ચાલકે કરીને ગ્રહની ગતીને ગુણવા. હેઠેથી સાઠે ચડે તો ચડાવવા. એવી રીતે ત્રણ ફળ લેવા. તે ફળને ગ્રહમાં ચાલક જોઈને ધન ઋણ સંજ્ઞા કરવી. ત્યારે સ્પષ્ટ ઈષ્ટ ચાલીત ગ્રહ થાય (વિશેષ) જે ગ્રહ વક્રનો હોય, તે ગ્રહમાં ભૌમાદિ ચાલક ફળ વિલોમ દેવું. ધને ઋણ, અને ઋણે ધન, તેમજ સદાકાળ રાહુમાં તો વિલોમજ ફળ દેવું. ઋણે ધન, અને ધને ઋણ કરવું.

उदाहरणम् ગણ ૧૨૬ તેને હેઠે ઈષ્ટ કાળ ૮।૧૧નો માંડ્યો તો ૧૨૬।૮।૧૧ થયા. તેમાંથી અબ્દપના ઘટી ૪૯ પળ ૧૭ રહિત કર્યા તો ૧૨૫।૧૮।૫૪ થયા. ઉપરના ફળને ૧૪ ભાગ લીધો તો લબ્ધ ૮, અને શેષ ૧૩।૧૮।૫૪ રહ્યા હવે ગત અવધીના દિવસ ૭ ઉપર છે, માટે ૧૪ માં પાડ્યા તો ૦।૪૧।૬ નો ભૌમાદિ ચાલક થયો. અને ચાલકની પણ ઋણ + સંજ્ઞા થઈ ત્યારે લબ્ધ અવધીમાં (૨) વધારે ભેળ્યા તો ૧૦ દશ અવધી થઈ ત્યારે ૧૦મી અવધીમાં ભૌમાદિ ચાળક ૦।૪૧।૬ નો ઋણ ચાલક થયો. હવે ભૌમાદિ ચાલક વડે ગ્રહની ગતી ફળને ગુણી સાઠે ચડે તો ચડાવવા. લબ્ધાંક ત્રણ લેવા તે ફળને ગ્રહમાં ચાલક, પ્રમાણે ,ધન ઋણ સંજ્ઞા કરવી. ત્યારે ભૌમાદિ પાંચ ગ્રહ સ્પષ્ટ થાય.

॥ अथ महादेव्युक्त प्रकारेण स्पष्टग्रहसाधनमाह ॥

वस्वग्निसूर्यै रहितः स्वशाकः षष्ट्या हृतो लब्धव शेषयोश्च ॥ अधःस्थ पंक्त्योर्युतिरभ्र ६० तर्कैस्त ष्टोपरिष्टात् खचरो ध्रुवः स्यात् ॥ ६३ ॥

જે શકનાં ઉપકર્ણા કરવા હોય તે શકમાંથી ૧૨૩૮ કહાડી નાખવા પછે જે ગતાબ્દ રહે તેને ૬૦ ભાગ લેવો ત્યારે લાધે તેને લબ્ધ સંજ્ઞા કહેવી અને શેષાંક રહે તેને શેષ સંજ્ઞા કહેવી. હવે લબ્ધ શેષના આંક પ્રમાણે મહા-

દેવીના લબ્ધશેષપત્રમાંથી લબ્ધ અને શેષના કોઠા માંડવા, પછે તે બે કોઠાનો યોગ કરવો, હેઠેથી સાઠે ચડે તો ચડાવવા, અને ઉપરનો અંક શાઠથકી વધારે હોય તો સાઠે ભાગ લેવો, શેષાંક રાખવા, લબ્ધનું પ્રયોજન નહીં. તે પાંચ ફળને મહાદેવી મતે ઉપકર્ણી વા ધ્રુવક એવી સંજ્ઞા કહે છે. **उदाहरणम्** વર્તમાન શક ૧૮૦૭ તેમાંથી ૧૨૩૮ બાદ કર્યા તો ગતાબ્દ ૫૬૯ રહ્યા. તેને ૬૦ ભાગ લીધો તો લબ્ધ ૯ અને શેષ ૨૯ રહ્યા તે લબ્ધ શેષનો યોગ તે ધ્રુવક થાય ॥ **अथ भौमध्रुवक** ॥ લબ્ધ ૯ નો કોઠો ૬।૧૪।૦।૯।૦ અને શેષ ૨૯ નો કોઠો ૪૯। ૨૩।૧૭।૧૪।૫૭ તે બેનો યોગ ૫૫।૩૭।૧૭।૨૩।૫૭ નો ભૌમ ધ્રુવક થયો. ॥ **अथ बुध ध्रुवक** ॥ લબ્ધ ૯ નો કોઠો ૭।૫૮।૩૩।૧૯।૦ શેષ ૨૯ નો કોઠો ૧૫।૧૦।૫૬।૫।૨૦ તે બેનો યોગ ૧૪।૧।૫૬।૧૨।૫૮ તે બુધનો ધ્રુવક થયો. ॥ **अथ गुरु ध्रुवक** ॥ લબ્ધ ૯ નો કોઠો ૩૧।૩૯।૪૬।૩૦।૦ શેષાંક ૨૯ નો કોઠો ૫૦।૪।૨૧।૩૬।૩૯ તે બેનો યોગ ૨૧।૪૪।૭।૩૯।૩૯ નો ગુરૂ ધ્રુવક થયો. ॥ **अथ शुक्र ध्रुवक** ॥ લબ્ધ ૯ નો કોઠો ૪૭।૫૦।૪૨।૫૪।૦ શેષ ૨૯ નો કોઠો ૧૦।૫૭।૩૬।૧૫।૪૨ તે બેનો યોગ ૫૮।૪૮।૧૯।૯।૪૨ નો શુક્રધ્રુવક થયો. **अथ शनि ध्रुवक** ॥ લબ્ધ ૯ નો કોઠો ૧૯।૧૭।૭।૪૮।૦ શેષ ૨૯ નો કોઠો ૫૦।૪૨।૪૭।૩૭।૨૪ તે બેનો યોગ ૯।૫૯।૫૫।૨૫।૨૪ તે શનિધ્રુવક થયો. ॥ **अथ राहु ध्रुवक** ॥ લબ્ધ ૯ નો કોઠો ૨૨।૧૫।૫૪।૦।૫૪ શેષ ૨૯ નો કોઠો ૫।૨૫।૨૨।૪૪।૨।૫૪ તે બેનો યોગ ૫।૧૧।૫૪।૪।૫૬ તે રાહુનો ધ્રુવક થયો. (વિશેષ) રાહુનો ધ્રુવક તેજ રાશ્યાદિ રાહુ જાણવો. ધ્રુવક કરતાં નીચેના બે ફળને ૬૦ સાઠે ચડે તો ચડાવવા ને અંશને ૩૦ શે ભાગ લેવો. રાશીને બારે ભાગ લેવો. ત્યારે રાશ્યાદિ અવધિમુખો રાહુ થાય. તે અવધિમુખા રાહુમાંથી પ્રત્યેક અવધીમાંથી ૦।૪૪।૩૨ બાદ કરિયેં ત્યારે સત્યાવીશ અવધીપર્યંત રાશ્યાદિ રાહુ થાય. તેને ભૌમાદિ સં-

સ્કાર દેવાથી ઈષ્ટ ચાલિત થાય આપ્રમાણે મહાદેવી મતે સર્વત્ર ઉપકરણા કરવા.

॥ अथ चंद्रार्की महादेवीमतेनोपकरणानि ॥

अं.	शु.	ल.चं.	ल.के.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.
૨	૨૯	૧૧	૩	૫૫	૧૪	૨૧	૫૮	૯	૫
૪૯	૧૨	૨૦	૭	૩૭	૧	૪૪	૪૮	૧૯	૧૧
૧૭	૨૨	૨૮	૯	૧૭	૫૬	૧૭	૧૯	૫૫	૫
૩૮	૪૪	૩૨	૨૪	૨૩	૧૨	૩૯	૯	૨૫	૪૪
				૫૭	૫૮	૩૯	૪૧	૨૪	૫૬
				૯૪	૧૦	૦	૬૨	૦	हृति
				૧૧	૪૯	૩૦	૪૨	૩૦	भाज्य

॥ अथ हृतिभाज्यकरणम् ॥

शुध्यब्दपोर्द्धांक इहाग्नरामै ३० र्नगैश्च तष्टे ति-
थिवारपूर्वौ ॥ ध्रुवात्पलादिस्त्रि ३ लवोननिघ्ना
नखा २० स्तदानीं हृतिभाज्यलिप्ता ॥ ६४ ॥

શુધીના ઉપરના આંકને ૩૦નો ભાગ લેવો. અબ્દપના ઉપરના અંકને ૭નો ભાગ લેવો તેનું કારણ શુધી તિથી છે, માટે ૩૦નો ભાગ લેવો અને અબ્દપ વારપૂર્વક છે, માટે ૭નો ભાગ લેવો હૃતિભાજ્ય કરવાની રીતઃ- ધ્રુવકનાં પલાદિકને ૩ ત્રણનો ભાગ લેતા ત્રણ ફળ લેવા. તેનું નામ ત્રિલવ, એવી સંજ્ઞા છે. તે ત્રિલવને ૨૦માં પાડવા. તેને નખાઉન એવી સંજ્ઞા કહે છે. પછે નખાઉનને ત્રિલવ વડે ગોમૂત્રિકાઉપર ગુણવા. પછે હેઠેથી સાઠે ચડે તો ચડાવવા, લાધે તે ઉપર ભેળવા. ઉપરના ફળને ૬૦ સાઠ ભાગ લેવો નહી. તે બે ફળ આવે તેનું નામ હૃતિભાજ્ય જાણવું. **उदाहरणम्** ભોમના ધ્રુવક પલાદિ ૩૭।૧૭।૨૩ તેને ત્રણે ૩ ભાગતાં લબ્ધ ત્રિલવ ૧૨।૨૫।૪૭ તેને ૨૦માં પાડ્યા તો ૭।૩૪।૧૩ થયા, તેને ત્રિલવે કરીને ગોમૂત્રિકાઉપર ગુણ્યા. હેઠેથી સાઠે ચડાવ્યા તો

શેષાંક ૯૪।૧૧નો છેલો અંક આવ્યો તેનું નામ હૃતિભાજ્ય. તે ભોમની હૃતિભાજ્ય થઈ॥ ॥**अथ बुधहृतिभाज्यकरणमाह**॥ બુધ ધ્રુવક પલાદિક ૧।૫૬।૧૨ તેને ત્રણે ભાગ લેતાં ત્રિલવ ૦।૩૮।૪૪ તેને ૨૦ માં પાડ્યા તો ૧૯।૨૧।૧૬ થયા તેને ત્રીલવે ગોમૂત્રિકા ઉપર ગુણ્યા તો હેઠેથી સાઠે ચડાવ્યા તો ઉપર શેષાંક ૧૦।૪૧ની બુધહૃતિભાજ્ય થઈ.॥ ॥**अथ गुरुहृतिभाज्यकरणमाह**॥ ગુરૂના ધ્રુવક પલાદિ ૪૪।૨૭।૩૯ તેને ત્રણે ભાગ લેતાં લબ્ધ ત્રિલવ ૧૪।૪૯।૧૩ તે ત્રિલવને ૨૦માં પાડ્યા તો ૫।૧૦।૪૭ તેને ગૌમૂત્રિકાયે ગુણ્યા તો ૭૬।૪૫ થયા તે ગુરૂની હૃતિભાજ્ય થઈ.॥ ॥**अथ शुक्रहृतिभाज्यकरणम्** શુક્રના ધ્રુવક પલાદિક ૪૮।૧૯।૯ તેને ત્રણે ભાગ લેતાં લબ્ધ ત્રિલવ ૧૬।૬।૨૩ તેને ૨૦માં પાડ્યા તો ૩।૫૩।૩૭ થયા તેને ત્રિલવે ગુણ્યા હેઠેથી સાઠે ચડાવ્યા તો શેષાંક ૬૨।૪૨,રહ્યા તે શુક્રની હૃતિભાજ્ય થઈ.॥ ॥**अथ शनिहृतिभाज्यकरणमाह**॥ શનિ ધ્રુવકનાં પલાદિક ૫૯।૫૫।૨૫ તેને ત્રણે ભાગ લેતાં લબ્ધ ત્રિલવ ૧૯।૫૮।૨૮ તેને ૨૦માં પાડ્યા તો ૦।૧।૪૨ થયા તેને ત્રિલવે ગોમૂત્રિકાએ ગુણ્યા હેઠળથી સાઠે ચડાવ્યા તો શેષાંક ૦।૩૦ રહ્યા તે શનિની હૃતિભાજ્ય થઈ. આ પ્રમાણે સર્વત્ર ગ્રહની હૃતિભાજ્ય કરવી.

ध्रुवघटीपुटपंक्तिखगाग्रिमाद्युचरयोर्विवरंकृतिलिप्तिकम्॥ ध्रुवपलादिहतं खरसै ६० र्हृतं स्वमृणमेष्यखगे प्रथुलेऽल्पके ॥६५॥

ઉપકર્ણીમાં જે ગ્રહના ધ્રુવક છે, તે ધ્રુવકના ઉપર અંક છે તે અંકને ઘટી સંજ્ઞા કહેછે, તે ઘટ્યાદિનું પાનું મહાદેવીમાંથી જે ગ્રહ સ્પષ્ટ કરવો હોય તે ગ્રહનું પાનું કહાડવું, પછે જે અવધિનો ગ્રહ કરવો

હોય તે અવધિના ગ્રહને માંડી આગલી અવધિના ગ્રહ સાથે અંતર કરવો તે અંતરને લિખાવા ગ્રહાંતર એવી સંજ્ઞા કહેછે. તે ગ્રહાંતર મહાદેવીમાં ગ્રહની હેઠળ સ્પષ્ટ વરતેલ માંડવામાં આવેછે તે જોઈને ગ્રહાંતર લેવો. તે ગ્રહાંતરને ધ્રુવકનાં પલાદિક વડે ગોમૂત્રિકાઉપર માડીને ગુણવું. હેઠળથી સાઠે ચડેતો ચડાવવા. લબ્ધાંકઉપર ભેળવા. એમ ફળ ત્રણ અંશાદિ લેવા. તે ફળ ને મહાદેવીના અવધિમુખા ગ્રહમાં ધન, ઋણ સંજ્ઞા જોઈને ફળદેવું. તે ધન ઋણ સંજ્ઞા પ્રકાર આગળની અવધી કરતાં ગ્રહવધારે હોય તો ગ્રહાંતર ફળ ધન કરવું. અને આગલી અવધિકરતાં ગ્રહ ઓછો હોયતો ફળ ઋણ કરવું. પરંતુ મહાદેવીમાં ધન, ઋણ સંજ્ઞા તૈયાર રાખવામાં આવેછે માટે તે સંજ્ઞા જોઈને ગ્રહમાં ફળ ધન ઋણ કરવું. ત્યારે ગ્રહાંતર સંસ્કૃત ભૌમાદિ ગ્રહ થાય. **इति प्रथम ग्रहांतर संस्कारः॥ ॥**

॥ अथ द्वितीय हृतिभाज्य संस्कारमाह ॥

ગત્યંતરને નીચે હૃતિભાજ્યનાં અંકો માંડવામાં આવેછે. તે હૃતિના અંક લઈને ઉપકર્ણાની હૃતિમાં અંકને ભાગ લઈ બે ફળ લેવા. તેને હૃતિની ધન ઋણ સંજ્ઞા જોઈને ગ્રહના કળા વિકળા માં ધન ઋણ કરવું. ત્યારે હૃતિ સંસ્કૃત ગ્રહ થાયે.

॥ अथ तृतीय भौमादिसंस्कृत ग्रह प्रकारज्ञानम्॥

ગ્રહની સ્પષ્ટગતિને ભૌમાદિ ચાલકવડે ગુણી સાઠે ચડાવીને અંશાદિ ત્રણ ફળ ભૌમાદિ ચાળક ધન, ઋણ સંજ્ઞા જોઈને ગ્રહમાં ધન ઋણ કરવું. ત્યારે ભૌમ, બુધ, ગુરૂ, શુક્ર અને શનિપર્યંત ઈષ્ટ ચાલીત, પાંચ ગ્રહ થાય. **ઉદાહરણમ્** અત્ર દશમી૧૦ અવધીના ગ્રહ સ્પષ્ટ કરવા છે તેનો પ્રકાર.-- ભૌમ ઘટી ૫૫છે. માટે મહાદેવીમાંથી ૫૫ ઘટીનાં પાનામાં દશમી અવધીનો ગ્રહ ૨।૧૬।૩૦।૨ તેને નીચે ગ્ર-

હાંતર ૩।૪૦ નું ધનછે, આ ગ્રહાંતરને ભૌમાદિ ધ્રુવકના પલાદિક વડે ગુણ્યા હેઠળથી સાઠે ચડાવ્યા, લાધા તે ઉપર ભેળ્યા, ઉપર સાઠે ચડાવતાં ભૌમનું ગ્રહાંતર અંશાદિ ૨।૧૬।૪૩ ફળ તે અવધીમાં ગ્રહમાં ધન કર્યું તો, અવધીમુખો ગ્રહ ૨।૧૮।૪૬।૪૩ નો ભૌમ થયો. **अथ बुध०** બુધ ઘટી ૧૪ની દશામી ૧૦ અવધીનો ગ્રહ ૫।૦।૩।૦ તેને નીચે ગ્રહાંતર ૮।૦ નુંછે, તે ઋણ+ સંજ્ઞાછે. આ ગ્રહાંતરને બુધનાં પલાદિક વડે ગોમૂત્રિકાઉપર ગુણ્યા. હેઠળથી સાઠે ચડાવ્યા. લબ્ધાંક ઉપર ભેળ્યા, ઉપર ૬૦ ભાગ લેતાં લબ્ધ અંશાદિ ફળ ૦।૦।૧૩ નું આવ્યું તે ફળ અવધીમુખા ગ્રહમાંથી ઋણ કર્યું તો ૫।૦।૨।૪૩ નો બુધ થયો. **अथ गुरु०** ઘટી ૨૧નાં પત્રમાં દશામી અવધીનો ગુરૂ ૪।૧૭।૬।૦ તેને હેઠળ ગ્રહાંતર ૦।૧૦ નું ઋણ સંજ્ઞા છે. ગ્રહાંતરને ગુરૂનાં પળાદિક વડે ગોમૂત્રિકાઉપર ગુણ્યા સાઠે ચડાવ્યા તો ગ્રહાંતર ફળ, ૩।૩૧।૧૧ તેને અવધિમુખા ગ્રહમાંથી ઋણ કર્યું તો અવધિમુખો ૪।૨૦।૩૭।૧૧નો ગુરૂ થયો. **अथ शुक्र०** શુક્ર ઘટી ૫૮ના પત્રમાં દશામી ૧૦ અવધીનો શુક્ર ૫।૦।૨૮।૦ તેને હેઠળ ગ્રહાંતર ૨।૨૯ નું ધન સંજ્ઞા છે. શુક્રનાં પળાદિકને ૪૮।૧૯।૯ ગોમૂત્રિકાઉપર ગ્રહાંતરને ગુણી હેઠળથી સાઠે ચડયા તે ચડાવ્યા અંશાદિ ત્રણ ફળ ગ્રહાંતર ૧।૪૮।૩૬ નું અવધિમુખા ગ્રહમાં ધન કર્યું તો ૫।૨।૧૬।૩૬નો શુક્ર થયો. **अथ शनि०** શનિ ઘટી ૯ નાં પત્રમાંથી દશામી ૩ વધીનો ગ્રહ ૨।૩।૪૯।૦ તેને નીચે ગ્રહાંતર ૦।૩૦ નું ધન સંજ્ઞા છે, તેને શનીના પળાદિક વડે ગોમૂત્રિકાઉપર ગ્રહાંતરને ગુણી, સાઠે ચડાવ્યા તો અંશાદિ ત્રણ ફળ ગ્રહાંતરનાં ૬।૨૩।૩૦ તેને અવધિમુખા ગ્રહમાં ધન કર્યું તો ૨।૧૦।૧૨।૩૦નો શનિ થયો. **अथ राहु०** રાહુ ઉપકર્ણીમાં, અવધીમુખો માંડેલછે, તેમાંથી રાહુનું ફળ૦।૪૪।૩૧ દશામી

અવધી પર્યંત બાદ કર્યું તો અવધિમુખો ૫।૫।૨૫।૫ નો રાહુ થયો આ પ્રમાણે સર્વત્ર ગ્રહાંતર સંસ્કૃત ગ્રહ કરવા.

लिप्ता हृता षष्टिभिरंशपूर्वं दत्वा ग्रहेभ्यो हृति भाज्य लिप्ता ॥ हृत्या हृतास्ताश्च कला धनर्णं ग्रहे विधेया ग्रहवत् गतिश्च ॥ ६६ ॥

ઉપકર્ણીમાં ધ્રુવક નીચે જે સ્પષ્ટ હૃતિભાજ્ય, પહેલા વરતેલ છે, તે હૃતિભાજ્યને ગ્રહની અવધી નિચે જે હૃતિ હોય તેણે કરીને ભાગ લેવો. તેનાં ફળ (૨) કળાદિક લેવાં. તે ગ્રહાંતર સંસ્કૃત ગ્રહનાં કળાદિકમાં ધન, ઋણ સંજ્ઞા જોઈને ધન, ઋણ કળાદિ ફળ કરવું. ત્યારે હૃતિ સંસ્કૃત ગ્રહ થાયે. જેમ ગ્રહાંતર વડે ગ્રહસાધન થાય છે. તેનીજ પઠે, ગત્યંતર વડે ગતિ સાધન કરવું. પરંતુ વિશેષ માત્ર એટલુંજ કે ગ્રહાંતર અંશાદિ ત્રણ ફળ લેવાયછે. અને ગત્યંતર કળાદિ, બે ફળ લેવા. તે ગતિમાં ધન, ઋણ સંજ્ઞા જોઈ ધન, ઋણ કરવું. ત્યારે ગતિ સ્પષ્ટ થાય. **उदाहरणम्** અત્ર ગ્રહ ૪ ને હૃતિ સંસ્કાર છે તે દેવાનો પ્રકાર; ભોમની હૃતિ ૯૪।૧૦ની છે. તેને પત્રમાં માંડેલી હૃતિવડે કરીને ભાગ લેવો. તેનાં ફળ બે લેવા. તે ગ્રહાંતર સંસ્કૃત, ગ્રહમાં ધન ઋણ કરવું. પત્રમાયલી હૃતિ ૧૬૦ તેણે કરીને ભોમહૃતિ ૯૪।૧૦ છે તેને ભાગ લીધો તો લબ્ધ ફળ ૦।૩૫. આવ્યું તે ફળ ગ્રહાંતર સંસ્કૃત ભોમમાં ધન કર્યું તો ભોમ ૨।૧૮।૪૭।૧૮ થયો. **अथ बुध**- બુધની ઉપકર્ણી હેઠળની હૃતિ ૧૦।૪૯ તેને પત્રમાંની હૃતિયે ભાગ લીધો તો લબ્ધ ફળ ૦।૧૩ ગ્રહાંતર સંસ્કૃત બુધમાં ધન કર્યું તો ૫।૦।૨।૫૬ નો બુધ થયો. **अथ गुरु** - હૃતિ સંસ્કાર નથી. **अथ शुक्र** - હૃતિ સંસ્કાર નથી. **अथ शनि**- શનિઉપકર્ણી હેઠળની હૃતિ ૦।૩૦ તેને પત્રમાંયલી હૃતિ ૧૩૩ વડે કરી ભાગ લીધો

તો લબ્ધ ફળ ૦।૬ તે ગ્રહાંતર સંસ્કૃત શનીમાં ધન કર્યું તો શનિ ૨। ૧૦।૧૨।૩૬ નો થયો. राहुने हृतिसंस्कार नथी.

॥ अथ गति साधनमाह ॥

ભૌમગતિ ૪૦।૦ ગત્યંતર ૦।૧૦ નું ધન સંજ્ઞા છે. ગત્યંતર ને ભૌમ પળાદિક વડે ગુણી સાઠે ચડાવી, લબ્ધ ફળ (૨) બે ગત્યંતર ગતીમાં ધન કર્યું તો ભૌમ સ્પષ્ટ ગતિ ૪૦।૬ ની થઈ. अथबुधगतिकरणमाह. બુધગતિ ૫૯।૦ ની, ગત્યંતર ૮।૦ તેને બુધનાં પળાદિક વડે ગોમૂત્રિકાયે ગુણી સાઠે ચડાવ્યા તો ગત્યંતર ફળ ૦।૪૫ ગતીમાં ઋણ કર્યું તો સ્પષ્ટ ૫૮।૪૫ની બુધગતી થઈ. अथ गुरु० - ગુરૂગતિ ૧૨।૪૦ ગત્યંતર ૦।૧૦ ઋણ સંજ્ઞા છે તે ગત્યંતરને ધ્રુવકના પળાદિક વડે ગુણી સાઠે ચડાવ્યા તો ગત્યંતર ફળ બે ૦।૭નું ગતીમાંથી ઋણ કર્યું તો ૧૨।૩૩ની ગુરૂ ગતિ થઈ. अथ शुक्र० - શુક્રગતિ ૭૩।૨૦ ગત્યંતર ૨।૨૦નું ઋણ સંજ્ઞા છે તેને શુક્રના પળાદિક વડે ગુણી સાઠે ચડાવ્યા તો, લબ્ધ ફળ ગત્યંતર ૦।૧૬ શુક્રગતીમાં ઋણ કર્યું તો શુક્ર સ્પષ્ટગતિ ૭૩।૪ની થઈ. अथ शनि० શનિગતિ ૫૦।૨૦ ગત્યંતર ૦। ૩૦નું ધન સંજ્ઞા છે. તેને શનિ પળાદિક વડે ગોમૂત્રિકાયે ગુણ્યા હેઠળથી સાઠે ચડાવ્યા તો લબ્ધાંક ૦।૨૯ શનિગતિમાં ધન કર્યું તો ૫।૪૯ ની શનિગતિ થઈ. अथ राहु० - રાહુની સદા કાળ ૩।૧૧ની સ્પષ્ટ છે. તેને રાહુ હેઠળ માંડવી. આ પ્રમાણે સર્વત્ર ગતિ સાધન કરવું.

॥ अथोदयास्तवक्रमार्गग्रहाणां साधनमाह ॥

पंक्तेरधःस्थाद्युदयास्तवक्रमार्गादिनैस्तत्तलवोंतराह ॥ पलादिनिघ्नैः खरसे ६० रवाप्तिर्दि-

नादिकै र्हीनयुताः स्फुटास्ते॥६७॥

ઉદય, અંસ્ત, વક્ર, માર્ગ સાધન પ્રકાર. ગ્રહના પાનામાં જે પંક્તિ છે તેને હેઠળ, ઉદય, અસ્ત, વક્ર, માર્ગના અંતરનાં દિવસ છે. તેને ધ્રુવકનાં પળાદિકે ગુણી શાઠ (૬૦) ચડે તો ચડાવી દિનાદિક ફળ ૩ લેવા તે ધન, ઋણ સંજ્ઞા પ્રમાણે હેઠળ દિનાદિકમાં ધન ઋણ કરવું. ત્યારે ઉદય, અસ્ત વક્ર, માર્ગ ગ્રહના થાય.

अथअवधिमुखाग्रहाः

मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	ग्रहाः
२ १६ ३० ०	५ ० ३ ०	४ १७ ६ ०	५ ० २८ ०	२ ३ ४९ ०	५ ११ ५ ४४	राश्यादि
३ ४० ध	० ७ ×	४ ४६ ध	२ १९ ध	६ ३४ ध	० ४४ ३१	ग्रहांतरं
४० ०	५९ ०	१२ ४०	७३ २०	५ २०	३ ११	गतिः
० १० ध	८ ० ×	० १० ×	२ २० ×	० ३० ध	० ० ०	गत्यंतरं

अथ भौमादि अंतरघ्न फलं.

मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.
२ १६ ४३ ध.	० ० २३ ×	३ ३१ ११ ध.	१ ४८ ३६ ध.	६ २३ ३० ध.	० ४४ ३१ ×

गत्यंतर फलं.

० ६ ध.	० ४५ ×	० ७ ×	० १६ ×	० १९ ×	० १३ ११ध.

हृत्यंतर फलं.

० ३५ ध.	० १३ ध.	० ०	० ०	० ६ ध.	० ०

॥ अथ इष्टचालित प्रकारमाह ॥

દ્વિકર્મ ભૌમને ઈષ્ટ ચાલિત સંસ્કાર દેવાનો પ્રકાર. અત્ર દશ-૧૦મી અવધીનો ભૌમ ૨।૧૮।૪૭।૧૮ ગતી ૪૦।૬ ભૌમાદિચાલક ૦।૪૧।૬ તેણે કરીને ભૌમની ગતીને ગુણી. હેઠલથી સાઠે ચડાવ્યા તો લબ્ધફળ ત્રણ અંશાદિ ૦।૨૭।૨૪ તે ફળને દ્વિકર્મ ભૌમમાંથી ઋણ કર્યું તો ૨।૧૮।૧૯।૫૪નો સ્પષ્ટ ભૌમ થયો.

अथ बुध. બુધ દ્વિકર્મ ૫।૦।૨।૫૬ ગતી ૫૮।૪૫ તેને

ભોમાદિ ચાળક ૦।૪૧।૬ ઋણ સંજ્ઞા છે, તે ચાળક વડે ગોમૂત્રિકાઉપર ગતિને ગુણી હેઠળથી સાઠે ચડાવ્યા તો લબ્ધાંક અંશાદિ ત્રણ ફળ ૦।૪૦। ૧૪ તે ગ્રહમાં ધન કર્યું તો ૫।૦।૪૨।૧૦ ગતી ૫૮।૪૫ (બુધમાં ફળ ધન કર્યું તેનું કારણ કે બુધ વક્ર છે માટે વક્રે વિલોમ ફળ દેવું.)

अथ गुरु- ૪।૨૦।૩૭।૧૧ ગતિ ૧૨।૩૩ તેને ભોમાદિ ચાળક ૦। ૪૨।૧૦ નો ઋણસંજ્ઞા છે ત્યારે ચાળક વડે ગુરૂની ગતિને ગોમૂત્રિકાઉપર ગુણી હેઠળથી સાઠે ચડાવ્યા તો લબ્ધ ફળ અંશાદિ ત્રણ ૦।૮। ૩૫ તેને દ્વિકર્મે ગુરૂમાંથી બાદ કર્યું તો ૪।૨૦।૨૮।૩૬ ગતિ ૧૨।૩૩ નો ગુરૂ સ્પષ્ટ થયો.

अथ शुक्र - શુક્ર ૫।૨।૧૬।૩૬ ગતિ ૭૪।૪ ભોમાદિ ચાળક ૦।૪૧।૬ વડે ગોમૂત્રિકાઉપર ગતિને ગુણી સાઠે ચડાવ્યા તો લબ્ધાંક અંશાદિ ત્રણ ફળ ૦।૫૦।૩ દ્વિકર્મે શુક્રમાંથી બાદ કર્યા તો ૫।૧। ૨૬।૩૩ નો શુક્ર થયો

अथ शनिः - શનિ ૨।૧૦।૧૨।૩૬ ગતિ ૫।૪૯ તેને ભોમાદિ ચાળક ૦।૪૧।૬ વડે ગુણી હેઠળથી સાઠે ચડાવ્યા તો લબ્ધ ફળ અંશાદિ ૦।૩।૫૬ તેને દ્વિકર્મે શનિમાંથી ઋણ કર્યા તો ૨।૧૦।૮।૩૭ નો શનિ થયો.

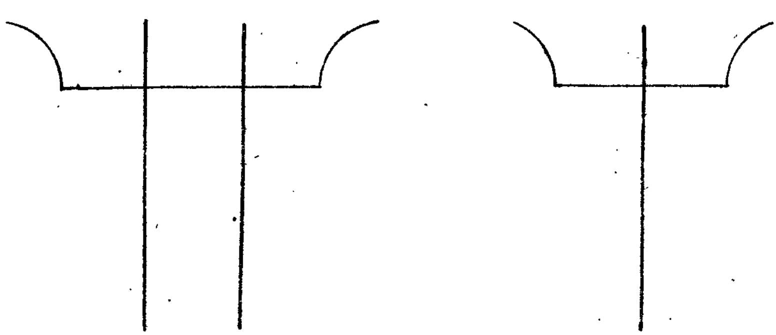
अथ राहुसाधनम्- રાહુ ૫।૫।૨૫।૫ ગતિ ૩।૧૧ ભોમાદિ ચાલક વડે ગુણી સાઠે ચડાવ્યા તો લબ્ધાંક ત્રણ ફળ અંશાદિ ૦। ૨।૧૦ તેને ગ્રહમાં ભેળવ્યા તો રાહુ ૫।૫।૨૭।૧૫ ગતિ ૩।૧૧ નો રાહુ સ્પષ્ટ થયો આપ્રમાણે સર્વત્ર ઈષ્ટ ચાલિત ગ્રહ કરવા.

ग्रहांतरसंस्कृतग्रहा हृत्यंतरिताः					
मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.
२ १८ ४७ १८	५ ० २ २३	४ २० ३७ ११	५ २ १६ ३६	२ १० १२ ३६	५ ५ २५ ५
४० ६	५८ ४५	१२ ३३	७३ ४	५ ४९	३ ११

चालक फलानि.					
मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.
० २७ २४	० ४० १४	० ८ ३५	० ५० ३	० ३ ५९	० २ १०

अथ महादेवीमते रव्यादयो ग्रहाः स्पष्टाः								
सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.
४ १ ५८ ४०	६ २९ ३० ३७	२ १८ १९ ५४	५ ० ४२ १०	४ २० २८ ३६	५ १ २६ ३३	२ १० ८ ३७	५ ५ २७ १५	११ ५ २७ १५
५७ ३५	७८४ ५०	४० ६	५८ ४५	१२ ३३	७४ ४	५ ४९	३ ११	३ ११

अथ गोमूत्रिका

अथ दिनमान पत्रुं अयनांशा २२ नुं.

अथ दिनमान पत्रामांथी दिनमान जोवानी रीत– जे राशीना सूर्य चालता होय ते राशीना जेटला अंश गया होय तेटला अंशना कोठामां जेवुं तो पेहेलुं ने बीजुं फल ते दिनमान. **उदाहरण**– कन्याराशीना सूर्यनो एक १ अंश गयो छे ते कोठानो आंक ३०।२३ नुं छे तेनुं नाम दिनमान. आप्रमाणे सर्वत्र दिनमान लेवुं.

अंश	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
मेष ०	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२
	१३	१६	२०	२३	२६	३०	३३	३६	४०	४२	४५	४९	५०	५३	५६	५९	१	४	६	९	१२	१४	१७	२०	२२	२५	२९	३०	३३	३६
	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०
वृषभ १	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३३	३२	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३
	३८	४१	४४	४६	४९	५२	५४	५७	०	१	२	३	४	५	६	७	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३
	४०	२०	०	४०	०	०	४०	२०	०	८	१६	२४	३२	४०	४८	५६	४	१२	२०	२८	३६	४४	५२	०	८	१६	२४	३२	४०	४८
मिथुन २	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३
	२४	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३४	३२	३१	३०	२९	२८	२७	२६	२४	२३	२२	२१	२०	१९	१८	१७	१५	१४	१३	१२	११	१०
	५६	४	१२	२०	२८	३६	४४	५२	०	५२	४४	३६	२८	२०	१२	४	५६	४८	४०	३२	२४	१६	८	०	४२	४४	३६	२८	२०	१२
कर्क ३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३३	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२	३२
	९	७	६	५	४	३	२	१	०	५७	५४	५२	४९	४६	४४	४१	३८	३६	३३	३०	२८	२५	२२	२०	१७	१४	१२	९	६	४
	४	५६	४८	४०	३२	२४	१६	८	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०
सिंह ४	३२	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०
	१	५८	५६	५३	५०	४९	४५	४२	४०	३६	३३	३०	२६	२३	२०	१६	१३	१०	६	३	०	५६	५३	५०	४६	४३	४०	३६	३३	३०
	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०
कन्या ५	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२८	२८	२८	२८
	२६	२३	२०	१६	१३	१०	६	३	०	५६	५३	५०	४६	४३	४०	३६	३३	३०	२६	२३	२०	१६	१३	१०	६	३	०	५६	५३	५०
	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०

दिनमानपत्रंअयनांशा२२नुं

अंश	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
तुल ६	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७
	४६	४३	४०	३६	३३	३०	२६	२३	२०	१७	१४	१२	९	६	४	१	५८	५६	५३	५०	४८	४५	४२	४०	३७	३४	३२	२९	२६	२४
	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०
वृ. ७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६
	२१	१८	१६	१३	१०	८	५	२	०	५८	५७	५६	५८	५४	५३	५२	५०	४९	४८	४७	४६	४५	४४	४३	४१	४०	२९	४८	३७	३६
	०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	५२	४४	३६	२८	२०	१२	४	५६	४८	४०	३२	२४	१६	८	०	५१	४४	३६	२८	२०	१२
धन ८	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६
	३५	३३	३२	३१	३०	२९	२८	२७	२६	२७	२८	२९	३०	३१	३२	३३	३४	३६	३७	३८	३९	४०	४१	४३	४४	४५	४६	४७	४८	४९
	४	५६	४८	४०	३२	२४	१६	८	०	८	१६	२४	३२	४०	४८	५६	४	१२	२०	२२	३६	४४	५२	०	८	१६	२४	३२	४०	४८
मकर ९	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२७
	५०	५२	५३	५४	५५	५६	५७	५८	०	२	५	८	१०	१३	१६	१८	२१	२४	२६	२९	३२	३४	३७	३९	४२	४५	४८	५०	५३	५६
	५६	४	१२	२०	२८	३६	४४	५२	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	४०	०	४०	२०	०	२४	२०	०	४०	२०	०
कुंभ १०	२७	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२८	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९
	५८	१	४	६	९	१२	१४	१७	२०	२३	२६	३०	३३	३६	४०	४३	४६	५०	५३	५६	०	३	६	१०	१३	१६	२०	२३	२६	३०
	४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०
मीन ११	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	२९	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३१	३१	३१	३१
	३३	३६	४०	४३	४६	५०	५३	५६	०	३	६	१०	१३	१६	२०	२३	२६	३०	३३	३६	४०	४३	४६	५०	५३	५६	०	३	६	१०
	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०

अथ नतांशा २२ नुं लग्नपत्रं पूर्वार्द्ध अक्षप्रभा ५।१० नी.

अंश	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	गति
मेष	२	२	३	३	३	३	३	३	३	३	४	४	४	४	४	४	४	५	५	५	५	५	५	५	६	६	६	६	६	६	७
०	४७	५४	२	१०	१७	२५	३२	४०	४८	५६	५	१३	२२	३१	३९	४८	५७	५	१४	२२	३१	४०	४८	५७	६	१४	२३	३२	४०	४९	३६
	१२	४८	२४	०	३६	१२	४८	२४	०	३८	१६	५४	३२	१०	४८	२६	४	४२	२०	५८	३६	१४	५२	३०	८	४६	२४	२	४०	१८	
वृषभ	६	७	७	७	७	७	७	७	८	८	८	८	८	८	९	९	९	९	९	९	१०	१०	१०	१०	१०	११	११	१०	११	११	८
१	५७	६	१५	२३	३२	४१	४९	५८	७	१७	२७	३७	४७	५८	८	१८	२८	३८	४९	५९	९	१९	२९	४०	५०	०	१०	२०	३१	४१	३८
	५६	३४	१२	५०	२८	६	४४	२२	०	१२	२४	३६	४८	०	१२	२४	३६	४८	०	५२	२४	३६	४८	०	१२	२४	३६	४८	०	१२	
मिथुन	११	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१३	१३	१३	१३	१३	१३	१४	१४	१४	१४	१४	१५	१५	१५	१५	१५	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१७	१०
२	५१	१	११	२२	३२	४२	५२	२	१३	२४	३५	४७	५८	९	२१	३२	४३	५५	६	१७	२९	४०	५१	३	१४	१५	३७	४८	५९	११	१२
	२४	३६	४८	०	१२	२४	३६	४८	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	
कर्क	१७	१७	१७	१७	१८	१८	१८	१८	१८	१९	१९	१९	१९	१९	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२१	२१	२१	२१	२१	२२	२२	२२	२२	२२	११
३	२२	३३	४५	५६	७	१९	३०	४१	५३	४	१५	२६	३८	४९	०	१२	२३	३४	४६	५७	८	१९	३१	४२	५३	५	१६	२७	३९	५०	२०
	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	१८	३६	५४	१२	३०	२८	६	२४	४२	०	१८	३६	५४	१२	३०	४८	६	२४	४२	०	१८	
सिंह	२३	२३	२३	२३	२३	२३	२४	२४	२४	२४	२४	२५	२५	२५	२५	२५	२५	२६	२६	२६	२६	२६	२७	२७	२७	२७	२७	२७	२८	२८	११
४	१	१२	२४	३५	४६	५८	९	२०	३२	४२	५३	४	२४	२६	३७	४८	५९	१०	२१	३२	४३	५४	५	१६	२६	३७	४८	५९	१०	२१	१८
	३६	५४	१२	३०	४	६	२४	४२	०	५६	१२	४८	४४	४०	३६	३२	२८	२४	२०	१६	१२	८	४	०	५६	५२	४८	४४	४०	३६	
कन्या	२८	२८	२८	२९	२९	२९	२९	२९	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३१	३१	३१	३१	३१	३२	३२	३२	३२	३२	३३	३३	३३	३३	३३	३३	१०
५	३२	४३	५४	५	१६	२७	३८	४९	०	१०	२१	३२	४३	५४	५	१६	२७	३८	४९	०	११	२२	३३	४४	५४	५	१६	२७	३८	४९	५६
	३२	२८	२४	२०	१६	१२	८	४	०	५६	५२	४८	२४	४०	३६	३२	२८	२४	२०	१६	१२	८	४	४६	५६	४८	४	४४	४०	३९	

अयनांश २२ नुं उत्तरार्द्ध लग्नपत्र अक्षप्रभा ५।० नी

अंश	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९	गति
तुल	३४	३४	३४	३४	३४	३४	३५	३५	३५	३५	३५	३६	३६	३६	३६	३६	३६	३७	३७	३७	३७	३७	३८	३८	३८	३८	३८	३९	३९	३९	
६	०	११	२२	३३	४४	५५	६	१७	२८	३९	५०	१	१३	२४	३५	४७	५८	९	२१	३२	४३	५४	६	१७	२८	४०	५१	२	१४	२५	
	३२	२८	२४	२०	१६	१२	८	४	०	५८	३६	५४	१२	३०	४८	६	२४	४२	०	१८	३६	५४	१२	२०	४०	६	२४	४३	०	१८	
वृश्चि-क	३९	३९	३९	४०	४०	४०	४०	४०	४१	४१	४१	४१	४१	४१	४२	४२	४२	४२	४३	४३	४३	४३	४३	४३	४४	४४	४४	४४	४४	४५	
७	३६	४७	५९	१०	२१	३३	४४	५५	७	१८	२९	४१	५२	३	१५	२६	३७	४९	०	११	२३	३४	४५	५७	८	१९	३१	४२	५३	५	
	३६	५४	१२	३०	४८	६	२४	४२	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४४	०	२०	४०	०	२०	४०	०	०	४०	०	
धन	४५	४५	४५	४५	४६	४६	४६	४६	४६	४६	४७	४७	४७	४७	४७	४७	४८	४८	४८	४८	४८	४८	४९	४९	४९	४९	४९	५०	५०	५०	
८	१६	२७	३९	५०	१	१३	२४	३५	४७	५७	७	१७	२७	३८	४६	५८	८	१८	२९	३९	४९	५९	९	२०	३०	४०	५०	०	११	२१	
	२०	४०	०	२०	४०	०	०	४०	०	१२	२४	३६	४८	०	१२	२४	३६	४८	०	१२	३६	४६	८	१२	२४	३६	४८	४८	०	१२	
मकर	५०	५०	५०	५१	५१	५१	५१	५१	५१	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५३	५३	५३	५३	५३	५३	५३	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५४	
९	३१	४१	५१	२	१२	२२	३२	४२	५३	१	१०	१८	३७	३६	४४	५३	२	१०	१९	२७	३६	४५	५३	२	११	१९	२७	३७	४५	५४	
	२४	३६	४८	०	१२	२४	३६	४८	०	३८	१६	५४	३२	१०	४८	२६	४	४२	२०	१८	३६	१४	५२	३०	८	४६	२४	२	४२	१९	
कुंभ	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५५	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५७	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	५८	
१०	२	११	२०	२८	३७	४६	५४	३	१२	१९	२७	३४	४२	५०	५७	५	१२	२०	२८	३५	४३	५०	५८	६	१३	२१	२८	३६	४४	५१	
	५६	३४	१२	५०	२८	६	४४	२२	०	३६	१२	४८	२४	०	३६	१२	४८	२४	०	३६	१२	४८	१४	०	३६	१२	४८	२४	०	३६	
मीन	५८	५९	५९	५९	५९	५९	५९	५९	०	०	०	०	०	०	०	०	१	१	१	१	१	१	१	१	२	२	२	२	२	२	
११	५९	६	१४	१२	२९	३७	४४	५२	०	७	१५	२२	३०	३८	४५	५३	०	८	१६	२३	३१	३८	४६	५४	१	९	१६	२४	३२	३९	
	१२	४८	२४	०	३६	१२	४८	२४	०	३६	१२	४८	२४	०	३६	१२	४८	२४	०	३६	१२	४८	२४	०	३६	१३	४८	२४	०	३६	

॥ अथ अयनांशसाधनप्रकारमाह ॥

अथायनांशाःशर(५) वेद(४) वेद(४) हीनेष्ट
शाकः खरसैर्विभक्तः ॥ गतिस्त्तदीयेषु विलि-
प्तिकाःस्यु मासंच मासं प्रतिशाककालात् ॥६८॥

જે શકના અયનાંશ કરવા હોય તે શકમાંથી ૪૪૫ બાદકરવા રહેતે ગતાબ્દ, તે ગતાબ્ધને ૬૦ સાઠે ભાગલેવો લાધે તે અંશ, અને શેષ રહેતે ઘટી જાણવી. તે અયનાંશાને ચાલવાની ગતિ દર પ્રતિમાસે, પાંચં વિકલાની છે તેમંજ પાંચ અંશે એક વિકળાં ચાલે તેને હિસાબે ત્રીજું ફળ વિકળાનું લેવું. **उदाहरणम्** . વર્તમાન શક ૧૮૦૭ તેમાંથી ૪૪૫ બાદ કર્યા તો૧૩૬૨ ગતાબ્દ રહ્યા તે ગતાબ્દને ૬૦ભાગલીધો તો લબ્ધ ૨૨ અને શેષ ૪૨ રહ્યા તે અંશાદિ ૦।૨૨।૪૨ના અયનાંશા થયા.. પહેલું ફળ હમેશ પૂર્ણ લેવું. એ રીતે સર્વત્ર અયનાંશા કરવાની રીત.

॥ अधुना लग्नसाधनमाह ॥

तत्रादौस्वोदयमानानि॥ ॥वस्त्रद्विनेत्रा(२२८)
झषमेषयोश्च गोपंचपक्षा (२५९) वृषकुंभयोश्च
॥ षडभ्ररामा (३०६) मिथुनश्च नक्रः सधन्विक
र्के गगनाब्धिरामाः (३४०) ॥ ६९॥ नंदाग्निरामा
(३३९) अलिसिंहयोश्च वस्त्रद्विरामा (३२८)
स्तुलकन्ययोश्च ॥ स्वदेशमानं कथितं पुराणैं
लग्नं स्कसाध्यं रवितःसकाशात् ॥७०॥ ॥

स्वोदयमानानि.		
०	२२८	११
१	२५९	१०
२	३०६	९
३	३४०	८
४	३३९	७
५	३२८	६

મેષ અને મીન રાશીનું માન ૨૨૮નું છે. વૃષ અને કુંભનું માન ૨૫૯, મિથુન અને મકરનું માન ૩૦૬ નુંછે. કર્ક અને ધનનું માન૩૪૦નું છે. તેમજ સિંહ અને વૃશ્ચિકનું માન ૩૩૯નું છે. કન્યા અને તુળનું માન ૩૨૮નું સદૈવ છે.

એમ વિદ્વાનોએ કહેલછે તે માનવડે સૂર્યથકી લગ્નસાધન કરવું.

॥ अथ लग्नसाधनम् ॥

तात्कालार्कः सायनः स्वोदयघ्ना भोग्यांशाः खत्र्युधृता भोग्यकालः ॥ एवं यानांशैर्भवेद्यातकालो भोग्यः शोध्योऽभीष्टनाडिपलेभ्यः ॥ ७१ ॥ तदनुजहिमृहोदयांश्च शेषं गगनगुणघ्नमशुद्धहृल्लवाद्यं ॥ सहितमजादियहैरशुद्धपूर्वे भवति विलग्नमदोयनांशहीनम् ॥ ७२ ॥

તાત્કાલિક સૂર્યમાં અયનાંશા ભેળવા, ત્યારે સાયન સૂર્ય થાય, તે સાયન સૂર્યના અંશાદિકને ૩૦માં પાડવા, ત્યારે ભોગ્યાંશા થાય. તે ભોગ્યાંશાએ કરીને સ્વોદય રાશિના માનને ત્રણ ઠેકાણે માંડીને ગુણવું. પછે હેઠળથી સાઠે ચડે તો ચડાવવું. ઉપરના ફળને ૩૦ ત્રીશે ભાગ લેવો. લાધે તે પળાદિ રવિભોગ્યકાળ થાય. તે રવિભોગ્ય કાળ ને ઈષ્ટ ઘટીનાં પળ કરી તે પળમાંથી બાદ કરવો, તે રવિભોગ્ય કાળ બાદ કરતાં શેષાંક રહે તેમાંથી સાયન સૂર્યની રાશિના માનના અનુક્રમે માન શોધવા. તે શોધતાં જેટલા માન નિકળે તેટલા કહાડવા જ્યારે માન શોધતાં માન ન નિકળે તે રાશિનું માન અશુદ્ધ જાણવું. તે અશુદ્ધ રાશિના માનને જુદી જગ્યાએ માંડી રાખવું. પછે માન શોધતાં શેષાંક રહ્યા છે તે શેષાંકને ૩૦ ગુણા કરવા. પછે રવિભોગ્યં કાલ શુદ્ધ કરેલાનું પહેલું ફળ ભેળવું. પછે અશુદ્ધ રાશિના માનના અંકવડે ભાગ લેવો. લાધે તે અંશ શેષાંક રહે તેને ૬૦ ગુણા કરવાં. શુદ્ધ રવિભોગ્ય કાળનું બીજું ફળ ભેળવું. વળી અશુદ્ધ રાશિના માનના અંકવડે ભાગલેવો. લાધે તે કળા, તેને લબ્ધ અંશ છે તેની હેઠળ માંડવા. વળી શેષાંકને ૬૦ ગુણા કરવા. શુદ્ધ રવિભોગ્ય કાળનું ત્રીજું ફ-

ળ ભેળવું. વળી અશુદ્ધ રાશિના માનવડે ભાગલેવો. લાધે તે વિકળા એમ અંશાદિ ત્રણ ફળ લેવાં. તે ફળને અશુદ્ધ રાશિના અંકની હેઠળ માંડવા. પછે તેના અંશાદિમાંથી અયનાંશા બાદ કરવા. એટલે સ્પષ્ટ લગ્ન થાય. उदाहरणम् સૂર્ય ૪।૨।૦।૫૦ તેમાં અયનાંશા ૦।૨૨।૪૨।૨૧ ભેળ્યા, તો સાયન સૂર્ય ૪।૨૪।૪૨।૨૬નો થયો તે સાયન સૂર્યના અંશાદિને ત્રીશમાં પાડ્યા તો ૫।૧૭।૩૪ના ભોગ્યાંશા થયા તે ભોગ્યાંશા વડે કરીને સાયન સૂર્યનું માન ૩૩૯ ને ત્રણ ઠેકાણે માંડીને ગુણ્યું. હેઠળથી સાઠે ચડાવી ઉપરના ફળને ૩૦શે ભાગ લીધો તો લબ્ધાંક ૫૯।૨૪।૧૫।૬નો રવિભોગ્ય કાળ સ્પષ્ટ થયો. ઈષ્ટ કાળ ૮।૧૧ તેના પળ ૪૯૧ તેમાંથી રવિભોગ્ય કાળનું પહેલું ફળ બાદ કર્યું તો ૪૩૨ થયા તેમાંથી એક અંક ઘટાડીને રવિભોગ્ય કાળના હેઠળના ફળ શોધ્યા તો ૫।૪૪।૫૪નો શુદ્ધ રવિભોગ્ય કાળ થયો. રવિભોગ્ય કાળ બાદ કરતાં શેષાંકમાંથી ઉદય રાશીનું માન શોધ્યું તો એક માન શોધાણું. અને ૬ ઠી રાશી અશુદ્ધ થઈ. તેનું માન ૩૨૮ નું છે તેણે કરીને ભાગ લેવો. માન શોધતાં શેષાંકને ત્રીશે ગુણ્યા. રવિભોગ્ય કાળનું પહેલું ફળ ભેર્યું. અશુદ્ધ રાશીને માને ભાગ લીધો તો લબ્ધાંક ૯ ને શેષાંકને ૬૦ ગુણા કર્યા. રવિભોગ્ય કાળનું બીજું ફળ ભેળ્યું. અશુદ્ધ રાશિને માને ભાગ લીધો તો લબ્ધાંક ૨૦ અને શેષાંક રહ્યા તેને ૬૦ ગુણ્યા, રવિભોગ્ય કાળનું ત્રીજું ફળ ભેળ્યું. અશુદ્ધ રાશિને માને ભાગ લીધો તો લબ્ધાંક ૪૮ એ પ્રમાણે અંશાદિ ત્રણ ફળ લાધાં તે ફળને અશુદ્ધ રાશિના અંકની હેઠળ માંડ્યા ૬।૯।૨૦।૪૮ થયા તેમાંથી અયનાંશા ૦।૨૨।૪૨।૨૧ બાદ કર્યા તો સ્પષ્ટ લગ્ન ૫।૧૬।૩૮।૨૭ નું થયું. આ પ્રમાણે સર્વત્ર લગ્ન સાધન કરવું. વિશેષ અયનાંશાના બે ફળ વર-

ત્યાથી આવેછે. અને ત્રીજું છેલ્લું ફળ જે લેવું તે અત્ર સૂર્યની રાશી ૪છે, માટે ૪ને ૫ ગુણ્યા તો ૨૦ થયા અને અંશ ૨ છે માટે એક વિકળા વધારી ત્યારે ૨૧નું ત્રીજું ફળ લીધું. અને પહેલું ફળ હમેશ પૂર્ણનું લેવું.

॥अथ भोग्यकालादल्पेष्टकाले सति लग्नसाधनमाह॥

भोग्यतोल्पेष्टकालात्खरामाहता स्वोदयाप्तांशयुक् भास्करःस्यात्तनुः॥

ભોગ્ય કાળ થકી ઈષ્ટ કાળ ઓછો હોય ત્યારે ઈષ્ટ કાળ ને ૩૦ ગુણા કરવા. પછે ઉદય રાશિના માનવડે કરીને ભાગ લેવો. એમ ફળ ૩ અંશાદિ લેવાં. તે ફળને સાયન સૂર્યમાં ભેળવાં પછે અયનાંશ બાદ કરવા ત્યારે સ્પષ્ટ લગ્ન થાય.

॥अथ लग्नादिष्टज्ञानंच आह॥

अर्कभोग्यस्तनो र्भुक्तकालान्वितो युक्तमध्योदयो भीष्ट कालो भवेत्॥७३॥ ॥ ॥

સૂર્યના ભોગ્ય કાળમાં લગ્નનો ભુક્ત કાળ ભેળવો. પછે તેનાં અંતરનાં જે માન તેને ભેળવા પછે જે સમૂહ અંક થાય તેને ૬૦ સાઠે ભાગ લેવો. લાધે તે સ્પષ્ટ ઈષ્ટ કાળ જાણવો.

॥अथ ऋण लग्नसाधनमाह॥

भुक्तं व्यस्त विनाडितः परिहरेत् सूर्यस्य भुक्तांशकात्॥ तत्प्राक् राश्युदयाश्च शून्य भवने (३०) निघ्नत्वशकृद्धात्मकम्॥ शेषं भास्करतः स्त्यजेच्चललवैहीनं विलग्नं स्फुटं व्यस्तकस्या दिवसावशेष समये युक्तात्सषड्भाकतः॥७४॥

જ્યારે મધ્યાન્હની અંદર જન્મ હોય ત્યારે સદાકાળ ધન લ-

ગ્ન વર્તવું. અને મધ્યાન્હપછી જન્મ હોય ત્યારે ઋણ લગ્ન સાધન કરવું. તેમજ પાછલી રાત્રનો જન્મ હોય ત્યારે પણ ઋણ લગ્ન સાધન કરવું. સૂર્યનીરાશિમાં ૬ વધારે ભેળવા અને પ્રથમ રાત્રિ ગત હોય ત્યારે ઈષ્ટકાળ માંહીથી દિનમાન શોધવું. દિનમાન શોધતાં શેષ રહે તેથી લગ્ન સાધવું. અને મધ્યરાત્રિ પછી જન્મ હોય તો સૂર્યોદયાત્ ગત ઘટી ૬૦માં શોધવી. શેષ રહે તે ઘટી પળ થી ઋણ લગ્ન કરવું. પેહેલાં સ્પષ્ટ સૂર્ય માંડી તેની રાશીમાં ૬ રાશી વધારે ભેળવી. પછે તેમાં અયનાંશા ભેળવા. પછે તેના ભુક્તાંશથી સાયનસૂર્યની રાશિના માનને ત્રણ ઠેકાણે માંડીને ગુણવું. હેઠળથી સાઠે ચડે તો ચડાવવું. ઉપરના ફળને ૩૦ ભાગ લેવો. લાધે તે અને શેષ રહે તે બે ફળ રાખવા તેનું નામ રવિભુક્ત કાળ. પછે ઈષ્ટ કાળના પેહેલા ફળને ૬૦ ગુણું કરીને બીજું ફળ ભેળીયે એટલે પળ થાય તે પળમાંથી રવિભુક્ત કાળ શોધવો. ત્યાર પછી જેટલા પળાદિ રહ્યા તેમાંથી સાયન સૂર્યની રાશિથી અવળા માન શોધતા જયેં. જે માન ન નિકળે તે માન અશુદ્ધ થયું. પછી શેષાંકને ૩૦ ગુણા કરી રવિભુક્ત કાળનું પેહેલું ફળ ભેળવું. પછે અશુદ્ધ રાશિને માને કરીને ભાગ લેવો. લબ્ધ અંશ અને શેષાંકને ૬૦ ગુણા કરી વળી રવિભુક્ત કાળનું બીજું ફળ ભેળવું. પછે અશુદ્ધ માને કરીને ભાગ લેવો. લાધે તે કળા. વળી શેષાંકને ૬૦ ગુણા કરી રવિભુક્ત કાળનું ત્રીજું ફળ ભેળવું. પછે અશુદ્ધ માને કરીને ભાગ લેવો, લાધે તે વિકળાઃ એમ અંશાદિ ત્રણ ફળ લેવાં તે ફળ ને અશુદ્ધ રાશિમાંથી હીન કરવા. પછે તેમાંથી અયનાંશા બાદ કરવા. ત્યારે સ્પષ્ટ ઋણ લગ્ન થાય. સર્વત્ર આ પ્રમાણે ઋણ લગ્ન કરવું.

॥ अथ रात्रौ सूक्ष्मज्ञानार्थे खमध्य नक्षत्र वशा-

त्सांशलग्नज्ञानमाह॥

अश्विभे कर्कलग्नंच त्रयोदशलवान्वितं॥ भरण्यां कर्कलग्नंच चतुर्विंशांशसंयुतम्॥७५॥

આકાશમાં મધ્યભાગ નક્ષત્ર આવે તેના ઉપરથી અંશાદિ લગ્ન જ્ઞાન કહું છું. અશ્વિની નક્ષત્ર મધ્યભાગે આવે ત્યારે કર્ક લગ્ન ૧૩ અંશે જાણવું. અને ભરણી નક્ષત્ર મધ્યભાગે આવે ત્યારે કર્ક લગ્ન ૨૪ અંશે જાણવું.

वन्हिभे सिंहलग्नंच नवांशैरन्वितं सदा॥ रोहिण्यां सिंहलग्नं तु लवाश्चैकोनविंशतिः॥७६॥

કૃત્તિકા નક્ષત્ર મધ્યભાગે આવે ત્યારે સિંહ લગ્ન નવ અંશે જાણવું. રોહિણી નક્ષત્ર માથે આવે ત્યારે સિંહ લગ્ન ૧૯ અંશે જાણવું.

मृगभे कन्यकालग्नमर्द्धांशश्च प्रकीर्त्तितः॥ रौद्रभे कन्यकालग्नं लवाश्चैव चतुर्दश॥७७॥

મૃગશીર્ષ નક્ષત્ર માથે આવે ત્યારે કન્યા લગ્ન ના અરધ અંશે જાણવું. અને આર્દ્રા નક્ષત્ર માથે આવે ત્યારે કન્યા લગ્ન ૧૪ અંશે જાણવું.

पुनर्वसौ तुलालग्नं त्रयोंशा कथिता बुधैः॥ पुष्यभे तु तुलालग्नमंशाश्चैव चतुर्दश॥७८॥

પુનર્વસુ નક્ષત્ર મધ્યભાગમાં આવે ત્યારે તુલ લગ્ન ૧૩ અંશે જાણવું. પુષ્ય નક્ષત્ર માથે આવે ત્યારે ૧૪ અંશે તુલ લગ્ન જાણવું.

आश्लेषायां तुलालग्नमंशाश्चैकोनविंशतिः॥ मघायां वृश्चिकलग्नं पंचांशाश्च प्रकीर्त्तिताः॥७९

અશ્લેષા નક્ષત્ર માથે આવે ત્યારે તુલ લગ્ન ૧૯ અંશે સમજવું. અને મઘા નક્ષત્ર આકાશમાં મધ્યભાગે આવે ત્યારે વૃશ્ચિક લગ્ન પાંચ

અંશે જાણવું.

पूषायां वृश्चिकं लग्नमंशा द्वाविंशतिः स्मृताः ॥
उफायां वृश्चिकंलग्नमष्टाविंशतिरंशकाः ॥ ८० ॥

પૂર્વાફાલગુની નક્ષત્ર માથે આવે ત્યારે વૃશ્ચિક લગ્ન ૨૨ અંશે જાણવું. ઉત્તરા ફાલગુની નક્ષત્ર મધ્ય ભાગમાં માથે આવે ત્યારે વૃશ્ચિક લગ્ન અઠ્યાવીશ અંશે જાણવું.

हस्तभे च धनुर्लग्नं नवांशा उदिता जनैः ॥ चित्रायां तु धनुर्लग्नं लवा द्वाविंशतिः स्मृताः ॥ ८१

હસ્ત નક્ષત્ર મધ્યભાગમાં આવે ત્યારે નવ અંશે ધન લગ્ન જાણવું. ચિત્રાનક્ષત્ર મધ્યભાગમાં આવે ત્યારે બાવીશ અંશે ધન લગ્ન જાણવું.

स्वातौ मकरं लग्नं च चत्वारोंशा उदाहृताः ॥ मकरं च विशाखायां अंशाश्चैव चतुर्दश ॥ ८२ ॥

સ્વાતિનક્ષત્ર રાત્રનું મધ્યભાગમાં આવે ત્યારે ૪ અંશે મકરલગ્ન જાણવું. તેમજ વિશાખા નક્ષત્ર રાત્રિનું મધ્યભાગમાં આવે ત્યારે ચોદ ૧૪ અંશે મકર લગ્ન જાણવું.

कुंभभं चनुराधायां द्वाविंशौ परिकीर्त्तितौ ॥ ज्येष्ठायां कुंभलग्नं च पंचांशाः परिकीर्त्तिताः ॥ ८३

અનુરાધાનક્ષત્ર માથે આવે ત્યારે કુંભ લગ્ન બે (૨) અંશે જાણવું. અને જ્યેષ્ઠાનક્ષત્ર માથે આવે ત્યારે પાંચ (૫) અંશે કુંભલગ્ન જાણવું.

मूलभे कुंभलग्नं च पंचविंशतिरंशकाः ॥ पूषायां मीनलग्नं च लवाः पंचदश स्मृताः ॥ ८४ ॥

મૂલ નક્ષત્ર રાત્રિનું માથે આવે ત્યારે કુંભ લગ્ન (૨૫) પચીશ અંશે જાણવું. અને પૂર્વાષાઢા નક્ષત્ર માથે આવે ત્યારે મીન લગ્ન પંદર (૧૫) અંશે જાણવું.

उषायां मीनलग्नंच एकविंशतिरंशकाः॥ अ-
भिजिन्मीनलग्नंच एकोनत्रिंशदंशकाः॥८५

ઉત્તરાષાઢા નક્ષત્ર રાત્રિનું મધ્યભાગે આકાશમાં આવે ત્યારે મીનલગ્ન એકવીશ (૨૧) અંશે જાણવું-તેમજ અભિજિત્ નક્ષત્ર રાત્રિનું મધ્યભાગે આકાસમાં આવે ત્યારે મીન લગ્ન ઓગણત્રીશ (૨૯) અંશે જાણવું.

श्रवणे मेषलग्नच अंशा एकादश स्मृताः॥ ध-
निष्ठामेषलग्नंच चतुर्विंशतिरंशकाः॥ ८६॥

શ્રવણ નક્ષત્ર મધ્યરાત્રિનું માથે આવે ત્યારે મેષ લગ્ન અગ્યાર (૧૧) અંશે જાણવું: ધનિષ્ઠાનક્ષત્ર મધ્યરાત્રે માથે આવે ત્યારે (૨૪) અંશે મેષ લગ્ન જાણવું.

शतर्क्षे वृषलग्नंच एकोनत्रिंशदंशकाः॥पूभा-
यां मिथुनं लग्नं पंचांशाः परिकीर्त्तिताः॥ ८७॥

શતભિષા નક્ષત્ર રાત્રિનું માથે આવે ત્યારે વૃષ લગ્ન ૨૯ અંશે જાણવું-અને પૂર્વાભાદ્રપદ નક્ષત્ર માથે આવે ત્યારે મિથુન લગ્ન પાંચ અંશે જાણવું.

उभायां मैथुनं लग्नं अंशा एकोनविंशतिः॥रे-
वत्यां कर्कलग्नं च षडंशाः परिकीर्त्तिताः॥ ८८॥

ઉત્તરાભાદ્રપદ નક્ષત્ર માથે આવે ત્યારે ઓગણીશ (૧૯) અંશે મિથુન લગ્ન જાણવું. અને રેવતી નક્ષત્ર રાત્રિનું માથે આવે ત્યારે કર્ક લગ્ન છ (૬) અંશે જાણવું.

रात्रौ खमध्यगं यद्भं तस्माल्लग्नानि शास्त्रतः॥
दयाशंकर विप्रेण शिष्येभ्यश्चोद्धृतानिच॥८९॥

રાત્રિને વિષે જે નક્ષત્ર માથે આવે તે નક્ષત્ર થકી લગ્ન જ્ઞાન શા-

ગ્રન્થ અવલોકન કરી દયાશંકરશર્માએ શિષ્યનાં સુખને અર્થે કર્યું છે.

॥अथ दिनमानसाधनमाह॥ तत्रादौ भुजकरणं॥
त्र्युनं भुजस्यात्र्यधिके हिनं भार्द्धं च भार्द्धादधिकं विभार्द्धं ॥ नवाधिके नोनितमर्कभं च भवेच्च कोटिस्त्रिगृहं भुजानं ॥ १० ॥ विलोमतः षट् स्युरिति स्फुटानि स्त्रिस्थाक्षभासानि हताः क्रमेण ॥ दिग्भिर्गजे ८ र्सत्रिलवाग्निभिश्च चराख्य खंडानि पलात्मकानि ॥ ११ ॥

ગ્રહ ત્રણ રાશિમાં હોયતો ભુજ અને ૩ રાશિથી વધારે હોય ત્યારે રાશિને ૬ માં પાડિયે અને છ રાશિથી વધારે હોય ત્યારે છ રાશિ તેમાંથી કહાડી નાખીયે. અને નવરાશિથી વધારે થાય ત્યારે બાર રાશિમાંથી પાડીયે. પાડતાં બાકી ને રહે તે ભુજને રાશિ૩ માં પાડિયે બાકી રહે તે કોટિ. માટે ભુજ અને કોટિ મળી ને ૯૦ અંશ થાયછે

॥ अक्षप्रभाकरणमाह ॥

સાયન સૂર્ય મેષ રાશિનો પુરણ અંશે આવે ત્યારે સરખી ભૂમીઉપર દ્વાદશાંગુલ (૧૨) શંકુ માંડવો. તેશંકુની છાયા જેટલા અંગુલ પડે તેટલા અક્ષપ્રભા થાય. તે અક્ષપ્રભાને ત્રણ ઠેકાણે માંડવી. એક ઠેકાણે ૧૦ ગુણા કરવા. બીજે ઠેકાણે ૮ ગુણા કરવા અને ત્રીજે ઠેકાણે દશે૧૦ ગુણવા. હવે ત્રીજા ફળને ત્રણનો ભાગલેવો. લાધે તે બે ખંડક નીચે માંડવું. उदाहरणम्. અત્ર કચ્છ સૌરાષ્ટ્ર દેશની અક્ષપ્રભા ૫ પાંચની છે તેને ત્રણ ઠેકાણે માંડી એક ઠેકાણે ૧૦ ગુણ્યાં તો ૫૦ થયા. બીજે ઠેકાણે ૮ ગુણ્યા તો ૪૦ થયા અને ત્રીજે ઠેકાણે ૧૦ ગુણ્યા તો ૫૦ થયાં. હવે ત્રીજા ફળને ત્રણે ભાગ સદૈવ લેવો. તે લીધો તો લાધા૧૭ તેને બીજું ફળ ૪૦ની હેઠે માંડ્યું તો ૫૦।૪૦।૧૭ ના સદૈવ

પશ્ચિમના ચરખંડા થયા તેમજ પૂર્વના ચરખંડા ૫૭।૪૬।૧૯ સદૈવ છે.

॥ अथ दिनमानसाधनमाह ॥

अयनलवयुतार्काद्बाहुरासेस्तु सख्याचरसकलयुतिश्चा भुक्तखंडांशघातात्॥ गगनगुण३० विभागोयुक्चरस्याहृणं स्व भवतिच खलु सूर्यो द्गोलयोस्त पलाद्यं॥९२॥ युक्ताविहीनाश्चरनाडिभि पंचेंदुनाड्यां १५।० क्रमताद्युरात्रिखंडे खलु सौम्यगेर्के यामेन्यथाते परिकल्पितेऽस्तः॥९३॥

સ્પષ્ટ સૂર્યમાં અયનાંશા ભેળવા. પછે તેનું ભુજ વર્તવું. ભુજની રાશિ પ્રમાણે ચરખંડાના ખંડક લચે ચરખંડાના ખંડકને સાયન સૂર્યના અંશાદિક વડે ગુણવા. હેઠળથી સાઠે ચડેતો ચડાવવા. લાધે તે ઉપર ભેળવા. ઉપર પણ સાઠે ચડે તો ચડાવવા. લબ્ધાંક ઉપર ભેળવા. ઉપરના ફળને ૩૦શે ભાગ લેવો લાધે તે ફળ ગત ખંડકમાં ભેળીયે. તે ગતખંડક બે શાઠ ઉપરાંત હોય તો સાઠે ભાગ લેવો. લાધે તે ફળ બેને પંદર ને પુરણ બે ઠેકાણે માંડીને પછે સાયન સૂર્ય સૌમ્ય ગોળ હોયતો ફળ ધન કરવું. અને. સાયન સૂર્ય યામ્યગોલ હોય તો ફળ ઋણ કરવું. સૂર્યમેષાદિ સૌમ્યગોળ જાણવું. અને તુલાદિ યામ્યં ગોળ જાણવું. **उदाहरणम्** સૂર્ય ૪।૨।૧।૧૦ તેમાં અયનાંશા ભેળ્યા તો સાયન સૂર્ય ૪।૨૪।૪૪।૩૧ થયા તેનું ભુજ ૧।૫।૧૫।૨૯ રાશિ એક છે માટે ગતખંડક ૫૭ શેષભોગ્ય ખંડક ૪૬ ને સાયન સૂર્યના અંશાદિકે ગુણ્યા તો ૨૪૧।૫૨।૧૪ થયા, ઉપરના ફળને ૩૦શે ભાગલીધો તો લબ્ધ ૮ ને શેષ ૧।૫૨।૧૪ નું પ્રયોજન નથી. લબ્ધ અંક ગત ખંડકમાં ભેળયો તો ૬૫નું ચર થયું, તેને સાઠે ભાગ લીધો તો લબ્ધ ૧।૧૫નું ફળ આવ્યું તેને ૧૫।૦ માં ધ-

न कर्युं तो १६।५नुं दिनार्द्ध थयुं. अत्र सायन सूर्य मेषादि सौम्य गोळ छे माटे फळ धन कर्युं. हवे दिनार्द्धने बेगुणुं कर्युं तो ३२।१०नुं दिनमान स्पष्ट थयुं. तेमज १५।० मांथी ते फळ ऋण कर्युं तो १३।५५नुं रात्र्यर्द्ध थयुं. ए प्रमाणे सर्वत्र दिनमान वर्तवुं.

॥ अथ भावसाधनमाह ॥

तत्रादौ भावसाधनार्थे उन्नत प्रकारमाह ॥ ॥

मध्यान्हात्पतिते स्वेष्टे नतं पूर्वं प्रजायते ॥ मध्यान्हे पतिते स्वेष्टे तदा स्यात्पश्चिमं नतं ॥१४॥ रात्रेर्यात घटी युक्तं दिनार्द्धं पश्चिमं नतं ॥ रात्रेः शेषघटी युक्तं दिनार्द्धं प्राङ् नतं भवेत् ॥ १५ ॥ प्रागुन्नतं स्पष्ट सहस्र रश्मे प्रत्यङ् नते भार्द्धयुताच्चतस्मात् ॥ लंकोदयैः साधितमत्र लग्नं भावो भवेद्भूतल संज्ञकोयम् ॥ १६ ॥ किमुन्नतं ॥ नतनाड़ी विहीनाच्च खरामादुन्नतं भवेत् ॥ तस्माच्चतुर्थ भावः स्याद्दशमो प्राङ् नताद्भवेत् ॥ १७ ॥ ॥

॥ अथ लंकोदयमानं ॥

लंकोदयानागतुरंगदस्रा गोंकाश्विनो रामरदा विनाड्यः ॥ क्रमोत्क्रमस्थाश्चरखंडकैः स्वैः क्रमोत्क्रमस्थौ च विहीन युक्ताः ॥ १८ ॥

मध्यान्हमांथी ईष्ट काळ पडे तो पूर्वनत थाय. अने ईष्टमांथी मध्यान्ह पडे त्यारे पश्चिम नत थाय. रात्रिनी गत घडी दिनार्द्धमां युक्त करिये त्यारे पश्चिम नत थाय. रात्रशेष घडी दिनार्द्धमां युक्त करीये त्यारे पूर्वनत थाय. मध्यान्हथी मध्यरात्री पर्यंत पश्चिमनत जाणवुं. अने मध्यरात्रिथी मध्यान्ह सुधी पूर्वनत जाणवुं. पश्चिम नत होय त्यारे

નતથી સાધિયે તે ચોથો ભાવ થાય. અને જ્યારે પૂર્વ નત હોય ત્યારે ઉન્નતથી સાધિયે ત્યારે ચોથો ભાવ થાય. અને પશ્ચિમ નત હોય ત્યારે સૂર્યની રાશિમાં છ ભેળીયે અને લંકોદય માને કરીને સાધિયે ત્યારે ચોથો ભાવ થાય. **अथ उन्नत प्रकार** – પૂર્વનતને ૩૦માં પાડીયે ત્યારે ઉન્નત થાય. તે ઉન્નત થકી સાધિયે તો ચોથો ભાવ થાય. પશ્ચિમનતથી સાધિયે તો દશમો ભાવ થાય. લંકોદયમાંને મેષ અને મીનનું માન ૨૭૮નું છે; વૃષ અને કુંભનું માન ૨૯૯, મિથુન અને મકરનું માન ૩૨૩ કર્ક અને ધનનું માન ૩૨૩, સિંહ અને વૃશ્ચિકનું માન ૨૯૯, કન્યાને તુલનુ માન ૨૭૮ એ પ્રમાણે લંકોદય માન જાણવાં. તે લંકોદય માનમાં ચરખડાં હીન અને યુક્ત ક્રમ થકી કરિયે ત્યારે સ્વદેશી માન થાય.

स्वोदय मानानि		
૦	૨૭૮	૧૧
૧	૨૯૯	૧૦
૨	૩૨૩	૯
૩	૩૨૩	૮
૪	૨૯૯	૭
૫	૨૭૮	૬

॥ अथ नतसाधनमाह ॥

ઈષ્ટકાળ ૮।૧૧ દિનાર્ધ ૧૬।૫ તેનો વિવર ૭।૫૫ અત્રે ઈષ્ટકાળ દિનાર્દ્ધમાંથી પડેછે ત્યારે પૂર્વનત થયું. તે પૂર્વનત ૭।૫૫ને ૩૦માં પાડયું તો ૨૨।૫નું ઉન્નત થયું તે ઉન્નતથી સાધિયે ત્યારે ચોથો ભાવ થાય.

॥ अथ भावसाधनमाह ॥

સ્પષ્ટ સૂર્યમાં અયનાંશા ભેળવા, પછે તેના અંશાદિકને ૩૦માં પાડિયે ત્યારે ભોગ્યાંશા થાય, તે ભોગ્યાંશાને ઉદય રાશિના માનવડે ગુણિયે, હેઠળથી સાઠે ચડે તો ચડાવીયે ઉપરના ફળને ૩૦ ભાગ લયે ત્યારે રવિભોગ્યકાળ થાય. તે રવિભોગ્ય કાળને ઈષ્ટકાલના પલ કરીને શોધિયે રવિભોગ્ય કાળ શોધાતાં શેષાંક રહે તેમાંથી સ્વોદય રાશિથી જેટલી રાશીના માન શોધાય તેટલી રાશીના માન શોધવા. માન શોધતાં શેષાંક રહે તેને ૩૦ ગુણા કરવા. પછે રવિભોગ્ય કાળનું શો-

ધેલું પહેલું ફળ ભેળવું. પછે માન શોધતાં શેષ અશુદ્ધ રાશિ રહી છે તેના માનથી આને ભાગ લેવો. લાધે તે જુદું માંડવું. શેષાંકને ૬૦ ગુણા કરવા. વળી રવિભોગ્ય કાળનું બીજું ફળ ભેળવું. અશુદ્ધ માને ભાગ લેવો. લાધે તે જુદું માંડવું. શેષાંકને ૬૦ ગુણું કરવું. રવિભોગ્યકાળનું ત્રીજું ફળ ભેળવું. વળી અશુદ્ધ માને કરીને ભાગ લેવો. લાધે તે જુદું માંડવું. એવી રીતે અંશાદિ ત્રણ ફળ લેવાં. તે ફળને અશુદ્ધ રાશીના આંકની હેઠળ માંડવું. પછે તેમાંથી અયનાંશા બાદ કરવા. એટલે સ્પષ્ટ ચોથો ભાવ થાય. उदाहरणम् સૂર્ય ૪।૨।૦।૫ તેમાં અયનાંશા ૦।૨૨।૪૨।૨૧ ભેળ્યા ત્યારે ૪।૨૪।૪૨।૨૬નો સાયન સૂર્ય થયો. તે સાયન સૂર્યના અંશાદિકને ૩૦માં પાડ્યા તો ૫।૧૭।૩૪ના ભોગ્યાંશા થયા તે ભોગ્યાંશાને ઉદયરાશિનાં માનને ત્રણ ઠેકાણે માંડીને ગુણ્યું. હેઠળથી સાઠે ચડાવ્યું ઉપર ત્રીશે ૩૦ ભાગ લીધો તો ૫૨।૨૨।૩૨।૩૬નો રવિભોગ્ય કાળ થયો. સ્પષ્ટઉન્નત ૨૨।૫ તેના પળાદિ ૧૩૨૫ તેમાંથી રવિભોગ્ય કાળ સોધ્યો તો શુદ્ધ રવિભોગ્ય કાળ ૭।૨।૩૪ શેષાંક ૧૨૭૨ તેમાંથી ચાર માન શોધાણાં અને ૯નું માન અશુદ્ધ થયું. શેષાંક ૯૪ તેને ૩૦શે ગુણ્યા. રવિભોગ્યકાળનું પહેલું ફળ ભેળ્યું. અશુદ્ધ રાશિને માને ભાગ લીધો તો લબ્ધાંક ૮ શેષાંકને સાઠ ગુણા કર્યા. રવિભોગ્ય કાળનું બીજું ફળ ભેળ્યું. અશુદ્ધ રાશિના માને કરીને ભાગ લીધો તો લબ્ધાંક ૩૫ શેષાંકને. સાઠ ગુણા કર્યા. રવીભોગ્ય કાળનું ત્રીજું ફળ ભેળ્યું. અશુદ્ધ માને કરીને ભાગ લીધો તો લબ્ધાંક ૫૫ શેષાંકનું પ્રયોજન નથી. લબ્ધફળ અંશાદિ અશુદ્ધ રાશિને હેઠળ માંડ્યો તો ૯।૮।૩૫।૫૫ તેમાંથી અયનાંશા ૦।૨૨।૪૨।૨૧ બાદ કર્યા તો ૮।૧૫।૫૨।૩૬નો સ્પષ્ટ ચોથો ભાવ થયો. આપ્રમાણે સર્વત્ર ચોથો ભાવ સાધન કર્વો.

॥अधुना नतकालो न दृश्यते तदा भावज्ञानम्॥

मध्यान्हे मध्यरात्रौच नतकालो न दृश्यते॥ तदा तात्कालिसूर्यस्य सएव दशमाभिधम्॥ ९१॥

મધ્યાન્હે અને મધ્યરાત્રે નતનો અભાવ છે એટલે નત વરતાય નહી.ત્યારે સ્પષ્ટ સૂર્યને દશમોભાવ અને મધ્યરાત્રે સૂર્યને ચોથો ભાવ જાણવો.

॥ अथ प्रकारांतरेण लग्न भाव साधन माह ॥

सायने दिनकरे कृते तु यद्राशि मानमव धार्यकोविदैः॥तत्तलैतु घटिकादिकं फलं स्थाप्यमिष्टसहितं तुकारयेत्॥ अंशादिमानं गुणकैर्विगुण्यं लब्धं पलं तत्घटिका सुयोज्यं॥हीनांक कोष्ठोनव दिनकार्यं हीनांकशिर्षे खलु लग्न राशि॥ पूर्वस्था घटिकादिका विकलिका कार्याप्त भाज्ये सदा भाज्याप्तेन फलं तु चांश रहितं त्रिस्थं सदा जायते॥लग्नं स्यादयनांशकैर्विरहितं सिद्धांत तुल्यं भवेद्दैवज्ञैः परिचिंतनीय मनिलं लग्नंच भावाकृति॥

॥अथ लग्न कोष्टका सगुणका सभाज्य माह॥

०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	राशि
०	३	८	१३	१८	२४	३०	३५	४१	४६	५१	५६	घ.
०	४८	७	१३	५३	३२	०	२८	७	४७	५३	१२	प.
७ ३६	८ ३८	१० १२	११ २०	११ १८	१० ५६	१० ५६	११ १८	११ २०	१० १२	८ ३८	७ ३६	गुणक
४५६	५१८	६१२	६८०	६७८	६५६	६५६	६७८	६८०	६१२	५१८	४५६	भाजक

પ્રથમ સ્પષ્ટ સૂર્ય માંડવો.પછે તેમાં અયનાંશા ભેળવા.ને સાયન સૂર્યની રાશિ અંશ પ્રમાણે કોષ્ટકમાંથી ઘડી માંડવી તેમાં ઈષ્ટ ઘટી ભેળવી.સાયનસૂર્યના અંશાદિ માનને ગુણકે ગુણવા ૬૦ ભાગ લેતાં જે ઘટી પલ આવે તે પૂર્વની ઘટિકા છે તેમાં ઘટીપલ ભેળીદેવા તેમાંથી હીનાંક કોઠો કાઢીનાખવો. કાઢતાં જે રાશિનો હીનાંશ નીકળે તે રાશિનો કોઠો માથે રાશિ હોય તે લગ્નની રાશિ જાણવી. જે શેષ રહે તેની વિકલિકા કરવી તેને ભાજકે ભાગ લેવો તે અંશાદિ ફલ લેવું. તે ફળ ત્રણ લેવા તેમાંથી અયનાંશા કાઢીનાખવા. એટલે સ્પષ્ટ લગ્ન થાય.

भांवपत्रं

अंश	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
मेष ०	४८	४८	४८	२८	४९	४९	४९	४९	४९	४९	४९	५०	५०	५०	५०	५०	५०	५१	५१	५१	५१	५१	५१	५२	५२	५२	५२	५२	५२	५३
	२३	३३	४२	५१	०	१०	१९	२८	३८	४७	५७	७	१७	२७	३७	४७	५७	७	१७	२७	३७	४७	५७	७	१७	२७	३७	४७	५७	७
	५२	८	२४	५०	५६	१२	२८	४४	०	५८	५६	५४	५२	५०	४८	४६	५४	४२	४०	३८	३६	३४	३२	३०	२८	२६	२४	२२	२०	१८
वृषभ १	५३	५३	५३	५३	५३	५४	५४	५४	५४	५४	५४	५५	५५	५५	५५	५५	५६	५६	५६	५६	५६	५६	५७	५७	५७	५७	५७	५८	५८	५८
	१७	२७	३७	४७	५७	७	१७	२७	३७	४७	५८	९	२०	३०	४१	५२	३	१३	२४	३५	४६	५६	७	१८	२९	४०	५०	१	१२	१३
	१६	१४	१२	१०	८	६	४	२	०	४६	३२	१८	४	५०	३६	२२	८	५४	४०	२६	१२	५८	४४	३०	१६	२	४८	३४	२०	६
मिथुन २	५८	५८	५८	५९	५९	५९	५९	५९	५९	०	०	०	०	०	१	१	१	१	१	१	२	२	२	२	२	३	३	३	३	३
	३३	४४	५५	६	१६	२७	३८	४९	०	१०	२१	३२	४३	५३	४	१५	२६	३६	४७	५८	९	१९	३०	४१	५२	३	१३	२४	३५	४६
	५२	३८	२४	१०	५६	४२	२८	१४	०	४६	३२	१८	४	५०	३६	२२	८	५४	४०	२६	१२	५८	४४	३०	१६	२	४८	३४	२०	६
कर्क ३	३	४	४	४	४	४	५	५	५	५	५	५	६	६	६	६	६	६	७	७	७	७	७	७	८	८	८	८	८	८
	५६	७	१८	२९	३९	५०	१	१२	२३	३२	४२	५२	२	१२	२२	३२	४२	५६	२	१२	२२	३२	४२	५२	२	१२	२२	३२	४२	५२
	४२	३८	१४	१०	५६	४२	२८	१४	०	५८	५६	५४	५२	५०	४८	४६	४४	४२	४०	३८	३६	३४	३२	३०	२८	२६	२४	२२	२०	१८
सिंह ४	९	९	९	९	९	९	१०	१०	१०	१०	१०	१०	१०	११	११	११	११	११	११	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१२	१३	१३	१३	१३
	२	१२	२२	३२	४२	५२	२	१२	२२	३१	४०	४९	५८	८	१७	२६	३६	४५	५४	३	१३	२२	३१	४१	५०	५९	८	१८	२७	३६
	१६	१४	१२	१०	८	६	४	२	०	१६	३२	४८	४	२०	३६	५२	८	२४	४०	५६	१२	२८	४४	०	१६	३२	४८	४	२०	३६
कन्या ५	१३	१३	१४	१४	१४	१४	१४	१४	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१५	१६	१६	१६	१६	१६	१६	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१७	१८	१८
	४५	५५	४	१३	२२	३२	४१	५१	०	९	१८	२७	३९	४६	५५	४	१४	२३	३२	४१	५१	०	९	१९	२६	३७	४६	५६	५	१४
	१२	८	२४	४०	५६	१२	२८	४४	०	१६	३२	४८	४	२०	३६	५२	८	२४	४०	५६	१२	२८	४४	०	१६	३२	४८	४	२०	३६

भावपत्रं.

अंश	०	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८	१९	२०	२१	२२	२३	२४	२५	२६	२७	२८	२९
तुलं ६	१८	१८	१८	१८	१९	१९	१९	१९	१९	१९	१९	२०	२०	२०	२०	२०	२०	२१	२१	२१	२१	२१	२१	२२	२२	२२	२२	२२	२२	२३
	२३	३३	४२	५१	०	१४	१९	२८	३८	४७	५७	७	१७	२७	३७	४७	५७	७	१७	२७	३७	४७	५७	७	१७	२७	३७	४७	५७	७
	५२	८२	४	४०	५६	२२	२८	४४	०	५८	५६	५४	५२	५०	२८	४६	४४	४२	४०	३८	३६	३४	३२	३०	२८	२६	२४	२२	२०	१८
वृश्चिक ७	२३	२३	२३	२३	२३	२४	२४	२४	२४	२४	२४	२५	२५	२५	२५	२५	२६	२६	२६	२६	२६	२६	२७	२७	२७	२७	२७	२८	२८	२८
	१७	२७	३७	४७	५७	७	१७	२७	३७	४७	५८	९	२०	३०	४१	५२	३	१३	२४	३५	४६	५६	७	१८	२९	४०	५०	१	१२	२३
	१६	१४	४२	२०	८	६	४	२	०	४६	३२	१८	४	५०	३६	२२	८	५४	४०	२६	१२	५८	४४	३०	१६	३१	४८	३४	२०	६
धन ८	२८	२८	२८	२९	२९	२९	२९	२९	३०	३०	३०	३०	३०	३०	३१	३१	३१	३१	३१	३१	३२	३२	३२	३२	३२	३३	३३	३३	३३	३३
	३३	४४	५५	६	१६	२७	३८	४९	०	१०	२१	३२	४३	५३	४	१५	२६	३६	४७	५८	९	१९	३०	४१	५२	३	१३	२४	३५	४६
	५२	३८	२४	१०	५६	४२	२८	१४	०	४६	३२	१८	४	५०	३६	२२	८	५४	४०	२६	१२	५८	४४	२०	१६	२	४८	३४	२०	६
मकर ९	३३	३४	३४	३४	३४	३४	३५	३५	३५	३५	३५	३५	३६	३६	३६	३६	३६	३६	३७	३७	३७	३७	३७	३७	३८	३८	३८	३८	३८	३८
	५६	७	१८	२९	३९	५०	१	१२	२३	३२	४२	५२	२	१२	२२	२२	४२	५२	२	१२	२२	३२	४२	५२	२	१२	२२	३२	४२	५१
	५२	३८	२४	१०	५६	४२	२८	१४	०	५८	४६	२४	५२	५०	४८	४६	४४	४२	४०	३८	३६	३४	३२	३०	२८	२६	२४	२२	२०	१८
कुंभ १०	३९	३९	३९	३९	३९	३९	४०	४०	४०	४०	४०	४०	४०	४१	४१	४१	४१	४१	४१	४२	४२	४२	४२	४२	४२	४२	४३	४३	४३	४३
	२	१२	२२	३२	४२	५२	२	१२	२२	३१	४०	४९	५९	८	१७	२६	३६	४५	५४	३	१३	२२	३१	४१	५०	५९	८	१८	२७	३६
	१६	१४	१२	१०	८	६	४	२	०	१६	३२	४८	४	२०	३६	५२	८	२४	४०	५६	१२	२८	४४	०	१६	३२	४८	४	२०	६
मीन ११	४३	४३	४४	४४	४४	४४	४४	४४	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४५	४६	४६	४६	४६	४६	४६	४७	४७	४७	४७	४७	४७	४७	४८	४८
	४५	५५	४	१३	२२	३२	४१	५०	०	९	१८	२७	३७	४६	५५	४	१४	२३	३२	४१	५१	०	९	१९	२८	३७	४६	५६	५	१४
	५२	८	२४	४०	५६	१२	२८	४४	०	१६	३२	४८	४	२०	३६	५२	८	२४	४०	५६	१२	२८	४४	०	१६	३२	४८	४	२०	३६

॥ अथ द्वादशभावसंधिकरणमाह ॥ ॥
लग्नं भूतलतः शोध्यं तदंशाः षडविभाजिताः॥
शेषाः षडंशका ज्ञेया भावान्द्वादशकारकाः॥१००॥

લગ્નને ચોથો ભાવમાંથી કહાડીનાખવું. પછે તેનાં અંતરના અંશ કરવા તે અંશને ૬ ભાગવા લાધે તેને ૬૦ ગુણવા, વળી ૬ ભાગવા લાધે તે કોરે માંડવા, શેષાંકને ૬૦ ગુણવા હેઠળું ફળ ભેળવું લાધે તે કોરે માંડવું. એમ ફળ ચાર લેવા, તે ચાર ફળને લગનમાં ભેળતા જવું ત્યારે ભાવને સંધિ થાય. તે શડાંશને ચાર ભાવ સુધી ભેળવું. પછે તેને ૩૦માં પાડવા. પછે ચારભાવથી છ ભાવને સંધી સુધી ભેળવું. એટલે પહેલા ભાવથી કરીને ૬ છઠા ભાવસુધી સંધી ભાવ થાય. પછે સાતમા ભાવના અંકમાં છ અંક ભેળતા જાયે, અંશાદિ એજ પ્રમાણે માંડીએ એટલે બાર ભાવ અને બાર ભાવની સંધિ થાય. उदाहरणम् ॥ લગ્ન ૫।૧૬।૩૮।૨૭ ચોથો ભાવ ૮।૧૫।૫૨।૩૬ ચોથાભાવમાંથી લગ્ન બાદ કર્યું તો ૨।૨૯।૧૪।૯ થયા તેના અંશ કર્યા તો ૮૯।૧૪।૯ થયા તેને ૬એ ભાગ લીધો તો લબ્ધાંક ૧૪ અને શેષાંક ૨ તેને ૬૦ ગુણ્યા હેઠળનું ફળ ૯નું ભેળયું તો ૧૨૯ થયા તેને ૬ ભાગ લીધો તો લબ્ધ ૨૧ શેષાંક ૩ તેને સાઠે ગુણ્યા હેઠળ ફળ નથી માટે ૧૮૦ તેને ૬ભાગ લીધો ૩૦ શેષનું પ્રયોજન નથી. લબ્ધ ષડાંશ ૦।૧૪।૫૨।૨૧।૩૦. તેને પેહેલા ભાવના અંશાદિમાં ભેળ્યા તો પેહેલા ભાવની સંધી ૬।૧।૩૦।૪૮।૩૦ની થઈ તે સંધીમાં ષડાંશ ભેળ્યો તો બીજો ભાવ ૬।૧૬।૨૩।૧૦ નો થયો તેમાં ષડાંશ ભેળ્યો તો બીજા ભાવની સંધી ૭।૧।૧૫।૩૧।૩૦ ની થઈ તે સંધીમાં શડાંશ ભેર્યો તો ત્રીજો ભાવ ૭।૧૬।૭।૫૩નો થયો તેમાં ષડાંશ ભેર્યો તો ત્રીજા ભાવની સંધી ૮।૧।૦।૧૪।૩૦ની થઈ તેમાં ષડાંશ ભેર્યો તો ૮।૧૫।૫૨।૩૬।૦નો ચોથો ભાવ થયો. હવે જે ષડાંશ

૦।૧૪।૫૨।૨૧।૩૦ નો છે તેને ૩૦માં પાડ્યા તો ૦।૧૫।૭।૩૮।૩૦ થયા તેને ચોથા ભાવમાં ભેર્યા તો ચોથો ભાવની સંધી ૯।૧।૦।૧૪।૩૦ ની થઈ તેમાં ષડંશ ભેર્યો તો પાંચમો ભાવ થયો ૯।૧૬।૭।૫૩।૦ નો થયો તેમાં ષડંશ ભેળ્યો તો પાંચમા ભાવની સંધિ ૧૦।૧।૧૫।૩૧ ની થઈ. પાંચમા ભાવની સંધીમાં ષડંશ ભેળ્યો ત્યારે છઠ્ઠો ભાવ ૧૧।૧૬।૨૩।૧૦ નો થયો તેમાં ષડંશ ભેર્યો ત્યારે છઠ્ઠા ભાવની સંધિ થઈ ૦।૧।૩૦।૪૮।૩૦, થયા. બાકીના છ ભાવમાં છ રાશિ વધારે ભેળવી એટલે બાર ભાવ અને બાર સંધિ થાય. વિશેષ માત્ર એટલુંજ કે રાશિની જગોએ છ રાશિ વધારે ભેળવી અને અંશાદિ ઉપરના હોય તે હેઠળ માંડવા. એ પ્રમાણે બાર ભાવ તથા બાર ભાવની સંધિ કરવી.

अथ रव्यादयो ग्रहाः स्पष्टाः

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.	के.	ल.	भा.
४ २० ५	६ २३ ४७ ३४	२ १८ १९ ५४	५ ० ४२ १०	४ २० २८ ३६	५ १ २६ ३३	२ १० ८ ३७	५ ५ २७ १५	११ ५ २७ १५	५ १६ ३८ २७	८ १५ ३२ ३६
५८ २९	७६८ ०	४० ६	५८ ४५	१२ ३३	७४ ४	४ ४६	३ ११	३ ११	०	०

अथ जन्मकुंडली. अथ राशिकुंडली.

॥ अथचलितप्रकारमाह ॥

ग्रहो भावगतां संधेर्न्यूनो सोगत भावगः ॥ वृद्धो
भावादग्र संधे सम्यग् भावगतो ग्रहः ॥ १०१ ॥
भावतुल्यग्रहा पूर्ण संधेर्न्यूनं फलं भवेत् ॥ ग्र-
हसंध्यंतरेणाप्तः सपादास्ते विंशोपका ॥ १०२ ॥

જે ગ્રહભાવથકી ઓછો હોય તે પાછલી સંધિએ જાયે, અને પાછલી સંધી થકી જો ઓછો હોય તો પાછલે ભાવે જાયે, અને ભાવથકી ગ્રહ અધિક હોય તો આગલી સંધીમાં જાય અને તે થકી પણ અધિક હોય તો આગલા ભાવમાં જાય. જે ગ્રહ ભાવ થકી ઓછો હોય અને સંધી થકી વધારે હોય તો તેજ ભાવે ગ્રહ રહે. જે ગ્રહ ભાવ થકી અધિક હોય અને સંધિ થકી ઓછો હોય તો તેજ ભાવે ગ્રહ રહે. એ પ્રમાણે સર્વ ગ્રહ ચળાવીએ. જે ગ્રહ ભાવે રહ્યો હોય તે ભાવના રાશિ અંશ કળા વિકળા સરખાં હોય તો પૂર્ણ વિશ્વાનો ભાવ જાણવો. અને જો ગ્રહ સંધિમાં રહ્યો હોય તો ન્યૂન ફળ જાણવું. તે ફળ ૧૫ વિશ્વા ભાવ જાણવો **उदाहरणम्** જે લગ્ન વરતતાં આવ્યું હોય તે લગ્ન ચલિત કુંડલીમાં માંડવું. પછે કાચી જન્મ કુંડલીમાં ગ્રહ જોવા. અત્ર કન્યા લગ્ન છે માટે કુંડલીમાં કન્યા લગ્ન ચડાવ્યું. હવે સૂર્ય ૧૨મે ભાવે છે તે બારમો ભાવ ૫।૧।૩૦।૪૮ ગ્રહ ૪।૨।૦।૫ થી ગ્રહ ઓછો છે માટે પાછલી સંધીમાં ગ્રહ ગયો, તે સંધિ ૪।૧૬।૧૩।૧૦ તેથી પણ ગ્રહ ઓછો છે માટે ઈગ્યારમે ભાવે સૂર્ય ગયો. ચંદ્ર ૨જે ભાવે છે તે ભાવ ૬।૧૬।૨૩।૧૦ ગ્રહ ૬।૨૩।૪૭।૩૪ ભાવ થકી ગ્રહ વધારે છે માટે આગલી સંધિમાં ગ્રહ ગયો. આગલી સંધી ૭।૧।૧૫।૩૧ની છે, માટે તેથી ગ્રહ ઓછો છે માટે બીજે ભાવે ગ્રહ રહ્યા. ભૌમ ૧૦મે ભાવે તે દશમો ભાવ

૨।૧૫।૫૨।૩૬ ગ્રહ ૨।૧૮।૧૯।૫૪ ભાવ થકી ગ્રહ વધારે છે માટે આગલી સંધીમાં ભય. આગલી સંધીથકી ગ્રહ ઓછો છે. માટે ત્યાંજ ભોમ રહ્યો. બુધ લગ્ને છે તે લગ્નથકી ગ્રહ ઓછો છે. માટે પાછલી સંધીમાં ગયો તે પાછલી સંધી થકી પણ ગ્રહ ઓછો છે. માટે ૧૨ મે ભાવે બુધ ગયો. ગુરૂ બારમે ભાવે છે. ભાવથકી ગ્રહ વધારે છે. અને આગલી સંધીથકી ઓછો છે. માટે ૧૨ મે ગુરૂ રહ્યો શુક્ર પહેલે ભાવે છે. ભાવથકી ગ્રહ ઓછો છે. સંધીથકી પણ ઓછો છે માટે

બારમે શુક્ર ગયો. શનિ ૧૦ મે છે ભાવથકી ઓછો છે. સંધી થકી વધારે છે માટે ૧૦ મે ભાવે રહ્યો. રાહુ પહેલે ભાવે છે ભાવ થકી ઓછો છે. પાછલી સંધી થકી વધારે છે માટે લગ્ને રાહુ રહ્યો. રાહુ થકી સાતમે ભાવે સદાકાળ કેતુ માંડવો આ પ્રમાણે સર્વત્ર ચલિત કુંડલી કરવી.

॥ अथ सप्तवर्गकरणमाह ॥

गृहं होरा च द्रेष्काणः सप्तमांशो नवांशकः॥ द्वादशांशश्च त्रिंशांशो वर्गाः सप्तक्रमादिमे॥ १०३॥ यस्मिन् राशौ भवेत् खेटो गृहं तत्परिकीर्तितः॥ होरा पंचेंदुभिर्भागै द्रेष्काणे दशभिर्लवैः॥ १०४॥ वेदैः सप्तेंदुभिश्चैव लवाढ्यो सप्तमांशकः॥ नवमामांस्त्रिभिर्भागैस्तृतीयांशेन संयुतैः॥ १०५॥ सार्द्ध यद्वयांशः क्रमतः द्वादशांश उच्यते॥ त्रिं-

ञांशे पिलथैकेन सप्तवर्गेषु कीर्त्तितः॥१०६॥ ॥.

જે રાશિના ગ્રહ હોય તે ગ્રહને ગ્રહ કયે હોરા એક ૧૫ અંશની જાણવી. એક દ્રેષ્કાણ ૧૦ અંશનો જાણવો. તેમજ ૪।૧૭ નો એક સપ્તાંશ જાણવો, ૩।૨૦નો એક નવાંશ જાણવો. ૨।૩૦નો એક દ્વાદશાંશ જાણવો. ત્રિંશાંશના અંશ સમ વિષમ ગ્રહની રાશિ ઉપર છે તે અંશનો ક્રમઃ— મંગલ (૫) શનિ (૫) ગુરૂ (૫) બુધ (૭) શુક્ર (૫) શુક્ર (૫) બુધ (૮) ગુરૂ (૮) શનિ (૫) ભૌમ (૫) આ પ્રમાણે પ્રત્યેક વર્ગના અંશ જાણવા.

ग्रहेषु स्वामिदातृव्यो यस्मिन् राशिग्रहो भवेत्॥
होरांशो विषमार्केंदु समे चंद्रेच भास्करे॥१०७॥
द्रेष्काणपत् स्वभा ज्ञेया आदि पंच नवाधिपः॥उ-
जे सप्तांशपः स्वर्क्षात् समेस्यात् सप्तराशितः॥
॥१०८॥ मेष सिंह धनुषेष्वजादयः कन्यका वृष
मृगेर्के मृगादयः॥ तुलाकुंभ मिथुने तुलादयोः मी-
नकर्क अलिकर्कादयः॥१०९॥ निगदिता नवसू-
र्यलवा स्वभात् कुजशनिज्य बुधास्फुजिताल-
वाः॥ शर५ शरा५ ष्ट८ नगे ७ षव५ उजभे सम-
ग्रहेतिनतः स्वगुणांशका॥११०॥

જે રાશિનો ગ્રહ હોય તેનો સ્વામિ તે સ્વગ્રહી કહેવાય. જેમ સિંહ રાશિનો સ્વામિ સૂર્ય સ્વગ્રહ માં માંડીયે તે પ્રમાણે સર્વત્ર- હવે હોરા કરવાનો પ્રકારઃ- જે ગ્રહની હોરા કરવી હોય તે ગ્રહની રાશિ વિષમ હોય અને ગ્રહ પંદર અંશની અંદર હોય તો પહેલી હોરા સૂર્યની જાણવી. અને સમ રાશિ હોય ને ૧૫ અંશની અંદર હોય તો પહેલી ચંદ્રની હોરા થાય, પંદર અંશ ઉપર હોય તો વિપરીત ક્રમં જાણવું. આ પ્રમાણે સર્વત્ર

હોરા કુંડલી કરવી. ॥ अथ द्रेष्काणसाधनमाह ॥ જે ગ્રહનો દ્રેષ્કાણ કરવો હોય તે ગ્રહ પહેલા દશ અંશની અંદર હોય તો જે રાશિનો ગ્રહ હોય તેજ રાશિનો સ્વામિ માંડિયે. અને ૧૦ અંશઉપરાંત ગ્રહ હોય, અને વીશ અંશની અંદર હોય તો જે રાશિનો ગ્રહ હોય તે રાશિથી પાંચમી રાશિનો સ્વામિ માંડિયે. અને વીશ અંશની ઉપર અને ત્રીશ અંશની અંદર જે ગ્રહ હોય તે ગ્રહની રાશિથી નવમી રાશિનો સ્વામિ માંડિયે, એ પ્રમાંણે સર્વત્ર દ્રેષ્કાણ સાધન કરવું. ॥ अथ सप्तमांशसाधनमाह ॥ જે ગ્રહનો સપ્તમાંશ કરવો હોય તે ગ્રહઉપર રાશિ વિષમહોય તો તેજ રાશિ રાખીયે. અને જે સપ્તમાંશ આવે તેજ ગણીને માંડીયે, અને ગ્રહની સમ રાશિ જો હોય તો ગ્રહની રાશિથી સાતમી રાશિસુધી ગણી અને જે સપ્તમાંસમાં આવે તેજગણીને માંડિયે. આ પ્રમાણે સર્વત્ર સપ્તમાંશ સાધન કરવું.

॥ अथनवमांशसाधनमाह ॥

નવમાંશમાં ચાર મેષાદિ આદિયા છે. મેષ, સિંહ, અને ધન તેને મેષાદિયું કહેછે. તેમજ વૃષ, કન્યા, અને મકર તેનું. મકરાદિયું જાણવું. મિથુન, કુંભ, અને તુળ તેનું તુલાદિયું એમ જાણવું. વૃશ્ચિક, મીન, અને કર્ક ને કર્કાદિયું જાણવું. હવે જે ગ્રહનું નવમાંશ કરવું હોય તે ગ્રહની રાશિ જોવી કે કિયા આદિયામાં છે, પછે તેના અંશાદિ જોવા કે કિયા નવમાંશમાં છે. પછે આદિયાની રાશિથી જે નવમાંશમાં ગ્રહ હોય ત્યાંસુધી ગણીને લગ્નાદિ સર્વે ગ્રહ ચડાવવા. એ રીતે નવમાંશ ચક્ર કરવું. अथ द्वादशांशकरणमाह ॥ જે ગ્રહનું દ્વાદશાંશ કરવું હોય તે ગ્રહના અંશાદિ જોવા કે કિયા દ્વાદશાંશમાં છે. પછે ગ્રહની રાશિથી જે દ્વાદશાંશમાં ગ્રહ આવે તે ગ્રહની રાશિમાં લગ્નાદિ સર્વે ગ્રહ અનુક્રમે ચ-

ડાવતા જાયે. ॥ अथ त्रिंशांशसाधनमाह ॥ જે ગ્રહનો ત્રિંશાંશ કરવો હોય તે ગ્રહની રાશિ જોવી. જે વિષમ રાશિ ગ્રહ હોય તો મંગળ, શનિ, ગુરૂ બુધ, અને શુક્ર એના અંશથકી લગ્નાદિક સર્વે કરવા. અને જે સમ રાશિ હોય તો શુક્ર, બુધ, ગુરૂ, શનિ અંને મંગળ એહના અંશ થકી લગ્નાદિ સર્વે અનુક્રમે ગ્રહ ચડાવવા. ઈતિ ત્રિંશાંશ.

अथ होरांश	
सम.	विषम.
चं. १५	र. १५
र. १५	चं. १५

द्रेष्काणयंत्र	
१	१०
२	२०
३	३०

अथ त्रिंशांशयत्रम्	
विषम	सम
५ मं.	५ शु.
५ श.	७ बु.
८ गु.	८ गु.
७ बु.	५ श.
५ शु.	५ मं.

अथ सप्तमांशयंत्रम्						
१	२	३	४	५	६	७
४ १७	८ ३४	१२ ५१	१७ ८	२१ २५	२५ ४२	३० ०

अथ नवमांशयंत्रम्.								
१	२	३	४	५	६	७	८	९
३ २०	६ ४०	१० ०	१३ २०	१६ ४०	२० ०	२३ २०	२६ ४०	३० ०

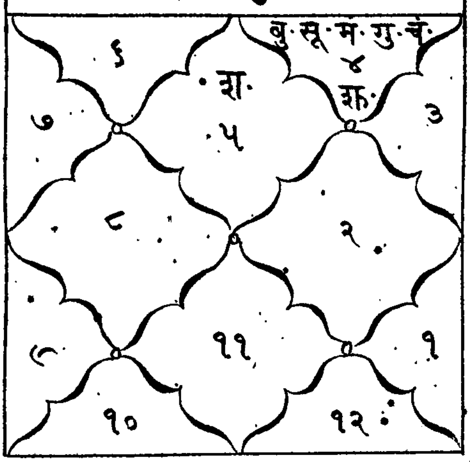
अथ द्वादशांश यंत्रम्											
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२
२ ३०	५ ०	७ ३०	१० ०	१२ ३०	१५ ०	१७ ३०	२० ०	२२ ३०	२५ ३०	२७ ३०	३० ०

॥ अथ षड्वर्ग गणित क्रमः ॥ तत्रादौहोराकरणं ॥

उदाहरणम् લગ્ન ૬।૧૫ અંશે છે. માટે કન્યા લગ્ન વિષમ છે અને ૧૫ અંશ ઉપરાંત છે માટે સમનું વિષમ થયું. માટે લગ્નને ઠેકાણે સૂર્યનું સિંહ લગ્ન માંડવું. સૂર્ય ૪।૨૦ સિંહ રાશિનો વીશ અંશે છે. પંદર અંશ ઉપરાંત છે માટે વિષમનો સમ થયો. એટલે સૂર્ય કર્કમાં લખવો. ચંદ્ર ૬।૨૩ તુલનો

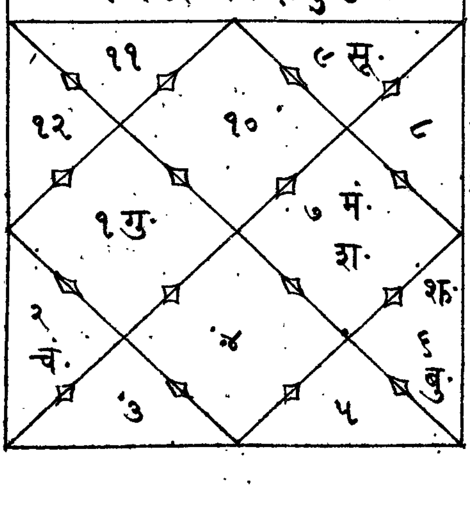
૨૩ અંશે છે. તુલ રાશિ વિષમ છે. અને પંદર અંશથી ઉપર છે માટે વિષમનો સમ થયો. એટલે કર્કમાં ચંદ્ર લખવો. મંગળ ૨।૧૮નો છે. વિષમ રાશિ છે અને પંદર અંશથી વધારે છે માટે વિષમનો સમ થયો. તે કર્કમાં લખવો. બુધ ૫।૦ એટલે કન્યાનો પૂર્ણ અંશે છે. સમ રાશે છે. પંદર અંશની અંદર છે. માટે સમનો કર્કમાં લખવો. ગુરુ ૪।૨૦ એટલે સિંહનો ૨૦ અંશે છે. અને વિષમ રાશે છે અને પંદર અંશની ઉપરાંત છે. માટે વિષમનો સમ થયો. શુક્ર કન્યાનો એક અંશે વિષમ રાશે પંદર અંશની અંદર છે માટે સમ કર્કમાં લખવો. શનિ મિથુનના દશ અંશે વિષમ રાશે પંદર અંશની અંદર છે: માટે વિષમનોંજ સિંહમાં શનિ લખવો. આ પ્રમાણે હોરા કુંડલી કરવી.

अथ होरा कुंडलि.

॥अथ द्रेष्काणसाधनमाह॥

अथ द्रेष्काणकुंडलि

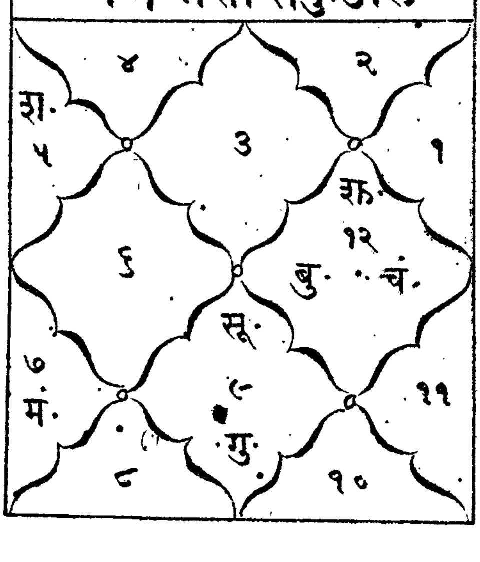

અત્ર લગ્ન કન્યા ૧૬ અંશે બીજા દ્રેષ્કાણમાં છે. માટે કન્યાથી ૫મી રાશી મકર તે દ્રેષ્કાણ કુંડલીમાં લગ્નની જગ્યાએ માંડવું. સૂર્ય સિંહનો વીશ અંશે બીજા દ્રેષ્કાણમાં છે. માટે સિંહથી ૫મી રાશી ધનમાં સૂર્ય માંડવો. ચંદ્ર કન્યાનો ૨૩ અંશે ત્રીજા દ્રેષ્કાણમાં છે. માટે કન્યાથી ૯મી વૃષ રાશિમાં ચંદ્ર માંડવો. મંગળ

મિથુનનો ૧૮ અંશે બીજા દ્રેષ્કાણમાં છે માટે મિથુનથી ૫મી તુળરાશિમાં મંગળ માંડવો. બુધ કન્યાનો પહેલા દ્રેષ્કાણમાં છે માટે બુધ કન્યાનો માંડવો. ગુરૂ સિંહના ત્રીજા દ્રેષ્કાણમાં છે. માટે સિંહથી ૯મી મેષરાશે ગુરૂ માંડવો. શુક્ર કન્યાનો એક અંશે પહેલા દ્રેષ્કાણમાં છે. માટે કન્યાનો શુક્ર માંડવો. શનિ મિથુનનો બીજા દ્રેષ્કાણમાં છે. માટે મિથુનથી ૫મી તુળમાં શનિ માંડવો. આ પ્રમાણે સર્વત્ર દ્રેષ્કાણ સાધન કરવું.

अथ सप्तांश उदाहरणम् અત્ર કન્યા લગ્ન સમરાશે ૪ સપ્તાંશમાં છે માટે કન્યાથી સાતમી મીન રાશિ તેથી ચોથી મિથુન રાશિ માટે સપ્તાંશ કુંડલીમાં મિથુન લગ્ન માંડવું. સૂર્ય સિંહના ૨૦ અંશે પાંચમાં સપ્તાંશમાં છે માટે સિંહથી પાંચમી ધનરાશિમાં સૂર્ય માંડવો. ચંદ્ર તૂળનો છઠ્ઠા સપ્તાંશમાં વિષમ રાશે છે. માટે તુળથી છઠ્ઠુ મીનમાં ચંદ્ર માંડવા. ભૌમ મિથુનના ૧૮ અંશે ૫ માં સપ્તાંશમાં વિષમ રાશે છે. માટે મિથુનથી પાંચમું તુળ રાશે મંગળ માંડવા. બુધ કન્યાના પુરણ અંશે સમ રાશે છે: માટે કન્યાથી સાતમી રાશિ મીનમાં બુધ માંડવો. ગુરૂ સિંહના ૨૦ અંશે છે વિષમ રાશે પાંચમાં સપ્તાંશમાં છે માટે સિંહથી પાંચમી ધન રાશે ગુરૂ માંડવો. શુક્ર કન્યાના એક અંશે સમ રાશે છે માટે કન્યાથી સાતમી મીન રાશિમાં શુક્ર માંડવા. શનિ મિથુનના દશ અંશે વિષમ રાશે ત્રીજા સપ્તાંશમાં છે માટે મિથુનથી ત્રીજું સિંહ રાશિમાં શનિ માંડવા. એ પ્રમાણે સર્વત્ર સપ્તમાંશસાધન કરવું.

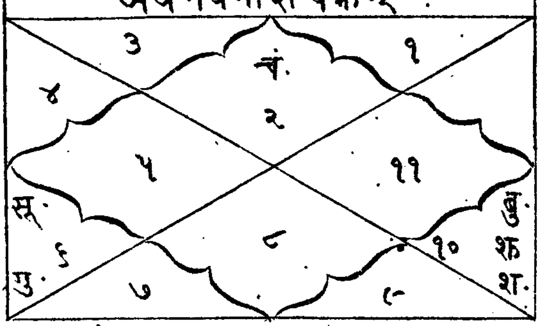
अथ सप्तांशकुंडलि.

॥अथनवमांश उदाहरणम्॥

અત્ર લગ્ન કન્યા ૧૬ અંશે મકરાદિયે પાંચમાં નવમાંશમાં છે, માટે મકરથી પાંચમી રાશિ વૃષ માટે નવમાંશ કુંડલીમાં વૃષ લગ્ન. માંડવું. સૂર્ય સિંહના છઠે નવમાંશે મેષાદિયે છે માટે મેષથી છઠ્ઠુ કન્યામાં સૂર્ય માંડવા. ચંદ્ર તુળના ૨૩ અંશે તુળાદિયે આઠમે નવમાંશે છે. માટે તુળથી આઠમું વૃષમાં ચંદ્ર માંડવા. મંગળ મિથુનના ૧૮ અંશે તુળાદિયે છઠ્ઠું નવાંશે છે. માટે તુળથી છઠી રાશિ મીનમાં મંગળ માંડવો. બુધ કન્યાનો પુરણ અંશે મકરાદિયે પહેલા નવમાંશમાં છે. માટે બુધ મકરનો માંડવો. ગુરૂ સિંહના ૨૦ અંશે મેષાદિયે છઠ્ઠે નવાંશે છે. માટે મેષથી છઠ્ઠુ કન્યામાં ગુરૂ માંડવો. શુક્ર કન્યાના એક અંશે તુલાદિયે પહેલા નવમાંસમાં છે. માટે મકરના શુક્ર માંડવા. શનિ મિથુનના દશ અંશે તુલાદિયે ચોથે નવાંશે છે માટે તુળથી ચોથી રાશિ મકર. માટે મકરમાં શનિ માંડવા. આ પ્રમાણે સર્વત્ર ઠેકાણે નવમાંશ કરવું.

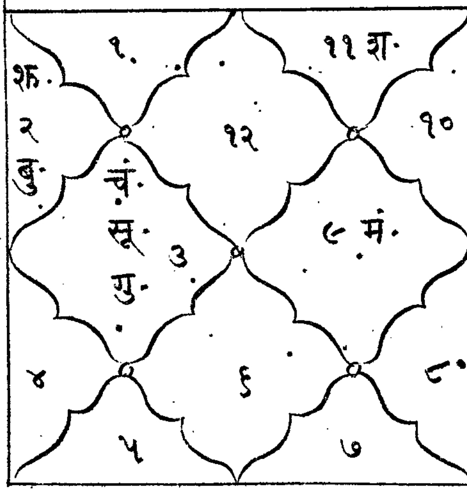
अथ नवमांशचक्रम्

॥ अथ त्रिंशांश उदाहरण ॥

અત્ર કન્યા લગ્ન ૧૬ અંશે સમ રાશે ગુરૂ અંશમાં છે. માટે ગુરૂની બેકી રાશિ મીન છે. માટે મીન લગ્ન ત્રિંશાંશ કુંડલીમાં માંડવું. સૂર્ય સિંહના ૨૦ અંશે વિષમ રાશે બુધ નવાંશે છે. માટે બુધની - વિષમ રાશિ મિથુન છે તો તો તેમાં સૂર્ય માંડવા. ચંદ્ર તુળના વિષમ રાશે બુધ અંશે છે ત્યારે બુધની વિષમરાશિ મિથુનમાં ચંદ્ર માંડવો. મંગળ મિથુનનો ૧૮ અંશે ગુરૂ અંશમાં છે ત્યારે ગુરૂની એકી રાશિ

अथ त्रिंशांशकुंडलिः

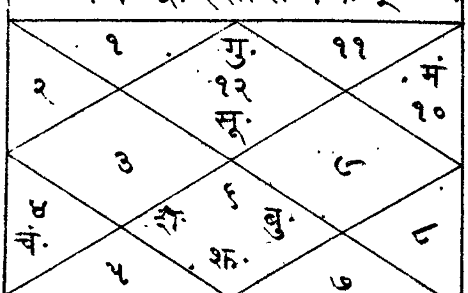

ધન માટે ધનમાં મંગળ માંડવો. બુધ કન્યાના સમ રાશે ૦ પુરણ અંશે શુક્ર અંશમાં છે. ત્યારે શુક્રની સમ રાશિ વૃષ માટે વૃષમાં બુધ માંડવો. ગુરૂ સિંહના ૨૦ અંશે વિષમ રાશે બુધ અંશમાં છે. માટે બુધની વિષમરાશિ મિથુનમાં ગુરૂને માંડવા. શુક્ર કન્યાના ૦ પૂર્ણ અંશે સમ રાશે શુક્ર અંશમાં છે ત્યારે શુક્રની સમ રાશિ વૃષમાં શુક્રને માંડવા. શનિ મિથુનના ૧૦ અંશે વિષમ રાશે શનિ અંશે છે. ત્યારે શનિની વિષમ રાશિ કુંભ છે. માટે શનીને કુંભ રાશિમાં લખવા. ઈ રીતે સર્વત્ર ત્રિંશાંશ કરવું.

अथ द्वादशांशउदाहरणम्

અત્ર લગ્ન કન્યા ૧૬ અંશે સાતમે દ્વાદશાંશે છે. માટે લગ્નથી સાતમી રાશિ મીન ત્યારે દ્વાદશાંશમાં મીન લગ્ન માંડવું. સૂર્ય સિંહના ૨૦ અંશે ૮ મે દ્વાદશાંશમાં છે. માટે સૂર્યની રાશિથી આઠમી રાશિ મીનમાં સૂર્ય માંડવો. ચંદ્ર તુળના ૨૩ અંશે ૧૦ મે દ્વાદશાંશે છે. માટે ચંદ્રથી દશમી રાશિ કર્ક છે, ત્યારે કર્કમાં ચંદ્ર માંડવા. મંગળ મિથુનના ૧૮ અંશે આઠમે દ્વાદશાંશે છે ત્યારે મંગળની રાશિથી આઠમી રાશિ મકરમાં મંગળ માંડવો. બુધ કન્યાના પુરણ અંશે છે માટે બુધ કન્યાના માંડવા. ગુરૂ સિંહના ૪।૨૦ વીશ અંશે ૮ માં દ્વાદશાંશમાં છે ત્યારે સિં-

अथ द्वादशांशचक्रम्

હથી આઠમી રાશિ મીનમાં ગુરૂ માંડવો, શુક્ર કન્યાના એક અંશે છે, ત્યારે શુક્ર કન્યાનાજ માંડવા. શનિ મિથુનના ૧૦ અંશે ચોથા દ્વાદશાંશમાં છે, ત્યારે મિથુનથી ૪થી રાશિ કન્યા ૬માં શનિ માંડ્યા. આપ્રમાણે સર્વત્ર હોરા દ્રેષ્કાણ, સપ્તાંશ, નવમાંશ, દ્વાદશાંશ, ત્રિંશાંશ અનુક્રમે કરવા.

॥ अथ सूक्ष्म प्रकारेणं कोष्टकोपरि षड्वर्ग साधनमाह ॥

अथ होरा यंत्रम् १

मे	वृ	मि	क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी
चं	र	चं	र	चं	र	चं	र	चं	र	चं	र
र	चं	र	चं	र	चं	र	चं	र	चं	र	चं

अथ द्रेष्काणयंत्रं २

मे	वृ	मि	क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी
मे	वृ	मि	क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी
सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी	मे	वृ	मि	क
ध	म	कुं	मी	मे	वृ	मि	र्क	सिं	क	तु	वृ

अथ सप्तमांशचक्रम् ३

मे	वृ	मि	क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी	राशि	०
मे	वृ	मि	म	सिं	मी	तु	वृ	ध	र्क	कुं	क	४ १७	१
वृ	ध	र्क	कुं	क	मे	वृ	मि	म	सिं	मी	तु	८ ३४	२
मी	म	सिं	मी	तु	वृ	ध	र्क	कुं	क	मे	वृ	१२ ५१	३
क	कु	क	मे	वृ	मि	म	सिं	मी	तु	वृ	ध	१७ ८	४
सिं	मी	तु	वृ	ध	र्क	कुं	क	मे	वृ	मि	म	२१ २५	५
क	मे	वृ	मि	म	सिं	मी	तु	वृ	ध	क	कुं	२५ ४२	६
तु	वृ	ध	र्क	कुं	क	मे	वृ	मि	म	सिं	मी	३० ०	७

अथ नवमांश चक्रम् ४

मे	वृ:	मि:	र्क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी	रा·	ऽंश
मे·	म	तु	र्क	मे	म	तु	र्क	मे	म	तु	र्क	१	३ २०
वृ·	कुं	वृ·	सिं	वृ·	कुं	वृ	सिं	वृ·	कुं	वृ	सिं:	२	६ ४०
मि	मी	ध	क	मि	मी	ध	क	मि	मी	ध	क	३	१० ०
र्क	मे	म	तु	क	मे	म	तु	र्क	मे	म	तु	४	१३ २०
सिं·	वृ	कुं	वृ	सिं	वृ	कुं	वृ	सिं	वृ	कुं	वृ	५	१६ ४०
क	मि	मी	ध	क	मि	मी	ध	क	मि	मी	ध	६	२० ०
तु.	क	मे	म	तु	क	मे	म	तु	र्क	मे	म	७	२३ २०
वृ	सिं	वृ	कुं	वृ	सिं	वृ	कुं	वृ	सिं	वृ	कुं	८	२६ ४०
ध	क	मि	मी	ध	क	मि	मी	ध	क	मि	मी	९	३० ०

अथ द्वादशांश यंत्रम् ५

मे·	वृ·	मि	र्क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी	राशि	अंश
मे·	वृ	मि	र्क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी	१	२ ३०
वृ	मि	र्क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी	मे	२	५ ०
मी	र्क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कु	मी	मे	वृ	३	७ ३०
र्क	सिं	क	तु	वृ·	ध	म	कुं	मी	मे	वृ	मि	४	१० ०
सिं	क	तु	वृं	ध	म	कुं	मी	मे	वृं	मि	र्क	५	१२ ३०
क	तु	वृ	ध	म	कुं	मी	मे	वृ·	मि	र्क	सिं	६	१५ ०
तु	वृ	ध	म	कुं	मी	मे	वृ	मि	र्क	सिं	क	७	१७ ३०
वृ	ध	म	कुं	मि	मे	वृ	मि	र्क	सिं	क	तु	८	२० ०
ध	म	कुं	मी	मे	वृ·	मि	र्क	सिं	क	तु	वृ.	९	२२ ३०
म	कुं	मी	मे	वृ	मि	र्क	सिं	क	तु	वृ·	ध	१०	२५ ०
कुं	मी	मे	वृ	मि	र्क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	११	२७ ३०
मी	मे	वृ	मि	र्क	सिं	क	तु	वृ	ध	म	कुं	१२	३० ०

॥ अथ त्रिंशांशचक्रम् ॥ ६

मे	कुं	ध	मि	तु	विषम
मं	श	गु	बृ	शु	ग्रह
५	५	८	७	५	अंश

वृ	क	मी	म	वृ	सम
शु	बु	गु	श	मं	ग्रह
५	७	८	५	५	अंश

विषमराशिज्ञानम्

मे	मि	सिं	तु	ध	कुं	राशि
१	३	५	७	९	११	अंक

समराशिज्ञानम्

वृ	र्क	क	वृ	म	मी	राशि
२	४	६	८	१०	१२	अंक

॥ अथ ग्रहाणां बलज्ञानार्थं तात्कालिकमैत्रीचक्रकरणार्थं स्वाभाविकमैत्रीचक्रम् ॥ ॥

विनापि मैत्री खलु खेचराणां न ज्ञायते ह्युत्तममध्यहीनाः दिशादिकानां विदिशादिकाश्च तस्मात्प्रवक्ष्ये खलु मैत्रिचक्रम् ॥ १११ ॥ शत्रू मंदसितौ समश्च शशिजो मित्राणि शेषा रवेस्तीक्ष्णांशुर्हिमरश्मिजश्च सुहृदौ शेषाः समाः शीतगोः ॥ जीवेंदूष्णकराः कुजस्य सुहृदो ज्ञोऽरिः सितार्की समौ मित्रे सूर्यसितौ बुधस्य हिमगुः शत्रुः समश्चापरे ॥ ११२ ॥ सूरेः सौम्यसितावरी रविसुतो मध्यंतरे त्वन्यथा ॥ सौम्यार्की सुहृदौ कुजः सुरगुरू शुक्रस्य शेषावरी ॥ शुक्रज्ञौ सुहृदौ समः सुरगुरुः सौरस्य चान्येऽरय स्तत्कालेऽत्वदशायबंधुसहजस्वांत्येषु मित्रस्थिताः ॥ ॥ ११३ ॥ मित्रमुदासीनोऽरिर्व्याख्यायते निसर्गभावेन ॥ तेऽतिसुहृन्मित्रसमास्तत्कालमुपस्थिताश्चिंत्याः ॥ ११४ ॥ मूलत्रिकोण षट् त्रिकोण निधनैकराशिसमसप्तमगाः ॥ एकैकस्य यथा भवति तात्कालिका रिपवः ॥

॥११५॥ (આ શ્લોકોનો અર્થ સ્પષ્ટ યંત્રથી સમજી શકાય તેમ છે માટે હેઠળ લખેલા યંત્રથી સમજવો.)

॥ अथ तात्कालिकमैत्रिचक्रम् ॥

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	ग्रह
०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	अति मित्र
च·मं· गु·	सू· बु	र·चं· गु·	सू·रा शु	सू·चं· म·	बु·श रा·	शु·रा· बु·	शु·बु· श·	मित्र
बु·	मं·गु· शु·श·	शु· श	मं·गु· श·	श·रा	मं गु·	गु	गु	सम
श·रा· शु·	रा·	रा·बु	चं·	शु· बु·	सू· चं·	सू·चं· म·	र·चं· म·	शत्रु
०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	०३	अति शत्रु

चडे	उतरे
२	१
३	५
४	७
१०	८
११	९
१२	६
स्थानक	

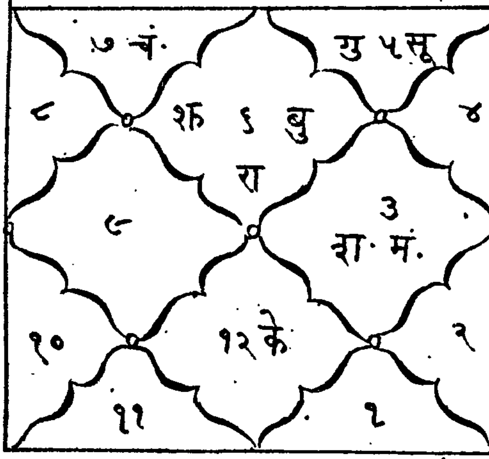
अथ मैत्रीचक्र करवानी रीत - પાંચ કોઠા આડા કરવા. અને નવ કોઠા ઉભા કરવા. છેલા કોઠા ઉપર અનુક્રમે અતિમિત્ર, મિત્ર, સમ, શત્રુ, અતિશત્રુ એવી રીતે માંડવા. પછે જન્મકુંડલી ઉપરથી મૈત્રી ચક્ર કરવું. અત્ર સૂર્યની મૈત્રિ કરવાની રીત - સૂર્યથી ચંદ્ર ૩ છે. માટે ત્રીજે ઉંચો ચડે. હવે સૂર્યના ઘરમાં ચંદ્ર મિત્ર છે, ત્યારે મિત્રનો અતિમિત્ર થયો. સૂર્યથી મંગળ ૧૧મે ઉંચો ચડે. સૂર્યના ઘરમાં મંગળ મિત્ર છે ત્યારે અતિ મિત્ર થયો. બુધ સૂર્યથકી ૨ છે તે પણ ઉંચો ચડે. સૂર્યના ઘરમાં બુધ સમ છે ત્યારે સમનો મિત્ર થયો. ગુરૂ સાથે પહેલે ભાવે છે તે હેઠે ઉતરે. સૂર્યના ઘર-

માં ગુરૂ મિત્ર છે, તેનો સમથયો. સૂર્યથકી શુક્ર ૨ છે તે ઉંચો ચડે, સૂર્યના ઘરમાં શુક્ર શત્રુ છે તેનો સમ થયો. શનિ સૂર્યથકી ૧૧મે ઉંચો ચડે. સૂર્યના ઘરમાં શનિ શત્રુ છે. તેનો સમ થયો. સૂર્યથકી રાહુ ૨ છે તે પણ ઉંચો ચડે. સૂર્યના ઘરમાં રાહુ શત્રુ છે તેનો સમ થયો. આ અનુક્રમે સૂર્ય ચંદ્ર મંગળ બુધ ગુરૂ શુક્ર શનિ રાહુ પર્યંત એકજ ક્રમ છે. માટે આ પ્રમાણે સર્વત્ર ગ્રહની મૈત્રીચક્ર કરવું. જન્મથકી ૨।૩।૪।૧૦।૧૧।૧૨ સ્થાનકે ગ્રહ ઉંચો ચડે. તેમજ ગ્રહથકી ગ્રહ ૧।૫।૭।૮।૯।૬ એટલે સ્થાનકે હેઠે ઉતરે.

॥ अथ स्पष्टमैत्रिचक्रम् ॥

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा	ग्रह
चं मं	शु बु	सू गु	सू	चं मं	श	रा बु शु	श	अतिमित्र
बु	गु शु	शु	मं गु शु	श रा	मं गु	गु	गु	मित्र
गु श रा शु	रा	चं बु रा	चं रा शु	सू बु शु	सू चं बु रा	सू	सू चं मं शु बु	सम
०	मं श	श	०	०	०	०	०	शत्रु
०	०	०	०	०	०	चं मं	०	अतिशत्रु

अथजन्मकुंडलीचक्रम्

अथ सप्तवर्गीकरण प्रकारः- ગ્રહ, હોરા, દ્રેષ્કાણ, સપ્તાંશ, નવમાંશ, દ્વાદશાંશ, ત્રિંશાંશ, એ સાત વર્ગ જાણવા. નવ કોઠા ઉભા કરવા. નવ કોઠા આડા કરવા. છેલા કોઠા ઉભા ઉપર સાત વરગનાં નામે અનુક્રમે માંડવા. જન્મકુંડલીમાં જે જે રાશિના ગ્રહ હોય તે રાશિના ગ્રહના ઘરમાં મૈત્રીચક્રમાં જોવું, કે, સ્વગ્રહી છે કે અતિમિત્રછે કે મિત્ર છે તેમજ સમ શત્રુ અતિશત્રુ સૌમ્ય ક્રૂર જોઈને સૌ સૌના ગ્રહના કોઠામાં માંડવા. પછે તેમાં સ્વગ્રહી, અતિમિત્ર, મિત્ર, સમ, શત્રુ, અતિશત્રુનુ બળ માંડવું. તે બળ યંત્રથી જાણવું. **उदाहरणम्**. જન્મકુંડલીમાં સૂર્ય સિંહના છે તે સ્વગ્રહી છે. માટે સ્વગૃહીનું બળ લખવું. ચંદ્ર ૬ના છે. તેનો સ્વામી શુક્ર, શુક્રના ઘરમાં ચંદ્ર સમ છે માટે સમનું બળ લખવું. મંગળ ૩ મિથુનના છે તેનો સ્વામી બુધ. બુધના ઘરમાં મંગળ મિત્ર થાય છે. માટે મિત્રનુ બળ લખવું; બુધ કન્યાના

बलाबलयंत्रम्

स्वगृही	अतिमित्र	मित्र	सम	शत्रु	अतिशत्रु
૩૦	૨૨	૧૫	૭	૩	૧
૦	૩૦	૦	૩૦	૪૫	૪૫

સ્વગૃહી છે, માટે સ્વગૃહીનું બળ લખવું. ગુરૂ સિંહના છે તેનો સ્વામી સૂર્ય. સૂર્યના ઘરમાં ગુરૂ સમ થાય છે. માટે સમનું બળ લખવું. શુક્ર કન્યાના તેનો સ્વામિ બુધ. બુધના ઘરમાં શુક્ર સમ થાય છે. માટે સમનું બળ લખવું. શનિ મિથુનના તેનો સ્વામિ બુધ. બુધના ઘરમાં શનિ સમ થાય છે. માટે સમનું બળ લખવું. આ પ્રમાણે સર્વત્ર ઠેકાણે હોરા, દ્રેષ્કાણ, સપ્તાંશ, નવમાંશ, દ્વાદશાંશ, ત્રિંશાંશ ગ્રહનું સપ્તવર્ગ કરવું..

स्पष्ट सप्तक वर्ग चक्रम्

	सू	चं	मं	बु	गु	शु	श.	रा.	ग्रह
१	४ सू स्व. ३०|०	७ शु सम ७|३०	३ बु मित्र १५|०	६ बु स्व. ३०|०	५ सू सम ७|३०	६ बु. सम ७|३०	३ बु सम ७|३०	६ बु. सोम्य	ग्रह
२	४ चं ऽतिमि.	४ चं. स्वगृ.	४ चं शत्रु	४ चं ऽतिमि.	४ चं मित्र	४ चं. मित्र	५ सू सम	१० श क्रू.	होरा
३	९ गु सम	२ शु सम	७ शु मित्र	१ मं. ऽतिमि.	६ बु. ऽतिमि.	६ बु. सम	७ शु. ऽतिमि.	१० श. क्रूर	द्रेष्काण
४	९ गु सम	१२ गु ऽतिमि	७ शु मित्र	१२ गु सम	९ गु स्वगृ	१२ गु सम	५ सू सम	७ बु सौम्य	सप्तांश
५	६ बु ऽतिमि.	२ शु समं	१२ गु ऽतिमि	१० श. ऽतिमि	६ बु. मित्र	१० श. ऽतिमि	१० श. स्वगृ	२ शु सौम्य	नवमांश
६	१२ गु सम	९ चं. स्वगृ	१० श ऽतिश.	६ बु स्वगृ	१२ गु स्वगृ	६ बु. सम	६ बु. मित्र	१२ गु. सौम्य	द्वादशांश
७	३ बु ऽतिमि.	३ बु सम	९ गु ऽतिमि.	२ शु सम	३ बु मित्र	२० शु स्वग्र	१० श स्वगृ.	१२ गु. सौम्य	त्रिंशांश
नेष्ट	उत्तम	उत्तम	उत्तम	उत्तम	मध्यम	मध्यम	नेष्ट	लग्न	फल

॥ अधुना दृष्टिसाधनमाह ॥

सत्येकादिनवांत्यभेषु रहिते दृष्ट्यानिरिक्ष ग्रहे भाग एव दलाकृताः १ दिनयु २ जो १५ सार्द्धो- (३) न बाणाब्धयः ४५॥ भोग्यां (४) शाधि- गुणांशका (५) ऽथ च लवार्द्धेनाश्च षट् राश- यः(६) त्रि(७) द्व्यं (८) क (९) प्रमितां योनिगदिता स्तामौस्फिकाद्या दृशः ॥ ११६ ॥ ॥

દૃષ્ટિ એક આદિ દઈને નવપર્યંત દૃષ્ટિ જાણવી. ન દેખતો હોય ગ્રહ તેમાંથી દેખતો હોય જે ગ્રહ તેને કહાડી નાખવો. પછે તેના અં- શાદિકરીને સંસ્કાર દેવો. તેમ લગ્નાદિ માંડીને નવગ્રહ તથા દ્વાદશ ભાવની દૃષ્ટિ વરતવી, હવે જ્યારે સૂર્યની દૃષ્ટિ વરતતાં હયેં ત્યારે સૂર્ય અદૃશ્ય થયો ને બીજા ગ્રહ દૃશ્ય થયા. તેમજ ભાવની દૃષ્ટિ વરતવી હોય ત્યારે ભાવ અદૃશ્ય અને બીજા ગ્રહ સર્વે દૃશ્ય થાય. ગ્રહ અથવા ભાવમાંથી ગ્રહને કહાડી નાખવા. બાકી જે રાશ્યા- દિ રહે તેને સંસ્કારયંત્રથકી જોઈને દેવો. જે પ્રમાણે હોય તે પ્ર- માણે ગ્રહ તથા ભાવને દયે રાશિની જગ્યાયે સર્વદા પુરણ આવે. ઉદાહરણમ્- સૂર્ય ૪।૨૦।૦૫ તેમાંથી ચંદ્ર બાદ કર્યો તો શેષાંક ૯।૨૬।૧૨।૩૧ હવે ઉપર નવ રાશિ છે ત્યારે અંશાદિકનું અરધ કરી ૧૫માં પાડવા, તે દૃષ્ટિ અંશાદિકનું અરધ ૧૩।૬।૧૫ તેને ૧૫ માં પાડ્યા તો ૧।૫૩।૪૫ની ચંદ્ર દૃષ્ટિ થઈ. મંગળ ૨।૧૮। ૧૯।૫૪ તેને સૂર્યમાંથી બાદ કર્યો તો શેષાંક ૨।૧।૪૦।૧૧ હવે રાશી ૨ છે માટે મંગળને બે રાશિ હોય તો અંશાદિ ડોઢું કરી ૧૫માં હીં જોડીયે. મંગળનું અંશાદિક ૧।૪૦।૧૧ તેને ડોઢું કર્યું તો ૦।૨।૩૦ થયા તેમાં ૧૫ જોડ્યા તો ૦।૧૭।૩૦ની મંગળ દૃષ્ટિ થઈ

સૂર્યમાંથી બુધને પાડતાં શેષ રાશિ ૧૧ રહે છે માટે દૃષ્ટિ નથી. ગુરૂને સૂર્યમાંથી બાદ કર્તાં શેષ રાશિ ૧૨ આવેછે. માટે ગુરૂ નથી દેખતો. શુક્રને સૂર્યમાંથી બાદ કરતાં શેષાંક ૧૧ રાશિ આવેછે. માટે ૧૧મી રાશીએ દૃષ્ટિ ન આવે. શનીને સૂર્યમાંથી બાદ કર્યો તો શેષાંક ૨।૯।૫।૨૮ થયા. હવે રાશિનાઉપર બેનો અંક છે માટે શનિને શેષ ૨ રાશિ રહેતો અંશાદિકનું અર્ધ કરી ૬૦માં પાડિયે ત દૃષ્ટિ શનિ અંશાદિ ૯।૫।૧।૨૮ તેનું અર્ધ ૪।૫૫।૧૬ તેને ૬૦માંથી પાડ્યા તો ૫૫।૪।૪૪ થયા તે શનીની દૃષ્ટિ થઈ. રાહુ સૂર્યમાંથી બાદ કરતાં શેષાંક રાશિની જગોએ ૧૧ છે માટે ઈગ્યાર રાશે દૃષ્ટિ ન આવે. આપ્રમાણે સર્વત્ર જગ્યાએ દૃષ્ટિ સાધન કરવું.

एकादि नवपर्यंत राशि रहे तेने आ यंत्रथी संस्कार देवो.

૧	શેષાંક ૧ રહે તો બીજા ગ્રહને અંશાદિકનું અર્ધ કરવું. અને શનીને એક રહે તો અંશાદિ બે ગુણું કરવું. તે દષ્ટિ.
૨	શેષાંક ૨ રહે તો બીજા સર્વે ગ્રહને અંશમાં ૧૫ જોડવા. મંગળને ૨ શેષાંક રહે તો અંશાદિક ડોઢું કરી ૧૫ જોડવા. તેમજ શનિશ્ચરને ૨, શેષાંક રહેતો અંશાદિકનું અર્ધ્ય કરી ૬૦ માં પાડવા. તે દૃષ્ટિ.
૩	શેષાંક ૩ રહે તો અંશાદિકનું અર્ધ કરી ૪૫ માં પાડવા. મંગળને ૩ શેષાંક રહેતો અંશાદિકને ૬૦ માં પાડવા. ગુરૂને ૩ શેષ રહેતો અંશાદિકનું અર્ધ કરી ૪૫ માંહી ભેળીયે. ત્યારે દષ્ટિ થાય.
૪	શેષાંક ૪ રહેતો અંશાદિક ૩૦ માં પાડવા. અને ગુરૂને ૪ હોયતો અંશાદિક બમણું કરી સાઠમાં પાડવા. તે દૃષ્ટિ.
૫	શેષાંક ૫ રહે તો સર્વ ગ્રહના અંશાદિ બેગુણું કરવું તે દૃષ્ટિ
૬	શેષાંક ૬ હોય તો અંશનું અર્ધ કરી ૬૦ માં પાડવા. અને મંગળને માથે ૬ હોયતો ૬૦ કળાનું રૂપ લખવું. (એટલે અંશને ઠેકાણે ૧ નો અંક લખવો)
૭	શેષાંક ૭ રહેતો અંશનું અર્ધ કરી ૪૫ માં પાડિએ. ગુરૂને ૭ હોય તો લવાંર્ધ કરી ૪૫ માં જોડીયે અને મંગળને ૭ હોય તો અંશાદિક ૬૦ માં પાડિયે તે દૃષ્ટિ.
૮	શેષાંક ૮ રહે તો અંશાર્ધ કરી ૩૦ માં પાડવા. ગુરૂને શેષાંક ૮ હોય તો અંશાદિક ડોઢું કરી સાઠમાં પાડવા. શનિશ્ચરને ૮ હોય તો અંશાદિમાં ૩૦ જોડીયે તે દૃષ્ટિ.
૯	શેષાંક ૯ રહે તો અંશાર્ધ કરી ૩૦ માં પાડવા, ગુરૂને શેષાંક ૯ હોય તો અંશાદિક ડોઢું કરી ૬૦ માં પાડવા. શનિશ્ચરને ૯ હોયતો અંશાદિમાં ૩૦ જોડિયે તે દૃષ્ટિ.

॥ अथ ग्रहोपरिस्पष्टदृष्टि ॥

सू·	चं·	मं·	बु	गु	शु	श·	रा·
०	१	०	०	०	०	०	०
०	५३	१७	०	०	०	५५	०
०	४५	३०	०	०	०	४	०

चं·	मं·	बु	गु	शु	श·	रा·	सू·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	२४	११	३५	११	१६	९	१८
०	३२	३२	१८	१०	२०	१०	५७

मं	बु	गु	शु	श·	रा·	सू	चं·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	६	१	६	०	८	०	३२
०	४१	१०	३४	०	३४	५१	४३

बु	गु	शु	श	रा·	सू·	चं·	मं·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	५४	०	०	०	२३
०	०	०	४४	०	०	०	३३

गु·	शु	श	रा	सू	चं	मं	बु
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	५	०	०	१	१८	०
०	०	९	०	०	४०	१२	०

शु	श	रा	सू	चं	मं·	बु	गु
०	०	०	०	०	०	०	०
०	४९	०	०	०	३४	०	०
०	२२	०	०	०	९	०	०

श·	रा·	सू·	चं·	मं·	बु·	गु·	शु·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	१२	४	३६	०	६	६	१०
०	४०	५२	५०	०	१५	४५	३९

रा·	सू	चं·	मं·	बु	गु·	शु	श·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	२२	०	०	०	४७
०	०	०	५	०	०	०	२१

॥ अथ द्वादशभावकुंडलीकरणप्रकारः ॥

भिन्नं द्वादशधा विधाय विलसच्चक्रं च तत्र न्यसेत् ॥ लग्नात् द्वादशराशयो ति विशदा वामांग मार्गक्रमात् ॥ अंक्यास्तत्र नभश्चराः स्फुटतरा राशौच यत्र स्थिता स्तेभ्यः साधु फलं त्व साधु स्फधियावाच्यंहि होरागमात् ॥ ११७·

લગ્ન આદિ દઈને બાર ભાવની: કુંડલી કરવી· તે વામ અનુક્ર-
મવડે આંકડા ગોઠવવા· પછે તેમાં રવ્યાદિ ગ્રહો ને ચલિત કુંડલીમા

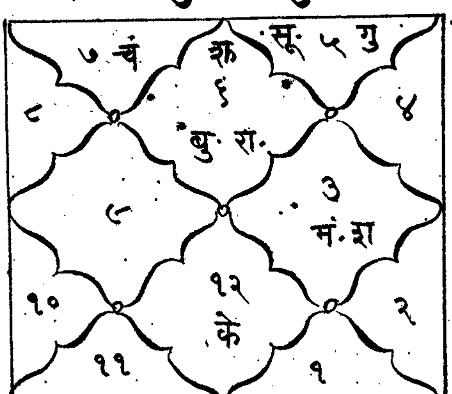
હોય તે પ્રત્યેક ક્રમવડે ગોઠવવા. પછે તેના ઉપરથી પંડિતોયે શ્રેષ્ટ નેષ્ટ ફ-
ળ કહેવું.

॥ अथ तनुभवने किं विचारणीयमित्याह ॥

रूपं तथा वर्ण विनिर्णयश्च चिन्हानि जाति
वयस्प्रमाणं ॥ सुखानि दुःखान्यपि साहसं
च लग्ने विलोक्यं खलु सर्वमेतत् ॥ ११८ ॥

રૂપ, વર્ણ, ચિન્હ, જાતિ, વયનું પ્રમાણ, સુખ, દુઃખ અને સાહસપણુ
એટલા પદાર્થ લગ્નને વિષે જોવા.

अथ तनुभाव कुंडली.

तनुभावोपरि ग्रहाणां दृष्टिः

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.
०	०	०	०	०
०	०	५७	०	०
०	०	२३	०	०

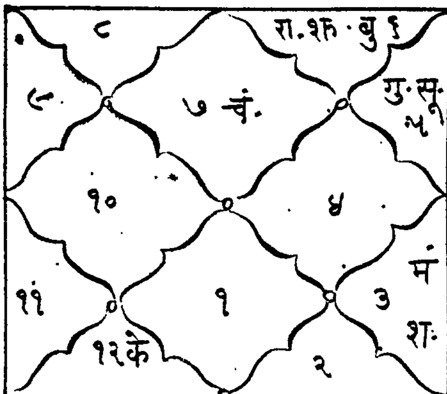
शु.	श.	रा.	के.	सो.
०	०	०	१	०
०	४१	०	३९	०
०	४६	०	९	०

॥ अथ धनंभवने किंविचारणीय मित्याह ॥

स्वर्णादि धातुः क्रय विक्रयश्च रत्नादिकोशो
पिचं संग्रहश्च ॥ एतत्समस्तं परिचिंतनीयं
धनाभिधाने भवने सुधीभिः ॥ ११९ ॥ ॥

સ્વર્ણ આદિ દઈને ધાતુનો વિક્રય, રત્નાદિકનો સંગ્રહ કરવો.
એટલા પદાર્થ ધનભાવે જોવા.

अथ धन भाव कुंडली.

अथ धनभावे ग्रहाणां दृष्टिः

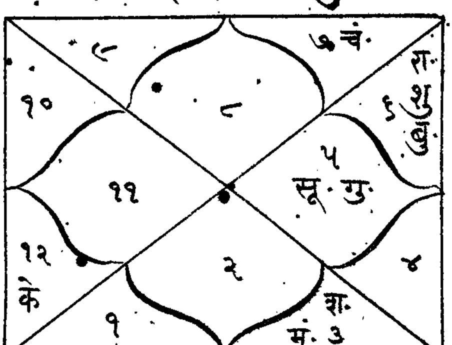
सू	चं	मं	बु	गु
०	०	०	०	०
१३	०	३१	७	१२
१२	०	५७	५	५७
शु	श	रा	क्रू	सौ.
०	०	०	१	०
७	२३	७	१६	१७
२८	४६	२८	५३	३०

अथ सहज भवने किंविचारणीयमित्याह ॥

सहोदराणामथ किंकराणां पराक्रमाणामुप-
जीविनांच ॥ विचारणा जातकशास्त्रविद्भि-
स्तृतीय भावे नियमेन कार्या ॥ १२० ॥ ॥

પોતાના બંધુવર્ગ, તથા ચાકર, પરાક્રમ અને પોતાના નિભા-
વના સાધન વગેરે જ્યોતિષ શાસ્ત્ર જાણનારાઓએ ત્રીજા ભાવમાં જોવું.

अथ सहज भाव कुंडली.

अथ सहज भावे ग्रहाणां दृष्टिः

सू.	चं.	मं.	बु	गु
०	०	०	०	०
४१	०	५७	०	०
७	०	२३	०	०
शु:	श:	रा.	क्रू.	सौ.
०	०	०	२	०
०	४१	०	२०	०
०	४६	०	१०	०

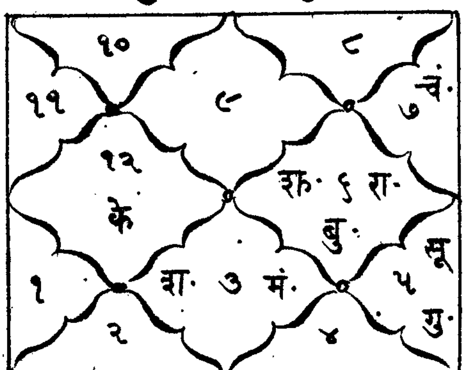
अथ चतुर्थ सुख भवने किं विचारणीयमित्याह

सुहृत् गृह ग्राम चतुष्पदो वा क्षेत्रोद्यमालोक-
नकं चतुर्थे ॥ दृष्टे शुभानां शुभयोगतो वा भ-

वेत्प्रवृद्धिर्नियमेन तेषाम् ॥ १२१ ॥ ॥ ॥

મિત્ર, ગ્રહ, ગ્રામ, ચતુષ્પદને આદિ દઈને પશુનું સુખ અને ક્ષેત્રાદિકથી લાભ, હાનિ એટલા સર્વે પદાર્થ ચોથા ભાવથી જોવા. અને ચોથા ભાવને શુભ ગ્રહ દેખતા હોય અથવા તેની દૃષ્ટિ હોય તો સર્વ પદાર્થનો લાભ જાણવો.

अथ सुखभावकुंडली.

सुखभावे ग्रहाणां दृष्टिः

सू.	चं.	मं.	बु	गु.
० ३१ ५६	० ३३ ४३	० ३१ ५७	० ३१ २६	० ५१ ४८

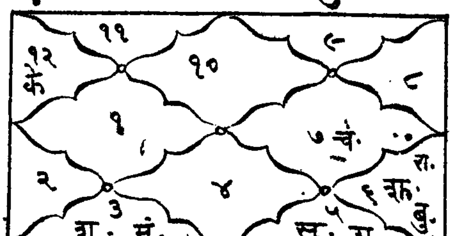
शु.	श.	रा.	कू.	सौ.
० ३७ ४७	० ५७ २९	० ३९ ४८	२ ३८ १०	२ ३४ २४

अथ पंचमभवने किं विचारणीयमित्याह ॥

बुद्धिप्रबंधात्मज मंत्रविद्या विनेय गर्भ स्थिति नीति संस्थाः ॥ सुताभिधाने भवने नराणां होरागमज्ञैः परिचिंतनीयम् ॥ १२२ ॥ ॥

બુદ્ધિપ્રપંચ, મંત્રવિદ્યા, વિનય, ગર્ભની સ્થિતિ અથવા સંખ્યા, એટલા પદાર્થ જ્યોતિર્વેત્તાઓને પાંચમા ભાવમાં જોવા.

अथ संतानभवने कुंडली

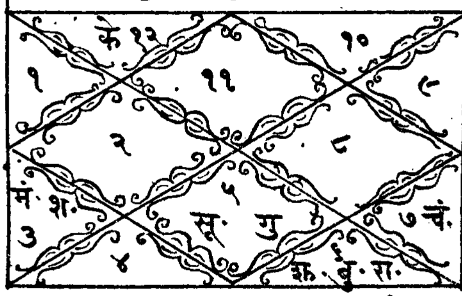
अथ संतानभावे ग्रहाणां दृष्टि

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.
० ३ ५३	० ३७ २०	१ ० ०	० १४ ३५	० ८ ४४
शु.	**श.**	**रा**	**कू**	**सौ.**
० १५ १९	० ४२ ११	० १९ २०	२ ५ १४	१ १५ ५८

अथ षष्ठ भवने किं विचारणीयमित्याह ॥ ॥
वैरिव्रात क्रूरकर्मानयानां चिंताशंका मातुलानां
विचारः ॥ होरापारावारपारं प्रयातै रेतत्सर्वं श-
त्रु भावे विचिंत्यम् ॥ १२३ ॥ ॥ ॥

શત્રુ, ક્રૂરકર્મ, ચિંતા, શંકા, મોશાળ, પક્ષીથી લાભ અને રોગા-
દિકની ઉત્પત્તિ એટલા પદાર્થ છઠા ભાવથી જોવા.

रिपु भाव कुंडली

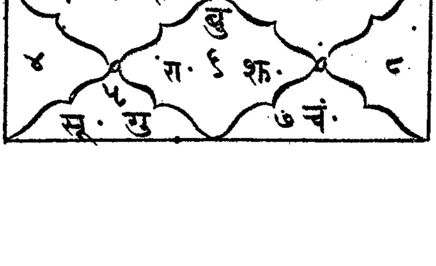
रिपुभवने ग्रहाणां दृष्टिः

सू.	चं.	मं.	बु	गु
० ५२ ४६	० ३३ ४३	० ३१ ५७	० ३१ २६	० ५१ ४८
शु	**श**	**रा.**	**क्रू.**	**सौ.**
० २९ ५२	० २३ ४६	० २१ ५०	२ ८ २९	२ २४ २९

अथ सप्तम भवने किं विचारणीयमित्याह ॥
रणांगणं चापि वणिक् क्रियाच जायाविचारो
गमनप्रमाणम् ॥ शास्त्रप्रवीणेन विचारणीयं
कलत्र भावे किल सर्वमेतत् ॥ १२४ ॥ ॥

રણસંગ્રામાદિક, વ્યાપાર, ભાર્યા અને પરદેશ જવા સંબંધી શાસ્ત્ર-
ને ભણનાર એવા જે જ્યોતિર્વેત્તાઓએ સાતમાં ભવનમાં જોવું.

॥ अथ सप्तम भवन कुंडली

सप्तम भवने ग्रहाणां दृष्टिः

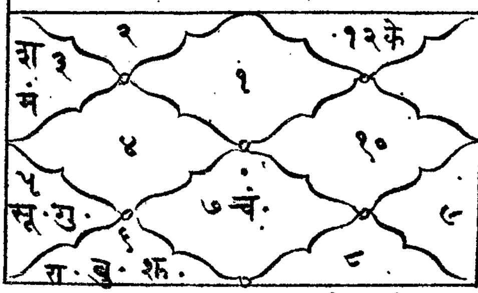
सू.	चं.	मं.	बु.	गु.
० ४६ ४१	० ७ १०	० १४ ५१	० ५२ २	० ४६ २६
शु	**श**	**रा**	**क्रू.**	**सौ.**
० ३० २२	० १२ ५८	० २२ २२	१ २६ ५२	२ १६ ३०

॥ अथ अष्टम भवने किं विचारणीय मित्याह ॥

नद्युत्तारात्पंथवैषम्यदुर्गं शस्त्रं चायुःसंकटे तेति सर्वम् ॥ रंध्रस्थाने सर्वथा कल्पनीयं प्राचीनानामाज्ञया जातकज्ञैः ॥ १२५ ॥

દુરૂ દેશાવર જવું, શસ્ત્ર, તથા આયુર્દાનું પ્રમાણ, અને મહાન્ સંકટ તેનો વિચાર સર્વે આઠમા ભવનથી જાણવો. (अष्टम भवने ग्रहाणां दृष्टिः

अथ अष्टम भवनं

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.
०	०	०	०	०
३१	१५	०	३७	५७
४९	१०	५८	१०	५७

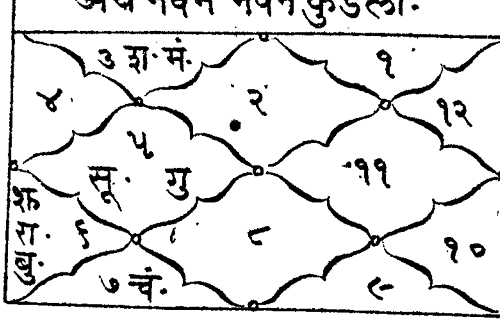
शु.	श.	रा.	क्रू.	सौ.
०	०	०	०	२
३७	०	१९	५९	२७
३२	०	३३	२०	४९

॥ अथ नवम भवने किं विचारणीय मित्याह ॥

धर्मक्रियायां हि मनः प्रवृत्ति र्भाग्योपपत्ति र्विमलं च शीलं ॥ तीर्थप्रयाणं प्रवणः पुराणैः पुण्यालये सर्व मिदं प्रदिष्टम् ॥ १२६ ॥ ॥

ધર્મ, ભાગ્યનું પ્રફૂલિત થવું, શીલપણું, તીર્થાદિકમાં જવું, પુણ્ય કરવું એટલા પદાર્થ નવમાં ભવનમાં જોવા. (अथ धर्म भवने ग्रहाणां दृष्टिः)

अथ नवम भवनकुंडली.

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.
०	०	०	०	०
१६	४८	०	३२	२२
५७	५०	०	१८	५०

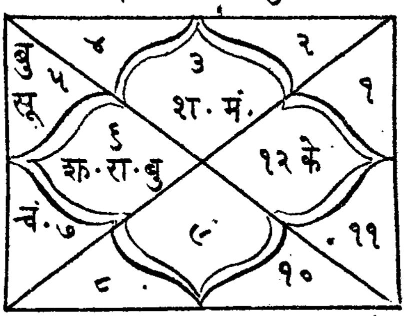
शु.	श.	रा.	क्रू.	सौ.
०	०	०	०	२
२२	०	२४	४१	७
४०	०	४०	३७	३८

॥ अथ दशम कर्म भवने किं विचारणीय मित्याह ॥

व्यापार मुद्रानृप मान्य राज्य प्रयोजनं चापि पितुस्तथैव ॥ महत्फलाप्तिः खलु सर्व मेतत् राज्याभिधाने भवने विचार्यम् ॥ १२७ ॥

વ્યાપારથી લક્ષ્મી પ્રાપ્ત કરવી, રાજ્યવિશે; તેમજ પિતાનું સુખ-દુઃખ જાણવું. મહોટા મનુષ્યમાં માન મળવું, એટલા પદાર્થ દશમા ભવનમાં જોવા.

अथ दशम भाव कुंडली.

अथ दशमभावोपरि ग्रहाणां दृष्टिः

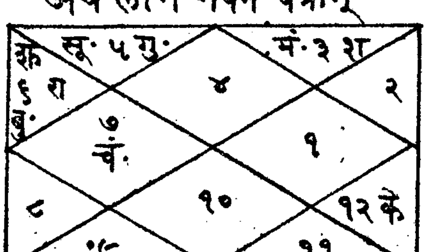
सू	चं	मं.	बु	गु
०	०	०	०	०
२	३४	०	७	२
७	५९	०	२५	१९
शु	श	रा.	के	सौ.
०	०	०	०	०
७	०	१५	१७	५२
४७	०	२३	३०	२९

॥ अथ लाभ भवने किं विचारणीय मित्याह ॥

गजाश्व हेमांबर छत्रजात मांदोलिका मंगल मंगलानि ॥ लाभो किलैषा मखिलं विचार्य मेतत्तुलाभस्य गृहे ग्रहज्ञैः ॥ १२८ ॥

હાથી, અશ્વ, સ્વર્ણ, વસ્ત્ર, છત્ર અને સારા કામ કરવા વિશે એટલા પદાર્થ ઈગ્યારમા ભવનમાં જોવા.

अथ लाभ भवन चक्रम्

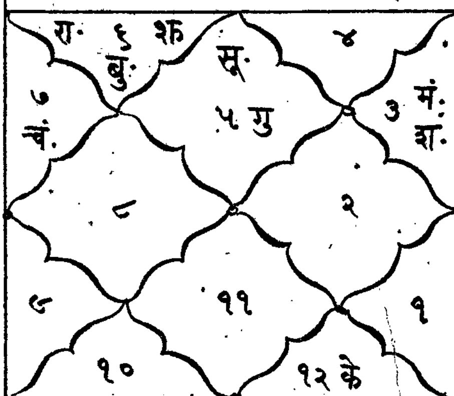

लाभ भवने ग्रहाणां दृष्टिः				
सू.	चं.	मं.	बु.	गु.
०	०	०	०	०
०	१९	०	०	०
०	५०	०	०	०
शु	श.	रा.	के.	सौ.
०	०	०	०	०
०	११	२	११	१९
०	५९	०	५९	५०

अथ व्ययभावे किं विचारणीयमित्याह ॥
हानिर्दानंव्ययश्चापिदंडो निर्बंध एवच ॥ सर्व
मेतद्व्ययस्थाने चिंतनीयं प्रयत्नतः ॥ १२९ ॥

હાનિ, દાન પૈશાના ખર્ચ સંબંધી દંડ દેવો, બંધનથી નિમુક્ત થવું એટલા સર્વ પદાર્થ બારમા ભવનમાં જોવા.

अथ व्ययभावचक्रम्.

व्ययं भावे ग्रहाणां दृष्टिः

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.
० ० ०	० ३ ४३	० १४ २	० ० ०	० ० ०
श्र.	**श.**	**रा.**	**क्रू.**	**सो.**
० ० ०	० ५६ ५३	० ० ०	१ १० ५५	० ३ ४३

॥ अथारोहावरोहकरणविधिः ॥
यदि भावात् ग्रहो हीनस्तदारोह फलं भवेत् ॥
भावाद्यद्यधिकः खेट अवरोह फलं स्मृतम् ॥
॥ १३० ॥ संधि भावोन्मुखे ग्रहे ॥ आरोहे उत्तमा
खेटा अवरोहे च मध्यमाः ॥ ग्रहसंध्यंतरं कृ-
त्वा गणयेन्नखभिस्तथा ॥ भावसंध्यंत-
रेणाप्तः फलं तत्र विंशोपका ॥ १३१ ॥ ॥

જ્યારે ભાવ થકી ગ્રહ ઓછો હોય ત્યારે આરોહ ફળ જાણવું. અને ભાવથકી ગ્રહ અધિક હોય ત્યારે અવરોહ ફળ જાણવું. આરોહ અને અવરોહ ફળ તે સંધિભાવના મુખથકી જાણવું. આરોહ ઉત્તમ ફળ

જાણવું. અને અવરોહ મધ્યમ ફળ જાંણવું. ગ્રહનો અને સંધિનો અંતર કરવો. તેની વિકળા કરવી. પછે તે વિકળાને ૨૦ ગુણવા. પછે ભાવ અને સંધીનો અંતર કરવો તે અંતરની વિકળા કરીને ગ્રહસંધીના અંતરે ભાગ લેવો. એમ ત્રણ ફળ લેવા તેનુ નામ આરોહ અવરોહ. તે ફળને ત્રણે ભાગલેવો ત્યારે વિંશોપકા થાય. **उदाहरणम्** સૂર્ય ૪।૨૦।૦।૫ તે બારમા ભાવની સંધીમાં છે તે સંધી ૫।૧।૩૦।૪૮નો અંતર ૦।૧૧।૩૦।૪૩ અને ભાવ ૪।૧૬।૨૩।૧૦ સંધીનો અંતર ૦।૧૫।૭।૩૮ તેણેકરીને ગ્રહસંધીના અંતરને ભાગ લેવો તે અંતરંની વિલિપ્તા ૪૧।૪૩।૩ તેને ૨૦ ગુણ્યા ૮૨૮૮૬૦ તેને ભાવસંધીનો અંતર ૦।૧૫।૭।૩૮ તેની વિલિપ્તા ૫૪૪૫૮ ભાગ લેતાં લબ્ધ ફળ ૦।૧૫।૧૩।૧૪ તે ફંળ આરોહ છે. કેમ કે ગ્રહસંધીથી ગ્રહ ઓછો છે માટે અવરોહ ફળ આપ્રમાણે સર્વત્ર આરોહ ફળ જાણવું. **तेना विंशोपका करवानो विचार** ॥ અત્ર સૂર્યનું આરોહ ફળ ૧૫।૧૩।૧૪ તેને ત્રંણે ભાગ લીધો તો લબ્ધાંક ૫।૪ તે વિંશોપકા જાણવા. આપ્રમાણે આરોહ તથા અવરોહ અને વિંશોપકા કરવા.

अथरोहावरोहफलम् ॥

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा
अ	अ	अ	अ	अ	अ	आ	आ
१५ १३ १४	८ ५४ १	१६ ४४ २५	० ५६ ४७	१२ ५३ २०	० ४ ५७	१० ५० ६	५ २१ ४०

॥ विंशोपका ॥

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा
५ ४	२ १७	५ १४	० १८	४ १७	० १	३ १२	१ ७

अथ उच्चनीच ग्रहज्ञानम् ॥

अजो दिगंशो वृषभस्तु रामैर्नक्रोष्टदस्त्रै तिथिभिश्चकन्या ॥ कर्कः शरांशे भं मितिश्च मीन तुला स्वदस्त्रै रवितोच्च भानि ॥ १३२ ॥

स्यादुच्चत सप्तमभंचनीच त्रिषट्दसायोपचया भिधाने ॥ दसाद्यमंबा प्रमदा गृहाणि केंद्राणि वा कंटक संज्ञकानि ॥ १३४॥

ઉપરના શ્લોકનો અર્થ હેઠળના કોષ્ટકથી જાણવો.

अथ उच्चयंत्रम्							
सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा
०	१	९	५	३	११	६	२
१०	३	२८	१५	५	२७	२०	२०

अथ नीचयंत्रं							
सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	रा
६	७	३	११	९	५	०	८
१०	३	२८	१५	५	२७	२०	२०

॥ अथ वर्गोत्तमि ग्रहः ॥

आद्य नवांशे चर राशि याम स्थिरे तथा मध्य नवांशग श्च ॥ द्वि स्वभावे नवमे नवांशे वर्गोत्तमास्ते मुनिभिः प्रदिष्टाः ॥१३५॥

વર્ગોત્તમિ ગ્રહ ચરરાશિનો પહેલો નવાંશ તે વર્ગોત્તમી, સ્થિર રાશિનો પાંચમો નવાંશ તે વર્ગોત્તમી દ્વિસ્વભાવ રાશિનો નવમો નવાંશ તે વર્ગોત્તમી. उदाहरणम् ગ્રહ ०।२ આવ્યો હોય તો તે ગ્રહ વર્ગોત્તમી જાણવો. १।१५ આવ્યો હોય તોપણ વર્ગોત્તમી જાણવો. २।२९ તે પણ વર્ગોત્તમી ગ્રહ જાણવો. ઉપચ લગ્ન ३।६।१० તેને ઉપચય સંજ્ઞા કહેછે. અને १।४।७।११ તેને કેંદ્ર સંજ્ઞા કહેછે. વા કંટકપણ કહેછે.

॥ अथ मूलत्रिकोणसंज्ञाज्ञानं ॥

मूलत्रिकोणानि रविर्मृगेंद्र गोमेषकन्या धनतौलिकुंभाः रविज्य भूवार शनैश्वराणां विशद्धुवेस्ततपरतः स्वभंस्यात् ॥१३६॥ तुंगांशकेषू-

च्चफलो हिमांशु मूलत्रिकोणे परतोवृषःस्यात्॥
विदःस्वतुंगांषु शरांष मूलत्रिकोणकं तत्परतःस्व-
भंस्यात्॥१३७॥

अथ मूलत्रिकोण यंत्रम्. મૂલ ત્રિકોણ સંજ્ઞા, રવિ૫, ચંદ, મંગળ૧ બુધ૬, ગુરૂ૯, શુક્ર૭ અને શનિ૧૧ એ રાશિના ગ્રહ મૂળ ત્રિકોણીઆ અથવા સ્વગ્રહી જાણવા. તેની જુદી જુદી

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.
४	१	०	५	८	६	१०
२०	३	२८	१५	२८	२०	२०
०	०	०	०	०	०	०

સંજ્ઞા, રવિ, શુક્ર, મંગળ અને શનિ એ ગ્રહ ૨૦ અંશ સુધી મૂળ ત્રિકોણીઆ જાણવા. અને વિશ અંશઉપરાંત સ્વગ્રહી જાણવા. અને ચંદ્ર વૃષનો ૩ અંશમાહે ઉચ્ચ જાણવો. તે ઉપરાંત મૂળ ત્રિકોણ બુધ ૫ કન્યાનો ૧૫ અંશલગે ઉચ્ચ અને તે ઉપરાંત મૂળ ત્રિકોણ જાણવો. ગુરૂ ૮ ધનનો ૨૮ અંશસુધી ઉચ્ચ અને તે ઉપરાંત મૂળ ત્રિકોણી જાણવો. અને વીશ અંશ ઉપરાંત સ્વગ્રહી જાણવો.

अथोच्चरश्मिसाधनमाह

निंच खेटांतरं षड्भ्यो न्यूनं कार्यं लवादिकं॥ द्वि-
घ्नमेकंयुतं राशौ ग्रहाणा मुच्चरश्मयः॥१३८॥

ગ્રહના નિંચમાંથી ગ્રહને બાદ કરવો. શેષાંક રાશિની જગ્યાયે ૭ રાશિથી વધારે હોય તો બારમાં પાડવા. અને રાશિ છથી વધારે ન થાય તો ૧૨માં સોધવાનહી. પછે તેના અંશાદિકને બેગુણા કરી રાશિમાં ૧ ભેળીયે ત્યારે ઉચ્ચ રશ્મિ થાય. **उदाहरणम्** સૂર્ય૪।૧૦।૦।૧૫ તેને ૬।૧૦નું નિચમાંથી બાદ કર્યો તો ૧।૧૯।૫૯।૫૫ રહ્યા તેની રાશિ ૬ ઓછી છે માટે બારમાં શોધ્યા વિનર અંશાદિ બે ગુણું કરી રાશિમાં ૧ ભેળ્યો ત્યારે સ્પ-

अथ स्पष्ट उच्चरश्मियंत्रम्							
सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	रा.
२	१	२	६	५	३	२	४
३९	१८	१९	३१	२९	५१	४०	२९
५९	२४	२०	२४	१२	६	१७	५
५०	५१	१२	२०	२८	५४	२६	३०

४ सूर्यनी २।३९।५९।५०नी उच्चरश्मि थई. आप्रमाणे सर्वत्र उच्च रश्मिसाधन करवुं.

अथ सर्वतोभद्रचक्रज्ञानम् ॥

अथातः संप्रवक्ष्यामि सद्यप्रत्ययकारकं ॥ विख्यातंसर्वतोभद्रं चक्रं त्रैलोक्यदीपकं ॥ १३९ ॥ एकवेधे भवेत् युद्धं युग्मवेधे धनक्षयः ॥ त्रिवेधेन भवेद्भंगो मृत्युश्चैवचतुर्ग्रहैः ॥ १४० ॥ एकादिक्रूरवेधेन फलं पुंसां प्रजायते ॥ उद्वेगश्च तथाहानी रोगमृत्यु क्रमेणच ॥ १४१ ॥ भ्रमो ऋक्षे क्षरे हानिः स्वरेव्याधिः भयं तिथौ ॥ राशिवेधेच विघ्नं स्यात् पंच वेधो नजीवति ॥ १४२ ॥ अर्कवेधे मनस्तापो द्रव्यहानिस्तु भूस्रुते ॥ रोगपीडाकरः शौरी राहुकेतू चविघ्नदौ ॥ १४३ ॥ चंद्रे मिश्रफलं पुंसां रतिलाभस्तु भार्गवे ॥ बुधवेधे भवेत्प्रज्ञा जीवः सर्वफलप्रदः ॥ १४४ ॥

त्रण लोकमां दीपकरूपी जे सर्वतोभद्र चक्र तेने यथामति वडे कहुं छौं. एक ग्रहनो वेध होय तो युध थाय. बेवेध होय तो धनक्षय थाय. त्रण वेध होय तो रोग थाय. अने चार ग्रहनो वेध होयतो मृत्यु थाय. ए प्रकारे जे क्रूर ग्रहनो वेध होय तोपण अनुक्रमे पुरुषने उद्वेग हानि रोग मृत्यु थाय. नक्षत्र वेध होय तो भ्रमण थाय. अक्षर वेध होय तो हानि थाय. स्वरवेध होय तो व्याधि थाय. राशिवेधे मोटुं विघ्न थाय. पांच वेध होय तो जीवे नहीं. सूर्यनो वेध होयतो मनने उताप थाय. मंगळनो वेध होयतो धननी हानि थाय. शनिनो वेध होय तो रोगपीडा थाय. राहु ने केतुनो जे वेध होय तो महाविघ्न थाय. चंद्र-

વેધ હોયતો મનુષ્યને મિશ્ર ફળની પ્રાપ્તિ કરે. શુક્રવેધ હોયતો સ્ત્રીની પ્રાપ્તિ કરે. બુધવેધ હોયતો પ્રસિદ્ધ સારા માણસમાં માન મળે. અને ગુરૂનો જો વેધ હોયતો સર્વ કાર્યની સિદ્ધિ કરે. ઈતિ સર્વતોભદ્ર ચક્રમ્.

अथ सर्वतोभद्रचक्रम्

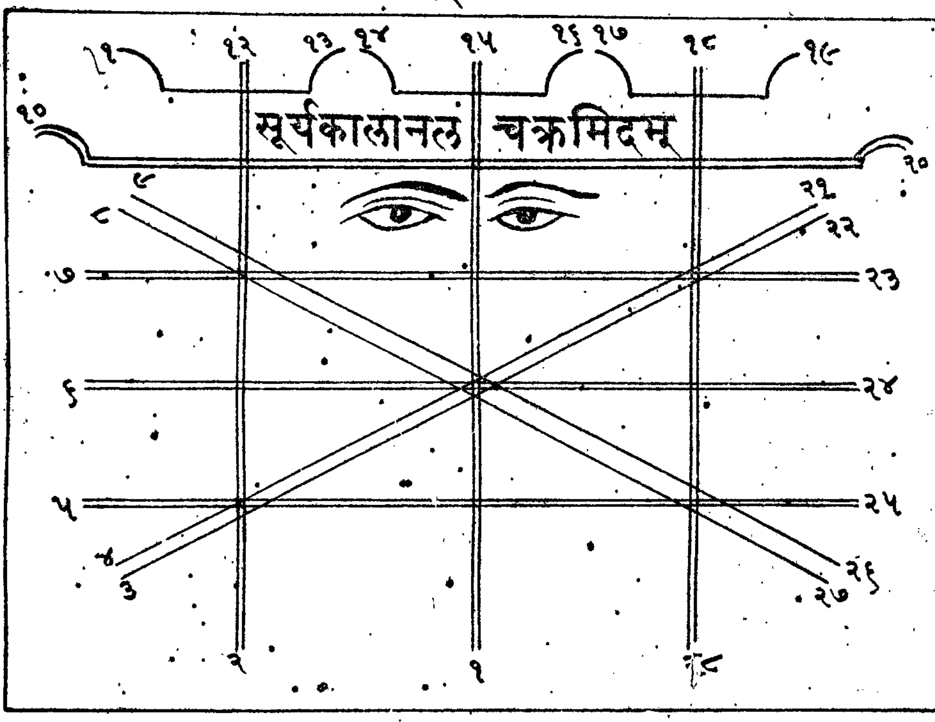
अ	कृ	रो	मृ	आ	पु	पू	अ	आ
भ	उ	अ	व	क	ह	ड	ऊ	म
अं	ल	नृ	धृ	मि	के	नृ	म	पू
रे	च	मे	उ	नं	ऊ	सिं	ट	उ
उ	द	मी	रि	पू	भ	क	प	ह
पू	स	कुं	अ	ज	अं	तु	र	चि
स	ग	ए	म	ध	वृ	ए	त	स्वा
ध	ऋ	ख	ज	म	प	न	ऋ	वी
ई	श्र	अ	उ	पू	मू	ज्ये	अं	ई

अथ सूर्यकालानलचक्रम्

सूर्यकालानलंचक्रं स्वरशास्त्रोदितं महत् ॥ तदहं विशदं वक्ष्ये चमत्कृतिकरं परम् ॥ १४५ ॥ त्रिशूलकाग्रा सरलाश्च तिस्रः किलोर्द्ध रेखा परिकल्पनीया ॥ रेखात्रयं मध्यगतं च तत्र द्वे द्वे च कोणे परिगे विधीयते ॥ १४६ ॥ त्रिशूलकोणांतरगान्य रेखा तदग्रतः शृंगयुगं विधेयं ॥ मध्य त्रिशूलस्य च दंडमूलात्सव्येन भान्यर्कभतोभिजि ॥ १४७ ॥ स्वनामगं यत्रगतं च तत्र प्रकल्पनीयं सदसत्फलं हि ॥ तलस्थऋक्षत्रितये क्रमेणं चिंतावध-

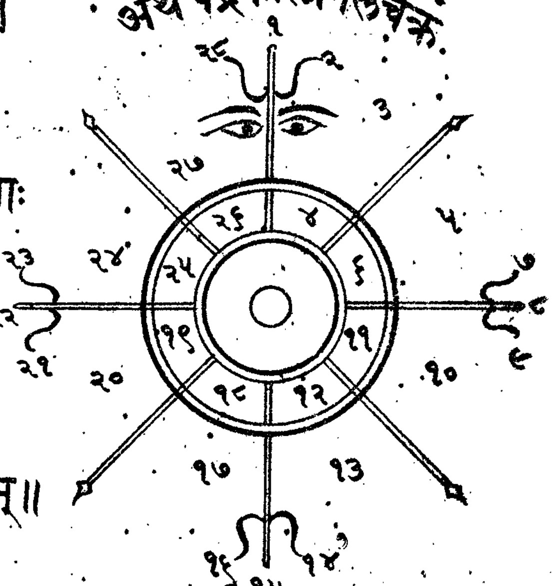
श्च प्रतिबंधनानि ॥ १४८ ॥ शृंगद्वये रुक्च भवे-
च्च भंगं शूलेषु मृत्युः परिकल्पयंति ॥ शेषेषु धि-
ष्ण्येषु जयश्च लाभोऽभीष्टार्थसिद्धिर्विविधा नरा-
णां ॥ १४९ ॥ श्रीसूर्यकालानलचक्रमेतद्वदेच्च
वादे च रणे प्रयाणे प्रयत्नपूर्वं परिचिंतनीयं
पुरातनानां वचनं प्रमाणं ॥ १५० ॥

સ્વરશાસ્ત્રને વિષે કહેલ એવું જે ચમત્કારવાલુ સૂર્યકાલાનલ ચક્ર તેને કરવાનો પ્રકાર કહું છું ત્રિશૂળના અગ્રભાગ સહિત ત્રણ રેખા ઊભી કરવી. અને ત્રણ રેખા મધ્યમાં આડી કરવી. અને બે રેખા બે બાજુના ખૂણા ઉપર કરવી. ત્રિશૂળના ખૂણાના વચમાં એક રેખા શૃંગવાલી કરવી. ઉભી ત્રણ રેખામાં મધ્ય જે રેખા છે ત્યાંથી સવ્યમાર્ગે સૂર્યના નક્ષત્રથી અભિજિત્સહ વર્તમાન નક્ષત્ર માંડવા. અને પોતાના નામના નક્ષત્રથી શ્રેષ્ટ અને નેષ્ટ ફળ જાણવું. તેને હેઠળ નક્ષત્ર છે તે ત્રણ ત્રણ નક્ષત્રના ક્રમવડે ચિંતા, વધ, બંધન તે જાણવું. શૃંગના બેના નક્ષત્રથી ભંગ જાણવું. શૂળના નક્ષત્રથી મૃત્યુની કલ્પનાં કરવી. શેષ બાકી જે નક્ષત્ર રહ્યા તેથી જય, લાભ, ઈચ્છિત પદાર્થની સિદ્ધિ. તે પુરૂષને વિવિધ પ્રકારે જાણવી. પૂર્વોક્ત આચાર્યના વચનથી સૂર્યકાલાનલ ચક્રનું ક્રમ કહ્યું છે.

कर्कटकेन प्रविधाय वृत्तं
तस्मिंश्च पूर्वापरयाम्यसौम्ये॥
वृत्ताद्बहिः संचलिते विधेये
रेखे त्रिशूलाश्च तदग्रकेषु॥
कोणेश्च रेखा द्वितयेन साध्याः
पूर्वा त्रिशूले किल मध्यसंस्थं
चांद्रं लिखेद्भं तदनुक्रमेण
सव्येन धिष्ण्यानि बहिस्तदंते
कालानलं चक्रमिदं हि चांद्रं
रणप्रयाणादिषु जन्मभं चेत्॥
त्रिशूलसंस्थं निधनाय नूनं
अंतर्बहिःस्थं त्वशुभप्रदं हि॥

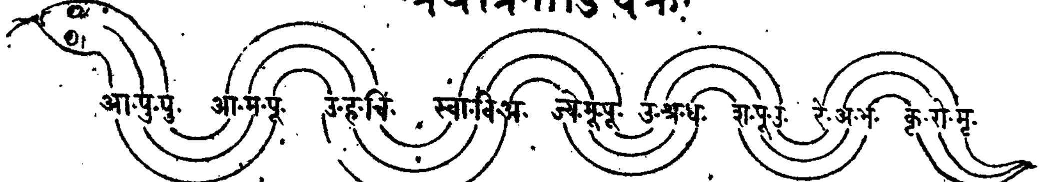
अथ चंद्रकालानलचक्रं

(એનો અર્થ ચક્ર થકી જાણવો)

॥ अथ कालनिर्णयार्थे त्रिनाडिफणिचक्रम् ॥
आर्द्राद्यं विलिखेच्चक्रं मृगांतं च त्रिनाडिकं ॥ भु-
जंग सदृशाकारं मध्ये मूलं प्रतिष्ठितम् ॥ १५१ ॥ य-
द्दिने एकनाडिका चंद्रनाम्नक्षरभास्कराः ॥ तद्दिनं
वर्जयेत्तस्य विवादे विग्रहे रणे ॥ १५२ ॥ रोगिणो
जन्मऋक्षस्य एकनाड्यां यदा रविः ॥ यावदृक्षं
रवे र्भोग्यं तावत्पीडा विनिर्दिशेत् ॥ १५३ ॥ रोगि-
णो जन्मऋक्षस्य एक नाड्यां यदा भवेत् ॥ जन्म
ऋक्षं रविश्चंद्रस्तदा मृत्युः समादिशेत् ॥ १५४ ॥
जन्मऋक्षं भवेच्चंद्रो भवेत्यदिकथं च नं ॥ अन्या-
स्तु नाडिषु तदा चैव निरोगता ॥ १५५ ॥ ना-
डीत्रयेण प्रचलद्भुजंगः रौद्रादि धिष्ण्येषु यदेक ना-
ड्यां ॥ रविश्चंद्र स्स च रोगिणो भंग नं तदा ये
ध्रुवमेव मृत्युः ॥ १५६ ॥ આનો અર્થ ત્રિનાડિચક્રથકી જાણવો.

अथ त्रिनाडिचक्रं.

॥ अथ रेखाष्टकवर्गक्रमः ॥
कष्टस्याद्येकरेखायां द्वाभ्यामर्थक्षयो भवेत् ॥
त्रिभिः क्लेशो विजानीयात् चतुर्भिः समता मता ॥
॥ १५७ ॥ पंचभिः परमानंदः षड्भिरर्थगमो भ-
वेत् ॥ सप्तभिश्चिंतितं कार्यं अष्टभिः परमं सु-
खम् ॥ १५८ ॥ ॥ वाक्य ॥ ॥ यदा अष्टाविंश-

तिरेखा अधिका तदा सर्वत्र सोभाग्यं सुखंस्यात् यदा अष्टाविंशतिहीना तदाऽसुखदायकः॥

એક રેખા કષ્ટદાયક, બે રેખા અર્થનાશ કરે; ત્રણ રેખા ક્લેશ ઉપજાવે. ચાર રેખા સામ્ય ફલ આવે. પાંચ રેખા આનંદ દાયક. છ રેખાથી અર્થપ્રાપ્તિ થાય. સાત રેખાથી ચિંતવેલું કાર્ય થાય. આઠ રેખાથી પરમ આનંદ થાય. જ્યારે અઠાવીશ રેખાથી વધારે આવે ત્યારે સર્વ સૌભાગ્યનું સુખ થાય. જ્યારે અઠાવીશ રેખાથી ઓછી આવે ત્યારે અસુખદાયક જાણવું.

अथ रेखाष्टक यंत्रम्

रवेरष्टकवर्ग रेखाचक्रम् ४८

सू.	चं	मं	बु.	गु.	शु.	श.	ल.
१	३	१	३	५	६	१	३
२	६	२	५	६	७	२	४
४	१०	४	६	९	१२	४	६
७	११	७	९	११		७	१०
८		८	१०			८	११
९		९	११			९	१२
१०		१०	१२			१०	
११		११				११	
०							

चंद्रस्याष्टक वर्ग रेखाचक्रं ४९

सू.	चं.	मं.	बु.	गु.	शु.	श.	ल.
३	१	२	१	१	३	३	३
६	३	३	३	४	४	५	६
७	६	५	४	७	५	६	१०
८	७	६	५	८	७	११	११
१०	१०	९	७	१०	९		
११	११	१०	८	११	१०		
		११	१०	१२	११		
			११				
			१२				

भौमस्याष्टकवर्ग रेखा ३९

सू.	चं	मं	बु	गु	शु	श.	ल.
३	३	१	३	६	६	१	१
५	६	२	५	१०	८	४	३
६	११	४	६	११	११	७	६
१०		७	११	१२	१२	८	१०
११		८				९	११
		१०				१०	
		११				११	

बुधस्याष्टकवर्ग रेखा ५४

सू	चं	मं	बु	गु	शु.	श.	ल.
५	२	१	१	६	२	१	१
६	४	२	२	८	३	२	२
९	६	४	३	११	४	४	४
११	८	७	५	१२	५	७	६
१२	१०	८	६		८	८	८
	११	९	९		९	९	१०
		१०	१०		११	१०	११
		११	११			११	
			१२				

गुरोरष्टकवर्गरेखा ५६

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	ल
१, २, ३, ४, ७, ८, ९, १०, ११	२, ५, ७, ९, ११	१, २, ४, ७, ८, १०, ११	१, २, ४, ५, ८, ९, १०, ११	१, २, ३, ४, ७, ८, १०, ११	२, ५, ६, ९, १०, ११	२, ३, ६, १२	१, २, ४, ५, ६, ७, ९, १०, १२

भृगोरष्टकवर्गरेखा ५२

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	ल
८, ११, १२	१, २, ३, ४, ५, ८, ९, ११, १२	३, ५, ६, ९, ११, १२	३, ५, ६, ९, ११	५, ८, ९, १०, ११	१, २, ३, ४, ५, ९, १०, ११	३, ४, ५, ८, ९, १०, ११	१, २, ३, ४, ५, ८, ९, ११

शनेरष्टकवर्गरेखा च० ३९

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	ल
१, २, ४, ७, ८, १०, ११	३, ६, ११	३, ५, ६, १०, ११, १२	६, ८, ९, १०, ११, १२	५, ६, ११, १२	६, ११, १२	३, ५, ६, ११	१, ३, ४, ६, १०, ११

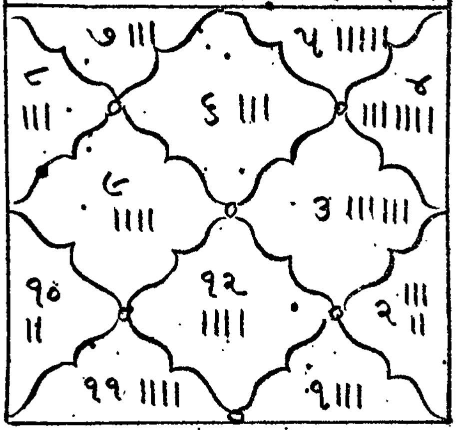
लग्नाष्टकवर्गरेखाचक्रं ३९

ल	सू	चं	मं	बु	गु	शु	श
१, ४, ५, ७, ९, १०	३, ६, १०, ११, १२	३, ६, ११, १२	३, ६, १०, ११	१, ४, ५, ७, ९, १०	१, ४, ५, ७, ९, १०	३, ७, ८, १२	३, ६, १०, ११

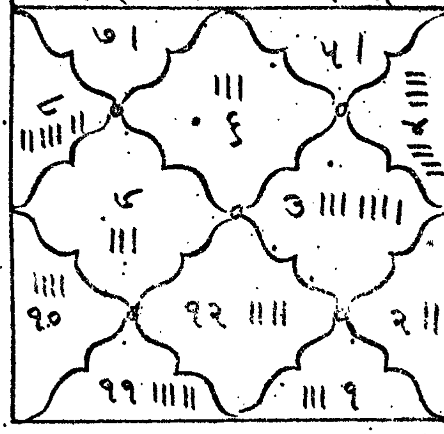
अथ सर्वाष्टकवर्गरेखामिलनचक्रविधिः

જે લગ્નમાહે જન્મ હોય તે. ઘરથી માંડીએ. પછે બારે કોઠે અનુક્રમે લગ્ન માંડિયે. પછે અષ્ટકવર્ગની આઠ કુંડલીમાંહી જેની જેટલી રેખા હોય તે લગ્નની તેટલી રેખા સર્વાષ્ટક વર્ગે ગણી લગ્ને માંડિયે. ઘણી રેખાયે શુખ. અને અલ્પ રેખાયે અસુખ..

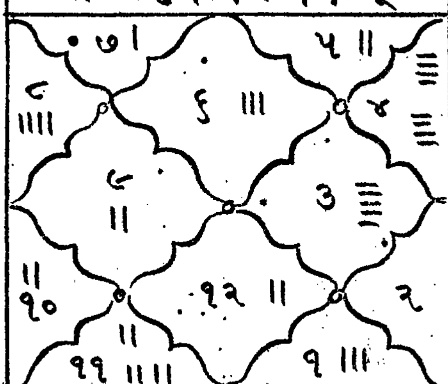
रवेरष्टकवर्गचक्रम्

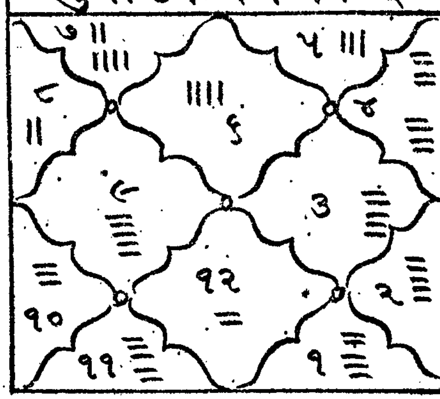
चंद्राष्टकवर्गचक्रम्

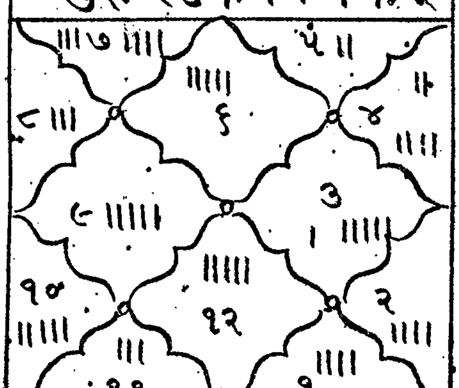
भौमाष्टकवर्गचक्रम्

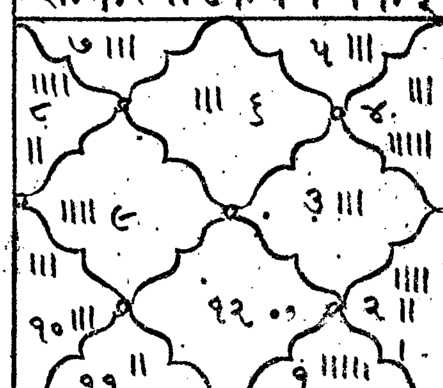
बुधाष्टकवर्गचक्रम्

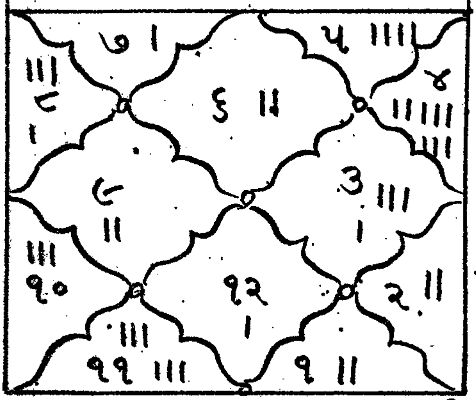
गुरु रष्टकवर्गचक्रम्

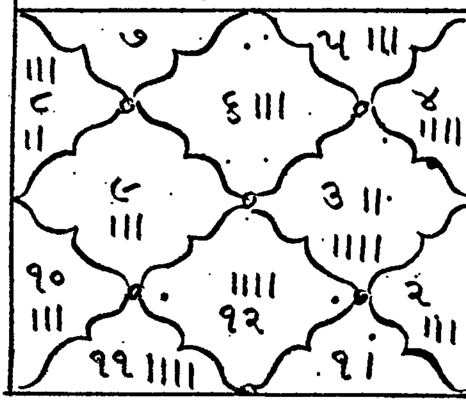
शुक्रस्याष्टकवर्गचक्रम्

अथ शनिरेखाष्टकं

लग्नरेखाष्टकचक्रं

॥ अथ आयुर्दा साधनमाह ॥

ग्रहस्य कलिका कार्या द्विसत्या २०० भागमा-
हरेत्॥ लब्धं वर्षाणि शेषंच कलाद्यं रविसंगु-
णम्॥ १५९ ॥ षष्ट्याहृत्योपरि युक्तं द्विसत्या-
भागमाचरेत्॥ लब्धमासादिकं ज्ञानं शेषं त्रिं-
शद्भि हतं॥ १६०॥ षष्ट्याहृत्योपरियुक्तंद्विस-
त्या भागमाचरेत्॥ लब्धांकदिवसज्ञानं शेषं
षष्टिभिहतं॥ १६१॥ भाजकेनमिदं भक्तं लब्धं
घट्यादिकं फलं॥ वर्षाणि रवितः तष्टे शेषमायु
स्फुटं भवेत्॥ १६२॥ लग्नस्ये विधानेन आ-
युर्दा मध्यमाकृतं॥ पश्चात् संस्कृतं चैव मायु-
र्दा स्फुटमा भवेत्॥ १६३॥

જે ગ્રહની આયુર્દા કરવી હોયતે ગ્રંહને માંડીને તેનો કલાપિંડ ક-
રવો. પછે તેને ૨૦૦નો ભાગ લેવો. લાધે તે વર્ષ. શેષાંક બે ફલને ૧૨
ગુણવા હેઠળા ફળને ૬૦ ભાગ લઈને લાધે તે ઉપર ભેળવું. પછે ઉપ-
લ્યા ફળને ૨૦૦નો ભાગ લેવો. લાધા તે માસ. શેષાંક બે ફલને

૩૦ ગુણવા. હેઠેથી ચડે તો શાઠે ચડાવવા. લબ્ધાંક ઉપર ભેળવા. પછે ૨૦૦નો ભાગ લેવો. લાધે દિવસ શેષાંક બે ફળને ૬૦ ગુણવા હેઠેથી ૬૦ચડે તો ચડાવવું. લાધે તે ઉપર ભેળવું. પછે ઉપર ૨૦૦નો ભાગ લેવો. લાધે તે ઘટી શેષાંક બે ફલને ૬૦ ગુણવા. હેઠેથી ચડે તો ચડાવવા. પછે ૨૦૦નો ભાગલેવો લાધે તે પલ એવી રીતે વરશ માસ દિન ઘટી પળ લેવા ઉપર વરશને ઠેકાણે ૧૨ ભાગ લેવો. શેષાંક માંડવા વરશને ઠેકાણે લબ્ધાંકનું પ્રયોજન નથી. **उदाहरणम्**- ચંદ્ર ૬।૨૩।૪૭।૩૪ તેની કળા ૧૨૨૨૭।૩૪ તેને ૨૦૦ ભાગ લીધો તો લબ્ધ વર્ષ ૬૧ શેષાંક ૨૭।૩૪ તેને બે ફળને ૧૨ ગુણી હેઠેથી સાઠે ચડાવી લાધું તે ઉપર ભેળ્યું તે અંક ૩૩૦।૪૮ તેને ૨૦૦ભાગ લીધો તો લબ્ધાંક ૧ શેષાંક ૧૩૦।૪૮ને બે ફળને ૩૦ ગુણી હેઠલા ફળને ૬૦ ચડાવ્યું લાધું તે ઉપર ભેળ્યું. તે અંક ૩૯૨૪।૦. ૨૦૦ભાગ્યા તો લબ્ધાંક ૧૯ શેષાંક ૨૪ તેને ૬૦ ગુણ્યા હેઠે ફળનથી માટે ઉપલ્યા ફળને ગુણીને ૨૦૦ ભાગ લીધો લાધા ૭ શેષાંક ૪૦ તે ૬૦ ગુણ્યા ૨૪૦૦ થયા તેને ૨૦૦ ભાગ લીધો તો લબ્ધાંક ૧૨ શેષાંક ૦ છે તેનું કામ નથી હવે ઉપર વર્ષ ૬૧ છે માટે ૧૨ ભાગ્યા તો લાધા ૫ શેષ ૧ માટે શેષને વર્ષને ઠેકાણે માંડવા. લબ્ધનું કાંઈ કામ નથી. ચંદ્રની મધ્યમાયુ- ૧।૧।૧૯।૭।૫૨ આપ્રમાણે સર્વત્ર ગ્રહની મધ્યમાયુ કરવી.

अथ स्पष्टायुसंस्कारः

પાપગ્રહ બારમે પડ્યો હોય તો સર્વ આયુર્દાજાય. અને પાપગ્રહ ૧૧મે પડ્યો હોય તો અર્ધઆયુર્દાજાય. અને દશમે પડ્યો હોય તો ૩ ભાગ જાય. અને ૯ મે પડ્યો હોય તો ૪ ભાગ જાય. અને ૮ મે પડ્યો હોય તો ૫ ભાગ જાય. પાપગ્રહ ૭ મે પડ્યો હોય તો ૬ ભાગ જાય. એમ સાતમા લગે કીજે. પછે નહીં. સૌમ્ય ગ્રહ બારમે પ-

ડ્યો હોયતો અર્ધ આયુર્દા જાય. અને ૧૧ હોય તો ૪ ભાગ જાય. અને ૧૦ પડે તો ૬ ભાગ જાય. અને ૯ પડે તો ૮ મો ભાગ જાય. અને ૮ પડે તો ૧૦ મો ભાગ જાય. અને સાતમે પડે તો બારમો ભાગ જાય. એમ મધ્યમાયુર્દા કીજે તેને સંસ્કાર.

अथमध्यमायुःकोष्टकम्

सू	चं	मं	बु	गु	शु	श	ल
૬	૧	૧૧	૯	૬	૯	૮	૧
૦	૧	૫	૨	૧	૫	૧૨	૧૧
૦	૧૯	૨૯	૧૫	૨૧	૫	૧૭	૨૭
૯	૭	૪૯	૫૪	૨૮	૧૭	૦	૧૨
૦	૧૨	૧૨	૦	૪૮	૪૨	૩૬	૪૩

अथ स्पष्टायु साधन यंत्रम्

सोम्य	स्थान	क्रूरग्रह	उत्तमसंस्कार
अर्ध०॥	१२	सर्व	वर्गोत्तम २
चतु. ४	११	अर्ध	स्वराशि २
षट ६	१०	तृतीय ३	स्वद्रेष्काण
दश.१०	९	चतुर्थ ४	वक्री ३ शत्रु
द्वादश १२	८	पंचम ५	ग्रहे उच्च ३
	७	छठो ६	अस्त नीच

अथ दशासाधनमाह

आदौ अष्टोत्तरीदशाप्रकारः॥ ॥ रवेरार्द्रादिचत्वारि मघात्रीणिच चंद्रमाः॥ हस्तचत्वारि भौमस्य मैत्रत्रीणि बुधस्यच॥१६४॥ शनेः पूषादि चत्वारि गुरोर्वस्वादिकत्रयं॥ राहो रुभादिचत्वारि भृगोर्वह्नित्रयं दशा॥१६५॥ ॥ वर्षप्रमाणं॥ आदित्ये षट् वर्षाणि सोमे पंचदश स्मृताः॥ भौमे वैचाष्टवर्षाणि बुधे सप्तदश स्मृताः॥१६६॥ शनौच दशवर्षाणि गुरावेकोनविंशतिः॥ राहो द्वादशवर्षाणि शुक्रस्य चैकविंशतिः॥१६७॥

આર્દ્રા પુનર્વસુ પુષ્ય આશ્લેષા સુધી સૂર્ય દશા. મઘા પૂર્વા ફાલ્ગુની ઉત્તરા ફાલ્ગુની સુધી ચંદ્ર દશા. હસ્ત ચિત્રા સ્વાતિ વિશાખા

સુધી મંગળદશા. અનુરાધા જ્યેષ્ટા મૂળસુધી બુધની દશા. પૂ.ષાઢા ઉ.શાઢા. અભિજિત્ શ્રવણ સુધી શનિદશા. ધનિષ્ટા શતભિષા પૂ.ભાદ્રપદસુધી ગુરૂદશા. ઉ.ભાદ્રપદ રેવતી. અશ્વિની ભરણી સુધી રાહુની દશા. કૃત્તિકા રોહિણી મૃગશીર્ષ સુધી શુક્રની દશા. દશાવર્ષપ્રમાણ. સૂર્ય૬ વર્ષ. ચંદ્ર ૧૫ વર્ષ. મંગળ ૮ વર્ષ. બુધ ૧૭ વર્ષ. શનિ ૧૦ વર્ષ. ગુરૂ ૧૯ વર્ષ. રાહુ ૧૨ વર્ષ. શુક્ર ૨૧ વર્ષ ની દશા જાણવી. એ વરતવાનો પ્રકાર

दशानक्षत्रवर्षमासकोष्टक

रविदशा वर्ष ६	चंद्रदशावर्ष १५	भौमदशावर्ष ८	बुधदशावर्ष १७
आ. पुन. पुष्य. ऽश्ले.	म. पू.फा. उ.फा	ह. चि. स्वा. वि.	ऽनु. ज्ये. मू.
१८, १८, १८, १८	६०, ६०, ६०	२४, २४, २४, २४	६८, ६८, ६८

शनिदशावर्ष १०	गुरुदशावर्ष १९	राहुद. वर्ष १२	शुक्रद. वर्ष २१
पूषा. उषा. ऽभि. श्र.	ध. श. पू.भा.	उ.भा. रेव. ऽश्वि. भ.	कृ. रो. मृ.
३०, ३०, ३०, ३०	७६, ७६, ७६	३६, ३६, ३६, ३६	८४, ८४, ८४

जनिहिमांशुकलास्ववियद्गजैर्विभजिता गतभान्यवशेषकम् ॥ अगतमासहतं हरसंहृतं फलमितैष्यसमंसमवाप्यते ॥ १६८ ॥

જન્મના ચંદ્રનો કલાપિંડ કરવો પછે તેને ૮૦૦નો ભાગ લેવો લાધે તે ગતનક્ષત્ર જાણવું. વર્તમાન નક્ષત્રની દશા જાણવી. શેષાંક જે રહ્યા તેને ન ગયેલ એવા જે માસે ગુણવા. પછે તેને ૮૦૦ ભાગવા. લાધે તે માસ. શેષાંકને ૩૦ ગુણવા. ૮૦૦ ભાગવા. લાધે તે દિન. શેષાંકને ૬૦ ગુણવા. ૮૦૦ ભાગવા. લાધે તે ઘડી. શેષાંકને ૬૦ ગુણવા. ૮૦૦ ભાગવા. લાધે તે પળ. વર્ષ માસ દિન

ઘટી પળ લેવા. ગત નક્ષત્રના જેટલા માસ ગયા હોય તેટલા માસઉપર માસ લાધા છે તેમાં ભેળવા. પછે તેને ૧૨ ભાગ લેવો. ત્યારે લબ્ધાંક વર્ષને શેષાંક માસ જાણવા. **उदाहरणम्**. ચંદ્ર ૬।૨૩।૪૭।૩૪ તેનો કલાપિંડ ૧૨૨૨૭।૩૪ તેને ૮૦૦ ભાગ્યા તો લબ્ધાંક ૧૫ શેષાંક ૨૨૭।૩૪. અત્ર ગતનક્ષત્ર ૧૫ મુ સ્વાતિ છે. માટે ભોમની મહાદશા આવી. ભૌમની મહાદશા ૮ વર્ષની છે. તેના ૪ પાયા છે તેમાં એક એક પાયાના ૨૪ માસ જાણવા. અત્ર ત્રણ પાયા ભુક્ત થઈ ગયા છે તે ૪ ચોથો પાયો દશાનો છે માટે ચોથો પાયો અગત છે તેણે કરીને નક્ષત્ર લાધતાં બે ફળ રહ્યા છે. તેને ગુણવા. હેઠલ્યા ફળને ૬૦ ચડે તો ચડાવવા લાધે તે ઉપર ભેળવાં. અગત માસ ગુણ્ં ૫૪૬૧।૩૬ તેન ૮૦૦ ભાગ્યા લાધા ૬ શેષાંક ૬૬૧।૩૬ તેને ૩૦ ગુણ્યા હેઠેથી ચડાવ્યા ૬।૦।૬. લાધા તે ઉપર ભેર્યા. તો ૧૯૮૭૯।૦ તેને ૮૦૦ ભાગ્યા લબ્ધાંક ૨૪. શેષાંક ૬૭૮।૦ તેને ૬૦ ગુણ્યા તો ૪૦૬૮૦ આવા થયા હેઠે ફળ નથી માટે ગુણવા નહી. તેને ૮૦૦ ભાગ્યા તો લબ્ધાંક ૫૦ શેષાંક ૬૮૦ તેને ૬૦ ગુણ્યા તો ૪૦૮૦૦ આવા થવા તેને ૮૦૦ ભાગ્યા તો લબ્ધાંક ૫૧ આવ્યા. ગયેલા ત્રણ પાયા ભોમની દશાના માસ ૭૨ તેને લબ્ધાંક માસનો ૬ છે તે ભેર્યા તો ૭૮ થયા તેને ૧૨ ભાગ્યા. લબ્ધાંક ૬ ને શેષાંક પણ ૬ થયા. અત્રે મંગળની મહાદશાનું ભુક્ત ૬।૬।૨૪।૫૦।૫૧ નું થયું તેને ભૌમના વર્ષસંખ્યામાંથી બાદ કરવા ત્યારે ભોગ્ય થાય. મંગળની દશાના વર્ષ ૮ છે તો તેમાંથી બાદ કર્યા તો ૧।૫।૫।૯ નો ભોગ્ય થયો.

॥ अथ दशासंकलितप्रकारः ॥ तत्रादौ उत्तीर्णप्रकार-माह ॥ પહેલા જન્મના સંવત શક માંડવા તેને હેઠે સ્પષ્ટ સૂર્ય માં-

ડવો. પછે ભોગ્યનાં વર્ષ સંવત શાકમાં ભેળવા. માસાદિ સ્પષ્ટ સૂર્ય-માં ભેળવા. કર્કાદિ સૂર્ય થાય ત્યારે સંવતમાં એક ચડે, અને મે-ષાદિ સૂર્ય થાય ત્યારે શાકમાં ચડે ત્યારે દશાનું ઉત્તીર્ણ થાય. અગ્રે દશા પ્રવેશ થાય. **उदाहरणम्**. સંવત ૧૯૪૧ ના શાક ૧૮૦૭ તેને હેઠે સ્પષ્ટ સૂર્ય માંડ્યો ૪।૨૦।૦।૫ તેને સામે જે ગ્ર-હની દશા હોય તેનું ભોગ્ય માંડવું. અત્ર મંગળનું ભોગ્ય ૧।૧। ૫।૫।૯ ૯ છે વર્ષ ૧ નો એક સંવત શાકમાં ભેર્યો તો ૧૯૪૨નો શાક ૧૮૦૮ થયો ને માસાદિ સ્પષ્ટ સૂર્યમાં ભેર્યા તો ૯।૨૫।૯। ૨૪ થયા. હવે એને હેઠે પાછું ભોગ્ય માંડિયે તેનું નામ વયોવર્ષ કહેવાય. સં. ૧૯૪૨ ના શાક ૧૮૦૮ ના મકર સંક્રાંતિના ૨૫ અંશ કલા ૯ વિકળા ૧૪ તદા જન્મ તો વયોવર્ષ ૧।૧।૫।૫।૯।૯ સમ-યે ભોમ દશા પ્રાંતે તતો અગ્રે બુધ દશા પ્રવેશઃ

अथ अंतर्दशाप्रकारः ॥

दशादशाहता कार्या नवभिर्भक्तांतरे दि-साजायते सर्वखेटानां फलं वाच्यते तो बुधैः॥१६९॥

જે ગ્રહની અંતર્દશા કરવી હોય તે ગ્રહની દશાનાં વર્ષ જેટલાં હોય તેને તેટલા ગુણા કરવા. પછે ૯ ભાગ લેવો. એમ વર્ષ માસ દિ-વસ ઘડી ને પલ લેવા. રવિમાં સર્વ ગ્રહની અંતર્દશા કરવી હો-ય તો રવિની દશાનાં વર્ષને વર્ષ ગુણા કરવા. પછે ૯વે ભાગ લેવો. લાધે તે ગ્રહની અંતર્દશા જાણવી.

उदाहरणम् અત્ર સૂર્યની અંતર્દશા કરવી છે ત્યારે સૂર્યનાં વર્ષ ૬ છે તેને ૬ ગુણ્યા તો ૩૬ થયા. એને નવે ભાગ્યા તો લાધા ૪ શેષાંક કાંઈ નથી માટે ૦ પુરણ પુરણ સર્વે માંડવું. સૂર્ય અંતર્દશા ૦।૪।૦।૦।૦

અત્ર ચંદ્રદશા ૧૫ વર્ષની છે તો તેને સૂર્ય વર્ષ ૬ એ ગુણ્યા તો ૯૦ થયા તેને ૯ ભાગ્યા તો લબ્ધ ૧૦ આવ્યા શેષાંક નથી માટે પુરણ માંડવુ. ચંદ્ર ૦।૧૦।૦।૦।૦. મંગળના વર્ષ ૮ છે તેને રવિવર્ષ ૬ ગુણ્યા ૪૮ થયા તેને ૯ ભાગ્યા તો લબ્ધાંક ૫ શેષાંક ૩ તેને ૩૦ ગુણ્યા તો ૯૦ થયા તેને ૯ ભાગ્યા તો લાધા ૧૦ શેષાંક ૦ છે માટે ૦।૫।૧૦।૦।૦।૦ થયા આ પ્રમાણે સર્વત્ર ગ્રહની અંતર્દશા કરવી. આ ગ્રંથમાં સર્વે ગ્રહની દશા અંતર્દશાનાં કોષ્ટક તૈયાર રાખવામાં આવ્યા છે માટે તે ઉપરથી જે ગ્રહની દશા અંતર્દશા જોયે તે લેવી.

अथ उपदशाप्रकारः॥

अंतर्दशादिनं कृत्यः स्वस्वैर्वर्षैस्तु गण्यते॥
अष्टोत्तरं शतं भक्ते लब्धं चोपदिशाफलं ॥१७०॥

અંતર્દશાના દિવસ કરવા તે દિવસ તે પોતપોતાના વર્ષે ગણવા પછે ૧૦૮નો ભાગ લીજે લાધે તે દિનાદિક ઉપદશાના જાણવા. **उदाहरणम्** રવિની અંતર્દશા ૪।૦ એના દિન ૧૨૦ રવિમધ્યે રવિની ઉપદશા કીજે તે માટે રવિને વર્ષે ૬ યે ગુણ્યું ૭૨૦ અને ૧૦૮ ભાગવા લાધા ०।६।४० તે રવિની ઉપદશા ઉપદશાનાં કોષ્ટક આ ગ્રંથમાં તૈયાર કરીને રાખવામાં આવ્યા છે તેમાંથી જે ગ્રહના કોષ્ટક જોયે તે ગ્રહનાં કોષ્ટક લેવા

अथ रविदशामध्ये सर्वेषामंतर्दशा								
सू.	चं.	मं.	बु.	श.	गु	रा.	शु.	ऐं.
०	०	०	०	०	१	०	१	६
४	१०	५	११	६	०	८	२	०
०	०	१०	१०	२०	२०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

चंद्रदशामध्ये सर्वग्रहाणामंतर्दशा.								
चं.	मं.	बु	श.	गु	रा.	शु.	सू	ऐं.
२	१	२	१	२	१	२	०	१५
१	१	४	४	७	८	११	१०	०
०	१०	१०	२०	२०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भौमदशामध्ये सर्वेषामंतर्दशा								
मं	बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	ऐं
०	१	०	१	०	१	०	१	८
७	३	८	४	१०	६	५	१	०
३	३	२६	२६	२०	२०	१०	१०	०
२०	२०	४०	४०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

बुधदशामध्ये सर्वेषांग्रहाणामंतर्द०								
बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	मं	ऐं
२	१	२	१	३	०	२	१	१७
८	६	११	१०	३	११	४	३	०
३	२६	२६	२०	२०	१०	१०	३	०
२०	४०	४०	०	०	०	०	२०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

शनिदशामध्ये सर्वेषांग्रहाणामं०								
श	बृ	रा	शु	सू	चं	मं	बु	ऐं
०	१	१	१	०	१	०	१	१०
११	९	१	११	६	४	८	६	०
३	३	१०	१०	२०	२०	२६	२६	०
२०	२०	०	०	०	०	४०	४०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

गुरुदशामध्येसर्वेषांग्रहाणामंतर्दशा								
गु	रा	शु	सू	चं	मं	बु	श	ऐं
३	२	३	१	२	१	२	१	१९
४	१	८	०	७	४	११	९	०
३	१०	१०	२०	२०	२६	२६	३	०
२०	०	०	०	०	४०	४०	२०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

राहुदशामध्येसर्वेग्रहाणामंतर्दशा								
रा	शु	सू	चं	मं	बु	श	गु	ऐं
१	२	०	१	१	१	१	२	१२
४	४	८	८	१०	१०	१	१	०
०	०	०	०	२०	२०	१०	१०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भृगुदशामध्ये सर्वेग्रहाणामंतर्दशा								
शु	सू	चं	मं	बु	श	गु	रा	ऐं
४	१	२	१	३	१	३	२	२१
१	२	११	६	३	११	८	४	०
०	०	०	२०	२०	१०	१०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	

सूर्यन्तर्दशामध्ये उपदशा								
सू	चं	मं	बु	श	गु	रा	शु	ऐं
०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	१६	८	१८	११	२१	१३	२३	४
४०	४०	५३	५३	६	६	२०	२०	
०	०	२०	२०	४०	४०	०	०	
०	०	०	०	०	०	०	०	

चंद्रांतर्दशामध्ये उपदशा								
चं	मं	बु	श	गु	रा	शु	सू	ऐं
१	०	१	०	१	१	१	१	०
११	२२	१७	२७	१२	३	२९	१६	१०
४०	१३	१३	४६	४६	२०	२०	४०	०
०	२०	२०	४०	४०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भौमांतर्दशायांउपदशा

मं	बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	ऐं
०	०	०	०	०	१	०	०	
११	२५	१४	२८	१७	१	८	२२	
५१	११	४८	८	४६	६	५३	१३	
६	६	५३	५३	४०	४०	२०	२०	
४०	४०	२०	२०	०	०	०	०	

बुधांतर्दशायांउपदशायंत्र

बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	मं	ऐं
१	१	१	१	२	०	१	०	०
२२	१	२९	७	६	१८	१७	२५	११
२१	२०	४८	४६	६	५३	१३	११	१०
६	५३	५३	४०	४०	२०	२०	६	०
४०	२०	२०	४०	४०	०	०	४०	०

सूर्यमध्येशन्यंतर्दशायामुपदशा

श	गु	रा	शु	सू	चं	मं	बु	ऐं
०	१	०	१	०	०	०	१	०
१८	५	२२	८	११	२७	१४	१	६
३१	११	१३	५३	६	४६	४८	२८	२०
६	६	२०	२०	४०	४०	५३	५३	५३
४०	४०	०	०	०	०	०	२०	२०

सूर्यमध्येगुरोरंतर्दशायामुपदशा

गु	रा	शु	सू	चं	मं	बु	श	ऐं
२	१	२	०	१	०	१	१	१
६	१२	१३	२१	२२	२८	२९	५	०
५१	१३	५३	६	४६	५३	४८	११	२०
६	२०	२०	४०	४०	२०	५३	६	०
४०	०	०	०	०	०	२०	४०	०

सूर्यमध्येराहोरंतर्दशायामुपदशा

रा	शु	सू	चं	मं	बु	श	गु	ऐं
०	१	०	१	०	१	०	१	०
२६	१६	१३	३	१७	७	२२	१२	८
४०	४०	२०	२०	४६	४६	१३	१३	०
०	०	०	०	४०	४०	२०	२०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

सूर्यमध्येशुक्रांतर्दशायामुपद०

शु	सू	चं	मं	बु	श	गु	रा	ऐं
२	०	१	१	२	१	२	१	१
२१	२३	२८	१	६	८	१३	१६	२
४०	२०	०	६	६	५३	५३	४०	०
०	०	०	४०	४०	२०	२०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

चंद्रांतर्दशामध्ये चंद्रउपदशा

चं	मं	बु	श	गु	रा	शु	सू	ऐं
३	१	३	२	४	२	४	१	२
१४	२२	२८	९	१०	२३	२५	११	१
१०	३३	३	२६	५६	२०	५०	४०	०
०	२०	२०	४०	४०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

चंद्रांतर्दशामध्ये भौमांतर्दशा

मं	बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	ऐं
०	१	१	२	१	२	१	१	१
२९	२	७	१०	१४	२७	२७	२५	१
३७	५७	२	१२	२६	२६	१३	३३	१०
४६	४६	१३	१३	४०	४०	२०	२०	०
४०	४०	२०	२०	०	०	०	०	०

चंद्रमध्येबुधांतर्दशायामुपदशा								
बु	श	बृ	रा	शु	सू	चं	मं	ऐं
४	२	४	३	५	१	३	२	२
१३	१८	२९	४	१७	१७	२८	२	४
४७	२	३२	२६	२६	१३	३	५३	१०
४६	१३	१३	४०	४०	२०	२०	४६	०
४०	२०	२०	०	०	०	०	४०	०

चंद्रमध्येशन्यंतर्दशायामुपदशा								
श	बृ	रा	शु	सू	चं	मं	बु	ऐं
१	२	१	३	०	२	१	२	१
१६	२७	२५	७	२७	९	९	१८	४
१७	५७	३३	१३	४६	२६	२६	४२	२०
४६	४६	२०	२०	४०	४०	४०	१३	०
४०	४०	०	०	०	०	०	२०	०

चंद्रमध्येगुरोरंतर्दशायामुपदशा								
गु	रा	शु	सू	चं	मं	बु	श	ऐं
५	३	६	१	४	२	४	२	२
१७	१५	४	२२	११	१०	२९	२७	७
७	३३	४३	४६	५६	२२	३२	५७	२०
४६	२०	२०	४०	४०	१३	१३	४६	०
४०	०	०	०	०	२०	२०	४०	०

चंद्रमध्येराव्हंतर्दशायामुपदशा								
रा	शु	सू	चं	मं	बु	श	गु	ऐं
२	३	१	२	१	३	१	२	१
६	२६	३	२३	१४	४	२५	१५	८
४०	४०	२०	२०	२६	२६	३३	३३	०
०	०	०	०	४०	४०	२०	२०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

चंद्रमध्येशुक्रांतर्दशायामुपदशा								
शु	सू	चं	मं	बु	श	बृ	रा	ऐं
६	१	४	२	५	३	६	३	२
२४	२८	२५	१७	१५	१७	४	२६	११
१०	२०	५०	४६	१६	१३	४३	४०	०
०	०	०	४०	४०	२०	२०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

चंद्रमध्येसूर्यांतर्दशायामुपदशा								
सू	चं	मं	बु	श	गु	रा	शु	ऐं
०	१	०	१	०	१	१	१	०
१६	११	२२	१७	२७	२२	३	२८	१०
४०	४०	१३	१३	४६	४६	२०	२०	०
०	०	२०	२०	४०	४०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भौमांतर्दशायामुपदशा								
मं	बु	श	बृ	रा	शु	सू	चं	ऐं
०	१	०	१	०	१	०	०	०
१५	३	१९	७	२२	११	११	२९	७
४८	३४	४५	३१	४२	५१	५१	३०	३
५९	४८	११	५१	१३	६	६	४६	२०
२०	२०	६	६	२०	४०	४०	४०	०

बुधांतर्दशायामुपदशा								
बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	मं	ऐं
२	१	२	१	२	०	२	१	१
११	११	२९	२०	२८	२५	२	३	३
२१	५८	४५	२२	८	१३	५७	३४	३
२८	३१	११	१३	५३	६	४६	४८	२०
५३	१	६	२०	२०	४०	४०	५३	०

शन्यन्तर्दशायाम् उपदशा·

श·	बृ	रा·	शु	सू	चं	मं	बु	ऐं·
०	१	०	१	०	१	०	१	०
२४	१६	२९	२१	१४	७	१९	११	११
४१	५४	३७	५१	४८	२	४५	५८	२६
२८	४९	४६	६	५३	१३	११	३१	४०
५३	५३	२०	४०	२०	२०	६	६	०

गुरोरन्तर्दशायाम् उपदशा·

बृ	रा·	शु	सू	चं	मं·	बु	श	ऐं
२	१	३	०	२	१	२	१	१
२९	२६	८	२८	१०	१७	१९	१६	४
८	१७	३१	८	२२	३१	४५	५४	२६
८	४६	६	५३	१३	५१	११	४८	४०
५३	४०	४०	२०	२०	६	६	५३	०

राह्वंतर्दशायाम् उपदशा·

रा·	शु	सू	चं	मं	बु	श	गु	ऐं·
१	२	०	१	०	१	०	१	०
५	२	१७	१४	२३	२०	२९	२६	५०
३३	१३	४६	२६	४२	२२	३७	१७	२०
२०	२०	०	०	१३	१३	४६	४६	०
०	०	०	०	२०	२०	४०	४०	०

शुक्रांतर्दशायाम् उपदशा·

शु	सू	चं	मं	बु	श·	गु	रा·	ऐं
३	१	२	१	२	१	३	२	१
१८	१	१७	११	१८	२१	८	२	६
५३	६	४६	२८	८	५१	५१	१३	२०
२०	४०	४०	५३	५३	६	६	२०	०
०	०	०	२०	२०	४०	४०	०	०

सूर्यान्तर्दशायामुपद०

सू	चं	मं	बु	श	बृ	रा	शु	ऐं
०	०	०	०	०	०	०	१	०
८	२२	११	२५	१५	२८	१७	१	५
५३	१३	५१	५१	५१	१८	४६	६	१०
२०	२०	६	६	६	५३	४०	४०	०
०	०	४०	४०	२०	२०	०	०	०

चंद्रांतर्दशायामुपदशा·

चं	मं	बु	श	बृ	रा·	शु	सू	ऐं
१	०	१	०	२	१	२	०	१
२५	२२	११	२५	१०	१४	२७	२०	१
३३	१३	५१	५१	२२	२६	४६	१३	१०
२०	२०	६	६	१३	४०	४०	२०	०
०	०	४०	४०	२०	०	०	०	०

बुधांतर्दशायामुपदशा

बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	मं	ऐं
५	२	५	३	६	१	४	२	२
१	२९	१९	१७	७	३३	१३	११	८
३८	११	२८	२	१८	३१	४७	२१	३
८	५१	३१	१३	५३	६	४६	१८	२०
५३	६	६					५३	
२०	४०	४०	२०	३०	४०	४०	२०	०

शन्यंतर्दशामध्येउपदशा·

श	बृ	रा	शु	सू	चं	मं	बु	ऐं
१	३	२	३	१	२	१	२	१
२२	९	२	२७	१	१९	११	२९	९
२८	४१	५७	११	२८	४२	५८	११	२९
८	२८	४६	६	५३	१३	३१	५१	४०
५३	५३					६	६	
२०	२०	४०	४०	२०	२०	४०	४०	०

गुरोरंतर्दशामध्येउपदशा								
गु	रा.	शु	सू	चं	मं.	बु.	श.	ऐं
६ ९ २४ ४८ २०.	३ २९ ३७ ४६ ४०	६ २९ ३७ ६ ४०	१ २९ ४८ ५३ २०	४ २९ ३२ ५३ २०	२ १९ ४५ ११ ६ ४०	५ १९ ४५ ११ ६ ४०	३ ९ ४१ २८ ५३ २०	२ ११ २६ ४० ०

राहोरंतर्दशामध्येउपदशा.								
रा.	शु.	सू	चं	मं	बु	श.	गु	ऐं.
२ १५ ३३ २० ०	४ १२ १३ २० ०	१ ७ ४६ ४० ०	३ ४ २६ ४० ०	१ २० २२ १३ २०	३ १७ २ १३ २०	२ २ ५७ ४६ ४०	३ २९ ३७ ४६ ४०	१ १० २० ० ०

शुक्रांतर्दशायामुपदशा.								
शु.	सू	चं	मं	बु	श.	गु	रा.	ऐं.
७ २१ २३ २० ०	२ ६ ६ ४० ०	५ १५ १६ ४० ०	२ २८ ८ ५३ २०	६ ७ १८ ५३ २०	३ २० ११ ६ ४०	६ २९ २१ ६ ४०	४ १२ १३ २० ०	३ ३ २० ० ०

सूर्यान्तर्दशायामुपदशा.								
सू	चं	मं	बु	श	बृ	रा	शु	ऐं.
० १८ ५३ २० ०	१ १७ १३ २० ०	० २५ ११ ६ ४०	१ २३ ३१ ६ ४०	१ १ २८ ५३ २०	१ २९ ४८ ५३ २०	१ ७ ४६ ४० ०	२ ६ ६ ४० ०	० ११ १० ० ०

चंद्रांतर्दशायामुपदशा								
चं	मं	बु	श	गु	रा	शु	सू	ऐं
३ २८ ३ २० ०	२ २ ५७ ४६ ४०	४ १३ ४३ ४६ ४०	२ १८ ४२ ४३ २०	४ २९ ३२ १३ २०	३ ४ २६ ४० ०	५ १५ १६ ४० ०	१ १७ १३ २० ०	२ ४ १० ० ०

भौमांतर्दशायामुपदशा.								
मं	बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	ऐं
१ १३ ३४ ४८ ५३ २०	२ ११ २१ २८ ५३ २०	१ ११ ४८ ३१ १ ४०	२ १९ ४५ ११ ६ ४०	१ २० २२ १३ २०	२ २८ ८ ५३ २०.	० २५ ११ ६ ४०	२ २ ५८ ४६ ४०	१ ३ ३ २० ०

शन्यंतर्दशायामुपदशा.								
श	गु	रा	शु	सू	चं	मं	बु	ऐं
१ ० ५१ ५१ ६ ४०	१ २८ ३८ ३१ ६ ४०	१ ७ २ १३ २० ०	२ ४ २८ ५३ २० ०	० १८ ३१ ६ ४० ०	१ १६ १७ ४६ ४०	० २४ ४१ २८ ५३ २०	१ २२ २८ ८ ५३ २०	० ११ ३ २० ०

गुरोरंतर्दशायामुपदशा.								
गु	रा	शु	सू	चं	मं	बु	श	ऐं
३ २१ २५ ११ ६ ४०	२ १० २२ १३ २०	४ ३ ८ ५३ २० ०	१ ५ ११ ६ ४० ०	१ २७ ५७ ४६ ४०	१ १६ ५४ ४८ ५३ २०	३ ९ ५१ २८ ४० ०	१ २० ३० ३१ ६ ४०	१ ९ ३ २० ० ०

राहोरंतर्दशायामुपदशा

रा	शु	सू	चं	मं	बु	शा	गु	ऐं
१	२	०	१	०	२	१	२	१
१४	१७	२२	२५	२९	२	७	१०	१
२६	४६	१३	३३	३७	५७	२	२३	१०
४०	४०	२०	२०	४६	४६	१३	१३	०
०	०	०	०	४०	४०	२०	२०	०
						०		

शुक्रांतर्दशायामुपदशा

शु	सू	चं	मं	बु	शा	गु	ग	ऐं
४	१	३	१	३	२	४	२	१
१६	८	७	२१	२०	४	३	१७	११
६	५३	१३	५१	२१	४८	८	४६	१०
४०	२०	२०	६	६	५३	५३	४०	०
०	०	०	४०	४०	२०	२०	०	०
					०	०		

सूर्यांतर्दशायामुपदशा

सू	चं	मं	बु	शा	गु	रा	शु	ऐं
०	०	०	१	०	१	०	१	०
११	२७	१४	१	१८	५	२२	८	६
६	४६	४८	२८	३१	११	१३	५३	२०
४०	४०	५३	५३	६	६	२०	२०	०
०	०	२०	२०	४०	४०	०	०	०
		०	०					

चंद्रांतर्दशायामुपदशा

चं	मं	बु	शा	गु	रा	शु	सू	ऐं
२	१	२	१	२	१	३	०	१
९	७	१८	१६	२७	२५	७	२७	४
२६	२	४२	१७	५७	३३	१३	४६	२०
४०	१३	१३	४६	४६	२०	२०	४०	०
०	२०	२०	४०	४०	०	०	०	०

भौमांतर्दशायामुपदशा.

मं	बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	ऐं
०	१	०	१	०	१	०	१	०
२९	११	२४	१८	२९	२१	१४	७	८
४५	५८	४१	५४	३७	५१	४९	२	२६
११	३१	२८	४८	४६	६	५३	१३	४०
६	६	५३	५३	४०	४०	२०	२०	०
४०	४०	२०	२०	०	०	०	०	०

बुधांतर्दशायामुपदशा.

बु	शा	बृ	रा	शु	सू	चं	मं	ऐं
२	१	३	२	३	१	२	१	१
२९	२२	९	२	२०	१	२८	११	६
११	२८	४१	५७	११	२८	४२	५८	२६
५१	८	२८	४६	६	५३	१३	३१	४०
६	५३	५३	४०	४०	२०	२०	६	
४०	२०	२०	०	०	०		४०	

गुरोरंतर्दशायामुपदशा.

गु	रा	शु	सू	चं	मं	बु	शा	ऐं
७	४	७	२	५	२	६	३	३
१	१३	२३	६	१७	२९	९	२१	४
४१	४२	५३	५१	७	८	२४	२५	३
५१	१३	२०	६	४६	८	४८	११	२०
७	२०	०	४०	४०	५३	५३	७	०
					२०	२०		

राहोरंतदशायामुपदशा.

रा	शु	सू	चं	मं	बु	शा	गु	ऐं
२	४	१	३	१	३	२	४	२
२४	२७	१२	१५	२६	२९	१०	१३	१
२६	४६	२३	३३	१७	३७	२२	४२	१०
४०	४०	२०	२०	४६	४६	१३	१३	०
०	०	०	०	४०	४०	२०	२०	०

शुक्रांतर्दशायामुपदशा

शु	सू	चं	मं	बु	श	गु	रा	ऐं
८	२	६	३	६	४	७	४	३
१८	१३	४	८	२९	३	२३	२७	८
३६	५३	४३	३१	२१	८	५८	४६	१०
४०	२०	२०	६	६	५३	५३	४०	०
०	०	०	४०	४०	२०	२०	०	०

सूर्यांतर्दशायामुपदशा

सू	चं	मं	बु	श	गु	रा	शु	ऐं
०	१	०	१	१	२	१	२	१
२१	२२	२८	२९	५	६	१२	१३	०
६	२६	८	४८	११	५१	१३	५३	२०
४०	४०	५३	५३	६	६	२०	२०	०
०	०	२०	२०	४०	४०	०	०	०
		०						

चंद्रांतर्दशायामुपदशा

चं	मं	बु	श	गु	रा	शु	सू	ऐं
४	२	४	२	५	३	६	१	२
११	१०	२९	२७	१७	१५	४	२२	७
५५	२२	३२	५७	७	३३	४३	४६	२०
४०	१३	१३	४६	४६	२०	२०	४०	०
०	२०	२०	४०	४८	०		०	०

भौमांतर्दशायामुपदशा

मं	बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	ऐं
१	३	१	२	१	३	०	०	१
७	१९	१६	२९	२६	८	२८	१०	४
३१	४५	५४	८	१७	३१	३८	२२	२६
५१	११	४८	८	४६	६	५३	१३	४०
६	६	५३	५३	४०	४०	२०	२०	०
४०	४०	२०	२०		०	०		

बुधांतर्दशायामुपदशा

बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	मं	ऐं
५	३	६	३	६	१	४	२	२
१९	९	९	२९	२९	२९	२९	१९	११
२८	४१	२४	३७	३१	४९	३२	४५	२६
३१	२८	४८	४६	६	५३	१३	११	४०
६	५३	५३	४०	४०	२०	२०	६	०
४०	२०	२०					४०	

शन्यंतर्दशायांमुपदशा

श	गु	रा	शु	सू	चं	मं	बु	ऐं
१	३	२	४	१	२	१	३	१
२८	२१	१०	३	५	२७	१६	९	९
३८	२५	२२	८	११	५७	५४	४१	३
३१	११	१३	५३	६	४६	४८	२८	२०
६	६	२०	[illegible]	[illegible]	४०	५३	५३	४
४०	४०	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	२०	२०	

राहोरंतर्दशायामुपदशा

रा	शु	सू	चं	मं	बु	श	गु	ऐं
१	३	०	२	१	२	१	२	१
२३	३	२६	६	५	१५	२४	२४	४
२०	२०	४०	४०	३३	३३	२६	२६	०
०	०	०	०	२०	२०	४०	४०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

शुक्रांतर्दशायामुपदशा

शु	सू	चं	मं	बु	श	गु	रा	ऐं
५	१	३	२	४	२	४	३	२
१३	१६	२६	२	१२	१७	२७	३	४
२०	४०	४०	१३	१३	४६	४६	२०	०
०	०	०	२०	२०	४०	४०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

सूर्यांतर्दशांमुपदशा·

सूं	चं·	मं	बु	श·	बृ	रा·	शु	ऐं·
०	१	०	१	०	१	०	१	०
१३	३	१७	७	२२	१२	२६	१६	८
२०	२०	४६	४६	१३	१३	६	४०	०
०	०	४०	४०	२०	२०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

चंद्रांतर्दशायामुपदशा·

चं	मं.	बु	श·	बृ·	रा·	शु	सू	ऐं·
२	१	३	१	३	२	३	१	१
२३	१४	४	२५	१५	६	२६	३	८
२०	२६	२६	३३	३३	४०	४०	२०	०
०	४०	४०	२०	२०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भौमांतर्दशायामुपदशा·

मं	बु	श·	गु	रा·	शु	सू	चं·	ऐं·
०	१	०	१	१	२	०	१	०
२३	२०	२९	२६	५	२	१७	२४	१०
४२	२२	३७	१७	३३	१३	४६	२६	२०
१३	१३	४६	४६	२०	२०	४०	४०	०
२०	२०	४०	४०	०	०	०	०	०

बुधांतर्दशायामुपदशा·

बु	श·	गु	रा·	शु	सू	चं.	मं	ऐं·
३	२	३	२	४	१	३	१	१
१७	२	२९	१५	१२	७	४	२०	१०
२	५७	३७	३३	१३	४६	२६	२२	२०
१३	४६	४६	२०	२०	४०	४०	१३	०
२०	४०	४०	०	०	०	०	२०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	

शन्यंतर्दशायामुपदशा·

श·	बृ	रा	शु	सू	चं	मं	बु	ऐं·
१	२	१	२	०	१	०	२	१
७	१०	१४	१७	२२	२५	२९	२	१
२	२२	२६	४६	१३	३३	३७	५७	१०
१३	१३	४०	४०	२०	[illegible]	४६	४६	०
२०	२०	०	[illegible]	[illegible]	[illegible]	०	४०	०

गुरोरंतर्दशायामुपदशा·

गु	रा·	शु	सू	चं	मं	बु	श	ऐं·
४	२	४	१	३	१	३	२	२
१३	२४	२७	१२	१५	२६	२९	१०	१
४२	२६	४६	१३	३३	१७	३७	२२	१०
१३	४०	४०	२०	२०	४६	४६	१३	०
२०	०	०	०	०	४०	४०	२०	०

शुक्रांतद[illegible]ामुपदशा.

शु	सू	चं	मं	बु	श	गु	रा	ऐं·
९	२	६	३	७	४	८	५	४
१५	२१	२४	१८	२१	१६	१८	१३	१
५०	४०	१०	५३	२३	६	३६	२०	०
०	०	०	२०	२०	४०	४०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

सूर्यांतर्दशायामुपदशा·

सू	चं	मं	बु	श	गु	रा	शु	ऐं·
०	१	१	२	१	२	१	२	१
२३	२८	१	६	८	१३	१६	२१	२
२०	२०	६	४०	५३	५३	४०	४०	०
०	०	४०	६	२०	२०	०	०	०
०	०	०	४०	०	०	०	०	०

चंद्रांतर्दशायामुपदशा.

चं	मं	बु	श	गु	रा	शु	सू	ऐं
४	२	५	३	६	३	६	१	२
२५	१७	१५	७	४	२६	२४	२८	११
५०	४६	१६	१३	४४	४०	२०	२०	०
०	४०	४०	२०	२०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
		०	०	०				

भौमांतर्दशायामुपदशा.

मं	बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	ऐं
१	२	१	३	२	३	१	२	१
११	२८	२१	८	२	१८	१	१७	६
५८	८	५१	३१	१३	५३	६	४६	२०
५३	५३	६	६	२०	२०	४०	४०	०
२०	५८	४०	४०	०	०	०	०	०
०		०	०	०	०	०		

बुधांतर्दशायामुपदशा.

बु	श	गु	रा	शु	सू	चं	मं	ऐं
६	३	६	४	७	२	५	२	३
७	२०	२९	१२	२१	६	१५	२८	३
१८	११	२१	१३	१३	७	१६	८	२०
५३	६	६	२०	२०	४०	४०	५३	०
२०	४०	४०	०	०	०	०	२०	०

शन्यंतर्दशायामुपदशा.

श	गु	रा	शु	सू	चं	मं	बु	ऐं
२	४	२	४	१	३	१	३	१
४	३	१७	१६	८	७	२१	२०	११
४८	८	४६	६	५३	१३	५१	११	१०
५३	५३	४०	४०	२०	२०	६	६	०
२०	२०	०	०	०	०	४०	४०	०

गुरोरंतर्दवाायामुपदशा.

गु	रा	शु	सू	चं	मं	बु	श	ऐं
७	४	८	२	६	३	६	४	३
२३	२७	१८	१३	४	८	२९	३	९
५८	५६	३६	५३	४३	३२	२१	८	१०
५३	४०	४०	२०	२०	६	६	५३	०
२०	०	०	०	०	४०	४०	२०	०
							०	

राहोरंतर्दशायामुपदशा.

रा	शु	सू	चं	मं	बु	श	गु	ऐं
३	५	१	३	२	४	२	४	२
३	१३	१६	२६	२	१३	१७	२७	४
२०	२०	४०	४०	१३	१३	४६	४६	०
०	०	०	०	२०	२०	४०	४०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
				०				

દશા સંકલિત કરવી તે નવ્વ કોઠા આડાકરવા ને ૬ કોઠાં ઉભા કરવા. પહેલે કોઠે ગ્રહ માંડવા. પછે અંતર્દશાનો કોઠો માંડવો. તેને નીચે સંવત માંડવો. તેને નીચે શાક માંડવો. તેને હેઠળ સ્પષ્ટ સૂર્ય માંડવો. તેને હેઠળ વંયોવર્ષ માંડવા. જે ગ્રહની સંકલિત દશાકરવી હોય તે ગ્રહના સંવત શાકમાં અંતર્દશાના વર્ષનો આંક ભેળવો.

ને માસાદિ સ્પષ્ટ સૂર્યમાં ભેળવા. તેને નીચે વધ્યો વર્ષમાં વર્ષાદિ સર્વે લખવું. એ પ્રમાણે સર્વત્ર ગ્રહની અંતર્દશા ભેળીયે ત્યારે પહેલા કોઠા પ્રમાણે છેલો કોઠો આવે માત્ર વર્ષના અંકમાં જેટલા વર્ષની દશા હોય તેટલો વધારે આવે. બાકી બરાબર સરખો આવે ત્યારે દશા સંકલિતં બરાબર થઈ. તે નીચે કોષ્ટક ઉપરથી જાણવું.

बुधमध्ये सर्वेषां ग्रहाणामतर्दशा

बुध	शनि	गुरु	राहु	शुक्र	सूर्य	चंद्र	मंगळ	बुध
२ ८ ३ २० ०	१ ६ २६ ४० ०	२ ११ २६ ४० ०	१ १० २० ० ०	३ ३ २० ० ०	० ११ १० ० ०	२ ४ १० ० ०	१ ३ ३ २० ०	१७ ० ० ० ०
१९४२	१९४४	१९४६	१९४९	१९५१	१९५४	१९५५	१९५७	१९५९
१८०८	१८११	१८१२	१८१५	१८१७	१८२०	१८२१	१८२४	१८२५
४ २० ० ५	० २३ २० ५	७ २० ० ५	७ १६ ४० ५	६ ६ ४० ५	९ २६ ४० ५	९ ६ ४० ५	१ १६ ४० ५	४ २० ० ५
१ ५ ५ ९ ९	४ १ ८ २९ ९	५ ८ ५ ९ ९	८ ८ १ ४९ ९	१० ६ २१ ४९ ९	१३ १० ११ ४९ ९	१४ ९ २१ ४९ ९	१७ २ १ ४९ ९	१८ ५ ५ ९ ९

॥ अथ विंशोत्तरी दशा साधनमाह ॥

षट् ६ दश १० समा ७ ष्टादश १८ षोडश १६ नदेन्दवो १९ मुनिना शशांकाः १७ ॥ सम ७ नखा २० वर्षाणां रव्यादीनां यथाक्रमः ॥ १७१ ॥ कृत्तिकामवधिंकृत्वा भरण्यावधि गण्यते विंशोत्तरीदशाचक्रं षट्त्रिंशद्विश्वरकोष्टकैः ॥ १७२ ॥ ઉપર લખેલા શ્લોકનો અર્થ યંત્રથકી જાણવો.

॥ विंशोत्तरीदशाकोष्टक ॥

सू	चं	मं	रा	जी	श	बु	के	शु.
६	१०	७	१८	१६	१९	१७	७	२०
कृ	रो	मृ	आ	पु	पु.	आ.	म.	पू
उ	ह	चि	स्वा	वि	अ	ज्ये	मू	पू
उ	श्र	ध	श	पू	उ	रे	अ	भ.

પહેલા સ્પષ્ટ ચંદ્રનો કલાપિંડ કરવો. પછે તે કલાપિંડને ૮૦૦ ભાગ લેવો. લાધે તે ગત નક્ષત્ર જાણવું. શેષાંકને કોરે માંડવા. ગત નક્ષત્રની જે સંખ્યા આવી તેમાંથી ૧ ઓછો કરવો. પછે તેને ૯ ભાગ લેવો લાધે તેનું કામ નહીં શેષાંક રહે તે ઉપરથી રવિ, ચંદ્ર, મંગળ, રાહુ, ગુરૂ, શનિ, બુધ, કેતુ, શુક્રની અનુક્રમે દશા જાણવી. જે ગ્રહની દશામાં જન્મ હોય તે ગ્રહનાં વર્ષ સંખ્યાએ કરીને શેષાંક બે ફળ છે તેને ગુણવા. હેઠેથી સાઠે ચડે તો ચડાવવા. લાધે તે ઉપર ભેળવું. ઉપર ૮૦૦ નો ભાગ લેવો. લાધે તે વર્ષ. શેષાંકને ૧૨ ગુણવા. બે ફળને હેઠેથી સાઠે ચડાવવા. લાધે તે ઉપર ભેળવું. ઉપલ્યા ફળને ૮૦૦ ભાગવા લાધે તે માસ શેષાંકને ૩૦ ગુણવા. બે ફળને હેઠેથી સાઠે ચડે તો ચડાવવા. લાધે

તે દિવસ. શેષાંકને ૬૦ ગુણવા. હેઠેથી સાઠે ચડે તો ચડાવવા. લબ્ધાંક ઉપર ભેળવા. ઉપર ૮૦૦ ભાગવા. લાધે તે ઘટી. શેષાંકને ૬૦ ગુણવા. હેઠેથી ચડે તો સાઠે ચડાવવા. લબ્ધાંક ઉપર ભેળવા. ઉપર ૮૦૦ નો ભાગ લેવો લાધે તે વિકળા આપ્રમાણે સર્વત્ર ગ્રહની વર્ષાદિ ભુક્ત વરતવું. જે ગ્રહનું ભુક્ત વરત્યું હોય તે ગ્રહનાં વર્ષની સંખ્યામાંથી ભુક્તને પાડવું. ત્યારે ભોગ્ય વર્ષ થાય. પછે જન્મના સંવત શાક માંડવા. તેને હેઠળ સ્પષ્ટ સૂર્ય માંડવો. પછે તેમાં ભોગ્યના વર્ષ સંવત શાકમાં ભેળવાં ને માસાદિ સ્પષ્ટ સૂર્યમાં ભેળવા. ત્યારે દશાનું ઉત્તીર્ણતૂ થાય. આપ્રમાણે સર્વત્ર વિંશોત્તરી દશા વરતવાનો પ્રકાર.

॥ अर्थांतर्दशा साधनमाह ॥

दशादशाहता कार्या दशभिर्भागमाहरेत् ॥ यल्लब्धं तद्भवेन्मासास्त्रिंशद्गुणितं दिनं भवेत् ॥ ॥१७३॥

જે ગ્રહની અંતર્દશા કરવી હોય તે ગ્રહની દશાનાં વર્ષને વર્ષ ગણા કરવા. પછે ૧૦ ભાગ લેવો. શેષાંકને ૩૦ ગુણવા. વલી દશે ૧૦ ભાગ લેવો ત્યારે માસને દિન અંતર્દશાના આવે.

अथ उपदशाकरणम् ॥

स्वांतर्दशाद्युवृंदं च हन्यात्स्वाष्टैर्ग्रहस्य च ॥ विंशोत्तरशतेनाप्तं १२० घस्राः शेषं कलादिकम् ॥ १७४ ॥

અંતર્દશાના દિવસ કરવા. પછે તેને પોત પોતાના વર્ષે ગુણવા. ૧૨૦ નો ભાગ લીજે. લાધે તે દિવસ શેષાંકને ૬૦ ગુણવા. ૧૨૦ નો ભાગ લેવો. લાધે તે ઘટી. શેષાંકને ૬૦ ગુણવા. લાધે તે પળ તે ઉપદશા થઈ. આ પ્રમાણે સર્વત્ર દશા અંતર્દશા ને ઉપદશા

સૌ સૌના ક્રમ કહ્યા છે તે પ્રમાણે વરતવા. આ ગ્રંથમાં દશા અંતર્દશા ઉપદશાના ચક્ર કરીને માંડવામાં આવ્યા છે. તે જ્યાં જ્યાં જોયે ત્યાં ત્યાં લેવા.

रविवर्ष६तन्मध्येंऽतर्दशा.									
सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	के	शु	ऐं
०	०	०	०	०	०	०	०	१	६
३	६	४	१०	९	११	१०	४	०	०
१८	०	६	२४	१८	१२	६	६	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

चंद्रवर्ष१०तन्मध्येऽतर्दशा.									
चं	मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू	ऐं
०	०	१	१	१	१	०	१	०	१०
१०	७	६	४	७	५	७	८	६	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

भौमवर्ष७तन्मध्येंऽतर्दशा.									
मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू	चं	द.
०	१	०	१	०	०	१	०	०	७
४	०	११	१	११	४	२	४	७	०
२७	१८	६	९	२७	२७	०	६	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

राहुवर्ष१८तन्मध्येऽतर्दशा.									
रा	गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं	ऐं
२	२	२	२	१	३	०	१	१	१८
८	४	१०	६	०	०	१४	६	०	०
१२	२४	६	१८	१८	०	२४	०	१८	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

गुरुवर्ष१६मध्येऽतर्दशा									
गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	ऐं
२	२	२	०	२	०	१	०	२	१६
१	६	३	११	८	९	४	११	४	०
१८	१२	६	६	०	१८	०	६	२४	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	

शनिवर्ष१९मध्येऽतर्दशा.									
श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	ऐं
३	२	१	३	०	१	१	२	२	१९
०	८	१	२	११	७	१	१०	६	०
३	९	९	०	१२	०	९	६	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०		

बुधवर्ष१७ मध्येऽतर्दशा.

बु	के	शु	सू	च	मं	रा	गु	श	ऐं
२	०	२	०	१	०	२	२	२	१७
४	११	१०	१०	५	११	८	३	८	०
२७	२७	०	६	०	२७	१८	६	९	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०		०	०	०	०	०	०	०

केतुवर्ष ७ मध्येऽतर्दशा.

के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	ऐं
०	१	०	०	०	१	०	१	०	७
४	२	४	७	४	०	११	१	११	०
१७	०	६	०	२७	१८	६	९	२७	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	१	०	०

भृगुवर्ष२० मध्येऽतर्दशा.

शु	सू	चं	मं	रा	जी	शं	बु	के	ऐं
३	१	१	१	३	२	३	२	१	२०
४	०	८	२	०	८	२	१०	२	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०		०	०		०	०	०	०	०
						०			०

सूर्यांतर्दशामध्येसूर्य.उपदशा

सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	के	शु	ऐं
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	३
५	९	६	१६	१४	७	१५	६	१८	१८
२४	०	१८	१२	२४	१७	१८	१८	०	०
०	०	०	०	०	६	०	०	०	०
०									

चंद्रांतर्दशामध्ये उपदशा.

चं	मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू	यो.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	१	०	६
१५	१०	२७	२४	२८	२५	१०	०	९	०
०	३०	०	०	३०	३०	३०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

भौमांतर्दशामध्येउपदशा.

मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू	चं	यो.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	४
७	१८	१६	१९	१७	७	२१	६	१०	६
२१	५४	४८	५७	५१	२१	०	१८	३०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

राहोरंतर्दशामध्येउपदशा

रा.	गु	श	बु	के	शु	सू	च	मं	यो.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	१	१	०	१	०	०	०	१०
१८	१३	२१	१५	१८	२४	१६	२७	१८	२४
३६	१२	१८	५४	५४	०	१२	०	५४	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

गुरोरंतर्दशायामुपदशाः

गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	ग्र.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	१	०	१	०	०	०	१	९
८	१५	१०	१६	१८	१४	२४	१६	१३	१८
२४	३६	४८	४८	०	२४	०	४८	१२	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

शन्यंतर्दशामध्येउपदशा.

श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	यो.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	०	१	०	०	०	१	१	११
२४	१८	१९	२७	१७	२८	१९	२१	१५	१२
९	२७	५७	०	६	३०	५७	१८	३६	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

बुधांतर्दशामध्येउपदशा.

बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१	०	१	०	०	०	१	१	१	१०
१३	१७	२१	१५	२५	१७	१५	१०	२८	६
२१	५१	०	१८	३०	५१	५४	४८	२७	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

केतोरंतर्दशायामुपदशा.

के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	यो.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	४
७	२१	६	१०	७	१८	१६	१९	१७	६
२१	०	१८	३०	२१	५४	४८	५७	५१	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

भृगोरंतर्दशायामुपदशा

शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	के	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	१	०	१	१	१	१	०	१
०	१८	०	२१	२४	१८	२७	२१	२१	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०		०	०	०	०	०	०	०

चंद्रदशामध्येचंद्रोपदशा.

चं	मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू	यो.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	१	१	१	१	०	१	०	१०
२५	१७	१५	१०	१७	१२	१७	२०	१५	०
०	३०	०	०	३०	३०	३०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

भौमांतर्दशायामुपदशा.

मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू	चं	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	०	१	०	०	१	०	०	७
१२	१	२८	३	२९	१२	५	१०	१७	०
१५	३०	०	१५	४५	१५	०	३०	३०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

राहोरंतर्दशायामुपदशा.

रा	गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं	यो.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	१
२	२	२	२	१	३	०	१	१	६
२१	१२	२५	१६	१	०	२७	१५	१	०
०	०	३०	३०	३०	०	०	०	३०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

गुरोरंतर्दशायामुपदशा.

गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	१
२	२	२	०	२	०	१	०	२	४
४	१६	८	२८	२०	२४	१०	२८	१२	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

शन्यंतर्दशायामुपदशा

श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	१
३	२	१	३	०	१	१	२	२	७
०	२०	३	५	२८	१७	३	२५	१६	०
१५	४५	१५	०	३०	३०	१५	३०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

बुधांतर्दशायामुपदशा.

बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	यो.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	१
२	०	२	०	१	०	२	२	२	५
१२	२९	२५	२५	१२	२९	१६	८	२०	०
१५	४५	०	३०	३०	४५	३०	०	४५	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

केतोरंतर्दशायाउपदशा

के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु.	यो.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	०	०	०	१	०	१	०	७
१२	५	१०	१७	१२	१	२८	३	२९	०
१५	०	३०	३०	१५	३०	०	१५	४५	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

भृगोरंतर्दशायामुपदशा

शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	के	यो.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	१
३	१	१	१	३	१	३	२	१	८
१०	०	२०	५	०	२०	५	२५	५	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

सूर्यांतर्दशायामुपदशा

सू	चं	मं	रा	बृ	श	बु	के	शु	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	१	६
६	१०	७	१८	१६	१९	१७	७	०	०
१८	३०	२१	५४	४८	५७	५१	२१	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

भौममध्येभौमा०द०म०उ०दशा

मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू	चं.	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	४
८	२२	१९	२३	२०	८	२४	२७	१२	२७
३४	३	३६	१६	४९	३४	३०	२१	१५	०
३०	०	०	३०	३०	३०	०	०	०	०

.राहुमध्येराहुउपदशा.

रा.	गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं	यो.
०	०	१	०	०	०	०	०	०	१
१	१	१	१	०	२	०	१	०	०
२६	२०	२९	२७	२२	३	१८	१	२२	१८
४२	२४	५१	३३	३	०	१४	३०	३	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

गुरोरंतर्दशामध्येउपदशा.

गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	१	०	१	०	०	०	१	११
१४	२३	१७	१९	२६	१६	२८	१९	२०	६
४८	१२	३६	३६	०	४८	०	३६	२४	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

शनेरंतर्दशायामुपदशाः

श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	१
२	१	०	२	०	१	०	१	१	१
३	२६	२३	६	१९	३	२३	२९	२३	९
१०	३१	१६	३०	५७	१५	१६	५१	१२	०
३०	३०	३०	०	०	०	३०	०	०	०

भौ. बुधांतर्दशामध्ये उपदशा.

बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	शा	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
१	०	१	०	०	०	१	१	१	११
२०	२०	२९	१७	२९	२०	२३	१७	२६	२७
३४	४९	३०	५१	४५	४९	३३	३६	३१	०
३०	३०	०	०	०	३०	०	०	३०	०

भौ. केतोरंतर्दशायामुपदशा

के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	४
८	२२	१९	२३	२०	८	२४	७	१२	२१
३४	३	३६	१६	४९	३४	३०	२१	१५	०
३०	०	०	३०	३०	३०	०	०	०	०

भौ. भृगोरंतर्दशामध्ये उपदशा.

शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	के	यो.
०	०	०	०	०	०	०	१	०	१
२	०	१	०	२	१	२	२९	०	२
१०	२१	५	२४	३	२६	६	३०	२४	०
०	०	०	३०	०	०	३०	०	३०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

भौ. रविरंतर्दशायामुपदशा

सू	चं	मं	रा	गु	शा	बु	के	शु	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	४
६	१०	७	१८	१६	१९	१७	७	२१	६
१८	३०	२१	५४	४८	५७	५१	२१	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

भौ. चंद्रांतर्दशायामुपदशा.

चं	मं	रा	गु	शा	बु	के	शु	सू	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	१	०	१	०	०	१	०	७
१७	१२	१	२८	३	२९	१२	५	१०	०
३०	१५	३०	०	१५	४५	२५	०	३०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०

रा. रा. ऽतर्दशायामुपदशा.

रा	गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	
४	४	५	४	१	५	१	२	१	
२५	९	३	१७	२६	१२	१८	२१	२६	
४८	३६	५४	४२	४२	०	३६	०	४२	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	

रा. म. गुऽतर्दशायामुपदशा

गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	यो.
०	०	०	०	०	०	०	०	०	
३	४	४	१०	४	१	२	१	४	
२५	१६	२	२०	२४	१३	१२	२०	९	
१२	४८	२४	२४	०	१२	०	२४	३६	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	

रा॰ शनेरंतर्दशामध्ये उपदशा

शा	बु	के	शु	सू	चं	म	रा	गु	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	४	१	५	१	२	१	५	४	
१२	२५	१९	२१	२१	२५	२९	३	१६	
२७	२१	५१	०	१८	३०	५१	३४	४८	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	

रा॰ बुधांतर्दशाम॰ उपदशा

बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	१	५	१	२	१	४	४	४	
१०	२३	३	१५	२६	२३	१७	२	२५	
३	३३	०	५४	३०	३३	४२	२४	२१	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	

रा॰ म॰ केतुम॰ म॰ उपदशा॰

के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	
०	२	०	१	०	१	१	१	१	
२२	३	१८	१	२२	२६	२०	२९	२३	
३	०	५४	३०	३	४२	२४	५१	३३	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	

राहोर्मध्ये भृगु॰ म॰ उपदशा

शु	सू	च्चं	मं	रा	गु	श	बु	के	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	
६	१	३	२	५	४	५	५	२	
०	२४	०	३	१२	२४	२१	३	३	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	

राहो॰ सूर्यांत॰ म॰ उपदशा

सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	के	शु	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	१	१	१	१	०	१	
१६	२७	१८	१८	१३	२१	१५	१८	२४	
१२	०	५४	३६	१२	१८	५४	५४	०	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	

राहो॰ म॰ चंद्रा॰ उपदशा॰

च्चं	मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	
३	०	१	१	२	२	२	२	१	
०	२७	१५	१	२१	१२	२५	२६	१	
०	०	०	३०	०	०	३०	३०	०	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	

रा॰ भौ॰ ऽंतर्दशामध्ये उपदशा

म	रा	गु	श	बु	के	शु	सू	चं	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	
०	१	१	१	१	०	२	०	१	
२२	२६	२०	२९	२३	२२	३	१८	१	
३	४२	२४	५१	३३	३	०	५४	३०	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	

गुरोरंतर्दशामध्ये उपदशा

गु	शु	बु	के	शु	सू	च्चं	मं	रा.	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	
३	४	३	१	४	१	२	१	३	
१२	१	१९	१४	८	८	४	१४	२५	
२४	३६	४८	४८	०	२४	०	४८	१२	
०	०	०	०	०	०	०	०	०	

गुरुमध्ये शन्यंतर्दशा								
श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	४	१	५	१	२	१	४	४
२४	९	२३	२	१५	१६	२३	१६	१
२४	१२	१२	०	३६	०	१२	४८	३६
०	०	०	०	०	०	०	०	०

गुरुम॰ बुधांतर्दशायामुपदशा								
बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श
०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	१	४	१	२	१	४	३	४
२५	१७	१६	१०	८	१७	२	१९	९
३६	३६	०	४८	०	३६	२४	४८	१२
०	०	०	०	०	०	०	०	०

गुरुमध्ये केतोरंतर्दशायामुप॰								
के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	०	०	०	१	१	१	१
१९	२६	१६	२८	१९	२०	१४	२३	१७
३६	०	४८	०	३६	२४	४८	१२	३६
०	०	०	०	०	०	०	०	०

गुरुम॰ भृगोरंतर्दशायामुपद॰								
शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	के
०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	१	२	१	४	४	५	४	२
१०	१८	२०	२६	२४	८	२	१६	२६
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

गुरुम॰ सूर्यांतर्दशायामुपदशा								
सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	के	शु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	१	१	१	१	०	१
१४	२४	१६	१३	८	१५	१०	१८	१८
२४	०	४८	१२	२४	३६	४८	४८	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

गुरुम॰ चंद्रा॰ उपदशा								
चं	मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू
०	०	०	०	०	०	०	०	०
१	०	२	२	२	२	०	२	०
१०	२८	१२	४	१६	८	२८	२०	२४
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

गुरुमध्ये राहोरंतर्दशामं॰उप॰								
मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू	चं
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	१	१	२	०	१	०	०
१९	२०	१४	२३	१७	१९	२६	१६	२८
३६	२४	४८	१२	३६	३६	०	४८	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

गुरुम॰ राहोरंतर्दशायामुपद॰								
रा	गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं
०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	३	४	४	१	४	१	२	१
९	२५	१६	२	२०	२४	१३	१२	२०
३६	१२	४८	२४	२४	०	१२	०	२४
०	०	०	०	०	०	०	०	०

शनिम· शनेरंतर्दशाम·उपदशा

श·	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा·	गु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	५	२	६	१	३	२	५	४
२१	३	३	०	२४	०	३	१२	२४
२८	२५	१०	३०	९	१५	१०	२७	२४
३०	३०	३०	०	०	०	३०	०	०

शनिमध्ये बुधांतर्द·म·उपदशा

बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श
०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	१	५	१	२	१	४	४	५
१७	२६	११	१८	२०	२६	२५	९	३
१६	३१	३०	२७	४५	३१	२१	१२	२५
३०	३०	०	०	०	३०	०	०	३०

शनिम· केतोरंतर्दशायामुपद·

के	शु	सू	चं	मं	रा·	गु	श	बु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	२	०	१	०	१	१	२	१
२३	६	१९	३	२३	२९	२३	३	२६
१६	३०	५७	१५	१६	५१	१२	१०	३९
३०	०	०	०	०	०	०	०	३०

शनिम· भृगोरंतर्दशाम·उपद·

शु	सू	चं	मं	रा·	गु	श	बु	के
०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	१	३	२	५	५	६	५	२
१०	२७	५	६	२१	२	०	११	६
०	०	०	३०	०	०	३०	३०	३०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

शनिमध्ये सू· उपदशा·

सूं	चं	मं	रा·	गु	श	बु	के	शु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	१	१	१	१	०	१
१७	२८	१९	२१	१५	२४	१८	१९	२७
६	३०	५७	१८	३६	९	२७	५७	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

शनिमध्ये चंद्र· म· उपदशा

चं	मं	रा	गु	शी	बु	के	शु	सू
०	०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	२	२	३	२	१	३	०
१७	३	२५	१६	०	२०	३	५	२८
३०	१५	३०	०	१५	४५	१५	०	३०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

शनिम· भौ·म· उपदशा·

मं	रा·	गु	श·	बु	के	शु	सू	चं
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	१	२	१	०	२	०	१
२३	२९	२३	३	२६	२३	६	१९	३
१६	५१	१२	१०	३१	१६	३०	५७	१५
०	०	०	०	३०	३०	०	०	०

शनिम· रा· मध्ये· उपद·

रा	गु	शं	बु	के	शु	सू	चं	मं
०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	४	५	४	१	५	१	२	१
३	१६	१२	२५	२९	२१	२१	२५	२९
५४	४८	२७	२१	५१	०	१८	३०	५१
०	०	०	०	०	०	०	०	०

शनिम॰ र॰ म॰ गु॰ उपदशा

गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा॰
०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	४	४	१	५	१	२	१	४
०	२२	७	२२	०	१५	१५	२२	१५
०	३०	३०	३०	०	०	०	३०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

बुधद॰ म॰ बुधांतर्दशाम॰ उप॰

बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श
०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	१	४	१	२	१	४	३	४
२	२४	२४	१३	१२	२०	१०	२५	१७
४९	३४	३०	२१	१५	३४	३	३६	१६
३०	३०	०	०	०	३०	०	०	३०

बुधम॰ केतोरंतर्दशाम॰ उपद॰

के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	०	०	०	१	१	१	१
२०	२९	१७	२९	२०	२३	१७	२६	२०
४९	३०	५१	४५	४९	३३	३६	३१	३४
३०	०	०	०	३०	०	०	३०	३०

बुधम॰ शुक्रांतर्दशाम॰ उपद॰

शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	के
०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	१	२	१	५	४	५	४	१
२०	२१	२५	२९	३	१६	११	२४	२९
०	०	०	३०	०	०	३०	३०	३०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

बुधम॰ सूर्यांतर्दशायामुपदशा

सू	चं	मं	रा॰	गु	श	बु	के	शु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	१	१	१	१	०	१
१५	२५	१७	१५	१०	२८	१३	१७	२१
५८	३०	५१	५४	४८	२७	२१	५१	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

बुधमध्ये चंद्रांतर्द॰ उपदशा

चं	मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू
०	१	०	०	०	०	०	०	०
१	१	२	२	२	२	०	२	०
१२	२९	१६	८	२०	१२	२९	२५	२५
३०	४५	३०	०	४५	१५	४५	०	३०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

बुधम॰ भौमांतर्दशायामुपद॰

मं	रा॰	गु	श	बु	के	शु	सू	चं
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	१	१	१	०	१	०	०
२०	२३	१७	२६	२४	२०	२९	१७	२९
४९	३३	३६	३१	३४	४९	३०	५१	४५
३०	०	०	३०	३०	३०	०	०	०

बुधम॰ रा॰ म॰ उपदशा॰

रा॰	गु	श	बुं	के	शुं	सू	चं	मं
०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	४	४	४	१	५	१	२	१
१७	२	२५	१०	२३	३	१५	२६	२३
४२	२४	२१	३	३३	०	५४	३०	३३
०	०	०	०	०	०	०	०	०

बुधम॰ गुरोरंतर्द॰ उपदशा॰

गु	शा॰	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा॰
०	०	०	०	०	०	०	०	०
३	४	३	१	४	१	२	१	४
१८	९	२५	१७	१६	१०	८	१७	२
४८	१२	३६	३६	०	४८	०	३६	२४
०	०	०	०	०	०	०	०	०

बुधम॰ ऽत॰ म॰ उपदशा॰

श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा॰	गु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	४	१	५	१	२	१	४	४
३	१७	२६	११	१८	२०	३६	२५	९
२५	१६	३१	३०	२७	४५	३१	२१	१२
३०	३०	३०	०	०	०	०	०	०

अथकेतुमध्ये के॰ रं॰ म॰ उप॰

के	शु	सू	चं	मं	रा॰	गु	शा॰	बु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	२२	१९	२३	२०	८	२४	७	१२
३४	३	३६	१६	४९	३४	३०	२१	१५
३०	४	०	०	३०	३०	०	०	०

केतुमध्ये भृ॰ रंत॰ म॰ उपदशा

शु	सू	चं	मं	रां	गु	श	बु	के
०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	०	१	०	२	१	२	१	०
१०	२१	५	२४	३	२६	६	२९	२४
०	०	०	३०	०	०	३०	३०	३०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

केतुम॰ सूर्य॰ मं॰ उपदशा॰

सू	चं	मं	रा	गु	शा	बु	के	शु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	१०	७	१८	१६	१९	१७	७	२१
१८	३०	२१	५४	४८	५७	५१	२१	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

केतुम॰ चंद्रांऽतर्द॰ उपदशा

चं	मं	रा	गु	शा	बु	के	शु	सू
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	१	०	१	०	०	१	०
१७	१२	१	२८	३	२९	१२	५	१०
३०	१५	३०	०	१५	४५	१५	०	३०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

केतुम॰ भौ॰ उपदशा॰

मं	रा॰	गु	शा॰	बु	के	शु	सू	चं॰
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	२२	१९	२३	२०	८	२४	७	१२
३४	३	३६	१६	४९	३४	३०	२१	१५
३०	०	०	०	३०	३०	०	०	०

केतुम॰ रा॰ म॰ उपदशा॰

रा॰	गु	श	के	शु	सू	चं	मं	रा॰
०	०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	१	१	०	२	०	१	०
२६	२०	२९	२३	२२	३	१८	२	२२
४२	२४	५१	३३	३	०	५४	३०	३
०	०	०	०	०	०	०	०	०

केतुमध्येगुरोरंतर्द· मुपदशा·

गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा·
०	०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	१	०	१	०	०	०	१
१४	२३	१७	१९	२६	१६	२८	१९	२०
४८	१२	३६	३६	०	४८	०	३६	२४
०	०	०	०	०	०	०	०	०

केतुमध्येशनेरंतर्द· उपदशा·

श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा·	गु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
२	१	०	२	०	१	०	१	१
३	२६	२३	६	१९	३	२३	२९	२३
१०	३१	१६	३०	५७	१५	१६	५१	१२
३०	३०	३०	०	०	०	३०	०	०

केतुमध्येबुधांतर्दशायामुप·

बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श
०	०	०	०	०	०	०	०	०
१	०	१	०	०	०	१	१	१
२०	२०	२९	१७	२९	२०	२३	१७	२६
३४	४९	३०	५१	४५	४९	३३	३६	३१
३०	३०	०	०	०	३०	०	०	३०

अथ भृगुम· भृ·रंतर्द· उपदशा·

शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु	के
०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	२	३	२	६	५	६	५	२
२०	०	१०	१०	०	१०	१०	२०	१०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भृगुम· सूर्यांतर्दशाम· उपद·

सू	चं	मं	रा·	गु	श	बु	के	शुं
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	०	१	१	१	१	०	२
१८	०	२१	२४	१८	२७	२१	२१	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भृगुमध्येचंद्रांतर्द· उपदशा

चं	मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू
०	०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	३	२	३	२	१	३	१
२०	५	०	२०	५	२५	५	१०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भृगुमध्ये भौमांतर्दशा· उप·

मं	रा	गु	श	बु	के	शु	सू	चं
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	२	१	२	१	२	६	१	३
२४	३	२६	६	२९	३	०	२४	०
३०	०	०	३०	३०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भृगुमध्येराहोरंतर्दशा· उपद·

रा	गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं
०	०	०	०	०	०	०	०	०
५	४	५	५	२	६	१	३	२
१२	२४	२१	३	३	०	२४	०	३
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भृगुमध्येगुरोरंतर्दशा·उप·								
गु	श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा
०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	५	४	१	५	१	२	१	४
६	०	१६	२६	१०	१८	२०	२६	२४
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भृगुमध्ये शनेरंतर्दशायामुप·								
श	बु	के	शु	सू	चं	मं	रा	गु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	५	२	६	१	३	२	५	५
०	११	६	१०	२७	५	६	२१	२
३०	३०	३०	०	०	०	३०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भृगुमध्येबुधांतर्दशा·उपद·								
बु	के	शु	सू	चं	मं	रा·	गु	श
०	०	०	०	०	०	०	०	०
४	१	५	१	२	१	५	४	५
२४	२९	२०	२१	२५	२९	३	१६	११
३०	३०	०	०	०	३०	०	०	३०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

भृगुम·केतोरंतर्द· उपदशा.								
के	शु	सू	चं	मं	रा	गु	श	बु
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	२	०	१	०	२	१	२	१
२४	१०	२१	५	२४	३	२६	६	२९
३०	०	०	०	०	०	०	३०	३०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

इति विंशो०द०उपद०स०

॥ अथ योगिनी दशानयन प्रकार माह ॥

અશ્વિની નક્ષત્ર થકી જન્મના નક્ષત્ર સુધી ગણવાં તેની જે સંખ્યા થાય તેમાં ૩ ત્રણ વધારે ભેળવા. પછે તે સંખ્યાને ૮નો ભાગ લેવો. શેષ ૧ રહે તો મંગલા. ૨ શેષ રહે તો પિંગલા, ૩ શેષ રહે તો ધાન્યા. ૪ શેષ. રહે તો ભ્રામરી. ૫ શેષ રહે તો ભદ્રિકા. ૬ શેષ રહે તો ઉલ્કા. ૭ શેષ રહે તો સિદ્ધા. ૮ શેષ રહે તો. સંકટા આ પ્રમાણે અભિજિત્ નક્ષત્ર સહિત યોગિની દશા સાધન કરવું.

अथ स्पष्टचंद्रोपरि भुक्तभोग्यसाधनमाह

स्पष्टचंद्रानुमक्षेप्या राशीरेकादशांशका: ११६१०॥
ततकला प्रकर्त्तव्या अभ्रांबर गजा भवेत्॥१७५॥

लब्धं नक्षत्रराशोस्तु वसुभिर्भागमाहरेत् ॥
शेषराश्यंकमान्येन भुक्तयोगनिका दशा ॥१७६॥
शेषंकलादिनाचक्रे गुणित्वाष्टशते ८०० भजेत् ॥
भुक्त वर्षादिकं ज्ञेयं शेषं भोग्यं प्रकीर्तितं ॥१७७॥
शेषमष्टशता पापं निजचक्रे प्रताडितं ॥
भक्ताष्टमसतैः भोग्यं एवं ज्ञेयं विचक्षणैः ॥ १७८॥

સ્પષ્ટ જન્મનો ચંદ્ર માંડી તેમાં ૧૩।૨૦ ભેળી તેનો કલાપિંડ કરવો. રાશિને ૩૦ ગુણા કરી અંશ ભેળી પછે તેને ૬૦ ગુણા કરી તેમાં કળા ભેળવી. એટલે કળાપિંડ થાય. તે કળાપિંડને ૮૦૦ નો ભાગ લેવો. લબ્ધ ગતનક્ષત્ર જાણવું. શેષાંક ને તથા ચંદ્રની વિકળાને સ્વદશાના વર્ષગુણી કરવી. પછે તેને ૮૦૦ નો ભાગ લેવો. લબ્ધ વર્ષ ઉપર માંડીએ. શેષાંક બાર ગુણા કરી ૮૦૦ નો ભાગ લેવો. લબ્ધ માસ વર્ષની હેઠળ માંડીએ. શેષાંકને ૩૦ ગુણા કરવા. ઉપર ૮૦૦નો ભાગ લેવો. લબ્ધ દિવસ જાણવા. શેષાંકને ૬૦ ગુણા કરવા. ૮૦૦નો ભાગ લેવો. લબ્ધ કળા. શેષાંકને ૬૦ ગુણા કરવા ૮૦૦નો ભાગ લેવો. લબ્ધ વિકળા. એ પ્રમાણે વર્ષ માસ દિવસ ઘટી પળ યોગિની દશાનો ભુક્ત આણવો. તેને દશાના વર્ષમાંથી બાદ કરીએં ત્યારે ભોગ્ય થાય.

मंगला १ पिंगला २ धान्या ३ भ्रामरी ४ भद्रिका ५ तथा ॥ उल्का ६ सिद्धा ७ संकटा ८ च नाम तुल्यं भवेत्फलम् ॥ १७९॥

अथयोगिनी मंगलाऽंतर्द॰ मंग॰ उ॰

मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	१	१	१	१	२	
१६	३३	५०	६	२३	४०	५६	१३	
४०	२०	०	४०	२०	०	०	२०	

मंगलामध्ये पिंगलाऽंतर्द॰ उपद॰

पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं	मं	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	२०
१	१	२	२	३	३	४	०	०
६	४०	१३	४६	२०	५३	२६	३३	०
४०	०	२०	४०	०	२०	४०	२०	०

मंगलामध्ये धाऽंतर्द॰ उपदशा

धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं	मं	पिं	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	१
२	३	४	५	५	६	०	१	०
३०	२०	१०	०	५०	४०	५०	४०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

मंगलामध्ये भ्रा॰ ऽंतर्द॰ उपद॰

भ्रा	भ	उ	सि	सं	मं	पिं	धा	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	१
४	५	६	७	८	१	२	३	१०
२६	३३	४०	४६	५३	६	१३	२०	०
४०	२०	०	४०	२०	४०	२०	०	०

मंगलामध्ये भद्राऽंतर्द॰ उपद॰

भ	उ	सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
६	८	९	११	१	२	४	५	२
५६	२०	४३	६	२३	४६	१०	३३	०
४०	०	२०	४०	२०	४०	०	२०	०

मंगलामध्ये उल्काऽंतर्दशा॰ उप॰

उ	सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
८	१०	११	१३	१	३	५	६	२
२०	०	४०	२०	४०	२०	०	४०	१०
०	०	०	०	०	०	०	०	०

मंगलामध्ये सिद्धांतर्द॰ उपद॰

सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा	म	उ	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
११	१३	१३	२	४	६	८	१०	२
५६	५३	३६	१३	१०	६	३	०	०
४०	२०	४०	२०	०	४०	२०	०	०

मंगलामध्ये संकटाऽंतद॰ उप॰

सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि	यो
०	०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०	०
१६	१३	२	५	७	९	११	१३	३
६	५३	४६	०	१३	२६	४०	५३	०
४०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०	०

अथ पिंगलामध्ये पिंगलांतर्द·उप·

पिं	धा	आ·	भ	उ·	सि	सं	मं·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
२	३	४	५	६	७	८	१
१३	२०	२६	३३	४०	४६	५३	६
२०	०	४०	२०	०	४०	२०	४०

पिंगलामध्ये धान्यांतर्दशायामुप·

धा	आ	भ	उ	सि	सं	मं·	
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
५	६	८	१०	११	१३	१	३
०	४०	२०	०	४०	२०	४०	२०
०	०	०	०	०	०	०	०

पिंगलामध्ये आ·ऽतर्दशायामुप·

आ·	भ·	उ	सि	सं	मं	पिं	धा·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
८	११	१३	१५	१७	२	४	६
५३	६	२०	३३	४६	१३	२६	४०
२०	४०	०	२०	४०	२०	४०	०

पिंगला·भ·ऽतर्दशायामुपद·

भ	उ	सि	सं	मं	पिं	धा	आ
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
१३	१६	१९	२२	२	५	८	११
५३	४०	२६	१३	४६	३३	२०	६
२०	०	४०	२०	४०	२०	०	४०

पिंगलामध्येउल्कांऽतर्दशा·उप·

उ	सि	सं	मं	पिं	धा	आ·	भ
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
१६	२०	२३	२६	३	६	१०	१३
४०	०	२०	४०	२०	४०	०	२०
०	०	०	०	०	०	०	०

पिंगलामध्ये सिद्धांतर्दशायामुप

सि	सं	मं	पिं	धा	आ	भ	उ·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
२३	२७	२७	४	८	१२	१६	२०
५३	४६	१३	२६	२०	१३	६	०
२०	४०	२०	४०	०	२०	४०	०

पिंगलामध्ये संकटांतर्दशायामुपः

सं	मं	पिं	धा·	आ	भ·	उ	सि
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
३२	२७	५	१०	१४	१८	२३	२७
१३	४६	३३	०	२६	५३	२०	४६
२०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०

पिंगलामध्ये मंगलाऽतद·उपदशा

मं	पिं	धा	आ	भ	उ	सि	सं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	१	२	२	३	३	४
३३	६	४०	१३	४६	२०	५३	२६
२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०

अथ धान्यामध्ये धा०ऽंतर्द० उपद०

धा०	आ०	भ०	उ	सि	सं	मं	पिं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
७	१०	१२	१५	१७	२०	२	५
३०	०	३०	०	३०	०	३०	०
०	०	०	०	०	०	०	०

धान्यामध्ये आ०ऽंतर्दशायामुपद०

आ	भ०	उ	सि	सं	मं	पिं	धा०
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
१३	१६	२०	२३	२६	३	६	१०
२०	४०	०	२०	४०	२०	४०	०
०	०	०	०	०	०	०	०

धान्यामध्ये भद्रांऽतर्दशायामुपद०

भ०	उ	सि	सं	मं	पिं	धा	आ०
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	१	०	०	०	०
२०	२५	२९	३	४	८	१२	१६
५०	०	१०	२०	१०	२०	३०	४०
०	०	०	०	०	०	०	०

धान्यामध्ये उल्कांतर्दशायामुप०

उ	सि	सं	मं	पिं	धा	आ	भ०
०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	१	१	०	०	०	०
२५	०	५	१०	५	१०	१५	२०
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०

धान्यामध्ये सिद्धांतर्दशायामुप०

सि	सं	मं	पिं	धा	आ	भ	उ
०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	१	०	०	०	०	१
५	११	१०	६	१२	१८	२४	०
५०	४०	५०	४०	३०	२०	१०	०
०	०	०	०	०	०	०	०

धान्यामध्ये संकटांतर्दशायामुप०

सं	मं	पिं	धा	आ	भ	उ	सि०
०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	०	०	०	०	१	१
१८	११	८	१५	२१	२८	५	११
२०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०
०	०	०	०	०	०	०	०

धान्यामध्ये मंगलांतर्दशायामुप०

मं	पिं	धा	आ	भ	उ	सि	सं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	२	३	४	५	५	६
५०	४०	३०	२०	१०	०	५०	४०
०	०	०	०	०	०	०	०

धान्यामध्ये पिंगलांतर्दशा० उप०

पिं	धा	आ	भ	उ	सि	सं	मं०
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
३	५	६	८	१०	११	१३	१
२०	०	४०	२०	०	४०	२०	४०
०	०	०	०	०	०	०	०

अथभ्रामिकामध्येभ्रामिकांत०उप०

भ्रा०	भ०	उ	सि	सं	मं	पिं	धा०
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	१	१	०	०	०
१७	२२	२६	१	५	४	८	१३
४६	१३	४०	६	३३	२६	५३	२०
४०	२०	०	४०	२०	४०	२०	०

भ्रामिकामध्ये भद्राऽंतर्द०उपद०

भ०	उ	सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा
०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	१	१	०	०	०	०
२७	३	८	१४	५	११	१६	२२
४६	२०	५३	२६	३३	६	४०	१३
४०	०	२०	४०	२०	४०	०	२०

भ्रामिकामध्येउल्कांतर्द०उपद०

उ	सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ
०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	१	१	०	०	०	०
३	१०	१६	२३	६	१३	२०	२६
२०	०	४०	२०	४०	२०	०	४०
०	०	०	०	०	०	०	०

भ्रामिकामध्ये सिद्धांतर्द०उपद०

सि०	सं	मं	पि	धा	भ्रा	भ	उ०
०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	१	०	०	०	१	०
१७	२५	२४	८	१६	२४	२	४०
४६	३३	२६	५३	४०	२६	१३	०
४०	२०	४०	२०	०	४०	२०	०

भ्रामिकामध्ये संकटांतर्द०उपद०

सं०	मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि
०	०	०	०	०	०	०	०
२	१	०	०	०	१	१	१
४	२५	११	२०	२८	७	१६	२५
२६	३३	६	०	५३	४६	४०	३३
४०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०

भ्रामिकामध्ये मंगलांतर्दशा०उप०

मं	पिं	धा	भ्रा	भं	उ	सि	सं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
१	२	३	४	५	६	७	८
६	१३	२०	२६	३३	४०	४६	५३
४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०

भ्रामिकाम० पिंगलाऽतर्दशाउपद०

पिं	धा	भ्रा	भ०	उ	सि	सं	मं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
४	६	८	११	१३	१५	१७	२
२६	४०	५३	६	२०	३३	४६	१३
४०	०	२०	४०	०	२०	४०	२०

भ्रामिकाम० धान्यांतर्द० उपद०

धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं	मं	पिं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
१०	१३	१६	२०	२३	२६	३	६
०	२०	४०	०	२०	४०	२०	४०
०	०	०	०	०	०	०	०

अथभद्रिकाम· भ·ऽंतर्द· उप·							
भ·	उ	सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा
०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	१	१	०	०	०	०
४	११	१८	२५	६	१३	२०	२७
४३	४०	३६	३३	५६	५३	५०	४६
२०	०	४०	२०	४०	२०	०	४०

भद्रिकामध्येउल्काऽंतर्द·उपद·							
उ	सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ·
०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	१	२	०	०	०	१
११	२०	२८	६	८	१६	२५	३
४०	०	२०	४०	२०	४०	०	२०
०	०	०	०	०	०	०	०

भद्रिकामध्येसिद्धांतर्दशा·उपद·							
सि.	सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ
०	०	०	०	०	०	०	०
१	२	२	०	०	१	१	०
२९	९	८	११	२०	०	१०	५०
४३	२६	३	६	५०	३०	१६	०
४०	४०	२०	४०	०	२०	४०	०

भद्रिकामध्येसंकटांतर्दशा·उप·							
सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि
०	०	०	०	०	०	०	०
२	२	०	०	१	१	१	२
२०	९	१३	२५	६	१७	२८	९
३३	२६	५३	०	६	१३	२०	२६
२०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०

भद्रिकामध्येमंग·ऽंतर्द·म·उप·							
मं	पिं	धां·	भ्रा	भ·	उ·	सि	सं·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
१	२	४	५	६	८	९	११
२३	४६	१०	३३	५६	२०	४३	६
२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०

भद्रिकामध्येपिंग·ऽंतर्द·उप·							
पिं	धा	भ्रा	भ.	उ	सिं	सं	मं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
५	८	११	१३	१६	१९	२२	२
३३	२०	६	५३	४०	२६	१३	४६
२०	०	४०	२०	०	४०	२०	४०

भद्रिकामध्ये धान्याऽंतर्दशा·उप·							
धा·	भ्रा	भ·	उ·	सि	सं	मं	पिं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	१	०	०
१२	१६	२०	२५	२९	३	४	८
३०	४०	५०	०	१०	२०	१०	२०
०	०	०	०	०	०	०	०

भद्रिकाम·भ्रामिकांऽतर्द·उप·							
भ्रा·	भ	उ·	सि	सं	मं	पिं	धा
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	१	१	१	०	०	०
२२	२७	३	८	१४	५	११	१६
१३	४६	२०	५३	२६	३३	६	४०
२०	४०	०	०	४०	२०	४०	०

उल्काम·उल्कांऽतर्द·उपदशा·							
उ	सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ
०	०	०	०	०	०	०	०
१	२	२	२	०	०	१	१
२०	०	१०	२०	१०	२०	०	१०
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०

उल्कामध्ये सिद्धांऽतर्द·उपद·							
सि·	सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ
०	०	०	०	०	०	०	०
२	२	२	०	०	१	१	२
११	२३	२१	१३	२५	६	१८	०
४०	२०	४०	२०	०	४०	२०	०
०	०	०	०	०	०	०	०

उल्कामध्ये संक·ऽतर्द·उप·							
सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि
०	०	०	०	०	०	०	०
३	२	०	१	१	१	२	२
६	२३	१६	०	१३	२६	१०	२३
४०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०
०	०	०	०	०	०	०	०

उल्कामध्ये मंगलां·तर्द·उप·							
मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
१	३	५	६	८	१०	११	१३
४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०
०	०	०	०	०	०	०	०

उल्काम· पिंग·ऽतर्द·उप·							
पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं	मं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
६	१०	१३	१६	२०	२३	२६	३
४०	०	२०	४०	०	२०	४०	२०
०	०	०	०	०	०	०	०

उल्कामध्ये धा·ऽतर्द·उपद·							
धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं	मं	पिं·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	१	१	१	०	०
१५	२०	२५	०	५	१०	५	१०
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०

उल्कामध्ये भ्रा·ऽतर्द·उप·							
भ्रा	भ	उ	सि	सं	मं	पिं	धा·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	१	१	१	०	०	०
२६	३	१०	१६	२३	६	१३	२०
४०	२०	०	४०	२०	४०	२०	०
०	०	०	०	०	०	०	०

उल्कामध्ये भद्राऽतर्द·उप·							
भ	उ	सि·	सं	मं	पिं	धा	भ्रा
०	०	०	०	०	०	०	०
०	१	१	२	०	०	०	१
११	२०	२८	६	८	१६	२५	३
४०	०	२०	४०	२०	४०	०	२०
०	०	०	०	०	०	०	०

अथ सिद्धाम· सिद्धांतर्द·उप·

सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ·
०	०	०	०	०	०	०	०
२	३	३	०	०	१	१	२
२३	७	५	१५	२९	१२	२६	१०
३६	१३	१६	३३	१०	४६	२३	०
४०	२०	४०	२०	०	४०	२०	०

सिद्धामध्ये संकटांऽतर्द·उप·

सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि
०	०	०	०	०	०	०	०
३	३	०	१	१	२	२	३
२२	७	१९	५	२०	६	२१	७
४६	१३	२६	०	३३	६	४०	१३
४०	२०	४०	०	२०	४०	०	२०

सिद्धाम· मंगलांऽतर्द·उप·

मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
१	३	५	७	९	११	१३	१५
५६	५३	५०	४६	४३	४०	३६	३३
४०	२०	०	४०	२०	०	४०	२०

सिद्धामध्ये पिंगलांऽत·उप·

पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं	मं·
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	१	०
७	११	१५	१९	२३	२७	१	३
४६	४०	३३	२६	२०	१३	६	५३
४०	०	२०	४०	०	२०	४०	२०

सिद्धामध्ये धान्यांऽतर्द·उप·

धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं	मं	पिं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	१	१	१	०	०
१७	२३	२९	५	१०	१६	५	११
३०	२०	१०	०	५०	४०	५०	४०
०	०	०	०	०	०	०	०

सिद्धामध्ये भ्रा·ऽतर्द·उपद·

भ्रा·	भ	उ·	सि	सं	मं	पिं·	धा·
०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	१	१	२	०	०	०
१	८	१६	२४	२	७	१५	२३
६	५३	४०	२६	१३	४६	३३	२०
४०	२०	०	४०	२०	४०	२०	०

सिद्धामध्ये भद्रिकाऽंतर्द·उप·

भ	उ	सि·	सं	मं	पिं	धा	भ्रा
०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	२	२	०	०	०	१
१८	२८	८	१७	९	१९	२९	८
३६	२०	३	४६	४३	२६	१०	५३
४०	०	२०	४०	२०	४०	०	२०

सिद्धामध्येउल्काऽंतर्द·उप·

उ	सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ·
०	०	०	०	०	०	०	०
१	२	२	३	०	०	१	१
२८	१०	२१	३	११	२३	५	१६
२०	०	४०	२०	४०	२०	०	४०
०	०	०	०	०	०	०	०

अथ संकटाम· संकटांऽत· उप·

सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि
०	०	०	०	०	०	०	०
४	३	०	१	१	२	३	३
८	२१	२२	१०	२७	१५	३	२१
५३	६	१३	०	४६	३३	२०	६
२०	४०	२०	०	४०	२०	०	४०

संकटामध्ये मंगलांऽतर्द·उप·

मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	०	०	०
२	४	६	८	११	१३	१५	१७
१३	२६	४०	५३	६	२०	३३	४६
२०	४०	०	२०	४०	०	२०	४०

संकटाम· पिंगलांऽतर्द· उपद·

पिं	धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं	मं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	०	०	०	१	१	०
८	१३	१७	२२	२६	१	५	४
५३	२०	४६	१३	४०	६	३३	२६
२०	०	०	२०	०	४०	२०	४०

संकटामध्ये धान्यांऽत·उप·

धा	भ्रा	भ	उ	सि	सं	मं	पिं
०	०	०	०	०	०	०	०
०	०	१	१	१	१	०	०
२०	२६	३	१०	१६	२३	६	१३
०	४०	२०	०	४०	२०	४०	२०
०	०	०	०	०	०	०	०

संकटाम· भ्रामि· ऽतर्द· उपद·

भ्रा	भ	उ	सि	सं	मं	पिं	धा
०	०	०	०	०	०	०	०
१	१	१	२	२	०	०	०
५	१४	२३	२	११	८	१७	२६
३३	२६	२०	१३	६	५३	४६	४०
२०	४०	०	२०	४०	२०	४०	०

संकटामं· भद्रिकाऽतर्द·उप·

भ	उ	सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा
०	०	०	०	०	०	०	०
१	२	२	२	०	०	१	१
२५	६	१७	२८	११	२२	३	१४
३३	४०	४६	५३	६	१३	२०	२६
२०	०	४०	२०	४०	२०	०	४०

संकटाम· उल्कांऽतर्द· उपद·

उ	सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ
०	०	०	०	०	०	०	०
२	२	३	३	०	०	१	१
६	२०	३	१६	१३	२६	१०	२३
४०	०	२०	४०	२०	४०	०	२०
०	०	०	०	०	०	०	०

संकटामध्ये सिद्धांतर्द·उप·

सि	सं	मं	पिं	धा	भ्रा	भ	उ
०	०	०	०	०	०	०	०
३	३	३	०	१	१	२	२
५	२१	१८	१७	३	१८	४	२०
३३	६	५३	४६	२०	५३	२६	०
२०	४०	२०	४०	०	२०	४०	०

॥ अथ दशा प्रवेश करण माह ॥

જે ગ્રહની દશા પ્રવેશ કરવી હોય તે ગ્રહની હેઠળ સ્પષ્ટ સૂર્ય માંડવામાં આવેછે. તે સૂર્યના રાશિઅંશપ્રમાણે, ચંદ્રાર્કીમાંથી સૂર્યનો કોઠો કહાડી તેની સામે માંડવો. પછે તે બે કોઠાનો અંતર કરવો. કોઠાના સૂર્યથકી ઈષ્ટનો સૂર્ય જે વધારે હોય તો ફળ ધન કરવું. અને કોઠાના સૂર્યથકી ઈષ્ટનો સૂર્ય ઓછો હોય તો ફળ ઋણ કરવું. **इष्टऽधिके धनं** અને **इष्टअल्पे ऋणं** ॥ હવે જે અંતર આવ્યોછે તેની કળા પિંડ કરવો. પછે તેને કોઠાના સૂર્ય હેઠળની ગતિને પહેલા ફળને ૬૦ ગુણા કરી બીજું ફળ ભેળવું. એટલે ભાજક થાય. તે ભાજક વડે આગળ ભાજ્ય કરી મુક્યોછે. તેને ભાગ લઈ. કળાદિ બેફળ લેવા. તે ફળને અબ્દપના ઘટી પળમાં ચાળકની ધન ઋણ સંજ્ઞા જોઈને ધન ઋણ કરવું. કોઠાના સૂર્યની ઉપર જે ગણ હોય તેમાં અબ્દપનો ઉપરનો વાર ભેળવો. ઉપર સાતે ભાગ લેવો. શેષાંક રહે તે રવ્યાદિ વાર જાણવા. હવે દશાની હેઠળ જે સૂર્ય હોય તે સૂર્યની રાશિ અંશ કળા વિકળા દશા પ્રવેશ થઈ એમ જાણવું. આપ્રમાણે સર્વત્ર ગ્રહની દશા પ્રવેશ કરવી.

नेत्रांत्यान्वितवेदनंदवसुधायुक्ते शुभे वत्सरे ॥
माघे मासि मितौ हरेः सितदले वारिवरे चांदिरे ॥
सोऽयं संगत जातकादि गणितो ज्योतिर्मयूखा-
भिधो ॥ ग्रंथो लब्धसमाह्यकारिविबुधा यत्नाद्द-
याशंभुना ॥ १ ॥

॥ ज्योतिर्मयूखसारोद्धारे जातकप्रकरणे गुर्जरभाषायां ॥

॥ प्रथम खंडः ॥

रमलगुलजार ।

पूर्व यवनाचार्य्य निर्मित ।

इन्द्रप्रस्थ में द्विजवर्य्य श्रीवीरबल उल्थाकृत ।

प्रकाशक

पण्डित रामरत्न पाल

जिला रोहतक, स्थान बेरी ।

यही पुस्तक मिलनेका ठिकाना ।

कलकत्ता

७५ नं० काटन् ष्ट्रीट

“नारायण यन्त्र” में

रसिकलाल पानने

छापा ।

संवत् १९५४

कीमत ७) रुपैया ।

विज्ञापन ।

विदित होवे कि ज्योतिषविद्या सब विद्याओंमें शिरोमणि है और चमत्कार दिखानेवाली है इस बातको सभी जानते हैं परन्तु ज्योतिषमें गणित और फला देश ये दो विषय है तहां आजकलके लोग केवल गणित विद्या कोई ही ठीक मानते हैं कारण कि गणित विद्यासे जो सूर्य्य चन्द्रग्रहण और ग्रहवेधादि लगाया जाता है वह उन लोगोंको प्रत्यक्ष दीखपड़ता है और फलादेशकी तरफसे लोगोंका निश्चय उठने लगगया है तहां प्रश्न समय वा जन्म समयके इष्टका ज्ञानही अच्छी तरह नहीं होता है क्योंकि घटी यन्त्रको तो सभी लोग रेल घटी वड़ाकघटीसे मिला लेते हैं वह घटी सब देशकी नहीं होसकती किन्तु अपने देशके स्वोदयसे मिली हुई घटी शुद्ध होवेगी तहां भी लग्नके नवांशक आदि सूक्ष्म प्रकार देखनेका फरक रहजानेसे लग्न द्वारा प्रश्नकी विधि मिलनेमें कभी फरक भी दीख पड़ता है इसी लिये हमने बहुत दिनोंसे अत्यन्त सुप्रसिद्ध रमलगुलज़ार नाम ग्रन्थ बड़ा यतनसे प्राप्त किया है यह ग्रन्थ यवनभाषामें यवनाचार्य्योंका निर्माण किया हुआ था और इसकी भूमिका देखनेसे मालूम होता है कि यह ग्रन्थ विक्रमाजित् महाराजके वक्तमें इस देशमें यूनान देशसे आया था परन्तु बहुत दिनों तक यवनभाषामें ही रहा फिर अकबर बादशाहके वक्तमें श्रीमान् ब्रह्मवंशोद्भव बीरबलजीने यह ग्रन्थ अपने देवनागरी अक्षरोंमें हिन्दुस्थानी भाषामें तर्जुमा कराया और इस ग्रन्थसे बहुतसे पण्डित लोग सब प्रकारके प्रश्न कहकर अत्यन्त चमत्कार दिखाते थे सभी जानते हैं कि रमल यह शब्द संस्कृत नहीं है रमलमें जो लह्यान आदि शकलोंकी संज्ञा लिखी हैं वे भी संस्कृत वाक्य नहीं है इस लिये रमलग्रन्थोंमें संस्कृत ग्रन्थ जो कि रमल नवरत्न आदि प्रसिद्ध है उन सब ग्रंथोंका शिरोमणि यही रमलगुलजार ग्रंथ है गुलजार याने सर्वथा अत्यन्तप्रकाशमानका नाम है इसकारण हमने अत्यन्त योग्य जानकर यह ग्रंथ पुरातन हस्तलिखित पुस्तक लब्ध किया और इसके लब्ध होनेमें हमारा बहुत द्रव्य व्यय तथा परिश्रम हुआ था यह ग्रंथ दूसरे स्थानपर कहीं नहीं मिलने तथा इस लिये हमारे मित्रजनोंने हमसे बहुत प्रार्थना की और विद्याको प्रकट करनाही मुख्य समझा इस लिये यह ग्रंथ हमने अपने द्रव्य व्ययसे छपाया है गुणग्राही लोगोंसे प्रार्थना है कि एकवार इसके गुणको देखें ।

प्रकाशक

पण्डित—श्रीरामरत्न पाल, वेरी निवासी ।

किताब मिलनेका पता।

यह किताब जिला रोहतक, स्थान बेरी निवासी प्रकाशक पण्डित रामरत्नपालके पास मिलेगा। जिनको दरकार हो उनसे मंगवा लें।

प्रकाशक पण्डित—श्रीरामरत्न पाल।
जिला रोहतक, स्थान बेरी।

सूची पिण्डम्।

इति प्रथमस्थानम्।

इति नवमम् ।

इति षोडश स्थानम् ।

इति अनुक्रमणिका समाप्ता । औरस्तु

श्रीगणेशाय नमः ।

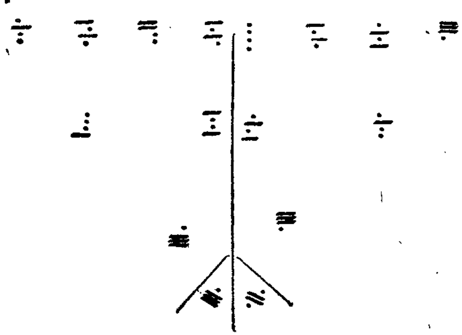
अथ रमलगुलजार ।

श्रीयवनाचार्य्य अपने सब रमल ग्रन्थोंका सार निकालकर रमलगुलजार नाम ग्रन्थको रचते भये उसीको श्रीवीरबल साहिब इष्टदेव सरस्वतीका ध्यान करके अपनी देश भाषामें उल्थाकरते हैं। तहां पहले प्रश्नः देखनेकी विधि कहते हैं। पहले मीनकी संक्रान्तिमें जिस दिन दिनरात्रि बराबर होय उस दिन ७ धातु लेयकर पासे बनवाना उसी दिन ढलावे फिर ८ टूक करवाय और स करवावे फिर चार २ शून्य ऊपर करे दोय २ शून्य नीचे कर वावे और बराबरोंमें तीन २ शून्य करावे फिर सबमें स्यार कराय दोयकीलोमें पोवे फिर उनसे शुभ दिन प्रथम प्रश्न करे प्रश्न कहने का प्रकार प्रथम पूछनेवाला चावल पुष्प फल द्रव्य करके पुस्तक का पूजन करे पीछे प्रश्न कहनेवाला उक्त प्रच्छकका हाथ पासोपे रखवाय कर ओं नमो भगवती कूष्मांडेनि सर्वकार्य्य प्रसाधिनि सर्वनिमित्त प्रकाशिनि एहि २ त्वर २ वरं देहि देहि लिहि २ मातंगिनि सत्यं ब्रूहि २ स्वाहा० इस मन्त्रको ७ वार जपे और उसको कहदेवे कि तुम्ह अपना प्रश्नको दिलमें विचार लेवो फिर उन पासांकूं तकतीपे डाले उन्हसे जाईचा बनावे इस प्रकार च्यार शकल वामक्रमसे बनावे इस प्रकारसे शून्यकी शून्यलिखे दो शून्योंकी तिरछीरेखा लिखे फिर पांचवासे लेयकर च्यार खरड़ तिरछे क्रमसे बनावे इस प्रकारसे च्यार और शकलबनावे फिर दो रेखा और दो शून्योंकी रेखा बनावे शून्य रेखाके योगसे शून्य इस प्रकारसे पहले दूसरे से नवमी शकल बनावे और तिसरे चौथे

से दशमी शकल बनावे फिर पांचमी छठीसे ग्यारमी शकल बनावे और सातमी अठमी शकलसे बारहमी शकल बनावे फिर नवमी दशमी करके तेहरवीशकल बनावे और ग्यारमी बाहरवी करके चौहदमी शकल बनाले फिर तेरहवीं चौहदमीसे पहद्रमी शकल बनावे और पहद्रवी पहलिसे सोलवी सकल बनावेफिर प्रच्छ कसेक है कि किसी पुष्प या फल या नदी या देवताका नाम लेय सो जो वह अक्षरोंकूं उच्चारण करे उन्ह अक्षरोंकूं ठीक २ लिख लेय फिर अकचटतपयश वर्ग करके स्वरोंकी अलग संख्या लिख लेय और हसोंकी अलग संख्या लिखि फिर स्वरसंख्यासे हससंख्या को गुणाकरे फिर इष्टका निश्चय करके लग्नकूं निश्चय करे फिर उक्त संख्यामें लग्नसंख्याको मिलाय देवे फिर जाइचामें १६ घर जो शकल है उसको विजदहपंक्तिकी जो शेषांक संज्ञा है उस करके उक्त जो लब्धांक है उसको गुणाकरे फिर १०४१का भागदेय शेष बचे जो पिण्डका अंक जानना और इसी शेषांकमें १६ का भाग देनेसे जो शेष बचे उसको शकुन पंक्तिके क्रमसे उतनी संख्या वाली शकल जाननी उक्त पिण्डके आगे वही शकल मिलेगी और पिण्डके आगे प्रच्छकका वही प्रश्न मिलेगा अथ अष्टवर्गांक संख्या ।

अ	१	ऊ	६	ए	११	क	२	च	३	ट	४	त	५	प	६	य	७	श	८
आ	२	ऋ	७	ऐ	१२	ख	३	छ	४	ठ	५	थ	६	फ	७	र	८	ष	९
इ	३	ॠ	८	ओ	१३	ग	४	ज	५	ड	६	द	७	ब	८	ल	९	स	१०
ई	४	ऌ	९	औ	१४	घ	५	झ	६	ढ	७	ध	८	भ	९	व	१०	ह	११
उ	५	ॡ	१०	०	०	ङ	६	ञ	७	ण	८	न	९	म	१०	०	००	००	००

लग्नम्	मेष	वृष	मिथुन	कर्क	सिंह	कन्या	तुला	वृश्चिक	धन	मकर	कुंभ	मीन				
लग्नसंख्या	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२				
विजदद्दपंक्ति	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
विजदद्दशेष संज्ञा	१२१	१२२	१२३	१२४	१२५	१२६	१२७	१२८	१२९	१३०	१३१	१३२	१३३	१३४	१३५	१३६
शकुनपंक्ति	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]
शकुनपंक्ति शकल संख्या	१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६

अथ उदाहरणम् । किसीने प्रश्न किया फिर यह जाईचा बनाया पूछनेवाले ने फलका नाम आम कहा तब आकारकी संख्या २ मकारकी संख्या १ अष्टवर्गका क्रमसे हुई दोनों संख्या मिलानेसे ३ हुई यह स्वरसंख्या है फिर मकारकी संखा १० हुई फिर ३ से १० गुणा किया ३० हुये फिर दृष्ट को देखके लग्न निश्चय किया कि मकर है इसकी संख्या १० हुइ सो उक्त

संख्यामें मिलाई सब मिलके ४०हुये फिर देखा कि जाईचेमें १६ है घर शकल लह्यान है सो विजदह पंक्तिमें दूसरे स्थान है जिसकी संख्या १२२ की है सो ४० से गुणा किया जब ४८८० हुए फिर १०४१ जो मूल अंक है उसका ४८८० में भाग दिया बाकी ७१६ रहा यह पिंडः संख्या है फिर इसमें सोलह १६ का भाग दिया १२ बचे सो शकुन पंक्तिमें १२ में स्थान अतबेखारिज है सो इस पिंडकी पास यही शकल किलेगी सो इसके आगे प्रश्नकर्ता प्रश्नः मिलेगा यह उदाहरण है।

इति उदाहरणम् ।

श्रीगणेशाय नमः ।

अथ रमलगुलजार प्रारभ्यते ।

पिण्ड १ ।

हुकमीशकल लहियान खारिज अग्निकी है हुकमफरमाती है कि पूछनेवालासकस तेरा सवाल भाग्योदयका है रोजगारकी तर्फसे मनमें तकलीफ पारहा है सो अब कोईदिनमें तेरा भाग्योदय होगा परन्तु तेरा दिलविगड़ा रहता है सो तू १०० दुर्गापाठ संपुटकरवाय नहीं तो रोजगारमें तेरा चित्त नहीं लगेगा और तेरे कूं स्वप्नभीरात्रिको नाकिस आतेहै सो सन्देहमतकरै अल्लातालाने चाहातो तेरा रोजगार जलदी लगैगा सन्देहमतकरै इति प्रश्न ।

पिंड: २ । हुकमीशकल कब्जलदाखिल चन्द्रमाकी है हुकम फरमातीहै कि पूछनेवाले सक्स तेरासवाल लड़काके भाग्योदयका है इसलड़काके मुखकानी देखते बहुतदिनहुये परन्तु इसको अवतक आपा चेत्या नहीं सो इसके जन्ममें ३ ग्रह नाफिक हैं सो उन्हका पूजनकरवाना और यह पूर्वजन्ममें जांगलदेशमें सिंह था सो इसकूगोहिंसा बहुतकी इसपापसे इसकी प्रीति किसीसे नहीं है जिससे बोले है उसको धमकायकर बोलता है सो इसके हाथसे एकगौ सुवर्णकी और एक बछड़ा सुवर्णका किसीनेकब्राह्मणकू दानकरके देवो और छायापात्र इसकेहाथसे व्यतिपातके रोज जितनी तेरीताकतहोय उतना करवाय इसका भाग्योदय इसीसा

लमें होजायगा इति प्रश्नः। पिण्डः ३। हुकमीशकल कब्जल खारिज मंगलकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल आयुका है सो वांरवारकी बेमारियोंसे तेराचित्त निहायतं दिक हो रहा है सो यह पहले जन्ममें मरुदेशमें चवी था सो इसकूं बालकबच्चोंकी माता हिरनोमारी थी सो उन्होंके शापसे इसकूं बहुतदूलगोरीरहती है सो सुवर्णकीहिरनोबनवाकर तीर्थ पर शुद्धब्राह्मणको दे अल्लाताला आयु बढ़ावेगा। इति प्रश्न। पिण्डः ४। हुकमीशकल जमात साबित बुधकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल आयुका है तेरेको सब बातोंमें तकलीफ रही परन्तु मनके धीरजसे और अपनी शूरवीरतासे कोई भी नहीं गांमी परन्तु अब तेरेकूं ज्यादेतकलीफ है दिनोंकी गरदशकरके जो तेरे तलुवे रोलताथा उसको तू जुती भी उठावे तो मुखसे नहीं बोले सो ऐसी ऐसी गरदससे तू यह चाहता है कि शरीरपूरा होना बेहतर है परन्तु तेरी आयु ज्यादा है सो तू विष्णुसहस्रनामके पाठ जितनी तेरी ताकत हो उतने करवाय तेरा शत्रु और बेमारी सबदूर होजावेगी अल्लाताला तेरी रूह करेगा दिलासा रख इति प्रश्नः। पिण्डः ५। हुकमीशकल फरहा दाखिल ब्रहस्पतिकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले सकस तेरा सवाल शरीरके सुखका है सो तेरेकूं अवलदिनसे ही सुखरहा कोईसी बातकी भी तकलीफ नहीं रही जो तकलीफ रही तो मनमें जानी नहीं शरीरका जोर सें गुजरानकिया और वदीतहुये दिनोंमें तालेवर शत्रुकूं भी तुम्हारीजूतियां उठाई सो अब तुम्हारे कूं यह सन्देह है कि अब आगे

कैसी गुज़रेगी सो.तेरेकू' शनिश्वर माफ़िक है इससे किसीवखत दिल बिगड़ जाता है सो तू शनैश्वरका जप १०००००किसी ब्राह्मणसे करवाय और डाकौत कूं दानदे शरीरकूं सुख रहैगा सन्देहमतकरै इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६॥ हुकमीशकल उकला मुनकलीव शुक्रकी है हुकम फरमाती है कि·पूछनेवाले शक्स तेरासवाल अपने शरीरके सुखका है सो जन्मभरसे तेरेकूं निहायत तकलीफ रही घरका भी मनुष्य आदरदेकर नवोला दिनोंकी गरदशकरके। अब तेरेकूं शरीरसे निहायतअवखाई है खानेपर भी रुह नहीं जोतनकभरखायलेतो हजम नहीं हो तू पूर्वजन्ममें गंगातटपे वैश्यजातिथा सो तेरेकूं ब्राह्मणोंका अन्तःकरण बहुत दुखाया उसपापसे यह तकलीफ है सो तू श्रीगंगाजीके स्नानसे द्विजहुआ है नहीं तो चाण्डालके घर जन्महोता सो तू ब्राह्मणों.कूं जिमाय और अच्छी दक्षिणादे ब्राह्मणोंको प्रसन्नकर विष्णुसहस्रनामका पाठ करवाय जितनी तेरी ताकत हो यह करनेसे तू बाहाल होयगा सन्देह मतकरै इलाही अच्छाकरेगा इति प्रश्न॥ पिण्डः ७॥ हुकमीशकल अंकीश = दाखिल शनिकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले सकस तेरा सवाल जन्मभूमिकी कुशलताका है सो तुम्हारे देशमें इससालमें वर्षा बहुत हुई सो वर्षाके सबबसे ईश्वरके कोपसे बेमारी बहुत निहायत है सो तेरेकूं यह सन्देह है कि ऐसी बेमारीमें ईश्वर सबजणों कैसे कुशल राखेंगे और तेरेकूं स्वप्न भी माफक आवते है सो जितनी तेरी ताकत हो उतना जप स्वप्नेश्वरीका जितेन्द्रिय ब्राह्मणपास करवा और देशके मनुष्योंसे कहकर आदित्यहृदयसे सूर्य्यका आराधन

करवा देशमें अग्निशान्त होयगी और तुम्हारे कुटंबमें बेमारी तो जादा हुई परन्तु श्रीभवानीकी सहायसे सबखुशी रहे हैं इति प्रश्न । पिण्ड: ॥८॥ हुकमीशकल ☰ हुमरा मंगलकी है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरासवाल जन्मभूमीकी कुशलता का है सो तेरे घरसे कुशलताका समाचार आये बहुतदिनहुये सो तेरी जन्मभूमीमें कुशल है पहले उनकूं एक कुशलपत्र तेरेपास भेजाथा सो पत्र तेरेपास पौंहचा नहीं अब पत्र आया चाहता है और तेरा जैसा रोजगार तूं चाहता है वैसा नहीं लगता जो कुछ लगे तो फिर दिल न लगे सो तेरे पित्र दोष है सो तु लच ५००००० गायत्रीपांच का संकल्प दच्छिणासमेत नेक ब्राह्मणकूं दे तेरा रोजगार बढैगा दिल भी लगेगा इति प्रश्नः ॥ पिण्ड ९ ॥ हुकमीसकल ☰ बयाज साबित चन्द्रमाकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले सकस तेरासवालशरीरके अंगका है सो तेरे शरीरमें चोट लगी हुई है सो तू यह पूछता है कि यह चोट कब वाहाल होगी सो तू पहले जन्ममें शूद्रथा सो तेरेकूं सोताहुया कुत्ताके लकड़ी मारी वो कुत्ता बहुत चिल्लाया उस पापसे तेरे यह चोट लगी है सो तेरेकूं तकलीफ देती है तू काले कुत्तेकूं तिलोंका तेल डालकर चपातियांगेर अपाहजकुत्योंको टहलकर तेर आराम बरजरूर होवेगा अंदेशा मतकरे इति प्रश्न । पिण्ड: ॥ १० ॥ हुकमीशकल ☷ नसुत् खारिज सूर्य्यकी है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरासवाल शरीरके अंगका है सो तेरे अंगमें निहायत तकलीफ है वातपित्तका जो रहै सो तू पहले जन्ममें गंगा यमुनाके बीचमें यवनजाति था सो तेरेकूं

जिनावरोंका बहुतसीकथा बहुत टहलकी परन्तु एकपचीकी उड़-नेके सववसे पर बांधरक्खीथी सो उसकूं बिल्लीलेगई इसपापसे तुम्हारे अंगोमें पीड़ है और टहलके सववसे तू द्विज हुआ है सो तू सुवर्णका कबूतर बनवाके नेकब्राह्मणकूं दे और शकुन्तले-श्वरीका जपकरवानेसे आराम वरजरूर होगा संदेह मतकरे इति प्रश्न। पिंड: ॥ ११ ॥ हुकमीशकल नुस्त्रतदाखिल = गुरूकी है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा यह सवाल है कि तुम्हारे कई पुस्तोंसे कोई पैदा चली आवेथी सोकम तो पहले ही से थी परन्तु अब राजसे बन्ध होगई सो बहुत ततबीज की परन्तु अवतक जारी न हुई सो राजमें तेरा शत्रु सिकायत करदेता है तू अपनी ताकत माफिक दुर्गापाट १००संपुटकरवा और ६ कन्या ब्राह्मणोंकी जिमाय ओढने का वस्त्रदे अल्लाताला तेरी पैदा जारी करेगा अंदेशा मतकरे इति प्रश्न। पिंड: ॥ १२ ॥ हुकमीशकल

अतवेखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले सकश तेरा सवाल यह हैकि पुस्तोंकी राजधानी छूटगई सो फिर हाथ लगेगी और वहां जानावनेगा या नहीं फिरभी वह समय आवेगी या नहीं सो तुम्हारा विषाद कमती नही हुआ है जिसमें कुलव तनकी कतल होगई है सो यह राज्य कुछ कमती नहीं था यह बादशाही थी परन्तु आपसकी फूटमें बिगड़गई सो तुम्हारे मुसा-हिव उमरजादेका है उसकूं तुम्हारी फूटकरवादी दोनूं तरफसे मीठावनारहा और तुम्हारी जड़काटदी और अब भी तुमकूं दिलासा बहुतलोग देते हैं परन्तु तकदीरविगर राज्यमिलना वहु तदुरभर है और जो खरचोलेयकर भगाथा वो भी दिन २ निव

ड़ती है सो तेरे जन्मकुंडलीमें दोग्रह राजघरको बिगाड़ते हैं सो उन्हका पूजनकर और हरिद्वारमें चण्डीका पर १००२५ दुर्गापाठ करवा तेरा दुसमन दूर होगा तेरेकूं राज्यमिलेगा सन्देहमतकरे अल्लाताला अच्छीकरेगा धर्मकी नियत रख इति प्रश्न। पिण्डः १३ हुकमीशकल ÷ नकी मुनकलीव मंगलकी है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अपने जीवके सुखका है क्यों कि तेरे औलाद नाकश है जो तू बैठनकूं कहता है तो यह कहते हैं कि हमतो खड़ेही रहेंगे जो सीखकी कहताहै उसे दुसमनायगी मानतेहैं सो इन्हकारणोंसे अपने जीवने कूं निहायत धिक्कार देता है सो तेरे पहले जन्मका आजाव है सो तूं पहले जन्ममें पश्चिमदेशमें शूद्रजाति था ये वैश्य थे सो इनपास द्रव्य लेकर पीछे नटगया सोईव इसजन्ममें आयकर तेरे पुत्रहुये हैं सो वाकरूपी जुतियांमारके अपना द्रव्यकूं उगावें हैं सो जितनी तेरी श्रद्धा होय उतना नकदीद्रव्य श्वेतवस्त्रमें लपेटके द्वादशीके दिन ब्राह्मणकूं दे पूर्वजन्मका अंजाव दूरहोयगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १४॥ हुकमीशकल ÷ अतवेदाखिल शुक्रकी है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अपने जीवके सुखका है सो तेरेकुं बडी बडी तकलीफ हुई है परन्तु अब दिनोंकी गरदशकरके निहायत जालमें फहगया है सो तेरेकूं दिन नाकश है सो नाकशदिनोंमे गुजरानकर वर्ष १ बाद तेरेकूं दिन अच्छे आवेंगे सो लाभ अच्छा होगा सब तन्दुरस्ती रहेगी परन्तु शिवार्चन करवा इससे जलदी दिन अच्छे होजावेगे फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥१५॥ हुकमीशकल ÷ इज्जतमा सावित बुधकी है हुकम

फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अपने शरीरसे लाभकी उद्योगका है सो कईदफै उद्योग किया विशेषलाभ न हुया जैसा उद्योग किया वैसा लाभ न हुआ अब ऐसा उद्योग चाहता है कि जिसमें पूरा लाभ होय सो यही उद्योगकर जो चित्तमें विचारा है खर्च तो तेरा होगा परंतु लाभ अच्छा होगा कोई दिन पीछे श्रीभवानीका ध्यानरखना जिससे जलदीलाभ होंगा संदेह मतकरे अल्लाताला भलीकरेंगे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ १६ ॥ हुकमीसकल ः तरिखामुनकलीव चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले सकस तेरा सवाल जबर उद्योगका है कि जिस मे सालभरमें लाखोंके वारेन्यारे होवें उसीकूं लेनेकेवास्तेहै और भी कोई उलटीपच्च कहता है परन्तु अपसरकी निगा ह तेरेपे जादा है अनेकोंवार तेरेकूं समझावे भी है परन्तु वह रुपया जादे लगाता है वह मनुष्य इसीकारमें बना है सो तू हिम्मतकरके द्रव्य खरचकर और अच्छे हुस्यार मनुष्य अपने निहायत प्यारेहों उन्हकूं रखदे और इसकामकूं जारीकर और दुर्गाकापाठ कराय जितनी तेरी ताकत हो तेरे कूं बहुत लाभ होयगा जिसकूं यह काम संभाया है वही बड़ा मनुष्यधन इज्जतकरके हुया है निगह करिके देख सन्देह मतकरे अल्लाताला अच्छा करेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १७ ॥ हुकमीशकल लह्यान ः खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अपने शरीरमें बलबढ़ानेके वास्ते है सो अनेकजतन किये परन्तु शरीरमें पराक्रम विशेष हुवा नहीं सो अब तू किसीनेक ब्राह्मणपास श्रीहनुमानका आराधन करवा और जो बलि लिखी है सो दे श्रीहनुमानकूं

प्रसन्नकर तेरे शरीरमें बहुत पराक्रम होजायगा। कोई दिनबाद और हैभाई तथा चौड़ीछाती किये और चौड़े हाथ किये और कमर खिचे पराक्रम नहिं हुआ करै ऐसा तू हनुमानका या स्वामकार्त्तिकका नेकब्राह्मणसे जो किसी आगेन कहैं ऐसेसे पूजनकराय और तू भी किसी आगे मतकहै पराक्रम हो जायगा दिलासारख इति प्रश्नः। पिण्डः १८॥ हुकमीशकल ⋮ कबजलदाखिल सूर्य्यकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा शवाल अपनी सेनाके पराक्रमका है कि शत्रुसेहारतो न जायगी तेरेकूं अबचेतकिया पहले नहिं जानेथा कि फौजतो लड़ाईकेवास्ते रहती है सो तुमकूं स्त्रियोंका सौख और तथा हास्य और वेकाल कासोबना और हाथी की या घोड़ा की संभाल नलई और रईयत कारदारोंकूं खूबलूटा और बहुत तकलिफ दी और तेराखजाना भी बहुतबरबाद किया तेरेकूं कुछभी चेतनकिया अबपैरींतलेसे जाने लगी है जिस ईश्वरकी बन्दगी करता है सो तू आप चेत और अपने बड़ोका यशदेख पूर्वकी तपस्यासे यह राज्यमिला है अब पहलीगठड़ी कूं भी बरबादकरता है सो तू चेतकर एकादश ब्राह्मणपास श्रीदुर्गाका संपुट पाठकराय और शत्रुसे झगड़ाकर तू जीतेगा संदेहमतकरै इति॥ प्रश्न। १९॥ हुकमीशकलकबजल खारिज राहुकी है हुकमफरमाती है कि पूछनेवालेशकस तेरा सवाल राजनीतिका है सो यह पूछता है कि जो राजागद्दीपरवैठा है सो कैसी राजनीति करेगा अपना पितासे अच्छीकरेगा या बुरी यह पूछता है सो इसका पिताकूं इसदेशके विगाड़नेमें कुछकचाई नरक्खी ईश्वरकीगतिसे यह देश आबाद रहगया प्रथम

विभचारी बहुतथा दूसरें धोही बहुतथा तीसरे कुसंगी था चौथेधनका बड़ालोभीथा पांचवें रैयतपे कार बहुतलेथा और पैसे के लाभपर भंगीके भी घरपैचलाजा था और ज़ादे क्या कहैं सो भी यह उससे बहुत अच्छा होगा परन्तु कुछ स्त्रियोंका कुसंग इस कूं भी रहैगा सो राजाके हाथसे सवालचविष्णुसहस्रनामोंके पाठों का संकल्प होजाय तो बहुत अच्छा है इति प्रश्नः। पिण्डः ॥२॥ हुकमीसकलजमात ☰ सावितबुधकी है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल राजनीतिका है इस मुकदमाकूं अव्वलजीतेगा या दोयमसो तूं जानता है कि इस मुकदमेमें बड़ी रौलडौल होय रही है और इसमामलामें बहुतसे लोग अव्वलकी तरफ है और बहुतसे दोयम की तरफ है और कारदारोंमें भी यही नौवत है सो यह मुकदमा नहीं है यह तो बड़ी आफत है जो सुनता है उसका भी दिलघबरा जाता हैं परन्तु अब ये मुकदमा बहुतदिन रहैगा इसमें बहुत उलटपलट होगी और रुपैया बहुत खरच पड़ेगा परन्तु अब राजनीति अच्छी है सच्चा सच्चा ही रहैगा अंदेशामतकरो इस नीतिमें कारदारोंकूं बडी आफतपड़ेगी इति प्रश्नः। पिण्डः २१॥ हुकमीशकलफरहा ⁝ मुनकलीवशुक्र की है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अपने शरीर की शांतिका है सो तेरे कूं गृहस्थसे उपराम होजाता है केवल ईश्वरके आराधनमें चित्त लगता है चित्तबहुत खुसी होता है परन्तु जिसवखत रजोगुण तमोगुण और काम क्रोध लोभ ये चितको डिगाते हैं तब जीवखूबभ्रमता है सर्वज्ञान बह जाता है फिर जब तेरेको उपराम होता है तब काम क्रोध लोभके

किये कार्य्यकूं देखदेखं बहुत पिछताता है और चितपर यह करता है कि इस गृहस्थकूं छोड़िके उतरदशाकुं चले सो तू सन्देह मतकरे यही कलियुगका धर्म है ईश्वरकी भक्तिकर सब पापदूर होंगे कलियुगमें ध्यान और ज्ञान नहीं है केवल भक्ति और दानसे हि मोक्षहोती है सन्देह मतकरे वर्ष ३ बाद उपराम होगा इति प्रश्न। पिण्डः २२ ॥ हुकमीशकल ≑ उकलामुनकलीवशनिकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अपने शरीरकी शांतिकाहै सो तेरे सब चीजकी मौज हैं परन्तु जो धनथा सो खरच हुया जाता है और धन भी बहुत चाहता है धनमिलता नहीं और रात्रिकूं बडे २ विचार करता है परन्तु ततबीजकोई न हुई और चित्तकूं कहीं स्थिरता न होती रात्रीकूं निद्रान आती यह प्रश्न है सो तू पहले जनममें औरतका धनलेकर नटगया सो उसकूं बड़े बड़े श्वासमारे उसपाससे यह चित्तभ्रान्ति है सो तू बटुकभैरूका अनुष्ठान जितनी तेरी ताकित हो उतना करवा तेरेकूं धनमिलेगा भ्रान्ति जागी सन्देह मतकरे इति प्रश्नः। इति प्रथमस्थानम्। अथ द्वितीयस्थानम्। पिण्डः २३ ॥ हुकमीशकल ≡ अंकीश दाखिल शनिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल द्रव्यके आगमनका है सो तू बहुतदिनोंसे इस धनकी आशासे बहुत दिक्कहुवा परन्तु यह धनमिला नहीं सो तू अब यही उद्योगकर शनिश्चरके निमित्त दानदे और शनिश्चरकी जपकरवा तेरेकूं यह धन मिलेगा सन्देह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः २४ ॥ हुकमीशकल ≡ हुमरासावितमंगल की है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल

धनके आवनेका है सो तेरी रकम साहूकारकूं दवाई है रकम जादा है लेयकरनाटता है पुंजीराखिदीवाला करता है वेईमान गीध्यायरही है उसकूं बहुत समझाते हैं परन्तु लोभकरिके यह कहता है कि मेरे पास पैसा एक भी नहीं है सो तू अर्जिपेस कर तेरा खरच तो पड़ेगा और धन भी कुछकमती मिलेगा परन्तु सुनाई जलदी होगी रकममिलेगी और भैंरूका अनुष्टानकराय तेरेकूं दिननाकिश है खेईहुई नावचलती है तेरे जैसीपेदा है वैसा पुण्य नहीं सो तू धर्मकी नियत रख सन्देह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः २५ हुकमीशकल वयाज ☰ सावितचन्द्रमाकी है कि पूछने वाले शकस तेरा सवाल है कि मेरेपास बहुत धनकब होगा और होगा या नहीं सो तू और लोगोंके धनकूं देखिकर चित बहुत चलावे है और उद्यमकूं भी तेरा चितकरता है और परदेशके उद्योगमें भी बहुत रहता है जो उपाय करता है सो चलता नहीं सो इसमे तेरा उद्योग नहीं चलेगा क्योंकि तू पहले जममें उत्तर दिशामें खतरी था सो तेरा दोस्त ब्राह्मणथा सो तू चतुरथा वह गरीबथा उसके घरसे धनमंगाके उसके हाथसे तू अपने घरपे वरताकरता सो उस ब्राह्मणके टोटा आया जब तेरे पास उसकूं मांगा सो तू नटगया वह उच्चाखासमारिके अपने घरपे बैठा सो उसपापसे तेरे इससे जादेधन वढ़ता नहीं कभी फाइदा हो तो नुकसान होजा सो तू राधादामोदरकी मूर्त्तिकरवायके भेकब्राह्म णकूं दे और ब्राह्मणोके पगपूज तेरे धन इज्जत वर्ष २ वाद वढेगी फिकरमतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः २६॥ हुकमीशकलनुस्रुद खारिज सूर्य्यकी है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा

सवाल नौकरीसें लाभका है सो अव्वलदिनसे अपना एलम छोड़के दूसरे बहुतसी पढणेमे खेचलकी और घरका जरखरच पड़ा और पढ़नेकी परीक्षामें अच्छारहा परन्तु नौकरीकिया चाहता है सो बहुतसी तदबीजकी नौकरीनलगी सो तू अब पिछताता है कि अपनी विद्यात्यागी और यावनी विद्यापढी रोजगार न हुया सोतू संदेहमतकरे तेरा भाग्योदयमें वर्ष १ मास २ दिन ३ कीढील है सो तू मंगलका दानदे और मंगलका जप करा सन्देहमतकरे इति प्रश्नः॥ पिण्डः २७॥ हुकमीशकल : नुस्, दाखिलगुरुकी है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नौकरीसे धनके आनेका है सो तू अपनी विद्या छोड़कर यावनी विद्या पढ़ा है सो तू अब यह चाहता है कि मेरी नौकरी कब लगेगी अरेभाई पहले तो पढने में ताकतवरहो पीछे नौकरी की बातकरिये जैसे कच्चा फलखानेमें जाइका नहीं देता तैसे थोड़ापढ़ाहुआकूं नौकरी जाईकान देती सो तेरी तकदीर जादा है। परन्तु औरपढे बिना तकदीर नहीं खुलेगी सो तू अभी तो खूबपढ़ वर्ष ३ मास ४ दिन १७ बाद तेरी तकदीर खुलेगी नौकरीबहुत अच्छी होगी पढके परिपक्क हो और जो खरच लगता है उसका सन्देह मतकरे अल्लाताला नौकरी अच्छी लगावेगा परन्तु नेक ब्राह्मणपास शिवार्चन करवा जो शत्रुखड़ा होगा सोदफै हो जागा फिकरमतकरै इति प्रश्नः। पिण्ड २८॥ हुकमी शकल : अतबेखारिज केतुकी है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नौकरीसे जादे लाभका है तेरी तरक्की हुई परन्तु तेरे मनलाईक न हुई सो तू तरक्की विशेषकराया चाहता है सो तू

औरोंकूं देखिके सबर रख तेरेसे पहलके जो नौकर हैं तेरेसे भी अधिक कामदेते हैं उन्हको तेरी बराबर तरक्की नहीं है सो तूं औरोंकूं देखिके दिलकूं सबरदे और तेरे चालचलनसे अफसर बहुतखुस हैं सो तूं जितनी तेरी ताकीत होय उतना दुर्गापाठ कराय तेरीतरक्की जलदी होगी ईसकास संदेहमतकरे एक सालमें तेरेकूं ऐसा लाभ होगा कि जिन्दगीभर खुसदिल रहैगा ताकौदमतकर इति प्रश्नः । पिण्डः २९ ॥ हुकमीशकाल ÷ नकी मुनकलीब मंगलको है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरासवाल जोरकरिके परायेधनकूं दबावनेका है सो तू यह चाहता है कि मेरे यह धन पचजागा या नहीं सो तू इस धनको कौलोमतभरै वेहक्कके धनमें फलेदारी न हुआ करै सो तू इसमाम लामें पैरमतधसा जोलोभकरिके धसेगातो तेरी इज्जतबिगड़ जागी और धन भी नमिलेगा तेरे कूं दिननिहायतनाकश है ऐसे दिन है कि इनदिनोंमें कुछजर पाससे लगेगा सो तू ततवीर कर तेरे ही कारमें फाइदा होगा १ साल केलाका पूजनकर और कालिका कवचका पाठकरवा नेकब्राह्मणसे सो तेरेकूं बरजरूर धनमिलेगा संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छीकरेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ३० ॥ हुकमी शकल ⁝ अतबेदाखिल शुक्रको है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल यह है कि किसी औरसकसका रोजगार कूं जोरकरिके लिया चाहता है सो मिले या नहीं यह पूछता है सो वहकार जबर है जिसकूं यह किया वही साहूकार होगया सो तू इसकारकूं संगवायले रुपये तो तेरे खरच पड़ेंगे परन्तु विष्णुसहस्रनामका अनुष्ठान करावना नही करावेगे

तो यह काम पूरा पड़ना बड़ामुसकिल है सो तू यहकर करनेवाद तेरा काम फते होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ३१॥ हुकमीशकल इज्जतमाहुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल समीपके रहनेवाले शकसके लाभका है सो तेरा निहायत प्यारा है और तेरेसे लोभकरिके अपने पाससे तो दिया जाता नहीं इसके लाभके वास्ते उद्योग बहुत करता हैं परन्तु तेरा उद्योग चलता नहीं सो इसकेवास्ते तू बहुत तकलीफ पाता है सो तू संदेहमतकरे और वह पहले जन्ममें दक्षिण देशमें दोनूभाई थे ब्राह्मणजाति सो तेरे तो भीतरदयाथी और इसके भीतर दयानही थी सो तू किसीभूखे कूं अन्न या वस्त्र देताथा यह उसपास से भी खोसलेता था और तेरै कूं बहुत धमकावे था और किसीको भी घरमेन घुसने देताथा सो इसकूं यह पापका फलहै सो तू सन्देह मतकरै मनुष्य अपना किया भोगताहै जोतेरेकूं निहायतही सन्देहहै तो इसके हाथसे एक तुलसीके दरखतमें जल घलवाय और कबूतरोंकूं दाणे गिरवाय इसका अजाव दूरहोगा सन्देह मतकरै इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३२॥ हुकमीशकल तरिखा ः मुनकलीव चन्द्रमाकी है हुकमफरमातीहै कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल किसीके लाभकाहै सो तू उसका भेजाआयाहै सो वह रोजगार लाभकेवास्ते करताहै परन्तु इन्हदिनोंमें लाभ तो होतानहीं परन्तु कुछेक नुकसान होजाताहै सो उसकूं दिन अब १ वर्षसे निहायत नाकिस है और एक वर्ष १ दिन १६ और नाकिसहै सो इन्ह दिनोंमें गुजरान कर और सहस्र चण्डीपाठ करवाय जिस सकसपासकरवावे उससे

दूसरेकूं भेदन होवे क्योंकि कहनेसे जपतपदानका फल जाताहै सो करवाय अल्लाताला अच्छीकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३३ ॥ हुकमीशकल लहियान ≟ खारिज गुरूकी है हुकम फरमातीहै कि पूछनेवाले शकस तेरासवाल अपने शरीरसे धनके उद्यमका है सो तेरेपास तेरेबड़ोंका कमायाहुवा पैसा बहुतहै परन्तु अपने हाथसे कमायों विगर तेरादिलमें सबर नहोता सो तू संदेह मतकरे तेरेकूं अब दिन नाकश है इससे तेरादिल न लगाताहै और तू यह कहताहै कि जो घरमें अपनेहाथसे कमाताहै उसका सब आदर करतेहै और उसीकूं बड़ा मानतेहै उसीकूं पूछके सब काम करतेहै सो तेरेसे न सहाजाता सो तू रुद्रजाप्य वर्ष ३ ब्राह्मणपास करवा और भूखे दीनोंको अन्नदे तेरेकूं बरजरूर लाभ होगा जो तू विचारताहै सो तेराकाम फतेहोगा संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छीकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३४ ॥ हुकमी सकल ≑ कब्जल दाखिल सूर्य्यकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरासवाल धनवास्ते उद्यमका है सो तू कईदफे उद्यम लाभकेवास्ते करचुका परन्तु तेरेदिल माफक लाभ न हुया और अब यह चाहताहै कि ऐसा उद्यम करूं कि जिसमें सालभरमें लाखोंके बारेन्यारे होय यही चाहताहै सो तू यह जो विचारताहै सोई उद्यमकर परन्तु पहलेतो तेरा रुपैया खरच पड़ेगा पीछे बहुतपैदा खड़ीहोजागी और तू किसीके शीरमें मतकरना फिर तकलीफ पावेगा वह मनुष्य बड़ाकटरज है और शिवार्चन किसीनेक ब्राह्मणसे करावना तेरेकूं देशमें लाभ बहुत अच्छा होगा संदेह मतकरे इलाही अच्छीकरेगा इति

प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३५ ॥ हुकलीशकल ∸ कब्जल खारिज राहुकीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाले सकस तेरासवाल इजाराका है सो इस इजारेपै तेरादिल बहुतलुभाय रहाहै औरसकस भी इस इजारेकूं लेनेको तईयारहै परन्तु हिम्मत उन्हकी न पड़तीहै और एक शकस उन्होंमें हुश्यार है सो उसकी हिम्मत पूरी है सो उसपर मालिककी रजावन्दी थोड़ीहै उसकूं देनेमें नाराज है उसकूं जालसाज मानताहै और तू भी हुश्यार बहुत है परन्तु वह तेरेकूं निहायत गरीब जानताहै तेरेकूं दियाचाहताहै परन्तु तू श्रीमहाकालिमंत्रका जप किसीजितेन्द्रिय ब्राह्मणपास करवाय और किसी आगे मतकहे तेरा इजारा वरजरूर होजागा और इस इजारेमें तेरेकूं फाइदा बहुत रहेगा संदेहमतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३६ ॥ हुकमीशकल जमात हुकमी बुधकीहै हुकम फरमातीहै कि पूछनेवाले शकस तेरासवाल यहहै कि मेरेकूं इसइजारेमें कैसा लाभ होगा सो तेरेकू लाभतो होगा परन्तु दशांश पुण्यमें लगातारहाकर पहले तेरेकूं लाभरहा परन्तु पैसा एक पुण्यमें न लगाया भिर टोटापड़ा सो सहा और दिलकूं निहायत तकलीफरही फिर भगवतीके ध्यानसे तेरेकूं फाइदा रहा फिर पुण्यमें पइसा न लगाया अब फिर दिल कांपताहै सो तू सुवर्णकी मासे ४० की दुर्गाकी मूर्त्ति दानकरदे और ३६० दुर्गा पाठका संकल्पदे दक्षिणा सामग्री समेत और उस ब्राह्मणसे यह कह कि किसी दूसरेसे न कहना सो तू यह कर बराबर मनचाहा लाभ होयगा टोटा कभी भी न लगेगा संदेहमतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३७ ॥ हुकमीशकल फरहा ∸ मुनकलीब

शुक्रकीहै हुकमफरमाती है पूछनेवाले सकस तेरासवाल यहहैकि इसमकानकूं मैं लेऊंगा सो मेरेकूं इसमकानसे लाभ है या नही सो यहमकान बड़ाहै इसमें दाम पूरालगाहै और तेरेकूं बहुत किफायतसे मिलताहै और तेरादिल बहुत खुसीहै सो इसमकानकी प्रतिष्ठा नहुईहै और इसमें यवनभी रहेहैं सो इसकारणसे इस मकानवालाकूं विशेषलाभ नहोता सो तू संदेह मतकरे इस मकानमें गायत्रीका जप करवाकर अपनीताकीतमाफक हवन मार्जना ब्रह्मभोजन प्रतिष्ठासमेत करवाय और भूखे अपाहजोंकूं कुछ खरायत कर इसमकानमें बहुतफाइदा होगा बहुतलागतका थोड़ेधनलगनेमें आवताहै संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छीकरेगे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३८॥ हुकमीशकल ÷ उकलामुनकलीव शनिकीहै हुकमफरमातीहैकि पूछनेवालेशकस तेरासवाल मकान से लाभकाहै सो यह मकान अब जिसदिनसे आबादकियाहै उस दिनसे सुखसे जलभी न पीया जो अव्वल लायकवर मनुष्य दिख ताहै सोई तातकालबुरा होजाताहै और घरपर रुदनकिसीवखत न थंभता सो मुरब्बियोंसे निहायतचीण होगये और कुछ बधेवा नहोता और जो रोजगारके वास्ते विदेशकूं जाताहै सो उसका दिल नलगता और जो दिललगेतो शरीरसे सूक जाताहै सो यह मकान तुम्हारेकूं शुभदायक न है सो इसमकानकूं छोड़दो जो यह मकान तुह्मारे से न छोड़ाजातो इसमकानकी एवजी अपनी ताकतमाफक दूसरा बनाके किसी कुटंबीकूंदे और श्री गायत्री और श्रीदुर्गाका आराधन और श्रीमत्भागवतका श्रवणकर और मकानदेजो मकान नदेनेलायक होतो नगदी रोकड़ी सपेदवस्त्र

में लपेट अपनी ताकतमाफक और सुबेकेवखत सूर्य्यके उदय पहले उसकेपास जाकर ब्राह्मणकूं दे और यह कहैकि पहले और हमारी दुस्तकूं ले और आगे यहीमकान सुखदायक होयगा सन्देह मत करो इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३९॥ हुकमीशकल = अंकीश शनि कोहै हुकमफरमातीहै पूछनेवालेशकस तेरासवाल जमीनसे लाभ काहै सो जमीनसे तेरेकूं अच्छालाभहै और यह जमीन मौकेपर है और शुभदायकहै और अभी इसजमीनके लेनेमे छिपेहुये बहुत तईयार होयरहेहैं सो तू इसजमीनकूं तुरत अपनीकरले नहीतो इसकेलेनेमें बहुततकलीफ होयगी और फिर होनीभी मुसकलहै सो तू चूके मत और प्रतिपक्ष अब इसमें हल्ला करेंगे और यह कहेंगे कि हमारा हक्क है और जमीनकेमालिक कूं वहकावेंगे सो तू एक देश्वरीका मंत्रका जाप्य करवाय जमीन तेरेकूं मिलेगी और लाभभी होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४०॥ हुकमीशकल = हुमरा साबित मंगलकोहै हुकमफरमातीहै कि पूछनेवालेशकस तेरासवाल जमीनसे लाभका है सो तू अपनी जमीनकूं औरकूं देयकर धन लियाचाहताहै सो जिससे तू बत लाताहै वह बहुतकम धन लाताहै और इसजमीनका मौका देखें धन बहुतजादाहै सो तू दुर्गाका पाठ एकविंशति २१ कर वाय फिर यह जमीन फाइदे माफक मिलजाइगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४१॥ हुकमीशकल = बयाज साबित चंद्र माकोहै हुकमफरमातीहै पूछनेवालेशकस तेरासवाल क्याहवस्तुसे लाभकाहै सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं इस कालीजिनससे लाभ है या नही यह पूछताहै सो यह जिनस कालिका देवीका रूपहै

जिसमनुष्यकूं श्रीली आजा है तो भिक्षुककूं भी लक्षपति करदे तीहै और जिसकूं औली आईहै उसकूं लक्षपतिकूंभी धरतीसे मारदेतीहै सो धुलिकूं आदरहोताहै और उसमनुष्यकूं आदर न होता सो इस व्यापारकूं समझके और अपनी ताकीतदेखकर करना क्योंकि अब तेरेकूं दिन सामान्य आयेहै सो विचारके करना और इनदिनोंमें महाकालिके मंत्रका आराधन करा फिरे इनदिनोंमें भी अच्छालाभ होगा और श्रीकालिजीसे प्रार्थना कर और बलि दान कर लाभहोगा और एक वर्षबाद तेरेधन और इज्जतबढेगी सो धर्ममें नियत रखना इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४२॥ हुकमी शकल नस्रुत् खारिज सूर्य्यदेवताकीहै हुकमफरमातीहै कि पूछ नेवालेशकस तेरासवाल कालीवस्तुसे लाभकाहै सो यहै कालि वस्तु कालादेवीके समान है जैसे श्रीकालि प्रसन्न होजाईहै तो फिरभिक्षुक भी लक्षपति होजाताहै और प्रसन्न नहोय तो लक्ष पतिकूंभी धूलसमान करदेतीहै और तेरेकूं अब संदेह जादाहै और आजदिन इसव्यापारमें कुछफाइदा है सो तू श्रीकालिके महामंत्रका रात्रिकूं जाप्य और बलिदान नित्य करवा और उस ब्राह्मणसे हरदफे यहकहदे कि किसी आगे न कहे क्योंकि जप तप दानका कहनेसे फल जातारहताहै सो तुम्हकूं भी किसी आगे न कहना और अब तेरेकूं दिन ३२ नाकिश रहहै सो श्रीम हाकालिकी प्रसन्नतासे तेरेकूं लाभ होगा संदेह मतकरे अल्ला ताला अच्छीकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४३॥ हुकमीशकल ∷ नुस्रदाखिल बृहस्पतिकी है हुकमफरमातीहै पूछनेवालेशकस तेरासवाल वस्त्रके व्यापारसे लाभका है सो तू हिचकताहै क्योंकि

तेरेकूं यह व्यापार अबही कियाहै और अबही कुछ हानि दीख ताहै सो तेरेकूं दिन नाकिस है मास ३ दिन ७ सो बटुकभैरूका मंत्रका आराधन करवाय और काले कुत्तेकूं बलिदे कामेश्वरीकूं वस्त्र रक्त अहतदामदे तेरेकूं इसीव्यापामें लाभ होगा संदेह मत करे ईश्वर इच्छाकरेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४४ ॥ हुकमीशकल ⁝ अतवेखारिज कैतुकी है हुकमफरमातीहै कि पूछनेवालेशकस तेरासवाल वस्त्रकी व्यापारमें फाइदाका है सो इस व्यापारमें पहले तेरेकूं फाइदा रहाहै सो अब कुछ नुकसानभी दीखेहै और तेरेकूं दिनरात्री फिकर रहताहै तेरेकूं यहखबर न रहतीकि मेरेकूं भोजन कियाहै या नही और रात्रिमें स्वपनभी नाकस आतेहैं सो तू संदेह मतकरे येदिन तेरेकूं नाकश हो थे अब दिन २७ और रहेहै सो तू मंगलादेवीका पाठ करा और बलिदान दे हाथजोड़कर मीनतीकर तेरेकूं लाभ होगा नाकसदिनोंमें इतिप्रश्नः । पिण्डः ॥ ५५ ॥ हुकमीसकल नकी ∸ मुनकलीव मंगलकीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरासवाल राजसे ठेकालेनेका है सो पहले तेरेकूं ऐसा ठेका न लिया है इससे तेरा दिल कांपताहै संदेह मतकरे तू बहुत हुस्यार है और तेरे मनपे धीरज बहुत है और तेरा नसीबा चढताहुयाहै और जिस मनुष्यसे एकदफे तेरी मुलाकातहोजातीहै सो फिर तेरेकूं बहुत याद रखताहै और तू लिहाजकरके बड़ेमनुष्यपास न जाता और जिसपास चलाजाहै वह तेरा पूरा आदर करेहै सो तू श्रीचण्डी पाठका किसीब्राह्मणकूं संकल्पदे और इस ठेकाकूं जलदीकरले और लोग इसकामकूं लेनेकूं बहुत तइयार होयरहेहैं सो तू जलदी

करले तेरेकूं पूरालाभ होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥४६॥ हुकमीशकल अतवेदाखिल शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछ नेवालेशकस तेरासवाल ठेकालेनेका है सो तेरेकूं पहले भी ठेका लिया था उसमें कुछ लाभ भी रहा था परन्तु तेरे दिलमाफक लाभ न रहा सो तू यह पूछता है कि इसठेकामें रुपैया जादा लगता है सो मेरेकूं फाइदा रहेगा या नहीं सो तूं इस ठेकामें अपनी तंदईके हुस्यार मनुष्य रष जो काम खूबलें और काममें हरकत न हो तु भी कामकी संभालरख और लक्ष्मी जीवेश्वरीके मंत्रका रात्रिकूं आराधन करवा और बलिदे संदेह मतकरै तेरेकूं लाभ होगा इति प्रश्नः॥ पिण्डः ४७॥ हुकमीशकल ⋮ इज्जत मासावित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल १ घरमें धनबतावते हैं सो घरकूं खोदिके काढनेका है सो तेरे घरमें धन दवाहुया है परन्तु तू मतखोदे क्योंकि धन घना है और तेरी तकदीरमें रकम नहीं है सो तेरेकूं न मिलेगा जो तेरा दिल नहीं ठहरता हो तो तूं चान्द्रायण व्रत कर और पञ्चभीष्मों में श्रीपुष्करजी स्नानकर और स्वप्नेश्वरीका मन्त्रका जपकरवा सो स्वप्नमें तेरेकूं बतावेगी तेरेकूं धनमिलेगा सन्देह मतकरै इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४८॥ हुकमीशकल ⋮ तरीखा हुकमफरमा ती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल जमीनके खोदनेसे लाभ का है सो तेरेकूं राजसे खानिलई है सो अबतक विशेषद्रव्य न निकसा सो तेरेकूं यह सन्देह है कि जैसा सुना जाथा वैसा क्यों न निकसता कौनग्रहका दोष है सो हेपूछनेवाले जितना तेरा रुपैया लगा है उतना अबतक पैदा न हुया सो तेरेकूं ग्रह तो

सब ही अच्छे है परन्तु धनेश्वरीका मन्त्रका जाप्य न कराया इसकारणसे विशेष माल न निकसा सो तु अब धनेश्वरीका जाप्य करवा और सन्देह मतकरै इसके करनेसे तेरे जमीनमै धनबहुत मिलेगा फिकर मतकरो इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४९ ॥ हुकमी शकल लहियान ⩨ खारिज वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल पिताके धनका है सो जिसकालमें तेरे पिताका शरीर पूरा हुया उसकालमें तूं अपने पिताकूं पूछने न पाया जहां और जिस जिसमें था तहां २ उसी २ में रहा और जिन्हमनुष्योंमें था वे मनुष्य वेईमान बदलगये और कुछेक धन तेरेकूं पीछेसे मिला परंतु जितना भरमथा उतना न मिला यह पूछता है धन पिताका है या नहीं है और मेरेकूं मिलेगा या नहीं सो अपना कुलदेवताका ध्यान करो और पितरोंकी आधीनगी करो कुछ धन तो तुम्हारे घरपै और कुछ उन्ह मनुष्यों पाससे मिलेगा संदेह मतकरे तेरी तकदीर बड़ी है तू धन बहुत कमावेगा और यश भी अच्छे करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५० ॥ हुकमीशकल ⩫ कबजलदाखिल सूर्य्यकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल पिताके धन मिलनेको है सो पहले तो तेरे पिताकूं तूं बहुत चाहा परन्तु तैं उसका कुछ भी न माना जो उसकूं यह कहिके भोजन करलें तो तू यह बोला कि आजमें जल भी न पीऊं सो इतने तू बालक रहा इतने तेरी सब आल खेई फिर तू श्याना हुवा तब भी न समझा तो उसका दिल तेरे परसे निहायत हटगया सो अब जो तू उसकूं दिखलाई देता है तो उसके नेत्रोंसे खूनबरषता है

और निहायत शत्रु मालूम देता है सो अब तू उसके धनकी क्या आशा तकता है वह प्रथमतो आप जीवताही धनको ठिकाने लगा देगा और जो कुछ रहेगा सो उसमें से कुछ धन तेरे पल्ले पड़ेगा बड़ी तकलीफसे सो तू सन्देह मतकरे तेरी तकदीर बहुत अच्छी है तेरेकू धन बहुत परन्तु धनेश्वरीके मन्त्रका जाप्य करा वनेसे तकदीर खुलेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५१ ॥ हुकमी शकल ⸪ कबजलखारिज राहुकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवालमाताके धन मिलनेका है जिसकालमें तेरी मातामरी उसकालमें तू विशेष पूछने न पाया और घरका माल विशेष उसीके हाथ था सो अब तू शिर धून धून पछताता है सो कुछेक माल तो पीछले दिनोंमें तेरे कूं मिला था परन्तु जैसा भरम था वैसा न पाया सो तू संदेह मतकरे पहले तो तेरे मामा कूं धन मिलगया और जो कुछ रहा था सो समीप रहनेवाले मनुष्योंकूं खाया और जो अब शेष था सो तुम्हारे कूं मिला सो तू सन्देह मतकरे तेरी कलाम जादा है तू श्रीभवानीका आरा धन करा तेरी तकदीर खुलेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्ड ॥ ५२ ॥ हुकमी शकल ⸪ जमात सावित बुधकी है हुकम फर माती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल तेरी माताके धनके मिलनेका है सो तेरी माता तेरेकूं पहले तो बहुतही चाहै थी परन्तु वह तेरे कूं यह कहती थी कि रेपुत्र तूं भोजन करले तो तू ऐसा शक्तजुवाब देताथा कि आजदिनमें पानी भी न पीऊंगा सो ऐसी ऐसी बचनों करिके दिल बिगड़ गया सो जैसा पटाटूंध फिर न मिलता है वैसे तुम्हारा मन न मिलता पहली बातों कूं

अब पिछताता है और धनकूं भी तुम्हारी माता वरवाद करती है और तुम्हारा दिल बहुत संदेह में रहता है सो तू जनेश्वरी दुर्गा के महामन्त्रका आराधन करवाय तेरेकूं दौलत मिलेगी शमता रख संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५३॥ हुकमीशकल फरहा मुनकलीव शुक्रकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल ताऊके धनके लाभका है सो तू यह पूछता है कि मेरे ताऊपास धन बहुत था और विशेष हक भी मेरा है परंतु महाखोटे मनुष्य मेरे गलमें घलते हैं और राजमें भी दावा किया चाहते हैं और मेरेसे यह कहते हैं कि इसमें तुम्हारा क्या दावा है हमको देके मरा है सो मेरेसे भी ज्यादे दावा करते है और मनुष्यों कूं वह काते हैं यह प्रश्न है सो तू श्रीकालिका भवानीका मन्त्रका जाप्य नेकब्राह्मणसे करा तेरेकूं धन मिलैगा कुछ खरच तो पड़ेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५४॥ हुकमीशकल ∻ उकला मुनकलीव शनिश्वरकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल अपने ताऊके धनके मिलनेका है सो तू पहले उसकूं बहुत चाहा परन्तु तू उसका कहना एक भी न माना और जो तेरे कूं उसने यह कही कि भाई वैठजा तो तेरे कूं यह कहा कि आज खड़ा ही रहूंगा सो इतने तू वालक रहा इतने तेरी सव सही फिर तू समर्थहुवा जब भी न समझा सो उसका दिल तेरे परसे हटगया और दिलपै खार भी बहुत आरहा है सो इसके जीतेहुये तेरे कूं पैसा एक भी न मिलेगा और यह इस पैसा कूं वरवाद करेगा और इसका शरीर पूराहुयां पीछे तेरा ही है सो तू दुर्गाका आराधन कर यह पैसा कूं वर

बाद न करेगा और इसकी उमर वर्ष ५ की है इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५५॥ हुकमीशकल = अंकीश दाखिल शनिश्चरकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरासवाल चाचाके धन मिलनेका है सो जिसकालमें शरीर उसका पूरा हुया उसकाल में उसका धन तेरेकूं नमिलासो जहांथा वहांका वहां ही मिला रहां तेरेकूं कुछ नमिला सो तू यह चाहताहै कि मेरेकूं मिलेगा या नहीं सो तू धनेश्वरी महाकालि के मन्त्रका जाप्य करवा और बलिदानदे जितनी तेरी ताकीत होय और तू संदेह मतकरे मास ११ दिन १७ बाद तेतेकूं दिन अच्छे आवेगे सो तेरेकूं लाभहोगा सो तू संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५६॥ हुकमी सकल ☰ हुमरा साबित मंगलकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल चाचासे लाभका है सो तेरे चाचापास धन बहुत है परन्तु पहले तो तुम्हारेकूं चाहताथा अब मनुष्योंके बहु कार्योंसे तुम्हारेसे प्रीतिकरके नबोलता और तुम्हारेकूं एक पैसा नदेता परन्तु तू संतोषरख तेरेपास धन है और तू बहुत हुश्यार है और तेरीतकदीर जादाहै और अबतक तेरी तकदीर खुली नहीं है सो तू श्रीकुबेरके मन्त्रका जाप्य करवा और भूखे अपाहजों कूं अन्नदे धर्मकी नियत रख तेरे धन बहुत बढेगा संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५७॥ हुकमीशकल ☰ बयाज साबित चन्द्रमाकी है हुकम फरमातीहै कि पूछनेवाले शकस तेरासवाल भाईके धनके मिलनेका है सो तू उसके जीवतेंहुयें तो उससे कभी दिल देकर न बतलाया और वह मरनेलगा उसवखत तेरे कूं अवकाश न मिला और कुछ धन तेरेकूं नमिला और जो

मिला सो बहुत थोड़ा मिला सो अब यह पूछताहै कि मेरे भाई का धन मेरेकूं मिलेगा या नहीं सो तू संदेह मतकरे तेरा लहना उसमें थोड़ाथा और तू संदेह मतकरे उसके धनपर जो दुष्टमनुष्य गल घालतेहैं सो निहायत खराब होंगे और उन्हका दुष्टपना इस मामलामें जाहरीत होगा और ऐसे होजाहिंगे कि बड़ेमनुष्योंपास बैठनेमाफक नरहेंगे सो तू धनेश्वरी महामायाका जाप्य नेकब्राह्म णपास करवाय और सूर्य्यसे हाथजोड़के विनति कर धनमिलेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५८॥ हुकमीशकल ⠿ नुसरत खारिज हुकम फरमातीहै कि पूछनेवाले शकस तेरासवाल भाईके पास धन बहुतहै सो मेरेकूं मिलेगा या नहीं यह हैं तेरे भाई पास धन तो बहुत है और तेरेपै उसका दिलभीहै परन्तु उसकूं पैसा निहायत तकलीफसे कमायाहै सो उसका शुभाव निहायत क्रपण है सो यह जानताहै कि प्राण चलेजावो परन्तु पैसा नजाई सो वो तुम्हकूं जीवताहुवा तो धन मुसकिलसे देगा परन्तु मरों पीछे तुम्हाराहीहै जो तेरेकूं जलदीही होतो भद्रकालीके मन्त्रका आराधन करवा तेरेकूं धन मिलेगा संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥५६॥ हुकमीशकल ⠿ नुसरतदा खिल ब्रहस्पतिकीहै हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल सासूसे लाभका है सो तेरी सासपै धन बहुत है और तेरी औरतपै उसका दिलभी बहुत है और तेरी सासके जो समीपी हैं वह तेरेकूं और तेरी औरतकूं देखकर निहायत दिल में तकलीफ मानतेहैं और तेरी सासको ओर उसके समीपियोंकी पल एकभी न बनतीहै और इतनीईरखा रखतेहैं कि मौका लग

जातो चोरो करबादे परन्तु राजसे डरतेहैं सो तू भगवतीका आरा धन और बलिदान राखिकूं करवा कोई प्रकारकी जोखम नहोगी और धन तेरेही कूं मिलेगा और जो तू यह न करेगा तो तेरेकूं निहायत तकलीफ होवेगी और झगड़ेमें तेराधन भी खरच पड़ेगा सो संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६०॥ हुकमी शकल ⁝ अतवेखारिज कीतुकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरासवाल अपनी सासके धनके मिलनेका है कि मेरेकूं मिलेगा या नहीं सो तेरी औरतका सुभाव नाकश है और विचार भी थोड़ाहै सो पहले तेरी सासका तेरी औरतपर निहायत दिलथा सो अब इसका सुभावकूं देखकर ऐसा दिल न रहा सो तू जानताहै सो शनिश्वरके रोज काले कुत्तेकूं मोठ या चनाकी चपातियां गेर और शनिश्वरका दानदे और तेरे जन्मपत्रमें मंगल माःफक है सो मंगलकी मूर्त्ति तांबेकी बनाकर किसीनेक ब्राह्मण कूं दे और उसी ब्राह्मणकूं वर्ष१का मंगलका पूजनदे और उस ब्राह्मणसे यह कहदे कि किसीसे न कहे क्योंकि कहनेसे फल जाताहै सो तेरेकूं धन मिलेगा संदेहमतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६१ ॥ हुकमीशकल ⁝ नकी मुनकलीव मंगलकी है हुकम फर माती है कि पूछनेवाली स्त्री तेरा यह सवाल है कि मेरीसासका धन मेरेकूं मिलेगा या नहीं और मेरेसे खुसी रहेगी या नहीं यह पूछतीहै सो तेरा सुभाव निहायत खराब है क्योंकि जो तेरेकूं यह कहेकि तू जल पीले तो तू यह कहतीहै कि मै आज दिन रोटीही न खाऊं और उसकाभी सुभाव निहायत खराब है सो पहले तो तेरेपै निहायत दिलथा और अब तेरेकूं सामने बलो२

शत्रू करली सो तू धनकी अभिलाषा रखतीहै और वह तेरेको खाकभी न दे क्योंकि तेरे सुभावकी तासीरसे तेरा बोलता खराब है सो तू किसी नेक ब्राह्मणसे बाक्यबादनी देवीके मन्त्रका जप करवा जितनी तेरी ताकत हो और दिलमें शमता रख सो तेरेकूं धन मिलेगा और तेरी साससे प्रीति भी होजागी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६२ ॥ हुकमीशकल ⚍ अतबेटाखिल शुक्रकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल सुसराके धनके मिलनेका है और तेरे सुसरेपास धन अच्छाहै और तेरपै निहायत हित है परन्तु कृपण पूरा है सो तू शंकटनिवारण कवचका पाठ करवा और उसके समीप रह और उसके कहहनेमें मनरख धन तेरेकूं मिलेगा और जो तू ऐसे न करेगा तो इस धनके आवनेमें तेरे गलमें बड़ा झगड़ा पड़ेगा सो तू यह कर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६३ ॥ हुकमीशकल ⚍ इज्जतमा साबित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेसकस तेरासवाल मित्रसे लाभका है मित्रसे धनके लाभका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मित्र मेरेकूं कुछ धन देगा या न सो तू जैसी बड़ी प्रीति उससे मान रहा है बोलने बतलानेमें तो वैसीहीहै परन्तु जो तू उससे लाभ केवास्ते कहेगा तो उसी बखत तोताकीसी आंख बदलजागा फिर प्रीतिसे बोलेगा भी न क्योंकि वह मित्र ऊपरका है और तू तो उसकूं निहायत मित्र जानता है परन्तु वह ऊपरका है सो तू उस मित्रकूं मतजाचे तू अपनी तकदीर देख श्रीगणेशमन्त्रका आराधन अपनी ताकत माफक करा मित्र तो खुसवक्तके रहतेहैं और यह धनका लेना देना मित्रता न रहने दियाकरेहैं सो तू

नाकश दिनोंमें गुजरान कर अब तेरेकूं नाकस दिन वर्ष ३ और मास ५ दिन २७ और नाकश रहेहैं संदेह मतकरे और जो तू निहायत तकलीफ पाताहै तो पितरों के तीर्थ श्राद्ध करवा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६४॥ हुकमीशकल ⁝ तरीखा मुनकलीब चंद्रमाकी हुकम फरमातीहै कि पूछनेवालेशकस तेरा सवाल मित्र से लाभका के सो तेरे मित्र बहुत शिरदार हैं और तेरेपर निहायत निगह रखताहै और तेरेकूं दिलपे हरदफे लाताहै परन्तु अब तक जैसी दोस्तीहै ऐसा लाभ तेरेकूं न हुया सो तेरेकूं अबतक दिन नाकश थे सो अब मास ७ दिन १३ और नाकिश हैं सो तू सूर्य्यकी चांदीकी मूर्त्ति करवांके किसीनेक ब्राह्मणपास सूर्य्यका पूजन और जप करवा और हाथजोड़के सूर्य्यकी विनति कर जो तू मित्रसे लाभ चाहता है उससे अधिक लाभ तेरेकूं होगा संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः ६५॥ हुकमीशकल लहियान खारिख वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शत्रुसे लाभका है सो यह शत्रु बड़ा जबर है और तेरा इसकूं पहलेदिनसे दिल बड़ा नाराज राखा है जिस वस्तुपे रोजगारके वास्ते तू दिल घालता है उसीवस्तुकूं यह तेरेसे दूर किया चाहता है और आप लिया चाहता है और मुखपर तेरेसे किसीवखत नाराजी न दिखाई देता है और तेरेसे जबर है और तेरे कूं कोई काम किया और इसकूं मालूम न हुई वह काम तेरे हाथ आया है सो अब शत्रु विनाशिनीका जाप्य किसी नेकब्राह्मणसे करा और भी कोई शत्रु तेरा हरवखत बना रहता है सो सब दूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्ड ६६॥

हुकमीशकल ∴ कबजल दाखिल सूर्य्यका है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शत्रु से लाभका है सो यह तेरेसे पहले उदासीन था अब शत्रु होगा सो अब निहायत तकलीफ दे रहा है और तुम्हारे निहायत जुलमाना करता है जो तुम जरा भी कोई कामकरते हो तो उसीकूं वह जानलेता है क्योंकि एक मनुष्य दुभाषिया तुम्हारे पास है सो तुम्हारी सब बातें उससे कह देता है और तुमहारेकूं हरदफे दिक रखता है सो तू संदेह मत करे शत्रु जयमन्त्रका ज्योतिदुर्गाको जाप्य करवा तेरा शत्रु तेरे पैरोंमें आपड़ेगा उसपे ऐसा निहायत पलचेड़ा पड़ेगा सो तत और कर संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छी करेगा इति प्रश्नः । पिण्ड ॥ ६७ ॥ हुकमीशकल कबजलखारिज ∴ राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल धातुके व्यापारका है सो तेरे अवलदिनसे धातुका व्यापार है केवल व्याजकी पैदा है और इसी पैदामें तू बना है परन्तु अब इससे कुछ पैदा विशेष न रही और पहले तेरेकूं लाखोंका फायदा रहा और फाइदा तो अब भी है परन्तु वैसा नही सो तू यह पूछता है कि यही रोज-गार करूं या दूसरेरोजगारमें भी फाइदा है सो तेरा दिल मालके लेनेदेनेमें करताहै क्योंकि इस व्यापारमें इसवर्षमें रकमभी बहुत मारीगईहै सो रकम पूरी तो न मिली परन्तु कुछ अबारत और जेवर बहुतसी तकलीफसे मिला सो अब तू यह चाहताहै कि कोनसा व्यापारमें फाइदाहै सो तू यह जानके केवल व्याजके व्यापारवालेको सन्तानमें तो हरजा ही रहेहै अव्वल तो होय नहीं जो बड़ापुण्य हो तो होजावे परन्तु सन्तान जीनी मुसकिलहै जो

जीवे सो लड़की जीवे यह सूतका पैसा माफिक है सो तू नगदी का बड़ापुण्य कर सूतदोष दूरहोगा और वर्ष १ मास २ दिन ७ बाद तू माल खरीदवेच तेरेकूं वड़ालाभ होगा और तेरेपास धन अबभी बहुतहै संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६८॥ हुकमीसकल ≡ जमात साबित बुधकीहै हुकम फरमातीहै पूछने वालेशकस तेरासवाल धातुके व्यापारका है सो तेरादिल तो बहुत करैहै परन्तु हिम्मत थोड़ी पड़तीहै सो श्वेतधातुके व्यापारमै तो सामान्य लाभहै और पीत धातुके व्यापारमें जादे लाभ है क्योंकि तेरे जन्मपत्रमें बृहस्पति अच्छा पड़ाहै और पहलेदिन तेरेसे विशेष व्यापार नहुया क्योंकि तेरेकूं दिलकी सचावट नपड़ी और अबभी तेरेकूं वर्ष २ मास ३ दिन ७ और अच्छेहै सो तू व्यापारकर तेरेकूं लाभ होगा परन्तु धनेश्वरी महामायाके मन्त्र का जाप्य करा क्योंकि दिलकूं सचावट रहैगी इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६९ ॥ हुकमीशकल ÷ फरहा मुनकलीव शुक्रकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल काष्ठके व्यापारसे लाभका है सो तेरेकूं काष्टके व्यापारमें विशेषलाभ न रहा और जितना लाभकेवास्ते तेरेकूं उद्योग कियाथा उसका तीसरा भी हिस्सा लाभ न हुया कारण यह कि तेरा बहुत अच्छा जो कामथा वह तेरे निजनौकरों कूं गायब किया और तू उनके भरोसे छोड़कर गफलतमें रहा और तू यह नजानता है कि यह काठका व्यापार है यह पापका मूल है सो तू विष्णु सहस्रनामका नित्यप्रति आराधन करवा तेरेकूं इसीकाष्ठमें लाभ होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७० ॥ हुकमीशकल ÷ उकला मुनकलीब शनै

अरको है हुक्म फरमातीहै पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल काष्ठके व्यापारका है सो तेरादिल बहुत दिनोंसे है परन्तु तेरीहिम्मत न पड़ती सो तू इसव्यापारकूं कर तेरे काममाफक बहुत लाभ होगा इस व्यापारमें तेरेकूं लाखोंका फाइदा है काष्ठसे तेरेकूं लहना है परन्तु सत्यदेवका आराधन रख और पूर्णिमाके १५ दिन कथा श्रवणकर विष्णु सहस्रनामका जपकरवा लाभ बहुत होगा वरजरूर संदेह मतकरे इति प्रश्नः। इति द्वितीयस्थान फलम् पिण्डः॥ ७१ ॥ हुक्मी शकल ⚍ अंकीश दाखिल शनिकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल समीपगमन का है सो तू यह पूछता है कि मेरा गमन कब होगा और होगा तो मेरेकूं लाभ होगा या नहीं सो तेरे दिलमें तो बहुत ही दिन से लगरही है परन्तु तेरा जाना अबतक नहुया सो अब तेरे जाने में कुछ ढील नहीं है और तेरे कूं लाभ भी कुछ सामान्य होगा परन्तु तेरेकूं लाभ तो कम है तेरा दिल खुसी होजागा संदेह मतकरे इस प्रश्न। पिण्डः॥ ७२ ॥ हुक्मीशकल ⚎ हुमरा सावित मंगलकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरासवाल समीप गमनका है सो तू गमनकरिके मित्रसे मिलाप चाहता है सो तेरी और उस मनुष्यकी बहुत मित्रता है और उस मित्रसे मिलें भी तेरेकूं दिन जादा हुये सो तू यह पूछता है कि मेरा जाना बनेगा या नहीं और जाना बनेगा तो मिलाप होगा या नही सो गमन करते बहुतदिन हुये और नजदीक की जगह है सो अब गमन तेरा होगा और मित्रसे मिलाप होगा परन्तु एक तेरा शत्रु है तेरेकूं देखकर उसके नेत्रों पे खून वरषता है और

शत्रुभी जादे हैं और उस तेरे शत्रुकूं और लोग बहकाते भी हैं परन्तु तेरा मित्र तेरेपे निहायत खुस है और तेरे मिलापकी बहुत अभिलाखा रखताहै और तेरेकूं देखके ऐसा खुस होताहै कि जैसा चन्द्रमाकूं देखिकर कमोदनी खुस होतीहै सो तेरे जन्मपत्रमें षष्टेश नाकिश है सो उसका जाप्य नेक ब्राह्मणसे करवा शत्रु नष्ट होवेगा और तेरे दोस्तसे तेरा मिलाप होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७३ ॥ हुकमीशकल ≡ वयाज सावित चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरासवाल मित्रके सुखका है अब वह तेरामित्र घरपे है सो तेरेकूं कसीपास अपने मित्रकूं तकलीफ सुनीथी सो वह सुने पीछे तेरेकूं निहायत ही संदेहहै सो तेरा प्यारा संदेहकरन माफक है परन्तु ईश्वरेच्छा उसकूं तकलीफ जादाही थी परन्तु उसके हाथसे सूर्य्यका आराधन हो जातो कोई दिनमें सुख हो ईश्वरकी कृपासे इति प्रश्न । पिण्डः ॥ ७४ ॥ हुकमीशकल ≐ नुसुत खारिज सूर्य्यकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरासवाल मित्रके सुखका है सो वह मित्र देशमें है और उसका पत्रमें कुछ बेमारी लिखीथी सो फिर कुछ व्योरा न आया सो वह खुसीहै या कुछ तकलीफ है सो उसकूं तकलीफ तो जादाही थी परन्तु ग्रहोंका जपसे अब शान्ति है परन्तु उसकूं ग्रह और दिन नाकिसहै महामृत्युंजयके जाप्य करानेसे आराम होगा नहींतो उसकूं दिन निहायत माफिकहैं कालके मुखमें आ रहाहै सो इसके घरपे यह कहदे कि पीपलके दरखतका रविवारकूं छोड़कर नित्य पूजन करे और पितरोंसे प्रार्थना करे इतना करनेसे ईश्वरकूं चाहातो वरजरूर आराम

होजागा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७५ ॥ हुक्मीशकल ∵ नुस्रत् दाखिल बृहस्पतिकी है हुक्म फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मित्रके मिलापका है सो तेरेकूं वड़ा उत्सव है कि मेरा मित्रसे मिलाप कब होवेगा सो तेरा मित्रसे मिलाप होवेगा तेरा मित्रकूं कईदफे आवनेका मनोरथ किया परन्तु आवना न हुया और जैसी उससे मिलनेकी अभीलाषा तू रखताहै उससे अधिक तेरे मेलकी अभिलाषा रखताहै और अब वह आयाचाहताहै और तेरेवास्ते भी कोई वस्तु ल्यावेगा जिसकूं देखकर तू खुसहोजावे और उसकूं लाभ अब बहुत अच्छा हुयाहै संदेह मतकरे तेरामित्र मिलाचाहताहै तंदुरस्तीहै इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७६ ॥ हुक्मीशकल ∴ अतवेखारिज केतुकी है हुक्म फरमातीहै कि पूछनेवाले शकस तेरासवाल मित्रके मिलापका है सो तू उसमित्रकी बहुतबाट जोहताहै परन्तु उसका गृहस्थसे निकसना न बनता और वह कईदफे मुहूर्त्त काढ़ाचुका परन्तु मुहूर्त्तपर कोई न कोई विघ्न होजाताहै और मुहूर्त्त तो महीनामें दोकढवाताहै परन्तु आना न बनता सो अब बरजरूर आवेगा क्योंकि अब उसके खरच जादेहै और आजीविका थोड़ीहै सो अब तेरा मिलाप होनेवाला है परन्तु तेरे घरसे खत तेरे बुलानेका आवनेवाला है मास २ भीतर क्योंकि तेरेकूं दिन नाकिश है और शनिश्चर भी नाकिस है सो तू शनिके मन्त्रका जाप्य करवा शनिश्चरका दान दे और कुत्तोंकूं चपातियांगेर तेरे नाकिस दिन दफैहोवेंगे सुखहोवेगा मित्रमिलाप होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७७ ॥ हुक्मीशकल ∴ लकी मुनकलीब मंगलकी है हुक्म फरमाती है

पूछनेवालेशख्स तेरासवाल मित्रके आगमनका है सो वह तेरा मित्र रोजगारमें गाफिल होरहाहै और आज दिन उसका रोजगार अच्छा चलताहै पहले तो उसका रोजगार कोईदिन थोड़ा रहा और उसका दिलभी थोड़ा लगा परन्तु वह हुस्यार बहुतहै सबलोगोंसे मुलाकात करलई और अब जो बड़ेमनुष्यहैं सो उसकूं निहायत चाहतेहैं और रोजगार अब विशेष बनाहै और उसका दिलपे देशकूं आनेकीहै परन्तु उन्हमनुष्योंमें से दिल नहीं टूटता सो अब उसके भी चित्तका उच्चाट होरहाहै सो वह आवने वालाहै संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिगडः॥ ७८॥ हुकमीशकल : अतबेदाखिल शुक्रकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशख्स तेरा सवाल तुम्हारे मित्रके आगमनका है सो उसकूं गयें बहुत दिन हुये सो गयां पीछे एकबार खबरलगी थी फिर कहीभी खबर न लगी सो तू यह पूछताहै कि वह मनुष्य आवेगा या नहीं यह प्रश्न है सो उसकूं गयें दिनजादे हुयेहै और वह मनुष्य तुम्हारेपे कुछ कफाहै इसकारणसे वो खत न डालता और वह सक्स पूर्वमेंहै बड़ाचैनसे है अपने धर्म इमानमें साबित है और उसकेपास धन बहुत है सो अब तुम्हारेकूं चरखणी मन्त्रका आराधन अपनी ताकत माफकाकर वाना उसकेपाससे खत या खबर वरजरूर आवेगी सो तुम्हकूं जाकर लेआवना आपसे तो नहीं आवेगा फिकर मत करे यहीकर वरजरूर आवेगा इति प्रश्नः। पिगडः॥ ७९॥ हुकमीशकल : इज्जतमासाबित बुधकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशख्स तेरासवाल नौकरीके शुभ अशुभका है तू यह पूछताहै कि मेरी नौकरी रोजगार होनेवाली है सो एक

जगह तो तनखा जादे और फाइदा कम है और एकजगह नोकरी तो कम है और फाइदा जादाहै सो मेरेकू कौनसी नौकरी शुभ है और कौनसी अशुभ है सो तू यह पूछताहै सो तेरेकूं कम नौकरी और जादेकायदा यही नौकरी वफेदार है इसीमें तेरा रोजगार बहुत बढ़ेगा और इज्जत बढ़ेगी परन्तु तेरे जनमपत्रमें राजभंगक योगहै सो तू नेकब्राह्मणपास शम दाकी मन्त्रकरके वर्ष १ बीलाका पूजन करवा तेरा भाग्योदय पूर्णहोगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ८० ॥ हुकमीशकल ⁝ तरिखा मुनकलीब चंद्रमाकी हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरासवाल नौकरीके शुभाशुभका है कि मेरेकूं नौकरी से फाइदा है या घरकी रोजगारसे सो तेरेकूं फाइदा तो नौकरी से है परन्तु तेरे जन्मपत्रमें राजजोग शनिकूं बिगाड़रक्खाहै सोतेरी नौकरीकी तत्तबीज होयहै फिर न होती और तेरेपै एलम तो कम है परन्तु तेरी अकल बहादुरीहै तेरा नाम हुस्यारोंमें जादा है सो तू शनिके रोज पीपलके दरषतका पूजनकर और शनिदेवता का दानदे और शनिका अपनी ताकत माफिक जपकरवा सो पहले तो तेरेकूं एवजी मिलेगी फिर तेरी पक्की नौकरी होजागी संदेह मतकरे तेरे भाग्योदयमें मास ८ दिन २१ और बाकी है पीछे भाग्योदय होगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥८१॥ हुकमीशकल लहियान ⁞ खारिज वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नौकरीके सुखका है सो तू यह पूछता है कि मेरे कूं नौकरिसे सुख है या अपने घरकी रोजगारमें सो तू बिशेष ऐसा इल्म तो पढा नहीं कि कोई बड़ेकारपे होजा और पढा है तो तेरी हि

मत कम है और अक्कल तेरेमें जादा है परन्तु तू अपने घरका पेसा कर इसमें तेरेकूं लाभ होगा और मास ८ पीछे तेरी तक़दीर खुलेगी सो जब तेरी नौकरी लगेगी संदेह मतकरे तेरेकूं और नौकरी शुभदायक अच्छी है परन्तु तू सूर्य्यदेवताका जप करवा और व्रतकर और सूर्य्यदेवताकूं हाथजोड़कर आधीनगी कर तेरी नौकरी लगेगी और तेरेकूं नौकरी शुभदायक है फिकरमतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८२॥ हुक्मीशक्ल ∴ कबजल दाखिल सूर्य्यकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल नौकरीके शुभाशुभका है सो तू यह पूछता है कि मेरे को नौकरी शुभदायक है या घरका व्यवहार सो पूछनेवाले शक्स तेरे इल्म अच्छा है और निहायत खिचलकरिके पढ़ा है और तेरा कलाम भी जबर है और जिस पास एकदफे चलाजाता है वह हरदम तेरे कूं दिलपे रखता है और तेरी नौकरीके वास्ते हरदम अपसर इन्तजाममें लग रहे हैं सो तेरे कूं दोनों शुभ हैं परन्तु तेरे कूं नौकरीमें कुछ जादे लाभ है सो तू मंगलका जाप्य और मंगलका दान और मंगलका बलिदान करवा तेरे कूं नौकरी बहुत शुभदायक होगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८३॥ हुक्मीशक्ल ∴ कबजलखारिज राहुकी है हुक्मफरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल नौकरके मिलापका है तूं यह पूछता है कि एक मित्रको नौकरी पर गयें बहुतदिन हुये और यह कहता है कि अब आऊं और आता नहीं सो आवेगा या नहीं और आवेगा तो कब आवेगा सो यह प्रश्न है सो तुम्हारे सामने यह लिखता है कि मैं अब आऊंगा सो तुम्हारे

दिल ठहरावनके वास्ते लिखता है क्योंकि वह छुट्टी विगर न आ सकता और जो वह छुट्टीमांगे तो उसकूं समीप रहनेवाले यह कहदेते हैं कि तू बारबार छुट्टी मतमांगे सो संदेहमतकरे वह इस सालमें वरजरूर आवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८४॥ हुकमी शकल = जमात साबित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नौकरके आवनेका है सो वह नहीं तो आवने की कहता नहीं खरच भेजता सो वह आवेगा या खरच भेजेगा या मै जाऊं सो वह नहीं आवेगा न खरच भेजेगा क्योंकि उसके दिलपै कुछ तुम्हारे कहे हुयेका ख्याल है सो तू जा और उसकूं खुसगोकरिके समझाय फिर तेरेको कुछ खरच भी देवेगा और पीछे वह भी आजागा और उसके जन्मपत्रमें लग्नेश्वरविगड़ रहा है सो उस कारण घर क्योंसे उसका दिल विगड़ा रहता है सो उसको लिख भेजो कि राहुका दान और जप करवायदे इसके करनेसे उसका दिल खुस रहेगा और हरदफे तुमसे मिलेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८५॥ हुकमी सकल ≟ फरहा मुनकलीब शुक्र की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नौकरसे फाइदाका है तू पूछता हैं कि यह नौकर है सो इससे मेरेकूं कुछ लाभ होगा या नहीं सो यह नौकर बड़ादिलगीर है और बहुत अकलवाला है और नेकनामीवाला है सो जो इसके पास गया है उसमें कोई इसकूं नाराज न आने दिया और यह तेरे कूं तो निहायत चाहता है सो तूं संदेह मतकरे तेरेकूं उससे लाभ होगा परन्तु तेरे कूं पापग्रह माफिक है सो उसका जप और दान वरजरूर करा उस के करनेसे तेरे कूं फाइदा होगा

संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८६॥ हुकमीशकल ÷ उक्ला मुनकलीव शनिश्वरकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नौकरोंसे फायदाका है सो पहले दिनसे नौकरोंसे बहुत फाइदा तेरेकूं रहा है परन्तु अब कुछ तेरा दिल डिगरहा है कि कुछ तेरे धनका नुकसान भी है सो तूं संदेह मत करे तेरे कूं बहुत लाभ होगा इसीकारसे फाइदा है परन्तु जैसा तेरे लाभ पहले रहा वैसा पुण्य न किया पुण्यके नहीं करने कर के तेरे नुकसान रहा है और अब तेरा कुछ दिल भी ठीक न रहता है और कुछ मनुष्यों में भी एकता न रही है। सो तू गौका दान दे और ब्राह्मणकूं जिमाय जितनी तेरी ताकत होय और श्रीगायत्रीका जाप्य करवा हवन तर्पण मार्जन सहित संदेहमत करै लाभ होगा अल्लाताला अच्छी करेगा इगि प्रश्नः। पिण्डः॥ ८७॥ हुकमीसकल ≟ अंकीश दाखिल शनिदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मुनीमसे फायदा का है सो तू यह पूछता है कि इस मुनीमसे मेरेकूं फायदा होगया कुफाइदा सो तू इस मुनीम कूं रखले इसके रखनेमें तुमकूं बहुत लाभ होगा यह मुनीम बड़ा भलामानस है और दिलका दलगीर है खुसदिल है और कुलीन है और अकलबहादुर है सो तू मत चूके इसका जन्मपत्रसे और तेरा जन्मपत्रसे भी नाम राशि मिलती है। सो तू इसकूं रखले तेरे व्यापारसे बहुत लाभ होगा परन्तु तू अब अपना संदेह दूरकर और अपना जनमपत्रमें दिखला तेरे कूं दिन अब कुछ नाकिस है सो तू शिवार्चन करवा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८८॥ हुकमीशकल ∺ हुमरा सावित मंगल

की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल मुनीमका है यह पूछता है कि इस मुनीमसे मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो अब कुछ इसके हाथसे तेरेकूं कुफायदा रहा है इस कारणसे पूछता है सो तू संदेह मतकरे और इस मुनीमकूं औदश मतदे तेरेकूं ये दिन नाकिश हो थे सो अब दिन ७२ और नाकिश रहे हैं ये दिन वटीत हुये तेरेकूं पूरालाभ इसी मुनीमसे होगा संदेह मतकरे और नाकिश दिनोंमें धनेश्वरीका आराधन कर इस मुनीमसे तेरेकूं बहुत लहना है और मनुष्योंकी सिकायत मत माने फिकर मतकरे अल्लाताला अच्छी करैगा इति प्रश्नः ॥ ८६ ॥ हुकमीशकल ⚏ वयाज सावित चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनवाले शकस तेरा शवाल यह है कि मुनीम धनखा गया या नहीं सो तू यह पूछता है सो तेरा मुनीम बहुत हरीफ है अकलकी घोड़े तो बहुत दिनोंसे चलावैथा परन्तु इसका मौका न लगा और अब इसका मौका लगा सो बहुत धन खागया जो तेरी जाहरीतमें है उससे और भी ज्यादे खागया और हुश्यार ऐसा है कि जब पूछते हैं तब यह कहता है मेरेकूं तो पैसा एक भी न खाया और सब मनुष्योंसे बहुतसी करुणाकरके बोलता है सो तू इसको शक्त कर और श्रीमहाकालिके मन्त्रका जाप तथा अर्द्धरात्रिकी समयमें बलिदान करा और वर्ष ५ की ९ ब्राह्मणकी कन्या जिमाकर वस्त्रदे और सुवर्णका दक्षिणा दे तेरा धन मिलेगा इसकूं अबतक बरबाद न किया है इति प्रश्नः। पिराडः ॥ ९० ॥ हुकमी शकल ⚏ नुस्रत खारिज सूर्य्यकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल यहहै कि मैं सेठके मुनीम रहताया सो उसकी

दुकानपै इससालमें हरजाही रहा मेरेकूं बहुतभी उद्योग किया परन्तु मेरेकूं यश न मिला सो साहूकार यह कहताहै कि मेरा धन अवके सब खाया और मनुष्यभी उसकूं वहकाते हैं और जिस आगे मैं सच कहताहूं उसको भी झूठ मानते हैं और सब मनुष्योंकी यही जच रहीहै कि इसको अवश्य रुपैया खाया है सो हेपूछनेवाले वे मनुष्य सच्ची कहते हैं क्योंकि तेरेकूं रुपैया खाया ही है परन्तु पचा नहीहै सो तू श्रीकलेशनिवारणी दुर्गाके मन्त्रका जाप्य और अर्द्धरात्रिकूं बलिदान दे कुछेक धन लगके तेरा फंदा कटजागा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६१॥ हुकमी शकल = नुसुत् दाखिल वृहस्पतिकी है हुकम फरमातीहै कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मुनीमसे मुलझनेका है तेरा मुनीम निहायत कपटकी और छलकी खानि है तेरे आगे पहलेदिनसे निहायत गरीव वनारहा और जो तेरेकूं उसकीवास्ते तन्हासेभी तन्हा काम फरमाया औरपै सो भी आप करनेकूं उठा और सबसे बहुत हलीमीसे बोला और आपने जैसा २ इसका कायदा बढ़ाया तैसे २ यह निहायत अभिमान और शक्तबोलना और अपना कहा ऊपररखना करता है बहुत दिनोंसे इसका यही हालथा इसके पास रहनेवाले सब जानतेहैं सो तुम्हकूं गर्धव हस्ती पर वठाया वठतथा सो तुम्हकूं फल आया और तुम्हभी अब जानेहो सो अब सिंहहोय रहाहै रकम मिलनेसे और तुम्हसे बराबरका इरादा रख ता है सो यह निहायत खोटा मनुष्य है तुम्हारे बलमें न आवैगा और धनभी उलटा न देगा और जो तेरा लेनेका इरादा होय तो तू श्रीदुष्टभंजनी महामायाके मन्त्रका अनुष्ठान और बलिदान

करावा कुछ कमती तेरा धन मिलेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९२॥ हुकमीशकल ⁝ अतवेखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मुनीमसे सुलझनेका है इसमुनीमकूं पहले तो बहुत धन कमायकर तेरेकूं दियाहै और गरीब निहायतथा और तेरेकूं इसका विश्वासभी निहायत था परन्तु अब और मनुष्योंके बहकानेसे इसकी अक्ल छलीगई सो इसकूं बेईमानगी की तेरा धन उड़ाया परन्तु छिपा न रहा क्योंकि पाप छिपा न रहा करे है सो अब तू इसपास धन मांगता है तो नटताहै और तेरा सामना करताहै सो यह तेरेकूं धन न देगा क्योंकि तेरेकूं अब वर्ष १ से दिन निहायत नाकिस हैं सो तू श्रीपिंगलाक्षी दुर्गाका आराधन और बलिदान दे कोईकदिनों पीछे तेरा धन आजागा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९३॥ हुकमीशकल ⁖ नकी मंगलकी है हुकम फरमाती है कि पूछने वाले शकस तेरा सवाल अपने भाईकी कुशलताका है सो वह विदेशमें है और बड़ाहिम्मतवाला है और तेरा उसका दिलभी मिलताहै सो तू यह पूछताहै कि उसका पत्रगयों पीछे जलदीही आया करता था अबके हमभी पत्र दे चुके परन्तु उसका पत्र न आया सो तू तो दिलमें बड़ी ठाढ़ रखताहै परन्तु औरत तेरेकूं खाना न खानेदेहै सो तू यह पूछताहै कि वह प्रसन्न है या बेदिल है सो तू संदेह मतकरे वह खुसीहै उसका कुशलताका समंचार तेरेपै आया चाहताहै परन्तु तेरेकूं दिन सामान्य है सो तेरेकूं कुछेक संदेह बनारहताहै सो तू कालि दुर्गाके मन्त्रका जाप्य करवा कुशलताका समंचार जलदीही आवेगा फिकर मतकरे इति

प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६४ ॥ हुक्मीशक्ल ⁝ अतबेदाखिल शुक्रकी है हुक्म फरमाती है कि पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल भाईकी कुशलताका है सो तेरा भाई देशमेंहै और उसकी निहायत दिल लगीहै सो वह तेरेपास पत्र जल्दीही दियाकरता परन्तु अबदिन बहुत ज्यादाहुये सो तू यह पूछताहै कि मेरा भाई खुसीहै या बेदिल सो तू संदेह मतकरै वह कार्य्यावश्यतासे तेरेकूं कुशलपत्र न देनेपाया और अब जल्दी ही खत तेरेपै आवेगा परन्तु अब मास ६ दिन २१ तेरेकूं नाक़िश हैं सो पहलेही महामृत्युंजय करवा सब तेरा संदेह दूरहोगा फिकरमतकरै इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६५ ॥ हुक्मीशक्ल ⁝ इज्जतमा साबित बुधकी है हुक्म फरमातीहै कि पूछनेवाले शक्स तेरासवाल भाईके मिलापका है और वह विदेशमें है और तेरा दिल निहायत यह चाहताहै कि कब मिलाप होवेगा और श्यामके वखत तेरेकूं इसीविचारमें नींद भी न आतीहै सो तू यह पूछताहै कि कब मिलाप होगा सो वह धनके लोभमें लगरहाहै और मिलनेकूं उसकी भी बहुत अभिलाखा है तेरेपास खतमें भी कईदफे लिखचुकाहै कि अब मैं आऊंगा परन्तु अबतक आना न बना सो तू ऊर्द्धजटेश्वरीके मन्त्र का आराधनकरवा जितनी तेरी ताकतहो उतना और बलिदान दे मिलाप जलदी होगा संदेह मतकरे अल्लाताला जलदी ही करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६६ ॥ हुक्मीशक्ल तरीखा मुनकलीब चंद्रमाकी है हुक्म फरमातीहै कि पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल तेरे भाईकी मिलापका है सो यह अपने देशमें है सो तू यह पूछताहै कि हरवखत यह खतमें लिखताहै कि अबमें आया

चाहताहूं परन्तु आता नहीं सो उसके आवनेमें तेरा भी दिल उठ रहाहै और रात्रि दिन यही दिलपै रहतीहै श्यामके वखत इसी विचारमें नींद भी न आती सो तेरेकूं निहायत संदेह होरहाहै सो वह गृहस्थके धंधेमें फसरहाहै और उसकूं दिन नाकिशहैं इससे उसका आना न होता सो तू उसके नामसे सूर्य्यदेवताका व्रत करवा और अपनी ताकतमाफक जप भी करवा सो नाकिश दिन दफे होवेंगे वरजरूर आवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६७ ॥ हुकमीशकल ⁘ लहियान खारिज वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल भाईकी वेमारीका है सो वह विदेशमें है तेरे पास खतमें लिखा आया है जिसवखत खत आया उसवखतसे निहायत संदेहहै और कुटुंब में जो सुनताहै सो ही निहायत संदेह करताहै सो उसके अव आराम है या नहीं जो आराम नहीं है तो उसके कब होगा यह पूछताहै सो हेपूछनेवाले उसके वेमारी निहायत शक्त है और वह कालके मुख में आयरहाहै दिनोंकी गरमदससे उसकूं उसदेशका खाना दाना न पचा क्योंकि वह अंत्याजसे न रहा सो तू कालभेदक भैरूका मन्त्रका संकल्प १०२५०० इसीवखत दक्षिणासमेत नेक ब्राह्मणकूं दे उसके आराम वरजरूर होगा और अर्द्धरात्रिकूं बलि दान दे संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६८ ॥ हुकमीशकल ⁘ कब्जल दाखिल सूर्य्यकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशक्स तेरा सवाल तेरे भाईकी वेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे भाईकी वेमारी कब अच्छी होगी या न होगी सो तेरे भाई के वेमारी निहायत शक्तहै कालके मुखमें आरहाहै और सब

कुटुंबकूं निहायत संदेह है सो तू कालभैरूके मन्त्रका जाप्यका संकल्प सवालक्ष दक्षिणासमेत इसीवखत नेकब्राह्मणकूं दे और बलिदान दे रात्रिकूं इसके करनेसे इसके आराम बरजरूर होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ९९ ॥ हुकमीशकल ☳ कब जलखारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल भाईके सन्तानका है सो तेरा भाईके अबतक सन्तान उज्वलका सुख न हुवा सो तू यह पूछता है कि इसकूं औरस पुत्रका सुख है या नहीं सो तेरे भाईकी स्त्रीका अजाव है यह पहले जन्ममें भववार नामके दक्षिणकूं नदी है सो उसके तीरपै यह कोलजाति थी सो एक पुरषके दो स्त्री थी सो इसकूं धनके लोभकरिके बड़ी बहनके लड़के तीन ३ मारदिये और पीछे पापका भय करके दानपुण्य इसकूं बहुत किया सो दानके करने से द्विजन्मा जाति और यह धन मिला सो इसकूं प्रायश्चित्त न करा उसपापसे सन्तानका दुःख है सो तू ३ बालकोंकी सुवर्णकी मूर्तिबनाय और प्रायश्चित्तविधानसे नेक ब्राह्मणकूं दे संदेह मतकरे सन्तान होगी इति प्रश्नः। पिण्डः। १०० ॥ हुकमीशकल जमात साबित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल तेरे भाईके सन्तानका है सो तेरे भाईकी स्त्री के हमल है सो तू यह पूछता है कि क्या सन्तान होगी सो इस स्त्रीके शरीरमें रज जादा है और तेरे भाईके शरीर में वीर्य्य कम है और यह पहले जन्ममें किसी कन्याका तिरस्कार करती भई उस पापसे इसके कन्याका जोग है परन्तु श्रीबालेश्वरी के मन्त्रका जाप्य और ब्राह्मणकी कन्याकूं जिमावना लड़का

बरजरूर होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १०१ ॥ हुक्मीशकल ∴ फरहा मुनकलीब शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवालभाईसे धनलेनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरा भाई पास हमाराशीरका धन है सो मेरे कूं देगा या नहीं सो धन सबतरोंका है रोकड़ी भी और जेवर भी बहुत हैं और उसमें बहुत धन ऐसा भी है कि तेरे कूं सुवा है और निश्चय मालूम न है सो अब तेरा और उसका कोई दिनों से तनाजा है दिल न मिलता सो जो उजगरायतमें धन है सो तेरे कूं देगा और जो छिपाहुवा है उसकूं छिपाया चाहे है सो तू धनकालिकेश्वरीकी मूर्त्ति पल ११ की बनवाके किसी नेक ब्राह्मणकूं दे और धनकालिकेश्वरीका महामन्त्र जाप्य रातीकूं करवा दिन २१ और षोड़सोपचार मूर्त्तिका पूजन करवाय और २२ में दिन वह मूर्त्ति दक्षिणासमेत उसी ब्राह्मणकूं दे और दर्शांश हवनादि और ब्राह्मणभोजन करवा सब धन तेरेकूं आपसे बांटदेगा इति प्रश्नः ॥ पिण्ड १०२॥ हुक्मीशकल ∻ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल भाईसे धनके लाभका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं लाभ होगा या नहीं क्योंकि अब यह कमावनेकूं दुरस्तहै सो तेरा भाई तेरेकूं दिलसे बहुत चाहताहै और तेरे दुःखमें अपने दिलकूं निहायत तकलीफ मानताहै सो तेरेकूं बहुतधन कमाकर देगा परन्तु तेरेकूं दिन नाकिश हैं सो तू विष्णुसहस्र नामका आराधन करवा जितनी तेरी ताकित होय उससे तेरेकूं लाभ होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः ॥ १०३ ॥ हुक्मीशकल ⁚

अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वहनके सुखका है सो तू यह पूछता है कि मेरी वहनकूं सुख रहैगा या न सो तू संदेह मतकरे तेरी वहनका कलाम वहुत अच्छा है और उसकूं धर्मका भी खयाल है परन्तु कुटंबके मनुष्योंसे प्रीति न है इस कारण यह है कि इसकी जुवान में लगाम न है सो इसके हाथसे तू वागीश्वरीके मन्त्रका संकल्प करवा इसकी वाणी शुद्ध होवेगी फिर सवसे नेकीसे वोलेगी और दिलभी इसका साफ होवेगा संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०४॥ हुकमीशकल ☲ हुमरा सावित मंगलकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वहनके सुखका है सो तू यह पूछताहै कि मेरी वहनकूं सुख होगा या न सो तेरी वहनका और तेरी वहनके पतिका जन्मपत्रसे वर्ग वैरहैं और वह इसकूं न चाहता इसमें कारण यह है कि वड़े मनुष्योंके वचनकूं न मानताहै उसकूं त्यागदेतेहैं इसके यह आग्रहहै कि अपनाही कहना करना और का कहना न मानना सो यह सबसे द्वेष करताहै तू समझ अभीमान मतकरे और इसके हाथसे शान्तिपाठका संकल्प सवालक्ष करवा दक्षिणासमेत और संगमेश्वरी कालीकी मूर्त्तिकरवा सुवर्णकी उसका उसी ब्राह्मणपास पूजन कर और दिन २१ पीछे उसकूं पतिसे मिलाप होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०५॥ हुकमीशकल ☳ वयाज सावित चंद्रमाकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वहनकी वेमारीका है सो तू यह पूछता कि मेरी वहनके वेमारीहै सो अच्छी कव होगी या अच्छी न होय सो

उसके बेमारी माफिक है और कालके मुखमें आरहीहै सो तू पुण्य कर इसकूं दिन निहायत माफिकहैं यह करनेसे इसके वर जरूर आराम होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १०६ ॥ हुक्मीशकल ⠅ नुस्रुद खारिज सूर्य्यकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीकाहै सो तेरी बहनके पतिके बेमारी है सो तू यह पूछताहै कि बेमारी कब अच्छी होगी सो बेमारी नाकिस है दिन इसकूं निहायत माफिक हैं कालके मुख में आरहाहै तू तो यह पूछताहै कि बेमारी कब अच्छी होगी और इसके बेमारी बढनेवालीहै सो तू कालदेवकी मूर्त्ति सुवर्णकी बनाकर नेक ब्राह्मणकूं दे और सवालक्ष महामृत्युञ्जयके जपका इसीवखत ईसके हाथसे संकल्प करा और ब्राह्मणोंपास कराय औरत दशांश हवन तद्दशांश तर्पण तद्दशांश मार्जन तद्दशांश ब्राह्मणभोजन करवा भूखे अपोहजोको अन्नदेवो दिलपै दयाराखो ऐसा करनेसे इसके आराम होजागा संदेहमतकरो इति प्रश्नः । पिण्ड ॥ १०७ ॥ हुक्मीशकल ⠶ नुस्रुदखारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल भानजेकी सगाईका है इसके संबन्धमें क्या आंट है कब होगा और कैसे घर होगा यह पूछता है सो इसके जन्मपत्रमें ७ घर बिगड़ रहा है सो सम्बन्ध न होनेदेता है परन्तु सप्तमगृहके वास्ते दानदे और जाप्य कराय इसका सम्बन्ध बहुत अच्छे घर होगा इज्जत बढ़ेगी इस लड़केकी तकदीर बड़ी जादै होवेगी इसकूं पहले जन्ममें बड़े दान दिये हैं परन्तु एक ब्राह्मणकी रकम इसीमें पहले जन्म में रही थी सो सेधती है सो इसके हाथसे नगदी सपेद कपड़ामें

लपेटके सुवेकेवखत ब्राह्मणके स्थानमें जाकर दे यह अजाब दूरि होगा सम्बन्ध होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः १०८॥ हुकमीशकल ∴ अतवेखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले सकश तेरा सवाल अपना भानजाके संबन्धका है सो वह फिर सम्बन्ध कराया चाहता है सो संबंधकरनेकूं बहुत मनुष्य कहते हैं परन्तु जोग न लगता सो यह पहले जन्ममें उत्तरदेशमें जाति कोल था और इसकी स्त्री बहुत पतिव्रता थी उसमें झूठा किसी मनुष्यसे पाप जानकर विगरदोष वह इसकूं त्यागदी और फिर ग्रहण न की सो उसकूं शाप दे दिया कि तेरेकूं फिर जन्म में स्त्रीका सुख न होगा सो उसके शापसे उसकूं स्त्रीका सुख न होता सो इसपास सुवर्णकी स्त्री बनाके उसका पूजन करवाके और उसके पास जैसे पहिननेमें आवें वैसे स्त्रीके सब कपड़े और सब जेवर भी किसी नेक ब्राह्मणकूं दे और उससे यह कहोकि मेरे शापकी विमुक्ति हो सो यह करनेसे इसका शाप दूर होवेगा और इसकूं बहुत रूपवती स्त्री मिलेगी बड़ी आयुवाली फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०९॥ हुकमीशकल ∵ नकी मुनकलीव मंगलकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले सकस तेरा सवाल भानजाकी बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि उस के आराम कब होवेगा सो हे पूछनेवाले सकस उसके निहायत बेमारी हो रही है तू तो यह पूछता है कि इसके आराम कब होवेगा उसके दिनरातिकरिके बेमारी बढ़ती हैं सो वह कालकी मुखमें आरहा है सो उसकूं दिन निहायत नाकिश है सो उस का तुलादान दे और कालचयके मन्त्रका जाप्य करवाय जितनी

इसकी ताकत होय उतना यह करनेसे बरजरूर आराम होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ११०॥ हुकमीसकल ⁚ अतवेदाखिल शुक्रकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले सकस तेरा सवाल भानजेकी बेमारी क्या है सो तेरे पास उसकी खबर आई है सो जिसबखतसे बेमारिकी सुनी है उस बखतसे दिल कहीं भी न गलता और दिलकूं निहायत संदेह है सो उसके बेमारी जादा है निहायत तकलीफ हो रही है और अन्नपे रूहत न होती और जो कुछ खाले तो हजम न होता और हकीमों कूं भी बहुत इलाज किया परन्तु कुछ फायदा हो फिर वैसा ही होजा सो इसके पितृदोष है इसकूं रात्रिकूं निहायत खोटे और निहा यत माफिक स्वप्न भी आवते हैं सो इसके हाथसे जितनी इसकी ताकत हो उतनी रोकड़ी ब्राह्मणोंकूं दिवा और गउवोंका दान करवा पितरोंके निमित्त सो इसके आराम होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १११॥ हुकमीसकल ⁚ इज्जतमा सावित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल स्वप्नके शुभाशुभका है तू यह पूछता है कि मेरेकूं रात्रीमें माफिक स्वप्न आया सो स्वप्नका क्या फल होगा यह पूछता है सो तेरेकूं स्वप्न तो इन्ह दिनोंमें नाकिस बहुत आवते हैं जिन्हकूं दिनमें याद करके दिल घबराता है और दिनमें भी दिल विगड़ा रहता है सो तेरेकूं अब दिन नाकिश हैं सो तू कुकटेश्वर महादेवका प्रातः काल आराधन कर और इसके मन्त्रका जाप्य जितनी तेरी ताकत हो उतना करवा और हवनादि ब्राह्मणभोजन करवा इसके करने से अशुभ स्वप्न शुभदायक होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ११२॥

हुकमीसकल : तरीख मुनकलीब चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है कि पूछनवाले शक्स तेरा सवाल स्वप्नका है कि यह स्वप्न शुभदायक है या अशुभदायक है सो तेरेकूं यह स्वप्न शुभदायक है परन्तु तेरेकूं शुभफल न देता क्योंकि तेरे कूं पहले जन्ममें यावनी विद्या पढ़ी थी सो इस जन्ममें उसका संस्कार होनेसे स्वप्नकूं तू मिथ्या मानता है सो शुभदायक स्वप्न तेरे कूं फल न देता और अशुभदायक फलदेता है क्योंकि अशुभ स्वप्नका तेरे दिलपै ख्याल रहता है और यह बिचारता है कि कभी सच्चा न होजा यह संदेह रहता है सो तू कुक्कटेश्वर महादेवका आराधन करवा और छायापात्र व्यतिपातके रोज दे शुभ स्वप्न फल देवेंगे और अशुभ स्वप्न भी शुभफल देवेंगे संदेह मतकरे इति प्रश्नः। इति तृतीयः। पिण्डः ॥ ११३ ॥ हुकमीशकल लहियान : खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल खेतीके शुभाशुभका है तू यह पूछता है कि मेरे कूं खेतीमें लाभ है या नहीं क्योंकि मैं तो इस खेतीके भरोसे बरबाद होगया जो एकसाल निपजता है उसमें खरच भी न चलता और जो एकशालमें ज्यादे होजा तो फिर दो या तीन सालतक न होता सो यह पूछता हूं कि मेरे कूं खेती शुभ है या नहीं सो तेरे कूं खतीसे लाभ तो है परन्तु तेरे पुण्य नहीं है औ जो तेरे कूं पूजनीक है उन्हकी पूजा नहीं और शास्त्रका श्रवण नहीं और जो कुछ सुनै तो प्रीति न हो सो इनपापोंसे तेरे कूं तकलीफ है और बरकत न होती सो तू पूज्यजनोंके पेर पूज और दिलपै सचावट रख तेरे कूं खेतीसे फायदा होगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ११४ ॥ हुमकीसकल :

कब्जलदाखिल सूर्य्यकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल खेतीसे लाभका है सो तू यह पूछता है कि मेरे कूं खेतीसे लाभ है या नहीं सो तू खेती बहुत बोता है परन्तु तेरे कूं खेती फाइदा न देती सो तेरे दो पाप है एक तो तेरे गउसे आदि पशु बहुत तकलीफ पाते हैं और भूखे रहते हैं और दूसरा तुम्हारे पितृदोष है सो अब तक गया न कराई और तू तो धनकी अभिलाषा रखताहै परन्तु तेरे अन्तका भी संदेह दीखताहै परन्तु तू श्रीगयाश्राद्ध पिरोंका करवा और पूज्योंको पूज भावरख अल्लाताला तेरेकूं बहुत देगा संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ११५ ॥ हुकमीशकल ⁘ कब्जल खारिज राहुकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शक्स तेरासवाल बैललेनेका है सो तू यहकहताहै कि मेरेकूं कैसा बैलमें फाइदा है सो पहले बैलों कूं तेरेको निहायत तकलीफ करी और तेरेको कुफाइदा रहा नुकसान सो तेरेकूं बैलोमें कुछ फाइदा रहा परन्तु जादे न रहा सो अब सफेद बैल लेना सो तेरेकूं फाइदा रहेगा परन्तु तू अपने पूज्योंका पूजन कर और अपनेधर्ममें साव धान रह और तेरेकूं अब बैल खरीदनेमें लाभहोगा और खेतीमें भी अच्छाहोगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ११६ ॥ हुकमीशकल ☰ जमात साबित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशक्स तेरा सवाल बैल लेनेका है सो तेरेकूं बैलोंमें खूब फाइदा रहाहै और खरच भी रहा परन्तु अब तेरेकूं बैलोंमें फाइदा न रहेगा क्योंकि तेरेकूं कुछभी पुण्य न किया सो अब तेरेकूं फाइदा न होगा तेरेकूं दिन नाकिस हैं सो तू मत खरीदे

और तेरेकूं वड़ी तकलीफ रहैगी और जो तेरेसे न रहा जातो तू शनिदेवताका दान दे और अपनी ताकतमाफक जाप्य करवा फिर तेरेकूं लाभ होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ११७॥ हुक्मी शकल ÷ फरहा मुनकलीव शुक्रकी है हुकम फरमातीहै पूछने वालेसकस तेरा सवाल वैल वेचनेका है सो तू यह पूछताहै कि यह वैल विकेगा या नहीं और इस वैलसें फाइदा रहैगा या टोटा यह पूछताहै सो यह वैल छातीका सोला है और यह आया पीछे तेरा दिल निहायत उदास रहताहै इसके जेसी रकम लगी वैसा न मिला और अब इसकूं वेचा चाहतेहैं तो विकता नहीं जो गाहक आवेहै वही उलटा चलाजाहै सो यह विकेगा या नहीं यह पूछता है सो तेरेकूं दिन नाकिस हैं और इस वैलमें फाइदा न रहैगा और ढीलसे विकेगा सो तू मंगलका व्रत कर जलदीही विकजागा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ११८॥ हुकमीशकल ÷ उकला मुनकलीव शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरासवाल वैल वेचनेका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं वैलोंमें क्या फाइदा होगा और होगा या नहीं सो तू संदेह मतकरे तेरे वैलों में फाइदाहैऔर अब जलदी ही वैलविके चाहतेहैं संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ११९॥ हुकमीशकल ÷ अंकीश दाखिल शनिदेवकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल माताकि और पिताकि गड़ाधनके काढनेका है सो तू यह पूछताहै के मेरे माता पितापास धन वहुत था परन्तु सव धन मेरेकूं न मिला सो मेरेघरमें है या नहीं है और है तो मेरेकूं मिलेगा या नहीं सो तेरे घरमें धन वहुत है परन्तु तेरेकूं न मिलेगा क्योंकि

तेरी तकदीर सामान्य है और जो तेरेपास धन था उसमाहिसेभी खरच हुया है कुछ लाभ न हुया है सो तेरी तकदीर न है और जो निकासा चाहै तो वटुभैरवी कालीकी मूर्त्ति वना किसी नेक ब्राह्मणपास पूजन करवा और वटूभैरवीका मन्त्रका जाप्य करवा कुछधन तेरेकूं मिलेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥१२०॥ हुकमीशकल = हुमरा सावित मंगलकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मातापिताके गड़ा धन काढनेका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे पितापास धन वहुत गिनेथे परन्तु मेरेकूं सब धन न मिला सो मेरे मकानमें धन है या नहीं सो तेरे मकानमें धन वहुत है और तेरेकूं मिलेगा परन्तु ढीलसे मिलेगा जगतीश्वरीके आराधनसे क्योंकि तेरेकूं दिन नाकिसहैं सो नाकिस दिनोंमें मतछेडे और जो तेरेदिलकूं सवर न होवेतो तू मंगलामूर्त्ति सुवर्णकी करवाकर और दिन ५१ पूजन रात्रिकूं करवाय और रात्रीकूं वलिदान दे और तिसके मन्त्रका जाप्य करवा और तहशांश हवन तहशांश तर्पण और तहशांश मार्जन और तहशांश ब्राह्मण भोजन करवा और वह मूर्त्ति उसी ब्राह्मण कूं दे और यह कह कि महाराज इसका पुजन हो हुयें जा और अपनी ताकतमाफिक दक्षिणादे शंकरका ध्यान रख धन तेरेकूं सब मिलेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १२१॥ हुकमी शकल = अजाज सावित चंद्रमाकी है हुकम फरमाती पूछनेवाले सकस तेरा सवाल अपनी जागीरकी सीमाका है सो तू पूछताहै कि मेरी सीम दूसरेकूं दवा ली सो वह नाटताहै कि मेरेकूं न दवाईहै तेरे भूठाही वहम है तू मंपवाले सो यह वह वड़ा फरेव

ह्यार है और जो तू अपनीकूं मंपावेगा तो मांपदारकूं कुछ देकर तेरी जमीनकूं वधावेगा और यह बड़ाहोस्यार है तू तो गफलत में रहा और उसकूं अपना मतलब किया सो अब फिर उससे कहेगा तो वह बड़ा बखेड़ा करेगा और जादा क्याहै तेरेकूं दवाय लेगा और जो तू उसकूं दवाया चाहै तो सहस्र चंडीके शत्रुनिवारण मन्त्रका संपुट देकर ब्राह्मणोंपास पाठ करवा पंचफैसलासे तू जीतेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १२२॥ हुकमीशकल ⚍ नुस्रतुदखारिज सूर्य्यकी है हुक्म फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अपनी जदायतकी सीमाका है सो तेरे यह संदेह है कि पहले मेरी सीमा परेतक थी परन्तु अब मेरेकूं कुछ उरेसरकी मालूम होती है सो तू संदेह मतकरे तेरी जमीनकी सरद यही है सो तू संदेहमतकरे तेरे पितृदोष है जिसकरके तेरा दिल बिगड़ा रहैहै और विनाकारण क्रोध मनमे आवता है और किसी वखत बिनाबात संदेह होजाता है सो तू पितरोंका ११ पुरश्चरण करवा तेरेकूं पितरोंकेवास्ते श्राद्धादिक भी न करा सो कर फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १२३॥ हुकमीशकल ⚎ नुस्रतुदाखिल ब्रहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल किसखेतीमें फाइदा है यह पूछता है सो तेरेकूं सामणुसे फाइदाहै तेरे खेतीमें खरच जादे है और आमदनी कमहोहै सो तेरेकूं दिन जादा नाकिसहैं सो अब तू सूर्य्यदेवताका आराधन कर और व्रतकर हाथ जोड़के विनतीकर सामणूमें लाभ है फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १२४॥ हुकमीशकल ⚍ अतबेखारिज केतुग्रहकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकस

तेरा सवाल खेतीसे लाभका है सो तू यह पूछता कि मेरेकूं कौन खेतीमें लाभ है [illegible] या साढ़में या कोद्रूमें भी न सो तेरेकू खेतीसे लाभ है परन्तु साढ़की खेतीसे है परन्तु जैसी तेरे साढ़की खेती होतीहै उससे जादे खरच रहताहै सो तेरे मनमें ईश्वरका नेहचा न है दो चीजका पछतावा रहता है सो तू इस परितापको त्याग तेरे वरकत होगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १२५॥ हुकमीशकल :: नकी मुनकलीब मंगलकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल सीरमें खेतीका है सो तू यह पूछता है कि अकेला खेती करूं या सीरमें फाइदा है यह पूछताहै सो तेरेकूं सीरमें फाइदा है क्योंकि तेरे पास बहुधा मनुष्योंकी बहुतात न है और खेतीका काम कैसा है कि जितने मनुष्यहोवे उतनेही थोड़े सो तू शीरमें कर और दोमनुष्योंका भाग्य भी जादे हुयाकरे है सो तेरेकूं सीरमें बहुत फाइदा है संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १२६॥ हुकमीशकल :: अतवेदाखिल शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल सीरमें खेतीका है तू यह पूछताहै कि मेरेकूं खेतीमें सीरमें फाइदा है या अकेला करनेमें सो तेरेकूं खेतीसे जैसा लाभ है वैसा और नौकरीमें न है और जैसा अकेलेकूं खेतीके करनेमें लाभ है वैसा सीरमें न है सो तू अकेला खेती कर और शनिदेवताका दान दे और अपनताकत माफिक जप करवा तेरेको बहुत लाभ होगा संदेह मतकरे नाकिशदिन गये अच्छेदिन आयेहैं अब तेरेकूं लाभ अच्छा रहेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १२७॥ हुकमीशकल :: इज्जतमा सावित बुधकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस

तेरासवाल यह है कि खेतकूं मैं बोजं या बटाईकूं देजं या किरावा कूं सो तेरेकूं बटाईके देनेमें फाईदा है परन्तु तेरे जन्म में मंगल सामन्य है सो कोई न कोई तकलीफ तेरेकूं बनी रहती है सो तू मंगलका दान दे तेरेकूं बटाईसे लाभ है फिकर मतकरे तेरेकूं लाभ होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १२८॥ हुकमीशकल ⁝ तरिखा मुनकलीब चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकस तेरा सवाल यह है कि मेरे कूं बटाईमें फाइदा है या किरावामें सो तू जमीनका पति है तेरे राज्य बहुत अच्छा है और तेरे गफलता जादा है तेरी गफलतमें कारदारोंकूं खूब आनन्द होरहा है प्रजाकूं लुटैं हैं और तेरे बड़ोंनतो जमा किया और तेरे आगे सब धनकूं बरबाद करते हैं और तेरेकूं भेद भी नहीं है और जो तू पूछता है मेरेकूं बटाई में फाइदा है या किरावामें सो तू बटाई कर या किरावाले तेरे मालकूं तो अमात्यलोग खाते हैं सो चेतकर ब्राह्मणोंपास गायत्रीका आराधन करवा और नेकब्राह्मणपास मन्त्रदीक्षा स्वकुलोचिता ले और उस ब्राह्मणके कुटंबकेवास्ते जमीन दे और उसकूं गुरु करके मान तेरा भाग्य उदय होगा और तेरेकूं बटाई करेगा तो बटाइमें और किरावा लेगा तो किरावामें फायदा होगा और जितने तेरे अमात्य हैं तेरेसे दूरबैठेसे भी भय मानेंगे तेरा धनकूं न खांगे सो तेरे धर्मसे खजाना बढेगा यह कर तेरेकूं लाभ होगा संदेह मत करे अल्लाताला अच्छीकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १२९॥ हुकमीशकल ⍨ लहियान खारिज ब्रहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बगीचा लावनेका है सो तेरा दिल

बहुत दिनोंसे है परन्तु यह मनोरथ सिद्ध न हुआ अब तेरा मौका बगीचा लावनेका लगा है सो तेरा बगीचा बहुत अच्छा लगेगा परन्तु खरच तो धनका पड़ेगा तेरा एक दुसमन है सो उसकी निगहरखनी चाहिये और इस बगीचेमें विष्णुसहस्रनामका जाप्य कराना न करावोगेतो शोभायमान न होगा सो यह कार यह कर इसमें जो दरखत लगायेगा वोही जलदी परवस्त होवेगा और इस से तेरा दिल भी बना रहेगा और हे पूछनेवाले सकश अब तेरेकूं दिन निहायत अच्छे हैं और मास ४ दिन १५ पीछे नाकिश आवे हैं सो तेरे कूं जन्मपत्र दिखाकर ततवीज करना चाहिये इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १३०॥ हुकमीशकल कबजलदाखिल ÷ सूर्य्य की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल जंगलकी जमीन मोललेनेका है सो तू यह पूछता है कि मैं यह जमीन ले इसमें मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो यह जमीन नाकिश है जिस के पास रही है सो बरबाद हुयाहै सो इस जमीनपे तू हाथमतगेरे और जो तेरेसे न रहा जा तो एकसहस्र विष्णु सहस्रनामका पाठ कराके लेनी फलदाई होगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १३१॥ हुकमीशकल ÷ कबजलखारिज राहुकी है है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल जंगलकी जमीन लेनेका है सो इस जमीनपे अब तो तेरे कूं दामलगते जादा बहुत दिखते हैं परन्तु यह जमीन बहुत अच्छी है परन्तु इसकी लेनेमें और भी मनुष्य तैयार हैं सो तू मतचूके जलदी कर इसकी लेनेमें तेरेकूं निहायत फायदा होवेगा और तेरेकूं दिन अच्छे हैं और मास ७ दिन ३ बाद कुछकदिन नाकिश तेरे कूं आवेंगे सो तेरेकूं दुर्गाका

आराधन करवाना और दुर्गाकूं बलिदान देना तेरेकूं बहुतलाभ होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १३२ ॥ हुकमीसकल ☷ जमात साबित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल कूंवा बनावनेका है सो तू यह पूछता है कि इस जग हकूंवा बनवाऊं सो जल अच्छा निकसेगा या खारी यह पूछता है सो प्रथम तो इस जमीन में यह विश्वास भया कि खारी है और पूर्वजन्मका तेरा कोई ऐसा पुण्य भी न है सो तू जितनी तेरी ताकत हो उतना गऊदान और ब्राह्मण भोजन करवाकर खोदनेका नंबर लगा अच्छा निकसेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥१३३॥ हुकमीशकल ☷ फरहा मुनकलीब शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल तलाव बनावनेका है सो तू यह पूछता है कि मैं तलाव बनाया चाहता हूं सो मेरेकूं शुभदायक है या नहीं और मेरेसे पारपड़ेगा या नहीं सो तू संदेह मतकरे तेरा तलाव बहुत अच्छा बनेगा परन्तु ये जबर पुण्य हैं सो छोटे पुण्योंके आधीन होते हैं सो तू श्रीगायत्रीका अनुष्टान इसकी पूर्त्तिके वास्ते बिठाय और धर्मनियत धर्मके जाननेवाला [illegible] शास्त्रश्रवण किया हो जिसके दिलपे दया हो उसकूं यह काम सौंपदे तेरा यश बहुत होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः १३४ ॥ हुकमीसकल ☷ उकला मुनकलीब शनिदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवालेसकश तेरा सवाल बावड़ी बनावनेका है सो तू यह पूछता है कि यह बावड़ी पारपड़ेगी या नहीं और इसमें कोई प्रकारका विघन तो न होगा सो तू संदेह मत करे तेरी बावड़ी निर्विघ्नतासे पूर्ण होगी और कोईक साधारण

विघन आवेगा सो दुर्गा आराधनसे दूर होगा फिकर मतकरे तेरा यश बहुत होवेगा इति प्रश्नः। इति चतुर्थस्थानफलं समाप्तम्। इति रमलगुलजार पूर्वार्द्धे स्थानचतुष्टयस्य प्रथम परिच्छेदः समाप्तः।

अथ द्वितीय परिच्छेदः प्रारभ्यते। पिण्डः॥ १३५॥ हुकमी सवाल = अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकमफरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विद्याके शुभाशुभका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं विद्या शुभदायक है या नहीं सो तेरी तकदीर अच्छी है हे पूछनेवाले दरखतलगते ही जो फल देखा चाहे तो फलकहांसे आवेगा फल तो समयपर लगता है सो तेरेकूं इस विद्यामें बहुतलाभ है और तूं बड़ा अक्कलवाहादुर है परन्तु जैसी तेरेमें अक्कल है वैसी विद्या न है सो तू विद्यामें श्रमकर तेरा मुरातबा बढेगा और इस विद्यासे तेरेकूं बहुत लाभ होगा और किसी वखत इस विद्यासे तेरा दिल उलटता है सो उसवखत निहायत तेरे दिलपर यह आजा है कि अब तो इसकूं न पढूंगा और फिर कोई कालमें दिल लगजाता है सो तेरा पञ्चमभवन बिगड़ रहा है सो जन्मपत्र दिखलाकर उस ग्रहकी शांतिकर संदे अमतकरे इस विद्यासे तेरेकूं बहुतलाभ होगा और तेरे पितासे तेरी इज्जत बढ़ेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्ड॥ १३६॥ हुकमीसवाल = हुमरा साबित मंगलकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल विद्याके शुभाशुभका है सो तू यह पूछता है अब कोई दिनमें मेरी परीक्षा होनेवाली है सो मैं परी

चामें कैसा रहूंगा सो है पूछनेवाले तुम्हारी परीचामें अभी देर है और तुम्हारी परीचा बहुत अच्छी उतरेगी परन्तु अब तेरेकूं कुछे कदिन नाकिश है सो तू जन्मपत्र दिखलाकर शांतिकरा और फिकर मतकरे इसपरीचामें तेरेकूं कुछ नेकनामी मिलेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १३७॥ हुकमीसकल = बयाज साबित चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विद्याके आवनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरेको विद्याआवेगी या नहीं सो पूछनेवाले शकस तेरी बुद्धि कुछ मन्द है जो तू परिश्रम करता है सो तो याद रहता है और देखी बात दिल पे न रहती सो तेरे पूर्वजन्मका अजाव है पहले तू पूर्वदेश में जातीयवनथा सो तेरेकुं बालकपनमे एक बकरीके बच्चेकी जिह्वा काट लीथि सो उस पापसे तेरी बुद्धि मन्द है सो तू वाक् वादिनी कालिका आराधन रख और तिसाये जनोंकी जल पीला तेरेकूं विद्या आवेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १३८॥ हुकमीशकल = मुसुद खारिज सूर्य्यकीहै हुकमफरमातीहै पूछने वाले शकस तेरासवाल विद्याके आनेकाहै सो तू यह पूछता है कि इससकसको विद्या कैसी आवेगी सो यह बहुत हुस्यारहै और पढ़ नेमें इसकादिल बहुतहै और दिलका बड़ा खुसदिलहै और किसी बखत इसको क्रोध आताहै जब इसकूं बहुत आता है सो इसके लग्नको क्रूरग्रह देखता है सोउसकी शान्तिकरनी और यह बड़ा प्रारब्धी होगा और इसकूं यहविद्या बहुत अच्छी तरहसे आवेगी क्योंकि इसको कलाम जादे है परन्तु अब इसकूं दिन नाकिस हैं सो इसके हाथसे जितनी तेरी ताकत होय उतना शिवार्चन

करवा और त्र्यम्बक मन्त्रका जप करवा संदेह मतकरे इसको विद्या अच्छी आवेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १३६॥ हुक्मीशक्ल : नुस्‌रद दाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल वेदान्तविद्याका है सो तू यह पूछताहै कि मैं वेदान्तविद्या पढ़ाचाहताहूं क्योंकि इसविद्याकी पूछ जादे है सो इसके पढ़नेसे रुजगार भी चाहताहूं सो यह पूछताहै कि वेदान्त विद्या मेरेकूं आवेगी या नहीं सो वेदान्त सब शास्त्रोंमें मुख्य है कठिनभी बहुत है इसके पदार्थ न्याय और व्याकरणसे सूक्ष्म हैं और काल भी जादे चाहताहै सो तू पढ तेरेकूं बरजरूर आवेगा और तेरा दिल साबुत न है सो दिलकी सचावट रख तेरेकूं यह विद्या वेदान्त बहुत अच्छा आवेगा परन्तु तेराजन्मपत्रमें पंचम भवन विगड़ रहाहै उसकी शान्ति करता रहना फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १४०॥ हुकमीशकल : अतबेखारिज बेनुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेदान्त विद्याके आवनेका है सो तेरी वेदान्तमें श्रद्धा बहुतहै और जो वेदान्तका पढाहुवा है उसमें तेरी बहुत प्रीति है और यह चाहता है कि किसीप्रकारसे कर्मबन्धन छूटजा और मोक्ष होजा और तू जीव ब्रह्मका निर्णय बहुत किया चाहताहै परन्तु अबतक तेरे निश्चय न हुयाहै सो वेदान्त तो जीव ब्रह्मकूं एक प्रतिपादन करताहै और नैयायक ब्रह्मजीवमें भेद कहताहै और मीमांसा कर्मकूं ईश्वर कहताहै सो इन्ह वचनोंकूं श्रवणकरके तेरेदिलका संदेह न मिटताहै सो तू संदेह मतकरे सबही सत्य है जीवब्रह्म के भेदविगर कर्म न हो सकता और कर्मबिना ज्ञान न होता

और ज्ञानविना मोक्ष न हो होतीहै सो तू पहले ऊपरली पैड़ीपै पग मतधरै और विष्णुयज्ञकर कर्मकर वेदान्त आवेगा और ज्ञान होवेगा और ऐसे करनेसे मोक्ष भी होवेगी फिकर मतकरै कर्म कर इति प्रश्नः ॥ १४१ ॥ हुक्मीशकल ∴ नकी मुनकलीव मंगल की है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल व्याकर्ण विद्याका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं व्याकरणविद्या कैसी आवेगी और आवेगी तो इसविद्यासे मेरेकूं लाभ होगा या नहीं यह पूछताहै सो तेरी बुद्धि जरा मन्द है क्योंकि तेरा पंचमभवन जन्मपत्रमें विगड़रहाहै सो ग्रहका आराधन रख और पढनेमें परि श्रमकर तेरेकूं विद्या व्याकरण आवेगी और अभी तेरा भाग्योदय में देर है सो तेरा भाग्योदय हुये पीछे तेरेकूं व्याकरणविद्यासे बहुत लाभ होगा संदेह मतकरै इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १४२ ॥ हुकमीशकल ∴ अतवेदाखिल शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकस तेरा सवाल व्याकरणविद्याके आवनेका है सो तुझें पढते बहुत दिन हुये और तू बुद्धिमान भी है परन्तु तेरेकूं जैसा परिश्रम किया वैसा बोध न हुया हो तू यह पूछता है कि इस व्याकरण विद्यामें मैं और परिश्रम करूं मेरेकूं इसमें लाभ है या नहीं सो तू परिश्रम कर तेरेकूं लाभ होवेगा अब तेरा भाग्योदय में वर्ष ३ मास २ दिन ११ और घटे हैं पीछे तेरेकूं बहुतलाभ होगा जहां जावेगा वहां ही लक्ष्मी तेरे पैरोंमें रहैगी फिकर मत कर इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १४२ ॥ हुकमीशकल ∴ इज्जतमा सावित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल ज्योतिषविद्याका है सो तू पूछताहै कि मेरेकूं और विद्या तो

जैसी मेरी बुद्धिथी वैसी पढी परन्तु अबतक लाभ विशेष न हुया सो यह पूछताहै कि यह ज्योतिष विद्या मेरेकूं आवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले शकस तू संदेह मतकरे तेरेकूं पढनेमें परिश्रम न किया तू चतुराईसे बुद्धिमान बनाचाहताहै सो विना परिश्रम कोई कार्य्य न फलदेता जैसे दरखतके ऊपर अच्छाफलको देखके मनुष्य मुखको फाड़े तो वह फल मुखमें न आवेगा और जो उसपे चढके तोड़ेगा तो मुखमें आजागा सो तू विना पुरुषार्थ फल चाहता है सो ज्योतिष शास्त्रमें परिश्रम करेगा तो तेरेकूं बरजरूर आवेगा और इस शास्त्रसे तेरेकूं लाभ भी होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १४४॥ हुकमीशकल तरिखा ⋮ मुनकलीव चंद्रमाकी है हुकम फरमातीहै कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल ज्योतिषविद्याका है सो तू यह पूछता है कि जोतिष विद्यासे मेरेकूं कैसा फाइदा है यह क्या कारण है कि मैं बहुत तकलीफ करिके पढाहूं परन्तु मेरेकूं अबतक लाभ न हुवा सो हेपूछनेवाले तू पहले जन्ममें भी ब्रह्मण था सो पश्चिमदेशमें पांच वर्षका हुया पीछे तेरे मातापीताकूं गुरुके पढावनकेवास्ते भेज दिया फिर गुरुकूं तू बहुतदिललगाकर और अपना काम छोड़कर पढाया सो तू बुद्धिमान होगया फिर किसीकारणसे एक दिन तेरेपे गुरु कोप होगया सो तू उन्हके सामने होगगया सो तेरेगुरुकूं निहायत तकलीफ मानी तू उससे न बोला सो उस ने तेरेकूं शाप देदिया कि जावो तेरेकूं विद्या फलीभूत न होगी सो तेरेकूं वह शाप है सो तू अब जिसके पास पढाहै उसकूं प्रसन्नकर तेरेकूं बहुत लाभ होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १४५॥

हुकमीशकल ⠀ लह्यान खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फर मातो है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल न्यायविद्याका है सो तू यह पूछताहै कि और विद्या तो अपनी बुद्धिमाफिक मेरेकूं पढीहैं परन्तु मेरा दिल यह चाहताहै कि मैं न्यायविद्या पढूं सो मेरेकूं आवेगी या न आवेगी और आवेगी तो मेरेकूं लाभ है या नहीं सो यह पूछताहै सो न्यायविद्या बहुत अच्छीहै और काव्य कोश पुराण इन्हसे बहुतसूक्ष्मपदार्थ है परन्तु तेरीबुद्धि अच्छीहै सो तू न्याय पढ तेरेकूं न्यायशास्त्र बहुत अच्छा आवेगा और तेरेकूं लाभ भी होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १४६॥ हुकमीशकल कब्जलदाखिल ⠀ सूर्य्यदेवताकी है सो हुकम फर मातीहै पूछनेवालेशकस तेरासवाल यह है कि मैं न्यायविद्या पढूं हूं परन्तु इसविद्यासे मेरेकूं फाइदा लाभ होगा या नहीं सो तेरेकूं न्यायविद्या अच्छी आती है परन्तु तेरे मेंअकल नहींहै व्यवहार विगड़ाता है सो तेरे लग्नमें दुष्टग्रह है सो उसका पूजन कर अब तेरेकूं मास ८ दिन ३ पीछे अच्छालाभ होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १४७॥ हुकमीशकल ⠀ कबजल खारिज राहुकीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकस तेरा सवाल मीमांसाविद्याका है सो यह पूछताहै मीमांसा विद्या मेरेकूं आवेगी या नहीं कुछ मैं पढाभी हूं सो इसशास्त्रसे मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले मीमांसाविद्यामें कर्मकूं ईश्वर माना है और यही सत्य है कर्मही ईश्वर है और यह शास्त्र बहुतही अच्छा है तू पढ तेरेकूं वरजरूर आवेगा परन्तु तेरे जन्मपत्रमें पंचमभवन कुछ विगड़रहाहै सो उसकी शान्तिकरवा यह शास्त्र

तेरेकूं बहुत आवेगा और इसशास्त्रसे तेरेकूं लाभभी बहुत होगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १४८ ॥ हुकमीशकल ☰ जमात साबित बुधकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेसकस तेरा सवाल पुराण विद्यासे लाभका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं एकजगह कोई पुराणवाचनेकी ततवीज लगाईहै सो वह ततवीज लगेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले उसजगह तेरा विश्वास पूराहै परन्तु एक मनुष्य उसजगह ऐसा दुष्ट है कि चलताहुवा पाप लेता है सो वह मनुष्य तेरे बलमें न आवेगा और जो तू उससे कहेगा तो वह ऐसा सक्त जुवाब तेरेकूं देगा कि सुनेपीछे तेरा दिल कभीभी न करेगा सो तू दुर्गादुष्टनिवारणीका आराधन कर पीछे तेरेसे वह कुछ प्रीतीसे बतलायेगा और जब तेरा पुराण वैठेगा तेरेकूं लाभ बहुत होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १४९ ॥ हुकमीसकल ⁝ फरहा मुनकलीब शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेसक्स तेरा सवाल यह है कि तेरी कथा वैठरही है सो यह पूछता है कि कब विदाहोवेगी सो अब तेरेकूं दिन शक्त हैं मास २ दिन ७ इन्ह दिनोंमे तूं मतवोले और जो तू विदा करेगा तो तेरेकूं लाभ कम होवेगा क्योंकि तेरे कूं इन्ह दिनोंमें लाभका विशेष योग न है और इन्हदिनों पीछे विदा करिये फिर तेरेकूं अच्छा लाभ होयगा सो संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥१५०॥ हुकमीशकल ⁝ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवालेशकस तेरा सवाल सांख्यविद्याका है सो तू यह पूछता है कि सांख्यविद्याके पढनेसे मेरेकूं कैसा लाभ है सो सांख्यविद्या तेरेकूं अच्छी आती है और इस विद्यासे तेरे

कूं लाभ भी बहुत है परन्तु अब तक तेरेकूं लाभ विशेष न हुया सो तेरे भाग्योदय अबतक न हुया है सो संदेह मतकरे अब वर्ष एक और मास २ दिन ३ पश्चात् तेरा भाग्योदय होगा और इसी विद्यासे तेरेकूं बहुत लाभ होयगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १५१॥ हुकमौशकल = अंकीश दाखिल शनिस्वरकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल वेदविद्याका है सो तू यह पूछता है वेदविद्या मेरेकूं कैसी आती है और इस विद्यामें मेरेकूं कैसा लाभ होगा सो तेरेकूं इसीमें बरजरूर लाभ होगा परन्तु अबतक तेरा भाग्योदय न हुया है सो वर्षएक मास ११ दिन १३ में भाग्योदय होगा संदेह होगा तो दूर होजागा ईश्वरके आराधनसे सो तू फिकर मतकरे इसी विद्यासे तेरेकूं लाभ बरजरूर होगा तेरी इज्जत बढेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १५२॥ हुकमौसकल = इस रासावित मंगलकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वैद्यविद्या पढ़नेकाहै सो तू यह पूछताहैकि मैं वैद्यविद्या पढ़ूंगा मेरेकूं आवेगी या नहीं और जो आजागी तो मेरेकूं लाभ होगा या नहीं सो तेरे घरपै पहले तो वैद्यविद्या कोई भी न पढा है और हाथसक्त होनेसे अब तेरा निहायत दिल चलता है और लोगोंकी पैदाकूं देखिकर सो तू वैद्यविद्या पढ़ लघुत्रयी और वृहत्त्रयी परिश्रम खूबकर यह विद्या भाग्यविना फलीभूत न होती भाग्यजो है इस जन्मका या पूर्वजन्मका तपकूं कहते हैं सो ईश्वरका भजनकर यह विद्या रत्नोंकी खानि है कुछ पात श्याहीसे कम न है सो तू पढ़ तेरेकूं विद्या आवेगी और इस विद्यासे तेरेकूं लाभ भी होगा बहुत संदेह मतकरे इति प्रश्नः।

पिण्डः॥ १५३॥ हुक्मीसक्ल ☰ बयाज सावित चन्द्रमाकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवाले सक्स तेरा सवाल वैद्यविद्याका है सो तू यह पूछता है यह वैद्यविद्या मेरेकूं आवेगी या नहीं और जो आवेगी तो इससे मेरेकूं लाभ कैसा होगा सो हे पूछनेवाले तेरेकूं और भी शास्त्र पढ़ा है और वैद्यविद्या भी तेरेकूं कुछ विगरपढ़ी हुई आती है क्योंकि यह विद्या तेरे कुलकी विद्या है जो कुलकी विद्या होती है सो आधी तो विगरपढ़ी आवती है सो तेरा भाग्य जबर है परन्तु अबतक तेरा भाग्योदय न हुया है और अब तेरे दिन नाकिस और रहेहैं सो वर्ष २ मास १ दिन ३ पीछे तेरा भाग्योदय होगा इस विद्याकूं पढ़ तेरेकूं आवेगी और लाभ तेरेको होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १५४॥ हुक्मी सक्ल ⁝ नुस्रत खारिज सूर्य्यकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवाले सक्स तेरा सवाल यावनीविद्याका है सो तू यह पूछता है कि यह यावनीविद्या मेरेकूं आवेगी या नहीं और जो आवेगी तो मेरेकूं इसविद्यामें लाभ होगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तू परिश्रम कर और सबसे नेकीसे रह तेरेकूं यह विद्या आवेगी परन्तु तेरी जन्मपत्रीमें पञ्चमभवन बिगड़रहा है सो तू उसकी शांतिकर तेरेकूं लाभ होगा और विद्याभी खूब आवेगी फिक्र मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १५५॥ हुक्मीसक्ल ⁖ नुस्रत दाखिल वृहस्पतिकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवालेसक्स तेरा सवाल यावनीविद्याका है सो तू बालकपनेसे यावनीविद्या पढा है सो तू यह पूछता है कि मेरा रोजगार कब लगेगा सो हेपूछने वाले तेरेकूं पढनेमें बहुत तकलीफकी है निहायत कलेशपापकर

पढा और अब रोजगार न हुवा और जो रोजगार उठता है सो सामान्य उठता है जैसी तेरी पढाई है वैसा रोजगार न मिलता सो तू संदेह मतकरे अबदिन तेरेकूं नाकिस हैं मास ४ दिन १५ पीछे तेरेकूं एवजी मिलेगी नाकिसदिनोंमें एवजीही रहैगी और नाकिसदिनोंके बाद तेरेकूं पक्कारोजगार मिलेगा फिकर मतकरे अबही तेरा भाग्योदय न हुआ है तेरा भाग्य बहुत अच्छा है परन्तु तू शनिदेवताका दानदे और जप भी करा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १५६ ॥ हुकमीसवाल ⁝ अतबेखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल राज्य विद्याका है सो तू राज्यविद्या पढाचाहता है और यह पूता है कि मेरेकूं यह विद्या कैसी आवेगी और मेरेकूं लाभ कैसा है सो राज्यविद्या पढता है और तेरेकूं हरेक मनुष्यसे अच्छी आवे है परन्तु जैसा तेरा श्रम है वैसी विद्या न है क्योंकि तेरे जन्म पत्रमें पञ्चमेश बिगड़रहा है सो उसका आराधन रखना किसी नेकब्राह्मणसे अपनीताकतमाफिक जाप्य करवा तेरेकूं विद्या बहुत अच्छी आवेगी और इसविद्यासे तेरेकूं लाभ बहुत होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥१५७॥ हुकमीसवाल ⁝ नकी मुनकलीव मंगलकीहै हुकमफरमाती है पूछनेवाले शकस तू राज विद्या पढा है सो यह पूछता है कि रोजगार कब होवेगा सो पूछ नेवाले तेरेकूं बालकपनसे इस राजविद्यामें बहुत श्रमकिया और पाससे जरभी लगा और अब पढ चुका जब कोई रोजगार न मिलता और कोई रोजगार उठे है तो पढाई माफक न मिलता और दिलकूं सचावट भी न होती सो यह पूछता है

सो तू फिकर मतकरे अबतक तेरा भाग्योदय न हुवाहै और दिन भी तेरेकूं नाकिस हैं सो नाकिशदिनोंमें गुजरान कर अब और वर्ष १ मास २१ पीछे तेरा भाग्योदय होगा और नाकिशदिनोंमें तेरेकूं एवजी मिलेगी सो एवजीमें काम कर और शिवार्चन करवा तेरेकूं लाभ बहुत होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १५८॥ हुकमीशकल : अतवेदाखिल शुक्रकी है हुकम फरमातीहै पूछने वाले शकस तेरा सवाल यहहै कि मैं राज्यविद्या पढ़ाहूं और मेरी नौकरीभी लगगईथी परन्तु अब छूटगई सो फिर मेरेकूं बहुत उद्योग किया परन्तु कहींभी ततबीज न लगती और लगेहै तौं ऐसी लगेहै कि जिसमें मेरा खरचभी न चले सो अबरोजगार विनामें निहायत दिक् होरहा हूं सो मेरा रोजगार होगा या नहीं सो तेरे शरीरमें एक तो क्रोध बहुत है और तेरेमें अकल नहीं और तू आपकूं वड़ा अक्कलदार जानताहै सो तू अपने अपसरसे बोलनेकीभी राहदारी न रखता और तेरे लोभभी बहुत जादे है सो तेरेकूं वे अकलपनामें रोजगार खोयेहैं सो अब पिछ ताताहै सो अब तो तेरेकूं दिन नाकिश हैं और जनमपत्रमें तेरा छठाभवन विगड़ रहाहै सो उसकी शान्तिकर तेरा रोजगार जलदीही लगेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १५९॥ हुकमीशकल : इज्जतमा साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मन्त्रविद्याका है सोतू यह पूछताहै कि इस मन्त्रका मैं आराधन करूं यह मंत्र सिद्धहोगा या नहीं सो मंत्र तो सबही सिद्धहैं करनेवाला चाहिये सो तू सच्चे गुरुसे उपदेशले कर और पहले एक पुरश्चरण गागत्रीका कर और श्रीगङ्गाजीके

जलकूं सेवन कर और गऊकूं जवोंको चरा फिर गऊके गोवर में निकसे उन्हकूं धोय और सुकाय उन्हकूं भोजनकर और फिर इस मन्त्रका विधान पूर्वक जपकर और बलिदान दे मन्त्रसिद्ध होगा फिकर मतकरे मन्त्र सबही सच्चेहैं इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १६० ॥ हुकमीशकल ⁝ तरिखा मुनकलीव चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मंत्र विद्याका है सो तू यह पूछताहै कि मैं इस मंत्रकूं सिद्ध कियाचाहताहूं सो यह मंत्र सिद्धहोगा या नहीं और मंत्र कलिमें सिद्ध हैं या नहीं सो मंत्रतो सबही युगोंमें सिद्धहैं परन्तु करनेवाला चाहिये जिस मनुष्यमें और ही पाप होवेंगे वह मंत्रादिको कैसे सिद्धकरसकताहै जैसे जलहीमें मल होयगा वह जल वस्त्रकूं कैसे सफेद करेगा इस कारणसे पहले अपने शरीरके पापोंको दूरकर सोतू इस मंत्रसे लक्ष्मीप्राप्ति और शत्रुनाश स्त्रीप्राप्ति यह कार्य्य चाहताहै सो तू पहले तो चान्द्रायण व्रतोंकरके शरीरके प्रच्छिन्न पापोंका प्रायश्चित्त कर और पीछे सावित्रीका एक पुरश्चरण कर और उससे पीछे फल आहारकर फिर इसमंत्रका आराधन कर जो मनसा करके करेगा वही सिद्ध होगा मंत्र तो सबही सिद्धहैं संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १६१ ॥ हुकमीशकल ⁂ लहियान खारिज वृहस्पतिकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकस तेरा सवाल सन्तानका है सो तेरे सन्तान उज्ज्वलका सुख न है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं सन्तानका सुख होगा या नहीं सो हे पूछनेवाले तेरे पहले जन्मका अजाव है सो वह दूरहुया बिना तेरेकूं संतानका सुख न होवेगा सो तू पहलेजन्ममें नटजातिथा

विशेष जंगलमें रहाकरताथा और मृगोंकूं मारिके उनका मांस भक्षण कियाकरताथा सो एक समय हिरनीपे बाण चलायाथा सो वह बाण हिरनीके तो लगा नहीं और उसी हिरणीके बालक बच्चेके लगगया सो तेरेकूं मांसका लोभकरके बाण मारा सो उसकी माता थी वह अपने बच्चाकी तकलीफ देखकर बहुतदिक हुई परन्तु तू उसबच्चेकूं मारके ले आया सो तू उसकूं लेयकर चला जब उसकी माता यह कहनेलगी किरेदुष्ट जैसे मेरेकूं अपुत्र करके चलाहै ऐसे तू भी जन्मजन्मोंमें पुत्रकासुखी न होगा और उस जन्ममें तेरे येही स्त्री थी सो उसपापका फल होरहाहै और उसी उजाड़में तेरेकूं और तेरी औरतकूं अपनेपीनेकेवास्ते एक छोटी तलावड़ी खोदी जिसमें वर्षातका जल टिकजाय सो उसमें और भी जीव बहुत पीयाकरते सो उसपुण्यसे यह द्विज जाति और यह लक्ष्मी पाईहै सो तू संतान औरसका सुख चाहेतो तीर्थपे जाके एक सुवर्णकी मृगी पल २१ की और एकमृगीका बच्चा पल ३ का बनवाकर नेकब्राह्मणकूं दे और महागोपाल सन्तानका आराधन करवा रात्रिकूं बलिदान दे और उसी नेक ब्राह्मणसे यह कहदे कि औरके आगे मतकहै और तू भी मतकहै क्योंकि कहनेसे अपदानका फल जाताहै और धर्मकी नीयत रख ब्राह्मणभोजन करवा पहले किया अब पाताहै और अबका किया आगे पावेगा यह धन संग नचलेगा धर्मकी नियत रख तेरे फरजंद वरजरूर होवेगा और जिंदा रहैगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १६२ ॥ हुकमीशकल = कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुक्म फरमाती है कि पूछनेवाले सकस तेरा सवाल अवलादका

है सो तू यह पूछताहै कि मेरे उज्वल अवलाद हुई परन्तु जीई नहीं सो मेरे औलाद जीवेगी या नहीं और किसदोषसे न जीवती है सो तेरे संतान जीवनी बहुत मुसकिलहै क्योंकि तेरे पहले जन्मका अजाव है उसके दूरहुयें विना न जीवेगी सो तू पहले जन्ममें पूर्वदेशमें धीमरजातिथा सो तू जंगलमें कूवाके पास रहा करताथा और लकड़ी बेचकर अपनी उदर पुरणा कियाकरताथा सो एक ब्राह्मणका लड़का जेवर पहिने हुये भुलके रातिकूं तेरे पास चला आया सो तेरी औरत तो सोवेथी और तेरेकूं वह मार दिया धनके लोभकरके और फिर पीछे उसका पिता आया सो उसके पिताकूं मरा हुया मिला और जेवर न मिला सो उसको देखकर तुम्हारे पास बैठकर बहुत रुदन किया सो पीछे क्रोधमें आकर यह कहनेलगा कि जिसकूं मेरा लड़का मारा है उसके जंन्मजन्मान्तरमें सन्तान न जीवेगी यह कहकर अपने लड़केकी और्द्धदेहिक क्रियाकरताभया सो तुम्हारे उस जन्ममें लड़केथे सो कोई दिनमें मरिगये सो तू बहुत पिछताया सो लड़केके मारने का हाल औरत आगे कहा सो सुनकर उसकूं बहुत रुदन किया और तेरेसे यह कहा कि जो यह जेवर है इसकूं तो उस ब्राह्मण के घरपै छुपकर गेरआ और जो तेरे घरमें धन है सब उसका अन्न लेयकर भूखेजनोंकूं दे कुछ तो पाप दूर होयगा सो तू इस प्रकारसे करताभया सो उस अन्नदानके प्रभावसे तेरेकूं लक्ष्मी तो बहुत मिली परन्तु संतानका दुःखही रहा और तेरी औरतकूं स्वप्नमें अबभी बालक दिखाई देताहै सो तू एक सुवर्णका ब्राह्मण पल ११ का और एक लड़का सुवर्णका पल ५ का और जेवरवस्त्र

समेत कि जैसे ब्राह्मण पहिन सके ऐसे दोनूं सुवर्णकी मूर्त्तियों का पूजन करवा दानदे रात्रीकूं नेक ब्राह्मणके पास गोपालसन्तानका पाठ करवा दिन ३१ और पीछे उसकूं दक्षिणा दे और उससे यह प्रार्थना करो कि हमारा पाप दूरहो और उस ब्रह्मनसे यह कहै कि और किसी आगे न कहना और औरतकूं भी कहदे कि किसी आगे न कहै क्योंकि कहनेसे जप दानकाफल जायाकरैहै सो मतकहै यहकर तेरेफरजंद होगा जींदा रहैगा और तेरेकूं पहलेभी किया परन्तु इस ततबीज विगर पाप न कटा सो तू यह कर वर्ष २ भीतर तेरे लड़का होवेगा और जींदा रहैगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १६३॥ हुकमीशकल ☷ कवजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अवलादका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे लड़की होतीहै और लड़का न हुया सो मेरे लड़का होगा या न और कौनदोषसे न होताहै सो हेपूछने वाले तेरे फरजंद न होगा क्योंकि पूर्वजन्मके शापसे तू पहले जन्ममें उत्तरदिशामें यमुनाजीके तीर पर चत्रीजाति था सो तू गउवोंका पालक रहा कर था सो गर्भवती गऊके पेटपे तेरेकूं क्रोधमें आकर लकड़ीमारी सो मारनेसे उसका गर्भमें जो बछड़ा था सो निकसपड़ा और पड़ते ही मरगया और वह गउ निहायत तकलीफ पाई सो तेरेकूं उसका कुछभी प्रायश्चित्त न किया सो तेरे पहले जन्माका अजाव है सो तू सुवर्णकी गऊ और चांदीके पात्र श्रद्धासमानदे और भूवाहा दुर्गाका सवालच पाठ और तद्द शांश हवन और तद्दशांश तर्पण और तद्दशांश मार्जन और ब्राह्मण भोजन करवा और एक सुवर्णकी भूवाहा दुर्गाकी मूर्त्ति करवा

षोड़शोपचार करिके पूजनकर सो ये दोनों मूर्त्ति नेक ब्राह्मण कूं दे और दक्षिणादे और उससे यह प्रार्थना करकि मेरा शाप दूर हो और मेरे सन्तान हो सो तू ऐसे कर तेरे सन्तान बरजरूर होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १६४॥ हुकमीशकल ☰ जमात साबित बुधदेवताकी हुकम फरमाती है पूछनेवाले तेरा शवाल अवलादका है सो तू यह पूछता है कि मेरे एकवार सन्तान हुई फिर न हुई सो मेरे सन्तान और होयगी या नहीं और किसदोषसे न होती है सो तेरे पहले जन्मका तेरी स्त्रीका दोष है तेरे सन्तान न होवैगी पहले जन्ममें तेरी औरत दक्षिण दिशामें क्षत्री जातिमें जन्मी थी सो तू भी क्षत्री था तेरे सकाससे इसके ५ कन्या और एक फरजंद हुया सो इसकूं फरजंद तो बहुतप्रीतिसे रक्खा कन्याकूं कभी भी आदर न दिया सो उन कन्याओंने शाप दिया कि जन्मजन्मान्तरमें तेरे एकसे ज्यादे बालक न होगा सो उन्हके शापसे सन्तान न होती सो तू ५ सुवर्णकी मूर्त्तिपल २ दोकी करवाकर और उन्हका पूजन अपनी औरत के हाथकरवा और सन्तानेश्वरी दुर्गाका पाट सवालक्ष करा और पांचों मूर्त्ति दक्षिणासमेत नेकब्राह्मणकूं दे और एकवर्षतक शुक्लपक्षकी ८ कूं ब्राह्मणकी कन्या नव जिमाय और उन्हकूं ओढने का वस्त्रदे तेरा सवजन्मोंका अजाव दूरहोगा तेरे पास धन बहुत है पुण्यकर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १६५॥ हुकमीशकल ∻ फरहा मुनकलीव शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल अवलाद होनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरे एक लड़का और लड़की हुई परन्तु लड़का और लड़की न

जोई सो कोई बालक जीवेगा या नहीं और क्या दोष है सो हेपूछनेवाले तेरे कुटुंबमें पितरोंका शाप है तुम्हारेकुटुंबमें औरस पुत्रका सुख न है अव्वल तो सन्तान होती नहीं और होय तो जीवे नहीं और जो जीवे तो कन्या जीवे फरजंद न जीवे सो तेरे कुटंबमें धन होता तो सन्तानका सुख नहीं और जो सन्तानका सुख होवे तो धन नहीं होता सो तेरे पास धन बहुत है और पैदा बहुत है परन्तु तू लोभी बहुत है धर्मके नाम तेरे कूं संदेह होता है सो तेरेसे बनआवे तो तू किसी ब्राह्मणकूं कुटंबोकूं बहुत अच्छी हवेलीमें बसवायदे और एक सुवर्णकी औरतकी मूर्त्ति पल २ की बनायकर पूजन कर उसीमें पितरोंकी ध्यावना कर और उसी ब्राह्मणकूं मूर्तिदान दे और उस ब्राह्मणसे यह कहा कि हेपितरूप मेरा शाप दूरकर सन्तान दे और यह कह दे उस ब्राह्मणसे कि और किसीसे मतकहै और तू और तेरी औरत भी किसीसे मत कहो क्योंकि दान जपका कहनेसे फल जाता है ऐसे कर सन्तान फरजन्दकी होगी और जिन्दी रहैगी और तेरे कूं यह संदेह न करना कि कौन पित्र है सो तुम्हारे कुलमें एक बेउलादी स्त्रीकूं ऐसा किया है कि धनमें और घरमें सीर न लिया सो उसकेवास्ते मकान देनेसे सन्तानका सुख होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १६६॥ हुकमीसकल ÷ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अवलादका है सो तू यह पूछताहै कि औरतके गर्भ है सो फरजंद होयगा या कन्या सो तेरेकूं फरजन्दकी बहुत अभिलाषा है और दिनरात्रि यही फिकर है सो इस औरतके कलामसें जादा कन्या

हैं क्योंकि इसकूं पहले जन्मका शाप है यह पहले जन्ममें दक्षिण दिशामें तरला नदीके तीरपर वैश्यजाति थी और व्रतदानमें तत्पर थी परन्तु इसकी हवेलीके समीप एक ब्राह्मण था सो उसकी एकनाल ७ कन्या हुई सो उसकी औरतसे यह लडती जब यह कहती कि ऐसी है जिव कन्या होती हैं उसका अंतःकरण बहुत दुखाया करती सो एकदिन उसकूं यह कहाकि तू भी मेरे शरीखी होय यह शाप दिया सो व्रतदानसे तो यह धनपाया है और उस शापसे इसके कन्या होवेगी सो तू जिस ब्राह्मणके बडाकुटुंब होय और नेक होय उसकूं एक विष्णु और एक लक्ष्मीकी सुवर्णपल ११ की दो मूर्त्तिबनाय और पूजनकरवाय औरतके हाथसे दिवा और दक्षिणादे जितनी तेरी ताकत होय और यह प्रार्थना करवाय कि मेरा शाप दूर हो यह कर फरजंद होवेगा जिन्दा रहेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः १६७॥ हुकमीसकल ≡ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा शवाल पत्रके आवनेका है सो तू यह पूछता है कि पत्र आयें बहुत दिन हुये सो कुशलपत्र कब आवेगा सो तेरेकूं बहुतही अभिलाषा है सो तेरा कुशलपत्र आया चाहताहै संदेह मतकरे वे सब प्रसन्न हैं और तेरा मनोरथ पूर्ण हुया चाहताहै और अब कुछ तेरेकूं दिन नाकिश हैं सो तेरा दिलको विगाड़ा रखते हैं सो तू कालिकी मन्त्रका आराधन करवा और रातीकूं बलिदान दे पत्र आवेगा और अब कार्य्यसिद्ध होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १६८ ॥ हुकमीशकल ≡ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्श तेरा सवाल पत्रके आवनेका है सो

तू यह पूछताहै कि यह पत्र आवेगा या नहीं सो तेरे पत्रके आवने में ढील है जैसी तेरे दिलपर ताकीद है वैसी भेजनेवालेके दिल पर न है सो तू दिलकूं धीरज रख पत्र तो तेरेपर आवेगा परन्तु अब देर है फिकर मतमरे अवही तेरेकूं दिन नाकिश हैं सो नाकिसदिनोंमें गुजरान कर और तेरे भाग्य बहुत जादा है परन्तु छठाभवन जन्मपत्रमें विगड़रहा है सो उसकी शान्ति करवा यह करनेसे तेरेकूं लाभ अच्छा होवेगा और जो शत्रु उठेगा वही नाश होजावेगा और तेरा खत वरजरूर आवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १६८॥ हुकमोशकल ☷ वयाज सावित चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल फरजंद गोदलेनेका है सो तू यह पूछताहै कि गोदके फरजंदसे मेरेकूं लाभ है या नहीं सो तेरेकूं गोदके फरजंदसे लाभ है तेरे औरसपुत्र न होवेगा और तेरी औरतका दिल निहायत नाराजहै यह विचारतीहै कि मेरेकूं कौन ऐसा पाप किया कि मैं गोद लेतीहूं यह वारंवार कहतीहै तू औरतकूं समझाय संदेह न करे तेरे गोदका पुत्र भी जीवना मुसकिल है क्योंकि तेरी औरतके पहले जन्मका अजाव जादा है यह पहले जन्ममें शूद्रजाति थी और अपने धर्ममें तत्परथीं और क्रोध इसमें बहुत जादा था सो इसके एक लड़का था वालक सो उसपे विनाकसूर कोप होयकर कोठेमें रोकदिया और वह डरता हुवा बहुतही पुकारा परन्तु इसकूं कपाट न खोला सो वह लड़का दहसता पाकर मरगया सो उसपापसे गोदका भी रहना मुसकिल है और अपने धर्ममें सावधान थी इससे यह धन मिला है सो तू सुवर्णका पल ३ का

बालक बनाय औरतसे पूजन कराय दक्षिणा समेत नेक ब्रह्मन कूं दे और जितनी तेरी ताकत हो उतना गोपाल संतानका पाठ करवा फिर गोदले तेरेकूं उमर जादावाला और उत्तम ग्रहोंवालो पुत्रमिलेगा और तेरा पूर्वजन्मका अजाव दूर होगा और तेरेकूं पहले भी किया है परन्तु संतान होनेकेवास्ते किया गोदके वास्ते न किया सो कर फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १७० ॥ हुकमीशकल ⠇ नुस्रुदखारिज सूर्य्यकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल गोदलेनेका है सो तू यह पूछता है कि जिस बालककूं निगहमें करतेहैं उसीके ग्रह सामान्य पावते हैं सो तवीज न लगती सो लगेगी कब और कैसा आवेगा यह पूछताहै सो तू संदेह मतकरे तेरी औरतकूं बालकके होनेमें बहुत बोलकबूलरक्खाहै सो करवा और एकशत चण्डीपाठका संकल्प किसी नेक ब्रह्मणकूं दे तेरे बरजरूर जलदीपुत्र आवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १७१ ॥ हुकमीशकल ⠇ नुस्रुत दाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल किसी वड़े मनुष्यपाससे दूतके आनेका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं दूत भेजा है सो कब आवेगा और जिसकामकेवास्ते भेजा है वह काम करके ल्यावेगा या नहीं सो तेरा दूत बहुत हुस्यार है दश मनुष्योंकी अकलकूं एकला बहाय देता है सोदूत तेरा आवनेवालाहै कामकी भी सलाह मिलावेगा सो तू फिकर मत करे तेरा काम होनेवाला है इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १७२ ॥ हुकमीशकल ⠇ अतबेखारिज केतुग्रहकी है हुकमफरमातीहै पूछनेवालेशकश तेरा यह सवाल है कि तेरेकूं

एक मनुष्यके पास दूत भेजाहै सो तू यह पूछताहै कि कब आवेगा सो तेरा दूत आनेवाला है कुछ देर न है परन्तु तेरा काम तो फते न हुया और होना भी मुसकिल है क्योंकि तेरे दिन नाकिश हैं और तेरेमें अक्ल भी कम है तू काम करके पीछे पिछताताहै सो तू दुर्गाका आराधन कर तेरा काम फते होगा और दूत जलदी आवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १७३ ॥ हुकमीशकल ⁝ नकी मुनकलीब मंगलकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल दूत भेजनेका सो तू यह पूछताहै कि मैं दूतकूं भेजा चाहताहूं सोदूतकूं भेजूं या नहीं मेरा काम बननेवाला है या नहीं सो तू यह पूछताहै सो तुम दूतकूं बरजरू भेजो तुम्हारा दूत बहुत हुस्यार है क्योंकि जिसके पास भेजताहै वह भी तेरेकूं निहायत चाहताहै सो तेरा कार्य्य फते होगा तुम दूतकूं भेजो परन्तु श्रीभगवतीका आराधन रखनासे जलदी होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥१७४॥ हुकमीशकल ⁝ अतबेदाखिल शुक्रकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा शवाल दूत भेजनेका है सो तू यह पूछता है कि मैं दूत भेजूं सो मेरा कामबनेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिन नाकिस हैं सो तू दूतकूं मतभेजे क्योंकि नाकिसदिनों करिके तेरा काम होना मुसकिल है और जो तू भेजे तो कामेश्वरी दुर्गाका आराधन करवा और बलिदान दे यह करनेसे तेरा कार्य्य होगा संदेह मत करे इति प्रश्नः इति पंचमस्थान फलम् रमलगुलजारे समाप्तम् ॥

अथ। पिण्डः ॥ १७५ ॥ हुकमीशकल ⁝ इज्जत मा बुधकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकश तेरा सवाल शत्रुके शुभाशुभका

है सो तेरा शत्रु निहायत तेरेसे जबर है और जादे द्वेष बढ़ी हुया है परन्तु तेरा ग्रह उससे जबर है उसके छठाभवन जन्मपत्र का विगड़रहा है और तेरे जन्मपत्रमें छठाभवन बलवान है जो उसका कार्य्य दामोंसे होगा वह तेरा वातोंसे होसकता है परन्तु तू शत्रुनिवारण मन्त्रका आराधन करा तेरा शत्रु परे पड़ेगा संदेह मतकरे तू आनंदसे रहेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १७६ ॥ हुकमी शकल ⁝ तरीखा मुनकलीव चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल शत्रुके शुभाशुभका है सो तू यह पूछता है कि यह शत्रु मेरेकूं लेरहेगा या मैं उसकूं सो यह पूछता है सो हैपूछनेवाले तेरा शत्रु बहुत काफर है अच्छी बुरी करता परलोककूं न देखता है और तेरेकूं अब दिन नाकिश हैं सो अब नाकिश दिनोंमें तेरेपर जादे हाथपड़ेगा सो तू सावधान रह और तू हुस्यार बहुत है परन्तु नाकिश दिनोंमें हुस्यारी न चलेगी सो तू श्रीदुर्गापाठ १०० करवा शत्रु निवारण मन्त्रका संपुट दिवाकर सो तेरा शत्रु तेरेसे पराजय होगा और तेरी बात सही रहेगी ऐसे कर फिकर मतकरे अल्लाताला अच्छी करेंगे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १७७ ॥ हुकमीशकल ⩨ लहियान खारिज बृह स्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल शत्रु से जीतनेका है सो तेरा और तेरे शत्रुका झगड़ा राजमें दाखिल है और जबर है उसकी भी राजमें पौंहोंच पूरी है परन्तु अब मुकद्दमा तुलरहा है और इस तेरे शत्रुने दुर्गाका अनुष्ठान करवा रक्खा है सो अब तो तेरीही जीत दिखलाई पड़तीहै परन्तु तू अब नीचा देखेगा क्योंकि जिसदिनसे यह मुकद्दमा जारी हुयाहै उस

दिनसे तेरा शत्रु निहायत पुण्य करताहै और दुर्गाका अनुष्ठान गुप्त करवाता है सो तू जबरपुण्य और दुर्गाका अनुष्ठान बलिदान समेत करवा जब तेरा मुकदमा बहाल होवेगा और तू जीत जावेगा फिकर मतकरे धनलगें धन आता है इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १७८ ॥ हुकमीशकल ⠿ कबजलदाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल शत्रुसे जीतनेका है तेरा झगड़ा बहुतदिनोंका है कईदफे उलटपलट होलिया और निहायत दिक होरहाहै और तेरा शत्रु निहायत जोर लगारहाहै और इस झगड़ापर बहुत जादे कमर बांधरहाहै और जिसकूं तू दिनमें अपसर अपना करताहै उसीको वह रातिमें अपना कर लेताहै रिशवत देकर सो झगड़ा न है यह गलका झाड़है सो तू शत्रुनिवारण मन्त्रका सवालक्ष जाप्य और तद्दशांश हवन तद्दशांश तर्पण तद्दशांश मार्जन तद्दशांश ब्रह्मनभोजन करवा फिर इसी झगड़ाकूं जीतेगा फिकर मतकरे अल्लाताला अच्छीकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १७९ ॥ हुकमीशकल ⠿ कबजलखारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकश तेरा सवाल संबन्धके झगड़ेका है सो तू यह पूछताहै इस संबन्धके झगड़ेकूं मैं जीतूंगा या नहीं सो हेपूछनेवाले यह संबन्ध पहले तेरे काराराखाथा परन्तु कारनियाका और उसके कुटुंबका दिल खुसी न हुवा सो अब और जगह विवाहीचाहतेहैं सो तू यह पूछताहै यह संबन्धका झगड़ामें जीतूंगा या शत्रु सो हेपूछनेवाले शकस अब तेरेकूं दिन नाकिश है सो तू जो ततबीज करताहै उसमें नुकशान रहताहै सो दिनोंकी गरदशकरिके इस मुकदमामें तूही फेल होता दीखे

है और जो तू यह कहैकि यह झगड़ा न है कि ज्यानकी बाजी लगरहीहै तो तू शंकरेश्वरी कालीके महामन्त्रका आराधन कराय और बलिदान दे संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १८०॥

हुकमीशकल ≡ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवालेशकस तेरा सवाल संबन्धके झगड़ेका है सो यह पूछता है कि इस झगड़ाकूं मैं फते करूंगा या शत्रु करेगा सो यह संबन्ध पहले औरके कराखा है फिर तेरे करदियाहै सो अब पहला संबन्धवाला जोर करताहै और यह कहताहै कि जितने जिंदगी रहैगी इतने इस संबन्धकूं न छोडूंगा सो बहुत जोर करता है उसकूं क्रोध जादा आरहाहै सो तू बहुत हुस्यार है और बहुत अकलदार है उससे दूर रहना और तेरेकूं शत्रुजय निवारणीका जाप्य जितनी तेरी ताकत होय सो कराना झगड़ामें तू बरी होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १८१॥

हुकमीशकल ∸ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकस तेरा सवाल जमीनके झगड़ाका है सो तू यह पूछताहै कि इस झगड़ाकूं फते मैं करूंगा या शत्रु सो इस जमीनपर तेरेकूं बहुत गल घाला परन्तु अबतक सही न हुईहै और शत्रु यह कहताहै कि इसकूं मैं लेऊंगा और इस मुकदमामें बहुत दिन लगेहैं सो तेरेकूं अब दिन नाकिश हैं सो तेरा शत्रु जोर खारहाहै और इस मुकदमामें धनभी दोनुओंका बहुतलगा है और अब इस मुकदमामें अपसर भी दिक होरहा है सो तू मंलदेवताका आराधन कर और धर्मको नियत रख इस मुकदमामें तेरा शत्रु फेल होवेगा और तू फते करेगा फिकर मत

करे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १८२ ॥ हुकमीशकल = उकला मुनकलीव शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल जमीनके झगड़ेका है सो तू यह पूछताहै कि इस झगड़ाकूं फते करूंगा या शत्रु फते करेगा सो तेरा दिल सचावट न देताहै और यह झगड़ा कुछ कम न है इसमें दादाइलाही जाती आतीहै परन्तु तेरे मालिककी आजकलमें जन्मपत्रसे दशा माफिक है सो तेरेकूं दिल नाकिश हैं सो अब वर्ष ७ मास ४ और दिन २७ तेरेकूं नाकिश रहेहैं और जो नाकिस दिनोंमें शत्रु तेरेकूं दबावे हो तो तू जगतीश्वरी कालिकाकी सुवर्णपल ११ की मूर्त्ति बनायकर ८ अष्टमीके रोज पूजनकर और वह मूर्त्ति दक्षिणासमेत कुटंबी विदेशी नेकब्राह्मणकूं संकल्पकरके दे और उसी ब्राह्मण पास जगतीश्वरीके महामंत्रका सवालक्ष जाप्य तथा दुर्गापाठ १०० करवा और विपुल दक्षिणा दे तेरेकूं जमीन वरजरूर मिलेगी शत्रु दफे होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १८३ ॥ हुकमी शकल = अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल धनके झगड़ेका है सो वह धन दोनुवोंका है परन्तु तू यह जानताहै कि मैं दवाय लूं और वह जानताहै कि मै दवायलूं परन्तु है सीरका तुम विरादर हो परन्तु इस धनके शववसे निहायत शत्रु होगये सो तुम्ह समझते नहीं तुम्हारा ही धन है वृथा झगड़ेमें वरवाद होताहै सो समझना चाहिये और तुम्हारे झगड़ेकूं देखके जो तुम्हारे पहले निहायत शत्रु थे मुखसेभी न वोलेथे वे अब वहुत खुसी होतेहैं सो तुम्हारे मकानपे आकर तुम्हकूं वहकातेहैं परन्तु तुम्ह न सलझते सो

दोनुवोकूं दिन निहायत नाकिस हैं तुम्हकूं जन्मपत्र दिखावना सो तुम्ह दोनूं बरबाद होजावोगे समझो और जितना तुम्हारी ताकत होय उतना शान्तिपाठ करा झगड़ा शान्त होयगा फिकरमतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १८४ ॥ हुकमीशकाल ☳ हुमरा सावित मंगलकीहै हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल राज्यमेंनधनका झगड़ाका हैं सो तू यह पूछता है कि राजकी दौहुई इनामका झगड़ा है सो भाईही शत्रु होगयाहै सो मेरेको कुछभी न देता मेरेकूं नटगया सो यह झगड़ाहै सो मेरेकूं मिलेगा या नहीं यह पूछता है सो तू जगतीभैंरूके मन्त्रका जाप्य सवालच करवाकर झगड़ाकर और भैरूकूं वलिदान रात्रीमें दे और हवनादिक करवा तू झगड़ा जीतेगा परन्तु तेरे रुपैया तो लगेगा फिकर मतकरे तेरेकूं धन मिलेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १८५ ॥ हुकमी सकाल ☳ वयाज मुनकलीव चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल करजाका झगड़ाका है सो तू यह पूछता है कि यह झगड़ामें जीतूंगा या नहो सो पहले तो तेरे पास इसकूं बहुत धन लिया और मनुष्योंका भी विलिया और अब कुछ टोटा रहा सो दिलपे यह विचारी है कि टोटा देवोगे तो भी इज्जत न रहेगी और न देवोगे तब भी परन्तु सबकूं नटजावो जर तो रहेगा यह वेईमानगी मनपे छायगी है सो जो मांगनेवाला आता है उससे यह कहता है कि मेरे पास नहीं सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं कुछ धन वह देवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले वह मनुष्य बहुतसक्त है पहले दिनसे और अब वह यह कहचुका कि मेरे पास न है सो बहुत मुसकिलसे देगा और अब तेरेकूं दिन नाकिश है सो

तू जितनी तेरी ताकत होय उतना नेकब्राह्मणकूं शिवार्चनका संकल्प दक्षिणासमेत दे कुछक कम तेरा धन आवेगा फिकर मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १८६॥ हुक्मीसकल ⚍ नुसरखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल करजाके झगड़ाका है सो तू यह पूछता है कि मेरे एक मनुष्य करजा मांगे था सो उसका करजा मेरे मांथे जादा हो था सो मेरेसे न दिया गया बहुत भी उद्योग किया परन्तु तकदीरके आगे ततबीर न चली सो अब उसकूं निहायत तकलीफदे रक्खी है और यह कहता है कि सब धन अब लेऊंगा और इज्जतकूं बिगाड़ा चाहता है सो हेपूछनेवाले तू गनेशचतुर्थीका व्रत कर और ऐंतवारकूं छोड़कर सबदिन पीपलके दरखतमें पानी घाल तेरे दिन बाहडेंगे फिकर मतकरे तेरा करजा वर्ष ३ भीतर सब दिया जागा और तीनवर्ष बाद तेरेपे धन होजावेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १८७॥ हुकमीशकल ⚎ नुसरद दाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा शवाल किसीकी स्त्री झगड़ाका है सो वह स्त्री पहले तुम्हारेपै रहतीथी अब औरकूं रखलई सो पहले दिनसे तूने बहुत कही कि तू इस औरत कूं मतरक्खे सो उसकूं कहना न माना और तेरेकूं यह जुवाब दिया कि तेरा कुछ जोरलगे तो ले ले सो तेरे कूं क्रोधमें आकर यह झगड़ा करदिया सो तेरेकूं झगड़ा विना समझे किया और अब फेल होता दीखता है जब तू पिछताता है सो तेरी दशा इन दिनोंमें नाकिश है और इतने वह औरत अपने मुखसे न कहैगी तब तक तू मुकदमामें बरी न होगा सो तू नेक ब्राह्मणसे

मनोहारिणी भगवतीका आराधन करवा वह स्त्री अपने मुखसे तेरी अच्छी कहदेगी तू झगड़ा जीतजागा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १८८॥ हुकमीशकल ⋮ अतबेखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल स्त्रीके झगड़े का है सो तू यह पूछता है कि इस स्त्रीके झगडेकूं मैजीतूंगा या शत्रु जीतेगा सो यह स्त्री पहले उसके थी सो उससे दिलकी अस तुष्टि होनेसे और तेरे पर दिलकी तुष्टी होनेसे यह तेरपे चली आई सो उसकूं एक या दो दफे तेरेकूं कहा कि यह बात तेरे लायक न है तू इस औरत कूं अपने मकानपे मत रहनेदे सो तेरेकूं न माना सो इसने क्रोध आया यह झगडा उठादिया अब तु निहायत दिक्क होता है परन्तु पकडीपेज न छुटती सो तेरेकूं अब दिन निहायत नाकिश है सो तेरा दिलकूं कोई न कोई फिकर बना रहता है सो तू विश्वेश्वरीका आराधन करवा सो तेरे दिलका संदेह मिटेगा और यह झगडा तू जीतेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १८९॥ हुकमी सकल ⁝ नकी मुनकलीव मंगलकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मकानके झगड़ाका है सो यह पूछता है कि हमारे सीरके मकान है सो एक मकान जादे मौकेपर है सो उसके वास्ते उन्ह का भी और हमारा भी दिल बहुत चलता है सो वह मकान मेरे कूं मिलेगा या उसकूं यह पूछता है सो वह मकान उसकूं मिला चाहता है क्योंकि तेरेकूं दिन नाकिस हैं सो उसकूं अब दिन अच्छे हैं और जो तेरे दिलपै यही जचती है कि मैं ही ल्यूं तो तु वास्तुदेवताकी सुवर्णकी मूर्त्तिकरवाकर पल ७ की और उसका

किसीनेक ब्राह्मणपास दिन २१ पूजन करवा और वह मूर्ति दक्षि णासमेत २२ में दिन उस ब्राह्मणकूं दे तेरेकूं यही मकान मिले गा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। १८०॥ हुकमीसकल ⁝ ब्रतवे- दाखिल शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवा ल मकानके झगडेका है सो तू यह पूछता है कि इस मकानके झगडोंकूं मैं जीतूंगा या दूसरा जीतेगा ऐसे तेरा दिल बहुत कांपता है सो अब तेरेकूं दिन नाकिस हैं इन्ह नाकिस दिनों में गुजरान कर तेरा मकानका झगडा फेल होवेगा और जो तेरे दिलपे यही है कि मैं फेल न हूं तो तूं सूर्य्यदेवताकी तोला ५ की चांदीकी मूर्त्ति करवा कर नेकब्राह्मणपास पूजन कराय और सूर्य्यकी गायत्रीका जाप्य करवा जितनी तेरी ताकत होय और सूर्य्यदेवताकी बिनती कर हाथ जोड तेरेकूं मकान मिलेगा फि कर मतकरे इति प्रश्नः॥ १८१॥ हुकमी सशकल इज्जतमा ⁝ साबित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल राज्यका है सो तू यह पूछता है कि मेरा दादा इलाहीराज्य था सो शत्रुंकूं दबा लिया सो कई दफे आवने की भी ततवीज हुई परन्तु मिला नहीं और जितने जागीरदार हैं वेभी भीतरलेसे मेरे कूं चाहते हैं परन्तु अब मेरेकूं भी आशा न रही सो यह पूछता है मेरेकूं वह राज्य मिलेगा या न मिलेगा सो हेपूछनेवाले सकस तुम्हारा पहले जन्मका तप थोडा था कि राजकुलमें जन्म हो इतना ही था और अब दिन भी तेरेकूं नाकिस है जिस दिनसे राजसे निकसे थे उस ही दिनसे तुम्हारे कूं ८ वर्ष नाकिस आये थे और अबतक उससे भी जादा चले जाते हैं सो तूं भाग्येश्वरी

कालिकाका आराधन करवा और बलिदान दे वर्ष १ मास ११ दिन १३ पश्चात् तुम्हकूं अच्छेदिन आवेंगे सो यह आराधन अपनी ताकतमाफिक करेगा तो अच्छे दिनोंमें राज्यमिलेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १८२ ॥ हुकमीशकल ⁝ तरिखा मुनकलीब चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल राज्यके मिलनेका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा राज्य जबरशत्रुकूं दबाया सो मेरेही मनुष्योंकूं बिगाड़ा तब शत्रुका हाथ पड़ा और मेरेमें जो न होसके थी ऐसी इज्जत हदका की और मेरा शत्रु बहुत जोरावर है और दुसरेके राज्यलेनेमें बहुत हुस्यार है और उसकूं अबतक कोई युद्धकरिके राज्य न लियाहै अव्वल तो जिसका राज्य लियाचाहतेहैं उसका घरमें फाड़तोड़ करतेहैं और पीछे छलकरके अपना तौहद बठातेहैं और पीछे कुछेक जादा ऐसे कर के राज्यकूं लेताहै इसके धर्म और नीति एकहीहै कि जैसे तैसे पैसाइकट्ठा करना सो तेरेकूं दिन नाकिशथे अब वर्ष एक मास ३ दिन ११ बाद अच्छे आवेंगे सो तू जगतीश्वरी कालिकी सुवर्णकी मूर्त्ति पल २५ की करवा रत्नोंके नेत्र नख करवायके ब्राह्मणपास पूजनकरवा उसी ब्राह्मणकूं मूर्त्ति दक्षिणासमेत दे तेरेकूं वर जरूर राज्य मिलेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १८३ ॥ हुकमीशकल ⁝ लहियान खारिज बृहस्पतिकीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल राज्यके झगड़ेका है सो भाई ही शत्रु होरहाहै सो तेरा झगड़ा बहुत जबर है और तेरा शत्रु यह चाहताहै कि मैं राज्यको दबालूं ओर उस मनुष्यमें अकल तो नहींहै और उसके कोई सलाही भी ऐसा न है कि किसीवातकी

छानवीन करे परन्तु धनकूं खरच बहुत करता है और यह कहता है कि इस मुकद्दमाकूं फते मैं करूं सो तू फिकर मतकरे तेरेकूं दिन नाकिसथे सो नाकिस दिनोंमें यह जोर पकड़रहाहै सो अब मास २ दिन १७ और नाकिस हैं सो तू जीतेगा परन्तु सुवर्णके कलशमें सप्तरत्न गेरके और रेशमी या पसमीनाके वस्त्रमें लपेटके नेक ब्राह्मकूं दे और सहस्र चण्डीपाठ करवा तू जलदी फतेकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १९४॥ हुकमीशकल ∴ कवजलदाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल राज्यके झगड़ेका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे राज्यमें पहले दिनसे हमारे बड़ोंहीका हुकम चलाआवेथा परन्तु अब हमारेपे पातश्या वारंवार जोर देता है कभी तो अपना हुकम करताहै कभी यह कहताहै कि तुम्हारेपे अपसर एक मेरा मनुष्य रहेगा सो जो हुकम करो वह उससे पूछकर करो सो मैं नटताहूं यह कैसे होयगी सो हेपूछनेवाले शकस तू फिकर मतकरे तुम्हारे बड़ोंकूं तो पूरा तप कियाथा और इसजन्ममें भी उन्हकूं तप किया सो तपके तेजसे उन्हके ऊपर कोई भी अपसर न हुआ सो तुम्हारा एकतो विशेष पहलेजन्मका तप नहीं और अब ही तुम्हारा धन और स्त्रीव्यसन सिवाय और पुण्य जप नहीं सो तू शास्त्रकी पाठ शाला कराय विद्याका दान दिवा और कुछ पुण्य भजन कर तेरेपे अपसर न होगा तेरा तेज बढ़ेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १९५॥ हुकमीशकल ∴ कवजलखारिज राहुकी हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल लड़काका झगड़ाका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा लड़का इसकूं पहले तो मंगवायकर देखा

और इसका जन्मपत्रभी दीखाया और फिर निश्चयभी किया परन्तु अब नाटताहै सो यह मेरे लड़केकूं गोद लेगा या नहींले सो यह पूछताहै सो हेपूछनेवाले उसपास धन बहुत है और तेरे लड़केके जन्मपत्रमें धनभवन विगड़रहाहै सो उस जगह जानेकी इसकी तकदीर नहीं और जो तू यही चाहै कि मैं उस जगह दियाही चाहूं हूं तो जितनी तेरी ताकत होय उतना इसलड़केके हाथसे धनेश्वरीदुर्गाके मन्त्रका जप करवा इसकूं बरजरूर लेलेगा फिकर मतकरे अल्लाताला अच्छी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १८६॥ हुकमीशकल ≡ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकमफरमातीहै पूछनेवालेशक्स तेरा सवाल फरजंदके झगड़ेका है सो तु यह पूछताहै कि एक लड़का गोदलेनेकेवास्ते देखनेकूं मंगवायाथा सो घरपे और जन्मपत्रदेखके पण्डितोंको पसंद न आया सो अब हमकूं वह भेजदिया परन्तु उसके घरके तुम्हसे झगड़ा किया चाहतेहैं सो जानके तेरेकूं कुछ देखनेकेवास्ते न बुलायाथा किन्तु गोदकेवास्ते पक्काकरके बुलायाथा सो तेरे घरपे पसंद न हुया सो तू इमान बदलताहै सो इसके मातापिताकूं कुछ धन दे दफे होवेगा और अब तेरेकूं दिम नाकिश आयेहै सो तू सहस्र चण्डी का संकल्प नेकब्राह्मणकूं दे तेरा दिल खुसरहेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १८७॥ हुकमीशकल ⩧ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल वृथा झगड़ाका है सो यह पूछता है कि कुछ बातभी नहीं है बातोंमेंही झगड़ा होगया सो पहले तो कुछ बात नहींथी और अब बढ़गई सो इस झगड़ामें मेरी फते होगी या शत्रुकी यह पूछता है सो अब तेरेकूं

दिन नाकिश हैं इससे तूही हारता दीखताहै परन्तु तू अब शिवा चंन किसी नेकब्राह्मणसे करवा और सूर्य्यदेवताका आराधन रख फिकर मतकरे तेरा शत्रु दफे होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १९८ ॥ हुकमीशकल ÷ उकला मुनकलीव शनिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वृथा झगड़ाका है सो तू यह पूछता है कि एक वृथा झगड़ा होगयाथा सो कुछभी न था और अब उसका विस्तार फैलगया सो कब दफे होवेगा और उस मुकदमाका मैं जीतूंगा या शत्रु सो तेरेकूं दिन दुरस्त हैं जो कांकरकूं हाथ घालताहै तो पैसा हाथलगताहै सो इस मुकदमाकूं तो तूही जीतेगा परन्तु अब मास ३ और दिन २१ पीछे तेरेकूं नाकिश दिन आवेंगे सो तू विजयेश्वरी कालिकाका आराधन करवा दिन अच्छे रहेंगे और जो तू न करवावेगा तो तेरे बड़ी तकलीफ होवेगी और तेरे दिलका फिकर कभी न मिटेगा सो कर फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १९९ ॥ हुकमीशकल ÷ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकस तेरा सवाल राजकूं व्यापारकेवास्ते की जो वस्तु विशेष उसके झगड़ेका है सो इस कारकूं तू लिया चाहताहै सो यह कार बहुत अच्छी एकदफे तो दाम खरच पड़ते हैं परन्तु फिर पैदा पूरी होजावैहै और जिसकूं यहकार किया है वही पूरा भाग्यमान होगया सो यह काम पहले तो औरके था अब तू लियाचाहताहै सो तेरेकूं मिलना मुसकिल है जो दूसरा इसकूं लेनेकूं कहताहै उसका तो दिल खुलरहा है और तेरी अबतक पैसालगाकर पैसा कमानेकी हिम्मत पड़ती

नहीं है सो तू तोला ५ की साकंभरी दुर्गाकी सुवर्णकी मूर्ती वनायकर किसी नेक ब्रह्मनके पास एकादशाक्षर मन्त्रसे दिन ११ पूजन करवा और वलिदान करवाय और वह मूर्त्ति उसी ब्रह्मनकूं दे यहकाम तेरे वरजरूर हाथ आवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ २०० ॥ हुकमी शकल ☷ हुमरा सावित मंगलकीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कोई राज्यका किया ऐसा काम है कि जिसमें एकदफे तो रुपैये लगजातेहैं और पीछे वहुत पैदा होजाय है सो यह काम पहले तेरेही था परन्तु तेरा रोजगार व्यापारकूं देखिके और मनुष्य निहायतादिल चलावताहै उसकूं दिलपे यह करलीहै कि रुपैये चाहिये इससे जादे लगजावो परन्तु यह कार छोड़ना नहीं सो तू शत दुर्गाका अनुष्ठान कराय तेरा शत्रु दफे होवेगा और यह-काम तेरे हाथ आवेगा रुपैया भी जादे न लगेगा संदेह मतकरे अल्ला ताला अच्छी करेगा इतिप्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ २०१ ॥ हुकमी शकल ☳ वयाज सावित चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछने वालेशकश तेरा शवाल मालके वदलाका है सो तू यह पूछताहै कि तेरा माल ओखेमें वदलागया सो तेरा माल तो खरा था और उसका माल नाकिश था सो उसका माल तो तेरे आगया और तेरा माल उसके चलागया सो तेरा माल नाकिश आया और उसके अच्छा आया सो अव तेरेकूं राजमें दखल कियाहै कि मेरा अच्छामाल तो औरके चलागया और मेरे किसीका नाकिस हाथलगाहै सो तू यह पूछताहै मेरे अच्छा माल हाथआवेगा या नही सो तू संदेह मतकरे श्रीदुर्गाका आराधन करवा

तेरे मालको रकम आजागी और उसके मालकी उसकूं तेरे पाससे दिखाई जागी संदेह मतकरे इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ २०२ ॥ हुकमी शकल ⁞ नस्रुत खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकश तेरा शवाल मालवदलागया है सो उसके झगड़ेका है सो तू यह पूछता है कि मेरा माल तो नाकिस था और अब मेरे किसीका अच्छा माल आया है सो यह माल मेरे पचेगा या नहीं सो हेपूछवाले इसमालकी टोह निहायत होरही है और तू इसकूं छिपावे मतछिपानेसे तू अब चोर हो जावेगा सो तू इसकूं जाहरित कर जारित करनेमें तेरी इज्जत बढ़ेगी और राजमें मुरातवा बढ़ेगा और जो तेरा दिल डुवही चुका है तो तू गुप्तेश्वरी दुर्गाकी सुवर्णकी मूर्त्ति करवा जितना फाइदा इसमें हुया है उसका १० मा हिस्साकी और नेकब्राह्मण कूं दे उससे कहदे कि पूजन इसका ११ दिन कर और उसकूं दक्षिणाभी दे संदेह मतकरे इसके करनेसे तू वरी होजायगा इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ २०३ ॥ हुकमीशकल ⁞ नस्रुद दाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल जहाजके झगड़ेका है सो तू तो यह कहता है कि जहाज मेरी है मेरा धन वहुत लगा हैं और वे नटते हैं सो विष्णुसहस्रनामके पाठोंका अनुष्ठान करवा इस झगड़ाकूं तू ही जीतेगा और तेरा कुछ रुपैया तो लगेगा परन्तु तेरा शत्रु दफे होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥२०४॥ हुकमीसकल ⁞ अतवेखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल जहाजके झगड़ेका है सो तू यह पूछता है कि पहले तो डूवता मालके दाम भरे

फिर किसीके पुण्यसे न डूबा तो अब बेईमानगी करता है कि मै तो माल वेचा नहीं है और राजमे झगड़ा करता है सो तू श्री जलेश्वरीका अनुष्ठान नेकब्राह्मणसे करवा और हाथ जोडकर विनती कर इस प्रकारसे संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २०५॥ हुकमीसकल ÷ नकी मुनकलीब मंगलदेवताकी हैं हुक मफरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल गोदकी लड़केका है सो यह पूछता है कि पहले तो मेरा लड़का को हमारे कुलमें गोद लिया चाहें थे परन्तु कुछ वर्गप्रीति मिली नही सो अब हमा रे लड़केकूं गोद रक्खेगा या नहीं सो तू यह पूछता है सो अव्वल तो तेरा लड़काही नालायक है और कुसंगी भी है और दूसरे जो गोद लेता है उसका स्वभाव जलाद है सो इसकी और तेरेलड़के की नामराशी मिलती न दीखती है सो तू अपने लड़केके हाथसे संगमेश्वरमहादेवके मन्त्रका जाप्य करवा और तू नम्र होकर कह कि हेभाई यह लड़का तेरा ही है सो वरजरूर लड़केकूं रखलेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः॥ पिण्डः॥ २०६॥ हुकमीसकल ÷ अ तवेखारिज दाखिल शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सक स तेरा शवाल वेमारीका है सो एकमनुष्यके वेमारी है सो इसके क्या दोष है और कव अच्छा होयगा सो इसके वेमारी जादा है कालके मुखमें आरहा है इसकूं अव्वल तो क्षुधाही न लगती और कुछ दिलकरे तो खाया न जाता और जो कुछ खाले तो हजम न होता और अब कई दिनोंसे निहायत तकलीफ है सो अब बोतलिया है जब पूछता है सो तुम्हारे पितृकोप है तुम्ह भी जानते हो सो तुम्ह पितरों का ध्यान करो और पितरोंकी देई

गौछोडो और पित्रिसंहिताका पाठ करावो और पितरोंकेवास्ते गायत्रीका जाप्य करावो और पितरोंकेवास्ते विष्णुसहस्रनामका पाठ करवावो जो पित्रदेवता प्रसन्नहोयंगें नहीं तो पुण्यतो परलोकमें भी सहाय है फिकर मतकरे पितरोंका आराधन रख इति प्रश्नः ॥ २०७ ॥ हुकमी शकल ⁝ इज्जतमा सावित चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकश तेरा सवाल तपकी वेमारी का है सो उस शकसको तप चढता है उसवखत सवकूं घवराय देता है शरीरमें फूटनी जाद्दा होती है और उसके शरीरपे इतना वोझ मालूम देता है कि निहायत कभी कपडा सुहाता है कभी न सुहाता और भूख न लगती और जो कुछ खाले तो उदरमें धरारहै और छर्दि कभी कभी करदेता है और निहायत तक लीफ रहती है सो यह पहले जन्ममें जाति हजाम था सो यह वालकोंकूं बहुतडराया करता था सो उस पापसे इसकूं यह तक लीफ है सो जितनी इसकी ताकत हो उतना नगदी रुपैया लेक ब्रह्मनोंकूं दिवाय और ब्रह्मनोंके लड़कोंकूं जिमाय इसकूं पहले जन्ममें ब्रह्मनोंकी टहल बहुत करी थी सो उसके फलसे इसपासधन है और द्विज जाति पाई है सो यह कर इसका बुखार दूर होवेगा इति प्रश्नः ॥ २०८ ॥ हुकमी शकल ⁝ तरिखा मुनक लीव चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा शवाल किसीके वेमारीका है सो तपकी वेमारीका है सो इसके विषम ज्वर है आंवते बहुत दिनहुये इसके हाडोंमें फंसगया और मंद ज्वर रहती है और शरीरसे निहायत हाररहा है सो इसकूं कोई ग्रह माफिक है या कोई दोष है यह पूछता है सो हेपूछनेवाले

शकश इसके पहले जन्मका अजाव है सो यह पहले जन्ममें उत्तर देशमें कायस्थथा सो यह क्रोधी जादाथा और राजाके अमात्य था सो इसने वे इनसाफ किया यवनोंकी कुसंगतकरिके ब्रहमनोंपे बहुत जुल्मकरेथा और उन्हका दिलकूं बहुत दिक कियाकरे था सो उन्हकेशापसे यह विषमज्वर आता है और इसकूं ३ गउदा नकियाथा सो उसके फलसे यह द्विज औरधनवान हुआहै सो ताप निवारणेश्वरीके मन्त्रका जाप्य सवालक्षका संकल्पकर और नेक ब्रहमनोकूं नगदी दे और उन्हके पग पगड़ तेरा विषमज्वर दूर होवेगा इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ २०९ ॥ हुकमी शकल ⠿ लहियान खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल वेमारीका है सो वेमारी वायकी है सो शरीर जकड़ा रहता है और किसी अंगमें पीड जादा होती है अन्न भावता नहीं कुछ काम है सो तू यह पूछता है कि इसकूं कोई ग्रह माफिक है या कोई दोष है सो इसकूं पहले जन्मका अजाव है यह पहले जन्ममें ब्रहमनथा सो इसकूं वेदशास्त्र अच्छा पढा परन्तु यह लड़कोंकूं पढाया करताथा सो जोलड़का इसके घरका कार्य्य न करताथा उसकूं विना गुना किसी वखत उसके पीछेकूं हाथ बांधके गेरदेताथा सो उसपापसे इसकूं यह वेमारी है और वेदके पढ़नेसे इसकूं द्विजन्मा जाति और धन पायाहै सो नगदी नेक ब्रहमनोंकूं दे और ब्रहमनोंके लड़कोंकूं भोजन करवा अच्छा होयगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २१० ॥ हुकमीशकल ⠿ कवजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछने वालेशकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तेरे वायकी वेमारी है

और तेरे शरीरमें आतश भी है तेरे शिरमें दरद होताहै और पैरोंमें फूटनी रहतीहै और कटी तेरी बन्धन है और सदैव तेरेकूं कोई न कोई तकलीप रहतीहै सो तेरे पहले जन्मका अजाव है पहले जन्ममें तेरेकूं बहुतपाप कियेहैं एक तो कुत्तेका बच्चा मारा था जिससे तेरेशिरमें दरद है और एक मच्छी मारीथी जिससे कटी दरद है और तेरेकूं ब्रह्मनोंका मन दुखायाथा इससे तेरा मन दुःखित होताहै परन्तु कुछ तेरेकूं तीर्थपे प्रायश्चित्त करवाया और पुण्यभी करताहै जिससे तेरेकूं फाइदारहेहै कुत्ताकी और मच्छीकी सुवर्णकी मूर्त्ति १२ पलकी दोनूं करवा तीर्थपे दान विधानकरके नेकब्रह्मनकूं दे और गायत्रीका पुरश्चरण ५ करवा और दक्षिणा उत्तम दे और तेरेकूं एक ब्रह्मनकेवास्ते टट्टी बंधवाय दी थी उस पुण्यके फलसे यह धन मिलाहै यह ततवीज कर तेरे आराम होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २११ ॥ हुकमीशकल ÷ कबजल खारिज राहुग्रह की है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल पित्तकी वेमारीका है तेरा शरीरकी तासीर पित्तकी है ग्रीष्म ऋतुमें क्षुधा न लगती और जलमें निहायत दिल रहताहै और किसीवखत खून भी आताहै और मुखमें छाले पड़जातेहैं सो तेरे पित्तका जोर जादा है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं किस दोषसे वेमारीहै और कब अच्छी होगी सो तेरे पहलेजन्मका अजाव है तू पहलेजन्ममें पश्चिममें जाति शूद्र था सो तेरे गोधन बहुत था सो उसकी तिसाया भूखाकी खबर न लेनेपाया धूपमें तेरा गोधन बहुत तकलीफ पायाकरता था सो उसके शापसे तेरे शरीरमें

आतश जादाहै सो तू गजकेवास्ते ग्रीष्मऋतुमें जहां जलका तोड़ा हो तहां जलकी प्रपा दे अच्छा होवेगा और उसी जन्ममें तेरेकूं अतिथियोंकूं टुकड़ा दियाथा सो उसके फलसे तेरे यह धन मिला है सो तू यह कर तेरी बेमारी दूर होवेगी इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २१२ ॥ हुकमीशकल ≡ जमात सावित बुधदेहताको है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल बेमारीका है सो जलकी बेमारीहै पहले तो इसकूं भूखमंद होगई और फिर दस्त होगये और अब संग्रहणी होगई और शरीरमें निहायत नाताकत है सो तू इसके शरीरमेंसे व्याधी दूर कियाचाहताहै तो एक तुला दान व्यतिपातके दिन करा और नेकब्रह्मनोंकूं सुवर्ण दिवाय और इसको मंगल नाकिश है सो मंगलका दानकरवा और मंगलगायत्रीका सवालच जाप्य करवा फिर दवादे आराम बरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २२३ ॥ हुकमीशकल ⁝ फरहा मुनकलीव शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो कफकी बेमारी है कफ बहुत आताहै और कुछ रक्त भी संग आताहै और तप है और पांशुमें दरद है सो निहायत तकलीफ है सो यह पूछताहै कि कई इलाज किये माफकत कोई भी न आया और भूख लगती नही इसके कब आराम होवेगा और किस दोषकी बेमारी है सो हेपूछनेवाले यह मनुष्य कालका मुखमें आरहाहै इसबेमारीमें कुछ चूक नहीं है परन्तु पहलेजन्ममें यह मनुष्य जातिका धीमरथा सो इसकूं लोभकरिके एक वनियेका लड़का मारदियाथा आभूषण काढ लियाथा सो उस पापके फलसे इसके यह बेमारी हुईहै और

इसकूं भूख्योंकूं टुकड़ा दियाथा उसपुण्यके फलसे इसपास यह धनहै सो इके हाथसे एक सुवर्णकी मूर्त्ति पल ७ की और पहरने माफिक कपड़े जेवर मूर्त्तिसमेत नेकब्रह्मनकूं दे ईश्वरनेचाही तो अच्छा होजागा पाप जादे है और महामृत्युंजयका जाप्य सवा लक्ष करवा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २१४ ॥ हुकमीशकल = उकला सुनकलीव शनिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछता है कि कफकी वेमारी है सो कफने निहायत दिक करराखा है रातीकूं चारपाईपे पड़न न देता सो तू यह पूछताहै कि इसके आराम कब होवेगा और किशदोषका है सो हेपूछनेवाले इसकूं भूख भी नलगैहै और यह घनेदिनोसे कालके मुखमें आरहाहै परन्तु इसके हाथसे रोकड़ी धन और अच्छे कपड़े दानकरा और महामृत्युंजयका जप करवा इशके आराम बरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २१५ ॥ हुकमीशकल = अंकीश दाखिल शनिग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तु यह पूछताहै कि श्वास बहुत जादै सो बहुत दिनोंका है परन्तु अब याके निहायत सतालिया दिन और रातिकूं किसीवखत भी सुख न होता सो हेपूछनेवाले यह वेमारी कुछ छोटी नहींहै यह इसके पहलेजन्मका अजाब है सो पहलेजन्ममें यह पश्चिमदेशमें खत्री था सो इसके हाथसे एक ब्रहमन मरगयाथा सो उसपापसे इकेश्वासकी वेमारी है और यह बहुत ब्रहमनोंकी आजीविका करवावैथा सो उस पुण्यसे यह फिर द्विजन्मा हुया है सो तू तत वीर करके किसी तीर्थपे जाकर एक पुरश्चरण गायत्रीका करवा

और अब नेकब्रहमनोंकूं सुवर्णका दान दे अच्छा होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २१६॥ हुकमीशकल ⠇ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो श्वासकी बेमारी है सो इसके पूर्व जन्मका अजाब है सो यह पहलेजन्मका वैश्य था सो इसका लेना देना चांडालोंसे था सो एक चांडालसे करजा न दियागया सो वह यह कहनेलगा कि मैं चोरीकरके धन ल्याऊं जो मेरे पास लेलेवे तो यह कह कर वह एक डोकरीका धनकूं चोरलाया सो उसकूं ल्याकर इसकूं देदिया फिर उस डोकरीकूं बहुत ऊंचे ऊंचे श्वासमारे सो वह चांडाल तो अब पूर्वदेशमें कुष्टी है और इसके यह श्वास है और इसकूं कुसमयमें गऊवोंकेवास्ते फूस बहुत गिरवाया उससे द्विजन्मा हुयाहै और यह धन भी हुवाहै सो तू अब किसी नेकब्रहमनकूं धन रोकड़ो ब्रहमनकी खूब तुष्टी होजाय इतना दिवाय आराम होवेगा इति प्रश्नः॥ २१७॥ हुकमीशमल ⠇ वयाज साबित चंद्रमाकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो शूकनेकी बेमारी का है दिनपरदिन सूकता जाताहै सो तू यह पूछताहै कि इसकूं क्या बेमारीहै इसके पित्रदोष है सुपने बहुत माफिक आतेहैं अग्निलगी हुई दीखतीहै सो इसके पित्रदोष है पित्रपद्धितीसे शान्ति करावो और पित्रश्राद्ध करो आराम बरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २१८॥ हुकमीशकल ⠇ नुस्रतखारिज सूर्य्यदेव ताकी है हुकम फरमाती है हेपूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमा रीका है सो शूकनेकी बेमारीहै सो तू यह पूछताहै कि इसके

क्या बेमारीहै और कितनेदिन रहेगी सो इसके नाकिश दिन है नाकिश दिनोंमें आराम न होवेगा और ईश्वरने तेरेकूं धन बहुत दियाहै सो गायत्रीका पुरश्चरण करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २१९॥ हुकमीशकल ⁝ नुस्रत दाखिल ब्रह स्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल फोड़ा की बेमारीका है सो फोड़ा बहुत होताहै और सबदेव देवताकी ध्यावना करी परन्तु कुछ आराम न होता सो इसके पहलेजन्मका अजाब है सो यह पहलेजन्ममें दक्षिणमें शूद्रथा खेती किया करता था सो इसके बैल शीलेथे सो यह उन्हके आर लगाया करता था सो उसपापसे यह तकलीफ है सो सुवर्णकी मूर्त्ति दोनूं बैलोंकी बनायकर और जितनी ताकत होय उतनी दक्षिणासमेत नेक ब्रह्मनकूं दे तेरे आराम बरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २२०॥ हुकमीशकल ⁝ अतबेखारिज केतुकी है हुकम फर माती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है तेरे शरीरमें फोड़े होतेहैं और शान्त होजाते है फिर होजातेहैं सो कब अच्छे होयेंगे और क्या दोष है सो यह पूछता है और दई देवताकी ध्यावना सबकरली परन्तु आराम न हुया सो इसके दिन नाकिसहैं और पित्तका जोर है सो अब संदेह मतकरे सूर्य्य का आराधन करवा संदेह मतकरे आराम बरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २२१॥ हुकमी शकक ⁝ नकी मुनकलीब मंगल देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल आतिशकी बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि आतश अच्छी कब होगी और किसदोषसे हैं सो तेरी इन्द्रियपरदाग है सो

बहुत तकलीफ देता है सो तेरे पहले जन्मका आजाव है तू पह लेजन्ममें यवन था पश्चिमदिशामें सो धर्ममें तेरी जादे नियत थी परन्तु एकसमयमें तू कामदेवके वशहुया कुवारी वैश्यकन्यासे संग किया फिर उसने तेरे कूं शाप दिया सो उस शापका फल है सो तू पुण्यके प्रभावसे द्विज हुया है सो तू सुवर्णकी कन्या बनवा कर नेक ब्रह्मनसे उसका पूजन करवा दिन २१ और शापविमो चनोके मन्त्रका आराधन कराय और पीछे इलाज कर आराम वरजरूर होजागा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २२२॥ हुकमी शकल ⁝ अतबे दाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवालबेमारीका है सो आतसकी बेमारीका है लिंग इन्द्रियपरदाग है और शरीरमें दिखलाई देती है निहायतकलीफ पारहा है और तेरेकूं इलाज बहुत किया परन्तु दिनोंकी गरदश करके आराम हुया नहीं और जादे होजाती है सो तेरे पहले जन्मका आजाव है और इस जन्मका भी दोष है सो पहले जन्ममें तू वैश्यथा सो तेरेकूं संतानकेवास्ते दो औरत विवाही थी सो एक तो रूपवती थी और एक कुरूपा थी सो कुरूपा थी वह तो बहुत नेक थी और रूपवती थी वह चालाक थी सो उस कुरूपासे संग कभी भी न किया अन्य स्त्रीसंग किया इस पापसे यह फल पाया है सो तू सुवर्णकी मूर्ति बनवाकर औरतकी ५ पलकी नेक ब्रह्मनकूं दे और कपड़े पहिननेयोग्य जेवरसमेत ब्रह्मनकूं दे और पश्चात् ईलाज कर तेरी बेमारी दूर होवेगी फि कर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २२३॥ हुकमी शकल इज्जतमा ☰ साबित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस

तेरा शवाल बेमारीका है सो शिरदरदकी वेमारीका है सो दरद कभी होता है तब शिरको उकसन भी न देता और मनमें निहा यत तकलीफ रहती है सो तेरे पहले जन्मका अजाब है सो तू पहले जन्ममें उत्तरमें पहाड़में श्रीगंगाजीके तीरपै ब्रहमनजाति था अपने धर्ममें सावधान था और तेरेकूं एक कुत्तेके सूते हुयेके शिरमें लकड़ी मारी सो वह कुत्ता बहुत चिल्लाया और मरगया सो तेरेकूं यह पाप जन्म ७ तक सेवेगा सो यह पाप है सो तू सुवर्णका कुत्ता बनाय तोला ५ का सो श्रीगंगाजीके तीरपै मेक ब्रहमनकूं दे और कुत्योंकूं चपातियां घाल तेरे धन बहुत है पहलका किया अबपाया अबका किया आगे पावेगा शिरदरद जागा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २२४॥ हुकमी शकल ⁝ तरिखा मुनकलीव चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल बेमारीका है सो तेरे शिरमें दरद रहता है सो तू यह पूछता है कि यह बेमारी कब जागी और और किस दोषसे है सो तेरे माथेमें घुकवा चलता है जब घुवा चले है उसवखत तू यह जानता है कि यह जिंदगी कुछ न है इससे तो मरनाही भला है सो तेरे पितपीड़ा है सो तुम्हारे कुलमें वेउलादा मरा है सो उसका धन तुम्हकूं लिया है वहधन जहां जागा वहां ही सुख न रहनेदेगा और पितरोंकेवास्ते तुम्हारे कुलके जनने तीर्थ श्राद्धकिया भी परन्तु उसका श्राद्ध न लगा एक तो वह कृपण जादे था और काराबनिये ब्रहलनके निंदित वेमारीथी सो धन लगाय और तीर्थश्राद्ध कराय वेमारी दूर होवेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २२५॥ हुकमी शकल ⁝ लहियान

खारिज वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तेरे पेटदरदकी वेमारी है सो दरद निहायत है किसीवखत भी चैन न होता दिनरातिकूं नींद न आती और वेमारी निहायत है सो इसकूं गरिष्ठ और वायल भोजन कियाहै और जो दवाई दी सो कोई भी कारन आई सो इसकूं दिन निहायत नाकिस हैं जन्मपत्रकी प्रत्यन्तरदशासे और गोचरग्रह भी माफिक हैं सो ग्रहोंका दान और ग्रहोंका जाप्य इसीवखत ताकतमाफक करवा और सवालच महामृत्युंजयका जाप्यका संकल्प ले आराम बरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २२६॥ हुकमीशकल कबजलदाखिल ∸ सूर्य्य देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तेरा सवाल पेटकी वेमारीका है तेरे यह वेमारी जादे दिनोंसे है सो कभी तो सुख होजाय है और कभी फिर जादे होजातीहै और कुटंबमें भी किसीके कुछ किसीके कुछ दुःख रहता है सुख न रहता सो तुम्हारे कुलमें पितृदोष है सो एक तो कुलमें अब वधेवा नहीं और मनुष्योंके मन फटेरहतेहैं और विनामतलव कलह होजाहै सो तुम्ह पितेश्वरोंकी ध्यावना राखो पितोंकूं गायत्री सवालचका जाप्य करावो और हाथ जोड़के विनती करो तेरे सुख बरजरूर होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २२७॥ हुकमीशकल ∸ कबजलखारिज राहुकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तेरे चोट लगगईहै सो तू यह पूछताहै कि यह चोट कब अच्छी होयगी और किसदोषसे लगीहै सो तेरेकूं जन्मपत्रमें ग्रह माफिक

हैं सो ग्रहोंका दान करवा तेरेकूं दिन नाकिश हैं और ग्रहोंका जप करवा यह चोट अच्छी होनेवाली है संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २२८॥ हुकमीशकल ≡ जमात साबित बुधदेव ताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल बेमारी चोटकी है सो यह पूछता है कि यह चोट बहुत दिनोंकी हैं कब अच्छी होयगी और किसदोषसे लगीहै सो हेपूछनेवाले पहले जन्ममें तू शूद्र था पूर्वदेशमें एक गऊ इसके घरमें भूखी आवड़ी सो इसकूं क्रोधमें आकर उसके लकड़ी मारी और वह गऊ चक्र आकर गिरपड़ी फिर पीछे उठके चलीगई सो उसपापसे इसके यह चोट लगीहै सो गऊकूं निहायत जो भूखीहोय उन्होंकूं न्यारदाना खुलाय और टहलकर आराम होजागा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २२९॥ हुकमीशकल ÷ फरहा मुनकलीब शत्रुकी है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल बेमारीका है सो तेरा फूलेकी बेमारी का प्रश्न है सो तेरे नेत्र दूखने आयेथे सो उन्हमें पड़क्काहा पड़ीहै सो तेरेकूं बहुत इलाज किये परन्तु यह फूला गया नहीं सो तेरे कूं दिन नाकिशहैं तेरे जन्मपत्रमें सूर्य्यदेवता विगड़रहाहै सो तू सूर्य्यका आराधन करा तेरे फूला अच्छा होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २३०॥ हुकमीशकल ÷ उकला मुनकलीब शनिकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकस तेरा सवाल बेमारी का है सो नेत्रोंमें फूला पड़रहाहै सो बहुत ततवीज करी परन्तु यह फूला दूर न हुया सो यह पूछताहै कि यह फूला जावेगा या नहीं और जायगा तो काहेसे जायगा और किसके दोषका है सो हेपूछनेवालेशकस तेरे पहलेजन्मका अजाब है तू पहलेजन्ममें

जातिका चत्री था पिश्चमदेशमें सो तू बालकोंके नेत्रोंमें अंजन कियाकरता था सो तेरेकूं कुछ सुरत नहीं थी और ईश्वरका भजन बहुत कियाकरता था सो एक ब्रहमनके लड़कीके नेत्रमें तेरे हाथसे नख लगगया सो उसके नाखूना होगया सो उसपापसे तेरे यय फूला है सो तू एक सुवर्णकापल ३ का ब्रहमनका लड़का बनाकर उसके चांदीकेनेत्र बनवा फिर किसी नेकब्रहमनसे मास एक पूजन करवा फिर वह मूर्त्ति और दक्षिणा और वस्त्र अभूषण समेत उसी ब्रहनकूं दे तेरे आराम बरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २३१ ॥ हुक्मीशक्ल ⚏ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशक्स तेरा सवाल बेमारीका है सो उसके दस्तोंकी बेमारी है सो उसशक्सके पेटमें गाढ़ है और आंमभी आताहै परन्तु खुलके न आता सो कई दवाकी परन्तु अबतक आराम न हुवा सो कब होवेगा और क्या दोषहै यह पूछताहै हेपूछनेवाले तेरेकूं मंगल नाकिश है सो जन्मपत्र देख लेना सो तू मंगलका दान दे और अपनी ताकतमाफिक मंगलका जप करवा तेरे आराम बरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। फिण्डः ॥ २३२ ॥ हुक्मीशक्ल ⚍ हुमरा साबित मंगल देवताकी है हुक्म फरमातीहै पूछनेवालेशक्स तेरा सवाल बेमारीका है सो दस्तोंकी बेमारी जादा है कई इलाज करे परन्तु आराम न हुआ सो आराम कब होवेगा यह पूछताहै सो इसकूं दिन नाकिश हैं यह कालके मुखमें आरहा है सो इसके पहले जन्मका अजाव है सो पहलेजन्ममें पापामोची नदीके तीरपे शूद्र था सो नदीपर जाकर भजन कियाकरता था और अपने माता

पिताकी टहल थोडी कियाकरता था सो इसके पिताके दस्तोंकी वेमारी होगई सो शरीरमें ताकत न रही जब भी भजनकूं मुख्य धर्म मानिकर नित्य भजन करने चलाजाथा सो भजन करिके आयकर पीछे अपने पिताकूं धोवता न्हुवावता सो फिर उसका शरीर पूरा होगया सो वह पापहै उसपापसे इसके दस्त हुयेहैं सो पितरोंकेवास्ते एक पुरश्चरण गायत्रीका संकल्पले नेकब्रह्मनोंसे करवा और नगदी दानदे आराम बरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २३३ ॥ हुक्मीशकल बयाज साबित चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मूत्रकृच्छ्रकी वेमारीका है सो यह पुछताहै यह वेमारी कब अच्छी होयगी और किसदोष सेहैं सो इसकूं दिन नाकिशहैं ३ ग्रह माफक हैं सो उन्हग्रहोंका दान कर और जपपाठ करवा जितनी तेरी ताकत होय उतना और पीछे औषधि ले आराम बरजरूर होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २३४ ॥ हुक्मीशकल ⠶ नुसूद खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशक्स तेरा सवाल वेमारीका है वह मूत्रकृच्छ्रता जादे दिनोंसे है सो निहायत तकलीफ पारहाहै सो इसके पूर्वजन्मका अजाब है यह पूर्वजन्ममें पश्चिम दिशामें कोलजाति था सो इसकूं बैल बधिया कियेहैं परन्तु अपने घर आयेको भूखा न जाने देताथा सो अन्नदानसे तो इसके यह धन है और गोवीर्य्य हननका पापसे यह मूत्रकी वेमारा है सो इसके हाथसे इसीवखत वैलोंका संकल्प और गोवीर्य्यदा भग वतीके मन्त्रका सवालक्ष जाप्य दक्षिणासमेत नेकब्रह्मनोंकूं दे और रात्रीकूं बलिदान कर और चिकित्सा करवा इसके बरजरूर

आराम होवेगा संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छीकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १३५॥ हुकमीशकल ⁚ नुस्रत दाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीकाहै सो मंदाग्निकी बेमारीहै किसी चीजपे रूहत होती नहीं और जो रूहत होवेतो कंठसे न उतरे और जो भोजन कर लेवेतो हजम न होता और शरीरमें ताकत न हुई सो यह बेमारी कबजागी और क्या दोष है सो हेपूछनेवाले इसकूं दिन नाकिश हैं और इसकूं ग्रह भी सामान्य हैं और इसकूं जल भी तकलीफ देता है सो ग्रहोंका दानकरवा और सूर्य्यगायत्रीका अनुष्ठान करवा पीछे औषधि ले आराम वरजरूर होवेगा फिकरमतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २३६॥ हुकमीशकल ⁚ अतवेखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारी का है सो तेरे मंदाग्नि है निहायत भूख न लगती और जो कुछ थोड़ा या घना खाय तो हजम नहीं होता सो शरीरकी भी ताकत घटती जाती है सो हेपूछनेवाले तेरे किसीवस्तुकी रूहत भी कम है सो तेरे पहले जन्मका अजाव है तू पहले जन्ममें गंगा यमुनाके बीचमें वैश्यजाति था सो ईश्वरका भजन खूबकरताथा परन्तु तेरे मातापिता वृद्ध थे सो अच्छाभोजन तो तू आप करता और बिगड़ा लूखा सूका मातापिताकूं देता सो उसपापसे तेरे मंदाग्नि है भूख न लगती और भजनके प्रतापसे यह धन तेरेकूं मिला है सो तू ब्रह्मभोजन यथेच्छा नित्य करवा और ब्राह्मणोंके पैरधोकर आचमन ले उन्हके जिमायां पीछे जीम सो ब्राह्मण नित्य १०० या ५० या २५ जिमाय और अग्नि ईश्वरीके मन्त्रका एक

पुरश्चरण करवा तेरेकूं भूख बहुत लगेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः॥ पिण्डः॥ २३७॥ हुकमीशकल ∵ नकी मुनकलीव मंगलकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारी का है सो तेरे धातुक्षीण बेमारी है सो तेरा वीर्य्यपतला पड़रहा है और तू पेसाव या पखाने जाता है तब वीर्य्य खलित होजाता हो सो बहुत इलाज किये परन्तु औषधिकरे तब तो बन्ध होजाय और फिर वैसा ही होजाय है सो तू यह पूछता है कि बेमारी मेरी जायगी या नहीं सो तेरे जन्मपत्रमें पराक्रमभवन विगड़रहा है सो उसका दान और जप करवा जितनी तेरी ताकत होय उतना और पीछे औषधि ले तेरे आराम वरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २३८॥ हुकमीशकल ∴ अतवे दाखिल शुक्रकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि धातुक्षीण बेमारीजादे दिनों से है सो इसकूं बहुत इलाज किये परन्तु एकवेरती कुछ फाइदा दीखे फिर वैसी ही हो जाय धातु निहायत पतली हो सो हेपूछनेवाले तेरे पहले जन्मका अजावहै तू पहले जन्ममें क्षत्रीथा दक्षिण दिशामें सो तेरी औरत पतिव्रतधर्ममें तत्पर थी सो किसीकालमें तेरी और तेरी औरतकी विगड़गई थी सो उसकूं तेरी निहायत खातरकरी परन्तु तू फिर उससे न बोला सो तेरे कूं उसके हेषपे वेश्यारखली सो उसपापके फलसे तू निर्वीर्य्यहै और तेरे सदाव्रत था उसपुण्यसे तेरे यह धनहै सो तू सुवर्णकी मूर्त्तिपल ११ की बनाकर और सबजेवर वस्त्र पहराय कर पहले उसका पूजनकर और पीछे अपने हृदेके लगाकर नेकब्राह्मणकूं दे और इलाज कर तेरे

आराम वरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २३९॥ हुकमी सकल ⁝ इज्जतमा सावित शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो कानकी वेमारी है सो निहायत तकलीफ देती है और सोजा भी नहीं है फकत सूकी चीस चलती है और कुछ औषधि घाले तब तो आराम होजाता है कुछ देरपीछे फिर होजाय है सो निहायत कलेश होरहा है सो यह कब आराम होवेगा और किस दोषकी है सो हेपूछनेवाले तेरे कूं जन्मपत्रमें दशा नाकिस है सो तू जितनी तेरी ताकत हो उतना गरीब भूखे ब्राह्मणसे शिवार्चन करा तेरे आराम वरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २४०॥ हुकमीसकल ⁝ तरिखा मुनकलीव चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो वेमारी कानका दरदकी है सो तू यह पूछता है कि आराम कब होवेगा सो इसके कानमें सोजा भी है और पीड़निहायत है और दिनराति चैन न होता सो तेरे पहले जन्मका अजाव है सो तू पहले जन्ममें चाण्डाल था सो तेरेकूं एक गजके वछड़ेके कानमें बंबूलकी शूल पोदी थी फिर तेरेकूं काढी नहीं सो वह वछड़ा बहुत तकलीफ पाया सो उस पापसे तेरे यह दरद है सो तू गजका वच्छा चांदीका पल ११ का बनायकर उसका पूजन षोड़शोपचार करिके नेक ब्राह्मणकूं दे तेरे आराम होवेगा और तेरेकूं पहले जन्ममें माता पिताकी टहल बहुतकी थी उससे यह धन मिला है फिकर मत करे अल्लाताला अच्छी करेंगे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २४१॥ हुकमीशकल लहियान ⁝ खारिज वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है

पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तेरे सुजाककी वेमारी है सो पेसाव करे है तब तेरे चीस चलती है और कुछ राधिभी आती है सो तेरे दिन नाकिश हैं अनेक इलाज किये परन्तु आराम न हुया सो अब यह पूछता है कि आराम होवेगा या नहीं सो तू शिवलिङ्गका पूजन दिन ४१ नेक ब्राह्मणसे करा और शिवपे अभिषेक करवा और पीछे दवाले आराम वरजरूर होजावेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २४२॥ हुकमी सकल ÷ कवजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो सुजाककी वेमारी है पेशाव करता है तब निहायत तकलीफ पाताहै और तेरे राधि भी वहुत पड़ती है सो तेरे पहले जन्मका अजाव है सो तू पहले जन्ममें पश्चिमदिशामें ब्राह्मण था सो जपदान बहुत करता था परन्तु एक तेरेकूं व्यसन था तू कामी बहुत था सो स्त्री कोई भी जाति तेरे से मिलती तो तू उसीसे संग करता था सो उस पापसे तेरे यह सुजाककी वेमारी हुई है और जपदानके फलसे तेरे कूं यह धन अवारत जादात मिली है सो तू प्रायश्चित्त कर नहीं तो इतने प्रायश्चित्त न करेगा इतने जन्मजन्मान्तर तक यह वेमारी होवेगी सो तू ब्राह्मणकी १०० कन्याओंका विवाह कर और ५ कन्या सुवर्णकी दो २ पलकी बनाकर वस्त्र जेवर समेत पूजन षोड़शोपचार करिके नेकब्राह्मणोंकूं दे सव तकलीफ दूर होगी अल्लाताला अच्छो करेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ २४३॥ हुकमी सकल ÷ कवजल खारिज ∸ राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल वेमारीका है सो उसके वेमारी भगन्दर

की है सो इसकूं निहायत तकलीफ देतीहै इसके गुदाके समीप छिद्रहै उसमें मलमूत भी आताहै सो बहुत जादे तकलीफ है सो इसके पहलेजन्मका अजाब है सो यह उत्तरदेशमें शूद्र जाति था इसकूं अन्नका दान और द्विजपूजन बहुत किया था परन्तु इसकूं एक व्यसन था कि गुदगथा सो लड़कोंसे संग किया करताथा सो इसकूं उसपापके फलसे यह वेमारीहै सो ब्राह्मणोंके लड़कों का पूजन कर और एकवर्षतक ११ लड़के जिमाय और पल २ दोके ५ लड़के सुवर्णके वनाकर और पूजनकरिके नेकब्राह्मणोंकूं दे और एक गायत्रीका पुरश्चरण करवा वेमारी दूर होयगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २४४॥ हुकमीशकल ≡ जमात सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तेरे वावासीरकी वेमारी है सो तेरे निहायत तकलीफ है तू इस ववासीरकूं निहायत थका दियाहै और भूखभी तेरेकूं न लगतीहै सो तेरे पहलेजन्मका अजाब है सो तू पहलेजन्ममें ईश्वरका भक्त था परन्तु एक व्यसन था कि लड़कोंसे संग किया करताथा सो ईश्वरभक्तिसे तेरे धज है और दुर्व्यसनसे तेरे यह ववासीर वेमारी है सो तू ५ लड़के नित्य पूजनकरके वर्ष एकतक जिमा और दक्षिणासमेत एकपुरश्चरण गायत्रीका नेक ब्राह्मणकूं संकल्पदे तेरे आराम वरजरूर होवेगा फिकरमतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २४५॥ हुकमीशकल ⋮ फरहा मुनकलीव शुक्रदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तेरे कुष्ठकी वेमारी है सो इतनीतकलीफ नहीं जितनी शरीरकूं धिक्कार मानरहाहै और इलाज भी बहुत किया

परन्तु माफकत कोई भी न आया सो तेरे पहले जन्मका अजावहै तू पहलेजन्ममें उत्तर दिशामें पहाड़में ब्राह्मण था सो तेरे दो औरत थी सो एक औरत विषे झूठा पर संग जानकर तू उस औरतकूं मारताभया सो वह पाप है सो यह करना चाहिये कि एक सुवर्णकी मूर्त्ति तोला २१ की करवाके ५१ ब्राह्मणकों नित्य भोजन करवा दिन २५ तक और मूर्त्तिका पूजन करवा और एक पुरश्चरण गायत्रीका तीर्थपे करवा तेरे आराम होवेगा संदेह मतकरे यह करेंविनाश्वित्रकुष्ठ न जागा इति प्रश्नः। पिण्डः॥२४६॥ हुकमीशकल ÷ उकला मुनकलीव शनिकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि वेमारी कुष्ठकी है सो निहायत तकलीफ है सुरत विगड़गईहै निहायत दिक है और अनेक इलाज किये परन्तु एक भी कार न आया सो यह वेमारी जावेगी या नहीं और कोनदोषसे है सो हेपूछनेवाले इसके पहलेजन्मका अजाव है॰यह पहलेजन्ममें दक्षिण में वैश्यजाति धनवान् था सो यह सूका वेदान्ती था सो रंगा कपड़ावालाकूं तो मानताथा और ब्रहमनकूं न मानता था सो ब्रहमनोंका वहुत अनादरकिया सो उस पापसे यह वेमारी है इतने इसका प्रायश्चित्त न होयगा इतने जन्मजन्मान्तरतक यही वेमारी होयगी सो तू १०० ब्रहमन नित्य भोजन कराय और ब्रहमनोंके चरण धोकर पी और नेकब्रहमनोंकूं पुरश्चरणोंका संकल्प दक्षिणासमेत दे और नगदीदे तेरे आराम होवेगा फिकर मतकरे पहलेजन्ममें तीर्थपे एक ब्रहमनकूं दानदियाथा उसका फल यह धन है इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २३७॥ हुकमीशकल ≑

अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो उसकै पहले बुखार रहाथा सो अब हाथपैरोंपे शोजा है सो उसके आराम कब होवेगा सो हेपूछनेवाले यह मनुष्य कालकै मुखमें आरहाहै सो इसकूं दिन निहायत नाकिश हैं सो इसके हाथसे ११ मासे सुवर्ण छायापाव में गेरके लेकब्रह्मनकूं दे और महा मृत्युंजयका जपकरवा आराम होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २४८॥ हुममोशकल ⠿ हुमरा साबित मंगलको है हुकम फरमाती है कि पूछनेवालेशकस तेरा सवाल वेमारीका है सो दस्तोंमें शोफ आरहाहै सो यह कालकै मुखमें आरहाहै सो तू इसके हाथसे एक गऊ और जितनी तेरी ताकित होय उतनी गऊवोंको दक्षिणासमेत ब्रह्मनोंकूं दे इसके आराम होवेगा इसलोकमें और परलोकमें पुण्य सहाय है इति प्रश्नः। इति षष्ठस्थानं समाप्तम्॥ अथ पिण्डः॥ २४९॥ हुकमीशकल ⠿ वयाज साबित चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विवाहका है सो तू यह पूछताहै कि इसका विवाहकी ततवीज न लगी मनुष्य आता है और देख जाताहै और फिर न आवता इसकी सगाईमें क्या ढील है सो हेपूछनेवाले इसके जन्मपत्रमें ग्रह नाकिस सप्तमभवनमें हैं उन्हकी शान्तिकरवा इसकी सगाई वरजरूर होयगी फिकर मतकरे अल्ला ताला अच्छी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २५०॥ हुकमीशकल ⠿ नुसरत खारिज सुर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल संबन्धका है सो तू यह पूछताहै कि एक बड़ी जगह कोई मनुष्य इसकीस गाईकेवास्ते कहगयाथा सो आया नहीं

सो तेरे दिलपर यह है कि इसजगह सगाई होजावे तो बहुत अच्छो परन्तु इसका सप्तमभवन जन्मपत्रमें विगड़रहाहै सो उसकी शान्तिकरवा धनवानपूरेके इसका संबन्ध होयगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २५१॥ हुक्मीशकल ः नुस्रुट खारिज बृहस्पतिकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवालेशक्स तेरा सवाल विवाहका है सो तेरी औरत मरगईहै सो तू फिर विवाहकी पूछताहै सो तेरा फिर विवाह होवेगा और तेरे औरत कबूलसूरत आवेगी और बहुत हुस्यार अच्छेघरकी आवेगी कुछ तेरी दौलत भी न लगेगी परन्तु तेरे औरत जीनी मुसकिल है क्योंकि तेरे पहलेजन्मका अजाव है तू पहलेजन्ममें जाति चत्री था तेरे धर्म पुण्य बहुत था परन्तु तेरेकूं विवेक न था सो तेरे तीन औरत थी सो तेरेकूं दोयोंकूं दुहाग दे रक्खा था सो उन्हकूं बहुत विनति की परन्तु तेरेकूं वे ग्रहण न की सो उन्हका शापहै सो तू दो सुवर्णकी मूर्त्ति बनवाकर और पूजनकरवाकर नेकब्रह्मनकूं दे और जन्मपत्रमें सप्तमभवन विगड़रहाहै उसकी शान्ति करा स्त्री का सुखहोगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २५२॥ हुकमीशकल ः अतवेखारिज केतुकी है हुक्म फरमातीहै पूछनेवाले सकस तेरा सवाल विवाहका है सो तू यह पूछताहै कि औरत मेरे जिंदी रहेगी या नहीं सो हे पूछनेवाले तेरे कई औरत मरली तेरे औरत जीवती नहीं सो तेरे औरत जीवनी बहुत मुसकिल है तेरे पहलेजन्मका अजाव है तू पहले जन्ममें उत्तरदिशामें ब्रहमन था सो तू ईश्वरके आराधनमें बहुत ततपर था सो तेरेकूं विवाह तो करवा लिया औरतकूं ऋतुदान न दिया सो उस औरतने

तेरेकूं शाप देदिया इस शापसे औरतका सुख न है ईश्वरकी आराध नसे तेरेकूं यह दौलत मिली है सो तू प्रायश्चित्त कर एक सुवर्णकी सावित्रीकी मूर्त्ति पल २१ की किसी नेकब्रह्मनकूं दे और सावित्रीका पुरश्चरण एक कर सन्तानका भी सुख होवेगा इति प्रश्नः ॥ २५३ ॥ हुकमीशकल ÷ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल विवहका है तेरी औरत मरगई है सो तू यह पूछता है कि कई जगोंसे संबन्ध की वात है सो कौनसी जगों होवेगा सो तू संदेह मतकरे जिस जगोंका संबन्धकूं चाहता है उसी जगोंका संबन्ध होवेगा सो यहां से दक्षिण पूर्वकी वीचमें दो योजनपे कन्या वहुत कवूल सूरत है सो बहुत हुश्यार है सो उससे तेरा संबन्ध होवेगा फिकर मतकरे जन्मपत्रमें तेरा सप्तमभवन विगड़रहा है सो उसकी शांति करवा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २५४ ॥ हुकमीसकल ⁝ अतवेदा खिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विवाहका है सो तू यह पूछता है कि मेरा विवाह होयगा या नहीं सो तेरा विवाह न होवेगा क्योंकि कोई वातकी तक लोफ भी न है और अवस्था भी थोड़ी है और धन भी वहुत है परन्तु तेरे कूं पहलेजन्मका अजाव है सो तू पहले जन्ममें दक्षिण में ब्राह्मण था सो तू सुग्रीवका परमभक्त था तू निरधन था सो धनकेवास्ते सुग्रीवकी वहुतभक्तीकी परन्तु तेरी जो औरत थी उस को तुझे ऋतुदान न दिया उसने तेरेकूं शाप देदिया कि तू भक्ति ही में रहेगा तेरेकूं औरतका सुख न होयगा सो अब तेरेकूं स्वप्न अवस्थामें सुग्रीवके दर्शन होते हैं और जो तू औरतका सुख चाह

ता होय ती सुवर्णकी पल ११ सावित्रीकी मूर्त्तिबनायकर शुक्ला
ष्टमीके दिन पूजनकरिके नेक ब्राह्मणकूं दे और गायत्रीका एक
पुरश्चरण करवा तेरे शापकी विमुक्ति होयगी फिकर मतकरे इति
प्रश्नः । पिण्डः ॥ २५५ ॥ हुकमीसकल ⁝ इज्जतमा सावित बुध
देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल
विवाहका है सो तू अपने चाचेका विवाह किया चाहता है सो
तू यह पूछता है कि इसका संवध कब होवेगा सो तू संदेह मत
करे इसका संबन्ध होनेवाला है परन्तु इसकी जन्मपत्रमें सप्तमभव
न विगड़रहा है सो तू सप्तमभवनके जो ग्रह विगड़े हैं उन्हको
शांति करवा इसका विवाह वरजरूर होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः
॥ २५६ ॥ हुकमीसकल ⁝ तरिखा मुनकलीव चन्द्रमाकी है हुक
मफरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल संबन्धीके संबन्धका है
सो तू यह पूछता है कि संबंधीका विवाह कब होवेगा सो तू फि
कर मतकरे उसकी विवाह होनेवाला है उसकूं अब दिन बहुत
दुरस्त हैं सो विवाह अब होनेवाला है सन्देह मतकरे इति प्रश्नः ।
पिण्डः ॥ २५७ ॥ हुकमीसकल ⁝ लहियान खारिज ब्रहस्पति
की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल लड़काके
विवाहका है सो तू यह पूछता है कि लड़काका विवाह कब हो
यगा सो इस लड़काकी विवाहका उद्योग होते बहुत दिन हुये
परन्तु अब तक हुया नहीं सो अब तक लड़काका ग्रह संबंध आ
यानहीं था सो अब अच्छे दिन और ग्रह संबंध भी आया है सो
अब इसका विवाह हुया चाहता है सो तू संदेह मतकरे इति
प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ २५८ ॥ हुकमीशकल ⁝ कबजलदाखिल सू

र्य्यदेवताकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल लड़काके विवाहका है सो तू यह पूछता है कि बहुत दिनोंमें संबंध हुयाथा और अब विवाह में बहुत दिन लगगये सो यह पूछता है कि विवाह कब होवेगा हेभाई पूछनेवाले अबतक इस का भार्य्याग्रह योग न आया है सो अब मास २ औ दिन १२ पश्चात् भार्य्याग्रह योग आवेगा और विवाह इसका जलदी ही होयगा फिकर मतकरे अल्लाताला जलदी ही करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २५९॥ हुक्मीसकल ∸ कबजलखारिज राहुकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल बहनके विवाहका है सो तू यह पूछता है कि इसका कब संबंध होवेगा और कब विवाह होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरी बहनके विकृत अंग है कोई शरीर में विकार है सो तू अच्छाघर और वर देखता है और अच्छाघर वरवाला व्यंगवालीको नविवा है सो तू मंगलेश्वरीके मन्त्रका आराधन करवा और अबतक इसके पतिग्रह योग न था सो अब इसके पतिग्रह योग आरहा है सो अब इसका संबंध भी होवेगा और विवाह भी होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २६०॥ हुक्मीसकल ≡ जमात साबित बुधकी है हुक्मफरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल विबाहका है सो तू यह पूछता है कि मेरी बहनका विवाह कब होवेगा मेरेकूं राति और दिन नींद न आवती है बहुत फिकर रहता है कि हमारे पिता आदिकोंने तो अच्छे ही विवाह किये हैं सो यह विवाह कब होवेगा सो तू संदेह मतकरे तेरेकूं निहायत नाकिसदिन है नाकिसदिनोंमें गुजरान कर अब मास ५ दिन २१ और माफिक रहे हैं

इन्हदिनों बाद तेरेकूं अच्छे दिन आवेंगे और अच्छे दिनोंमें तेरे कूं लाभ होवेगा और तेरी मुराद है वैसा ही तेरी बहनका विवाह होजावेगा फिकर मतकरे अल्लाताला अच्छी करेंगे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २६१ ॥ हुकमीसकल ÷ फरहा मुनकलीव शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल लड़कीके विवाहका है सो तू यह पूछता है कि लड़कीका संबंध कब होवेगा और विवाह कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरी लड़कीके शरीरमें व्यङ्ग है कोई विकार है सो ततबीज अबतक नलगी तेरी लड़कीकूं अबतक पतिग्रह योग न आया है सो अब दिन कुछ और बाकी रहे हैं सो मास ७ दिन ५ बाद. संबंध विवाह जैसा घर और वर चाहता है वैसी ही जगों होजायगा फिकर मतकरे कन्या किसीके घरपर नहीं रहती ईश्वरका आराधन कर इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २६२ ॥ हुकमी सकल ÷ उकला मुनकलीव शनिकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल लड़कीके विवाहका है सो तू यह पूछता है कि लड़की समर्थ होगई है और बहुतही ततबीज करताहूं किसी ततबीजसे विवाह हो हाथ निहायत शक्त हैं सो बड़ोनेतो विवाह बहुत अच्छे किये और अब में ऐसा मंद प्रारब्ध हुया कि कुछ भी न होसकता सो हेपूछनेवाले तू संदेह मतकरे बहुत नाकिश दिन गये और अब तेरेकूं मास ११ दिन २ और नाकिश रहे हैं और तेरी कन्याके भी पतिग्रह योग न आया था सो योग अब आया है फिकर मतकरे बिवाह अब होवेगा इति प्रश्नः। पिंडः ॥ २६३ ॥ हुकमीसकल = अंकी शशनिदेवताकी दाखिल है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस

तेरा सवाल भाईके विवाहका है सो तू यह पूछता है कि इसका संबंधके वास्ते मैने बहुत तकलीफ उठाई परन्तु मेरा पुरुषार्थ कुछ भी न चला सो इसका संबन्ध होवेगा या नहीं और इसकी तकदीरमें है या नहीं यह पूछताहै सो हेपूछनेवाले इसकी तकदीरमें संबन्धहै परन्तु अबतक भार्य्याग्रह योग इसके आया नहीं अब मास ८ दिन १५ और बाकीहै पीछे इसका संबन्ध जरूर होजावेगा और इसके जन्मपत्रमें सप्तमभवन विगड़रहाहै सो उसकी शान्ति करवा और दुर्गाका अपनी ताकतमाफिक पाठ संपुट करवा फिर इसका संबन्ध और विवाह होनेमें देर नहींहै* अल्लाताला जलदी ही करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २६४॥ हुकमी शकल ☰ हुमरा सावित मंगलदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल भाईके विवाहका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा भाईका विवाह होगा या नहीं सो हेपूछनेवाले इसका विवाह न होगा इसकूं औरतका सुख न है इसकारण इसकी बाल्य अवस्थामें औरत मरीहै सो इसके पहलेजन्मका अजाव है सो यह पहलेजन्ममें दक्षिणदिशामें किशकंदा पुरीमें निरधन ब्राह्मण था सो इसने धनकेवास्तै सुग्रीवकी बहुत भक्ति की सो इशकूं भक्ति और धनके लोभकरिके अपनी औरतकूं ऋतुदान न दीया सो उसने शाप देदिया कि तू भक्ति और धनसे ही बड़ा हो स्त्रीका सुख न होगा सो इसके उसभक्तिके प्रतापसे धन तो बहुत मिला परन्तु औरका सुख न है और जो तू सुख किया चाहेतो पल २१ की सावित्रीकी मूर्त्ति बनाकर और अष्टमीके दिन षोड़शोपचार पूजन करके नेकब्राह्मणको दे पुरश्चरण

सावित्रीकी करवा यह अजाव दूर होवेगा स्त्रीसुख होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २६५॥ हुकमीशमल = वयाज सावित चन्द्रमा की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विवाहका है सो यह पूछताहै कि पहले ते मेरा धन लेगया और अब नाट ताहै सो यह विवाह होवेगा या नाटेगा यह ननुष्यते साफ नट रहाहै परन्तु इसके घरमें एक सकस है वह नटन न देताहै परन्तु वह कवतक सहारा लावेगा दो दिन पीछे नटेहोगा वेईमानकूं सबर भी न होता सो यह परले सिरेका वेईमान है इसकूं जो समझाता है उससे भी लड़नेकूं तैयार होताहै और अब तेरेकूं दिन नाकिश है सो तू नाकिश दिनोंमें गुजरान कर अब वह काम बनेगा अब मास ७ दिन ११ और नाकिश रहेहैं सो पीछे अच्छे दिन आवेंगे सो तू पीपलमें अैतवारके विना काले तिलों से पानीडाल नित्य और कुत्तोकूं शनिके रोज तेलचुपड़के चपा तियां डाल तेरा काम वरजरूर होवेगा फिकर मतकरे अल्लाताला अच्छी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २६६॥ हुकमीशकल = नुस्रुद खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विवाहका है सो यह पूछता है कि पहले ते उसकूं जेवर अपनी कन्याके चढवाया था कहकर सो अब नटता है सो विवाह होगा नहीं सो यह पूछताहै सो यह मनुष्य तेरेकूं दगा करताहै परन्तु एक मनुष्य तेरा है उसने तेरी सिकातकी है सो उसकी सिकायत सुनें पीछे दिल हटगया सो फेरमें आना मुसकिल है सो तू शनिदेवताका आराधन कर तू संगमेश्वरी कालीके मंत्र सवालच करवाय और संगमेश्वरीकूरालीमें वलि

दान दे संबन्ध होवेगा संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छीकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २५७॥ हुकमीशकल ⚍ नुसुद दाखिल वृह स्पतिकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशख्स तेरा सवाल स्त्रीके सुखका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं स्त्रीका सुखहोवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं स्त्रीका सुख कम है तेरे पहले जन्म का अजाव है सो तू पहलेजन्ममें दक्षिणमें वैश्यजाति था सो तू धनवान था और भी तेरे धनकी आमंद बहुत थी और दान भी वित्तसमान करताथा परन्तु तेरी औरत पतिव्रता थी सो तू धनके लोभमें उसकू ऋतुदान भी न देताथा सो ऋतुसे पीछे जिसदिन वस्त्र प्रक्षालन करिके स्नानसे शुद्ध होयकर तेरी आशा करती थी सो तू लोभमें लगारहता था ऋतुदान न देता सो वह उच्चश्वास मारिके शय्यापर सोजायथी सो कोई कालकरके उसका शरीर वेउलादीका पूरा हुया सो जिससमयमें शरीर पूरा हुया उससमय में भी तू उसके समीप न आया सो उसकूं मरती हुईकूं यह शाप दिया कि तेरेकूं जन्म जन्मान्तरतक औरतका सुख न होवेगा सो तेरेकूं सुखहोना मुसकिल है सो तू सुख चाहेतो इस का प्रायश्चित्त कर एक सुवर्णकी मूर्त्ति सावित्रीकी पल ५ की करवाके और तांबेके कलशमें पंचरत्न और गंगाजल दूध सर्वौषधि से पूर्णकर रेशमी वस्त्रसे आसन वनायके तू पूजन कर और ब्रह्म मनोंसे करवाय और अनुष्ठानका त्यौरसे गायत्रीका जाप्य करवाय और उन्हकूं दक्षिणादे तेरेकूं सुख होवेगा फिकर मतकरे अल्ला ताला अच्छीकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २६८॥ हुकमी शकल साबित ⚏ अतवेखारिज केतुकी है हुकम फरमातीहै पूछने

वाले शकस तेरा सवाल औरतके सुखका है सो यह पूछताहै कि औरतका सुख है या नहीं मैं विवाह करवा चुका परन्तु औरत जीवती नहीं और औरतजीवे तबतक मेरे शरीरमें बेमारी बनीरहे यह क्या कारण है और मेरेकूं औरतका सुख होवेगा या नहीं सो यह पूछताहै सो हेपूछनेवाले तेरा सप्तमेश अष्टमभवन मे पड़ाहै इससे मरेहै तेरी पहली औरत जिंद होरहीहै सो उसकेपास धन और जेवर और कपड़ा बहुत था परंतु उसकूं भोगा नहीं और तुह्मारेकूं उसका और्द्ध दैहिक कर्म बहुत करा परन्तु उसका दिल रहा और जो उसके पीछे दिया वस्त्र या जेवर वह भी उसकूं सुखदायक न हुया क्योंकि जिस जिस ब्रह्मनकूं दिया वे ब्रह्मन असन्तुष्ट थे सो उन्हकूं संतोष न हुया सो फल न देता जैसा थोड़ा दिया भी संतोषी ब्रह्मनकूं फल देताहै सो तुम्हारी औरत के दिलकी सन्तुष्टी न हुई सो तू नेक ब्रह्मनकूं जिसकूं थोड़ेमें शबर होय उसकूं अपनी औरतके वस्त्र और जेवर और श्रद्ध माफक नगदी दे और उसके अंत:करणसे यह कहा कि मैं तुष्ट हुया और अपनी औतकेवास्ते गायत्रीका आराधन करवा फिकर मतकरे तेरेकूं औरतका सुख होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥२५६॥

हुकमीशकल ÷ नकी मंगलकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल स्त्रीके कुलक्षणका है सो तू यह पूछताहै कि मेरी औरतका मेरेकूं सुवा है कि और सकससे बतालाती है सो यह बात सच है या झूठी है सो हेपूछनेवाले तेरी औरत निहायत चालाक है और जिसमनुष्यका तेरेकूं भरम है वह मनुष्य इससे अबतक खराब न हुयाहै क्योंकि अबसर न लगा परन्तु दिल

खुलगया है सो अब होनेवाला है और तू अपना औरतकूं बरजेगा तो तेरी इज्जतकी गाहक होजायगी सो तू शत्रुविनाशनीका मन्त्रका जाप्य करवा जितनी तेरी ताकत हो और अपने दहने पैरतलेकी मट्टी और अपनी औरतके वामे पैर तलेकी मट्टी शनिवारके रोज सुबेके वखत लेकर जोकूवा छटता नहीं हो कि जिसकी मट्टी न निकलतीहो ऐसे कूंवेमें गेरदे और अपने शत्रुके वामे पैरतलाकी मट्टी लेकर भड़भूजाका भाड़में गेर सो उससे दिल फटजागा और तेरेसे निहायत दिल मिलेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २७०॥ हुकमीशकल ⁝ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल औरतके विश्वासका है सो तेरे औरतका यह विश्वास है कि मेरी औरत खराव है सो तेरी औरत चालाक है परन्तु खराव नहीं है चित्त तो चञ्चल है और पुरुषसे दिल न लगाती है परन्तु तेरे दिलपे दिहायत सक है सो तेरे पितृदोष हैं सो पितृदोषसे तेरे दिलपे जचरही है सो तेरे कुटुंबमे एक मनुष्य वेउलादा मरा है उसका धन तुम्हारे कुटंबमें ही रहा है सो वह तकलीफ देता है तुम्हारे कुटंबमें सुख न होने देता और जो किसीकूं कुछ सुख होय तो उसके मनका उच्चाटन रहै हैं सो तेरी औरत खराव न है यह पितृदोषसे तेरे सचावट जचती है सो पितरोंके वास्ते श्रीमतभागवतका श्रवण सबकुटंबकरके सहित और सवालक्ष गायत्रीका जाप्यकरवाकर तू गयाजीकर या पिण्डारे तीर्थश्राद्ध करवा सब कुटंबकी समता रहैगी और तेरा और तेरी औरतका दिल साफ रहैगा संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छीकरेगा इति प्रश्नः।

पिण्डः॥ २७१ ॥ हुक्मीसकल ⠅ इज्जतमा साबित बुधदेव ताको है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा शवाल किसीके फिकरका है सो गुप्तचिन्ता है सो पहले तेरी औरतमें तेरेकूं कुछ विश्वास था सो तेरे दिलपे यह निश्चित थी कि यह औरत खराब है सो उस संदेहसे तू यह पूछता है कि यह सन्तान मेरे शरीरसे पैदा हुई है या औरतके शरीरसे सो हेपूछने वाले तेरेकूं तेरी औरतका वृथा विस्वास था यह बहुत कुलीन है परन्तु जवान अवस्थामें इसकूं कुछ प्रमाद था परन्तु इतना प्रमाद न था कि गर्भ औरका रहजावे सो तू फिकर मतकरे यह तेरे शरीरसे औरसपुत्र उत्पन्न हुया है इसकूं संपूर्ण श्राद्धादिकों का अधिकार है सो तू फिकर मतकरे इति प्रश्नः॥ २७२ ॥ हुकमी शकल ⠇ तरिखा मुनकलीव चन्द्रमादेवता को है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल सन्तानका है सो गुप्तचिन्तवनकरता है सो यह पूछता है कि यह सन्तान मेरे शरीरसे हुई है या और के शरीरसे हुई है सो हेपूछनेवाले तू क्या न जानता है जिसवख त यह आशा तेरी औरतके रही उस वखत तू अपनी औरतके पास भी न था और हमेलके रहनेमें तुम्हारा बड़ा कुजस हुयाथा परन्तु यह सन्तान उज्वल जातिसे हुई है सो यह संतान तो कार की नहीं है परन्तु औरतका प्रायश्चित्तकरवा यह शुद्ध होजागी सो तू इस औरतके हाथसे नेक ब्राह्मणकूं गायत्रीका एक पुरश्चर णका दक्षिणासमेत संकल्प दे और गङ्गाजलमें स्नानकरवा और जव और गोमूत्रदिन ३ खुवा शुद्ध होजायगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २७३ ॥ हुकमीसकल ⠿ लहियान खारिज

बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल कोई औरत घरवसानेके वास्ते लानेका है सो तू यह पूछता है कि मेरे कोई औरत आवेगी या नहीं सो तेरे दिलपे बहुत आती है तेरेकूं रात्रिकूं नींद न आती है और तू यह विचारता है कि देखो कैसा घर बरबाद हुया जाता है और जों कोई मिली तो ठिकानेकी न मिली सो अब यह पूछता है कि ठिकानेकी कोई मिलेगी या नहीं सो हेपूछने वाले अब तक तेरेकूं दिन नाकिसथे परन्तु अब तेरकूं मास ७ दिन ११ और नाकिस है पीछे दिन तेरेकूं अच्छे आवेगे फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥२७४॥ हुकमीशकल = कबजलदाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल किसी औरतसे घर वसानेका है सो तू यह पूछता है यह औरत मेरे घरपे रहेगी या नहीं सो तू इस औरतके ल्यावनेमें उद्योग कर तेरे घरपे आनी तो मुसकिल है परन्तु जो तेरे घरपे यह आजाय तो भाग्यमान बहुत है सो तू इसके ल्यावनेमें उद्यम कर अब तेरेकूं जरादिन नाकिश हैं सो नाकिसदिनोंमें यह काम होना मुसकिल है सो तू पुष्य नक्षत्रसे लेकर पुष्यनक्षत्र तक जांटके दरखतमें पानीघाल और कोड़नालकूं मास २ जिमाय यह औरत तेरे बरजरूर आवेगी संदेह मतकरे अब नाकिशदिन पीछेकूं गये अब तेरेकूं सबसुख हो जाहिंगे फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २७५॥ हुकमी सकल = कबजल खारिज राहुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछ नेवाले शकस तेरा सवाल किसी औरतके मिलापका है सो यह पूछता है कि उस औरतसे मेरा मिलाप होवेगा या नहीं सो हेपू

नेवाले उस औरतसे तेरा मिलाप वरजरूर होवेगा परन्तु जो बात तू चाहता है सो न होयगी क्योंकि उसका वरण देवता है परन्तु जो तू उससे संग किया चाहता होतो तोला ५ की सुवर्णकी मोहनी दुर्गाकी मूर्त्ति वनवा कर और दिन ११ नेक ब्राह्मणपास पूजन कराके दक्षिणा समेत उसी ब्राह्मणकूं दे पीछे उससे सङ्ग वरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २७६॥ हुकमीशकल ☰ जमात साबित बुधकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल औरतसे मिलापका है सो यह पूछता है कि मेरी औरत का मिलाप कब होवेगा सो तू अपनी औरत नेत्रोंसे दूर है परन्तु दिलसे दूर कभी भी नहीं करता है परन्तु तेरे औरतका पहले जन्मका अजाव है सो उससे तेरा और तेरी औरतका समीप रहता न बनता है सो तू और तेरी औरत पहले जन्ममें वैश्यजाती थे सो तू विदेशमें धन कमावनेके वास्ते रहा करता था सो एक दफे तेरी औरतके निहायत वेमारी थी सो तू लोभके कारण उस कूं वेमार छोड़के चला गया सो पीछे तेरी औरतका शरीर पूरा हुया तब उसकूं यह शाप दिया कि धनके लोभसे मै छोड़दी तो ईश्वरकरे तुजके धन न मिले सो उस शापसे विशेष ऐसा लाभ न होता कि घरपे वैठजाय सो तेरी औरतका विशेष मिलाप न होता सो तू प्रायश्चित्त कर तेरेकूं लाभ भी पूरा होयगा और तू और तेरी औरत समीप रहोगे सो तू एक मूर्त्ति सुवर्णकी तोला १ की तांबाका कलशापे वस्त्रपे रखकर नेक ब्रह्मनसे उस दुर्गा संमेलनीका दिन ११ आराधन पूजन करवा और पीछे दक्षिणा समेत उसी ब्रह्मनकूं दे तेरी औरतसे मिलाप होवेगा और तेरेकूं

लाभ जलदीही बहुत होवेगा फिकर मतकरै इति प्रश्नः। पिण्ड:
॥ २७७ ॥ हुकमीशकल ÷ फरहा मुनकलीव शुक्रदेवताकी है
हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल चोरीका है सो
तेरा मालकूं चोर लेगया सो तू यह पूछताहै कि मेरा माल
मिलेगा या नहीं सो तेरा माल हाथ न आवेगा क्योंकि अव्वल
तो तेरेकूं दिन नाकिश हैं और दुसरे जिसकूं तेरा माल लिया
है वह दिलका बहुत पक्का है अपने दिलकी बात और आगे न
कहताहै औरोंके दिलकी पूछलेताहै उसकूं अबतक ऐसेही काम
कियेहैं परन्तु अबतक पाड़के मौके नपकड़ा गयाहै परन्तु अबकी
उसकूं शीरी ४ और मिलायेहैं सो उन्हमें एक दिलका कच्चाहै
सो कोईक दिन पीछे मालकी जाहरीत तो होजायगी मिलना
कुछ है नहीं तू सबर कर नाकिस दिनोंमें गुजरान कर अल्ला
ताला तेरेकुं और धन देवेगा फिकर मतकरै इति प्रश्नः। पिण्ड:
॥ २७८ ॥ हुकमीशकल ÷ उकला मुनकलीव शनिदेवताकी है
हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल चोरीका है सो
तू यह पूछताहै कि मेरा माल चोरागयाहै सो माल बहुत गयाहै
सो मेरेकूं दिन राति निद्रा आती नहीं सो माल आवेगा या
नहीं सो हेपूछनेवाले अब सब देवतोंकूं दस्त जोड़ता है और
खुसवक्तीमें कभी शिरभी न नवांया सो तेरा मालके लेजानेमें
चोर ५ शीरीहैं एकतो वैश्यहै और समजातीहैं परन्तु चोर बड़े
पक्केहैं वैश्यकूं तेरा माल बतायाहै और तेरा माल तेरे मकानसे
पूर्वदिशाकूं लेकरचलेहैं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं दिन निहायत
नाकिशहैं सो मास २ दिन १ और नाकिस रहेहैं जन्मपमें भो

देखलेना सो तू श्रीकालिकाके मन्त्रजाप्य करवा नाकिस दिन वदीतहुये कुछ कम तेरा माल भी मिलेगा और तू यह भी जानजा वेगा कि घरके वनरहैं ऐसे भी चोर चांडाल होतेहैं फिकर मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २७९॥ हुकमीशकल ⩴ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल धनकी चोरीका है सो तेरा धन बहुत गयाहै और तेरेकूं इंतजाम भी बहुत किया परन्तु पक्का पता अबतक कुछ न लगा सो तू यह पूछताहै कि मेरा धन आवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं वर्ष ३ से दिन निहायह नाकिस आरहेहैं सो दिनोंको गरदसकरिके तेरा धन चोरोंकूं लियाहै सो चोर ६ हैं एक उन्हमें भेदीहै सो नाकिश दिनोंमें तेरा धन गयाहै सो यह धन आना मुसकिल है परन्तु श्रीदुर्गाकी सुवर्णकी तोलो २ की मूर्त्ति वनाकर और नेकब्रह्मनके पास प्राण प्रतिष्टा समेत दिन ११ पूजन करवा और ११ में दिन वह मूर्त्ति दक्षिणासमेत उसो नेक ब्रह्मनकूं दे दुर्गाकी प्रसन्नतासे तेरा धन मिलेगा कुछ कमती फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २८०॥ हुकमीशकल ⩵ हुमरा साबित मंगलकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकस तेरा सवाल चोरीका है सो तेरे धनकी चोरी हुईहै धन बहुत जादा गया और सब थाना ताशील दाखिल होयलिये परन्तु पता न पड़ा सो तू यह पूछताहै कि धन मिलेगा या न मिले जो न मिले तो सबर करूंसो हेपूछनेवाले चोर चारहै सो इन्हींमें घरका भेदी भी है सो तू श्रीमंगलाके मन्त्रका आराधन करवा कुछ धन लगके धन आवेगा फिकर मतकरे जिसकूं येह दियाथा वह और भी

देयगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २८१॥ हुकमीशकल = बयाज साबित चन्द्रमाकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेसकस तेरा सवाल पशुकी चोरीका है सो तेरा पशु घरसे गयाहै सो तू यह पूछताहै कि मेरा पशु आवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा पशु चोरकूं चोरी न की है परन्तु तेरे शत्रुकूं चोरी करवाई है सो तेरा शत्रु निहायत नालायक है सो उससे कुछ करतूत तो हो नहीं परन्तु औरकी न सही जाती सो तेरा पशु तेरे शत्रुकूं कढवाया है सो तू चोर पिसाचनीके मन्त्रकूं चरखाके बांधकर माल काढकर उलटा फिरा तेरा पशु आजावेगा परन्तु दिन नाकिश है सो कुछ धन लगेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २८२॥ हुकमीशकल = नुक्त खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल पशुकी चोरीका है सो तेरा पशु घरसे नगया है जंगल मांहसे गयाहै सो तेरे पशुपे कुछ चोरकी साज न थी तेरे दुसमनकूं चपरके साज लगाईहै सो वह पशु ऐक पहरतो जंगलमें बांध रक्खा और पीछे उत्तरकूं चलता करदिया सो अब भी चला हुया जाताहै सो तेरा दुसमन बहुत खोटा मनुष्य है उसकूं अपना परलोक बहुत अच्छा बिगाड़लियाहै उसके दिलपे कुछभी दया न है परन्तु तू देख सुख वह भी न पावताहै और अब देखिये कि तेरे देखतेहो इन्हपापोंका फल भोगेगा और तेरा पशु नहीं आवेगा तू सबर कर और जो तेरेसे सबर किया न जायतो तू पीशाच घातनीका मन्त्रका जाप्य करवा जिसनी तेरी ताकत होय और भुंडकी दरखतमें दिन ११ पानीडाल चावलोंकी दानों सहित यह करे कुछ धन लगे तेरा पशु मिलजागा संदेह मतकरे इति प्रश्नः।

पिराड: ॥ २८३ ॥ हुकमीशकल ፣ नुसुत दाखिल ब्रहस्पतिदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल चोरीका है सो तेरे वस्त्रकी चोरी हुई है परन्तु वस्त्र वहुतगया जो घरमें अच्छा वस्त्र था सो सब चलागया और जो ततवीजकी उस तत वीज करके पता न पड़ा सो दिल घवराताहै होलदली हुई जाती है रात्रिकूं निद्रा न आती यह संदेह रहता है कि मेरा वस्त्र आवेगा या न और जो न आवे तो सबर करूं सो हे पूछनेवाले शकस इस चोरीमें चोर शोरी ५ है सो एक मनुष्य इन्हमें घर भेदूहै सो उसकूं भेद दियाथा परंतु उसकूं तो जाटे माल थो सो उन्हके हाथ लगा सो तेरे कपड़े चोरोंकूं कुछ तो दक्षिण दिशाकूं भेजदिये और बांट लियेहैं सो तू सबर कर तेरेकूं दिन नाकिश है तेरा माल न आवेगा ईश्वरसे विनति कर और देवेगा इति प्रश्नः। पिराड: ॥ २८४ ॥ हुकमीशकल ፧ अतवेखारिज केतुकी है हुक्म फरमातीहै पूछनेवाले सकस तेरा सवाल चोरीका है सो तेरे कपड़ाकी चोरी हुई है सो कपड़ा वहुत अच्छा और वहुत जादा गयाहै और वहुत ततवीज करी परंतु कहीं भी खबर न हुई सो निहातत तकलीफ पाया सो अब यह पूछता है कि मेरा माल आतादीखता हो तो मैं उद्योग करूं और जो न आवता होवे तो मैं सबर करूं सो हे पूछनेवाले गयाधन आना वहुत मुसकिल है और जो मनुष्य तेरेसे कहताहै कि कुछ धनलगेगा तेरा माल मैं ल्यायदूंगा सो वह मनुष्य भीतरका निहायत कपटी है ऊपरके वोलनेमें निहायत सफाई है सो उससे बंचा रहना और तेरेकूं मंगलग्रहीके मन्त्रका जाप्य करवाना और

रात्रीकूं पीपलके तले उड़द गेरके उन्ह उड़दोंपे दीपक तैलका बाल कुछ धनलगे तेरा धन आवेगा फिक्कर मतकरे इति प्रश्नः पिण्डः ॥२८५॥ हुकमीशकल ÷ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल औरतकी चोरीका है सो तू यह पूछताहै कि औरत चलीगई है एकमनुष्यके संग सो कुछ माल भी लेगई है सो वह औरत और माल हमकूं मिलेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले उस औरतके दिलपे तो बहुत दिनोंसे जानेकी थी परन्तु उसका अबतक मौका न लगा सो अब उसका मौका लगा है सो हेपूछनेवाले वह औरत अव्वलही तुम्हारे कामकी न थी परन्तु अब चलीगई सो वह औरत तुम्हारे मतबलकी न है और उस औरतकूं तुम्ह निहायत दिक किये हो और उसकूं तुम्हारा दिल बहुत सताया है सो उसकूं अब फल पाया सो उसकी निहायत दुर्गति होअगी यहां न आवेगी न जेवर मिलेगा सबर कर इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २८६ ॥ हुकमीसकल ∴ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल चोरीका है सो तू यह पूछता है कि औरत चोरी गई है सो आवेगी या नहीं सो हेछनेवाले शकस तेरी औरत चोरी न गई है वह औरत अब अपने पिताके गई है सो तूं संदेह मतकरे और हेपुत्र तेरे पित्रदोष है सो एक तो मनुष्योंका दिल न मिलने देता और विना बात कलह होजाता है और जहां जादे पैदा दीखे वह नष्ट होजा जो नष्ट नहीं होय तो कमती होजाय सो तेरे पित्रदोष है दिलकूं स्थिर न रहने देता सो दिलकूं विगाड़ता है सो संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ २८७ ॥ हुकमीसकल ∴ इज्जतमा

साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल बालककी चोरीका है सो तू यह पूछता है कि बालक किसीकूं चोर लिया सो बहुत देखा परन्तु मिला नहीं सो यह पूछता है लड़का कहां मिलेगा सो हेपूछनेवाले तेरा लड़का न मिलेगा क्योंकि तेरेकूं दिन निहायत नाकिस हैं तेरा लड़का तो दुसमनने पकड़वाया है सो तेरी औरतकी कलाम माफिक है सो तू श्रीगणेशके बीजमन्त्रका जाप्य करवा जितनी तेरी ताकत होय और तूं संदेह मतकरे ईश्वर राखे वैसे ही रहिये इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २८८॥ हुकमी सकल तरीख ⁝ मुनकलीब चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल मनुष्यके खोये हुयेका है सो तेरा लड़का खोयागया है सो तू यह पूछता है कि लड़का पावेगा या नहीं सो तू फिकर मतकरे तेरा लड़का बहुत खुसी है और उसकूं इसवखत बहुत मनुष्य समझा रहे हैं सो तेरा लड़का आया चाहता है तू फिकर मतकरे और तेरे लड़के कूं जन्मपत्रमें शनिग्रह माफिक है सो शनिदेवताका दान और जितनी तेरी ताकत होय उतना जाप्य शनिके बीजमन्त्रका करवा फिर करानेसे तेरे लड़केकूं संदेह कुछ भी न होयगा फिकर मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २८९ ॥ हुकमीशकल ⁞ लहियान खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल धन और वस्त्रकी चोरी काहै सो तेरेमें कुछ बाकी न रही है सो हेपूछनेवाले तेरेकूं अब दिन निहायत वर्ष ३ से नाकिस है पैदा तो कुछ होतीनही और जो कुछ हो तो दिलकूं संतोष न होता और मनतो पहले ही बहुत बिगड़ा रहता था परन्तु अब

चोरी हुयें पीछे दिल धीरज न धरता सो अब तेरेकूं नाकिश दिन है सो नाकिसदिनोंमें गुजरान कर और श्रीगणेशजीके बीज मन्त्रका जाप्य करवा जितनी तेरी ताकत होय और सुबेके वखत जांटके दरखतमें पानी डाल और स्यामके वखत उसी जांटके तले काले जड़द गेरके उन्हपै दीवा तेलका बाल और हाथजोड़कर यह विनती कर हेदेव मेरा मालकूं दिवाय सो कुछ धन लगे तेरा माल आवेगा फिकर मतकरे अल्लाताला अच्छी करेंगे इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ २६० ॥ हुकमीशकल ÷ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शकस तेरा सवाल धन वस्त्रकी चोरींका है सो चोरी क्या हुई है घरमें कुछ भी न रहा सो यह पूछताहै कि मेरा माल मिलेगा या नहीं जो मेरेकूं न मिलेगा तो मेरा जीना मुसकिल है और जो जीवता रहा तो मेरे दिलके उठावकी वेमारी होगी सो मेरा माल मिलेगा या नहीं यह पूछता है सो हेपूछनेवाले तेरा माल तो चोरोंकूं हजम किया तेरेकूं न मिलेगा सबर कर यह माल तेरेकूं निहायत अन्यायसे इकठ्ठा किया था और तैने पुण्य भी एक पैसाका न किया सो जैसी और मनुष्योंकि कटारी तेरेकूं फेरीथी वैसी ही तेरे फिरी सो तू सबर कर इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ २६१ ॥ हुकमी सकल ÷ कबजल खारीज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकश तेरा शवाल जेवरकी चोरीका है सो तू यह पूछता है कि चोर घरका है या बाहरका और मेरा जेवर मिलेगा या नहीं जेवर जो घरमें अवल था सो सब जाता रहा है और तेरे दिलकूं सबर न होता सो हेपूछनेवाले इसमें सौरी ३ हैं सो इन्है

में एक घरका भेदी हैं सो तेरे जेवरका पहले सब भेद बतादिया तब काढ़ा है और जो घरभेदू मनुष्य है सो हुश्यार है किसीसे बतलाता नहीं तुम्हारी वात लेलेता है अपनी दिलकी न देता सो बहुत कुटिल हैं सो तेरेकूं दिन माफक हैं मास २ दिन २३। सो नाकिस दिनों पीछे इन्हकी चोरोंकी आपसमें फूट होकर कुछ जेवर तेरा मिलेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २९२॥ हुकमीसकल ≡ जमात साबित बुधकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले सकस तेरा सवाल जेवरकी चोरीका है सो तू यह पूछता है कि मेरा जेवर चोरा गया है सो चोर घरका है या बाहरका अथवा मेरे घरमें ही कहीं रक्खी हुई है सो तू यह पूछता है सो हेपूछने वाले तेरे घरमें चोर न लागा तेरे घरमें पितृदोष है तेरे घरमें बिनावात कलह होजाता है और कुटंबके मनुष्योंका परस्पर में इकलास नहीं है और दिल सबका बिगड़ा रहता है बिना वात का दिलपे संदेह रहता है अचानक कोई न कोई विघ्न होजाता है कुटंबमें वधेवा भी न होता सो तेरे पितृदोष है सो तू पितरों के वास्ते श्रीमतभागवत श्रवणकर और एक सवालक्ष गायत्रीका जाप्य करवा और गयाजी या पिण्डारेपे तीर्थश्राद्ध करा तुम्हारा जेवर तुमहारे घरमें ही है पितरोंकूं तुमहारे घरको की बुद्धि बिगाड़ रक्खी है यह करनेसे सब सुख होयगा तेरा जेवर भी घर में मिलजायगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २९३॥ हुकमीसकल ∸ फरहा शुक्रदेवताकी है मुनकलीव है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा यह सवाल है कि मेरे वर्तन चोरे गये हैं सो वरतन जादा गये हैं जो वर्तन अच्छे थे सो सब

चले गये सो तू यह पूछता है कि मेरे वर्त्तन मिलेंगे या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरे दिन निहायत सख्त हैं इससे आवते न दीखते और जो तू यह कहे कि मेरेकूं तो सबर न आता तो तू रात्रिकूं शिवलिंग जिसकी प्राणप्रतिष्ठा होरही हो उसपे चिताकी भस्मका लेप सायंकालके वखत कर और यह प्रार्थनकरकि हे वंचक मे भाजनं देहि इसमन्त्रकी एकादश माला जाप्य करवा या तू कर दिन २१ भीतर तेरे बरतन आजावेंगे फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २८४॥ हुकमी शकल = उकला मुनकलीब शनिदेवता कीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल चोरीका है सो तू यह पूछता है कि मेरे चोरी हुई और बरतन गये सो तेरे घरपे एक मनुष्य नाकिस बदनजर आताहै सो उसकूं तो चोरी के आगे कुछ और माल दीथीं परन्तु तकदीर बिगर धन न मिलताहै सो उसपे तो उन्हका हाथ पड़ा नहीं परन्तु बर्त्तन लेगये सो वे वर्त्तन कोई दिनों पीछे आवेंगे तेरा यह संताप जागा और नाकिश दिन तेरे गये अब दिन तेरेकूं बहुत अच्छे आवेंगे सो अब तेरेकूं लाभ बहुतहोगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २८५॥ हुकमी शकल = अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमातीहै कि पूछनेवाले तेरा सवाल चोरीका है सो तेरा माल दिनमें ठगकूं उठायाहै सो तू यह पूछताहै कि माल जादे था और वह माल गयों पीछे दिलपे सबर न होता सो वह माल कहांहै और मेरेकूं मिलेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले वह माल तुम्हारे पाससे बालकबच्चेकूं उठायाथा और उसकूं उठाय कर बड़ेमनुष्यकूं दिया सो वहमनुष्य उत्तरदिशाकूं दूर लेगया

फिर एकांतमें उसकूं खोलके देखा सो बहुत खुश होगया सो वह तो पश्चिमदिशाकूं उसीवखत अपने घरकूं चलागया सो तू सवरकर वहमाल तेरेकूं न मिलेगा और अब तेरी तकदीर मास ४ दिन २२ में खुलेगी सो लाभ बहुतकरेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ २८६ ॥ हुकमी सशल ☰ हुमरा साबित मंगलकी है हुकम फरमाती है कि पूछनेवाले शकश तेरा शवाल चोरीका है सो तेरी वस्तु दिनमें ठगकूं उठाईहै परन्तु तेरा और उस ठग का थोड़ा ही फासला रहाथा सो उस ठगकूं न उठाईथी जो तेरे पास छोटासा लड़का खड़ाथा उसकूं उठाईथी सो उस लड़के कूं उठायकर उस बड़ें मनुष्यकूं देदी सो वह लेगया सो दिन तो तेरेकूं नाकिश ही है परन्तु तू अपनी ताकत माफक दुर्गाका चढ़ावा कबूल तेरी वस्तु कुछ दामलगके दिन ११ भीतर आजागी फिकर मतकरे इति प्रश्नः । इति सप्तमस्थानं समाप्तम् । अथ पिण्डः ॥ २८७ ॥ हुकमी शकल ☰ बयाज साबित चंद्रमादेवता की है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल करजके शुभाशुभका है सो तू यह पूछताहै कि एक मनुष्यके पासमें कर जाकेवास्ते जाऊंहूं सो वह मनुष्य करजादेवेगा या नहीं सो वह मनुष्य जरा नजरचोर है और ऐसा भी है कि जिसके धन देखता है उसकूं धन देता है सो हेपूछनेवाले अव्वल तो तेरेकूं नाटेगा और पीछे यह कहेगा कि घर या बाहरकी जमी न लिखवा दे और पीछे जामन मांगेगा सो इसवखत तो तेरा काम बनता न दीखताहै और दिन ३१ बाद तेरेकूं करजा मिलेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ २८८ ॥ हुकमी शकल ☷ नस्रुत खारिज

सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल करजाके शुभाशुभका है सो तू यह पूछताहै कि मैं हुंडीकरके करजा कराया चाहता हूं मेरेकूं रकमकी बहुत चाह है मास २ एक पीछे तो मेरेही रकम बहुत आजायगी सो तू यह पूछता है कि मैं हुंडी करूं वह शिकारेगा या नहीं सो हेपूछने वाले अब जो तू विचारता है उतनी हुंडी मतकरे अपना वजन देख वह तेरा निहायत प्यारा है परन्तु सबसे प्यारा यह धन है सो तू अपना वजन देखकर हुंडीकर वह सिकारदेगा परन्तु अब दिन जरा तेरेकूं नाकिश है सो श्रीमहाजयीके बीजमन्त्रका जाप्य करवा हुंडी तेरी शिकरेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ २९९॥ हुकमी शकल ⁝ नसूरद दाखिल बृहस्पतीकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल करजाका है सो तू यह पूछताहै कि मैं एकमनुष्यके वहुतजादा रुपये मांगताहूं वे रुपैये मेरे आवेंगे या नहीं और आवेंगे तो किसततबीजसे आवेंगे सो यह करजा गलाजाताहै और यह करजा तेरेकूं इन्ह आखोंसे न मिलेगा अब यह तेरेसे बहुत मीठा बोलता है परन्तु जिसवखत तू दोयातीन दफे मांगेगा उसवखत उसके नेत्रांकूं देखिये परन्तु जमीनसे पूरे पूरे करेगा फिकर मतकरे तेरे सबर होजावेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३००॥ हुकमी शकल ⁝ अतबे खारिज केतुकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल करजाका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे करजा जादे हैं सो कब उतरेगा सो इस करजाकूं तेरी इज्जत बनाई भी है और बिगाड़ी भी है पहले यह करजा तेरेकूं ऐसा न दीखेथा परन्तु अब बढ़गया और पहले

तो तेरे शाहुकारकी नियत अच्छीथी अब सबकी बदनीयत होर ही है सो पूछनेवाले तेरे सालभरकी जितनी पैदाहै उतना व्याज बढ़ताहै सो कुछ जादे पैदा होवेतो कोई न कोई खरच पावे सो तेरा करजा कैसे पारपड़ेगा सो तू गणेश चतुर्थीके व्रत कर और कालेतिलोंसे ऐंतवारकूं छोड़कर सवदिन पीपलके दरखतमें पानीडाल सो वर्ष २ मास १ दिन ३ बाद तेरा करजा सब दूर होवेगा फिक्र मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३०१॥ हुकमी शकल ÷ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछने वाले सकस तेरा सवाल करजाका है सो तू यह पूछता है कि मेरा करजा बहुतदिनका होगया सो पहले तो मेरेकूं कुछ निगह न रही और उसके पास भी देनेकूं कुछ नहीं था परन्तु अब उस पास धन पूरा है उसकूं कमाया है परन्तु देनेकी निगह कम है सो मेरेकूं देगा या नहीं जो नहीं देवे तो वृथा झगड़ा क्यों उठाऊं सो हेपूछनेवाले ये तेरे रुपेये कमाये खायेगि नरक्खे हैं परन्तु पहले जितना तेरा करजा मूल है उसको २० मां हिस्सा श्रीभगवती धनदावीके मन्त्रका आराधन करवा पीछे उससे करजाके लेनेकी ततवीज कर तेरा करजा मिलेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३०२॥ हुकमीसकल ÷ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल करजाका है सो तू यह पूछता है कि मेरे करजा बहुतदिनका है और जो नगदी इसके पासमें लीथी उससे जादे नगदी तो मै दे चुका परन्तु अब भी रुपैया बहुत हैं सो व्याजका पड़व्याज जुड़कर रुपैया हो रहा है सो मेरेकूं दिनरातो नींद न आती सो हेपूछने

वाले अब समय बहुत माफक है पहले तो साहूकारकूं सवायोंमें सवर था परन्तु अब सवर न है सो तू श्रीभगवतीका ध्यान कर और अर्कके पुष्पोंकरके शिवार्चन कर और शिवजीसे यह प्रार्थना करके हे त्र्यंबक मेरा क़रजाकूं दूरकर सो शिवजी तेरा करजाका फैसला दूर करेंगे फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३०३॥ हुकमी सकल ⁝ इज्जतमा साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विदेशीके अंदेशाका है सो तू यह पूछता है कि विदेशीकूं गयों पीछे कुछ खबर या खरची भेजी नहीं सो क्या ततबीर है उसकूं कुछ लाभ हुआ है या नहीं और वह शरीरसे खुस है या नहीं सो हेपूछनेवाले उसका जबर रोजगार अबतक लगा नहीं है क्योंकि उसकूं अब तक दिन नाकिस थे परन्तु अब उसका रोजगार मास एक दिन ७ बाद अच्छा लगेगा परन्तु अबतक उसका दिल न लगा है दिलका उचाट रहता है और विशेष रोजगार न लगा इस कारणसे उसकूं खबर खरची न दी सो तू अब संदेह मतकरे तेरेकूं खबर खरची भेजने वाला है इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३०४॥ हुकमीसकल ⁝ तरिखा मुनकलीब चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विदेशीके अंदेशाका है सो उसके पाससे तुम्हारे पास खत एक आया था सो उस खतमें कुछ बेमारीकी लिखी थी सो वह खत देखें पीछे सबर न पड़ता सो यह पूछता है कि उसके आराम होगया हैकि नहीं उसके अब आराम है परंतु उसके एकतो वहांका जल न रुचो और दूसरे उसकूं अब दिन निहायत नाकिस है सो उसके दिनोंकी नाकसतासे उसकी बेमारी दूरस्त होना

बहुत मुसकल है सो तू महामृत्युंजय मन्त्रका जाप्यका संकल्प इसी वखत नेब्रह्मन कूं दे और जितनी तेरी ताकत होय उतना विष्णुसहस्रनामका पाठकरवा आराम वरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३०५॥ हुकमी शकल ⚍ लहियान खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल दानकरने का है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ बहुत दिनोंसे था परंतु मेरा मनोरथ होनेमें न आता कोई विघ्न होजाता है सो यह दान होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरे दिलमे पकाई यथार्थ अब तक न हुई है क्यों कि तेरे पाप दूर न हुये हैं सो तू अपने आधीन न है तेरे पाप तेरा दिलकूं डिगाय देते हैं सो अब तू श्रीगङ्गाजी स्नानकरके उसी जगह संकल्पले तेरा दान होवेगा और बहुत फल होवेगा संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३०६॥ हुकमी सकल ⚍ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल यह है कि दानका क्या फल है सो तू यह पूछता है कि मेरे कूं दान किया और करनेकी मनमें रहती है सो हेपूछनेवाले अब तक तेरे कूं निश्चय न हुया कि पहले जन्म में तू दक्षिण दिशामें वैश्यजाति था सो तू ब्रह्मनों कूं भोजन और कपड़े और दान रोकड़ी बहुत दिया करता परन्तु तू यह कहा करता कि जो ब्रह्मन जादे भोजन करता उसकूं कहता कि यह ब्रह्मन कितना जादे भोजन करता है सो पीछे निंदा कराकरता था सो जो जो पुण्यकिया था उसीके फलसे तेरे लक्ष्मीका सुख है परन्तु भोजनका फल नहीं हुया निंदा करनेसे

तेरे कूं भूख कम लगे हैं और किसी भोजनपे रुचि न होती सो तू पुण्य दान कर फल प्रत्यक्ष है संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३०७ ॥ हुकमी सकल ÷ कबजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल सर्पके भयका है सो तू यह पूछता है कि कई दफे सर्प ऐसे वखत दिखलाई देता है कि कुछेक फरक रहजाय है सो ऐसा संभव कुटंबकूं भय हो रहा है कि चारपाईसे तले पग कोई भी न रखता सो यह पूछता है यह घरसे जावेगा या नहीं और किसीपे चोट तो न करेगा और किस दोषसे दीषता है सो हेपूछनेवाले यह सर्प नहीं है यह किसीका काल है क्योंकि यह तुम्हारा पित्र है जो पित्रोंके वास्ते श्राद्धादिक किया करे हैं और गया अथवा पिण्डारा करवा दिया करे हैं सो उन्हके पितरोंका मोक्ष हुआ करे हैं और जिन्हके श्राद्धादिक न हो वे प्रेतपिशाच सर्पादिक हुआ करे हैं सो पितरों की गति कर फिकर मतकरे फिर न दीखेगा इति प्रश्नः ॥ पिंडः ३०८ ॥ हुकमी सकल ≡ जमात सावित बुधकी है हुकम फर माती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल सर्पके भयका है सो तेरे कूं सर्प दिखलाई देता है और भय बहुत रहता है सो तू यह पूछता है कि मेरे कूं सर्प न दीखे और सर्पका भय न रहे और क्या दोष है सो तू गूगापीरकी यात्रा. कबूल पहले जन्ममें तू जाति शूद्र. था सो तेरे कूं सर्प बहुत मारे थे सो वे सर्प तेरा बद लालिया चाहते हैं सो तू सर्पदमन यज्ञकी ऋचाका जाप्य करवा सर्प न दिखलाई देंगे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३०९ ॥ हुकमीसकल ÷ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछ

नेवाले शकस तेरा सवाल गुहेरा के भय का है सो तेरे मकानमें गुहेरा रहता है सो तू यह पूछता है कि गुहेरा चोट तो न करेगा सो हेपूछनेवाले उस गुहेरेका काल लिहे फिरताहै सो आज या कल यहांसे विदा होयगा सो तू फिकर मतकरे तू निःसंदेह सोरह फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्ड॥ ३१०॥ हुकमी शकल ⚍ उकला मुनकलोव शनिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल गुहेरेके भयका है सो वह गुहेरा कईदफे तेरे सामनेभगा है परन्तु उसका हाथ न पड़ा सो तेरी तकदीरकूं जोर कियाहै सो उसकूं तो चोटकरनेमें कचाई न रक्खी सो वह पहले जन्ममें सर्प था और तू न्योलिया था सो यह तेरेकूं माराथा सो अब बदला लियाचाहता है सो तू सुवर्णका सर्प बनाकर नेकब्रहमनकूं दे यह दूर होवेगा और तेरेकूं भय न होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३११॥ हुकमी शकल ⚌ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा शवाल सिंहके भयका है सो तेरे ग्रांममें दूसरे या तीसरे दिन सिंह आताहै सो ग्राममें निहायत तकलीफ होजाती है सो तू यह पूछताहै इससिंहका पाप कब कटेगा सो हेपूछनेवाले सब ग्रामके मनुष्य सन्मति करके सिंहारूढा श्रीकालिकाका आराधन नेकब्रहमनसे करवावो दिन २१ सो यह सिंह कभी न आवेगा और जो आवेगा तो तुरत माराजावेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ३१२॥ हुकमी शकल ⚏ हुमरा साबित हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल सिंहके भयका है सो तू यह पूछता है कि मेरा जंगलमें बहुत काम पड़ता है परंतु उसजगह सिंहका

बहुत भय है सो रोजगार तो ठहरा यह सिंहका निहायत भय है सो कभी चोट तो न करदेगा सो तू संदेह मतकरे श्रीसिंहासना कालिकाका आराधन करवा फिकर मतकरे तेरा संदेह दूर होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३१३॥ हुकमीशकल ⁝ बयाज सावित चंद्रमाकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले सकश तेरा सवाल व्याघ्रके भयका है सो तुम्हारे ग्राममें व्याघ्र रात्रिकूं आता है और बालक बच्चोंकूं उठालेजाताहै सो ग्राममें निहायत तक लीफ होरहीहै सो तू यह पूछताहै कि दिनमें तो गृहस्थका धंधमें रहैं और रात्रिकूं जो कुछ व्याघ्रका भय है सब ग्राम निहायत तकलीफ पारहाहै सो यह व्याघ्रका भय कब दूर होगा या न हो सो हेपूछनेवाले सकश सब ग्रामके मनुष्योंकूं यह कहदेवो मंगलेश्वरी कालिका जाप्य करवावो और इन्ह व्याघ्रोंकूं मरवावो और व्याघ्रोंका बधेवा न होगा फिकर मतकरो इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ॥ ३१५॥ हुकमीशकल ⁝ नुसुद खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले सकश तेरा सवाल व्याघ्रके भयका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा काम जंगलमें निहायत पड़ताहै सो उस जंगलमें व्याघ्रोंका बहुत भय है सो वे व्याघ्र कईदफे साम्हने होगये हैं सो मेरे दिलपे भय रहताहै सो कभी चोट तो न करदें हेपूछने वाले तू जगतीश्वरी कालीका आराधन अपनी ताकत माफिक करवा फिर तेरे समीप न आवेंगे फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३१५॥ हुकमीशकल ⁝ नुसुद दाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल शत्रुके भयका है सो तू यह पूछताहै कि एक शत्रु है सो जालसाज बहुत पूरा है

सो तेरेकूं यह डर लगताहै कि कोई जालसाजी करके मेरेकूं राजमें न फसा देवे सो हेपूछनेवाले यह फिकर तू मतकरे वह मनुष्य तेरेसे आपही भय मानताहै सो ईसी जालसाजी तो न करे परन्तु तेरे रोजगारमें तो बांकी मारदेताहै सो तू शत्रुविना शनी कालिकी सुवर्णकी मूर्त्ति वनावाकर जितनी तेरी ताकत होय उतना शत्रु विना शनिका पाठ करवा तेरा शत्रु दूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३१६॥ हुकमीशकल ÷ अतवेखारिज केतुकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल शत्रुके भयका है तेरेपे शत्रुकूं जालसाजी की है सो बहुत जालसाजीकी है सो तेरेकूं बहुत दिक् किया सो तू शत्रु विनाशनीका मन्त्रका सवालक्ष जाप्य करवा और सुवर्णकी मूर्त्ति करवाकर तोला २ की पूजन करवा संदेह मतकरे तेरा शत्रु दफे होवेगा फिकर कोई बातका मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३१७॥ हुकमीशकल ÷ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वीछुके भयका है सो तेरे घर में वीछू बहुत निकसतेहैं सो तेरेकूं बहुत भय है और रात्रीकी समयमें तुम्हारे घरके मनुष्योंमें नीचे पग धरतें सबही भय मानते हैं सो तू पहले तो ऐसा न डरता था और अब तेरेकूं निहायत भय होगयाहै सो दिनमें तो ग्रहस्थका कृत्यमें रहताहै और रात्री कूं कोईभी जीव तेरेपे आपड़ेतो तू उठ भाजताहै और इतने न देखता इतने तेरेकूं नींद न आती सो तू शिवजीके लिङ्गका अर्क पुष्पोंसे पूजन कर तेरे घरसे वीछू चले जाहिंगे फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३१८॥ हुकमीशकल ÷ अतवेदाखिल शुक्र

देवताकी है हुक्म फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बीछू के भयका है सो प्रथम ते इसदेशमें जादे विछूहैं और इस ग्राममें ते निहायतही बीछूहैं सो दिनमें तो जहां तहां छिपजातेहैं और रात्रीको दीपक शान्त होनेकेबाद प्रकट होतेहैं सो सूतेमनुष्यों पर पड़तेहैं सो जिस मनुष्यके लड़जायहैं वह सारी रात्रि पुकारता है और बहुत तकलीफ होतीहै सो तू दंश निवारणी भगवती का आराधन करवा बीछूका भय दूर होयगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३१९॥ हुक्मीशकल इज्जतमा सावित बुधदेवता की है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल प्रेतके भय का है सो हेपूछनेवाले तेरेकूं कुछ रात्रीमें भय लगताहै और सूताहुवा रात्रीमें दब जाताहै और कभी रात्रीमें चमककर उठ खड़ा होजाताहै और तेरे दिलपे भय रहताहै और दिल कुछ ठीक न रहताहै सो तेरे पित्तदोष है सो तू प्रेतसे बहुत भय मानता है सो तू श्रीविष्णुसहस्रनामका पाठ नेकब्रह्मनसे श्रवणकर और तुलसीका और गङ्गाजलका सेवन रख तेरेकूं प्रेत भय दूर होयगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३२०॥ हुक्मीशकल ⁝ तरीख मुनकलीब चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल प्रेतका है सो तेरे मकानमें प्रेत हैं सो हरेक मनुष्यकूं सोवने न देता और जब तू किसी मनुष्य कूं मकानमें रखताहै या तू रहताहै ते रहने न देता और मकान सब बरबाद होगया और अनेक ततबीज करी परन्तु शान्ति न करी सो यह प्रेत नहीं जावेगा सो इसके जानेकी ततबीज करो कि नेकब्रह्मनोंके पास श्रीगायत्रीका अनुष्ठान करवा और तह

शांश हवन तद्दशांश तर्पण तद्दशांश मार्जन तद्दशांश ब्रह्मनभोजन उसीमकानमें करवा यह प्रेत दूर होगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ३२१॥ हुकमीशकल ∴ लह्यान खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पुरुषकी बेमारीका है सो यह पूछताहै कि यह ओपरी वेमारीहै या और कोई वेमारी है सो हेपूछनेवाले इसके ओपरी वेमारीहै सो इसकूं निहायत तकलीफ देताहै सो इसके हाथसे एक सहस्र विष्णुसहस्रनामका पाठ करवाय वेमारी अच्छी होवेगी फिकर मतकरे और पितरोंकी निहायत हाथ जोड़के ध्यावना रख तेरे बरजरूर आराम होवेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ३२२॥ हुकमीशकल ∴ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो उस पुरुषके ओपरी वेमारी है सो उसमें जिंद लगरहाहै और दिनराति निहायत तकलीफ देताहै और रात्रीमें भय बहुत लगताहै और ऐसे करताहै कि अच्छा मनुष्यसे कहभी न सके और दिल तो सदैव बिगड़ा रहताहै परन्तु किसीवखत इस से हरेक हुश्यार मनुव्यकूं भी इससे भय लगताहै सो तू यह पूछता है कि इसके आराम कब होवेगा और किसदोषकी वेमारी है सो हेपूछनेवाले यह जादे दिनोंकी वेमारी है और आसेब है सो तू श्रीपिशाच नाशिनी महामायाका सवालक्ष जाप्य करवा और तद्दशांश हवनादि करा और इसकूं नित्यतुलसीजीके पत्रके साथ श्याम मिरची नयनोंमें घाल आराम बरजरूर होवेगा पिशाच जबर है फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३२३॥ हुकमी सकल ∴ कबजुल खारिज राहुकी है

हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल औरतके वेमारी का है सो उस औरतके ओपरी वेमारी है सो उस औरतकूं निहायत तकलीफ है और यह वेमारी जादा है कभी नाचना और कभी रोना करती है सो इसको औरत बच्चे दिखलाई देते हैं सो तू यह पूछता है कि इसके आराम कव होवेगा और क्या दोष है हेपूछनेवाले इसमें जिंद है इसपे जिंदोंका हाथ पड़गया है सो तू श्रीमत भागवतका श्रवणकर और इसके हाथसे सवालच्च गायत्रीका जाप्य करवाय इसके आराम वरजरूर होवेगा फिकर मतकरे अल्लाताला अच्छी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३२४ ॥ हुकमी शकल ≡ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल वेमारीका है सो इस औरतके ओपरी वेमारी है सो इसकूं निहायत तकलीफ है और इसके इलाज और जतन बहुत किये परन्तु कुछ भी कार न आये और तुम्हको बहुत संदेह है सो हेपूछनेवाले तेरे पितृदोष है सो पितरोंके वास्ते ततवीज कर जादे मैल जादे जलसे काटता है सो तू पितरोंके वास्ते श्रीमतभागवतका श्रवण सब कुटंब समेत कर और सवालच्च गायत्रीका जाप्य करावो और पित्रीसंहिताका पाठकरावो सो इसके आराम वरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥३२५॥ हुकमी सकल ÷ फरहा मुनकलीव शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल कुटंबके कलेशका है सो कुटंबमे प्रथम तो मृत्यु बहुत हुई वधेवा नहीं औरतोंके कन्या होती है और जो लड़का होजावे तो कुछ न कुछ वेमारीर है और जिसके पास जर है उसके सन्तान नहीं और जिसके

सन्तान है उसके पास जर नहीं और दिलकूं फिकर रहता है सो तू पितरोंके वास्ते हरिवंशका श्रवण सब कुटंब करो और अपनी ताकत माफक उसपे दक्षिणा चढावो और एक हरिभगवानकी मूर्त्ति पल ७ की करवाके चांदीका सिंहासनमें बैठाके हरिवंश पुराणका श्रवण करो तबतक नित्य षोड़शोपचार करके पूजन करो और कथा विदाकरके उसी नेक ब्रह्मनकूं यह मूर्त्ति सिंहासन समेत देवो तुम्हारे सब दुःख दूर होवेंगे फिकर मत करे जरलाये सुख होता है इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३२६ ॥ हुकमी शकल ÷ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल कुटंबके सुख दुःखका है सो प्रश्नमतो कुटंबमें बधेवा नहीं औरतोंके लड़की होती हैं और जो लड़का होवे तो उसके कुछ न कुछ वेमारी होती है अच्छा किसी वखत भी न होता है और कुटंबमें जो किसीके सन्तानका सुख है तो जरका सुख नहीं और जरका सुख होय तो सन्तानका सुख नहीं और जरका और सन्तानका सुख होय तो दिलकूं निहायत तकलीफ रहे है कुटुंबकूं सुख न रहता सो पितरोंके वास्ते गया श्रद्धा अथवा पिण्डारा करवा तेरा कुटुंबमें सुख सब बातका होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३२७॥ हुकमी शकल = अंकीश दाखिल शनिदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल सुपनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं स्वप्न बहुत नाकिस आते हैं सो सुपनेमें निषध सवारी और मनुष्योंकी मृत्यु और विवाह और जलमें तिरना ऊंट वंदर और जेसे पखेरू उड़ते हैं वैसे उडना हैं और अपने

पितरोंके सङ्ग बतलाना ऐसे सुपने आते हैं निहायत तकलीफ होती है सो तू स्वप्नेश्वरीके मन्त्रका आराधन करवा और काले तिलोंसे पीपलके दरखतमें पानी डाल तेरेकूं फिर कभी भी दुःस्वप्न न आवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ ३२८ ॥

हुकमी सकल ☰ हुमरा साबित मंगल देवताकी है हुकम फरमा तीहै पूछनेवाले शकस तेरा शवाल दुःस्वप्नकाश है सो तू यह पूछ ताहै कि मेरेकूं सुपने निहायत नाकिस आते है और रात्रीकूं ऐसा मालूम पड़ता है कि मेरेकूं कोई दाब लेता है सो मैं बहुत तकलीफ पाता हूं सो यह पूछता है कि यह किस प्रकारसे दूर होवे सो हेपूछनेवाले तेरे पास जर बहुत मनुष्योंके पाससे आया है सो उन्ह मनुष्योंका दिल बहुत तकलीफ पाया और जसा धन तेरे पास है वैसा तेरेकूं पुण्य भी न किया सो तू सुपनेश्वरीकी सुवर्णकी मूर्त्ति बनवा कर पल ५ की और दिव्यपद्धिसे संकल्प कर नेक ब्रह्मन पास पूजनकरवा और श्रद्धा माफिक दक्षिणा समेत नेक ब्रह्मनकूं दे और ५ दरखत पीपलके लगा तेरेकूं दुस्वप्न न आवेगा और तेरा दिल किसीकालमें न बिगड़ेगा संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छा करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३२९ ॥

हुकमीशकल ☰ बयाज साबित चन्द्रमा देवताकी है हुकम फर माती है पूछनेवाले सकस तेरा शवाल बनके कटानेका है सो तू यह पूछता है कि यह बन मेरेकूं कटावना में फायदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं और रोजगार न मिलता यह बनका कटा वना तो मरते हुये का काम है सो तू और कार कर क्योंकि पहले तो हरे दरखत कटवावेगा जो भाग्यवन्त होते हैं वे तो बाग

या २ तथा ४ दरखत लगाया करते हैं यह इरादा सब मनुष्यों का बना रहता है परन्तु जिससे न लगाया जा तो काटनेका तो फरेज रखता है सो पूछनेवाले थोड़ी जिन्दगीपे इतना जबर पाप क्यों करता है सो हेपूछनेवाले जिसकूं ऐसा व्यापार किया है उसकूं सुख न रहा है और फाइदा भी न रहेगा सो तू यह कार मतकरे और कारमें तेरेकूं लाभ वरजरूर होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ३३० ॥ हुकमी सकल ⁝ नसुद खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बनके कटा वनेका है सो यह जमी तेरी है सो तू यह पूछता है कि इस बनके कटवानेमें मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो तू इस बनकूं कट वाय और जुतवा तेरेकूं फाइदा बहुत होवेगा परन्तु पुण्य खूब करना क्योंकि बनकटायेका बहुत पाप होता है सो पाप निवृत्ति करना जो न करेगा तो निमककी तरह गलजावेगा सो पुण्य खूब करना संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ हुकमीशकल ⁝ नुसुद दाखिल वृहस्पतिकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल राजाके खजानची होनेका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं राजमें खजानाका कार्य्यमिलेगा या नहीं सो मिलजावेगा तो मेरेकूं फाइदा होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं दिन बहुत अच्छेहै सो तेरी सुपरद राजका खजाना होवेगा परन्तु राजाका एक मुसाहब जलाद और बदनजर है सो उसकी मित्रताके वास्ते संगमेश्वरीके मन्त्रका पुरश्चरण नेकब्रह्मनोंपास करवा पीछे खजानेका काम तेरे ही होजावेगा और इसकार्य्यमें तेरेकूं दिन दिन लाभ जादे होयगा सो तू संगमेश्वरीका आराधन कर तेरेपर

राजाकी मेहरबानीभी रहेगी और लाभ जादे होयगा फिकर मत करे अल्लाताला सब अच्छी करेगे इति प्रश्नः। पिण्डः॥३३२॥ हुकमी शकल ∴ अतवेखारिज केतुदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछने वाले शकस तेरा सवाल राजका खजानची बननेका है सो राजमें खजानचीकी चाह है सो खजानची बननेकेवास्ते और भी कहते हैं और उद्योग भी करतेहैं परन्तु अबतक किसीका भी उद्योग पूर न पड़ा है परन्तु तेरेकूं बहुत अभिलाषा लगरहीहै सो आजकल तेरेकूं दिन जरा साधारण है सो तू कौबेरी महामायाका सवा लक्ष जाप्य करवा और दशांश हवनादि करवा यह काम तेरेकूं मिलेगा अन्यको न मिलेगा और तेरेकूं लाभ बहुत होवेगा परन्तु एकवार तेरेपे औलड़ पड़ेगी सो कौबेरेश्वरीका आराधन करना सब भय दूर करियेगा फिकर मतकरे तेरेकूं लाभ बहुत होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३३३ ॥ हुकमीशकल ∴ नकी मुनकलीब मंगलदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेसकश तेरा सवाल फोजदारीका है सो तू राजाका खर्च ओटाचाहताहै सो हेपूछने वाले तू यह पूछताहै कि जो राजमें खर्चलगे सो हो मैं देदूं फिर राजमें माल आवे तब व्याज समेत लेलेऊं सो इसकाममें फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले यह काम तेरेकूं बरजरूर मिलेगा और राजमें तेरी मांगतहै सो तेरेकूं लाभ भी होवेगा परन्तु तेरेपे एक राजका मुसाहब खिजारहेगा सो उसके निवारण करनेकेवास्ते तेरेकूं शतचंडीपाठ करवा इसमें तेरेकूं लाभ बहुत होवेगा पुण्यकरना सब व्यवहारोंमें पुण्य सहायकहै संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३३४ ॥ हुकमीशकल ∴ अतबेदा

खिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल पोजदारीका है सो तू यह पूछताहै कि इसराजमें घाटा बहुत है और कई वर्षसे यह पोजदारी मेरेही है क्या सब राज खरच मेरेहीसे उठेहैं और राजमें घाटा जादे है सो मैं इसकामकूं छोड़ाचाहताहूं सो मेरे पाससे भी कुछ लगजावे और यह काम छुटजावे तो मैं बहुत प्रसन्नहूं सो यह काम कुशलतासे छुटेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले जिसवखत तू छोड़ाचाहे तो उसी वखत तेरेपे यह राजा जाल गेरेगा क्योंकि ईसकूं कोई भी छूता न जानदियाहै इसकी कुछधर्मपे निगाह नहींहै यह तो एक पैसेका पुत है सो जो कोई पहले और साहूकार इसकामकूं ओटलेवे तो जब छोड़देना कुछ भी तकलीफ न होयगी और तेरेकूं निहा यत जलदीही होयतो तू शंकट निवर्त्तनी कालिका मन्त्रका आरा धन करवा तेरा मनोरथ पूरण होयगा फिकर मतकरे अल्लाताला अच्छीकरेगे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३३५॥ हुकमीशकल ⁝ इज्जत मा साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल राजमें पोजदारी लेनेका है सो तू यह पोजदारी लेले तेरे कूं बहुत लाभ होयगा क्योंकि जिसकूं यह काम संघेड़ाहै उसकूं ही बहुत फाइदा रहाहै सो तू संगलेश्वरीके मन्त्रका आराधन करवा तेरेकूं यह काम बरजरूर होवेगा और तेरेकूं फाइदा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३३६॥ हुकमीशकल ⁝ तरीखा सुनकलीव चंद्रमाकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पोजदारीका है सो तू यह पूछताहै कि जिस कूं पोजदारी लीहै उसकूं ही बहुत लाभ हुया परन्तु मेरेकूं क्या

दिनोंकी गरदश है जिस दिनसे यह फोजदारी होहै उसी दिनसे वखत सिरते भोजन न किया और दिलकूं निहायत तकलीफ रहती है और इसकूं छोड़े भी चाहतेहै परन्तु छुटती नहीं यह मुवा सर्प गलमें घलगया सो निकसता नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं जो तकलीफ है इस फोजदारीसे न है तेरेकूं दिन नाकिस हैं तेरे पैदा तो पापकी है और पुण्य तेरे है नहीं पुण्यविना पत्थर न तिरता सो तू दशवांछित पुण्य और अब तू विष्णु सहस्रनामका पाठ करवा तेरेकूं इसीमें बहुत लाभ होवेगा शत्रु तेरे सब दूर होवेंगे इति प्रश्नः। इति अष्टमस्थान समाप्तम्॥ पूर्वार्द्धे द्वितीयपरिच्छेदः समाप्तः॥अथ पूर्वार्द्धे तृतीयपरिच्छेदः॥ पिण्डः ॥२३७॥ हुकमीशकल = लहियान खारिज बृहस्पतिकी है हुकमफरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पुण्य करनेका है तेरा दिल पुण्यकरनेमें बहुत प्रसन्न होता है सो तू यह पूछता है कि मेरे मनमें कईदफे पुण्यकरनेकी होतीहै सो यह पुण्य बननेमें आवेगा या नहीं और कैसा फल होयगा यह पूछताहै सो हेपूछनेवाले तेरा पहले जन्मका फल है इससे तेरी पुण्यमें निगह रहतीहै सो तू पहले जन्ममें दक्षिणदिशामें महाराष्ट्र ब्रह्मन था सो ईश्वरकी आराधनमें बहुत तत्पर था और ईश्वरकी बहुत भक्तिकी और तेरा यह भी दिल रहा कि मेरे पास धन होवे तो खूब पुण्य करूं परन्तु उससे पूर्वजन्ममें तेरेकूं पुण्यकी अभिलाषा न की सो तेरे पास धन न था सो पहले जन्मका भजनसे और पुण्यकी अभिलाषासे तेरेकूं यह धन पाया है सो अब इसजन्ममें पहले जन्मका भी मनोरथ पूरण कर और तेरी कुटंबमें विशेष वासना न है सो केवल एक पुण्यमें वासना

है सो तू पुण्य करके इस पुण्यहीसे वासना निवर्त्त कर पहले ही जन्ममें तेरी मोक्ष होजायहै परंतु तेरी पुण्यमें वासना बनीरही सो अब अपना मनोरथ पूर्ण कर पश्चात् तेरी मोक्ष होवेगी संदेह मतकरे पुण्यवार इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३३८॥ हुकमीशकल ⁘ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पुण्यकरनेका है परन्तु किसीवखत तो तेरे दिलपे ऐसी आतीहै कि जो पुण्य करदेऊं सो मेरा और फिर कोईकाल पीछे तेरा दिल भुलजावेहै सो तेरे पहलेजन्मका असाव है सो तू पहले जन्ममें ब्रहमन था पराई निंदा किया करता था परन्तु अपना नित्यनेममें समर्थ था सो जिसकालमें शरीर पूरा हुआ उसकालमें निहायत तकलीफ नहीं सहीगई सो तब तेरेकूं यह विचारा कि और पाप तेरेसे न बना एक पाप तेरेसे बना है कि दानलेनेवाले ब्रहमनोंकी निंदा की है सो उस पापके फलसे तेरेकूं यह तकलीफ रही सो तेरेकूं दिलपे यह विचारी कि फिर मेरा जन्म होयतो मैं भी ब्रहमनोंकूं दानदेऊं सो इसीकारणसे तेरेकूं दानमें प्रीति है और निंदाका कुत्सित फल सो तू पुण्य कर तेरा भला होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३३९॥ हुकमीशकल ⁘ कबजुल खारिज राहुकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल जमीनके दानकाहै सो तेरा दिलपे जमीनका दान करनेकी है तू यह चाहताहै कि और दानका तो ऐसा फल नहीं है जैसा जमीनके दानका फल जादे है सो तेरे दिलपे यह लगरहीहै परन्तु बननेमें न आया तेरे पहले जन्मका असाव है सो तू पहले गौका दान कर फिर तेरेसे यह पुण्य बन

आवेगा फिकर मत करे इति प्रश्नः॥ पिण्डः॥ ३४०॥ हुकमी सकाल ≡ जमात सावित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल गऊके दानका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ बहुत दिनोंसे है कि गऊका दान करूं परन्तु बनने में न आता सो अब यह पूछता है कि गऊका दान मेरेसे कब बनेगा हेपूछनेवाले यह दान बहुत जबर है यह दान कुछ छोटा न है जिसकी बहुत अच्छी प्रारब्ध होवे उससे दान बनता है सो तेरे दिलपे तो बहुत है परन्तु बनेमें नहीं आता सो तेरे पहले जन्मका अजाव है सो तू पहले जन्ममें पूर्वदिशामें वैश्यजाती था सो तू एक साहूकारके गुमास्ता रहा करता था सो वह साहूकार पुण्य बहुत किया करता था सो उसके दिखावनेके वास्ते तू भी कुछ करता था परन्तु तेरे दिलपे दया नहीं थी सो विना दया कुछ दान तेरेकूं किया सो उस दानके प्रभावसे कुछ तेरे पास धन है परन्तु निर्दयाके कारणसे तेरेसे पुण्य न बना सो तू राधा दामोदरकी दो मूर्त्ति सुवर्णकी बनवा कर और षोड़सोपचार करके पूजनकर नेक ब्रह्मन कूं दे तेरी बुद्धि शुद्ध होवेगी और तेरेसे बहुत अच्छा दान बनेगा फिकर मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३४१॥ हुकमी सकाल ⁞ फरहा मुनकलीव शुक्रदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बहुत गऊके दानका है सो तू यह पूछता है कि मेरेसे यह गउवों का दान कब होवेगा मै बहुत दिलपे करता हूं परन्तु मेरेसे दान होता नहीं सो हेपूछनेवाले तेरे पहले जन्मका अजाव है तू पहले जन्ममें दक्षिणदिशामें क्षत्री था वेदशास्त्रका पढ़ा हुया था और

दो भाई थे सो तेरौ तो वेदमें ही श्रद्धा थी और पुराणोंमें श्रद्धा न थी और तेरा भाईकी सब शास्त्रोंमें श्रद्धा थी सो वह तो स्वर्गलोक को गया और तेरा भूलोकमें जन्म हुआ और पूर्व जन्ममें पुण्य न किया इस कारणसे तेरी पुण्यमें रुचि है सो तू पहले श्रीमहाभारतादि श्रवण कर तेरी श्रद्धा बहुत होवेगी और तेरसे गऊवोंका दान भी बनेगा और तेरेकूं फल बहुत होवेगा फिकर मत करे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ३४२ ॥ हुकमी सकल = मुनकलीव शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल धनके दानका है सो तेरे दिलपे यह है कि इस लोकमें तो एक एक धन सिवाय और कोई भी सुख न देखा सो तेरा दिल यह करता है कि धनका दान करूं आगे मेरेकूं धन मिलेगा परन्तु तेरसे होनेमें न आता है और तेरेकूं सतसङ्गत भी उत्तम न है सो हेपूछनेवाले पहले तो तू विष्णुयज्ञ कर और जपयज्ञ करवा तेरेकूं ज्ञान होवेगा और यज्ञमें दक्षिणा विपुलकरदे और गौवों का दानदे ऐसे तेरसे दान बनेगा संदेह मत करे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ३४३ ॥ हुकमी सकल = अंकीश दाखिल शनिदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल सर्वस्व दानका है सो तेरे दिलपे यह है कि सर्वस्वदान करिके श्रीगंगा जीका निकटपे जारहूं सो दिलपे तो बहुत लगरही है परन्तु किसी वखत दिल फिर जाता है सो यह पूछता है यह दान मेरे से बनेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले ये दान बहुत मुसकिल है बहुत उत्तम पूर्वजन्मका कर्म होवे तो यह दान होसकता है सो तू यह करकि पहले ब्रह्मनों पास जप यज्ञ व्रतादिक सहित करवा

फिर सर्वस्वदान कर और एक ईश्वर सिवाय और वस्तुमें ध्यान मत रक्खे श्रीगङ्गाजीका स्मरण रख फिकर मतकरे ईश्वर तेरा मनोरथ सिद्ध करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३४४॥ हुकमी सकल ⚌ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल सर्वस्वदानका है सो तू यह पूछता है कि गृह स्थसे मेरा दिल हटगया है और अवस्था भी मेरेकूं पाली परन्तु सर्वस्व त्यागके वानप्रस्थाश्रमका तेरा मनोरथ है सो पूर्वजन्मका पुण्य जादा है तू पहले जन्ममें विष्णुभक्त था सो तेरेकूं विष्णुकी भक्ति बहुत की थी सो उसके प्रभावसे तेरे दिलपे यह अंकुर है सो तू कुछेक कालतो घरपे और टिकेगा और पीछे तेरेकूं ज्ञान होके वानप्रस्थ होजावेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३४५॥ हुकमी सकल ⚍ बयाज साबित चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल ग्रहोंके दानका है सो तू यह पूछता है कि मेरे मनमें ग्रहोंके दान करनेकी बहुत दिन से लग रही है परन्तु जब मनोरथ करूं जब ही कुछ न कुछ विघ्न होजाय सो यह दान होनेमें कब आवेगा यह पूछता है सो हेपूछ नेवाले तेरेकूं दिन निहायत नाकिस थे सो उन्ह नाकिस दिनों में तेरेकूं निहायत तकलीफ रही है और जब तकलीफके दूर करनेकेवास्ते ग्रहोंका दानकी दिलपे ल्याये सो उसी वखत कुछ विघ्न हो गया सो अब दिन नाकिश तो गये और सामान्य दिन रहे हैं सो अब कर तेरे कसाला भी शान्त होवेगा और ग्रहोंका दान भी अब होवेगा हेपूछनेवाले जिन मनुष्योंको शास्त्रका वि श्वास न होता है वे इसी प्रकारसे तकलीफ पाया करे हैं क्योंकि

पहले तो वे शास्त्रका अविश्वास होनेसे करते नहीं और पीछे नाकिस दिन कुछ करने देते नहीं सो दान अब होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥३४६॥ हुकमी सकल ⠇ नसूद खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल ग्रहोंके दानका है सो हेपूछनेवाले तेरे कूं यह संदेह है कि मैं जिसके पास जाता हूं वही कुछ बतलावता है सो पूछाकरनेवालेसे पूछा सो उसकूं दई देवताकी बतलाई और बुद्धिमान लोगोंकूं जो पूछा तो उन्ह कूं पूर्वकर्मका पाप बताया और ज्योतिषियोंकूं पूछा तो उन्हकूं ग्रहोंका दान बताया सो मैं यह पूछता हूं मेरे क्या दोष है सो हेपूछनेवाले सब एक ही बात है और कोई ईश्वरकूं मानता है कोई खुदाकूं कोई और कूं सो सब एक है इसमें संदेह मतकरे ग्रहोंका दान कर आराम बरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ ३४७ ॥ हुकमीसकल ⠇ नसूददाखिल बृह स्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल ग्रहणमें दानका है सो तू यह पूछता है कि ग्रहणके दानका क्या फल है हेपूछनेवाले ग्रहणके दानकी समान और कालके दानका ऐसा फल नहीं है सो तू सूर्य्यग्रहणमें दान किया चाहता है सो तू दान करेगा और तेरेकूं पुण्य बहुत होवेगा शास्त्रमें सूर्य्यग्रहणके दानका यह फल लिखा है कि सूर्य्यग्रहणमें दिया हुवा सहस्रगुणा होता है सो तू दानकर फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ३४८ ॥ हुकमी शकल ⠇ अतबेखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल ग्रहणमें दान का है सो तू यह पूछता है ग्रहणमें दान करनेका मनोरथ है सो

ग्रहणमें तू दान कर चन्द्रग्रहणमें करनेका है सो यह पूछताहै कि चन्द्रग्रहणमें दान करनेका क्या फल है सो हेपूछनेवाले चंद्रग्रहण में शतगुणा फल होताहै सो तू पुण्य करेगा और तेरेकूं बहुत लाभ पुण्यका होवेगा यह पुण्य तेरेसे पूर्वजन्मके संस्कारसे बनेगा सो तेरेकूं बहुत पुण्य होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ३४६ ॥ हुक्मीशकल ⠿ नकी मुनकलीब मंगलदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कन्याके दानका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ कन्याके दानका है सो बहुत दिन हुये सो कब होवेगा और क्या फल है सो हेपूछनेवाले सकश तेरा पूर्वजन्मका पुण्य उदय न हुयाथा सो इसवातसे अब तक यह न बनआया और अब तेरा पुण्यका उदय हुयाहै सो यह विवाहका अब होनेवाला है क्योंकि तेरा पूर्व पुण्यका उदय हुया है और हेपूछनेवाले कन्याके दानका बहुत फल है कन्याके दानके वास्ते युधिष्टिरादिकों कूं तो बहुत अभिलाषा रही सो तू ब्राह्म विवाह करवा तेरेकूं बहुत फल होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३५० ॥ हुकमीशकल ⠿ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल कन्याके विवाहका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ ब्रह्मनकी कन्याके विवाह का है सो होवेगा या नहीं और ब्रह्मनकी कन्याके विवाहका क्या फल होताहै यह पूछताहै सो हेपूछनेवाले ब्रह्मनकी कन्या के विवाहका बहुत फल होताहै यह बुद्धि होनी बहुत मुसकिल है परन्तु तेरा पूर्वजन्मके पुण्यका भाग्योदय हुया है सो तू पहले जन्ममें दक्षिणदिशामें चली था सो तेरे शरीरसे उपकार किसीका

भी न हुया और पाप तो तेरे शरीरसे बहुत बना परन्तु एक ब्रह्मनकी लड़की समर्थ होरही थी सो तेरेकूं उस लड़कीका विवाह करवाया सो वह पुण्य तेरेकूं हुवा सो उस पुण्यके अंकुरसे तेरे दिलपे यह आतीहै कि एक ब्रह्मनकी लड़कीका विवाह कराऊं सो तू विवाह करवा अब वरजरूर होवेगा और तेरेकूं पुण्य बहुत होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ हुकमीशकल ⠇ इज्जतमा सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल ब्रह्मन जिमावनेका है सो तू यह पूछताहै कि जिस वखत मैं ब्रह्मन जिमावनेका मनोरथ करताहूं उस वखत कुछ विघ्न होताहै और क्या फल है सो हेपूछनेवाले तेरा पहले जन्मका फल है सो तू पहले जन्ममें मध्यदेशमें शूद्र था सो और भी कोई ब्रह्मनकूं खुलावता तो तू बहुत अपने दिलमें तकलीफ मानता था सो तेरेकूं जन्मलियां पीछे अपने हाथसे कुछ भी पुण्य न किया सो उस पापसे तेरा पैसा सुकृतमें न लगताहै और उसीजन्ममें तेरे हाथसे एक पुण्य हुवाहै कि एकदिन अतिथिको अन्नदियाथा सो उसका फलसे तेरेपे रिजक है सो तू पहले ब्रह्मनोंका पूजन कर और उन्हका दक्षिणांगुष्ट चरणका धोकर पी फिर तेरा मनोरथ सिद्ध होयगा सो एक ब्रह्मनकूं भोजन दिया का यह फल है संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥३५२॥ हुकमी शकल ⠇ तरिखा मुनकलीव चंद्रमादेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल ब्रह्मन स्वजाति जिमावनेका है सो यह पूछताहै कि मैं यह काम किया चाहताहूं सो यह कार्य्य मेरा पार पड़ेगा या नहीं और मेरे दिलपे जैसी है वैसा बनेगा

या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा कार्य्य बहुत अच्छा होवेगा तेरे दिलपे यह संदेह है कि कोई तो कैसे ही कहताहै कोई कैसे ही सो कदाचित् धनभी लगे और यश भी न मिले ऐसा काम तो न होजायगा सब मनुष्योंकी संमति एक न होतिहै सो तू फिकर मतकरे अव्वल तो तेरा पूर्वजन्मका भजनका प्रताप है क्योंकि पूर्वजन्मके प्रताप विगर बहुत पैसा होजावे तौभी यश न आवे सो तू फिकर मतकरे तेरा कार्य्य बहुत अच्छा बनेगा संदेह मतकरे प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३५३ ॥ हुकमीशकल ≡ लहियान खारिज वृहस्पतिकीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल यहहै कि मेरे पास पहले तो धन था सो विवाह और कार्य्य भी बहुत अच्छे किये परन्तु अब धन भी न रहा और पैदा भी न रही सो मेरे दिन कभी बाहड़ेगे भी सो हेपूछनेवाले जिस वखत तेरे पास धन था उसवखत तो देवता कोई न जाना साधु ब्रह्मनसे भी प्रीतिसे न बोला और अब नाकिस दिनोंमें तेरेकूं तकलीफ हुई सो अब सबकी ध्यावना करताहै सो हेपूछनेवाले जो सुखमें ईश्वरकूं भजे तो दुःख न होवे और दुखमें तो सभी भजतेहैं सो तू नाकिश दिनोंमें गुजरान कर अब वर्ष ३ मास ११ और दिन ७ नाकिश रहेहैं सो नाकिशदिनोंमें गुजरान कर अब पछतायें क्या होताहै और संकटेश्वरीके मंत्रका आराधन रख फिकर मतकरे आराधन कियासे फिर बाहड़ेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३५४ ॥ हुकमीशकल ≑ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवालेशकश तेरा सवाल कर्जादूर होनेका और धनके लाभका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं तकलीफ

के ही दिन बीतैगे या अच्छे भी आवेगे और यह करजा कब दूर होवेगा सो हेपूछनेवाले ईन्ह नाकिशदिनोंमें निहायत तकलीफ पाया परन्तु अब नाकिशदिनगये मास १ और रहेहैं सो उद्यम कर तेरा ऋण दूर होवेगा और अब तेरे पास पैसा इकट्ठा होयगा परंन्तु श्रीरवीश्वरीका पाठ करवा तेरेकूं लाभ बरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । इति नवमस्थान समाप्तम् । अथ ॥ पिण्डः ॥ ३५५ ॥ हुक्मीशकल ⁝ कबजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल ईश्वरके आरा धनका है सो तू यह पूछता है कि मेरे शिवजीका इष्ट है सो यह शिवजी महाराज मेरा मनोरथ सिद्ध करेंगे या नहीं सो हे पूछनेवाले तेरेकूं शिवजीका आराधन बहुत अच्छाहै परन्तु तू शिवपुराणोक्त विधानकर शिवजी तेरेपे जलदीही प्रसन्न होवेंगे संदेह मतकरे सो तेरेपे शिवजी जलदी ही प्रसन्न होवेगे भक्ति कर इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ३५६ ॥ हुक्मीशकल ≡ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल ईश्वरके आराधनका है सो तू यह पूछता है कि मेरी जैसी भक्ति शिवजीमें है वैसी बनीरहेगी या नहीं सो तेरी भक्ति इससे जादै बढ़ेगी कि तेरा पूर्वजन्मका संस्कार है सो हेपूछनेवाले तू पहले जन्ममें दक्षिणमें भिल्लजाति था सो तू शिवजीका बड़ा परम भक्त था परन्तु जाति कमकरनेसे यथार्थ भक्ति न हुई शिवभक्तिमें तेरी प्रीति बनीरही सो तू अब शिवभक्त है सो तू संदेह मतकरे तेरे वास्ते अब शिवलोक तयार है फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥३५७॥ हुक्मीशकल ⁝ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम

फरमातीहै पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल विष्णुकी आराधनका है सो तू यह पूछताहै कि मैं विष्णुभगवानका आराधन करताहूं सो मेरेपे विष्णु प्रसन्नहोवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले विष्णुभग वान् तो सबहीके एकसे हैं परन्तु भक्तोंके तो वशी भूत है सो तू विष्णुपुराणोक्त विष्णुपूजन कर बरजरूर तेरा मनोरथ सिद्ध होवेगा सदेह मतकरे परिश्रम किसीका वृत्थान जाया करताहै इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३९८॥ हुकमी शकल ÷ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शक्श तेरा सवाल विष्णु आराधनका है सो तू यह पूछताहै कि मेरी विष्णुभगवान में ऐसीही प्रीति बनी रहेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरी इससे भी जादे प्रीति बनीरहेगी क्योंकि पहले जन्मका तू विष्णुभक्त है सो पूछनेवाले तू पहले पूर्वमें श्रीगङ्गातटपे वैश्य जातिथा सो तू विष्णुकी भक्तिमें पुराथा और आचार विचारमें भी पुराथा परन्तु ब्रह्मनोंका बहुत तस्कार कियाकरता था उस तसकारके करनेसे तेरी पुष्कलभक्ति न हुई सो अब तू ब्रह्मनोंके चरण धोकर पी और मस्तकपे धारण कर तेरी भक्ति विष्णुमें पुष्कल होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३५९॥ हुकमी शकल ≑ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्श तेरा सवाल ब्रह्माकि आराधनका है सो तू यह पूछता है कि मैं ब्रह्मा का आराधनकरूं सो ब्रह्मा मेरेपे प्रसन्न होवेगा या नहीं सो हे पूछनेवाले तू ब्रह्माका आराधन कर तेरेपे ब्रह्मा बरजरूर प्रसन्न होवेगा जो कोई मनुष्य शत्रुका भी आराधन करते है उनके शत्रु भी वशीभूत होजायाकरे हैं सो ब्रह्मा तो जगत्का मातापिता है

परन्तु तू ब्रह्मवैवर्त्त पुराणसे ब्रह्माके पूजनका विधान देखकर कर तेरा मनोरथ सिद्ध होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३६०॥ हुकमी शकल ☰ हुमरा सावित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल ब्रह्माके आराधनका है सो तू यह पूछताहै कि जैसी भक्ति मेरी ब्रह्मादेवतामें है वैसी और देवतामें नहीं सो मैं यह पूछताहूं कि यह मेरी प्रीति ऐसी ही ब्रह्माजीमें वनीरहैगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तू फिकर मत करै तेरेकूं पहलेजन्मका ब्रह्माने वर दियाहुवाहै तू पहले जन्ममें उत्तरदिशामें हिमाचलपर्वतमें व्रहमन था सो तेरे उसजन्मसे पूर्व जन्मका किया हुवा कर्म्म अच्छा न था सो तू दरिद्री था सो दरिद्रके कारणसे वहुत तकलीप पाया सो तेरेकूं अपनी आत्माकूं बहुत नानति दी और ब्रह्माकूं भी बहुत गाली दी परन्तु तेरा शरीर पूरा होने लगा जव तेरे दिलपे यह आई कि ब्रह्माका क्या दोष है ब्रह्माने तेरे कूं वृथा गालियां दी जो इतना ब्रम्हाका आराधन करूं है तो अच्छा फल होवेहै ऐसे चित्त मे करते तेरे कूं ब्रम्हाका दर्शन हुवा और हेपुत्र वर मांग ऐसे कहा सो तू भक्ति ही मांगता भया सो तेरी भक्ति रहेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥३६१॥ हुकमी शकल ☰ वयाज सावित चंद्रमादेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा शवाल दिक्पालोंके आराधनका है सो तू यह पूछता है कि दिक्पालोंका आराधन करूं सो दिक्पाल मेरेपे प्रसन्न होवेंगे या नहीं सो हेपूछनेवाले दिक्पालों का आराधन कर और वलिदान दे तेरेपे दिक्पाल प्रसन्न होवेंगे और तेरा मनोरथ सिद्ध होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः।

पिण्ड: ॥ ३६२ ॥ हुकमी शकल ⚍ नस्रुद खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है हेपूछनेवाले शकस तेरा सवाल दिक्पालों के आराधनका है सो तू यह पूछता है कि मेरे दिक्पालोंके आराधनमें प्रीति है सो बनीरहेगी या नहीं और मेरा मनोरथ सिद्ध होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तू फिकर मतकरे तेरी दिक्पालोंमें प्रीति बहुत बनीरहेगी क्योंकि तू पहलेजन्ममें ऋषि ब्रहमन था सो कर्ममें बहुत सावधान था सो तेरेकूं दिक्पालोंका बहुत बलिदिवाईहै परन्तु और ब्रहमणोंकी निंदा कियाकरता था सो उसपापसे किसी वखत तेरी प्रीति घटजायहै सो तू ब्रहमनोंका पूजन किया कर दिक्पाल तेरेपे बहुत प्रसन्न होवेंगे और निरंतर तेरी प्रीति बनीरहेगी और तेरा मनोरथ सिद्ध होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥ ३६३ ॥ हुकमी शकल ⚏ नस्रुद्दाखिल ब्रहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल हनुमानके आराधनका है सो तू यह पूछताहै कि मैं हनुमानका आराधन किया चाहता हूं सो हनुमानजी मेरेपे प्रसन्न होवेंगे या नहीं सो हेपूनेवाले तू हनुमानका आराधन कर और जितेन्द्रिय रह तेरेपे हनुमान प्रसन्न होवेगा और तेरा मनोरथ सिद्ध होवेगा परन्तु रातीकूं आराधन करना और बलि अपने पास रखलेना जिसवखत दर्शनहोवे उस वखत नयन न मीचना और भय न करना बलिदेना तेरा मनोरथ सिद्धहोवेगा इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥ ३६४ ॥ हुकमी शकल ⚏ अतबे खारिज केतुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल हनुमानके आराधनका है सो तू यह पूछता है कि मेरी भक्ति जैसी अन्न

हनुमानमें है वैसी वनीरहेगी या नहीं सो हे पूछनेवाले तू फिकर मतकरे तेरे तो इसका इष्ट है तू पहले जन्ममें किस्कंदा पुरीमें ब्रह्मन था सो तू हनुमानका परमभक्त था और भक्तिमें वहुत तत्पर था परन्तु तेरेकूं एकदफे दर्शन हुये सो तुझे कूछ भी न मांगा यही मांगा कि मैं तुम्हारी भक्ति चाहता हूं सो यह तेरे धन है सो भी उसीकी कृपा है परन्तु हेछूनेवाले जो हनुमानका आराधन कियाकरतेहैं उन्हकी कुटंवमें प्रीति न रहाकरती है और औरत संतान का भी सुख कम हुवाकरता है सो तू संदेह मतकरे तेरी प्रीति जादे रहेगी और तेरा मनोरथ सिद्धहोगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ३६५॥ हुकमी शकल ⁝ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल गोपालजीके आराधनका है सो तू यह पूछता है कि मेरे मनमें गोपालजीके आराधनकी है सो आराधन मेरेसे वनेगा या नहीं और वनेगा तो मेरा मनोरथ सिद्धहोवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तू गोपालजीका आराधन कर तेरेकूं वहुत शुभ दायक है और तेरा मनोरथ सिद्धहोवेगा संदेह मतकरे जिसकूं गोपालजीका आराधन किया है उसकूं कोईवातकी तकलीफ न रही है सो तू आराधन कर सवपाप दूर होवेगे उत्तम लोक प्राप्ति होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ३६६॥ हुकमी शकल ⁝ अतवेखारिज शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल गोपालजीके आराधनका है सो तू यह पूछताहै कि गोपालजीके आराधनमें मेरी ऐसीही प्रीति रहेगी या नही सो हेपूछनेवाले तुम्हारेकूं पहले जन्ममें गोपालजीकी भक्ति

पूर्णकी है तू पहलेजन्ममें वृन्दावनमें ब्रह्मन था सो तू गोपालकी भक्तिमें बहुत तत्पर था सो तेरे स्वप्नमें कईदफे गोपालजीने दर्शन दिये तब हेपूछनेवाले तेरेकूं भक्ति ही मागी सो यह भक्ति बहुत शुभदायक है और जिसकूं यह भक्तिकी है उसकूं कोई बातका कलेश न रहाहै सो तेरी भक्ति बनीरहैगी फिकर मतकरै और तेरेकूं उत्तमलोक प्राप्ति होवैगी हेपूछनेवाले जो सांगभरकर भी गोपालजी का पूजनकरतेहै उनके भी वास्तै उत्तमलोक प्राप्ति हुयाकरैहै सो तू कर्मका संदेह मतकरै तेरेकूं उत्तमपद प्राप्ति होवैगी फिकर मतकरै इति प्रश्नः। पिण्डः॥३९७॥ हुकमीशकल ⁝ इज्जतमा साबित बुधदेव ताकीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल श्रीगङ्गाजीके आराधनका है सो तू यह पूछताहै कि श्रीगङ्गाजीके आराधनमें मेरी प्रीति है मेरेकूं कैसा शुभदायक है सो हेपूछनेवाले तेरेकूं श्रीगङ्गा जीका आराधन बहुत शुभदायक है और तेरा श्रीगङ्गाजीसे षड्वर्ग भी मिलताहै सो तू श्रीगङ्गाजीका आराधन रख तेरे मनोरथ सिद्ध होवेंगे परलोकमें विष्णुपद प्राप्ति होवैगी फिकर मतकरै इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३९८॥ हुकमीशकल ⁝ तरिखा मुनकलीब चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल श्रीगंगाजीके आराधनका है सो तू यह पूछताहै कि जैसी श्रीगंगा जीमें मेरी प्रीति है वैसी बनीरहैगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरी प्रीति जादा होवैगी क्योंकि तेरेकूं पहलेजन्मका बरदान है सो तू पहलेजन्ममें पूर्वमें वैश्यजाति था सो तू प्रभात समय सदैव श्रीगंगाजीपे स्नान करता था और जिसकालमें तेरा शरीर पूरा होनेलगा उसकालमें तू अपने लड़कोंसे कहनेलगा कि मेरेकूं

श्रीगंगाजीके तीरपर लेचलो सो वे तेरेकूं लेगये सो तेरा अंतकाल होनेलगा तब विष्णुभगवान् पारषद तेरे लेनेकेवास्ते आये विवान लेकर सो उसकालमें उन्हको प्रणाम करिके तेरेकूं उन्हसे यह कहा कि मेरी प्रीति श्रीगंगाजीके भजनमें है मेरी प्राप्ति न हुईहै सो इस कारणसे द्विजवर जन्महुया है सो तू फिकर मतकरे तेर प्रीति बनीरहैगी·पश्चात् उत्तमलोक प्राप्ति होवेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३६९ ॥ हुकमीशकल ≟ लहियान खारिज बृहस्पतिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल रघुनाथजीके आराधनका है सो तू यह पूछताहै कि मैं रघुनाथजीका आराधन करूं सो मेरेपै रघुनाथजी प्रसन्न होवेगे या नहीं और मेरेसे बन आवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले श्रीरघु नाथजीका आराधन तेरेकूं बहुत शुभदायक है और तेरेसे आरा धन बनेगा और तेरा सब मनोरथ सिद्ध होवेगा हेपूछनेवावे रघु नाथजीका आराधनसे कौनसा कार्य्य असाध्य है कोई भी असाध्य नहींहै सो तू कर फिकर मतकरे इसीके करनेसे हनुमान् समुद्र को पारकरगया था सो तू भी आराधन कर फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३७० ॥ हुकमीशकल ⁝ कबजल दाखिल सूर्य्य देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल रघु नाथके आराधनका सो यह पूछताहै कि मेरी प्रीति यह रघुनाथ जीमें बनीरहैगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं पहले जन्ममें बहुत आराधन कराहै सो तेरी प्रीति बहुत होवेगी फिकर मतकरे तू पहलेजन्ममें पश्चिममें ब्रहमन था सो रघुनाथका आराधन बहुत कियाथा सो रघुनाथकी तेरेपे कृपा है सो तेरी प्रीति बनीरहैगी

फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३७१ ॥ हुकमीशकल ÷ कबजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल भैरूके आराधनका है सो तू यह पूछता है कि मेरी प्रीति भैरूंदेवतामें है सो मैं भैरूका आराधन करूं मेरा मनोरथ सिद्ध होगा या नहीं और भैरू प्रसन्न होगा या नहीं सो हेपूछ वाले षड्वर्ग चक्रसे तेरा और भैरूंका वर्ग मिलताहै सो तू वर जरूर भैरूंका आराधन कर तेरेपे भैरूं प्रसन्न होवेगा और गायत्री मन्त्रकरके आत्माका शोधन और रक्षाकर और काले कुत्ताकों बलिदे तेरे भैरूं प्रसिद्ध होजावेगा तेरे सब मनोरथ सिद्ध होवेगे फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३७२ ॥ हुकमीशकल जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल भैरूंके आराधनका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं भैरूंका आराधन किया परन्तु कुछभी फल न हुवा और कुछ भय न हुआ सो मेरेपे भैरूदेवता प्रसन्न होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले भैरूं तेरेपे प्रसन्न ही है जो तू मनोरथ चाहताहै वह सिद्ध न होवेगा क्योंकि तेरे प्रत्यक्ष भैरूं न होसकता तू पहलेजन्म में दक्षिणमें ब्रहमन था सो और तो कार्य्य खोटे किया करता था परन्तु एक गायत्रीका भजन कियाकरता था. और इसजन्ममें भी तेरेकूं अच्छा काम न कियाहै परन्तु पहले जन्मका गायत्रीका तेजसे तेरे प्रत्यक्ष भैरूं न होसकता क्योंकि यह मलिन देवता है और जो तू प्रत्यक्षदेवता चाहे तो देवताको शुद्धभावसे आराधन कर प्रत्यक्ष होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३६३ ॥ हुकमीशकल ÷ फरहा मुनकलीव शुक्रदेवताकी है

हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल देवदोषकाहै और दुर्गाके आराधनका है सो तू यह पूछताहै कि मेरी दुर्गामें प्रीति बहुत है सो दुर्गाका आराधन करनेकी दिलपे है सो मैं दुर्गाका आराधन करूं दुर्गा मेरेपे प्रसन्न होवेगी या नहीं और मेरामनो रथ सिद्ध होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तू श्रीदुर्गाका आराधन कर और बलिदान दे तेरेपे दुर्गा बरजरूर प्रसन्न होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ३७४॥ हुकमीशकल ⚍ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल श्रीदुर्गाके आराधनका है सो तू यह पूछता है मेरी तुर्गामें बहुत प्रीति थी और मेरेकूं दुर्गाका बहुत आराधन किया परन्तु जैसा आराधन किया वैसा फल न देखा सो मैं यह पूछताहूं कि मेरे करनेमें कुछ ततवीर रही या दुर्गा सिद्ध न होतीहै सो हेपूछनेवाले दुर्गा तो सिद्ध ही है परन्तु तेरे करनेमें कुछ ततवीज रहीहै सो तू अब अच्छा मुहूर्त्त देखकर आराधन कर और जितेन्द्रियरह और सावधान होकर दुर्गा पाठकर और बलिदान दे तेरेपे दुर्गा प्रसन्न होवेगी जो तेरा मनोरथहै सो सिद्ध होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ३७५॥ हुकमीशकल ⚎ अंकीश शनिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल यक्षिणीके आराधनका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनो रथ यक्षिणीके आराधनका है मैं यक्षिणीका आराधन करा चाहता हूं सो यक्षिणी सिद्ध होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तू यक्षिणी की मूर्त्तिका ध्यान करके यक्षिणीका आराधन कर और शंकटे श्वरीकी मूर्त्तिका पूजन करके और शरीरका आपोहिष्टा

इसप्रकारके स्नानकर पीछे यक्षिणीका मन्त्रका आराधन कर और रात्रिदिन किसी औरतका मुख मत देखे यक्षिणी तेरे वरजरूर सिद्ध होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥३७६॥ हुकमी शकल ≡ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल यक्षिणीके सिद्ध करनेका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं बहुतपरिश्रम किया परन्तु यक्षिणी सिद्ध न हुई सो हेपूछनेवाले मन्त्र तो सवही सिद्ध हैं परन्तु साधक होना बहुत मुसकिल है सो तू पहले तो श्रीगायत्रीकरिके तेरा शरीर शुद्ध है सो हेपूछनेवाले पहले जन्ममें तू ब्रहमन था दक्षिण दिशामें और वेदका पढ़ाथा सो गायत्रीका जप बहुतकरता था परन्तु एककालमें तू अपने पिताका अनादर करताभया सो वह क्रुद्धथा सो उसके मुखसे यह निकसा कि रेमूर्ख तेरेपै देवता प्रसन्न कभी न होवेगा सो यह शाप दिया सो हेपूछनेवाले उस शापसे तेरा मंदभाग्य और देवताकी अप्रसन्नता न है सो हे पूछनेवाले तू अपने पितामहकी सुवर्णकी या मृत्तिकाकी मूर्त्ति बनायकर और पुष्यनक्षत्रसे लेकर पुष्यनक्षत्र पर्य्यन्त उस मूर्त्तिका पूजन कर और पित्रिसंहिताका पाठ कर फिर यक्षिणीके मन्त्रका यथोक्तविधिसे जाप्य कर यक्षिणी सिद्ध होयगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३७७॥ हुकमी शकल ≡ वयाज साबित चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल गृहदेवताके आराधनका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे घरमें कोई वातका बखेवा न है सो मैं वास्तुदेवताका पूजन किया चाहता हूं सो पूजन करनेसे वास्तुदेवता प्रसन्न होवेगा या नहीं

यह पूछताहै सो हेपूछनेवाले परिचर्या करनेसे सबही प्रसन्न हो जातेहैं परिचर्या करनेसे शत्रु भी मित्रसमान होजाताहै और जो देवतेहैं यह तो सबके मातापिता है सो वास्ते आराधन करवा सब आनंद बरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३७८॥ हुकमी शकल ⁝ नसुरू खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल वास्तुदेवताके आरा धनका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं वास्तुदेवताका आराधन किया परन्तु मेरेपर प्रसन्न न हुवा न वस्तुवोंकी मेरेको पहले अभिलाषा थी और मेरेपास न थी उन्हमेंसे कोई भी वस्तुका लाभ और उत्सव न हुवा सो क्योंकि तेरी नीतिमें खलल है जो पुण्यका काम करता है उसमें तेरी श्रद्धा कम जचती है और जिसवखत करेहै उसवखत तमोगुण भी आजायहै सो अब आस्ति कबुद्धिसे और सतोगुणसे अच्छेमुहूर्त्तमें कर तेरा गृहदेवता प्रसन्न होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३७९॥ हुकमी शकल ⁝ नसुरदाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकस तेरा सवाल सूर्य्यदेवताके आराधनका है सो तेरे नेत्रों में बेमारीहै सो बेमारी दूरहोनेकेवास्ते आराधन किया चाहताहै सो तू यह पूछताहै कि सूर्य्यदेवताके आराधनसे मेरेपे सूर्य्यदेवता ज्योति देवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले विश्वास कारण है जो तू श्रद्धाकरके और यथोक्तविधिसे करेगा तो तेरेपे सूर्य्यदेवता बरजरूर प्रसन्न होवेगा परन्तु तेरेसे यथार्थ आराधन न होसकेगा क्योंकि कोई दिनसे तेरी बुद्धी बिगड़रही है सो तू पहले गायत्रीका आरा धन कर पीछे सूर्य्यका आराधन करना सूर्य्यदेवता प्रसन्नहोवेगा

तेरे नेत्रोमें बरजरूर आराम होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥३८०॥
हुकमी शकल ⁝ अतबेखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है
हेपूछनेवाले शकस तेरा सवाल नेत्रोंकी बेमारीका है सो तेरे
नेत्रोंमें कुछ पीड़ नहीं है तेरेकूं पहले तो थोड़ा कम दीखेथा
और अब दिनपर दिन नेत्रोंकी जोति घटती जाती है सो नेत्रों
की निहायत तकलीफ मान रहाहै और सब बातकी मौज है
सो हेपूछनेवाले तेरे पहले जन्मका अजाब है तू पहले जन्ममें भी
द्विजन्मा वैश्य पश्चिमदिशामें था सो दान पुण्य करनेमें तेरी
बहुत प्रीति थी और सदावर्त्त भी तेरे मकानपर था सो उससे
तेरे सब आनंद है परन्तु एकशास्त्रका पढ़ा हुवा ब्रहमन यह विचा
रकर तेरे मकानपर आया कि कुछ मिलेगा सो जिसकालमें वह
तेरे पास आया उसकालमें अभ्युत्थान और आसन न दिया और
तू उससे यह बोला कि अंधा है कहां चला आताहै सो वह ब्रह
मन उसी वखत उलट गया और यह शाप दिया कि अंधेकूं
अंधा दिखे सो तेरेकूं शाप है ब्रहमनोंके पग पूज सूर्य्यका आरा
धन कर आराम होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। इति दशम
स्थानं समाप्। अथ पिण्डः॥३८१॥ हुकमी शकल ⁞ नकी
मुनकलीब मंगलदेवताकी हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस
तेरा सवाल रोजगारका है सो तू यह पूछता है कि यह रोजगार
मैं करता हूं इस रोजगारमें मेरेकूं विशेष लाभ न हुवा सो अब
होवेगा या नहीं और अन्यरोजगारकी बहुत दिल्लपे कताहूं परन्तु
बनन आवता सो यह पूछता है हेपूछनेवाले तेरेकूं इसी रोजगार
में लाभ होवेगा परन्तु अब बहुत दिनोंसे तेरेकूं दिन नाकिश

आयरहे हैं सो नाकिश दिनोंमें लाभकेवास्ते उद्योग करता है परन्तु फायदा न होता और इसी रोजगारमें अनेक मनुष्य वन गये हैं सो तू शंकटविनाशनीके मन्त्रका संकल्प दक्षिणा समेत नेकब्रह्मनकूं इसी वखत दे तेरेकूं लाभ वरजरूर होवेगा जितनी तेरी ताकत हो उतना करवा अव वर्ष दो मास ३ दिन ११ ना किश और रहेहैं फिकर मतकरे लाभ वरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३८२॥ हुकमी शकल ⁝ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल रोजगारका है सो तू यह पूछता है कोई रोजगार किया चाहता है सो रोज गार वनेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले रोजगार तेरे अव भी अच्छा है परन्तु और लोगोंका रोजगारकूं देखकर तेरा मन चलता है सो तू रोजगारकर तेरेकूं जैसा लाभ चाहता है वैसाही लाभ होवेगा परन्तु जिस वखत तेरे दिलपे सचावट इस रोजगारकी होजाय उस वखत सवालन्न धनेश्वरीके मन्त्रका जाप्य दक्षिणा समेत नेकब्रह्मनकूं दे और किसीसे कहेमत जप, तपका फल न होता है ऐसे कर संदेह मतकरे तेरेकूं लाभ वरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३८३॥ हुकमी शकल ⁝ इज्जतमा सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल रोजगारका है सो तू पूछता है कि रोजगार कव होवेगा सो हे पूछनेवाले अव दिन तेरेकूं नाशिक हैं तू वारंवार दिल करता है परन्तु दिनोंकी गरदशकरिके दिलपे सचावट न होती सो तू फिकर मतकरे तेरा रोजगार होवेगा दिन ६१ वाद परन्तु तू धने श्वरीके महामन्त्रका जाप्य और वलिदान दे और ब्रह्मनोंकूं जिस

वखत जाप्यका संकल्प दे उसीवखत दक्षिणा भी उनको दे तू फिकरमतकर रोजगार होवेगा अल्लाताला अच्छीकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३८४ ॥ हुकमी शकल ⁝ तरिखा मुनकलीब चन्द्रमादेवताकी है हुकमफरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा शवाल रोजगारका है सो तू यह पूछताहै कि यह रोजगार मेरा कब होवेगा सो तेरा रोजगार होनेवाला है परन्तु जिब तेरा दिल रोजगारकूं करता है उससे कोई देर पीछे दिल हटजायहै सो चन्द्रमा तेरे जन्मपत्रमें विद्ध है सो चन्द्रमा तेरा दिलकूं स्थिर न रहनेदेता सो तू ११ पलको चन्द्रमाकी तसवीर बनाकर नेकब्रह्मनपास चन्द्रपूजन विधिके प्रकारसे पूजन दिन ३१ करवा और चन्द्रवली दे तेरे बरजरूर रोजगार दिन ४० वाद लाभ बहुत अच्छा होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥३८५॥ हुकमी शकल ⁝ लहियान खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल लाभका है सो यह पूछता है कि कौनदिशासे लाभ है सो हेपूछनेवाले तेरे दिलपे यह बहुत फिकर रहताहै कि कौनदिशासे लाभ होवेगा और तू दिलपे निश्चय करताहै परन्तु दिल फिर डिग जाताहै सो तेरा पञ्चम भवन बुद्धिस्थान विगड़रहाहै सो जन्मपत्र दिखलाकर उसका तत्त्वीज कर और श्रीभगवतीका ध्यान रख और पूर्वकूं गमन कर तेरेकूं लाभ बहुत होवेगा परन्तु पहले तेरा रोजगार कम लगेगा सो दिल नहीं डिगाना क्योंकि मास २ दिन २२ तेरेकूं नाकिश रहेगे पूर्वमें धनदेश्वरीका आराधन करवाना जितनी तेरी ताकत होय सो तेरेकूं पूर्वसे लाभ होगा फिकर मतकरे तेरा दिल भी

साहीदारी पूर्वकी देताहै संदेह मतकरे गमनकर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३८६ ॥ हुकमी शकल ÷ कवजल दाखिल सूर्य्यदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल लाभका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं कौन दिशासे लाभ होयगा सो हेपूछनेवाले तू दिशाका निश्चत भी करताहै परन्तु दिल साबूती न देता और इसी तत्तवीजमें रातिकूं निद्रा भी न आती है सो हेपूछनेवाले तेरेकूं बहुत नाकिश दिनहै जिसकरके तेरा दिलकूं टिकनन देते सो तू इसवखत श्रीभगवतीका आराधनकी चित्तमें कर और जितनी तेरी श्रद्धाही उतना चंडीके परममन्त्र का आराधन करा और तू दक्षिणकूं गमन कर तेरेकूं लाभ वर जरूर होवेगा दक्षिणके लाभपे तेरा दिल भी साहीदारी भरता है सो तू यह कर फिकर मतकरे तेरेकूं लाभ पूरा होवेगा परन्तु दक्षिणदिशामें तेरेकूं मास १ दिन २५ नाकिश है सो दिल न डिगाना इतने दिनों पीछे पूरा लाभ होगा संदेह मतकरो इति प्रश्नः। पिण्डः ॥३८७॥ हुकमी शकल ± कवजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल लाभका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं कौनदिशासे लाभ है तेरे दिलपे दिशाका होजाताहै परन्तु फेर दिल डिगजाता हैसो तेरे दिलकूं सचावट न पड़ी सो तेरे कूं पश्चिमदिशासे लाभ है सो तू पश्चिमका निश्चयकर और जन्मपत्रमे तेरा एकादश भवन विगड़रहाहै सो उसकेवास्ते इसीवखत जितनी तेरा ताकत होय उतना धनेश्वरीके मन्त्रका संकल्प दक्षिणासमेत नेकब्रह्मनकूं दे तेरेकूं लाभ वरजरू पश्चिमसे होवेगा तेरा दिल भी पश्चिमकूं

सचावट देताहै गमन कर फिकर मतकर यह कर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३८८॥ हुकमी शकल ≡ जमात साबित्त बुधकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा शवाल लाभका है सो तू यह पूछताहैकि मेरेकूं कौनदिशासे लाभ है सो तू दिलपे बहुत चितवन करताहै परन्तु कोइसी दिशाकू सचावट न होती और जो कुछ दिल सचावट दे तो फिर दिल लौट जाय है सो तू फेर फेर दिलकूं मतकरे तेरा जन्मपत्रमें धनभवन बिगड़ रहाहै सो वह तेरा दिलकूं बिगाड़ता है सो तू जलदी करिकै श्रीकुबेरेश्वरी के मन्त्रका जाप्य करवा तेरेकूं उत्तरदिशासे लाभ है और कुछ तेरा दिल भी सचावट देताहै सो तेरेकूं उत्तरदिशासे लाभ है संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३८९॥ हुकमी शकल ∴ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल यह है कि कौनरोजगारमें फाइदा है सो हेपूछनेवाले शकश तेरे दिलपे अनेकरोजगारकी आवती है परन्तु यह दिलपे सचावट न पड़ती सो तेरेकूं अब दिन बहुत अच्छे आयेहैं सो अब इसही उपस्थितरोजगारमें तेरेकूं लाभ होयगा परन्तु यह कार्य्य वड़ाहै सो तू श्रीभगवतीका पाठ अपनी ताकित माफिक करवा सब तेरेकूं बहुत लाभ होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३९०॥ हुकमी शकल ÷ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूनेवाले शकश तेरा शवाल रोजगारका है सो तू यह पूछताहै कि किश रोजगारमें फाइदा होवेगा सो जिस रोजगारकूं करताहै उसीमें विशेष लाभ न होता और दिल भी उस रोजगारपे न ठहरता सो हेपूछनेवाले अबतक

तेरेकूं दिन बहुत नाकिश थे परन्तु अब मास ५ दि ७। और नाकिश रहेहैं सो अब जिस रोजगारकूं करेगा उसीमें तेरेकूं फाइदा होवेगा परन्तु अब तू श्रीभगवतीके महामन्त्रका जाप्य सवालच करवा और पुष्कल दक्षिणा दे फिकर मतकरे अब तेरे वरजरूर लाभ होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३९१॥ हुकमी शकल ⸫ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल राजाका है सो तू यह पूछता है कि राजा मुझकूं कैशा चाहता है सो हेपूछनेवाले तेरा और राजाका जन्मपत्रसे बहुत वर्गमेल है परन्तु तेरा जन्मपत्रमें शत्रुभवन विगड़ रहा है सो तेरे गुप्त शत्रु जादे हैं जिस समयमें राजा तेरी तीफगो करता है उसकालमें वे तेरी तकदोरी करदेते हैं सो तू शत्रुघातिनी भगवतीके मन्त्रका जाप्यका संकल्प इसी वखत करवा दक्षिणा कमेत नेकब्रह्मनकूं दे और वलिदान कर तेरा शत्रु नष्टहोवेगा और राजा तेरे पर प्रसन्न होजावेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३९२॥ हुकमी शकल ⸪ हुमरा सावित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल राजाका है सो तू यह पूछता है कि राजा मेरेकूं कैसा चाहता है सो हेपूछनेवाले पहले राजाका तेरेपे दिल पूरा था और तेरेकूं बहुत चाहै था परन्तु तेरे दिलपे कुछ गुमान न था और ऐसे भी न जानेथा कि राजे ऐसे उलट दिया करे हैं सो हेपूछनेवाले तेरा छठाभवन शत्रुग्रस्त है सो तू शत्रुके दूर करने के वास्ते शत्रुघातिनी श्रीभगवतीके मन्त्रका जाप्य सवा ७ लच्च करवा फिर राजा

वैसाही चाहने लगजायगा और तेरी राजाकी प्रीति जादे वढ़ेगी फिकर मतकरे अल्लाताला अच्छीकरेंगे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥३९३॥ हुकमीशकल ≡ वयाज सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नौकरीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं किशकी नौकरीसे फाइदा है सो हेपूछनेवाले तेरेकूं अव दिन जरा माफिक हैं मास २ दिन ११ सो नाकिशदिनोंकूं वदितकरके तेरेकूं राजकी नौकरीसे फाइदा होवेगा परन्तु श्रीभगवतीका जितना आराधन करेगा उतना जादे तनखा बढेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ३९४ ॥ हुकमीशकल ≡ नुस्‌रतखारिज सुर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नौकरीका है सो तू यह पूच्छताहै कि मेरेकूं किस नौकरीसे फाइदा है सो हेपूछनेवाले अव नाकिशदिन वटीत हुये और मास १ दिन २२ नाकिश रहेहैं सो इन्हदिनों बाद तेरी वैश्यके नौकरी लगेगी और तेरेकूं लाभ बहुत होवेगा सो भगवतीपाठ करा जितना भगवतीका आराधन रक्खेगा उतना लाभ जादे होयगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ३९५ ॥ हुकमीशकल ≡ नसुरतदाखिल ब्रहस्पतिकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नौकरीका है सो तू यह पूछताहै कि नौकरी कहीं होवेगी सो हेपूछनेवाले तेरेकूं पीछले दिन निहायत नाकिस गयेहैं परन्तु अव दिन ३१ बाद तेरेकूं अच्छे दिन आवेगे सो तेरी नौकरी इसी जगह होजावेगी परन्तु तू श्रीगणेशके मंगल मन्त्रका आराधन करवा इसके करवाने से तेरेकूं अच्छी नौकरी मिलेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः।

पिण्ड: ॥ हुकमीशकल ⋮ अतवेखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नौकरीका है सो तू यह पूछता है कि मेरी नौकरी कहां होवेगी सो हेपूछनेवाले अबतक तेरा भाग्योदय न हुयाथा परन्तु अब भाग्योदय उदय होयगा और तेरी नौकरी विदेशमें होवेगी परन्तु एकदफे तो कूछ कम होवेगी और पीछे बढेगी दील न डिगाना सो अब तेरी तकदीर खुलेगी फिकर मतकरे इति प्रश्न: । पिण्ड: ॥ ३६७ ॥ हुकमीशकल ⁝ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नौकरीका है सो यह पूछताहै कि मेरी नौकरी कब होवेगी सो हेपूछनेवाले शकश तेरे जन्मपत्रमें ग्रह खराब हैं ततवीज करता है परन्तु खालीजातीहैं इसलिये तू पहले मंगल मूर्त्तिके मंत्रका आराधन करवा फिकर मतकरे इति प्रश्न:। पिण्ड: ॥ ३६८ ॥ हुकमीशकल ⁝ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नौकरीका है सो यह पूछताहै कि मेरी नौकरी कब होवेगी यह पूछताहै सो हेपूने वाले तेरेकूं प्रथम तो नौकरी मिलती नहीं और जो कोई मिले तो सन्तोषमाफिक नहीं मिलती सो हेपूछनेवाले तू मंगलकी तांवे की मूर्त्तिं बनाकर नेकब्रह्मनसे पूजनकरवा और दानपद्धितिसे मंगलका दान करवा फिकर मतकरे तेरी नौकरी दानकरनेके बाद मास १ दिन १७ बाद लगेगी संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छी करेगा इति प्रश्न: । पिण्ड: ॥ ३६९ ॥ हुकमीशकल ⋮ इज्जतमा सावित बुधकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अपसरका है सो तू यह पूछताहै कि अपसरकी मेरेपे

मेहरवानगी होवेगी या नही सो हेपूछनेवाले अपसरको और तेरी जन्मपत्रसे वर्ग प्रीति बहुत मिलतीहै परन्तु तेरा जन्मपत्रमें शत्रू भवन विगड़रहाहै सो जिसवखत अपसर तेरी तोफगी करताहै उसवखत तेरे शत्रु तेरी तकदोरी उठाय देतेहैं सो तू शत्रुवोंके दूरकरनेकेवास्ते श्रीभगवती शत्रुघातिनीके मन्त्रका आराधन करवा और वलिदान बलिप्रकारसे दे फिकर मतकरे तेरेपे अपसरको बहुत मेहरवानी रहेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥४००॥

हुकमीशकल ⁝ तरीख मुनकलीव चन्द्रमाकोहै हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अपपरका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेपे अपसरको मेहरवानीहै या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा शत्रु बड़ा बलवान् है सो अपसरको पहले तो तेरेपर बहुत प्रीति निगह थी अब कुछ तो तेरी भी गुना है और कुछ तेरे शत्रुवों को भी भ्रमकर रक्खाहै सो तू अब निहायत दिक् हुवा है और तेरेकूं भय निहायतहै फिकर मतकरे श्रीभगवती शत्रुविनाशनीके मन्त्रका आराधन न करवा तेरा शत्रु दूर होवेगा और अपसरको नेक निगह होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४०१॥

हुकमीशकल ⸬ लहियान खारिज वृहस्पति देवताको है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल यह है कि अपसर कब आवेगा सो हेपूछनेवाले सकस अपसरके आवनेमें कुछ देर नहींहै यहां आनेकी गुप्तगो होरहीहै सो जलदी ही आया जान दूर न है यरपन्तु हेपूछनेवाले तू यह पूछता है परन्तु तेरेकूं दिन नाकिस हैं सो हेपूछनेवाले तू श्रीकामवरेश्वरीका सुवर्णकी मूर्त्ति बनवा कर नेकब्रहमनपास पूजन करवा और श्रीकामवरेश्वरीके मन्त्रका

सवालका आराधन करवा अपसरकी नेकनिगह रहगी इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ४०२ ॥ हुकमीशकल ∸ कबजलदाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल अपसरका है सो हेपूछनेवाले तू यह पूछताहै कि अपसर कव आवेगा सो अपसरके आनेमें देर है आनेका मनसूवा तो ठीक था परन्तु अव उसपास और जगहका पत्र आगया है सो अव उसके आनेमें देर है सो कुछ ढीलसे आवेगा और हेपूछनेवाले शकस तेरेको दिन सामान्य हैं सो तेरेपे अपसर कुछ नाराज रहेगा सो तू श्रीमंगल मूर्त्तिके मन्त्रका आराधन रख और जाप्य करवा वलिदान दे फिकर मतकरै अपसर आवेगा और तेरेकूं नेकनामी मिलेगी फिकर मतकरै इति प्रश्नः। इति एकादश स्थानफलम् समाप्तम् अथ। पिंडः ॥ ४०३ ॥ हुकमीशकल ∸ कबजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल खर्चका है सो तू यह पूछताहै कि मैं एक खर्च किया चाहताहूं सो मेरा कार्य्य पार पड़ेगा या नहीं और पारपडेगा तो मेरेकूं यश मिलेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले ऐसेकार्य्य पूर्वजन्मका संस्कारसे होतेहैं सो तेरा पूर्वजन्मका संस्कार अच्छाहै सो तू पहले जन्ममें उत्तरदिशामें ब्रहमन था सो श्रीगङ्गाजीके तीरपे ईश्वरका भजन वहुत कियाकरता था परन्तु तेरेपास धन नहीं था सो तेरी यश करनेकी वहुत अभिलाषा रही परन्तु धनविगर न होसका सो उस आशाकरके इसजगह तेरे जन्महुवा है सो तेरा कार्य्य वहुत अच्छा होवेगा और तेरेको यश भी अच्छा मिलेगा परन्तु कार्य्य की पर्त्तिकेवास्तै विष्णुसहस्रनामका अनुष्टान करा कार्य्य पूरण

होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४०४ ॥ हुकमी शकल ≡ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है हे पूछनेवाले शकश तेरा सवाल खर्चके शुभाशुभका है सो तू यह पूछता है कि मेरा वित्त तो सामान्य था और क्या कार्य्य जबर उठालिया सो मेराकार्य्य परवस्त होवेगा या नहीं हेपूछनेवाले यह कार्य्य तेरे वितसे जादे न है और जो वितसे जादे कियाकरता है उसीका जस हुयाकरे है सो तेरा कार्य्य बहुत अच्छा होवेगा और तेरा यश भी बहुत होवेगा परन्तु कार्य्यपूर्त्तिके वास्तै श्रीविष्णु सहस्रनामका पाठ करवा कार्य्य बहुत उत्तम होगा संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४०५ ॥ हुकमी शकल ÷ फरहा मुन कलीव शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल खर्च और पैदाका है सो तू यह पूछताहै सदैव खर्च तो जादे होवे है और पैदा कम होतीजाय है सो हेपूछनेवाले तू सच पूछता है तेरे ऐसेही है परन्तु तू फिकर मतकरे तेरे पहलेजन्मका अजार्व है हेपूछनेवाले तू पहले जन्ममें पूर्वदिशामें वैश्यजाति था सो तू एक वैश्यकी दुकानपे गुमस्ता रहता था सो तू चालाक बहुतथा सो यह चालाकी कियाकरता था कि दुकानकी पैदा और खर्च मालिककूं बराबर दिखलाय देता था और वह मालिक बहुत भोला था सो तेरेकूं उसका धन बहुत खाया सो उस पाप से तेरेकूं लाभ नहीं सो तू प्रायश्चित्तकर तीर्थपे जाकर राधादामो दरकी सुवर्णकी मूर्त्ति बनवाके नेकब्रह्मनकूं दे तेरे धन बढेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४०६ ॥ हुकमी शकल ÷ उकला मुनकलीव शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले

शकस तेरा शवाल खर्च और पैदाका है सो तू यह पूछता है कि मेरे खर्च तो बहुत जादे है और पैदा कम है और बहुत खर्च फजूल मेरेकूं हटा भी दिया है और कुछ पैदा होवे तो वरकत न होती सो क्या कारण है सो हेपूछनेवाले तू अवतक न जाना है तुम्हारे पितरोंका कोप है सो तुम्ह पितरोंका आराधन करो अपने पूज्योंका पूजन करो पितरोंका गयाश्राद्ध या पिण्डारा करवावो तुम्हारे पास धन होजावेगा फिकर मतकरो इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४०७ ॥ हुकमी शकल = अंकीश दाखिल शनिदेवता की हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल राज्य संबंधी है सो तू यह पूछता है कि राज्यमें क्या जुर्माना होवेगा सो हे पूछनेवाले तेरेकूं दिन नाकिश हैं जरीमाना जादे होवेगा परन्तु तेरेसे वन आवे तो शत्रुघातनी कालिके मन्त्रका आराधन करवा और वलिदान दे ईश्वरको चाहो तो जरीमाना न होगा और जो होगया तो मुराफामें छुटजायगा संदेह मतकरे यहकार इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४०८ ॥ हुकमी शकल ≡ हुमरा सावित मंगल देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल राज्य संबंधी है सो तू यह पूछता है कि क्या जुर्माना होवेगा सो हेपूछ नेवाले यह मुकद्मा न है यह जीवका जंजाल है इसमें जुर्माना की क्या पूछता है इसमें जिंदगी और घर वने रहै यही वड़ी वात है और तेरेकूं अव दिन निहायत नाकिश आरहेहैं जो मनुष्य तेरे देखनेसे उठेथा वहमनुष्य तेरे हाथपकड़नेसे न उठता सो तू शंकटनाशनी महाकालिके परममन्त्रका आराधन करवा नेकब्रह्मनोंको दछिणा और मन्त्रसंकल्प संग्यही दे सो यह करने

से तेरे मुकद्दमेमें ज्यान आवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४०९ ॥ हुकमी शकल ⠿ बयाज साबित चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कैदसे छुटनेका है सो तू यह पूछता है कि यह मनुष्य कैदसे कब छुटेगा सो हेपूछनेवाले इसका मुराफा कर अब इसकूं मास २ दिन ३ और नाकिश रहेहैं और शत्रुघातनी भगवतीके मंत्रका आराधन करवा और तदईकरके झगड़ा झगड़ यह कैदसे छुटजावेगा उद्यम कर जरलगे जोरू आती है पैसा खरच शत्रु हारेगा और तू जीतेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४१० ॥ हुकमी शकल ⠿ नसूद खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल कैदसे छुटनेका है सो तू यह पूछता है कि यह मनुष्य कैदसे कब छुटेगा सो हेपूछनेवाले इस मनुष्यकूं दिन निहायत नाकिश थे और अब मास ५ दिन ११ और नाकिश रहेहैं सो इसके छूटनेकेवास्ते बंधविमोचनी भगवतीके मन्त्रका जाप्यका संकल्प सवालक्ष दक्षिणा समेत नेकब्रह्मनकूं दे इसकी सुनाई वरजरूर होवेगी फिकर मतकरे भगवतीका आराधन कर यह झगड़ा न है जीवकूं जाल है इस कैदमें घरबिगड़ जावेगे भगवतीका आराधन करो जलदीही छुटेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४११ ॥ हुकमी शकल ⠿ नसूदहाखिल वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल मुराफाका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मुराफा लगेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा मुकदमा इसी जगह जय होय है परन्तु तेरा शत्रु निहायत फरेबदार है सो उसकूं कारदार अपना करलिया

है जिससे और दिन भी तुम्हकूं निहायत माफिक थे परन्तु अब श्रीभगवती सत्रुघातनीके मन्त्रका जाप्यका संकल्प दक्षिणा समेत नेकब्रह्मनकूं दे और बलिदानकरवा फिर तुम मुराफा करो मुकद्दमा जीतोगे संदेह मतकरै इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४१२ ॥

हुकमी शकल ⁝ अतवेखारिज केतुग्रहको है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल मुराफाका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मुराफा लगेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा मुकद्दमा ऐसा न हुया है कि तेरी मुराफा लगे और तेरेकूं दिन निहायत नाकिश दिनोंकरके तेरेकूं यह तकलीफ हुई है सो तेरा मुराफा न लगेगा और लगेगा तो हँड जादे होवेगा सो तू चुपका हो बैठ और जो तेरेसे न रहा जाय तो मासे ११ का १५ पंदरहका यन्त्र सुवर्णका वनवाकर नेकब्रह्मन पास षोड़शोपचारके पूजन कर फिकर मतकरे और शत्रुघातनीके मन्त्रका जाप्य सवालक्ष करवा और भगवतीकूं बलिदे संदेह मतकरै जरलगे जोरू होती है सो यह कर तेरा मुराफा लगेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४१३ ॥

हुकमीशकल ⁝ नको मुनकलीव मंगलदेवताको है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मुकद्दमाका है सो तू यह पूछताहै कि मुकद्दमा जीतूंगा या हारूंगा सो हेपूछनेवाले यह मुकद्दमा तेरेकूं जबरजस्ती गलमें पहरलिया और अब पछतावता भी है परन्तु अब पछताये क्या होताहै मनुष्यके अकतार होवेतो कोई भी वेवाजबी काम न करे पूर्वजन्मके जो कर्म हैं उन्हहीकूं नाकिश और अच्छेदिन कहतेहैं सो पूर्वजन्ममै जिस अवस्थामें अच्छा या बुरा कियाजाताहै उसी अवस्थामें सुख दुःख दिया

करताहै सो तेरा पहला जन्मका इस अवस्थाका पाप था सो उसका फल भोगी मरेगा और जो तू निहायत तकलीफ मानताहो और शत्रुकूं दूरकिया चाहताहो तो तू श्रीभगवतीकी मूर्त्ति सुवर्णकी पल ५ की बनवाकर नेकब्रह्मनपास पूजन करवा दिन ३१ दुर्गापाठ करवा तू मुकद्दमा जीतेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्ड॥ हुकमीशकल ⁝ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मुकद्दमाका है सो तू यह पूछता है कि मुकद्दमा जीतूंगा या नहीं सो हेपूछने वाले यह मुकद्दमा बहुतदिनोंका है और इसमुकद्दमें मैं दोनूं थोकोंका जर जाटै लगाहै और अब दोनूं थोक निहा यत तकलीफ पातेहैं परन्तु छोड़ न शकते सो तेरा दिल निहा यत तकलीफ मानरहाहै सो दिन दोनुवोंहीको नाकिश हैं सो तू मंगल मूर्त्तिकी मन्त्रका जाप्य करवा अब बरजरूर जीतेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४१५॥ हुकमीशकल इज्जतमा साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल राजाकूं दण्डदेनेका है सो तू यह पूछताहै कि राजा क्या दंड लेवेगा सो हेपूछनेवाले तेरेपे राजाकी कफगी है और तेरे शत्रु वारंवार तेरी तकदोरी रखतेहैं और तेरेकूं दिन भी नाकिश हैं सो ऐसा दंड नाकिश दिनोंमें हुयाकरताहै सो तू सुवर्णका यन्त्र २१ का पल ५ का पूजन करवाकर नेकब्रह्मन कूं दे और भगवतीका आराधन करवा दिन २१ सो तेरेपे राजा दंड न लेगा और तेरा शत्रु सब पैमाल होजावेगा और राजाकी तेरेपे मेहरबानगी होजावेगी फिकर मतकरे यह कार जरूर खरचें

जोकू होतीहै संदेह मतकरे तेरेपे दंड न होयगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ४१६॥ हुकमीशकल ⁝ तरिखा मुनकलीव चन्द्रमादेवता की है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल जो राजा कूं दंडदेनेका है सो तू यह पूछताहै दंड थोड़ा लेवेगा या जादे सो हेपूछनेवाले तेरेकूं दिन निहायत नाकिश है सो राजा दंड कम न लेवेगा क्योंकि राजाकी निगह करड़ी होरहीहै परन्तु तू अब श्रीभगवतीके बीजमन्त्रकूं सुवर्णकी पतड़ीपे लिखवाकर और प्राण प्रतिष्ठा करके उसका दुर्गापद्धतीके विधानसे पूजन नेकब्रहमनसे करवा और बलिदान दे जो दंड होवेगा तो बहुत कम होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ४१७॥ हुकमीशकल ⁝ लह्रियान खारिज बृहस्पतिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछने वाले शकस तेरा सवाल कुछ खरिदे हुये मालका है सो उसमाल में तेरेकूं टोटा है सो टोटा और फाइदा दोनो होतेहैं परन्तु इस टोटाकूं तो दिल निहायत दिक् कर दिया सो यह पूछताहै कि मेरी इस व्यापारमें इज्जत बनीरहेगी या नहीं और मेरेकूं फाइदा होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तो टोटाका जहरा देख पहले तेरेकूं टोटा रहा तब दुर्गा आराधन कबूला था सो फिर फाइदा हुवा जब जिस दिलसे कबूला था उस दिलसे न किया सो तेरेकूं माल खरीद राखाहै और जैसा आराधन किया वैसा कुछ लाभ भी है परन्तु अब तेरेकूं नाकिश दिन हैं नाकिश दिनोंमें गुजरान कर अब दिन २५ और नाकिश रहेहैं पीछे अच्छे आवेंगे सो पुण्य कर वेईमानगी दिलपे मत राखे जरलगाये जर होताहै इति प्रश्नः। पिंडः॥ ४१८॥ हुकमीशकल ⁝ कबजल

दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मालमें लाभका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे मालमें टोटा जादाहै सो इसमालमें मेरेकूं फाइदा होवेगा या टोटा ही रहेगा सो हेपूछनेवाले जिसवखत तेरेकूं फाइदा रहताहै उसवखत बहुत दस्त जोड़के देवताकी विनती करता है और फिर तेरेकूं फाइदा होजाता है तब सब देवतायोंकूं भूलजाता है सो हेपूछनेवाले अब नाकीशदिनोंकी गरदश करके तेरेकूं टोटा है और दिलकूं कहीं भी चैन न पड़ता और रातिकूं नयनोंमें नींद भी न आती सो तेरेकूं दुर्गाका आराधन कराना तेरेकूं कुछ थोड़ा टोटा रहेगा फिकर मतकरे तेरेकूं माल वेचराखा है सो ईश्वरके आराधनसे पुर पड़ेगा अब दिन २१ और नाकिश रहे हैं पीछे अच्छे आवेंगे पुण्यमें नियत रख इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४१६॥ हुकमीसकल ∸ कवजल खारिज राहुकी है हुकम फर माती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल जिनसके भावका है सो तू यह पूछता है कि यह जीनस आगे घटेगी या नहीं सो हेपूछने वाले अभी तो यही भाव चलेगा परन्तु फिर कोई दिन पीछे तेज रहेगा सो दिन १५ चलेगा सो पीछे कुछ मन्दा रहेगा सो इस प्रकारसे भाव रहेगा परन्तु हेपूछनेवाले तेरेकूं दिन नाकिस जादा है सो तू कोई व्यापार करे तो पहले एक ब्रह्मनके पास मंगल मूर्त्तिका मन्त्रका आराधन करवा फिर व्यापार करना लाभ होवे गा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४२०॥ हुकमी सकल ≣ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल जिनसके तेज मन्देका है सो तू यह पूछता है

कि मन्दा जिनस कब रहेगा सो हेपूछनेवाले अभी तो मन्दा न रहेगा कुछ हरकफरकसे यही भाव रहेगा परन्तु कोई दिनबाद कुछ मन्दा रहेगा और फिर तेज भी रहेगा परन्तु कुछ विशेष मन्दा न रहेगा सो तू व्यापार विशेष मतकरिये क्योंकि तेरेकूं दिन सामान्य हैं सो इन्ह दिनोंमें तेरे कसर रहेगी और श्रीकुवेरेश्वरीके बीजमंत्र का जाप्य किसी नेक ब्रह्मनसे करवा दिन ११ सो फिर तेरेकूं वरजरूर लाभ होवेगा टोटा दफे होयगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । द्वादशस्थानं समाप्तम् । इति पूर्वार्द्धे तृतीय परिच्छेदः ॥ ३ ॥ अथ चतुर्थः । पिंडः । ४२१ ॥ हुकमी सकल ∴ मुनकलीव शुक्रदेवताकी हैं हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल संवत्के शुभाशुभका है सो यह पूछता है कि यह संवत् कैसा होवेगा यह संवत समा होवेगा या काल पड़ेगा सो हेपूछनेवाले यह संवत देशदेशांतरमें बहुत अच्छा होवेगा हेपूछनेवाले वर्षाकी खेंच और बहुत वर्षा हुये तो हुवाही करते हैं परन्तु संवत् अच्छा होवेगा सो हेपूछनेवाले आश्विनमासमें वेमारी तो मनुष्योंकूं आवेगी क्योंकि मंगल और शनि ये देवता इस संवत्में विगड़ रहा है सो तू सवसे मंगल और शनिका दान और जाप्य करवा वेमारी न होवेगी संवत् अच्छा रहेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ४२२ ॥ हुकमी सकल ∸ उकला सावित मुनकलीव शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल संवत्के शुभाशुभका है सो यह पूछता है कि संवत् कैसा होवेगा सो हेपूछनेवाले संवत् सामान्य है नहीं तो काल नहीं विशेष संवत् परन्तु कहींक तो अच्छा होजावेगा और कहीं सामा

न्य कहीं कुछ भी न होवेगा परन्तु इस संवतमें शनिदेवता है सो अच्छा है लड़काकी सन्तान जादे होवेगी और बेमारी विशेष न होवेगी कहीं होवेगी तो शांत होजायगी और पशुवों कूं शरीर पीड़ा कुछ कहीं कहीं होवेगी सो यह संवत् नाकिश तो नहीं है परन्तु सामान्य है फिकर मतकरो ईश्वर अच्छी करेगे इति प्रश्नः।

पिण्डः॥ ४२३॥ हुकमीसकल = अंकीश दाखिल शनिदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल संवत्का है सो यह पूछता है कि यह संवत् मेरे कूं कैसा रहेगा सो हेपूछ नेवाले यह संवत् तेरे कूं अच्छा रहेगा जिसमें चैत्र और बैशाख दो मास सामान्य रहेंगे और ज्येष्ठ और आषाढ़ ये दो मास अच्छे रहेंगे सो इसी ततवीजसे यह संवत् तेरेको अच्छा रहेगा फिकर मतकरे परन्तु तेरे कूं जन्मपत्रमें शनिदशा माफक है सो उसका दान और जप करवा अच्छा रहेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः।

पिण्डः॥ ४२४॥ हुकमी सकल = हुमरा सावित मंगल देवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल संवत्का है सो तू यह पूछता है कि यह संवत् मेरेकूं कैसा होवेगा सो हेपूछनेवाले यह संवत् तेरेकूं नाकिश है एक तो दिलपरसे संदेह कभी भी न जाता है और कुछ व कुछ तकलीफ बनी रहती है सो इस संवत् में तेरे ये बहुत भली और बुली आवेगी दिलकूं बहुत फीकर रहेगा सो तू प्रथम तो अपना वर्ष प्रवेशके दिन सा लग्रह करवा नवग्रहोंके प्रथक् प्रथक् भोजन करवा और ग्रहोंके दानदे यह करनेसे अच्छा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः।

पिण्डः॥ ४२५॥ हुकमीसकल = वयाज सावित चन्द्रमा देवता

को है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल सामणूका है सो तू यह पूछता है कि सामणू कैसी होवेगी सो हेपूछनेवाले सामणू तो बहुत अच्छी होवेगी परन्तु कुछ कीड़ाका नुकसान रहेगा और किसी जगह वर्षाका तोड़ा मै सामणू सूक भी जाय गी परन्तु इस सालमें बुध और ब्रहस्पति दो ग्रह अच्छे पड़े हैं सो सामणुका अन्न अच्छा होवेगा परन्तु आश्विनके मासमें वेमारी है सो वेमारी होवेगा सो वेमारीके दूरकरनेके वास्ते सूर्य्यदेवता का आराधन और दान और जाप्य करवानेसे निवर्त्त होवेगी फिकर मतकरे सामणू अछी होवेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४२६ ॥ हुकमीसकल ⠨ नसुद खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल सामणूका है सो तू यह पूछता है कि सामणू खेती कैसी होवेगी सो हेपूछने वाले यह शाल सामणूके हकमे कुछ नाकिश है सो कहीं तो सा मणू होजावेगी और कहीं खेत कोरे ही रह जावेंगे परन्तु साटू समय माफिक सारे ही होवेगी सो हेपूछनेवाले इस शालमें रद दस्त और पांसूका दरद ये वेमारी होवेगी सो जो ब्रहस्पति और सूर्य्यदेवताका आराधन दान पुण्य जप करवावेगा उसकूं कोई वातका कलेश न रहेगा फिकर मतकरे अल्लाताला अछी करेंगे। इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४२७ ॥ हुकमीसकल ⠅ नसुद दाखिल ब्रहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल साढुकी खेतीका है सो तू यह पूछता है कि इस शालमें साढुकी खेती कैसी होवेगी सो हेपूछनेवाले इस शालमें साढूकी खेती बहुत अछी होवेगी और वर्षा भी बहुत अछी होयगी फिकर मत

करे हेपूछनेवाले इससालमें वर्षा बहुत होयगी संदेह मतकरे और इस शालमें सब साख तो अच्छी होवेगी परन्तु वेमारी जादा होवेगी और कुछ मरी भी किसी देशमें जादे पड़ेगी सो अन्न तो बहुत होवेगा परन्तु वेमारीके सववसे कुछ आनंद लोगोंके न होयगा स कारणसे मनुष्योंकूं विष्णुयज्ञ करवाना चाहिये विष्णुयज्ञ करवानेसे वेमारी न होयगी और साढू अच्छी होयगी संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४२८॥ हुकमीशकल ⋮ अतवेखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शाढूकी खेतीका है सो तू यह पूछता है कि कैसी होवेगी सो हेपूछने वाले इस शालमें साढू अच्छी होवेगी दो ग्रह सामान्य है एक तो शनि विगड़ रहा है और सूर्य्य विगड़ रहा है सो इस कारणसे साढूकी खेती न होवेगी और इस शालमें वेमारी भी न होवेगी और राजाओंका आपसमें विग्रह होवेगा पश्चिमदिशामें सो विष्णु पूजनसे सब शांत होयगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४२९॥ हुकमीशकल ⁝ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अन्नका है सो तू यह पूछता है कि इस शालमें अन्न क्या भाव रहेगा अन्न तेज रहेगा या मंदा रहेगा सो हेपूछनेवाले इस शालमे सूर्य्य और मंगल दो ग्रह तो ऐसे पड़े थे कि अन्न ढूढ़ा ही पावे हैं परन्तु शनिदेवता और वृहस्पति ये दोंनू ग्रह इस शालके वैठनेमें अच्छे पड़े हैं सो शनि और वृहस्पति प्रथम तो दोनूं ग्रह वलवान है दूसरे वलवान घरमें पड़े हैं और शुभग्रहों करके शला करते हैं सो इस शालमें भाव अन्नका मंदा रहेगा परन्तु जिस वखत सूर्य्य और

मंगल अपने अंशमें अपनी गुप्तगोप करेंगे तब तेज दिखलावेंगे सो हे पूछनेवाले तेरेकूं दिन सामान्य हैं सो तेरेकूं समझकर व्यापार करना और जो तेरेसे न रहा जाय तो सूर्य्य और मंगलदेवता का दान और जाप्य अपनी ताकतमाफक करवाना फिकरमतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४३० ॥ हुकमीसकल ⁝ अतबेदाखिल शुक्रदेवताको है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल अन्नके भावका है सो तू यह पूछता है कि अन्न मंदा रहेगा या तेज रहेगा सो हेपूछनेवाले इस शालमें अन्न तेज रहेगा हेपूछने वाले इस शालके बैठनेके समयमें बुधग्रह और राहुग्रह दोनों ऐसे पड़े थे कि अन्नकूं कुत्ते भी न खावें परन्तु शुक्र और मंगल दोनों ऐसे बैठे हैं कि अन्नका समुद्र भी भरदेवे तो एक दाना प्रातः काल न पावे सो हेपूछनेवाले इस शालमें अंनका भाव तेज रहेगा परन्तु बुध और राहु अपने अंशो करके जो गुप्त गोय करेंगे तो अंन उस समयमें कुछ मंदा रहैगा परन्तु यह शाल तेजीका है संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छी करेगे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४३१ ॥ हुकमो शकल ⁝ इज्जतमासावित बुध ग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वस्त्रके भावका है सो तू यह पूछता है कि इस शालमें वस्त्र क्या भाव रहेगा सो हेपूछनेवाले इस शालमें वस्त्र मंदा रहेगा परंतु ब्रहस्पति और बुध ये दोनूं ग्रह तो इस शालके बैठनेके वखत ऐसे पड़े हे कि कपड़ा ढुंढा न मिले परंतु सूर्य्य देवता और चंद्रमा ये दोनूं ऐसे पड़े हैं कि वस्तु रास्तामें पड़ा होव तो भी कोई न पूछे सो कपड़ा मंदा रहैगा परन्तु जिस वखत

बुधग्रह और वृहस्पतिग्रह ये दोनों अपने निज अंशोपे गुप्तगोप करेंगे तब तो तेज दिखलाई देवेगा संदेह मतकरे इस शालमें वृहस्प्रति और बुधका दान और जाप्य करवावेंगे उन्हकूं कपड़ामें बहुत फाइदा होवेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ४३२॥ हुकमीसकल ⁝ तरिख मुनकलीव चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है हेपूछनेवाले सकस तेरा सवाल वस्त्रके भावका है सो तू यह पूछता है कि कपड़ा क्या भाव रहेगा सो हेपूछनेवाले कपड़ा तेज रहेगा परन्तु मंगल और राहु दोनों ग्रह तो इस शालके बैठने समय में ऐसे पड़े थे कि कपड़ा कूं कोई हाथ न पकड़े परन्तु सूर्य्य और शुक्र ऐसे पड़े हैं कि कपड़ा टोहा भी न मिलें सो हेपूछनेवाले कपड़ा तेज रहेगा परन्तु जिस वखत मंगल और राहु अपने अंशोपे गुप्तगोय करेंगे उस वखत तो मंदा दिखलाय देवेंगे फिकार मतकरे अल्लाताला अच्छी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४३३॥ हुकमी शकल ⁝ लहियान खारिज वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल रसके भावका है सो तू पूछता है कि रस क्या भाव रहेगा सो हेपूछनेवाले रसका मंदा रहेगा परन्तु इस शालके बैठने समयमें सूर्य्य और चंद्रमा तो दोनूं ऐसेबैठेथे किरसका दर्शन भी न होनेदेवें परन्तु मंगल और शनिदेवताकूं कृपाकी सो मंगल और शनि दोनूं ऐसे पड़ेहैं कि रसकी नदी चलावें सो हेपूछनेवाले रसका मन्दा रवेगा परन्तु जिसवखत सूर्य्य और चन्द्रमा अपने अंशोपे गुप्तगोय करेंगे उसवखत तो तेज दिखला देवेंगे संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छी करेंगे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४३४॥ हुकमी शकल ⁝ कवजल

दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है सो हेपूछनेवाले शक्श तेरा शवाल रसके भावका है सो तू यह पूछता है कि रस मन्दा रहेगा या तेज रहेगा सो हेपूछनेवाले रस तेज रहेगा परन्तु मंगल और बुध दोनूं ग्रह इस वर्षके बैठनेके समयमें ऐसे पड़ेहैं कि रसको नदी चलावे परन्तु सूर्य्यदेवता और शनिदेवता दोनूं इस शालमें ऐसे बैठेहैं कि समुद्रको भी सोष लेवे सो सूर्य्य और शनिदेवताके बैठनेसे तेज होवेगा परन्तु मङ्गल और बुध जिस वखत अव अपने अंसोपे गुप्तगोय करेंगे उस वखत मन्दादिखलाय देवेंगे फिकर मतकरे तेज होवेगा इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥ ४३५ ॥ हुकमी शकल ÷ कवजल खारिज राहुग्रहकी है सो श्यामवरन की है सो हुकम फरमाती है कि हेपूछनेवाले शक्श तेरा सवाल अमलके भावका है सो तू यह पूछता है कि अमलका भाव मन्दा रहेगा या तेज रहेगा सो हेपूछनेवाले शक्श अमलका भाव मंदा रहेगा परन्तु इस शालमें बृहस्पति और शुक्र ये दोनूं ग्रह जिस वखत यह शाल बैठे उसवखत ऐसे बैठेहैं कि अमलनयनोंही न दीखे परन्तु यह अमल शनि और राहुका भोजन है सो शनि और राहु ये दोनूं अमलका भोजनसे विमुख है सो हेपूछनेवाले इन्हकूं विमुख होनेसे अमल मंदा रहेगा परन्तु बृहस्पति और शुक्रपे दोनूं जिसवखत अपने अंसोपे गुप्तगोय करेंगे उस वखत तो तेज दिखाय देवेंगे परन्तु इस शालमें मंदा रहेगा संदेह मत करे हेपूछनेवाले तेरे दिन नाकिश हैं सो तू सुवर्णकी मंगल मूर्त्ति बनवायकर पूजन नेकब्रह्मनसे करवा फिकर मतकरे लाभ होवेगा इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥ ४३६ ॥ हुकमी शकल ☰ जमात

साबित बुध देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अमलके भावका है सो तू यह पूछता है कि अमल मंदा रहैगा या तेज रहैगा सो अमल तेज रहेगा परन्तु इससाल के बैठने समयमें चंद्रमा और बुध ये दोनूं ऐसे बैठेहैं कि अमलकी जहाज उतारै परन्तु शनि और राहु ये दोनूं इस शालमें ऐसे पड़े हैं कि केवल अमलका भोजन करते हैं सो इस कारणसे अमल तेज रहेगा सो हेपूछनेवाले चंद्रमा और बुध ये दोनूं जिस बखत अपने अंशोपे गुप्तगोय करेंगे उस वखत तो मंदा दिखलाय देवेंगे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४३७॥ हुकमी शकल ∸ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है हेपूछनेवाले शकश तेरा शवाल यह है कि इस सहरमें मेरेकूं आयें बहुत दिन हुये परन्तु लाभ विशेष न हुवा सो तू यह पूछता है कि इस सहरसे मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले इस सहरका और तेरा वर्ग न मिलता है परन्तु तू श्रीभगवतीका प्रसाद बोल और भगवतीका आराधन करवा जितनी तेरी ताकत होय उतना फिकर मतकरे तेरेकूं लाभ बरजरूर होवेगा तेरा दिल भी लगेगा फिकर मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४३८॥ हुकमी शकल ∸ उकला मुन लीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है हेपूछनेवाले शकश तेरा यह सवाल है कि मेरेकूं इस सहरसे फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले इस सहरसे तेरेकूं फाइदा है क्योंकि तू इसके ऋण मांगता है परन्तु यह सहर तेरेकूं पुजनीक है सो तू श्रीभगवतीके मन्त्रबीजकूं सुवर्णकी पतरी मासा ११ कीये बनवायकर नेकब्रह मनसे पूजन करवा और श्रीभगवतीके मन्त्रबीजका सवा ७ लक्ष

जाप्य करवा तेरेकूं बहुत लाभ होवेगा फिकर मतकरे यह कर इसी सहरसे तेरेकूं बहुत लाभ होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४३९ ॥ हुकमी शकल ⚍ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पत्रका है सो तू यह पूछता है कि हमारे घरसे पत्र कब आवेगा सो तेरा दिल बहुत डोलरहा है और रात्रिकूं निद्रा न आती दूसरे या तीसरे दिन तू सुपनेमें अपने घरपे चला जाता है सो तेरेकूं फिकर जादे है सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिन नाकिश हैं सो नाकिश दिनोंमें कुछ संदेह होता है सो अब तेरा घरसे कुशलपत्र आवनेवाला है तू संदेह मतकरे अब तेरेकूं नाकिश दिन है सो नाकिस दिनोंमें मंगलमूर्त्ति आराधन रख और वलि दान कर संदेह न रहेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४४० ॥ हुकमी शकल ⚌ हुमरा सावित मंगलकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पत्रके आवनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरे घरसे पत्र पहले आया था सो उस पत्रमें घरपे कुछ वेमारी है सो लिखी थी सो फिर पत्र घरसे न आया सो दिनरात्रि संदेह दिलसे न उतरता है सो हेपूछनेवाले तेरेकूं दिन निहायत नाकिश है सो तू नाकिसदिनोंमें पुण्य कर परन्तु अब तेरे घरपे प्रसन्न है तेरा पत्र रास्तामें है आया चाहता है भगवतीके मन्त्रवीजकूं सुवर्णके पतरेपे लिखवा और प्राण प्रतिष्ठाकरके षोड्शोपचार करिके पूजन करवा और भगवतीके वीजमन्त्रका जाप्य सवा ५ लक्ष करवा तेरे घरपे आराम होवेगा और तेरा संदेह दूर होवेगा और तेरेकूं लाभ होवेगा फिकर

मतकरे इति प्रश्नः। पिंड॥४४१॥ हुकमी शकल ⚍ बयाज साबित चंद्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल हस्तीसंबन्धीहै सो तू यह पूछताहै कि मेरे दिलपे हस्ती लेनेकी है सो मेरेकूं हस्ती मिलेगा या न मिले और जो मिलेगा तो कैसा मिलेगा और हस्तीसे मेरेकूं कैसी वफेदारीहै सो हेपूछनेवाले तेरे दिलपे तो जादे दिनोंसे है परन्तु अव्वल तो तेरी हिम्मत न पड़ती और अब हिम्मत पड़तीहै तो ऐसा मुसाहिब पे तसल्ली न होती कि यह तो ठीक टीक लेआवेगा सो हेपूछनेवाले अबतक तेरा भाग्योदय हुवा परन्तु हस्तीकी पीठपर चढ़नेका भाग्योदय न हुयाहै सो अब मास २ दिन २१ बाद तेरा हस्तीपे चढ़नेका भाग्योदय होगा सो अब तेरेकूं हस्ती बहुत अच्छा मिलेगा और तेरेकूं वफेदारी बहुत होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥४४२॥ हुकमीशकल ⚍ नसुरखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल हस्ती सबन्धी है सो तू यह पूछताहै कि इस हस्तीसे मेरेकूं लहना है या नहीं मैं इस हस्तीसे निहायत कलीफ मानरहा हूं और मैं यह पूछताहूं कि यह हस्ती बिकेगा या न मैं इतनेतक दिलपे कीहै कि जो कुछ अबके इसका कोई दाम लगावेगा तो मैं उसकूं देदेऊंगा परन्तु अब कोई सौदागर खरीदनेवाला न आया सो यह पूछताहूं कि इसका पाप मेरे गलसे निकसेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिन नाकिशथे परन्तु अब मास ४ दिन २१ और नाकिश रहेहैं सो यह पीछे इन दिनोंबाद बिकेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥४४३॥ हुकमीशकल ⚍

नुस्ख़ुत् दाखिल वृहस्पतिकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल घोड़ा लेनेका है सो तू यह पूछताहै कि मैं जैसा घोड़ा चाहताहूं वैसा घोड़ा मिलता नहीं और जाति बन्धेजमें वैसा मिले तो चालाक न मिलता और जो चालाक भी होवे और श्यावे सिके भी होवे तो कोई न कोई भौंरीका या तिलक का ऐब पाताहै सो ऐबकूं देखो कर दिल शचावट न देता सो जैसा घोड़ा मैं चाहताहूं वैसा मिलेगा या नहीं और जैसा लेने कूं दिल चाहताहै वैसा पावेगा या नहीं सो हेपूछने वाले अबतक तेरेकूं दिन सकत थे सकतदिनोंमें दिलका मनोरथ पूर्ण न हुयाकरताहै सो अब तेरेकूं बहुत शुभदायक और बहुत चलाक और बहुत कफशूरत घोड़ा मिलेगा और तेरा दिल बहुत खुस होवेगा फिकर मतकरें इति प्रश्नः । शिएडः ॥ ४४४ ॥ हुकमी शकल ⋮ अतबेखारिज केतुग्रहकी है हुक्म फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल घोड़ाका है सो तू यह पूछताहै कि यह घोड़ा कब विकेगा सो हेपूछनेवाले यह घोड़ा तेरे नाकिश मुहुर्त्तमें और स्थिर लग्नमें हाथ लगाथा सो तू अब इसका वेचनेकी बहुत तत वीर करी परन्तु यह विका नहीं सो तू अब यह पूछताहै कि इसकूं खुवाकर बहुतरकम वरवादकी और अबव सूल होनो मुसकिल है सो हेपूछनेवाले इस घोड़ेमें तेरेकूं फाइदा न रहेगा परन्तु अब तेरे नाकिश दिन गये और जगहसे अब तेरेकूं लाभ होवेगा संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छी करेगे इति प्रश्नः । पिएडः ॥४४६॥ हुक्मीशकल ⁝ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुक्म फर मातीहै पूनेवाले शकस तेरा सवाल महिषीके लेनेका है सो तू

यह पूछताहै कि मैं बहुत फिरा परन्तु महिषी मेरेकूं जैसी चाहिये थी वैसीकी ततबीज न लगी और जो कोई मेरी निगहमें चढ़ी तो उसका मालिक वेचनेकूं नटगया और जो मालिक वेचनेकूं कहतेहैं वे मेरी पसन्द न आई सो मैं यह पूछताहूं कि मेरेकूं महिषी मिलेगी या नहीं और मिलेगी तो कैसी मिलेगी सो हेपूछनेवाले महिषी बहुत अच्छी तेरेकूं मिलीचाहतीहै तू फिकर मतकरे अब ततबीज लगनेवालीहै परन्तु तेरे कुटुंबमें कुलदेवता की ध्यावना कम होगई है सो कुलदेवताकूं दुधदहीसे प्रसन्न रखना फिकर मतकरे महिषी अच्छी मिलेगी इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४४६ ॥ ⁝ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकीहै हुकम फरमातीहै पूछने वाले शकश तेरा सवाल महिषी वेचनेका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे यह महिषी विकेगी या नहीं सो मैं इसके वेचनेका बहुत निगह की सो विकी नहीं और मेरेकूं निहायत तकलीफ होरही है सो यह महिषी विकेगी या नहीं यह पूछताहै सो हेपूछनेवाले इसका खूंटा बदलदे इसखूटेकूं काढकर और दूसरी जगह गाड इसखूटेके तले अस्थिहै सो खुटा बदलनेसे यह तुरत विक जायगी और तू फिकर मतकरे नाकिश दिन है सो नाकिशदिनोंमें गुज रान कर बहुत दिन नाकिशगये अब मास ५ दिन ३ और नाकिश रहेहैं सो इन्ह दिनोंवाद तेरे सब वातका आनन्द होजा वेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४४७ ॥ हुकमीशकल ⁝ इज्जतमा साबित बुधकीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल गऊके लेनेका है सो गऊकेवास्ते बहुत फिरा परन्तु ततबीज न मिलतीहै सो हेपूछनेवाले जिसकूं तू देखता है वह

तेरी पसन्द न आती और जो तेरी पसंद आतीहै उसका मालिक न वेचता सो वह ततवीज करी परन्तु ततवीज न लगी सो अब लगेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं दिनोंकी गरदश थी दिनों की गरदश करिके तेरेकूं यह ततवीज न लगी सो अब नाकिश दिन गये अब तेरेकूं अच्छे दिन आयेहैं सो अब तेरे गऊ बहुत अच्छी आवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४४८ ॥ हुकमीशकल ⁝ तरिखा मुनकलीव चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल गऊके वेचनेका है सो तू यह पूछताहै कि इस गऊके वेचनेकी ततवीज बहुत करी सो विकी नहीं और जिसदिनसे दिलपे यह किया था कि विकजावे तो अच्छा परन्तु विकती नहीं सो हेपूछनेवाले अब यह विकी चाहतीहै तू इसके शिरपे दही और तेल शनिके रोजगेर बरजरूर विकेगी अब तेरे नाकिशदिन गये फिकर मतकरे अल्लाताला अच्छीकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४४९ ॥ हुममीशकल ⁝ लहियान खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल मकानके शुभाशुभकाहै सो तू यह पूछता है यह मकान मेरेपास है सो मेरेकूं शुभ है या नहीं सो हेपूछने वाले तू यह पूछताहै कि इस मकानमें वधेवा न है और कभी तो मनुष्योंकूं तकलीफ रहतीहै और कभी पशुवोंकूं कभी रोज गारकी और मनुष्योंका वधेवा नहीं सो यह पूछताहै कि जो यह मकान अशुभदाइ होवे तो इस मकानकूं छोड़दे यह पूछताहै सो हेपूछनेवाले यह मकान तेरेकूं शुभदाई है परन्तु तेरे कुटूंबमें पित्रदोष है सो वह वेऊलादा जवान अवस्थामें मराहै सो उसका

मन विषयभोगोंसे न भरा उसकी वासना वनीरही सो वह सब प्रकारसे कुटुंबकूं दुःख देताहै सो उसकेवास्ते श्रीमतभागवत दिन सात ७ सुनो और एक गऊ दान करो और कपड़ोंकी जोड़ी देवो और गयाजी या पिण्डारेपे श्राद्ध करवावों तुम्हारी सब पीड़ा और कलेस मिटेगी दिलका फिकर दूर होवेगा बधेवा सब बातमें होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४५०॥

हुकमीशकल ∴ कबजलदाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मकानके शुभाशुभका है सो तू यह पूछताहै कि जिस मकानमें मैं रहताहूं यह मकान मेरेकूं शुभदायक है या नहीं इसमकानमें मेरे मनुष्योंका बधेवा होता नहीं यह पूछता है सो हेपूछनेवाले यह मकान तेरेकूं शुभदायक न है क्योंकि इसमकानमें सबब यह है कि यह मकान बना तब इसमनानमें एक गरीबकी जमीन मिली थी और उसकी देनेमें नाराजी थी परन्तु तुम्हने छलमें और लोभमें देकर उसपाससे भी जमीन लेली परन्तु पीछे वह बहुत पछताया और उसकूं बहुत श्वासमारे सो उसका दिलके दुखनेसे तुम्हारे बधेवान है सो हेपूछनेवाले क्या तो इसमकानकूं छोड़दे और क्या और मकान कुटुंबी नेकब्रह्मनकूं बनवायदे और इसमकानके वास्ते एकपुरश्चरण श्रीगायत्रीका करवातेरे कुटंबमें बधेवा होयगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः॥ पिण्डः॥ ४५१॥

इति त्रयोदशस्थान फलम् समाप्तम्। अथ पिण्डः॥ ४५१॥ हुकमीसकल ∴ कबजलखारिज राहुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है

कि मेरे पितामहके बेमारी है सो उसके निहायत तकलीफ हो रही है और भूख न लगती और जो कुछ जरासा भी खालेवे तो बहुत तकलीफ देवे सो तू यह पूछता है कि यह कब अच्छा होवेगा सो हेपूछनेवाले इसके तुमकूं कई इलाज करवाये परन्तु एक भी काम न आया सो इसकूं दिन नाकिश हैं सो यह कालके मुखमें आरहा है सो हेपूछनेवाले गौका पुण्यसे तीराकरती है सो तू एक कलशामें घी भरके और जीतनी तेरी ताकत होय उतना सुवर्ण गेरके नेकब्रह्मनकोदे इसको जलदी ही सुख होवेगा दान कर फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४५२ ॥ हुकमीशकल ☰ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि मेरे पितामहके बेमारी है सो अनेक इलाज किया परन्तु एक भी माखकत न आया ज्यूं ज्यूं इलाज करते हो त्यूं त्यूं बेमारी बढ़े हैं सो मै यह पूछताहूं कि इसके आराम कब होवेगा और किस दोषसे है सो हेपूछनेवाले तू तो आरामकी पूछता है और यह कालके मुखमें आरहा है क्योंकि प्रथम तो इसकी खुराक न रही और जो कुछ भोजन करे तो पचता नहीं सो हेपूछनेवाले इसकूं दिन निहायत नाकिश आये हैं सो तू इसके हाथसे पुण्यकरवा और राधादामोदरकी सुवर्णकी मूर्त्ति करवा कर नेकब्रह्मनकूंदे गौका दान दे फीकर मतकरे सुख जलदी ही होवेगा पुण्य करनेसे इति प्रश्नः॥ पिण्डः॥ ४५३ ॥ हुकमीशकल ☷ फरहा मुनकलीब शुक्र देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि मेरी पितामहीके बेमारी है

सो अनेक इलाज किये परन्तु कुछ आराम न हुवा और अब दिन परदिन बेमारी जादे होती है सो यह पूछता है कि इसके आराम कब होवेगा और क्या दोष है सो हेपूछनेवाले इसके बेमारी जादे है प्रथम तो इससे भोजन न किया जाता है और भोजन करलेवे तो पचे नहीं सो हेपूछनेवाले यह कालका मुखमें आरहा है सो इसके हाथसे एकसहस्र विष्णुसहस्रनामके पाठका संकल्प करवा कर और गजदान करवा करनेसे जलदी ही इसकूं सुख होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४५४॥ हुकमी शकल = उकला मुनकलीव शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछतां है कि तेरो पितामहीके बेमारी है सो भोजनमें प्रथम तो रुची नहीं है और जो कुछ भोजन करलेवे तो वह भोजन पचता नहीं और कई इलाज किया परन्तु कोई भी इलाज दुरस्त न आया सो हेपूछने वाले इसकूं दिन निहायत नाकिस हैं सो हेपूछनेवाले तू इसके हाथसे एक कलस घी का भरकर फिर उसमें तोला ५ सुवर्ण गेर कर नेकब्रहमनकूं दानकर इसकूं सुख होवेगा करणेसे सुख हो वेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४५५॥ हुकमीशक ल = अंकीश शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले श कस तेरा सवाल बेमारीका है सो यह पूछता है कि मेरे पिताके बेमारी है सो उसके अनेक इलाज किये परन्तु दिनोंकी गरदश करके एक भी काम न आया सो हेछनेवाले यह तेरा पिताके बहु तजादे बेमारी है दिन पर दिन जादे होती है जो ततवीर करो उससे जादे होती है सो यह कालके मुखमें आगया है ईश्वर

वंचावे परन्तु एक तिलधेनुका इसके हाथसे संकल्प करवा और एक सहस्र विष्णुसहस्रनामका पाठका संकल्प करवा इसके मुख जलदी होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४५६ ॥ हुकमीसकल ⚍ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल बेमारीका है सो पूछनेवाले तू यह पूछता है कि मेरे पिताकी बेमारी है सो इस बेमारिकूं दिन जादे हुये और अब तक आराम न हुया और अनेक इलाज किये उसके एक भी काम न आया सो तू यह पूछता है कि इसके आराम कब होवेगा सो हेपूछनेवाले इसकूं अब दिन १५ नाकिस रहे हैं सो इसके हाथसे नगदी नेकब्रह्मनोंकूं दिवा और गौका संकल्प करवा इस करनेसे आराम वरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ४५७ ॥ हुकमी सकल ⚎ बयाज साबित चंद्रमाकी है हुमक फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि मेरी माताकी बेमारी है दिन जादे हुये शरीरसे थक गई कभी कुछ आराम होता है तो फिर वैसी ही होजावे हैं और जो इलाज हकीमोंने किया सो कार्य्य न आया और इसकूं जो ग्रह सामान्य बताया उसका दान किया परन्तु अब तक आराम न हुआ सो हेपूछनेवाले इसकूं सामान्य मारक है और विशेष आने वाला है सो तू नवग्रहोंका दान करवा और जाप्य करवा इशका कलेश दूर होवेगा फिकर मतकरे इसमारकमें पुण्य सहाय होता है इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४५८ ॥ हुकमीसकल ⚏ नुसरतखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल बेमारीका है सो तेरी माताका शरीरमें बेमारी है सो तू यह पूछ

ता है कि कभी तो बेमारी बढ़जावे कभी बेमारी घटजावे और कोई इलाज करावो तब कुछ फाईदा न होवे सो यह क्या बेमारी है इसका निदान अच्छे अच्छे हकीमोंने किया परन्तु अबतक पता न लगा क्या बेमारी है सो हेपूछनेवाले तुम्हारे पित्रदोष है सो उससे यह बेमारीहै कभी तो वायकी दीखने लगजाती है और कभी पित्तकी और कभी कफकी कभी संनिपातकी इसके पित्रदोष है सो अब यह निहायत बेमारीने ग्रसलीहै परन्तु अब भी इसके हाथसे एक गऊका संकल्प और श्रीमतभागवतका श्रवणका संकल्प करवा और गयाका या पिण्डका संकल्प करवा ईश्वरकी चाही तो अच्छी होजागी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४५९॥ हुकमीशकल ⁚ नुसुत् दाखिल ब्रहस्पतीकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि मेरे ताऊकै निहायत सक्त बेमारीहै इससे नहीं तो भोजन किया जाता और जो कुछ भोजन करलेवे तो वही हजम न होवे सो हेपूछनेवाले इसकूं दिन निहायत नाकिश हैं कालके मुखमें आरहा है सोएक तो इसका हाथसे छायापात्र दान करवावो और नेकब्रहमनोंकूं रोकड़ी दान दिवावो सुख वरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥४६०॥ हुकमीशकल ⁚ अतबेखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे ताऊके बेमारी है सो उसके अनेक इलाज किये परन्तु उसके कोई भी काम न आया उसकूं प्रथम तो क्षुधा न लगती और जो लगे तो कंठसे उत्तरे नहीं और जो कुछ भोजन करलेवे तो

हजम न होताहै और जो कुछ दवा देवोतो अंदर न चले और जो चलीजावे तो गुण भी न करती सो तू यह पूछताहै कि इसके आराम कब होवेगा सो हेपूछनेवाले यह कालका मुखमें आरहाहै सो इसके हाथसे यमराजके मन्त्रका संकल्प और महामृत्युञ्जयके मन्त्रका संकल्प करवाकर नेकब्रह्मनोंकूं दे और रोकड़ी नेक ब्रह्मनोंकूं दे इसकूं सुख होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४६१॥ हुकमीशकल ⠂ नकी मंगलदेवताकी मुनकलीब है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल ताईकी बेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरी ताईके बहुत जादे दिनोंसे बेमारीहै सो उसकी आराम होता नहीं और अनेक इलाज करलिये सो अब तक कुछ आराम हुवा नहीं हेपूछनेवाले उसकूं मारक आरहाहै परन्तु चन्द्रमाने बचायराखी है सो उसके हाथसे कलशे ५ घीके भरकर और एक २ तोला सुवर्ण गेरके नेकब्रह्मनोकूं दे और रुद्रजाप्य करवा इसके आराम बरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४६२॥ हुकमीशकल ⠂ अतबेदाखिल शुक्र देवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरी ताईके बेमारीहै अच्छी न होती उसका इलाज भी करवाया परन्तु उसका मरम किसी हकीमने भी न पाया सो इसके आराम कब होवेगा और किस दोषसे है सो हेपूछनेवाले इसकी ओपरी बेमारी है तुम्हारे कुटंब में पितदोष है जिसकरके मनुष्योंका इकलास न रहताहै और दिलपे संदेह रहताहै सो हेपूछनेवाले इसके हाथसे श्रीमतभागवत का संकल्प और गायत्रीके जाप्यका संकल्प नेकब्रह्मनकूं दे और

पितरोंकेवास्ते गयाश्राडका या पिण्डाराका श्राडका संकल्प ले इसके आराम बरजरूर होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४६३ ॥ हुकमीशकल ⁝ इज्जतमा साबित बुधकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे चचाके वेमारी बहुत दिनोंकी है सो अनेक इलाज किये परन्तु कुछ आराम न हुवा सो अब यह पूछताहै कि इसके आराम कब होवेगा सो हेपूछनेवाले यह तो अब कालका मुखमें आरहाहै सो अब तू श्रीविष्णुभगवानकी तोला २ की सुवर्णकी चतुर्भुजी मूर्त्ति बनवाकर और षोड़शोपचार पूजनकरके नेकब्रह्मनकूं दे संदेह मतकरे इसके सुख होवेगा और इसके हाथसे एकसहस्र विष्णुसहस्रनाम का पाठका संकल्प करवा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४६४ ॥ हुकमीसकल ⁝ तरीख मुनकलीव चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछता है कि मेरे चचाके जादे वेमारी है प्रथम तो कुछ खाना न खाया जाता और कुछ खायलेवे तो हजम न होवे अन्न जोर देवे और इलाज किये कोई इलाज कार न आया सो अब यह पूछता है कि यह अच्छा कब होवेगा सो हेपूछनेवाले शकस इसके वेमारी जादा है काल के मुखमें आय रहा है सो तू इसके हाथसे जमीनका दानकर और महामृत्युञ्जयके मन्त्रका इस वर्षमें अनुष्टान बठाय इसकूं सुख होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४६५ ॥ हुकमी सकल ⁝ लहियान खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है हेपूछनेवाले शकश तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछता है

कि मेरी चाचीके बेमारी है अब तो शरीरसे भी थकगई और अन्न भी न खाती और कई इलाज किये कोई भी इलाज कार न आया सो अब यह पूछता है कि निहायत तकलीफ पाती है सो कब अच्छी होवेगी सो हेपूछनेवाले तू संदेह मतकरे अब तो यह बीतली परन्तु ऐसे कहाकरते हैं कि जबतक श्वास तबतक आस सो इसके हाथसे विष्णुसहस्रनामका आराधन और महामृत्युंजय का जाप्यका इसीवख्त संकल्प करवा अच्छी होवेगी फिकर मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४६६ ॥ हुकमीशकल ☷ कबजुलदा खिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि मेरी चाचीके निहा यत बेमारी है कंठसे कुछ उतरता नहीं और अनेक इलाज हकी मोंने किये परन्तु दिनोंकी गरदशकरके कोई भी माफकत न आया सो तू यह पूछता है कि इसके आराम कब होवेगा सो हेपूछनेवाले इसके ओपरी बेमारी है सो इस कारणसे कभी कुछ कभी कुछ दीखलाई पड़ता है सो तू पितरोंकी ध्यावना राखो और पितरोंकेवास्ते श्रीगायत्रीका आराधन करवा और कलश दान दे और पितरोंकी गया और पिण्डारा करवा इसके आराम बरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४६७ ॥ हुकमी सकल ☶ कबजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि मेरे भाईके बेमारी जादे है सो सब कुटंबकूं निहायत फिकर हो रहा है सो दिन पर दिन तु जता जाता है और जो औषधी करे सो कोई भीकार न देती सो यह पूछता है कि इसके आराम कब

होवेगा सो हेपूछनेवाले इसके निहायत शक्त वेमारी है और इस कूं जन्मपत्रसे दशाभी नाकिश है सो तू महामृत्युञ्जयका जाप्य करवा और रुद्राभिषेक करवा पीपलके दरखतमें काले तिलोंसे पानी डाल फिकर मतकरे इसकूं सुख होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४६८ ॥ हुकमीशकल ☰ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारी क्या है सो तू यह पूछता है कि मेरे भाईके वेमारी जादा है सो इलाज भी किया और ग्रहोंका दान भी किया और अपनी ताकतमाफक पुण्य भी किया परन्तु उसके आराम न हुवा सो यह पूछता है कि उसके आराम कब होवेगा सो हेपूछनेवाले उसके वेमारी जादा है सो तू एक सहस्र विष्णुसहस्रनामके पाठोंका संकल्प करवाकर नेकब्रहमनोंसे पाठ करवा और जितनी तेरी ताकत होय उतनाही करा संदेह मतकरे आराम होवेगा यह कर इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४६९ ॥ हुकमीशकल ⁝ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी हैं हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछता है कि मेरे भाईकी औरतके वेमारी है सो उसके निहायत वेमारी है दिन राति नींद न आती और कुछ खाया भी न जाता है और जो कुछ खावे तो पचता नहीं सो हेपूछनेवाले इसकूं दिन निहायत नाकिश हैं सो तू इसके हाथसे नवग्रहका दान और नवग्रहका जाप्य और एक कपीला गऊ और कुछ ताकतमाफक रोकड़ी नेकब्रहमनोंको दिवा इसके आराम वरजरूर होवेगा संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छी करेंगे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४७० ॥ हुकमीशकल ⁝ उक

लामुनकलीव शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल बेमारिका है सो तू यह पूछता है कि मेरे भाईकी औरतके बेमारी है सो जादे दिनोंसे है और जो इलाज किया सो कायर न आया और अब दिन दिन बेमारि जादे होती है और हकीमोंकूं भी यथार्थ यह निश्चय न हुवा कि यह बेमारी है सो अब तू यह पूछता है कि इसके आराम कब होवेगा सो हेपूछनेवाले अव्वल तो इसकूं निहायत नाकिश दिन है और दूसरे तुम्हारे कुटंबमें पितृदोष है सो तू इसके हाथसे महामृत्युंजयके जाप्यका संकल्प करवा और पितरोंके वास्ते गयाश्राद्ध पिण्ड करना कबूलकर संदेह मतकरे इसके यह करनेसे वरजरूर आराम होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४७१ ॥ हुकमीशकल ⚍ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि मेरे लड़केके बेमारी है सो उसकी बेमारीकी खबर न पड़ी क्या बेमारी है कभी तो दस्तलगजाते हैं और कभी रद्द करता है और खाता नहीं और शरीरसे सूकरहा है सो हेपूछनेवाले इसके तालु कंठकी बिमारी है और कभी तो आराम होजाता है सो हेपूछनेवाले तेरेकूं दुर्गाकी यात्रा पहले मुकर्ररकीथी सो तेरेकूं न दीई सो इतने दुर्गाकी यात्रा न देवेगा इतने इसके आराम न होवेगा सो तू यात्राकी ततबीज कर संदेह मतकरे यह करेंसे इसके वरजरूर आराम होवेगा और एकछाया पात्र सुवर्णमासा ११ इसमें गीरवा कर नेकब्रहमनकूं दे देतेके संग आराम होवेगा फिकर कतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ४७२ ॥ हुकमी सकल ⚎ हुमरा

सावित चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछता है कि मेरे लड़केके वेमारी है सो जादे दिनोंकी है और अनेक इलाज किया परन्तु दिनोंकी गरदश करके इलाज दुरस्त न आया और अब दिन दिन जादे वेमारी बढ़ती है सोतू यह पूछता है कि इस लड़केके आरामकब होवेगा सोहैपूछनेवाले इसलड़केकूं अबदिन निहायत नाकिशहै सो तू इसलड़केके हाथसे एक चतुर्भुजी विष्णुभगवानकी मूर्त्ति वनवाकर और महामृत्युञ्जयके मन्त्रका आराधन करवा इसके आराम होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४७३॥ हुकमीशकल वयाज ⁝ सावित चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे नानाके वेमारीहै सो उसके शक्त वेमारीहै प्रथम ने उससे खाया न जाता और जो कुछ खायलेवे तो हजम न होता और अनेक इलाजकरवाये परन्तु एक भी इलाज दिनोंकी गरदशकरके काम न आया सो अब यह पूछताहै कि इसके आराम कब होवेगा सो हैपूछनेवाले यह कालके मुखमें आरहाहै इसकूं दिन निहायत नाकिश है परन्तु श्रीमहामृत्युञ्जयका अनुष्ठान इसीवखत जारी करवा और एक कलशमें घीभरके तोला दे सुवर्ण गेरके नेकब्रह्मनकूं दे संदेह मतकरे इसके आराम बर जरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४७४॥ हुकमीशकल ⁝ नुस्रतुखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे नानाके बहुत जादे दिनोंसे वेमारीहै सो उस वेमारीमें वह

निहायत घबरा रहाहै शरीरमें तमा न रही और जो इलाज किया सो कोई कार न आया सो हेपूछनेवाले यह तेरा नाना तो कालके मुखमें आरहाहै इसके बेमारी निहायत जादाहै सो हेपूछनेवाले तू इसके हाथसे एक सहस्र विष्णुसहस्र नामके पाठों का संकल्प और नेकब्रह्मनोंकूं सुवर्णदान दे यह करनेसे सुख होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ४७५॥ हुकमीशकल ∵ नुसरतुद्दाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरी नानी के बेमारीहै सो उसके यह बेमारी कईदिनोंसे है और अब तो दिन परदिन प्रथम तो भोजन थक गया और दूसरे शरीरमें ताकत नरही और अब कुछ बेमारी भी जादे होतीहै सोयह पूछता है कि इसके आराम कब होवेगा सो हेपूछनेवाले इसके शक्त बेमारी है सो इसकूं ईश्वरने धन बहुत दियाहै सो इसके हाथसे एक पुरश्चरण गायत्रीका संकल्प करवा और दान कलशका जमीनका ये करवा इसके जीवकूं सुखहोवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ४७६॥ हुकमीशकल ∴ अतवेखारिज केतुकी है हुकम फरममातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरी नानीके बेमारीहै सो कब अच्छी होवेगी सो हेपूछनेवाले वह तो अच्छी होचुकी कभी भुनाहुवा अन्नकूं फिर जमायाचाहै और उसमें फिर जलकी परवस्ती करे तो वह जामेगा नहीं सो हेपूछनेवाले अब दिन २१ बाद तेरेकूं नाकिस दिन आवेगे सो तू मङ्गलका दान और मङ्गलका जाप्य सवालच करवा नहीं तो तेरेपे जबर आफत आवेगी फिकर मत

करे यहकर इति प्रश्नः। पिंडः॥ ४७७॥ हुकमीशकल ∴ मुन कलीव मङ्गलदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वेमारीकाहै सो तू यह पूछताहै कि मेरे मामाके निहायत जादे वेमारी है सो उसके आराम कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तुम्हकूं इलाज भी बहुत किये परन्तु दिनोंकी गरदशकरके दुरस्त न हुवा सो तुम्ह इसके हाथसे सूर्य्यदेवताका और शनिका दान और जाप्यका संकल्प करवावो और छायापात्रमें सुवर्ण तोला २१ गिरवा कर नेकब्रह्मनकूं दे और महामृत्युंजयका अखंड जाप्य करवा इसके आराम बरजरूर होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४७८॥ हुकमीशकल ∴ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे मामाके वेमारीहै सो अब कुछ आराम है और कभी जादे होजातीहै और कोई इलाज करे उसवखत किसी औषधिसे तो कुछ आराम होवे फिर वैसी ही होजाय और किसी औषधिसे जादे होजाय आराम होता नहीं सो हेपूछनेवाले तुम्हारे मामाके कुटंबमें पितरदोष है जिसकरके सुख न रहता कभी किसीबातका कभी कसीबातका कलेश रहताहै सो तू पितरोंका आराधन करवा और पितरोंका गयाश्राद्ध करवा अथवा पिण्डारा करवा श्रीमहाभारतका पुस्तक नेकपढ़ाहुवा ब्रह्मनकू दे इसके आराम बरजरूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४७९॥ हुकमीशकल ∴ इज्जतमा सावित बुधकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मामीके वेमारी है सो प्रथम तो भोजन

भावता नहीं और जो कुछ भावे तो हजम न होता सो हेपूछने वाले इसकूं दिन निहायत नाकिस हैं सो तू शनिग्रहका और वृहस्पतिका दान करवा और इन्ह दोनुवोंका जाप्य करवा और सुवर्ण मास ३ नेकब्रह्मनकूं दे संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४८० ॥ हुकमीशकल ⁝ तरिखा मुनकलीव चंद्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरी मामीके बेमारीहै सो उसके वेमारी जादा दिनोंकी होली और उसकूं अब तकलीफ जादे है और शरीरसे निहायत हरारत होयरहीहै और कोई इलाज दिनोंकी गरदश करके दुरस्त न आया सो यह पूछता है कि कब अच्छी होवेगी सो हेपूछनेवाले यह तो कालके मुखमें आरहीहै परन्तु इसके हाथसे एकसहस्र विष्णु सहस्रनामोंके पाठोंका संकल्प करवा और एक कलश तांबेका घीका भरिके और जितनी तेरी ताकत होय उतना सुवर्ण गेरके नेकब्रह्मनकूं दे फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४८१ ॥ हुकमीशकल ⁝ लहियान खारिज वृहस्पतिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि एक मनुष्यके वेमारी है सो उसकी वेमारी जादा है और उससे भोजन भी न किया जाता और कुछ भोजन करलेवे तो पचता नहीं और शरीरसे भी निहायत थकगया और जो कुछ इलाज किया सो दिनोंकी गरदश करिके काम न आया सो हेपूछनेवाले इसकूं मङ्गलग्रह जन्मपत्रसे निहायत नाकिस है सो मङ्गल धरणीका पुत्र है सो मकान बनवाकर किसी नेकब्रह्मनकूं दानका संकल्प दे फिकर मतकरे इसकी

मंगलका कोपसे कभी कुछ कभी कुछ वर्षों से बेमारी आतीहै कभी पुण्यके फलसे अच्छी होजातीहै सो अब यहकार इसके आराम बरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४८२ ॥ हुकमी शकल ⁝ कबजलदाखिल सूर्य्यदेवताकीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि एक मनुष्यके बेमारीहै सो उसके जादे बेमारीहै अनेक इलाज किये परन्तु माफकत आये नहीं और अब दिन परदिन थकताजाताहै अब शरीरमें नाताकतहै सो हेपूछनेवाले इसकूं शुक्र और राहु दो ग्रह निहायत नाकिशहैं और इसमारकमें इसकीजिंद गी रहनी मुसकलहै सो इसके हाथसे शुक्रका और राहुका दान करवा और जाप्य करवा और महामृत्युंजयका अखण्ड जाप्य कर वा इसके आराम होवेगा फिकर मतकरे अल्लाताला अच्छी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ४८३ ॥ हुकमी सकल ⁝ कबजलखारिज राहुकी है हुकम फरमावती है सो पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि मेरे शत्रुके बेमारी है सो बेमारी जादे दिनोंसे है परन्तु ऐसा दुष्ट है मरनेमें न आता सो मैं यह पूछता हूं कि इस बेमारीमें यह मरेगा या नहीं सो हेपूछ नेवाले इसके बेमारी जादे दिनोंका है और इसकूं दिनभी निहा यत नाकिस हैं परन्तु इसकूं मारक न आया है सो अब दिन ७ बाद आवनेवाला है परन्तु सामान्य मारक है सो तू घंटाकरण मन्त्रका जाप शत्रुविनाश कारक इसप्रकारसे करवा फिर फोरन फोत होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। ४८४ ॥ हुकमीशकल ⁝ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है कि पूछने

वाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो यह पूछता है कि मेरे शत्रु के बेमारी है सो मेरा शत्रु बड़ा दाना दूशमन है सो उसकूं खबर जादे है मैं उसके सङ्ग अनेकवार नालाकी की है परन्तु उसकूं तब भी लायकबरी हो की है परन्तु अब उसके बेमारी बहुत जादा है सो मे यह पूछता हूं कि बहुत अच्छा कब होवेगा या उसका शरीर ही पूरा होवेगा सो हेपूछनेवाले जैसा तू कहता है वैसा ही है परन्तु अब उसकूं दिन निहायत नाकिस है सो हेपूछनेवाले उसके हाथसे एकसहस्र विष्णुसहस्रनाम पाठका संकल्प करवाय और गऊके दानका संकल्प करवा आराम होगा जादे कशालामें पुण्य सहाय होता है फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४८५॥ हुकमीसकल ⁝ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल किसके मरनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरे शत्रु बहुत नालायक है और विना मतलब मेरेकूं तकलीफ देता है सो यह दुष्ट कब मरेगा सो हेपूछनेवाले इसकूं अभी मारक न है परन्तु तेरेकूं निहायत तकलीफ देता हो तो सूर्य्यके दिन पीले आंकके पत्ते ७ ल्याकर आंककी ही पलासीकी उन्हपत्तों पर उसका नाम लिख कर अग्निमें होम कर दिन २१ तेरा शत्रुको मारक होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः॥ पिण्डः॥ ४८६॥ हुकमीशकल ⁝ उकला मुनकलीव शनिग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल बेमारीका है सो तू किसी सत्रुकी बेमारीकी चाहता है सो तू यह पूछता है कि मेरे शत्रु जबर है और बातबातमें मेरेकूं दिक रखता है सो तू यह चाहता है कि इसकूं बेमारी भी कुछ

न होती सो इसके वेमारी होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले इसके ग्रह बहुत सक्त हैं इसकूं देखकर सब कांपते हैं सो तू मट्टीका वरतनकी ठेकरीपै शनिवारकूं उसका नाम केशर और आकका दूधमें लिखकर आंचमे दवाय दे इतने आंचमें ठेकरीकूं दवाई राखेगा इतना शरीरमें अग्नि लगी रहेगी और बुखार चटजावेगा और तनासे तना भी शत्रु उसकूं सिंह दिखाई देवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ ४८७ ॥ हुकमोशकल = अंकोश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल शत्रुके मारनेका है सो तु यह पूछता है कि मै शत्रुने निहायत दिक करदिया हूं मेरेकूं गलीमें भी न चलने देता है सो मेरा दिल निहायत दिक करदिया है सो अब मेरे दिलपे यह है कि मैं शत्रुकूं किसीके पास किसी ततबीजसे मरवाया चाहताहूं यह पूछता है सो हेपूछनेवाले शत्रुको किसीपास मरवावे मत अब तेरेकूं दिन नाकिश हैं जो किशीपास मरवावेगा तो सी रफ तू पकड़ा जावेगा सो तू अब नाम मतले और मास ६ दिन २१ बाद इसकूं नाकिश दिन आवेंगे सो तब यह निहायत तक लीफ पावेगा और बहुत दिक होवेगा सो देखकर तू बहुत खुसी होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ४८८ ॥ हुकमो शकल ⩧ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल किशीके मारनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरा शत्रु निहायत दुष्ट है मेरेकूं गली चलते हुये भी बोलीतराना मारता है सो तूं संमुख न हो सकता तेरे दिलपे निहायत गरदश आरही है सो तेरे दिलपे यह

है कि शत्रुको मारदेउं सो हेपूछनेवाले शक्स तू शत्रुकूं मत मारियें क्योंकि तेरेकूं दिन अब निहायत नाकिस हैं जो तू अब शत्रुपे हाथ गेरेगा तो तेरा शत्रु तो मरनेमें न आवेगा और तेरेपे राजकी निहायत कफगी होवेगी फिकर मतकरे शत्रुविनाशनी कालिकी मन्त्रका आराधन करवा शत्रु नष्ट होवेगा फिकर मत करे इति प्रश्नः। इति चतुर्दशस्थानफलम् समाप्तम्। अथ पिंडः॥ ४८९॥ हुकमी सकल ⁝ बयाज साबित चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा शवाल भाग्योदयका है सो तू यह पूछता है कि मेरा भाग्योदय कब होवेगा सो हेपूछने वाले अब तेरा भाग्योदयमें कुछ देर नहीं है तू श्मसानकी भस्म लेकर पहले तो गंगाजलसे शिवजीका स्नान करवा और पीछे स्मसानकी भस्मका शिवजीके त्रिपुंडतिलक चढ़ा सो दिन २१ इसकरनेबाद तेरा भाग्योदय होयगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४९०॥ हुकमीसकल ⁝ नुसरतखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल भाग्योदयका है सो तू यह पूछता है कि मेरा भाग्योदय कब होवेगा मेरा कईके रोजगार लगजाता है परन्तु फिर दूर होजाता है सो तू यह पूछता है कि मेरा रोजगार कि फिर न छुटे ऐसा कब लगेगा यह पूछता है सो हेपूछनेवाले तेरा भाग्योदय हुयोंवर्ष ३ हुये परन्तु तेरे जन्मपत्रमें एक तो सूर्य्य एक शुक्र दो ग्रहमाफक हैं सो पहले तो तेरा रोजगार लगजाता है और पीछे प्रथम तो दिल न लगता और कोई भी अपसर आवे तो कुछ कहे तो दिलकूं वर्दास न होती उसी वखत अपसरके सामने होजाता है सो अपसरके

सामने होनेसे या कोई और बेफाइदा करनेसे लाभ न होता सो अब तू सूर्य्य और शुक्रका आराधन करवा फिकर मतकरे तेरा निरन्तर रोजगार होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४८१॥ हुकमी सकल ∴ नुखदाखिल वृहस्पतीकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकश तेरा शवाल भाईका भाग्योदयका है सो तू यह पूछता है कि मेरा भाईका भाग्योदय कब होयगा सो हेछनेवाले तेरा भाईका भाग्योदय होनेवाला है सो मास ४ दिन ५ वाद होवेगा परन्तु इसके हाथसे एक गऊका पूजन दिन ११ करवा इसके करवानेसे इसकूं लाभ अच्छा होवेगा क्योंकि इसकूं पहलेजन्मका गऊका शाप है सो पूजन करनेसे इसकूं जलदी ही लाभ होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४८२॥ हुकमीशकल ⁝ अतवेखारिज केतुकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल भाईके भाग्योदयकाहै सो तू यह पूछताहै कि मेरे भाईका भाग्योदय कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तू संदेह मतकरे इसका भाग्योदयमें तो बहुत देर है शनि और मंगल दो ग्रह इसके जन्म पत्रमें सामान्य पड़ेहै सो उन्हका दान और पूजन करवा और जाप्यकर इतने इन्ह ग्रहोंकूं न पूजेगा इतने इसका भाग्योदय न होवेगा सो तू इन्हग्रहोंका पूजन करवा इसका भाग्योदय होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ४८३॥ हुकमीशकल ∻ नकी मुनकलीब मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकश तेरा सवाल भाग्योदयका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे पुत्रका फाग्योदय कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरे पुत्रका भाग्योदय होनेवाला है कुछ देर न है तू अपने पुत्रके हाथसे शिव

जीका गंगाजलसे स्नान करवा और चिताभस्मका चन्दन चढवाय दिन २१ इसकरनेके बाद जलदीही भाग्योदय होवेगा इसके हाथसे पश भी ऐसे होवेगे कि जो तुम्हारा कुटंबमें अबतक न बनआये और इसके जन्मपत्रमें ग्रह भी बहुत उत्तम है सो तू संदेह मतकरे संदेहके दिन गये अब उत्तम दिन तेरेकु और तेरे पुत्रकूं आयेहैं फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ हुकमीशकल अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल भाग्योदयका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे पुत्रका भाग्योदय कब होवेगा सो हेपूछनेवाले इसका जन्मपत्रमें ग्रहोंने पंचमभवन विगड़राखा है सो हेपूछनेवाले बुद्धिका कारण पंचम भवन होताहै और भाग्योदयका कारण बुद्धि होतीहै सो इसका बुद्धिस्थान विगड़रहाहै सो प्रत्यक्ष इसकी बुद्धि चपल न है सो पंचमभवनमें जो माफक ग्रह पड़ेहैं और जो माफक देखतेहैं उन्ह ग्रहोंके जाप्यका संकल्प नेकब्रह्मनकूं दे और दहशांश हवन दहशांश तर्पण दहशांश मार्जन दहशांश ब्रह्मन भोजन करवा और इसकूं ब्राह्मीबूंटी और श्यामगऊका घृत चढाय इसके बुद्धि का चपलता और शरीरकी चेष्टा होवेगी संदेह मतकरे इसकी तकदीर यह करनेसे जलदी ही खुलेगी फिकर मतकरे इति प्रश्न। पिण्डः॥ ४८५॥ हुकमीशकल इज्जतमा सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल चोरीका है सो तू यह पूछताहै कि चोर कितनेहैं और कौन दिशाकूं गयेहैं और मेरा धन मिलेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले चोर नग ४ थे सो तेरा धनकूं लेकर पूर्वकूं गये और तेरा धन छिपादियाहै अब

वह तेरा धन चोरोंके घरपे भी न रहाहै सो अब तेरेकूं दिन निहायत नाकिश हैं नाकिश दिनोंमें गुजरान कर तेरा धन न मिलेगा और जो तेरेसे न रहाजाय तो श्रीकालिकाका आराधन करवाकर फिर इसपे उद्योग कर सो उद्योग करनेसे कुछ मिलेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४८६ ॥ हुकमीशकल ⁝ तरिखा मुनकलीब चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल चोरीका है सो तू यह पूछता है कि मेरा धनको चोर लेगये प्रथम तो चोर कितनेहै और कोन दिशामें गयेहैं और मेरा धन आवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा धन दक्षिण दिशाकूं गयाहै और कुछधन छोड़ भी गयेहैं और चोर नग ३ थे और हेपूछने वाले गयाधन पिचोतरा मांगताहै सो तेरेकूं दिन निहायत नाकिश हैं अब तू कोई उद्योग करेगा तो न होवेगा सो अब तेरेकूं दिन १५ और नाकिश रहेहैं सो तू नाकिश दिनों बाद उद्योग करिये कुछ तेरेकूं मिलजावेगा फिकर मतकरे अच्छे दिनों में और ही लाभ बहुत होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४८७ ॥ हुकमीशकल ⁝ लहियान खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमातीहैं पूछनेवाले शकश तेरा सवाल चोरीका है सो तू यह पूछताहै कि प्रथम तो कितने चोर थे और कौन दिशाकूं गये और मेरा धन मिलेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले चोर ५ थे और धन लेकर पश्चिमकूं गये और तेरा धन न आवेगा क्योंकि तेरेकूं अन्तर सामान्य दशाका है सो तेरा धन आवता न दिखता है तू उद्योग करेगा तो तेरा कुछ धन मिलेगा और जो तेरे सबर न होवेतो तू गंगाजलसे शिवजीकूं स्नान करवाकर और चित्त

भस्मका त्रिपुण्डतिलक शिवजीके कर दिन २१ इसकरनेसे कुछ धन मिलेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४६८ ॥ हुकमी शकल ∴ कबजलदाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल चौरीका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा धनकूं चोर लेगयेहैं सो कितने चोरहैं और कौनदिशामें लेगयेहैं और हमारा धन मिलेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले चोर नग ५ थे और उत्तरदिशाकूं धन लेगये और अब तेरेकूं दिन नाकिश हैं सो तू जबर उद्योग कर और दुर्गाका आराधन रख पाठकरवा फिकर मतकरे कुछ देरसे धन लगे धन आवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ४६६ ॥ हुकमीशकल ∴ कबजलखारिज राहुकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल चौरीका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं एकमनुष्यने भाल दीईहै एकजगों एक साहुकारके मकानमें धन बताया है सो मेरा दिल चौरीकर नेकूं है सो यह पूछताहै कि चोरी कब करूं और माल मेरे हाथ आवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिन बहुत नाकिस है सो नाकिश दिनोंमें गुजरान कर अबध न तेरे हाथ न लगेगा और ज्यानजोषम तेरेकूं होजावेगी सो तू चोरी मत करे तेरेकूं लाभ न है और अब दिन २५ बाद तेरेकूं दिन अच्छे आवेंगे सो तेरेकूं और हो लाभ बहुत होवेगा संदेह मतकरे श्रीभगवतीके बीजमन्त्रका आराधन करवा आनन्द सब बातका होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५०० ॥ हुकमीशकल ≡ जमात साबित बुधकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल चोरीका है सो हेपूछनेवाले शकश तू यह पूछताहै कि मेरे दिलपे

चोरीकरनेकीहै सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं एक मनुष्यने कुछ धनकी एकके साज लाईहै सो मेरा मन यह करताहै कि मैं चोरी करूं सो हेपूछनेवाले तू इसजगों चोरी मतकरिये क्योंकि तेरी चोरी उजगार होजावेगी और राजसे तेरेकूं बहुत जरीमाना होवेगा सो तू मतकरे हेपूछनेवाले चोरीमें कोई जबर साहुकार हुवा न सुना हेपूछनेवाले शकश तू चोरी मतकरे तेरेकूं विगर चोरी ही फाइदा होवेगा संदेहमतकरे इति प्रश्नः। इति पंचदश स्थान फलम् समाप्तम्। अथ पिंडः ॥५०१॥ हुकमीशकल ∸ फरहा मुनकलीव शुक्रदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछताहै कि मैं दिलपे तीर्थयात्रा करनेकी है परन्तु बहुत दिन हुये होनेमें आतीनहींहै और मेरी तीर्थयात्रा होवेगी तो सुखसे होवेगी या दुःखसे हेपूछने वाले तेरी तीर्थयात्रा अब होवेगी क्योंकि अब तेरा पुण्योदय हुवा है अबतक तेरा पुण्योदय न हुवा था सो हेपूछनेवाले रस्तेमें भूखे अपाहजोंकूं कुछ देतारहना जिसकरिके तंदुरस्ती रहेगी और तुझपे हाथडालेगा सो तेरे पुण्यके प्रतापसे जाहरित होजावेगा सो तू फिकर मतकरे तेरी तीर्थयात्रा बहुत अच्छी होवेगी इति प्रश्नः। पिंडः॥ ५०२ ॥ हुकमीशकल ∸ उकला मुनकलीव शनि देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ तीर्थयात्राकूं बहुत दिनोंसे कररहाहै परन्तु कभी कुछ विघ्न होजाताहै गृहस्थ का सबब जबर है और दिलभी धीरज न धरता क्योंकि अबतक ऐसा कहीं जाना भी न बनाहै सो हेपूछनेवाले तीर्थयात्रा करनी

कुछ सामान्य नहीं क्योंकि इस तीर्थयात्राकी तुल्य और पुण्य न होता है सो अवतक तेरेकूं पक्का मनसूबा न किया था अब पक्का मनसूबा कियाहै सो तू तीर्थयात्राकर तेरी तीर्थयात्रा बहुत अच्छी होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ५०३ ॥ हुकमीशकल ⚍ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ श्रीजगन्नाथजीकी यात्राका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ जादे दिनोंसे है परन्तु गृहसे निकास होता नहीं सो हेपूछनेवाले अवतक तेरा पुण्योदय पूर्वजन्मका हुआ नहीं था यह श्रीजगन्नाथजीके दर्शन पुर्वजन्मका पुण्योदय विगर न होताहै सो अब तेरा पूर्वजन्मका पुण्योदय हुवा है सो अब तेरेकूं श्रीजगन्नाथजीके दर्शन होवेगे संदेह मतकरे एक वेरतो फिर भी जानेमें कोई दिनका अवरोध हवेगा परन्तु अब मास ५ भीतर तेरी तीर्थ यात्रा श्रीजगन्नाथजीके दर्शन होवेगे पुण्य जादे करना कुशलता रहेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ५०४ ॥ हुकमीशकल ⚎ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछताहै कि जब मेरे मनमें श्रीजगन्नाथजीके दर्शनकी आई उसीवखत कोई न कोई अवरोध होजाताहै और दिलपे दर्शनोंकी लगरहीहै परन्तु होने न पावते सो हेपूछनेवाले तेरा पहले और इस जन्मका ऐसा पुण्य नहीं कि जिसकरिके तेरेकूं दर्शन होवे सो तू पुण्यकर तेरेकूं श्रीजगन्नाथजीके दर्शनोंमें कुछ देर है संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५०५ ॥ हुकमीसकल ⚎ बयाज साबित चन्द्रमा

देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्श तेरा सवाल अपने शरीरके सुखका है सो तू यह पूछता है कि मेरा दिल निहायत नाराज रहता है और मेरा दिल न लगता है और घरके मनुष्य मेरी संमतोमें न है और मेरेकूं उन्हकी संमती अच्छी न लगती और जो में किया चाहता हूं सो भी न हो शकता सो मेरा मनो रथ यह है कि या तो मैं इस जगोंसे चलाजाऊं या मेरा कार्य्य सब प्रथक होजावे और मेरा अब मास १० से रोजीना जवत है मेरा हाथ भी सत्त हैं और घरमें दौलत बहुत है परन्तु मेरी एक कौड़ी भी न है सो मैं यह पूछता हूं कि मे अपने हाथ माथे कब होजाऊंगा सो हेपूछनेवाले शक्श तेरेकूं अब दिन निहायत माफक हैं तू वर्ष २ मास ७ दिन ११ से कैदसमान है और अब भी दिन तेरेकूं निहायत नाकिश हैं सो मास ३ न भीतर तू अप ने हाथमांथे होजावेगा परन्तु संदेह तेरेकूं जादे बढ़ेगा सो हेपूछ नेवाले तू पितरोंकि वास्ते नेकब्रहमनकूं एक सुवर्णकी मूर्त्ति पल ५ की करवा कर पूजन करवाकर दे तेरे संतानका भी सुख हो वेगा तुच्छ कार्य्यपे निगह मतदे बड़ोका यश देख संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५०६ ॥ हुकमीसकल ≟ मसुदखारिज सूर्य्य देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्श तेरा शवाल शौर से जुदाहोनेका है सो तू यह पूछता है कि हमारे घरमें जो मुर व्वीवनरहे हैं उन्हमें तो अक्कल बालक कितनी भी न है और घर में दिन राति कलेश औरतोंका रहता है और मरदोंके भी दिल फटरहे हैं अपना सब चाहते हैं सो मैं यह पूछता हूं कि इसमें धनका भी नुकसान और घरके कलेशसे इज्जत भी विगड़ती है

जो निहायत शत्रु थे वे अब इस हालकूं देखिकर बहुत खुशी होते हैं सो मैं यह पूछता हूं कि यह कलेश कब मिटैगा और शीर जुदा कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तुम्हारे पितदोष है सो तू पितरोंके वास्ते गायत्रीकि पुरश्चरण और गयाश्राद्ध कराय फिर यह कलेश सब दूर होवेगा फिकर मतकरे और शीर भी फौरन जुदा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५०७॥ हुकमीशकल ꞉ नस्रुद्दाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ बद्रीनारायणजीके दर्शनका है सो मेरे दिलपे बहुतदिनों से बद्रीनारायणजीके दर्शनका है सो मेरे दिलपे बहुत दिनोंसे बद्रीनारायणके दर्शनोंकी लगरही है परन्तु अब तक जाना न बना जब मनोरथ करू तब ही कोई विघ्न बीचमें आपड़ता है सो अब यह पूछता हूं श्रीबद्रीनारायणके दर्शन मेरी प्रारब्धमें है या नहीं सो हेपूछनेवाले ये श्रीबद्रीनारायणके दर्शन कुछ सामान्य न है पूर्वजन्मका पूर्णभाग्योदय होवे तब इस उत्तराखण्डका दर्शन होता है और श्रीबद्रीनारायणका तो दर्शन बहुत पुण्योदय होवे तब होता है सो हेपूछनेवाले तेरेकूं दर्शन अब होवेंगे उद्यम कर संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५०८॥ हुकमीशकल ⁝ अतवेखारिज केतुदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मैं अब बद्रीनारायणजानेका मनोरथ करता हूं सो मेरेकू श्रीबद्रीनारायणके दर्शन कुशलतासे होवेंगे या नहीं सो हेपूछनेवाले तू दर्शनोंके वास्ते गमन कर तेरा पूर्वजन्मका पुण्य बहुत जादे हैं सो तू संदे

ह मतकरे तेरेकूं दर्शन कुशलतासे होवेगा और बहुत आनन्द होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५०६॥ हुकमीस कब ÷ नकी मंगलदेवताकी है मुनकलीव है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मै सेतुबन्ध रामेश्वरकी यात्रा किया चाहता हूं सो बहुत दिनोंसे मनोरथ करता हूं परन्तु ग्रहस्थके सववसे होसकता नहीं सो अब मैं यह पूछता हूं कि मेरी सेतुबंध रामेश्वरकी यात्रा होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा पहले जन्मका बहुत पुण्य है परन्तु अब तक उदय न हुवा है सो अब मास ३ बाद उदय होने वाला है सो अब मास ३ बाद तेरेकूं बरजरूर दर्शन होवेंगे सो तेरेकूं पुण्य खूब करना धनका यही फल है इति प्रश्नः। पिंडः॥ ५१०॥ हुकमी शकल अतवेदाखिल ÷ शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ तीर्थयात्राका है कि सेतुबन्धरामेश्वरके दर्शन करनेका मनोरथ है सो तू यह पूछता है कि कुशलतासे मेरेकूं दर्शन होजावेंगे या नहीं सो हे पूछनेवाले तेरा पूर्व जन्मका पुण्य जादे है सो अब उदय हुवा है सो तेरेकूं दर्शन बहुत कुशलतासे देवेंगे संदेह मतकरे पुण्यकरना पहले जन्मका किया तो अब पाया है और अब क्या किया आगे पावेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५११॥ हुकमीशकल ÷ इज्जत मासावित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरे मनमें द्वारिकाजी की यात्राकी बहुतदिनसे लगरही है परन्तु ग्रहस्थके

व्यापारकरके दर्शनोंके वास्ते गमन न होसकता सो अब मै यह पूछता हूं कि मेरी श्रीद्वारिकाके दर्शनोंकेवास्ते यात्रा होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तू संदेह मतकरे अब तेरी यात्रा होनेवाली है सो अब तेरा पूर्वजन्मका पुण्योदय हुवा है सो अबमास ५ बाद तेरी यात्रा होवेगी पुण्य बहुत करना फीकर मतकरे अब यात्रा होवेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५१२॥ हुकमीसकल ⁝ तरीखा मुनकलीव चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ द्वारिकाकी तीर्थयात्राका है सो यात्रा सुखसे होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरी यात्रा बहुत आनंदसे होवेगी क्योंकि तेरे कूं पहले जन्ममें पुन्य किया है सो पुण्यके प्रतापसे संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५१३॥ हुकमीसकल ⩨ लहियान खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सक्स तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ पुष्करयात्राकेवास्ते बहुतदिनोंसे है परन्तु गृहस्थके व्यापारकरीके और मंदभाग्यता होनेसे पुष्करयात्रा न होती सो मै यह पूछता हूं कि श्रीपुष्करजीमें स्नान होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरे दिलपे यथार्थ अब जची है सो अब तक तेरा पूर्वजन्मका पुण्योदय न हुवा था सो अब हुवा है मास १ में सो अब पुष्करस्नान होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५१४॥ हुकमीसकल ⁝ कबजलदाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्श तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरे दिलपे श्रीपुष्करजीके स्नानकरनेकी है सो मेरे कूं पुष्करजीका

स्नास होवेगा या नहीं और सुखसे होवेगा या दुःखसे सो हेपूछने वाले ये कार्त्तिक शुदि ११ एकादशीसे लेकर दिन ५ पंचभीष्म कहातेहैं सो इन्ह ५ पांच दिनोंमें पुष्करजीमें सब तीर्थ आतेहै सो पंचभीष्मोंमें पुष्करमें स्नानका यह फल है कि जैसा सब तीर्थों में किया सो तू स्नान कर तेरा पूर्वजन्मका पुण्य है तेरेकूं सब बातका सुख रहेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५१५॥ हुकमीशकल ∴ कबजलखारिज राहुकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ श्रीगङ्गाजीके स्नानका बहुत दिनोंसे है परन्तु मनोरथ सिद्ध न होता सो मैं यह पूछताहूं कि मेरा स्नान श्रीगंगा जो होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले श्रीगंगाजीका स्नान कुछ कमती न है जिसके स्नानकी देवते भी अभिलाषा करतेहैं सो तेरा पूर्वजन्मका पुण्य जादे है परन्तु अबतक उदय न हुवा है सो अब मास २ भीतर उदय होवेगा सो तेरेकूं सर्वपाप मोचनी श्रीगंगाजीमें स्नान करावेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५१६॥ हुकमीशकल ≡ जमात साबित बूधदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शक्श तेरा सवाल श्रीतीर्थयात्राका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ श्रीगंगाजीके स्नानका है सो स्नान होवेगा या नहीं और स्नान होवेगा तो सुखसे होवेगा या दुःख से सो हेपूछनेवाले तू सच पूछताहै क्योंकि सर्वपाप मोचनी श्री गंगाका स्नान पूर्वभाग्योदय विगर न होताहै सो अब तेरा पूर्व भाग्योदय होताहै संदेह मतकरे स्नान जरूर होवेगा फिकर मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५१७॥ हुकमीशकल ∴ फरहा मुन

कलीव शुक्रदेवताकी है हुक्म फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो हेपूछनेवाले तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ प्रयागकी यात्राका है सो बहुत दिनोंसे है परन्तु जाना न बनता सो अब यह पूछताहै कि मेरा प्रयागका स्नान बनेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरा स्नान बरजरूर बनेगा यद्यपि श्री प्रयागका स्नान मंदभाग्यकूं तो मुसकिल है परन्तु तेरा पूर्वजन्म का पुण्य जादे है अब स्नान होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५१८ ॥ हुक्मीशकल ⁚ उकला मुनकलीव शनिदेवता की है हुक्म फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल तीर्थयात्रा का है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ प्रयागके स्नानका है सो तू यह पुछताहै कि मेरा स्नान होवेगा या नहीं और स्नान होवेगा तो सुखसे होवेगा या दुःखसे सो हेपूछनेवालें तेरा भाग्यो दय पूर्वजन्मका हुयाहै सो तू स्त्रीसंगममें स्नान कर गंगायमुना सरस्वतीका स्नान पूरे भाग्यसे होताहै सो तू कर सुखसे होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५१९ ॥ हुक्मीशकल ⁚ अंकीश शनिदेवताकी है हुक्म फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछताहै कि श्रीशिवपुरी काशी जीकी यात्राकी बहुत दिनोंसे मनमें लगरहीहै परन्तु जब मनो रथ किया तब पार न पड़ा सो अब यह पूछताहूं कि मेरो श्रीवि श्वनाथपुरीकी यात्रा होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले विश्वनाथ पुरीके दर्शन ही पूर्णप्रारब्धीको होताहै सो अब तेरा पूर्वजन्मका भाग्योदय हुवाहै सो अब जलदी ही काशीजीका वास होयगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५२० ॥ हुक्मीशकल ⁝

हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राकाहै सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ काशीजीमें विस्वनाथके दर्शन करनेका है सो दर्शन होवेंगे या नहीं और जो होवेंगे तो सुखसे होवेंगे या दुःखसे सो हेपूछनेवाले तेरा पूर्वजन्मका पुण्यका उदय अब हुयाहै सो अब तेरेकूं विश्वनाथपूरीके दर्शत होवेंगे और बहुत आनंद रहेगा संदेह मतकरे यह दर्शन पूर्ण पूर्वजन्मके तपविना न होतेहैं सो फिकर मतकरे दर्शन जलदी ही होवेंगे सुखरहेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५२१ ॥ हुकमीशकल ⠶ बयाज साबित चंद्रमादेवताकी हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ बहुत दिनोंसे है कि ब्रह्मपुत्रतीर्थकी यात्रा करनेकाहै परन्तु जब मनोरथ करताहूं उसी वखत कोई विघ्न होजाताहै सो हेपूछनेवाले सो तदबीर करताहै परन्तु तदबीर न लगती सो तेरा पूर्वजन्मके पुण्यका उदय हुवाहै सो अब मास १ दिन ७ बाद तेरी ब्रह्मपुत्रकी यात्रा होवेगी परन्तु अब तेरेकूं दिन जरा नाकिश है इसीकारणसे तेरा दिल भी विगड़ा रहताहै सो तू श्रीमतीभगवती मंगलमूर्त्तिका आराधन रख और दुर्गापाठ करवा बलिदानदे तेरे व्यापारमें लाभ भी बहुत होवेगा और तीर्थयात्रा भी होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५२२ ॥ हुकमीशकल ⠶ नुसरतखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ अब ब्रह्मपुत्र तीर्थकी यात्रा करनेका है सो इसयात्रामें कोई प्रकारका कलेश तो न

होवेगा और शरीरकूं सुख होवेगा यह पूछताहै सो हेपूछनेवाले पूर्वजन्मका पुण्यका उदय अब हुयाहै सो तू यात्रा कर तेरेकूं किसीबातका फिकर न होवेगा संदेह मतकरे यात्राकर इति प्रश्नः पिण्डः ॥ ५२३ ॥ हुकमीशकल ⁝ नुसरत् दाखिल बृहस्पतीकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनमें बहुतदिनोंसे गयाजीकी यात्रा करनेकी है सो हेपूछनेवाले शकश तेरा मनोरथ तो बहुत दिनोंसे है परन्तु गृहस्थका व्यापारकरके जाना न हुवा सो हेपूछनेवाले अबतक तेरेकूं दिन निहायत नाकिश थे परन्तु अब १५ बाद तेरेकूं दिन अच्छे आयेहैं सो संदेह मतकरे अब तेरा पितरोंका गयाश्राद्ध होवेगा और अब तेरे सबबातका आनन्द होवेगा फिकर मतकरे अब तेरे पितर प्रसन्न है गया पितरोंकी करवा अब होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ५२४ ॥ हुकमी शकल ⁝ अतबेखारिज बृहस्पतिकीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो यह पूछताहै कि मेरे कुटंबमें प्रथम तो उज्वल संतान होवे न और होवे तो जीवती नहीं सो मेरा मनोरथ गयाश्राद्ध करवानेका है सो प्रथम तो किस ततबीज से करूं और करवाया पीछे मेरे संतानका सुख हेवेगा या नहीं यह पूछताहै सो हेपूछनेवाले प्रथम तो श्रीगायत्रीका एक पुरश्चरण या सवालक्ष नेकब्राह्मनोंसे करवा और श्रीमतभागवतका श्रवण कर और तद्दशांश हवन तर्पण मार्जन ब्रह्मनभोजन बहुतप्रीतिसे कर और जो तीर्थ रस्तेमें आवे उसतीर्थपे श्राद्धकर और आश्विनमें या माघमें ४५ श्राद्ध श्रीगया

में करवा फिर तेरे सन्तानका सुख होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५२५॥ हुकमीशकल ∵ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरे मनपर श्रीअयोध्याजी जानेकी बहुतदिनसे हैं परन्तु जाना बनता नहीं जब मनोरथ करता हूं तब कोई ऐसा विघ्न होता है कि जाना न बनता सो अब मै यह पूछता हूं कि मेरा जाना बनेगा या नहीं और जाना बनेगा तो कब होवेगा सो हेपूछनेवाले अब तक तेरा पूर्वजन्मका पुण्योदय न हुवा है अब मास ३ दिन ११ बाद पुण्योदय होवेगा सो इस अवधीबाद तेरा कार्य्य बनेगा पुण्यकरना इति प्रश्नः॥ पिण्डः॥ ५२६॥ हुकमीसकल ∵ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ श्रीअयोध्याजीकी यात्रा करनेका है सो यह पूछता हूं कि यह यात्रा अब होवेगी या नहीं और होवेगी तो सुखसे होवेगी या दुःखसे सो हेपूछनेवाले अब तेरी यात्रा होवेगी संदेह मतकरे और बहुत आनन्दसे होवेगी कोई बातका संदेह न होवेगा हे पूछनेवाले तेरा तप जवर है सो तू पहले जन्ममें पूर्वदिशामें श्रीदामा नाम ब्रहमन था और श्रीरघुनाथजीकी तेरे भक्ती भी बहुत थी सो तेरे ये रघुनाथजी प्रसन्न हुवे यह कहने लगे कि हेपुत्र वरमांग सो तेरेकूं रघुनाथजीकी भक्ति ही मांगी सो इसकारणसे तेरी इसजन्ममें भी भक्ति ज्यादा है सो तू फिकर मतकरे तेरी तीर्थयात्रा अच्छी होवेगी इति प्रश्नः। ५२७॥ हुकमीशकल ∴ इज्जतमा सावित बुधदेवताकी

है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ मथुराजीकी यात्राका है बहुतदिनोंसे परन्तु जब मनोरथ करता हूं उसवखत कोई ऐसा काम आता है कि जाना न बनता सो अब यह पूछता है कि मेरा जाना बनेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तक तो पूर्वजन्म का पुण्योदय तेरा न हुवा है परन्तु अब मास ५ दिन २१ में तेरा पुण्योदय होवेगा सो तब तेरा जाना बनेगा संदेह मतकरे यह श्रीमथुराजीकी यात्रा बहुत उत्तम है जो वहांका भंगी उसकूं भी स्वर्ग मिलता है फीकर मतकरे तेरी यात्रा बरजरूर होवेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५२८॥ हुकमीसकल ⁝ तरिख मुनकलीब चंद्र मादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो हेपूछनेवाले तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ मथुराकी यात्राका है सो यात्रा होवेगी या नहीं सो हेपूछने वाले तू संदेह मतकरे अब तेरी मथुरायात्रा होवेगी अब तेरा पूर्व जन्मका जण्योदय हुया चाहे हैं ये यात्रा पुण्योदयबिगर न हुवा करती है सो हेपूछनेवाले पूर्वजन्ममें तू मध्यदेशमें वैश्यजाती था सो श्रीकृष्णका निहायत भक्तथा और जो श्रीकृष्णके चरित थे सो तू रातदिन चितवन रक्खा करता था सो तेरा शरीर पूरा हुवा उस वषत तू स्वर्गकूं न गया तेरेकूं श्रीकृष्णकी भक्ति ही वरी सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं सब दर्शन होवेंगे फीकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५२९॥ हुकमीशकल ⁚ लहिया न खारिज बृहस्पति देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ श्री

यमुनाके स्नानकरनेका है सो जब मनोरथ करता हूं उसी बखत कोई अवरोध होजाय है सो मैं यह पूछता हूं कि मेरा स्नान होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले श्रीयमुनाजीका स्नान कुछ सामान्य न है सो यमुनामें स्नान करिके दानक्रिया करते हैं वे धर्मरायकी यातना न करा करते हैं यह धर्मरायकी वह न है सो हेपूछनेवाले अब तेरा पूर्वजन्मका पुण्योदय हुवा है सो अब मास १ एक दिन ५ बाद तेरेकूं दर्शन होवेंगे संदेह मतकरे इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ ५३० ॥ हुकमीशकल ⁞ कबजलदाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है मेरा मनोरथ श्रीयमुनाजीके स्नानका है सो स्नान होवेगा या नहीं और होवेगा तो सुखसे होवेगा या दुःखसे सो हेपूछनेवाले यमुनाजीमें तेरा स्नान होनेवाला है परन्तु अब तेरेकूं दिन निहायत नाकिश है सो दिन १७ बाद तेरेकूं बेमारी आवेगी सो उसको ततबीज करना सो तेरेकूं जन्मपत्रसे सामान्य मारक है सो प्रथम जितनी तेरी ताकत होय उतना नवग्रहोंका दान और जाप्य करवाना आराम बेजरूर होवेगा फिकर मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५३१ ॥ हुकमीसकल ⁞ कबजलखारिज राहुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ पिण्डारे तीर्थपे जानेका बहुत दिनोंसे था परन्तु जब जानेकी ततबीज करता हूं उस बखत कोई विघ्न होजाता है सो हेपूछनेवाले तेरेकूं तकलीफ पितृदोषसे है और तेरेकूं कुटुंबमें वधेवा भी न हुवा है और हेपूछनेवाले अब तक तेरेकूं दिन भी निहायत नाकिश

थे और अब दिन तेरेकूं सामान्य है न तो माफक और न अच्छे सो अब उद्योग कर अब तेरा पिण्डारे जाना होवेगा और तेरा मनोरथ सब सिद्ध होवेगा सो तू पहले तो जितनी तेरी ताकत होय उतना श्रीगायत्रीका जाप्य करवाय और पीछे भागवतका श्रवण कर और पीछे श्रीपिण्डारेश्वरतीर्थमें श्राद्ध पितरोंका करवाय सब बातका आनन्द होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५३२॥ हुकमीसकल ≡ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा शवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरे दिलपे पिंडारे पितेश्वरोंका श्राद्ध करवानेकी है सो श्राद्ध होनेमें आवेगा या नहीं और जो होनेमें आवेगा तो मेरा मनोरथ सिद्ध होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिननिहायत नाकिस हैं परन्तु अब दिन १० बाद तेरेकूं दिन अच्छे आवेंगे सो अच्छी दिनोंमें पिंडारेश्वर तीर्थपे तेरे पितरेश्वरोंका श्राद्ध होवेगा और संदेह मतकरे तेरा सब मनोरथ सिद्धहोवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ५३३॥ हुकमीशकल ÷ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कुरुक्षेत्रयात्राका है सो हेपूछनेवाले शकश तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ कुरुक्षेत्र की यात्राकूं बहुत दिनोंसे है सो इस कुरुक्षेत्रमें जब मनोरथ करूं उसीवखत कोई विघ्न होजाताहै सो मेरा अब जाना होवेगा या नहीं सो तेरी यात्रा अब होवेगी क्योंकि श्रीकुरुक्षेत्रका स्नान और दान पूर्ण कर्मविगर न हुया करे है सो अब तेरा पहलेजन्म का पुण्योदय हुवा है सो हेपूछनेवाले पहले जन्मका अजाब दूर

हुवा और अब तेरा पहलेजन्मका पुण्य उदय हुवाहै सो हेपूछने वाले अब कुरुक्षेत्र यात्रा होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५३० ॥ हुकमीशकल = उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल तीर्थयात्राका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ श्रीकुरुक्षेत्र यात्राका है सो कुरुक्षेत्र यात्रा होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरी कुरुक्षेत्र यात्रा अब होवेगी तेरी यात्रामें अब कुछ देर न है क्योंकि तेरा पहले जन्मका पुण्य उदय हुयाहै तू पहले जन्ममें दक्षिणदेशमें हरिभक्त नाम करके ब्रहमन था सो तेरेकूं भगवानकी भक्ति बहुत की और अधनहोवेसे तेरेसे दान न वना सो दानके करनेकी अभि लाषा बहुत रही परन्तु निर्धनपनाके सबबसे दान न वना तेरी भक्तीकूं देखकर भगवान प्रसन्न हुये सो यह वरदिया कि तेरा दान अगलेजन्ममें कुरुक्षेत्रमें होवेगा सो उसवरदानकी अब समय आरहाहै सो अब स्नान दान होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५३५ ॥ हुकमीशकल = अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल देवताके दर्शन का है सो तू यह पूछताहै कि देवताके दर्शनोंकी बहुत दिलमे लगरहीहै सो जब मनोरथ करताहूं जब सिद्ध न होता कुछ विघ्न होताहै सो अब मेरेकूं देवदर्शन होवेंगे या नहीं सो हेपूछनेवाले अबतक तेरा पूर्वजन्मका पुण्योदय न हुयाथा परन्तु अब दिन १५ बाद तेरा पूर्वजन्मका पुण्योदय होयगा सो तेरेकूं बरजरूर दर्शन होवेंगे फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५३६ ॥ हुकमीशकल = हुमरा साबित मंगल देवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले

शकश तेरा सवाल देवताके दर्शनका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मनोरथ देवताके दर्शनका है सो हेपूछनेवाले तेरा पूर्वजन्मका पुण्योदय होरहाहै इसीसे तेरे दिलपर देवताके दर्शनकी धारणा हुईहै सो अब कुछ कशाला तो तेरे शरीरकूं होवेगा परन्तु देव दर्शन तेरेकूं बहुत अच्छीतरोंसे होवेंगे संदेह मतकरे ईश्वर सब आनन्द करेगे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५३७॥ हुकमीशकल बयाज साबित चंद्रमाकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले तेरा सवाल स्वर्ग या नर्कका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा शरीर पूरा हुया पीछे मैं स्वर्गकूं जांगा या नर्कंकूं सो हेपूछनेवाले तू स्वर्गकूं जागा संदेह मतकरे क्योंकि जैसा तेरेसे जवान अवस्थामें पाप बनाथा वैसा तेरेसे पुण्य भी बनाहै सो हेपूछनेवाले तेरेसे पापबना तब तेरेकूं विशेष ग्यान न था और अब तो तू बहुत पछताताहै और जो तेरेकूं पुण्य किया सो नरकके भयसे और पापकी भीतिसे किया परन्तु अब वे पाप तेरे दिलपे आवतेहै जब तेरा दिल बहुत घबरावताहै सो हेपूछनेवाले अब पुण्य कर जीवों पर दया रख दिलपे सबर रख अपनी ताकतमाफक शय्यादान जमीनका दान और दान कर संदेह मतकरे ईश्वरका भजन कर तू स्वर्गकूं जावेगा फिकर मतकरे भजनकर इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५३८॥ हुकमीशकल नुस्रतखारिज सुर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल इसशरीरकी गतीका है सो तू यह पूछताहै मेरा यह जीव स्वर्गकूं जावेगा या नर्कंकूं सो हेपूछनेवाले ये शरीर भी स्वर्गकूं जाहिगें तो नर्कंकूं कौन शरीर जाहिंगे सो जन्मलियां पीछे तेरे हाथसे या दिलसे या जबानसे

किसीका भला न हुवा और शरीरसे दिलसे वाक्से तेरेसे बुरा बहुतोंका हुवाहै सो तू नरककूं जाहिगा और हेपूछनेवाले पहले जन्मका भी तेरा पुण्य न है सो तू पहलेजन्ममें दक्षिणदिशामें चांडाल था सो एक तेरे दिलपे दया आगईथी कि तेरेकूं जीव हिंसा न करी उस दयाके कारणसे तूईजन्मा हुवा है परन्तु अब तेरे दया पुण्य न रहा सो हेपूछनेवाले जो स्वर्ग चाहे तो तीर्थ दान जाप्य कर नहीं तो रौरव नर्क तेरेवास्ते तैयार है और जो तेरेकूं कुछ पुण्य कियाहै सो इहलौकिक फलकेवास्ते कियाहै परलोककेवास्ते कुछ न किया सो पुण्यकर इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५३९ ॥ हुकमीशकल = नुस्रतदाखिल वृहस्पतिकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल सन्तानका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं सन्तानका सुख न हुवा एक विवाह पहले करवाया था फिर उस औरतके सुख न हुवा फिर उसका इजाजत लेकर उसके जीवते ही और विवाह करवाया सो उसकेभी सन्तान का सुख न हुवा सो अब यह पूछताहै कि मेरे सन्तान औरसका सुख है या नहीं सो तेरे पहलेजन्मका अजाव है पहले पूर्वमें क्षत्री के घर तेरा जन्म था सो तू ग्रामका शिरदार था और दूसरा मनुष्यको किसीको न चलनेदेता था अपनी बातको ऊपर रक्खे था पाप पुण्यकूं न गिनेथा सो एक तेरे लड़का हुवाथा सो पर वस्त हुवा जब वह तेरेकूं बरजने लगा कि तू पापके काम क्यों करता है सो उसने बहुत समझाया परन्तु तेरेकूं उसका कहा न माना और क्रोधमें आकर वह लड़का तुझे ग्रामसे निकास दिया सो उसवखत तो उसकी औरत उसके संग न गई फिर

लौटकर वह लड़का आया नहीं वह संन्यासी होगया सो उसकी औरत अपना पतिव्रतधर्ममें तत्पर रही सो उसकी औरतको भी बहुत तकलीफ होतुमने सो उसने तेरेकूं शाप देदीयाथा कि तेरेकूं फिरजन्ममें सन्तानका सुख न होवेगा और तेरी औरत तेरेकूं निहायत तकलीफ देवेगी यह शाप दिया सो हेपूछनेवाले तू एक लड़काकी और एक औरतकी सुवर्णकी मूर्त्ति बनाकर और पूजन करके शय्याये बठाकर शय्या सब वस्तु जेवरसमेत नेकब्रह्मनकूं दे सन्तान सुख होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥५४०॥ हुकमीशकल : अतबेखारिज केतुग्रहकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल सन्तानका है सो तू यह पूछताहै कि पहले मेरी औरतके सन्तानका सुख न हुवा फिर उसी औरतकी इजाजत लेकर और औरत विवाही सो उससे भी सन्तानका सुख न हुवा सो अब यह पूछताहै कि मेरेकूं सन्तानका सुख होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं औरसपुत्रका सुख न होवेगा तेरेकूं गोदका भी जब होवेगा कि एक सुवर्णपल ७ की मूर्त्ति बनवाकर रेसमिवस्त्र सहित सकल्पकरिके नेकब्रह्मन कूं दे तेरा पहलेजन्मका शाप दूर होवेगा गोदका का सुख होवेगा फिकर मतकरे और जो तू औरसपुत्रका ही सुख चाहे तो एक बहुत अच्छा मकान बनवाकर सब वस्तु समेत कुटुंबी नेकब्रह्मनकूं दे तेरे सन्तान होवेगी इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५४१ ॥ हुकमी शकल : नकी मुनकलीब मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल ब्रह्मके दर्शनका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं ब्रह्मका दर्शन होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले ब्रह्मका

दर्शन होना बहुत मुसकिल है सो तेरेकूं दर्शन न होवेगा क्योंकि ग्यानसे होते हैं सो यह तेरेकूं ग्यान न है यह पूर्वजन्मका शाप है सो पहले जन्ममें तू शूद्र था सो बाल्य अवस्थामें तो कुछ द्विज टहलकी और समर्थ हुवा जब किसीको भी न मानताभया सो तेरा पिता शाप देताभया कि रेदुष्ट तू नास्तिक होतने सो उस जन्ममें तो शाप भी तिसे नास्तिकपना न किया अब फल हुवाहै सो तेरेकूं रौरव नरक तैयार है सो तू दान भक्ति कर इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५४२ ॥ हुकमो शकल ⁝ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है हेपूछनेवाले तेरा सवाल ब्रह्मदर्शनका है सो यह पूछता है कि मेरेकूं ब्रह्मदर्शन होवेगा या नहीं सो हेपूछने वाले जैसा तेरेकूं अब ग्यान है वैसा ग्यान रख चित्तकूं मत चलाने दे सब जीवोंमें एकब्रह्म समझ तेरेकूं बरजरूर दर्शन होवेगा तेरे पाप तो चीण होगये है परन्तु कभी दिल उलटता है सो इसकूं रोक फिकर मतकरे तेरेकूं अब दर्शन होनेवाले हैं इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५४३ ॥ हुकमो शकल ⁝ इज्जतमा सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल मोचका है सो तू यह पूछता है कि मेरी मोच होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले मोचकूं तो जितने सामान्य ग्यात है वे सबही चाहते हैं परन्तु कर्मविगरनष्टहुये मोच न होतीहै सो हेपूछनेवाले इन्ह कर्मोंकूं देखें तेरे उत्तम नरकमें भी संदेह है अधम महारौरव नरकमें जावेगा सो मोचकी पीडादेख पुण्यदानकर जिससे भक्ति होवे भक्तिसे यज्ञादिक होती है यज्ञादिकासे ग्यान होता है सो पेडीवे चढ़ तेरेकूं वृथा मनुष्योंका अनादर किया है सो पहले

किया अब पाया अब कीया आगे पावेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५४५ ॥ हुक्मी शकल ⋮ तरिखा मुनकलीब चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल ब्रह्मदर्शनसे मोक्षका है सो तू यह पूछता है कि मेरी मोक्ष होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरी मोक्ष होरही है तू जीवनमुक्त है तेरा प्रथम तो पहले जन्मका ही कर्म अच्छा था परन्तु इस जन्ममें तरुण अवस्थामें कुछ निंदितकर्म बन आया सो अब संन्यासके लेनेसे सब वस्तुके त्यागनेसे दूर हुवा सो तेरी मोक्ष होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५४५ ॥ हुममी शकल ⸫ लहियान खारिज बृहस्पतिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल देवमंदीर है सो तू यह पूछता है कि देव सत्य है या मिथ्या है सो हेपूछनेवाले देवता तो सत्य है परन्तु अब मनुष्य विगरवयानीका कांच है सो विगरपानीके कांचमें मुख देखा चाहे तो सो तो प्रत्यक्ष है परन्तु दिखता नहीं सो जिस मनुष्यके भजन तपस्यारूपीपातीहै उन्हकूं दिखतेहै सो कहते नहीं सो देवता तो सत्यही है इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५४६ ॥ हुकमी शकल ⸪ काव जल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल धर्मका है सो तू यह पूछता है कि मेरे यह संदेह है मुसलमान तो और धर्ममानतेहैं और ब्रहमन और धर्ममानते हैं और इसी प्रकारसे शास्त्रोंमें भी बहुत धर्म दिखते हैं सो कौनसा धर्म सत्य है सो हेपूछनेवाले जो शास्त्रमें कहे हैं वेही धर्म सत्य श्रीमनुजी और याज्ञवल्क्याजी जो धर्म कहगये सो सत्य है और वा इन्होंने ब्रहमनसे लेकर चांडाल पर्य्यन्त सबके धर्म कहे हैं सो

सत्य है संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५४७ ॥ हुकमीशकल ∴ कबजलखारिज राहुकी है हुकम फरमाती है सो हेपूछनेवाले शकश तेरा शवाल परीक्षाका है सो तू यह पूछता है कि यह प्रश्न शास्त्र सत्य है या नहीं और तेरे किसीका नेहचा भी नहीं है सो तू ऐसा प्रश्न करता है जो पावे नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा प्रश्न न मिलेगा क्योंकि तेरे दिलपे सक है सो हेपूछनेवाले प्रश्न कब मिलता है कि प्रथम तो अपने दिलकूं साफ करे पीछे अपना कुलदेवताकी ध्यावना करे फिर अपनी श्रद्धा माफिक धन लेकर प्रश्न कहनेवाले पास जावे प्रश्नका चीत्तमन करता हुवा फिर कहनेवालेकूं देवताकी तुल्य माने और बहुत दिलसाफ होकर पूछे जीव मिलता है सो फिर करना फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५४८ ॥ हुकमी शकल ☰ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल परीक्षाका है सो तू यह पूछता है कि मेरा प्रश्न बतलाया जायगा या नहीं सो हेपूछनेवाले सब वस्तुमें विश्वास कारणहै सो तेरेकूं पक्का बिश्वास न हुवा सो पक्का विश्वास बिगर प्रश्न न मिलता है इन्हमें तो विश्वासही कारण है तेरा प्रश्न गुप्त न है प्रसिद्ध है और मतलबका भी है अविश्वासके कारणसे न कहा तुम्हारा अविश्वासही मुख्य प्रश्न है सो विश्वास करिके अपने मकानसे विचारके फिर कर प्रश्नः बरजरूर मिलेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५४९ ॥ हुकमीशकल ∴ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकश तेरा शवाल सन्तानका है सो तू यह पूछता है कि मेरे सन्तानका सुख न हुवा और शास्त्रोक्त विधिसे तत्तवीज भी

बहुत करी और जो जिसने बतलाया सो भी किया सो हे पूछने वाले तेरेकूं सन्तानकेवास्ते जतन किया और धनलगाया परन्तु एक तो तू शुद्ध न रहा और औरतोंसे संग या और तेरा औरतके बेमारी रही और विश्वास भी कम रहा सो विश्वास करिके और जितेन्द्रिय रहकर केवल एक अपनी औरतसे संगकर जो तत्त्वीज पहलेका है वही कर फिर तेरे सन्तान वरजरूर इसी औरतके होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। इति षोडशस्थानं समाप्तम्। इति चतुर्थपरिच्छेदः॥ रमलगुलजारस्य पूर्वार्द्धः समाप्तः॥ अथ रमलगुलजारस्य उत्तरार्द्धः प्रारभ्यते॥ अथ संकीर्णप्रश्नाः॥ पिंडः॥ ५५० ∴ इसका प्रश्न यह है हमारा भाग्योदय होगा या नहीं इस आदमीका भाग्योदय पूर्वदिशाके व्यापारसे फाइदा होगा इसकों पहलेदिनोंकी गरदिश बहुत रही मित्र भी दुशमन होगया दिनों की गरदिशसे जो काम किया उसहीमें नुकसान हुवा अब फायदा व्यापारहीसे होगा पूर्वसे भाग्योदय अच्छा होगा परन्तु श्रीसूर्य्य नारायणका आराधन रखना आदित्यहृदयका पाठ करवाना ५१००० यथाशक्ति सूर्य्यका व्रत २१ पीछे भाग्योदय अच्छा होगा मास २ तथा ४ पीछे कुछ उनफेर होगी घना भाग्योदय वर्ष एक पश्चात् होगा इति प्रश्नः। पिंड॥ ५५१॥ ∸ प्रश्न कोनदिशा से लाभ है इसको पूर्व दक्षिणसे लाभ होगा श्वेतकालीवस्तुके व्यापारसे फायदा होगा परन्तु शिवार्चन करना पचप्रदोषका व्रत करना सवालक्ष शिवार्चन करवाना तथा षडाक्षरी मन्त्रका जाप्य करवाना तिससे लाभ होगा कुछ विस्मय होगा नहीं मास ५ पीछे फाइदा अच्छा होगा इति प्रश्नः॥ पिण्डः॥ ५५२॥ ∸ प्रश्न सफेद

वस्तुका व्यापार किया है सो फाइदा होगा कुछ मध्यम कुछ धनी प्राप्ति होगी नहीं इसको प्राप्ति व्यापारसे सफेदसे लहना तो अच्छा है परन्तु दिन माफक है इससे प्राप्ति मध्यम होगी दिन १२० पश्चात् प्राप्ति होगी मंगलका व्रत करना शिवार्चन करना तिससे प्राप्ति अच्छी होगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५५३॥ ≡ प्रश्न कालीवस्तुसे लाभ क्या है दक्षिणदिशामें प्राप्ति होगी काली वस्तुका व्यापारसे पहले इसके नुकसान जियादः रहा चित्तको उद्वेग रहा दिनोंकी गरदिश बहुत है अगर श्रीजी कृपासे बचगया तो अब फाइदा अच्छा होगा परन्तु कालीजीका पाठ ५१ करवाना व्रत गणेश ४ चौथा करना तिससे लाभ होगा कालीवस्तुसे दक्षिण दिशामें दिन १७९ पश्चात् वर्षके पश्चात् बहुत लाभ होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५५४॥ ∸ प्रश्न इसका यह है इसने गुमास्ता भेजा है व्यापारके वास्ते सो लाभ होगा सफेद वस्तु और रक्तवस्तु से फाइदा होगा दिन उसको अच्छे हैं फाइदा अच्छा होगा परन्तु श्रीसूर्य्यका पुण्य रखना आदित्यहृदयका पाठ कराना ५१ व्रत ११ करनेसे दिन ६५ के बाद प्राप्ति अच्छी होगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५५५॥ ∸ प्रश्न इसका यह है हमारे घरमें एक शख्सकी बीमारी है सो उसशख्सके आंखोंकी बीमारी है कुछ रातको माफक दीखता है सो इसके पहले ही नाकुघती है दीखनेका तो खासा है अगर इसके पहले जन्मका अजाव है इस शख्सने पूर्वजन्ममें कुछ पाप किया था सो इसकी तदवीर एक गऊ १ काली अच्छे सुपात्र ब्रह्मनको दे कपड़े पहिनाय ब्राह्मणभोजन २२५ को क राय मूर्त्तिकर दान दे श्रीकालीजीका पाठ १५१ करानासे भला

होगा श्रीभगवती अच्छा करेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५५६॥ ⁘ प्रश्न इसका यह है हम दिशावर में दुकान करेंगे पूर्वमें सो फाइदा होगा ना नहीं इस सवालको पूर्वदिशासे फाइदा है दुकान से लाभ होगा अपने नामसे व्यापार विशेष श्वेतवस्तुका और पीला वस्तुका कर लाभ अच्छा होगा विशुद्ध श्रीभवानीजी रखनी व्यती पातकोव्यतीपात ब्राह्मणभोजनकराना यथाशक्ति दुर्गा ८ अष्टमीका व्रत करना वर्ष एक पीछे श्रीजीकी कृपासे फाइदा अच्छा होगा निर्विघ्नतासे एक वर्षबाद जियादः दुकानपर काम चलेगा लाभ बहुत होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५५७॥ ⁘ प्रश्न इसका यह है हम दक्षिणमें जायंगे या दुकान रोजगार दक्षिणमें करेंगे सो फाइ दा होगा या नहीं इसको फायदा अच्छा होगा व्यापारविशेष काली वस्तुका करनासे फायिदा होगा अबतक दिन माफक थे जानेका कुछ विचार किया नदही कुछ विघ्न होगया दिनोंकी गर दिशसे खरच जियादा और प्राप्ति स्वल्प हुई अब दक्षिणमें फाइदा अच्छा होगा चित्त प्रसन्न रखना बृहस्पतिका पूजन कराना जप ५१००० अमावस्याको ब्राह्मणभोजन कराना यथाशक्ति पञ्चप्रदोष का व्रत कराना वर्ष एक पीछे फाइदा अच्छा होगा श्रीजीकी कृपा से मास ५ दिन १० पश्चात् लाभ होगा विशेष इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५५८॥ ⁘ प्रश्न इस मनुष्यका यह है हमको लाभ कब होगा हमको कितने दिन नाकिस और है इस मनुष्यको दिनोंकी गर-दिशसे बहुत ही जो तजवीज करी उसहीमे घाटा नुकसान रहा जिससे मित्रताथी उससे शत्रुता होगई इसको किसीसे यश नहीं अच्छी करै अब श्रीभवानीजीकी कृपासे लाभ होगा व्यापार सफेद

वस्तुका लेनेदेनेसे परन्तु श्रीमहादेवजीका पूजन कराना चतुर्दशी व्रत करना अमावस्याको ब्रह्मणोंकी कन्या जिमावनी यथारुचि ब्रह्मण १ जिमावना त्र्यंबकमंत्रजाप्य २१००० इसकेबाद लाभ मै कुछ विघ्न नहीं होगा दिन तेरेको मास ५ दिन ९ और मध्यम है परन्तु लाभ अच्छा होगा विशेष तजबीज करनेसे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५५९॥ ≕ प्रश्न इसमनुष्यका यह है हमारी पूर्वमे दूका न है या रोजगार फाइदा कब होगा सो इस मनुष्यके पहले नुक्स सान रहा दिन नाकिस हैं जो व्यापार करा उसही मैं नुकसा न रहा क्योंकि दिन इसको बहुत माफक थे श्रीजीकी कृपासे तन्दु रस्ती रही यही गनी मतकी बात है सो अब इसको पूर्वसे लहना होगा फाइदा अच्छा होगा सफेदवस्तुके देनेसे मास ४ दिन १० पश्चात् व्यापार दुकानपर अच्छा चलेगा धन बढ़ेगा परन्तु दुर्गापा ठ कराना ५१ अष्टमीकाव्रत करना नवमीको एक कन्याको भोज न कराना पश्चात् आप भोजन करना एकवर्ष पश्चात् लाभ विशेष होगा पूर्वसे फाइदा अच्छा है फिकर मतकरे दिलको सचावट रख इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५६०॥ ⫶ प्रश्न लाभका है इस मनु ष्यको पहले वर्षमें लाभ अच्छा हुआ अबके वर्षमें नुकसान है कोई तदबीर करे उसमें नुकसान रहे यह वर्ष इसको माफक है व्यापारकरे जिसमें चिन्ता लगी रहे सो लाभ होगा मास ३ दिन २० पश्चात् लाभ होगा सफेदरक्तवस्तुके लेनेदेनेसे परन्तु गणेश ४ का व्रत करना ब्राह्मणको भोजन कराय आप भोजन करना सर्व बाधा विनिर्मुक्त इसमन्त्रका संपुट देकर चण्डीपाठ कराना दिन ५१ तथा ३१ फिर फायदा अच्छा होगा चित्त प्रसन्नरहेगा व्यापार

में फायदा होगा इसही ग्रामसे अथवा पूर्वसे फिकर मतकर अग खावर्षमें धन बढैगा व्यापारसे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५६१॥ ∸ प्रश्न गमनमें लाभका है इस मनुष्यने पहले दक्षिणमें यात्रा करी उसयात्रामें कुछ फाइदा हुवा नहीं शरीरमें भी खेद रही चित्त लगा नहीं क्योंकि दिन इसको माफक थे अब इसको पूर्वसे फाइ दा होगा किसी मनुष्यकेद्वारा सो मनुष्य उज्वल है गौररक्तवर्ण है मध्य अवस्था है उसको द्वारा फायदा अच्छा होगा व्यापारसे परन्तु श्रीकालीका इष्ट रखना अष्टमीव्रत करना नवमीके रोज १ ब्राह्मण को भोजनकरवाकर आप भोजनकरना दुर्गापाठ ५१ तथा वर्षएक करवावना पश्चात् पूर्वसे फाइदा रहेगा दिन १२३ बाद लाभ अच्छा होगा दिन श्रेष्ठ आवेंगे लाभ विशेष होगा किंचित् अरिष्ट होगा दिन ५ तथा १० कुछ फिकर करना नहीं इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ५६२॥ ∸ प्रश्न यात्रालाभका है इस मनुष्यने प्रथम यात्रा पूर्वदेश को करी कुछ फाइदा हुवा नहीं जो कुछ तजबीज करी उसहीमें नुकसान रहा कुछ उनफैद हुई नहीं चित्त लगा नहीं शरीरमें अड्बल किंचित् रही अन्न हजमीत कम रहा दिन उसको माफि क थे श्रीजीकी कृपासे अब दक्षिणमें यात्रा करना लाभ व्यापारमें अच्छा होगा श्वेत और कालीवस्तुका लेनादेनामें लाभ होगा और एक मनुष्यकीमार्फत तजबीज बनेगी मनुष्य मध्य अवस्था है श्वेत वर्ण है उसका सकाशसे लाभ दक्षिणमें होगा परन्तु शिवार्चन करा वना प्रदोषव्रत करना वर्षमें एकपश्चात् लाभ अच्छा होगा चिन्ता मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ५६३॥ प्रश्न लाभका है इसमनुष्य ने गुमास्ता भेजा है श्वेतवस्तुके व्यापारमें खरीद करना सो तुमको

दिन मध्यम है सो लाभ मध्यम है दिन १३६ बाद उनफेद होगी मंगलका पूजन करना जप २१०० व्रत ७ मंगलके रोज ब्राह्मण भोजन कराना यथाशक्ति पश्चात् लाभ होगा रूईका व्यापारकरना लाभ अच्छा होगा कुछ नुकसान होगा नहीं इति प्रश्नः। पिंडः॥ ५६४॥ ⁝ प्रश्न राज्यका है इस आदमीको राज्यसे प्राप्ति है इस पर मिहरवानी अन्तःकरणसे रहतीथी परन्तु शत्रु . उत्पत्ति होकर लाभमें विघ्न होगया है तुमको दिनमाफक हैं शत्रुप्रबल है सो श्रीचंडीका पाठ ५१ करावना शत्रुजयजन्त्र बांधना मंगलका व्रत करना पश्चात् लाभ होगा दिन १०९ तुमको माफक है लाभ स्वल्प है पश्चात् राज्यसे लाभ अच्छा होगा शत्रुका नाश होगा श्रीजीकी कृपासे सबबातबनेगी इति प्रश्नः। पिंड॥ ५६५॥ ⁼ प्रश्नः राज्य काम हाथ आवे कि कुछ टीलसे तदबीर कामकी हुई परन्तु दिनों की गरदिशसे हुई नहीं दिन माफिक है और राज्यमें दुशमन उठरहे हैं तुम्हारी न्यूनता कहे हैं दिनोंकी गरदिशसे दिन १२९ पश्चात् राज्यसे काम मिलैगा लाभ होगा परंतु सर्वाबाधाप्रसमनं इस मन्त्रका संपुटदेकर पाठ करावना ५१ तथा शत्रुजय मन्त्रका पुजन करना व्यतीपातके दिन ब्रह्मन भोजन करावना यथाशक्ति वर्षएक पश्चात् राज्यसे लाभपूर्ण होगाकामबनैगा काम साधनको वर्षएक चंडीपूज्यम् इति प्रस्नः। पिंडः॥ ५६६॥ ⁼ प्रश्न इसका यह है कि राज्यसे भय हो रहा है सो मध्य होयगा या विशेष इस आदमीके निन नाकिश है अच्छीकरे है परंतु दिनोंकी गरदिशसे उलटी पड़े है दुशमन उत्पत्ति हो रहा है प्रबल है उपाय रात्रुक्रुद्दो नचाघ्नप्तो इसमन्त्रका संपुटदेकर श्रीचंडीका पाठकराना ५१ अष्ट

मीका व्रतकरना पश्चात् भयका नाश होगा दिन ५१ तथा ३१ भीतरकार्य्य होगा द्रव्यका घनाव्यय होगा नहीं दंडभी स्वल्प होगा श्रीजीकी कृपासे सर्वशत्रुवोंका नाश होगा चिंता नहीं करना श्री भवानीजी तेरी पक्षपर है सो द्रव्य विशेष खरच होगा नहीं इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ५६७ ॥ ÷ प्रश्न इसका यह है कि हम राज्यमें अरजी पेश करेंगे जीतेंगे या नहीं इस आदमीके शत्रु प्रबल है दिनरात्रि छल छिद्र करते हैं और बिचारते हैं दुशमन न पक्का है परन्तु श्रीभवानीजीकी कृपासे अरजी पेश कर तू जीतेगा द्रव्यका तो खर्च पड़ेगा परन्तु परिणाममें जीतेगा आप दुहारका पाठ करावना दिन ५१ तथा ३१ ऐतवारने सिन्दूर और और फलेल वटुकके चढ़ावना कालाकुत्ताको चपातियां खिला वना और दिन प्रति १ ब्राह्मणका लड़का कुमारेकूं भोजन करा वना पश्चात् तुम्हारा शत्रुका नाश होगा फिकर मतकरे श्रीभैरू जीकी कृपासे दुश्मनका भय दूर होगा तुम जीतोगे अच्छादिनमें अरजी पेशकरो इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५६८ ॥ ≡ प्रश्न जमीनका इसकी जमीनपर दुश्मन् दावा करताहै और दुश्मन् छलछिद्री है परन्तु श्रीभवानीजीकी कृपासे जमीनमिलेगी दिन तुमको अच्छे हैं शत्रुका भय दूर होगा परन्तु श्रीदुर्गापाठ हनुमान् स्तोत्रका पाठ करवाना दिन ५१ एककन्या ब्राह्मणकी पूजन करना भोजन करावना दिन ५१ तथा ७१ भीतर कार्य्य होगा १ मनुष्यका मांह कर मनुष्यका मध्यवर्णहै मध्य जाति है उससे कार्य्यश्रेष्ठ होगा जमीन भी फायदा देवैगी इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५६९ ॥ ÷ प्रश्न जमीनमोल लेगा उससे फाइदा होगा इस मनुष्यको इस जमीन

से फायदा होगा जमीन लेनीहवेलीमंदिर निर्विघ्नतासे होगा जमीनले उसमें अग्निकोण है कच्ची हांडीमें सुवर्णकी सर्पणी सिंदूर लगायकर रक्तवस्त्रमें लपेटकर हांडीमें धरकर अग्निकोणमें गाड़दे तो उसघरमें खुशीरहै अपमृत्यु नहीं होवे मनुष्यका वधेवा होगा ईर्षा लड़ाई महामारी चौराहा मसाण लागलपेट उसमका नमें कुछ नहीं होवेगी खुशवक्ती रहेगी जमीन फायदा देवैगी निर्विघ्नतासे होगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५७० ॥ ⁝ प्रश्न मकान का में इस मनुष्यने इसमकानमें फायदा होगा मकामलहगियां है इसमकाम मैं भय मालूम होगा जिसवास्ते दुर्गापाठ श्रीगायत्री का जाप्य करावना दिन २१ पश्चात् हवन करावना ब्राह्मणभोजन करावना यथाशक्ति पश्चात् मकानसे फायदा होगा इसमकानकी लिये पीछे मास ५१ पश्चात् अकस्माद्धनकी प्राप्ति होगी खुशवक्ती रहैगी इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५७१ ॥ ⁝ प्रश्न स्थानका है यह मकान शुभदायक नहीहै मकान सर्पणीका फणपर है नेष्ट है इस मकानमें प्रवेशकरना नहीं दुःखदेवाहै यह मकान अपना स्वामी को मध्यमहै इसमकानमें सवालच्च गायत्री जाप्य चंडीपाठ कर पश्चात् हवनकरावना ब्राह्मणभोज्य यथाशक्ति बादमकान शुभदायक होगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५७२ ॥ ⁝ प्रश्न कूवामन्दिर बनवना का है यह मनुष्य कूवामंदिर बनाया चाहताहै श्रीभगवतीकी कृपा से निर्विघ्नतासे होवेगा कूवामें जल मिष्ट निकसैगा जमीनमें किंचित् पहाड़ निकसैगा हायदश तथा बारामें और मंदिरश्रेष्ट होगा कोईबातका विघ्न होगानहीं तेरेकूं लाभ कोईदिनोंमें अच्छा उमेदकर दिलमें फिकर मतकर इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५७३ ॥

= प्रश्न राज्यलाभका है इस आदमीका झगड़ा राज्यमें बहुत दिनसे है दिन बहोत माफिक है झगड़ेसे बरबाद होगया दिनों की गरदिशसे जो तद्वीर करेहै उसको में उलटी पड़ेहैं शत्रु प्रबल है छलछिद्री है परन्तु तू भवानीजीकी कृपासे तुम जीतोगे सर्वाबाधा प्रशमनं इसमंत्रका संपुट देकर दुर्गापाठ करवना दिन ५१ पीपलमें जल चढावना शत्रुजय मंत्र बांधना दिन १२० भीतर तुम फतेपावोगे शत्रुकी हानि होगी इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५७४ ॥ प्रश्न फायदाका है इसमनुष्यने लड़ना कम है जश नहीं जिस आदमीसे मित्रताकरे है उससे ही कुछ उनफेद होवे नहीं दिनों की गरदिशसे अब इसमें लड़ना होगा मित्रता वढ़ेगी उनफेद होगी दिन १४२ बाद लाभ होगा श्रीशिवजीका इष्ट रखना पक्ष प्रदोषका व्रतकरना ब्राह्मणको भोजन करावना २१ दिन माला ५ त्र्यंबकमंत्र जाप्य पश्चात् फाइदा होगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५७५ ॥ = प्रश्न लाभका है इस शक्सदे इस सेठसे फाइदा होगा तुम्हारा हाथसे व्यापारमें या दुकानमें उनफेद होवेगी तुमको भी लाभ है बेशक गमन कर दिन तुमको बहुत अच्छे हैं ७२ दिनके बाद आवेंगे लाभ होगा सूर्य्यनारायणका व्रत २१ करना आदि त्यहृदयका पाठ कराना ५१ पश्चात् लाभ होगा फिकर मतकर श्रीजीसहायकरेगी इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ५७६ ॥ ∴ प्रश्न लाभका है व्यापारसे इसमनुष्यको शरीरसे फायदा होगा सीरमें व्यापार करनेसे लाभ है सीरीकू और तुमको दिन अच्छा है परन्तु गोपा लसहस्रनामका पाठ करावना गणेश ४ का व्रत करागना १ एक ब्रह्मनको भोजन करायकर आपभोजन करना करनासे लाभ

होगा चित्तकूं प्रश्न होयके साभीसे मिलकर श्रीजीका ध्यान कर २ व्यापारकर तेरे फायदा होगा दिन १२० पश्चात् अकस्मात् प्राप्ति होगी इति प्रश्नः। पिंड॥ ५७७॥ ÷ प्रश्न पत्री आगमनका है विदेशमें इसके प्यारे लोग खुशीहैं चिट्ठी इसकी आयां बहुत दिन हुवा चिट्ठीलिखी नहीं कुछ चित्तको उद्वेग है शरीरसे खुशी है आनंदमें है लाभ इनदिनोंमें चिट्ठी आवैगी जरूर दिन १० तथा १३ के भतर फिकर मतकर चिठी जरूर आवैगी इति प्रश्न। पिण्डः॥ ५७८॥ ⁝ प्रश्न इसका विदेशका है विदेशमें उसके शरीरमें बिमारी पाई शरीर कृशहै चित्तको उद्वेग दिन माफकथा परन्तु श्रीभवानीजी सहाय है अब खुसी है शरीरमें आनंद है परन्तु मंगलका और शुक्रका जाप्य और दान करादेना दिन २१ वाद दिन बहुत अच्छा आवैगा शरीरसे अच्छा होगा लाभ होगा फिकर मतकर अब दिन ४ खुसीसेहैं इति प्रश्नः। पिण्डः ॥५७९॥ ⁝ प्रश्न विदेशका है इसका दोस्त नजीकी विदेशमें गयाहै सो उसको लाभ अच्छा होगा दिन ९० उसको और मध्यम है पश्चात् अकस्मात् लाभ अच्छा होगा उसको पहले दिन माफक थे श्रीजी की कृपासे विदेशमें लाभ अच्छा होगा खुसी रहेगा परन्तु श्रीशिवजीका व्रत करना पूजनविधिसे करना ब्राह्मणोंको आमान्न देना पश्चात् खुसीरहेगा दिन लाभ अच्छा होगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५८०॥ ⁝ प्रश्न विदेशका है इसके विदेशमें मनुष्य है सो खरच भेजा नहीं इसके खर्च आयां बहुत दिन हुवा अब खरच जरूर भेजेगा उसके चित्तमें जरूर है खरच भेजेगा फिकर मतकर दिन तुमको माफक है सो जरूरी खरच भेजनेको करताहै जदही काई

अकस्मात् विघ्न होताहै दिनोंकी गरदिशसे अब खर्ची दिन १५ तथा २० दिन भीतर आवेगी श्रीजीका ध्यान रक्खो खुश वक्ती होगी इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५८१ ॥ ⚍ प्रश्न करजका है इस आदमीके करजा बहुत होरहाहै दिन दिन वढ़ैहै इसका रोजगार माफक है कई तजवीज करैहै परन्तु दिनोंकी गरदिशसे लाभ अच्छा होता नहीं अब दिन १२० के वाद लाभ होगा विदेशसे अपना हवांसे फिकर मतकर करज तेरा दूर होगा लाभ अच्छा होगा सूर्य्यका आराधन कर सबकाम फते होगे इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ५८२ ॥ ⚍ प्रश्न संतानका है इस सक्सको अबतक संतान हुई नहीं संतान अवरोध है पहले जन्मका इस अवरतके अजाब है इस औरतने पहले जन्ममें वालहत्याकीथी उस अजाबसे अब तक संतान हुई नहीं उपाय एक सुवर्णका लड़का बनाय यथा शक्ति प्रमाण दिन ५१ उसकी पूजाकरे गोपाल संतानका पाठ करावे शत्रुंडिका पाठ करावे अष्टमीका व्रत करना नवमीके दिन कन्याको भोजन करावना उसको रक्तवस्त्र पहरावना वर्ष एक व्रत करना सूर्य्यका व्रत करना जिसदिन व्रत संपूर्ण हो जिसदिन नवमीके रोज ब्राह्मणको भोजन करावना नव ९ कन्या जिमावनी सब कन्यावोंको वस्त्रदेना १ वटुकको देना इसरीतिसे उपायकरे तो पूर्वजन्मका अजाब दूर होताहै संतान सुख निश्चै हो पुत्र औरतके पेटसे होवेंगे जीवेंगे फिकर मतकर अवलादका सुख होगा कुछदेर नहीं इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ५८३ ॥ ⚍ प्रश्न संतान का है इस मनुष्यके उज्वल प्रसूतका सुख हुवा नहीं कन्याका तो सुख है कन्या वार २ जन्मैहैं इसमनुष्यकी औरतके पहले

जन्मका अजाव है इस औरतकी पहलेजन्ममें कन्या बहुत हुई पश्चात् पुत्रकी इच्छा करके कन्यासे द्वेषता चित्तमें रक्खी और १ कन्याकी हत्या हुई जिससे पहले जन्मका अजाव है पुत्र सुख विलंबसे होगा उपाय १ गोदान अमावश्याके रोज कर सब सामग्री समेत गौ सुपेद और सूर्य्यका व्रत करना गोपाल संतानका मन्त्र जाप्य ५१००० दुर्गापाठ संपुट इतने बाद संतानका सुख होगा पहले जन्मकी हत्या दूर होयगी अवलाद सुख इसी औरत पेटसे होगा कुछ विलम्ब नहीं है गोदका और पुत्रका जोग नहीं है इसके उदरसे पुत्र सुख होयगा दीर्घ आयुहोवेगी इति प्रश्नः।

पिण्डः॥ ५८४॥ ≡ प्रश्न सन्तानका है इस मनुष्यके अवलाद होतीहै पर जीवती नहीं सो पहले जन्मका अजाव कर मृतवत्सा होगई है यह मनुष्य पहले जन्ममें चवौथा घोड़ेपर सवार होकर चहल कदमी करैथा वहां रास्तेमें एक लड़का घोड़ेकी पेटमें आगया मरगया जिसका शापहोके इसजन्ममें पुत्रका सुख उस पापसे विलंबसे होवेंगा उपाय सवालक्ष शिवार्चन होय और सुवर्णकी मूर्त्ति दुर्गाकी करावनी यथाशक्ति पश्चात् षोड़शोपचार पूजन करके ओंह्री श्रीक्लीं अतिदेवता बालक सुखदायिनी पूर्वजन्मपापं हत्या हत्या पुत्र सुखं कुरु कुरु स्वाहा इस मन्त्रकी और शचंडी पाठ संपुटित करना कुमारी पूजनं पश्चात् हवनं ब्रह्मभोजयित्वा यथाशक्ति सन्ततो दीर्घजीवी सन्तान जन्म पीछे शिवार्चनं मृत्युंजय पाठाकार्य्या पश्चात् सन्तति दीर्घजीवी भविष्यति अवलादका सुख अपना उदरसे होगा फिकर मतकर तजवीज कर इति प्रश्नः।

पिण्डः॥ ५८५॥ प्रश्न सन्तानका है इसमनुष्यके सन्तान होकर

फिर बंध्याजोग होगया सो पहलेजन्मका अवरतकी अजाव है पहले जन्ममें इस अवरतको अमनेखावन्दको बहुत दुःख दिया इसका खावन्द रोगी था उसकी टहल बन्दगी किंचित् नहींकरी और कहे मालकका नाव नहीं जाना अपना कुटुंब अष्टप्रहर पोषण किया करे १ घड़ी रामनाम नहीं लिया इससे स्त्रीका पूर्वजन्म दोषसे सन्तानका सुख विलंबसे होय उपाय आदित्य हृदयका पाठ ५१ दि चण्डीपाठ संपुटिपं व्रतसूर्य्यका और अष्टमीका वर्ष एक करना पश्चात् सन्तानका सुख होय इसही स्त्रीके उदरसे सन्तान का जन्म होगा पुत्रका और आयुदीर्घ होगी सन्तानजन्म पश्चात् आशीर्वाचन रुद्रीपाठाकार्य्या २१००० पश्चात् कुछ अरिष्ट होगा नहीं फिकर मतकर सन्तान होगी कुछ विलंब नहीं इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५८६ ॥ ÷ प्रश्न इसके संतानका है इसके संतानका सुख इस औरतसे नहीं होगा इस अवरतके बंध्या जोग है इस स्त्रीके संतानका जोग बड़ीमुसकिलसे होगा द्वितीयस्त्रीके सन्तान जोग होगा दूसरा विवाह करें पीछे चण्डीपा ५१ करावना कुमारी पूजनं अष्टमी व्रतं रविव्रतं वर्ष एकं कारयित्वा पश्चात् द्वितीयस्त्री सकाशात् पुत्र सन्तति सुखंच इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ५८७ ॥ ÷ प्रश्न सन्तानका है सन्तानका जन्म नहीं होगा इसही स्त्रीसे कुछ विलंब नहीं है गोद तथा दत्तपुत्रका तेरे सुष नहीं है सो गोद किसीका पुत्र मतले नुकसान होगा इसस्त्रीके हाथसे गऊपूजन करा वर्ष एक सगर्भाका पश्चात् गौके वत्सी जन्मे उसीमें वत्सका मुख है सुवर्णदेकर स्त्रीके हाथ संकल्प कराके दानदे इसके पहले जन्मका अजाव है इसने गऊके अगाड़ीसे उठायकर अपना घरकी

पालना करो सो प्रायश्चित्त है श्रीचंडीका पाठकरावो संपुट संतान होगी सुख होगा फिकर मतकर इति। पिण्ड: ॥ ५८८ ॥ ⚍ प्रश्न सन्तानका है इस मनुष्यके औरसपुत्रका सुख नहीं है दशप्रकारके मैं दत्तपुत्रका सुख होगा तुम बेशक किसीका पुत्र को गोद ल्यो तेरे को फायदा होगा और पुत्र तुम गोदलेवो उससे लाभ होगा मित्रता वढेगी तेरी अस्त अव स्थामें टहल करेगा तू फिकर मतकरे श्रीजी सहायकरेगी इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥ ५८६ ॥ ⚌ प्रश्न सगाई इसमनुष्य की अवतक नहीं हुई प्रथम सगाई आई परन्तु दुश्मनका प्रपंच करके अबतक संबंध हुवा नहीं दिनोंकी गरदश अव सगाई होय गी पूर्वकी दिशाकी तथा उत्तरकी एक आदमी माकर परन्तु पत्नी मनोरमा देहि इति मन्त्रका संपुटदेकर पाठ करावना दुर्गाका दिन २१ तथा ५१ वटवृक्षका पूजन करना पश्चात् जरूर सगाई होवेगी विलंब नहीं है दिन ६० तथा १२० भीतर दिनोंकी गरदिशसे मनुष्यका ध्यानमें आवे नहीं दुशमन उकाय देते हैं परन्तु सगाई होयगी फिकर मतकर इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥ ५६० ॥ ⚍ प्रश्न स्त्री की प्राप्तिका है इस शक्सकी पहली शादी होकर अवरत मरगई अव दूसरी शादी होवेगी दक्षिणदिशामें तथा पश्चिममें गौरवर्णकी स्त्री प्राप्त होगी १ मनुष्यका माकर उस मनुष्यकी मध्य अवस्था है मध्यवर्ण है ऐसा मनुष्यका माकर द्वितीय होगी कुछ द्रव्यभीखर्च होगा परन्तु विवाह निश्चय होगा फिकर कुछ मतकर दिन ६० भीतर स्त्री प्राप्ती होगी परंतु दुर्गापाठकरावना ५१ संपुट पक्ष प्रदोषका व्रत करना पश्चात् विवाह होगा कुछ विलंब नहीं है श्री

भगवती आनन्द करेगी इति । पिण्डः ॥ ५९१ ॥ ⠶ प्रश्न पुनसंब धका है इस मनुष्यके तीसरी स्त्रीका जोग है कुछ ढील है स्त्री होयकर मरगई परन्तु तृतीयस्त्रीका सुख है प्राप्ति होयगी दिन १ तथा प्रहर १ २० भीतर पश्चिम तथा उत्तरसे प्राप्ति होवेगी कुछ द्रव्यखरच होगा परिणामसे तीसरी स्त्रीका सुष है श्रीभवानीजीका इष्ट रख सबबात अच्छी होयगी इति । पिण्डः ॥ ५९२ ॥ ⠶ इस मनुष्यकी स्त्रीसे बने नहीं अन्तःकरणमें नाडियां विरुद्ध हैं सो अष्टप्रहर कुछ घरमें बुने नहीं श्रीशिवजीका पूजन करना पक्षप्रदोष का व्रतकरना पश्चात् स्त्रीसे मिलाप होगा कुछ घरमें विघ्न न होगा शान्ति रख घरका कलह मिटजायगा इति । पिण्डः ॥ ५९३ ॥ ⠶ प्रश्नः चोरीका है इस मनुष्यके चोरी हुई नहीं घरमें ही मिलजायगी तदबीर कर चोरी कहीं गई नहीं शांतिसे पुछो मिल जायगी फिकर मतकर इति । पिण्डः ॥ ५९४ ॥ ⠶ प्रश्न चोरीका है इस मनुष्यके घरमें चोरी हुई चोर घरभेदू है पुरुष है जातीका मध्यजाती है मध्य अवस्था है चोरी मिलजायगी कुछ ढीलसे वस्तु ग्रामके बाहरगई नहीं मिलजायगी पूर्वदिशामें उसवस्तुमें साझी है २ तथा ३ धनकी चोरी हुई दिनोंकी गरदिशसे दिन तुमको माफक हैं चोरी आवेगी कुछ देरीसे फिकर मतकर चोरी मिल जायगी श्रीचण्डीका ध्यान रक्खो मिलजायगी इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ५९५ ॥ ⠶ प्रश्न चोरीका है इस मनुष्यकी कुछ वस्तु तथा रकम लेकर मनुष्य भागगया दक्षिणमें पश्चिम मै आजायगा इसमनुष्य को दिनोंकी गरदश है जो तदबीर करे हैं उसमें बने नहीं परंतु मन्त्र आकर्षणका प्रयोग करावना सेवस्तु आजायगी चोरी मिल

जायगी चोरीमें साझी ३ है परन्तु परिणाममें रकम आजायगी फिकरमतकर श्रीजी सहायकरेंगे इति। पिण्डः॥ ५९६॥ ⁝ प्रश्न पशूकी चोरीका है इसमनुष्यके पशुकी चोरी हुई सो दिनोंकी गरदिशसे सो दक्षिणमें तथा पश्चिम में १ पुरुष मध्यजातिका श्यामवर्ण है छोटीकदम ऐसा शक्स लेगया सो मिलजायगी तदबीर कर श्रीभगवतीका ध्यानकर तेरा पशु आजायगा दिन ५१ तुमको और माफक है फिकर मतकर चोरी आजायी श्रीजी सहायकरेगी इति। पिण्डः॥ ५९७॥ ⁖ इस मनुष्यके वस्तु तथा वस्त्र किसी ने उठालई १ पुरुष है अपनी जातिका है परन्तु देवेगा नहीं क्यों कि दिन नाकिस हैं दिन ४७के बाद अच्छे आवेंगे चोर पक्का है घने दिन मे मालूम होजायगी इति। पिंडः॥ ५९८॥ ⁒ प्रश्न रोगीका हैं इस मनुष्यको प्रश्नमें किसीके तप जाड़ा आवे है रोज तथा इकतरेसे सो इसको दिनमाफक हैं दिन १५ से तौषेद जा दा है सो मंगलका दान महामृत्युंजयका जप करावना दिन १५ सूर्य्यका व्रत करना ११ पश्चात् इसके आराम होजायगा दिन इस को २१ और माफक हैं परन्तु औषद कर श्रीभवानीजी सहाय करेंगे तप जाड़ा चला जायगा कुछ देर नहीं है इति। पिंडः॥ ५९९॥ ⁒ इसमनुष्यके प्रश्न रोगीका है इसके रोग आतसी गर मीका है कुछ अतिसारका अंस है दिन बहुतसे बीमारी है सो दिन इसको बहुतनाकिस है जो दवाई करे उससे ही घना होय गा दिनोकी गरदिशसे सो श्रीचंडीका पाठ ३१ करावना व्यतीपात के दिनछाया पात्र और मंगलका जप और दान करावना दिन ९० और माफक हैं परन्तु श्रीदुर्गाका ध्यान रख तेरे आराम होय

गा खुशी रहना कुछ देर नहीं है फिकर मतकर इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६००॥ ≡ प्रश्नः-रोगीका प्रश्न इसका यह है इस बालक के रोग है उपर लौखा सो लड़का इसका दिन दिन सूकता है पहली तथा ईव पेटमें विरानी हैं कोई तदवीर करे है सो लगे नहीं दन्दनीया योगिनीकी फेटमें है दिन इसको बहुतनाकिस हैं दिन ९० परंतु मंगल तथा शनिश्चरके रोज भईरावीने पूजा नन्द नीके नीचे धरे चंडीपाठ ५१ करावे मंगलका दान महामृत्युंजय जप करावना २१००० पश्चात् शरीरमें आनन्द होयगा फिकर मत करे श्रीजी सहाय करेंगे परिणाम कुशल है उपाय करावना सो तुम्हारा लड़काके दिनभरदिन आराम होगा आयु बहुत हैं श्री शिवजीकी कृपासे इति। पिंडः॥ ६०१ ∸ संग्रहणीरोग इसमनुष्यके संग्रहणी है अन्न हजमित होत नहीं चित्त उदास रहे हैं पेटकी वीमारी है बहुत दिनोंसे जो तदवीर करे है उसहीमें नुकसान होय है दिन इसको नाकिस है ४२ श्रीशिवार्चन करना पक्ष प्रदोषका व्रत करना मंगल शुक्रका दान करना जपकराय देना श्रीदुर्गाकी कृपासे परिणामकुशल है फिकर मतकर आराम होगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६०२॥ ≑ इसमनुष्यपर किसीशक्सने जादू टूना कररक्खा है चित्तमें भ्रमता है रोग बधे है दिनदिन सो इसको दिन बहुत नाकिस हैं उपाय दुर्गापाठ संपुट ५१ करावे कौमारी पूजन करे पश्चात् दान व्यतीपातके दिन करे फिर आरामहोगा दिन ११ बाद आराम होगा खुशीरहेगा श्रीभवानीजीकी कृपासे परिणाम कुशल है फिकर मतकर आराम होगा कुछ देर नहीं इति। पिंडः॥ ६०३॥ ≂ इसमनुष्यके बवासीरका रोग है

मसा दुषदेवे है इसके अग्निसे उत्पन्न रोग है बहुतदिनोंसे है कुछ कोई रोज तो रोग घटजाय है कुछेक दिन बधजाय है दिन माफ कहै उपाय शिवार्चन करना त्र्यंबकमन्त्र जाप्य दिन ३१ टीतवार का व्रतकरना ११ जिसदिन आमान्न ब्राह्मणोंको देना पश्चात् आराम होगा दिन इसको १२० माफक है श्रीसूर्य्यकी कृपाते परिणाम कुशल है रोग जावेगा फिकर मतकर औषध कर रोग जायगा कुछ देरनहीं इति पिण्ड: ॥ ६०४ ॥ प्रश्न रोगीका है इस मनुष्यके वादीका रोग है वादी प्रबल है शरीरमें गरमीकी तासीर है सो रोग दु:ख देवेहै दिन इसको नाकिश हैं ३२ उपाय सूर्य्य का व्रत ११ आदित्य हृदयका पाठ ३१ मंगलकेरोज दान करना पश्चात् श्रीभवानीजीकी कृपासे आराम होगा फिकर मतकर उपायसे कुछ देरनहीं इति पिण्ड: ॥ = प्रश्न रोगीका है इस मनुष्यके मूत्रकृच्छ्र धातुचीण है दिन २ बधैहै शरीर छीजैहै इसके शरीरमें चेतना नहीं सो गरमीकी उत्पत्ति इसके जादा है सो दिन ४५ वाद औषध कर आराम होगा श्रीशिवजीका ध्यान कर पच्च प्रदोषका व्रत कर पश्चात् श्रीशिवजीकी कृपासे आराम होगा कुछ फिकर मतकर श्रीशिवजी सहायकरैंगे इति पिण्ड: ॥ ६०६ ॥ ≟ इसका प्रश्न कैदका है इसके मनुष्य कैदमें हैं उसको दिनोंकी गरदिश बहुत है जो तदवीर करी उसीमें नुकसान रहा इसके दुशमन प्रबल है राज्यकी क्रूरदृष्टी है दिनोंका फेरसे इसका उपाय चण्डीपाठ करावना कोमारीकी पूजा करनी भौमदान करना इतनी उपायसे कैदसे मनुष्य छुटजायगा द्रव्यका खरच पड़कर यह मनुष्य छुटजायगा तदवीर कर श्रीभगवतीकी कृपासे छुट

जायगा कुछ देरनहीं इति पिण्ड: ॥ ६०७ ॥ = प्रश्न लाभका ये मनुष्य लेखाकरनेको जायंगे लेखा इनका दुरुस्त होगा कुछ विघ्न होगा नहीं परन्तु लाभ होगा कुछ दिनोंमें अब इनको दिन माफ़िक़ हैं श्रीहनुमानजीका ध्यान करना मगनरहना लाभ होगा फ़िकर मतकर इति पिण्ड: ॥ ६०८ ॥ प्रश्न यात्राका है इसमनुष्य की यात्रा होवेगी कुछ देर नहीं यात्रासे लाभ होगा इसमनुष्यके यात्राकी चित्तमें बहुत दिनोंसे है परन्तु जाना होता नहीं अब यात्रा होगी कुछ देर नहींहै लाभ तुमको अच्छा होगा वेशक गमन कर श्रीभवानीजीका ध्यान रख उसकी कृपासे लाभ होगा कुछ फिकर मतकर इति पिण्ड: ॥ ६०९ ॥ ÷ प्रश्न संतानका है इस मनेष्यके अवलाद होके मरगया पश्चात् कुछि हुवा नहीं है इसके प्रबन्ध जोग है पलले जन्ममें इस मनुष्यका हाथसे वाल हत्या हुई जिससे संतान १ होकर मरगया पीछे हुवा नहीं उपाय एक गऊ अमावस्याके दिन दान करे व्यतीपातके रोज अन्नका संकल्प करे यथाशक्ति संपुटित दुर्गापाठ करावना दिन ५१ अष्टमी का दिन वारका व्रत वर्ष एक करना पश्चात् पूर्वजन्मकी हत्या दूर होगी संतानका सुख होगा फिकर मतकर कुछिदेर है नहीं परन्तु उपाय कर तेरे संतानका सुख होगा वरजरूर इति। पिण्ड: ॥ ६१० ॥ ⁝ प्रश्न यात्राका इसमनुष्यकूं पूर्वसे लाभ होगा दिन इसकूं २० वाद अच्छे आवेंगे फायदा पूर्वसे होवेगा वेशक गमन कर तुम्हारी श्रीभगवती सहायकरेगी फायदा होगा वर्ष एक सूर्य्यव्रत करनेसे लाभमें विघ्न होगा नहीं शरीर खुसरहेगा वेशक यात्रा कर पूर्वसे फायदा होगा इति। पिण्ड: ॥ ६११ ॥ ⁝ इस

मनुष्यकूं यात्रासे लाभ है दिशा उत्तरसे अच्छा फायदा होवेगा तेरी यात्रा उत्तम होवेगी तेरेकूं दिन बहोत अच्छे है लाभ अच्छा होगा वेशक गमन कर उत्तरमें फायदा होगा परन्तु शिवजीका पूजन करना चतुर्दशीका व्रत करना आमावस्याके दिन ब्राह्मणकूं आमान दीना पश्चात् कुछ विघ्न लाभमें होगा नहीं शरीर प्रस रहेगा फिकर मतकरे तेरेकूं लाभ अच्छा होगा इति। पिण्डः ॥ ६१२ ॥ ⁝ प्रश्न यात्राका है इसमनुष्यकूं दक्षिणकी यात्रासे फायदा होगा इसकूं दिन बहुत अच्छे हैं दिन ३१ के वाद अकस्मात् लाभ होगा परन्तु मंगलका व्रत और दान करना शिवजीका पूजन करनासे लाभ है कुछ विघ्न होगा नहीं वेशक गमनकर तेरेकूं दक्षिणसें लाभ है इति। पिण्डः ॥ ६१३ ॥ ⁝ प्रश्न लाभका है इस मनुष्यकूं इससालमें अन्नसे फायदा होगा कुछ मध्यम अति उग्र लाभ नहींहै परन्तु लाभ होवेगा वेशक व्यापारकर तेरे न अच्छाहैं परन्तु आमावस्याको १ ब्राह्मणको भोजन करावना श्रीशिवजीका पूजन कर तेरेकूं अच्छा लाभ होवेगा श्रीभवानीजी तेरे सहाय है तू विशेषकर तेरेकूं फायदा होवेगा इति। पिण्डः ॥ ६१४ ॥ ⁝ प्रश्न लाभका है व्यापार करनेसे इसकूं फायदा होवेगा रत्नवस्तुसे लाभ होयगा इसकूं दिन बहुत अच्छा हैं व्यापारकर तेरेकूं फायदा होवेगा परन्तु श्रीभगवतीका ध्यान रखना से लाभमें कुछ विघ्न होगा नहीं वेशक व्यापारकर तेरेकूं फायदा अच्छा होवेगा इति। पिंडः ॥ ७१५ ॥ ⁝ प्रश्न यात्राका हैं तुमकूं प्रथम यात्राहै सो कर तेरेकूं फायदा होवेगा दिन तुमकूं बहुत श्रेष्टहैं वेशक यात्राकर तेरेकूं लाभ होगा परन्तु श्रीहनुमानजीका

ध्यान रख सूर्य्यका व्रत कर तेरेकूं यात्रासे लाभ होवेगा इति । पिंडः ॥ ६१६ ॥ ☲ प्रश्न लाभका है मनुष्य दूसरे अगर तीसरे तेरेकूं यात्रासे लाभ होगा दिन तुमकु और उसकूं यात्रासें लाभ होवेगा दिन तुमकूं बहुत अच्छा है तुमकूं वेशक गमनकरना तेरेकूं यात्रासे लाभ होगा दिन तुमकूं बहुत अच्छाहै तुम वेशक गमन करो फायदा होगा परन्तु शनीश्वरका ध्यान रखनासूर्य्यका पूजन कर तेरेकूं लाभ होयगा फिकर मतकरे इति । पिंडः ॥६१७॥ प्रश्न लाभका है इस मनुष्यकूं तो नोकरीसे होवेगा दिन४२ वादलाभ होगा परन्तु पक्षप्रदोषका व्रत कर शिवका पूजन करनेसे फायदा होवेगा वेशक नोकरी कर तुमकूं लाभ होगा इति । पिंडः ६१८ ॥ ☳ प्रश्नः उत्सवका प्रारंभ करनेका सो निर्विघ्नतासे होवेगा सो इस उत्सवमें सुख होवेगा कोईबात विघ्न होगा नहीं दिन तेरेकूं बहुत श्रेष्ट है वेशक उत्सवका प्रारंभ कर तेरा निर्विघ्न होवेगा प्रथम गणेश पूजन कर और वृत्तकरके काम करो इति । पिण्डः ॥ ६१९ ॥ ☲ प्रश्न झगड़ाका है इस मनुष्यका आपसमें कामबनेगा कोई एक शकस वह कावता है परन्तु दिन तुम्हकूं अच्छा हैं सो आपसमें हो तुम्हारा झगड़ा निर्विघ्न होवेगा फिकर मतकर श्रीभवानीजी फतेकरेंगी इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ६२० ॥ ☳ इसमनुष्यके घर या कुटंबमें मृत्यु बहुत हुई पुर्वमुख मकान दोष से प्रेतका दोष है दिन इसकु नाकिस बहुत हैं ग्रहमें रुदन होवे हैं सो ग्रहकि दृष्टि क्रूर है दिनोंकी गरदिस बहुत है उत्सवमें बहुत विघ्न होय है सो यह जमीन यावनी है यवनकूं जिंद काररक्खा है यह मकान बने पीछे वर्ष १ या २ भीतर कारडीमोंत होती है इत

ने इस मकानकूं नहीं छोड़ोगे इतने सुख नहीं पावोगे जो नहीं छोड़ो जब तो और मकाम नेकब्रह्मनकूं बनायकर द्यो उससे सब दोष दूर होयगा इसमकानमें यह कृत्य करो अमावस्याको श्वेतगोदान कर चण्डीपाठ कर १०१ गायत्रीका जप सवालक्ष करावना कुमारी कन्या ८ कुमारा लड़का ५ भोजन करायदेना वस्त्र पहरायदेना पश्चात् पूर्वमुख मकाम प्रायश्चित दूर होयगा और गृहमें खुसवक्ति होयगी कोई बातका विघ्न होगा नहीं अब दिन ५८ बाद अच्छे आवेंगे फिकर मतकर इति। पिण्डः॥ ६२१॥ ≡ प्रश्न विद्याका है इस मनुष्यकूं विद्या आवेगी अपना कारसे फायदा होवेगा इसकी बुद्धी जरा मंद है सो वाक्वादनी सरस्वतीका पूजनकर तेरेकूं विद्या बहुत श्रेष्ठ आवेगी विद्या फुरती होवेगी वर्ष एक १ बाद बुद्धि चमत्कारी होवेगी श्रेष्ठ है इति। पिण्डः॥ ॥ ६२२॥ ⁝ प्रश्नः लाभ है इसमनुष्यने पशुसे लहना है अच्छा है लाभ होगा दिन तुमकूं श्रेष्ठ है वेशक खरीदकर तेरेकूं लाभ अच्छा है पशु क्रयविक्रयसे लाभ होगा परन्तु श्रीगणेशजीका व्रत कर चतुर्दशीको शिवजीका पूजन कर तेरेकूं लाभ अच्छा होवेगा इति। पिण्ड॥ ६२३॥ ⁝ प्रश्न लाभका है इसमनुष्यकूं वस्त्रका व्यापारसे फायदा होयगा दिन तुमकूं अच्छा है वेशक व्यापारकर तेरे कूं वस्त्रसे लाभ है परन्तु मङ्गलका पूजन कर तेरेकूं दिन ८० बाद अकस्मात् लाभ है फिकर मतकर श्रीभवानीजी सहाय है वेशक वस्त्रका क्रयविक्रय कर तेरेकूं लाभ होगा इति। पिण्डः॥ ६२४॥ ⁝ प्रश्न स्त्री प्राप्तिका है तेरेकूं स्त्री मिलेगी दूसरी स्त्रीसे फायदा है तेरा घरवास्ते स्त्री मिलेगी लहनीय होयगी संतान

इससे सुख होयगा श्रीभवानीजी सहायी है इति। पिण्ड: ॥ ६२५॥ ÷ शकलानकोह है मंगलकी है इस आदमीका सवाल ये है राज्य का मेहरवानगी होवेगी कुछ उनफेद होवेगी या नहीं जुवाव इस मनुष्यकूं दिन दुरस्त हैं राज्यसे फायदा अच्छा होयगा राजाका दीवान कामदारोंकी मेहरबानी रहेगी इस आदमीके दुशमन बहुत उत्पत्ति है रात्रिदिन छलछिद्र विचार है परन्तु तेरे पर श्री भगवतीकी कृपा है सर्व दुशमन पैमाल होवेंगे तुमहकूं वहादुरी मिलेगी राजाकी मेहरवानी विशेष होवेगी धन मिलेगा नेकनामी मिलेगी परन्तु श्रीचण्डीपाठ ५१ करावना मंगलकी पूजा करनी दिन २१ तथा ३१ पश्चात् सर्वदुशमनका नाश होयगा राज्यसे धन मिलेगा फिकर मतकर श्रीजी सहायी छे इति। पिण्ड: ॥ ६२६॥ ⁝ शकल अंकीश है शनीश्वरकी है इसका शवाल यह है राज्यसे उनफेद हुई खलु अब विशेष होवेगी जुवाव इस आदमीकूं राज्य से उनफेद अच्छी होवेगी इज्जत वढेगी परन्तु दुशमन तेरे प्रवल है छलछिद्र विचार रहे हैं सो सूर्य्यका पूजन कर श्रीचंडीपाठ करावना पश्चात् सर्वशत्रु दुशमनका नाश होगा श्रीभगवती सहाय है राज्यकामदारोसे दिवान मुसद्दियोंसे मित्रता वढेगी पक्षपर रहेंगे धन इज्जत राज्यसे बढेगी सर्वशत्रुवोंका पैमाल होगा फिक रमतकरे श्रीभवानी सहाय छे राज्य उनफेद अबके विशेष होवेगी सर्वशत्रुवोंका पैमाल होवेगा राज्यमें अधिकता तेरी रहेगी इति। पिण्ड: ॥ ६२७॥ इकमी सकल कवजलदाखिल है ⁝ सूरजकी है हुकम फरमाती है पुछनेवाले सकश तेरी मुराद किसमत उदयहोनेकी इसकी किसमत खुलेगी अपना देशमां ही व्यापारमें

किसी शकसका माइकार सौदा होकर फायदा होवगा मगर दिन तेरेकूं माफिक है (कि समतखुलनेकी).ततवीर लगावता है मगर फायदा होवेगा परंतु दिन तेरेकी गरदससे ततवीर दुरस्त होती नहीं सो ततवीर कर शनिश्वरके रोज मलीदा करके कालाकुत्ता कूं खिलाव शनीश्वरजीकी कांडीका जप २२१००० ब्राह्मणसे करा जांटका दरपतमें पानी गेर पीछे किसमत तेरी खुलेगी श्वेतचीज कालीचीजका लेनेदेने में फायदा होवेगा रोज १०३५ बाद कुछ तेरेकूं धन मिलेगा बरष १ महीना ८ बाद तेरी किसमत खुलेगी दिनदिन जादे होवेगी फिकर मतकरे इलाही अच्छा करेगा ⁝ पिंड: ॥६२८॥ हुकमी सकल अतवे खारिज है ⁝ केतुकीहै हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल दूरदेश जानेका है अव्वल तुम पूर्वदेशमें गया रोजगारकेवास्ते मगर रोजगार कुछ हुवा नहीं क्योंकि दिनकी गरदससे दिन तेरेकूं माफिक हैं पूर्वदेशमें गया दानापानीकरके तेरा दिल लगा नहीं देहीमें कुछ जरा बेमा रीरही नाज हजमात हुवा नहीं सो तू दीतवारके रोज पांच ५ लड़का बिराह्मनका जिमादे भैंरूंका यकीन रख तेरे दिन दुरस्त होजावेंगे ९० रोज बाद तेरा रोजगार अच्छा लगेगा १ सकश तेरा दोस्त होके उससे फायदा होवेगा और तेरा जाना पूर्वदेशमें फिर होवेगा लाभ धन मिलेगा तनदुरस्ती रहेगी फिकर मतकर अगलीसालमें तेरी इज्जत बढेगी रोजगार जादा होवेगा। पिंड: ॥ ६२९ ॥ हुकमी शकल ☰ जमात बुधकी है साबित हुकम फरमा तो है पूछनेवाला सकश तैरा सवाल किशमत खुलनेका है सो इ ससकश कि तकदीर परदेशमें खुलेगी अपना पेसकर २ सौदाकर

फायदा होवेगा परन्तु दिन तेरेकूं माफिक है दिन खुलनेकी ततबीर लगावता है मगर. दिनोंकी गरदशसे ततबीर दुरस्त होती नहीं सो ततबीर कर मंगलके रोज मलीदा करके जितनी तेरी ताकात होय इतने बिरहमनकूं खिलाव फुलेलसिन्दूर हनुमानके लगाव हनुमानकापाठ किसी बिरहमनसे कराव आकीदा हनुमानका रख ८९ रोज बाद १ सकस तेरी जातिकासे दोस्ती होकर फायदा होवेगा कुछ धन मिलेगा वर्ष १ महीना ६ बाद तेरी तकदीर दूरदेशमें खुलेगी खेत कालीबीजका लेनादेनामें और १ सकस तेरी जातकासे तेरा मिलाप होकर तेरी तकदीर खुलेगी सौदामें फायदा होवेगा दिन दिन जादा इज्जत बढ़ेगी मगर ज्येष्ठके महीने उजाड़में गरीब फकीरकूं पानी पिलाव कुछ धर्मकी नियत रख तेरी तकदीर जादा खुलेगी धनका खजाना आखिरमें जादा २ होवेगा फिकर मतकरे इलाही अच्छा करेगा इति। पिंड: ॥ ६३० ॥ ≡ हुकमी सकल लह्यान खारिज है वृहस्पतिकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सकस तेरा सवाल दूरदेशजानेका है अव्वल तू दच्छिणमें गया रोजगार तेरा कम लगा तेरा दिलमें जैसा रोजगार उम्मेद था वैसा हुवा नहीं दिनोंकी गरदससे दिन तेरेकूं माफिक हैं रोजगारकी ततबीर लगावता है मगर दिनोंकी गरदशसे लगा नहीं सो ततबीर कर दिन २१ दुर्गापाठ किसी ब्राह्मणसे करवा अष्टमी ८ के दिन ५ लड़कियोंकूं जिमावे कपड़ेदे तेरा दच्छिणमें ही रोजगार अच्छा लगेगा बेशक गमन कर १३५ रोजबाद तेरेकूं धन मिलेगा १ सकश तेरी जातकासें दोस्ती होकर रोजगार अच्छा लगेगा सो दच्छिण

दिशाका जाना दुरस्त है तेरी इज्जत बढेगी फायदा होवेगा तन दुरस्ती रहेगी कुरंदा अच्छो करेगा इति। पिण्ड: ॥६३१॥ हुकमी शकल हुमरा हुकम देतीहै मुनकलीब है मंगलकीहै पूछनेवाला सकस तेरा सवाल तकदीर खुलनेका है तेरी किसमत अच्छी खुलेगी नोकरीपेशा कर तेरा दिन दुरस्त है मालिककी तेरेपर परवस्ती जादा रहेगी इनाम मिलेगा तेरा दुसमन १ सकस है सो पैमाल होजावेगा और तेरा हाथसे पैदा होवेगी मगर तेरेकूं जस नहीं सो गणेश ४ का रोजा कर आकीदा गणेशका रख तेरा रोजगार अच्छा बनेगा मालिककी परवरस जादा होवेगी इज्जत तेरी वढ़ेगी फिकर मतकर दिन १५३ बाद धन मिलेगा रोजगार में इति। पिण्ड: ॥ ६३२ ॥ हुकमी सकल उष्कतेलवगैरज आप तापकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सकस रोजगारका दूर देश जानेका है सो तू वेशक गमन कर तेरेकूं फायदा होवेगा रोजगार अच्छा लगेगा और कोई सकस तेरा दोस्त है उसकी मारफत रोजगार लगेगा १३३ दिन तेरेकूं धन मिलेगा कुछ दिलमें खुसवक्ती होवेगी मगर शिवचौदशका रोजा कर शिवका पूजन विरह मनसे करवा कुत्ताकूं रोटी १ गेर तेरेकूं फायदा होवेगा और अब जरा वेमारी होवेगी दिन १०. अगर १५ पश्चात् आराम होवेगा तनदूरस्ती रहेगी दिन २ रोजगार अच्छा लगेगा फिकर मतकर अगली सालमें इज्जत वढेगी इति। पिंड: ॥ ६३३ ॥ हुकमी शकल उकला ÷ मुनकलीव शनिश्चरकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सकस तेरा सवाल दूरदेश जानेका है सो तू पहले भी रोजगारकेवास्ते गयाथा सो तेरा रोजगार

अच्छा लगा दिलमें खुस रहु क्योंकि दिन तेरे दुरस्त है सो अब तू वेशक गमन कर तेरेकूं फायदा होवेगा तनदुरस्ती रहेगी मगर मंगलकै रोज मलीदा कर फकीरकूं खिला मंगलका जप ३१००० करा विरह मनसे और धर्मको नियत रख तेरेकूं फायदा रहेगा और १८० दिन वाद तेरे दिलमें खुसवक्ती होवेगी धन मिलेगा इज्जत वढ़ेगी फिकर मतकर अगली सालमें जादा फायदा होवेगा इलाही तेरी पक्षपर है तेरा जाना दूरस्त है इति। पिण्डः ॥६३४॥ हुकमी शकल इज्जतमा बुधको है हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सकस तेरा सवाल दूरदेश जानेका है सो तू पहले भी गया पर देशमें मगर रोजगार तेरा लगा नहीं दिनोंकी गरदशसे जो तत वीर करी उसमें हो नुकसान रहा प्यारे भी दुसमन होगये दिल तेरा वहां लगा नहीं अब तू वेशक गमन कर तेरेकूं दिन ७० वाद धन मिलेगा खुसवक्ती होवेगी मगर पक्ष प्रदोषका रोजा कर दीतवारकै रोज ५ कन्या मलीदामें जिमाव आदमका आकोदा रख तेरी तनदुरस्ती रहेगी रोजगार अच्छा लगेगा फिकर मतकर अगली सालमें इज्जत जादा वढ़ेगी तेरा जाना दूरस्त है इति। पिण्डः ॥ ६३५ ॥ हुकमी शकल मुनकलीव है हुकम फरमाती है पूछनेवाले तेरा सवाल रोजगारकेवास्ते दुरदेश जानेका है सो पहले तू पूर्वदेशमें गया रोजगारकेवास्ते मगर रोजगार तेरा वहां लगा नहीं दिनकी गरदशसे जो ततवीर रोजगारकी करी जिसमेंही नुकसान रहा दिल तेरा कुंद रहा किसीसे फायदा हुवा नहीं अब तू दक्षिणमें जा कोई सकस तेरा दोस्त है उसकी मारफत तेरा रोजगार अच्छा लगेगा मगर शनिश्चरका पूजन करा डकोंत

कूं दानदे कुत्ताकूं रोटी खिलाव धर्मकी नियम रख तेरेकूं फाय दा होवेगा ८० रोज बाद तेरे खुसवक्ति रहेगी धन मिलेगा फिकर मतकर तेरा जाना दक्षिणमें दूरस्त है दक्षिणमें तेरी मांगतहै धन इज्जत अगली सालमें जादा होवेगी तनदुरस्ती रहेगी इति। पिण्डः॥ ६३६ ॥ ⚍ हुकमी सकल कवजलखारिज है राहुकी शकल हुकम फरमातीहै पूछनेवाले सकस तेरा सवाल कहीं पर देप जानेकाहै सो पहले भी दक्षिणमें गया रोजगारकेवास्ते मगर रोजगार कम लगा दिनोंकी गरदशसे जो ततवीर करी जिसमें ही नुकसान रहा दिन तेरेकूं माफिकहैं मगर सोमप्रदोषका रोजा कर और सोमवारके रोज हलवाकरके जितनी तेरी ताकित होय उतने गरीब आयाहजोंकूं खिलाव आदम वावाका आकीदा रख तेरेकूं फायदा होवेगा अगा अब तू पूर्वदेशमें जा तेरेकूं धन मिलेगा पूर्वदिशावरमें तेरी मांगत है १४७ रोजवाद तेरेकूं फायदा होवेगा इज्जत बढ़ेगी दिलमें खुसवक्ति होवेगी फिकर मतकर अगली सालमें रोजगार दिन २ जादा होवेगा अव तेरा जाना पूर्वमें दुरस्त है तनदुरस्ती रहेगी इति। पिण्डः॥ ६३७ ॥ हुकमी सकल ☰ जमात सावित है बूधको है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले सकस तेरा सवाल ये है कि परदेशमें जाऊं दुकान है सो फायदा होवेगा सो इस सकसके पहले रोजगार अच्छा हुवा इसके दिन दुरस्त थे अव महीने ७ अगर वर्ष रोजसे दिन नाकिस है जो ततवीर रोजगारकी करता है उसीमें नुकसान होताहै फायदाकी कुछ सूरत देखो नहीं सो तू शनिस्वरके रोज दालके चिलके (पूड़े) कराय डकोतकूं खिलाय और ५१ दुर्गापाठ किसी

विष्ठ मनसे करा फकीरकूं खिलाव धर्मकी नियत रख १२० रोज बाद तेरी दुकानमें फायदा होवेगा कुछ धन दिलेगा और अगली सालमें दूकानमें सफेद सौदा लेनेदेनेसे फायदा होवेगा कुछ धन वढेगा इज्जत वढ़ेगी दुर्गाजीका आकीदा रख इलाही दिन २ इज्जत जादाकरेगा इति। पिण्डः॥ ६३८॥ ☰ हुकमी शकल हमरा साबित है मंगलकीहै सो हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सकस तेरा सवाल ये है अव्वल दुकान कहीं करेंगे सो फायदा होवेगा सो इस सकसके नाम दुकानमें अच्छा नहीं और किसीके नाम फायदा होवेगा सो तू अच्छी स्थायतमें दुकान कर दिन तेरेकूं दूरस्तहैं सफेद लाल चीजमें तेरेकूं फायदा होवेगा इज्जत तेरी दिन २ जादा २ होवेगी मगर शिवार्चन तू किसी विरह मनसे करा और १ साल पक्ष प्रदोषका रोजा कर तेरी दुकानमें फायदा होवेगा और तू निश्चयकरके मान अगलीसालमें सौदामें फायदा होवेगा धन जादा वढ़ेगा और १ शकससे तेरी दोस्ती होकर तेरेकूं नफा होवेगा मगर आदम बावा का आकीदा रख धर्मकी नियत रख इलाही अच्छा करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६३९॥ ☰ हुकमी सकल बयाज साबित चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल रोजगारका है सो तुम्हे दुकान कहीं करी मगर उसदुकानमें अबतक तेरे रोजगार हुवा नहीं अगर रोजगारकी ततवीर बहुतसी करी मगर कुछ नफा दुकानमें हुवा नहीं सो स्थापत दुकान दुरस्त नहीं है और दिन तेरेकूं नाकिस हैं सो ततवीर कर आदित्यहृदयका पाठ किसी ब्राह्मणसे करा दीतवारके रोज

षीरसे विरहमनया वावला ७ जिमाव सूरजका रोज पूजनकर विनती कर तेरेकूं फायदा होवेगा १३७ रोजवाद तेरे दिन दुरस्त होयंगे दुकानमें फायदा होवेगा इज्जत जादा होवेगी मगर सूरजका हरवक्त पूजा कर फायदा होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६४०॥ ⁚ हुकमी सकल खारिज है सूर्य्यकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल रोजगारका है तू दुकान कर तेरे नामसे फायदा होवेगा तुजकूं दुकानसें फायदा सुरष सफेद वस्तु लीने देनेमें फाइदा है मगर स्थायपत अच्छी १२० रोज वाद दुकान सीरीमें नफा होयगा कुछ दिलमें खुसी होयगी पीपल दरखतमें पानी गेर रोज मावसके रोज कवारा विरहमनकुं जिमाव अगर दूध पिला तेरेकुं फायदा होयगा तेरा दिन दुरस्त है २ सकश तेरी जातके हैं उनके दोस्ती होयकर या साझेदारी होयकर दुकानमें फायदा जादा होवेगा चगलातीन ५ साल धन वढ़ेगा सौदा खुदा अच्छीकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६४१॥ ⁚ हुकमी सकल नुषुतुल्दाखिल है वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा शवाल रोजगारका है सवाल दोसकसोंका है तेरा रोजगार अच्छा लगेगा मगर शकश और है उसका शीरसे व्यापार कर तेरेकुं फायदा होयगा तेरा सोफीयना निभैगा साझीयोंसे फायदा है तुम्हारा साझी कोई दगेदा रहेगा नहीं सो तूं सीर मिलायकर अगर दुकानकर तेरेकूं नफा होगा ६७ रोजवाद तेरे दिलमें खुसवक्ति होवेगी कुछ धन मिलेगा मगर जुमांका दानदे मलीदाकरके विरहमनकूं खिलाव धर्ममें निहायत रख तेरेकूं धन मिलेगा इज्जत वढेगी चगलोशालमें सफेदसे जादा फायदा होवेगा

इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६४२ ॥ ⠃ हुकमी संकल अतमेखारिज है केतुकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल ये है कि मै साझी सिलायकार करताहूं मेरेकूं फायदा होवेगा जुवाव इस शकसके शीरीभी दुरस्त हैं इमानदार हैं सोदामें नफा होयगा मगर शिरीयोंसे मिलकर कोई सौदा कर तेरेकूं फायदा होवेगा दिन अब ५ रोजसे तेरेकूं दुरस्त आये हैं पहले दिन तेरे नाकिस थे और शिरियोंके भी दिन दुरस्त हैं इमान कायम हैं सो तू हिम्मत करके बिस्मिल्ला मनाके सोदा कर फायदा होवेगा मगर तू बुधके रोज स्यामके वक्त राहुका दान डकोतने दे जप माला शनिश्चरकी किसी विराजनसे करा तेरे सौदामें नफा होवेगा और १३० रोज बाद सोदामें नफा होवेगा धन मिलेगा फिकर मतकर अल्ला अगलीसालमें इजत बढावेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६४३ ॥ ⠑ हुकमीशकल नकी मुनकलीव मंगलकी है हुकम फरमाती है पूछने वाला तेरा सवाल रोजगारमें धन मिलनेका है जुवाव इसशकशके नाजका सौदामें फायदा होवेगा पहले भी इसकूं नाजका व्यापारमें फायदा रहा और अबकी सालमें नाजका व्यापारसे फायदा होवेगा मगर थोड़ा तेरेकूं दिन जरा नाकिस है सो ततवीर कर मंगलके रोज हनूमानके फलेल सिंदूर लगा मलीदा करके विरहमनकूं खिलाव कुछ पूजा दुर्गाकि कर वड़में पानी गेरतेरेकूं फायदाहोवेगा ६० रोजवाद तेरेकूं सौदामें नफा होवेगा धनवढेगा और अगलीसालमें तेरेकुं नाजका लेनेदेनेमें फायदा होवेगा जादा होवेगा इजत बढेगी मगर तू धर्मकी नियत रख कुत्ताकूं रोटी गेरकी खरकूं दलीपा खिलाव तेरेकूं फायदा होवेगा धन दौलत इजा

होजादा करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६४४॥ ⁝ हुकमी शकल अतवेदाखिल जुमाकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल धन मिलनेका है जुवाव इससकसके नाजका सोदामें नफा होवेगा इसके ताजकालेना देनासें पहली शालमें इसके नुकसान रहा अबकी सालमें नाजका व्यापारमें फायदा होवेगा मगर कुछ थोड़ा और इसके दिन जरा नाकिस है मगर १०६ दिन बाद तेरे कूं फायदा होवेगा ततबीर कर चांदका दान दे पन्दरस १५ के रोज तस्मे करके ब्राह्मणकूं खिलाव इतनी तेरी ताकत होय इतने कूं चांदकी तसवी फिर तेरेकूं फायदा होवेगा मगर इतनी तेरी उमरमें तेरेकूं फायदा हुवा नहीं जादा अगर किसमत तेरी अच्छी है अगली शाल ३ बाद तेरी तकदीर षुलेगी सुफेद सुरख चीजका लेना देनामें धन मिलेगा इजत बढेगी मगर धर्मकी नियत रख रोज धन बढेगा इलाही पंचपर है इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६४५॥ ⁝ हुकमी शकल इजतमा सावित है बुधकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा शवाल रोजगारमें धन मिलनेका है जवाव इसशकशके सफेदका लेना देनासे फायदा होवेगा तेरेकूं पहले दिन नाकिश थे जो ततबीर करी मगर फायदाकी सूरत कमरही अब रोज ७ से दिन दुरस्त आये हैं सो तेरेकूं रोजगारमें फायदा होवेगा मगर तू तब ६ ब्राह्मणकूं चांदके रोज चावल खिलाव सफेद कपड़ामें चावल ६ का २ डाल दक्षिणा दे चांदनी आठेको शालभर कर तेरेकूं फायदा होवेगा तकदीर तेरी अभी नहीं खुले शाल ३ मगर ४ शाल बाद तकदीर तेरी खुलेगी मगर इसशालमें भी फायदा होवेगा मगर थोड़ा और अगाड़ी सालोंमें नफा जादा

रहैगा फिकर मतकर अल्लाताला तेरी मुराद पूरीकरेगा इजत बढेगी धन दौलत दिन दिन ज्यादा होवेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६४६॥ ∴ हुकमीशकल मुनकलीब चांदकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा शवाल रोजगारमें धन मिलनेका है जुवाव इसके सफेदका लेने देनेमें फायदा होवेगा पहले भी इस शकशके सौदामें फायदा रहा अबके सालमे भी सफेदका सौदामें नफा होवेगा मगर कुछ थोड़ा और इशके दिन दुरस्त हैं जो तदबीर करैगा जिसमें ही फायदा होवेगा मगर तू आदमबाबाकी पूजा कर जुमे रातकूं इतने तेरी ताकित होय चनांका लड्डूसे ब्राह्मणकूं खिलाव शिवचौदशका सालभर रोजा कर तेरेकूं फायदा होवगा दिन दिन ज्यादा इजत बढेगी फिकर मतकर अगलीसालमें अल्लाताला तेरी मुराद पुरी करेगा मगर धर्मकी नियत रख इति प्रश्न। पिंडः॥ ६४७॥ हुकमी सकल लभ्यान ∸ खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सक्सतेरा सवाल धन मिलनेका है सो तू अपना पेशा कर धन मिलेगा अबतक तेरे दिन नाकिस थे जो तदबीर करी उसमें कुछ मुराद पूरि हुयी नहीं तेरे यारभी दुसन होगये दिनोंकी गरदश कर अब रोज १५ बाद तू अपना पेशा कर तेरेकूं फायदा है कुछ धन मिलेगा मगर शनिश्चरके रोज मलीदा इकीतको खुलावना शनिश्चरकी तसवी फेर ज्यादा जांटका दरखतमें पानी गेर कालाकुत्ताकूं रोटी गेर तेरी दिन २१४ बाद किसमत खुलेगी तेरा पेशामें फिकर मतकर अगली सालमें अल्लाता तेरी मुराद पूरीकरैगा मगर तदबीर कर दिन २ ज्यादाकर इति। पिण्डः॥ ६४८॥ हुकमी सकल कबजल

शखिल है ⁝ सूरजकी हुक्म फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल धनमिलनेका है सो तुजकूं दीनोंकी गरदस जादा है जो ततवीर धन मिलनेकी करता है मगर धन तेरेकूं नहीं मिलता है दिनोंकी गरदस जादा है और किसी सकशसे प्यार करता है मगर दिनोंकी गरदिससे दुसमन दिषता है कोई सकससे फायदा नहीं होता सो दिन तेरा नाकिस है मगर ततवीर हमेश सुवेके वक्त पीपलकेदरषतमें पानी गेर कुत्ताकूं चपातियां खिलाव पञ्चप्रदोषका रोजा कर सालभर इतनेवाद तेरेकूं दिनों फिरेंगे तेरा पेशासे धन मिलेगा मगर थोड़ा साल २ मगर ३ बाद तेरी तखदीर खुलेगी तेरा पेशाकरकर कोई १ शकश माहकर धनदोलत तेरे जादा होवेगी मगर नाकिस दिनोंमें गुजरान कर देवोका बाकी दारख अल्लाताला तेरी मुराद हासिल करेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६४६॥ हुकमी सकल कवजल खारिज है ⁝ राहुकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा शवाल धनमिलनेका है इस सकशके दिन दुरस्त है सो धन मिलेगा मगर कुछ थोड़ा और तेरेकूं १३७ दिनबाद गुमास्तासे धन मिलेगा तेरे गुमास्ताकी नीयत दुरस्त है सो इसके हाथसे फायदा रहेगा मगर तू सूरजका आकीदारख दौतके रोज खीरसे ब्रहमणकूं खिलाव सुरष कपड़ा दच्छिणादे इतने ८१३ रोज सुवेके वक्त दसजोड़के सूरजके अगाड़ी वीनती कर तेरेकूं फायदा होवेगा तकदीर साल ३ बाद तेरी मुराद हासिल करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६५०॥ ⁝ हुकमी सकल लभान खारिज है ब्रहस्पतिकी है हुकम फरमावती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल दुसमनका भयका है जवाब इससकस

के दूसमन कहीं वादस्याहके अरजी पेशकरने गया है मगर कुछ सुनाई होगी नहीं और इसशकशके दिन दुरस्त हैं पहले दिन बहुत नाकिस गये जो ततवीर करी उसीमें नुकशा न रहा अब रोज १७ से दिन दुरस्त आये हैं सो दुसमन तेरा पैमाल होजावेगा मगर आदम वावाका आकी दोरष तेरे फायदा होवेगा तू फिकर मतकर तेरी पक्षपर वादस्याह है तेरा दूसमनका नाश होवेगा १२३ रोज वाद दूसमन पैमाल होवेगा इलाही पक्षपे हैं इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६५१॥ ≡ हुकमी सकल जामात सावित बुधकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल दुशमनका है जवाव: इसशकशके दुशमन राजमें झगड़ा करते हैं दुशमन अवल है छल छिद्री जादा है रातदिन तकदोरी करता है सो राजमें तू जीतेगा मगर दिन तेरे नाकिस हैं जो ततवीर कर दुर्गापाठ किसी ब्राह्मणसे करा संपुट देकर कुछ भैंरुका अकीदा रख अन्तके रोज मलीदा करके कुवारे लडके ७ वा ८ जिमाव तेरा दुशमन पैमाल होजावेगा २१ दिन वाद कुछ राजमें मिलाप होवेगा दुसमन तेरा पैमाल होजावेगा फिकर मतकर राज तेरी पक्षपे होजावेगा दुशमनका पैमाल निश्चय होवेगा दुसमन तेरेपैरों पड़ेगा इति प्रश्नः॥ पिण्डः॥ ६५२॥ हुकमी सकल उल्का ÷ मुन्कलीव शनिश्चर की है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा सवाल दुशमनका है सो तु अरजी पेशकर अदालतमें जीतेगा मगर दिन तेरा नाकिस है दुसमन तेरा जोरवाला है रातदिन तकदोरी करे है मगर ततवीर कर मंगलका रोजाकर दुर्गापाठ २१ अगर ५१ किसी ब्राह्मणसे कराव दुशमनका संपुट देकर धर्म

की नियत रख दुशमन तेरा पैमाल होजावेगा मगर १ एक दफे किसी सकश माकर दुसमन तेरा जोरपाके तेरेकूं नीचादिखला वेगा आखिर मैं तू जीतेगा मगर कुछ धन दौलत षरच पड़ेगा बादस्याह तेरी पच्चपर है फिकर मतकर इलाही तेरी मुरादपुरी करेगा और तू अरजी अव्वल पेशकर राजमें तू जीतेगा दुशमन तेरा पैमाल होजावेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥६५३॥ हुकमी सकल ÷ कबजल खारिज है राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल दुसमनका झगड़ाका है सो इस के झगड़ा बहुत दिनोंका है दुशमन जोरवाला है ये सकस राज में झगड़ाकरके रखाद होवेगा दिनोंकी गरदसकरके दिन इसकूं बहुत नाकिस है सो ततबीर कर दुर्गापाठ संपुटदेकर ५१ किसी ब्रहमनसे करा मंगलकी पूजाकर हरवक्त दस्त जोड़कर बीनती कर तू आखिरमें जीतेगा मगर १ महीना बाद तेरे दिन दुरस्त आवेंगे तू १ दफे दुशमणका जोर खाकर दुःखपावेगा मगर अब राजका एक शकश तेरी तरफ होवेगा सो निश्चय करके मान तू जितेगा दुशमन तेरा खारीज होकर पैमाल होजावेगा फिकर मत कर इलाही तेरी पच्चपे है तेरी मुराद हासिल होवेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६५४ ॥ हुकमी सकल जमांत ≡ साबित बुधकी है हुक मफरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा सवाल दुसमनका झगड़ाका है सो तू अपील करेगा सुनाफा लेकर और जगे मगर दुशमन तेरा जोरवाला है रातदिन तक दोरीकरता है दिन तेरे नाकिश है जो ततवौर करे हैं उसमें हो खिलाफ खावे है दिनकी गरदश करकर मंगर तू चटुकका पाठ किसी ब्रहमनसे कराव कालाकुत्ता

कूं रोटियें गैर धर्मकी लियत रख आखिरमें तू जीतेगा मंगर कुछ धन तेरा खरच पड़ेगा बादस्याह तेरे पच्चपर होवेगा दुशमन तेरा खिलाफ खावेगा बहुत जोरसे मगर अपिल तू बेशक पेशकर तू जीतेगा फिकर मतकर इलाही तेरी मुराद पूरी करेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६५५ ॥ हुकमी सकल ∴ फरहा मुनकलीव शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल दुशमनका है सो तेरा दुसमन अरजी पेशकरेगा नहीं तेरेकूं डरपाता है सो तू डरपे मत अव्वल तो अरजी देगा नहीं जो अरजी देवेगा तौ बिलफोर खारिज होकर खिलाफ खावेगा तू जीतेगा दिन तेरे जरा नाकिस है सो तू दिनगुजरान कर इलाही अच्छा करेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६५६ ॥ हुकमी सकल उत्का ∴ मुनकलीव शनिश्चरकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा सवाल राजभावका है सो तू अरजी पेशकरेमत पेरा काय्य बिना अरजीपेशकरें दुरस्त होवेगा दिन ५ से दिन दुरस्त आये हैं सो तू अव्वल अरजी पेशमत करे तू जीतेगा दुशमन पैमाल होवेगा अल्लाताला तेरी बिगर अरजी मुराद पूरीकरेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६५७ ॥ हुकमी सकल अंकीस ∴ दाखिल शनिश्चरकी हैं हुकम फरमाती हैं पूछनेवाला सकस तेरा सवाल करजाकी अरजी देनेका हैं सो तू बेशक अरजी पेशकर करजा तुरत मिलेगा मगर राजमें कुछधन तेरा खरच पडेगा तेरा करजा खरच समेत सब मिलेगा राजा तेरी पच्चपर रहेगा तू जीतेसूतसमेत धन तेरा मिलेगा फिकर मतकर इलाही मुराद पूरीकरेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६५८ ॥ हुकमी सकल ∴ हुमरा साबित मंगलकी है

हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल करजाकी आमं दनीका है सो तेरेकूं धन मिलेगा मगर थोड़ा कुछकदिनोंकी देरीसे तेरे दिन नाकिस हैं वहोत दिनोंसे मगर गुजरान कर तेरा करजा सव मिलेगा मगर राजमें मुकद्दमा न गेर अरजी मतकरे ४९ दिनवाद दिन दुरस्त आवेंगे फिकर मतकर इलाही अच्छी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६५९॥ हुकमी शकल वयाज ≡ सावित चन्द्रमाकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल करजाकी आमदनीका है सो तेरे दिन नाकिस है सो ततवीर करता है मगर चलती नहीं दिनोंकी गरदससे तेरा मुकद्दमा राजमें वहोत दिनोंसे है मगर फैसला होकर मुकद्दमा सावित हुवा नहीं इस मुकद्दमासे तू वरवाद होगया अव रोज ६५ वाद दिन वाद तेरेकूं दुरस्त आवेंगे करजा तेरा सव मिलजायगा एक सकस मध्यजाति गौरवर्णका तेरी तरफमें होकर मुकद्दमा फैसला विल फौर करेगा तेरा धन कुछ राजमें खरच पड़ेगा मगर तेरा करजा सूतसमेत सव मिलेगा मगर देरसे फिकर मतकर अव रोज २० वाद राजमें तेरी सुनाई होवेगी अल्ला तेरी मुराद हासिल करेगा दुसमन पैमाल होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥६६०॥ हुकमी सकल नुस्रतुलखारिज ⠾ आफताफकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल राजसे धनकी आमदनीका है सो तेरेकूं धन मिलेगा कुछ देर है नहीं अव रोज ५ से दिन दुरस्त आये हैं सो तेरा धन सव मिलेगा फिकर मतकर दुसमन तेरा पैमाल होजावेगा अल्लाताला तेरी मुराद हासिल करेगा कुछ देर नहीं राजा तेरी पक्षपर है इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६६१॥ हुकमी

सकाल ☷ उ० दाखिल वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछने वाला तेरा सवाल जमीनका झगड़ाका है सो दुशमन तेरा जोर लाया है दिन तेरे नाकिस है सो ततवीर कर वटुक आपटुद्दारका पाठ किसी ब्राह्मणसे करा मंगलकी पुजा कर मलीदा करके मंगल के रोज ८ ब्राह्मणकूं खिलागोहूं १ ढका २ दछिणा दे अब रोज २५ बाद दिन तेरे दुरस्त आवेगे जमीन तेरीका फैसला विल्फोर होवेगा दुशमन तेरा पैमाल होवेगा जमीन तेरी मिलेगी सो जीतेगा अंदेशा मतकर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६६२॥ हुकमी शकल ☳ अतवे खारिज केतुकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल जमीनका है सो जमीन राजसे तेरेकूं मिलैगी मगर कुछ देरीसे और उस जमीनसे तेरेकूं फायदा होवेगा इज्जत जादा चढैगी मगर सूर्य्यकी पूजाकर हरवक्त हस्त जोड़के वीनती कर धर्मकी नियत रख जमीन तेरेकूं मिलेगी दिन ७२ बाद दिन दुरस्त तेरे आवैगे तेरी मुराद अल्लातला हासिल करेगा मगर एक दुसमन तेरा है राजामें सो पैमाल होजावेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६६३॥ हुकमी ☵ नकीमुनकलीव मंगलकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल जमीनका है सो तेरा झगड़ा राजमें वहोत दिनसे है तू झगड़ासे वरवाद होगया दिनोंकी गर दसकारकर मदत तेरी बन्ध है अब रोज ३२ बाद तेरी नामील जारी होवेगी दुशमन तेरा पैमाल होजावेगा मगर कुछ धन तेरा खरच होवेगा राजाका एक सकस तेरी तरफ मजबूत है मुराद हासिल करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६६४॥ हुकमी सकल अतवे दाखिल ☶ शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा

सवाल जमीनसे फायदा है सो इस जमीनसे तेरेकूं फायदा होवेगा मंदिर हवेली निर्विघ्नतासे होवेगी मगर तू धर्मकी नियत रख फकीरोंकूं दलिया खुला इलाही मुराद तेरी हासिल करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६६५॥ हुकमी शकल इज्जतमा ☷ साबित बुधकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल राजमें नौकरीका है सो तेरी राजमें नौकरी होवेगी मगर कुछ देरीसे और दिन नाकिस २ गये अब रोज १५ बाद दुरस्त आयेंगे और राजसे तेरेकूं फायदा है मगर राजमें दुशमन तेरा जोरवाला है सो सूर्य्यकी पूजाकर धर्मकी नियत रख दुशमन तेरा पैमाल होवेगा रोजी तेरी राजसे अच्छी होवेगी फिकर मतकर इलाही अगली सालमें कुछ मुरातवा बढ़ावेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥६६६॥ हुकमी शकल तरीख ⁝ मुनकलीब चंद्रमाकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल जमीनसे फायदा है सो इस जमीनसे हवेली मंदिरसे तेरेकूं फायदा होवेगा नहीं ये जमीन बरबादी चाहेहैं जमीनका लेना और वासकरना तेरेकूं अच्छा नहीं सो जमीन मतले इसमें वास मतकर अल्लाताला जमीन मज्जैत हवेली और दिलावेगा अंदेशा मतकर ये जमीन अच्छी नहीं इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६६७॥ हुकमी शकल लह्यान ⁝ खारीज वृहस्पतिकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल राजमें मुरातवा जादाका है सो इस सकसका मुरातवा जादा होवेगा राजकी मेहरबानगी है इसकूं नेकनामी मिलेगी इसके दिन दुरस्त है एक सकस तेरा दुशमन रजपूत है मगर दफे होवेगा अगली सालमें तेरा मुतबा जादा होगा धन इज्जत बढ़ेगी

मगर धर्मकी नियत रख उजाड़में पानी पिलाव रोज १३० बाद तेरा मुरातवा अल्लाताला बधावेगा तनदुरुस्ती रहेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६६८॥ हुकमी शकल ÷ कवजल दाखिल सूरजकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल राजका काम हाथलेनेका है सो इस सकसके पहले राजमें उनफेद अच्छी हुई राजकी मेहरवानगी अब कोई रोज बाद दुशमन जोर पाकर इस सकसकूं दूर करादिया दिन इसका नाकिस है जो तदवीर करता है उसमें ही कुछ फायदा होता नहीं दिनोंकी गरदसकर कर सो तदवीर कर दुर्गापाठ ३१ किसी ब्राह्मणसे करावो दशका रोजाकर मावसके रोज हलवा ब्राह्मण सईदकूं खिलाव इतनी तेरी ताकित होय इतनेको मगर धर्मकी नियत रख सब रोज १०९ बाद दिन तेरे दुरस्त आवेंगे सब मुराद तेरी अल्लातला हासिल करेगा और एक सकस तेरा दुसमन है जोरवाला है मगर १०९ दिन बाद दुशमन तेरा सब पैमाल होजावेगा अंदेशा मतकर इलाही मुराद हासिल करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥६६९॥ हुकमी शकल ÷ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछता है कि एक शकसके वेमारी जादा है कई इलाज किये परन्तु दिनोंकी गरदश करिके कोई भी इलाज दुरस्त न आया सो अब यह पूछता है कि दिनोंकी गरदश कितनी रही है और इसकें आराम कब होवेगा सो हेपूछनेवाले इसके दिन वेमारी जादा होवेगी इसकूं सामान्य मारक है यह कालके मुखमें आ रहा है सो प्रथम तो इसकूं भोजनमें रुचि न होती और कुछ

रूचि होवे तो भोजन किया न जाय और करलेवेतो पचे नहीं सो तदवीर कर एक कलसा तांवेका घीका भरवाय सुवर्ण मासे ११ गेरके दे आराम होवेगा इति। पिण्ड: ॥ ६७० ॥ हुकमीशकल जमात ≡ साबित बुधकी हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सक्स तेरा सवाल राजभावका है सो तू बेशक राजाकूं सवाल दे तेरा सवाल दुरस्त बढ़ैगा दुशमन तेरा बहुत है राजाका कान दिन रात तेरी तरफका जिकर कर है सो भगवतीका आकीदा रख धर्मकी नियत रख तेरा दुशमन सब पैमाल होजावेगा राजकी पर वस्ती रहैगी धन इज्जत जादा बढ़ैगी फिकर मतकर नेकनामी मिलेगी इलाही पचपे है इति प्रश्नः। पिण्डः ॥६७१॥ हुकमी सकल फरहा: ⫶ मुनकलीव शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल राजके भयका है सो तू जकूं दिन नाकिसहैं राजसे भय होयगा मगर थोड़ा और दुशमन तेरे जोरवाला है रातदिन तकदोरी करताहै मगर दुर्गापाठ किसी ब्राह्मणसे कराव मंगलकी पूजा कर तेरा दुशमन सब पैमाल होजावेगा दिन २७ और तेरेकूं नाकिश हैं पश्चात् भय दूर होगा राजमें धन कुछ तेरा खरच पेड़ेगा अंदेशा मतकरे इलाही अच्छाकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६७२ ॥ हुकमी सकल ⫶ उल्का मुनकलीव शनिश्चरकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल राजकी दहसत्का है सो तुझकूं राजकी दहसत् होवेगी तेरेपर जुमाना होवेगा तुजकूं दिन माफिक हैं दुशमन तेरा फरेबी है मगर तत वीर कर शनीश्चरकी पूजा कर आपदुद्धारका पाठ किसी ब्राह्मणसे करा कुत्ताकूं रोटी गेर धर्मकी मियत रख तेरा दिन २१ और

नाकिसहै वाद दुशमन तेरा सब पैमाल होजावेगा अंदेशा मतकर जुर्माना भी अल्लाताला करेगा तो कम होगा मगर मिहनत कर राज तेरा दुशमन है अगर एक सकस मध्यवर्णका तैरी तरफ है तुजकूं चाहताहै उससे दोस्ती कर तेरा काम बिलफौर न होवेगा राजकी दहसत दूर होवेगी फिकर मतकर अल्लाताला तेरा अंदेशा दूर करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६७३ ॥ हुकमी शकल ⁝ अंकीश दाखिल शनिश्चरकी है हुकम फरमाती पुछनेवाला शकस तेरा सवाल कैदमेंसे छुटनेका है सो उससकशकूं दिन नाकिश हैं जो तदबीर करताहै उसमें ही कुछ तदबीर दुरस्त होती नहीं मगर तदबीर कर दुर्गापाठ संपुट दुकर किसी ब्राह्मणसे करावे सूरजकी पूजाकर हरवक्त हस्तजोड़कर वीनतीकर वो सकस कैदसे छुटेगा मगर दिन ३१ उसकूं और नाकिश हैं वाद दिनोंकी गरदशके दुशमन सब पैमाल होवेगे कैदसे छुटजायगा मगर धनका खरच वरजरूर पडेगा अंदेशा मतकर इलाही अच्छीकरेगा एक सकस गौरावर्णका तेरा दोस्त है उससे जोरपाकर वो सकश कैदसे जलदी छुटेगा मगर आकीदा सूरजका रख अल्लाताला मुराद तेरी हासिल करेगा फिकर मतकर इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६७४ ॥ हुकमी सकल ⁝ हुमरा सावित मंगलकी है हुकम फरमातीहै पुछनेवाला सकस तेरा सवाल राजाका कामदार आवेगा हमकूं फलदारी होवेगी या नहीं यह है सो इस शकसकूं कामदारोंसे फलेदारी है इस कामदारसे फायदा होवेगा पाराना वढ़ेगा दिन तेरे दुरस्त हैं दुशमन तेरा पैमाल होवेगा मगर मंगलकी पूजा कर इस कामदारसे तेरेको फलेदारी अच्छी होवेगी फिकर मत

कर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६७५॥ हुकमी सवाल वयाज ⠆ साबित चंद्रमाकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सकस तेरा सवाल कैदसे छुटनेका है सो वो शकस कैदसे छूटेगा नहीं अभी देरीहै उसकूं दिन नाकिस हैं राजके सब आदमी दुसमनहैं इससे मुकदमा बरबाद होगया तेरे दुशमन फरेबी हैं सो ततवीर कर कैदसे छुटनमें देरी है अंदेशा मतकर छुटजायगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६७६॥ हुकमी सवाल ⠆ नुस्रतुल खारिज सूर्य्यकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल कूवामें इजत बनावनेका है सो तेरे सवावका काम दुरस्त होगा कुछ फिसाद होगा नहीं तेरे दिन दुरस्त हैं मगर इतने तामील जारी रहे भैरूं हनुमानकी पूजा वाकली अगर दलिद्र फकीरोंको खुला अल्लाताला तेरी मुराद हासिल करेगा तुजकूं सदरहमत है इति प्रश्नः॥ पिण्डः॥ हुकमी सवाल ⠆ नुस्रतुल दाखिल वृस्पतकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल बागबगीचा तलाव बनवनेका है सो तेरे अच्छाकाममें कुछ फिसाद होगा नहीं तेरी नियत दुरस्त है तेरी सब मुराद होवेंगी दुसमन तेरा सब पैमाल होजावेगा दिन तेरे दुरस्तहैं तदबीर तेरी अच्छीहै मास ३ बाद और जादा तदबीर खुलेगी मगर धरमकी नियत रख फकिरोंको दलिया खुला अल्लाता तेरी मुराद सब हासिल करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६७८॥ हुकमी सवाल ⠆ अतबेखारिज केतुकी हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सकस तेरा सवाल कर जाका दूर होनेका है सो तेरा करजा दूर होवेगा मगर खर्च तेरे जादाहै आमदनी कम है दिन तेरे नाकिस हैं दिन १

बाद दूरस्त आवेंगे करज तेरा सब दूर होवेगा साल २ अगर ३ बाद तखदीर तेरी खुलेगी धन मिलेगा इलाही मुराद तेरी हासिल करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥६७६॥ हुकमी सकल ÷ नकी मुनकलीव मंगलकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल धनकी आमदनीका है सो तू लेखा कर परमेश्वरकी मेहर बानगी तुम्हपर पुरी रहीहै धन भी वहुत दीया है सन्तोष रख नेकनामी धन बहुत मिलेगा दील ठिकरख तुम्हारा मुरातवा बढ़ेगा लेखा तेरा होजावेगा मगर लेखा इतने रोज मत रख और लेखा हिसाव दूरस्त होगा मगर दिन तेरे ४२ और नाकिस है सो मंगलकी पूजा कर धर्मकी नियत रख इस करजामें भी तेरे कूं कुछ धन मिलेगा मगर थोड़ा और १ साल बाद करजा तेरा सब आजायगा फिकर मतकर इलाही मुराद हासिल करेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६८० ॥ हुकमी सकल ÷ अतवेदाखिल शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल अवलादकी होनेका है सो तेरे अवलाद अवतक हुई नहीं हमलभी तेरे रहा नहीं तेरे हमल बन्ध जोग है पूर्वजन्ममें तेने अजाव बहुत किया जिस अजाइ करकै इस पैदा यसमें तेरे हमल भी न रहा सो तू ततवीर आमावसकै रोज गाय दूधदेनेवाली और कुछ उसकेसाथ धन किसी ब्रहमनकूं दे और हलवाकरकै ५१ अगर ३१ ब्रहमनकूं खुला चावलोंकी दछिणा दे और सालभर सूरजकी पुजा कर और सूरजका रोजाकर तेरा पहलेजन्मका अजाव दूर होवेगा तेरी औरतकी कुछ गुनानहीं तेरी गुनासे इतनी देरी हुई अब २८३ रोज बाद फरजन्दहोनेकी ततवीज लगेगी हमल औरतके रहेगा सूरज

का आकीदा रख धर्मकी नियत रख अल्लाताला करेगा तो साल १ मगर २ भीतर तेरे फरजन्द होवेगा फिकर मतकर फरजन्द १ छोकरी जिन्दारहैगे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६८१॥ हुकमी शकल ∴ लभान खारिज बृहस्पतकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल अवलाद होनेका है सो तेरे फरजन्द छोकरी आजतक हुई नहीं तेरी औरतके हमल रहजाता मगर ठरता नहीं सो तेरे पहले जन्मका अजाब है और तेरी औरतकी भी गुना है सो तू ततवीर कर सोमवती आमावस्याक रोज गोरीलालगायकी पूजा करके ब्राह्मणकूं दे सवालाष आदंबाबाकी पूजाकर इतने १०० मगर ५० ब्राह्मणकूं हलवा खुला प्रीतिकरके पितरोंका गया श्राद्धकर शाल भर १४ का रोजा कर जब तेरा अजावदूर होवेगा अंदेशा मतकर इसी औरतके हमेल ठहरगा फरजंद होगा मगर ढील है सो तू आदंबाबाकू हरवक्त हस्तजोड़के वीनती कर धर्म की नियत रख तेरे अगलीशाल १ बाद हमल ठहरेगा इलाही फरजन्ददेगा अंदेशा मतकर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६८२॥ हुकमी शकल ∴ कबजल दाखिल सूरजकी है सो तेरेको हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल अवलाद होनेका है सो अब तक फरजन्द छोकरी हुई नहीं तेरे औरतका पूर्वजन्मका अजाव है सो इस औरतके फरजंद छोकरी होवेगी नहीं तेरे औगुन है सो दूर होनेके नहीं सो तू और सादी कर उश औरतके फरजंद छोकरी होवेगो हमल विलफोर ठहरेगा मगर गोपालसन्तानका संपुटकर पाठ किसी ब्रहमनसे कराव पक्षपरदोषका शालभर रोजाकर चांदकी ग्रहणमें १ मन गेहूं टका १३। २५॥ किसी

ब्रहमनकूं दे कुत्ताकूं चपातियां खुलाधर्मकी नियत रख तेरे दूसरी औरतके फरजंद होवेगा अल्लाताला जिंदा रक्खेगा फिकर मतकर इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६८३ ॥ हुकमी सकल ⁝ कबजल खारीज राहुकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवाला शख्श तेरा सवाल अवलादहोनेका है सो तेरे १ फरजंद होकर फिर कुछ बन्द होगई हमल भी न रहा और कोई ततबीरसे हमल रहा सो ठहरानहीं सो तेरे अगला जन्मका अजाव है गुना है सो ततबीर कर बंग्रबक मन्त्रकूं सवालाख किसी ब्रहमनसे जपाव बाद एकमन गीहूं अगर १५ सेर सुरख कपड़ा गज ५॥ टका २६॥ किसी ब्रहमनको दे और इस यन्त्रकूं सुवर्णका बनवायकर ६२ मासे भरका किसी ब्रहमनकूं दे अथवा किसी ब्रहमनपास नित्यदिन सहस्र औषधिसे पूजनकरवा हमेल रहैं यथा श्रद्धासे ब्रहमन भोजनकरवावै

२	९	४	२	७	६	६	१	८
७	५	३	९	५	१	७	५	३
६	१	८	४	३	८	२	९	४

यह सुवर्णका । यह चांदीका । यह तांबेका ।

चन्दन सुरुषये सब किसी भूषा ब्रहमनकूं दे पीपलके दरखतमें पानीगेर सालभर सूरजका रोजा कर जब तेरा अजाब दूर होवेगा फिकर मतकर फिर इसी औरतके हमल ठहरेगा फरजंद होवेगा

अंदेशा मतकर शाल १ अगर २ भीतर अल्लाताला करेगा तो फर जंद जरूर होवेगा फिकर मतकर इलाही जिंदा रखेगा। इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६८४॥ हुकमी शकल जमान = साबित बुधकी है हुकम फरमाती है तेरा सवाल अवलादका है सो तेरे छोकरी होकर बंद होगई हमल भी न रहा और कोई ततबीरसे हमल रहा मगर ठहरा नहीं सो तेरे पहलेजन्मका अजाव है गुना है सो ततबीर कर आमावसके रोज सुबेकेवक्त सुपेदगायकी पूजा करके अच्छा गरीब ब्रह्मनकूं दे इतने तेरे ताकित होय इतनेकूं और शालभर पीपलमें पानी दूधमिलाय कर गेर एक छोकराकूं माव सके रोज कच्चा दूध पिलाव शालभर चौदशका रोजा कर जद अजाव दूर होके हमल विलफोर ठहरेगा इसी औरतके फरजंद होवेगा अंदेशा मतकर साल २ भीतर तेरे फरजंद होवेगा मगर धर्मको नियत रख कौड़ियोंको दलिया गेर अल्लाताला फरजंद तुजकूं देवेगा जिंदा रहेगा। पिण्डः॥ ६८५॥ हुकमी सकल फरहा ÷ मुनकलीव शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा सवाल औलादका है सो तेरे एक अवलाद होके मर गई फिर कुछ हुवा नहीं हमल भी न रहा अगर हमल रहा सो ठहरा नहीं सो तेरे पहिले पैदायसका अजाव है गुना है सो तत वीर कर गोपालसंतानका किसी ब्रह्मनसे अनुष्ठान कराव मंगल का दान दे सूरजका ग्रहनमें मन १ गीहूं षांड १० घी ५ सेर सुरखकपड़ा ५ गज किसीभूखे ब्रह्मनकूं दे शाल १ भर आदंवा वाका आकीदा रख और पूजनकर सो पच्चप्रदोषका रोजा कर आमावस सोमवारके रोज खीर पकाके किसी ब्रह्मनकूं खिलाव

इतने तेरी ताकित होय इतने बाद अजाब दूर होवेगा फरजंद होवेगा शाल २ भीतर होवेगा मगर धर्मकी नियत रख इमेसें सुबेकेवक्त कुत्ताकूं चपातियां गेर अंदेशा मतकर अल्ला तेरेकूं फरजंद देवेगा फिकर मतकर इलाही अच्छा करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६८६ ॥ हुकमी सकल उत्का ∸ मुनकलीव शनिश्चरकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शुकस तेरा सवाल अवलादका है सो तेरे छोकरी हुई फरजंदका सुख हुवा नहीं आजतक फरजंदका दुख है सो तेरे पहले जन्मका अजाव है बड़ा गुना है सो ततवीर कर सूरजकी पूजा कर आदित्यहृदयका किसी ब्रह्मनसे पाठकरा आमावस दीतवारके दिन सुबेकेवक्त पीलिगाय बछड़ेकीका सब असबावसमेत मयदस्तूर किसी ब्रह्मनकूं दे जिसदिन ही होमकर सब देवताकूं फातियां दे और ब्रह्मनकूं हलवा खिलाव इतने तेरी ताकित होय इतनेकूं और सालभर सूरजका रोजाकर हरवक्त सूरजके अगाड़ी दस्तजोड़के बिनतीकर तेरा अजाव दूर होवेगा गुनामाफ होवेगी बाद फरजंज इसी औरतके होवेगा साल २ बाद तेरे फरजंद होवेगा अंदेशा मतकर मगर छोकरी तेरे जादा कलाममें लिषी है गुनाकरके मगर फरजंद इलाही वरजरूर करेगा इति। पिण्डः॥ ६८७ ॥ हुकमी सकल अंकीस ≡ दाखिल शनिश्चरकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल अवलाद होनेका है सो तेरें संतान हुई मगर जितीनहीं तेरे मसानका रोग है मृतवत्सा रोग है सो तेरे पहले जन्मका अजाव है सावित गुना है मगर ततवीरकर सुपेदगाय जिसके हमलरहे असीले उसका नो ९ महीने तक पूजाकर जिस

चक्त वोगाय व्यावे उसवक्त बक्रिया बक्राके मुखमें सोना गेरके उस कूं दानदे दुर्गापाठ १०१ संपुटि देकर किसी ब्राह्मणके पास करा होम करवा हलवाकरके ब्राह्मकूं खूलावे इतने तेरी ताकत होवे और सालभर आठेंका रोजा कर नवमीके रोज ब्राह्मणकी छोकरी कूं हलवा खुला कपड़ा खर्च दे जब अजाव तेरा दूर होवेगा अब लाद तेरी जीवेगी इसकी औरतके अब तेरे फरजंद होवेगा जिसही दिनसे आदंवावाकी साल ५ भर पूजन कर रुद्रीका पाठ कर धर्मकी नियत रख कुत्ताकूं चपातियां सुवेकी वक्त खुला अल्ला ताला तेरी अवलाद जिंदी रक्खेगा अंदेशा मतकर तेरा कलाम में फरजंद २ छोकरी १ लिखीहै इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६८८॥ हुकमी सकल ☰ हुमरा साबित मंगलकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सकस तेरा सवाल अवलादका है सो होनेकी नहीं मगर होवे तो मरेगी जीनेकी नहीं सो तेरे औरतके अगले जन्म की गुना है जादा अजाव है सो माफ होनेका नहीं कुछ ततबीर कर मगर होवेगी नहीं सो तू छोकरा मोल ले भाई बन्धुका वा दोस्तका ले गोद उस छोकरासे तेरेकूं फायदा होगा मगर धर्मकी नियत रख आदंवावाकी पूजाकर हरवक्त दस्त जोठके मेहनत कर पक्षप्रदोषका दोनों रोजा करो दूसरे दिन किसी ब्राह्मणकूं सीधा देना और सब रोज हरवक्त कुत्ताकूं रोटी खुवा जद पीछे तेरे छोकरे पर गमी उठैगा नहीं सब दफे होजायगे तेरेकूं उस छोकरेसे फायदा होगा अंदेशा मतकर इलाही जिंदा रक्खेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६८९॥ हुकमी सकल ☰ बयाज साबित चंद्रमाकी है सो हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल अवलादका

है सो तेरी औरतके हमेल है उस हमेलमें इलाही फरजंद देगा मगर तेरी औरतके दिन नाकिस है सो मंगलका दान दे पूजा जप किसी ब्राह्मणसे करा धर्मको नियत रख अल्लाताला तेरेकूं फरजंद देवेगा अंदेशा मतकर इलाही तेरा फरजंद जिंदा रक्खेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६९०॥ हुकमी सकल ☰ नुसतुनखारिज सुरपकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल अवलादका है सो तेरे अवतक अवलादका सुख हुवा नहीं तेरे दिन नाकिस हैं अजाव है पहले जन्मका सुपेदगाय वछड़ेकीमा सब सामग्री समेत तू अमावसकूं नेकब्राह्मणकूं दे सूरजकी पूजा कर अल्लाताला तेरेकूं वरजरूर अवलाद देवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६९१॥ हुकमी सकल ☷ इज्ञान खारीज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल किसीका अंदेशाका है वो सकस किसी मुलकमें गया वाद जानेके कभी व्यौरा भी नहीं दिया उस सकसकूं दिनोंकी गरदस जादा है मुल्कमुल्कमें फिरैहै मगर कुछ फायदा हुवा नहीं रोजगार उसका लगजाताहै मगर ठहरता नहीं दिनोंकी गरदस करके महीने १० और नाकिस है वाद अच्छा आवैंगे रोजगार भी लगजावेगा मगर तू अंदेशा मतकर उसकी तंदूरस्ती है मिजाज अच्छा है तेरे पास व्यौरा जलदी आवेगा मगर खुसवक्तिका और वरस १ महीने ८ वाद उस सकसकुं धन मिलेगा और कुछ मुरातवा वढ़ैगा मगर तू धर्मकी नियत रख अल्लाताला उस सकसकूं वेगही मिलेगा तू अंदेशा मत कर उस सकसका हाथका खतजरूर आवेगा फिकर मतकर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६९२॥ हुकमी सकल ☰ कावजल दाखिल सुरज

की है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल किसी सकसका खत आयें बहुतरोज हुये सो क्या सबब है सो उस सकसकी जरा तकदीर अच्छीनहीं चित्तकूं अंदेशा है उसकूं जरा दिन नाकिश है सो रुजगार भी उस सकसका इन दिनोंमे कम है महीने १ बाद दिन अच्छे आवेंगे रोजगार भी कुछ जादा होयगा तुमकूं खत वरजरूर आवेगा कुछ देरी न है उसने खत १ भेजा मगर आया नहीं तू अंदेशा मतकर उस सकसकी तंदुरस्ती है मीजाज खुसवक्तिमें है मगर उस सकसकूं कहलाय भेजो चोथका रोजा करे सालभर सूरजका जप और दान दे इतने इलाज करेगा तो दिन भर दिन रोजगार जादा होजायगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६६३ ॥ हुकमी सकल कबजल खारिज राहुकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सकस तेरा सवाल किसी सकसका खत आवनेका है सो उस सकसका खत वरजरूर आवेगा तू अंदेशा मतकर उसका मीजाज अच्छाहै तनदुरस्ती है सो तेरे पास खत दिन ५ तथा ७ भीतर खुशवक्तीका वरजरूर आवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६६४ ॥ हुकमीशकल ≡ जमात साबित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा शवाल किसी शकशके कोईमुल्कमें बेमारी है सो उस शकशके बेमारी जादा है और उसकूं दिन नाकिश है मगर ततबीर कर मंगलका जप और दान किसी ब्राह्मणकूं दे दिन इसकूं १५ नाकिश और है मगर अब रोज २ से उसके आराम है तू अंदेशा मतकर अल्लाताला अच्छी करेगा तो तंदुरस्ती रहेगी खत वरजरूर अच्छा आवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६६५ ॥ हुकमी पकल ÷ मुनकलीब शुक्रकी है हुकम फरमाती

है पूछनेवाला शकश तेरा शवाल कोई शकश किसी मुल्कमें गया है सो उस शकशकूं लाभ होगा कि नही उस शकशके महीने १ दिन १० और नाकिश है वाद रोजगार लगेगा लाभ होवेगा मगर उस शकशकूं जरा वेमारी पानीकी होवेगी सो कुछ अंदेशा नहीं दिन १५ अगर २० वेमारी रहेगी सो कुछ फिकर मतकर लाभ उसकूं अच्छा होवेगा अच्छे दिन उसकी यात्रा हुई है सो खुस वक्ति होवेगी धन मिलेगा अंदेशा मतकर इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६८६ ॥ हुकमी शकल उकला ÷ मुनकलीव शनिश्वरकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा सवाल किसी मुल्कमें कोई शकश है सो खरच भेजेगा कब उसके रोजगार अच्छा है खुश वक्ति है खत तुम्हारे पास वरजरूर भेजेगा खरच भी भेजेगा मगर कुछ ढील है तू अंदेशा मतकर रोजगार महीने २ दिन १० वाद उसको अच्छा लगेगा खरच तेरेकूं वरजरूर भेजेगा उस शकशकूं भी तेरी तरफका अंदेशा है सो खरच जरूर भेजेगा इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ६८७ ॥ हुकमी शकल अंकीश = दाखिल शनीश्वरकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा शवाल कोई शकशका अंदेशका है सो वह शकश तुजकूं विगरकहें गया तुजकूं मालुम भी नहीं सो तू अंदेशा मतकर वह शकश खुसीहै तेरेकूं पता जलदी लगेगा मगर उसकू दिन नाकिश हैं दिनोंकी गरदश कर के गया वो शकश इसवक्त छापामें वैठा है मोजाज अच्छाहै तू अंदेशा मतकर अल्लाताला उस शकशसे तेरेकूं जलदी मिलावेगा इति प्रश्नः। पिंडः ॥६८८॥ हुकमीशकल ≡ हुमरा सावितमंगलकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सकश तेराशवाल किसी शकशका

आनेकाहै सो सकश वरजरूर आवेगा मगरदिल उसशकशका कुंद है मीजाज तो अच्छा है इन दिनोंमें उसकूं लाभ अच्छा है दिन उस शकशके दूरस्तहै उसशकशके भी मनमें आनेकी जलदीहै सो इला ही उसकूं जलदीसे ल्यावेगा फिकरमतकर इतिप्रश्न। पिंड:॥६९९॥ हुकमी शकल वयाज ⠿ सावित मगलकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल किसीमुलकसे खत आवनेका है सो खत वरजरूर आवेगा रस्तेमें है इसवक्त वो खत रवाने होरहा है उस खतमें कुछ धन दौलत भी है मगर तेरी मुरादसे कम् है सो खत दोलत तेरे पास वरजरूर आवेगी रोज ५ अगर ७ भीतर खत आवेगा अंदेशा मतकर इलाही तेरी मुराद हासिल करेगा। इति। पिण्ड: ॥७००॥ हुकमी सकल ⠿ नस्रुतुलखारिज सूरजकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल किसीसकस के आनेका है सो वो सकस जलदी आवेगा उसकूं अंदेशा बहुत है तेरी तरफका वो शकश इसवक्त रस्तेमें चलरहा है मीजाज अच्छा है सो तेरे पास रोज १० तथा १५ भीतर वरजरूर आवेगा फिकर मतकर खुसीरहो पैदाकुरंदा मुराद हासिल करेगा इति प्रश्न:। पिण्ड: ॥ ७०१ ॥ हुकमी सकल ⠿ लभान वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल सादीका है सो इसकी अवतक सादी हुई नहीं दिन इसकूं नाकिस हैं ततवीर जादा सगाईकी करी मगर दिनोंकी गरदशसे सगाई हुई नहीं और त इसके कलाममें वरजरूर लिखो है धन खरच होवेगा मगर कुछ देरी है और ये इलाजकर मंगलके रोज मलीदा करके ब्राह्मणकुं खिला पचप्रदोषको रोजा कर दुर्गापाठ किसी ब्राह्मणसे करा

इमेसे सुबेकीवक्त वड़के दरषतमे पानी गेर धर्मकी नियत रख तेरी साटी वरजरूर होवेगी एक सकस मध्यसुरत उमर वरस ४० चा लीसके भीतर है उसके माहकार पूर्वपश्चिमकी औरत मिलेगी औ रतका गोरा वदन षफसूरत मिलेगी कुछ देरी है नहीं रोज ७२वा द दीन तेरे दुरस्त आवेंगे सबर रख पैदा करदा तेरी हासिल करेगा वरजरूर अंदेशा मतकर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७०३॥ हुकमी सकल कवजल दाखिल ∴ सूरज हैं हुकम फरमाती हैं पूछनेवाला शकश तेरा सवाल दूसरी सादीका हैं इसके अव्वल सादी होकर मरगई दूसरी औरत मिलेगी मगर धन खरच पडेगा मगर दिन इसके सक्त है कई ततवीर लगाई मगरदीनोंकी गरद स करके ततवीर खाई नहीं दुशमन इस सकसके जालसाजी हैं सिकायत इसकी हरवक्त करते हैं मगर दुशरी औरत कलाममें लिखी है मगर सूरजकी पूजाकर हरवक्त हाथजोड़के महनत कर आदित्य हृदयका पाठ किसी ब्रहमनसे करा सूरजका रोजा कर तेरेकुं औरत मिलेगी उत्तर या पूर्वदिसाकी आवेगी गोरा वदन कफ सूरत मगर दिन इसके ७२ और सक्त है वाद दिन अच्छे आवेंगे एक आदमी मध्यवर्णका है उसके मिलापकरके औरत मिलेगी अंदेशा मतकर औरत तेरेकूं जलदी मिलेगी सबर रख इलाही तेरी मुराद हासिल करेगा धर्मकी नियत रख इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७०३॥ हुकमी शकल ∴ कवजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल औरत का है सो इसके दो सादी होकर फोत होगई अब तीसरी औरत का योग है सो मिलेगी मगर ततवीर कर तेरे तीसरी औरत

सखुदोरमें वरजरूर लिखी है अगर दिन तेरे नाकिस हैं कई तत बीर करी मगर दिनोंकी गरदशकरिके ततवीर खाईनहीं सो दुर्गा पाठ किसी नेकविरहमनसे करा मंगलका रोजा कर धर्मकी नियत रष औरत तेरेकूं जलदी मिलेगी दिन ३५ और तेरेकूं माफिकहै वाद अच्छे आवेंगे सो औरत तेरेकूं मिलेगी पूर्व उत्तर देशकी हैं अंदेशा मतकर औरत मिलेगी मगर तेरा धन षरच पड़ेगा एक सकससे मिलाप होकर गौरवर्णकी खफसूरत औरत मिलेगी इला ही जिंदीरक्खेगा इस औरतसे तुजकूं फलेदारी है फिकरमतकर पैदाकुरंदा तेरी मुराद पूरी करेगा सवर रख औरतके मिलनेमें कुछ देरी नहीं इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७०५॥ हुकमोसकल ☰ जमात साबित बुधकी है हुकम फरमाति है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल औरतका है सो औरत तेरेकूं मिलेगी घरवतावेगी उससे सुख होवेगा मगर धन दौलत तेरा खरच पड़ेगा कई ततवीर करी मगरदिनोंकी गरदस करीके ततवीर खाई नहीं सो वृहस्पतिका दान दे पूजा कर पक्षप्रदोषका रोजा कर अमावसके रोज विरह ब्रह्मनकूं हलवा कर खुला धर्मकी नियत रख दिन ६३ वाद तेरेकूं अच्छे आवेंगे अंदेशा मतकर इलाही अच्छी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७०६॥ हुकमो सकल ⁞ फरहा मुनकलीव शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल औरतका है सो औरत तेरी जिंदी है मगर उस औरतके ऊपर दूसरी औरतका सवाल है सो तुजको मिलेगी कुछ धन खरच पड़ेगा दुशमन सब पैमाल होजावेंगे परन्तु दिनोंके वाद अवरत वरजरूर मिलेगी तु अंदेशा मतकर दूसरी औरतसे फायदा

होवेगा उसके अवलाद होवेगी इलाही मुराद हासिल करेगा इति प्रश्न । पिण्ड: ॥ ७०६ ॥ हुकमी शकल = उकलामुनकलीव शनि श्वरकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल औरत का है सो सगाई इसको होगयी मगर सगाई होनेके बाद फरेब लाता है दिनोंकी गरदसकरके दोस्त भी दुसमन होगये सो तत वीर कर दुर्गापाठ संपुट देकर किसी ब्रहमन से करा अंतके दिन गौहूं सेर १० सुरष कपड़ा हाथ ५ सुरष चंदन टका १३ किसी भूखे ब्रहमनकूं दे सूरजका आकोदा रख हरवक्त हाथजोड़ सूरज को रोजाकर तेरी मुराद होवेगी दुशमन तेरे सब पैमाल होजावेगे दिन ३६ बाद दिन तेरे दुरस्त आवेंगे औरत मिलेगी सगाई वाला का कुछ फरेब चलेगा नहीं औरत वरजरूर मिलेगी अंदेशा मतकर इस औरतसे तुजको फलेदारी होवेगी अवलाद होवेगी नाम तेरा चलेगा सवर रष कुछ देर नहीं पैदाकुंनदा सब तेरी मुराद हासिल करेगा इति प्रश्न: । पिण्ड: ॥ ७०७ ॥ हुकमी सकल = अंकीस दाखिल शनिश्चरको है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल सगाईका है इस शकशकी सगाईकी ततबीर लगी जहां तहां जिकर चला और कोई शकश आके करार करगये मगर इस की सगाई अब तक हुई नहीं दिन इसके नाकिश हैं एक दुशमन जालसाजी है सो आदंबाबाकी पूजा कर पक्षप्रदोषका रोजा कर सूरजका दानदे रोज ४२ बाद दिन तेरे दुरस्त आवेगे उतर अगर पूर्वकी सगाई इसकी वरजरूर आवेगी मगर कुछ धन खरच पड़े सगाई होनेमें कुछ देर नहीं अंदेशा मतकर अल्लाताला तेरी मुरा दहासिल करेगा इति प्रश्न: । पिण्ड: ॥ ७०८ ॥ हुकमी शकल हु

मरा ⚍ साबित मंगलकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा सवाल औरतका है सो इसकी सगाई करके राजमें नालिश करी है और दुशमन इसके जादा है दिन इसके नाकिश है मगर दिन ३५ बाद दुरस्त आवेंगे सो सब दुशमनपैमाल होजावेंगे राज में तू जीतेगा अंदेशा मतकर इलाही मुराद हासिल करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७०९॥ हुकमी सकल बयाज ⚍ शाबित चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल छोकराकी सगाईका है सो उस सकसकी सगाई होवेगी कुछ देरी नहीं और उसकी तकदीर अच्छी है इसकी सगाई धनवाले इज्ज तदारके होवेगी तुजकूं धन मिलेगा इज्जतजादा बढ़ेगी मगर एक सकस दुशमन है सिकायत हरवक्त रखता है मगर तेरी तषदीर अच्छी है दुशमन सब पैमाल होजावेगा सगाई अच्छे खानदानोंके घर होवेगी तेरे दिन दुरस्त है पैदाकुरंदा तेरी सब मुराद हासिल करेगा अंदेशा मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥७१०॥ हुकमी शकल ⚍ नुस्रतुलबारीज है सूरजकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल किसी औरतसे मिलापका है सो उस औरतसे तेरा मिलाप होवेगा वरजरूर अंदेशा मतकर उस औरतसे तुजकूं फलदारी भी है तुजकूं वो औरत कम चाहती है दुसमनकी सिकायत करके रोज ३७ तुजकूं नाकिस है बाद अच्छे आवेंगे औरतका मिलाप वरजरूर होवेगा वर रख कर्मका आकीदा रख औरत मिलेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७११॥ हुकमी सकल ⚎ नुस्रतुल दाखिल वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल बेमारीका है सो उस सकसके तप है दिन

उसके नाकिस है तपकी वेमारी जादा है आतसका रोग है और इलाज भी कई करे मगर दिनोंकी गरदकरके इलाज भी दुरस्त आये नहीं सो ततवीर कर जूमाके रोज चावल पकाके अच्छे नेकब्राह्मणकूं खुला टका २ चावल कोरा सुपेद कपड़ा दक्षिणा दे घी कटोरीमें डालके सोनागेरके छाया देखकर अच्छा हाफिज कूं दे मंगलका दान दे आदंवावाका आकीदा रख उसके हाथसे कुत्तोंकूं चपातियां खुलो धर्मकी नियत रख आराम उसके वर जरूर होवेगा मगर दिन ११ उसकूं और नाकिस है बाद आराम वरजरूर होगा अंदेशा मतकर उसकी तंदुरस्ती रहेगी उमर ज्यादा है और मंगलके रोज वारा वजेस हनक दे चौराहायामें हकीमेंसे इलाज करा पैदा करंदा इलाही उसके आराम जलदी करेगा फिकर मतकर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७१२॥ हुकमी सकल ∴ अतवे खारीज केतुकी हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो उसके जुर है वेमारी वहुत है उसका वदन सूकगया पेशेरू में फुटनी रहे हैं नाज हजमीत होता नहीं हमेसे अच्छी चीज खानेपर रूह चलती है मगर खाया नहीं जाय अब जुरमांसमें है दिन उसके नाकिस है कई इलाज करे मगर दिनकी गरदस करके इलाज दुरस्त हुवा नहीं सो ततवीर कर दुर्गापाठ मृत्युञ्जयका जप किसी नेकब्राह्मणसे कराव आमावसके रोज ५ सुफेद गाय दूधदेनेवाली सब असवावसमेत किसी आफी जकूं दे ५१ या इतनी तेरी ताकत होय इतने ब्राह्मणकूं हलवा खुला और ११ अयाहज पघतोको हलवा खुला टका २ दक्षना दे हमेसे सुवेके वक्त सूरजके अगाड़ी हाथ जोड़के मेहनत कर

धर्मकी नियत रख उसके आराम बरजरूर होवेगा तंदुरस्ती है उमर जादा है रोज २५ अगर ४० बाद आराम होवेगा बरजरूर अंदेशा मतकर इलाही अच्छी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥७१३॥ हुकमी सकल ⁞ नकी मुनकलीब मंगलको है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सक्स तेरा सवाल बेमारीका है सो उसशकसके बेमारी बहुत रोजसे है संग्रहणी बेमारी है दस्त जादा होता है पतला कभी उस शकशके रद होती है नाजहजमीत होता नहीं दिन इसके नाकिस है कई इलाज करे मगर दिनोंकी गरदशकरके इलाज दुरस्त आया नहीं अब रोज ६२ और नाकिस हैं मगर तत बीर कर मंगलके रोज सवामण गोहूं भूषे अपाजोंकूं बांट लाल गाय दूध देनेवाली सब असबाब समेत किसी नेकब्रह्मनकूं दे शनिश्चरका दान डकोतकूं दे फकीरोंकूं दलिया खुला घी काटोरीमें डालके सोना गेरके उसकी छाया दिखलायके पके हाफिजकूं दे धर्मकी नियत रख दुर्गापाठ करा ५१ जद उसके आराम बरजरूर होवेगा अंदेशा मतकरे उशकी उमर जादा है तनदुरस्ती रहेगी अब रोज २० अगर ३१ बाद आराम होवेगा बरजरूर आतस सब दूर होवेगी बदन पक्का जलदी उसका होवेगा फिकर मत कर इलाजकर दवाई लगैगी और पैदाकुरंदा इलाही तेरी मुराद हासिल करेगा अंदेशा मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७१४ ॥ हुकमीसकल ⁞ अतबे दाखिल शुक्रकी है हुकम फरमाती है पूछने वाला शकश तेरा शवाल किसीके बेमारी है सो उसके कोई रोजसे बेमारी है तप है कंठमें अबरोध है उसके बदनमें गरमी आतस जादा है कुछ पेटमें भी गाढ़ है दस्त खुलकर होता नहीं अब रोज

१० अगर १५ से वेमारी जादा है दिन उसके नाकिस हैं कई इलाज करे मगर दिनोंकी गरदस करिके इलाज दुरस्त आया नहीं सो मंगलकी पूजा कर मलीदा करिके अच्छे ब्रहमणकूं खुला गोहूं भूखे आपाहजोंकूं वांट महामृत्युंजय मन्त्रजप करा कुतोंकूं चपातियां गेर सूरजका रोजा कर हरवक्त हाथजोड़के मेहनतकर उस सकसके आराम वरजरूर होवेगा इसकी उमर जादा है तन दुरस्ती रहेगी मत घवरावे मगर धर्मकी नियत रख आल्लाताला आराम उसके वरजरूर करेगा अंदेशा मतकर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७१५ ॥ हुकमीसकल इज्जतमा ⁝ साबित वुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा सवाल किसीके वेमारीका है सो उसके तप जाड़ाकी है नाजपर कहकर है हजमीत होता नहीं उसका वदन सूकगया दिन उसके नाकिस हैं इलाज भी कई करे मगर निदोंकी गरदश करके इलाज दुरस्त आया नहीं सो तदवीर कर वृहस्पतकी पूजा कर और दान दे नुकती-दाने लड्डू करके ब्रहमणकूं खुला चना किसी आपाहजोंकूं वांट तेल चपातियोंमें डालके कुतोंकूं खिला धर्मकी नियत रख उसके आराम वरजरूर होवेगा उस शकसकी उमर जादा है तन दुरस्ती रहेगी मगर मंगलके रोज आधीरातके वक्त चावल पकाके सैहनकमें डालके सरवतका प्याला सुरखकपड़ा चोराहीमें धर और इलाज कर हकीमसे आराम उसके जलदी होवेगा अंदेशा मतकर इलाही अच्छाकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७१६ ॥ हुकमी शकल ⁝ तारीख चन्द्रमाकी है हुकम फर्माती है पूछनेवाला शकश तेरा सवाल वेमारीका है उस शकशके वेमारी तपजाड़ाकी

है दूकांतरे आवता है पानीकी दाह जादा है उसके तनके अंदर आतस जादा है बदनकी ताकत कम है नाज भावता नहीं दिन इसके नाकिश है काई इलाज करे मगर दिनोंकी गरदशकरके इलाज दुरस्त आया नहीं सो ततबीर कर बुधकेरोज रातके वक्त केतुका दान डकोतकूं मलीदा खुला ७ बावला अपाहजोंकूं हलवा खुला भैरुंका पाठ दिन ११ किसी नेक ब्रहमणसे करा वटुकका आकीदा रख हरवक्त हाथ जोड़के मेहनतकर छायादेख कर घी कटोरी सौना किसी अच्छा ब्राह्मणकूं दे धर्मकी नियत रख कुत्तोंकूं चपातियां गेर रोज १० अगर १५ और नाकिस है बाद आराम जरूर होवेगा अंदेशा मतकर उमर उसकी जादा है तनदुरस्ती है आराम जलदी होवेगा फिकर मतकर इलाही अच्छा करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७१७॥ हुकमी सकल ⩵ लह्यान खारिज वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो उसके तप तीसरे दिन आताहै तृतीयक ज्वर है विषम दो दिन तो दुरस्त रहे तीसरा दिन वेमारी जादा होवेहै सो किसी चीजका फरेज रखता नहीं सो उसके वेमारी जादा है वदनमें गरमी है नाज पर रूह कम है फुटनी रहेहै सो दिन उसके नाकिश है काई इलाज करे मगर दिनोंकी गरदस करके इलाज दुरस्त आया नहीं सो ततवीर कर ऐंतके रोज सूरजका दान दे सूरजकी पूजा कर हरवक्त हाथजोड़के मिहनत कर तस्मैकरके ब्राह्मणकूं खुलाव इतनी तेरी ताकत होय इतनेकूं आदित्यहृदयका पाठ ५१ किसी नेकब्राह्मणसे करा धर्मकी नियत रख उसकु रोज ३५ बाद दिन दुरस्त आवेगे आराम उसके पहले

हो बरजरूर होवेगा अंदेशा मतकर उमर उसकी जादा है तन दुरस्ती होवेगी इलाज कर पैदा कुरंदा उसकूं अच्छा बरजरूर करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७१८॥ हुकमी शकल ⚍ कबजल दाखिल सूरजकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल वेमारीका है सो उस सकशके वेमारी तपकी है इकतरे आता है गफलीयत रहेहै वदनमें आतस है दिन १० से नाकिश आयेहै सो मंगलका दान कर हनुमानकी पूजा कर चिराग चास घीका मंगलका रोजाकर छायादान दे फकीरकूं गीहूंका दलिया खुला धर्मकी नियत रख लसके बरजरूर होवेगा रोज १० वाद दिन दुरस्त आवेगी फिकर मतकर आराम जलदी होवेगा इलाज कर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७१९॥ हुकमी शकल ⚍ कबजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल वेमारीका है सो उशके दिनरात तप रहेहै वदनमें आतस है उच्चाट देहमें रहेहै पानीको दाह है दिन उसका नाकिश है रोज १० वाद दुरस्त आवेंगे आराम बरजरूर होवेगा अंदेशा मत कर शुक्रका दान दे आमावशके रोज ब्राह्मणकूं हलवा खुला कुत्तोंकूं चपातियां गेर आराम जलदी होवेगा फिकर मतकर इलाही अच्छा करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७२०॥ हुकमी शकल ☰ सावितहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाला शकश तेरा सवाल हैजाकी वेमारीकाहै सो उस सकशके दिन जादा नाकिश हैं कालका मुखमें है मगर अंतके दिन सोना मूंगा मोती फलमें गेर के अन्न मिष्टान्न किसी ब्राह्मणकूं दे दुर्गाका पाठ करा मण १ गीहूं घृत १५ का संकल्पकर बांट चौराहामें छिड़काकर दिन ४

उसकूं और नाकिश हैं मगर आराम होजावेगा उसके बदनमें आतस जादा है उच्चाट है पानीकी दाह है मगर फिकर मतकर पहर ४ तथा ६ पीछे दाह मिटजायगी इति प्रश्नः। पिराड: ॥७२१॥ हुकमी शकल ÷ मुनकलीव हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल वेमारीका है उशके वेमारी बादीकी है बदन दूषता है कईदफे दरद कहीं कहीं होजाताहै वायका जोर है सो उशके दिन नाकिश आये बहुत रोज हुये मगर दिन अब १४७ और नाकिश हैं वृहस्पतिकी पूजा कर दान दे जप २५००० करा अंतके रोज गीहूं गुड़ चंदन लेल मूंगा मोती किसी भूखेकूं दे आराम होवेगा फिकर मतकर इति प्रश्नः। पिराड: ॥ ७२२ ॥ हुकमीशकल ÷ फरहा मुनकलीव हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सकश तेरा सवाल लड़काके वेमारीका है सो उसके वेमारी जादा है बदन लड़काका सूकगया गफलियतहै आतस गरमीकीहै दिन उसके दिन नाकिस जादा हैं कालका मुखमें आगयाहै मगर सुवर्ण मासा १० घृत सेर कांसीपात्रमें गेरके सुवेके वखत दान दे सीरासे ब्राह्मण कूं भोजन करा घृत डालके मुंगा १ मोती १ सोना दखिणादे दुर्गापाठका संकल्प कर आराम उसके वरजरूर होवेगा दिन १० अगर १५॥ और नाकिस है पीछे आराम होजावगा इति प्रश्नः। पिराड: ॥ ७२३ ॥ हुकमी सकल ÷ मुनकलीव शनिश्चरकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल औरतके वेमारी का है सो उस औरतके दिन नाकिस हैं वेमारी जादा है इलाज दिनोंकी गरदश करके दुरस्त होता नहीं बदन कृश है आतस जादा है अन्नभावता नहीं वदफरेजी भी करी है दिनोंकी गरदश

करके मगर शनिश्चरका दान कर शिवजीकी पूजा कर गोहूं घृत बांट आराम उस औरतके दिन २१ अगर ३१ बाद होवेगा फिकर मतकर उमर जादा है आराम होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥७२४॥ हुकमीशकल = अंकीश दाखिल शनिश्चरकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा सवाल धातुक्षीणताकी वेमारीका है सो इसके आतसकी वेमारी है धातुक्षीण कईरोजसे है बदनमें इसके ताकत नहीं सो मंगलकी पूजा कर हनुमानके चिराग बाल घीका पञ्चप्रदोषका व्रत कर साल १ भर पीछे आराम होवेगा साल १ और नाकिस है बाद आराम बरजरूर होवेगा फिकर मतकर इति प्रश्नः। पिंडः॥ ७२५॥ हुकमी सकल ⚏ हुमरा सावित मंगलकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल वेमारीका है सो उस सकशके वेमारी लकवाकी है लकवा उस सकसके मरगया बदनमें कुछ ताकत रही नहीं इलाज कर इलाज दुरस्त आवेगा दिन ३१ और नाकिश हैं मगर लकवा उसके और दफे भी आवेगा आराम होजावेगा मगर सूरजकी पूजा कर हर वक्त हाथजोड़के मेहनत कर आराम बरजरूर होवेगा फिकर मत कर उमर जादाहै इति प्रश्नः। पिंडः॥ ७२६॥ हुकमी शकल अतवेदाखिल हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल दुसमनसे जीतनेका है सो तेरा झगड़ा मुफस्सल होगया था मगर दिनोंकी गरदश करके दुशमन उत्पन्न होगया तेरे दिन नाकिसहैं वरस १॥ डेडसे मैलका सिह होजाताहै दोस्त भी दुशमन होगया दिनोंकी गरदश करके मगर तू दुर्गापाठ ३१ किसी ब्रह्मनसे करा मंगलकी पूजा कर अब रोज ५६ तुजकूं और नाकिस है

बाद दुशमन पैमाल होजावेगा तेरी मुराद हासिल होवेगी राजका भी तेरा मनोरथ होजावेगा मगर धन खरच जरूर होवेगा आखिर में तू जीतेगा फिकर मतकर महीने ४ बाद तेरेकूं धन मिलेगा सौदामें दिन सच्छे आवेगे खुसवक्ती होवेगी अब तू राजमें अरजी पेसकर दुशमनका नाश है इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७२७॥ हुकमी शकल ☰ जमात साबित हुकम फरमावती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल रोजगारका है सो तुजकूं दिन नाकिश है बरस ३ मास ६ से नाकिस हैं सब द्रव्यका नाश होगया दिनोंकी गरदश करके कई ततवीर करी धन मिलनेकी मगर नुकसान रहा धन मिला नहीं और आदमियोंसे छीण होगया घरमें मौत ज्यादा हुई धनका नुकसान रहा तू दिनोंकी गरदश करके बरबाद होगया जिससे दोस्ती करता है वो दुशमनायगी करता है आखिर में तुजकूं जस नहीं मगर तू शिवकी पूजा कर सूरजका पाठकर हरदफे हाथ जोड़के मेहनत कर तुजकूं अच्छा है बरस २ बाद दिन तेरेकूं दुरस्त आवेंगे रोजगार भी अच्छा होजावेगा तेरा दुस मन सब पैमाल होजावेगा तुजकूं धन मिलेगा उमर आखिरमें मुरातबा बढ़ेगा फिकर मतकरे नाकिस दिनोंमें गुजरान कर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७२८॥ हुकमी सकल ☳ हुमरा साबित मंगलकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल औरतका है सो ये औरत तेरी फोत होवेगी बरजरूर मगर और सादी होजावेगी जलदी उस औरतसे तुजको खुसवक्ती होवेगी मगर कई दिन बाद और ये औरतका चलन स्वभाव अच्छा नहीं तुजकूं काम चाहती है तुजकूं इन दिनोंमें दिन मध्य हैं जिगरी

चिन्ताहै मगर चिंता मतकर तेरेकूं औरतका वेख है दूसरीका दूसरी औरत खफसुरत गोरावदन है तुजकूं मिलेगी उससे तेरी मुराद हासिल होवेगी औरत दक्षिण दिशाकी है उस औरतसे फलेदारी है अवलाद भी अच्छा होवेगी मगर तू सूरजका आकिदा रख तेरेकूं फायदा है अवलादका सुखहै फिकर मतकर इलाही तेरी मुद पूरी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७२९॥ हुकमी सकल ≡ वेयाज चंद्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल किसी आदमीसे फलेदारीका है सो वो आदमी तेरा दोस्त है उससे लाभ दिन दिन जादा होवेगा तुजकूं दिन दुरस्त है मगर उस सकससे तुजकूं फायदा कमहै दोस्ती जादाहै जैसी है वेसी तुजकूं फलेदारी नहीं तुजकूं दिन १३२ वाद इसही दोस्तसे ला है मगर १ शकस तेरा दुशमन है तेरी कई दफे सिकायत करे है मगर उस दुशमनकी कुछ चलेगी नहीं तेरा उसका पहली पैदायसका प्याराना है मगर तू शनिश्वरके रोज कालाकुत्ताकूं तेल मिलाके चपातियां खुला मीठादलिया अयाहजोंकूं खुला तेरी उसकी दोस्ती है जादा वढ़ेगी लाभ अच्छा होवेगा आखिरमें इज्जत वढ़ेगी फिकर मतकर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७३०॥ हुकमी शकल ≡ नुस्‌तुलखारिज अफताफकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा सवाल नेत्रोंकी वेमारीका है सो उस सकसके जलकी वेमारी है हरवक्त आखोंमें से पानी निकल हैं उसके कई दिनोंसे वेमारी चसमोंमें है अगला जन्मकी गुना है पहली ब्रह्मण था सो एक वालककी आंख इसने फोड़ीरी जिस गुनाकी ततवीर कर नेत्र २ सोनाका करके व्यतीपातकु रोज

दान दे सूरजका रोजा कर आदित्य हृदयका पाठ बरसतक करा हरवक्त हाथ जोड़के मेहनत कर गुना माफ होवेगी मगर कई दिनोंबाद बरस १ महीना ३ और नाकिश हैं कई इलाज करे मगर दिनोंकी गरदश करके इलाज दुरस्त होता नहीं सूरजका पूजन करा आखिरमें नेत्र अच्छे होजावेंगे हेपूछनेवाले तुम्हारे कुटंबमें वे उलादा मनुष्य मराहै सो उसका अंश माफिक है जहां गयाहै वही विष होजायहै सो उसकी गयाजी अथवा पिण्डारा करवावो नहीं तो मनुष्यों पर और पशुवोंपर हाथगेरेगा सो तू ततबीज कर अच्छे होयगे मगर जरा पानी तो पड़ेगा जोतजावेगी नहीं मगर धर्मकी नियत रख चसम इस सकसकी वरजरूर अच्छी होवेंगी फिकर मतकर इलाही अच्छा करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७३१ ॥ हुकमी सकल ⸫ लहीयान खारिज वृहस्पतकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल बेमारीका है सो उस सकशके सूजाककी बेमारी है पेसाव चीस मारकर होवेहै इन्द्रिय रुकजाय है सो बेमारी बहुत है कई इलाज तेने करे मगर उस सूजाकमें आराम नहीं हुवा है जड़ टूटे नहीं सो अगले जन्मका अजाव है यह सकस पहले पैदा यसमें वेश्यागामी था और १ ब्राह्मणी रंडका से सोनाजोरीसे खराब हुवा उस अजावसे सुजाक की बेमारी हुई मगर जड़ टुटजावेगी कई दिनोंके बाद क्योंकि दिनोंकी गरदश है बरस ७ अगर १० बेमारी रहेगी पीछे कोई हकीमसे दवाई लेकर उशकी बेमारी जावेगी इलाज दुरस्त होवेगा मगर ब्राह्मणीकूं व्यतीपातके रोज ब्रह्म आभूषण दान दे पैदा कुरंदाका आकीदा रख बेमारी चलीजावेगी नाकिस दिनोंमें गुज

रान कर इलाही अच्छाकरेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥७३२॥ हुकमी सक्ल कबजल दाखिल ⩦ हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल वेमारीका है इस सकसके सांसकी वेमारी है दम बहुत उठता है दुःख बहुत होता हैं अन्न हजमीत नहीं कफ सामान्य पड़ता है सो इस सकसके पहली पैदा यसकी गुना है सो इसने अपनी औरतकूं मारडारी सो स्त्री हत्या इसकूं बहुत दुःख देतीहै सो कालके घरमें बैठा है वचना मुसकिल है मगर तदवीर कर किसी नेकब्रह्मनसे दिन ७ कथा सुन गऊदान दे ब्रह्मनोंकूं कपड़ा पहिनाय ब्रह्मभोजकरवाय दिन १२३ वाद तेरे आराम होवेगा शिवजीका व्रत कर हरवक्त ध्यान रख तेरे आराम वरजरूर होवेगा फिकर मतकर इलाही अच्छा करेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ७३३ ॥ हुकमी शकल ⩧ लह्यान खारिज वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल वेमारीका है उस सकशके वेमारी है उस सकशके घूवेकी वेमारी है शिरमें हरवक्त दरद रहताहै उसकी कई दिनोंसे वेमारी है अगला जन्म का गुना है पहले ब्रह्मन था सो इसने एक कन्याके संग भोग किया जिस गुनाकी तदवीज कर व्यतीपातके रोज कन्याकूं जिमा आदित्य हृदयका पाठ करा दिन ५१ हरवक्त सूरजकूं हाथ जोड़ गुना साफ होवेगी मगर कई दिनोंवाद तेरे दिन दुरस्त आवेगे वरस १ महीना ३ और नाकिस है कइ इलाजु करे मगर दिनों को गरदश करके इलाज दुरस्त होता नहीं सूरजका पूजन करा घुवेमें आराम होवेगा कुछ आंखोंकी जोत कम रहेगी मगर धर्मकी नियत रख इति प्रश्नः। पिंडः॥ ७३४ ॥ हुकमी शकल

⠸ नुस्र तुलखारिज आफताफकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल वेमारीका है उस सकसकी वेमारी दस्तकी है सो दस्त बहुत टुटके होतेहैं राध और खून गिरता है सो उस सकशको ऊठनेकी श्रद्धा नहीं है इलाज भी किया परन्तु दिनोंकी गरदशकरके दुरस्त आया नहीं विष्णु सहस्र नामका पाठ २१ करा शिवजीके मकानमें चौरागकर इलाही आराम करेगा फिकर मतकर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७३५॥ हुकमी सकल ☰ जमात सावित हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकस तेरा सवाल रोगका है उसके शकशकीमृगीका रोगहै मुखमें फेन आतेहैं अचेत होजाता है कुछ चित्तपर उदारता होती नहीं गफलीयत रहती है इसकी पहले जन्मकी गुना है इसकी दोस्त नवी था उसकूं इस शकशने दगाकर मारा सो गुना है ततबीज भाद्रपदके महीने में अमावस के रोजघोड़ाका दान दे ब्राह्मणसे दुर्गापाठ संपुट दिन ६१ करा तेरे आराम होवेगा फिकर मतकर इलाही आराम करेगा धर्मका नियत रख इति प्रश्न। पिण्डः॥ ७३६॥ हुकमी सकल ⠸ हुमरा सावित मंगलकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला सकश तेरा सवाल राजमें इजाराका है सो राजसे इजारामें लाभ सामान्य होवेगा क्योंकि दिन १२३ तेरेकूं माफिक है तेरा रोजगार इतने दिनवाद होवेगा इज्जत वटेगा धन मिलेगा मगर पहले ततबीर कर दुर्गापाठ दिन ५१ तथा ३१ करा धर्मकी नियत रख अैतवार के रोज काला कुत्ताकूं दलिया खुलाशनिश्चरका दान दे सोमप्र दोषका रोजाकर जिसीरोजाकर जिसीरोज ब्राह्मणकूं मलीदाखिला अल्लाताल्ला तेरी मुराद हासिल करेगा खुसवक्ति रहेगी इति प्रश्नः।

पिण्ड: ॥ ७३७ ॥ हुकमी शकल ⁚ अंकीसदाखिल शनिश्चरकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा शवाल राजसे दुरस्त होनेका है सो दिन बहुत नाकिस है तैने कई ततवीज करी मगर दिनोंकी गरदशसे काम दुरस्त आया नहीं परन्तु अब दिन २७ बाद तुम्हारा बना अपने घरमें होवेगा मगर ततवीर कर आप दुवारका पाठ दिन २१ तक कराना तेरे काम आदमबाबा दुरस्त करेगा फिकर मतकर इति प्रश्नम्। पिण्ड: ॥ ७३८ ॥ हुकमी शकल ⁚ फरहा मुनकलीब हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा शवाल पशूलेनेका है घोड़ाका लेनेमें फायदा नहीं होगा इब तेरे दिन नाकिस हैं सो तुजकूं लाभ नहीं होगा मगर दिन ५७ बाद दुरस्त आवेगे सो तेरा रोजगार होजावेगा सूर्य्यका रोजा ३१ कर अल्ला तेरेकूं लाभ रक्खेगा इब तू इस तेरेसे गुजरान कर फिकर मतकर इति प्रश्नम्। पिण्ड: ॥ हुकमी शकल ⁚ कबजल खारिज सूरजकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो गरमीकी बेमारी है बदनमें फुनसी और फोड़ा बहुत होते हैं गरमीका रोगजादा है दिन नाकिस हैं कालके मुखमें सो ततवीज आरद्या है कर मंगलके रोज किसी नेक ब्रह्मनकूं मंगलका दान दे और मंगलका अनुष्ठान और सूर्य्यके व्रत ११० कर तेरे आराम होवेगा पैदा कुरन्दाका आकीदा रष इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥ ७४० ॥ हुकमी सकल ⁚ तरीख चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा सवाल पशुमें भैसलेनेका है सो इस शकशकूं फायदा होवेगा इसके ईवदिन दुरस्त है सो वेसकवे लाभ होवेगा मगर एक

मतवीज कर ल्यावे जिसरोज उसके दूधको घीर पका किसी भूषा कूं खुला देना अल्ला तेरेकूं फायदा देवेगा खुमी होवेगी कुछ विघ्न नहीं होगा इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ ७४१ ॥ हुकमी शकल इजतमा ⠶ सावित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाला शकश तेरा सवाल पशुमें गऊलेनेका है सो गउके लेनेमें फायदा रहेगा अब तकदिन तेरे नाकिस थे इब दिनके बाद दुरस्त आंवेगे सो कुछ विघ्न नहीं होगा इलाही तेरी खुसवक्ति करेगा वेशक गऊले कुछ सन्तानकर लाभ होगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७४२ ॥ हुकमी सकल ⠶ उकला मुनकलिव शनिदेवताकी हैं हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल देवताके आराधनका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं देवताके आराधनमें फाइदा हैं या नहीं सो देव आराधनमें फाइदा बहुत है परन्तु पुष्यानक्षत्रमें गुरुवारके दिन और रविकूं आरंभकरना शुद्धदिनमें चैत्र श्रावण मार्गशिर कूं टालदेना सिद्ध होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७४३ ॥ हुकमीशकल ⠶ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल ऋणविमुक्तिका है सो तू यह पूछता है कि ऋणविमुक्ति कवहोगी सो ऋण अवही दूर होनेका नहीं मंगलका आराधन करना ताम्रपात्रपे षटकोण यन्त्र लिखके पूजनकरना रक्तपुष्पोंसे विधिसे ऋणदूर होगा जलदी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७४४ ॥ हुकमीसकल ⠶ हुमरा सावित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल पुत्र गोदलेनेका है सो तू ने पुत्रगोदलनेका जतन किया सो ठीक है परन्तु इस पुत्रके लेनेमें फाइदा नहीं पावेगी

क्योंकि इसका और तुम्हारी औरतका वैरभाव है सो और बाल कक्कूं लेना जराटीलमें फाइदा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ७४५ ॥ हुकमीशकल बयाज सावित चन्द्रमादेवताकी हैं हुकम फरमाती है पुछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि यह औषधि कसिक है सो इस औषधि में ही फाइदा हैं देते ही आराम होवेगा परन्तु सफेदकपड़ा तन्दु लचांदी कपूर मिश्री सोमवारकूं पण्डितकूं दे तेरी ताकित हो उतना रोकड़ीधनदे देते ही दे आराम जलदी होगा दिन ३ बाद फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ७४६ ॥ हुकमीशकल ⠿ नस्रत खारिज सूर्य्यदेवताकी हैं हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक सतेरा शवाल शिकारका है सो तू यह पूछता है कि शिकार मिले गी या नहीं सो हेपूछनेवाले शिकार इस वखतमें जलदीहाथ लगे गी और खूबतरमाल मिलेगा नगर कि उतर तरफकूं जाना पीछे कूं देखना नहीं शिकार बरजरूर मिलेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ७४७ ॥ हुकमी सकल ⠿ नस्रदाखिल वृह स्पतिकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल पर औरतके संगका है सो तू यह पूछता है कि पर औरतसे संग होगा या नहीं सो हे पूछनेवाले तेरा पर औरतसे संग होगा मास २ बाद तुम्हारे हाथ बेशक लगेगी जो कभी दैवयोगसे दूर होगा तो पश्चात् बहुत परिताप होगा संदेह मतकरे इन्ह ब्रतोंके यही उपन हुवा करते हैं इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ७४८ ॥ हुकमी शकल ⠿ अतबे खारिज केतुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल नौकाका है सो तू यह पूछता है कि नौका

कब आवेगी तुम्हारा प्रश्न श्रेष्ट है नौका जलदीही आवेगी और जरफूनगा आवेगा तीन ३ योजनपे ठहररही है दिल जमी रख कुछ धर्मकबूल करना जलदी ही आवेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ ७४९ ॥ हुकमी शकल ⁝ नकीमुनकलिव मंगलदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल खतके आवनेका है सो हेपूछनेवाले खत जलदी ही आवेगा जरफूनभी आवेगा दिलजमी रख घवराना नहीं राजी रहना खत जलदीही आवेगा पहर आट भीतर संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७५० ॥ हुकमी शकल ⁝ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल वर्षाका है तुम्हकूं सवाल वर्षाका किया है अब वर्षा दिन ३ भीतर वर्षेगी आइसमझना देर न है उत्तरकि तरफसे वर्षा आवेगी रात्रिकूं परन्तु पुन्यकरना नहीं तो अवकी आषाढ़में बहुतवर्षा आवेगी दिन ३८ तक झडी रहेगी नुकसान होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥७५१॥ हुकमी सकल ⁝ इजतमा सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा शवाल देवताके आराधनका है सो तुम्हकूं जो देवताका आराधन कि विचारी सो प्रसन्न न होगा तुमकूं अपने कुलदेवताका पूजन करना यही सब फलदेवेगा फिकर मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७५२ ॥ हुकमी शकल ⁝ तरिख मुनकलिव चन्द्रमा देवताकी है हुकमफरमाति है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल करजाके दुर होनेका है सो तू यह पूछता है कि यह करजाकब दूर होवेगा सो वर्ष एक तक दूध कालेतिल सहत मिलायके पीपलमें डाल ऐतवार बिना तेरा ऋण विमोचन होगा

और ऋण विमोचनका पाठ करवा करजा जलदीही दूर होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७५३॥ हुकमी शकल ⁘ लहियान खारिज ब्रहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल पुत्र गोद लेनेका है सो पुत्र गोदलेनेमें तेरेकूं फाइदा बहुत हैं क्यूंकि तुम्हार तो जन्मपत्रमें सन्तान नहीं लिखी है क्योंकि तुम्हारा पितरन होने देता सो गोदपुत्रका भी सुख जब होने देगा उसकी शांति करवाय और शिवकी भक्तिकरना गोदलेनेसे फाइदा होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७५४॥ हुकमी सकल ⁘ कबजलदाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो इस औषधिके लेनेमें फाइदा नहीं है भूलके मतलेना सूर्य्यका पाठ करवा दिन २० तक आराम निश्चय दिन १५ में होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७५५॥ हुकमी शकल ⁘ कबजल खारिज राहुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शिकारका है हेपूछनेवाले शिकारका सवाल किया सो आपने शिकार मिलेगा नही बहुत कलेश होवेगा दिन १की ढील से मिलेगा शिकार भारी मिलेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७५६ हुकमी सकल ☰ जमात सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल परस्त्रीसे गमन का है सो पर औरतसे गमन होग दिनसे २ की देर है शनैश्चरके दिन अर्द्धरात्रिकूं कन्याने काल्या हुवा सूत उस औरतके वामाप गतलोकी मटी लेप और अतवारके दिन उस औरतके मस्तगपे डाल स्त्री वश होवेगी संदेह मतकरे यही कर इति प्रश्नः। पिण्डः

॥ ७५७ ॥ हुकमी सकल ⁝ फरहा मुनकलीव शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नेकाकी आवनेका है सोतु यह पूछता है हमारीनवका कवआवेगी सो तुम्हारीनव कामें कुछ बषेड़ा गड़गया रविके रोज तुम्हारे कुछ पुन्य विचारा था सो किया नहीं सो करनेसे नौका आवेगी और तेरी नवकाके आवनेमें देर हैं दिन १० में आवेगी अब क्या है मालमिलेगा। श्रीदुर्गापाठ करवाना सो फिकर मतकरे नवका पुन्यसे ही चला है इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७५८ ॥ हुकमी सकल ⁝ उकला मुन कलीव शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल संवत्का है सो तू यह पूछता है कि यह काल होवेगा या समा सो आपने कालसमाका पूछो सो मध्यम समा है परन्तु पशु जाति सुखी रहेगी वर्षा जादा होगी तड़ित भय जादे होगा रा जा प्रजा सुखी रहेगा अन्नमन्दा होगा श्रावण और माघमें मास एक संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७५९ ॥ हुकमी सकल ⁝ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल वर्षाका है सो अब ही वर्षामें देर है इस जगा पुन्य नहीं है सो वर्षा होगी परन्तु अबही दिन २५ तथा ३० की ढील है सो पीछे वर्षा बहुत होवेगी और पुन्य करनेसे जलदी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७६० ॥ हुकमी सकल ⁝ हुमरा मंगल देवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल देवताके आराधनका है सो तू यह पूछता है कि देवताका आराधनमें फाइदा हैं या नहीं सो तेरेकूं देवताका आराधनमें फाइदा नही यह बात नहींहै देवता

कूं आराधनकरे वही फल देता है जिस देवताको तुम्हने दिलमें विचारीहै वही तुम्हकूं फल देवेगा कुछ उपाय करनेसे संदेह मत करे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ७६१ ॥ हुकमी शकल ☰ बयाज सावित चंद्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल करजाका है सो तू यह पूछता है कि मेरा करजा कब दूर होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा करजा अब ही दूर होवेगा अबदिन अच्छे आये है पहले दिन माफिक थे अब मास ६ से अच्छे आये है सो करजा दूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ७६२ ॥ हुकमी शकल ⁝ नुसुरतखारिज सुर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पुत्र गोद लेनेका है सो तू यह पूछता है कि पुत्र गोदकेमें फाइदा है या नहीं सो गोदके पुत्रमें फाइदा है परन्तु महिने २ व्यतीपातके दिन ब्रह्मनोंकूं जिमा घृतका दान करना जलदी फलपावेगा वर्ष २॥ में संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ७६३ ॥ हुकमी शकल ⁝ नुसुरतदाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो हेपूछनेवाले इस औषधिका सेवनमें फाइदा है परन्तु हकिम माफिक है बेमारी जादा है महामृत्युंजयका जाप्य करवना आरम होगा जलदी इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ७६४ ॥ हुकमी शकल ⁝ अतबेखारिज केतुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछने वालेशक्स तेरासवाल शिकारमिलेगा या नहींसो इसवखत शिकार मिलेगी परंतु दूरमिलेगी जलकी तृषा आपकू जादा लगेगी घटी ५॥ रहगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ७६५ ॥ हुकमी शकल ⁝ नकी मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है

पूछनेवाले शकस तेरा सवाल औरतके संगका है सो तुम्हनेजो औरतके संगको विचारि सो कार्य्य सिद्धहोगा परंतु दोष बहुत है इससे दुर ही रहना इसका और तेरा एकगोत्र है विना गोत्र की आपसे अवेगी मास २॥ बाद फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥ ७६६ ॥ हुकमी शकल ⁝ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल किसीसे दोस्ती का है सो इसको आपने दोस्ती की पूछी सो दोस्ती आपकी खूब होवेगी दोस्त मिलेगा परन्तु अन्तमें वैर जादा होवेगा इसमें संदेह नहीं फिर एक वर मिलेगा दिन १५ से इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥ ७५७ ॥ हुकमी शकल ⁝ इज्जतमा सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल संवत्का है सो यह पूछता है कि काल पड़ेगा या समा होवेगा सो काल पड़नेका नहीं मध्यम संवत् होगा भादुवामें तेज अन्नका होवेगा ४।५।८ इन्ह राशिकूं फाइदा रहेगा दिन २१ तेज रहेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥ ७६८ ॥ हुकमी शकल ⁝ तरीखा मुन कलीव चंद्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वर्षाका है सो तू यह पूछताहै वर्षा कब होवेगी सो वर्षा तीसरे दिन या २॥ पहर जल वर्षेगा अमृत वर्षेगा स भी जिन सपेदा होगी वर्षा जलदी होवेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥ ७६९ ॥ हुकमी शकल ⁝ लहियान खारिज वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल देवताका है सो तू यह पूछताहै मेरेकूं देवताका आराधनमें फाइदा है या नहीं सो आपने देवताका पूजनको विचारी सो

आपने देवतासे फाइदा नहीं चित्तमें इस देवताकी बहुत दिनोंसे है औरकू आराधन कर इति प्रश्नः। पिंडः॥ ७७०॥ हुकमी शकल ⸪ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाला सकश तेरा सवाल करजा दूर होनेका है सो हेपूछनेवाले तेरा करजा थोड़ा रहगया है सो उत्तरा जान परन्तु शनैश्वरका जाप्य करवा मास ३॥ शनिके दिन ब्रह्मन ४ जिमाना चाहिये मास ४ भितर करजा दुर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ७७१॥ हुकमी शकल ⸪ कबजल खारिज राहु ग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पुतगोदलेनेका है सो आपकूं इस पुतमें फाइदा होवेगा पहली सवालच्च माहादेवकर वा फिर लेना पहली लेवोंगे दिल न मिलेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ७७२॥ हुकमी शकल ≡ जमात सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो इस औषधिके सेवनमें फाइदा होवेगा या नहीं सो इस औषधिके लेने ही वादी जादा होवेगी फिर वाइ आवेगी सो औषधि लेना नहीं और औषधि ठहरके करना फिर आराम होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ७७३॥ हुकमी सकल ⸪ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शिकारका है सो तू यह पूछता है शिकार मिलेगी या नहीं आपकूं शिकार जातेही मिलेगी मृग श्याम मिलेगा फिर उसकूं आयगेरदेवोंगे कोई देर ठहरकि गेरोगे संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ७७४॥ हुकमी शकल ⸪ उकला मुनकलीब शनिदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल मालके

खरीदनेका है सो तू यह पूछता है कि इसव सुकेखरीदनेमें मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो इस वस्तुका खरीदनेमें तेरेकूं फाइदा है और इस वखत तुम्हकूं अन्नका व्यापार फलदाइ है घवराना नहीं तेज लदी होगा श्रीदुर्गाका आराधन करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ७७५ ॥ हुकमी शकल = अंकीश दाखिल शनि देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल जबर चिन्ताका है सो तू यह पूछता है कि मेरी चिन्ता मिटेगी या नहीं सो अवतुम्हारी चिन्ता मिटेगी मास २। वाद पिछले दिनोंमें असी चिन्ता रही सो अव दूर होवेगी शनिश्वरके दिन कालाकुत्ताकूं उड़दकी वड़ी वना तेलमें वर्ष १ एक तक गेरना सब संदेह दूर होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥७७६॥ हुकमी शकल = हुमरा सावित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल किसोसे दोस्तीका है सो इस दोस्तीमें फाइदा नहीं अंतर साफ नहीं इसकारनसे दोस्ती रहना नहीं सो पिछे पिचतावोगा सो दोस्ती की सलाह कोई दिनकी ढोलसे करनां संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ७७७ ॥ हुकमी शकल = बयाज सावित चंद्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल संवत्का है सो तू यह पूछता है कि अवके कालपड़ेगा या समा होगा सो अवके कालपड़ेगा थोड़ा होगा भाव मध्यम रहेगा वालकोंको कूपीड़ा माताका उठाव जादा होवेगा कोई दिन तकलिफ रहेगी वालकाकू सो बालकोंके हाथसे छायापात्र करवावना संवत् अच्छा रहेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥

७७८॥ हुकमी सकाल ⁝ नस्रुदखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वर्षका है सो तू यह पूछता है कि वर्षा कब होवेगी सो हेपूछनेवाले इस प्रश्नमें वर्षाकी ढील है क्योंकि ग्रहोका जोग अब हीन है सो अब कोइक दिनों के बाद ग्रहोंका जोग आवनवाला है जलदीही सो फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥७७९॥ हुकमी शकल ⁝ नस्रुतदाखिल गुरुदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल देवताके आराधनका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं देवताके आराधनमें फाइदा है या नहीं सो तुमकूं देव आराधनमें फाइदा हैं परन्तु दुर्गा आराधन करवाना पुष्यनक्षत्रमें रात्रिकूं करावना आरंभ सो तुमकूं उत्तमलाभ होगा जलदी हो संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥७८०॥ हुकमी सकाल ⁝ अतवे खारिज केतुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल करजाके दूर होनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरा करजा दूर होवेगा या नहीं सो अब आपका ऋण दूर होवेगा परन्तु कुछ पुन्य कर ऋण जलदी ही दूर होवेगा अब दिन अच्छे आये हैं संदेह मत करे इति प्रश्नः॥ पिंडः॥७८१॥ हुकमी सकाल ⁝ नकी मुनकलीब मंगल देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पुत्रगोदलेनेका है सो तू यह पूछता है इस पुत्रके गोदलेने में फाइदा है या नहीं सो आपकूं इसपुत्रके गोदलेनेमेंही फाइदा है तुम्हारा इसका गवर्गमिलता है परंतु मंगलका जाप्यकरना महिना एक सब आनंद रहेगा फीकर मतकरे इति प्रश्नः॥ पिंडः॥७८२॥ हुकमीसकाल ⁝ अतवे दाखिल शुक्रदेवताकी है

हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल गुप्त चिन्ताका है सो तू यह पूछता है कि मेरे मनमें गुप्तचिन्ताहै सो मिटेगी या नहीं सो तुम्हारे मनमें जो चिन्ताहै सो मिटी चाहती है परन्तु कुलदेवताका आराधनकर उपर तुम्हारे बड़ा जाल आया था परन्तु धलगया सो शिवजीका पूजन कर दुर्गापाठ करा जितनी तेरी ताकित हो उतना तेरी चिन्ता मिटेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७८३॥ हुकमी शकल ⁝ इज्जतमा साबित बुध देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल किसी मनुष्यसे दोस्तीका है सो तू यह पूछता है इसकी दोस्तीमें मेरेकूं कसा फाइदा है सो इस उत्तम दोस्तीमें बड़ा फाइदा है दोस्ती तुम्हकूं करना जो तू चाहेगा सो हो तुम्हकूं देवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७८४॥ हुकमी शकल ⁝ तरिखा मुनकलीब चन्द्रमादेवताकी है हुकल फरमाती है पूछनेवालेशकस तेरा सवाल संबत्का है सो तू यह पूछता है कि यह साल समा होवेगा या काल सो हेपूछनेवाले जो तुम्हकूं काल समाकी पूछी सो समा होगा घास जादा होगा प्रजा आनन्द करेगी और एक महीनाके तेज होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७८५॥ हुकमी शकल ⁝ लहियान खारिज बृहस्पति देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वर्षाका है सो तू यह पूछताहै कि वर्षा कब होवेगी सो हेपूछनेवाले इस प्रश्नसे वर्षा जलदी होगी और बहुत होगी नदीनाला चलेगा दिन २५ अंदर सो फिकर मतकरे वर्षा अच्छी होवेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७८६॥ हुकमी शकल ⁝ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है

हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल देवताके आरा धनका है सो तू यह पूछता है कि मेरा भाग्योदय देवताके आरा धनसे होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तुम्हकूं देवताके आराधन में फाइदा नहीं है तुम विष्णु सहस्रनामका पाठ कर या करवा इससे तेरा भाग्य खुलेगा दौलत मिलेगी उत्तर दिशासे फाइदा जलदी होवेगा संदेह मतकरै इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥७८७॥ हुकमी शकल ⁝ कबजल खारिज राहुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकश तेरा सवाल करजाका है सो तू यह पूछता है कि मेरा करजा दूर कब होवेगा सो तुम्हारा करजा उतरनेमें देर है तुम्हकूं करजेका भय रहता है सो तू सूर्य्य पाठ करवा सूर्य्यपाठ करनेसे सब करजा दूर होवेगा संदेह मतकरै इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥ ७८८ ॥ हुकमी शकल ☰ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पुत्र गोदलेनेका है सो तू यह पूछता है कि इस पुत्रके गोदलेनेमें मेरेकूं कैसा सुख रहेगा सो हेपूछनेवाले इस पुत्रके गोदलेनेमें तेरेकूं बहुत कलेश रहेगा सो गोत्र अपनेका लेना श्रीभगवतीका अपनी ताकित माफिक आराधन करवा बहुत फाइदा होवेगा इति प्रश्नः। पिण्ड: ॥७८९॥ हुकमी शकल ⁝ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फर माती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पुछता है कि इस औषधिके लेनेमें मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो इस औषधिका लेनेसे तुरत आराम होवेगा शरीरमें श्रद्धा होवेगी परन्तु इस वर्षमें ग्रह कष्टकारीहै सो ब्रह्मन भोजन करवा मावसकूं घृत नूण दानकर इसके हाथसे महामृत्युंजयका जाप्य

करवा आराम वरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७९०॥ हुकमी शकल ⁝ उकला शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल संतानका है सो तू यह पूछता कि मेरेकूं औरस पुत्रका सुख है या नहीं सो हेपूछनेवाले आपके भाग्यमें संतानका सुख है परन्तु कालान्तरके बीचमें होवेगा पुत्र तीन ३ जीवेगे पहलि कन्या हुइहै गोपाल बीज मन्त्रका जाप्य करवा फिर पुत्र होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥७९१ हुकमी सकल अंकीश ⁝ दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कोइ मालके खरिदनेका है सो यह पूछताहै कि इस मालके खरिदनेमें मेरेकूं फाइदा रहेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले इस जिनसके लेनेमें फाइदा न रहेगा अगाडी मन्दा नजर आता है सो जलदी मन्दा होकर तेज होवेगा किसी से कहना नहीं कहोगे तो पचतावोगे इति प्रश्नः। पिण्डः॥७९२॥ हुकमी शकल ⁝ हुमरा साबित मंगल देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल दिलकी चिन्ताका है सो तू यह पूछता है कि मेरे दिलकी चिन्ता दूर होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले आपके मनकी चिंता अब दूर हुई चाहती है आपकूं चिंता शरीर तुल्य मनुष्यका है सो भगवतीका आराधन करवा चिंता उदासी दिन ११ भीतर दूर होवेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७९३॥ हुकमी शकल ⁝ बयाज साबीत चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल दोस्तीका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं इस दोस्तीमें फाइदा होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले इस दोस्तीमें तुम्हकूं फाइदा नहीं है उलटा कुछ

हरजा रहेगा इसकी दोस्ती न करना पीचतावोगे औरसे करना ठहरके कोइ दिनोंमें संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७६४॥ हुकमी शकल ⫶ नस्तुतखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मुकदमाका है सो तू यह पूछता है कि मुकदमामें जीतूंगा या हारूंगा सो हेपूछनेवाले आपकूं मुकदमामें फते है डरना नहीं शत्रुमें कुछ तत्त नहींहै सो काम आपका हुवा देर नहीं है शनिग्रहका दान और जाप्य करा फते होवेगी मास १७ भीतर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७६५॥ हुकमी शकल ⫶ नस्तुदाखिल बृहस्पति देपताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल संताका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं औरसपुत्रका सुख है या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरे पुत्र होवेगा परन्तु दुर्गाका आराधन करवा देवतामें भक्ति रख और पीपल नित्यसिंच आदित्यका व्रत करना पुत्रकी रचा करनी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७६६॥ हुकमी शकल ⫶ अतवेखारि केतुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल किसी चिजका लेनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं इस वस्तुके लेनेमें फाइदा है या नहीं सो इस चिजके लेनेमें फाइदा है परन्तु श्रीदुर्गाका आराधन करनेसे फाइदा होवेगा परन्तु कोइ दिन ठहरके लेना फाइदा होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७६७॥ हुकमी शकल ⫶ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल शरीरकी चिन्ताका है सो तू यह पूछता है कि मेरे दिलकी चिन्ता मिटेगी या नहीं सो तेरे दिल

की चिन्ता अब ही दूर होवेगी परन्तु विदेश जावोगे जब दूर हो वेगी मास ७ मा त और नाकीश है पीछे दूर होवेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७९८ ॥ हुकमी सकल ⁝ अतबेदाखिल शुक्र देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल दोस्तीका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं इस दोस्तीमें फाइदा होवेगा या नहीं सो इस दोस्तीमें दोनुवोंकूं फाइदा है इस वास्ते दोस्तीकरनी मुनाशिव है और तुम्हकूं लाभ बहुत होवेगा रोजी कदर खुलेंगे अब वर्ष एकमें होवेगी इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ७९९ ॥ हुकमी शकल ⁝ इज्जतमा साबित बुधदेवताकी हैं हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल संवत्का है सो तू यह पूछता है कि अबकी संवत् कैसा होवेगा सो अबकी संवत मध्यम है सो पीड़ा जादा होवेगी रोग पीड़ाका जोर मास दो २ रहेगा पीछे अच्छा रहेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ८०० ॥ हुकमी शकल ⁝ तरिख मुनकलीव चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वर्षाका है सो तू यह पूछता है कि वर्षा कब होवेगी सो हेपूछनेवाले वर्षा आई चाहती है देरमत समझना अधिक साथ आवेगी दिन ३ भीतर संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ८०१ ॥ हुकमी शकल ⁝ लहियान खारिज बृहस्पति की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल देवताके आराधनका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं देवताके आराधनमें फाइदा है या नहीं सो आपकूं देवताके आराधनमें फाइदा है परन्तु क्षुद्रदेवता फाइदा देवेगा शिवविष्णुरूप सब देवता में है सो उपासना कर वर्ष २ में सिद्ध होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः

॥ ८०२ ॥ हुकमी शकल ÷ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल संवत्‌का है सो तू यह पूछता है कि अबके संवत होवेगा या काल होवेगा सो अबके संवत होवेगा घड़ी ६ बाद मंदा रहेगा और रस धातुका तेज रहेगा एक मास पीछे संदेह मतकरे इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ ८०३ ॥ हुकमीसकल ÷ कबजलखारिज राहुग्रहकी है हुकम फर माती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वर्षाका है सो तू यह पूछ है कि वर्षा कब होवेगी सो वर्षामें देर न है आई जान परन्तु जबर वर्षामें देर हैं संदेह मतकरे दिन २१ बाद जबर वर्षा होवे गी इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ८०४ ॥ हुकमी सकल ≡ जमात साबि त बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल देवताके आराधनका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं देवताके आराधनमें फाइदा है या नहीं सो आपकूं देवताका आराधनमें फाइदा जादा है परन्तु आपकूं शिव विष्णुसे फाइदा है दिन २१ पीछे प्रसन्न होवेंगे संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८०५ ॥ हुकमी सकल ÷ फरहा मुनकलीव शुक्रदेवताकी है हुकम फरमा ती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल करजाके दूर होनेका है सो तू यह पूछता है कि मेराकरजा दूर होवेगा या नहीं करजा बहुत दिनाका है सो शतचंडी करा जिससे करजा दूर होगा मन में धीरज रख इसमें संदेह नहीं इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८०६ ॥ हुकमी सकल = उकला मुनकलीव शनिदेवताकी है हुकमफर माती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल लाभका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं लाभ कब होवेगा सो आपने लाभका प्रश्न

किया सो इस प्रश्नसे जो लाभ है उससे ज्यादा होवेगा निरविघ्नता से लाभ होवेगा परन्तु सूर्य्यतेरेकूं नाकोस है ताकीत माफिक आदित्य हृदयका पाठ करालाभ होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्न। पिंडः॥ ८०७॥ हुकमोसकल = दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल हठका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं एक हठ पकड़ली है सो कामबनेगा या नहीं सो आपको हठटुटती दीखे हैं सो कुलदेवताका धर्म कबूलकर रहजायगा दुर्गा आराधनकरवा मास ६ तक कामबन जाइगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८०८॥ हुकमी सकल = हुमरा साबित मंगल देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल सन्तानका है सो तू यह पूछता है कि सन्तान का सुख रहेगा या नहीं सो तुम्हारे सन्तानका सुख अच्छा रहेगा परन्तु तेरे जन्मपत्रमें ग्रह सामान्य है इसवास्ते कष्टरहता है सो शिवमन्त्रका जाप्य करवा पुत्रका सुख होवेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ॥ ८०९॥ हुकमी सकल बयाज = साबित चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल मालके खरीदने का है सो तू यह पूछता है कि इस मालके खरीदनेमें मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो इसमालके खरीदनेमें तेरेकूं फाइदा है परन्तु ढीलमें होवेगा कुछ ब्रहमन भोजन करवा इससे तेरेकूं फाइदा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८१०॥ हुकमी सकल = नसु दखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल शरीरमें चिन्ताका है सो तू यह पूछता है कि मेरी चिन्ता कबदूर होवेगी सो हेपूछनेवाले चिन्ता

तुम्हारी दूर हुई चाहती है घबराना नहीं नाकीस दिन गये अब दिन अच्छे आते हैं संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८११॥ हुकमी शकल ⁝ नस्रुद्दाखिल वृहस्पति देवताकी है हुकमफर माती हैं पूछनेवाले शकस तेरा सवाल दोस्तोंका हैं सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं इस दोस्तीमें फाइदा होवेगा या नहीं सो इस दोस्तीमें तेरेकूं फाइदा नहीं दोस्तीमें खराबी होवेगी वगैरेर हैं दोस्ती नकरना करोगे तो पचतावोगे फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८१२॥ हुकमी सकल ⁝ अतवे खारिज केतुग्रह को हैं हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शकस तेरा सवाल संवत्का हैं सो तू यह पूछता है कि अबकी संवत् कसाकि होवेगा सो हेपू छनेवाले अबकी संवत् अच्छा होवेगा आनंद रहेगा एक मासमें चौपाया तेज रहेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८१३॥ हुकमी शकल नकी ⁝ सुनकलीव मंगलदेवताकी हैं हुकम फर माती हैं पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वर्षाका हैं सो तू यह पूछ ताहै कि वर्षा कब होवेगी सो हेपूछनेवाले वर्षा ढीलमें होवेगी पुन्यकरो पीछे वर्षा बहुत होवेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८१४॥ हुकमी सकल ⁝ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी हैं हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शकस तेरा सवाल चोरीका हैंसो तू यह पूछता हैं कि मेरा माल चोरागया हैं सो मिलेगा या नहीं सो तुम्हारी आवनेकी नहीं चोरदुष्ट है श्याम सुरत है कि रोधी है जवान है इस वखत किसीसे झगड़ता है उमर वर्ष २६ का है सो तेरी चोरी न मिलेगी संदेह मतकरे ईश्वर और देवेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८१५॥ हुकमी शकल ⁝ इज्जतमा सावित बुध

देवताकी है हुकम फरमाती पूछनेवाले शकस तेरा सवाल लाभ का है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं लाभ होवेगा या नहीं सो तुम्हकूं लाभ नहीं होगा और जो होवेगा बहुत परिश्रमसे थोड़ा लाभ होवेगा अब तुम्हकूं दिन १४ तक लाभकी सुरत नहीं सो पुन्य करनेसे लाभ होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८१६॥ हुकमी सकल ⁝ तरिख मुनकलीव चंद्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा शवाल मुकदमाका है सो तू यह पूछता है कि में मुकद्मा जीतूंगा या नहीं सो हेपूछने वाले इस मुकद्मामें फते पावोगे शत्रुकूं मारोगे तुम्हारी फते होगी डरना नहीं मत रखना कुछ दुर्गाका आराधन करवा तू जीतेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८१७॥ हुकमी सकल ⁘ लहियान खारिज बृहस्पति देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल संतानका है सो तू यह पूछता है कि मेरे संतान होवेगी या नहीं सो तेरे गोपाल संतानका अनुष्टान करवानेसे होवेगी पहले जन्ममें सुना चुराया था सो उस पापसे कन्या होती है परन्तु पुन्य करनेसे पुत्र सुख होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८१८॥ हुकमी शकल ⁞ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कोई वस्तुके लेनेका है सो तू यह पूछता है कि इस वस्तुके लेनेसें मेरेकूं लाभ होवेगा या नहीं सो इसवस्तुकूं तू मत खरीदे इस वस्तुमें तेरेकूं लाभ नहीं है यह वस्तु तेरेकूं पहले भी खरीदी थी सो सामान्य लाभ रहाथा सो और वस्तु खरीद कुछ ठहरकी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८१९॥ हुकमी

शकल ∴ कवजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकस तेरा सवाल गुप्त चिन्ताका है सो तू यह पूछता है कि मेरी यह चिन्त्या मिटेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले चिन्ता तुम्हारी मिटी चाहती है फते होगी दिल अपना प्रसन्न रख अब दिन अच्छे आये हैं कुछ मालकी खबर चाहते हो सो दिन ३ तीनमें चिन्ता दूर होवेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८२०॥ हुकमी सकल ≡ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल दोस्तीका है सो तू यह पूछता है कि इस दोस्तीमें मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले इस दोस्तीमें तेरेकूं बहुत फाइदा होवेगा जादे लाभ होवेगा तुम्हारा दाश योग मिलता है और मनोरथ पूर्णजलदी होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८२१॥ हुकमी सकल ∴ फरहा मुनकली व शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल संवत् का है सो तू यह पूछता है कि संवत् कब होवेगा सो हेपूछनेवाले यह संवत मध्यम होवेगा और बालका पीड़ा होगी नदीनाला चलेगा और भादुवामें अन्नाभाव तेज रहेगा फिकर मत करे अन्नाताला अच्छी करेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८२२॥ हुकमी सकल ∸ उकला मुनकलीव शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अबारत बनानेका है सो तू यह पूछता है कि मेरी अबारत अब बनेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरी अब बारत अब बनेगी नहीं वर्ष १ पीछे बनेगी अब तेरेकूं सुख होइगा दिन नाकीश हैं मंगलका जाप्य करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८२३॥ हुकमी सकल ∸

अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल चौरीका है सो तू यह पूछता है कि मेरा माल आवेगा या नहीं सो इस चौरीका धन कुछ मिलेगा नहीं तेरी वस्तु बहुत दूर गई पश्चिमकी तरफ गई है सो कुछ पुन्य करनेसें कछु आई जाईगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८२४॥ हुकमी शकल = हुमरा सावित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा शवाल लाभका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं लाभ होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तुमकूं लाभ जादा होगा राजी रह लाभ अच्छा होगा फते तुम्हारीजलदी ही होगी और सब आनंद होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८२५॥ ८२५॥ हुकमी सकल = बयाज सावित चंद्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल मुकदमाका है सो तू यह पूछता है कि इस मुकदमामें जीतूंगा या शत्रु जीतेगा सो हेपूछनेवाले इस मुकदमामें जलदी नहीं कर ना देरसें मुकदमा होगा फते तुम्हारी रहेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८२६॥ हुकमी सकल = नसूरद दाखिल सूर्य देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल सन्तान होनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरे पुत्र होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरे पुत्र होवेगा शनिदेवताका जाप्य और पूजन करना शनिकी शांतिकरा अमावसकी दिन घृत नून दान कर पुत्रसुख होगा पुन्यकर इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८२७॥ हुकमी सकल = नसूरदाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकश तेरा शवाल मालके खरीदनेका है सो तू यह पूछता

है कि मेरेकूं इस मालका खरीदनामे तेरेकूं लाभ है परन्तु कम है और ढीलमें हैं सो दुर्गाका आराधन करनेसे जादे लाभ होवेगा इति प्रश्नः ॥ पिंडः ॥ ८२८ ॥ हुकमी शकल ⁝ अतबेखारिज शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल गुप्तचिंताका है सो तू यह पूछता है कि मेरी चिन्ता दूर कब होवेगी सो हेपूछनेवाले तुम्हारी चिन्ता अवही दूर होवेगी नहीं चिन्ता भारी है कुछ पाताल या असमानकी खबर चाहता है सो पुन्य कर मनोरथ सिद्ध होवेगा इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८२९ ॥ हुकमी शकल ⁝ नकीश मुनकलीब मंगलदेवताकी है हुकमफरमावती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल किसीसे दोस्तीका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं इस दोस्तीमें फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले इस दोस्तीकरनेमें लाभ नहीं अगले जन्ममें तुम्हारा वैरथा तुम्हारेकूं दोस्तीमें फाइदा होवेगा कोई दिनकी ढीलदेकर और किसीसे करना संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८३० ॥ हुकमी शकल ⁝ अतबेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शकस तेरा सवाल रोजगारका है सो तू यह पूछता हैं कि मेरा रोजगार कबहोगा सो हेपूछनेवाले अब ,तुम्हकूं दिन नाकिश हैं ऐसाही रोजगार रहेगा कुछदिन गये रोजगार बधेगा संदेह मत करे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८३१ ॥ हुकमी शकल ⁝ इज्जतमा साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मकाननावनेका हैं सो तू यह पूछताहैं कि मेरा मकान बनेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अवही मकान न होवेगा तेरे शत्रु जादा हैं कछुढील लगेगी वर्ष २ बाद तेरा मकान होवेगा फिकर मत

करे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८३२॥ हुकमीसकल ⁝ तरिख मुनकलीव चंद्रमा देवताकीहैं हुकमफरमाती हैं पूछनेवाले शकश तेरा सवाल चोरीकाहैं सीतू यह पूछताहैं कि मेरीचोरी मिलेगीयानहीं सो अब चोरीका पता दिन ७ में लगेगा कुछ खरच लगे मिलेगा चोर जब रहै कुछ पुन्यकरो मिलेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८३३॥ हुकमी शकल ⩨ लहियान खारिज ब्रहस्पति देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल कोइ कामकरनेका है सो तुम्हकूं इस काममें लाभ होवेगा जादे परन्तु धर्मकरना जितना पुन्य करेगा उतना लाभ जादा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८३४॥ हुकमी शकल ⩪ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मुकदमाका है सो तू यह पूछता है कि मैं इस मुकदमाकूं जितूंगा या हारूं गा सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिन नाकिशहै मुकदमाकूं वहीजी तता है और तु जिता चाहै नो श्रीदुर्गाकी महामन्त्रका आराधन करवा संदेह मतकरे तु जितेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८३५॥ हुकमी शकल ⩫ कबजल खारिज राहुकी हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल पुत्रकी सुखका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं पुत्रसुख होगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरे पुत्रका सुख नहीं है सो तू गोपाल संतानका महामंत्रका जाप्य करवा संतान सुख होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८३६॥ हुकमी शकल ≣ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मालकी लेनेका है सो तू यह पूछता है कि इस मालके देनेमें मेरेकूं फाइदा है या नहीं

सो हेपूछनेवाले इस जिनसके लेनेमें फाइदा है परन्तु लच्मी मंत्र का आराधन करवा और किसीका सिर भी करना लाभ होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८३७॥ हुकमी शकल ∴ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकल तेरा सवाल शरीरमें चिंताका है सो तू यह पूछता है कि चिन्ता कब मिटेगी सो हेपूछनेवाले तेरी चिन्ता अब ही दूर होनेकी नहीं यह घरकी चिन्ता है बहुत कलेश है सो शनिवारकूं पीपलका दरखतका पूजन कर चिन्ता दूर होवेगी फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८३८॥ हुकमी शकल ∸ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल यह कि मेरी मुकप्रश्नमें शुधा नहीं है सो सत्यहै या मिथ्या है सो तू गुप्त चिन्त मन करीके परिछा करता है सो सब सत्य है भावही कारण है इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८३९॥ हुकमी शकल ⩧ अंकीश शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल संमंधका है सो तू यह पूछता है कि इसका संमंध कब होवेगा सो हेपूछनेवाले इसका संमंध जलदी ही होगा परन्तु इसके ग्रह विगड़ रहे है सो दुर्गाका आराधन करवा दिन २१ तक पैकंबरकी मेहेरबानगीसे जलदी ही काम होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८४०॥ हुकमी शकल ∸ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल रोजगारका है सो तू यह पूछता है कि मेरा जादे रोजगार कब होवेगा सो हेपूछनेवाले अब तो रोजगारका मंदाहै तेरे जन्मपत्रमें दशा नेष्टहै दिन अच्छे आये रोजगार खुब होवेगा परन्तु श्रीबीज मंत्रका जाप्य करावना फिकर मतकरे

इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८४१॥ हुकमी शकल = बयाज सापित चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल मकानका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं मकानका सुख कब होवेगा सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं मकानका सुख होनेमें देरहै तेरेकूं दिन नाकिश है संसत् १ बाद होवेगा मंगल का जाप्य करवा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८४२॥ हुकमी शकल ⁝ नसुदखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल चोरीका है सो तू यह पूछता है कि मेरी चोरी आवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले शकश तेरा सवाल पुरा होगा तेरी चोरी आवेगी दिन १७ अंदर परन्तु श्रीजीका आराधन रख संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८४३॥ हुकमी शकल = नसुददाखिल वृहस्पति देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल लाभका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं लाभ होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं अब मास २ अंदर लाभ होगा व्यापारेश लग्नेशका संबंधहै सो लाभ अच्छा होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ७४४॥ हुकमी शकल ⁝ अतवेखारिज केतुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल मुकदमाका है सो तू यह पूछता है इस मुकदमामें मेरेकूं लाभ होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले इस मुकदमासे तेरेकूं लाभ नहीं है तेरेकूं दिन ३१ नाकिश है सो अच्छे दिन आयें दुर्गाका आराधनकीये आछी फते होवेगी इति प्रश्न। पिण्डः॥ ८४५॥ हुकमी शकल ÷ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल संतानका

है सो पू यह पूछता है कि पुत्रका सुख होवेगा या नहीं सो है पूछनेवाले गोपाल संतानके बीजमन्त्रका आराधनसे संतान और सका सुख होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८४६ ॥ ः अतवेदाखिन शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्श तेरा सवाल वस्तुके खरीदनेका है सो तू यह पूछता है कि इस वस्तुके खरीदने में फाइदा होवेगा या नहीं सो इस वस्तुके लेनेमें फाइदा कम है सो तू एक वर्षतक नाकौश दिनोंमें गुजरान कर पीछे लाभ होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८४७ ॥ हुकमी शकल ः इज्जतमा साबित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछणेवाले शकश तेरा सवाल विवाहका है सो तू यह पूछताहै कि इसका विवाह कब होवेगा सो विवाह होनेवाला है कुलदेवताका पूजनकरना संगमेश्वरीके बीजमन्त्रका आराधन करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः पिंडः॥ ८५८ ॥ हुकमी शकल ः तरिखा मुनकलीब चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकव तेरा सवाल संबंधका है सो तू यह पूछता है कि यह संबंध मेरेकूं कसा है सो हेपूछनेवाले यह संबंध तकलीफ देनेवाला है इसके हाथसे मंगलका जाप्य संकल्प करा वर्ष एक दिन ७ अंदर अच्छे घरका संबंध होवेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८४९ ॥ हुकमी शकल ः लहियांन खारिज बृहस्पति देवताकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकश तेरा सवाल रोजगारका है सो तू यह पूछता है कि मेरा रोजगार कब होवेगा सो तेरा रोजगार जलदी ही होगा थोड़ी देरहै बहुत रोजगार होवेगा श्रीजीका आराधन रखना इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८५० ॥ हुकमी शकल ः कबजल दाखिल

सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मकान बनवावनेका है सो यह पूछता है कि मेरा मकान बनेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं वर्ष १ तक दिन नाकीश है सो वर्ष बाद बनेगा मंगलका आराधन करा तेरे मकान होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिडः॥ ८५१॥ हुकमी शकल ⩦ कबजल खारिज राहुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल चोरीका मालका है सो तू यह पूछता है कि मेरा माल हाथ आवेगा या नहीं सो तेरा कुछेक माल हाथ आवेगा कोई दिन पीछे तेरा पड़ोसीकूं चोरी कराई है संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८५२॥ हुकमी शकल ≡ जमात साबित बुध देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल लाभ का है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं लाभ होवेगा या नहीं सो अब तेरेकूं दिन बहुत अच्छे है लाभ बहुत जादा होवेगा परन्तु सूर्य्यदेवताका जाप्य करवावना लाभ होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८५३॥ हुकमी शकल ∸ फरहा मुनकलीब शुक्र देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मुकदमाका है सो तू यह पूछहा है कि इस मुकद्दमामें मेरेकूं लाभ होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले इस मुकद्दमामें तेरेकूं लाभ अधिक है परिश्रम भी पड़ेगा दिन ६ तथा ८ की देरी हैं संदेह मतकर पुन्यकर इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८५४॥ हुममी शकल ≑ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल पुत्रकी सुखका है सो तू यह पूछता है कि मेरे पुत्र होता है फिर जीवता नहीं सो मेरे पुत्रका सुख होवेगा या

नहीं सो हेपूछनेवाले तेरे पुत्रका सुख होवेगा शिवजीका अभिसेक करवाना तेरा दान लगा नहीं सो फिर कर करके मतपिचता वर्ष दो अंदर सुख होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८५५॥ हुकमी शकल ⁝ अंकीश शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल यात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरी यात्रा कब होवेगी सो हेपूछनेवाले आपने यात्राकी विचारी सो होगी नहीं और कदाचित् होगी लाभ नहीं होगा शिवके आराधनसे वर्ष एक बाद यात्रा और लाभ होगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥८५६॥ हुकमी शकल ⁝ हुमरा सावित मंगल देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विवाहका है सो तू यह पूछता है कि विवाह कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा विवाह अब होनेवाला है अबही तेरेकूं दिन अच्छे आये है सो मास ३ अंदर होगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८५७॥ हुकमी शकल ⁝ बयाज सावित चंद्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकस तेरा सवाल संबंधका है सो तू यह पूछता है कि इस का संबंध कब होवेगा सो इसका संमंधमें देर है मास ७ की सो इसके जन्मपत्रमें ग्रह सामान्य हैं उनकी शान्ति करवा और दुर्गापाठ करवा जब होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८५८॥ हुकमी शकल ⁝ नस्रुदखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल रोजगारका है सो तू यह पूचता है कि मेरा रोजगार होता नहीं जो रोजगार करूं उसीम फाइदा नहीं है सो अब तेरेकूं दिन शक्त है मास ३ बाद अच्छे आवेगे जिब लाभ होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः।

पिण्डः ॥ ८५८ ॥ हुकमी शकल ⚍ नसूरदाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मकानके बनाने है सो तू यह पूछता है कि मेरा मकान कब होवेगा सो हे पूछने वाले तेरा मकान मास ६ वाद होवेगा पुन्यकरना दिन नाकोश है फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ८६० ॥ हुकमी शकल शकल ⚍ अतवेखारिज केतुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल चोरीका है सो तू यह पूछता है कि मेरा चोरीका माल मिलेगा या नहीं सो हे पूछनेवारे तेरा माल जादे गया है सो पश्चिम दिशामें गया है सो दिन ७ वाद तेरा माल आधा मिलेगा संदेह मतकरे महाकालिके वीजमन्त्रका आराधन करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ८६१ ॥ हुकमी शकल ⚍ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकस तेरा सवाल लाभका है सो तू यह पूछता है इसकार्य्य में लाभ होवेगा या नहीं सो हे पूछनेवाले इसकार्य्यमें तेरेकूं लाभ होवेगा और जिससें बतलाये हो उसीमें तुम्हारा राशिवर्ग मिलता है सो अब लाभ होवेगा मास ८ नव तेरेकूं अच्छे है संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ८६२ ॥ हुकमी शकल अतवेदाखिल ⚍ शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल मुकदमाका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मुकद्मा जितूंगा या हारूंगा सो हे पूछनेवाले तू मुकदमा जितेगा उत्तम जाति तेरी तरफ होवेगा संदेह मतकरे दुर्गाका आराधन रख इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ८६३ ॥ हुकमी शकल ⚍ इज्जतमा आवित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल औरमें कार्य्य

करनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं इस सौरमें फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले साझेमें वहुत लाभ बधेगा आनन्द होगा वर्ष ३ पिछे बहुत लाभ होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८६४ ॥ हुकमी शकल ⁝ तरिखा मुनकलीव चंद्रमादेवता कीहै हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवालकी शिदेशकूं जानेका है सो तू यह पूछता है कि विदेशकूं जाना कब होवेगा लाभ कसा होगा सो आपकूं अब दिन २५ नाकीश है सो ठहर कर जाना लाभ बहुत अच्छा होवेगा श्रीभगवतीके वीजमन्त्रका आराधन करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८६५ ॥ हुकमी शकल ⁝ लहियान खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विवाहका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मनोरथ विवाहका है सो कब होवेगा सो हेपूछनेवाले आपका विवाह होवेगा परन्तु देरसे होवेगा वर्ष दो अंदर होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८६६ ॥ हुकमी शकल ⁝ कवजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी हैं हुकम फरमाती पूछनेवाले शकश तेरा सवाल संमंधका है सो तू यह पूछता कि संमंध कब होवेगा सो हेपूछनेवाले संमंध होनेवाला है सो तू संवंधेश्वरीके मन्त्र आराधन करवा सन्देह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८६७ ॥ हुकमी शकल ⁝ कवजल खारिज राहुग्रहकी हैं हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकश तेरा सवाल रोजीके दर खुलनेका हैं सो तू यह पूछताहैं कि मेरेकूं दौलत कब मिलेगी सो हेपूछनेवाले सबवस्तुके आनन्द हुयेजान तेरेकूं अब ही दौलत मिलनेवालीहैं परन्तु मंगलका जाप्य करवा संदेहमतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥८६८॥ हुकमी

शकल ☰ जमात साबित बुधदेवताकी हैं हुकम फरमाती हैं पूछने वाले शकस तेरा सवाल मकानके बनानेका है सो हेपूछनेवाले अब मकानके बनानेमें पसा बहुत लगेगा जराधीरज रखो मास ७ बाद कम पसालगेगा मकानभी वफेरा रहेगा सन्देह मतकरे इति प्रश्नः पिण्डः॥ ८६९ ॥ हुकमी शकल ÷ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल चोरीका है सो तू यह पूछता है कि मेरे चोरी हुई है सो मैं यह पूछता हूं कि मेरा धन आवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा माल जादे गया है सो चरलगनमें काटा है सो नहीं आवेगा संदेह मतकरे ईश्वर और देगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८७० ॥ हुकमी सकल ≑ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल किसीकार्य्यका है सो तू यह पूछता है कि इस कार्य्यमें मेरेकूं लाभ होगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तुम्हने जो काम विचारा है सो अच्छीतरे होगा लाभ होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८७१ ॥ हुकमी सकल ⁼ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल खेतीके बोवनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं खेतीसे लाभ होगा या नहीं सो हेपूछनेवाले शकश तेरेकूं उत्तर पश्चिमकी तरफ खेती करनेसे लाभ होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८७२ ॥ हुकमी सकल ☰ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शीरमें रोजगार करने का है सो तू यह पूछता है कि इस शीर साझामें मेरेकूं फाइदा होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले इस शिरमें तेरेकूं फाईदा नहीं

है खराब होवेगा औरकरना नहीं न्यारा कारकर फाइदा होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ८७३ ॥ हुकमी शकल ÷ वयाज सावित चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल यात्राका है सो तू यह पूछता है कि यात्रा अब होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले अब ही यात्रा न करना अब यात्रा करनेमें लाभ नहीं होगा सो दिन २१ पीछे यात्रा कर लाभ वरजरूर होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ८७४ ॥ हुकमी शकल ⁝ नसुदखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल विवाह सगाईका है सो तू यह पूछता है कि विवाह सगाई होवेगी सो हेपूछनेवाले अब तेरे कूं दिन नाकीश है सो अब तेरा विवाह सगाई होनेका नहीं वर्ष बाद विवाह होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ८७५ ॥ हुकमी सकल ⁝ नसुद दाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल संबंधका है सो तू यह पूछता है कि संबंध कब होवेगा सो हेपूछनेवाले संबंध हुवा जान परन्तु दुर्गाका आराधन करवा दिन ५१ तेरा संबंध वरजरूर होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ८७६ ॥ हुकमी सकल ⁝ अतवखारिज केतुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल रोजगारका है सो तू यह पूछता है कि मेरा रोजगार कब होवेगा हेपूछनेवाले तेरा रोजगारमें अब ही देर है तेरेकूं सूर्य्यदेवता माफिक है सो सूर्य्यका जाप्य और व्रत करवा मास ७ बाद रोजगार अच्छा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ८७७ ॥ हुकमी सकल ÷ नकी मुनकलीव मंगल देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल

मकान अवारत बनानेका है सो तू यह पूछता है कि मकान अवारत बनेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा मकान अबही हुया चाहता है संदेह मतकरे वास्तु पूजनकरवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८७८॥ हुकमी सकल ⁝ अतबे दाखिल शुक्र देवताको है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल चोरीका है सो तू यह पूछता है कि मेरी वस्तु चोरी गई है या घरके भूल गया सो हेपूछनेवाले सकस तेरी वस्तु चोरी नगई है तेरी वस्तु घरमें देखो ऊचे धरी है मिलेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८७६॥ हुकमी शकल ⁝ इज्जतमा सावित बुध देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यल पूछता है कि यह वेमारी काब अच्छी होवेगी सो हेपूछनेवाले तुम्हारी वेमारी दूर होनेमें है सो रोग दूर होवेगा शनिदेवताका जाप्य सवालच करवा आराम होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८८०॥ हुकमी शकल ⁝ तरीख मुनकलीव चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल खेतीका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं खेतीमें कसा कि लाभ है अबके खेतीमें लाभ होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८८१॥ हुकमी शकल ⁝ लहियान खारिज बृहस्पति देवताको है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शीर साझाका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं इस शीरमें फाइदा होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं इस शीरमें फाइदा नहीं है सो मत कार संदेह मतकरे अकलेको लाभ होगा इतिप्रश्नः। पिण्डः॥८८२॥ हुकमी शकल ⁝ वजल दाखिल सूर्य्यदेवताको है हुकम फरमाती

है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल यात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं अब यात्रामें लाभ है या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरे कूं दिन नाकिश है सो अब वही यात्रा न करना दिन ३१ बाद करना लाभ बरजरूर होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८८३॥ हुकमी शकल ∴ कबजल खारिज राहुकी हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विवाहका है सो तू यह पूछता है कि मेरा विवाह कब होवेगा या न होवे सो हेपूछनेवाले तेरा विवाह होनेवाला है परन्तु तेरे सूर्य्यमाफिक है सो सूर्य्यकी मूर्त्ति करके पूजन करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८८४॥ हुकमी शकल = जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल संबधका हैं सो तू यह पूछता हैं कि यह संबध होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा संबध होवेगा राहुग्रहका जाप्य करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंड॥ ८८५॥ हुकमी शकल ∴ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवतकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल रोजगारका है सो तू यह पूछता है कि मेरा रोजगार कब होवेगा सो हेपूनेवाले अब दिन तेरेकूं नाकीश है दिन १८ बाद तेरा रोजगार होवेगा संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८८६॥ हुकमी शकल ÷ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मकान अबारतका हैं सो तू यह पूछता है कि मकान अबारत अब बनेगी या नहीं सो पूछनेवाले तेरी अबारत अबही होवेगी श्रीभगती बीजमन्त्रका आराधन करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८८७॥ हुकमी शकल = अंकीश दाखिल शनि

देवताकी है हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शत्रुसे भयका हैं सो तू यह पूछता हैं कि मेरा शत्रु निहायत खोटा मनुष्यहै सो तू यह पूछता है कि शत्रुका नाश कब होवेगा सो तू सूर्य्यगायत्रीका आराधन करवा संदेह मतकरे शत्रु दूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८८८॥ हुकमी शकल ⠿ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि यह बेमारी दूर कब होवेगी सो सूर्य्यदेवताका जाप्य करवा महामृत्युंजयका जाप्य करवा दिन १४ बाद आराम होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ८८९॥ हुकमी शकल ⠿ बयाज साबित चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल खेतीका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं खेतीमें लाभ है या नहीं सो हे पूछनेवाले तेरेकूं खेतीमें बहुत लाभ है तेरेकूं खेतीके करनेसे बहुत लाभ होवेगा मंगलका जाप्य करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः पिण्डः॥ ८९०॥ हुकमी शकल ⠿ नस्रुखारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शौरमें रोजगार करनेका है सो तू यह पूछता है कि शौरमें फाइदा होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा शौरकूं अब दिन नाकीश है सो उसके शौरमें लाभ कम होवेगा हीमत करिके अकेलाकर सूर्य्यका जाप्य करवा दिन २० बाद लाभ होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८९१॥ हुकमी शकल ⠿ नस्रुद्खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल यात्राका है सो तू यह पूछताहै कि यात्रा होवेगी या नहीं और होवेगी तब लाभ होवेगा या नहीं

सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिन समानहै १५ सो तेरेकूं मंगल का जाप्य करवावनेसे यात्राहोगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ८९२ ॥ हुकमी शकल ⁝ अतवेखारिज केतुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विवाहका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा बिवाह कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा विवाह देरमें होवेगा कूलदेवताका पूजन कर फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ८९३ ॥ हुकमी शकल ⁝ नकी मुनकलीव मंगलदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल संबंधका है सो तू यह पूछता है कि इसकी सगाई कब होवेगी सो हेपूछने वाले अब इसकूं दिन अच्छे आये है सो अब संवंध होवेगा मास ६ बाद केतुग्रहका जाप्य करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ८९४ ॥ हुकमी शकल ⁝ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल रोजगारका है सो तू यह पूछता है कि मेरा रोजगार कौन दिशाकूं होवेगा सो हेपूछने वाले तेरा रोजगार दक्षिण दिशामें लगेगा दक्षिण दिशासे तेरेकूं बहुत लाभ है सब आनन्द होवेगे शांभवीका मंत्रका जाप्य करवा फीकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ८९५ ॥ हुकमी शकल ⁝ इज्जतमा सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल असवारीका हैं सो तू यह पूछता है कि अस वारीके लेनेकी मेरे दिलपे है सो यह अशवारी मिले या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं अब दिन समान है सो मास ३ दिन ११ बाद लेना फल होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ८९६ ॥ हुकमी शकल ⁝ तरिखा मुनकलीव चन्द्रमा देवताकी हुकम फर

मातो है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शत्रुके जितनेका है सो तू यह पूछता है कि शत्रुकूं में जितूंगा या नहीं सो हेपूछनेवाले शत्रुकी ग्रह आज दिन तेज है तेरे दिन नाकोश है सो तू शुक्रदेवताका जाप्य जितनो तेरी ताकित हो उतना करवा तू शत्रुकूं जितेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८९७॥ हुकमी शकल ⠶ लह्यान खारिज वृहस्पतिदेवताको है हुकम फरमातो है पूछने वाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि आराम कब होवेगा सो हेपूछनेवाले शिवजीका पूजन करवा जाप्य करवा दिन ७ में आराम होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ८९८॥ हुकमी शकल ⠶ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताको है हुकम फर मातो है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल लाभका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं खेतीमें लाभ जादाहै या व्यवहारमें सो हे पूछनेवाले तेरेकूं खेतीमें लाभकमहै व्यापारमें लाभ होवेगा फिकर मतकर दिन १९॥ बाद इति प्रश्नः। पिण्डः॥८९९॥ हुकमीशकल ⠶ कबजल खारिज राहुको है हुकम फरमातो है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शीरमें रोजगार करनेका है सो तू यह पूछताहै कि शीरमें मेरेकूं फाइदा होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले शीरमें तेरेकूं फाइदा नहीं है तू अकेला कार्य्य कर फाइदा होवेगा परन्तु दुर्गापाठ करवा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९००॥ हुकमी शकल ⠶ जमात साबित बुधको है हुकम फरमातो है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल यात्राकाहै सो तू यह पूछता है कि मेरी यात्रा होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरी यात्रा होवेगी संदेह मत करे लाभ बहुत होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥९०१॥

हुकमी शकल ∴ फरहा मुनकलीव शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कोई कार्य्यका है सो तू यह पूछता है कि मेरा कार्य्य कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा कार्य्यमें देर नहीं है तेरा दिन अच्छा है सो तू संदेह मतकरे तेरा कार्य्य होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८०२ ॥ हुकमी शकल ∴ उकला मुनकलीव शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल संबंधका है सो हेपूछनेवाले तू यह पूछताहै कि संमंध कब होवेगा सो तू संदेह मतकरे अब दिन अच्छे आयेहै सो संमंध हुवा चाहता है कुलदेवताका सुर्य्यका पूजनकर शनि मंगलका दान कर इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८०३ ॥ हुकमीशकल ∴ अंकीशदाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल कैदसे छुटनेका है सो तू यह पूछता है कि एक मनुष्य कैदमें पड़ा है सो कब छुटेगा सो हेपूछनेवाले उसकूं दिन निहायत नाकिश थे परन्तु अब दुर्गाके बीजकन्त्रका आराधन करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८०४ ॥ हुकमीशकल ∴ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल सवारी लेनेका है सो तू सवारी ले सवारीके लेनेमें तेरेकूं बहुत फाइदा होवेगा अब तेरेकूं दिन बहुत अच्छे है संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८०५ ॥ हुकमीशकल ∴ बयाज साबित चन्द्रमाकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल शत्रुकाहै सो तू शत्रुकूं दिक कियाचाहता है सो हेपूछनेवाले तू शत्रूसे मत भयमाने तेरेकूं अब दिन बहुत अच्छे है सो तू फते करेगा परन्तु श्रीदुर्गाका आराधन कर इति

प्रश्नः। पिंडः॥९०६॥ हुकमशकल ⁞ नसुदखारिज सूर्य्यदेताकी है हुकम फरमाती है पूंछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि यह रोगकबदूर होवेगा सो तू महामृत्युंजयका जाप्य करवा और शनिदेवताका जाप्य करवा आराम होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ९०७॥ हुकमी सकल ⁞ नसुद दाखिल बृहस्पति देवताकी है हुकमफरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल खेतीका है सो तू यह पूछता है कि अबके खेतीमें फाइदा है सो पश्चिम दिशाकूं बो वना संदेह मतकरे इति प्रश्नः पिण्डः॥ ९०८॥ हुकमी शकल ⁞ अतबे खारिज केतुदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले तेरा सवाल लाभका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं सीरमें लाभ होवेगा या नहीं सो हेपूछने वाले तू शीरकार तेरेकूं लाभ बहुत होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९०९॥ हुकमी सकल ⁞ नकी मुनकलीब मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल यात्राका है सो तू यह पूछता है मेरी यात्रा अब होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिन नाकिस है सो यात्रा न होवेगी और लाभ भी न होवेगा मास ७ तक पीछे लाभ होवेगा दुर्गा आराधन कर संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९१०॥ हुकमी सकल ⁞ अतबे दाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल विवाहका है सो तू यह पूछता है कि मेरा विवाह कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा विवाह अब नहीं होवेगा तेरेकूं दिन नाकिश है जिस जगा तेरा संबंध है उसजगो कुछ दिल फोर रहा है सो तू मंगलका जाप्य करवा संदेह मत

करे वर्ष एक बाद विवाह होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६११ ॥ हुकमी सकाल ∴ इजतमा साबित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल गर्भका है सो तू यह पूछता है कि औरतके गर्भ है या नहीं सो हेपूछनेवाले औरतके मास ३ का गर्भ है सो तू बृहस्पतिका जाप्य करवा और पीपलमें जल घाल पूरा होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६१२ ॥ हुकमी सकाल ⋮ तरिख मुनकलीब चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बंदीके छुटनेका है सो तू यह पूछता है कि बंदीकब छुटेगा सो हेपूछनेवाले बंदीकूं दिन निहायत नाकिश है सो न छुटेगा परन्तु दुर्गाका आराधन करवा इस से ईश्वरकूं चाहि तो छुटजाइगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६१३ ॥ हुकमी सकाल ⩩ लहियान खारिज बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल असवारीके लेनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं असवारी लेनेमें फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं असवारीके लेनेमें फाइदा है परन्तु दिन २९ बाद लेना फाइदा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्न । पिण्डः ॥ ६१४ ॥ हुकमी शकल ∹ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शत्रुका है सो तू यह पूछता है कि शत्रु कबदफे होवेगा सो तेरा शत्रु दफे होनेवाला है सो तू संदेह मतकरे तेरा शत्रु दफे होवेगा फते करेगा सूर्य्यका आराधन कर इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ६१५ ॥ हुकमी सकल ⩪ कबजल खारिज राहुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि यह बेमारी दूर

कब होवेगी सो हेपूछनेवाले अब दिन १६ और नाकिश है सो तेरे आराम होवेगा ग्रहकी शांति करवा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ९१६॥ हुकमो सकल ≡ जमात साबित बुध देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल खेतीसे लाभका है सो तू यह पूछता है कि इस शालमें मेरेकूं लाभ कैसा है सो हेपूछनेवाले इस वर्षके ग्रह तेरेकूं नाकिस है सो अबके खेतीमें लाभ मध्यम होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ९१७॥ हुकमी सकल ⁚ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा शवाल शीरमें फाईदाका है सो हेपूछनेवाले तेरा शीरमें व्यापारका है सो तेरेकूं सीरमें फाइदा नहीं है तेरे शीरवालेकूं दिन नाकिश है सो कोई दिन ठहरके व्यापार करना लाभ होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९१८॥ हुकमी सकल ≑ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल यात्राका है सो तू यह पूछता है कि मेरी यात्रा होवेगी या नहीं और यात्रा होवेगी लाभ होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अबही तेरी यात्रा न होवेगी और बिदेशमें तेरा दिल भी न लगगा सो तू दुर्गाका पाठ १०८ करवा लाभ बहुत होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९१९॥ हुकमी सकल ⩧ अकीश दाखिल शनिदेवता की हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विद्याका है सो तू यह पूछता है कि इस विद्यामें मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले इस विद्यामें तेरेकूं फाइदा नहीं है और जो निहायत श्रमकरेगा तो कुछ आवेगी फतेदारि न होवेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९२०॥

हुकमी शकल ≟ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल गर्भका है सो तू यह पूछता है कि यह गर्भ बधेगा या नहीं सो पूछनेवाले तुम्हारे पितृदोष है सो इसके गर्भं न बधेगा सो तू पित्तरोका गयाश्राद्ध या पींडाराका श्राद्ध करवा सन्तान सुख होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८२१ ॥ हुकमी सकल ≟ बयाज साबित चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल बंदीके छुटनेका हैं सो तू यह पूछता हैं कि यह बंदी छुटेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले इस बंदीकूं दिन निहायत नाकिस हैं सो श्रीभगवतीके बीजमन्त्रका आराधन करवा और पीपर वटमें जल डाल छुटेगा इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८२२ ॥ हुकमी सकल ≟ नसुरखारिज सुर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल सवारीके लेनेका है सो तू यह पूछता है कि सवारी लें या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं सवारीसे फाइदा नहीं है सो पहले तेरेकूं सवारीमें फाइदा न रहा सो अब मास ६ बाद लेना फाहोवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८२३ ॥ हुकमी सकल ≟ नसुरदाखिल बृहस्पतिदेवताकी हैं हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल शत्रुका हैं सो तू यह पूछता हैं कि शत्रु मेरेपैजाल गेरता है सो मेरेकूं हरावेगा या उसकूं मै हराऊंगा सो हेपूछनेवाले तेरा सत्रु निहायत बदमास है सो उससे टलके रहना और जो उसकूं जिता चाहे तो शिवका आराधन कर संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८२४ ॥ हुकमी सकल ≟ अतबे खारिज केतुग्रहकी हैं हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस

तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछताहै कि इसरोगोंके आरा म कब होवेगा सो हेपूछनेवाले अब दिन ६ और नाकिश रहेहै परन्तु महामृत्युंजयका मन्त्रका जाप्य करवा आराम होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः पिण्डः ॥ ८२५ ॥ हुकमी शकल ÷ नकी मुनकलीब मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल लाभका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं खेतीमें लाभ कैसा होवेगा सो हेपूछनेवाले अबकी तेरेकूं खेतीमें कम लाभ है और व्यवहारमें लाभ होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ८२६ ॥ हुकमी सकल ÷ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल शोरका है सो तू यह पूछताहै कि शोरमें लाभ होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले शोरमें तेरेकूं लाभ बहुत होयगा मास ७ बाद परन्तु भगवतीका पाठ करवा बहुत लाभ होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ८२७ ॥ हुकमी सकल ÷ इज्जतमा साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शरीरकी आयुका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं आयुकितनीक है और आगे कैसी गुजरेगी सो हेपूछनेवाले इस शरीरकी आयु जादा है और आगे अच्छी गुजरेगी परन्तु विष्णु सहस्रनामका पाठ करा सब आनन्द रहेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ८२८ ॥ हुकमी सकल ÷ तरिख.मुनकलीब चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल विद्याका है सो तू यह पूछताहै कि विद्या आवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले विद्या आवनेकी नहीं तेरा पंचम भवन बिगड़ रहा है सो ग्रहकी शान्ति करवा कुछ आवेगी संदेह मतकरे इति

प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६२९ ॥ हुकमी शकल ⁒ लहियान खारिज ब्रह स्पति देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवा गर्भका है सो तू यह पूछताहै कि इस औरतके गर्भ है या नहीं सो हेपूछनेवाले गर्भ तो है परन्तु विटोक होरहीहै सो देवदोष है तु कुलदेवताका आराधन करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६३० ॥ हुकमी शकल ⁒ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वंदीके छुटनेका है सो तू यह पूछता है वंदी छुटेगा या नहीं सो अब वंदीकूं दिन अच्छे आये है दुर्गाकी शतचंडी करवा वरजरूर छुटेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६३१ ॥ हुकमी शकल ⁒ कबजल खारिज राहु की है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल असवारीके लेनेका है सो तू यह पूछता है कि असवारीके लेनेमें मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं असवारीके लेनेमें फाइदा नहींहै इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ६३२ ॥ हुकमी शकल ⁒ बुधदेवता की हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल शत्रुके भयका है सो तू यह पूछता है कि शत्रु दूर कैसे होवेगा सो तेरे यह जबर है तू भगवतीका आराधन करवा तेरा शत्रु भगेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ६३३ ॥ हुकमी शकल ⁒ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि इस बेमारीमें आराम कब होवेगा सो हेपूछनेवाले अब दिन अच्छे आये है सूर्य्य का जाप्य करवा दिन २१ वाद अच्छा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ६३४ ॥ हुकमी शकल ⁒ उकला मुनकलीब

शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल खेतीका हैसो तू यह पूछता है कि अबके खेतीमें मेरेकूं लाभ कैसा होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरेकूं खेतीमें अबके लाभ अच्छाहै परन्तु कुलदेवताका आराधन कर फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९३५॥ हुकमो शकल ⚏ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल धर्मकरनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरेसे धर्म अब बनेगा या न सो हेपूछने वाले अबतो तेरेसे धर्म बनता दीखता नहीं अब तेरेकूं दिन नाकिश है फिरबनेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९३६॥ हुकमो शकल ⚏ हुमरासाबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल आयुका है सो तू यह पूछताहै कि मेरी आयुकितनी है सो हेपूछनेवाले तेरी आयु ७२ वर्षकी है अच्छी गुजरेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९३७॥ हुकमो शकल ⚏ बयाज साबित चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल विद्याका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं विद्या आवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरे जन्मपत्रमें पंचम भवन विगड़ रहा है सो तेरेकूं विद्या न आवेगी वृथाकाल क्यों खोतेहैं इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९३८॥ हुकमो शकल ⚏ नस्रुद खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल गर्भका है सो तू यह पूछता है कि इस औरतके गर्भहै सो पूरा होता नहीं सो हेपूछनेवाले पहले जन्म का अजाव है सो गोपाल संतानका बीजमंत्रका सवालक्ष दक्षिणा समेत संकल्प दे पूरा होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९३९॥ हुकमो

शकल ⁝ नस्रु द दाखिल वृहस्पति देवताकी है हुकम फरमाती पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वंदी छुटनेका है सो तू यह पूछता है कि यह वंदी कब छुटेगा सो इसकूं दिन ७२ और नाकिश है बाद छुटेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ६४० ॥ हुकमी शकल ⁝ अतवेखारिज केतुग्रहकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल सवारीका है सो तू यह पूछता है कि इस सवारीमें मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो हेपूछने वाले अब दिन शत्रु है सो तू सवारीमतले जो लेवेतो ६ मास बाद लेना इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ६४१ ॥ हुकमी शकल ⁝ नकी मंगलदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल शत्रुके जीतनेका है सो तू यह पूछता है कि शत्रुसे भय लगता है सो शत्रु जीतेगा या में जीतूंगा सो हेपूछनेवाले घवरावे मत दुर्गाके वीजमंत्रका आराधन करवा तेरा शत्रु हारेगा संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ६४२ ॥ हुकमी शकल ⁝ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल वेमारीका है सो तू यह पूछता है कि यह रोगी कब अच्छा होवेगा सो हेपूछनेवाले इसकूं आराम हुया चाहता है इसके हाथसे नवग्रहोके जाप्यका संकल्प करवा आराम वरऊरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ६४३ ॥ हुकमी शकल ⁝ इज्जतमा साबित बुधकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल भाग्योदयका है सो तू यह पूछता है कि मेरा भाग्योदय कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा भाग्योदय होनेमें वर्ष ३ नकी देर है सो शिवा र्चन करवा अच्छा भाग्योदत होगा संदेह

मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ९४४॥ हुकमी शकल ⁝ तरिखा मुनकलीब सोम देवता की है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकश तेरा सवाल धर्मकरनेका है सो तू यह पूछता है कि यह धर्महोनेमें आवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिन बहुत अच्छे हैं सो धर्म कर तेरा यश और स्वर्ग फल होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९४५॥ हुकमी सकल ⩴ लहिया न खारिज बृहस्पति देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल आपका है सो तू यह पूछता है कि मेरी आयु कित्ती है सो हेपूछनेवाले तेरी आयु पूर्ण है परन्तु मङ्गलकी तांबे की मूर्त्तिबना पूजन करवा इसी शालमें तेरेकूं कष्ट है सो दूर होवेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ९४६॥ हुकमी शकल ∸ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल विद्याका है सो तू यह पूछता है कि इस विद्याके पढ़नेमें मेरेकूं कैसा फाइदा है सो हेपूछनेवाले इस विद्यामें तेरेकूं फाइदा नहीं है और विद्या पढना फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ९४७॥ हुकमी शकल ∸ कबजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल गर्भका है सो तू यह पूछता है कि गर्भ पूरा होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले गर्भ न होवेगा इसके पितृ दोष है सो पितृोके वास्ते सवालच गायत्री का जाप्य करवा सन्तान सुख होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥९४८॥ हुकमीसकल ⩸ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल बंधीको मोक्षका है सो तू यह पूछता है कि बंधी कब छुटेगा सो हेपूछनेवाले अब मास २ और

नाकीश है सो सूर्य्यका आराधन करवा नाकीश दिनोंबाद छुटेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६४६॥ हुकमी सकल ⁝ फरहा मुनकलीव शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल असवारीका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं इस असवारीमें फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले इस असवारीमें तेरेकूं बहुत लाभ है संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६५०॥ हुकमी शकल ⁝ उकला शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल शत्रुके भयका है सो हेपूछनेवाले शत्रुसे टलता रहना शत्रु तेरा नागा है और शत्रुनिवर्त्तक मन्त्रका जाप्य करवा तेरा शत्रु दूर होवेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६५१॥ हुकमी सकल ⁝ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शकस तेरा सवाल राज्यकार्य्यका है सो तू यह पूछता है कि मेरा राज्यकार्य्य कब होवेगा सो हेपूछनेवाले श्रीमहाभगवतीके बीजमंत्र का जाप्य सवा ५ लच्च करवा तेरा राजकार्य्य होवेगा फिकर मत करे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६५२॥ हुकमी शकल ⁝ हुमरा साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल भाग्योदयका है सो तू यह पूछता है कि भाग्योदय कब होवेगा सो हेपूछनेवाले भाग्योदय बर्ष ३॥ बाद होवेगा परन्तु दुर्गाका आराधन रख संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६५३॥ हुकमी शकल ⁝ बयाज साबित चन्द्रमा देवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल धर्मका है सो तू यह पूछता है कि मेरे सधर्म बनेगा या नहीं और बनेगा तो फल कैसा होवेगा सो तेरेकूं अब दिन बहुत अच्छे है सो धर्मकार यशदुरस्त होवेगा

फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ६५४ ॥ हुकमी शकल ÷ नस्नुट खारिज सूर्य्य देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल आयुका है सो तु यह पूछता है कि आयु कितनी है सो हेपूछनेवाले आयु तो जादा है परन्तु शरीर में तकलिफ रहती है सो इससे बृहस्पतिका दान करवा शरीरमें सुख होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६५५ ॥ हुकमी सकल ÷ नस्नुट खारिज बृहस्पतिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विद्याका है सो तू यह पूछता है कि मेरे विद्यामें लाभ है या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं विद्या मुश कलसे आवेगी और विद्यासे तेरेकूं भी न है सो उद्यमकर इति प्रश्नः। पिंडः ॥ ६६६ ॥ हुकमी शकल ÷ अतवेखारिज केतुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल गर्भका है सो हेपूछनेवाले तैने जो गर्भका सवाल किया सो सूर्य्यका आराधनसे गर्भ रहेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६५७ ॥ हुकमी सकल ÷ नकी मुनकलीव मंगल देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बंदी मोक्षका है सो तू यह पूछता है कि बंदी कब छुटेगा सो हेपूछनेवाले अब बंदीकूं दिन अच्छे आये है सो अब छुटेगा परन्तु श्रीभगवतीका आराधन करवा फि कर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६५८ ॥ हुकमी शकल ÷ अतवे दाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल असवारीके लेनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं असवारीसे लाभ होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं असवारीसे लाभ नहीं हैं सो तू और जगों दिलकूं लगा संदेह

मतकरे तेरो तकदीर जादा हैं इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ९५९ ॥ हुकमी सकल ⁝ इज्जतमा साबित बुधदेवताकी हैं हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शकश तेरा सवाल वस्तुके वेचनेका है सो तू यह पूछता है कि इस वस्तु वेचनेमें मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले इसवस्तुके वेचनेमें तेरेकूं फाइदा है सो वेचदे रखनी नहीं इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ९६० ॥ हुकमी सकल ⁝ तरिख मुनकलीब चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल राज्यमें नौकरी करके कोई कार्य्य करनेकी है सो तू यह पूछता है कि यह राज्यमें मेरा कार्य्य होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरे कूं दिन अच्छे आये हैं सो दुर्गापाठ करवा तेरा मनोरथ पूरा होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ९६१ ॥ हुकमी सकल ⁝ लहियान खारिज ब्रहस्पतिकी हैं हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल भाग्योदयका है सो तू यह पूछता है भाग्योदय कब होवेगा सो हेपूछनेवाले वर्ष एक १ मास ५ अंदर भाग्योदय होगा परन्तु रुद्राभिषेक श्रावणमें करा लाभ अच्छा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ९६२ ॥ हुकमी सकल ⁝ कवजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शकस तेरा सवाल धर्मका हैं सो तू यह पुछता हैं कि मेरा धर्म बनेमें आवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिन अच्छे हैं उद्यम कर तेरा धर्म बहुत अच्छा होवेगा देर मतकरे यश बहुत अच्छा होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ९६३ ॥ हुकमी सकल ⁝ कवजल खारिज राहुकी हैं हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शकस तेरा सवाल आयुका है सो तू यह पूछता है

कि मेरी आयु कितनीहै सो हेपूछनेवाले तेरी आयु तो बहुत जादा है परन्तु तेरे शरीरमें बीमारी रहती है सो तेरा शरीरका सुखनहीं सो वर्ष २१ तक नाकिश है शिवार्चन करने से सुख होयगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ९६४ ॥ हुकमी शकल ≡ जमात साबित बुध देवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल विद्या की आवनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं विद्या आवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं विद्या खुब आवेगी और इस विद्यासे तेरेकू लाभ बहुत होवेगा परन्तु श्रीगंगाजीका आराधन कर इति प्रश्नः । पिंडः ॥ ९६५ ॥ हुकमी सकल ÷ फरहा मुन कलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल गर्भका है सो तू यह पूछताहै कि इस औरतके गर्भ है या नहीं सो हेपूछनेवाले इस औरतके मास छेट १॥ के समीप गर्भ है पूरा होना चाहिये सूर्य्यदेवताका पूजन करने से संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ९६६ ॥ हुकमी सकल ÷ उकला मुनक लीव शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बंदी मोक्षका है सो तू यह पूछता है कि बंदी मोक्ष होवेगा या नहीं और होवेगा तो कब छुटेगा सो हेपूछनेवाले बंदी मोक्ष होवेगा दिन २३ में परन्तु शतदुर्गापाठका संकल्प दक्षिणा समेत ब्रह्मनकूं दे बंदी मोक्ष होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ ९६७ ॥ हुकमी सकल ≈ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मिलापका है सो तू यह पूछता है कि इस शकस से मिलाप होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा मिलाप अब होनेवाला है और तेरेकूं लाभ

भी होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ९६८॥ हुकमी शकल ⚍ हुमरा सावित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल कोई वस्तुके वेचनेका है सो तू यह पूछता है कि इस वस्तुके वेचनेमें फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले इसवस्तुके वेचनेमें फाइदा है इसवस्तुकूं वेचना संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ९६९॥ हुकमी सकल ⚍ वयाज सावित चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल राजकार्य्य नौकरीका है सो यह पूछताहै कि मेरा यह कार्य्य होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा कार्य्य मास ४॥ बाद होवेगा दुर्गा आराधन कर संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९७०॥ हुकमी सकल ⚍ नसुत खारिज सुर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल भाग्योदयका है सो तू यह पूछता है कि भाग्योदय कब होवेगा सो हेपूछनेवाले भाग्योदय होनेमें वर्ष २ मास ५ दिन २१ की देरहै पीछे होवेगा शिवार्चन करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९७१॥ हुकमी सकल ⚍ नसुद खारिज बृहस्पतिदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कोई घरके कार्य्यका है सो तू यह पूछता है कि यह कार्य्य मेरा होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले नाकिस दिन गये अब अच्छे आये है सो तेरा कार्य्य होनेवाला है सुर्य्यदेवताका आराधन कर संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९७२॥ हुकमी शकल ⚍ अतवेखारिज केतु ग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल आयुका है सो तू यह पूछता है कि आयुकितनी है सो हेपूछनेवाले आयुजादे है परन्तु

१।७।१४।२२॥ ये वर्ष माफिक है सो ग्रहोंकी शान्ति करवा आनंद रहैगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६७३॥ हुकमी सकल ÷ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकश तेरा सवाल विवाहका है सो तू यह पूछता है कि मेरा विवाह होवेगा या नहीं और होवेगा तो फलेदारी होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले अवतेरेकूं मास ६ दिन ७ और नाकिश रहेहैं वाद तेरा विवाह होवेगा और फलेदारी होवेगी संदेह मत करे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६७४॥ हुकमी शकल ⁝ अतवे दाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल गर्भका है सो तू यह पूछता है कि इस औरतके गर्भ रहता नहीं सो गर्भ रहैगा या नहीं सो हेपूछनेवाले गर्भ रहजाता है परन्तु कोई दिन वाद न रहता सो हेपूछनेवाले इसके जन्मपत्रमें ग्रह विगड़ रहेहै सो ग्रहोंकी शान्ति करवा गर्भ रहैगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६७५॥ हुकमी सकल ⁝ इज्जतमा सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल यह कि हमारेकूं कुटंबमें निहायत तकलीफ रहती है सो यह पूछता है क्या दोष है सो हेपूछनेवाले तेरे पित्र दोष है सो तू श्रीमतभागवतका श्रवण कर और पित्रोंकी गया करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६७६॥ हुकमी शकल ⁝ तरिखा मुनकलीव चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल मिलापका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा मिलाप होवेगा या नहीं और होलेगा तो फल कैसा हो वेगा सो हेपूछनेवाले तेरा मिलाप होनेका नहीं और जो होवेगा

तो अंतको दरजे खराब होवेगा तेरेकूं मास ७ नाकिश है पीछे करना संदेह मतकर इति प्रश्नः। पिंडः॥ ६७७॥ हुकमी शकल = लहियान खारिज ब्रहस्पति देवताकी है हुक्म फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल व्यापारका है सो तू यह पूछता है कि इस मालको बेचनेमें मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले यह माल अब दिन २१ में कुछ तेज होवेगा सो जिव बेचना जल दी मतकरे अब बेचनेमें फाइदा नहीं हैं इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६७८॥ हुकमी शकल = कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शकश तेरा सवाल राजकाम नौक रीका है सो तू यह पूछता है कि मेरा यह काम होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा स्थान बदला चाहता है सो तू सूर्य्यदेवता का आराधनकर लाभ अच्छा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६७९॥ हुकमी शकल = कबजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती हैं पूछनेवाले शकश तेरा सवाल भाग्योदय होने का है सो तू यह पूछता है कि भाग्योदय कब होवेगा सो हेपूछने वाले तेरा भाग्योदय वर्ष १ की देर है सो तू मंगल देवताका जाप्य वर्ष एकका दक्षिणा समेत नेक ब्रह्मनकूं दे अच्छा भाग्यो दय होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६८०॥ हुकमी शकल = जमात साबित बुधदेवताकी हैं हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल धर्मका है सो तू यह पूछताहैं कि मेरा मनोरथ बहुत दिनोंसे धर्म करनेका है परन्तु होनेमें न आव ता सो होवेगा या नहीं और होवेगा तो कैसा होवेगा सो हेपूछने वाले तेरा धर्म अब दिन २१ बाद होवेगा और यश बहुत अच्छा

होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥९८१॥ हुकमी शकल फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताको है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकश तेरा सवाल आयुका है सो तू यह पूछता है कि मेरी आयुकितनी है सो हे पूछनेवाले तेरी आयु ज्यादा है परन्तु तेरे कष्ट रहता है सो मंगलकी मूर्त्ति तांबेकी चांदीके पात्रमें रखके नेक ब्रह्मसे पूजनकरवा संदेहमतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥९८२॥ हुकमी शकल ÷ उकला मुनकलीब शनिदेवताको है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल विद्याका है सो तू यह पूछता है कि विद्यापढ़ा चाहता हूं सो विद्यासे लाभ है या नहीं सो हे पूछनेवाले तू विद्यापढ़ तेरेकूं बहुत लाभ होवेगा परन्तु तेरे जन्मपत्रमें बृहस्पति माफिक पड़ा है सो उसका जाप्य और दानकरवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ ९८३॥ हुकमी सकल = शनिदेवताकी दाखिल है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा शवाल पत्रके आवनेका हैसो तू यह पूछता है कि खत कब आवेगा सो हे पूछनेवाले तेरा खतके आवनेमें देर है परन्तु खत अवश्य करके आवेगा और कुशलपत्र पावेगा संदेह मतकरे अब तेरेकूं दिन नाकिश है नाकिश दिन करके तेरे दिल कूं संदेह रहता है मंगलका जाप्य करवा संदेह मतकरे इति प्रश्नः पिण्डः॥ ९८४ ॥ हुकमी सकल ∸ हुमरा साबित मंगल देवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल यह है कि यह तकलीफ किस कारणसे हैं सो हे पूछनेवाले यह तकलीफ देवदोषसे है सो तुम्हारे ये देवताका कोप है पहले तो देवताकी ध्यावना करा और कुशलता हुआ पीछे यादवी न करते हो सो

अव देवताकी यात्रा कर और कुत्ताकूं चापातिया गेर संदेह मत करे वाहाल होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६८५॥ हुकमी सकल ⚍ वयाज साबित चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले सकस तेरा सवाल मिलापका है सो हेपूछनेवाले सो तेरा मिलाप होवेगा परन्तु एक तेरे दिलपे भय गेरता है सो तेरी दोस्तीकूं न सहता है अव दिन अच्छे आये तेरा मिलाप होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६८६॥ हुकमी सकल ⚎ नसुद खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल कोई वस्तुके वेचनेका है सो तू यह पूछता है कि इस वस्तुके वेचनेमें फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले अव तो इस वस्तुके वेचनेमें फाइदा है परन्तु फिर मास ११ पीछे फाइदा इसी वस्तुमें रहेगा वीचले दिनामें फाइदा न है सो संदेह मत करे इसकूं वेचडाल इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६८७॥ हुकमी शकल ⚏ नसुद दाखिल वृहस्पति देवताकी है हुकम फरमाती है पूछने वाले शकस तेरा शवाल राज्य कार्य्यका है सो तू यह पूछता है कि मेरा राजकार्य्य होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा राज्य कार्य्य कइदफे होनेवाला होजाता है परन्तु फिर उसका नाम कोई न लेता सो तेरेकूं दिन नेष्ट है सो सूर्य्यका और शुक्रका जाप्य करवा दान दे तेरा राजकार्य्य होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ६८८॥ हुकमी सकल ⚍ अतवे खारिज केतुग्रह की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल भाग्योदय का है सो तू यह पूछता है कि मेरा भाग्योदय कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा भाग्योदय होगया है परन्तु तेरे जन्मपत्रमें सूर्य्य

यह सामान्य है सो उसका आराधन करवा आरामीसे तेरेकूं लाभ बहुत होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९८९॥ हुकमी सकल ⁝ न की मंगल देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकल तेरा सवाल गृहके कृत्यका है सो तू यह पूछता है कि यह कृत्य मेरेसे होवेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरे घरकी कृत्यमें अवही वर्ष एक १ मास २ दिन ७ की देरी जो निहायत उद्यम करे और पीपलमें जलगेरे तो कुछ पहले भी होजावे संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्ड॥ ९९०॥ हुकमी शकल ⁝ अतबे दाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल आयुका है सो तू यह पूछता है कि मेरी आयु कितनी है सो हेपूछनेवाले तेरी आयु मध्यम है वर्ष ४२ की है पहले दिन तेरेकूं नाकिश गये अब अच्छे आये है सब आनन्द होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९९१॥ हुकमी शकल ⁝ इजतमा साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल नवकाके आवनेका है सो तू यह पूछता है नवका आई चाहती है परन्तु आई नहीं सो क्या देर हुई है और कब आवेगी सो हेपूछनेवाले तेरी नवका आई चाहती है उसकी आवनमें कुछ देर नहीं है संदेह मतकरे तेरी नवका बहुत कुशलतासे आती है परंतु तेरेकूं अब दिन समान है सो तू सुर्य्यदेवताकी बीजमन्त्रका जाप्य करवा दिलका संदेह दूर होवेगा इति प्रश्नः॥ पिण्डः॥ ९९२॥ हुकमी शकल ⁝ तरिख मुनकलीब चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल खतके आनेका है सो तू यह पूछता है कि खत कब आवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा खत

आया चाहता है दिन ५ अंदर और कुशलताका सब समाचार सहीत आवेगा संदेह मतकरे अल्लाताला अच्छी करेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९९३॥ हुकमी शकल ⁂ लहियान खारिज बृहस्पति को है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कुटंबकी तकलीफका है सो तू यह पूछता है कि मेरे कुटंबकूं किस दोष से तकलीफ रहती है सो हेपूछनेवाले तेरे दुर्गाका दोष है और पित्र दोष है सो दोनोंदोष बराबर है सो दुर्गापाठका संकल्प दच्छिणा समेत नेक ब्रहमनकूं दे और मावसके दिन पित्रोंकेवास्ते सीदानदे वस्त्रदे ब्रहमन भोजन करवा जितना तेरी ताकित हो हेपूछनेवाले न करनेसे सुख न होता करे होता है इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९९४॥ हुकमी शकल ⁘ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवता की है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल मिलाप का है सो तू यह पूछता है कि मेरा मिलाप होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरा मिलाप नहीं होवेगा क्योंकि तेरा मिलाप होनेमें तेरेकूं फाइदा नहीं है सो नकारना अब तेरेकूं दिन नाकीश है सो नाकिश दिनोंमें गुजरान कर संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ ९९५॥ हुकमी सकल ⁘ कबजल खारिज राहुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कोई मालके वेचनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं अब इस मालके वेचने में फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले इस मालकूं अब वेचदे नहीं तो साफगीर जायगा अब तेरेकूं दिन नाकिश आये हैं सो वर्ष २ नाकिश है शनिके मन्त्रका जाप्य करवा लाभ कुछ नाकिस दिनोंमें भी होवेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ ९९६॥ हुकमी सकल

॥ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल राजकार्य्यका है सो तू यह पूछता है कि मेरी राज्यमें रोजी कब होवेगी या न होवे सो हेपूछनेवाले शकस तेरी राज्यमें रोजी होवेगी परंतु अब मास ५ दिन ११ तेरेकूं नाकिश है सो मंगलमूर्त्तिका आराधन करवा इन दिनों बाद तेरी रोजी लगेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९९७॥ हुकमी शकल ÷ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल भाग्योदयका है सो तू यह पूछता है कि भाग्योदय कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा भाग्योदय अबसे आगे वर्ष २ में होवेगा परन्तु सूर्य्यदेवताका जाप्यकरवा दो वर्ष भीतर आजीवन होवेगा संदेह मतकरे तेरी तकदीर अच्छी है इति प्रश्नः। पिंडः॥ ९९८॥ हुकमी सकल ÷ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल धर्मका है सो यह पूछता है कि यह धर्म होनेमें आवेगा या नहीं और होनेमें आवेगा तो यश कैसा कि होवेगा सो हेपूछनेवाले संदेह मतकरे अब यह धर्म होनेमें आवेगा और तेरा यश बहुत होवेगा अब तेरेकूं दिन बहुत श्रेष्ठ हैं संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ ९९९॥ हुकमी सकल ÷ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल अन्य औरतसे गमन करनेका है सो हेपूछनेवाले तेरेकूं अन्य औरतसे गमन न करना अब तेरेकूं दिन नाकिश है सो गमन करेगा तो कैसी आब जाति रहेगी सो न करना संदेह मतकरे सब ईश्वर अच्छी करेगे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०००॥ हुकमी सकल

= हुमरा सावित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल नवकाका है सो तू यह पूछता है कि मेरी नवका कब आवेगी सो हेपूछनेवाले तेरी नवका और माल और मनुष्य सब आनन्द है तेरी नवका आवनेवाली है जलका अवरोध से नवका कूं देर लगी है सो संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १००१ ॥ हुकमी शकल = वयाज सावित चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पत्रके आवनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरा पत्र कब आवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा पत्रके आवनेमें कुछ देर नहीं परन्तु अब तेरेकूं दिन नाकिश है सो इस कारणसे दिल विगड़ा रहता है सो तू मंगलदेवताका आराधन करवा संदेह दूर होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १००२ ॥ हुकमी शकल = नुस्रद खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल यहै कि हमारे कोन दोष है सो हेपूछनेवाले तू सब जानता है तेरे पित्रदोष है सो तू मावसकूं ब्रहमन जिमा और पित्रोंका गया श्राद्ध या पींडारा करवा तेरेकूं सब सुख होवेगा, संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ १००३ ॥ हुकमी सकल = नस्रुद्दाखिल वृहस्पतिकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कोई वस्तुके वेचनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरेकूं इसके वेचनेमें फाइदा है या नहीं सो हेपूछने वाले इस मालको वरजरूर वेचना चाहिये क्योंकि तेरे वर्ष फलमें ग्रह समान है संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ १००४ ॥ हुकमी सकल = अतवेखारिज केतुग्रहकी है हुकम फरामाती है पूछने वाले शकस तेरा सवाल मिलापका है सो तू यह पूछता है कि

इस मनुष्यका और मेरा पहले बहुत मिलाप था परन्तु किसीकूं दिलपे शकडालकर मिलाप दूर किया अबमें यह पूछताहूं कि मेरा मिलाप होवेगा या नहीं और होवेगा फाइदा होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब दिन ३१ और नाकिश रहेहै पीछे मिलाप होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥१००५॥ हुकमीशकल ∴ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कोई वस्तुके वेचनेका है सो तू यह पूछताहै कि मेरेकूं इसवस्तुके वेचनेमें फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले अब इस वस्तुके वेचनेमें फाइदा नहीं है सो तू मास १॥ वाद वेचनेमें फाइदा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १००६ ॥ हुकमी सकल ∵ अतवेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकस तेरा सवाल राजा संमंधी कार्य्यका है सो तू यह पूछता है कि राज्य संमंधी कार्य्य मेरेकूं मिलेगा या नहीं सो हे पूछनेवाले तेरेकूं अब दिन नाकिश है सो तू सूर्य्यदेवताकी पल ३ की मूर्त्ति वना नेक ब्रहमन पास करवा तेरा कार्य्य फते होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १००७ ॥ हुकमी शकल ∴ इज्जतमा सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल भाग्योदयका है सो तू यह पूछता है कि मेरा भाग्योदय कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा भाग्योदय होनेवालाहै परन्तु मंगलदेवताका अब अपनी ताकित माफिक जाप्य करवा संकल्प दक्षिणा समेत दे तेरा फाग्योदय बहुत अच्छा होवेगा मास ५ वाद इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १००८॥ हुकमी शकल ∴ तरिख मुनकलीव चन्द्रमादेवताका है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश

तेरा सवाल शीरमें कार्य्य करनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरा शीरमें कार्य्य होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं निहायत अच्छे आये है परन्तु दूनदिनोंसे जो कार्य्य करेगा उसी कार्य्यमें फाइदा रहैगा परन्तु श्रीकालिका आराधन रखना संदेह मतकरे इति प्रश्नः ॥ पिण्डः ॥ १००९ ॥ हुकमी शकल ⁼ लहियान खारिज बृहस्पति देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल औरतसे गमन करनेका है सो तू यह पूछताहै कि मेरा औरतसे संग होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरे सप्तम भवनकूं पापग्रह देखता है सो तेरा औरतसे गमनतो होवेगा परन्तु पीछे निहायत पिचतावेगा तेरेकूं परलोककी भीती होवेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ १०१० ॥ हुकमी शकल ⁼ अवजल दाखिल सुर्य्यदेवताकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल नवका के आवनेका है सो तू यह पूछताहै कि हमारी जिहाज कब आवगी सो हेपूछनेवारे तेरी जिहाजमें कुछ बखेड़ा पड़गयाहै सो अब दिन १५ अंदर आवेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिंडः ॥ १०११ ॥ हुकमी सकल ⁼ कबजल खारिज राहुग्रहकी है हुकम फरमातीहै पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पत्रके आवनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरा पत्र कब आवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा पत्रके आवनेमें देर है सो अगले पक्षमें आवेगा सो हेपूछनेवाले तेरेकूं अब दिन समानहै जिससे तेरा दिल बिगड़ा रहता है सो शुक्रदेवताका जाप्य करवा तेरे दिलका फिकर दूर होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १०१२ ॥ हुकमी सकल ≡ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती

है पूछनेवाले शकश तेरा बालककी बेमारीकाहै सो तू यह पूछता है कि इस बालकके क्या बेमारी है बहुत इलाज किये परन्तु एक भी काम न आया सो अब यह पूछता हूं कि इस बालकके आरा म कब होवेगा सो हेपूछनेवाले यह कालका मुखमें आय रहाहै इसके ऊपर लोयाकी बेमारी है सो चुरहे ये शह नक टे महा मृत्युंजयका जाप्य करवा आराम होगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ १०१३॥ हुकमी शकल ÷ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल किसीसे मिलापका है सो तू यह पूछता है कि मेरा मिलाप कब होवेगा सो हेपूछनेवाले अब ही तेरेकूं मास ७ दिन ५ और नाकिस है सो नाकीश दिनों बाद तेरा मेल होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०१४॥ ÷ उक्ला मुनक लीब शनिदेवताकी है हुकम फरताती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल कोई वस्तुके वेचनेका है सो तू यह पूछता है कि यह वस्तु विकेगी या नहीं इसके वेचनेकी बहुत ततबीज करताहु परन्तु विकती नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं दिन नाकिस है मास ११ दिन २ इससे न विकती है और स्थीर लग्नमें तेरेकूं प्राप्त हुई है सो नाकिश दिनों वाद विकेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः ॥ १०१५॥ हुकमी शकल ÷ अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल राज्यकार्य्य बद लीकरवावनेका है सा तू यह पूछता है कि मेरा दिल इस जगों न लगता सो मेरी बदली कब होवेगी संदेह मतकरे सुर्य्यदेवता का जप्य और दान करवा तेरी बदली होवेगी और रोजा बढ़ेगी

फिकर मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०१६॥ हुकमी सकल ⠶ हुमरा साबित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले श कस तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि यह बेमा री कब अच्छी होवेगी सो हेपूछनेवाले तू यह पूछता है कि इस बेमारीकि बहुत इलाज किया परन्तु इससे फाइदा न हुवा सो अब कब होवेगा सो हेपूछनेवाले व्यतीपातके दिन छायापात्र और राधादामोदरकी मूर्त्तिकरा कर नेकविरह मनकूं दे आराम वरज रूर होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १०१७॥ हुकमी सकल ⠶ बयाज साबित चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल शिकारका है सो तु यह पूछता है कि मेरेकूं शिकार मिलेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं शिकार नहीं मि लेगा खेद बहुत पावोगे और देर बहुत होजायगी फिकार मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ १०१८॥ हुकमी शकल ⠶ नस्रुद दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल औरतसे गमन करनेका है सो तू कुछ दिलमें घबराता है सो हेपूछनेवाले तेरेकूं वह औरत भी चाहती है सो तू मेलकर तेरे कूं बहुत फाइदा होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ हुकमी सशल ⠶ नस्रुद दाखिल बृहस्पतिकी है हुकम फरमाती पूछनेवाले सकश तेरा सवाल जीहाजके आवनेका है सो पूछनेवाले तेरी जिहाजमें देर है कुछ माल भीजगया है जिसकरके देर लगी है संदेह मतकरे दुर्गाका आराधन करवा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०२०॥ हुकमी सकल ⠶ अतबेखारिज केतुग्रहकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल पत्र और द्रव्यके आनेका

है सो तू यह पूछता है कि पत्र कब आवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा पत्र आया चाहता है सो तू संदेह मतकरे द्रव्य भी आवेगी इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०२१॥ हुकमी सकल ∻ नकी मुनकलीव मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा शवाल वेमारीका है सो तू यह पूछता है कि यह वेमारी कब जावेगी इलाज बहुत किया परन्तु कोई भी कायर न आया सो अब यह पूछता है कि यह वेमारी कब जावेगी सो हेपूछनेवाले तेरे देवदोष है सो सर्वदेवमन्त्रका जाप्य करवा और उडदोकी बलिदे तेरे आराम वरजरूर होवेगा इति प्रश्नः। पिंडः॥ १०२२॥ हुकमी शकल ∵ अतवे दाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल मिलापका है सो तू यह पूछता है कि बहुत ततवीजकी परन्तु इस सकशसे मिलाप न हुवा सो हेपूछनेवाले अबतक तेरेकूं दिन अच्छे आये हैं पहले तेरेकूं दिन नाकिश थे सो अब मिलाप हुवा जान संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ १०२३॥ हुकमी शकल ∵ इज्जतमा सावित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल मकान अंबाइत के वेचनेका है सो तू यह पूछता है कि मकान अवारते वेचा चाहताहूं सो विकेगी या नहीं और विकेगी तो मेरेकूं फाइदा है या विगर विकी में फाइदा है सो हेपूछनेवाले प्रथम तो मकान अवारत मत वेचे तेरे नाकिश दिन गये अब वर्ष १ मास ३ दिन और नाकिस रहे हैं फिर सब आनंद होवेंगे परन्तु दुर्गाका आराधन रखना संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ १०२४॥ हुकमी सकल ∶ तरिख मुनकलीव चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती

हे पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल ऋणकीकी विमुक्तिका है सो तू यह पूछता है कि मेरा ऋण दूर कब होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा करजा अब ही दूर होनेका नहीं क्योंकि तेरेकूं वर्ष ११ से नाकिश दिन आये हैं और वर्ष ३ मास दो २ दिन ७ रहे हैं सो इन्ह दिनोंबाद दूर होवेगा मंगलका पूजन करना इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १०२५ ॥ हुकमी शकल ∴ लहियान खारिज बृहस्पति देवता की है हुकम फरमाती हे पूछनेवाले शकस तेरा सवाल पुत्रके गोदलेनेका है सो तू यह पूछता है कि मैं पुत्र गोदलूंगा इस पुत्र से मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले यह जो तेरेकूं पुत्र गोद लेनेकी बिचारी है सो इस लड़काके ग्रह सामान्य है सो बृहस्पतिका पूर्ण आराधन करवा कर फिर लेना फलेदारी होवेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः ॥ १०२६ ॥ हुकमी शकल ∴ कबजल दाखिल सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि यह बेमारी क्या है इसका भेद न पाया जो इलाज किया सो कायर न आया सो अब यह पूछता हूं कि इसके आराम होवेगा या नहीं और होवेगा तो कब होवेगा सो हेपूछनेवाले इसकूं दिन नाकिश हैं कालके मुखमें आरहा है परन्तु महामृत्युंजयका अखंड जाप्य करवा आराम होवेगा इति प्रश्नः। पिंडः ॥ १०२७ ॥ हुकमी शकल ∴ कबजल खारिज राहुकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल सिकारका है सो तू यह पूछता है कि सिकार मिलेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं सिकार नहीं मिलेगी और निहायत तकलीफ पावोगे सो इस वखतमें न जाना एक

मुहूर्त्त पीछे जाना सिकार मिलेगी संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिंडः॥ १०२८॥ हुकमी शकल ≡ जमात साबित बुधदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शक्स तेरा सवाल अन्य औरत से गमन करनेका है सो तू यह पूछता है कि इस वखतमें रामेल होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले इस वखत तेरा मेल न होवेगा संदेह मतकरे फिर होवेगा परन्तु संगमेश्वरीका आराधन करवाना इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०२९॥ हुकमी शकल ÷ फरहा मुनकलीब शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल खतके आनेका है सो तू यह पूछता है मेरेकूं खतकी बहुत दिल पे लगरही है सो तकलीफ दिलकूं रात्रि दिन रहती है और उस जगह मुकदमा लगरहाहै उसकी खबर चाहता है सो हेपूछनेवाले तेरा मुकदमा फतेहोवेगा और तेरेपे खत आया चाहता है तू संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०३०॥ हुकमी शकल ÷ उकला मुनकलीब शनिदेवताकी हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा शवाल यह है कि हमारा कुटुंबमें प्रथम तो एकता नहीं है और दूसरे कोई किसी हालसे तंग है सो क्या सबब है सो हेपूछवाले तेरे पितदोषहै सो पितरोंकेवास्ते गयाश्राद्ध या पिण्डारा करवानेसे संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०३१॥ हुकमी शकल = अंकीश दाखिल शनिदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल मुकदमाका है सो तू यह पूछता है कि यह मुकदमामें जीतूंगा या शत्रु जीतेगा या दोनुवों का मिलाप होवेगा सो हेपूछनेवाले तेरा झगड़ा जमीनका है सो तेरी जमीन जल आबाद शत्रुकूं दवाली है सो शत्रु बहुत बलवान

है और राजके कारदार भी उसकी तरफ है और तेरा रूपैया भी खर्च हुआ है परन्तु तेरेकूं दिन निहायत नाकिश है सो जान परन्तु श्रीसत्यनारायणका व्रत और कथा कबूल और नेक ब्रह्मनसे कालिके बीजमन्त्रका जाप्य सवालच्च करवा फिर तू अदालत जीतेगा तेरा शत्रु नीचा पड़ेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः ॥ १०३२ ॥ हुकमी शकल ☰ हुमरा सावित मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल करजा दूर होनेका है सो तू यह पूछताहै कि मेरे करजा जादा है मेरे रोजगारमें टोटा रहा था सो यह मेरा करजा किसी ततबीजसे दूर होवेगा और फिर भी मेरी वैसी ही समय होमेगी सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिन सामान्य है सो पूंजीराख दिवाला मतकरे लोगोंका धन दे तेरे पास.बहुत है और फिर शनिदेवताके बीजमन्त्रका आराधन करवा और व्यापार कर फिर बहुत लाभ होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १०३३ ॥ हुकमी शकल ☰ बयाज सावित चन्द्रमा देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल पुत्र गोद लेनेका है सो तू यह पूछताहै कि इस पुत्रके गोद लेनेमें मेरेकूं फाइदा है या नहीं सो हेपूछनेवाले इस पुत्रके गोदलेनेमें फाइदा नहीं है क्या के इसके जन्मपत्रमें ग्रह मन्द पड़ेहै सो और लड़का ले मास ३ बाद संदेह मतकरे वह लड़का फलदायक होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १०३४ ॥ हुकमी शकल ☷ नसुद खारिज सूर्य्यदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल बेमारीका है सो तू यह पूछता है कि यह बेमारी कब दूर होवेगी सो हेपूछनेवाले यह कुछ बेमारी नही है यह कालकी

निशानी है तेरेकूं बहुत इलाज किये परन्तु फायदा न हुवा सो हेपूछनेवाले महा मृत्युंजयका जाप्य करवा संदेह मतकरे पुण्यकर आनन्द होवेगा इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०३५॥ हुकमी शकल ⁝ नसुदहाखिल बृहस्पती देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल सीकारका है सोतू यह पूछता है मैं सीकारकूं जाताहूं सो मेरेकूं शीकार मिलेगी या नहीं सो हेपूछनेवाले तेरेकूं शीकार न मिलेगी और बर्षा आवेगी बर्षामें बहुत कलेश पावोगे संदेह मतकरे इति प्रश्नः॥ पिण्डः॥ १०६६॥ हुकमी शकल ⁝ अतबेखारिज केतुग्रह की है हुकम फरनाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल अन्य औरतसे गमन करनाका है सो तू यह पूछता है कि उस औरतसे संग होवेगा या नहीं सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिन नाकीश है सो संग न होवेगा और जो तू करेगा तो तेरेलगेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०३७॥ हुकमी शकल ⁝ नकी मुनकलीब मंगलदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल जिहाजका है सो तू यह पूछता है कि मेरी जिहाजका कहा घट की है सो हेपूछनेवाले तेरी जिहाज आइ चाहती है परन्तु तेरेकूं दिन निहायत माभक हैं सो तेरा दिल विगड़ा रहता है सो मंगलकी पूजा करवा जितनी तेरी ताकत होय सब आनन्द होवेगा संदेह मतकरे इति प्रश्नः। पिण्डः॥ १०३८॥ हुकमी शकल ⁝ अतबेदाखिल शुक्रदेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले सकस तेरा सवाल पत्रके आनेका है सो तू यह पूछता है कि मेरा पत्र कब आवेगा सो हेपूछनेवाले अब तेरेकूं दिन बहुत दुरस्त हैं

सो तेरा पत्र भी आवेगा और लाभ होवेगा फिकर मतकरे इ प्रश्नः । पिण्डः ॥ १०३९ ॥ हुकमी शकस : इज्जतमा साबित देवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल य है कि मैं निहायत तकलीफ पावता हूं सो क्या कारण है सो पूछनेवाले तेरे पितृदोष है सो पितरोंकी मूर्त्ति करवा सब आनन्द होवेगा फिकर मतकरे इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १०४० ॥ हुकमी शकल : तरीखा मुनकलीब चन्द्रमादेवताकी है हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकस तेरा सवाल चक्रवर्त्ती है सो तू यह पूछता है कि मेरा संपूर्ण पृथ्वियें राज्य कब होवेगा या न हो सो पूछनेवाले जप तप दानसे होता है सो अपने कर्म देख और ये कर्म कर तब होवेगा इति प्रश्नः । पिण्डः ॥ १०४१ ॥ हुकमी शकल हुकम फरमाती है पूछनेवाले शकश तेरा सवाल स्वर्गके राज्यका है सो तू यह पूछता है कि स्वर्गका राज्य मेरेकूं मिलेगा या नहीं सो पूछनेवाले यज्ञ दान जप तप कर मिलेगा इन्ह कर्मोंसे क्या है शुभकर इति प्रश्नः । इति रमलगुलजारप्रश्नोत्तराई संकीर्ण प्रश्नाः समाप्ताः ।

इति पवनाचार्य्य विरचित बीरबल उल्था कृत

रमलगुलजार समाप्तः ।

प्रकाशक पण्डित रामरत्नपाल, जिला रोहतक मुकाम बेरी

यही पुस्तक मिलनेका ठिकाना । शुभम्भूयात् ।

00043995